Kagi Ka Manama

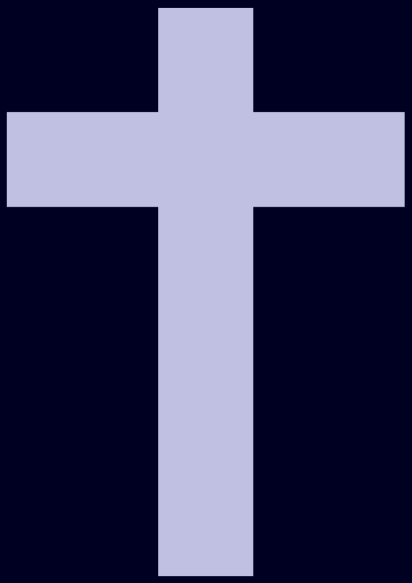

New Testament and Shorter Old Testament in Tagabawa

Kagi Ka Manama
New Testament and Shorter Old Testament in Tagabawa

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tagabawa

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:
You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

New Testament and Shorter Old Testament

in Tagabawa

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
bb1b22b0-020d-5555-b0e4-517943a1ed25

Contents

Genesis 1
Exodo 84
Jonas 118
Mateo 122
Marcos 189
Lucas 230
Juan 299
Lumu 349
Roma 409
1 Corinto 440
2 Corinto 468
Galacia 485
Efeso 496
Filipos 506
Colosas 513
1 Tesalonica 520
2 Tesalonica 526
1 Timoteo 530
2 Timoteo 538
Tito 544
Filemon 548
Hebreo 550
Santiago 572
1 Pedro 580
2 Pedro 588
1 Juan 593
2 Juan 600
3 Juan 601
Judas 603
Igpakita 606

Genesis
Tô Katigkanayan

Una Basan

Tô kóbadan kani kagi “Genesis” katigkanayan. Ni libro tingód katô tigkanayan ka langun, agad tun ta langit asta nit banuwa, tigkanayan katô mga manubù, asta tigkanayan ka mga rubbad i Israel.

Tikud tun ta kapitulo uno sippang tun ta kapitulo unsi (11), mabasa tô tingód katô kému ka Manama kani banuwa asta katô mga manubù. Ni gó tô igulit tingód ki Adan asta ki Eva, tingód ki Cain asta ki Abel, tingód ki Noe asta katô lunup, asta tingód katô turi ka Babel.

Tikud tun ta kapitulo dusi (12) sippang tun ta kapitulo singkwinta (50), mabasa tô tingód katô mga kamónaan katô mga Judio. Si Abraham tô ibantug tingód katô kapamaké din katô Manama, asta katuman din katô mga sugù ka Manama. Si Abraham tô ámmà i Isaac, asta si Isaac tô ámmà i Jacob. Si Jacob tô ágngadanan ki Israel. Tô sapulù duwa (12) mga gabatà gamama i Jacob ó Israel, tô gó tô igtikudan katô sapulù duwa (12) mga grupo ka mga rubbad i Israel. Si Jose na batà i Jacob tô inému na gobernador tun ta banuwa ka Ehipto. Purisu igalin si Jacob asta tô langun rubbad din tun ta Ehipto.

Ágpasóddór ni libro ni tingód katô Manama. Sikandin tô igimu katô langit asta kani banuwa. Dakál tô ginawa din katô mga manubù. Sikandin gó tô magak asta tumabang katô mga manubù, asta sikandin tô rumuud asta sumupak katô mga áglumu ka madat.

Tô tigkanayan ka langun

1 Tô tigkanayan ka langun, igimu ka Manama tô langit[a] asta tô tibuk
banuwa.
2 Ándà pa bónnóng asta dalám katô banuwa. Mangittáng tô kaluwagan katô
dagat, asta inalayun igpabówwó tô Ugis Espiritu tun ta dagat.
3 Igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán kappawaan.” Purisu duwán dán
kappawaan.
4 Igkita ka Manama na madigár tô kappawaan, asta igássa din tô kap-
pawaan tikud tun ta kangittángngan.
5 Tô kappawaan, tô gó é igngadanan din na álló. Tô kangittángngan, tô gó é
igngadanan din na dukilám. Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô una
álló.
6 Igkagi tô Manama, na mà din, “Massa tô wayig tun datas ka tanà asta tô
wayig tun ta bówwó ka tanà.”
7 Purisu inému dán ni. Igássa ka Manama tô wayig, su duwán sagulapun tun
datas ka tanà, asta duwán wayig tun ta bówwó ka tanà.
8 Tô dadan tun datas ka tanà, tô gó é igngadanan ka Manama na langit.
Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikaduwa álló.
9 Igkagi tô Manama, na mà din, “Malimud tô wayig tun ta bówwó ka tanà
ébô duwán matákkang lugar.” Inému dán ni.
10 Tô matákkang lugar, tô gó é igngadanan ka Manama na tanà. Tô wayig
na ilimud, tô gó é igngadanan din na dagat. Igkita ka Manama na madigár tô
igimu din.

---

a **1:1** 1:1 Tô langit, tô gó tô kawang-awangan. Magunawa pagsik tun ta Genesis 1:8,15,17; 2:1,3,4,11.

11 Na, igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán marapung klasi ka pamulanán
tun ta tanà, asta marapung klasi ka kayu. Duwán buuy na duwán lisu ébô
tumubù yan puman.” Inému dán ni.
12 Purisu igtubù dán tô marapung klasi ka pamulanán na duwán lisu, asta
marapung tô klasi ka kayu na duwán buuy. Igkita ka Manama na madigár tô
igimu din.
13 Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikatállu álló.
14 Igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán tun ta langit na giló ébô massa tô
álló asta tô dukilám. Tô gó é pató ka mga timpo, mga bulan, mga álló, asta mga
ámmé.
15 Duwán tun ta langit na ágsánnang ébô mappawà tô tanà.” Inému dán ni.
16 Purisu duwa tô dakál giló na igimu ka Manama. Álló tô ágsánnang ka álló,
asta bulan tô giló ka dukilám. Igimu din pagsik tô mga karani.
17 Tô gó é igtagù ka Manama tun ta langit ébô mappawà tô tanà.
18 Tô gó é igsánnang ka álló asta igiló ka dukilám ébô massa tô kappawaan
asta tô kangittángngan. Igkita ka Manama na madigár tô igimu din.
19 Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikappat álló.
20 Igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán marapung klasi na manté tun
ta wayig asta dagat, asta duwán marapung klasi na lumayang tun datas ka
tanà.”
21 Purisu igimu ka Manama tô langun ka magdakál mga mannanap ka
dagat, langun klasi na ágkanté tun ta wayig asta dagat, asta langun klasi ka
manuk na áglayang. Igkita ka Manama na madigár tô igimu din.
22 Madigár tô igbággé ka Manama tun ta langun dan, asta igkagiyan din
tô langun na ágkanté tun ta wayig asta dagat, na mà din, “Rubbad kó, asta
parapung kó ébô mapánnù tô dagat ákniyu.” Igkagiyan din tô mga manuk na
áglayang, na mà din, “Parapung kó tun ta kaluwagan ka banuwa.”
23 Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikalima álló.
24 Igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán marapung klasi na manté tun ta
tanà, mga mannanap ka kappawaan asta mga mannanap ka kabánnássan,
agad magdakál asta marénták.” Inému dán ni.
25 Purisu igimu ka Manama tô langun dan, asta igkita din na madigár tô
igimu din.
26 Na, igkagi tô Manama, na mà din, “Mimu ki ka manubù na iring áknita.
Imun ta sikandan na pangulu katô langun na igimu ta, agad mga sáddà, mga
manuk, asta langun mannanap, agad dakál asta délák.”
27 Purisu igimu ka Manama tô manubù na iring kandin. Iring ka Manama
tô manubù na igimu din. Igimu din sikandan na mama asta bayi.
28 Madigár tô igbággé ka Manama tun kandan, asta igkagi sikandin, na
mà din, “Parapung kó ébô duwán mga karubbadan yu na móddô tun ta
kaluwagan ka banuwa asta mangulu kó kandan. Sikiyu tô mangulu katô mga
sáddà, mga manuk, asta langun mannanap na manté nit bówwó ka tanà.”
29 Igkagi tô Manama, na mà din, “Igbággé ku ákniyu tô langun pamulanán
na duwán lisu nit bówwó ka tanà asta tô langun kayu na duwán buuy ébô
duwán ágkakan yu.
30 Igbággé ku tô langun ka madigár mga pamulanán tun ta mga mannanap
ka kappawaan, mga manuk, asta mga mannanap ka kabánnássan ébô duwán
ágkakan ka langun na manté nit bówwó ka tanà.” Inému dán ni.
31 Igsállág tô Manama tun ta langun igimu din, asta igkita din na madigár
tô igimu din. Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikannám ka álló.

2

1 Na, ipángnga dán igimu ka Manama tô langit asta tô tibuk banuwa, asta tô
langun-langun.
2 Tô ándà pa dunggù tô ikapittu álló, ipángnga dán tô langun na igimu ka
Manama. Purisu tun ta ikapittu álló igpaginawa sikandin tikud tun ta lumu
din.
3 Igássa ka Manama tô ikapittu álló para kandin. Tô gó é álló na igpaginawa
sikandin, su ipángnga dán tô iglumu din.
4 Iring kani tô kému katô langit asta tibuk banuwa.

Si Adan asta si Eva

Tô igimu katô Áglangngagán na Manama ni banuwa asta tô langit,
5 ándà pa pamulanán nit tanà, asta ándà igtubù, su ándà pa pódani katô
Áglangngagán na Manama ni tanà, asta ándà pa manubù na igkamát.
6 Asal duwán wayig na igsánnáp tikud tun dalám ka tanà ébô malámmás tô
kaluwagan ka tanà.
7 Na, igkangé tô Áglangngagán na Manama katô barukbuk ka tanà, asta
igimu din tô manubù. Pángnga igimu, igidupan din tô idung katô manubù
ébô lumaginawa. Purisu duwán dán kantayan katô manubù.
8 Na, igimu katô Áglangngagán na Manama tô kayun tun ta Eden dadan tun
ta silatan, asta tô gó é igpóddóan din katô manubù na igimu din.
9 Igpamula katô Áglangngagán na Manama tô marapung klasi ka kayu. Tuu
madigár ágsállággán, asta madigár tô buuy. Duwa tô kayu na igpamula din
tun ta tángngaan katô kayun. Tô gó é kayu na ágbággé ka kantayan na ándà
ágtamanán asta tô kayu na ágbággé katô mga manubù ka kagpáttan ka ándin
tô madigár asta ka ándin tô madat.
10 Duwán wayig tun ta Eden na áglámmás ka tanà. Dadan tun ta ágbabà ka
Eden, igpasuwayé tô wayig, asta inému na ulu ka áppat magdakál mga wayig.
11 Pison tô ngadan katô una wayig, asta igarus tun ta tanà na igngadanan
Habila na ágkakitaan ka bulawan.
12 Madigár tô bulawan dutun, asta duwán ditá ka kayu na pamammut, asta
mahal mga batu na dakál é lagà.
13 Gihon tô ngadan katô ikaduwa wayig, asta igarus tun ta tanà na ign-
gadanan Cus.
14 Tigris tô ngadan katô ikatállu wayig, asta igarus dadan tun ta silatan ka
tanà na igngadanan Asiria. Eufrates tô ngadan katô ikappat wayig.
15 Igpóddô katô Áglangngagán na Manama tô manubù tun ta kayun ka Eden
ébô dumóppón asta ébô tumómmóng sikandin.
16 Igtalan tô Áglangngagán na Manama kandin, na mà din, “Mému kannán
nu tô buuy katô langun kayu tun ta kayun,
17 asal yaka ágkan katô buuy ka kayu na ágbággé ka kagpáttan ka ándin tô
madigár asta ka ándin tô madat. Su atin ka kuman ka kanan, maté ka gó yan
álló yan.”
18 Igkagi tô Áglangngagán na Manama, na mà din, “Dì madigár ka sábbad dád
é manubù. Purisu imun ku tô duma din na nángngà para kandin ébô duwán
tumabang kandin.”
19 Na, tikud tun ta tanà igimu katô Áglangngagán na Manama tô langun
mannanap asta mga manuk. Igpid ka Manama ni langun tun ta manubù ébô
ngadanan din. Agad ándin tô igngadan din, tô dán gó é ngadan dan.

20 Purisu igngadanan katô manubù tô langun mannanap ka kappawaan,
mga manuk, asta mga mannanap ka kabánnássan, asal tun kandan ándà
palang nángngà para kandin.
21 Purisu igpatudug katô Áglangngagán na Manama tô manubù. Róggun
igtudug sikandin, igkangé ka Manama tô gusuk, asta igsagpángngan din tô
amù ka ákkud.
22 Tô igkangé dán katô Áglangngagán na Manama tô gusuk, igimu din tô bayi
tikud tun ta gusuk, asta igpid din tô bayi tun ta mama.
23 Igkagi tô mama, na mà din, "Na, duwán dán gó! Tikud tun ta tullan ku
tô kandin tullan, asta tikud tun ta ákkud ku tô kandin ákkud. Ngadanan ku
sikandin na bayi, su igkangé sikandin tikud tun ta mama."[b]
24 Purisu tumanan tô mama katô ámmà din asta katô innà din, asta
pasábbadé tô mama asta tô sawa din. Tô duwa dan mému dán sábbad.
25 Agad iglawa-lawa tô mama asta tô bayi, asal ándà dan payyaé.

3

Iglumu tô manubù ka salà

1 Na, tun ta langun mannanap na igimu katô Áglangngagán na Manama, tô
áppuy tô tuu katig áglimbung. Iginsà tô áppuy katô bayi, na mà din, "Bánnal
na igkagi tô Manama ákniyu na dì mému kannán yu tô buuy ka langun kayu
kannun ta kayun?"
2 Igtaba tô bayi, na mà din, "Mému ké kuman katô mga buuy ka kayu
kannun ta kayun.
3 Asal igkagi tô Manama na kailangan dì ké kuman katô buuy ka kayu tun
ta tángngaan kani kayun, asta kailangan dì ké mawid kanan su maté ké."
4 Asal igkagi tô áppuy, na mà din, "Dì kó gó maté.
5 Tô gó é igkagi ka Manama su isóddóran din na atin ka kuman kó kanan,
duwán kasóddóran yu asta mému kó na iring kandin, su duwán dán kagpáttan
yu ka ándin tô madigár asta ka ándin tô madat."
6 Na, ikagpát tô bayi na madigár kannán tô buuy katô kayu, madigár
ágsállággán, asta ágbággé ka kagpáttan. Purisu igkangé din tô buuy asta igkan
din. Duwán pagsik igbággé din tun ta duma din, asta igkan sikandin.
7 Tô ikakan dan dán, duwán dán kagpáttan dan, asta isóddóran dan na
iglawa-lawa dan. Purisu igkangé dan tô mga daun ka kayu igera asta igimu
dan na pagtambun katô lawa dan.
8 Na, tô mapun dán, igdinág dan tô kapanó-panó katô Áglangngagán na
Manama tun ta kayun. Purisu igállás dan tun ta kayun ébô dì dan kitanán
katô Áglangngagán na Manama.
9 Asal igtawar tô Áglangngagán na Manama katô mama, na mà din, "Ánda
ka?"
10 Igtaba sikandin, na mà din, "Igdinág ku sikuna tun ta kayun, asta
imáddanganna su iglawa-lawa a. Purisu igállássa."
11 Iginsà tô Manama, na mà din, "Manan ka isóddóran nu na iglawa-lawa
ka? Sadan tô igulit áknikó? Igkan ka katô buuy ka kayu na igkagi ku áknikó
na dì mému kannán?"
12 Igkagi tô mama, na mà din, "Tô bayi na igpaduma nu kanak, tô gó é
igbággé katô buuy kanak. Purisu igkanna."
13 Iginsà tô Áglangngagán na Manama katô bayi, na mà din, "Manan ka
iglumu nu ni?"

---

b **2:23** 2:23 Tun ta kinagiyan ka Hebreo, atin ka madinág tô kagi ka "bayi," iring katô kagi ka "mama."

Igtaba tô bayi, na mà din, “Tô áppuy tô iglimbung kanak. Purisu igkanna.”
14 Na, igkagi tô Áglangngagán na Manama katô áppuy, na mà din, “Supakan
ka tingód kani madat na iglumu nu. Tun ta langun mannanap, sikuna dád
tô supakan iring kani. Tikud nigó, dumullug-dullug kad tun ta barukbuk ka
tanà sippang ka maté ka.
15 Sikuna asta tô bayi pósigé, asta pósigé tô áknikó mga karubbadan asta tô
kandin mga karubbadan. Bunalán katô mga karubbadan din tô ulu nu, asta
kagatán nu tô palu dan.[c]”
16 Igkagi tô Manama katô bayi, na mà din, “Dugangan ku tô kahirapan ka
kapamasusu nu. Atin ka mamasusu ka, riyun nu tô masakit. Asal kadigárran
ka gó katô duma nu,[d] asta mangulu sikandin áknikó.”
17 Igkagi tô Manama katô mama, na mà din, “Igpaminág ka gó katô sawa
nu, asta igkan ka katô buuy ka kayu na igkagi ku áknikó na dì mému kannán.
Purisu tingód áknikó imun ku na mahirap tô kalumu nu ka tanà. Kailangan
lumumu ka gó sippang ka maté ka ébô duwán ágkakan nu.
18 Tumubù tô mga sigbát asta tô mga dugin tun ta tanà, asta mapirit ka
kuman katô mga pamulanán tun ta tanà.
19 Inalayun ka lumumu asta atingan ébô duwán ágkakan nu sippang ka
lábbángngán ka tun ta tanà, su igimu ka tikud tun ta tanà, asta lumónód ka
tun ta tanà.”
20 Igngadanan i Adan[e] tô sawa din na si Eva, su sikandin tô mému na innà
katô langun ka manté mga manubù.[f]
21 Duwán mga umpak na igimu katô Áglangngagán na Manama tikud tun ta
kindal ka mga mannanap, asta igbággé din ki Adan asta katô sawa din.
22 Na, igkagi tô Áglangngagán na Manama, na mà din, “Tô mga manubù
inému dán na iring áknita, su duwán dán kagpáttan dan tingód ka ándin tô
madigár asta ka ándin tô madat. Dì mému mudù dan katô buuy tikud tun ta
kayu na makabággé ka kantayan na ándà ágtamanán, su atin ka kannán dan,
dì dan gó maté ka ándà ágtamanán.”
23 Purisu igpéwà katô Áglangngagán na Manama tô duwa manubù tikud tun
ta kayun ka Eden. Igpalumu ka Manama si Adan katô tanà na igtikudan din.
24 Tô igpéwà dán ka Manama tô mga manubù tikud tun ta Eden, igpabanté
din tô mga panaligan na ágngadanan kerubin dadan tun ta silatan katô kayun,
asta igtagù ka Manama tô kampilan na ágrágrág asta ágbiring-biring ébô ándà
palang manubù na makapadani tun ta kayu na ágbággé ka kantayan na ándà
ágtamanán.

4

Si Cain asta si Abel

1 Na, igpalayuké si Adan asta tô sawa din, asta igmabáddás si Eva. Tô
ipamasusu dán tô batà din, igkagi si Eva, na mà din, “Ukit ka tabang katô
Áglangngagán, itanggap ku tô batà ku mama.” Purisu igngadanan din tô batà
din ki Cain.[g]
2 Pángnga ipamasusu si Cain, ipamasusu puman tô adi din mama na si Abel.
Tô igdakál dán tô duwa gabatà, si Abel tô ágdóppón ka mga karnero, asta si
Cain tô ágkamát.

---

c **3:15** 3:15 Palu dan, ó palu din. d **3:16** 3:16 Kadigárran ka katô duma nu, ó kadigárran ka mangulu katô duma nu. e **3:20** 3:20a Tô kóbadan katô ngadan Adan, “manubù.” f **3:20** 3:20b Tô kóbadan katô ngadan Eva, “kantayan.” g **4:1** 4:1 Tô ngadan Cain, iring katô kagi ka Hebreo, “itanggap.”

3 Na, duwán álló na igpid i Cain tô mga buuy katô igpamula din ébô bággén
din tun ta Áglangngagán,
4 asta si Abel tô igsalin katô madigár tambang kaké nati ka karnero din,
igiyó din, asta igpid din tô tuu madigár ákkud ébô bággén din tun ta Manama.
Igtanggap katô Áglangngagán tô igbággé i Abel.
5 Asal ándà tanggapi ka Manama tô igbággé i Cain. Purisu tuu isókó si Cain,
asta igtammud sikandin.
6 Na, iginsà tô Áglangngagán ki Cain, na mà din, "Manan ka isókó ka? Manan
ka igtammud ka?
7 Tumanggappa áknikó ka nángngà tô áglumun nu. Asal ka dì nángngà tô
lumun nu, banté ka, su iring na ágbanganan ka katô salà ébô talun ka. Asal
kailangan makapanalu ka katô salà."
8 Na, ándà kadugé, igkagi si Cain katô kataladi din na si Abel, na mà din,
"Madun ki tun ta kinamát."
Tô igdunggù dan dán tun ta kinamát, igpadaniyan i Cain tô kataladi din,
asta igmatayan din.
9 Na, iginsà tô Áglangngagán ki Cain, na mà din, "Ánda tô kataladi nu na si
Abel?"
Igtaba si Cain, na mà din, "Taman. Ánnà a taradóppón katô kataladi ku."
10 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Manan ka iglumu nu ni madat? Iring
na ágtawar kanak tô dipanug katô kataladi nu tikud tun ta tanà!
11 Tikud áknganni, supakan ku sikuna, asta ándà dán pulusán nu tun ta
pamulanán tun ta tanà, su tanà tô igránnábban katô dipanug din.
12 Atin ka kumamát ka, dì muuy tô pamulanán nu. Tikud áknganni, ándà
dán óddóan nu, asta tumalap-talap ka nit banuwa."
13 Igkagi si Cain, na mà din, "Diya makatiis katô supak nu kanak.
14 Péwaán ad ikuna nigó ébô diyad mamula, asta papanónnad ikuna tikud
tun ta saruwan nu. Inalayunna tumalap-talap nit banuwa. Atin ka kitanánna
ka duma mga manubù, matayanna."
15 Asal igkagi tô Áglangngagán kandin, na mà din, "Dì matuman yan, su atin
ka duwán mimmaté áknikó, sulian asta supakan ku ka makapittu."
Purisu igpatówan katô Áglangngagán si Cain ébô dì matayan ka manubù na
kumita kandin.
16 Purisu igtanan si Cain katô Áglangngagán, asta igóddô sikandin tun ta
lunsud ka Nod,[h] dadan tun ta silatan ka Eden.

Mga rubbad i Cain

17 Na, igpalayuké si Cain asta tô sawa din, asta duwán batà dan na
ipamasusu na si Enoc. Ándà kadugé, igimu si Cain ka dakál lunsud, asta
igngadanan din pagsik Enoc na magunawa katô ngadan ka batà din.
18 Si Enoc tô ámmà i Irad. Si Irad tô ámmà i Mehujael. Si Mehujael tô ámmà
i Metusael. Si Metusael tô ámmà i Lamec.
19 Igduwé si Lamec. Si Ada tô ngadan katô una sawa din, asta si Sela tô
ngadan katô ikaduwa sawa din.
20 Si Ada tô innà i Jabal, asta si Jabal tô inému na kamónaan katô langun na
igóddô tun ta mga tulda asta ágdóppón ka mga mannanap.
21 Duwán adi i Jabal na si Jubal, asta sikandin tô inému na kamónaan katô
langun manubù na katig ágpadaging ka alpa asta gidup ka plawta.

---

h **4:16** 4:16 Tô ngadan ka Nod, iring katô kagi ka Hebreo, "tumalap-talap."

22 Si Sela tô innà i Tubal-Cain na taraimu ka talumbaga asta putó. Duwán
tábbé i Tubal-Cain na si Naama.
23 Igkagi si Lamec katô duwa sawa din, na mà din,
“Ada asta Sela, paminág kó kanak,
su duwán ulitán ku ákniyu.
Igmatayan ku tô mallaki na igsuntuk asta igamù kanak.
24 Atin ka makapittu tô kadattan ka supak na dumunggù tun ta manubù na
mimmaté ki Cain,
kapittuwan pittu (77) pa tô kadattan ka supak na dumunggù tun ta
manubù na sumulì kanak.”

Si Set asta si Enos

25 Na, pángnga inaté si Abel, igpalayuké si Adan asta tô sawa din, asta
ipamasusu tô batà mama. Igkagi si Eva, na mà din, “Igbággayanna ka Manama
kani batà na ikabullas ki Abel, su igmatayan i Cain.” Purisu igngadanan din
tô batà din ki Set.[i]
26 Duwán batà mama na ipamasusu katô sawa i Set, asta igngadanan i Set
tô batà din ki Enos.
Na, tô gó tô timpo na igtigkané tô mga manubù na iggamit katô ngadan na
Áglangngagán[j] tun ta kapangadap dan katô Manama.

5

Mga rubbad i Adan

1 Ni gó tô mga ngadan katô rubbad i Adan.
Tô igimu ka Manama tô manubù, igimu din sikandin na iring kandin.
2 Igimu din tô manubù mama asta bayi. Madigár tô igbággé din kandan,
asta igngadanan din sikandan na manubù.
3 Tô sábbad gatus tállu pulù (130) dán tô idad i Adan, ipamasusu tô batà din
mama iring kandin. Igngadanan din tô batà din ki Set.
4 Pángnga ipamasusu si Set, walu gatus (800) ámmé tô iglabé sippang ka
inaté si Adan, asta duwán duma mga gabatà din na ipamasusu.
5 Tô siyó gatus tállu pulù (930) dán tô idad i Adan, inaté sikandin.
6 Tô sábbad gatus lima (105) dán tô idad i Set, ipamasusu tô batà din mama
na si Enos.
7 Pángnga ipamasusu si Enos, walu gatus pittu (807) ámmé tô iglabé sippang
ka inaté si Set, asta duwán duma mga gabatà din na ipamasusu.
8 Tô siyó gatus sapulù duwa (912) dán tô idad i Set, inaté sikandin.
9 Tô kasiyawan (90) dán tô idad i Enos, ipamasusu tô batà din mama na si
Cainan.
10 Pángnga ipamasusu si Cainan, walu gatus sapulù lima (815) ámmé tô
iglabé sippang ka inaté si Enos, asta duwán duma mga gabatà din na
ipamasusu.
11 Tô siyó gatus lima (905) dán tô idad i Enos, inaté sikandin.
12 Tô kapittuwan (70) dán tô idad i Cainan, ipamasusu tô batà din mama na
si Mahalaleel.
13 Pángnga ipamasusu si Mahalaleel, walu gatus kappatan (840) ámmé tô
iglabé sippang ka inaté si Cainan, asta duwán duma mga gabatà din na
ipamasusu.
14 Tô siyó gatus sapulù (910) dán tô idad i Cainan, inaté sikandin.

---

[i] **4:25** 4:25 Tô ngadan Set, iring katô kagi ka Hebreo, “igbággé.” [j] **4:26** 4:26 Áglangngagán. Tun ta kinagiyan ka Hebreo: YAHWEH, ó Jehovah. Ahaán tô Exodo 3:13-15.

15 Tô kannámman lima (65) dán tô idad i Mahalaleel, ipamasusu tô batà din
mama na si Jared.
16 Pángnga ipamasusu si Jared, walu gatus tállu pulù (830) ámmé tô iglabé
sippang ka inaté si Mahalaleel, asta duwán duma mga gabatà din na ipama-
susu.
17 Tô walu gatus kasiyawan lima (895) dán tô idad i Mahalaleel, inaté
sikandin.
18 Tô sábbad gatus kannámman duwa (162) dán tô idad i Jared, ipamasusu tô
batà din mama na si Enoc.
19 Pángnga ipamasusu si Enoc, walu gatus ámmé (800) tô iglabé sippang ka
inaté si Jared, asta duwán duma mga gabatà din na ipamasusu.
20 Tô siyó gatus kannámman duwa (962) dán tô idad i Jared, inaté sikandin.
21 Tô kannámman lima (65) dán tô idad i Enoc, ipamasusu tô batà din mama
na si Metusela.
22 Pángnga ipamasusu si Metusela, maggát igpamaké si Enoc katô Manama
ka tállu gatus (300) ámmé. Duwán duma mga gabatà i Enoc na ipamasusu.
23 Igdunggù dán tô idad din ka tállu gatus kannámman lima (365).
24 Inalayun maggát igpamaké si Enoc katô Manama sippang ka álló na
inandà sikandin, su igbatun sikandin ka Manama tun ta langit.
25 Tô sábbad gatus kawaluwan pittu (187) dán tô idad i Metusela, ipamasusu
tô batà din mama na si Lamec.
26 Pángnga ipamasusu si Lamec, pittu gatus kawaluwan duwa (782) ámmé
tô iglabé sippang ka inaté si Metusela, asta duwán duma mga gabatà din na
ipamasusu.
27 Tô siyó gatus kannámman siyó (969) dán tô idad i Metusela, inaté
sikandin.
28 Tô sábbad gatus kawaluwan duwa (182) dán tô idad i Lamec, duwán batà
din mama na ipamasusu.
29 Igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó tô manubù na papaginawa áknita tikud
tun ta kahirapan ka lumu ta nit tanà tingód katô supak katô Áglangngagán.”
Purisu igngadanan din tô batà din ki Noe.[k]
30 Pángnga ipamasusu si Noe, lima gatus kasiyawan lima (595) ámmé tô
iglabé sippang ka inaté si Lamec, asta duwán duma mga gabatà din na
ipamasusu.
31 Tô pittu gatus kapittuwan pittu (777) dán tô idad i Lamec, inaté sikandin.
32 Pángnga ka lima gatus (500) tô idad i Noe, ipamasusu tô tállu gabatà din
gamama na si Sem, si Ham, asta si Japet.

6

Madat linumuwan ka mga manubù

1 Na, tô igmarapung dán tô mga manubù nit bówwó ka tanà, asta tô
igmarapung dán tô mga gabayi na ipamasusu,
2 duwán mga sakup[l] ka Manama na igkita na madigár tô bónnóng katô mga
gabayi. Purisu igkalyagan dan tô mga gabayi na idigárran dan.
3 Na, igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Dì mému kanak ka manté tô mga
manubù ka ándà ágtamanán, su manubù dan dád na ágkamaté. Tikud nigó,
sippang dád man ka sábbad gatus duwa pulù (120) tô idad ka mga manubù.”

---

k **5:29** 5:29 Tô kóbadan katô ngadan Noe, “kapaginawa.” l **6:2** 6:2 Mga sakup ka Manama, ó mga panaligan ka Manama. Magunawa pagsik tun ta Genesis 6:4.

4 Tô timpo sayyan asta tô mga ámmé na iglabé, duwán mga higante, su
sikandan tô mga rubbad ka mga sakup ka Manama tikud tun ta langit na
iglayuk katô mga gabayi nit banuwa. Magani asta ibantug dan sayyan.
5 Igkita katô Áglangngagán na tuu madat tô áglumun katô mga manubù nit
banuwa, asta inalayun madat tô panámdám dan asta tô kakalyag dan.
6 Purisu igrákkád tô Áglangngagán tingód katô mga manubù na igimu din
asta igpóddô din nit banuwa. Tuu iranu sikandin.
7 Purisu igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Iwaán ku tô mga manubù na
igimu ku tikud tun ta bówwó ka tanà. Ipánnasán ku tô mga manubù, tô mga
mannanap, asta tô mga manuk, su igrákkádda na igimu kandan.”
8 Asal idayawan gó tô Áglangngagán tingód ki Noe.

Si Noe

9 Ni gó tô igulit tingód ki Noe. Tun ta langun manubù, si Noe dád tô
igtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, asta dì ágkabuyas
sikandin. Igpadumaé si Noe asta tô Manama.
10 Tállu tô gabatà din gamama, na si Sem, si Ham, asta si Japet.
11 Asal igkita ka Manama na ássa dád ki Noe, madat tô langun manubù nit
banuwa, asta ipánnù tô kaluwagan ka banuwa ka samuk.
12 Igsállág tô Manama tun ta banuwa, asta igkita din na madat tô langun
manubù, su inalayun madat tô áglumun dan.
13 Igkagi tô Manama ki Noe, na mà din, “Kakalyag ku na dadattan ku tô
langun nit banuwa. Purisu ipánnasán ku tô langun manubù, su ipánnù dán tô
kaluwagan ka banuwa katô madat mga áglumun dan.
14 Purisu imu ka ka arka[m] ka madigár klasi ka kayu ébô duwán sakayan nu.
Imu nu tô mga kuwarto tun dalám katô arka, asta padákkátti nu ka ispalto tô
tun dalám asta tô tun ta luwà ébô dì makahu tô wayig.
15 Sábbad gatus tállu pulù tállu (133) metros tô kalaguyudan katô arka,
duwa pulù duwa (22) metros tô kaluwagan, asta sapulù tállu (13) metros tô
kallayatan.
16 Atáppi nu tô arka, asta imu nu tô gukitan ka karamag madani tun ta atáp
na tángngà ka metro tô kallayat. Imu nu ka tállu andana tô tun dalám asta
sábbad sállat tô tun ta kilidan.
17 “Palunupan ku ni tanà ka wayig ébô mapánnas tô langun áglaginawa. Maté
tô langun nit banuwa.
18 Asal mimuwa ka kasabotan tun áknikó ébô manté ka. Ahu kó tun ta arka,
sikuna, tô mga gabatà nu, tô sawa nu, asta tô mga ikóddô áknikó.
19-20 Pid nu tô sábbad mama asta sábbad bayi tikud tun ta tagsábbad-sábbad
klasi ka mga mannanap asta mga manuk. Madun dan tun áknikó ébô manté.
21 Pid nu pagsik tô marapung klasi ka makan ébô duwán ágkakan para
ákniyu langun.”
22 Na, igtuman i Noe tô langun sugù ka Manama kandin.

7

Tô lunup

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Noe, na mà din, “Ahu ka asta tô pamilya
nu tun ta arka, su agad marapung tô mga manubù áknganni, sikuna dád tô
nángngà kannun ta saruwan ku.
2 Pid nu tô tagpittu paris na mama asta bayi tikud tun ta tagsábbad-sábbad
klasi ka mannanap na mému góbbón asta bággén kanak, asta pid nu tô

m **6:14** 6:14 Arka, ó dakál barko.

tagsábbad paris na mama asta bayi tikud tun ta tagsábbad-sábbad klasi ka mannanap na dì mému góbbón asta bággén kanak.
3 Pid nu tô tagpittu paris na mama asta bayi tikud tun ta tagsábbad-sábbad
klasi ka manuk ébô duwán puman rubbad katô langun nit bówwó ka tanà.
4 Na, pángnga ka pittu álló, pódanán ku, asta dì tumikkas sippang ka
kappatan (40) álló asta kappatan (40) dukilám ébô ipánnasán ku tô langun
áglaginawa na igimu ku nit bówwó ka tanà."
5 Igtuman i Noe tô langun sugù katô Áglangngagán kandin.
6 Tô iglunupan ni banuwa, ánnám gatus (600) tô idad i Noe.
7 Igsaké sikandin katô arka, asta igtákkás tô mga gabatà din, tô sawa din,
asta tô mga ikóddô kandin ébô dì dan mapánnas ka lunup.
8-9 Ilimud tô tagsábbad paris na mama asta bayi tikud tun ta tagsábbad-
sábbad klasi ka mga mannanap asta mga manuk, agad tô mému góbbón asta
bággén tun ta Manama, asta tô dì mému góbbón. Igsadun tô langun tun ki Noe,
asta igahu tun ta arka, iring katô igsugù ka Manama ki Noe.
10 Pángnga ka pittu álló, igtigkané iglunupan tô banuwa.
11 Tô ánnám gatus (600) tô idad i Noe, tun ta ikasapulù pittu (17) álló ka
ikaduwa bulan katô ámmé, ipókéan tô langun sánnáp tun dalám ka dagat, asta
ipókéan tô langun ágtikudan ka udan tun ta kawang-awangan.
12 Na, igudan ka kappatan (40) álló asta kappatan (40) dukilám.
13 Tô ándà pa lunupi tô tanà, taganà igahu si Noe tun ta arka asta tô mga
gabatà din na si Sem, si Ham, asta si Japet, tô sawa i Noe, asta tô mga ikóddô
kandin.
14 Igahu tô langun klasi ka mannanap na magdakál asta marénták, asta
langun klasi ka manuk.
15 Igsadun tô tagduwa-duwa katô mga klasi na áglaginawa, asta igahu dan
tun ta arka tákkás ki Noe.
16 Duwán mama asta bayi, iring katô igsugù ka Manama ki Noe. Pángnga
igahu dan, igsagpángngan katô Áglangngagán tô sállat katô arka.
17 Dalám ka kappatan (40) álló asta kappatan (40) dukilám, inalayun
igudan, asta igmadalám tô wayig sippang ka igkapó tô arka.
18 Inalayun igmadalám tô wayig tun ta banuwa, asta igkapó-kapó tô arka
tun ta bówwó ka wayig.
19 Inalayun igmadalám tô wayig tun ta banuwa sippang ka iglunupan tô
langun ka mallayat mga pabungan.
20 Igmadalám tô wayig sippang ka pittu metros tô kadalámman tun ta bówwó
ka mga pabungan.
21 Purisu inaté tô langun tun ta bówwó ka tanà, agad mga manuk, mga
mannanap, asta mga manubù.
22 Inaté tô langun na áglaginawa nit bówwó ka tanà.
23 Igipánnas ka Manama tô langun manubù, mga mannanap, asta mga
manuk. Si Noe dád tô isamà, asta tô mga igduma kandin tun dalám katô arka.
24 Sábbad gatus kaliman (150) álló tô kadugayan katô lunup.

8

Ipángnga tô lunup

1 Ándà kalingawi ka Manama si Noe asta tô langun mannanap na igduma
kandin tun ta arka. Igpakaramagan ka Manama tô wayig, asta igtigkané dán
tô wayig igdélák.
2 Igdalangan ka Manama tô mga sánnáp tun dalám ka dagat asta tô mga
ágtikudan ka udan tun ta kawang-awangan. Purisu igtikkas tô udan.

3 Tô iglabé dán tô sábbad gatus kaliman (150) álló, igdélák tô wayig.
4 Tô iglabé dán tô lima bulan,[n] ikasapat tô arka tun ta Pabungan ka Ararat.
5 Igpanayun igdélák tô wayig, asta pángnga ka duwa bulan ágtángngà,[o]
ikitaan tô bówwó ka mga pabungan.
6 Pángnga ka kappatan (40) álló, igpókéan i Noe tô téwang katô arka,
7 asta igpaluwà din tô sábbad uwak. Asal ándà lónód tô uwak tun ta arka su
inalayun iglayang-layang sippang ka matákkang tô tanà.
8 Na, igpaluwà i Noe tô sábbad salapati ébô kasóddóran din ka matákkang dán
tô tanà.
9 Asal su iglunupan pa tô tanà, ándà kita tô salapati ka madigár apunan din.
Purisu iglónód tô salapati tun ta arka. Igtapaya i Noe tô bállad din asta igpahu
din tô salapati.
10 Pángnga ka sábbad linggo,[p] igpaluwà din puman tô salapati.
11 Tô igsallap dán tô álló, iglónód tô salapati tun ki Noe, asta duwán mantu
daun ka kayu olibo na igpid tun ta tuktuk din. Purisu isóddóran i Noe na
igdélák dán tô wayig tun ta tanà.
12 Na, igangat si Noe ka sábbad linggo, asta igpaluwà din puman tô salapati.
Asal ándà dán lónód.
13 Na, tô ánnám gatus sábbad (601) tô idad i Noe, tun ta una álló ka una bulan
ka ámmé, igdélák tô wayig tun ta tanà. Igkangé i Noe tô atáp katô arka ébô
sumállág sikandin. Igkita din na itákkang dán sagpu tô bówwó ka tanà.
14 Tô iglabé tô duwa pa bulan,[q] tuu itákkang tô tanà.
15 Purisu igkagi tô Manama ki Noe, na mà din,
16 "Luwà kód tikud tun ta arka, agad tô sawa nu, tô mga gabatà nu, asta tô
mga ikóddô áknikó.
17 Paluwà nu tô langun manuk asta mga mannanap na magdakál asta
marénták ébô rumubbad dan asta kumarapung dan tun ta banuwa."
18 Purisu igluwà si Noe tikud tun ta arka na igtákkássan katô mga gabatà
din, sawa din, asta mga ikóddô kandin.
19 Igluwà tô tagsábbad-sábbad klasi ka mga mannanap na magdakál asta
marénták, asta mga manuk.
20 Na, iglimud i Noe tô mga batu ébô imun din tô ággóbbówanan ka man-
nanap na bággén tun ta Áglangngagán. Duwán igmatayan din tun ta tagsábbad-
sábbad klasi ka mannanap asta manuk na mému góbbón asta bággén tun ta
Manama, asta iggóbbó din.
21 Tô ingadággan dán katô Áglangngagán tô mammut, idayawan sikandin,
asta igpanámdám sikandin, na mà din, "Agad madat tô kakalyag ka mga
manubù tikud tun ta kapamasusu kandan, asal diyad muman dumadat katô
tanà tingód ka madat áglumun katô mga manubù. Diyad muman mipánnas
katô langun manubù asta mga mannanap.
22 Sippang ka duwán pa banuwa, inalayun duwán timpo para ka kapamula
asta kakáttu, ágmagánnó asta ágménit, ágsánnang asta gudan, álló asta duk-
ilám."

9

Kasabotan ka Manama asta si Noe

n **8:4** 8:4 Ikasapulù pittu (17) álló ka ikapittu bulan. Ahaán tô Genesis 7:11. o **8:5** 8:5 Una álló ka ikasapulù bulan. Ahaán tô Genesis 7:11 asta 8:4. p **8:10** 8:10 Sábbad linggo, ó pittu álló. Magunawa tun ta Genesis 8:12. q **8:14** 8:14 Ikaduwa pulù pittu ka ikaduwa bulan. Ahaán tô Genesis 8:13.

1 Madigár tô igbággé ka Manama ki Noe asta katô pamilya din, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Batà kód ka marapung ébô duwán mga rubbad yu na
móddô tun ta kaluwagan ka banuwa.
2 Tikud áknganni, kamáddangan ákniyu tô langun mannanap, mga manuk,
asta mga sáddà. Imun ku sikiyu na pangulu katô langun dan.
3 Mému kannán yu tô mga mannanap asta tô mga pamulanán, su igbággé
kud tô langun ákniyu para ágkakan.
4 Asal sábbad dád tô dì mému kannán yu, tô gó ákkud na duwán pa dipanug,
su duwán kantayan ukit ka dipanug.
5 “Dì mému ka duwán mimmaté. Atin ka duwán mannanap na mimmaté
katô manubù, kailangan matayan. Atin ka duwán manubù na mimmaté katô
duma manubù, kailangan matayan sikandin.
6 Igimu ka Manama tô manubù na iring kandin. Purisu kailangan matayan
tô manubù na mimmaté katô duma manubù.
7 “Batà kód ka marapung ébô duwán mga rubbad yu na móddô tun ta
kaluwagan ka banuwa.”
8 Na, igkagi tô Manama ki Noe asta katô pamilya din, na mà din,
9 “Mimuwa ka kasabotan tun ákniyu asta tun ta mga rubbad yu,
10 asta tun ta langun manuk asta mga mannanap na igduma ákniyu tun ta
arka.
11 Mimuwa ka kasabotan tun ákniyu. Tô langun na áglaginawa dì dán puman
mapánnas ka lunup. Dì kud puman dadattan tô banuwa ukit ka lunup.”
12 Igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán pató na imun ku ébô kasóddóran
yu na tumanán ku tô kasabotan ku tun ákniyu asta tun ta langun na áglaginawa
nit banuwa sippang ka duwán pa mga manubù.
13 Taguán ku tô binangunan tun ta sagulapun. Tô gó é pató tingód ka
kasabotan ku tun ta mga góddô nit banuwa.
14 Atin ka duwán sagulapun nit banuwa, asta makita tô binangunan tun ta
sagulapun,
15 kasampáttan ku tô kasabotan ku tun ákniyu asta tun ta langun na
áglaginawa na dì dán móman mapánnas tô langun ukit ka lunup.
16 Atin ka duwán binangunan tun ta sagulapun, kitanán ku, asta
kasampáttan ku tô kasabotan ku na ándà ágtamanán tun ta langun na
áglaginawa nit banuwa.”
17 Igkagi tô Manama, na mà din, “Tô gó é pató tingód katô kasabotan ku tun
ta langun na áglaginawa nit banuwa.”

Si Noe asta gabatà din

18 Tô mga gabatà i Noe na igluwà tikud tun ta arka, tô gó si Sem, si Ham,
asta si Japet. (Si Ham tô ámmà i Canaan.[r])
19 Tô tállu gabatà i Noe, tô gó é mga kamónaan katô langun manubù na góddô
nit banuwa.
20 Na, igtigkané si Noe igkamát, asta igpamula sikandin ka paras.
21 Tô iginám din tô bino na igimu din tikud tun ta buuy ka paras, ilasing
sikandin. Igdággà sikandin na ándà tambun katô lawa din tun dalám ka tulda
na igóddóan din.
22 Igsállág si Ham na ámmà i Canaan na ándà tambun katô lawa katô ámmà
din. Igluwà sikandin asta igulit katô mga kataladi din.
23 Purisu igkangé i Sem asta i Japet tô kisì ébô tambunan tô lawa din.
Igawidan dan tô kisì tun ta bókkóg dan, asta igpanó ta bókkóg na igahu tun ta

---

r **9:18** 9:18 Tingód ki Canaan, ahaán tô Genesis 10:6.

tulda din. Igtambunan dan tô lawa din, asal ándà dan sérê ébô dì dan kitanán tô lawa katô ámmà dan.
24 Tô ikaginónó dán si Noe tikud ka kalasingan din, isóddóran din tô iglumu
i Ham kandin.
25 Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Supakan katô Manama si Canaan na
batà i Ham. Imun sikandin na állang katô mga kataladi din.
26 Mólà pa ka madigár tô bággén katô Áglangngagán na Manama ki Sem, asta
imun si Canaan na állang i Sem.
27 Mólà pa ka imun ka Manama na maluwag tô góddóan katô mga rubbad
i Japet.[s] Bággayan dan pagsik ka Manama katô madigár na bággén din tun ta
mga rubbad i Sem. Asal imun tô mga rubbad i Canaan na állang katô mga
rubbad i Japet.”
28 Pángnga katô lunup, tállu gatus kaliman (350) ámmé pa tô iglabé sippang
ka inaté si Noe.
29 Tô siyó gatus kaliman (950) dán tô idad i Noe, inaté sikandin.

10

Mga rubbad ka mga gabatà i Noe

1 Ni gó tô mga ngadan ka rubbad katô tállu gabatà i Noe, na si Sem, si Ham,
asta si Japet, su duwán mga gabatà dan na ipamasusu pángnga katô lunup.
2 Tô mga gabatà gamama i Japet, tô gó si Gomer, si Magog, si Madai, si Jaban,
si Tubal, si Mesec, asta si Tiras.
3 Tô mga gabatà i Gomer, tô gó si Askenas, si Rifat, asta si Togarma.
4 Tô mga rubbad i Jaban, tô gó si Elisa, si Tarsis, asta tô mga taga Kiti asta tô
mga taga Dodani.
5 Sikandan tô mga kamónaan katô langun manubù na góddô madani tun ta
dagat asta tun ta mga purù. Tô gó é mga rubbad i Japet. Igóddô tô tagsábbad-
sábbad grupo tun ta kandan banuwa, asta duwán kinagiyan ka tagsábbad-
sábbad grupo.
6 Tô mga gabatà gamama i Ham, tô gó si Cus, si Ehipto, si Put, asta si Canaan.
7 Tô mga gabatà gamama i Cus, tô gó si Seba, si Habila, si Sabata, si Raama,
asta si Sabaca. Tô mga gabatà gamama i Raama, tô gó si Saba asta si Dadan.
8 Duwán sábbad rubbad i Cus na igngadanan ki Nimrod, asta sikandin tô
una manubù na inému ibantug tingód ka kagani din.
9 Katig sikandin ágpanà ukit ka tabang katô Áglangngagán. Purisu ágkagi tô
mga manubù, na mà dan, “Mólà pa ka imun ka katô Manama na katig ágpanà
iring ki Nimrod.”
10 Tô inému dán si Nimrod na harì, igpangulu sikandin katô mga lunsud ka
Babel, Erac, asta Acad, na tállu lunsud tun ta Sinar.
11 Tikud dutun, igsadun sikandin tun ta Asiria, asta igimu sikandin ka mga
lunsud ka Ninibe, Rehobot-Ir, Cala,
12 asta Resen tun ta tángngaan ka Ninibe asta dakál lunsud na Cala.
13 Si Ehipto[t] tô kamónaan ka langun manubù na igóddô tun ta Lud, Anam,
Laab, Neftu,
14 Fetrusim, Casluim, asta Caftor na kamónaan ka langun Filistihanon.
15 Tô mga gabatà i Canaan, tô gó si Sidon na tambang kaké, asta si Het.
16 Si Canaan tô kamónaan katô mga Jebusihanon, Amorihanon, Girgasi-
hanon,
17 Hebihanon, Arkihanon, Sinaihanon,

---

s **9:27** 9:27 Tô ngadan Japet, iring katô kagi ka Hebreo, “maluwag.” t **10:13** 10:13 Si Ehipto, ó si Misraim.

18 Arvadihanon, Semarihanon, asta Hamatihanon. Italap tô tagsábbad-sábbad grupo ka mga rubbad i Canaan
19 sippang ka isakup dan tô kaluwagan ka banuwa tikud tun ta lunsud ka
Sidon sippang tun ta lunsud ka Gerar na madani tun ta Gasa, asta isakup tô
mga lunsud ka Sodoma, Gomora, Adma, asta Seboim madani tun ta Lasa.
20 Tô gó é mga rubbad i Ham. Igóddô tô tagsábbad-sábbad grupo tun ta
kandan mga banuwa, asta duwán kinagiyan ka tagsábbad-sábbad grupo.
21 Si Sem na kaké i Japet, tô gó é kamónaan katô langun rubbad i Eber.[u]
22 Tô mga gabatà i Sem, tô gó si Elam, si Asur, si Arfacsad, si Lud, asta si
Aram, asta tô gó tô mga ngadan ka rubbad dan.
23 Tô mga gabatà i Aram, tô gó si Us, si Hul, si Geter, asta si Mes.
24 Si Arfacsad tô ámmà i Sela, asta si Sela tô ámmà i Eber.
25 Duwa tô gabatà i Eber. Igngadanan tô kaké ki Peleg,[v] su tô kapamasusu
kandin, itángngà-tángngà tô langun manubù nit banuwa. Igngadanan tô adi
din ki Joctan.
26 Si Joctan tô kamónaan i Almodad, si Selap, si Hasarmabet, si Jera,
27 si Hadoram, si Usal, si Dicla,
28 si Obal, si Abimael, si Seba,
29 si Opir, si Habila, asta si Jobab. Mga gabatà i Joctan tô langun dan.
30 Igóddô tô mga rubbad i Joctan tun ta tanà na tikud tun ta Mesa sippang
tun ta Separ tun ta pabungan na dadan tun ta silatan.
31 Tô gó é mga rubbad i Sem. Igóddô tô tagsábbad-sábbad grupo dan tun ta
kandan mga banuwa, asta duwán kinagiyan ka tagsábbad-sábbad grupo.
32 Tô gó tô mga rubbad katô mga gabatà i Noe, asta duwán mga grupo
asta mga pamilya ka tagsábbad-sábbad kandan. Pángnga katô lunup, igtalap
tô langun manubù tun ta tagsábbad-sábbad grupo ka banuwa.

11

Turi ka Babel

1 Sayyan, tô ándà pa katalap tô mga manubù, sábbad dád tô kinagiyan katô
langun manubù nit banuwa.
2 Tô igalin-alin dan dán, duwán igsadun dadan tun ta silatan, sippang ka
igdunggù dan tun ta tanà na maluwag asta pattad tun ta Sinar, asta igóddô
dan dutun.
3 Igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Na, imun ta tô tisa[w] asta patákkangán
sippang ka kumatággas ébô duwán pagimu ta katô turi.”
Purisu igimu dan tô mga tisa, asta igkangé dan tô ispalto para padákkát
katô mga tisa ébô imun dan turi.
4 Na, igkagi sikandan, na mà dan, “Mimu ki ka lunsud asta sábbad turi
sippang tun ta kawang-awangan ébô mabantug ki, asta dì ki matalap tun ta
kaluwagan kani banuwa.”
5 Na, igsadun tô Áglangngagán ébô kumita katô lunsud asta katô turi na
igimu katô mga manubù.
6 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Ágpasábbadé tô langun manubù, asta
sábbad dád tô kinagiyan dan. Igtigkané dan igimu kani. Na, dì madugé, agad
ándin tô kakalyag dan, tô gó é imun dan.
7 Purisu madun ki tun kandan, asta palibugán ta tô kinagiyan dan ébô
kumarapung tô mga kinagiyan, asta dì dan pagpátté.”

---

[u] **10:21** 10:21 Duwán mga manubù na ágpanámdám na tô mga rubbad i Eber tô grupo na ágngadanan Hebreo. [v] **10:25** 10:25 Tô ngadan Peleg, iring katô kagi ka Hebreo, “itángngà.” [w] **11:3** 11:3 Tisa tô iring na hollow block para gimun balé.

8 Tô gó igpatalap katô Áglangngagán tô langun dan tun ta kaluwagan ka
banuwa, asta igsódô dan igimu katô lunsud dan.
9 Purisu igngadanan tô lunsud na Babel,[x] su igpalibug katô Áglangngagán
tô kinagiyan ka mga manubù dutun. Purisu igpatalap katô Áglangngagán tô
langun dan tun ta kaluwagan ka banuwa.

Mga rubbad i Sem

10 Ni gó tô mga ngadan katô rubbad i Sem. Tô iglabé dán tô duwa ámmé
pángnga katô lunup, igdunggù ka sábbad gatus (100) tô idad i Sem, asta
ipamasusu tô batà din mama na si Arfacsad.
11 Pángnga ipamasusu sikandin, lima gatus (500) ámmé tô iglabé sippang ka
inaté si Sem, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.
12 Tô tállu pulù lima (35) dán tô idad i Arfacsad, ipamasusu tô batà din
mama na si Sela.
13 Pángnga ipamasusu sikandin, áppat gatus tállu (403) ámmé tô iglabé
sippang ka inaté si Arfacsad, asta duwán pa duma mga gabatà din na
ipamasusu.
14 Tô tállu pulù (30) dán tô idad i Sela, ipamasusu tô batà din mama na si
Eber.
15 Pángnga ipamasusu sikandin, áppat gatus tállu (403) ámmé tô iglabé
sippang ka inaté si Sela, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.
16 Tô tállu pulù áppat (34) dán tô idad i Eber, ipamasusu tô batà din mama
na si Peleg.
17 Pángnga ipamasusu sikandin, áppat gatus tállu pulù (430) ámmé tô iglabé
sippang ka inaté si Eber, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.
18 Tô tállu pulù (30) dán tô idad i Peleg, ipamasusu tô batà din mama na si
Reu.
19 Pángnga ipamasusu sikandin, duwa gatus siyó (209) ámmé tô iglabé
sippang ka inaté si Peleg, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.
20 Tô tállu pulù duwa (32) dán tô idad i Reu, ipamasusu tô batà din mama
na si Serug.
21 Pángnga ipamasusu sikandin, duwa gatus pittu (207) ámmé tô iglabé
sippang ka inaté si Reu, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.
22 Tô tállu pulù (30) dán tô idad i Serug, ipamasusu tô batà din mama na si
Nahor.
23 Pángnga ipamasusu sikandin, duwa gatus (200) ámmé tô iglabé sippang
ka inaté si Serug, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.
24 Tô duwa pulù siyó (29) dán tô idad i Nahor, ipamasusu tô batà din mama
na si Tera.
25 Pángnga ipamasusu sikandin, sábbad gatus sapulù siyó (119) ámmé tô
iglabé sippang ka inaté si Nahor, asta duwán pa duma mga gabatà din na
ipamasusu.
26 Tô kapittuwan (70) dán tô idad i Tera, ipamasusu tô mga gabatà din
gamama na si Abram, si Nahor, asta si Haran.

Mga rubbad i Tera

27 Ni gó tô mga ngadan katô rubbad i Tera. Si Tera tô ámmà i Abram, si
Nahor, asta si Haran. Si Haran tô ámmà i Lot.
28 Tô ándà pa kamaté si Tera, inaté tô batà din na si Haran tun ta banuwa
na ipamasusuwan din na lunsud ka Ur tun ta Caldea.

---

x **11:9** 11:9 Tô kóbadan katô Babel ó Babilonia, “ilibugan.”

29 Igkalyagan i Abram si Sarai, asta igkalyagan i Nahor si Melca na batà
bayi katô kataladi din na inaté na si Haran. Duwán batà bayi i Haran na si
Isca.
30 Ándà batà i Sarai, su dì sikandin ágbatà.
31 Igpid i Tera tô batà din na si Abram, asta tô ikóddô kandin na si Sarai na
sawa i Abram, asta tô apù din na si Lot na batà i Haran. Igpanó dan tikud
tun ta lunsud ka Ur tun ta Caldea, asta igsadun dan tun ta Canaan. Asal tô
igdunggù dan tun ta lunsud ka Haran, igóddô dan dutun.
32 Inaté si Tera tô duwa gatus lima (205) tô idad din.

12

Igtawar ka Manama si Abram

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Abram, na mà din, "Iwà ka tikud tun ta tanà
na igóddóan nu. Tanani nu tô mga gakád nu asta tô pamilya katô ámmà nu.
Sadun ka tun ta banuwa na tádduán ku áknikó.
2 Marapung tô mga rubbad na bággén ku áknikó, asta mému sikandan na
dakál grupo. Madigár tô bággén ku áknikó, asta imun ku na mabantug tô
ngadan nu. Madigár tô bággén ku tun ta duma mga manubù ukit áknikó.
3 Madigár tô bággén ku tun ta langun manubù na mággé ka madigár tun
áknikó. Asal dadattan ku tô langun manubù na dumadat áknikó. Ukit áknikó,
madigár tô bággén ku tun ta langun manubù nit banuwa."
4 Purisu igtuman i Abram tô igsugù katô Áglangngagán kandin, asta igpanó
sikandin na igtákkássan katô bataánnán din na si Lot. Tô igpanó si Abram
tikud tun ta lunsud ka Haran, kapittuwan lima (75) tô idad din.
5 Igpid i Abram tô sawa din na si Sarai, asta si Lot, asta igpid din tô langun
ka kaduwánnan din asta langun állang na igkangé din tun ta lunsud ka Haran,
asta igpanó dan na igsadun tun ta Canaan.
Tô igdunggù dan dán tun ta Canaan,
6 igpanayun si Abram sippang tun ta kayu ulayan ka More tun ta lunsud
ka Sikem. Tô igdunggù si Abram tun ta Sikem, taganà duwán dán mga
Canaanhon na igóddô dutun.
7 Igpakita tô Áglangngagán ki Abram, asta igkagi sikandin, na mà din, "Ni gó
tô banuwa na bággén ku tun ta rubbad nu."
Purisu igimu i Abram tô ággóbbówanan ka mannanap na bággén tun ta
Áglangngagán na igpakita kandin.
8 Pángnga igpakita tô Áglangngagán kandin, igalin si Abram tun ta pabun-
ganán dadan tun ta silatan ka lunsud ka Betel. Tulda tô igóddóan din tun ta
tángngaan ka lunsud ka Betel asta Ai. Dadan tun ta ágsalláppan tô lunsud ka
Betel, asta dadan tun ta silatan tô lunsud ka Ai. Igimu din tô ággóbbówanan ka
mannanap, asta igpangadapy sikandin katô Áglangngagán.
9 Na, inalayun igalin-alin si Abram sippang tun ta Negeb.

Igsadun si Abram tun ta Ehipto

10 Na, duwán ballus tun ta Canaan. Purisu igsadun si Abram tun ta Ehipto
ébô móddô dan róggun, su dakál tô ballus.
11 Tô madani dan dán tun ta Ehipto, igkagi si Abram katô sawa din na si
Sarai, na mà din, "Madigár gó é bónnóng nu!
12 Atin ka kumita tô mga taga Ehipto áknikó, manámdám dan na sikuna tô
sawa ku. Purisu matayanna ikandan ébô agón ka.

---

y **12:8** 12:8 Tô kóbadan ka kagi ágpangadap, "ágsimba," "ágdurung," "ágdasal," ó "ágtawar ka Manama."

13 Purisu kagiyi nu sikandan na tábbéz ku sikuna ébô diya matayan ikandan, asta madigár tô imun dan kanak tingód áknikó."
14 Na, tô igdunggù dan dán tun ta Ehipto, igkita tô mga taga Ehipto na madigár é bónnóng katô sawa i Abram.
15 Tô igkita tô mga opisyales ka harì kandin, igulitan dan tô harì na madigár é bónnóng katô bayi. Purisu igpóddô katô harì si Sarai tun ta balé din.
16 Madigár tô igbággé katô harì ki Abram tingód ki Sarai. Igbággayan sikandin ka marapung mga karnero, mga kambing, mga baka, mga asno, mga állang, asta mga kamelyo.
17 Asal su igpóddô katô harì si Sarai tun ta balé din, duwán madat bógók na igpapid katô Áglangngagán tun ta harì asta langun duma manubù na góddô tun ta balé din.
18 Purisu igpatawar katô harì si Abram, asta igkagi sikandin, na mà din, "Manan ka madat tô igimu nu kanak? Manan ka ándà ka ulit kanak na sawa nu sikandin?
19 Manan ka igkagi ka na tábbé nu sikandin? Manan ka ignunug ka na imun ku sikandin na sawa ku? Na, ni dán ni sawa nu. Pid nu sikandin, asta panó kód!"
20 Na, igsugù katô harì tô mga sundalo din, asta igpéwà dan si Abram, tô sawa din, asta tô langun katô kaduwánnan din tikud tun ta banuwa dan.

13

Igpassaé si Abram asta si Lot

1 Na, igpanó si Abram tikud tun ta Ehipto asta iglónód sikandin tun ta Negeb na sakup ka Canaan, asta igtákkás tô sawa din, asta igpid din tô langun katô kaduwánnan din. Igtákkás si Lot kandin.
2 Tuu ágkaduwánnan si Abram, su duwán mga karnero din, mga kambing, mga baka, mga bulawan, asta mga mapputì bulawan.
3 Tô igpanó si Abram tikud tun ta Negeb, igalin-alin sikandin sippang tun ta Betel. Igdunggù sikandin tun ta taganà góddóan din tun ta tángngaan ka Betel asta Ai.
4 Tô gó tô taganà lugar na igimuwan din ka ággóbbówanan ka mannanap. Igpangadap puman sikandin katô Áglangngagán.
5 Na, igtákkás si Lot ki Abram, asta marapung pagsik tô pamilya din, mga állang, mga karnero, mga kambing, asta mga baka.
6 Purisu atin ka pasábbadé dan, ánnà nángngà tô tanà na pasabsaban katô langun mannanap dan, su tuu marapung tô mga mannanap dan.
7 Purisu igpamatayé tô mga taradóppón i Abram asta tô mga taradóppón i Lot. (Duwán mga Canaanhon asta Perisihanon na igóddô dutun.)
8 Purisu igtóngkô si Abram ki Lot, na mà din, "Na, dì mému pamatayé tô mga taradóppón ta, su bataánnán ku sikuna.
9 Purisu madigár ka passaé ki. Na, sállág nu tô kaluwagan kani tanà. Atin ka salinán nu tô tanà dadan tun ta ibang, malinna tun ta tanà dadan tun ta kawanan. Atin ka salinán nu tô tanà dadan tun ta kawanan, malinna tun ta tanà dadan tun ta ibang."
10 Purisu igsállág si Lot, asta igkita din na madigár tô kaluwagan katô tanà madani tun ta Wayig ka Jordan sippang tun ta lunsud ka Soar, su nángngà tô wayig para katô tanà iring katô tun ta kayun na igpamula katô Áglangngagán sayyan, asta iring katô tun ta Ehipto. (Inému ni tô ándà pa dadatti katô

z **12:13** 12:13 Tábbé ku; ahaán tô Genesis 20:12.

Áglangngagán tô mga lunsud ka Sodoma asta Gomora madani tun ta Wayig ka Jordan.)
11 Purisu igsalin i Lot tô kaluwagan ka tanà madani tun ta Wayig ka Jordan,
asta igalin sikandin dadan tun ta silatan. Purisu igpassaé dan.
12 Igóddô pa si Abram tun ta Canaan, asal igalin si Lot tun ta mga lunsud
madani tun ta Wayig ka Jordan, asta igóddô sikandin madani tun ta lunsud
ka Sodoma.
13 Tuu madat tô áglumun katô mga taga Sodoma. Tuu dan masalà-salà tun
ta saruwan katô Áglangngagán.

Igalin si Abram tun ta Hebron

14 Tô igpanó dán si Lot, igkagi tô Áglangngagán ki Abram, na mà din, "Sállág
ka tun ta kaluwagan kani tanà agad ánda tô kasállággan nu.
15 Tô kaluwagan kani tanà na kitanán nu, tô gó é bággén ku áknikó asta tun
ta mga rubbad nu ka ándà ágtamanán.
16 Imun ku na marapung tô mga rubbad nu sippang ka dì dan méyap, iring
na mga barukbuk ka tanà.
17 Purisu panó-panó ka tun ta kaluwagan kani banuwa, su bággén ku ni
langun áknikó."
18 Purisu igalin si Abram, asta igóddô sikandin madani tun ta kayun ka
mga ulayan i Mamre tun ta Hebron, asta igimu sikandin ka ággóbbówanan ka
mannanap ébô mangadap sikandin katô Áglangngagán.

14

Igtabang si Abram ki Lot

1-2 Na, si Amrafel tô harì tun ta Sinar, si Arioc tô harì tun ta Elasar, si
Cadorlahomor tô harì tun ta Elam, asta si Tadal tô harì tun ta Goyim. Róggun
igharì dan, igpasábbadé dan áppat asta igsulung dan tô lima harì na si Bara
na harì tun ta Sodoma, si Birsa na harì tun ta Gomora, si Sinab na harì tun
ta Adma, si Semeber na harì tun ta Seboim, asta tô harì tun ta Bela na ássa
ngadan ka Soar.
3 Igpasábbadé tô lima harì, asta iglimud dan tô langun sundalo dan madani
tun ta kapattadan ka Sidim na inému dán áknganni na Ranó Ka Asin.[a]
4 Taganà isakup tô lima harì tun ki Cadorlahomor ka sapulù duwa (12)
ámmé. Asal tô ikasapulù tállu ámmé, igatu dan kandin.
5 Tô ikasapulù áppat ámmé, igsulung si Cadorlahomor asta tô duma mga
harì na igpasakup kandin. Igtalu dan tô langun Repaihanon tun ta Astarot-
Carnaim. Igtalu dan tô mga Susihanon tun ta Ham, asta tô mga Emihanon
tun ta kapattadan ka Kiriataim.
6 Igtalu dan tô langun Horihanon tun ta pabunganán na igóddóan dan tun
ta Seir, asta iglupug dan sippang tun ta lunsud ka Elparan madani tun ta
disyerto.
7 Iglónód dan tun ta lunsud ka Cades (Eumispat tô ássa ngadan din). Igtalu
dan tô langun manubù na igóddô tun ta banuwa ka mga Amalekanhon, asta
igtalu dan tô mga Amorihanon na igóddô tun ta Hasason Tamar.
8 Na, igpaglimud katô mga harì ka Sodoma, Gomora, Adma, Seboim, asta
Belak tô mga sundalo dan. Igsadun dan tun ta kapattadan ka Sidim ébô matu
dan
9 katô mga sundalo katô áppat harì, na si Cadorlahomor na harì tun ta Elam,
si Tadal na harì tun ta Goyim, si Amrafel na harì tun ta Sinar, asta si Arioc na
harì tun ta Elasar. Lima tô mga harì na igsulung katô áppat mga harì.

a **14:3** 14:3 Ranó Ka Asin, ó Ranó Na Inaté.

10 Tun ta Sidim, duwán marapung mga magdakál sábbáng na duwán ispalto
na tuu ágdákkát. Tô italu tô harì ka Sodoma asta harì ka Gomora, igpalaguy
tô mga sundalo dan, asta duwán tun kandan na idákkát tun ta ispalto su
idabù dan tun ta mga sábbáng, asta igpalaguy tô duma mga sundalo tun ta
pabunganán.
11 Na, igkangé katô áppat harì tô langun ka kaduwánnan asta ágkakan tun ta
mga lunsud ka Sodoma asta Gomora, asta igpanó dan.
12 Su igóddô si Lot na bataánnán i Abram tun ta Sodoma, igámmát dan pagsik
sikandin, igkangé dan tô kaduwánnan din, asta igpanó dan.
13 Asal duwán sábbad manubù na ikaluwà asta igulit ki Abram na Hebreo.
Tô timpo tô, igóddô si Abram madani tun ta kayun ka mga ulayan i Mamre na
Amorihanon. Inalayun ágpatabangé si Abram, si Mamre, asta tô mga kataladi
i Mamre na si Escol asta si Aner.
14 Tô ikasóddór si Abram na inammát tô bataánnán din, iglimud din tô
langun állang din na katig ággamit ka laniban, na tállu gatus sapulù walu (318)
tô langun dan, asta igagtà dan tô áppat harì sippang tun ta lunsud ka Dan.
15 Igpagtángngà-tángngà i Abram tô mga állang din. Tô dukilám dán,
igsulung dan, asta ikapanalu dan. Igagtà i Abram sikandan sippang tun ta
lunsud ka Hoba dadan tun ta Damasco.
16 Ikangé i Abram tô langun ka kaduwánnan na igagó dan. Igpaluwà din
pagsik tô bataánnán din na si Lot, asta igulì din tun ki Lot tô langun ka
kaduwánnan na igagó tikud tun kandin. Igpaluwà din tô langun gabayi asta
tô duma mga manubù na inammát.

Igdasal si Melkisedec para ki Abram

17 Tô igulì si Abram tikud tun ta kapanalu din ki Cadorlahomor asta duma
mga harì, igsumar kandin tô harì ka Sodoma tun ta Kapattadan ka Sabec
(igngadanan Kapattadan ka Harì).
18 Igsumar ki Abram tô harì ka Salem na si Melkisedec.[b] Sikandin tô
pangulu na parì ka mga manubù na ágpamaké tun ta Manama na Mallayat
ka Langun. Igpid din tô pan asta tô bino tun ki Abram.
19 Igdasal sikandin ébô madigár tô bággén ka Manama ki Abram. Igkagi
sikandin, na mà din, “Madigár tô bággén áknikó tikud tun ta Manama na
Mallayat ka Langun na igimu ka langit asta tô tibuk banuwa.
20 Durungán tô Manama na Mallayat ka Langun, su igtabangan ka ikandin
ébô makapanalu ka katô mga usig nu!”
Na, igbággé i Abram kandin tô ikasapulù katô langun na ikangé din tikud
tun ta áppat harì na igtalu din.
21 Igkagi tô harì ka Sodoma ki Abram, na mà din, “Áknikó dán tô kadakállan
katô kaduwánnan ku na ikangé nu tikud tun ta áppat harì na igagó tikud
áknami. Mga sakup ku dád tô ulián nu kanak.”
22 Asal igkagi si Abram katô harì ka Sodoma, na mà din, “Duwán igtandô[c]
ku katô Áglangngagán na Manama na Mallayat ka Langun na igimu ka langit
asta tibuk banuwa.
23 Igtandô a kandin na ándà palang kaduwánnan nu na kangén ku, agad
sábbad sinulid, agad sábbad listun ka sandalyas. Ulián ku tô langun tun áknikó,
su dì mému kumagi ka na miduwánnanna ukit áknikó.
24 Ándà palang kangén ku, asal tô dád igkan katô mga állang ku tô mému
bullasan nu. Asal mému ka duwán bággén nu katô mga manubù na igtabang
kanak, na si Aner, si Escol, asta si Mamre.”

---

b **14:18** 14:18 Tingód ki Melkisedec, ahaán tô Hebreo 7:1-10.
c **14:22** 14:22 Igtandô, ó igsaad.

15

Kasabotan ka Manama ki Abram

1 Na, duwán álló na igpakita tô Áglangngagán ki Abram, asta igkagi sikandin,
na mà din, “Abram, yaka ágkamáddangan. Sakán tô kumalasag[d] áknikó ébô dì
ka kadattan. Tuu dakál tô ágpulusán na bággén ku áknikó.”
2 Asal igkagi si Abram, na mà din, “Áglangngagán na Manama na ágpangulu
katô langun, ándà palang batà ku. Purisu ándà pulusán katô bággén nu kanak.
Atin ka matéya, matigatun i Elieser na taga Damasco tô kaduwánnan ku.
3 Su ándà batà na igbággé nu kanak, ka matéyad, állang ku dád tô makati-
gatun katô kaduwánnan ku.”
4 Na, igkagi puman tô Áglangngagán kandin, na mà din, “Ánnà si Elieser tô
makatigatun katô kaduwánnan nu, su áknikó batà mama tô makatigatun katô
kaduwánnan nu.”
5 Na, igpid ka Manama si Abram tun ta luwà ka tulda, asta igkagi sikandin,
na mà din, “Langngag ka tun ta kawang-awangan. Iyap nu tô mga karani ka
makéyap ka. Iring kanan mga karani tô karapungan ka mga rubbad nu.”
6 Igpamaké si Abram katô Áglangngagán, asta igtanggap din si Abram na
nángngà tun ta saruwan din.[e]
7 Igkagi tô Manama, na mà din, “Sakán tô Áglangngagán na igpid áknikó tikud
tun ta Ur ka Caldea ébô bággén ku áknikó ni tanà ni asta matigatun nu.”
8 Asal iginsà si Abram, na mà din, “Áglangngagán na Manama na ágpangulu
katô langun, ándin tô pató na pakitanán nu kanak ébô kasóddóran ku na
makatigatunna kanan?”
9 Igkagi tô Manama, na mà din, “Pid nu dini kanak tô baka, kambing, asta
karnero. Kailangan tállu ámmé tô idad dan. Pid nu dini kanak tô sábbad
manatad asta salapati.”
10 Purisu igpid i Abram tô langun tun ta saruwan ka Manama, asta
igmatayan din. Igtángngà din tô lawa, igsánnar din na tagduwa-duwa, asta
duwán állát tun ta tángngaan. Asal ándà din tángngai tô duwa manuk.
11 Duwán dakál mga manuk ka kabánnássan na igapun tun ta igtángngà
lawa katô mga mannanap, asal igbugó dan i Abram.
12 Tô igsalláp dán tô álló, tuu igpatudug ka Manama sikandin, asta tuu
imáddangan sikandin.
13 Igkagi tô Áglangngagán kandin, na mà din, “Pasóddórán ku áknikó na
móddô gó tô mga rubbad nu tun ta banuwa ka duma mga manubù. Kahi-
rapan dan asta állangán dan katô duma mga manubù sippang ka áppat gatus
(400) ámmé.
14 Asal supakan ku tô mga manubù na mállang kandan, asta makaluwà dan
na dakál tô piddán dan.
15 Asal sikuna, tuu ka tumugál asta maté ka na duwán kasunayan nu
sippang na lábbángngán ka.
16 Móddô tô mga rubbad nu tun ta duma banuwa sippang ka lumabé tô
ikappat na mga karubbadan patalundugé, asta makalónód dan kannun, su
inalayun dugangan katô mga Amorihanon tô salà na áglumun dan sippang
ka supakan ku sikandan.”
17 Tô igmangittáng dán, tigkô igkita i Abram tô baga na igábbál asta tô sulù
na igrágrág. Igukit tun ta tángngaan katô lawa ka mga mannanap na igtángngà
din.

---

d **15:1** 15:1 Kumalasag, ó dumalang.

e **15:6** 15:6 Tingód ki Abram ó Abraham, ahaán tô Roma 4:3,9,22,23 asta Galacia 3:6-8.

18 Tô oras tô, igimu tô Áglangngagán ka kasabotan tun ki Abram, na mà din,
“Bággén ku tun ta mga rubbad nu tô kaluwagan kani banuwa. Tikud tun
ta Wayig ka Ehipto sippang tun ta dakál Wayig ka Eufrates, tô gó tô tanà na
bággén ku kandan.
19 Bággén ku kandan tô tanà na igóddóan katô mga grupo ka manubù na
ignngadanan Kenihanon, Kenisihanon, Cadmonihanon,
20 Hetihanon, Perisihanon, Repaihanon,
21 Amorihanon, Canaanhon, Girgasihanon, asta Jebusihanon.”

16

Si Agar asta si Ismael

1 Na, ándà palang batà i Sarai asta i Abram. Asal duwán állang bayi i Sarai
na ignngadanan ki Agar na taga Ehipto.
2 Purisu igkagi si Sarai ki Abram, na mà din, “Ándà batà na igbággé katô
Áglangngagán kanak. Purisu madigár ka lumayuk ka katô állang ku ébô duwán
batà ku ukit kandin.”
Ignunug si Abram katô igkagi i Sarai.
3 Purisu igbággé i Sarai tô állang din ki Abram ébô imun din na sawa din.
(Inému ni pángnga igóddô si Abram tun ta Canaan ka sapulù ámmé.)
4 Igpalayuké dan asta igmabáddás si Agar. Tô ikasóddór dán si Agar na
igmabáddás sikandin, ándà din respetowi si Sarai, asta igbuyas din.
5 Purisu igkagi si Sarai ki Abram, na mà din, “Sikuna tô igtikudan ka salà
na inému kanak! Sikuna tô igbággayan ku ki Agar, asta igmabáddás sikandin.
Purisu ándà a respetowi ikandin. Isóddóran katô Áglangngagán na duwán salà
nu kanak!”
6 Igtaba si Abram, na mà din, “Na, áknikó állang sikandin. Agad ándin tô
kakalyag nu na lumun kandin, mému kanak.”
Na, tuu igirrayatan[f] i Sarai si Agar. Purisu igpalaguy si Agar.
7 Na, tô panaligan na Áglangngagán igpakita ki Agar tun ta disyerto madani
tun ta sánnáp tun ta dalan na pasadun tun ta lunsud ka Sur.
8 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Agar na állang i Sarai, ánda é igtikudan
nu, asta ánda é sadunan nu?”
Igtaba si Agar, na mà din, “Igpalaguyyad tikud tun ta amo ku na si Sarai.”
9 Igkagi tô panaligan na Áglangngagán, na mà din, “Ulì ka tun kandin, asta
tuman nu tô mga sugù din.”
10 Igkagi pagsik tô panaligan na Áglangngagán, na mà din, “Imun ku na tuu
marapung tô rubbad nu sippang ka dì dan méyap.
11 Duwán batà mama na pamasusun nu, asta ngadanan nu sikandin ki
Ismael,[g] su igpaminág katô Áglangngagán tô ranginán nu.
12 Imun tô batà nu na iring ka asno na méla, su ándà palang bánnalán din.
Musig sikandin ka langun manubù, asta musig dan kandin. Dì sikandin
móddô duma katô mga kataladi din.”
13 Igkagi si Agar, na mà din, “Igkita kud gó tô Áglangngagán na igsállág kanak,
asal ándà a kannê kamaté.”
Igngadanan i Agar tô Manama na igpakita kandin na mà din, “Manama na
ágsállág.”

---

f **16:6** 16:6 Igirrayatan. Ahaán tô kagi “irrayat” tun ta Lista Katô Mga Kagi. g **16:11** 16:11 Tô kóbadan katô ngadan Ismael, “ágpaminág tô Manama.”

14 Purisu áknganni, tô sánnáp na igngadanan Beerla-hai-roi[h] tun ta tángngaan ka lunsud ka Cades asta Bered.
15 Tô ipamasusu dán tô batà mama i Abram tikud ki Agar, igngadanan i Abram sikandin ki Ismael.
16 Kawaluwan ánnám (86) tô idad i Abram tô ipamasusu si Ismael.

17

Pató katô kasabotan

1 Na, tô kasiyawan siyó (99) dán tô idad i Abram, igpakita tô Áglangngagán kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, "Sakán tô Tuu Matulus Manama. Tuman nu tô kakalyag ku. Kailangan ándà salà nu tun ta saruwan ku.
2 Imun ku tô kasabotan ku tun áknikó. Imun ku na tuu marapung tô mga rubbad nu."
3 Iglingkóód si Abram sippang ka ikadunggù tô ulu din tun ta tanà, asta igkagi tô Manama, na mà din,
4 "Ni gó tô kasabotan ku tun áknikó. Imun ku sikuna na kamónaan ka marapung mga grupo.
5 Tikud áknganni, dì kad ngadanan ki Abram, asal ngadanan kad ki Abraham[i] su imun ku sikuna na kamónaan ka marapung mga grupo.
6 Imun ku na marapung tô mga rubbad nu, asta imun ku sikandan na marapung mga grupo, asta duwán tun kandan na imun na mga harì.
7 Imun ku tô kasabotan tun áknikó asta tun ta mga rubbad nu ka ándà ágtamanán. Sakán tô Manama nu asta Manama katô mga rubbad nu.
8 Tô kaluwagan ka banuwa ka Canaan na igóddóan nu, tô gó é bággén ku áknikó asta tun ta mga rubbad nu ébô matigatun yu ka ándà ágtamanán. Sakán tô Manama dan."
9 Igkagi tô Manama ki Abraham, na mà din, "Na, sikuna, duwán kailangan lumun nu asta langun rubbad nu ka ándà ágtamanán tingód katô kasabotan ku tun ákniyu.
10 Ni gó tô kasabotan ku na kailangan tumanán nu, agad sikuna asta tô tagsábbad-sábbad mga rubbad nu. Kailangan tupuwan tô langun gamama dini áknikó.
11 Kailangan tupuwan kó, su tô gó é pató tingód katô kasabotan ku tun áknikó.
12 Tô mga rubbad nu, kailangan tupuwan tô langun gabatà dan gamama ka ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu, agad tô tagsábbad-sábbad mga állang yu gamama, agad sadan é pamasusun tun ákniyu, agad sadan é bállin tun ta duma manubù.
13 Kailangan tupuwan tô langun gamama, su ukit katô pató tun ta lawa yu, kasóddóran yu na ándà ágtamanán katô kasabotan ku tun ákniyu.
14 Atin ka dì tupuwan tô mama, dì mému dumuma ákniyu, su dì sikandin mánnal katô kasabotan ku."
15 Igkagi tô Manama ki Abraham, na mà din, "Tikud áknganni, dì dán mému si Sarai tô ngadan katô sawa nu. Kailangan ngadanan nu sikandin ki Sara.[j]
16 Madigár tô bággén ku kandin, asta bággén ku áknikó tô batà mama na pamasusun din. Madigár tô bággén ku tun ta sawa nu, asta imun ku sikandin na kamónaan ka marapung mga grupo. Duwán gó mga rubbad din na imun harì."

---

h **16:14** 16:14 Tô kóbadan katô ngadan Beerla-hai-roi, "Sánnáp Ka Manté Manama Na Ágsállág Kanak."
i **17:5** 17:5 Tô kóbadan katô ngadan Abraham, "ámmà ka marapung mga grupo."
j **17:15** 17:15 Tô kóbadan katô ngadan Sara, "batà bayi ka harì," ó "prinsesa."

17 Iglingkóód si Abraham sippang ka ikadunggù tô ulu din tun ta tanà.
Igngisi sikandin, su igpanámdám sikandin, na mà din, “Duwán kannê batà
ku na pamasusun, agad tô idad ku dumunggù tun ta sábbad gatus (100)! Ma-
masusu kannê si Sara ka batà, agad tô idad din dumunggù tun ta kasiyawan
(90)!”
18 Igkagi si Abraham katô Manama, na mà din, “Kakalyag ku na si Ismael
tô bággayan nu ka madigár!”
19 Asal igkagi tô Manama, na mà din, “Tô sawa nu na si Sara mamasusu
ka batà nu mama, asta ngadanan nu tô batà ki Isaac.[k] Sikandin asta tô mga
rubbad din tô katumanan katô kasabotan ku na ándà ágtamanán.
20 Igpaminág ku tô igpamuyù nu para ki Ismael. Purisu madigár tô bággén
ku kandin. Bággén ku kandin tô marapung mga gabatà asta mga rubbad din.
Imun ku sikandin na kamónaan ka sapulù duwa (12) ágpangulun, asta imun
ku na dakál grupo tô mga rubbad din.
21 Asal tô batà nu na si Isaac tô katumanan katô kasabotan ku tun áknikó.
Pamasusun sikandin i Sara kani ámmé na dumunggù.”
22 Pángnga igpatóngkóé dan, igpanó tô Manama.
23 Na, tô álló tô, igbánnal si Abraham ka Manama, asta igtupuwan din tô
batà din na si Ismael, asta tô langun ka duma mga sakup din gamama, agad tô
mga állang din, tô mga ipamasusu tun kandin, asta tô igbálli din tun ta duma
mga manubù.
24 Kasiyawan siyó (99) tô idad i Abraham tô igtupuwan sikandin,
25 asta sapulù tállu (13) tô idad katô batà din na si Ismael.
26 Tô álló tô, igtupuwan si Abraham asta si Ismael,
27 asta tô langun gamama na sakup i Abraham.

18

Igtandô na mapamasusu si Isaac

1 Róggun igóddô si Abraham tun ta kayun ka mga ulayan i Mamre, igpakita
tô Áglangngagán kandin. Tô ménit tô álló, igunsad si Abraham tun ta sállat ka
tulda na igóddóan din.
2 Igsállág sikandin, asta igkita din tô tállu manubù na igtindág tun ta
luwà. Tô igkita din sikandan, igsékót sikandin igsumar kandan. Iglingkóód
sikandin sippang ka ikadunggù tô ulu din tun ta tanà ébô tumanggap kandan.
3 Igkagi sikandin, na mà din, “Sir, ádding kó dini kanak. Yakó áglabé.
4 Piddan ku sikiyu ka wayig ébô muras kó katô paa yu, asta makapaginawa
kó kannun ta siráb kani kayu.
5 Pakannán ku sikiyu ébô kumabákkár kó ka dì kó pa manayun.
Idayawanna su igdunggù kó, asta kakalyag ku na tumabangnga áknyu.”
Igkagi sikandan, na mà dan, “Mému áknami.”
6 Igsékót si Abraham igahu tun ta tulda, asta igkagiyan din si Sara, na mà
din, “Sékót ka! Angé nu tô sábbad sako ka tuu madigár harina, asta imu nu tô
pan na pakannán kandan.”
7 Igpalaguy si Abraham tun ta mga mannanap din, asta igsalin din tô tuu
madigár nati ka baka. Igbággé din tun ta sábbad állang din ébô iyón din asta
sékót lággaán.
8 Tô igtaganà dan tô langun, igpid i Abraham tô gatas na malassám, gatas
na mammis, asta ákkud na igtug, asta igbuwat din tun kandan. Róggun igkan
dan, igtindág sikandin madani tun ta siráb katô kayu.

---

k **17:19** 17:19 Tô kóbadan katô ngadan Isaac, “igngisi.”

9 Iginsà dan kandin, na mà dan, “Ánda tô sawa nu na si Sara?”
Igtaba si Abraham, na mà din, “Tun dalám katô tulda.”
10 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Tô ámmé na dumunggù, lumónódda
dini ákniyu, asta duwán batà mama na pamasusun katô sawa nu na si Sara.”
Na, si Sara madani tun ta sállat tun ta bókkóg din, asta igpaminág sikandin
katô igkagi dan.
11 Tuu dán tugál si Abraham asta si Sara. Ándà bayi na mamasusu iring katô
idad i Sara.
12 Purisu igngisi si Sara katô kandin sarili, asta igpanámdám sikandin,
na mà din, “Tuuwad tugál, asta tuu dán tugál tô duma ku. Pamánnun ka
kadunggù katô dayó dini kanak?”
13 Na, iginsà tô Áglangngagán ki Abraham, na mà din, “Manan ka igngisi si
Sara? Manan ka igkagi sikandin na pamánnun é kapamasusu din ka batà su
tuu dán tugál sikandin?
14 Ándà palang na dì mému katô Áglangngagán! Tô ámmé na dumunggù,
duwán batà mama na pamasusun i Sara.”
15 Imáddangan si Sara. Purisu igbulaló sikandin asta igkagi, na mà din,
“Ándà a ngisi.”
Asal igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Bulaló yan. Bánnal na igngisi ka.”

Igpamuyù si Abraham para katô mga taga Sodoma

16 Na, igpanó tô tállu manubù, asta igsadun dan tun ta pabungan ébô
sumállág dan katô lunsud ka Sodoma. Igtákkás si Abraham kandan ébô
tumáddù kandan ka dalan.
17 Igpanámdám tô Áglangngagán, na mà din, “Dì ku állássán ki Abraham tô
masig dán na lumun ku,
18 su mému na dakál grupo tô mga rubbad din, asta madigár tô bággén ku
tun ta langun manubù ukit kandin.
19 Igsalin ku sikandin ébô tuminurù sikandin katô mga gabatà din asta mga
rubbad din na kailangan mánnal dan kanak asta lumun dan tô nángngà tun
ta saruwan ku, ébô tumanán ku tô igtandô ku kandin.”
20 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Abraham, na mà din, “Marapung tô igulit
kanak na madat tô áglumun katô mga taga Sodoma asta taga Gomora. Tuu
kun dakál tô salà dan.
21 Purisu madunna ébô kasóddóran ku ka bánnal ó ánnà bánnal tô igdinág
ku.”
22 Na, igpanó tô duwa manubù, asta igpanayun dan tun ta Sodoma, asal
igduma pa tô Áglangngagán tun ki Abraham.
23 Igpadani si Abraham tun ta Áglangngagán, asta iginsà sikandin, na mà
din, “Atin ka matayan nu tô madat mga manubù, matayan nu pagsik tô mga
matalláng?
24 Atin ka duwán kaliman (50) mga matalláng tun ta lunsud, dadattan nu tô
langun tun ta lunsud? Duwán kédu nu katô langun tingód katô kaliman (50)
mga matalláng?
25 Panámdám ku na dì nu matayan tô mga matalláng apil katô madat mga
manubù! Dì mému! Atin ka supakan nu tô madat mga manubù, dì nu apilán
tô mga matalláng, su sikuna tô ágruud katô langun manubù, asta kailangan
nángngà tô karuud nu.”
26 Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka kitanán ku tô kaliman (50)
mga matalláng tun ta lunsud, dì ku dadattan tô lunsud.”

27 Igkagi puman si Abraham, na mà din, “Sir, agad tuu ka mallayat ka
tandingán kanak, asal pallayat nu tô ginawa nu kanak ka minsà a puman
áknikó.
28 Atin ka duwán dád kappatan lima (45) mga matalláng, dadattan nu tô
langun tun ta lunsud su ikulangan ka lima?”

Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka kitanán ku tô kappatan lima
(45) mga matalláng, dì ku dadattan tô lunsud.”
29 Igkagi puman si Abraham, na mà din, “Atin ka kappatan (40) dád tô
kitanán nu?”

Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka duwán kappatan (40), dì ku
dadattan.”
30 Igkagi si Abraham, na mà din, “Sir, yaka ágkasókó kanak ka minsà a
puman áknikó. Atin ka tállu pulù (30) dád tô kitanán nu?”

Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka tállu pulù (30) tô kitanán ku, dì
ku dadattan.”
31 Igkagi si Abraham, na mà din, “Sir, pallayat nu tô ginawa nu kanak ka
minsà a puman áknikó. Atin ka duwa pulù (20) dád tô kitanán nu?”

Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka duwa pulù (20) tô kitanán ku,
dì ku dadattan tô lunsud.”
32 Igkagi si Abraham, na mà din, “Sir, yaka ágkasókó kanak, su ni gó é
ágtamanán ka insà ku. Atin ka sapulù (10) dád tô kitanán nu?”

Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka duwán sapulù (10), dì ku
dadattan.”
33 Na, pángnga igpatóngkóé tô Áglangngagán asta si Abraham, igpanó tô
Áglangngagán, asta igulì si Abraham.

19

Dakál salà katô mga taga Sodoma

1 Tô mapun dán, igdunggù tô duwa panaligan tun ta Sodoma. Si Lot igunsad
tun ta plasa madani tun ta sállat katô lunsud. Tô igkita sikandin kandan,
igtindág sikandin asta igsumar kandan. Iglingkóód sikandin sippang ka
ikadunggù tô ulu din tun ta tanà,
2 asta igkagi sikandin, na mà din, “Sir, ádding kó tun ta balé ku. Urasi yu tô
paa yu, asta dággà kód, su simag ka sállám mému manayun kó tun ta sadunan
yu.”

Asal igkagi sikandan, na mà dan, “Dì ké mádding tun ta balé nu. Dumággà
kéd dini ta plasa.”
3 Asal igpanayun ginggat si Lot sippang ka igtákkás dan kandin tun ta balé
din. Igpému i Lot tô pan asta tô duma mga madigár ágkakan, asta igkan dan.
4 Tô ándà dan pa dággà tô dukilám, iglibutan tô balé katô langun gamama
na taga Sodoma. Ilimud tô langun dan, agad mga mallaki asta mga tugál.
5 Igtawar dan ki Lot, na mà dan, “Ánda tô duwa gamama na igdunggù géna
dini áknikó? Paluwà nu sikandan ébô lumayuk ké kandan.”
6 Igluwà si Lot tun ta balé din, asta igsagpángngan din tô sállat.
7 Igkagi sikandin, na mà din, “Mga rarak ku, yakó áglumu katô madat.
8 Asal duwán duwa gabatà ku daraga na ándà pa palang layuki. Paluwaán
ku sikandan, asta mému lumun yu kandan tô agad ándin kakalyag yu. Asal
yakó ágsamuk kani duwa gamama, su igpadággà ku sikandan dini kanak, asta
kailangan dóppónan ku sikandan.”

9 Asal igkagi sikandan, na mà dan, “Yaka gilabut áknami! Ánnà ka taga
kannun. Purisu dì mému milabut ka katô lumun dé! Atin ka panámdám nu
na madat tô lumun dé kandan, tuu pa madat tô lumun dé áknikó.”
Igsullóy dan si Lot, asta igpadani dan tun ta sagpáng ka sállat ébô siraán dan.
10 Asal igpókéan katô duwa panaligan tô sállat, igguyud dan si Lot tun dalám
katô balé, asta igsagpángngan dan tô sállat.
11 Na, igimu dan na bólóg tô langun gamama madani tun ta sállat ébô dì dan
kumita katô sállat.

Igpalaguy si Lot tikud tun ta Sodoma

12 Igkagi tô duwa panaligan ki Lot, na mà dan, “Atin ka duwán mga
kadumaan nu dini, mga gabatà nu, ugang nu, ó duma mga sakup nu na
igóddô dini ta lunsud, pid nu sikandan, asta panó kód,
13 su dadattan déd ni lunsud ni. Idinág katô Áglangngagán na tuu madat tô
áglumun dan. Purisu igpapid ké ikandin ébô dadattan dé tô langun.”
14 Purisu igsékót si Lot igsadun tun ta duwa banà katô gabatà din gabayi,
asta igkagi sikandin, na mà din, “Sékót kód panó tikud kannun, su dadattan
dán katô Áglangngagán ni lunsud ni.”
Asal kéman dan ka ágragórù dád sikandin.
15 Tô sállám dán, igpapalaguy katô mga panaligan si Lot, na mà dan, “Sékót
kad! Pid nu tô sawa nu asta tô duwa gabatà nu gabayi, asta palaguy kód ébô
dì kó kasabban katô kadattan kani lunsud.”
16 Agad igbaring-baring si Lot, asal inéduwan tô Áglangngagán kandan.
Purisu igawidan katô duwa panaligan tô bállad i Lot, tô sawa din, asta tô
duwa gabatà dan, asta igpid dan tun ta luwà katô lunsud.
17 Igkagi tô panaligan kandan, na mà dan, “Palaguy kód! Yakó ágsérê! Yakó
ágsódô kannun ta kapattadan, asal palaguy kó sippang tun ta pabunganán
agó maté kó.”
18 Asal igkagi si Lot, na mà din, “Sir, diya.
19 Agad tuu madigár tô tabang yu kanak, asta igpaluwà a ikiyu tikud tun
ta kadattan, asal kasabbanna su tuu madiyù tô pabunganán, asta matéya ka
diya pa dumunggù.
20 Na, duwán madani lunsud na mému sadunan ku, asta délák gó yan.
Papalaguyya baling dutun. Tuu gó délák tô lunsud, asta diya maté dutun!”
21 Igtaba tô panaligan, na mà din, “Mému malaguy ka dutun. Dì ku dadattan
tô lunsud tô.
22 Asal sékót kód palaguy, su ándà pa mému lumun ku sippang ka dumunggù
kó.”
Purisu igngadanan tô lunsud na Soar.[l]

Idattan tô Sodoma asta Gomora

23 Tô duwán dán álló asta tô igdunggù dán si Lot tun ta Soar,
24 igdabù katô Áglangngagán tô asupri na igrágrág tikud tun ta kawang-
awangan tun ta lunsud ka Sodoma asta Gomora.
25 Purisu idattan tô duwa lunsud asta tô langun ka duma mga lunsud tun ta
kapattadan. Inaté tô langun manubù, asta idattan tô langun ka pamulanán.
26 Asal igsérê tô sawa i Lot tun ta lunsud na igtananan dan. Purisu ibaluy
sikandin sumbál na asin.
27 Na, igsállám si Abraham tun ta lugar na igsadunan din tô igtóngkô tô
Áglangngagán kandin.

---

l **19:22** 19:22 Tô kóbadan katô Soar, “délák.”

28 Igsállág sikandin tun ta Sodoma asta Gomora, asta tun ta kaluwagan katô
kapattadan. Igkita din tô tuu dakál ábbál tikud tun ta tanà, iring na ábbál ka
dakál ággóbbówanan.
29 Agad igdadattan katô Manama tô mga lunsud tun ta kapattadan na
igóddóan i Lot, asal ándà din kalingawi si Abraham, asta igpaluwà din si Lot
ébô dì sikandin maté.

Si Lot asta duwa gabatà din gabayi

30 Na, imáddangan si Lot ka móddô sikandin tun ta Soar. Purisu igalin
sikandin asta tô duwa gabatà din gabayi tun ta pabunganán, asta igóddô dan
tun ta takub.
31 Duwán álló na igkagi tô batà din kaké tun ta adi din, na mà din, “Tugál
dán tô ámmà ta, asta ándà palang mama nit banuwa na kumalyag áknita ébô
duwán batà ta.
32 Na, madigár ka lasingán ta tô ámmà ta asta lumayuk ki kandin ébô duwán
batà ta ukit kandin.”
33 Purisu, tô dukilám dán, iglasing dan tô ámmà dan, asta iglayuk tô kaké
kandin. Asal ándà kinanuwan i Lot katô iglumu katô batà din kandin, su tuu
ilasing.
34 Tô sállám dán, igkagi tô kaké tun ta adi din, na mà din, “Sakán tô iglayuk
katô ámmà ta géna dukilám. Na, madigár ka lasingán ta puman sikandin kani
ka dukilám, asta sikuna tô lumayuk kandin ébô duwán batà ta ukit kandin.”
35 Tô dukilám dán, iglasing dan puman tô ámmà dan, asta iglayuk tô adi
kandin. Ándà kinanuwan din katô iglumu katô batà din kandin, su tuu
ilasing.
36 Purisu igmabáddás dán tô duwa gabatà i Lot ukit kandin.
37 Duwán batà mama na ipamasusu tun ta kaké, asta igngadanan din ki
Moab.[m] Inému sikandin na kamónaan katô langun Moabihanon áknganni.
38 Duwán pagsik batà mama na ipamasusu tun ta adi, asta igngadanan
din ki Benami.[n] Inému sikandin na kamónaan katô langun Amonihanon
áknganni.

20

Si Abraham asta si Abimelec

1 Na, igalin si Abraham tikud tun ta Mamre sippang tun ta Negeb, asta
igóddô dan tun ta lunsud ka Gerar na tun ta tángngaan katô lunsud ka Cades
asta Sur.
2 Igulit si Abraham katô mga taga Gerar na tábbé din tô sawa din na si Sara.
Purisu igpakangé si Sara katô harì ka Gerar na si Abimelec ébô mému na sawa
din.
3 Asal igpakita tô Manama ki Abimelec ukit ka tagénáp, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Maté ka gó su igkangé nu tô bayi na duwán duma.”
4 Asal su ándà pa layuk si Abimelec ki Sara, igkagi sikandin, na mà din,
“Áglangngagán, matayanna gó ikuna asta tô mga sakup ku agad ándà palang
salà dé?
5 Si Abraham gó tô igulit kanak na tábbé din si Sara, asta igkagi tô bayi
na talatábbé dan. Ándà palang madat kakalyag ku, asta ándà palang salà ku
kandin.”

---

m **19:37** 19:37 Tô ngadan Moab, iring katô kagi ka Hebreo, “tikud tun ta ámmà.” n **19:38** 19:38 Tô ngadan Benami, iring katô kagi ka Hebreo, “batà ka gakád.”

6 Tun ta tagénáp i Abimelec, igkagi tô Manama kandin, na mà din, “Óó.
Isóddóran ku na ándà madat kakalyag nu. Purisu igsapadano ku sikuna ébô
dì ka makasalà kanak. Igdalangan ku tô kapadani nu kandin.
7 Na, ulì nu tô bayi tun ta duma din. Propeta si Abraham, asta dumasal
sikandin tingód áknikó ébô dì ka maté. Atin ka dì nu sikandin ulián, maté ka
gó asta tô langun sakup nu.”
8 Na, igsállám si Abimelec iglimud katô langun opisyales din, asta igulit
sikandin kandan tingód katô langun tun ta tagénáp din. Purisu tuu dan
imáddangan.
9 Igpakangé i Abimelec si Abraham, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Madat tô iglumu nu áknami. Ándin tô salà na ilumu ku áknikó ébô papiddanna
ikuna asta tô mga sakup ku katô kadattan? Iglumu nu kanak tô dì mému
lumun.
10 Ándin tô gunayan na iglumu nu ni?”
11 Igtaba si Abraham, na mà din, “Tô panámdám ku na ándà palang manubù
dini na duwán máddang tun ta Manama. Kéman ku na duwán mimmaté kanak
ébô agón tô sawa ku.
12 Bánnal tô igkagi ku na tábbé ku sikandin, su batà katô ámmà ku sikandin,
asal igpassaé tô innà dé. Purisu igkalyagan ku sikandin.
13 Dángngan tô igpéwà tô Manama kanak tikud tun ta lunsud na igóddóan
katô ámmà ku, igkagiyan ku tô sawa ku, na mà ku, ‘Atin ka duwán kédu nu
kanak, agad ánda é dungguan ta, ulit nu na talatábbé ki.’ ”
14 Purisu igulì i Abimelec si Sara tun ki Abraham. Duwán igbággé din
kandin na mga karnero, mga baka, asta mga állang.
15 Igkagi si Abimelec, na mà din, “Sállág nu tô kaluwagan kani tanà ku.
Óddô ka tun ta agad ánda na kakalyag nu.”
16 Igkagi sikandin ki Sara, na mà din, “Sábbad mararan (1,000) abuk ka
mapputì bulawan tô igbággé ku tun ta tábbé nu ébô kasóddóran katô langun
sakup nu na ándà salà nu. Tô gó é pató na ándà dán salà nu kanak.”
17 Na, igdasal si Abraham tun ta Manama, asta inólian dán si Abimelec, tô
sawa din, asta tô mga állang din gabayi ébô makabatà dan puman,
18 su ándà batà tô sawa i Abimelec asta tô langun sakup din gabayi su
igkangé i Abimelec tô sawa i Abraham na si Sara.

21

Ipamasusu si Isaac

1 Na, igtuman katô Áglangngagán tô igtandô din, asta madigár tô igbággé din
ki Sara.
2 Igmabáddás sikandin, asta igpamasusu sikandin ka batà mama, agad
tugál dán si Abraham. Ipamasusu tô batà tô álló na taganà igtandô katô
Manama.
3 Igngadanan i Abraham tô batà din ki Isaac.p
4 Tô igdunggù dán tô ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu ki Isaac,
igtupuwan i Abraham sikandin, su tô gó tô igsugù ka Manama kandin.
5 Sábbad gatus (100) tô idad i Abraham tô kapamasusu ki Isaac.
6 Igkagi si Sara, na mà din, “Igbággayanna ka Manama ka dayó. Purisu
igngisiya. Ngumisi tô langun katô makadinág tingód katô inému kanak.”

o **20:6** 20:6 Igsapadan, ó igbalabagan. p **21:3** 21:3 Tô kóbadan katô ngadan Isaac, “igngisi.” Ahaán tô Genesis 17:19.

7 Igkagi si Sara, na mà din, “Dángngan, ándà palang manubù na makakagi
ki Abraham na dumunggù tô álló na pasusun ku tô batà din. Agad tugál dán
sikandin, asal igpamasusuwad gó katô batà din.”

Igpéwà si Agar asta si Ismael

8 Tô igdakál si Isaac, igdiyà dán sikandin, asta igimu i Abraham tô dakál
pista tingód katô álló na igdiyà tô batà din.
9 Asal si Ismael na ipamasusu ki Agar na taga Ehipto, inalayun sikandin
igyamà-yamà katô batà i Sara na si Isaac. Tô igkita si Sara katô,
10 igkagi sikandin ki Abraham, na mà din, “Péwà nu tô állang nu asta tô batà
din, su atin dumunggù tô álló na maté ka, dì mému kabággayan tô batà ka
állang katô tángngà katô kaduwánnan nu, su bággén tô langun tun ta batà nu
na si Isaac.”
11 Tuu iranu si Abraham, su batà din gó si Ismael.
12 Asal igkagi tô Manama ki Abraham, na mà din, “Yaka ágkaranu tingód
kanan batà nu asta állang nu na si Agar. Tuman nu tô igkagi i Sara áknikó, su
ukit katô batà nu na si Isaac bággén ku áknikó tô mga karubbadan na igtandô
ku áknikó.
13 Imun ku pagsik na dakál karubbadan tô mga rubbad katô batà ka állang
nu, su batà nu sikandin.”
14 Purisu igsállám si Abraham igbággé ka ágkakan asta ágdalámmanan na
ipánnù ka wayig tun ki Agar ébô baban din. Igpapanó din si Agar asta tô batà
din. Igsadun si Agar tun ta disyerto ka Berseba, asta igpanó-panó dan.
15 Tô inémmát tô wayig na igpid dan, itákkangan dan, asta igtananan i Agar
tô batà din tun ta siráb ka mabbabà kayu.
16 Igsadun si Agar tun tóna na mga sábbad gatus (100) metros é kadiyuan,
asta igunsad sikandin. Igpanámdám sikandin, na mà din, “Dì mému ka
kumita a na maté tô batà ku.”
Róggun igunsad si Agar, igsággó sikandin.
17 Igdinág ka Manama tô sággón din, asta igtawar tô panaligan ka Manama
tikud tun ta langit, na mà din, “Agar, imánnu ka? Yaka ágkamáddangan. Igdinág
ka Manama tô sággón katô batà nu.
18 Na, sadun ka tun kandin, asta órór nu sikandin, su imun ku na dakál
grupo tô mga karubbadan din.”
19 Na, igpakita ka Manama tô balun tun ki Agar. Purisu igsadun sikandin
tun ta balun, igipánnù din tô ágdalámmanan ka wayig, asta igpénám din tô batà
din.
20 Madigár tô tabang ka Manama katô batà. Sippang ka igdakál sikandin,
igóddô tun ta disyerto ka Paran, asta tuu katig sikandin ágpanà.
21 Tun ta Paran, igpakalyag katô innà din sikandin katô bayi na taga Ehipto.

Igpasaboté si Abraham asta si Abimelec

22 Na, tô timpo tô, si Abimelec asta si Picol na pangulu katô mga sundalo
din igsadun tun ki Abraham. Igkagi si Abimelec, na mà din, “Isóddóran ku na
agad ándin tô áglumun nu, inalayun ka ágtabangan katô Manama.
23 Purisu kakalyag ku na tumandô ka tun ta saruwan ka Manama na dì ka
lumimbung kanak, mga gabatà ku, asta mga rubbad ku. Inalayun madigár tô
iglumu ku áknikó. Purisu tandô ka na inalayun madigár tô lumun nu kanak
asta katô mga sakup ku na góddô kannun ta banuwa na igóddóan nu.”
24 Igkagi si Abraham, na mà din, “Tô gó é tandô ku áknikó.”
25 Na, igulit si Abraham kandin na duwán balun na igagó katô mga állang i
Abimelec.

26 Igkagi si Abimelec, na mà din, “Ándà ku kasóddóri ka sadan tô igagó katô
balun. Ándà a ikuna uliti, asta ándà ku yan kasóddóri sippang ni álló ni.”
27 Na, duwán mga karnero asta mga baka na igbággé i Abraham ki Abim-
elec, asta igpasaboté dan.
28 Igsalin si Abraham ka pittu nati bayi ka karnero tikud tun ta mga
karnero din.
29 Iginsà si Abimelec, na mà din, “Manan ka igsalin nu yan?”
30 Igtaba si Abraham, na mà din, “Tanggap nu ni pittu nati ka karnero ébô
mému pató na sakán tô igpakali kani balun ni.”
31 Purisu igngadanan tô lugar na Berseba,ϥ su igpasaboté dan dutun.
32 Tô igpasaboté dán si Abraham asta si Abimelec, igulì si Abimelec asta si
Picol tun ta banuwa katô mga Filistihanon.
33 Igpamula si Abraham ka kayu tamarisko tun ta Berseba, asta igpan-
gadap sikandin katô Áglangngagán na ándà ágtamanán.
34 Idugé si Abraham igóddô tun ta banuwa katô mga Filistihanon.

22

Igkinnaman ka Manama si Abraham

1 Na, duwán álló na igkinnaman ka Manama tô kapamaké i Abraham
kandin. Igtawar tô Manama, na mà din, “Abraham!”
Igtaba si Abraham, na mà din, “Óó. Kannunna.”
2 Igkagi tô Manama, na mà din, “Pid nu tô bugtung batà nu na si Isaac na
tuu nu ágginawaan, asta sadun kó tun ta banuwa ka Moria. Tikáddág kó tun
ta pabungan na tádduán ku áknikó. Matayi nu sikandin asta góbbó nu tô lawa
din ébô bággén nu sikandin kanak.”
3 Purisu igsállám si Abraham, igpaningkayu, asta igruran din tun ta asno
din. Igpatákkás din tô batà din na si Isaac asta tô duwa állang din, asta igpanó
dan tun ta lugar na igpasadunan ka Manama kandin.
4 Itálluwan dan igpanó, igkita i Abraham tô lugar tun ta madiyù.
5 Igkagi si Abraham katô duwa állang din, na mà din, “Óddô kó dád kannun
duma katô asno, su sakán asta ni batà ku tô manayun tun ta pabungan ébô
mangadap ké katô Manama, asta lumónód ké dini áknyu.”
6 Igpapid i Abraham tô pagsunnuk ki Isaac. Igpid i Abraham tô kutsilyo
asta tô baga ka apuy, asta igpanayun dan.
7 Igkagi si Isaac, na mà din, “Ámmà!”
Igtaba si Abraham, na mà din, “Ándin?”
Iginsà si Isaac, na mà din, “Duwán baga ka apuy asta pagsunnuk ta, asal
ánda tô nati ka karnero na góbbón asta bággén tun ta Manama?”
8 Igtaba si Abraham, na mà din, “Manama tô mággé áknita katô nati ka
karnero na góbbón asta bággén kandin.”
Na, igpanayun dan igpanó.
9 Tô igdunggù dan dán tun ta pabungan na igpasadunan ka Manama
ki Abraham, igimu din tô ággóbbówanan ka mannanap na bággén tun ta
Manama, asta igtagù din tô pagsunnuk tun ta bówwó. Igbagkás din tô batà
din asta igtagù din tun ta bówwó katô pagsunnuk.
10 Igkangé din tô kutsilyo ébô matayan din dán tô batà din.
11 Asal tô panaligan na Áglangngagán igtawar kandin tikud tun ta langit, na
mà din, “Abraham! Abraham!”

ϥ **21:31** 21:31 Tô kóbadan katô Berseba, “balun katô tandô,” ó “balun katô pittu.”

Igtaba si Abraham, na mà din, “Óó. Kannunna.”
12 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Yaka ágdadat kanan batà nu. Yaka nu
ágmánnuwi. Isóddóran kud na tuu ka ágbánnal ka Manama, su agad tô bugtung
batà nu, bággén nu kanak.”
13 Na, igkita i Abraham tô karnero na ikasanggat tô panga din tun ta sigbát
na dugin. Tô gó é igkangé i Abraham, igmatayan din, asta iggóbbó din na
igbullas katô batà din.
14 Igngadanan i Abraham tô lugar na, “Áglangngagán tô Ágbággé.” Agad
áknganni, duwán ágkagin na, “Tun ta pabungan katô Áglangngagán, duwán
ágbággén din.”
15 Igtawar puman tô panaligan na Áglangngagán ki Abraham tikud tun ta
langit, na mà din,
16 “Matuman gó ni tandô katô Áglangngagán áknikó. Su igbánnal ka kanak,
asta ándà nu tingátti tô bugtung batà nu, asal igbággé nu sikandin kanak,
17 madigár gó tô bággén ku áknikó, su imun ku na tuu marapung tô mga
rubbad nu iring na karapungan katô mga karani tun ta langit, asta iring na
karapungan katô mga baklayan tun ta dagat. Makapanalu tô mga rubbad nu
katô mga lunsud ka usig dan.
18 Madigár tô bággén ku tun ta langun manubù ka banuwa ukit katô mga
rubbad nu. Tô gó é lumun ku, su igtuman nu tô igsugù ku áknikó.”
19 Na, iglónód si Abraham asta si Isaac tun ta duwa állang, igulì dan langun,
asta igóddô si Abraham tun ta Berseba.

Mga gabatà i Nahor

20 Na, ándà kadugé, igulitan si Abraham na duwán dán mga gabatà katô
kataladi din na si Nahor, su igpamasusu tô ipag din na si Melca.
21 Si Hus tô tambang kaké batà din, si Bus tô ikaduwa, si Camuel na ámmà
i Aram,
22 si Cased, si Asau, si Feldas, si Jedaf, asta si Betuel.
23 (Si Betuel tô ámmà i Rebecca.) Tô gó é mga ngadan katô walu gabatà i
Nahor na ipamasusu ki Melca na ipag i Abraham.
24 Ingngadanan ki Roma tô ikaduwa sawa i Nahor. Ipamasusu tun kandin si
Teba, si Gaam, si Taas, asta si Maaca.

23

Inaté si Sara

1 Na, tô sábbad gatus duwa pulù pittu (127) tô idad i Sara, inaté sikandin
2 tun ta lunsud ka Hebron na sakup ka Canaan. Iranu asta igsággó si
Abraham tingód katô kamatayan i Sara.
3 Igtananan i Abraham tô inaté sawa din, igsadun sikandin tun ta mga
Hetihanon, asta igkagi sikandin, na mà din,
4 “Ánnà a taga kannun, su igalinna dád dini ákniyu. Málliya pád ka tanà dini
ákniyu ébô duwán lábbángngan ku katô sawa ku na inaté.”
5 Igkagi tô mga Hetihanon, na mà dan,
6 “Sir, paminág nu ni kagi dé. Isóddóran dé na sikuna tô ágkabantug pangulu
na igsalin katô Áglangngagán. Mému lábbángngán nu tô sawa nu dini ta tuu
madigár ágláb bángnganan dé. Agad ándin lábbángngi tô salinán nu, kadayawan
tô tigatun na mággé kanan áknikó ébô duwán lábbángngan nu kandin.”
7 Purisu iglingkóód si Abraham tun kandan,
8 asta igkagi sikandin, na mà din, “Su mému lábbángngán ku tô sawa ku dini,
pamuyù yu ki Efron na batà i Sohar

9 ébô barigyaán din kanak tô takub ka Macpela tun ta ligad katô kinamát
din. Kagiyi yu sikandin na agad pira tô lagà katô takub, bággén ku kandin tun
ta tubang yu ébô duwán lábbángngan ku."
10 Tô timpo tô, igunsad si Efron duma katô mga Hetihanon na ilimud tun
ta sállat katô lunsud dan, asta igdinág katô langun tô igtaba din ki Abraham,
na mà din,
11 "Sir, paminág nu ni kagi ku. Bággén ku gó áknikó tô tibuk katô kinamát
ku asta tô takub din. Tun ta tubang kani langun kadumaan ku, bággén kud
áknikó ébô duwán lábbángngan nu katô sawa nu."
12 Na, iglingkóód puman si Abraham tun ta mga Hetihanon,
13 asta igkagi sikandin ki Efron tun ta tubang katô langun dan, na mà din,
"Paminág nu ni kagin ku. Bayadan ku áknikó tô kadakállan katô lagà katô
kinamát nu. Tanggap nu tô bayad ku ébô duwán lábbángngan ku katô sawa
ku."
14 Igkagi si Efron, na mà din,
15 "Sir, paminág nu ni kagin ku. Agad áppat gatus (400) abuk na mapputì
bulawan tô lagà katô kinamát, asal dì ku pabayadan áknikó, su rarak ku gó
sikuna. Panayun nu lábbángngi tô sawa nu dutun."
16 Ignunug si Abraham ki Efron tingód katô lagà na igdinág katô langun
Hetihanon na ilimud. Purisu igpesar din tô áppat gatus (400) abuk na
mapputì bulawan, iring katô ágpesaranan na gamitán katô mga negosyante,
asta igbággé din ki Efron.
17 Purisu si Abraham dán tô inému na tigatun katô kinamát i Efron tun ta
Macpela dadan tun ta silatan ka lunsud ka Mamre. Igbayadan din tô tanà
asta tô takub, asta tô langun kayun na isakup tun ta kaluwagan katô tanà.
18 Inému si Abraham na tigatun katô tanà tun ta tubang katô langun
Hetihanon na ilimud tun ta plasa madani tun ta gahuwanan katô lunsud.
19 Na, iglábbáng i Abraham tô lawa katô sawa din na si Sara tun dalám katô
takub ka Macpela madani tun ta lunsud ka Mamre tun ta Canaan.
20 Purisu inému si Abraham na tigatun katô tanà asta takub katô Heti-
hanon, asta inému na áglábbángnganan din.

24

Si Isaac asta si Rebecca

1 Na, tuu dán tugál si Abraham, asta inalayun madigár tô igbággé katô
Áglangngagán kandin.
2 Duwán sábbad állang i Abraham na inému na amo katô duma mga állang
asta igsarigan i Abraham katô langun ka kaduwánnan din. Igkagi si Abraham
kandin, na mà din, "Dappán nu yan bállad nu nit bubun ku.[r]
3 Tandô ka kanak ukit tun ta ngadan katô Áglangngagán na igimu katô langit
asta banuwa ta. Tandô ka na dì nu pakalyagán tô batà ku katô bayi na
Canaanhon.
4 Asal lónód ka tun ta tanà na igtikudan ku, asta salin nu tô bayi tikud tun
ta mga gakád ku ébô duwán kalyagan katô batà ku na si Isaac."
5 Asal iginsà tô ágsarigan din, na mà din, "Pamánnun ku ka dì malyag tô
bayi mákkás kanak ka mulì a dini? Piddán ku tô batà nu tun ta banuwa na
igtikudan nu?"
6 Igtaba si Abraham, na mà din, "Dì! Yaka ágpid katô batà ku dutun.

r **24:2** 24:2 Atin ágdappánnán (ó itapion) tô bállad tun ta bubun, ni gó tô pató na dì dán ménu mapalin tô kasabotan.

7 Dángngan, tô Áglangngagán na Manama na góddô tun ta langit tô igpid
kanak tikud tun ta mga gakád katô ámmà ku asta tikud tun ta banuwa na
ipamasusuwan ku, asta igtandóanna ikandin na bággén din ni tanà ni tun ta
mga rubbad ku. Pónan katô Áglangngagán tô panaligan din áknikó. Tumabang
sikandin áknikó ébô makakangé ka katô bayi na kalyagan katô batà ku.
8 Atin ka dì malyag tô bayi mákkás áknikó, mému dì nu tumanán tô tandô nu
kanak. Asal yaka nu ágpiddi tô batà ku dutun."
9 Purisu igdappán katô ágsarigan tô bállad din tun ta bubun katô amo din
na si Abraham, asta igtandô sikandin na tumanán din tô igsugù i Abraham
kandin.
10 Na, igkangé katô ágsarigan tô sapulù kamelyo katô amo din, asta igruran
din tô marapung klasi ka madigár gasa. Igpanó sikandin igsadun tun ta
lunsud na igóddóan katô kataladi i Abraham na si Nahor tun ta Mesopotamia.
11 Tô igdunggù dán sikandin, tuu dán mapun. Tô gó tô oras ka kakangé katô
mga gabayi ka wayig. Igádding sikandin madani tun ta balun tun ta luwà katô
lunsud, asta igpapaginawa din tô mga kamelyo din.
12 Igdasal sikandin, na mà din, "Áglangngagán na Manama na ágpangadapán
katô amo ku na si Abraham, tabangiya nigó ébô matuman tô sugù katô amo
ku na si Abraham na ágginawaan nu.
13 Na, igtindággad dini ta balun na ágkangayanan ka wayig katô mga daraga
na góddô dini.
14 Kumagiya tun ta sábbad daraga, na, 'Pénámma tun ta tibud nu.' Atin ka
tumaba sikandin, 'Inám ka, asta mangéya ka wayig ébô makénám tô mga
kamelyo nu,' kasóddóran ku na sikandin tô igsalin nu ébô kalyagan i Isaac.
Atin ka tumanán nu ni, kasóddóran ku na igpakita nu tô dakál ginawa nu katô
amo ku."
15 Róggun ágdasal sikandin, igdunggù si Rebecca na batà bayi i Betuel.
Igtiang sikandin ka tibud. Tô apù din mama si Nahor na kataladi i Abraham,
asta si Melca tô apù din bayi.
16 Daraga pa si Rebecca, asta tuu madigár tô bónnóng din. Ándà palang
sikandin layuki ka mama. Igsadun sikandin tun ta balun, igkangé ka wayig,
asta iglónód.
17 Igsékót tô ágsarigan igsumar kandin, asta igkagi sikandin, na mà din,
"Pénámma yan ta tibud nu."
18 Igkagi tô daraga, na mà din, "Óó, sir. Inám ka."
Sékót din igsánnar tô tibud na igtiang din, asta igpénám din sikandin.
19 Tô iginám dán sikandin, igkagi tô daraga, na mà din, "Mangéya pagsik ka
wayig ébô makénám tô mga kamelyo nu sippang ka kólian tô tákkang dan."
20 Sékót din igbusbus tô wayig tun ta ginámmanan, asta igpalaguy sikandin
tun ta balun asta igkangé puman ka wayig sippang ka inólian tô tákkang katô
langun kamelyo.
21 Ándà kagi tô ágsarigan, asal igsállág dád sikandin katô áglumun katô daraga
ébô kasóddóran din ka igtuman katô Áglangngagán tô kakalyag din.
22 Tô inólian dán tô tákkang katô mga kamelyo din, igbággé katô ágsarigan
kandin tô bulawan arites na dakál é lagà para ka idung din, asta tô duwa
magdakál pangkis bulawan para ka bállad din.
23 Iginsà sikandin, na mà din, "Sadan tô ámmà nu? Duwán lugar tun ta balé
din ébô dumággà ké?"
24 Igtaba tô bayi, na mà din, "Si Betuel tô ámmà ku. Si Nahor tô ámmà din
asta si Melca tô innà din."

25 Igkagi pagsik tô bayi, na mà din, “Dakál tô ragami na dággaan katô
mga kamelyo nu asta dakál tô ágkakan dan tun áknami. Duwán gó lugar ébô
dumággà kó.”
26 Purisu iglingkóód tô ágsarigan, asta igdurung din tô Áglangngagán.
27 Igkagi sikandin, na mà din, “Durungán tô Áglangngagán na Manama na
ágpangadapán katô amo ku na si Abraham, su ágkasarigan tô Áglangngagán, asta
igtuman din tô tandô din katô amo ku. Purisu igtákkássanna ikandin ébô
makadunggù a tun ta balé katô gakád katô amo ku.”
28 Igpalaguy tô bayi igulì, asta igulit sikandin katô innà din asta katô mga
kadumaan din tingód katô langun.
29-30 Duwán kataladi mama i Rebecca na igngadanan ki Laban. Tô igkita
dán si Laban katô arites asta pangkis katô tábbé din, asta tô igdinág sikandin
tingód katô igkagi katô manubù na igdunggù, igsékót sikandin igsumar.
Tô igdunggù si Laban tun ta balun, dutun pô gó tô ágsarigan i Abraham asta
tô mga kamelyo din.
31 Igkagi si Laban, na mà din, “Madigár gó tô igbággé katô Áglangngagán
áknikó. Tákkás ka kanak tun ta balé. Yaka góddô kannun, su duwán lugar na
igpataganà ku para áknikó, asta duwán lugar para katô mga kamelyo nu.”
32 Purisu igsadun dan tun ta balé, igpapónóg dan tô igruran katô mga
kamelyo, asta igpakan dan. Igkangé dan tô wayig ébô urasan tô paa katô
ágsarigan i Abraham asta mga kadumaan din.
33 Asal tô igsánnar dan tô ágkakan, igkagi tô ágsarigan, na mà din, “Diya pa
kuman ka dì ku pa ulitán tô ágdantulán ku dini ákniyu.”
Igkagi si Laban, na mà din, “Uliti ké.”
34 Igkagi sikandin, na mà din, “Sakán tô ágsarigan i Abraham.
35 Tuu madigár tô igbággé katô Áglangngagán katô amo ku, asta inému dán
ágpangulun asta ágkabantug manubù. Igbággayan sikandin katô Áglangngagán
ka marapung mga karnero, mga kambing, mga baka, bulawan, mga állang,
mga kamelyo, asta mga asno.
36 Agad tugál dán tô sawa din na si Sara, asal igpamasusu ka batà mama na
igbággayan i Abraham katô langun ka kaduwánnan din.
37 Igtandô a katô amo ku na dì ku pakalyagán tô batà din katô bayi na
Canaanhon.
38 Asal igpalónódda ikandin tun ta mga gakád din, tun ta mga rubbad katô
ámmà din. Igsugù a ébô pamasakán ku tô bayi na kalyagan katô batà din.
39 “Iginsà ku sikandin, na, ‘Pamánnun ku ka dì malyag tô bayi na mákkás
kanak ka mulì a?’
40 “Igtaba sikandin, ‘Duwán panaligan katô Áglangngagán na ágbánnalán ku
na patákkássán din áknikó ébô matuman tô ágdantulán nu. Kailangan angén
nu tô bayi na kalyagan katô batà ku tun ta mga gakád ku, tun ta mga rubbad
katô ámmà ku.
41 Atin ka madun ka tun ta mga gakád ku asta dì dan maminág áknikó asta
dì dan patákkássán tô bayi, mému dì nu tumanán tô tandô nu kanak.’
42 “Na, tô igdunggù a géna tun ta balun, igdasalla, na mà ku, ‘Áglangngagán
na Manama na ágpangadapán katô amo ku na si Abraham, atin ka mému
áknikó, patuman nu tô ágdantulán ku kannun.
43 Na, igtindággad dini ta balun. Atin ka dumunggù tô daraga ébô mangé ka
wayig, asta kumagiya kandin, na mà ku, “Pénámma yan ta tibud nu,”

44 atin ka tumaba sikandin, na mà din, “Inám ka, asta mangéya pagsik ka
wayig para katô mga kamelyo nu,” madigár gó ka sikandin tô bayi na igsalin
nu, Áglangngagán, ébô kalyagan katô batà katô amo ku.’
45 “Na, róggun ágdasalla, igdunggù si Rebecca na igtiang ka tibud. Igsadun
sikandin tun ta balun asta igkangé ka wayig. Igkagiya kandin, ‘Pénámma.’
46 “Igsékót din igsánnar tô tibud na igtiang din, asta igkagi sikandin, ‘Óó.
Inám ka, asta mangéya pagsik ka wayig para katô mga kamelyo nu.’
“Purisu iginámma, asta igpénám din pagsik tô mga kamelyo ku.
47 Iginsà a kandin ka sadan tô ámmà din, asta igkagi sikandin, ‘Si Betuel tô
ámmà ku. Si Nahor tô ámmà din, asta si Melca tô innà din.’
“Purisu igbággé ku kandin tô arites para ka idung din, asta tô duwa pangkis
para ka bállad din.
48 Iglingkóódda asta igpangadappa katô Áglangngagán. Igdurung ku
sikandin na ágpangadapán katô amo ku na si Abraham, su igtákkássanna katô
Áglangngagán ébô makadunggù a kannun asta mangéya katô bayi tikud tun ta
rubbad katô kataladi katô amo ku ébô kalyagan katô batà din mama.
49 Na, ulitiya ka kéduwan yu tô amo ku asta madigár tô lumun yu tingód
kandin. Atin ka dì mému ákniyu, ulitiya ébô kasóddóran ku ka ándin tô lumun
ku.”
50 Igkagi si Laban asta si Betuel, na mà dan, “Igpasóddór dán katô
Áglangngagán tô kakalyag din. Purisu dì mému méllé ké kandin.
51 Mému piddán nu si Rebecca ébô kalyagan katô batà katô amo nu, su tô gó
tô igpasóddór katô Áglangngagán áknikó.”
52 Tô igdinág katô ágsarigan i Abraham tô igkagi dan, iglingkóód sikandin
asta igdurung din tô Áglangngagán.
53 Igukar din tô mga gasa, mga umpak, mga bulawan, asta mga mapputì
bulawan, asta igbággé din ki Rebecca. Duwán pagsik mga gasa na dakál é
lagà na igbággé din katô kataladi asta innà katô bayi.
54 Pángnga igbággé, igkan sikandin asta tô duma mga manubù na igtákkás
kandin, asta igdággà dan.
Tô sállám dán, igkagi tô ágsarigan, na mà din, “Atin ka mému ákniyu, pólì ad
ikiyu tun ta amo ku.”
55 Asal igtaba tô kataladi asta tô innà i Rebecca, na mà dan, “Madigár ka dì
nu pô piddán sikandin sippang ka lumabé tô mga sapulù álló, yan pa mému
kód panó.”
56 Asal igkagi sikandin, na mà din, “Yakó ágbaring áknami, su igtuman dán
katô Áglangngagán tô ágdantulán ku dini. Atin ka mému ákniyu, pólì ad gó tun
ta amo ku.”
57 Igkagi sikandan, na mà dan, “Tawarán dé si Rebecca, asta sikandin tô
insaán dé ka ándin tô kakalyag din.”
58 Purisu igtawar dan si Rebecca, asta iginsà dan kandin, na mà dan, “Ándin
tô kakalyag nu? Tumákkás ka kandin nigó?”
Igtaba sikandin, na mà din, “Óó, mákkássad kandin.”
59 Purisu igpatákkás dan si Rebecca katô ágsarigan i Abraham asta mga
kadumaan din. Duwán tugál bayi na taganà igdóppón ki Rebecca na igtákkás
kandin.
60 Tô ándà dan pa panó, igdasalan dan pa si Rebecca na madigár tô bággén
ka Manama kandin. Igkagi sikandan, na mà dan,
“Tábbé dé, mólà pa ka mému ka na kamónaan ka mga mararan karubbadan
nu.

Mólà pa ka makapanalu tô mga rubbad nu tun ta langun lunsud ka mga usig
dan!”
61 Na, igsaké si Rebecca asta tô duma mga gabayi katô mga kamelyo ébô
tumákkás dan katô ágsarigan i Abraham. Igpanó tô langun dan.
62 Na, igóddô si Isaac tun ta Negeb, asta mantu sikandin igulì tikud tun ta
Beerla-hai-roi.
63 Tô igsalláp dán tô álló, igsadun sikandin tun ta kinamát din ébô manó-
panó.s Igsállág sikandin asta igkita din na duwán mga manubù na igdunggù
na igsaké ka mga kamelyo.
64 Tô igkita si Rebecca ki Isaac, igpónóg sikandin tikud tun ta kamelyo,
65 asta iginsà sikandin katô ágsarigan, na mà din, “Sadan tô manubù tun ta
kinamát na igsumar áknita?”
Igtaba sikandin, na mà din, “Amo ku sikandin.”
Purisu igtambunan i Rebecca tô báttuk din ukit ka respeto din.
66 Na, igulit tô ágsarigan ki Isaac tingód katô langun na iglumu din.
67 Igpid i Isaac si Rebecca tun dalám katô tulda na taganà igóddóan katô innà
din na si Sara. Inému din si Rebecca na sawa din, asta tuu igginawaan i Isaac
sikandin. Purisu inandà tô ranu i Isaac tingód katô innà din na inaté.

25

Tô duma rubbad i Abraham

1 Na, igkalyag puman si Abraham katô bayi na igngadanan ki Ketura.
2 Tô mga gabatà gamama i Abraham na ipamasusu i Ketura, tô gó si Simran,
si Jocsan, si Medan, si Midian, si Isbac, asta si Suas.
3 Si Jocsan tô ámmà i Seba asta i Dedan. Tô mga rubbad i Dedan, tô gó é
inému na mga Asurim, Letusim, asta Leumin.
4 Tô mga gabatà gamama i Midian, tô gó si Epa, si Eper, si Hanoc, si Abida,
asta si Eldaa. Mga rubbad i Ketura tô langun dan.
5 Si Isaac tô igbággayan i Abraham katô langun kaduwánnan din.
6 Asal tô ándà pa kamaté si Abraham, duwán igbággé din tun ta mga gabatà
katô duma mga sawa din. Igpapanó din sikandan igsadun tun ta silatan ébô
makapadiyù dan tun ta batà din na si Isaac.

Inaté si Abraham

7 Tô sábbad gatus kapittuwan lima (175) tô idad i Abraham, inaté sikandin.
8 Tô inaté sikandin, tuu dán sikandin tugál asta madigár tô kóddô din.
Ikatalundug sikandin katô mga kamónaan din na inaté.
9 Tô lawa din iglábbáng katô gabatà din na si Isaac asta si Ismael tun ta
takubt ka Macpela tun ta tanà dadan tun ta silatan katô lunsud ka Mamre
na taganà igtigatun i Efron na batà i Sohar na Hetihanon.
10 Tô gó tô tanà na taganà igbayadan i Abraham katô mga Hetihanon. Tô
gó é iglábbángngan i Abraham katô sawa din na si Sara.
11 Pángnga inaté si Abraham, madigár tô igbággé katô Manama tun ta batà
i Abraham na si Isaac, asta igóddô sikandin madani tun ta Beerla-hai-roi.

Mga rubbad i Ismael

12 Ni gó tô mga rubbad i Ismael na batà i Abraham na ipamasusu ki Agar
na taga Ehipto na állang i Sara.
13 Ni gó tô ngadan katô mga gabatà i Ismael tikud tun ta tambang kaké
sippang tun ta tambang adi. Si Neabiot tô kaké, si Kedar, si Adbeel, si Mibsam,

---

s **24:63** 24:63 Manó-panó. Tun ta kinagiyan ka Hebreo, ánnà matayyó ka ándin tô gunayan na igsadun sikandin tun ta kinamát. t **25:9** 25:9 Takub, ó langob.

14 si Misma, si Duma, si Masa,
15 si Hadad, si Tema, si Jetur, si Napis, asta si Kedema.
16 Tô gó é mga gabatà i Ismael, asta inému dan na mga ágpangulun katô sapulù duwa (12) grupo. Purisu tô gó tô igngadan katô mga lunsud na igóddóan dan.
17 Tô sábbad gatus tállu pulù pittu (137) tô idad i Ismael, inaté sikandin.
18 Igóddô tô mga rubbad i Ismael tun ta kaluwagan ka banuwa tikud tun ta lunsud ka Habila sippang tun ta Sur dadan tun ta silatan ka Ehipto tun ta Asiria. Igássa dan góddô tun ta duma mga rubbad i Abraham.

Si Esau asta si Jacob

19 Ni gó tô tingód katô batà i Abraham na si Isaac.
20 Kappatan (40) dán tô idad i Isaac tô igkalyag sikandin ki Rebecca na batà i Betuel na Arameanhon na góddô tun ta Mesopotamia. Si Rebecca tô tábbé i Laban na Arameanhon.
21 Na, ándà palang batà i Rebecca. Purisu igdasal si Isaac tun ta Áglangngagán tingód katô sawa din. Igpaminág tô Áglangngagán katô igpamuyù din. Purisu igmabáddás si Rebecca.
22 Duwán dáppi tun ta mabataan din, asta iring na ágpadatté dan tô ándà dan pa pamasusuwi. Igkagi si Rebecca, na mà din, “Manan ka ilumu ni kanak?”
Purisu iginsà sikandin katô Áglangngagán tingód katô dáppi.
23 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Tô dáppi tun ta mabataan nu, tô gó é mému na kamónaan katô duwa grupo. Dì dan pasábbadé. Mému na tuu mabákkár tô sábbad grupo, asta tô kaké batà mému na állang katô adi din.”
24 Na, tô igdunggù dán tô álló ka kapamasusu, dáppi tô ipamasusu.
25 Mallutù tô una iglássut asta bulbulán tô lawa din. Purisu igngadanan dan sikandin ki Esau.[u]
26 Tô iglássut tô adi din, igawid sikandin katô palu katô kaké din. Purisu igngadanan sikandin ki Jacob.[v] Kannámman (60) dán tô idad i Isaac tô kapamasusu kandan.
27 Tô igmallaki dán tô duwa dan, katig si Esau ágpangággut, asta inalayun sikandin ágtalap tun ta kabánnássan. Asal ágtónnók si Jacob, asta góddô sikandin tun ta tulda.
28 Tuu igginawa si Isaac ki Esau, su kakalyag din kannán tô mga mannanap ka kabánnássan na ágkaggut i Esau. Asal tuu igginawa si Rebecca ki Jacob.
29 Duwán álló na iglággà si Jacob ka mallutù gulay. Igdunggù si Esau tikud tun ta kabánnássan, asta tuu ágballusán sikandin.
30 Igkagi sikandin ki Jacob, na mà din, “Bággayiya katô mallutù gulay, su tuuwa igballus!” (Purisu duwán duma ngadan i Esau na si Edom.[w])
31 Igkagi si Jacob, na mà din, “Duwán bággén ku áknikó ka bággayanna ikuna katô ágpulusán na tanggapán nu ka maté tô ámmà ta, su sikuna tô tambang kaké batà din.”
32 Ignunug si Esau, na mà din, “Óó. Ándà palang pulusán ku ka matéya tingód kani ballus ku.”
33 Igkagi si Jacob, na mà din, “Kailangan una ka pa tandô.”
Purisu igtandô si Esau na bággén din ki Jacob tô ágpulusán na bággén katô ámmà dan tun ta tambang kaké batà din.
34 Purisu duwán pan asta iglággà mallutù gulay na igbággé i Jacob ki Esau. Pángnga igkan asta iginám si Esau, igpanó sikandin. Tun ta panámdám din,

---

[u] **25:25** 25:25 Tô kóbadan katô ngadan Esau, “bulbulán.” [v] **25:26** 25:26 Tô kóbadan katô ngadan Jacob, “igawid katô palu” asta “áglimbung.” [w] **25:30** 25:30 Tô kóbadan katô ngadan Edom, “mallutù.”

iring na ándà lagà katô ágpulusán na bággén katô ámmà din tun ta tambang kaké batà din.

26

Si Isaac asta si Abimelec

1 Na, duwán puman ballus tun ta Canaan. Ássa tô ballus na igdunggù ki
Abraham. Igsadun si Isaac tun ta banuwa i Abimelec na harì katô mga
Filistihanon tun ta lunsud ka Gerar.
2 Tô gó é igsadunan din, su igpakita tô Áglangngagán ki Isaac, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Yaka ágsadun tun ta Ehipto. Óddô ka tun ta banuwa na
tádduán ku áknikó.
3 Atin ka móddô ka dini, tumabangnga áknikó, asta madigár tô bággén ku
áknikó. Tô kaluwagan kani banuwa tô bággén ku áknikó asta tun ta mga
rubbad nu, su tumanán ku tô igtandô ku katô ámmà nu na si Abraham.
4 Imun ku na tuu marapung tô mga rubbad nu, iring na karapungan katô
mga karani tun ta langit. Bággén ku kandan tô kaluwagan kani banuwa.
Madigár tô bággén ku tun ta langun manubù ka banuwa ukit katô mga
rubbad nu.
5 Tô gó é imun ku su igbánnal si Abraham kanak. Igbánnal sikandin katô
langun sugù ku, mga kagi ku, asta mga igtinurù ku kandin.”
6 Purisu igóddô si Isaac tun ta Gerar.
7 Iginsà tô mga gamama na taga Gerar tingód katô sawa din, asta igtaba
sikandin, na mà din, “Tábbé ku sikandin.”

Ándà din uliti na taladuma dan, su imáddangan sikandin. Panámdám din na
matayan sikandin katô mga gamama ébô agón dan si Rebecca, su tuu madigár
tô bónnóng din.
8 Tô itagad-tagad dán tô kóddô i Isaac tun ta Gerar, igsállág si Abimelec
na harì katô mga Filistihanon, asta igkita din si Isaac asta si Rebecca na
igpakápkáppé.
9 Purisu igpatawar din si Isaac, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sawa nu
kannê sikandin. Manan ka igkagi ka na tábbé nu sikandin?”

Igtaba si Isaac, na mà din, “Su panámdám ku na matayanna ka kumagiya
na sawa ku sikandin.”
10 Igkagi si Abimelec, na mà din, “Madat tô iglumu nu áknami, su atin ka
duwán sakup ku na iglayuk katô sawa nu, dungguan ké ka supak ka Manama
ukit áknikó.”
11 Purisu igkagi si Abimelec katô langun sakup din, na mà din, “Atin ka
duwán lumumu ka madat kani manubù ni asta sawa din, tô gó é matayan.”
12 Tô ámmé tô, igpamula si Isaac tun ta Gerar, asta igkáttu sikandin ka
ginatus-gatus, su madigár tô igbággé katô Áglangngagán kandin.
13 Inalayun idugangan tô kaduwánnan din sippang ka tuu dán iduwánnan
sikandin.
14 Tuu marapung tô mga karnero, mga baka, asta mga állang din. Purisu
isabuan tô mga Filistihanon kandin,
15 asta igtambunan dan tô langun balun na taganà igpakali katô ámmà din
na si Abraham tô ándà pa sikandin kamaté.
16 Na, igkagi si Abimelec ki Isaac, na mà din, “Iwà ka tikud dini áknami, su
inému kad tuu mabákkár ka tandingán áknami.”
17 Purisu igpanó si Isaac, igalin sikandin tun ta kapattadan ka Gerar, asta
igóddô sikandin.

18 Igpakali din puman tô mga balun na taganà igpakali katô ámmà din, su
igtambunan katô mga Filistihanon pángnga inaté si Abraham. Igngadanan i
Isaac tô mga balun magunawa katô igngadan katô ámmà din.
19 Igkali tô mga állang i Isaac ka mantu balun tun ta kapattadan, asta duwán
wayig na igsánnáp.
20 Asal igpapulé tô mga taradóppón na taga Gerar asta tô mga taradóppón i
Isaac, asta igkagi tô mga taga Gerar, na mà dan, “Áknami ni wayig ni.”
Purisu igngadanan i Isaac tô balun na Esec,[x] su igpapulé[y] dan.
21 Na, igkali puman tô mga állang din ka ássa balun. Asal igapul puman tô
taga Gerar kandan tingód katô balun. Purisu igngadanan i Isaac tô balun na
Sitna.[z]
22 Na, igalin si Isaac, asta duwán ássa balun na igpakali din. Ándà dan dán
apul. Purisu igngadanan din tô balun na Rehobut,[a] su igkagi sikandin, na mà
din, “Nángngà dán tô lugar na igbággé katô Áglangngagán áknita, asta madigár
dán tô kóddô ta dini.”
23 Igalin puman si Isaac, asta igsadun sikandin tun ta Berseba.
24 Tô dukilám dán, igpakita tô Áglangngagán kandin, asta igkagi sikandin,
na mà din, “Sakán tô Manama na ágpangadapán katô ámmà nu na si Abraham.
Yaka ágkamáddangan, su ágtákkássan ku sikuna. Madigár tô bággén ku áknikó,
asta imun ku na tuu marapung tô mga rubbad nu, su tô gó é igtandô ku ki
Abraham na igbánnal kanak.”
25 Igimu i Isaac tô ággóbbówanan ka mannanap na ágbággén tun ta
Áglangngagán, asta igpangadap sikandin katô Áglangngagán. Igóddô si Isaac,
asta igkali tô mga állang din ka balun.
26 Na, igahà si Abimelec ki Isaac. Igdunggù sikandin tikud tun ta Gerar.
Igpatákkás din tô tarausay na si Ahusa asta tô ágpangulun ka mga sundalo din
na si Picol.
27 Igkagi si Isaac, na mà din, “Dángngan isókówanna ikiyu, asta igpéwà a
ikiyu. Purisu manan ka igsadun kó dini kanak?”
28 Igtaba sikandan, na mà dan, “Igsadun ké dini su isóddóran dé na
inalayun ka ágtabangan katô Áglangngagán. Purisu panámdám dé na madigár
ka pasaboté ki. Kakalyag dé na tumandô ka áknami
29 na dì ka dumadat áknami, iring na ándà ké dadat áknikó. Madigár tô
iglumu dé áknikó, asta masuné[b] tô ginawa dé tô igpanó ka. Isóddóran dé na
madigár tô ágbággén katô Áglangngagán áknikó.”
30 Na, igpému i Isaac tô kalimudan, asta igkan dan asta iginám dan.
31 Tô sállám dán, igpasaboté dan, asta igpapanó dan i Isaac na masuné tô
ginawa dan langun.
32 Tô álló tô, igdunggù tô mga állang i Isaac, asta igulit dan kandin tingód
katô mantu balun na igkali dan. Igkagi sikandan, na mà dan, “Duwán gó
wayig!”
33 Purisu igngadanan i Isaac tô balun na Seba,[c] asta sippang áknganni
ágngadanan tô lunsud dutun na “Berseba.”[d]

Mga sawa i Esau

---

x **26:20** 26:20a Tô kóbadan katô ngadan Esec, “papulé.” y **26:20** 26:20b Igpapulé, ó naglalis. z **26:21** 26:21 Tô kóbadan katô ngadan Sitna, “pasókówé.” a **26:22** 26:22 Tô kóbadan katô ngadan Rehobut, “nángngà lugar.” b **26:29** 26:29 Masuné, ó masunay (kalinaw). c **26:33** 26:33a Tô kóbadan katô ngadan Seba, “pasaboté.” d **26:33** 26:33b Tô kóbadan katô ngadan Berseba, “balun katô pasaboté.”

34 Tô kappatan (40) dán tô idad i Esau, igkalyagan din si Judita na batà i
Beeri na Hetihanon. Igkalyagan din si Basimat na batà i Elon na Hetihanon.
35 Tuu iranu si Isaac asta si Rebecca tingód katô duwa ikóddô kandan.

27

Igdasal si Isaac para ki Jacob

1 Na, tuu dán tugál si Isaac, asta dì dán ágkita. Igtawar din tô tambang kaké
batà din na si Esau, na mà din, "Esau."
Igtaba si Esau, na mà din, "Kannunna, Ámmà."
2 Igkagi si Isaac, na mà din, "Tugállad, asta masiggad maté.
3 Na, kangé nu tô panà nu, asta sadun ka tun ta kabánnássan ébô mangággut
ka.
4 Óméng ka katô ákkud na duwán madigár nanam iring katô tuu ku
ágkadigárran ébô kannán ku tô diya pa maté, su dumasalla ébô madigár tô
bággén katô Áglangngagán áknikó."
5 Róggun igkagi si Isaac ki Esau, igdinág i Rebecca tô igkagi din. Tô igpanó
si Esau ébô mangággut,
6 igkagi si Rebecca katô batà din na si Jacob, na mà din, "Na, igdinág ku géna
tô igkagi katô ámmà nu tun ta kaké nu na si Esau.
7 Igkagi sikandin, 'Pangággut ka asta óméng ka katô ákkud na duwán
madigár nanam ébô kannán ku tô diya pa maté, su dumasalla ébô madigár
tô bággén katô Áglangngagán áknikó.'
8 "Na, bánnal nu ni sugù ku áknikó.
9 Sadun ka tun ta mga mannanap, kangé nu tô duwa malambù nati ka
kambing, asta sakán tô móméng katô duwán madigár nanam iring katô tuu
ágkadigárran katô ámmà nu.
10 Sikuna tô mid katô ágkakan tun ta ámmà nu ébô sikuna tô bággayan ka
madigár ka dumasal sikandin ka dì pa maté."
11 Asal igkagi si Jacob katô innà din, na mà din, "Bulbulán si Esau, asal sakán
ánnà bulbulán.
12 Atin ka sapunna katô ámmà ku, kasóddóran din na iglimbungan ku
sikandin. Purisu ándà ágpulusán na tanggapán ku, asal padungguanna baling
ka kadattan."
13 Igkagi tô innà din, na mà din, "Atin ka dumunggù tô kadattan, sakán tô
dungguan. Bánnal nu ni sugù ku! Kangé nud tô mga kambing!"
14 Purisu igkangé i Jacob tô mga kambing asta igpid din tun ta innà din.
Igóméng tô innà din katô duwán madigár nanam iring katô ágkadigárran i
Isaac.
15 Igkangé i Rebecca tô madigár umpak i Esau na igtagù tun ta balé, asta
igpómpak din ki Jacob.
16 Igtagù din tô kindal ka kambing tun ta bállad asta alig i Jacob.
17 Igbággé din ki Jacob tô madigár ágkakan asta tô pan na igimu din.
18 Igsadun si Jacob tun ta ámmà din, asta igkagi sikandin, na mà din,
"Ámmà."
Igkagi si Isaac, na mà din, "Óó, sadan ka batai?"
19 Igtaba si Jacob, na mà din, "Sakán tô tambang kaké batà nu na si Esau.
Igbánnal ku tô igsugù nu kanak. Ánnó ka, asta kan ka kani na igpid ku asta
dasal ka ébô madigár tô bággén katô Áglangngagán kanak."
20 Iginsà si Isaac, na mà din, "Esau, manan ka ándà ka kadugé katô
kapangággut nu?"

Igtaba si Jacob, na mà din, “Igtabanganna katô Áglangngagán na Manama
na ágpangadapán nu.”
21 Na, igkagi si Isaac ki Jacob, na mà din, “Padani ka kanak, su sumapuwa
áknikó ébô kasóddóran ku na bánnal ka gó batà ku na si Esau.”
22 Igpadani si Jacob katô ámmà din, asta igsapu si Isaac kandin. Igkagi si
Isaac, na mà din, “Agad iring na kagi i Jacob tô kagi nu, asal iring na bállad i
Esau tô bállad nu.”
23 Ándà din kilalayi si Jacob, su bulbulán tô bállad din iring na bállad i Esau.
Purisu igdasal si Isaac ébô madigár tô bággén ka Manama kandin.
24 Iginsà si Isaac, na mà din, “Bánnal na sikuna tô batà ku na si Esau?”
Igtaba si Jacob, na mà din, “Óó.”
25 Igkagi si Isaac, na mà din, “Bággayiya katô ágkakan. Kumanna, asta
dumasalla ébô madigár tô bággén katô Áglangngagán áknikó.”
Purisu igbággé i Jacob tô ágkakan tun kandin, asta igkan si Isaac. Igbággé i
Jacob tô bino, asta iginám si Isaac.
26 Na, igkagi si Isaac, na mà din, “Esau, padani ka, asta adák ka kanak.”
27 Igpadani si Jacob asta igadák katô ámmà din. Tô ingadággan i Isaac
tô umpak i Esau, igdasal sikandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Madigár
tô ngadág kani batà ku, iring katô ngadág ka tanà na igpalambù katô
Áglangngagán!
28 Mólà pa ka bággayan ka katô Manama katô tanà na malambù asta
inalayun ágkalámmás ka udan ébô dakál tô káttun nu, asta ébô dakál tô bino
na imun nu.
29 Mólà pa ka marapung tô mga grupo na mému állang nu.[e] Mólà pa ka
marapung tô mga manubù na lumingkóód tun áknikó. Mólà pa ka mangulu
ka tun ta langun kataladi nu. Mólà pa ka bánnalán ka katô langun gabatà katô
innà nu. Supakan ka Manama tô langun manubù na dumadat áknikó, asal
madigár tô bággén ka Manama tun ta langun manubù na mággé ka madigár
tun áknikó!”
30 Pángnga igdasal si Isaac asta róggun igpanó si Jacob, igdunggù si Esau
tikud tun ta kapangággut din.
31 Igóméng pagsik sikandin katô duwán madigár nanam, asta igpid din tun
ta ámmà din. Igkagi si Esau, na mà din, “Ámmà, ánnó kad asta kan kad kani
ágkakan na igpid ku ébô dumasal ka na madigár tô bággén katô Áglangngagán
kanak.”
32 Iginsà si Isaac, na mà din, “Sadan ka batai?”
Igtaba si Esau, na mà din, “Sakán gó tô tambang kaké batà nu na si Esau.”
33 Na, tuu igkárkár si Isaac su isalábbuan. Iginsà sikandin, na mà din, “Atin
ka sikuna si Esau, sadan tô igóméng katô ákkud géna asta igpakan kanak?
Tô ándà ka pa dunggù, igkanna, asta igdasallad ébô madigár tô bággén ka
Manama kandin, asta dì dán mému umanán ku.”
34 Tô igdinág dán si Esau katô igkagi katô ámmà din, tuu igsággó sikandin
asta igdarawit. Igkagi sikandin, na mà din, “Ámmà, dasal ka ébô madigár
pagsik tô bággén katô Manama kanak!”
35 Asal igkagi si Isaac, na mà din, “Iglimbunganna katô adi nu, asta igagó
din dán tô dasalán ku pád para áknikó.”
36 Igkagi si Esau, na mà din, “Nángngà tô pagngadan ki Jacob,[f] su
makaduwa dán sikandin iglimbung kanak. Dángngan igagó sikandin katô

[e] **27:29** 27:29 Mému állang nu asta állang ka mga rubbad nu. Magunawa pagsik tun ta Genesis 27:39,40.

[f] **27:36** 27:36 Tô kóbadan katô ngadan Jacob, “igawid katô palu” asta “áglimbung.” Ahaán tô Genesis 25:26.

ágpulusán na tanggapán katô tambang kaké batà nu ka maté ka, asta igagó din dán tô madigár na bággén pád ka Manama kanak. Asal duwán pa basì madigár na mému dasalán nu ébô bággén katô Manama kanak?"

37 Igtaba si Isaac, na mà din, "Na, igdasallad ébô mému sikandin na pangulu nu, asta mému na mga állang din tô langun gakád din. Igdasallad tun ta Áglangngagán ébô dakál tô káttun din asta dakál tô bino din. Ándà dán palang madigár na dasalán ku ébô bággén katô Áglangngagán áknikó."

38 Igkagi si Esau, na mà din, "Ámmà, ándà dán ássa madigár na bággén ka Manama kanak? Ámmà, dasal ka ébô madigár pagsik tô bággén ka Manama kanak!"

Asta igsággó si Esau.

39 Na, igkagi si Isaac, na mà din, "Móddô ka tun ta tanà na ándà kalambuan asta ándà udan.

40 Kailangan gamitán nu tô laniban ébô duwán kantayan nu. Mému ka na állang katô adi nu. Asal ka matu ka kandin, makéwà ka tikud tun ta pagpangulu din áknikó."

Igpalaguy si Jacob tun ki Laban

41 Tuu isókó si Esau ki Jacob su igagó sikandin katô madigár na bággén kandin. Igplano si Esau, na mà din, "Dì madugé, maté dán tô ámmà ku. Atin ka mapángnga lábbángngán sikandin, matayan ku si Jacob."

42 Asal duwán igulit ki Rebecca tingód katô plano i Esau. Purisu igtawar din si Jacob, asta igkagi sikandin, na mà din, "Ágplano si Esau mimmaté áknikó ébô sulian ka.

43 Purisu tuman nu ni sugù ku áknikó. Palaguy ka, asta sadun ka tun ta kataladi ku na si Laban tun ta Haran.

44 Óddô ka tun kandin sippang ka mandà tô sókó katô kataladi nu.

45 Atin ka kalingawan din dán tô iglumu nu kandin, pakangén ku sikuna ébô makólì ka dini. Kailangan miwà kad, su dì mému ka kamatayanna ka duwa gabatà ku dalám dád ka sábbad álló."

46 Igkagi si Rebecca ki Isaac, na mà din, "Tuu mahirap tô kóddô ku tingód katô mga ikóddô áknita na Hetihanon. Atin ka duwán Hetihanon na kalyagan i Jacob iring kani duwa sawa i Esau, tuu pa madigár ka matéyad!"

28

1 Purisu igtawar si Isaac ki Jacob, asta igdasal sikandin ébô madigár tô bággén katô Manama kandin. Igkagi sikandin ki Jacob, na mà din, "Yaka ágkalyag ka bayi na Canaanhon.

2 Sadun ka baling tun ta Mesopotamia tun ta pamilya katô apù nu na si Betuel. Madigár ka kalyagan nu tô batà katô amayánnán nu na si Laban.

3 Mólà pa ka madigár tô bággén katô Tuu Matulus Manama áknikó, asta imun din na marapung tô mga rubbad nu ébô mému ka na kamónaan katô marapung mga grupo ka manubù.

4 Mólà pa ka tumanán katô Manama tô igtandô din ki Abraham ébô matigatun nu asta katô mga rubbad nu ni tanà na igóddóan ta, su ni gó tô tanà na igtandô ka Manama ki Abraham!"

5 Na, igpapanó i Isaac si Jacob, asta igsadun sikandin tun ta Mesopotamia sippang tun ki Laban na batà i Betuel na Arameanhon. Si Laban tô kataladi i Rebecca na innà i Jacob asta i Esau.

6 Na, igulitan si Esau na igdasal si Isaac ébô madigár tô bággén ka Manama ki Jacob asta igpasadun din si Jacob tun ta Mesopotamia ébô kumalyag

sikandin. Igulitan si Esau na maggát igkagi si Isaac ki Jacob na dì mému kalyagan din tô bayi Canaanhon.
7 Ikasóddór si Esau na igtuman si Jacob katô ámmà asta innà din, asta igsadun sikandin tun ta Mesopotamia.
8 Agad duwán dán duwa sawa i Esau, asal tô ikasóddór sikandin na ándà kadayawi tô ámmà din tingód katô mga gabayi na Canaanhon,
9 igsadun sikandin tun ta amayánnán din na si Ismael na batà i Abraham, asta igkalyagan din tô batà i Ismael na si Mahalat na adi i Neabiot.

Igtagénáp si Jacob tun ta Betel

10 Tô igpanó si Jacob tikud tun ta Berseba, igsadun sikandin tun ta Haran.
11 Asal idukilámman sikandin tun ta dalan. Purisu igdággà sikandin tun ta tanà ébô tumudug, asta batu tô iggulunan din.
12 Igtagénáp sikandin. Igkita din tô tété na igpatindág tun ta tanà asta igdunggù tun ta langit. Marapung tô mga panaligan na ágpénék asta ágpónóg!
13 Igkita din tô Áglangngagán na igtindág tun datas, asta igkagi sikandin ki Jacob, na mà din, "Sakán tô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô apù nu na si Abraham, asta ámmà nu na si Isaac. Ni tanà na igdággaan nu, tô gó é bággén ku áknikó asta tun ta mga rubbad nu.
14 Imun ku na marapung tô mga rubbad nu sippang ka dì dan méyap, iring na mga barukbuk ka tanà. Matalap tô mga rubbad nu tun ta kaluwagan kani banuwa agad ánda kitanán nu. Madigár tô bággén ku tun ta langun manubù nit banuwa ukit áknikó asta mga rubbad nu.
15 Na, dumuma a gó áknikó, asta dóppónan ku gó sikuna agad ánda é sadunan nu. Sakán tô pólì áknikó nit tanà ni, su inalayunna dumuma áknikó sippang ka tumanán ku tô langun katô igtandô ku áknikó."
16 Na, ikannó si Jacob, asta igkagi sikandin, na mà din, "Kannun gó tô Áglangngagán ta lugar ni, asal ándà ku kasóddóri."
17 Imáddangan sikandin, asta igkagi, na mà din, "Makamáddang ni lugar ni, su ni gó tô balé katô Manama! Kannun tô sállat tun ta langit!"
18 Tô sállám dán, igkangé i Jacob tô batu na iggulunan din, asta igpatindág din ébô imun din na kasampáttan batu.[g] Igbusbusan din tô batu ka langis ka olibo, su igimu din na ágpangadapanan din katô Manama.
19 Ingadanan din tô lugar na Betel.[h] Asal taganà ingadanan na Luz tô lugar tô.
20 Igtandô si Jacob katô Manama, na mà din, "Atin dumuma ka asta ágbanté ka kanak tun ta panawan ku, asta mággé ka kanak ka ágkakan asta umpakán
21 sippang mulì a tun ta balé katô ámmà ku na ándà makadadat kanak, sikuna na Áglangngagán tô inalayun ku gó pangadapán.
22 Ni batu na igpatindág ku imun ku na balé nu, asta bággén ku áknikó tô ikasapulù katô langun ka kaduwánnan na bággén nu kanak."

29

Igdunggù si Jacob tun ki Laban

1 Na, igpanayun si Jacob sippang ka igdunggù sikandin tun ta tanà na igóddóan katô mga manubù dadan tun ta silatan.
2 Igkita din tô balun na madiyù tun ta lunsud, asta duwán tállu grupo ka mga karnero na igdággà madani tun ta balun. Ilimud tô mga karnero su minám dan. Asal duwán dakál batu na pagtambun katô balun.

---

g **28:18** 28:18 Kasampáttan batu, ó monomento.
h **28:19** 28:19 Tô kóbadan ka Betel, "balé katô Manama."

3 Atin ágkalimud dán tô langun karnero, áglilidán katô mga taradóppón tô
batu tikud tun ta bóbbó katô balun, asta ágkangé dan ka wayig ébô minám tô
mga karnero. Pángnga iginám, tambunan dan puman tô balun.
4 Iginsà si Jacob katô mga taradóppón, na mà din, “Mga rarak ku, ánda kó
tikud?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Taga Haran ké.”
5 Iginsà si Jacob, na mà din, “Igkilala kó ki Laban na apù i Nahor?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Óó. Igkilala ké kandin.”
6 Iginsà si Jacob, na mà din, “Madigárrù tô kóddô din?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Madigárrù. Na, yan dán gó tô batà din bayi
na si Raquel na ágpid katô mga karnero!”
7 Igkagi si Jacob, na mà din, “Na, mallayat pa tô álló. Ándà pa dunggù tô oras
ka kalimud katô mga karnero. Madigár ka pénámmán yu tô mga karnero asta
pasabsabán yu puman.”
8 Igtaba sikandan, na mà dan, “Dì pa mému pénámmán dé tô mga karnero.
Atin ka malimud dán tô langun, lilidán dé tô batu tikud tun ta bóbbó katô
balun, asta pénámmán dé tô mga karnero.”
9 Róggun ágkagi si Jacob kandan, igdunggù si Raquel na igpid katô mga
karnero katô ámmà din, su sikandin tô taradóppón.
10 Tô igkita i Jacob si Raquel na ágpid katô mga karnero i Laban na
amayánnán i Jacob, igsadun sikandin tun ta balun, iglilid din tô batu na
igtambun katô balun, igkangé din tô wayig, asta igpénám din tô mga karnero
katô amayánnán din.
11 Igadák si Jacob ki Raquel asta igsággó tingód ka dayó din.
12 Igkagi sikandin ki Raquel, na mà din, “Bataánnánna katô ámmà nu, su
tábbé din si Rebecca tô innà ku.”
Purisu igpalaguy si Raquel igulì, asta igulit sikandin katô ámmà din.
13 Tô ikasóddór si Laban na igdunggù tô bataánnán din na si Jacob, igsékót
sikandin igsumar. Igkápkáppan din si Jacob, asta igadákkan din. Igpid din si
Jacob tun ta balé din. Igulit si Jacob ki Laban tingód katô langun na ilumu.
14 Igkagi si Laban, na mà din, “Bánnal gó na bataánnán ku sikuna!”
Igóddô si Jacob tun ki Laban dalám ka sábbad bulan.

Igkalyag si Jacob ki Lea asta ki Raquel

15 Na, igkagi si Laban ki Jacob, na mà din, “Agad bataánnán ku sikuna, asal
dì mému lumumu ka dini kanak na ándà tandan ku áknikó. Purisu ulitiya ka
ándin tô tandan ku áknikó.”
16 Na, duwa tô gabatà daraga i Laban. Si Lea tô kaké, asta si Raquel tô adi.
17 Agad madigár ágsállággán tô mata i Lea, asal tuu pa madigár é lawa i
Raquel, asta tuu madigár ágsállággán é bónnóng din.
18 Dakál gó tô ginawa i Jacob ki Raquel. Purisu igkagi sikandin, na mà din,
“Lumumuwa dini áknikó ka pittu ámmé ka pakalyagan nu kanak tô batà nu
adi na si Raquel.”
19 Igkagi si Laban, na mà din, “Madigár gó ka sikuna tô pakalyagán ku
kandin, su sikuna tô tuu madigár ka tandingán katô duma mga manubù na
kumalyag pád kandin. Na, óddô ka dini, asta lumu ka dini kanak.”
20 Purisu iglumu si Jacob ka pittu ámmé ébô kalyagan din si Raquel. Asal
tun ta panámdám i Jacob, iring na pira dád álló tô kadugayan, su tuu dakál tô
ginawa din ki Raquel.
21 Tô iglabé dán tô pittu ámmé, igkagi si Jacob ki Laban, na mà din, “Na,
bággé nu tô batà nu kanak ébô mému dán sawa ku, su ituman dán tô pittu
ámmé.”

22 Purisu igpému i Laban tô dakál kalimudan, asta igpalimud din tô langun
manubù na igóddô dutun.
23 Asal tô dukilám dán, ánnà si Raquel tô igpid i Laban tun ki Jacob, asal si
Lea, asta sikandin tô iglayukan i Jacob.
24 (Igbággé i Laban ki Lea tô állang din bayi na si Zilfa ébô tumabang
kandin.)
25 Na, tô sállám dán, igkita i Jacob na si Lea kannê tô iglayukan din. Purisu
igésà sikandin katô ugang din, na mà din, “Madat ni iglumu nu kanak! Si
Raquel tô igtandô nu kanak tingód katô lumu ku. Manan ka iglimbung ka
kanak?”
26 Igtaba si Laban, na mà din, “Duwán ágkémun dé na dì mému pakalyagan
tô adi daraga ka dì pa unan pakalyagan tô kaké.
27 Angat ka ka sábbad linggo sippang ka mapángnga tô kalimudan ka kasal
nu ki Lea, asta bággén ku pagsik áknikó tô adi din na si Raquel. Asal kailangan
lumumu ka puman kanak ka pittu pa ámmé.”
28 Na, ignunug si Jacob. Tô ipángnga dán tô sábbad linggo katô kasal i Jacob
ki Lea, igbággé i Laban tô batà din na si Raquel ki Jacob ébô mému na sawa
din.
29 (Igbággé i Laban ki Raquel tô állang din bayi na si Bilha ébô tumabang
kandin.)
30 Iglayuk pagsik si Jacob ki Raquel, asta dakál pa tô ginawa i Jacob ki
Raquel ka tandingán ki Lea. Iglumu si Jacob tun ki Laban ka pittu pa ámmé.

Mga gabatà i Jacob

31 Tô ikasóddór tô Áglangngagán na délák tô ginawa i Jacob ki Lea, igpabatà
din si Lea, asal ándà palang batà i Raquel.
32 Igmabáddás si Lea asta igpamasusu sikandin ka batà mama. Igkagi
sikandin, na mà din, “Igkita katô Áglangngagán tô kahirapan ku. Na, gi-
nawaannad pád katô duma ku.” Purisu igngadanan din tô batà din ki Ruben.[i]
33 Igmabáddás puman si Lea, asta igpamasusu puman sikandin ka batà
mama. Igkagi sikandin, na mà din, “Igbággayanna puman katô Áglangngagán
kani batà, su igdinág din na délák tô ginawa katô duma ku kanak.” Purisu
igngadanan din tô batà din ki Simeon.[j]
34 Igmabáddás puman si Lea, asta igpamasusu puman sikandin ka batà
mama. Igkagi sikandin, na mà din, “Ginawaannad basì katô duma ku, su
igpamasusuwad kani tállu gabatà din gamama.” Purisu igngadanan din tô
batà din ki Levi.[k]
35 Igmabáddás puman si Lea, asta igpamasusu puman sikandin ka batà
mama. Igkagi sikandin, na mà din, “Durungán kud tô Áglangngagán.” Purisu
igngadanan din tô batà din ki Juda.[l] Pángnga igpamasusu si Lea ki Juda, ándà
pa puman sikandin batà.

30

1 Asal ándà palang batà na ipamasusu i Raquel. Purisu isabuan sikandin
katô kaké din. Igkagi sikandin ki Jacob, na mà din, “Atin ka diya ikuna
pabataán, matéya!”
2 Isókó si Jacob ki Raquel, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ánnà a Manama!
Sikandin tô ándà pabatà áknikó.”

---

[i] **29:32** 29:32 Tô ngadan Ruben, iring katô kagi ka Hebreo, “duwán gó batà mama” ó “igkita din tô kahirapan ku.” [j] **29:33** 29:33 Tô ngadan Simeon, iring katô kagi ka Hebreo, “ágdinág.” [k] **29:34** 29:34 Tô ngadan Levi, iring katô kagi ka Hebreo, “Ginawa.” [l] **29:35** 29:35 Tô ngadan Juda, iring katô kagi ka Hebreo, “kadurung.”

3 Igkagi si Raquel, na mà din, “Bággén ku áknikó tô állang ku na si Bilha.
Layuk ka kandin ébô duwán pamasusun din na mému mga gabatà ku ukit
kandin.”
4 Purisu igbággé i Raquel tô állang din na si Bilha ki Jacob ébô imun na sawa
din. Tô igpalayuké dan,
5 igmabáddás si Bilha, asta igpamasusu sikandin ka batà mama.
6 Igkagi si Raquel, na mà din, “Inéduwan tô Manama kanak. Igpaminág
sikandin katô igpamuyù ku, asta igbággayanna ikandin kani batà mama!”
Purisu igngadanan i Raquel tô batà ki Dan.[m]
7 Igmabáddás puman si Bilha, asta igpamasusu sikandin katô ikaduwa batà
din mama.
8 Igkagi si Raquel, na mà din, “Sakán asta tô kaké ku, igpamatayé ké
dángngan, asal áknganni italu kud sikandin.” Purisu igngadanan i Raquel tô
batà ki Neftali.[n]
9 Na, tô ikapanámdám si Lea na ándà puman sikandin batà, igbággé din tô
állang din na si Zilfa ki Jacob ébô mému na sawa din.
10 Igmabáddás si Zilfa, asta igpamasusu sikandin ka batà mama.
11 Igkagi si Lea, na mà din, “Igtabanganna katô Manama!” Purisu ign-
gadanan i Lea tô batà ki Gad.[o]
12 Duwán ikaduwa batà mama i Jacob na igpamasusu ki Zilfa.
13 Igkagi si Lea, na mà din, “Tuuwa idayawan! Kumagi dán tô duma mga
gabayi na tuuwa idayawan.” Purisu igngadanan i Lea tô batà ki Aser.[p]
14 Na, tun ta timpo ka kakáttu ka trigo, igsadun si Ruben tun ta kinamát,
asta igkita din tô mga sigbát na ágngadanan mandragora na ágkannán ka mga
gabayi ébô matà dan. Igpid din tô mga mandragora tun ta innà din na si Lea.
Igkagi si Raquel ki Lea, na mà din, “Bággayiya katô mga mandragora na igpid
katô batà nu.”
15 Igkagi si Lea, na mà din, “Igagó nu gó tô duma ku. Agón nud puman tô
mga mandragora na igpid katô batà ku?”
Igkagi si Raquel, na mà din, “Na, bággé nu kanak tô mga mandragora, asta
sikuna tô palayukan ku ki Jacob kani ka dukilám.”
16 Na, tô igsalláp dán tô álló, igulì si Jacob tikud tun ta kinamát. Igsumar si
Lea kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Kailangan lumayuk ka kanak
ni dukilám, su duwán mga mandragora na igkita katô batà ku, asta tô gó tô
igbayad ku ki Raquel ébô lumayuk ka kanak.”
Purisu si Lea tô iglayukan i Jacob ka dukilám.
17 Igpaminág ka Manama tô dasalán i Lea. Purisu igmabáddás sikandin,
asta igpamasusu ka ikalima batà mama i Jacob.
18 Igkagi si Lea, na mà din, “Duwán ágpulusán na igbággé ka Manama kanak
su igbággé ku tô állang ku ki Jacob ébô imun sawa din.” Purisu igngadanan i
Lea tô batà din ki Isacar.[q]
19 Igmabáddás puman si Lea, asta igpamasusu sikandin ka ikannám batà
mama i Jacob.
20 Igkagi si Lea, na mà din, “Tuu madigár tô igbággé katô Manama kanak.
Purisu pabantugánna basì katô duma ku, su ánnám dán tô gabatà din gamama
na igpamasusu ku.” Purisu igngadanan i Lea tô batà din ki Zabulon.[r]

---

[m] **30:6** 30:6 Tô ngadan Dan, iring katô kagi ka Hebreo, “inéduwan.” [n] **30:8** 30:8 Tô ngadan Neftali, iring katô kagi ka Hebreo, “igpanalu.” [o] **30:11** 30:11 Tô ngadan Gad, iring katô kagi ka Hebreo, “igtabangan.” [p] **30:13** 30:13 Tô ngadan Aser, iring katô kagi ka Hebreo, “kadayawan.” [q] **30:18** 30:18 Tô ngadan Isacar, iring katô kagi ka Hebreo, “duwán ágpulusán.” [r] **30:20** 30:20 Tô ngadan Zabulon, iring katô kagi ka Hebreo, “pabantugán.”

21 Igpamasusu pagsik si Lea ka batà bayi, asta igngadanan din tô batà ki
Dina.
22 Inéduwan tô Manama ki Raquel, igpaminág ka Manama tô dasalán din,
asta igpabatà ka Manama sikandin.
23 Igmabáddás si Raquel, asta igpamasusu ka batà mama. Igkagi sikandin,
na mà din, “Igkangé dán katô Manama tô kayyaan ku.
24 Mólà pa ka dugangan katô Áglangngagán ni batà ku mama.” Purisu
igngadanan i Raquel tô batà din ki Jose.[S]

Igpasaboté si Jacob asta si Laban

25 Na, pángnga ipamasusu si Jose, igkagi si Jacob ki Laban, na mà din,
“Kakalyag ku na mulì ad tun ta igpamasusuwan kanak.
26 Papanó kad kanak, tô mga sawa ku, asta tô mga gabatà ku, su sikandan
gó tô bullas katô lumu ku para áknikó. Isóddóran nu na madigár tô igpulus nu
ukit katô lumu ku para áknikó.”
27 Igkagi si Laban, na mà din, “Atin ka duwán kédu nu kanak, óddô ka pa
dini. Yaka pa ágpanó, su ukit katô salamangka isóddóran ku na madigár tô
igbággé katô Áglangngagán kanak tingód katô kóddô nu dini.
28 Agad ándin tô kakalyag nu, tô gó é tandan ku áknikó.”
29 Igkagi si Jacob, na mà din, “Isóddóran nu na madigár tô kalumu ku para
áknikó. Igmarapung dán tô mga mannanap nu su sakán tô igdóppón.
30 Dángngan tô ándà a pa dunggù, délák dád tô kaduwánnan nu. Asal tuu
kad iduwánnan áknganni, su madigár tô igbággé katô Áglangngagán áknikó ukit
katô lumu ku. Purisu áknganni, kailangan duwán pulusán katô pamilya ku
ukit katô lumu ku.”
31 Iginsà si Laban, na mà din, “Ándin tô tandan ku áknikó?”
Igtaba si Jacob, na mà din, “Yaka ágtandan kanak. Asal ka kakalyag nu na
dóppónan ku pa tô áknikó mga mannanap, kailangan numunug ka kani kagin
ku áknikó.
32 Ni álló ni, tumalappa tun ta langun mannanap nu, asta kangén ku tô
langun nati ka karnero na métám asta tô langun nati ka kambing na kabang.
Tô gó tô nángngà tandan nu kanak.
33 Tun ta dumunggù álló, atin ka sumállág ka katô mga mannanap ku, atin
ka kitanán nu tô mga kambing na ánnà kabang, asta tô mga karnero na ánnà
métám, kasóddóran nu na igtakó ku yan áknikó.”
34 Ignunug si Laban, na mà din, “Óó! Tuman nu tô igkagi nu.”
35 Asal tô álló tô, igkangé i Laban tô langun kambing na kabang asta tô
ibaláttan ka mapputì agad mama ó bayi, asta tô langun karnero na métám.
Igpadóppónan din katô mga gabatà din gamama.
36 Igpid i Laban tô mga mannanap tun ta madiyù tanà na ágkadunggù ka
tállu álló ágpanón, asta igdóppón si Jacob katô mga mannanap i Laban na
isamà.
37 Na, igkangé i Jacob tô mga panga ka kayu alamo, almendras, asta
platano, asta igluwitan din, asal duwán állát-állát na ándà din luwiti ébô
duwán mapputì kórét.
38 Igbunsud din tô mga panga madani tun ta ginámmanan ka mga man-
nanap ébô kitanán dan ka minám dan, su tô iginám tô mga kambing, igpatam-
paké dan.
39 Tô igpatampaké tô mga mannanap madani tun ta panga na igkórétan,
kabang tô mga nati na ipamasusu.

S **30:24** 30:24 Tô ngadan Jose, iring katô kagi ka Hebreo, “dugangan.”

40 Igássa i Jacob tô mga bayi na mga karnero asta mga kambing, asta
igpatubang din katô mga mama na mga mannanap i Laban na kabang
asta métám. Purisu igmarapung tô kandin mga mannanap, asta ándà din
pasábbadi tun ta mga mannanap i Laban.
41 Atin ka ágpatampaké tô mga mannanap na malambù, ágbunsudán i Jacob
tô mga panga na igkórétan madani tun ta ginámmanan ébô kitanán dan.
42 Asal ka magasà tô mga mannanap, dì din ágbunsudán tô mga panga.
Purisu si Laban tô ikatigatun katô mga mannanap na magasà, asta si Jacob
tô ikatigatun katô mga malambù.
43 Purisu tuu iduwánnan si Jacob. Marapung tô mga mannanap, mga állang,
mga kamelyo, asta mga asno na itigatun din.

31

Igpalaguy si Jacob tikud tun ki Laban

1 Na, ikadinág si Jacob katô igkagi katô mga gabatà gamama i Laban, na mà
dan, “Igkangé i Jacob tô langun mannanap i Ámmà, su igtigatun dán i Jacob
tô taganà igtigatun katô ámmà ta.”
2 Ikasóddór si Jacob na iring na ándà dán ginawa i Laban kandin ka
tandingán katô dakál ginawa din dángngan.
3 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Jacob, na mà din, “Ulì kad tun ta tanà na
igóddóan katô ámmà nu, apù nu, asta mga gakád nu. Tabangan ku gó sikuna.”
4 Purisu igpatawar i Jacob si Raquel asta si Lea tun ta lugar na igdóppónan
din ka mga mannanap ébô patóngkóé dan.
5 Igkagi si Jacob kandan, na mà din, “Dángngan, dakál tô ginawa katô ámmà
yu kanak. Asal áknganni, ándà dán ginawa din kanak. Asal inalayunna
ágdumaan katô Manama na ágpangadapán katô ámmà ku.
6 Isóddóran yu na igággár-ággárra iglumu para katô ámmà yu.
7 Asal iglimbunganna ikandin, su makapira din uman-umani tô tandô
din tingód ka tandan din kanak. Asal ukit katô tabang ka Manama, ándà a
ikandin dadatti.
8 Tô igtandô tô ámmà yu kanak na langun kambing na kabang tô tandan din
kanak, kabang tô langun na ipamasusu. Tô igtandô puman sikandin kanak
na langun kambing na kórétán tô tandan din kanak, kórétán tô langun na
ipamasusu.
9 Purisu igkangé katô Manama tô mga mannanap tikud tun ta ámmà yu,
asta igbággé din kanak.
10 “Dángngan tô timpo na igpatampaké tô mga kambing, igtagénáppa. Igkita
ku na kórétán asta kabang tô langun kambing na mama na igtampak.
11 Róggun igtagénáppa, igkagi tô panaligan ka Manama kanak, na mà din,
‘Jacob.’ Igtaba a, ‘Kannunna!’
12 Igkagi tô panaligan, ‘Sállág ka. Kórétán asta kabang dád tô langun
kambing na mama na igtampak katô mga bayi. Imun ku na marapung tô
mga mannanap nu, su igkita ku tô langun madat na iglumu i Laban áknikó.
13 Sakán tô Manama na igpakita áknikó dángngan tun ta Betel. Igimu nu tô
kasampáttan batut na igbusbusan nu ka langis, asta igpasakup ka kanak. Na,
panó kad! Ulì kad tun ta igpamasusuwan áknikó.’ ”
14 Igkagi si Raquel asta si Lea, na mà dan, “Mému áknami, su ándà dán isamà
na bággén áknami ka maté tô ámmà dé.
15 Tun ta panámdám din, iring ké na ánnà gabatà din, su igbarigyà ké
ikandin iring na állang, asta inémmát dán tô igsablag nu kandin.

---

t **31:13** 31:13 Kasampáttan batu, ó monomento.

16 Tô langun ka kaduwánnan katô ámmà dé igkangé dán katô Manama asta
igbággé din dán áknita asta tun ta mga gabatà ta. Purisu agad ándin tô igkagi
katô Manama áknikó, tuman nu."
17 Purisu igpasaké i Jacob tô mga gabatà din asta tô mga sawa din tun ta
mga kamelyo.
18 Igpóna din tô langun mannanap din, agad tô langun na itigatun din tun
ta Mesopotamia. Igpanó sikandin igsadun tun ta tanà katô ámmà din na si
Isaac tun ta Canaan.
19 Tô igpanó dan, ándà si Laban, su igsadun sikandin tun ta mga karnero
din na igpasabsab ébô buruwan din. Igtakó i Raquel tô mga ágmanaman tikud
tun ta balé katô ámmà din, asta igpid din.
20 Iglimbung si Jacob ki Laban, su ándà din pasóddóri tingód katô kapanó
dan.
21 Igpid i Jacob tô langun katô kaduwánnan din, asta igpalaguy sikandin.
Igtalipag dan katô Wayig ka Eufrates, asta igsadun dan tun ta pabunganán
ka Galaad.

Iglupug si Laban ki Jacob

22 Tô itálluwan dan dán, igulitan si Laban na igpalaguy dán si Jacob.
23 Purisu igpid i Laban tô mga gakád din, asta iglupug dan si Jacob. Tô iglabé
dán tô pittu álló, isabban dan sikandin tun ta pabunganán ka Galaad.
24 Asal tô ándà dan pa ikasab kandin, igpakita tô Manama ki Laban ka
dukilám ukit ka tagénáp, asta igkagi sikandin, na mà din, "Piyà-piyà ka gó.
Yaka ágkagi ka madat ki Jacob."
25 Na, igkampo si Jacob tun ta pabunganán ka Galaad. Tô ikasab si Laban
asta tô mga kadumaan din ki Jacob, igkampo dan madani.
26 Igkagi si Laban ki Jacob, na mà din, "Madat tô iglumu nu. Iglimbung
ka kanak, asta igpid nu tô mga gabatà ku iring na manubù na inammát ka
mangayó.
27 Manan ka igpalaguy ka? Manan ka iglimbung ka kanak? Atin ka
igpasóddórra ikuna, papanón ku pád sikiyu na duwán dakál dayó asta kanta
na tákkássan ka dagingán katô tamburin asta alpa.
28 Ándà a ikuna padákki katô mga apù ku asta mga gabatà ku. Tuu madat
tô iglumu nu kanak.
29 Agad mému dadattan ku sikuna, asal géna dukilám igkagiyanna katô
Manama na ágpangadapán katô ámmà nu na dì mému kumagiya ka madat
áknikó.
30 Isóddóran ku na duwán kakalyag nu na mulì ka tun ta ámmà nu. Asal
manan ka igtakó nu tô mga ágmanaman tikud tun ta balé ku?"
31 Igtaba si Jacob, na mà din, "Ándà a pasóddór áknikó su imáddanganna agó
angén nu ni mga sawa ku.
32 Asal tingód katô mga ágmanaman nu, atin ka kitanán nu tô igtakó katô,
matayan sikandin. Na, tumandô a tun ta tubang kani mga gakád ta, atin ka
duwán kaduwánnan nu na kitanán nu dini, mému piddán nu."
Asal ándà sóddór i Jacob na si Raquel tô igtakó katô mga ágmanaman i Laban.
33 Purisu igpamasak si Laban tun ta tulda i Jacob, tun ta tulda i Lea, asta tun
ta tulda katô duwa állang bayi, asal ándà palang igkita din. Igahu sikandin tun
ta tulda i Raquel.
34 Taganà igállás i Raquel tô mga ágmanaman tun ta siyà katô kamelyo din,
asta igunsad sikandin tun ta bówwó. Agad igpamasak si Laban katô langun
tun dalám ta tulda, asal ándà din kitayi.

35 Igkagi si Raquel katô ámmà din, na mà din, “Ámmà, yaka ágkasókó kanak,
asal diya tumindág su ágdipanugánna.”
Purisu igpamasak si Laban, asal ándà din kitayi tô mga ágmanaman din.
36 Tuu isókó si Jacob, asta igsawé din si Laban, na mà din, “Ándin tô salà ku
áknikó? Ándin tô sugù nu na iglapas ku? Iglupugga ikuna iring na tulisanna.
37 Igahà nu tô langun kaduwánnan ku. Pakita nu kanak ka ándin tô igtakó
ku tikud tun áknikó! Atin ka duwán igkita nu, pid nu dini ta tubang ta ébô
ruudan ki katô mga gakád ta!
38 “Iglumuwa tun áknikó ka duwa pulù (20) ámmé. Róggun igdóppónan ku tô
áknikó mga mannanap, ándà palang kapákkasi tô mga karnero nu asta tô mga
kambing nu. Ándà karnero nu na igkan ku.
39 Atin ka duwán igmatayan ka mga mannanap ka kabánnássan, ándà ku
piddi tun áknikó, asal kanak mannanap tô igbullas ku katô inaté. Atin ka
duwán igtakó agad álló ó dukilám, igpabayadan nu kanak.
40 Mahirap tô iglumu ku, su marikitta ágkélad ka álló, asta ágkagánnawanna
ka dukilám. Inalayunna ágkapuló.
41 Tô gó tô inókitan ku dalám ka duwa pulù (20) ámmé tingód katô kalumu
ku para áknikó. Sapulù áppat (14) ámmé tô kalumu ku áknikó su tô gó tô sablag
ku katô duwa gabatà nu. Ánnám ámmé tô kalumu ku áknikó su tô gó tô bayad
ku kani mga mannanap. Asal ikapira nu uman-umani tô tandô nu tingód ka
tandan nu kanak.
42 Asal igtabanganna katô Manama na ágpangadapán katô apù ku na si
Abraham asta tô ámmà ku na si Isaac. Atin ka ándà a ikandin tabangi, igpéwà
a ikuna na ándà palang ágpulusán ku. Asal igkita katô Manama tô kahirapan
ku asta pagud ku. Purisu igsapadan ka ikandin géna dukilám.”
43 Igkagi si Laban, na mà din, “Kanak gó gabatà tô mga sawa nu, asta kanak
apù tô mga gabatà dan. Kanak ni mga mannanap ni. Agad ándin tô kitanán
nu dini, kanak tô langun. Asal dì mému madat tô lumun ku tun ta mga gabatà
ku asta tun ta mga apù ku.
44 Madigár gó ka pasaboté ki. Madigár ka imun ta tô kasampáttan batu ébô
dì ta kalingawan tô kasabotan ta.”
45 Purisu igkangé i Jacob tô dakál batu, asta igpatindág din ébô mému
kasampáttan batu.
46 Igsugù din tô mga gakád din, na mà din, “Limud yu tô mga batu.”
Purisu iglimud dan tô mga batu, asta igpagluntud-luntud dan. Igkan dan
langun tun ta madani.
47 Igngadanan i Laban tô kasampáttan batu na Jegar Sahaduta tun ta
kinagiyan ka Aramea, asta igngadanan i Jacob tô kasampáttan batu na
Galeed tun ta kinagiyan ka Hebreo.[u]
48 Igkagi si Laban, na mà din, “Ni mga batu na igpaglimud, tô gó é
kasampáttan batu ébô dì ta kalingawan tô tandô ta.”
Purisu igngadanan tô tanà na Galeed.
49 Igngadanan tô tanà na Mispa,[v] su igkagi si Laban ki Jacob, na mà din,
“Atin ka pasuwayé ki tikud kannun, ágbanté tô Áglangngagán tun ta tángngaan
ta ébô dì ki pasulungé, agad padiyué ki.
50 Atin ka dadattan nu tô mga gabatà ku na mga sawa nu, asta kumalyag
ka katô ássa bayi na ánnà batà ku, agad dì ku kasóddóran, asal kitanán ka katô
Manama, asta supakan ka ikandin.

---

[u] **31:47** 31:47 Tingód katô Jegar Sahaduta asta Galeed, magunawa tô kóbadan katô duwa ngadan, “kalimud ka mga batu ka kasampáttan.” [v] **31:49** 31:49 Tô kóbadan katô Mispa, “bantéyanan.”

51 Ni dán tô mga batu na iglimud ku tun ta tángngaan ta, asta ni dán tô batu
na igpatindág ku asta inému na kasampáttan batu.
52 Igtagù ta ni kannun ébô dì ta kalingawan tô tandô ta na diya gó lumapas
kani mga batu ni ébô dumadatta áknikó, asta dì ka gó lumapas kani mga batu
ni ébô dumadat ka kanak.
53 Atin ka dì ta tumanán ni tandô ta, supakan ki katô Manama na
ágpangadapán katô apù nu na si Abraham asta apù ku na si Nahor."
Igtandô si Jacob ukit katô ngadan ka Manama na ágpangadapán katô ámmà
din na si Isaac.
54 Igmatayan i Jacob tô mannanap. Iggóbbó din asta igbággé din tun ta
Manama dutun ta pabungan. Igimu din tô pan, asta igpakan din tô mga
gakád din. Pángnga igkan dan, igdággà dan tun ta pabunganán.
55 Tô sállám dán, igadák si Laban katô mga apù din asta tô mga gabatà din,
asta igdasal sikandin ébô madigár tô bággén ka Manama kandan. Igpanó
sikandin asta igulì.

32

Igpapid i Jacob tô mga gasa tun ki Esau

1 Na, tô igpanó si Jacob, duwán mga panaligan ka Manama na igsumar
kandin tun ta dalan.
2 Tô igkita si Jacob kandan, igkagi sikandin, na mà din, "Ni gó tô góddóan ka
Manama!" Purisu igngadanan din tô lugar na Mahanaim.[w]
3 Na, duwán mga ágsuguánnán na igpóna i Jacob ébô sumumar katô kataladi
din na si Esau tun ta tanà ka Edumea.
4 Igsugù si Jacob kandan, na mà din, "Ulit yu ni kagi ku tun ta kaké ku na si
Esau. 'Sakán si Jacob na tuu ágpabbabà tun áknikó. Agad idugéya igóddô tun ta
amayánnán ta na si Laban, asal mulì ad gó puman.
5 Marapung dán tô mga baka, tô mga asno, tô mga karnero, tô mga
kambing, asta tô mga állang na itigatun ku. Ágpasóddórra áknikó tingód katô
kadunggù ku, ébô mému pô mólì tô ginawa nu kanak.' "
6 Tô iglónód tô mga ágsuguánnán tun ki Jacob, igkagi sikandan, na mà dan,
"Igsadun kéd tun ta kataladi nu na si Esau, asta igpanó dán sikandin ébô
sumumar áknikó. Áppat gatus (400) tô mga manubù na igtákkás kandin."
7 Purisu tuu imáddangan si Jacob, asta itanaan sikandin. Igtángngà din tô
mga manubù na igtákkás kandin, asta igtángngà din tô mga karnero, tô mga
kambing, tô mga baka, asta tô mga kamelyo din,
8 su igpanámdám sikandin, na mà din, "Atin ka dadattan i Esau tô una
grupo, makaluwà tô tapuri grupo."
9 Na, igdasal si Jacob, na mà din, "Áglangngagán na ágpangadapán katô apù
ku na si Abraham asta tô ámmà ku na si Isaac, Áglangngagán ku, sikuna tô
igkagi kanak na mulì a tun ta igpamasusuwan kanak asta tun ta mga gakád
ku. Igtandô ka na tumabang ka kanak.
10 Ánnà a nángngà para katô kédu nu kanak, asal tuu ka ágkasarigan asta
igtuman nu gó tô tandô nu kanak. Tô igtalipagga kani Wayig ka Jordan
dángngan tô igsadunna tun ki Laban, tukád ku dád tô igpid ku. Asal áknganni
duwán dán duwa magdakál grupo na ágpiddán ku.
11 Tabangiya gó ébô diya dadattan katô kaké ku na si Esau.
Ágkamáddanganna agó matayan ké langun ikandin, asta mapánnas tô langun
sawa ku asta mga gabatà ku.

---

[w] **32:2** 32:2 Tô kóbadan ka Mahanaim, "duwa grupo ka mga sundalo ka Manama."

12 Yaka nu ágkalingawi tô igtandô nu na madigár tô lumun nu kanak, asta
imun nu marapung tô mga rubbad ku sippang ka dì dan méyap iring na
karapungan katô mga baklayan tun ta dagat."
13 Na, igdággà si Jacob dutun. Igsalin din tô mga mannanap ébô duwán
bággén din ki Esau.
14 Duwa gatus (200) tô mga kambing bayi, duwa pulù (20) tô mga kambing
mama, duwa gatus (200) tô mga karnero bayi, duwa pulù (20) tô mga karnero
mama,
15 tállu pulù (30) tô mga kamelyo bayi asta tô mga nati dan, kappatan (40) tô
mga baka bayi, sapulù (10) tô mga baka mama, duwa pulù (20) tô mga asno
bayi, asta sapulù (10) tô mga asno mama.
16 Igpagtángngà-tángngà din tô langun dan, asta duwán állang na ig-
padóppón din tun ta tagsábbad-sábbad grupo. Igkagiyan din tô mga állang din,
na mà din, "Pid yu tô mga mannanap tun tóna, asta kailangan duwán állát tun
ta tagsábbad-sábbad grupo."
17 Igsugù si Jacob katô állang na igpóna din, na mà din, "Atin ka kitanán nu
tô kataladi ku na si Esau, atin ka minsà sikandin ka sadan tô amo nu asta ánda
é sadunan nu, asta sadan tô tigatun kani mga mannanap na igpid nu,
18 taba ka kandin, 'Ni gó tô mga mannanap i Jacob na tuu ágpabbabà tun
áknikó. Igpapid din ni ébô bággén áknikó. Tun pa sikandin ta tapuri.' "
19 Magunawa gó pagsik tô igsugù i Jacob katô ikaduwa asta ikatállu
manubù, asta tun ta langun manubù na igpid katô mga mannanap. Igkagi
sikandin, na mà din, "Atin ka kumita kó kandin, magunawa tô kagin yu
kandin.
20 Kailangan kumagi kó kandin, 'Tun pa ta tapuri si Jacob na tuu ágpabbabà
tun áknikó.' "
Tô gó é igsugù din kandan, su igpanámdám sikandin, "Ukit kani bággén ku
kandin, makóbì a kandin. Purisu atin ka pakitaé ké, pasinsiyaan din basì tô
salà na iglumu ku kandin."
21 Purisu igpóna i Jacob tô mga ágbággén din ki Esau, asal igdággà pa si Jacob.

Igpadumogé si Jacob asta tô Manama

22 Na, tô dukilám dán, igánnó si Jacob asta igpid din tô duwa sawa din, tô
duwa állang dan, asta tô sapulù sábbad (11) mga gabatà din gamama, asta
igpatalipag din sikandan tun ta Wayig ka Jordan tun ta Jaboc.
23 Igpatalipag din pagsik tô langun mannanap na itigatun din.
24 Si Jacob dád tô ándà talipag.
Na, duwán manubù na igdunggù tun ki Jacob asta igpadumogé dan sip-
pang ka sállám.
25 Tô ikasóddór tô manubù na dì ágkatalu si Jacob, igawidan din tô
laluwadan ka bubun i Jacob ébô kaliusan.
26 Igkagi tô manubù, na mà din, "Lángngaiyad, su masig dán ágkasállám."
Asal igkagi si Jacob, na mà din, "Diya gó lumángngà áknikó. Tandô ka pa na
madigár tô bággén nu kanak."
27 Iginsà tô manubù, na mà din, "Sadan tô ngadan nu?"
Igtaba si Jacob, na mà din, "Sakán si Jacob."
28 Igkagi tô manubù, na mà din, "Tikud áknganni, dì kad ngadanan ki Jacob,
asal ngadanan kad ki Israel,[x] su igpadumogé kó katô Manama asta katô mga
manubù, asta igpanalu ka."
29 Iginsà si Jacob, na mà din, "Ulitiya. Sadan tô ngadan nu?"
Igtaba tô manubù, na mà din, "Yaka ginsà ka sadan tô ngadan ku."

---

[x] **32:28** 32:28 Tô kóbadan katô ngadan Israel, "Tô igdumog katô Manama."

Na, madigár tô igbággé din ki Jacob, asta igpanó sikandin.
30 Igngadanan i Jacob tô lugar na Peniel,y su igkagi sikandin, na mà din,
“Agad igkita ku tô bónnóng katô Manama, asal ándà a gó kamaté.”
31 Tô duwán dán álló, igpanó si Jacob tikud tun ta Peniel. Igténgkà sikandin
su ilius tô bubun din.
32 Purisu agad áknganni, dì ágkannán katô mga rubbad i Israel tô ugat ka
ákkud madani tun ta laluwadan ka bubun ka mannanap na giyón dan, su tô
gó é igawidan katô Manama tun ta bubun i Jacob.

33

Igpakitaé si Jacob asta si Esau

1 Na, igkita i Jacob si Esau tun ta madiyù asta tô áppat gatus (400) mga
manubù na igtákkás kandin. Igpadóppón din si Lea, si Raquel, asta tô duwa
állang dan katô mga gabatà dan.
2 Igpóna din tô duwa állang asta tô mga gabatà dan, igpatalundug din si Lea
asta tô mga gabatà din, asta igpatapuri din si Raquel asta si Jose.
3 Iguna si Jacob tun ta langun dan, asta makapittu sikandin iglingkóód tun
ta tanà sippang ka igdunggù sikandin tun ta kaké din.
4 Asal igpalaguy si Esau igsumar ki Jacob, igkápkáppan din tô adi din, asta
igadákkan din. Igsággó tô duwa dan.
5 Tô igkita si Esau katô mga gabayi asta mga gabatà, iginsà sikandin, na mà
din, “Sadan ni mga kadumaan nu?”
Igtaba si Jacob, na mà din, “Ni gó tô mga gabatà na igbággé katô Manama
kanak ukit katô kédu din.”
6 Igpadani tô duwa állang asta tô mga gabatà dan, asta iglingkóód dan tun
ki Esau.
7 Igpadani si Lea asta tô mga gabatà din, asta iglingkóód dan. Tun ta tapuri
katô langun, igpadani si Jose asta si Raquel, asta iglingkóód dan.
8 Iginsà si Esau, na mà din, “Manan ka igpid nu tô marapung mga man-
nanap na isumaran ku géna?”
Igtaba si Jacob, na mà din, “Tô gó tô gasa ku áknikó ébô mólì tô ginawa nu
kanak.”
9 Asal igkagi si Esau, na mà din, “Nángngà dán tô kanak mga mannanap.
Yakad ágbággé kanak.”
10 Igkagi si Jacob, na mà din, “Bággén ku áknikó. Atin ka duwán ginawa nu
kanak, tanggap nu ni gasa ku áknikó. Tô igkita ku tô bónnóng nu, iring na
igkita ku tô bónnóng ka Manama.
11 Tanggap nu ni gasa ku, su madigár tô tabang ka Manama kanak, asta
nángngà tô kaduwánnan ku.”
Tuu igpirit i Jacob si Esau. Purisu igtanggap i Esau tô gasa.
12 Igkagi si Esau, na mà din, “Na, panó kid. Padángngané kid.”
13 Asal igkagi si Jacob, na mà din, “Isóddóran nu na maréntak pa tô mga
gabatà ku, asta duwán mga nati katô mga karnero asta mga baka ku. Atin
ka pasigán tô kapanó dan ka sábbad álló, maté dan gó.
14 Mólà pa ka muna ka áknami su lumagénut ké dád na tumalundug áknikó
ébô nángngà tô panawán dé, agad tô mga mannanap asta tô mga gabatà ku,
sippang ka dumunggù ké tun áknikó tun ta Edumea.”
15 Igkagi si Esau, na mà din, “Madigár ka tananan ku áknikó ni mga manubù
ku ébô dumuma asta mullug dan áknіyu.”

---

y **32:30** 32:30 Tô kóbadan ka Peniel, “bónnóng katô Manama.”

Asal igkagi si Jacob, na mà din, “Yakad kanan. Nángngà dán su madigár tô
ginawa nu kanak.”
16 Purisu tô álló tô, igpanó si Esau asta igulì tun ta Edumea.
17 Asal igsuwé baling si Jacob tun ta Sucot, asta igpému din tô balé na
góddóan dan, asta tô mga rákkó asta tô mga koral para katô mga mannanap
din. Purisu igngadanan tô lugar na Sucot.[z]
18 Na, tô igulì si Jacob tikud tun ta Mesopotamia, igdunggù sikandin tun ta
lunsud ka Siquem tun ta Canaan na ándà ikadadat kandin. Igóddô sikandin
madani tun ta lunsud ka Siquem.
19 Igbayadan din tô tanà na igóddóan din. Sábbad gatus (100) abuk ka
mapputì bulawan tô bayad din tun ta mga rubbad i Hamor na ámmà i
Siquem.
20 Igimu i Jacob tô ággóbbówanan ka mannanap na ágbággén tun ta Manama,
asta igngadanan din tô El Elohe Israel.[a]

34

Igpamókkós i Siquem si Dina

1 Na, si Dina tô batà daraga i Jacob ki Lea. Sábbad álló, igbisita si Dina tun ta
mga daraga na igóddô tun ta lunsud.
2 Na, si Siquem tô batà mama katô ágpangulun na si Hamor na Hebihanon.
Tô igkita i Siquem si Dina, igawidan din, asta igpamókkós din.
3 Idigárran si Siquem ki Dina, asta dakál tô ginawa din kandin. Purisu
madigár tô igkagi din kandin.
4 Igkagi si Siquem katô ámmà din, na mà din, “Bággé nu tô sablag tingód
kani bayi ébô kalyagan ku.”
5 Na, igdinág si Jacob tingód katô kapamókkós ki Dina, asal su igdóppón pa
tô mga gabatà din gamama ka mga mannanap din tun ta madiyù, igtagnáp
sikandin sippang ka igulì dan.
6 Igsadun si Hamor na ámmà i Siquem tun ki Jacob ébô patóngkóé dan.
7 Tô igdunggù si Hamor, igdunggù pagsik tô mga gabatà i Jacob. Tô igdinág
dan na igpamókkós si Dina, iranu dan asta tuu dan isókó, su tuu madat tô
iglumu i Siquem tun ta pamilya i Israel. Dì mému tô iglumu din.
8 Igkagi si Hamor kandan, na mà din, “Dakál gó tô ginawa katô batà ku na
si Siquem tun ta batà nu na si Dina, asta kakalyag din na kumalyag kandin.
Atin ka mému ákniyu, pakalyagan yu sikandin katô batà ku.
9 Madigár ka pakalyagé tô mga gabatà ta. Kumalyag ké katô mga gabatà yu
daraga, asta kumalyag kó katô mga gabatà dé daraga.
10 Mému móddô kó dini áknami, agad ánda tô kadigárran yu. Mému nu-
migosyo kó, asta makatigatun kó ka tanà.”
11 Igkagi si Siquem katô ámmà asta mga kataladi i Dina, na mà din, “Atin ka
kéduwan kó kanak asta mággé kó kanak kani bayi, agad ándin tô pamuyuán
yu, bággén ku ákniyu.
12 Ulitiya ikiyu ka ándin tô sablag na bággén ku, su agad ándin tô pamuyuán
yu, bággén ku ákniyu ébô mému sikandin na sawa ku.”
13 Tô igtaba tô mga gabatà i Jacob ki Siquem asta katô ámmà din na si
Hamor, iglimbung dan kandan su igpamókkós i Siquem tô tábbé dan na si
Dina.
14 Igkagi sikandan, na mà dan, “Dì mému pakalyagan tô tábbé dé tun ta
manubù na ándà tupuwi, su kayyaan ké.

---

z **33:17** 33:17 Tô kóbadan ka Sucot, “mga rákkó.” a **33:20** 33:20 Tô kóbadan ka El Elohe Israel, “Manama
tô ágpangadapán i Israel.”

15 Asal ka patupu tô langun yu na mga gamama iring áknami,
16 mému kumalyag kó katô mga gabatà dé daraga, asta kumalyag ké katô
mga gabatà yu daraga. Móddô ké dini ákniyu, asta mému ki sábbad grupo.
17 Asal ka dì kó patupu, piddán dé tô tábbé dé asta panó ké."
18 Idayawan si Hamor asta tô batà din na si Siquem, asta ignunug dan.
19 Ándà baring-baring tô mallaki tingód katô katuman din, su dakál tô
ginawa din katô batà bayi i Jacob. Si Siquem tô tuu ágkabantug tun ta langun
kataladi din.
20 Igtubang si Hamor asta si Siquem katô mga ágtugállán tun ta lunsud dan,
asta igkagi sikandan, na mà dan,
21 "Duwán kakalyag dan na pararaké ki. Madigár ka póddóán ta sikandan
dini áknita, asta numigosyo dan, su duwán pa lugar kannun. Madigár ka
kumalyag ki katô mga gabatà dan daraga, asta kumalyag dan katô mga
gabatà ta daraga.
22 Asal atin ka móddô dan dini áknita asta mému ki sábbad grupo, duwán
kailangan lumun ta. Kailangan patupu tô langun ta na mga gamama iring
kandan.
23 Atin ka tô gó é lumun ta, makatigatun ki katô langun mannanap dan asta
langun ka kaduwánnan dan. Purisu madigár ka tumanán ta tô kakalyag dan
ébô móddô dan dini áknita."
24 Na, ignunug tô langun gamama, asta igpatupu dan.
25 Tô itálluwan dán, róggun ágkasakitan pa tô langun dan tingód ka kapatupu
dan, igsadun tô duwa gabatà i Jacob na si Simeon asta si Levi na bánnal tábbé
i Dina. Igpid dan tô kampilan, asta igsulung dan tô lunsud ka Siquem. Ándà
palang manubù na igatu kandan. Purisu ipánnas tô langun gamama.
26 Igmatayan dan si Hamor asta tô batà din na si Siquem. Igkangé dan si
Dina tikud tun ta balé i Siquem, asta igulì dan.
27 Igsadun tô langun gabatà gamama i Jacob, asta igkangé dan tô
kaduwánnan katô mga inaté ébô makasulì dan tingód katô kapamókkós katô
tábbé dan.
28 Igpid dan tô langun karnero, mga baka, asta mga asno, agad ándin tô
duwán tun ta lunsud ka Siquem asta tun ta kaligadan din.
29 Igkangé dan tô langun na duwán lagà, asta igpid dan tô langun gabayi
asta mga gabatà, asta tô langun kaduwánnan tun ta dalám katô mga balé.
30 Tô igulì dan dán, igkagi si Jacob ki Simeon asta ki Levi, na mà din, "Igpid
yu tô samuk kanak ukit kani madat iglumu yu. Miringasa dán kanak tô mga
Canaanhon asta tô mga Perisihanon na góddô dini. Ándà tuu karapungan ta.
Atin ka palimudé dan ébô sumulung áknita, maté ki gó langun."
31 Igtaba sikandan, na mà dan, "Asal dì mému péringán din tô tábbé dé na
madat bayi."

35

Iglónód si Jacob tun ta Betel

1 Na, igkagi tô Manama ki Jacob, na mà din, "Sadun ka tun ta Betel, asta
óddô ka dutun. Imu nu tô ággóbbówanan ka mga mannanap ébô mangadap
ka kanak, su sakán tô Manama na igpakita áknikó dángngan tô igpalaguy ka
tikud tun ki Esau na kataladi nu."
2 Purisu igkagiyan i Jacob tô pamilya din asta tô mga sakup din, na mà din,
"Iwà yu tô langun ágmanaman yu, tô ágpangadapán katô mga ándà ikasóddór
katô Manama. Padigus kó, asta umpak kó katô malinis ébô dì kó maripà tun
ta tubang ka Manama.

3 Madun kid tun ta Betel, asta imun ku tô ággóbbówanan katô mga mannanap ébô mangadappa katô Manama. Tô idungguanna ka kahirapan dángngan, igtabanganna ikandin, asta inalayunna ágtákkássan agad ánda tô igsadunan ku."
4 Purisu igbággé dan ki Jacob tô langun ágmanaman dan apil tô mga igarites dan. Iglábbáng din tô langun tun ta siyung katô ulayan tun ta lunsud ka Siquem.
5 Tô igpanó si Jacob asta tô pamilya din, ándà manubù na iglupug kandan, su tingód katô Manama, tuu imáddangan tô langun manubù na igóddô tun ta mga lunsud na madani.
6 Igsadun si Jacob tun ta Luz (na ássa ngadan din Betel) tun ta Canaan, asta langun manubù na igduma kandin.
7 Igimu din tô ággóbbówanan ka mga mannanap, asta igngadanan din tô lugar na "El-Betel,"[b] su igpakita tô Manama kandin tô igpalaguy sikandin dángngan tikud tun ta kataladi din.
8 Inaté dutun si Debora na igdóppón ki Rebecca tikud pô tun ta kapamasusu kandin, asta iglábbáng tô lawa din tun ta siyung ka ulayan madani tun ta lunsud ka Betel. Purisu igngadanan tô lugar na Allon-bacuth.[c]
9 Tô igulì si Jacob tikud tun ta Mesopotamia, igpakita puman tô Manama kandin, asta igtandô sikandin na madigár tô bággén din kandin.
10 Igkagi tô Manama, na mà din, "Ngadanan ka ki Jacob, asal tikud ni, dì ka ngadanan ki Jacob, su ngadanan kad ki Israel."[d]
Purisu igngadanan katô Manama sikandin ki Israel.
11 Igkagi tô Manama, na mà din, "Sakán tô tuu matulus Manama. Batà kad ka marapung ébô duwán mga rubbad nu. Imun ku na marapung grupo tô mga rubbad nu, asta duwán tun kandan na imun na mga harì.
12 Tô kaluwagan kani tanà na igbággé ku ki Abraham asta ki Isaac, tô gó é bággén ku áknikó, asta bággén ku tun ta mga rubbad nu tun ta tapuri álló."
13 Pángnga igkagi tô Manama, igiwà sikandin.
14 Tun ta lugar na igtóngkóan katô Manama kandin, igpatindág i Jacob tô batu ébô imun din na kasampáttan batu. Igbusbusan din tô batu ka bino asta langis ka olibo, su igimu din na ágpangadapanan tun ta Manama.
15 Tô lugar na igtóngkóan katô Manama kandin, tô gó tô igngadanan din na Betel.[e]

Inaté si Raquel

16 Na, igpanó si Jacob asta tô pamilya din tikud tun ta Betel. Tô ándà dan pa dunggù tun ta Efrata, igdunggù tô álló na mamasusu si Raquel, asta tuu ihirapan sikandin.
17 Tô ágkahirapan sikandin, igkagi tô mabaliyan kandin, na mà din, "Yaka ágkamáddangan, su mama tô igpamasusu nu."
18 Ibugtus tô ginawa din asta inaté sikandin. Tô ándà pa sikandin kamaté, igngadanan din tô batà din ki Benoni.[f] Asal igngadanan i Jacob tô batà ki Benjamin.[g]
19 Tô inaté si Raquel, iglábbáng dan tô lawa din madani tun ta dalan na gukitan tun ta lunsud ka Efrata. (Tô lunsud ka Efrata, tô gó é igngadanan Betlehem áknganni.)

---

b **35:7** 35:7 Tô kóbadan katô ngadan El-Betel, "Manama katô Betel." c **35:8** 35:8 Tô kóbadan katô ngadan Allon-bacuth, "Ulayan ka Kasággó." d **35:10** 35:10 Tô kóbadan ka ngadan Israel, "igdumog katô Manama." e **35:15** 35:15 Tô kóbadan ka Betel, "balé katô Manama." f **35:18** 35:18a Tô kóbadan katô ngadan Benoni, "tô batà ka kahirapan." g **35:18** 35:18b Tô kóbadan katô ngadan Benjamin, "tô batà na duwán ágpulusán."

20 Igpatindág i Jacob tô dakál batu tun ta lábbáng din ébô duwán
kasampáttan batu, asta tun ta lábbáng din ni sippang áknganni.
21 Igpanó si Jacob asta tô pamilya din, asta igóddô dan tun ta baluy katô turi
ka Eder.

Mga gabatà i Jacob

22 Róggun igóddô si Jacob tun ta Eder, iglayukan i Ruben tô sábbad sawa katô
ámmà din na si Bilha, asta igdinág si Jacob tingód katô iglumu din.
Sapulù duwa (12) tô mga gabatà gamama i Jacob.
23 Tô mga gabatà din gamama na ipamasusu ki Lea, tô gó si Ruben na
tambang kaké batà i Jacob, si Simeon, si Levi, si Juda, si Isacar, asta si
Zabulon.
24 Tô mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu ki Raquel, tô gó si Jose asta
si Benjamin.
25 Tô mga gabatà din gamama na ipamasusu katô állang i Raquel na si Bilha,
tô gó si Dan asta si Neftali.
26 Tô mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu katô állang i Lea na si Zilfa,
tô gó si Gad asta si Aser. Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na igpamasusu
tun ta Mesopotamia.

Inaté si Isaac

27 Na, igulì si Jacob tun ta ámmà din na si Isaac tun ta Mamre madani tun
ta Hebron na taganà igóddóan i Abraham asta i Isaac.
28 Igdunggù ka sábbad gatus kawaluwan (180) tô idad i Isaac.
29 Tô inaté sikandin, tugál dán sikandin. Ibugtus tô ginawa din, asta
ikatalundug sikandin katô mga kamónaan din na inaté. Tô lawa din iglábbáng
katô mga gabatà din na si Esau asta si Jacob.

36

Mga rubbad i Esau

1 Ni gó tô tingód katô mga rubbad i Esau na ássa ngadan din si Edom.
2 Igkalyag si Esau ka tállu gabayi na Canaanhon na si Ada na batà i Elon na
Hetihanon, si Oholibama na batà i Anas asta apù i Sibeon na Hebihanon,
3 asta si Basimat na batà i Ismael asta tábbé i Neabiot.
4 Si Elifas tô batà i Esau ipamasusu ki Ada. Si Reuel tô batà din igpamasusu
tun ki Basimat.
5 Duwán mga gabatà din na ipamasusu ki Oholibama na si Jeus, si Jalam,
asta si Coras. Tô gó é mga gabatà i Esau na igpamasusu tun ta Canaan.
6 Igpid i Esau tô langun sawa din, mga gabatà din, asta mga sakup din,
asta igpid dan tô langun mannanap din asta tô langun ka kaduwánnan din na
ikangé din tun ta Canaan. Igpanó dan tikud tun ta kataladi din na si Jacob,
asta igalin dan tun ta sábbad lugar na madiyù.
7 Igalin si Esau su atin ka pasábbadé dan, ánnà nángngà tô tanà na igkam-
powan dan ébô pasabsaban katô marapung mga mannanap dan.
8 Purisu igóddô si Esau tun ta pabungan tun ta Edumea.[h]
9 Ni gó tô mga rubbad i Esau na kamónaan katô mga manubù na igóddô tun
ta pabunganán ka Edumea.
10 Duwán batà din mama na si Elifas na ipamasusu ki Ada, asta si Reuel na
ipamasusu ki Basimat.
11 Tô mga gabatà gamama i Elifas, tô gó si Teman, si Omar, si Sefo, si Gatam,
asta si Kenas.

---

h **36:8** 36:8 Edumea, ó Seir.

12 Duwán duma sawa i Elifas na si Timna, asta igpamasusu sikandin ki
Amalec. Tô sawa i Esau na si Ada tô apù bayi katô langun dan.
13 Tô mga gabatà gamama i Reuel, tô gó si Nahat, si Seras, si Samas, asta si
Misas. Tô sawa i Esau na si Basimat tô apù bayi katô langun dan.
14 Tô mga gabatà gamama i Esau na ipamasusu ki Oholibama na batà i Anas
asta apù i Sibeon, tô gó si Jeus, si Jalam, asta si Coras.
15 Ni gó tô ngadan katô mga rubbad i Esau na inému mga ágpangulun. Tô
mga gabatà i Elifas na tambang kaké batà i Esau inému mga ágpangulun, tô gó
si Teman, si Omar, si Sefo, si Kenas,
16 si Coras, si Gatam, asta si Amalec. Tô gó é mga gabatà i Elifas na inému
na mga ágpangulun tun ta Edumea, asta si Ada tô apù bayi katô langun dan.
17 Tô mga gabatà i Reuel na batà i Esau na inému mga ágpangulun, tô gó si
Nahat, si Seras, si Samas, asta si Misas. Tô gó é mga gabatà i Reuel na inému
mga ágpangulun tun ta Edumea, asta si Basimat tô apù bayi katô langun dan.
18 Tô mga gabatà i Esau na ipamasusu ki Oholibama na inému mga
ágpangulun, tô gó si Jeus, si Jalam, asta si Coras. Tô gó é mga gabatà katô sawa
i Esau na si Oholibama na batà i Anas na inému mga ágpangulun.
19 Tô gó é mga rubbad i Esau na ássa ngadan din si Edom na inému mga
ágpangulun.

Mga rubbad i Seir

20 Ni gó tô mga ngadan katô mga gabatà gamama i Seir na Horihanon, asta
igóddô dan tun ta Edumea. Si Lotan, si Sobal, si Sibeon, si Anas,
21 si Dison, si Eser, asta si Disan. Tô mga gabatà i Seir, tô gó é mga ágpangulun
katô mga Horihanon na igóddô tun ta Edumea.
22 Tô mga gabatà gamama i Lotan, tô gó si Hori asta si Heman. Si Timna tô
tábbé i Lotan.
23 Tô mga gabatà gamama i Sobal, tô gó si Alban, si Manahat, si Ebal, si Sefo,
asta si Onam.
24 Tô mga gabatà gamama i Sibeon, tô gó si Aias asta si Anas. Si Anas tô
igkita katô ménit sánnáp tun ta disyerto tô igpasabsab din tô mga asno katô
ámmà din.
25 Tô mga gabatà i Anas, tô gó é mama na si Dison, asta bayi na si
Oholibama.
26 Tô mga gabatà gamama i Dison, tô gó si Hemdan, si Esban, si Etran, asta
si Seran.
27 Tô mga gabatà gamama i Eser, tô gó si Bilhan, si Saaban, asta si Acan.
28 Tô mga gabatà gamama i Disan, tô gó si Os asta si Aran.
29 Tô mga ágpangulun katô mga Horihanon, tô gó si Lotan, si Sobal, si Sibeon,
si Anas,
30 si Dison, si Eser, asta si Disan. Tô gó é mga ágpangulun katô tagsábbad-
sábbad grupo katô mga Horihanon na igóddô tun ta Seir.

Mga harì tun ta Edumea

31-39 Ni gó tô mga ngadan katô harì na igpabullas-bullasé tô pagpangulu
dan tun ta Edumea tô ándà pa harì na igpangulu katô mga rubbad i Israel.
Si Belas na batà i Beor na taga Dinhaba.
Si Jobab na batà i Seras na taga Bosra.
Si Husan na taga Teman.
Si Hadad na batà i Bedad na taga Abit. (Si Bedad tô ikatalu katô mga
Midianhon tun ta tanà ka Moab.)
Si Samla na taga Masreca.
Si Saul na taga Rehobot tun ta Wayig ka Eufrates.

Si Baal Hanan na batà i Acbor.
Si Hadad na taga Pau. (Tô sawa din si Mehetabel na batà bayi i Matred asta apù i Mesahab.)
40 Ni gó tô mga ngadan katô mga rubbad i Esau na inému mga ágpangulun
katô tagsábbad-sábbad grupo dan asta mga lunsud dan. Si Timna, si Albas, si
Jetet,
41 si Oholibama, si Elas, si Pinon,
42 si Kenas, si Teman, si Mibsar,
43 si Magdiel, asta si Iram. Tô gó é mga ágpangulun katô tagsábbad-sábbad
lunsud tun ta Edumea. Si Edom (na ássa ngadan din si Esau) tô kamónaan
katô langun manubù na ágngadanan na Edom.

37

Si Jose asta mga kataladi din

1 Igóddô si Jacob tun ta Canaan na igóddóan katô ámmà din.
2 Ni gó tô inému katô mga gabatà i Jacob.
Na, tô sapulù pittu dán tô idad i Jose, igtabang sikandin katô mga kataladi
din kaké na ágdóppón ka mga mannanap katô ámmà dan na si Jacob. Tô mga
kataladi i Jose, tô gó tô mga gabatà gamama katô duma mga sawa katô ámmà
din na si Bilha asta si Zilfa. Madat tô áglumun katô mga kataladi i Jose. Purisu
igsadun si Jose tun ta ámmà din, asta igulit din kandin tô tingód kandan.
3 Agad ágginawa si Jacob katô langun gabatà din, asal tuu pa dakál tô ginawa
din ki Jose, su tugál dán si Jacob katô kapamasusu ki Jose. Purisu igpatábbir
din tô mallayat umpak na madigár, asta igbággé din ki Jose.
4 Tô igkita tô mga kataladi i Jose na sikandin tô tuu pa ágginawaan katô ámmà
dan, iringasa dan ki Jose, asta ándà palang madigár kagi dan kandin.
5 Na, igtagénáp si Jose. Tô igulit din tô tagénáp tun ta mga kataladi din, tuu
dan pa iringasa.
6 Igkagi si Jose, na mà din, “Paminág kó tingód katô tagénáp ku.
7 Igkáttu ki ka trigo tun ta kinamát, asta igbagkás ki katô kináttuwan ta.
Ikatindág tô kanak binagkássan na iglibutan katô ákniyu mga binagkássan,
asta iglangkáb tô ákniyu mga binagkássan tun ta kanak binagkássan.”
8 Igkagi tô mga kataladi din, na mà dan, “Kéman nu ka imun ka harì dé!
Kéman nu ka mangulu ka áknami!”
Purisu igtuu pa tô ringasa dan kandin tingód katô tagénáp na igulit din
kandan.
9 Igtagénáp puman si Jose, asta igulit din tun ta mga kataladi din, na mà din,
“Igtagénáppad puman, asta igkita ku tô álló, tô bulan, asta tô sapulù sábbad
karani na iglangkáb dadan tun ta paa ku.”
10 Tô igulit si Jose katô ámmà din asta katô mga kataladi din, igsawé tô ámmà
din kandin, na mà din, “Ándin man tô kóbadan katô tagénáp nu? Lumangkáb
ké tun áknikó, agad sakán, tô innà nu, asta tô mga kataladi nu?”
11 Isabuan tô mga kataladi din, asal inalayun igpanámdám tô ámmà din
tingód katô kóbadan katô tagénáp.

Igbarigyà si Jose

12 Na, sábbad álló, igpid tô mga kataladi i Jose ka mga mannanap katô ámmà
dan tun ta Sikem ébô pasabsabán.
13 Igkagi si Jacob tun ki Jose, na mà din, “Tô mga kataladi nu igsadun tun ta
Sikem ébô pasabsab dan katô mga mannanap. Taganà kad, su palupugán ku
sikuna tun kandan.”
Igkagi si Jose, na mà din, “Ikataganà ad.”

14 Igkagi tô ámmà din, na mà din, “Panó kad, asta sállág nu sikandan asta
tô mga mannanap na ágdóppónan dan. Atin ka mapángnga, ulì ka dini ébô
makasóddórra tingód kandan ka madigár.”
Purisu igbánnal si Jose katô ámmà din, asta igpanó sikandin tikud tun ta
Kapattadan ka Hebron.
Tô igdunggù dán si Jose tun ta Sikem,
15 igpanó-panó sikandin ébô mamasak katô mga kataladi din. Duwán
manubù na igkita kandin, asta iginsà ka ándin tô ágpamasakán din.
16 Igtaba si Jose, na mà din, “Ágpamasakka katô mga kataladi ku. Ulitiya ka
ánda é ágpasabsaban dan ka mga mannanap.”
17 Igkagi tô manubù, na mà din, “Igpanó dan dán, asta igkagi dan na madun
dan tun ta Dotan.”
Purisu igtalundug si Jose kandan, asta igkita din tun ta Dotan.
18 Tô madiyù pô si Jose, igkilala dán katô mga kataladi din. Tô ándà pa
dunggù tun kandan, igplano dan na matayan sikandin.
19 Igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Igsadun dán dini tô inalayun
ágtagénáp.
20 Bé kód. Matayan ta sikandin, asta dabuán ta tun ta madalám balun.
Kumagi ki na igmatayan ka magani mannanap ka kabánnássan. Na, ahaán
ta ka matuman tô mga tagénáp din.”
21 Asal tô igdinág i Ruben tô lumun dan, igtabangan din si Jose ukit kani
kagi din, na mà din, “Madigár ka dì ta matayan.
22 Yakó yu ágmatayi sikandin, asal nángngà ka dabuán ta dád tun ta madalám
balun kannun ta disyerto. Tô gó tô maté sikandin asal ánnà ukit ka bállad ta.”
Tô gó é igkagi i Ruben su kakalyag din na kangén din si Jose ébô ulián din
tun ta ámmà dan.
23 Na, tô igdunggù dán si Jose tun kandan, iglusut dan tô mallayat umpak
din.
24 Igpid dan sikandin tun ta madalám balun na itittian, asta igdabù dan
dutun.
25 Na, róggun igkan tô mga kataladi din, igkita dan tô mga Midianhon na
rubbad i Ismael asta tô mga kamelyo na gukit tikud tun ta Galaad. Duwán
igruran katô mga kamelyo na mga anag asta bawì na mammut[i] na ágpiddán
dan tun ta banuwa ka Ehipto ébô barigyaán.
26 Purisu igkagi si Juda tun ta mga kataladi din, na mà din, “Atin ka
matayan ta tô adi ta, asta bulunán ta, ándà pulusán ta.
27 Asal madigár pa ka barigyaán ta sikandin tun ta mga rubbad i Ismael. Dì
mému matayan ta, su kataladi ta sikandin tun ta ámmà ta.”
Purisu ignunug tô mga kataladi din.
28 Tô ikadunggù dán tô mga Midianhon tun kandan, igkangé dan si Jose
tikud tun ta balun, asta igbarigyà dan sikandin. Duwa pulù (20) abuk na
mapputì bulawan tô bayad katô mga rubbad i Ismael kandin, asta igpid dan
si Jose tun ta Ehipto.
29 Na, tô iglónód si Ruben tun ta balun, igkita din na ándà dán taddô si Jose.
Purisu igbissé din tô umpak din tingód ka ranu din.
30 Igsadun si Ruben tun ta mga kataladi din, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Pamánnun ta? Su ándà dán taddô si Jose.”
31 Purisu igiyó dan ka kambing, asta igarám dan tun ta dipanug tô mallayat
umpak i Jose.

---

i **37:25** 37:25 Bawì na mammut, ó salong ug mga pahumot.

32 Na, igpid dan tô umpak din tun ta ámmà dan, asta igkagi dan, na mà dan,
“Ni gó tô ikita dé. Sállág nu ni ébô kasóddóran nu ka umpak katô batà nu.”
33 Igkilala i Jacob na tô gó tô umpak i Jose, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Óó, kandin gó ni. Igmatayan basì ka magani mannanap ka kabánnássan, asta
igkan tô lawa din.”
34 Purisu igbissé i Jacob tô umpak din, asta igumpak sikandin katô óggét na
gimun sako tingód ka ranu din. Idugé sikandin igranu tingód ka kamatayan
katô batà din.
35 Ilimud tô langun gabatà din ébô dì maranu si Jacob, asal igéllé sikandin,
na mà din, “Inalayunna ágranu tingód katô kamatayan katô batà ku sippang
ka kumita a kandin tun ta góddóan ka mga manubù na inaté.”
Purisu inalayun ágsággó si Jacob tingód katô batà din na si Jose.
36 Asal si Jose dutun dán ta Ehipto, su igpid katô mga Midianhon, asta
igbarigyà dan sikandin. Igbálli i Potifar na sábbad opisyales katô harì ka
Ehipto, su si Potifar tô kapitan katô mga sundalo din.

38

Si Juda asta si Tamar

1 Na, duwán álló na igtanan si Juda katô mga kataladi din, asta igóddô
sikandin madani tun ki Hiras na taga Adulam.
2 Duwán bayi na igkita i Juda na Canaanhon na batà i Suas, asta igkalyagan
i Juda sikandin.
3 Igmabáddás tô sawa i Juda, duwán batà mama na ipamasusu, asta
igngadanan i Juda ki Er.
4 Igmabáddás puman tô sawa din, duwán batà mama na ipamasusu, asta
igngadanan katô innà din ki Onan.
5 Duwán puman batà mama na ipamasusu, asta igngadanan katô innà din
ki Selas. Dutun dan ta Sesib tô kapamasusu ki Selas.
6 Na, tô igdakál dán tô tambang kaké batà i Juda na si Er, igpakalyag din
katô daraga na si Tamar.
7 Madat tô áglumun i Er, asta dì ágkadayawan tô Áglangngagán tingód kandin.
Purisu igmatayan katô Áglangngagán.
8 Na, igkagi si Juda tun ki Onan, na mà din, “Kailangan lumayuk ka katô
ipag nu na balu ébô matuman tô ágkémun ta tingód ka kataladi katô mama na
inaté na ándà pa batà din, ébô mému batà katô inaté.”
9 Asal isóddóran i Onan na tô batà na pamasusun katô ipag din dì mému
na kandin batà, su imun yan batà katô kaké din na inaté. Purisu atin áglayuk
sikandin katô ipag din na balu, inalayun din ágpaluwaán tô bánnì din ébô ándà
rubbad katô kaké din na inaté.
10 Asal dì ágkadayawan tô Áglangngagán tingód katô iglumu i Onan. Purisu
igmatayan pagsik ka Manama sikandin.
11 Na, igkagi si Juda tun ta ikóddô kandin na si Tamar, na mà din, “Ulì kad,
asta óddô ka tun ta balé katô ámmà nu róggun ándà pa duma nu sippang ka
dumakál tô adi batà ku na si Selas.”
Tô gó é igkagi i Juda, su imáddangan sikandin agó maté si Selas iring katô
mga kataladi din kaké. Purisu igulì si Tamar tun ta balé katô ámmà din.
12 Na, tô idugé dán, inaté tô sawa i Juda na batà bayi i Suas. Pángnga
katô mga álló ka karanu i Juda, igsadun sikandin tun ta lunsud ka Timna su
paburuwan din tô mga karnero. Igpatákkássé si Juda asta tô rarak din na si
Hiras na taga Adulam.

13 Na, igulitan si Tamar na igsadun tô ugang din tun ta Timna ébô pabu-
ruwan tô mga karnero.
14 Purisu iglusut din tô umpak na gumpakán ka bayi balu, asta igumpak
sikandin ka sábbad klasi. Igtambunan din tô báttuk din ébô dì sikandin
kilalan. Igsadun sikandin tun ta dalan madani tun ta lunsud ka Enaim,
asta igunsad sikandin tun ta ligad ka dalan, su tô gó é gukitanan ka mga
manubù na ágsadun tun ta Timna. Agad igdakál dán si Selas, asal ándà dan
pa pagkalyagi.
15 Na, tô igkita si Juda ki Tamar, kéman din ka madat bayi, su igtambunan i
Tamar tô báttuk din.
16 Ándà din kilalayi tô ikóddô kandin. Purisu igpadani si Juda tun kandin,
asta igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka mému, lumayukka áknikó.”
Iginsà si Tamar, na mà din, “Atin ka lumayuk ka kanak, ándin tô bayad nu?”
17 Igtaba si Juda, na mà din, “Papiddán ku áknikó tô nati ka kambing tikud
tun ta mga mannanap ku.”
Igkagi si Tamar, na mà din, “Duwán tananan nu kanak sippang ka pa-
piddán nu tô kambing?”
18 Iginsà si Juda, na mà din, “Ándin tô tananan ku áknikó?”
Igtaba si Tamar, na mà din, “Tô paningsing nu na silyo apil tô tali din, asta
tô tukád nu.”
Purisu tô gó é igbággé i Juda ki Tamar. Igpalayuké dan asta igmabáddás si
Tamar.
19 Igulì si Tamar, asta igiwà din tô pagtambun din ka báttuk, asta igumpak
puman sikandin ka umpak ka balu.
20 Na, igsugù i Juda tô rarak din na si Hiras ébô piddán tô kambing tun ta
bayi, asta kangén din tô igtananan din kandin. Asal ándà din kitayi tô bayi.
21 Iginsà si Hiras katô mga manubù na igóddô tun ta Enaim, na mà din,
“Ánda tô madat bayi na igunsad géna tun ta ligad ka dalan?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Ándà palang madat bayi dini.”
22 Purisu iglónód si Hiras tun ki Juda, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Ándà ku kitayi tô bayi. Igkagiyanna katô mga manubù dutun na ándà palang
madat bayi dutun.”
23 Igkagi si Juda, na mà din, “Tógón din. Kandin dán tô igtananan ku ébô
dì kid kayyaan. Bággayan ku pád sikandin ka kambing, asal ándà nu sikandin
kitayi.”
24 Na, pángnga katô tállu bulan, igulitan si Juda, “Iring na madat bayi tô
ikóddô áknikó na si Tamar, su igmabáddás dán sikandin.”
Purisu igkagi si Juda, na mà din, “Pid yu sikandin, asta góbbó yu ébô maté!”
25 Tô igkangé dan si Tamar, duwán manubù na igpapid din ébô kumagi katô
ugang din, na mà din, “Igmabáddássa ukit katô tigatun kani paningsing na
silyo apil tô tali din, asta kani tukád. Ikasóddór ka basì ka sadan tô tigatun
kani.”
26 Igkilala i Juda, asta igkagi sikandin, na mà din, “Tuu madat tô iglumu ku
tandingán katô iglumu din, su ándà ku sikandin pakalyagi katô batà ku na si
Selas.”
Ándà puman layuk si Juda ki Tamar.
27 Na, tô igdunggù tô álló ka kapamasusu i Tamar, isóddóran din na dáppi tô
pamasusun din.
28 Róggun katô kapamasusu din, igluwà tô bállad katô sábbad batà. Ig-
bagkássan katô taraawat tô bállad din ka sinulid na tuu mallutù, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Ni gó tô una iglássut!”

29 Asal igpalónód katô batà tô bállad din tun dalám, asta tô dáppi din baling
tô una iglássut. Purisu igkagi tô taraawat tun ta batà, na mà din, “Magani ka
iglássut!” Purisu igngadanan sikandin ki Fares.[j]
30 Ipamasusu pagsik tô dáppi din na igbagkássan tô bállad din ka sinulid na
tuu mallutù. Igngadanan sikandin ki Seras.[k]

39

Si Jose asta sawa i Potifar

1 Na, si Jose igpid katô mga rubbad i Ismael tun ta Ehipto. Igbarigyà dan
sikandin tun ki Potifar. Si Potifar tô sábbad opisyales katô harì ka Ehipto, asta
sikandin tô kapitan ka mga sundalo katô harì.
2 Igtabangan katô Áglangngagán si Jose. Purisu madigár tô langun na
áglumun din. Igóddô si Jose tun ta balé katô amo din na taga Ehipto.
3 Igkita i Potifar na igtabangan katô Áglangngagán si Jose, asta tingód katô
tabang katô Áglangngagán, madigár tô langun na áglumun din.
4 Idayawan si Potifar tingód ki Jose na ágsuguánnán din. Purisu igimu din
si Jose na tarapid katô langun manubù tun ta balé din asta langun katô
kaduwánnan din.
5 Purisu tingód ki Jose, igtabangan katô Áglangngagán si Potifar, asta dakál
tô igpulus din, agad tun ta balé din asta tun ta mga kinamát din.
6 Igsarig i Potifar tô langun katô kaduwánnan din ki Jose, su róggun igpid si
Jose, ándà ássa ágpanámdámmán i Potifar, kannà tô dád ágkakan din.
Na, madigár tô bónnóng i Jose, asta mabákkár tô lawa din.
7 Duwán álló na idigárran tô sawa i Potifar ki Jose, asta igkagi sikandin, na
mà din, “Layuk ka kanak.”
8 Asal igéllé si Jose, asta igtaba sikandin, na mà din, “Ándà dán ássa
ágpanámdámmán katô amo ku, su sakán é ágsarigan din. Igsarig din kanak tô
langun katô kaduwánnan din.
9 Magunawa tô kallayat ku katô kallayat din dini ta balé din. Igsarig din gó
tô langun kanak, asal sikuna dád na sawa din tô ándà din sarigi kanak. Purisu
dì mému lumumuwa ka madat iring katô kakalyag nu. Dì mému lumumuwa
katô salà tun ta saruwan ka Manama.”
10 Na, kada álló ginggat sikandin ki Jose ébô lumayuk kandin, asal ándà
paminág si Jose katô kagi din.
11 Na, sábbad álló, igahu si Jose tun ta balé, su duwán lumun din. Ándà ássa
ágsuguánnán tun dalám ka balé.
12 Purisu igawidan katô bayi tô umpak i Jose, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Layuk ka kanak.”
Igsékót si Jose igluwà tikud tun ta balé, asta igpalaguy sikandin, asal
itananan din tô umpak na igawidan katô bayi.
13 Tô igkita katô sawa i Potifar na itananan i Jose tô umpak din asta
igpalaguy sikandin tikud tun ta balé,
14 igtawar din tô ássa mga ágsuguánnán, asta igkagi sikandin, na mà din, “Na,
igpid katô duma ku dini tô Hebreo ébô mággé ka kayyà áknita. Igahu géna
sikandin tun ta kuwarto ku ébô mamókkós pád kanak, asal igpagayissa.
15 Tô igpagayissa, itananan din tô umpak din dini kanak, igluwà sikandin
tikud tun ta balé, asta igpalaguy.”
16 Na, igtagù katô bayi tô umpak i Jose sippang ka igulì tô duma din.

---

j **38:29** 38:29 Tô kóbadan katô ngadan Fares, “magani iglássut.” k **38:30** 38:30 Tô kóbadan katô ngadan Seras, “tuu mallutù.”

17 Tô igulì dán si Potifar, magunawa tô igulit katô bayi, na mà din, “Tô Hebreo állang na igpid nu dini igahu géna kannun ta kuwarto ku ébô mamókkós pád kanak.
18 Asal tô igpagayissa, itananan din tô umpak din dini kanak, igluwà sikandin tikud tun ta balé, asta igpalaguy.”
19 Na, tô igdinág tô amo i Jose katô igulit katô sawa din na madat tô iglumu i Jose, isókó sikandin.
20 Igpammát din si Jose, asta igpapriso din tun ta prisowan ka mga manubù na ágsupakan ka harì ka Ehipto.
21 Asal igtabangan katô Áglangngagán si Jose, asta inalayun ágginawa tô Áglangngagán kandin. Idayawan tô taradóppón katô prisowan tingód ki Jose,
22 asta igimu din si Jose na tarapid katô langun manubù na igpriso. Si Jose tô ágsugù ka ándin tô áglumun tun dalám ka prisowan.
23 Ándà ássa ágpanámdámmán katô taradóppón ka prisowan tingód katô áglumun i Jose, su igtabangan katô Áglangngagán si Jose. Purisu madigár tô langun katô áglumun din.

40

Tagénáp katô duwa mga manubù na igpriso

1 Na, duwán tarapid ka bino para katô harì ka Ehipto, asta duwán taraimu ka pan para katô harì. Duwán sábbad álló iglumu dan ka madat katô harì.
2 Isókó tô harì kandan.
3 Purisu igpapriso din sikandan tun ta balé i Potifar na kapitan ka mga sundalo katô harì. Tô gó é igprisowan ki Jose.
4 Igimu katô kapitan si Jose na tarabanté katô duwa manubù, asta idugé dan igpriso.
5 Duwán sábbad dukilám na igtagénáp tô tarapid ka bino asta tô taraimu ka pan. Ánnà magunawa tô tagénáp dan, asta ánnà magunawa tô kóbadan katô tagénáp dan.
6 Tô sállám dán, igsadun si Jose tun kandan, asta igkita din na ágkasasó dan.
7 Purisu iginsà si Jose, na mà din, “Manan ka ágkasasó kó?”
8 Igtaba sikandan, na mà dan, “Igtagénáp ké, asta ándà manubù na makólit áknami ka ándin tô kóbadan.”
Igkagi si Jose, na mà din, “Manama tô ágbággé ka kakatigan tun ta manubù ébô makólit katô kóbadan ka tagénáp. Ulit yu kanak tô tagénáp yu.”
9 Purisu igulit tô tarapid ka bino tingód katô tagénáp din, na mà din, “Tô igtagénáppa, igkita ku tô butbut ka paras na
10 duwán tállu panga. Igdaun, igsábbung, igbuuy, asta ilutuan tô buuy.
11 Igawidda katô kopa katô harì. Purisu igudù ku tô buuy ka paras, igkámmás ku tun ta kopa, asta igpid ku tun ta harì.”
12 Igkagi si Jose, na mà din, “Ni gó tô kóbadan katô tagénáp nu. Tô tállu séngê, tô gó é tállu álló.
13 Tállu álló tikud áknganni, paluwaán ka katô harì tikud dini ta prisowan, asta palónódán ka puman ikandin tun ta taganà lumu nu. Mid ka puman ka bino para kandin, iring katô taganà lumu nu.
14 Atin ka madigár dán tô kóddô nu, sampátta. Uliti nu tô harì tingód kanak ébô makaluwà a tikud dini ta prisowan,
15 su igpiritta igpid tikud tun ta madiyù banuwa dé na mga Hebreo. Agad ándà palang madat na iglumu ku, asal igpaprisowa dini ta Ehipto.”

16 Na, tô ikasóddór dán tô taraimu ka pan para katô harì na madigár tô kóbadan katô tagénáp katô tarapid ka bino, igkagi sikandin ki Jose, na mà din,
“Duwán pagsik tagénáp ku. Duwán tállu digu na ipánnù ka pan na igsudù ku.
17 Tô ikabówwó digu duwán marapung klasi ka pan na ágpiddán ku tun ta
harì, asal igkan katô mga manuk ta kayun.”
18 Na, igkagi si Jose, na mà din, “Ni gó tô kóbadan katô tagénáp nu. Tô tállu
digu, tô gó é tállu álló.
19 Tállu álló tikud áknganni, paluwaán ka katô harì tikud dini ta prisowan,
asta patampáddán din tô alig nu! Pabitinán tô lawa nu tun ta kayu, asta tô
ákkud nu kannán ka mga manuk ta kayun.”
20 Na, ituman gó tô igkagi i Jose kandan, su pángnga katô tállu álló, igimu
tô harì ka dakál kalimudan, su tô gó é álló din, asta iglimud din tô langun
opisyales. Igpaluwà din tikud tun ta prisowan tô tarapid ka bino asta tô
taraimu ka pan. Igpapid din sikandan tun ta tubang katô mga opisyales na
ilimud.
21 Tô tarapid ka bino, tô gó é igpalónód katô harì tun ta taganà lumu din,
asta sikandin tô igpid puman ka bino para kandin.
22 Asal tô taraimu ka pan, tô gó é igpamatayan katô harì. Ituman tô langun
katô igkagi i Jose kandan.
23 Asal ándà ikasampát tô tarapid ka bino tingód ki Jose. Ilingawan din
sikandin.

41

Tagénáp katô harì

1 Na, tô iglabé dán tô duwa ámmé, igtagénáp tô harì ka Ehipto. Igtindág
sikandin tun ta ligad katô Wayig ka Nilo.
2 Tigkô dád igkita din tô pittu baka na tuu malambù asta madigár tô
bónnóng. Iglátto tô mga baka tikud tun ta wayig, asta igsabsab ka sigbát tun
ta ligad katô wayig.
3 Tigkô dád igkita din tô ássa pittu baka na iglátto tikud tun ta wayig, asal tuu
magasà asta madat tô bónnóng. Igsadun tô mga baka tun ta ássa pittu baka na
igtindág tun ta ligad katô wayig.
4 Igkan katô mga magasà baka tô mga malambù baka. Pángnga igtagénáp
tô harì, ikannó sikandin.
5 Na, igtudug puman tô harì ka Ehipto, asta igtagénáp puman sikandin.
Igkita din tô sábbad lábbut ka trigo na duwán pittu kanguy na tuu malambù
asta madigár tô bónnóng.
6 Igtubù tô ássa pittu kanguy na madat asta igkipás guné katô ménit
karamag tikud tun ta silatan.
7 Igkan katô mga kipás kanguy tô mga malambù kanguy. Pángnga igtagénáp
tô harì, ikannó sikandin asta ikasóddór sikandin na tagénáp din dád.
8 Tô sállám dán, isasó tô harì. Purisu igpakangé din tô langun tarasala-
mangka asta tô duma mga katig manubù tun ta Ehipto. Igulit tô harì kandan
tingód katô tagénáp din, asal ándà palang manubù na ikólit kandin ka ándin
tô kóbadan.
9 Na, igkagi tô tarapid ka bino katô harì, na mà din, “Sir, kailangan mulitta
nigó tingód katô madat na ilumu ku.
10 Dángngan tô isókówanna ikuna, isókówan nu tô taraimu ka pan para áknikó.
Igpapriso ké ikuna tun ta balé katô kapitan ka mga sundalo nu.
11 Duwán sábbad dukilám na igtagénáp ké, asal ánnà magunawa tô kóbadan
katô tagénáp dé.

12 Tun ta prisowan, duwán sábbad Hebreo na mallaki asta állang katô
kapitan ka mga sundalo nu. Igulit ké kandin tingód katô tagénáp dé, asta
igulit din áknami tô kóbadan.
13 Ituman tô langun ka igkagi din, su igpalónódda puman ikuna tun ta
taganà lumu ku, asta igpamatayan nu tô taraimu ka pan."
14 Purisu igpakangé katô harì si Jose, asta sékót igpaluwà si Jose tikud tun
ta prisowan. Igpaburu sikandin, igilis, asta igsadun tun ta harì.
15 Igkagi tô harì ki Jose, na mà din, "Igtagénáppa, asta ándà manubù na ikólit
kanak ka ándin tô kóbadan. Igulitanna na katig ka gubad ka tagénáp ka ulitán
áknikó."
16 Igtaba si Jose, na mà din, "Sir, ánnà tikud tun kanak tô kakatigan, asal
Manama dád tô pasóddór áknikó katô madigár kóbadan katô tagénáp nu."
17 Igkagi tô harì, na mà din, "Tun ta tagénáp ku, igtindágga tun ta ligad katô
Wayig ka Nilo.
18 Tigkô dád igkita ku tô pittu baka na tuu malambù asta madigár tô
bónnóng. Iglátto tô mga baka tikud tun ta wayig, asta igsabsab dan ka sigbát
tun ta ligad katô wayig.
19 Tigkô dád igkita ku tô ássa pittu baka na iglátto tikud tun ta wayig, asal
tuu magasà asta madat tô bónnóng. Ándà palang baka na igkita ku dini ta
Ehipto na tuu gó magasà ka tandingán kani mga baka.
20 Na, igkan katô mga magasà baka tô mga malambù baka.
21 Agad igkan katô mga magasà tô mga malambù, asal iring na ándà palang
igkan, su tuu gó magasà tô mga baka. Pángnga igtagénáppa, ikannówa.
22 "Na, igtagénáppa puman, asta igkita ku tô sábbad lábbut ka trigo na duwán
pittu kanguy na tuu malambù, asta madigár tô bónnóng.
23 Igtubù pagsik tô ássa pittu kanguy na madat asta igkipás katô ménit
karamag tikud tun ta silatan.
24 Igkan katô mga kipás kanguy tô mga malambù kanguy. Na, tô gó é
tagénáp na igulit ku katô mga tarasalamangka, asal ándà palang manubù na
ikólit kanak ka ándin tô kóbadan."
25 Igkagi si Jose, na mà din, "Sir, sábbad dád tô kóbadan katô duwa tagénáp
nu. Igpasóddór katô Manama áknikó tingód katô lumun din.
26 Tô pittu baka na malambù, asta tô pittu kanguy ka trigo na malambù, tô
gó é pittu ámmé. Sábbad dád tô kóbadan katô duwa tagénáp nu.
27 Tô pittu magasà baka, asta tô pittu kanguy na igkipás katô ménit karamag
tikud tun ta silatan, tô gó é pittu ámmé na ballus.
28 Bánnal tô igkagi ku géna. Igpasóddór ka Manama áknikó tingód katô
lumun din.
29 Dalám ka pittu ámmé, tuu dakál tô káttun dini ta kaluwagan ka Ehipto.
30 Asal pángnga katô pittu ámmé na madigár, dumunggù tô pittu ámmé na
ballus, asta tô gó é makadadat kani langun dini ta Ehipto. Purisu kalingawan
tô pittu ámmé na duwán dakál igkáttu.
31 Kalingawan gó tô madigár mga ámmé tingód katô kadattan ka ballus na
dumunggù.
32 Makaduwa ka igtagénáp ébô kasóddóran nu na tô gó é lumun katô
Manama, asta tumanán din ka dì madugé."
33 Igkagi si Jose, na mà din, "Na, sir, madigár ka salinán nu tô sábbad
manubù na duwán kakatigan, asta imun nu sikandin ágsarigan ka langun dini
ta Ehipto.

34 Madigár ka salinán nu tô duma mga opisyales tun ta tagsábbad-sábbad
lunsud ébô limudán dan tô ikalima kináttuwan katô madigár trigo dalám ka
pittu ámmé na duwán dakál káttun.
35 Kailangan limudán dan tô trigo dalám ka mga ámmé na duwán dakál
káttun ébô taguán tun ta tagsábbad-sábbad lunsud, asta tómmóngan dan.
36 Tô taguán, tô gó é kannán katô mga manubù ka dumunggù tô pittu ámmé
na ballus dini ta Ehipto, ébô dì maté tô mga manubù."

Inému si Jose gobernador

37 Na, idayawan tô harì asta tô duma mga opisyales tingód katô igkagi i Jose.
38 Igkagi tô harì kandan, na mà din, "Ándà duma manubù na kitanán ta na
tuu pa madigár ka tandingán ki Jose, su ágdumaan sikandin ka Manama."
39 Purisu igkagi tô harì ki Jose, na mà din, "Su sikuna tô igpasóddór ka
Manama katô langun, ándà palang manubù na katig pa ka tandingán áknikó.
40 Imun ku sikuna na mallayat tun ta gobyerno. Agad ándin tô sugù nu, tô gó
é kailangan bánnalán katô langun manubù. Sakán dád tô mallayat pa áknikó,
su sakán tô harì."
41 Igkagi tô harì ki Jose, na mà din, "Imun ku sikuna gobernador dini ta
kaluwagan ka banuwa ka Ehipto."
42 Purisu iglusut katô harì tô paningsing din na pató katô pagpangulu din,
asta igbággé din ki Jose. Igpómpak din si Jose katô mapputì óggét na tuu dakál
é lagà, asta igpasalagbat din si Jose ka bulawan.
43 Igpasaké din si Jose tun ta ikaduwa kalesa din, asta duwán mga manubù
na igpóna din ki Jose ébô tumawar dan, na mà dan, "Lingkóód kó!"
Tô gó inému si Jose gobernador tun ta kaluwagan ka Ehipto.
44 Igkagi pagsik tô harì ki Jose, na mà din, "Agad sakán tô harì, ándà gó mému
lumun dini ta kaluwagan ka Ehipto ka dì mukit áknikó."
45 Igbullasan katô harì tô ngadan i Jose, su igngadanan din si Jose ki
Sapenat Panea. Igpakalyag din si Jose ki Asenat na batà i Potiferas. Si
Potiferas tô tarapid katô mga manubù na ágpangadap ka álló tun ta lunsud
ka On. Purisu inému si Jose na ágpangulun tun ta kaluwagan ka Ehipto.
46 Tô inému dán si Jose na opisyales katô harì ka Ehipto, tállu pulù (30) tô
idad din. Igpanó si Jose tikud tun ta balé katô harì, asta igtalap sikandin tun
ta langun lunsud tun ta kaluwagan ka Ehipto.
47 Dalám katô pittu ámmé na madigár, dakál tô kináttuwan.
48 Igpalimud i Jose tô ikalima kináttuwan ka trigo, asta igpatagù din tun ta
mga lunsud. Duwán igtagù tun ta tagsábbad-sábbad lunsud tikud tun ta mga
kinamát na madani.
49 Tô kadakállan katô trigo na igtagù iring na karapungan katô mga bak-
layan tun ta dagat, su tuu dakál. Purisu igpasódô i Jose tô kéyap ka pira tô
kadakállan katô trigo, su tuu dakál.
50 Tô ándà pa dunggù tô ballus, duwa é gabatà i Jose gamama na ipamasusu
i Asenat na batà i Potiferas.
51 Igngadanan din tô kaké ki Manases[l] su igkagi si Jose, na mà din,
"Igtabanganna katô Manama. Purisu ilingawan kud tô langun kahirapan na
inókitan ku tun ta góddóan katô ámmà ku asta mga kataladi ku."
52 Igngadanan din tô adi ki Efraim,[m] su igkagi si Jose, na mà din, "Igtaban-
ganna katô Manama. Purisu tuuwa igbuuy nit banuwa na ihirapan ku."
53 Na, iglabé tô pittu ámmé na dakál tô kináttuwan katô mga taga Ehipto,

---

l **41:51** 41:51 Tô kóbadan katô ngadan Manases, "ilingawan." m **41:52** 41:52 Tô kóbadan katô ngadan Efraim, "igbuuy."

54 asta igdunggù tô pittu ámmé na ballus, iring katô taganà igkagi i Jose.
Iballusan tô mga manubù tun ta langun banuwa, asal duwán trigo na itagù
tun ta kaluwagan ka Ehipto.
55 Tô igballus dán tô mga taga Ehipto, igpamuyù dan ka trigo tun ta harì.
Igkagi sikandin, na mà din, “Sadun kó tun ki Jose, asta tuman kó katô kagin
din áknіyu.”
56 Igtuu tô ballus. Purisu igpapókéan i Jose tô langun balé na igtaguan katô
trigo, asta igpabarigyà din tun ta mga taga Ehipto, su dakál tô ballus tun ta
Ehipto.
57 Marapung pagsik tô mga manubù na igsadun tun ta Ehipto tikud tun ta
ássa mga banuwa ébô málli dan ka trigo tun ki Jose, su dakál tô ballus tun ta
kaluwagan ka banuwa.

42

Igsadun tô mga kataladi i Jose tun ta Ehipto

1 Na, tô ikasóddór si Jacob na duwán trigo tun ta Ehipto, igkagi sikandin tun
ta mga gabatà din, na mà din, “Manan ka góddô-óddô kó dád?
2 Duwán kun trigo tun ta Ehipto. Purisu sadun kó, asta bálli kó ébô dì ki
maté kani ballus.”
3 Purisu igpanó tô sapulù kataladi kaké i Jose, asta igsadun dan tun ta
Ehipto ébô málli ka trigo.
4 Asal tô bánnal kataladi i Jose na si Benjamin, ándà din patákkássi, su
ágkamáddangan si Jacob agó duwán madat na makadunggù ki Benjamin.
5 Purisu igsadun tô mga gabatà i Jacob tun ta Ehipto, asta tô duma mga
manubù na igpamasak ka trigo, su iballusan tô mga Canaanhon.
6 Na, si Jose tô gobernador tun ta Ehipto, asta sikandin tô ágbarigyà ka trigo
tun ta langun manubù. Purisu tô igdunggù tô mga kataladi i Jose tun ta
Ehipto, igpadani dan tun kandin, asta iglingkóód dan sippang ka ikadunggù
tô ulu dan tun ta tanà.
7 Tô igkita i Jose tô mga kataladi din, igkilala din sikandan, asal mà kagi
ándà kilala. Igkagi si Jose ka mabákkár, na mà din, “Ánda é igtikudan yu?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Igtikud ké tun ta Canaan ébô málli ké ka
trigo.”
8 Agad igkilala i Jose tô mga kataladi din, asal ándà dan kilalayi na sikandin
tô kataladi dan adi.
9 Isampáttan i Jose tô tagénáp din dángngan tingód kandan, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Madat kó mga manubù! Igsadun kó dini ébô mahà kó
katô kalómétan dé ébô makapanalu kó áknami.”
10 Igtaba sikandan, na mà dan, “Sir, ánnà bánnal. Igsadun ké dini ébô málli
ké ka trigo.
11 Mataladi tô langun dé. Tuu ké matallánng. Ándà ké sadun dini ébô mahà
katô kalómétan yu.”
12 Igkagi si Jose, na mà din, “Bulalón kó! Igsadun kó dini ébô mahà katô
kalómétan dé ébô makapanalu kó áknami.”
13 Igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, sapulù duwa tô langun dé na mataladi,
asta sábbad dád tô ámmà dé na góddô tun ta Canaan. Inaté tô sábbad kataladi
dé, asta igpatanan tô tambang adi dé tun ta ámmà dé.”
14 Asal igkagi si Jose, na mà din, “Bánnal tô igkagi ku géna. Igsadun kó dini
ébô mahà kó katô kalómétan dé.

15 Na, duwán lumun ku ébô kasóddóran ku ka bánnal tô igkagi yu. Ukit
katô ngadan ka harì, kagin ku na dì kó makapanó tikud dini sippang ka
makasadun dini tô adi yu.
16 Pólián ku tô sábbad ákniyu ébô mangé kandin, asal paprison ku tô siyó
sippang ka kasóddóran ku ka bánnal tô igkagi yu. Atin ka ánnà bánnal tô igkagi
yu, kasóddóran ku na igsadun kó dini ébô mahà kó katô kalómétan dé."
17 Purisu igpapriso din sikandan ka tállu álló.
18 Na, tô itálluwan dán, igkagi si Jose tun ta mga kataladi din, na mà din,
"Atin ka mánnal kó kanak, dì kó matayan, su ágrespetowan ku tô Manama.
19 Atin ka matalláng kó, sábbad dád ákniyu tô paprison ku, asta makólì tô mga
duma ébô mid ka trigo tun ta mga pamilya yu na ágkaballusan.
20 Asal kailangan piddán yu dini kanak tô tambang adi yu ébô kasóddóran
ku na bánnal tô igkagi yu, asta dì kó matayan."
Na, ignunug dan ki Jose.
21 Igpatóngkóé sikandan, na mà dan, "Igdungguan kid kani kadattan tingód
katô madat na iglumu ta katô kataladi ta dángngan. Tô igrangin sikandin
áknita, agad igkita ta tô ranu din, asal ándà ta sikandin paminággi. Purisu
igdungguan ki kani kadattan."
22 Igkagi si Ruben, na mà din, "Igkagiya ákniyu na dì mému dadattan yu
sikandin, asal ándà kó paminág kanak. Purisu igsulian kid tingód katô
kamatayan din."
23 Agad ikagpáttù si Jose katô langun na igkagi dan, asal ándà dan kasóddóri,
su tô igtóngkô dan kandin, duwán tarasugpat na gubad katô kagi dan na
Hebreo tun ki Jose.
24 Na, igtanan si Jose kandan dógó su igsággó sikandin. Tô iglónód sikandin
tun kandan, igsalin din si Simeon, asta igpabagkás din sikandin tun ta tubang
dan.

Igulì tô mga kataladi i Jose

25 Na, igsugù i Jose tô ágsuguánnán din ébô ipánnuán ka trigo tô sako katô
mga kataladi din, asta ulián din tô bayad dan tun dalám ka mga sako dan.
Igpabággéyan din sikandan ka makan dan róggun ágpanó dan. Tô gó é iglumu
i Jose kandan.
26 Na, igruran tô mga kataladi i Jose katô mga sako ka trigo tun ta mga
mannanap dan na asno, asta igpanó dan.
27 Tô dukilám dán, igádding dan ébô dumággà. Igukar tô sábbad kandan katô
sako din ébô pakannán tô asno din. Igkita din tun dalám katô sako tô salapì
na bayad din ka trigo.
28 Purisu igtawar din tô mga kataladi din, na mà din, "Dini dalám kani sako
tô salapì ku! Igulì kannê kanak."

Purisu tuu dan imáddangan, asta igpénsaé dan, na mà dan, "Ándin ni iglumu
ka Manama áknita?"
29 Tô igdunggù dan dán tun ta Canaan, igulit dan katô ámmà dan tô langun.
30 Igkagi sikandan, na mà dan, "Igsawé tô gobernador ka Ehipto áknami,
asta igkagi sikandin na igsadun ké ébô mahà ké katô kalómétan dan asta
makapanalu ké kandan.
31 Igtaba ké na ánnà bánnal, su matalláng ké.
32 Igulit ké kandin na sapulù duwa tô langun dé na mga mataladi na
gamama, asta sábbad dád tô ámmà dé. Mà dé inaté tô sábbad kataladi dé, asta
igpatanan tô tambang adi dé tun ta ámmà dé tun ta Canaan.

33 Asal igkagi tô gobernador tun áknami, ‘Ni gó tô lumun ku ébô kasóddóran
ku ka matalláng kó. Sábbad ákniyu tô paprison ku dini róggun mulì tô mga
duma ébô mid ka trigo tun ta mga pamilya yu na ágkaballusan.
34 Atin ka piddán yu dini kanak tô tambang adi yu, kasóddóran ku na ánnà
kó madat mga manubù, asal matalláng kó. Paluwaán ku tô kataladi yu, asta
mému kó málli dini ta Ehipto.’ ”
35 Na, tô igukar dan katô mga sako dan, igkita katô tagsábbad-sábbad kandan
tô salapì na bayad dan katô trigo. Tô igkita dan dán katô salapì, imáddangan
tô langun dan asta si Jacob.
36 Igkagi si Jacob, na mà din, “Ukit ákniyu, mandà tô langun gabatà ku. Ándà
dán si Jose, ándà dán si Simeon, asta kakalyag yu na mandà si Benjamin dini
kanak. Tuuwa igdungguan ka kahirapan.”
37 Igkagi si Ruben tun ta ámmà din, na mà din, “Sarig nu si Benjamin kanak,
asta ulián ku sikandin dini áknikó. Atin ka dì ku sikandin mólì dini áknikó,
matayi nu tô duwa gabatà ku gamama.”
38 Asal igkagi si Jacob, na mà din, “Dì mému tumákkás si Benjamin ákniyu,
su inaté dán tô kaké din na si Jose, asta si Benjamin dád tô isamà. Tuuwad
tugál. Mamánnuwa ka kadungguan sikandin ka madat tun ta dalan? Atin ka
maté sikandin, matéya tingód katô ranu ku kandin.”

43

Iglónód tô mga kataladi i Jose na igtákkás si Benjamin

1 Na, igtuu pa tô ballus tun ta Canaan.
2 Tô inémmát dán tô trigo na igkangé dan tun ta Ehipto, igkagi si Jacob tun
ta mga gabatà din, na mà din, “Lónód kó tun ta Ehipto, asta bálli kó ka délák
dád trigo para áknita.”
3 Asal igtaba si Juda, na mà din, “Igkagi tô manubù na dì ké makalónód tun
kandin ka dì mákkás tô tambang adi dé.
4 Atin ka patákkássán nu si Benjamin, lumónód ké ébô málli ké ka trigo para
áknikó.
5 Asal ka dì nu patákkássán, dì ké lumónód, su igkagi tô manubù na atin ka
dì mákkás tô tambang adi dé, dì ké makalónód tun kandin.”
6 Igkagi si Jacob na duwán ássa ngadan din si Israel, na mà din, “Manan
ka iglumu kó kanak ka madat ukit ka kólit yu katô manubù na duwán pa
kataladi yu?”
7 Igtaba sikandan, na mà dan, “Marag sikandin ginsà tingód áknita asta
tingód ka pamilya ta. Iginsà sikandin, ‘Ándà pa kamaté tô ámmà yu? Duwán
pa duma kataladi yu?’ Purisu igtaba ké katô mga insà din. Ándà ké panámdám
na piritán ké ikandin na piddán tô kataladi dé tun kandin.”
8 Igkagi si Juda tun ta ámmà din, na mà din, “Sarig nu si Benjamin kanak
ébô panó ké agó maté ki langun asta ni mga gabatà ukit kani ballus.
9 Tumandô a áknikó na sakán tô tumómmóng kandin ébô ándà makamánnu
kandin. Atin ka dì ku sikandin mólì dini áknikó, tô gó é salà ku áknikó sippang
ka ándà ágtamanán.
10 Atin ka ándà ké kabaring, ikaduwa kéd pád ikalónód.”
11 Igkagi tô ámmà dan, na mà din, “Atin ka ágkailanganán, ni gó tô lumu
yu. Pid yu tô mga madigár buuy tikud dini ébô duwán bággén yu katô
gobernador, na délák bawì asta tánnáb, mga anag, mga pamammut, asta mga
buuy ka kayu pistasiyo asta almendras.
12 Pid yu tô duwa luppì ka salapì yu, su kailangan piddán yu puman tô
salapì na inólì tun ta mga sako yu, su ilingawan dan basì.

13 Pid yu pagsik tô kataladi yu, asta sékót kó lónód.
14 Mólà pa ka tabangan kó katô Manama ébô kéduwan tô manubù ákniyu,
asta pólián din si Benjamin asta si Simeon. Na, tingód kanak, atin ka
kamatayanna katô mga gabatà ku, tógón din."
15 Purisu igpid dan tô mga gasa asta tô duwa luppì katô salapì dan, asta
igsadun dan tun ta Ehipto na igtákkássan i Benjamin. Tô igdunggù dan dán,
igpanayun dan tun ki Jose.
16 Tô igkita dán si Jose na igtákkás si Benjamin kandan, igkagi sikandin tun
ta ágsuguánnán din, na mà din, "Pid nu tô mga manubù tun ta balé ku. Iyó ka
ka sábbad baka asta óméng ka ka ágkakan, su kuman dan duma kanak kani ka
malássád álló."
17 Igbánnal tô ágsuguánnán, asta igpid din tô mga kataladi i Jose tun ta balé
din.
18 Tô ikasóddór dan na balé i Jose tô sadunan dan, imáddangan dan, asta
igpatóngkóé sikandan, na mà dan, "Pasadunán ki dutun su tingód katô salapì
na inólì tun ta mga sako ta dángngan. Ámmáttán ki, agón tô mga asno ta, asta
imun ki na mga állang din."
19 Purisu tô igdunggù dan tun ta tété katô balé, igkagi sikandan tun ta
ágsuguánnán, na mà dan,
20 "Sir, paminág ka áknami. Igsadun ké dini dángngan ébô málli ké ka trigo.
21 Tô igdággà kéd tun ta dalan tô igulì ké, igukar ké katô mga sako dé, asta
igkita tô tagsábbad-sábbad áknami katô salapì tun ta bówwó ka trigo tun dalám
ka mga sako. Ni tô kadakállan katô salapì na igpid dé puman ébô ulián dé.
22 Igpid dé tô ássa salapì na bayad dé ka trigo. Ándà sóddór dé ka sadan tô
igdalám katô salapì tun ta mga sako dé dángngan."
23 Igkagi tô ágsuguánnán, na mà din, "Yakó ágkasasó. Yakó ágkamáddangan.
Tô Manama na ágpangadapán yu asta ágpangadapán katô ámmà yu, tô gó basì é
igdalám ka salapì tun ta mga sako yu. Igtanggap ku tô pagbálli yu dángngan."
Na, igpid din si Simeon tun kandan.
24 Igpahu din sikandan tun ta balé i Jose, asta igpid din tun kandan tô wayig
ébô urasan dan tô mga paa dan. Igpakan din tô mga asno dan.
25 Igukar dan tô mga gasa dan ki Jose ka dumunggù sikandin ka malássád
álló, su igulitan dan na kuman dan tun kandin.
26 Tô igulì si Jose, igbággé dan kandin tô mga gasa na igpid dan, asta
iglingkóód dan sippang ka ikadunggù tô ulu dan tun ta tanà.
27 Iginsà si Jose kandan tingód katô kóddô dan. Iginsà sikandin, na mà din,
"Mabákkár pa tô ámmà yu, tô tugál na igulit yu kanak dángngan? Manté pa
sikandin?"
28 Igtaba sikandan, na mà dan, "Sir, manté pô tô ámmà dé, asta mabákkár
pa sikandin."
Na, iglingkóód dan, asta igrespetowan dan sikandin.
29 Tô igkita dán si Jose katô adi din na si Benjamin, igkagi sikandin, na mà
din, "Ni gó tô tambang adi yu na igulit yu kanak dángngan?"
Igkagi si Jose tun ki Benjamin, na mà din, "Batà, mólà pa ka kéduwan tô
Manama áknikó!"
30 Na, masig dán pád ikasággó si Jose, su ágginawaan din tô adi din. Purisu
sékót sikandin igsadun tun ta kuwarto din, asta igsággó sikandin.
31 Tô itagad-tagad dán, igdappug sikandin, asta iglónód tun ta mga kataladi
din. Igpasarig din tô ginawa din, asta igpasánnar sikandin ka ágkakan.
32 Igássa tô ágkannanan dan, su duwán lamisa para ki Jose, asta ássa tô lamisa
para katô mga kataladi din. Ássa tô lamisa para katô mga taga Ehipto na igkan

tun kandan, su tô mga taga Ehipto dì mému kuman duma katô mga Hebreo, su dì madigár tun kandan.
33 Igpónsad i Jose tô tagsábbad-sábbad katô kataladi din tun ta tubang din, tikud tun ta kaké sippang tun ta adi. Tô igkita dan tô kapónsad din kandan, igpasállággé dan su isaláббuan dan.
34 Igpabággé i Jose tô ágkakan tikud tun ta lamisa din tun ta mga kataladi din, asal makalima luppì tô ágkakan na igpabággé din tun ki Benjamin. Dakál tô iginám dan, asta idayawan dan.

44

Tô kopa i Jose

1 Na, igkagiyan i Jose tô ágsuguánnán din, na mà din, “Ipánnù nu tô mga sako dan ka trigo sippang ka maggán katô mga asno dan, asta dalám nu tô salapì na bayad dan tun ta sako katô tagsábbad-sábbad kandan.
2 Dalám nu tô mapputì bulawan kopa ku tun ta sako katô tambang adi dan, asta tô bayad din ka trigo.”
Purisu igbánnal tô ágsuguánnán katô igkagi i Jose.
3 Tô sállám dán, igpanó tô mga kataladi i Jose asta tô mga asno dan.
4 Tô ándà dan pa ikapanó ka madiyù tikud tun ta lunsud, igkagiyan i Jose tô ágsuguánnán din, na mà din, “Lupug nu sikandan. Atin ka kasabban nu, insà nu, ‘Manan ka madat tô iglumu yu katô manubù na iglumu ka madigár ákniyu?
5 Manan ka igtakó yu tô mapputì bulawan kopa katô amo ku? Tô gó é ginámmanan din, asta ággamitán din ka ágsalamangka sikandin. Tuu madat tô iglumu yu.’ ”
6 Na, tô ikasab dán tô ágsuguánnán, igkagiyan din sikandan katô igkagi i Jose.
7 Asal igtaba sikandan, na mà dan, “Sir, manan ka ágpagtám ka áknami? Dì ké gó makalumu iring katô igkagi nu!
8 Agad tô salapì na igkita dé tun ta mga sako dé tun ta Canaan, igulì dé áknikó. Purisu manan ka tumakó ké katô bulawan ó mapputì bulawan tikud tun ta balé katô amo nu?
9 Sir, atin ka kitanán nu ka sadan tô igtakó kannun áknami, mému matayan nu sikandin, asta sikami mému na mga állang nu.”
10 Igtaba tô ágsuguánnán, na mà din, “Madigár tô igkagi yu, asal tô manubù na igtakó katô kopa, tô dád gó é mému na állang, asta makólì tô mga duma.”
11 Purisu sékót dan igpapónóg tô mga sako dan, asta igukar dan tô langun.
12 Tuu igahà katô ágsuguánnán tô sako katô tagsábbad-sábbad kandan tikud tun ta kaké sippang tun ta adi, asta igkita din tô kopa tun ta sako i Benjamin.
13 Purisu tô langun dan igbissé katô umpak dan tingód katô ranu dan. Igruran dan puman tô mga sako tun ta mga asno, asta iglónód dan tun ta lunsud.
14 Tô igdunggù dán si Juda asta tô mga kataladi din tun ta balé i Jose, dutun pa sikandin. Iglingkóód tô langun dan sippang ka ikadunggù tô ulu dan tun ta tanà.
15 Igkagi si Jose, na mà din, “Manan ka iglumu kó kani madat? Ándà basì sóddór yu na makémuwa makakita katô áglumun yu ukit ka salamangka.”
16 Igtaba si Juda, na mà din, “Sir, ándin basì tô lumun dé? Ándà mataba dé áknikó. Igpasóddór dán ka Manama na ikasalà ké dángngan. Purisu tô langun dé mému na mga állang nu duma katô ikitaan nu katô kopa.”

17 Asal igkagi si Jose, na mà din, “Dì! Dì mému! Tô manubù dád na ikitaan
katô kopa tô mému na állang ku. Asal sikiyu na mga kataladi din, makólì kó
tun ta ámmà yu.”
18 Na, igpadani si Juda tun ki Jose, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sir,
atin ka mému áknikó, malyagga pád kumagi áknikó. Yaka ágkasókó kanak.
Magunawa tô kallayatan katô kamanubuan nu asta tô kallayatan katô harì.
19 Sir, dángngan iginsà ka áknami ka duwán pa ámmà dé asta mga kataladi
dé.
20 Igtaba ké na duwán pa ámmà dé na tugál, asta duwán pa adi dé na
ipamasusu tun ta katugállan katô ámmà dé. Sikandin dád tô isamà katô duwa
gabatà katô innà dan, su inaté tô kaké din. Tuu ágginawaan sikandin katô
ámmà dé.
21 Sir, igkagi ka áknami na kailangan piddán dé sikandin dini áknikó ébô
kumita ka kandin.
22 Igkagi ké áknikó na dì sikandin pakatanan katô ámmà dé su agó maté tô
ámmà dé tingód ka ranu din.
23 Asal igkagi ka na dì ké makalónód dini áknikó ka dì mákkás tô tambang
adi dé.
24 Tô igulì ké tun ta ámmà dé, igulit ké kandin tingód katô igkagi nu áknami.
25 “Na, sábbad álló igkagi tô ámmà dé na kailangan lumónód ké dini ébô málli
ka trigo.
26 Asal igkagi ké na dì ké lumónód. Atin ka dì mákkás tô adi dé, dì ké
makalónód dini. Asal ka mákkás sikandin, lumónód ké.
27 Na, igkagi tô ámmà dé áknami, na mà din, ‘Isóddóran yu na duwa dád tô
gabatà ku na ipamasusu katô sawa ku na si Raquel.
28 Inatayannad katô sábbad. Igmatayan basì sikandin ka magani man-
nanap ka kabánnássan, asta ándà kud gó kitayi.
29 Purisu atin piddán yu pagsik tô adi yu asta maté sikandin, matéya tingód
ka ranu ku kandin, su tuuwad tugál.’
30-31 “Purisu, sir, atin ka dì mákkás tô adi dé ka mulì ké, asta kasóddóran katô
ámmà dé na ándà sikandin ikólì, maté sikandin, su tuu din ágginawaan ni batà
din. Purisu ukit áknami, maté tô ámmà dé tingód ka ranu din.
32 Sakán tô igtandô katô ámmà ku na bantéyan ku ni adi dé ébô ándà
makamánnu kandin. Igkagiya na atin dì ku mólì mapid ni adi dé tun kandin,
tô gó é salà ku kandin ka ándà ágtamanán.
33 Purisu, sir, póddô ka kanak dini áknikó ébô imunna na állang na bullas
kandin. Pólì nu sikandin asta tô duma mga kataladi din.
34 Diya mulì tun ta ámmà ku ka dì mákkás tô adi dé. Diya malyag kumita
katô kadattan na dumunggù tun ta ámmà ku.”

45

Igpakilala si Jose katô mga kataladi din

1 Na, ándà ikatiis si Jose katô igriyu din tun ta tubang katô mga ágsuguánnán
din. Purisu igpéwà din tô langun dan ébô ándà duma manubù tun dalám ka
balé ka kapakilala din katô mga kataladi din.
2 Su tuu igsággó si Jose, ikadinág tô mga taga Ehipto tun ta luwà katô balé,
asta igulitan tô mga manubù tun ta balé katô harì.
3 Igkagi si Jose tun ta mga kataladi din, na mà din, “Sakán si Jose! Manté pô
tô ámmà ta?”
Tô igdinág dán tô mga kataladi din katô kagi din, ándà dan ikataba kandin
tingód katô máddang dan.
4 Purisu igkagi si Jose, na mà din, “Padani kó dini kanak.”

Tô igpadani dan dán tun kandin, igkagi si Jose, na mà din, “Sakán tô
kataladi yu na si Jose na igbarigyà yu, asta igpidda dini ta Ehipto.
5 Na, yakó ágkasasó. Yakó ágkaranu tingód katô kabarigyà yu kanak, su
igpóna a katô Manama dini ébô dì kó maté.
6 Agad iglabé dán tô duwa ámmé katô ballus, asal lima pa ámmé na ándà
káttun tun ta mga kinamát.
7 Igpóna a katô Manama dini ébô makatabangnga ákniyu, su kakalyag din
na dì kó maté ka ballus ébô manté kó asta tô mga rubbad yu.
8 Purisu ánnà sikiyu tô igpapid kanak dini, asal Manama tô igpapid kanak
dini. Igimuwa ikandin na mallayat katô mga opisyales katô harì. Sakán
tô ágsugù katô langun opisyales katô harì, asta sakán tô pangulu dini ta
kaluwagan ka Ehipto.
9 “Purisu sékót kód ulì tun ta ámmà ta, asta ulit kó kandin, ‘Ni gó tô igkagi
katô batà nu na si Jose. Igpapanguluwad ka Manama dini ta kaluwagan ka
Ehipto. Sékót kó sadun dini kanak.
10 Póddóán ku sikiyu dini ta banuwa ka Gosen ébô madani kó langun dini
kanak, agad sikuna, asta tô mga gabatà nu, tô mga apù nu, tô mga karnero,
tô mga kambing, tô mga baka, asta tô langun katô kaduwánnan nu.
11 Atin ka móddô kó dini ta Gosen, dóppónan ku sikiyu. Lima pa ámmé tô
ballus, asta dì mému kahirapan ka, tô mga gabatà nu, asta tô mga mannanap
nu.’ ”
12 Igkagi si Jose, na mà din, “Na, tô langun yu mga kaké ku, asta sikuna
Benjamin, ikakilala kód na bánnal sakán si Jose.
13 Uliti yu tô ámmà ta tingód ka kallayatan katô kamanubuan ku dini ta
Ehipto, asta tingód katô langun na igkita yu dini. Purisu sékót kód, asta pid
yu sikandin dini.”
14 Na, igkápkáp si Jose katô adi din na si Benjamin, asta igsággó sikandin.
Tô igkápkáp si Benjamin ki Jose, igsággó sikandin.
15 Igkápkáppan i Jose tô tagsábbad-sábbad kandan, igadákkan din sikandan,
igsággó sikandin, asta igpatóngkóé dan.
16 Tô ikadinág dán tô harì na igdunggù tô mga kataladi i Jose, idayawan
sikandin asta tô langun opisyales din.
17 Igkagi tô harì ki Jose, na mà din, “Kagiyi nu tô mga kataladi nu na
ruranan tô mga asno dan asta mulì dan tun ta Canaan
18 ébô kangén dan tô ámmà yu asta tô mga pamilya dan, asta lumónód
dan dini. Póddóán ku sikandan tun ta madigár tanà dini ta Ehipto, asta tuu
madigár tô makan dan dini.
19 Bággé nu pagsik kandan tô mga kareton tikud dini ébô duwán sakayan
katô mga sawa dan asta mga gabatà dan. Kailangan piddán dan tô ámmà yu.
20 Kagiyi nu sikandan na kailangan dì dan ágkasasó tingód katô
kaduwánnan dan na katananan tun ta Canaan, su bággayan dan katô tuu
madigár dini ta banuwa ka Ehipto.”
21 Na, ignunug tô mga gabatà i Jacob. Duwán mga kareton na igbággé i
Jose kandan magunawa katô sugù katô harì kandin, asta duwán igbággé din
kandan na makan dan róggun ágpanó dan.
22 Duwán madigár umpak na igbággé i Jose katô tagsábbad-sábbad kandan,
asal si Benjamin tô igbággayan din ka tállu gatus (300) abuk ka mapputì
bulawan asta lima tô umpak.
23 Duwán igpapid i Jose tun ta ámmà din, sapulù asno na igruranan ka
madigár klasi ka kaduwánnan tikud tun ta Ehipto, asta sapulù tô asno na

igruranan ka trigo, pan, asta duma mga klasi ka makan ébô duwán kannán i Jacob róggun ágpanó dan.
24 Na, igkagi si Jose tun ta mga kataladi din, na mà din, “Yakó ágpóiyé tun ta dalan.”
Purisu igpapanó din sikandan.
25 Igpanó dan tikud tun ta Ehipto, asta igulì dan tun ta ámmà dan na si Jacob tun ta Canaan.
26 Igkagi sikandan, na mà dan, “Manté pô si Jose! Sikandin tô ágpangulun katô langun tun ta kaluwagan ka Ehipto.”
Tuu isaláббuan si Jacob, su ándà sikandin bánnal.
27 Asal tô igulit dan kandin tingód katô langun na igkagi i Jose, asta tô igkita din tô mga kareton na igpapid i Jose ébô duwán sakayan din na madun tun ta Ehipto, inanté puman tô pusung din.
28 Igkagi si Jacob, na mà din, “Nángngà dán. Isóddóran kud na manté pa tô batà ku na si Jose. Kailangan madunnad ébô kumita a kandin ka diya pa maté.”

46

Igalin si Jacob tun ta Ehipto

1 Na, igruran i Jacob tô langun katô kaduwánnan din, asta igpanó dan tikud tun ta Canaan. Tô igdunggù dan tun ta Berseba, duwán mga mannanap na igmatayan i Jacob, asta iggóббó din ébô mangadap sikandin katô Manama iring na kapangadap katô ámmà din na si Isaac.
2 Tô dukilám tô, igpakita tô Manama ki Jacob. Igtawar tô Manama, na mà din, “Jacob.”
Igtaba si Jacob, na mà din, “Óó, kannunna.”
3 Igkagi tô Manama, na mà din, “Sakán tô Manama. Sakán tô Manama katô ámmà nu sayyan. Yaka ágkamáddangan, asal sadun ka tun ta Ehipto, su tun ta Ehipto imun ku na tuu marapung tô mga rubbad nu.
4 Mákkássa ákniyu tun ta Ehipto, asta pólián ku pagsik tô mga rubbad nu dini ta Canaan. Atin ka maté ka, si Jose tô lumáббáng áknikó.”
5 Na, igpanayun si Jacob tikud tun ta Berseba. Igpasaké katô mga gabatà din si Jacob tun ta kareton na igpapid katô harì. Igpasaké dan tô mga gabatà asta tô mga sawa dan.
6 Igpid dan pagsik tô mga mannanap dan asta tô mga kaduwánnan dan tikud tun ta Canaan, asta igsadun dan tun ta Ehipto. Igtákkás ki Jacob tô langun rubbad din,
7 tô mga gabatà din gamama asta gabayi, asta tô mga apù din gamama asta gabayi.
8 Na, ni gó tô mga ngadan katô mga rubbad i Jacob na igtákkás kandin tun ta Ehipto.
Si Ruben tô kaké batà i Jacob.
9 Igtákkás si Ruben asta tô mga gabatà din gamama na si Hanoc, si Pallu, si Hesron, asta si Carmi.
10 Si Simeon asta tô mga gabatà din gamama na si Jemuel, si Jamin, si Ohad, si Jakin, si Sohar, asta si Saul na batà ka bayi na Canaanhon.
11 Si Levi asta tô mga gabatà din gamama na si Gerson, si Cohat, asta si Merari.
12 Si Juda asta tô mga gabatà din gamama na si Selas, si Peres, asta si Seras. (Inaté tun ta Canaan tô duma gabatà i Juda na si Er asta si Onan.) Duwán gabatà gamama i Peres na si Hesron asta si Hamul.

13 Si Isacar asta tô mga gabatà din gamama na si Tolas, si Puas, si Jasub, asta
si Simron.
14 Si Zabulon asta tô mga gabatà din gamama na si Sered, si Elon, asta si Jaleel.
15 Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu i Lea tun ta
Mesopotamia. Duwán pagsik batà dan bayi na si Dina. Tállu pulù tállu (33)
tô mga rubbad i Jacob asta i Lea.
16 Igtákkás si Gad asta tô mga gabatà din gamama na si Sifeon, si Hagi, si Suni,
si Esbon, si Eri, si Arod, asta si Areli.
17 Si Aser asta tô mga gabatà din gamama na si Imnas, si Iskas, si Isvi, si Berias,
asta tô tábbé dan na si Sera. Duwán gabatà gamama i Berias na si Eber asta
si Malkiel.
18 Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu i Zilfa na állang na
igbággé i Laban katô batà din na si Lea. Sapulù ánnám (16) tô mga rubbad
i Jacob asta i Zilfa.
19 Duwa tô mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu katô sawa din na si
Raquel, asta tô mga ngadan dan na si Jose asta si Benjamin.
20 Duwa tô gabatà gamama i Jose na ipamasusu tun ta Ehipto, na si Manases
asta si Efraim. Tô gó é gabatà i Jose asta i Asenat na batà i Potiferas na tarapid
katô mga manubù na ágpangadap katô álló tun ta lunsud ka On.
21 Duwán mga gabatà gamama i Benjamin na si Belas, si Betser, si Asbel, si
Geras, si Naaman, si Ehi, si Ros, si Mufim, si Hufim, asta si Ared.
22 Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu i Raquel. Sapulù áppat
(14) tô mga rubbad i Jacob asta i Raquel.
23 Igtákkás si Dan asta tô batà din mama na si Husim.
24 Si Neftali asta tô mga gabatà din gamama na si Jaseel, si Guni, si Jeser, asta
si Selem.
25 Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu i Bilha na állang na
igbággé i Laban katô batà din na si Raquel. Pittu tô mga rubbad i Jacob asta i
Bilha.
26 Kannámman ánnám (66) tô langun rubbad i Jacob na igsadun tun ta
Ehipto. Ándà iyapi tô mga sawa katô mga gabatà din.
27 Duwa tô gabatà i Jose na ipamasusu tun ta Ehipto. Purisu kapittuwan
(70) tô langun dan tun ta pamilya i Jacob na igsadun tun ta Ehipto.

Igóddô si Jacob tun ta Ehipto

28 Na, igpasadun i Jacob si Juda tun tóna dan ébô madun tun ki Jose, su
kakalyag din na sumarán dan i Jose tun ta Gosen. Tô igdunggù dan dán tun
ta banuwa ka Gosen,
29 igsaké si Jose katô kalesa din, asta igsadun sikandin tun ta Gosen ébô
sumumar katô ámmà din. Tô igdunggù dán sikandin, tigkô dád igkápkáppan
din tô ámmà din, asta idugé sikandin igsággó.
30 Igkagi si Jacob ki Jose, na mà din, “Mému matéyad, su igkita ad áknikó, asta
isóddóran kud na manté ka pa.”
31 Na, igkagi si Jose tun ta mga kataladi din asta duma mga manubù tun ta
pamilya katô ámmà din, na mà din, “Madunna tun ta harì ébô mulitta kandin
na igdunggù dán tikud tun ta Canaan tô langun yu na mga kataladi ku asta tô
duma mga manubù tun ta pamilya katô ámmà ku.
32 Mulitta kandin na taradóppón kó katô mga mannanap, asta igpid yu
tô langun karnero yu, tô duma mga mannanap yu, asta tô langun katô
kaduwánnan yu.
33 Purisu atin ka tawarán kó katô harì, asta insaán kó ikandin ka ándin tô
áglumun yu,

34 kailangan kumagi kó kandin na taradóppón kó tikud pô tun ta kadélákkan
yu, magunawa katô áglumun katô mga kamónaan yu sayyan ébô póddóán kó
ikandin tun ta Gosen."
Tô gó é igkagi i Jose kandan, su ágbuyasán katô mga taga Ehipto tô mga
taradóppón ka mannanap.

47

1-2 Na, igsalin i Jose tô lima kataladi din, asta igsadun dan tun ta harì. Igkagi
si Jose, na mà din, "Igdunggù dán tô ámmà ku asta tô mga kataladi ku tikud
tun ta Canaan na tákkás katô langun karnero dan, duma mga mannanap dan
asta langun katô kaduwánnan dan. Dutun dan dán ta banuwa ka Gosen."
Na, igpakilala din tô lima kataladi din tun ta harì.
3 Iginsà tô harì kandan, na mà din, "Ándin tô áglumun yu?"
Igtaba sikandan, na mà dan, "Sir, taradóppón ké ka mga mannanap,
magunawa katô áglumun katô mga kamónaan dé sayyan.
4 Igsadun ké dini su tuu dakál tô ballus tun ta Canaan. Purisu ándà palang
ágkakan katô mga mannanap dé. Atin ka mému áknikó, móddô ké tun ta
banuwa ka Gosen."
5 Igkagi tô harì ki Jose, na mà din, "Madigár su igdunggù dán tô ámmà nu
asta ni mga kataladi nu.
6 Sikuna tô pangulu dini ta kaluwagan ka Ehipto. Póddô nu sikandan
tun ta banuwa ka Gosen, su tô gó é tuu madigár tanà. Atin ka duwán mga
manubù tun kandan na katig ágdóppón ka mannanap, imun nu sikandan na
taradóppón katô mga mannanap ku."
7 Na, igpid i Jose tô ámmà din na si Jacob asta igpakilala din tun ta harì.
Igdasal si Jacob ébô madigár tô bággén katô Manama tun ta harì.
8 Iginsà tô harì kandin, na mà din, "Pira dán é idad nu?"
9 Igtaba si Jacob, na mà din, "Sábbad gatus tállu pulù (130) tô idad ku.
Mabbabà dád tô idad ku, asta mahirap tô kóddô ku. Ándà pa ráppà tô idad
ku katô idad katô mga kamónaan ku."
10 Igdasal puman si Jacob ébô madigár tô bággén katô Manama tun ta harì,
asta igpanó sikandin.
11 Na, igpóddô i Jose tô ámmà din asta tô mga kataladi din tun ta Ehipto. Tuu
madigár tô tanà na igbággé i Jose kandan madani tun ta lunsud ka Rameses,
magunawa katô igkagi katô harì kandin.
12 Duwán ágkakan na igbággé i Jose katô ámmà din, mga kataladi din, asta
mga manubù tun ta pamilya katô ámmà din asta mga gabatà dan.

Tô ballus

13 Tuu dakál tô ballus, asta ándà palang ágkakan agad ánda. Iballusan tô
langun manubù tun ta Ehipto asta Canaan, su tuu dakál tô ballus.
14 Igbálli dan ka trigo tun ki Jose, asta igpid i Jose tô kadakállan katô salapì
na bayad dan tun ta balé katô harì.
15 Tô inémmát tô kadakállan katô salapì tun ta kaluwagan ka Ehipto asta
Canaan, igsadun tô mga taga Ehipto tun ki Jose, asta igkagi sikandan, na mà
dan, "Bággéyi ké ka ágkakan dé, su masig kéd maté. Tabangi ké, su ándà dán
trigo dé, asta inémmát dán tô salapì dé."
16 Igkagi si Jose, na mà din, "Atin ka inémmát dán tô salapì yu, pid yu dini
tô mga mannanap yu, su tô gó é bullas yu katô trigo."
17 Purisu igpid dan tun ki Jose tô mga mannanap dan, agad tô mga kudà, tô
mga karnero, tô mga kambing, tô mga baka, asta tô mga asno. Tô gó é bullas

dan ka trigo tun ki Jose. Igbággé din tô trigo tun kandan na igbullasan dan katô langun mannanap dan dalám katô ámmé tô.
18 Tô iglabé dán tô sábbad ámmé, iglónód dan tun ki Jose, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, bánnal tô kagi dé áknikó na inémmát dán tô salapì dé, asta igtigatun nud tô langun mannanap dé. Ándà dán bággén dé áknikó su kinamát dé asta lawa dé dád man tô isamà.
19 Atin ka dì ka tumabang áknami, maté ké, asta kadattan tô kinamát dé. Lawa asta kinamát dé tô bullas dé ka trigo. Mému imun kéd na mga állang katô harì, asta bággén dé tô tanà dé tun kandin. Asal bággéyi ké dád ka trigo ébô dì ké maté, asta ébô duwán pamulan dé tun ta kinamát.”
20 Purisu igbálli i Jose tô kaluwagan ka tanà tun ta Ehipto para katô harì. Igbarigyà tô langun taga Ehipto katô mga tanà dan su tuu dakál tô ballus. Purisu inému tô harì na tigatun katô kaluwagan ka tanà.
21 Inému na mga állang katô harì tô langun manubù tun ta kaluwagan ka Ehipto.
22 Asal ándà bálliyi i Jose tô tanà na igtigatun katô mga tarapid ka simbaan tun ta Ehipto. Ándà dan barigyai tô tanà dan su ágbággayan dan katô harì ka makan, asta nángngà dád para kandan.
23 Igkagi si Jose tun ta mga manubù, na mà din, “Igbálli kód katô harì, asta igbálli din tô tanà yu. Purisu bággén kud ákniyu tô similya na pamulan yu.
24 Asal ka kumáttu kó, kailangan bággén yu tô ikalima kináttuwan tun ta harì. Ákniyu tô samà katô makáttu yu ébô duwán similya na pamulan yu, asta ébô duwán makan yu asta katô mga pamilya yu.”
25 Igtaba sikandan, na mà dan, “Sir, tingód katô tabang nu áknami, dì kéd maté. Purisu atin ka mému áknikó, imu ké na mga taralumu katô harì.”
26 Purisu igsugù si Jose tun ta mga taga Ehipto na kailangan bággén tun ta harì tô ikalima kináttuwan, asta tô gó é sugù na ágbánnalán katô mga manubù.[n] Tanà dád katô mga tarapid ka simbaan dan tô ándà tigatuni katô harì.

Tô panalan i Jacob

27 Igóddô tô mga rubbad i Israel[o] tun ta banuwa ka Gosen na sakup ka Ehipto. Inému dakál tô kaduwánnan dan, asta tuu dan igrubbad.
28 Igóddô si Jacob tun ta Ehipto ka sapulù pittu (17) ámmé sippang ka sábbad gatus kappatan pittu (147) tô idad din.
29 Tô ikasóddór si Jacob na masig dán sikandin maté, igtawar din tô batà din na si Jose, asta igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka mému áknikó, dappán nu yan bállad nu nit bubun ku ébô kasóddóran ku na tumanán nu ni panalan ku áknikó. Atin ka duwán kédu nu kanak, tandô ka na dì nu lábbángngán ni lawa ku kannun ta Ehipto,
30 su kakalyag ku na lábbángngán ni lawa ku tun ta lábbángnganan katô mga kamónaan ku. Atin ka matéya, pid nu ni lawa ku tikud dini ta Ehipto, asta lábbángnga tun ta igláb bángngan kandan.”
Igkagi si Jose, na mà din, “Óó. Tumanán ku ni igpanalan nu kanak.”
31 Igkagi si Jacob, na mà din, “Tandô ka kanak na tô gó é lumun nu.”
Purisu igtandô si Jose. Igunduk si Jacob tun ta ágdággaan din, asta igpasalamat sikandin katô Manama.

48

Igdasal si Jacob para katô duwa gabatà i Jose

n **47:26** 47:26 Ágbánnalán tô sugù sippang ka igsulat si Moises kani libro.
o **47:27** 47:27 Israel, ó Jacob na taganà ngadan din.

1 Na, duwán álló na igulitan si Jose na ibógókan tô ámmà din. Purisu igpid
din tô duwa gabatà din na si Efraim asta si Manases, asta igsadun dan tun ki
Jacob.
2 Tô igulitan si Jacob na igdunggù dán tô batà din na si Jose, igmabákkár
sikandin, asta igánnó tun ta ágdággaan din.
3 Igkagi si Jacob tun ki Jose, na mà din, “Tô Tuu Matulus Manama igpakita
kanak tun ta Luz sakup ka Canaan, asta madigár tô igtandô din kanak.
4 Igkagi sikandin, ‘Marapung tô gabatà na bággén ku áknikó ébô kumara-
pung tô mga grupo ka rubbad nu. Tô tanà tun ta Canaan bággén ku tun ta
mga rubbad nu ébô matigatun dan sippang ka ándà ágtamanán.’ ”
5 Igkagi si Jacob, na mà din, “Tô duwa gabatà nu na ipamasusu dini ta
Ehipto tô ándà a pa alin dini, tô gó é imun ku na mga gabatà ku. Imun ku
na kanak gabatà si Efraim asta si Manases, magunawa katô bánnal gabatà ku
si Ruben asta si Simeon.
6 Atin ka matà ka pa, dì kud imun na mga gabatà ku tô mga gabatà nu, asal
tingód katô tanà na tanggapán ka mga rubbad ku ka matéya, mému masakup
dan katô grupo katô kaké dan na si Efraim asta si Manases.
7 Tô gó é lumun ku para kandan tingód ka dakál ginawa ku katô innà nu na
si Raquel. Tô igulì a tikud tun ta Mesopotamia, tuuwa iranu su inaté si Raquel
tun ta Canaan madani tun ta lunsud ka Efrata. Iglábbáng ku sikandin madani
tun ta dalan na gukitan tun ta lunsud ka Efrata.” (Tô lunsud ka Efrata, tô gó
é ágngadanan Betlehem áknganni.)
8 Na, tô igkita si Jacob katô duwa gabatà i Jose, iginsà sikandin, na mà din,
“Sadan ni mga mallaki ni?”
9 Igtaba si Jose, na mà din, “Ámmà, ni gó tô duwa gabatà ku na igbággé ka
Manama kanak kannun ta Ehipto.”
Igkagi si Jacob, na mà din, “Papadani nu sikandan, su dumasalla ébô
madigár tô bággén ka Manama kandan.”
10 Tabag bólóg dán si Jacob su tugál dán sikandin. Purisu dì dán tuu ágkita
sikandin. Igpapadani i Jose tô gabatà din, asta igkápkáppan asta igadákkan i
Jacob sikandan.
11 Igkagi si Jacob tun ki Jose, na mà din, “Ándà a panámdám na kumita a pa
áknikó, asal ukit ka tabang ka Manama kanak, ikakita a pa áknikó asta kani
mga gabatà nu.”
12 Na, igkangé i Jose tô gabatà din, asta iglangkáb sikandin tun ta tubang
katô ámmà din sippang ka ikadunggù tô ulu din tun ta tanà.
13 Igawidan i Jose tô duwa gabatà din na si Efraim dadan tun ta ibang
i Jacob, asta si Manases dadan tun ta kawanan. Igpapadani din puman
sikandan tun ki Jacob.
14 Asal igpagsungkálli i Jacob tô bállad din, su bállad din dadan tun ta
kawanan tô igpabówwó din katô ulu i Efraim, agad adi sikandin, asta bállad
din dadan tun ta ibang tô igpabówwó din katô ulu katô kaké na si Manases.
15 Na, igdasal si Jacob ébô madigár tô bággén ka Manama kandan, na mà
din, “Manama, sikuna tô ágpangadapán katô mga kamónaan ku na si Abraham
asta si Isaac. Sikuna tô inalayun ágdóppón kanak sippang áknganni.
16 Tô panaligan nu tô igpaluwà kanak ébô ándà gó makadadat kanak. Mólà
pa ka madigár tô bággén nu kani duwa mallaki. Mólà pa ka dì gó kalingawan
tô ngadan ku asta tô ngadan katô mga kamónaan ku na si Abraham asta si
Isaac ukit kani duwa apù ku. Mólà pa ka kumarapung tô mga gabatà dan
asta tô mga rubbad dan.”

17 Na, tô igkita i Jose na si Efraim tô igpabówwówan katô kawanan bállad
katô ámmà din, dì mému kandin. Purisu igawidan din tô bállad katô ámmà
din ébô alinán din tun ta ulu i Manases.
18 Igkagi si Jose, na mà din, "Ámmà, ánnà nángngà, su ni gó tô kaké. Ni gó tô
kailangan pabówwówan nu katô kawanan bállad nu."
19 Asal igéllé si Jacob, asta igkagi sikandin, na mà din, "Isóddóran ku, Jose!
Isóddóran ku! Mému mabantug pagsik tô mga rubbad i Manases, asal tuu pa
mabantug si Efraim, su imun marapung mga grupo tô mga rubbad din."
20 Purisu madigár tô kadasal din tingód kandan dalám katô álló ka kakagi
din kani, na mà din, "Ákniyu ngadan tô gamitán katô mga rubbad ku ka
kumustan dan tô duma mga manubù, su kumagi dan, 'Mólà pa ka madigár tô
bággén ka Manama ákniyu, iring na ágbággén din ki Efraim asta ki Manases.' "
Ukit kani kadasal din, igimu i Jacob si Efraim na tuu pa mabantug ka
tandingán ki Manases.
21 Na, igkagi si Jacob tun ki Jose, na mà din, "Na, masiggad maté, asal
dóppónan ka katô Manama, asta pólián din tô mga rubbad ta tun ta tanà na
igóddóan katô mga kamónaan ta sayyan.
22 Tingód katô tanà ku tun ta Sikem, ánnà mga kataladi nu tô bággayan ku,
asal sikuna tô bággayan ku. Tô gó é malambù tanà na igagó ku katô mga
Amorihanon tô kasulung ku kandan ukit ka kampilan asta panà ku."

49

Igkagi si Jacob tingód katô mga gabatà din gamama

1 Na, igtawar i Jacob tô langun gabatà din gamama, asta igkagi sikandin,
na mà din, "Padani kód dini kanak, su mulittad ákniyu tingód katô dumunggù
ákniyu tun ta tapuri álló.
2 Mga gabatà ku, padani kód dini kanak. Paminág kó kanak.
3 "Sikuna Ruben tô panganayan ku, tô bákkár ku, asta tô una kakilalaan ka
kasarig ku. Tun ta langun kani mga gabatà ku, sikuna tô tuu ágkabantug asta
tuu ágrespetowan.
4 Asal iring ka katô wayig na ágbahà, su dì ka pakapáttud katô kakalyag nu.
Purisu mandà tô bantug nu, su igpayayyà ka kanak ukit ka kalayuk nu katô
sábbad sawa ku!
5 "Si Simeon asta si Levi, magunawa kó duwa, su ágtagnus kó ka laniban ébô
lumumu kó ka madat.
6 Diya maminág katô kagi yu. Diya mákkás ákniyu. Ukit katô sókó yu, ágmaté
kó. Ukit katô dì kó pakapáttud, ágpantigan yu tô mga baka.
7 Supakan kó katô Manama tingód katô sókó yu, su tuu kó magani asta tuu
kó makamáddang! Passa-assaé tô mga rubbad yu asta makatalap dan tun ta
mga lunsud katô duma mga rubbad ku.
8 "Sikuna Juda tô durungán kani mga kataladi nu. Makapanalu ka katô mga
usig nu. Purisu lumingkóód tô mga kataladi nu tun ta tubang nu.
9 Juda, magani ka iring katô mannanap na ágngadanan liyun na ágdawi katô
ágkakan din, asta gulì tun ta góddóan din asta ágdággà. Ándà manubù na
sumamuk áknikó.
10 Si Juda tô mawid ka tukád ka harì, su manayun tô mga rubbad din
mangulu sippang ka dumunggù tô bánnal harì na bánnalán katô langun
manubù.
11 Ikáttán din tô nati ka asno tun ta séngê ka paras na duwán tuu madigár
buuy. Makému sikandin lumaba katô umpak din tun ta támmák ka buuy ka
paras na inému bino, su tuu marapung tô mga buuy ka paras din.

12 Tô mga mata din tuu pa mallutù ka tandingán katô bino, asta tô ngipán
din tuu pa mapputì ka tandingán katô gatas.
13 “Si Zabulon tô móddô madani tun ta dagat. Angklaan tô mga barko tun
ta góddóan din. Makatigatun sikandin katô tanà sippang tun ta Sidon.
14 “Si Isacar tô iring na mabákkár asno na inalayun ágdággà madani tun ta
piniddan din.
15 Asal ka kumita sikandin na madigár tô lunsud asta madigár tô tanà
dutun, tumiis sikandin ka kahirapan, asta mággár-ággár sikandin lumumu
iring na állang.
16 “Madigár tô kapid i Dan katô mga sakup din, iring na duma mga grupo
ka mga rubbad i Israel.
17 Si Dan tô iring na áppuy tun ta ligad ka dalan na tumungkà katô paa ka
kudà ébô madabù tô manubù na igsaké.
18 “Áglangngagán ku, gimanan ku tô katábbus nu kanak.
19 “Si Gad tô sulungán ka mga mangayó, asal atuwan din sikandan, asta
agtaán din.
20 “Madigár tô káttun tun ta mga kinamát i Aser. Madigár tô makan na
kangén tun kandin iring na madigár ágkakan ka harì.
21 “Si Neftali tô iring na saladáng na dì ágkammát. Madigár tô bónnóng katô
mga gabatà din.
22 “Si Jose tô iring na kayu na igpamula madani tun ta sánnáp. Marapung
tô buuy din, asta makadunggù tô mga panga din tun ta ágbaluy ka koral.
23 Duwán mga manubù na sumulung kandin asta manà kandin, asta
mirrayat kandin.
24 Asal masarig tô panà din, asta mabákkár tô braso din tingód katô
tabang ka Matulus Manama na ágpangadapán ku. Manama tô dumóppón asta
pabákkár ka mga rubbad kani batà ku.
25 Tô Manama na ágpangadapán ku, tô gó é tumabang ákniyu. Tô Manama
na matulus, tô gó é mággé ákniyu ka madigár. Sikandin tô mággé ákniyu ka
udan tikud tun ta langit, asta wayig na ágsánnáp tikud tun ta siráb ka tanà.
Sikandin tô mággé ákniyu ka marapung mga mannanap asta marapung mga
gabatà.
26 Igbággayanna ka Manama ka madigár na tuu pa dakál ka tandingán katô
mga pabungan, asta tuu pa dakál ka tandingán katô ágkáttun tun ta mga
pabunganán na ándà ágtamanán. Jose, mólà pa ka bággayan ka ka Manama
kani langun, su igsalin ka ikandin tun ta langun kataladi nu.
27 “Si Benjamin tô iring na magani mannanap ka kabánnássan na
ágngadanan lobo, su ka sállám ágmaté sikandin ka mga usig din, asta ka mapun
ágkangén din tô kaduwánnan dan.”
28 Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na inému sapulù duwa (12) grupo
tun ta Israel, asta tô gó é igkagi katô ámmà dan tô igpanalan sikandin kandan.
Nángngà tô igkagi din tun ta tagsábbad-sábbad kandan.

Inaté asta iglábbáng si Jacob

29 Na, duwán igpanalan i Jacob katô mga gabatà din, na mà din, “Masig-
gad tumalundug katô mga kamónaan ku na inaté. Lábbángnga tun ta
iglábbángngan katô mga kamónaan ku tun ta takub katô tanà na itigatun i
Efron na Hetihanon
30 tun ta Macpela dadan tun ta silatan ka lunsud ka Mamre tun ta
Canaan. Tô gó é takub asta tô tanà na igbálli i Abraham ki Efron ébô duwán
lábbángnganan din.

31 Iglábbángngan ki Abraham asta katô sawa din na si Sara. Iglábbángngan
ki Isaac asta katô sawa din na si Rebecca. Iglábbángngan ku ki Lea.
32 Tô tanà asta tô takub igbálli tikud tun ta mga Hetihanon sayyan."
33 Pángnga igpanalan si Jacob katô mga gabatà din, igdággà sikandin, asta
inaté.

50

1 Na, igkápkáp si Jose katô ámmà din, asta igsággó asta igadákkan din é
báttuk.
2 Na, igkagi si Jose na pabalsamarán tô lawa katô ámmà din.
3 Dalám ka kappatan (40) álló tô kadugayan ka kabalsamar dan kandin yan
pa ágkapángnga, su tô gó é kadugayan ka kabalsamar ka mga taga Ehipto.
Igranu tô mga taga Ehipto ki Jacob dalám ka kapittuwan (70) álló.
4 Tô ipángnga tô ranu dan kandin, igkagi si Jose tun ta mga opisyales ka harì,
na mà din, "Atin ka duwán kédu yu kanak, ulit yu ni kagi ku tun ta harì.
5 'Tô ándà pa kamaté tô ámmà ku, igtandô a kandin na lábbángngán ku
sikandin tun ta lábbángnganan na igtaganà din dán tun ta Canaan. Purisu ka
mému áknikó, madunna ébô lábbángngán ku, asta mulì a dini.' "
6 Igtaba tô harì, na mà din, "Óó. Pid nu asta lábbáng nu tô ámmà nu, su tô gó
é igtandô nu kandin."
7 Purisu igpanó si Jose ébô lábbángngán din tô ámmà din tun ta Canaan.
Igtákkássan sikandin katô langun opisyales katô harì, mga ágtugállán na
ágsarigan katô harì, asta duma mga manubù na ágkangadanan tun ta Ehipto.
8 Igtákkás pagsik tô langun katô pamilya i Jose, tô mga kataladi din, asta tô
langun manubù tun ta pamilya katô ámmà din. Ándà patákkássi tô marénták
mga gabatà, tô mga karnero, tô mga kambing, asta tô mga baka, asal igóddô
dan tun ta banuwa ka Gosen.
9 Igtákkás pagsik tô mga manubù na igsaké ka mga kalesa asta mga kudà.
Tuu marapung tô mga manubù na igsadun tun ta Canaan.
10 Na, tô igdunggù dan tun ta garikanan tun ta Atad dipag ka Wayig ka
Jordan, idugé dan igdarawit. Iranu si Jose katô ámmà din dalám ka pittu álló.
11 Tô igkita katô mga Canaanhon tô ranu dan tun ta Atad, igkagi sikandan,
na mà dan, "Tuu iranu tô mga taga Ehipto!"
Purisu igngadanan tô lugar na Abel Misraimp
12 Purisu igtuman katô mga gabatà i Jacob tô igpanalan din kandan.
13 Igpid dan tô lawa din tun ta Canaan, asta iglábbáng dan tun ta takub ka
Macpela dadan tun ta silatan ka lunsud ka Mamre. Tô gó é takub asta tanà
na igbálli i Abraham ki Efron na Hetihanon ébô duwán lábbángnganan din.
14 Pángnga iglábbáng si Jose katô ámmà din, igulì sikandin tun ta Ehipto na
igtákkássan katô mga kataladi din asta langun katô duma mga manubù na
igtákkás kandin.

Igkagi si Jose katô mga kataladi din

15 Na, su inaté dán si Jacob, igpatóngkóé tô mga kataladi i Jose, na mà dan,
"Pamánnu ki ka kasókówan ki i Jose, asta ka sumulì sikandin áknita tingód katô
madat na iglumu ta kandin?"
16 Purisu igpólit dan tô kagi dan tun ki Jose, na mà dan, "Tô ándà pa kamaté
tô ámmà ta,
17 igtalan sikandin na ulitan dé sikuna katô kagi din, na mà din, 'Mólà pa
ka pasinsiyaan nu tô mga kataladi nu na iglumu áknikó ka madat dángngan.'

p **50:11** 50:11 Tô kóbadan katô Abel Misraim, "ágranuwanan katô mga taga Ehipto."

Purisu pasinsiyayi ké na mga ágsuguánnán ka Manama na ágpangadapán katô ámmà ta."
Tô igdinág si Jose katô kagi dan, igsággó sikandin.
18 Na, igsadun tô mga kataladi din tun kandin, asta iglingkóód dan. Igkagi
sikandan, na mà dan, "Igsadun ké dini áknikó ébô mému ké na mga állang nu."
19 Asal igkagi si Jose, na mà din, "Yakó ágkamáddangan kanak. Ánnà sakán tô
rumuud ákniyu, su Manama dád tô nángngà rumuud.
20 Agad madat tô iglumu yu kanak, asal igimu yan katô Manama na
madigár, su igimuwa ikandin na gobernador ébô marapung tô mga manubù
na dì maté ka ballus. Purisu sippang áknganni, manté ki pô.
21 Yakó ágkamáddangan, su sakán tô dumóppón ákniyu asta katô mga pamilya
yu."
Madigár tô kagi din kandan ébô dì dan maranu.

Inaté si Jose

22 Igóddô pa tun ta Ehipto si Jose asta tô langun rubbad katô ámmà din.
Ikadunggù ka sábbad gatus sapulù (110) tô idad din.
23 Ikakita pô sikandin katô mga apù din ka abul, na mga apù i Efraim.
Ikakita pô pagsik sikandin katô mga apù din ka abul, na mga gabatà i Makir
na batà i Manases, asta igsipit din sikandan.
24 Na, tô ándà pa kamaté si Jose, igkagi sikandin tun ta mga kataladi din,
na mà din, "Masiggad gó maté, asal yakó ágkatanaan, su inalayun kó dóppónan
ka Manama, asta piddán kó ikandin tikud kannun ta banuwa ni. Pólián kó
ikandin tun ta Canaan na igtandô din katô mga kamónaan ta na si Abraham,
si Isaac, asta si Jacob."
25 Na, igpatandô i Jose tô duma mga rubbad i Jacob, na mà din, "Tandô
kó kanak na piddán yu tô mga tullan ku ka pólián kód katô Manama tun ta
Canaan."
26 Purisu inaté si Jose tun ta Ehipto na sábbad gatus sapulù (110) tô idad din.
Igpabalsamar dan tô lawa din, asta igtagù dan tun ta lungun.

Exodo
Kéwà katô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto

Una Basan

Tô kóbadan kani kagi "Exodo" kéwà. Ni libro tingód katô mga rubbad i Israel na inallang tun ta banuwa ka Ehipto, asta tingód katô kéwà dan. Si Moises tô igsulat kani libro ni. Sikandin tô igsalin ka Manama ébô mid katô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto.

Tun ta libro ka Exodo duwán kappatan kapitulo, asal igubad dád tô tángngà, sippang tun ta bersikulo 17 ka kapitulo 20. Tun ta una kapitulo sippang tun ta kapitulo 14, mabasa tô tingód katô kéwà dan tun ta kallang kandan. Tun ta kapitulo 15 sippang tun ta kapitulo 18, mabasa tô tingód katô kapanó dan tun ta Pabungan ka Sinai. Tun ta kapitulo 19 sippang tun ta kapitulo 20, mabasa tô tingód katô Sapulù Sugù katô Manama kandan.

Ihirapan tô mga rubbad i Israel tun ta Ehipto

1 Ni gó tô mga gabatà gamama i Jacob[a] asta tô tagsábbad-sábbad pamilya
dan na igtákkás kandin tun ta Ehipto.
2 Si Ruben, si Simeon, si Levi, si Juda,
3 si Isacar, si Zabulon, si Benjamin,
4 si Dan, si Neftali, si Gad, asta si Aser.
5 Tô timpo tô, taganà dán si Jose dutun ta Ehipto. Tô langun kani mga
gamama na rubbad i Jacob igdunggù ka kapittuwan (70).
6 Na, tô iglabé dán tô pira ámmé, inaté si Jose, tô mga kataladi din, asta tô
langun manubù na manté tô timpo i Jose.
7 Asal marapung tô mga gabatà dan asta mga apù dan. Ándà kadugé,
igmarapung tô mga rubbad i Israel, asta italap dan gó tun ta kaluwagan ka
banuwa ka Ehipto.
8 Na, duwán mantu harì tun ta Ehipto na ándà sóddór din tingód ki Jose.
9 Igkagi sikandin katô mga sakup din, na mà din, "Tuu marapung asta tuu
pa mabákkár tô mga rubbad i Israel ka tandingán áknita.
10 Purisu kailangan mamasak ki ka kapókit ébô dì dan kumarapung, su atin
ka duwán gira, malát dan tun ta mga usig ta, matu dan áknita, asta miwà dan
tikud tun ta banuwa ta."
11 Purisu igimu dan tô mga rubbad i Israel na iring na mga állang, asta
duwán mga taga Ehipto na igimu na amo dan, su kakalyag dan na kahirapan
tô mga rubbad i Israel ukit ka kalumu dan katô mabággat. Igpirit dan na
igpému katô mga lunsud ka Pitom asta Rameses ébô duwán áglimudanan katô
mga ágkakan para katô harì ka Ehipto.
12 Agad tuu dan igpahirapan katô mga taga Ehipto, asal tuu gó igmarapung
tô mga rubbad i Israel, asta italap dan tun ta Ehipto. Purisu ágkamáddangan
tô mga taga Ehipto tingód katô mga rubbad i Israel.
13 Purisu tuu dan igpahirapan tô kóddô katô mga rubbad i Israel.
14 Tuu dan gó igpahirapan su igpirit dan igpému ka mga materyales ka balé
asta áglumu kada álló tun ta mga kinamát. Ándà kédu dan kandan.
15 Na, igkagiyan katô harì ka Ehipto si Sipra asta si Pua na mga mabaliyan
katô mga gabayi ka Hebreo, na mà din,
16 "Atin ka gawat kó katô mga gabayi ka Hebreo, matayi yu tô mga gabatà
gamama, asal yakó yu ágmatayi tô mga gabatà gabayi."

---

a **1:1** 1:1 Si Jacob, ó si Israel.

17 Asal tuu ágkamáddangan tô mga mabaliyan tun ta Manama. Purisu ándà
dan bánnali tô sugù katô harì. Ándà dan matayi tô mga gabatà gamama.
18 Na, igpatawar katô harì sikandan, asta iginsà, na mà din, “Manan man
ka ándà yu bánnali tô sugù ku ákniyu na kailangan matayan yu tô mga gabatà
gamama?”
19 Igtaba dan, na mà dan, “Sir, magani tô mga gabayi ka Hebreo, asta sékót
dan gó ágpamasusu, su tô dì ké pa ágdunggù, áglássut dán tô gabatà dan. Dì dan
ágkatággasan iring katô mga gabayi ka taga Ehipto.”
20-21 Tingód katô máddang ka mga mabaliyan tun ta Manama, inéduwan tô
Manama kandan, asta igbággayan din sikandan ka mga pamilya. Purisu tô
mga rubbad i Israel ágpanayun na ágrubbad, asta inalayun dan igmabákkár.
22 Na, igsugù katô harì tô langun sakup din, na mà din, “Antug yu tun ta
Wayig ka Nilo tô langun gabatà gamama ka Hebreo na mantu ipamasusu,
asal yakó yu gapili tô mga gabatà dan gabayi.”

2

Ipamasusu si Moises

1 Na, duwán sábbad mama asta sábbad bayi tun ta mga rubbad i Levi na
igpakalyagé.
2 Igmabáddás tô bayi, asta igpamasusu ka mama. Igkita din na madigár é
bónnóng katô batà, asta igállás din dalám ka tállu bulan.
3 Asal su dì dán gó mému állássán tô batà, igkangé katô innà din tô sábbad
basket na igimu tikud tun banban[b] na igtapóngan ka ispalto ébô dì makahu
tô wayig. Igdalám din tô batà tun ta basket asta igpakapó tun ta ligad ka wayig
na sigbáttán.
4 Igtindág tun ta madiyù puri tô tábbé katô batà ébô sumállág ka mamánnu
tô batà.
5 Ándà kadugé, igdunggù tô prinsesa tun ta wayig ébô madigus, róggun
igpanó-panó tô mga ágsuguánnán din tun ta ligad katô wayig. Igkita katô
prinsesa tô basket tun ta ligad ka wayig na sigbáttán, asta igsugù din tô
ágsuguánnán din ébô kangén.
6 Igpókéan katô prinsesa tô basket asta igkita din tô batà. Igsággó tô batà,
asta inéduwan tô prinsesa kandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Hebreo ni batà
ni.”
7 Na, igpadani tô tábbé katô batà, asta iginsà din tô prinsesa, na mà din,
“Malyag ka na mangéya ka sábbad innà ka Hebreo ébô pasusun din ni batà
para áknikó?”
8 Igtaba tô prinsesa, na mà din, “Óó. Kangé ka gó.”
Purisu igpalaguy tô bayi, asta igkangé din tô innà katô batà.
9 Igkagi tô prinsesa kandin, na mà din, “Pid nu ni batà, asta pasusu nu
sikandin. Tandanan ku sikuna.”
Purisu igpid katô innà tô batà din, asta igpasusu din.
10 Tô dakál dán puri tô batà, igpid katô innà din tun ta prinsesa, asta igimu
katô prinsesa na kandin sarili batà. Igkagi sikandin, na mà din, “Igkangé ku
sikandin tikud tun ta wayig.”
Purisu igngadanan din tô batà ki Moises.[c]

Igpalaguy si Moises tun ta Midian

---

b **2:3** 2:3 Banban tô mallayat sigbát iring na balagán na ággamitán para gimun basket asta digu.
c **2:10** 2:10 Tô ngadan Moises, iring katô kagi ka Hebreo, “igkangé.”

11 Na, tô iglabé tô pira ámmé asta dakál dán si Moises, duwán álló na igahà
sikandin katô mga unawa din na Hebreo, asta igkita din na ágpiritán dan
ágpalumun ka mabággat. Igkita din tô sábbad taga Ehipto na áglagpás katô
sábbad Hebreo na állang.
12 Igsérê-sérê si Moises agó duwán kumita kandin, igmatayan din tô taga
Ehipto, asta igtambunan din ka baklayan.
13 Pagkasimag, iglónód puman sikandin, asta igkita din tô duwa Hebreo na
ágpamatayé. Igkagiyan din tô ikasalà, na mà din, "Manan ka áglagpássán nu tô
unawa nu?"
14 Igtaba sikandin, na mà din, "Ándin é katundanan nu? Sadan tô igimu
áknikó na mangulu asta rumuud áknami? Matayanna ikuna iring katô kamaté
nu katô taga Ehipto bani?"
Tuu imáddangan si Moises, su igpanámdám sikandin na ikasóddór kannê tô
langun manubù tingód katô iglumu din.
15 Na, tô ikasóddór tô harì katô iglumu i Moises, kakalyag din na matayan
si Moises. Asal igpalaguy si Moises tun ta Midian.
Tô igdunggù dán si Moises tun ta Midian, igunsad sikandin madani tun ta
sábbad balun.
16 Na, duwán parì ka Midian na si Jetro, asta duwán pittu gabatà din gabayi.
Ágsadun tô mga gabayi tun ta balun ébô mangé ka wayig na inámmán katô mga
karnero asta mga kambing katô ámmà dan.
17 Asal duwán ássa mga taradóppón ka karnero na ágdunggù, asta ágpéwaán
dan tô mga gabayi asta tô mga mannanap dan. Asal igtabangan i Moises tô
mga gabayi ébô dì dan péwaán, asta igkangé din tô wayig ébô minám tô mga
mannanap dan.
18 Tô igulì dan tun ta ámmà dan na si Jetro,[d] iginsà sikandin, na mà din,
"Manan ka sékót kó ikólì?"
19 Igtaba dan, na mà dan, "Duwán sábbad taga Ehipto na igtabang áknami,
asta ándà ké péwai katô ássa mga tarabanté ka karnero. Igkangé pô gó
sikandin ka wayig para áknami, asta igpénám din tô mga mannanap dé."
20 Iginsà tô ámmà dan, na mà din, "Ánda sikandin? Manan ka ándà yu gó
patákkássi? Lónódi yu sikandin, asta pasadun yu dini ébô kuman sikandin
duma áknita."
21 Ignunug si Moises, asta igtákkás kandan. Igóddô sikandin tun kandan,
asta igpakalyagan i Jetro ki Moises tô batà din na si Sefora.
22 Na, igbatà si Sefora ka mama, asta igngadanan i Moises tô batà din ki
Gerson,[e] su mà din, "Ánnà a tigbanuwa kannun."
23 Tô iglabé dán tô pira ámmé, inaté tô harì ka Ehipto. Asal tuu pô gó
mappait tô kahirapan katô mga rubbad i Israel tingód ka kallang kandan.
Igpédu-édu dan ka tabang ka Manama kandan.
24 Igpaminág tô Manama katô mga arangán dan, asta isampáttan din tô
kasabotan din ki Abraham, ki Isaac, asta ki Jacob.
25 Igkita din na mappait tô minókitan katô mga rubbad i Israel, asta
inéduwan sikandin kandan.

3

Igtawar katô Manama si Moises

d **2:18** 2:18 Duwán ássa ngadan i Jetro na si Reuel.
e **2:22** 2:22 Tô ngadan Gerson, iring katô kagi ka Hebreo, "ánnà a tigbanuwa."

1 Na, igdóppón si Moises katô mga karnero asta mga kambing katô ugang
din na si Jetro na parì tun ta Midian. Duwán sábbad álló na igpid din tô mga
mannanap tun ta disyerto sippang tun ta Sinai na pabungan ka Manama.[f]
2 Igpakita kandin tô panaligan na YAHWEH[g] na Áglangngagán tun ta mab-
babà kayu na ágrágrág. Isaláббuan si Moises su agad igrágrág tô mabbabà
kayu, asal ándà kagóббó.
3 Igpanámdám sikandin, na, "Manan ka ándà gó kagóббó tô mabbabà kayu?
Padaniyan ku, asta ahaán ku ni kasaláббuan ni."
4 Tô igkita tô YAHWEH na igpadani si Moises, igtawar sikandin tikud tun ta
tángngaan katô mabbabà kayu, na mà din, "Moises, Moises!"
Igtaba si Moises, na mà din, "Kannunna."
5 Igkagi tô Manama, na mà din, "Yaka ágpadani. Lusut nu yan sandalyas nu,
su ugis ni lugar na ágtindággan nu.
6 Sakán tô Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan nu. Sakán tô
ágpangadapán i Abraham, si Isaac, asta si Jacob."
Purisu igtambunan i Moises tô báttuk din su imáddangan sikandin agó
kasállággan din tô Manama.
7 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Igkita ku na igpahirapan tô mga sakup
ku tun ta Ehipto, asta igdinág ku tô karangin dan kanak tingód katô madat
mga amo dan. Isóddóran ku tô katiis dan katô mga kahirapan.
8 Purisu igsunnadda ébô paluwaán kud sikandan tikud tun ta bállad katô
mga taga Ehipto, asta péwaán kud sikandan tikud tun ta banuwa ka Ehipto.
Piddán ku sikandan tun ta ássa banuwa na madigár gó asta tuu malambù.
Bággén ku kandan tô kaluwagan katô banuwa na igóddóan katô mga Canaan-
hon, mga Hetihanon, mga Amorihanon, mga Perisihanon, mga Hebihanon,
asta mga Jebusihanon.
9 Igdinág ku tô karangin katô mga rubbad i Israel, asta igkita ku na tuu dan
igpahirapan katô mga taga Ehipto.
10 Purisu papiddán ku sikuna tun ta harì ka Ehipto. Sikuna tô mid katô mga
sakup ku na mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto."
11 Asal igkagi si Moises, na mà din, "Mabbabà é kamanubuan ku. Dì mému
na sakán tô pasadunán nu tun ta harì ébô mid katô mga rubbad i Israel tikud
tun ta Ehipto!"
12 Igkagi tô Manama, na mà din, "Tákkássan ku sikuna, asta pángnga péwaán
ku sikiyu na mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto, mangadap kó langun
kanak nit pabungan ni. Ukit kani, kasóddóran nu na sakán tô igpapid áknikó."
13 Asal igkagi si Moises tun ta Manama, na mà din, "Atin ka sadunan
ku tô mga rubbad i Israel, asta kagiyan ku sikandan, na 'Tô Manama na
ágpangadapán katô mga kamónaan ta tô igpapid kanak dini áknіyu,' dì dan
mánnal kanak, su minsà sikandan na, 'Sadan tô ngadan kani manama ni?'
Ándin é taba ku kandan?"
14 Igkagi tô Manama, na mà din, "Sakán gó tô sakán. Kagiyi nu tô mga
rubbad i Israel, na 'Tô ágpatawar katô sarili din na sakán, sikandin gó tô
igpapid kanak dini áknіyu.' "
15 Na, igkagi puman tô Manama, na mà din, "Ni gó tô kagin nu tun ta mga
rubbad i Israel, 'Tô YAHWEH na Áglangngagán na Manama na ágpangadapán
katô mga kamónaan yu sayyan na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob, sikandin

---

f **3:1** 3:1 Pabungan ka Manama, ó pabungan na igsunnadan katô Manama. g **3:2** 3:2 Tun ta kinagiyan ka Hebreo: YAHWEH, ó Jehovah. Tô mga Hebreo ágkamáddangan na kumagi katô ngadan na YAHWEH, su tun ta panámdám dan na tuu ugis tô ngadan katô Manama. Purisu tô igkagi dan, iggamit dan tô ngadan "Adonai," na kóbadan Áglangngagán.

gó tô igpapid kanak dini ákniyu.' Ni gó tô ngadan ku sippang ka ándà ágtamanán. Ni gó tô ngadan ku na kailangan gamitán katô langun rubbad yu ka dumasal dan kanak.
16 "Saduni nu asta limud nu tô mga ágpangulun katô mga rubbad i Israel,
asta kagiyi nu sikandan, 'Tô YAHWEH na Áglangngagán na Manama na
ágpangadapán katô kamónaan yu na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob, tô gó
tô igpakita kanak. Igkagi sikandin, na mà din: Isóddóran ku asta igkita ku tô
mga madat na iglumu katô mga taga Ehipto ákniyu.
17 Tumandô a ákniyu na péwaán ku sikiyu tikud tun ta kahirapan yu tun ta
Ehipto. Piddán ku sikiyu tun ta banuwa na igóddóan katô mga Canaanhon,
mga Hetihanon, mga Amorihanon, mga Perisihanon, mga Hebihanon, asta
mga Jebusihanon. Tuu gó malambù tô tanà dutun.'
18 Maminág tô mga ágpangulun áknikó. Patákkás ka kandan tun ta harì
ka Ehipto, asta kagiyi yu sikandin, na, 'Igpakita áknami tô Áglangngagán na
Manama na ágpangadapán katô mga Hebreo. Purisu pasadun ké tun ta
disyerto tun ta kadiyuan na tállu álló panón ébô mággé ké katô kailangan
bággén tun ta Áglangngagán na Manama dé.'
19 Asal isóddóran ku na dì kó gó papanón katô harì ka Ehipto sippang ka
kasóddóran din na tuuwa matulus.
20 Purisu gamitán ku tô katulusan ku, asta supakan ku tô mga taga Ehipto
ukit katô mga kasalábbuan na lumun ku. Ukit katô lumun ku, papanón din
sikiyu ébô miwà kó.
21 Ukit katô lumun ku kandan, respetowan kó katô mga taga Ehipto. Purisu
ka miwà kó, tuu dakál tô bággén dan ákniyu asta piddán yu.
22 Tô tagsábbad-sábbad bayi na mga rubbad i Israel mamuyù katô mga
simbalé dan na taga Ehipto asta tikud tun ta mga gabayi na góddô tun ta balé
dan. Pamuyuán dan tô mga umpak, tô mga salagbat, tô mga pangkis, asta tô
mga bulawan arites. Pómpak yu ni tun ta mga gabatà yu. Ukit katô kapamuyù
yu kandan, piddán yu tô langun kaduwánnan katô mga taga Ehipto."

4

Igbággé katô Manama tô katulusan ki Moises

1 Igtaba si Moises katô Áglangngagán, na mà din, "Asal dì mánnal tô mga
rubbad i Israel kanak. Dì dan maminág katô kagin ku kandan, su kumagi
dan, na, 'Ándà gó pakita tô Áglangngagán áknikó,' "
2 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Ándin yan gawidan nu?"
Igtaba si Moises, na mà din, "Tukád ku."
3 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Dabù nu yan tun ta tanà."
Tô igdabù dán i Moises tô tukád din tun ta tanà, minému na áppuy, asta
igpalaguy si Moises.
4 Na, igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Awidi nu yan ikug din."
Purisu igawidan i Moises tô ikug, asta inému dán puman na tukád.
5 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Lumu nu ni kasalábbuan ébô mánnal
dan na igpakita áknikó tô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô mga
kamónaan dan na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob."
6 Na, igkagi puman tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Dalám nu yan
bállad nu yan ta umpak nu."
Igbánnal si Moises, asta tô igpaluwà din tô bállad din, isalábbuan sikandin
su iglamputì dán tô bállad din ka tétèk.[h]

h **4:6** 4:6 Tétèk, ó sanla.

7 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Dalám nu puman yan bállad nu yan ta
umpak nu.”
Igbánnal si Moises, asta tô igpaluwà din tô bállad din, isalábbuan gó
sikandin, su minólian dán iring katô tibuk lawa din.
8 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka dì dan maminág áknikó asta
ka dì dan mánnal tingód katô una kasalábbuan, mánnal dan kani ikaduwa
kasalábbuan.
9 Asal ka dì dan mánnal kani duwa kasalábbuan, asta ka dì dan maminág
katô ágkagin nu, kangé ka ka wayig ka Nilo, asta busbus nu tun ta tanà, su tô
wayig mému na dipanug.”
10 Igkagi si Moises, na mà din, “Áglangngagán, ándà gó kakatigan ku na gulit-
ulit, agad dángngan ó agad nigó ukit katô katóngkô nu kanak. Asal diya tuu
pakabólós,i asta ándà sóddór ku ka ándin tô madigár kagin ku.”
11 Asal igkagi tô Áglangngagán kandin, na mà din, “Sadan tô igimu katô mga
manubù ébô makakagi dan? Sadan tô igimu katô mga manubù na ómmó, ó
bingál, ó makakita, ó bólóg? Sakán dád na Áglangngagán tô makému!
12 Purisu panó ka, su tabangan ku sikuna ébô nángngà tô kakagi nu, asta
ulitán ku áknikó ka ándin tô kagin nu.”
13 Asal igkagi si Moises, na mà din, “Áglangngagán, pasinsiyayiya. Atin ka
mému, ássa dád tô suguán nu.”
14 Purisu isókó tô Áglangngagán ki Moises, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Duwán kataladi nu na si Aaron na Levita. Ikasóddórra na katig sikandin
ágkagi-kagi. Igpanó dán sikandin ébô sumumar áknikó. Kadayawan sikandin
ka kumita áknikó.
15 Sikandin dád tô pakagin nu katô kakalyag nu kagin. Tabangan ku sikiyu
kumagi, asta kagiyan ku sikiyu ka ándin tô lumun yu.
16 Si Aaron tô taraulit katô kagi nu tun ta mga manubù. Méring ka na
Manama tun ki Aaron, su mulit sikandin katô kagi nu, iring na propeta na
gulit katô kagi ka Manama tun ta mga manubù.
17 Pid nu yan tukád nu, su yan gó tô gamitán nu ébô imun nu tô mga
kasalábbuan.”

Iglónód si Moises tun ta Ehipto

18 Na, iglónód si Moises tun ta ugang din na si Jetro, asta igkagi sikandin, na
mà din, “Atin ka mému áknikó, lumónódda tun ta mga gakád ku tun ta Ehipto
ébô kasóddóran ku ka manté pô sikandan.”
Ignunug si Jetro, asta igkagi sikandin, na mà din, “Mólà pa ka madigár tô
kapanó nu.”
19 Tô ándà pa panó si Moises tikud tun ta Midian, igkagi tô Áglangngagán
kandin, na mà din, “Lónód ka tun ta Ehipto, su inaté dán tô langun manubù
na malyag mimmaté áknikó.”
20 Purisu igpid i Moises tô sawa din asta tô mga gabatà din gamama, asta
igpasaké din tun ta asno. Igsadun dan tun ta Ehipto. Igpid din tô tukád na
igpapid ka Manama kandin.
21 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Atin ka dumunggù kad tun
ta Ehipto, imu nu gó tô mga kasalábbuan tun ta tubang katô harì ukit katô
katulusan na igbággé ku áknikó. Asal patággasán ku tô ulu din ébô dì din
péwaán tô mga rubbad i Israel.
22 Kagiyi nu tô harì, ‘Ni gó tô kagi katô Áglangngagán áknikó: Tô mga rubbad
i Israel iring gó na sarili batà ku, iring na tambang kaké batà ku.

---

i **4:10** 4:10 Pakabólós, ó pakabalós. Magunawa tun ta 6:12,30.

23 Igkagiyan ku sikuna na kailangan péwaán nu tô batà ku ébô mangadap
sikandin kanak. Asal su igéllé ka, matayan ku tô tambang kaké batà nu
mama.' "
24 Tô igdággà dan tun ta dalan, igpadani tô Áglangngagán tun ki Moises ébô
matayan pád sikandin.
25 Asal igawid si Sefora ka matam batu, asta igtupuwan din tô batà din.
Igpólét din tô kindal na igtampád tun ta pusù din.[j]
26 Purisu ándà matayi katô Áglangngagán si Moises. Na, igkagi si Sefora ki
Moises, na mà din, "Sikuna tô duma ku na igdaddasan ka dipanug!" Tô gó é
igkagi din tingód katô katupu din katô batà din.
27 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Aaron, na mà din, "Sadun ka tun ta disyerto,
asta sumar nu si Moises."
Purisu igpanó si Aaron, asta igkita din si Moises tun ta Sinai na pabungan
ka Manama. Tô igpakitaé dan, igadákkan din si Moises.
28 Igulitan i Moises si Aaron katô langun na igkagi katô Áglangngagán
kandin tingód katô lumun din asta kagin din. Igulitan din tingód katô langun
kasalábbuan na palumun katô Áglangngagán kandin.
29 Purisu igsadun si Moises asta si Aaron tun ta Ehipto, asta igpaglimud dan
tô langun ágpangulun ka mga rubbad i Israel.
30 Igulit si Aaron kandan tingód katô langun na igkagi katô Áglangngagán ki
Moises, asta igimu din[k] tô langun kasalábbuan tun ta tubang dan.
31 Igbánnal dan na si Moises asta si Aaron tô igpapid katô Áglangngagán.
Tô ikasóddór dan na inéduwan tô Áglangngagán katô mga rubbad i Israel, asta
igkita tô Áglangngagán katô kahirapan dan, igunduk asta igpangadap dan.

5

Igtubang si Moises asta si Aaron katô harì ka Ehipto

1 Na, pángnga igpalimudé, igsadun si Moises asta si Aaron tun ta harì ka
Ehipto, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Ni gó tô kagi katô Áglangngagán
na Manama na ágpangadapán katô mga rubbad i Israel: Péwà nud tô mga
sakup ku ébô madun dan tun ta disyerto, su kailangan palimudé dan ébô
pabantugánna ikandan."
2 Asal igtaba tô harì, na mà din, "Sadan ni Áglangngagán? Manan ka
kailangan bánnalán ku sikandin asta manan ka péwaán ku tô mga rubbad i
Israel? Ándà a gó kilala kandin, asta dì ku gó péwaán tô mga rubbad i Israel."
3 Na, igtaba si Moises asta si Aaron, na mà dan, "Igpakita áknami tô Manama
na ágpangadapán katô mga Hebreo. Pasadun ké tun ta disyerto na ágkadunggù
ka tállu álló ágpanón ébô mággé ké katô kailangan bággén tun ta Áglangngagán
na Manama dé. Atin ka dì dé ni lumun, matayan ké ikandin ukit ka bógók ó
gira."
4 Igtaba tô harì, na mà din, "Yakó ágbaring katô mga manubù tun ta áglumun
dan! Palónód yu tô langun állang tun ta mga áglumun dan!
5 Igmarapung dán gó ni mga manubù kannun ta Ehipto, asta pasódóán yu
pád sikandan ébô dì dan lumumu!"
6 Tô álló tô, igsugù katô harì tô mga ágsuguánnán din na taga Ehipto asta tô
mga amo na mga rubbad i Israel, na mà din,

---

j **4:25** 4:25 Tun ta kinagiyan ka Hebreo, "pusù din." Ándà kasóddóri ka pusù katô batà i Sefora ó pusù i Moises. k **4:30** 4:30 Tun ta kinagiyan ka Hebreo, "igimu din." Ándà kasóddóri ka si Moises ó si Aaron tô igimu.

7 “Yakó ágbággé katô ragami tun ta mga manubù na ágbalát katô libutà asta
ragami ébô duwán ágkagamit para gimun balé. Sikandan tô pakangén yu katô
ragami.
8 Asal kailangan magunawa gó tô karapungan ka mga tisal na gimun dan.
Yakó yu ágkulangi. Tukukán gó sikandan. Purisu ágrangin dan na péwaán ku
sikandan ébô madun dan tun ta disyerto asta mággé dan tun ta manama dan.
9 Dugangi yu pa baling tô kailangan lumun dan ébô tuu dan ágkasasó tingód
katô mga áglumun dan, asta dì dan dán maminág katô mga bulaló.”

10 Purisu igpanó tô mga ágsuguánnán din asta tô mga amo, asta igkagi
sikandan katô mga rubbad i Israel, na mà dan, “Igsugù tô harì na dì kód
bággayan ka ragami.
11 Sikiyu dán tô mangé katô ragami agad ánda, asal kailangan imun yu tô
karapungan ka mga tisa na magunawa katô igimu yu tô iglabé.”

12 Purisu tô langun rubbad i Israel, igpanalap dan ka ragami tun ta
kaluwagan ka banuwa ka Ehipto.
13 Inalayun dan ágpiritán katô mga amo dan. Igkagi tô mga amo dan, na mà
dan, “Imu yu tô karapungan ka mga tisa kada álló na magunawa katô igimu
yu tô iglabé.”

14 Marag áglagpássán katô mga ágsuguánnán katô harì tô mga amo na
rubbad i Israel. Ginsà dan, na mà dan, “Manan ka ándà kó ikému katô
karapungan ka mga tisa ni álló ni na magunawa katô igimu yu tô iglabé?”

15 Na, tô mga amo na rubbad i Israel igsadun tun ta harì, asta igpédu-édu
dan, na mà dan, “Sir, yaka ágpahirap áknami!
16 Ándà dán ragami na ágbággén áknami, asal ágpémun ké pô gó katô
karapungan ka mga tisa na magunawa katô igimu dé tô iglabé. Agad ándà
salà dé, áglagpássán ké pô gó! Asal tô salà tun ta mga sakup nu.”

17 Asal igtaba tô harì, na mà din, “Tukukán kó gó! Ánnà kó malóggód áglumu!
Purisu igpédu-édu kó na péwaán ku sikiyu ébô mággé kó tun ta Áglangngagán
yu.
18 Lónód kó tun ta áglumun yu! Ándà ragami na bággén ákniyu, asal
kailangan mimu kó katô karapungan ka mga tisa na magunawa katô igimu
yu tô iglabé.”

19 Igkita tô mga amo ka mga rubbad i Israel na ándà gó mému dan ébô
méwà tô kahirapan dan, su igsugù tô harì kandan na kailangan magunawa
tô karapungan ka mga tisa na imun dan kada álló.
20 Tô igtananan dan tô harì, igsumar dan si Moises asta si Aaron na gangat
kandan,
21 asta igkagiyan dan, na mà dan, “Mólà pa ka kitanán pád katô
Áglangngagán tô iglumu yu, asta supakan kó ikandin, su ukit ákniyu, miringasa
tô harì asta tô mga opisyales din áknami. Igbággé yu kandan tô gunayan ébô
matayan ké ikandan.”

22 Purisu igdasal dán puman si Moises tun ta Áglangngagán. Igkagi sikandin,
na mà din, “Áglangngagán, manan ka igpadunggù nu ni kahirapan tun ta mga
sakup nu? Manan ka igpapidda ikuna?
23 Su tikud gó katô katubang ku ka harì ébô ulitán ku tô kagi nu, igpahira-
pan din baling tô mga sakup nu, asta ándà palang tabang nu kandan!”

---

l **5:8** 5:8 Tisa tô iring na hollow block para gimun balé.

6

1 Asal igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Dì madugé, kitanán nu
tô lumun ku katô harì ka Ehipto. Atin kinnaman din tô katulusan ku, péwaán
din tô mga sakup ku, asta piritán din gó sikandan ébô malaguy dan tikud tun
ta banuwa din.”

Igtawar puman ka Manama si Moises

2 Igkagi tô Manama ki Moises, na mà din, “Sakán tô Áglangngagán.
3 Igpakita a ki Abraham, ki Isaac, asta ki Jacob. Igpasóddór ku kandan na
sakán tô Tuu Matulus Manama, asal ándà ku pasóddóri kandan tô ngadan ku
na YAHWEH.[m]
4 Igimu ku pagsik tô kasabotan tun kandan, su bággén ku kandan tô
banuwa ka Canaan na igóddóan dan sayyan iring na mga bisita.
5 Igdinág ku tô mga arangán katô mga rubbad i Israel na igállang katô mga
taga Ehipto, asta isampáttan ku tô kasabotan ku tun kandan.
6 Purisu ulit nu ni kagi ku tun ta mga rubbad i Israel, ‘Sakán tô Áglangngagán.
Péwaán ku sikiyu tikud tun ta kallang ákniyu tun ta Ehipto. Ukit katô
katulusan ku padungguan ku sikandan katô supak na makamáddang, asta
tábbusán ku sikiyu.
7 Imun ku sikiyu na kanak mga manubù, asta mémuwa na Manama yu. Atin
ka paluwaán ku sikiyu tikud tun ta kallang ákniyu tun ta Ehipto, kasóddóran
yu na sakán tô Áglangngagán na Manama yu.
8 Piddán ku sikiyu tun ta banuwa na igtandô ku ki Abraham, ki Isaac,
asta ki Jacob! Bággén ku ni banuwa ákniyu ébô matigatun yu. Sakán tô
Áglangngagán.’ ”
9 Agad igulit ni i Moises tun ta mga rubbad i Israel, asal ándà dan paminág
kandin, su inandaan dan dán ka gimanan tingód katô kahirapan ka kallang
kandan.
10 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din,
11 “Lónód ka tun ta harì ka Ehipto, asta kagiyi nu sikandin na kailangan
péwaán din tô mga rubbad i Israel tikud tun ta banuwa din.”
12 Asal igtaba si Moises, na mà din, “Atin ka dì maminág kanak tô mga
rubbad i Israel, sobra pa na dì maminág tô harì, su diya tuu pakabólós ágkagi.”
13 Asal igsugù katô Áglangngagán si Moises asta si Aaron, na mà din, “Uliti
yu tô mga rubbad i Israel asta tô harì na sikiyu tô igsugù ku ébô mid katô mga
rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto.”

Mga kamónaan i Moises asta i Aaron

14 Ni gó tô mga kamónaan i Moises asta i Aaron. Si Ruben tô tambang kaké
batà i Jacob. Duwán áppat gabatà din gamama, na si Hanoc, si Palu, si Hesron,
asta si Carmi. Tô gó tô mga rubbad i Ruben.
15 Si Simeon duwán ánnám gabatà din gamama, na si Jemuel, si Jamin, si
Ohad, si Jaquin, si Sohar, asta si Saul na batà katô bayi na Canaanhon. Tô gó
tô mga rubbad i Simeon.
16 Si Levi duwán tállu gabatà din gamama, na si Gerson, si Cohat, asta si
Merari. Igdunggù ka sábbad gatus tállu pulù pittu (137) tô idad i Levi.
17 Si Gerson duwán duwa gabatà din gamama, na si Libni asta si Simei.
Marapung tô mga rubbad dan.
18 Si Cohat duwán áppat gabatà din gamama, na si Amram, si Isar, si Hebron,
asta si Usiel. Igdunggù ka sábbad gatus tállu pulù tállu (133) tô idad i Cohat.

---

m **6:3** 6:3 Tingód katô ngadan YAHWEH, ahaán tô Exodo 3:2.

19 Si Merari duwán duwa gabatà din gamama, na si Mali asta si Musi. Tô gó
tô mga rubbad i Levi.
20 Igkalyagan i Amram si Jocabed na tábbé katô ámmà din, asta igbatà si
Jocabed ki Aaron asta ki Moises. Igdunggù ka sábbad gatus tállu pulù pittu
(137) tô idad i Amram.
21 Si Isar duwán tállu gabatà din gamama, na si Core, si Nefeg, asta si Secri.
22 Si Usiel duwán tállu gabatà din gamama, na si Misael, si Elsafan, asta si
Setri.
23 Igkalyagan i Aaron si Eliseba na batà i Aminadab asta tábbé i Nason.
Igbatà sikandin ki Nadab, ki Abihu, ki Eleasar, asta ki Itamar.
24 Si Core duwán tállu gabatà din gamama, na si Aser, si Elcanas, asta si
Abiasaf. Tô gó tô mga rubbad i Core.
25 Si Eleasar tô batà mama i Aaron. Igkalyagan din tô sábbad batà i Futiel,
asta igbatà sikandin ki Pinehas. Ni gó tô mga kamónaan katô mga rubbad i
Levi, asta mga pamilya dan.
26 Iglista tô ngadan i Moises asta i Aaron apil katô duma mga rubbad i
Jacob. Sikandan tô igkagiyan katô Áglangngagán, na mà din, “Sikiyu tô mid
katô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto.”
27 Si Moises asta si Aaron tô igkagi tun ta harì ébô péwaán din tô mga rubbad
i Israel tikud tun ta Ehipto.

Igsugù puman katô Áglangngagán si Moises asta si Aaron

28 Na, tô igtóngkô tô Áglangngagán ki Moises tun ta Ehipto,
29 igkagi sikandin, na mà din, “Sakán tô Áglangngagán! Kagiyi nu tô harì ka
Ehipto katô igkagi ku áknikó.”
30 Asal igtaba si Moises, na mà din, “Su diya tuu pakabólós ágkagi, manan
ka maminág tô harì kanak?”

7

1 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Imun ku sikuna iring na
Manama tun ta tubang katô harì ka Ehipto, asta imun ku tô kataladi nu si
Aaron iring na propeta nu na kumagi tun ta harì.
2 Kagiyi nu si Aaron katô langun na ágsuguán ku áknikó. Sikandin tô
sumugù katô harì na kailangan péwaán din tô mga rubbad i Israel tikud tun
ta banuwa din.
3 Asal patággasán ku tô ulu ka harì. Agad imun ku tô marapung mga
kasalábbuan tun ta Ehipto,
4 asal dì sikandin maminág áknikó. Purisu ukit katô katulusan ku, supakan
ku tô mga taga Ehipto ukit ka marapung mga supak, asta sakán tô mid katô
langun sakup ku tikud tun ta Ehipto.
5 Atin ka pakitanán ku tô katulusan ku tun ta mga taga Ehipto, asta piddán
ku tô mga rubbad i Israel tikud tun ta banuwa dan, kasóddóran dan na sakán
tô Áglangngagán.”
6 Purisu igbánnal si Moises asta si Aaron katô igsugù ka Áglangngagán
kandan.
7 Tô igtubang si Moises asta si Aaron katô harì ka Ehipto, kawaluwan (80)
tô idad i Moises, asta kawaluwan tállu (83) tô idad i Aaron.

Tô tukád i Aaron

8 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron, na mà din,
9 “Kumagi tô harì ka Ehipto ákniyu na kailangan duwán kasalábbuan na
imun yu ébô kasóddóran din na igpapid kó ka Manama. Purisu kagiyi nu si

Aaron na dabuán din tô tukád din tun ta tanà na tubang katô harì ébô mému na áppuy."
10 Na, igsadun si Moises asta si Aaron tun ta harì, asta igimu dan tô kasalábbuan na igsugù katô Áglangngagán kandan. Igdabù i Aaron tô tukád din tun ta tanà na tubang katô harì asta mga opisyales din, asta inému na áppuy.
11 Na, igpatawar katô harì tô mapandé mga sakup din asta tô mga tarasalamangka, asta ukit katô mga salamangka dan igimu dan pagsik tô kasalábbuan na igimu i Aaron.
12 Igdabù dan tô kandan mga tukád tun ta tanà, asta inému na mga áppuy. Asal iglámmád katô tukád i Aaron tô kandan mga tukád.
13 Asal igmatággas tô ulu ka harì, asta igéllé sikandin na maminág ki Moises asta ki Aaron, magunawa katô taganà igkagi katô Áglangngagán kandan.

Igdunggù tô mga kadattan tun ta Ehipto
Exo 7:14-12:36

Tô dipanug

14 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Tuu matággas tô ulu ka harì, asta dì din péwaán tô mga manubù.
15 Purisu simag ka sállám, atin ka madun tô harì tun ta Wayig ka Nilo, saduni nu sikandin. Pid nu tô tukád nu na inému áppuy, asta angati nu sikandin tun ta ligad katô wayig.
16 Kagiyi nu sikandin, 'Tô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô mga Hebreo tô igpapid kanak dini áknikó ébô kagin ku áknikó na kailangan péwaán nu tô mga sakup din ébô mangadap dan kandin tun ta disyerto. Sippang áknganni igéllé ka asta ándà ka paminág kandin.
17 Na, igkagi katô Áglangngagán na duwán gó lumun din ébô kasóddóran nu na sikandin gó tô Áglangngagán. Gamitán ku ni tukád ku asta lagpássán ku ni Wayig ka Nilo ébô mému na dipanug.
18 Maté tô mga sáddà, asta kumawù ni wayig. Dì dán makénám tô mga taga Ehipto katô wayig tikud tun ta Nilo.' "
19 Na igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Kagiyi nu si Aaron ébô tádduán din ka tukád tô langun wayig na garus tun ta Ehipto, agad tô tun ta mga kanal, tô tun ta mga basakán, asta tô tun ta mga lino. Mému dipanug tô wayig tun ta kaluwagan ka Ehipto, agad tô tun ta mga ágtaguanan na igimu ka kayu ó igimu ka batu."
20 Purisu igbánnal si Moises asta si Aaron katô igsugù ka Áglangngagán kandan. Tun ta tubang katô harì asta mga opisyales din, igtáddù i Aaron tô tukád din, asta iglagpás din tô wayig. Inému na dipanug tô Wayig ka Nilo.
21 Inaté tô mga sáddà, asta igmawù tô wayig. Dì dán makénám tô mga taga Ehipto katô wayig. Inému tô wayig na dipanug tun ta kaluwagan ka Ehipto.
22 Magunawa tô igimu katô mga tarasalamangka na taga Ehipto ukit katô kakatigan dan. Purisu matággas gó tô ulu ka harì. Ándà sikandin paminág ki Moises asta ki Aaron, magunawa katô taganà igkagi katô Áglangngagán.
23 Igulì tô harì tun ta balé din, asta ándà din panámdámmi tô ilumu.
24 Igkali tô langun taga Ehipto tun ta ligad katô wayig ébô makakangé dan ka wayig na ginámmán, su dì gó ágkénám tô Wayig ka Nilo.
25 Iglabé tô pittu álló pángnga igimu ka Áglangngagán tô Wayig ka Nilo na dipanug.

8

Tô mga bakbak

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Sadun ka tun ta harì ka
Ehipto, asta kagiyi nu sikandin, ‘Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán: Péwà nu
tô mga sakup ku ébô mangadap dan kanak.
2 Asal ka méllé ka asta dì nu sikandan péwaán, ipánnuán ku gó tô kaluwagan
ka Ehipto ka marapung mga bakbak.
3 Mapánnù tô Wayig ka Nilo ka mga bakbak. Mahu tun ta balé nu, tun ta
kuwarto nu, asta tun ta katri nu. Mahu tô mga bakbak tun ta mga balé katô
mga opisyales nu, asta mga sakup nu. Mahu gó tô mga bakbak agad tun ta
abu nu, asta tun ta ágmasaanan nu ka pan.
4 Láttuwan ka gó asta tô mga sakup nu, asta tô mga opisyales nu.’ ”

5 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Kagiyi nu si Aaron na
tádduán din ka tukád din tô mga wayig, tô mga kanal, asta tô mga ranó ébô
lumuwà tô mga bakbak asta tumalap tun ta kaluwagan ka Ehipto!”
6 Purisu igbánnal si Aaron ki Moises, asta igluwà tô mga bakbak tikud tun
ta wayig, asta igtalap tun ta kaluwagan ka Ehipto.
7 Magunawa tô igimu katô mga tarasalamangka taga Ehipto ukit katô
kakatigan dan, su igpaluwà dan tô mga bakbak tikud tun ta wayig.

8 Na, igpatawar katô harì si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din, na mà
din, “Dasal kó tun ta Áglangngagán ébô iwaán din tô mga bakbak tikud kanak
asta tikud tun ta mga sakup ku. Péwaán ku gó tô langun yu ébô mangadap kó
katô Áglangngagán.”
9 Igtaba si Moises, na mà din, “Kagi ka dád ka kadángngan tô kadasal ku para
áknikó, tô mga opisyales nu, asta tô mga sakup nu ébô méwà ni mga bakbak
tikud tun ákniyu asta tun ta mga balé yu. Masamà dád tô mga bakbak na tun
ta Wayig ka Nilo.”
10 Igtaba tô harì, na mà din, “Dasal ka para kanak simag.”

Igkagi si Moises, na mà din, “Matuman tô kakalyag nu ébô kasóddóran nu
na ándà ássa manama na duwán katulusan ka tandingán katô Áglangngagán
na Manama dé.
11 Méwà tô mga bakbak tun ákniyu, tun ta mga balé yu, tun ta mga opisyales
nu asta tun ta mga sakup nu. Masamà dád tô mga bakbak na tun ta Wayig ka
Nilo.”
12 Tô igluwà dán si Moises asta si Aaron tikud tun ta balé katô harì, igdasal
si Moises tun ta Áglangngagán tingód katô mga bakbak na igpapid din.
13 Igtuman katô Áglangngagán tô igpamuyù i Moises, asta inaté tô mga
bakbak tun dalám ta mga balé, tun ta luwà ka mga balé, asta tun ta mga
kinamát.
14 Iglimud katô taga Ehipto tô inaté mga bakbak tun ta magdakál mga
kalimud, asta igmawù tô tibuk Ehipto.
15 Asal tô igkita katô harì na inaté dán tô mga bakbak, igpatággas din tô
ulu din, asta ándà paminág ki Moises asta ki Aaron, magunawa katô taganà
igkagi katô Áglangngagán.

Tô mga tagánnák

16 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Kagiyi nu si Aaron na
lagpássán din tô tanà ka tukád din ébô tô barukbuk mému na tagánnák tun ta
kaluwagan ka Ehipto.”

17 Igbánnal dan katô igsugù katô Áglangngagán kandan. Tô iglagpás i Aaron
tô tukád din tun ta tanà, ipánnù ka tagánnák tô mga taga Ehipto asta tô
mga mannanap dan, su tô langun ka barukbuk tun ta Ehipto inému na mga
tagánnák.
18 Igkinnam tô mga tarasalamangka na igimu ka mga tagánnák ukit katô
mga kakatigan dan, asal ándà dan ikému. Ipánnù ka tagánnák tô mga manubù
asta tô mga mannanap dan.
19 Igkagi tô mga tarasalamangka katô harì, na mà dan, “Manama tô igimu
kani kasalábbuan.”
Asal igmatággas gó tô ulu ka harì, asta ándà paminág ki Moises asta ki
Aaron, magunawa katô taganà igkagi katô Áglangngagán.

Tô mga langó

20 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Simag ka tuu sállám,
atin ka madun tô harì tun ta wayig, angati nu sikandin, asta kagiyi nu, ‘Ni
gó tô igkagi katô Áglangngagán: Péwà nu tô mga sakup ku ébô mangadap dan
kanak.
21 Atin ka méllé ka, papiddán ku tô marapung mga langó tun áknikó, tun ta
mga opisyales nu, asta tun ta mga sakup nu. Mapánnù ka mga langó tô mga
balé yu asta tô kaluwagan kani tanà.
22 Asal ássa tô lumun ku para katô mga rubbad i Israel, su ándà langó na
papiddán ku tun ta Gosen na góddóan katô mga sakup ku, ébô makasóddór ka
na sakán tô Áglangngagán agad kannun ta Ehipto.
23 Ássan ku tô kanak mga sakup asta tô áknikó mga sakup. Mému ni na
kasalábbuan simag.’ ”
24 Igimu ni katô Áglangngagán, asta igahu tô marapung mga langó tun ta
balé katô harì, tun ta langun balé katô mga opisyales din, asta tun ta langun
balé tun ta Ehipto. Idattan tô langun tun ta Ehipto tingód katô mga langó.
25 Na, igpatawar katô harì si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din, na mà
din, “Panó kód gó. Bággé yu tô mga mannanap tun ta Manama yu kannun ta
Ehipto.”
26 Igtaba si Moises, na mà din, “Dì mému ni, su miringasa tô mga taga
Ehipto áknami ukit katô kabággé dé ka mga mannanap tun ta Áglangngagán
na Manama dé. Purisu atin ka makakita dan katô kabággé dé, timbagán ké
gó ikandan ka batu ébô maté ké.
27 Kailangan madun ké tun ta disyerto na ágkadunggù ka tállu álló ágpanón
ébô mággé ké katô kailangan bággén tun ta Áglangngagán na Manama dé,
magunawa katô igsugù din áknami.”
28 Purisu igkagi tô harì, na mà din, “Atin ka dì kó madun tun ta madiyù,
péwaán ku sikiyu ébô madun kó tun ta disyerto asta mággé kó katô kailangan
bággén yu tun ta Áglangngagán na Manama yu. Asal dasal kó tun kandin para
kanak.”
29 Igkagi si Moises, na mà din, “Manówad, asta dumasalla tun ta
Áglangngagán ébô simag andaán din tô langó tun áknikó, tun ta mga opisyales
nu, asta tun ta mga taga Ehipto. Asal yakó áglimbung puman áknami. Yaka nu
ágbaringi tô mga rubbad i Israel, su kailangan mággé ké tun ta Áglangngagán
dé.”
30 Igpanó si Moises asta igdasal sikandin tun ta Áglangngagán.
31 Igtuman katô Áglangngagán tô igpamuyù i Moises, asta inéwà tô langun
langó. Ándà palang langó na isamà.

32 Asal igpatággas puman tô harì ka ulu din, asta ándà din péwai tô mga rubbad i Israel.

9

Inaté tô mga mannanap

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Saduni nu tô harì ka Ehipto, asta kagiyi nu sikandin, ‘Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô mga Hebreo: Péwà nu tô mga sakup ku ébô mangadap dan kanak.
2 Atin ka méllé ka pa, asta dì nu puman péwaán,
3 supakan ku sikuna ukit katô makamáddang bógók na dumunggù tun ta mga mannanap yu, tun ta mga kudà, mga asno, mga kamelyo, mga baka, mga karnero, asta mga kambing yu.
4 Asal ássan ku puman tô mga mannanap katô mga rubbad i Israel, su ándà palang mannanap dan na maté.’
5 Na, igsalin katô Áglangngagán tô álló ébô tumanán din ni, su igkagi sikandin na imun din ni simag.”
6 Pagkasimag, igtuman katô Áglangngagán tô igkagi din, asta inaté tô langun mannanap ka mga taga Ehipto, asal tun ta mga mannanap katô mga rubbad i Israel, ándà palang inaté.
7 Duwán mga manubù na igsugù katô harì ébô kasóddóran din ka imánnu tô mga mannanap katô mga rubbad i Israel, asta igulitan dan sikandin na ándà gó palang inaté. Asal igmatággas gó puman tô ulu ka harì, asta ándà din gó péwai.

Tô mga pigsa

8 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron, na mà din, “Kangé kó ka abu tikud tun ta ággóbbówanan. Tô gó é sabudán i Moises tun ta karamag na tubang katô harì.
9 Matalap ni iring na barukbuk tun ta kaluwagan ka Ehipto, asta pigsan tô mga manubù asta tô mga mannanap dan tingód katô barukbuk, asta mému ni na mga bakukang.”
10 Purisu igkangé dan tô abu tun ta ággóbbówanan, asta igtubang dan tô harì. Igsabud i Moises tun ta karamag, asta igpigsa tô mga taga Ehipto asta tô mga mannanap dan, asta inému na mga bakukang.
11 Ándà ikatubang tô mga tarasalamangka ki Moises, su igpigsa dan, magunawa katô duma mga taga Ehipto.
12 Asal igpatággas gó katô Áglangngagán tô ulu ka harì, asta ándà din pam-inággi si Moises asta si Aaron, magunawa katô taganà igkagi ka Áglangngagán.

Igpadabù tô magdakál mga ayis tun ta banuwa

13 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Simag ka tuu sállám, saduni nu tô harì, asta kagiyi nu sikandin, ‘Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô mga Hebreo: Péwà nu tô mga sakup ku ébô mangadap dan kanak.
14 Atin méllé ka pa, papiddán ku tô mga supak tun áknikó, tun ta mga opisyales nu, asta tun ta mga sakup nu ébô kasóddóran nu na ándà ássa na magunawa kanak tun ta tibuk kani banuwa.
15 Atin ka ándà pa kédu ku áknіyu, igmatayan kud pád sikiyu langun. Mému ka papiddan ku sikiyu ka bógók ébô maté kó langun.

16 Asal ándà ku sikiyu matayi ébô kitanán yu tô katulusan ku, asta ébô
pabantugánna ikiyu tun ta kaluwagan ka banuwa.
17 Asal ágpahirap ka pa katô mga sakup ku, asta ándà ka pa péwà kandan.
18 Purisu simag ka iring kani oras ni, padabuán ku tô magdakál mga ayis
iring na mabággat mga batu. Ándà pa idabù iring kani tikud na duwán dán
mga manubù na góddô tun ta Ehipto sippang áknganni.
19 Purisu sugù ka na kailangan pallungán tô langun mannanap asta tô mga
taralumu tun ta kinamát, su madabù tô magdakál mga ayis iring na mabággat
mga batu, asta maté gó tô mga manubù asta tô mga mannanap na itananan
tun ta luwà ka balé.' "
20 Duwán mga opisyales na igbánnal katô igkagi ka Áglangngagán, asta
igpasékót dan igpallung tô mga állang dan asta tô mga mannanap tun ta balé.
21 Asal tô duma mga opisyales na ándà bánnal katô igkagi ka Áglangngagán,
itananan dan tô mga állang dan asta tô mga mannanap dan tun ta luwà ka
balé.
22 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Tayó nu tô bállad nu tun
ta langit ébô madabù tô magdakál mga ayis tun ta kaluwagan ka Ehipto, agad
tun ta mga manubù, tun ta mga mannanap, asta tun ta mga pamulanán tun
ta kinamát."
23 Purisu igtayó i Moises tô tukád din tun ta langit, asta igpakilat katô
Áglangngagán, igpadabù din tô magdakál mga ayis, asta igkirám tun ta
banuwa. Igpadabù katô Áglangngagán tô magdakál mga ayis iring na
mabággat mga batu tun ta kaluwagan ka Ehipto.
24 Tuu mabákkár tô kadabù ka mga ayis, asta marag igkirám. Ándà gó
palang inému iring kani tikud na duwán dán mga manubù na góddô tun ta
Ehipto.
25 Tun ta kaluwagan ka Ehipto, isugatan ka mga ayis tô langun na ándà
pallungi, agad tô mga manubù asta tô mga mannanap dan. Idattan gó puman
tô langun pamulanán asta mga kayu.
26 Tô banuwa ka Gosen na góddóan katô mga rubbad i Israel, tô dád gó tô
lugar na ándà kadabui ka mga ayis.
27 Na, igpatawar katô harì si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din, na
mà din, "Ikasalà a. Nángngà tô iglumu katô Áglangngagán. Ánnà nángngà tô
iglumu ku asta katô mga sakup ku, su ándà ké péwà katô mga rubbad i Israel.
28 Dasal kó tun ta Áglangngagán su dì ké pakatiis kani madat kilat asta
ágkadabù na mga ayis. Péwaán kud gó sikiyu. Dì kéd lumiput áknìyu."
29 Igkagi si Moises kandin, na mà din, "Atin ka panówad tikud tun ta lunsud,
tayón ku tô bállad ku asta dumasalla tun ta Áglangngagán. Sumódô tô kilat asta
tô mga ayis ágkadabù. Purisu kasóddóran nu na Áglangngagán tô tigatun kani
tibuk banuwa.
30 Asal ikasóddórra na sikuna asta tô mga opisyales nu, ándà pô gó máddang
yu katô Áglangngagán na Manama."
31 Idattan tô sebada asta tô mga pamula na ágkangayan katô duru, su tô
sebada malutù dán, asta ágbulak dán tô pamula na ágkangayan katô iring na
duru.
32 Asal ándà kadatti tô trigo, su ándà pa tubù.
33 Na, igtananan i Moises tô harì, asta igpanó sikandin tikud tun ta lunsud.
Tô igtayó si Moises katô bállad din asta igdasal sikandin tun ta Áglangngagán,
igsódô tô kilat asta tô kadabù ka mga ayis.

34 Tô igkita tô harì na igsódô dán tô udan, tô kadabù ka mga ayis, asta tô
kirám, ikasalà dán puman sikandin asta tô mga opisyales din,
35 su igpatággas din puman tô ulu din, asta ándà din péwai tô mga rubbad i
Israel, magunawa katô taganà igkagi katô Áglangngagán ukit ki Moises.

10

Tô mga apang

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Saduni nu tô harì
ka Ehipto. Igpatággas ku tô ulu din asta tô ulu ka mga opisyales din ébô
pakitanán ku tô katulusan ku kandan ukit kani mga kasalábbuan.
2 Atin ka matugál kód, kólitan yu tô mga gabatà yu asta tô mga apù yu tingód
katô mga kasalábbuan na gimun ku ukit ka supak ku katô mga taga Ehipto ébô
makasóddór kó langun na sakán gó tô Áglangngagán."
3 Purisu igsadun si Moises asta si Aaron tun ta harì, asta igkagi sikandan
kandin, na mà dan, "Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán na Manama na
ágpangadapán katô mga Hebreo: Manan ka ágpanayun ka géllé na pabbabà
kanak? Péwà nud tô mga sakup ku ébô mangadap dan kanak!
4 Atin ka manayun ka méllé, banté ka gó, su simag papiddán ku tô mga
apang tun ta banuwa nu.
5 Tingód katô karapungan dan, katambunan tô bówwó ka tanà ébô dì yu gó
kitanán tô tanà. Kannán dan tô langun na ándà kadatti katô kadabù ka mga
ayis. Kannán dan tô langun kayu yu.
6 Mapánnù tun ta mga balé nu na dakál é lagà, tun ta mga balé katô
mga opisyales nu, asta tun ta mga balé katô langun sakup nu. Ándà gó
palang kadattan iring kani tikud na duwán dán mga manubù na góddô tun
ta Ehipto."

Na, igtananan i Moises tô harì.

7 Igkagi tô mga opisyales katô harì, na mà dan, "Manan ka ágpabayaán nu
ni manubù na ágsamuk áknita? Péwà nud tô mga gamama ébô mangadap dan
katô Áglangngagán na Manama dan! Ándà nu pa kasóddóri na idattan dán tô
banuwa ka Ehipto?"
8 Purisu igpalónód katô harì si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din,
na mà din, "Mému dán ka panó kód ébô mangadap kó katô Áglangngagán na
Manama yu. Asal sadan tô manó?"
9 Igtaba si Moises, na mà din, "Manó ké langun, agad tô mga gabatà dé asta
tô mga tugál. Piddán dé tô mga karnero dé, tô mga kambing dé, asta tô mga
baka dé, su palimudé ké ébô pabantugán dé tô Áglangngagán."
10 Igkagi tô harì, na mà din, "Atin ka piddán yu tô langun pamilya yu,
kailangan tabangan kó katô Áglangngagán tingód katô lumun ku ákniyu, su dì
mému piddán yu sikandan. Tuu dán matayyó na madat gó tô plano yu.
11 Dì mému kanak! Mga gamama dád tô makapanó ébô mangadap katô
Áglangngagán, su tô gó é kakalyag yu."

Na, igpéwà dan tikud tun ta tubang katô harì.

12 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Tayó nu tô bállad nu
ébô dumunggù tô mga apang tun ta banuwa ka Ehipto. Matalap dan tô
kaluwagan ka Ehipto, asta kannán tô langun pamulanán na ándà kadatti katô
mga ayis."

13 Purisu igtayó i Moises tô tukád din, asta igpapid katô Áglangngagán tô
mabákkár karamag tikud tun ta silatan ka Ehipto igladé ka álló asta dukilám.
Tô igsállám dán, duwán mga apang na igpid katô karamag.
14 Tuu marapung tô mga apang, asta igsunnad tun ta kaluwagan ka
Ehipto. Ándà palang apang na ikadunggù iring kani tikud na duwán dán mga
manubù na góddô tun ta Ehipto, asta ándà dán palang dumunggù iring kani.
15 Itambunan katô mga apang tô bówwó ka tanà tun ta kaluwagan ka Ehipto
sippang igmétám tô tanà. Igkan dan tô langun pamulanán asta tô mga buuy
ka kayu na ándà kadatti ukit ka kadabù ka mga ayis. Ándà gó palang malunnó
daun na isamà tun ta kaluwagan ka Ehipto.
16 Na, sékót igpatawar katô harì si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din,
na mà din, “Bánnal na ikasalà a tun ta Áglangngagán na Manama yu asta tun
ákniyu.
17 Pasinsiyayiya kani salà na ilumu ku nigó, asta dasal kó tun ta
Áglangngagán na Manama yu ébô iwaán din ni tuu madat supak.”
18 Purisu igtananan i Moises tô harì, asta igdasal sikandin tun ta
Áglangngagán.
19 Purisu igpapid katô Áglangngagán tô mabákkár karamag na tikud tun ta
salláppan, asta ipid tô mga apang tun ta Dagat na Mallutù.[n] Ándà gó palang
apang na isamà, agad sábbad, tun ta kaluwagan ka Ehipto.
20 Asal igpatággas puman katô Áglangngagán tô ulu ka harì, asta ándà din
péwai tô mga rubbad i Israel.

Tô kangittángngan

21 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Tayó nu tô bállad nu tun
ta langit ébô dumunggù tô kangittángngan tun ta kaluwagan ka Ehipto. Tuu
kumangittáng asta makamáddang.”
22 Purisu igtayó i Moises tô bállad din tun ta langit, asta igdunggù tô tuu
kangittángngan tun ta kaluwagan ka Ehipto sippang tun ta ikatállu álló.
23 Ándà pakitaé tô mga taga Ehipto, asta ándà dan luwà tikud tun ta mga
balé dan dalám ka tállu álló. Asal mappawà tô tun ta góddóan katô mga rubbad
i Israel.
24 Igpatawar katô harì si Moises, asta igkagiyan din, na mà din, “Makapanó
kód langun ébô mangadap kó katô Áglangngagán. Mému ka mákkás dán ákniyu
tô mga gabayi asta tô mga gabatà yu. Asal tô dád mga karnero, tô mga
kambing, asta tô mga baka tô tananan yu dini.”
25 Asal igtaba si Moises, na mà din, “Dì mému! Kailangan piddán dé pagsik
tô mga mannanap na matayan asta góbbón ébô bággén dé tun ta Áglangngagán
na Manama dé.
26 Kailangan piddán dé tô langun mannanap dé. Dì mému ka duwán
tananan, agad sábbad, ébô makasalin ké katô matayan dé asta bággén dé tun
ta Áglangngagán na Manama dé. Dì ké pa makasóddór ka ándin mannanapi tô
matayan dé sippang ka dumunggù ké.”
27 Asal igpatággas puman katô Áglangngagán tô ulu ka harì, asta ándà din
péwai.
28 Igkagi tô harì ki Moises, na mà din, “Iwà ka kannun ta tubang ku,
asta yakad gó ágpakita puman kanak, su atin ka kitanán ku puman sikuna,
pamatayan ku.”

---

n **10:19** 10:19 Dagat na Mallutù, ó Dagat katô mga Banban.

29 Igtaba si Moises, na mà din, “Matuman tô kakalyag nu! Dì kad puman
kumita kanak.”

11

Inaté tô mga tambang kaké gabatà gamama

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Papiddán ku tô sábbad pa
supak tun ta harì ka Ehipto asta tun ta mga sakup din ébô péwaán kó ikandin.
Atin ka péwaán kód, pamagaan kó gó ikandin ébô makéwà kó.
2 Kagiyi nu tô mga rubbad i Israel ébô pamuyuán dan tô mga salagbat, tô
mga pangkis, asta tô bulawan mga arites tun ta mga simbalé dan na taga
Ehipto.”
3 Igimu ka Áglangngagán na kadayawan tô mga taga Ehipto tingód katô mga
rubbad i Israel. Tô mga opisyales ka harì asta tô mga taga Ehipto igrespeto ki
Moises na sábbad ágkabantug manubù tun ta Ehipto.
4 Purisu igkagi si Moises katô harì, na mà din, “Ni gó tô igkagi ka
Áglangngagán: Tángngà ka dukilám, panó-panówa tun ta kaluwagan ka Ehipto.
5 Maté tô langun tambang kaké gabatà gamama dini ta Ehipto, agad tô
tambang kaké batà mama katô harì na sumui kandin, asta tambang kaké
batà mama katô állang din na ággiling dád ka trigo. Maté tô mga tambang kaké
nati mama katô mga baka.
6 Tuu gó mabákkár tô darawitán katô mga manubù tun ta kaluwagan
ka Ehipto. Ándà gó palang darawitán iring kani tikud na duwán dán mga
manubù na góddô tun ta Ehipto, asta ándà dán palang darawitán iring kani.
7 Asal tumagnáp gó tô tun ta mga rubbad i Israel, su agad tô mga asu dì
mábbu katô mga manubù ó mga mannanap ébô kasóddóran nu gó na ássan
katô Áglangngagán tô mga rubbad i Israel tun ta mga taga Ehipto.”
8 Igkagi si Moises, na mà din, “Tumubang tô langun opisyales nu kanak,
asta lumingkóód dan. Pédu-édu dan na miwà a, asta patákkássán ku tô mga
sakup ku. Atin ka matuman dán ni, miwà ad.”
Tuu isókó si Moises, asta igtananan din tô harì.
9 Ituman tô igkagi katô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Dì maminág tô
harì áknikó ébô marapung tô mga kasalábbuan na imun ku tun ta Ehipto.”
10 Agad igimu si Moises asta si Aaron kani mga kasalábbuan tun ta tubang
katô harì, asal igpatággas katô Áglangngagán tô ulu din ébô dì din péwaán tikud
tun ta Ehipto tô mga rubbad i Israel.

12

Tingód katô dukilám ka kalabé

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron dutun ta Ehipto, na mà
din,
2 “Imun ni bulan ni na tagnà bulan ka ámmé para ákniyu.
3 Pasóddór yu tun ta langun rubbad i Israel na tun ta ikasapulù álló kani
bulan ni, tô kada mama na duwán sawa kailangan sumalin ka nati ka
karnero ó nati ka kambing na nángngà para kannán ka kandin pamilya.
Sábbad mannanap tô iyón katô kada pamilya.
4 Atin ka délák dád tô pamilya, asta dì makémmát kuman ka sábbad man-
nanap, sábbad dád mannanap tô kannán katô duwa pamilya na ágpasimbalayé.
Agad ándin tô lumun dan kailangan makanángngà katô karapungan dan asta
kadakállan katô makan dan.

5 Mému ka salinán yu tô karnero ó tô kambing, asal kailangan salinán yu tô
mama na gidad ka sábbad ámmé, asta ándà gó depekto.
6 Iyó yu ni ka ágsalláp dán tô álló katô ikasapulù áppat álló kani bulan ni,o
su tô gó tô álló na padángngané tô langun pamilya katô mga rubbad i Israel
na miyó katô mga mannanap na igsalin dan.
7 Atin ka iyón yu tô mannanap, pólét yu tô dipanug tun ta duwa ligad katô
sállat asta dadan tun datas katô sállat katô mga balé na kannan yu katô mga
mannanap.
8 Atin ka dukilám dán, ággang yu, asta kan yu duma katô pan na ándà
pagpatubù asta katô mga gulay na mappait.
9 Yakó ágkan katô karne na igsabawan ó ándà ággangi. Ággang yu gó tô tibuk
mannanap, agad tô ulu, tô paa, asta tô mga bituka.
10 Kan yu tô tibuk lawa dalám ka dukilám. Yakó ágsamà, agad délák, sippang
ka sállám. Atin ka duwán masamà na dì ágkémmát, góbbó yu.
11 Atin ka kuman kó, kailangan mangómpak kó ébô tumaganà kó na panó.
Állán kó, sandalyas kó, asta awid kó katô tukád yu. Sékót kó kan. Ni gó tô
lumun yu ka dukilám ka lumabéya na Áglangngagán yu.
12 Tô dukilám tô, madunna tun ta Ehipto, asta matayan ku tô langun
tambang kaké mama, agad manubù ó mannanap. Sakán gó tô Áglangngagán,
asta supakan ku tô langun ágmanaman na ágpangadapán tun ta Ehipto.
13 Tô dipanug na pólétán yu tun ta duwa ligad ka sállat, tô gó é pató tun ta
mga balé na góddóan yu. Atin ka kitanán ku tô dipanug, labéyan kù sikiyu.
Agad supakan ku tô mga taga Ehipto, asal dì kó kadattan.
14 Kailangan dì yu kalingawan ni álló ni sippang tun ta ándà ágtamanán.
Kada ámmé, kailangan palimudé kó asta tô mga rubbad yu ébô pabantugánna
ikiyu tingód katô iglumu ku para ákniyu."

Kalimudan Tingód Ka Pan Na Ándà Pagpatubù

15 "Dalám ka pittu álló, kan yu tô pan na ándà pagpatubù. Tun ta tagnà álló,
iwà yu tô langun ka pagpatubù ka pan tikud tun ta mga balé yu, su atin ka
duwán kuman katô pan na duwán pagpatubù tikud tun ta tagnà álló sippang
tun ta ikapittu álló, kailangan péwaán yu sikandin tikud tun ta grupo yu na
mga rubbad i Israel.
16 Tun ta tagnà álló asta tun ta ikapittu álló, palimudé kó ébô mangadap kó
kanak. Tô duwa álló tô, ándà palang lumun yu, asal makému kó móméng.
17 Imu kó gó kani Kalimudan Tingód Ka Pan Na Ándà Pagpatubù ébô dì yu
kalingawan na ni álló ni tô kapid ku katô langun yu tikud tun ta Ehipto. Imu
yu ni álló ni na kalimudan yu, agad sikiyu ó tô mga rubbad yu, kada ámmé
sippang tun ta ándà ágtamanán.
18 Tô tagnà bulan, tikud tun ta dukilám katô ikasapulù áppat (14) álló
sippang ka dukilám katô ikaduwa pulù sábbad (21) álló, kailangan kannán yu
tô pan na ándà pagpatubù.
19 Dalám ka pittu álló, kailangan ándà palang pagpatubù tun ta mga balé yu,
su atin ka duwán kuman katô pan na duwán pagpatubù, agad rubbad i Israel
ó ánnà, kailangan péwaán yu sikandin tikud tun ta grupo yu na mga rubbad i
Israel.
20 Dalám ka pittu álló, yakó gó ágkan katô pan na duwán pagpatubù. Kan yu
dád tô pan na ándà pagpatubù."

Tagnà kakan dan tingód katô dukilám ka kalabé

o **12:6** 12:6 Ahaán tô Exodo 13:4.

21 Igpatawar i Moises tô langun katô ágpangulun ka mga rubbad i Israel, asta
igkagiyan din, na mà din, “Kagiyi yu tô tagsábbad-sábbad pamilya na salinán
dan tô nati ka karnero ó nati ka kambing, asta iyón dan tingód katô kalabé
katô Áglangngagán.
22 Salud yu tô dipanug tun ta palanggana. Tugsak yu tô panga ka isupu tun
ta dipanug na igsalud tun ta palanggana, asta pólét yu tô dipanug tun ta duwa
ligad katô sállat asta dadan tun datas katô sállat. Yakó ágluwà tikud tun ta balé
yu sippang ka sállám,
23 su panó-panó tô Áglangngagán tun ta kaluwagan ka Ehipto ébô matayan
din tô mga taga Ehipto. Asal ka kitanán din tô dipanug tun ta duwa ligad
katô sállat asta dadan tun datas katô sállat, lumabé sikandin. Dì din pahun tô
taramaté na panaligan tun ta balé yu, asta dì matayan tô mga tambang kaké
gabatà yu gamama.
24 Kada ámmé, kailangan bánnalán yu ni sugù, agad sikiyu asta tô mga
rubbad yu sippang tun ta ándà ágtamanán.
25 Atin ka dumunggù kó tun ta tanà na igtandô katô Áglangngagán na bággén
din ákniyu, kailangan inalayun yu bánnalán ni sugù ni.
26 Atin ka minsà tô mga gabatà yu ka manan ka áglumun yu ni ágkémun ni,
27 kagiyi yu sikandan na ni gó tô sugù tingód katô kalabé katô Áglangngagán,
su iglabéyan din tô mga balé na góddóan katô mga rubbad i Israel tun ta
Ehipto. Agad igmatayan din tô mga taga Ehipto, asal ándà ki ikandin matayi.”
Na, tô igpaminág dan ni igkagi i Moises kandan, iglingkóód tô langun dan,
asta igpangadap dan tun ta Áglangngagán.
28 Igpampanó dan, asta igbánnal dan tô igsugù katô Áglangngagán ki Moises
asta ki Aaron.

Igmatayan tô mga tambang kaké gabatà gamama

29 Tun ta tángngà ka dukilám, igmatayan katô Áglangngagán tô langun
tambang kaké gabatà gamama tun ta kaluwagan ka Ehipto, agad tô tambang
kaké batà mama katô harì na sumui kandin, agad tô mga tambang kaké
gabatà gamama katô mga igpriso. Igmatayan din tô tambang kaké mama
katô mga mannanap.
30 Tô dukilám tô, ikannó tô harì, tô mga opisyales din, asta tô langun taga
Ehipto. Igdarawit dan, su duwán inaté tun ta tagsábbad-sábbad balé.
31 Tô dukilám tô, igpatawar katô harì si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan
din, na mà din, “Na, panó kód gó langun, asta iwà kód tikud dini áknami na
mga taga Ehipto. Sadun kó asta pangadap kó katô Áglangngagán na Manama
yu iring katô igkagi din ákniyu.
32 Pid yu tô mga karnero yu, tô mga kambing yu, asta tô mga baka yu, asta
panó kód! Dasal kó pagsik ébô madigár tô dumunggù kanak!”
33 Igpamagaan katô mga taga Ehipto tô mga rubbad i Israel na tumanan
katô banuwa ka Ehipto. Igkagi sikandan, na mà dan, “Atin ka dì kó miwà,
maté ké gó langun.”
34 Purisu igkangé katô mga rubbad i Israel tô mga palanggana na ig-
dalámman ka harina na igmasa dan asal ándà pa tagui ka pagpatubù, igdalám
dan ni tun ta umpak dan, igtángngás dan, asta igpid dan.
35 Igbánnal katô mga rubbad i Israel tô igkagi i Moises kandan, asta igpa-
muyù dan tô mga salagbat, tô mga paningsing, tô mga pangkis, tô bulawan
mga arites, asta tô mga umpak tun ta mga simbalé dan na taga Ehipto.
36 Igimu katô Áglangngagán na madigár tô panámdám katô mga taga Ehipto
tingód katô mga rubbad i Israel, asta igbággé dan tô langun igpamuyù dan.

Ukit ka kapamuyù katô mga rubbad i Israel, inémmát tô kaduwánnan katô mga taga Ehipto.

Igiwà tô mga rubbad i Israel tikud tun ta banuwa ka Ehipto

37 Igpanó tô mga rubbad i Israel tikud tun ta Rameses, asta igsadun dan tun
ta Sucot. Duwán mga ánnám gatus mararan (600,000) na mga gamama, asta
ándà kéyap tô mga gabayi asta mga gabatà. Igpanóttanà dan.
38 Marapung pagsik tô ássa mga manubù na igtákkás kandan, asta mara-
pung tô mga karnero, tô mga kambing, asta tô mga baka dan.
39 Atin ka ágsódô dan ébô kuman, ággamitán dan tô igmasa na ándà pag-
patubù na igpid dan tikud tun ta Ehipto, asta áglutuán dan tô pan tun ta baga.
Tô harina dan ándà tagui katô pagpatubù su sékót dan igpéwà tikud tun ta
Ehipto, asta ándà timpo para taganaán tô ágkannán dan asta patubuán tô pan.
40 Igóddô tô mga rubbad i Israel tun ta Ehipto dalám ka áppat gatus tállu pulù
(430) ámmé.
41 Tun ta tapuri gó álló katô áppat gatus tállu pulù (430) ámmé, igiwà tô mga
sakup katô Áglangngagán tikud tun ta Ehipto.
42 Tô gó tô dukilám na igbanté tô Áglangngagán ébô piddán din tô mga sakup
din tikud tun ta banuwa ka Ehipto. Purisu kailangan ágbanté tô mga rubbad
i Israel ébô dì dan kalingawan tô iglumu katô Áglangngagán kandan, asta
pabantugán dan sikandin kada ámmé sippang tun ta ándà ágtamanán.

Mga sugù tingód katô Kalimudan Ka Kalabé

43 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron, na mà din, “Ni gó tô
mga sugù ku tingód katô Kalimudan Ka Kalabé. Dì mému kuman tô mga ánnà
rubbad i Israel.
44 Asal atin ka igtupuwan tô mga állang na igbálli yu, mému makakan dan.
45 Dì makakan tô mga ágróggun na góddô, asta tô mga taralumu na
ágtandanan.
46 Kailangan kannán ni mannanap tun ta balé na igággangan. Dì mému
piddán yu ni tun ta luwà ka balé. Dì mému pantigán tô mga tullan.
47 Kailangan padángngané tô langun rubbad i Israel tun ta Kalimudan Ka
Kalabé.
48 Atin ka duwán ánnà mga rubbad i Israel na góddô duma ákniyu, asta
malyag dan na mapil ákniyu ébô mamista katô Kalimudan Ka Kalabé, kailan-
gan patupu tô langun gamama ébô makapil dan ákniyu. Makakan dan katô
Kalimudan Ka Kalabé iring katô bánnal na mga rubbad i Israel. Asal dì gó
makakan tô ándà tupuwi.
49 Tô gó tô ágkémun na kailangan ágtumanán katô mga rubbad i Israel, asta
tô ánnà mga rubbad i Israel na góddô tun ákniyu.”
50 Purisu igbánnal katô langun rubbad i Israel tô igsugù katô Áglangngagán
ki Moises asta ki Aaron.
51 Tô gó tô álló na igpid katô Áglangngagán tô mga rubbad i Israel tikud tun ta
banuwa ka Ehipto. Igpaglimud din sikandan tun ta tagsábbad-sábbad pamilya
dan.

13

Ágbággén tô mga tambang kaké gabatà tun ta Áglangngagán

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din,
2 “Bággé yu kanak tô langun tambang kaké gabatà yu gamama asta tô
tambang kaké nati mama katô mga mannanap yu, su kanak sikandan.”

Kalimudan Tingód Ka Pan Na Ándà Pagpatubù

3 Na, igkagi si Moises katô mga manubù, na mà din, “Kailangan dì yu
kalingawan ni álló ni, su ni gó tô kéwà yu tikud tun ta Ehipto na lugar
ka kallang ákniyu. Igpéwà kó katô Áglangngagán ukit katô makasalábbù
katulusan din. (Yakó ágkan katô pan na duwán pagpatubù.)
4 Ni álló ni tun ta tagnà bulan ka Abibp tô kéwà yu tikud tun ta Ehipto.
5 “Purisu atin ka piddán kód katô Áglangngagán tun ta tanà na igóddóan katô
mga Canaanhon, mga Hetihanon, mga Amorihanon, mga Hebihanon, asta
mga Jebusihanon, kailangan palimudé kó gó ni bulan ni. Tô gó tô tanà na tuu
malambù na igtandô katô Áglangngagán tun ta mga kamónaan yu na bággén
din ákniyu.
6 Dalám ka pittu álló, kan yu tô pan na ándà pagpatubù. Tun ta ikapittu álló,
palimudé kó ébô pabantugán yu tô Áglangngagán.
7 Dalám ka pittu álló, kan kó katô pan na ándà pagpatubù. Tun ta kaluwagan
katô banuwa yu, kailangan ándà gó palang pagpatubù ó pan na duwán
pagpatubù.
8 Tô álló tô, pénagpát yu ni tun ta mga gabatà yu, na, ‘Gimun ni langun kani
ébô kasampáttan tô igimu katô Áglangngagán para áknami tô igpéwà ké ikandin
tikud tun ta banuwa ka Ehipto.’
9 “Ni áglumun yu ni iring na pató tun ta bállad yu ó tun ta bukád yu. Ukit
katô kapalimudé yu, dì yu ágkalingawan na kailangan ulit-ulitán yu tô mga
sugù katô Áglangngagán, su sikandin tô igpéwà ákniyu tikud tun ta banuwa ka
Ehipto ukit katô katulusan din.
10 Purisu palimudé kó kada ámmé tun ta timpo na igsalin katô Áglangngagán.
11 “Igtandô tô Áglangngagán na póddóán kó tun ta tanà na igóddóan katô mga
Canaanhon. Atin ka póddóán kó dutun,
12 bággé yu tun ta Áglangngagán tô mga tambang kaké gabatà yu gamama,
asta tô tambang kaké nati mama katô mga mannanap yu, su tô Áglangngagán
tô tigatun kandan.
13 Atin ka ágpamasusun tô tambang kaké nati mama katô asno yu, tábbus yu
ka nati ka karnero. Asal ka dì yu tábbusán tô asno, kailangan táppuán yu tô
alig din ébô maté. Kailangan tábbusán yu tô mga tambang kaké gabatà yu
gamama.
14 “Atin ka duwán álló na minsà tô gabatà yu na manan ka ágtábbusán yu tô
tambang kaké, taba yu sikandan, ‘Igpéwà tô Áglangngagán áknami tikud tun ta
banuwa ka Ehipto. Inallang ké, asal ikéwà ké ukit katô katulusan din.
15 Tô igéllé tô harì na péwà áknami, igmatayan katô Áglangngagán tô mga
tambang kaké gabatà gamama katô taga Ehipto, agad tô mga manubù asta tô
mga mannanap. Purisu ágbággén ta tun ta Áglangngagán tô langun tambang
kaké gabatà ta gamama asta tô mga tambang kaké nati mama katô mga
mannanap. Asal ágtábbusán ta tô mga tambang kaké gabatà ta gamama.’
16 Ni ágkémun ta ni iring na pató tun ta bállad ta ó tun ta bukád ta, su igpéwà
ké katô Áglangngagán tikud tun ta banuwa ka Ehipto ukit katô katulusan din.”

Tô sagulapun asta tô apuy

17 Tô igpéwà katô harì ka Ehipto tô mga rubbad i Israel, ándà dan pókiti
katô Manama tun ta dalan tun ta tanà na igóddóan katô mga manubù na
ágngadanan na Filistihanon, agad madani, su igkagi tô Manama, na mà din,

---

p **13:4** 13:4 Tagnà bulan, ó bulan ka Abib: mga tángngaan ka Marso sippang tun ta tángngaan ka Abril.

“Atin ka dungguan tô mga rubbad i Israel ka gira, mapalin tô panámdám dan,
asta lumónód dan tun ta Ehipto.”
18 Purisu igpid din sikandan na igukit tun ta disyerto dadan tun ta Dagat
na Mallutù. Tô igiwà tô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto, igpid dan tô
mga laniban dan agó duwán sumulung kandan.
19 Igpid i Moises tô mga tullan i Jose, su taganà igtandô tô mga rubbad i
Israel ki Jose sayyan na tô gó é lumun dan. Tô ándà pa kamaté si Jose, igkagi
sikandin, na mà din, “Atin ka péwaán kó katô Manama tikud tun ta Ehipto,
pid yu tô mga tullan ku.”ɋ
20 Tô igpanó dan tikud tun ta Sucot, igkampo dan tun ta Etam, tun ta ligad
katô disyerto.
21 Igladé ka álló na iguna tô Áglangngagán kandan ukit katô sagulapun na
iring na sumbál ébô kasóddóran dan ka ánda tô sadunan dan. Igladé ka
dukilám na iguna sikandin kandan ukit ka apuy na iring na sumbál ébô
tumaddó kandan. Purisu ikapanó dan agad álló asta dukilám.
22 Inalayun dan ágkitanán tô sagulapun ka álló, asta tô apuy ka dukilám.

14

Igtalipag dan tun ta Dagat na Mallutù

1 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din,
2 “Kagiyi nu tô mga rubbad i Israel na sumuwé dan, asta póddô nu pa róggun
sikandan madani tun ta Pihahirot tun ta tángngaan katô Migdol asta Dagat na
Mallutù madani tun ta Baalsepon,
3 su manámdám tô harì ka Ehipto na itadin kó, asta dì kó makaluwà tun ta
disyerto.
4 Patággasán ku tô ulu ka harì, asta agtaán kó ikandin. Purisu pabantugánna
ukit katô kapanaluwan ku katô harì asta katô mga sundalo din. Kasóddóran
katô mga taga Ehipto na sakán tô Áglangngagán.”
Igbánnal katô mga rubbad i Israel tô igsugù ka Manama kandan.
5 Tô igulitan tô harì ka Ehipto na igiwà dán tô mga rubbad i Israel, ipalin
tô panámdám din asta tô panámdám katô mga opisyales din tingód katô mga
rubbad i Israel, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Manan ka igpéwà ta gó tô
mga rubbad i Israel? Ándà dán gó mga állang ta.”
6 Na, igtaganà katô harì tô kalesa din na para ka gira asta tô mga sundalo
din.
7 Igpid din tô ánnám gatus (600) madigár kalesa asta tô duma pa mga kalesa
na ágsakayan katô mga opisyales din.
8 Igpatággas katô Áglangngagán tô ulu ka harì, asta iglupug din tô mga
rubbad i Israel na igiwà ukit katô kadóppón katô Áglangngagán kandan.
9 Iglupig tô langun sundalo katô harì ka Ehipto, agad tô mga igsaké ka
kalesa, tô mga igsaké ka kudà, asta tô mga igpanóttanà. Inasabban dan tô
mga rubbad i Israel na igkampo madani tun ta Pihahirot tun ta ligad katô
Dagat na Mallutù.
10 Na, tô madani dán tô harì asta tô mga sundalo din, tuu imáddangan tô mga
rubbad i Israel, asta igrangin dan katô Áglangngagán.
11 Igkagi sikandan ki Moises, na mà dan, “Manan ka igpid ké ikuna ébô
maté ké dini ta disyerto? Manan? Ándà dán gó lábbángngan áknami tun ta
Ehipto? Sállág nu ka ándin tô inókitan dé!

ɋ **13:19** 13:19 Ahaán tô Genesis 50:25-26.

12 Yaka nu ágkalingawi tô igkagi dé áknikó tô ándà ki pa panó na dungguan ki
katô madat. Igkagiyan dé sikuna, na mà dé, 'Pabayà kéd na pallang katô mga
taga Ehipto.' Madigár pa gó ka manayun ké móddô na állang ka tandingán
katô maté ké tun ta disyerto."
13 Igkagi si Moises katô mga manubù, na mà din, "Yakó ágkamáddangan!
Pasarig yu tô panámdám yu, asta sállág yu tô lumun katô Áglangngagán ni álló
ni ébô paluwaán kó ikandin. Tô mga taga Ehipto na ágkitanán yu, dì yud gó
kitanán puman.
14 Tô Áglangngagán tô manalu kandan, asta ándà dán lumun yu."
15 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Manan ka ágrangin ka
kanak? Kagiyi nu tô mga rubbad i Israel na kailangan manayun dan tun tóna.
16 Tayó nu tô tukád nu asta táddù nu tun ta dagat, asta matángngà tô dagat
ébô makapanó tô mga rubbad i Israel tun ta matákkang tanà.
17 Patággasán ku tô ulu ka mga taga Ehipto ébô lupugán dan tô mga rubbad
i Israel. Ukit kani, pabantugánna ukit katô kapanaluwan ku katô harì ka
Ehipto asta tô langun sundalo din, agad tô mga igsaké ka kalesa asta tô mga
igsaké ka kudà.
18 Kasóddóran katô langun taga Ehipto na sakán tô Áglangngagán ukit ka
igtalu ku tô harì dan, tô mga sundalo din na ágsaké ka mga kalesa, asta tô
mga ágsaké ka mga kudà."
19 Na, tô panaligan ka Manama na guna tun ta mga rubbad i Israel igalin
dadan tun ta bókkóg dan. Tô sagulapun na iring na sumbál igalin dadan tun
ta bókkóg dan.
20 Igsunnad tun ta tángngaan katô mga sundalo ka taga Ehipto asta mga
rubbad i Israel. Tô dukilám dán, tô sagulapun na iring na sumbál inému na
apuy na igbággé ka kappawaan tun ta mga rubbad i Israel. Asal tô sagulapun
inému na mangittáng tun ta mga taga Ehipto, asta ándà dan ikapadani tun ta
mga rubbad i Israel tô dukilám.
21 Na, igtayó i Moises tô bállad din, asta igtáddù din tun ta dagat. Igpapid
katô Áglangngagán tô mabákkár karamag tikud tun ta silatan na igladé ka
dukilám. Itángngà tô dagat, asta itákkang tô tanà tun ta tángngaan ka dagat.
22 Inému tô dagat na iring na duwa labat tun ta ibang asta tun ta kawanan
dan, asta igukit tô mga rubbad i Israel tun ta matákkang tanà tun ta tángngaan
katô dagat.
23 Iglupug tô mga taga Ehipto, agad tô langun sundalo na igsaké katô mga
kalesa dan. Igitur dan katô igukitan katô mga rubbad i Israel tun ta tángngaan
katô dagat.
24 Tô ándà pa kasállám, igsállág tô Áglangngagán katô mga sundalo tikud tun
ta sumbál na apuy. Iglimáddang asta iglibug din sikandan.
25 Ikasanggat tô mga ligid katô mga kalesa, asta ágkatággasan dan
ágpapalaguy. Igpapagayisé tô mga taga Ehipto, na mà dan, "Miwà kid tikud
kannun, su igdapit tô Áglangngagán kandan asta dì ki manalu kandan."
26 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Táddù nu puman yan bállad
nu tun ta dagat ébô lumónód tô dagat asta katambunan tô mga taga Ehipto."
27 Purisu igtáddù i Moises tô bállad din tun ta dagat, asta tô igsállám dán,
iglónód tô dagat. Igkinnam tô mga taga Ehipto na malaguy, asal igpasabban
katô Áglangngagán ka dagat.
28 Iglónód tô dagat, asta itambunan tô mga kalesa, tô mga ágsaké kani, asta
tô langun sundalo katô harì na iglupug kandan sippang tun ta dagat. Ándà
gó palang sábbad na isamà.

29 Asal inému tô dagat na iring na duwa labat tun ta ibang asta tun ta
kawanan dan, asta igukit tô mga rubbad i Israel tun ta matákkang tanà tun
ta tángngaan katô dagat.
30 Tô gó tô kapaluwà katô Áglangngagán katô mga rubbad i Israel. Igkita dan
tô mga inaté lawa katô taga Ehipto na inanud tun ta ligad ka dagat.
31 Tô igkita dan tô katulusan katô Áglangngagán na iggamit din ébô dì dan
matalu katô mga taga Ehipto, igpangadap dan kandin. Igsarigan dan tô
Áglangngagán asta tô ágsuguánnán din na si Moises.

15

Tô kanta i Moises

1 Na, igkanta si Moises asta tô mga rubbad i Israel tun ta Áglangngagán.
Igkanta dan kani, na mà dan,
"Kantaan ku tô Áglangngagán, su tuu madigár tô kapanaluwan din.
Igantug din tun ta dagat tô mga kudà asta tô mga igsaké kani.
2 Tô Áglangngagán tô masarig taradóppón kanak,
asta ágkanta a tingód kandin.
Sikandin gó tô igpaluwà kanak.
Sikandin tô Manama na pangadapán ku,
asta durungán ku sikandin.
Sikandin tô Manama na ágpangadapán katô ámmà ku,
asta pabantugán ku sikandin.
3 Magani tô Áglangngagán,
asta YAHWEH tô ngadan din.
4 Igpangantug din tun ta dagat tô mga kalesa asta tô mga sundalo katô harì
ka Ehipto.
Ilánnád tô mga opisyales din tun ta Dagat na Mallutù.
5 Itambunan dan katô madalám dagat,
asta ilánnád dan iring na batu tun ta kadalámman ka dagat.
6 Áglangngagán, tuu madigár tô katulusan nu.
Ágrupákkán nu tô mga usig nu.
7 Tuu madigár tô kapanaluwan nu,
asta igtalu nu tô mga usig nu.
Igpandà nu sikandan tingód katô sókó nu,
iring na apuy na ággóbbó ka ragami.
8 Igidup ka, asta ilimud tô dagat.
Igtindág tô dagat iring na labat.
Igmatággas tô kadalámman katô dagat.
9 Igkagi tô usig nu, 'Lupugán ku sikandan,
kasabban ku, asta ámmáttán ku.
Taladán ku tô mga kaduwánnan dan,
asta sulian ku sikandan.
Tagnusán ku tô kampilan ku,
asta dadattan ku tô langun dan.'
10 Asal igidup nu sikandan,
asta itambunan dan ka dagat.
Ilánnád dan tun ta kadalámman katô dagat iring na timággà.
11 Áglangngagán, ándà palang mga ágmanaman na magunawa áknikó!
Ándà palang ugis na tuu madigár iring áknikó!
Ándà palang ássa na duwán katulusan na ágkasalábbuan!

12 Iggamit nu tô bállad nu,
asta iglámmád katô tanà tô mga usig dé.
13 Ukit katô ginawa nu na ándà ágtamanán, igpid nu tô mga manubù na
igtábbus nu.
Ukit katô bákkár nu, igagak nu sikandan tun ta ugis góddóan nu.
14 Ikadinág tô mga manubù tun ta duma mga banuwa,
asta igkárkár dan tingód ka máddang dan.
Tuu imáddangan tô mga Filistihanon.
15 Imáddangan tô mga ágpangulun tun ta Edumea.
Igkárkár tô magani mga manubù tun ta Moab.
Mataló tô langun na igóddô tun ta Canaan.
16 Imáddangan asta igkállas dan.
Áglangngagán, su igkita dan tô matulus áglumun nu,
igtagnáp dan iring na batu,
sippang ka iglabé tô mga sakup nu,
sippang ka iglabé tô mga manubù na igtábbus nu.
17 Piddán nu sikandan asta póddóán nu tun ta pabungan na igsalin nu.
Tô gó tô lugar na igimu nu na góddóan nu, Áglangngagán,
tun ta templo na igimu nu.
18 Mangulu tô Áglangngagán sippang tun ta ándà ágtamanán."
19 Tô gó tô igkanta dan su igukit tô mga rubbad i Israel katô dagat tun ta matákkang tanà. Asal igpalónódan katô Áglangngagán ka dagat tô langun kudà katô harì ka Ehipto, tô mga kalesa asta tô mga sundalo na igsaké na iglupug kandan tun ta tángngaan ka dagat, asta ilánnád dan langun.

Tô kanta i Miriam

20 Na, propeta si Miriam na tábbé i Aaron asta i Moises. Igkangé din tô tamburin, asta igpatákkás din tô langun ka duma mga gabayi na igpadaging katô mga tamburin asta igsayó.
21 Igkanta si Miriam tun kandan, na mà din,
"Kantayi yu tô Áglangngagán ta, su tuu madigár tô kapanaluwan din.
Igantug din tun ta dagat tô mga kudà asta tô mga igsaké kani."

Tô wayig na mappait

22 Igpid i Moises tô mga rubbad i Israel, igpanó dan tikud tun ta Dagat na Mallutù, asta igsadun dan tun ta disyerto tun ta Sur. Itálluwan dan igpanó tun ta disyerto, asal ándà wayig na igkita dan.
23 Tô igdunggù dan tun ta Mara, agad duwán wayig, asal ándà dan ikénám su mappait. Purisu igngadanan ni na Mara.[r]
24 Igburáng-burángs tô mga manubù ki Moises, asta iginsà sikandan, na mà dan, "Ándin tô inámmán ta?"
25 Purisu igrangin si Moises tun ta Áglangngagán, asta duwán kayu na igpakita katô Áglangngagán kandin. Tô igantug i Moises tô panga ka kayu tun ta wayig, inému tô wayig na madigár ginámmán.

Na, dutun ta Mara duwán igsugù katô Áglangngagán kandan, asta igkinnaman din sikandan.
26 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Atin ka tuu kó maminág kanak, asta lumun yu tô nángngà tun ta saruwan ku, asta mánnal kó katô mga sugù ku, asta tumanán yu tô langun ka palumun ku ákniyu, dì ku sikiyu supakan katô

r **15:23** 15:23 Tô kóbadan ka Mara, "mappait."
s **15:24** 15:24 Igburáng-buráng, ó igbugung-bugung.

mga bógók na igpapid ku tun ta mga taga Ehipto. Sakán tô Áglangngagán na ágtabang ákniyu ébô kólian tô mga bógók yu."
27 Na, tô igpanó dan dán tikud tun ta Mara, igdunggù dan tun ta Elim na duwán sapulù duwa (12) mga sánnáp asta kapittuwan (70) mga kayu palmera. Igóddô dan róggun madani tun ta mga sánnáp.

16

Mana asta mga pitó

1 Igpanó tô mga rubbad i Israel tikud tun ta Elim, asta igsadun dan tun ta Sin na disyerto tun ta tángngaan ka Elim asta Sinai. Tô igdunggù dan, iglabé tô sábbad bulant tikud tun ta kéwà dan tikud tun ta Ehipto.
2 Tun ta disyerto, igburáng-buráng dan langun ki Moises asta ki Aaron.
3 Igkagi sikandan, na mà dan, "Tuu pa madigár ka igmatayan ké katô Áglangngagán tun ta Ehipto, su madigár é ágkakan dé dutun. Asal igpid ké ikiyu dini ta disyerto ébô maté ké langun ukit ka ballus."
4 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Dabuán ku tô pan para ákniyu tikud tun ta langit iring na udan. Kada álló kailangan lumimud tô mga manubù katô pan na nángngà para kannán dan dalám ka sábbad dád álló. Ukit kani, kinnaman ku sikandan ka mánnal dan katô mga sugù ku kandan.
5 Sugù yu sikandan na kailangan dublin tô pan na limudán dan tun ta ikannám álló kada linggo."
6 Purisu igkagiyan i Moises asta i Aaron tô langun rubbad i Israel, na mà dan, "Kani ka ágsalláp dán tô álló, kasóddóran yu na tô Áglangngagán tô igpid ákniyu tikud tun ta Ehipto,
7 su simag ka sállám, kitanán yu tô séllaán katô Áglangngagán. Igdinág din tô kaburáng-buráng yu tingód kandin. Bánnal na igburáng-buráng kó tingód katô Áglangngagán, ánnà tingód áknami."
8 Igkagi si Moises, na mà din, "Tô Áglangngagán tô mággé ákniyu ka karne kada ágsalláp tô álló, asta mággé ákniyu ka pan kada sállám. Igpaminág sikandin katô kaburáng-buráng yu tingód kandin. Bánnal na igburáng-buráng kó ánnà tingód áknami, asal tingód katô Áglangngagán."
9 Igkagi si Moises ki Aaron, na mà din, "Kagiyi nu tô mga manubù, na, 'Padani kó tun ta saruwan katô Áglangngagán, su igpaminág din tô kaburáng-buráng yu.' "
10 Róggun igkagi si Aaron katô mga manubù, igsállág dan tun ta disyerto. Igkita dan tô séllaán katô Áglangngagán tun ta sagulapun na igtákkás kandan.
11 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din,
12 "Igdinág ku tô kaburáng-buráng katô mga sakup ku. Kagiyi nu sikandan na kani ka ágkasalláp dán, tanggapán dan tô karne, asta simag ka sállám, tanggapán dan tô pan na nángngà para kandan. Purisu kasóddóran dan na sakán tô Áglangngagán na Manama dan."
13 Tô ágkasalláp dán tô álló, marapung tô mga pitó na igdunggù, asta igsunnad tô mga pitó tun ta kaluwagan katô kampo dan. Tô igsállám dán, duwán damur tun ta kampo dan.
14 Na, tô itákkang dán tô damur, duwán igkita dan na maránták, manipis asta mapputì tun ta kaluwagan ka tanà.
15 Tô igkita dan, igpénsaé dan, na mà dan, "Ándin ni?"

t **16:1** 16:1 Sábbad bulan, ó tun ta ikasapulù lima (15) álló tun ta ikaduwa bulan. Igiwà dan tikud tun ta Ehipto ka ikasapulù áppat (14) álló tun ta una bulan. Igsulat ni tun ta Exodo 12:6.

Igkagi si Moises kandan, na mà din, “Ni gó tô igbággé katô Áglangngagán ákniyu ébô kannán yu.
16 Igsugù tô Áglangngagán na kailangan limudán yu langun tô ágkailanganán
yu. Limud kó ka duwa litro para katô tagsábbad-sábbad manubù tun ta
pamilya yu.”
17 Purisu igbánnal tô mga rubbad i Israel. Duwán mga manubù na iglimud
ka dakál, asta duwán mga manubù na iglimud ka délák dád.
18 Asal tô igtáppáng dan kani, tô iglimud ka dakál, ándà kasobrayi, asta tô
iglimud ka délák, ándà kakulangi. Nángngà tô iglimud para katô tagsábbad-
sábbad manubù.
19 Na, igkagi si Moises kandan, na mà din, “Yakó ágsamà para ka simag.”
20 Asal duwán gó mga manubù na ándà paminág ki Moises, asta duwán
igsamà dan para ka simag. Asal tô sállám dán, igulád asta imawù. Purisu isókó
si Moises kandan.
21 Kada sállám iglimud tô tagsábbad-sábbad pamilya katô ágkailanganán dan.
Asal tô igménit dán tô álló, itunó tô isamà tun ta tanà.
22 Tun ta ikannám álló, iglimud dan tô dubli, su duwán áppat litro para katô
tagsábbad-sábbad manubù. Purisu igsadun tô mga ágpangulun tun ki Moises,
asta igulit dan kandin.
23 Igkagi si Moises, na mà din, “Simag tô ikapittu álló, asta igsugù tô
Áglangngagán na tô ikapittu álló, tô gó é álló ka kapaginawa. Ándà ássa
lumun ta kannà pangadapán ta sikandin. Purisu lutù yu asta óméng yu tô
ágkadigárran yu, asta tagù yu tô samà para kannán yu ka simag.”
24 Purisu igtagù dan sippang simag, magunawa katô igsugù i Moises
kandan. Pagkasimag, madigár pô tô igsamà dan, su ándà uláddi asta ándà
kamawù.
25 Igkagi si Moises, na mà din, “Ni gó tô kannán yu ni álló ni, su ni gó tô álló
ka kapaginawa ébô pabantugán ta tô Áglangngagán. Ándà ágkakan na kitanán
yu tun ta tanà ni álló ni.
26 Limud yu tô ágkakan dalám ka ánnám dád álló, asal tô ikapittu álló tô álló
ka kapaginawa ta. Ándà ágkakan na kitanán yu tun ta tanà.”
27 Na, agad tun ta ikapittu álló, duwán duma mga manubù na igpamasak
katô ágkakan. Asal ándà gó igkita dan.
28 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Manan ka ándà kó bánnal
katô mga sugù ku asta mga kagi ku?
29 Manan ka ándà dan ikagpát na igsalinna katô ikapittu álló ébô paginawa
dan? Tô gó tô gunayan na dubli tô ágkakan na ágbággén ákniyu tun ta ikannám
álló ébô duwán nángngà para katô duwa álló. Dalám ka álló ka kapaginawa,
kailangan tumónnók kó. Yakó áglimud katô ágkakan tun ta ikapittu álló.”
30 Purisu igpaginawa tô langun manubù tun ta ikapittu álló.
31 Igngadanan dan tô ágkakan na mana.[u] Mapputì ni iring na marénták lisu,
asta tô nanam iring katô pan na igbaláttan ka tánnáb.
32 Igkagi si Moises, na mà din, “Igsugù tô Áglangngagán na kailangan taguán
ta tô duwa litro ka mana para katô mga rubbad ta ébô makita dan tô ágkakan
na igbággé din áknita tun ta disyerto pángnga igpid sikandin áknita tikud tun
ta banuwa ka Ehipto.”
33 Igkagiyan i Moises si Aaron, na mà din, “Kangé nu tô bangà, asta dalám
nu tô duwa litro ka mana. Tagù nu ni tun ta saruwan katô Áglangngagán ébô
duwán pa ágkakitaan para katô mga rubbad ta.”

[u] **16:31** 16:31 Tô kóbadan ka mana, “Ándin ni?” Ahaán tô Exodo 16:15.

34 Igbánnal si Aaron katô igsugù katô Áglangngagán ki Moises. Igtagù din ni
bangà tun dalám katô kaban tingód katô kasabotan ka Manama kandan.[v]
35 Mana tô igkan katô mga rubbad i Israel dalám ka kappatan (40) ámmé
sippang ka igóddô dan tun ta banuwa ka Canaan.
36 Na, tô pagtáppáng na iggamit dan, duwán gó duwa litro.

17

Wayig tikud tun ta batu

1 Igiwà tô mga rubbad i Israel tun ta tanà na igngadanan Sin, asta igalin-
alin dan igkampo tun ta igsuguan katô Áglangngagán kandan. Tô igdunggù
dan tun ta Repidim, ándà wayig na igkita dan para inámmán dan.
2 Purisu igburáng-buráng dan dán puman, asta igkagi sikandan ki Moises,
na mà dan, "Bággéyi ké ka wayig ébô duwán inámmán dé."
Igkagi si Moises kandan, na mà din, "Manan ka ágburáng-buráng kó kanak?
Manan ka ágkinnaman yu gó tô Áglangngagán?"
3 Asal su tuu ágkatákkangan tô mga manubù, marag dan ágburáng-buráng ki
Moises, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Manan ka igpid ké ikuna tikud tun
ta banuwa ka Ehipto? Malyag ka na maté ké ukit ka tákkang, agad tô mga
gabatà dé asta tô mga mannanap dé?"
4 Na, igrangin si Moises katô Áglangngagán, asta igkagi sikandin, na mà din,
"Pamánnun ku ni mga manubù? Masiggad ikandan timbagán ka batu ébô
matéya."
5 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Pid nu tô tukád nu na
iglagpás nu katô Wayig ka Nilo. Limud nu tô mga ágpangulun katô mga rubbad
i Israel, asta sadun ka tun tóna kandan.
6 Mangatta ákniyu tun ta dakál batu tun ta Sinai.[w] Lagpás nu tô batu, asta
marus tô wayig ébô duwán ginámman katô mga manubù."
Igbánnal i Moises tô igsugù kandin róggun ágsállág tô mga ágpangulun ka mga
rubbad i Israel.
7 Igngadanan i Moises tô lugar na Masa[x] asta Meriba,[y] su igburáng-buráng
tô mga manubù ki Moises, asta igkinnaman dan tô Áglangngagán ukit katô
igkagi dan, na mà dan, "Dumóppón tô Áglangngagán áknita, ó dì?"

Igpanalu dan katô mga Amalekanhon

8 Na, tô igkampo tô mga rubbad i Israel tun ta Repidim, igsulung tô mga
Amalekanhon kandan.
9 Igkagi si Moises ki Josue, na mà din, "Tawar nu tô mga manubù, asta atu
kó katô mga Amalekanhon. Simag, tumindágga tun datas katô pabungan,
asta mawidda katô tukád na igbággé ka Manama kanak."
10 Purisu igbánnal si Josue katô igkagi i Moises kandin. Igpid din tô mga
manubù ébô atuwan dan tô mga Amalekanhon. Igsadun si Moises, si Aaron,
asta si Hur tun datas katô pabungan.
11 Róggun igtayó pa i Moises tô tukád din, igpanalu tô mga rubbad i Israel.
Asal róggun igpasunnad din tô tukád din, igpanalu tô mga Amalekanhon.
12 Na, su ibállé dán tô mga bállad i Moises, igkangé si Aaron asta si Hur ka
batu ébô munsad si Moises. Igtindág si Aaron asta si Hur tun ta kilidan din,
asta igtayó dan tô mga bállad i Moises. Igpanayun dan igtayó kani sippang ka
igsalláp tô álló.

---

[v] **16:34** 16:34 Tingód katô mga igdalám katô kaban, ahaán tô Hebreo 9:4. [w] **17:6** 17:6 Sinai, ó Horeb
na ássa ngadan ka Sinai. [x] **17:7** 17:7a Tô kóbadan ka Masa, "kinnamanan." [y] **17:7** 17:7b Tô kóbadan
ka Meriba, "ágburáng-burángngan."

13 Purisu tô langun Amalekanhon igipánnas i Josue asta tô mga kadumaan
din.
14 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Sulat nu ni tun ta libro,
asta ulit nu ni ki Josue. Ipánnasán ku tô langun Amalekanhon ébô kalingawan
sikandan ka ándà ágtamanán.”
15 Igimu i Moises tô góbbówanan katô ágbággén tun ta Manama, asta ign-
gadanan din ni na “Tô Áglangngagán gó tô bandera ku.”
16 Igkagi sikandin, na mà din, “Igtayó tô bandera katô Áglangngagán! Purisu
atuwan katô Áglangngagán tô mga Amalekanhon ka ándà ágtamanán.”

18

Igahà i Jetro si Moises

1 Na, si Jetro na ugang i Moises asta parì tun ta Midian, ikadinág sikandin
tingód katô langun na iglumu ka Manama ki Moises asta katô mga rubbad i
Israel. Ikadinág sikandin na igpéwà katô Áglangngagán sikandan tikud tun ta
banuwa ka Ehipto.
2 Purisu igsadun sikandin tun ki Moises. Igpid din si Sefora na sawa i
Moises na taganà igpóddô i Moises tun ta Midian.
3 Igpid pagsik i Jetro tô duwa gabatà i Moises. Si Gerson[z] tô ngadan katô
tambang kaké batà din, su tô ipamasusu sikandin, igkagi si Moises, na mà
din, “Ánnà a taga kannun.”
4 Si Eliesera tô ngadan katô adi, su tô ipamasusu sikandin, igkagi si Moises,
na mà din, “Igtabanganna katô Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan
ku, asta igpaluwà a tikud tun ta bállad katô harì ka Ehipto.”
5 Si Jetro, tô sawa i Moises, asta tô mga gabatà din igsadun tun ki Moises
tun ta disyerto, su igóddô pa sikandin asta tô mga rubbad i Israel madani tun
ta pabungan na igsunnadan ka Manama.
6 Duwán igulit ki Moises, na mà din, “Igdunggù dán tô ugang nu na si Jetro,
tô sawa nu, asta tô duwa gabatà yu gamama.”
7 Purisu igsumar si Moises katô ugang din. Iglingkóód asta igadák si Moises
kandin. Igpakumustaé dan, asta igahu dan tun ta tulda i Moises.
8 Igulitan i Moises sikandin tingód katô langun ka iglumu katô Áglangngagán
katô harì ka Ehipto asta mga sakup din ébô tabangan tô mga rubbad i Israel.
Igulitan din tingód ka mga kahirapan na inókitan dan tun ta dalan, asta tingód
katô kapéwà katô Áglangngagán kandan.
9 Idayawan si Jetro tingód katô langun na iglumu katô Áglangngagán para
katô mga rubbad i Israel ébô makaluwà dan tikud tun ta bállad katô mga taga
Ehipto.
10 Igkagi sikandin, na mà din, “Durungán tô Áglangngagán su igpaluwà kó
ikandin tikud tun ta bállad katô harì ka Ehipto asta mga sakup din!
11 Ikasóddórrad na tuu pa matulus tô Áglangngagán ka tandingán tun ta
langun ka ássa mga ágmanaman, su igpaluwà din tô mga sakup din tikud tun
ta bállad katô mga taga Ehipto na ágpallayat-layat asta ágpahirap kandan.”
12 Na, iggóbbó i Jetro tô mga mannanap na igbággé din katô Manama.
Iglimud si Aaron asta tô mga ágpangulun katô mga rubbad i Israel, asta igkan
dan duma ki Jetro tun ta saruwan ka Manama.

Igkagiyan i Jetro si Moises

---

z **18:3** 18:3 Tingód katô ngadan Gerson, ahaán tô Exodo 2:22. a **18:4** 18:4 Tô ngadan Elieser, iring katô kagi ka Hebreo, “igtabanganna katô Manama.”

13 Pagkasimag, igusay i Moises tô mga manubù. Igsadun dan tun kandin
tikud tun ta sállám sippang ka ágkasalláp dán tô álló.
14 Tô ikakita tô ugang i Moises katô langun ka áglumun i Moises, igkagi
sikandin, na mà din, “Manan ka sikuna dád tô gusay katô langun manubù?
Ánnà nángngà ni! Igangat dan katô kósay nu kandan tikud tun ta sállám
sippang ka ágkasalláp tô álló!”
15 Igtaba si Moises, na mà din, “Gimun ku ni su ágsadun gó tô mga manubù
dini kanak ébô makasóddór dan katô kakalyag ka Manama na bánnalán dan.
16 Atin ka ágpasamuké tô mga manubù, sakán tô rumuud kandan, asta
gulitan ku sikandan ka ándin tô mga sugù asta kakalyag katô Manama.”
17 Igkagi tô ugang i Moises, na mà din, “Dì madigár ni áglumun nu!
18 Mabállé ka gó, asta mabállé tô mga manubù. Tuu gó mabággat ni ka
sábbad nu dád! Dì mému ka sábbad nu dád tô musay.
19 Na, paminág ka kanak. Kagiyan ku sikuna ka ándin tô madigár lumun
nu. Mólà pa ka tabangan ka katô Manama! Madigár ka sikuna tô taratapid[b]
para katô mga manubù tun ta saruwan ka Manama. Pid nu tun kandin tô
mga problema dan.
20 Tinurù nu kandan ka ándin tô mga sugù asta kakalyag katô Manama.
Pénagpát nu kandan ka ándin tô madigár ágkémun dan asta áglumun dan.
21 Asal salin nu tô ágkasarigan mga manubù na duwán kapandayan, tô mga
ágrespeto katô Manama, asta tô dì ágkapid ka tandan. Imu nu sikandan na
ágpangulun katô mga sábbad mararan (1,000) manubù, ágpangulun katô mga
sábbad gatus (100) manubù, ágpangulun katô mga kaliman (50) manubù, asta
ágpangulun katô mga sapulù (10) manubù.
22 Sikandan tô makatabang katô mga manubù ukit katô kósay dan. Atin ka
duwán kaso na tuu mahirap, tô gó tô papiddán dan tun áknikó. Asal sikandan
gó tô musay katô mga kaso na dì mabággat. Mému malumák tô mga áglumun
nu, su makatabang dan áknikó.
23 Atin ka tumanán nu ni ágkagin ku, asta atin ka ni gó tô sugù ka Manama
áknikó, makatiis ka, asta makólì ni mga manubù na masuné tô pusung dan.”
24 Igpaminág si Moises katô ugang din, asta igbánnal din tô igkagi kandin.
25 Igsalin i Moises tô mga manubù na duwán kapandayan tun ta langun
rubbad i Israel, asta igimu din sikandan na ágpangulun katô mga manubù.
Igimu din sikandan na ágpangulun katô mga sábbad mararan (1,000) manubù,
ágpangulun katô mga sábbad gatus (100) manubù, ágpangulun katô mga kali-
man (50) manubù, asta ágpangulun katô mga sapulù (10) manubù.
26 Inalayun dan gusay katô mga manubù. Igpapid dan tô mga kaso na tuu
mahirap tun ki Moises, asal sikandan tô igusay katô mga kaso na dì mabággat.
27 Na, ándà kadugé, igtananan i Jetro si Moises, asta igulì tun ta kandin
banuwa.

19

Igpakita tô Áglangngagán tun ta pabungan ka Sinai

1 Na, tô iglabé tô duwa bulan[c] ensakto tikud tun ta kéwà dan tikud tun ta
banuwa ka Ehipto, igdunggù dan tun ta disyerto na igngadanan na Sinai.
2 Igpanó dan tikud tun ta Repidim, igsadun dan tun ta lindig katô pabungan
ka Sinai, asta igkampo dan.

---

b **18:19** 18:19 Taratapid, ó tarausay (tigpataliwala).
c **19:1** 19:1 Duwa bulan, ó tun ta una álló tun ta ikatállu bulan. Igiwà dan tikud tun ta Ehipto ka ikasapulù áppat (14) álló katô una bulan. Igsulat ni tun ta Exodo 12:6.

3 Na, igtikáddág si Moises tun ta pabungan ébô madani tun ta saruwan katô
Manama. Igtawar tô Áglangngagán ki Moises tikud tun ta pabungan, na mà
din, “Ni gó tô kagin ku katô mga rubbad i Israel,[d]
4 ‘Igkita yu tô iglumu ku tun ta mga taga Ehipto. Isóddóran yu na igpid ku
sikiyu tun ta madani ku, iring katô kapid katô banug katô pispis din tun ta
mga pakpak din.
5 Atin ka mánnal kó kanak asta tumuman kó katô kasabotan ku tun ákniyu,
imun ku sikiyu na mga manubù na igsalin ku tun ta langun manubù, su sakán
tô tigatun katô tibuk banuwa.
6 Imun ku sikiyu na kanak mga manubù tun ta pagpangulu ku ébô paban-
tugánna ikiyu tun ta langun banuwa. Na, ulit nu ni igkagi ku tun ta mga
rubbad i Israel.’ ”
7 Purisu igtupang si Moises, iglimud din tô mga ágpangulun, asta igulitan din
sikandan katô igkagi katô Áglangngagán kandin.
8 Igpadángngané dan langun igtaba, na mà dan, “Bánnalán dé tô langun sugù
katô Áglangngagán.”
Purisu igulit si Moises katô Áglangngagán ka ándin tô igtaba dan.
9 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Madunna diyan áknikó ukit
ka mangittáng sagulapun ébô makadinág tô mga manubù ka tumóngkô a
áknikó. Purisu inalayun dan sumarig áknikó.”
Igulitan i Moises tô Áglangngagán katô igkagi katô mga manubù.
10 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Tupang ka tun ta mga
manubù, asta ni álló ni asta simag, pataganà nu sikandan ébô mangadap dan
kanak. Kailangan labaan dan tô umpak dan.
11 Kailangan tumaganà dan ka dì pa dumunggù tô ikatállu álló, su
sumunnadda tun ta pabungan ka Sinai róggun na sumállág tô langun dan.
12 Pému nu tô mga pató tun ta lindig katô pabungan ébô dì lumapas tô mga
manubù tun ta pabungan. Kagiyi nu sikandan na dì dan tumikáddág tun ta
pabungan. Dì gó mému awidan dan tô lindig katô pabungan, su matayan gó
tô dì mánnal.
13 Agad manubù asta mannanap, ka lumapas dan katô pató tun ta pabun-
gan, kailangan timbagán dan ka batu ó panaán dan ébô maté, su dì mému
awidan yu tô lumapas katô pató. Kailangan lumili tô mga manubù katô
pabungan sippang ka idupán tô trumpeta. Atin ka dinággán dan tô trumpeta,
kailangan malimud dan tun ta lindig katô pabungan.”
14 Na, igtupang si Moises katô pabungan, asta igpataganà din tô mga
manubù ébô mangadap dan. Iglabaan dan tô mga umpak dan.
15 Igkagiyan i Moises sikandan, na mà din, “Taganà kó para katô ikatállu
álló, asta yakó ágpalayuké.”
16 Tô igsállám dán tô ikatállu álló, tuu igkilat asta igkirám tun ta pabun-
gan. Igsunnad tô mangittáng sagulapun tun ta pabungan. Igdinág dan
tô mabákkár dagingán katô trumpeta, asta igkárkár dan langun tingód ka
máddang dan.
17 Igpid i Moises tô mga manubù tikud tun ta kampo dan ébô sumumar katô
Manama. Igtindág dan tun ta lindig katô pabungan.
18 Ándà kakitayi tô pabungan su isidalungan katô mangittáng ábbál, su
igsunnad tô Áglangngagán na iring na bónnóng ka apuy. Ibatun tô ábbál iring
na ábbál na ágtikud tun ta dakál ággóbbówanan. Tuu igkálláng-kálláng tô tibuk
katô pabungan.

---

d **19:3** 19:3 Israel, ó Jacob. Si Jacob tô taganà ngadan i Israel.

19 Tô tuu pa igmabákkár tô dagingán katô trumpeta, igkagi si Moises, asta
mabákkár tô kataba katô Manama iring na dalágdág ka kilat.
20 Igsunnad tô Áglangngagán tun ta bówwó katô pabungan ka Sinai, asta
igtawar din si Moises na madun tun datas ta pabungan. Purisu igtikáddág
si Moises.
21 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Tupang ka, asta sugù nu tô
mga manubù ébô dì dan lumapas katô pató. Dì mému tumikáddág dan ébô
sumállág dan kanak, su maté tô lumapas.
22 Agad tô mga parì na ágpadani kanak, kailangan palinis dan agó matayan
ku sikandan.”
23 Igkagi si Moises katô Áglangngagán, na mà din, “Asal dì tumikáddág tô mga
manubù, su taganà ka igkagi kandan na dì mému. Igkagi nu kanak na imun
ku tô pató ébô dì makapadani tô mga manubù tun ta pabungan.”
24 Asal igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Tupang ka pa, asta tikáddág ka
puman na tákkássan i Aaron. Asal yaka nu ágpalapasi tô mga parì asta tô duma
mga manubù ébô tumikáddág dan agó supakan ku sikandan.”
25 Purisu igtupang si Moises tun ta mga manubù, asta igulitan din sikandan
katô igkagi katô Áglangngagán.

20

Tô Sapulù Mga Sugù

1 Ni gó tô igkagi katô Manama tun ta mga manubù, na mà din,
2 “Sakán tô Áglangngagán na Manama yu. Igpaluwà a ákniyu tikud tun ta
kallang ákniyu tun ta banuwa ka Ehipto.
3 “Yakó ágpangadap katô ássa mga ágmanaman. Sakán dád gó tô pangadapán
yu.
4 “Yakó gimu katô ágmanaman iring na bónnóng ka agad ándin tun ta langit,
tun ta banuwa, ó tun ta dalám ka dagat.
5 Yakó ágpangadap asta áglingkóód kanan, su sakán dád tô Áglangngagán na
Manama yu. Diya pabayà katô mangadap katô ágmanaman. Supakan ku tô
méllé kanak, asta supakan ku tô mga gabatà din asta mga rubbad din sippang
tun ta apù ka abul.
6 Asal tô mga manubù na ágginawa kanak asta ágbánnal katô mga sugù ku,
tô gó é inalayun ku ginawaan sippang tun ta mga mararan karubbadan.
7 “Yakó ágtawang ágkagi tingód katô ngadan katô Áglangngagán na Manama
yu, su supakan ku tô manubù na tumawang kumagi tingód katô ngadan ku.
8 “Tuman yu tô ágkémun tingód katô álló ka kapaginawa, su tuu ugis tô álló
ka kapaginawa.
9 Makalumu kó dalám ka ánnám álló.
10 Asal tô ikapittu álló, tô gó é álló ka kapaginawa yu ébô pangadapán yu tô
Áglangngagán na Manama yu. Tun ta álló ka kapaginawa, yakó áglumu, agad
sikiyu, tô mga gabatà yu, tô mga taratabang yu, tô mga mannanap yu, asta tô
ássa mga manubù na góddô tun ákniyu.
11 Dalám ka ánnám álló, igimu ku tô langit, tô tanà, tô dagat asta tô langun-
langun. Asal igpaginawa a tun ta ikapittu álló. Purisu igimu ku na madigár
asta ugis tô álló ka kapaginawa.
12 “Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà ébô kumallayat tô kantayan yu
diyan ta tanà na bággén ákniyu katô Áglangngagán na Manama yu.
13 “Yakó ágmaté.
14 “Yakó áglibug.

15 “Yakó ágtakó.
16 “Yakó ágtestigos ka bulaló tingód katô unawa yu.
17 “Yakó ágkasabuan ka balé katô unawa yu manubù. Yakó ágkasabuan ka sawa katô unawa yu manubù, mga taratabang din, baka din ó asno din, ó agad ándin tô kaduwánnan katô unawa yu manubù.”

Ni Libro Tingód Ki Jonas

Una Basan

Si Jonas tô propeta ka Manama. Sikandin tô batà i Amitai na taga Gat na sakup ka Ofer. Ahaán tô 2 Mga Harì 14:25.

Na, igsulat kannun ta libro ni tô inókitan i Jonas na sábbad propeta na igsuwé katô ágpalumun katô Manama kandin. Igpasadun ka Manama si Jonas tun ta dakál lunsud ka Ninibe ébô mulit-ulit katô kagi ka Manama, su papiddán ka Manama tô supak tun ta mga taga Ninibe tingód katô dakál salà dan. Ni lunsud ka Ninibe góddóan katô mga gusig ka mga rubbad i Israel.

Na, tô kakalyag i Jonas na supakan katô Manama tô mga taga Ninibe. Tô gó tô gunayan na ándà sikandin nunug ka Manama asta ándà sadun, su panámdám din na atin rumákkád dan, dì dan supakan ka Manama. Purisu igpalaguy sikandin ébô makapadiyù pád tikud tun ta Manama.

Na, igpapiddan ka Manama si Jonas ka mabággat karasayan. Tingód katô inókitan din, igbánnal sikandin katô Manama asta igsadun tun ta Ninibe. Igulit-ulitan din tô mga taga Ninibe na kailangan rumákkád katô salà dan tun ta Manama. Purisu igrákkád sikandan. Asal tuu isókó si Jonas su kakalyag din na supakan katô Manama sikandan.

Bánnal tô inókitan i Jonas su igkagi si Jesus tingód ki Jonas. Ahaán tô Mateo 12:39-41 asta tô Lucas 11:29-32.

Na, tô lunsud ka Ninibe tapé igimu i Nimrod na sábbad apù abul i Noe. Ahaán tô Genesis 10:8-12. Basan yu tô tingód ka madat mga iglumu katô mga taga Ninibe tun ta Nahum kapitulo 2 asta kapitulo 3. Tingód ka Ninibe, ahaán tô Sofonias 2:13-15.

Na, ukit kani kantayan i Jonas, isóddóran ta na tô kakalyag ka Manama é matuman, ánnà tô áknita kakalyag, su tô langun nit banuwa tun ta bállad katô Manama. Isóddóran ta pagsik na tuu dakál tô ginawa asta kédu katô Manama tun ta mga manubù, asta pasinsiyaan din tô rumákkád katô salà, agad ándin tô ilumu.

Ándà bánnal si Jonas katô Manama

1 Na, duwán sábbad álló igkagi tô Áglangngagán ki Jonas na batà i Amitai, na mà din,
2 “Panó ka, sadun ka tun ta Ninibe tô dakál lunsud, asta sapadi nu tô mga taga Ninibe, su isóddóran ku na tuu dán madat tô áglumun dan.”
3 Asal ándà sadun si Jonas tun ta lunsud ka Ninibe. Igplano baling sikandin na madun tun ta banuwa ka Espanya* ébô makapadiyù pád tikud tun ta Áglangngagán. Purisu igsadun sikandin tun ta Jopa, asta ikakita sikandin ka barko na madun tun ta Espanya. Na, igbággé din tô plite, asta igsaké sikandin duma katô mga taralumu tun ta barko, su kéman din ka makapadiyù tikud tun ta Áglangngagán.
4 Asal tô tun dan dán ta dagat, igpapiddan dan katô Áglangngagán ka tuu mabákkár karamag asta magdakál mga balud, asta masig masirà tô barko.
5 Purisu imáddangan tuu tô mga taralumu. Igpédu-édu tô tagsábbad-sábbad tun ta kandan mga ágmanaman, asta igpangantug dan tô mga piniddan dan

* **1:3** 1:3 Tarsis tô taganà ngadan katô banuwa ka Espanya.

tun ta dagat ébô ágmagan tô barko asta dì malánnád. Asal si Jonas igdággà dutun ta sunu tun dalám katô barko, asta tuu italáp sikandin ka katudug.
6 Na, ikitaan sikandin katô kapitan ka barko, asta igkagi sikandin, na mà din, "Manan ka ágtudug ka dalám kani kadattan ta? Ánnó ka, asta pamuyù ka ka tabang katô áknikó manama agó kéduwan sikandin áknita ébô dì ki maté!"
7 Na, igpatóngkóé tô mga taralumu, na mà dan, "Bé kód! Rumipa ki ébô kasóddóran ta ka sadan tô gunayan kani kadattan."
Purisu igripa dan, asta tô ngadan i Jonas tô ipudutan.
8 Na, iginsà dan si Jonas, na mà dan, "Sikuna tô gunayan kani kadattan? Manan ka kannun ka? Ánda banuwayi é igtikudan nu? Ándin manubui é igtikudan nu?"
9 Igtaba si Jonas, "Sakán é sábbad Hebreo. Ágpangadapán ku tô Áglangngagán na Manama tun datas ta langit na igimu katô dagat asta katô tanà."
10 Na, igulit si Jonas kandan na kéman din ka makapadiyù sikandin tikud tun ta Áglangngagán.
Purisu tuu imáddangan sikandan, asta igkagi dan ki Jonas, "Makamáddang gó ni iglumu nu!"
11 Na, tuu dán ágdakál tô mga balud. Purisu igkagiyan dan si Jonas, na mà dan, "Mánnun dé sikuna ébô sumódô ni mabákkár karamag na ágpid kani magdakál balud?"
12 Igtaba si Jonas, na mà din, "Antugga tun ta dagat ébô sumódô tô magdakál balud, su isóddóran ku na sakán é gunayan kani dakál kadattan na igdunggù ákniyu."
13 Na, ándà nunug tô mga taralumu, asal igággár-ággár dan baling ágbugsay sippang katô ágkému dan ébô mapid pád tô barko tun ta ligad ka dagat. Asal ándà dan ikému su tuu ágmabákkár tô karamag.
14 Purisu igpédu-édu dan katô Áglangngagán, na mà dan, "Áglangngagán, yaka ágsupak áknami tingód katô kamaté dé kani manubù ni, su sikuna, Áglangngagán, tô igpapid kani tingód ka kakalyag nu."
15 Na, igánnat dan si Jonas. Igantug dan tun ta dagat. Igtigkarun dád igsódô tô magdakál balud.
16 Purisu tuu imáddangan tô mga taralumu tun ta Áglangngagán, asta igpangadap dan kandin ukit katô mannanap na igbággé asta iggóbbó dan tun ta saruwan din, asta duwán mga igtandô dan kandin.
17 Na, tô igantug si Jonas tun ta dagat, igpalámmád katô Áglangngagán ka tuu dakál sáddà. Dutun si Jonas ta gátták katô sáddà dalám ka tállu álló asta tállu dukilám.

2

Igdasal si Jonas

1 Na, róggun si Jonas tun dalám katô gátták katô sáddà, igdasal sikandin tun ta Áglangngagán na Manama na ágpangadapán din, na mà din,
2 "Áglangngagán, tô dutunna ta karasayan, igtawarra áknikó,
asta igtaba ka kanak.
Agad madaniya tun ta góddóan ka mga inaté,
igpédu-éduwa tun áknikó,
asta igpaminággа ikuna.
3 Igantugga ikuna tun ta madalám dagat,
ilibutanna katô dagat,
asta itambunanna katô mga magdakál balud na igpapid nu.

4 Igpanámdámma na igpapadiyù a ikuna,
asta diya muman makasadun tun ta ugis templo nu.
5 Ilánnádda tun ta dagat,
tuuwa itambunan katô dagat,
asta itángngás ni ulu ku katô mga sigbát ka dagat.
6 Ilánnádda sippang tun ta ágpónsadan katô mga pabungan tun dalám ka dagat.
Tô milánnádda, duwán ikadalang kanak, asta kéman ku na diyad makaluwà.
Asal Áglangngagán na Manama na ágpangadapán ku,
igpid ka kanak na manté tikud tun ta kadalámman.
7 Áglangngagán, tô igriyuwa na masiggad maté,
isampáttan ku sikuna.
Purisu igdasalla áknikó
asta igpaminág ka kanak tun ta ugis templo nu.
8 Na, tô mga manubù na ágpangadap katô mga ágmanaman na ándà ágpulusán,
ágtanan dan áknikó na makatabang pád kandan.
9 Asal sakán, kumanta a asta dumurungnga áknikó.
Mangadappa áknikó ukit ka mannanap na bággén ku áknikó asta góbbón.
Tumanán ku tô mga igtandô ku áknikó.
Áglangngagán, tikud tun áknikó tô kaluwaan!"
10 Na, igpapid katô Áglangngagán tô sáddà na luwaán si Jonas tun ta ligad ka dagat.

3

Si Jonas dutun ta Ninibe

1 Na, igkagi puman tô Áglangngagán ki Jonas, na mà din,
2 "Panó ka. Sadun ka tun ta Ninibe tô dakál lunsud, asta ulit-ulit nu tun ta mga manubù tô kagi ku na igsarig ku áknikó."
3 Purisu igbánnal si Jonas katô Áglangngagán, asta igsadun sikandin tun ta Ninibe. Ni Ninibe tuu dakál lunsud, su mga tállu álló ágpanón yan pa makadunggù dutun ágbaluy.
4 Tô una álló katô kapanó i Jonas tun ta lunsud, igullaó sikandin, na mà din, "Kappatan dád man álló, dadattan dán ni lunsud ka Ninibe!"
5 Na, tô langun manubù na góddô tun ta Ninibe igbánnal katô Manama. Purisu tô langun manubù, tikud tun ta mallayat é kamanubuan sippang tun ta mabbabà é kamanubuan, igpuwasa asta igumpak dan katô óggét na gimun sako na pató katô karákkád dan.
6 Na, tô mikadinág tô harì ka Ninibe, igtananan din tô gunsadanan din, iglusut din tô kapa din, igumpak sikandin katô óggét na gimun sako, asta igunsad tun ta abu.
7 Na, igpapid din tô pasóddór tun ta mga manubù na góddô tun ta Ninibe, na mà din, "Ni gó tô sugù katô harì asta mga opisyales din, na dì mému kuman asta minám tô langun ka manubù, agad tô mga baka asta tô mga karnero.
8 Asal kailangan mumpak tô langun manubù katô óggét na gimun sako, asta tambunan tô langun baka asta mga karnero katô óggét na gimun sako. Tô langun manubù kailangan tuu pédu-édu dumasal tun ta Manama, asta sumugban katô madat áglumun dan asta katô kamaté dan ka manubù
9 agó mapalin pa tô plano katô Manama. Mólà pa ka dì dán tuu masókó sikandin áknita, asta dì ki maté!"

10 Na, tô migkita ka Manama tô iglumu dan, asta tô igsugban sikandan
katô mga madat áglumun dan, inéduwan tô Manama kandan, asta ándà din
panayuni tô supak na papiddán din pád kandan.

4

Tô sókó i Jonas asta tô kédu katô Áglangngagán

1 Asal si Jonas tuu iranu tingód katô karákkád dan, asta isókó sikandin.
2 Purisu igdasal sikandin tun ta Áglangngagán, na mà din, "Áglangngagán,
ituman dán tô igkagi ku tô dutunna pa ta banuwa ku, asta tô gó tô gunayan
na sékótta igsuwé asta igsadunna pád tun ta Espanya! Su ikasóddórra na
sikuna tô duwán dakál ginawa, asta médu-édu ka katô mga manubù. Mallayat
é ginawa nu, asta tuu ka ágginawa, asta ikataganà ka ágpalin katô plano nu
tingód katô supak nu.
3 Purisu angéyad, su madigár pa ka matéyad."
4 Na, igtaba tô Áglangngagán, na mà din, "Dì nángngà na masókó ka."
5 Na, igiwà si Jonas tikud tun ta Ninibe, igsadun dadan tun ta silatan katô
lunsud, igimu din tô gállunganan din, asta igunsad sikandin róggun gangat ébô
kitanán din ka mamánnu tô lunsud ka Ninibe.
6 Na, igpatubù katô Áglangngagán na Manama tô pamula ébô kallungan
tô ulu i Jonas asta kumadigár tô ginawa din. Purisu tuu idayawan si Jonas
tingód katô pamula.
7 Asal pagkasimag tô masig dán ágkasállám, igpakan ka Manama ka ulád tô
butbut katô pamula. Purisu ilanás dán.
8 Tô igsilat dán tô álló, igpapid ka Manama tô ménit karamag tikud tun ta
silatan, asta igmalómét si Jonas tingód katô sánnang na ikasugat katô ulu din.
Purisu igkagi sikandin tun ta Manama, na mà din, "Madigár pa ka matéyad."
9 Asal iginsà tô Manama kandin, na mà din, "Nángngà ka masókó ka tingód
katô pamula?"
Igtaba si Jonas, "Nángngà ka masókówa. Purisu kakalyag ku na matéyad."
10 Na, igkagi tô Áglangngagán kandin, na mà din, "Ni pamula ni igtubù ka
sábbad dád dukilám, na pagkasimag ilanás. Ándà nu imuwi ni. Ánnà sikuna tô
igpatubù. Agad ándà kédu nu katô mga manubù tun ta Ninibe, asal iranu ka
tingód kani pamula.
11 Na, tuuwa pa ágkéduwan katô mga manubù tun ta Ninibe na dakál
lunsud, su sobra ka sábbad gatus duwa pulù mararan (120,000) tô mga gabatà
dutun na ándà kinanuwan ka ándin é madigár asta madat, asta marapung tô
mga baka asta tô mga karnero."

Ni Madigár Gulitán Tingód Ki Jesu-Cristo Na Igsulat I Mateo

Una Basan

Dalám ka kóddô i Jesu-Cristo nit banuwa ta, igpangulu tô mga taga Roma tun ta kaluwagan ka banuwa na góddóan ka mga Judio. Tô emperador ka Roma tô igpangulu kandan. Purisu marapung tô mga sundalo ka Roma tun ta góddóan ka mga Judio.

Ihirapan tô mga Judio su kailangan bayadan dan tô buwis tun ta gobyerno ka Roma. Purisu duwán mga Judio na igpalumu katô gobyerno ébô lumimud ka buwis. Madat tô áglumun dan su ágdugangan dan tô lagà katô buwis na áglimudán dan. Purisu isókó tô mga unawa dan na Judio.

Si Mateo tô sábbad na taralimud ka buwis. Tô igkagi si Jesus ki Mateo na mákkás kandin, tigkô igtananan i Mateo tô áglumun din, asta igtákkás sikandin ki Jesus. Si Mateo tô sábbad katô sapulù duwa na mga manubù na igsalin i Jesus ébô tinuruan din asta mulit-ulit katô mga kagi din.

Igsulat i Mateo ni libro para katô mga unawa din na Judio. Igulit sikandin tingód katô igtinurù asta iglumu i Jesus ébô makagpát tô mga Judio na si Jesus na taga Nazaret tô bánnal Manama. Si Jesus tô igtuman katô langun na igsulat i Moises asta mga propeta sayyan. Duwán tandô na igsulat dan na duwán Mesiyas na papiddán ka Manama nit banuwa ébô mangulu katô mga Judio asta tumabang kandan. Purisu igangat tô mga Judio katô Mesiyas na igtandô ka Manama. Igsulat i Mateo ni libro ébô mánnal dan na si Jesus tô Mesiyas.

Mga kamónaan i Jesu-Cristo
Mat 1:1-17; Luc 3:23-38

1 Ni gó tô mga ngadan katô mga kamónaan i Jesu-Cristo na rubbad i David.
Si David tô rubbad i Abraham.
2 Si Abraham tô ámmà i Isaac. Si Isaac tô ámmà i Jacob. Si Jacob tô ámmà i
Juda asta mga kataladi din gamama.
3 Si Juda tô ámmà i Fares asta i Sara. Si Tamar tô innà dan. Si Fares tô ámmà
i Esrom. Si Esrom tô ámmà i Aram.
4 Si Aram tô ámmà i Aminadab. Si Aminadab tô ámmà i Naason. Si Naason
tô ámmà i Salmon.
5 Si Salmon tô ámmà i Boos,* asta si Rahab tô innà din. Si Boos tô ámmà i
Obed, asta si Ruth tô innà din. Si Obed tô ámmà i Isai.†
6 Si Isai tô ámmà katô harì na si David.
Si David tô ámmà i Solomon, asta innà din tô sawa dángngan i Urias.‡
7 Si Solomon tô ámmà i Roboam. Si Roboam tô ámmà i Abias. Si Abias tô
ámmà i Asa.
8 Si Asa tô ámmà i Josafat. Si Josafat tô ámmà i Joram. Si Joram tô ámmà i
Usias.
9 Si Usias tô ámmà i Jotam. Si Jotam tô ámmà i Acas. Si Acas tô ámmà i
Ezequias.
10 Si Ezequias tô ámmà i Manases. Si Manases tô ámmà i Amon. Si Amon tô
ámmà i Josias.
11 Si Josias tô ámmà i Jeconias asta mga kataladi din gamama. Igámmát dan
asta tô mga unawa dan na mga rubbad i Israel, asta igpid sikandan tun ta
madiyù banuwa na ágngadanan Babilonia.

* **1:5** 1:5a Boos, ó Booz. † **1:5** 1:5b Isai, ó Jesse. Magunawa pagsik tun ta 1:6. ‡ **1:6** 1:6 Si Batseba. Ahaán tô 2 Samuel 12:24.

12 Róggun igóddô dan tun ta Babilonia, si Jeconias tô ámmà i Salatiel. Si
Salatiel tô ámmà i Sorobabel.
13 Si Sorobabel tô ámmà i Abiud. Si Abiud tô ámmà i Eliakim. Si Eliakim tô
ámmà i Asor.
14 Si Asor tô ámmà i Sadoc. Si Sadoc tô ámmà i Aquim. Si Aquim tô ámmà i
Eliud.
15 Si Eliud tô ámmà i Eleasar. Si Eleasar tô ámmà i Matan. Si Matan tô ámmà
i Jacob.
16 Si Jacob tô ámmà i Jose. Si Jose tô duma i Maria na innà i Jesus. Si Jesus tô
ágtawarán Mesiyas.§
17 Purisu tikud tun ki Abraham sippang tun ki David, sapulù áppat (14)
é karubbadan katô mga pamilya na igpatalundugé. Tikud tun ki David
sippang tun ta kapid katô mga rubbad i Israel tun ta Babilonia, sapulù áppat
(14) é karubbadan katô mga pamilya na igpatalundugé. Tikud tun ta kapid
kandan tun ta Babilonia sippang tun ta kapamasusu katô Mesiyas, sapulù
áppat (14) é karubbadan katô mga pamilya na igpatalundugé.

Ipamasusu si Jesus
Mat 1:18-25; Luc 2:1-7

18 Na, ni gó tô gulitán tingód katô kapamasusu ki Jesu-Cristo. Si Maria
tô innà din, asta duwán banà din na ágngadanan ki Jose. Tô ándà dan pa
padumaé, igmabáddás si Maria ukit katô Ugis Espiritu.
19 Na, tô banà din na si Jose ágbánnal katô mga sugù ka Manama. Purisu tô
ikasóddór sikandin na igmabáddás dán si Maria, igpanámdám sikandin na dì
dán pakasal ki Maria. Tô kakalyag i Jose na pasugbané dan na ándà manubù
na makasóddór ébô dì kayyaan si Maria.
20 Asal róggun katô kapanámdám din, duwán panaligan katô Áglangngagán
na igpakita kandin ukit ka tagénáp. Igkagi tô panaligan, na mà din, "Jose,
rubbad i David, yaka ágkamáddangan na pakasal ki Maria, su igmabáddás
sikandin ukit ka Ugis Espiritu.
21 Duwán batà mama na pamasusun din, asta ngadanan nu tô batà ki Jesus,
su sikandin tô tumábbus katô kandin mga manubù* tikud tun ta salà."
22 Inému ni ébô matuman tô taganà igkagi katô Áglangngagán ukit katô
propeta din sayyan, na mà din,
23 "Na, kumabáddás tô sábbad bayi na ándà pa kalayuki,† asta mapamasusu tô
batà mama na ngadanan ki Emmanuel."‡
(Tô kóbadan, "Tô Manama igduma áknita.")
24 Tô igánnó dán si Jose, igbánnal sikandin katô igkagi ka panaligan katô
Áglangngagán kandin, asta igpakasal sikandin ki Maria.
25 Asal ándà dan palayuké sippang ka ipamasusu dán tô batà. Igngadanan
i Jose tô batà ki Jesus.

2

Mga manubù tikud tun ta silatan

1 Ipamasusu si Jesus tun ta lunsud ka Betlehem na sakup ka probinsya ka
Judea dalám ka pagpangulu katô harì na si Herodes.
Na, duwán mga manubù na igdunggù tun ta lunsud ka Jerusalem tikud
tun ta madiyù banuwa tun ta silatan. Sikandan tô katig tingód katô pató na
kakilalaan tun ta mga karani.

---

§ **1:16** 1:16 Tô kagi Mesiyas tun ta kinagiyan ka Griego, Cristo na igpapid ka Manama. * **1:21** 1:21 Tô "kandin mga manubù," tô gó é mga Judio. † **1:23** 1:23a Sábbad bayi na ándà pa kalayuki; tun ta kinagiyan ka English, "virgin." ‡ **1:23** 1:23b Isaias 7:14.

2 Iginsà sikandan, na mà dan, “Ánda tô délák batà na mému Harì ka mga
Judio? Tun ta góddóan dé tun ta silatan, igkita dé tô karani na pató tingód
katô kapamasusu kandin. Igsadun ké dini ébô mangadap kandin.”
3 Tô igdinág i Herodes na duwán mému harì na mullas kandin, itanaan
sikandin asta tô langun taga Jerusalem.
4 Purisu igpalimud din tô langun ka mallayat ka mga pangulu ka templo
asta mga taratinurù ka mga sugù i Moises.* Iginsà sikandin ka ánda mapa-
masusu tô Mesiyas.
5 Igtaba sikandan, na mà dan, “Tun ta Betlehem kannun ta probinsya ka
Judea, su tô gó tô igsulat katô propeta ka Manama sayyan, na mà din,
6 “ ‘Sikiyu mga taga Betlehem, agad ibantug tô duma mga lunsud tun ta
probinsya yu na Judea, asal tuu pa mabantug tô lunsud yu, su tikud tun
ákniyu tô Áglangngagán na mangulu katô mga rubbad i Israel na igsalin
ku.’ ”†
7 Purisu igpakangé i Herodes tô mga manubù na katig tingód katô pató
na kakilalaan tun ta mga karani. Ilimud dan na ándà duma manubù na
ikasóddór, asta iginsà si Herodes kandan na kadángngan dan igkita tô karani.
8 Igkagiyan din sikandan, na mà din, “Sadun kó tun ta Betlehem, asta
pamasak yu tô batà. Atin ka kitanán yu sikandin, lónód kó dini asta ulitiya
ébô madunna pagsik, asta mangadappa kandin.”
9-10 Na, igpanó dan asta igkita dan puman tô karani na igkita dan dán
tun ta silatan. Tô igkita dan dán tô karani, tuu dan idayawan, asta tô gó tô
igtákkássan dan sippang ka igsódô tun datas katô balé na igóddóan i Jesus.
11 Tô igahu dan dán tun ta balé, igkita dan tô batà, asta tô innà din na
si Maria. Iglingkóód dan, asta igpangadap dan katô batà. Igukar dan tô
piniddan dan, na mga bulawan, mga pamammut na góbbón, asta mga bawì
na ágngadanan mira. Igbággé dan tô langun tun ki Jesus.
12 Na, igkagi tô Manama kandan ukit ka tagénáp na dì mému ka lumónód
dan tun ki Herodes. Purisu tô igulì dan tun ta banuwa dan, igukit dan tun ta
ássa dalan.

Igpalaguy dan tun ta Ehipto

13 Na, tô igpanó dán tô katig mga manubù, duwán panaligan katô
Áglangngagán na igpakita ki Jose ukit ka tagénáp. Igkagi tô panaligan, na mà
din, “Ánnó ka. Pid nu tô batà asta tô innà din, asta palaguy kó tun ta banuwa
ka Ehipto. Óddô kó tun sippang ka pólián ku sikiyu, su duwán mga sundalo
na papiddán i Herodes ébô pamasakán tô batà asta matayan.”
14 Purisu tô dukilám tô, igánnó si Jose, asta igpid din tô batà asta tô innà tun
ta banuwa ka Ehipto.
15 Igóddô dan tun sippang na inaté si Herodes.

Inému ni ébô matuman tô igkagi katô Áglangngagán ukit katô propeta din
sayyan, na mà din, “Pólián ku tô batà ku tikud tun ta Ehipto.”‡

Igmatayan tô marénták mga gabatà gamama

16 Na, tô ikasóddór dán si Herodes na ándà lónód tô katig mga manubù tun
kandin, tuu isókó sikandin. Purisu igsugù din tô mga sundalo tun ta lunsud
ka Betlehem asta madani mga lunsud ébô matayan tô langun gabatà gamama
tikud tun ta mantu igpamasusu sippang ka duwa ámmé, su tô gó é kadugéyan

---

* **2:4** 2:4 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. † **2:6** 2:6 Miqueas 5:2. ‡ **2:15** 2:15 Oseas 11:1.

na igulit katô katig mga manubù tingód katô pató na kakilalaan tun ta mga karani.
17 Inému ni ébô matuman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si Jeremias, na mà din,
18 “Duwán dinággán yu tun ta lunsud ka Rama. Sumággó asta dumarawit si
Raquel,§ su maranu tingód ka mga gabatà din. Sumággó asta dì mórór
su inandaan ka mga gabatà din.”*

Iglónód dan tikud tun ta Ehipto

19 Na, tô inaté dán si Herodes, duwán panaligan katô Áglangngagán na igpakita ki Jose ukit ta tagénáp tun ta banuwa ka Ehipto.
20 Igkagi tô panaligan, na mà din, “Ánnó ka. Pid nu tô batà asta tô innà din, asta ulì kó tun ta banuwa ka Israel, su inaté dán tô manubù na mimmaté pád katô batà.”
21 Purisu igánnó si Jose, asta igpid din tô batà asta tô innà, asta igulì dan tun ta banuwa ka Israel.
22 Asal ándà dan sadun tun ta probinsya ka Judea. Imáddangan si Jose su igdinág sikandin na igpangulu dán si Arquelao na bullas katô ámmà din na inaté na si Herodes. Igkagiyan ka Manama si Jose ukit ka tagénáp. Purisu igsadun dan tun ta probinsya ka Galilea.
23 Igóddô dan tun ta lunsud ka Nazaret. Purisu ituman tô igkagi katô mga propeta ka Manama sayyan na si Jesus ngadanan na taga Nazaret.

3

Igulit-ulit si Juan na Tarabunyag
Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luc 3:1-18; Juan 1:19-28

1 Na, duwán álló na igsadun si Juan na Tarabunyag tun ta disyerto ka probinsya ka Judea. Igulit-ulit sikandin katô mga manubù na igsadun dutun kandin, na mà din,
2 “Rákkád kód, su masig dán mangulu tô Manama.”
3 Na, duwán igsulat tingód ki Juan tun ta libro katô propeta sayyan na si Isaias, na mà din,
“Duwán sábbad manubù na dinággán yu na gullaó tun ta disyerto, na mà din,
‘Taganà yu tô ukitanan katô Áglangngagán. Tullid yu tô dalan na ukitan
din.’ ”*
4 Na, tô umpak i Juan igabál tikud tun ta bulbul ka mannanap na kamelyo, asta tô állán din kindal ka mannanap. Tô ágkannán din mga apang asta tánnáb na ágkangén din tun ta disyerto.
5 Marapung tô mga manubù tikud tun ta Jerusalem asta duma mga lunsud na sakup ka probinsya ka Judea asta madani tun ta Wayig ka Jordan na igsadun tun ki Juan.
6 Igrákkád dan katô mga salà dan, asta igbunyagan din sikandan tun ta Wayig ka Jordan.
7 Na, tô igkita si Juan katô marapung mga Pariseo asta mga Saduseo na igsadun tun kandin ébô pabunyag dan, igkagi sikandin, na mà din, “Madat kó iring na mga áppuy! Manan ka pabunyag kó agad ándà kó rákkád? Kéman yu ka dì kó supakan ka Manama tun ta tapuri álló.

---

§ **2:18** 2:18a Si Raquel tô sawa i Jacob na kamónaan katô mga Judio. Iglábbáng sikandin madani tun ta lunsud ka Betlehem. Igpanunggiringan sikandin ka mga innà tun ta Betlehem na igsággó tingód ka mga gabatà dan na igmatayan. * **2:18** 2:18b Jeremias 31:15. * **3:3** 3:3 Isaias 40:3.

8 Lumu yu tô nángngà tun ta saruwan ka Manama ébô kasóddóran na bánnal
igrákkád kód asta igsódô kód áglumu ka salà.
9 Yakó ágpanámdám na dì kó supakan su sikiyu tô mga rubbad i Abraham.
Kagiyan ku sikiyu, agad ni mga batu mému imun ka Manama na mga rubbad
i Abraham na bullas ákniyu.
10 Iring kó na kayu na masig dán pilén, su ágpilén asta ággóbbón tô langun
kayu na ándà madigár buuy.
11 Ágbunyagga ákniyu ka wayig ébô kakitaan na igrákkád kó ka mga salà. Asal
duwán pa dumunggù na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán
kanak. Ánnà a nángngà na tumabang kandin agad midda dád ka sandalyas
din. Sikandin tô munyag ákniyu ka Ugis Espiritu asta apuy.
12 Iring sikandin na manubù na ágpalayap ka trigo na igarik din, tipunán
din, asta taguán din tun ta lukung. Asal tô uut asta uppis góbbón din tun ta
apuy na dì ágkapadáng."

Igpabunyag si Jesus
Mat 3:13-17; Mar 1:9-11; Luc 3:21-22

13 Na, igpanó si Jesus tikud tun ta probinsya ka Galilea, asta igsadun
sikandin tun ta Wayig ka Jordan ébô pabunyag ki Juan.
14 Asal dì malyag si Juan munyag ki Jesus, su igkagi si Juan, na mà din, "Dì
mému ka sakán tô munyag áknikó. Kailangan sikuna tô munyag kanak."
15 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Bunyagiya gó, su kailangan tumuman ki
katô langun kakalyag ka Manama."
Purisu ignunug si Juan,
16 asta igbunyagan din si Jesus. Tô igiwà si Jesus tikud tun ta wayig, ipókéan
tô langit, asta igkita din tô Ugis Espiritu na igsunnad tun kandin na iring na
salapati.
17 Duwán kagi tikud tun ta langit, na mà din, "Ni gó ni kanak Batà na
ágginawaan ku. Ágkadayawanna gó kandin."

4

Igtintal i Maibuyan si Jesus
Mat 4:1-11; Mar 1:12-13; Luc 4:1-13

1 Na, igpid katô Ugis Espiritu si Jesus tun ta disyerto ébô tintalán i
Maibuyan.
2 Dalám ka kappatan (40) álló asta kappatan (40) dukilám, ándà palang
igkan i Jesus. Purisu igballus sikandin.
3 Igpadani si Maibuyan kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, "Atin ka
sikuna tô Batà ka Manama, imu nu pan ni mga batu."
4 Asal igtaba si Jesus, na mà din, "Diya, su mà katô kagi ka Manama,
" 'Ánnà dád ágkannán é ágkailanganán katô kantayan ka manubù, asal tuu
ágkailanganán tô langun igkagi ka Manama.' "*
5 Na, igpid i Maibuyan si Jesus tun ta Jerusalem, asta igpatindág din tun ta
bówwó katô templo.
6 Igkagi si Maibuyan, na mà din, "Na, atin ka sikuna tô Batà ka Manama,
tuppas ka tun ta tanà. Dì ka mamánnu, su mà katô kagi ka Manama,
" 'Papiddán katô Manama tô mga panaligan din ébô tumómmóng áknikó.'
'Sakámmán ka katô mga panaligan din ébô dì makadag tô paa nu tun ta mga
batu.' "†
7 Asal igtaba si Jesus, na mà din, "Diya, su mà pagsik katô kagi ka Manama,

* **4:4** 4:4 Deuteronomio 8:3. † **4:6** 4:6 Salmo 91:11-12.

“ ‘Yakó ágtintal katô Áglangngagán na Manama yu.’ ”‡
8 Na, igpid i Maibuyan si Jesus tun ta mallayat pabungan, asta igpakita din
ki Jesus tô langun banuwa dini ta bówwó ka tanà asta tô kadigárran kani.
9 Igkagi si Maibuyan, na mà din, “Atin ka lumingkóód ka asta mangadap ka
kanak, bággén ku áknikó ni langun.”
10 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Maibuyan, iwà ka! Diya, su mà katô kagi
ka Manama,
“ ‘Tô dád Áglangngagán na Manama tô kailangan ágpangadapán yu, asta
sikandin dád tô kailangan bánnalán yu.’ ”§
11 Purisu igiwà si Maibuyan, asta igdunggù tô mga panaligan ka Manama
na igtabang ki Jesus.

Igtigkané si Jesus igtinurù
Mat 4:12-17; Mar 1:14-15; Luc 4:14-15

12 Na, igpammát i Herodes si Juan na Tarabunyag, asta igpapriso din. Tô
ikasóddór dán si Jesus, igulì sikandin tun ta probinsya ka Galilea.
13 Ándà sikandin óddô tun ta lunsud ka Nazaret, asal igallus sikandin tun
ta lunsud ka Capernaum tun ta ligad ka ranó na dadan tun ta tanà ka mga
rubbad i Zabulon asta mga rubbad i Neftali.
14 Purisu ituman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias
tingód katô kadunggù i Jesus na igpanunggiringan ka iló, na mà din,
15 “Tô langun manubù na góddô tun ta tanà ka Zabulon asta Neftali, tun ta
ligad ka ranó, tun ta dipag ka Wayig ka Jordan, asta tun ta Galilea na
góddóan katô mga manubù na dì ágbánnal ka Manama,
16 agad iring na góddô dan tun ta kangittángngan, asal kitanán dan tô kap-
pawaan. Agad góddô dan tun ta kangittángngan asta ágkamáddangan dan ka
kamatayan, asal kataddawan dan.”*
17 Na, igtigkané si Jesus igulit-ulit, asta igkagi sikandin, na mà din, “Rákkád
kód, su masig dán mangulu tô Manama.”

Igtawar i Jesus tô áppat taraággut ka sáddà
Mat 4:18-22; Mar 1:16-20; Luc 5:1-11

18 Duwán sábbad álló, igpanó si Jesus tun ta ligad ka Ranó ka Galilea. Igkita
din tô duwa mataladi gamama na si Simon na ágngadanan ki Pedro, asta si
Andres. Igpamukut dan su taraággut dan ka sáddà.
19 Igkagi si Jesus, na mà din, “Tákkás kó kanak, su tinuruan ku sikiyu na
mággut ka mga manubù.”
20 Tigkô dan igtananan tô mga pukut, asta igtákkás dan ki Jesus.
21 Igpanayun si Jesus igpanó, asta igkita din tô ássa mataladi gamama na si
Santiago asta si Juan na duwa gabatà i Sebedeo. Tun dan ta barangé† asta tô
ámmà dan, su ágpiyà dan ka mga pukut. Igtawar dan i Jesus.
22 Tigkô dan igtananan tô barangé asta tô ámmà dan, asta igtákkás dan ki
Jesus.

Igtinurù si Jesus tun ta Galilea
Mat 4:23-25; Luc 6:17-19

23 Na, igsadun si Jesus tun ta langun lunsud tun ta kaluwagan ka probinsya
ka Galilea, asta igulit-ulit sikandin tun ta mga simbaan ka Judio. Igtinurù
sikandin ka Madigár Gulitán tingód katô pagpangulu ka Manama, asta
igdappánnan din ka bállad tô langun manubù na ágkabógókan asta duwán
kalómétan ébô kólian.

---

‡ **4:7** 4:7 Deuteronomio 6:16. § **4:10** 4:10 Deuteronomio 6:13. * **4:16** 4:15-16 Isaias 9:1-2. † **4:21** 4:21 Barangé tô ássa ngadan ka bangkà.

24 Purisu ibantug sikandin tun ta kaluwagan ka Siria. Igpid tun kandin tô
langun manubù na ágkabógókan, agad ándin klasiyi ka bógók, asta manubù na
gahuwan ka madat espiritu, asta manubù na ágbabuyán, asta manubù na dì
ágriyu é lawa. Igdappánnan din ka bállad din, asta inólian tô langun dan.
25 Tuu marapung tô mga manubù na igtákkás ki Jesus tikud tun ta probin-
sya ka Galilea, tikud tun ta Dekapolis, Jerusalem, probinsya ka Judea, asta
tikud tun ta dipag ka Wayig ka Jordan.

5

Igtinurù si Jesus tun ta pabungan
Mat 5:1-12; Luc 6:20-23

1 Na, tô igkita i Jesus tô marapung manubù na ilimud, igtikáddág sikandin
tun ta pabungan, asta igunsad sikandin. Igpadani tô langun manubù na
igtinuruan din,
2 asta igtinurù si Jesus kandan, na mà din,
3 "Kadayawan tô mga manubù na isóddóran dan na atin ka dì dan tabangan
ka Manama, dì dan makému ka madigár. Kadayawan dan su mangulu tô
Manama kandan.
4 "Kadayawan tô mga manubù na ágkaranu, su órórán dan ka Manama.
5 "Kadayawan tô mga manubù na ágpabbabà-babà, su makatigatun dan katô
banuwa na igtandô ka Manama kandan.
6 "Kadayawan tô mga manubù na malyag lumumu katô nángngà tun
ta saruwan ka Manama, su tabangan dan ka Manama ébô matuman tô
kakalyag dan.
7 "Kadayawan tô mga manubù na médu-édu, su duwán kédu ka Manama
kandan.
8 "Kadayawan tô mga manubù na malinis é pusung, su kumita dan ka
Manama.
9 "Kadayawan tô mga manubù na gusay katô ágpasamuké ébô duwán
kasunayan, su imun dan ka Manama na mga gabatà din.
10 "Kadayawan tô mga manubù na girrayatan tingód katô katuman dan
katô kakalyag ka Manama, su sakupán dan tun ta pagpangulu katô Manama.
11 "Kadayawan kó ka ágbuyas-buyasán kó, girrayatan kó asta góróm-órómán
kó tingód katô katákkás yu kanak.
12 Atin ka tô gó é dumunggù ákniyu, kailangan tuu kó kadayawan, su dakál
tô pulusán na matanggap yu tun ta langit. Sampát yu na igirrayatan pagsik
tô mga propeta ka Manama sayyan."

Asin asta sulù
Mat 5:13-16; Mar 9:50; Luc 14:34-35

13 "Sikiyu na ágtákkás kanak, iring kó na asin nit banuwa. Asal atin ka
mandà tô nanam katô asin, dì dán lumónód tô nanam. Ándà dán palang
ágpulusán. Purisu antugán dán asta gittan-gittan ka mga manubù.
14 "Iring kó na sulù na ágbággé ka kappawaan tun ta langun manubù nit
banuwa. Tô lunsud tun ta bówwó ka pabungan dì ágkallás.
15 Atin ka ágrákkáttan é sulù, dì ágtambunan, asal ágsapatán ébô kataddawan
tô langun manubù tun dalám ka balé.
16 Kailangan makéring kó na sulù na ágbággé ka kappawaan, su atin ka
kumita tô duma mga manubù katô madigár áglumun yu, durungán dan tô
Ámmà yu na Manama tun ta langit."

Tô mga sugù

17 “Yakó ágpanámdám na igsadunna dini ébô pandaán ku tô mga sugù ka
Manama asta tô mga kagi ka mga propeta ka Manama na igsulat sayyan. Asal
igsadunna dini ébô tumanán ku ni.
18 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Róggun duwán pa langit* asta tanà, ándà
palang kórét tun ta mga sugù ka Manama na mandà, su matuman tô langun
na igkagi din.
19 Purisu atin ka méllé tô manubù ka sábbad sugù ka Manama asta tu-
minurù kani tun ta duma manubù, tuu mabbabà é kamanubuan din tun ta
pagpangulu ka Manama. Asal atin ka mánnal tô manubù ka langun sugù ka
Manama asta tuminurù ka duma manubù kani, tuu mabantug sikandin tun
ta pagpangulu ka Manama.
20 Purisu kumagiya ákniyu, atin ka malyag kó sakupán katô Manama tun ta
pagpangulu din, kailangan tuu pa nángngà tô áglumun yu ka tandingán katô
áglumun katô mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù.”

Tinurù tingód katô sókó

21 “Idinág yu na igsugù ka Manama ukit ki Moises tun ta mga kamónaan yu
sayyan, na, ‘Yakó ágmaté, su kailangan supakan tô mimmaté.’†
22 Asal kumagiya ákniyu, agad masókó dád tô manubù, kailangan supakan
sikandin. Atin ka kumagi tô manubù ka madat tun ta kataladi din, kailangan
piddán sikandin tun ta mallayat gusayanan. Atin ka kumagi tô manubù,
‘Ágkangulág ka!’ kailangan piddán sikandin tun ta ágsupakanan ka apuy.
23 Purisu atin ka madun kó tun ta templo ébô mággé ka gasa yu tun ta
Manama, asta kasampáttan yu na duwán manubù na isókó ákniyu tingód katô
iglumu yu,
24 tanani yu pa tô gasa yu, asta sadun kó tun kandin ébô pólié kó. Atin ka
pólié kód, mému kód lumónód tun ta templo asta mággé kód katô gasa yu tun
ta Manama.
25 “Atin ka duwán manubù na dumimanda ákniyu, sékót kó pólié ka dì kó
pa dumunggù tun ta ágruudanan, agó piddán kó tun ta huwes, bággén kó tun
ta bállad ka polis, asta prison kó.
26 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka prison kó, dì kó makaluwà
sippang ka bayadan yu tô kadakállan katô kadattan na ilumu yu.”

Tinurù tingód katô áglibug

27 “Idinág yu na igsugù tô Manama ukit ki Moises sayyan, na, ‘Yakó áglibug.’‡
28 Asal kumagiya ákniyu na agad makasállág dád tô mama katô bayi, asta
madat tô kakalyag din, ikalibug dán sikandin tun ta pusung din.
29 Purisu atin ka tô ágbaluy mata nu tô gunayan na makasalà ka, lássù nu
asta antug nu, su tuu pa madigár ka mandà tô sábbad bahin katô lawa nu ka
tandingán ka antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan.
30 Atin ka tô bállad nu dadan ta kawanan tô gunayan na makasalà ka,
tampád nu asta antug nu, su tuu pa madigár ka mandà tô sábbad bahin katô
lawa nu ka tandingán ka makasadun tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan.”

Tinurù tingód ka ágpasugbané
Mat 5:31-32; 19:9; Mar 10:11-12; Luc 16:18

31 “Igsugù pagsik tô Manama ukit ki Moises sayyan na atin ka sumugban
tô mama katô sawa din, kailangan duwán papeles na bággén din tingód katô
pasugbané dan.§

---

* **5:18** 5:18 Langit, ó kawang-awangan. † **5:21** 5:21 Exodo 20:13; Deuteronomio 5:17. ‡ **5:27** 5:27 Ahaán tô Exodo 20:14; Deuteronomio 5:18. § **5:31** 5:31 Ahaán tô Deuteronomio 24:1-4.

32 Asal kumagiya ákniyu, atin ka sumugban tô mama katô sawa din na
ándà libug, madat tô kasugban din, su ukit kandin makalibug tô sawa
din ka kumalyag puman. Makalibug tô mama na kumalyag katô bayi na
igsugbanan katô duma din."

Tinurù tingód katô tandô

33 "Idinág yu pagsik na igsugù tô Manama ukit ki Moises tun ta mga
kamónaan yu sayyan na dì mému ka dì tumanán tô tandô. Kailangan tumanán
tô tandô na igsarig tun ta ngadan katô Áglangngagán.*
34 Asal kumagiya ákniyu, atin ka tumandô kó, yakó ágtandô ukit ka agad
ándin. Yakó ágtandô ukit ka langit, su gunsadanan ka Manama.
35 Yakó ágtandô ukit ka tanà, su iring na ágtindággan ka Manama. Yakó
ágtandô ukit ka lunsud ka Jerusalem, su tô gó é góddóan katô Harì na mallayat
ka langun.
36 Yakó ágkagi, na 'agad matéya pa,' su agad tô sábbad dád silag ka ulu yu, dì
kó makapapputì ó makapamétám.
37 Atin ka ágkasarigan tô kagi yu, nángngà ka kumagi kó dád, 'Óó,' ó 'Dì.' Atin
ka pasarig kó pa katô tandô yu, tikud dán tun ki Maibuyan."

Tinurù tingód katô kasulì
Mat 5:38-42; Luc 6:29-30

38 "Idinág yu na igsugù tô Manama ukit ki Moises sayyan, na tô dumadat ka
mata katô unawa din manubù, dadattan tô kandin mata. Asta tô dumadat ka
ngipán katô unawa din manubù, dadattan tô kandin ngipán.†
39 Asal kumagiya ákniyu, atin ka duwán manubù na lumumu ka madat
ákniyu, yakó áglumu ka madat kandin. Atin ka sampalán kó katô duma
manubù tun ta pusángngi yu na dadan ta kawanan, pasampal yu pagsik tô
pusángngi yu na dadan ta ibang.
40 Atin ka duwán mid ákniyu tun ta huwes asta mangé ka kamisita yu, agad
tô umpak yu bággé yu kandin.
41 Atin ka duwán sundalo na ágpirit ákniyu na mid katô piniddan din tun ta
kadiyù na sábbad kilometro, pid kó sippang ka duwa kilometro.
42 Bággéyi yu tô mamuyù, asta pabállás yu tô mállás."

Ginawayi yu tô usig yu
Mat 5:43-48; Luc 6:27-28,32-36

43 "Idinág yu na duwán ágtinuruán sayyan na kailangan ginawaan yu tô mga
rarak yu, asta karingasayi yu tô mga usig yu.‡
44 Asal kumagiya ákniyu, ginawayi yu tô mga usig yu, asta dasalan yu tô
mga manubù na girrayat ákniyu.
45 Atin ka ni gó tô áglumun yu, mému kó na bánnal na mga gabatà katô
Ámmà yu na Manama tun ta langit, su ánnà dád tô mga madigár manubù tô
ágpaséllaan din ka álló, asal tô mga madat pagsik. Ánnà dád tô mga ágbánnal
katô mga sugù ka Manama tô igbággayan din ka udan, asal tô mga dì ágbánnal
pagsik.
46 Yakó ágpanámdám na duwán pulusán yu tingód katô dakál ginawa yu tun
ta mga ágginawa ákniyu, su agad tô mga taralimud ka buwis§ na ágbuyasán yu,
ágginawa dan katô mga manubù na ágginawa kandan.

---

* **5:33** 5:33 Ahaán tô Levitico 19:12; Numeros 30:2; Deuteronomio 23:21. † **5:38** 5:38 Ahaán tô Exodo 21:24; Levitico 24:20; Deuteronomio 19:21. ‡ **5:43** 5:43 Ahaán tô Levitico 19:18. § **5:46** 5:46 Mga taralimud ka buwis tô ágkaringasaan katô mga Judio su tô ágkémun dan, ágdugangan dan tô lagà ka buwis.

47 Atin ka mga kataladi yu dád tô tagadán yu, ándà ilumu yu na madigár ka
tandingán katô áglumun ka ássa mga manubù, su agad tô langun manubù na
dì ágbánnal ka Manama, ágtabang dan ka mga kataladi dan.
48 Purisu kailangan tuu nángngà tô áglumun yu iring katô tuu nángngà na
áglumun katô Ámmà yu na Manama tun ta langit."

6

Tinurù tingód katô kabággé

1 "Banté kó! Yakó ágpasállág-sállág katô katabang yu ka mga unawa yu, su
atin ka ágpasállág-sállág kó, ándà gó pulusán na tanggapán yu tikud tun ta
Ámmà yu na Manama na góddô tun ta langit.
2 "Purisu atin ka mággé kó tun ta ágkayu-ayuan, yakó gulit tun ta mga
manubù ébô durungán kó ikandan, su tô gó é áglumun katô mga manubù na
kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama. Tô gó é
áglumun dan tun ta mga simbaan ka Judio asta tun ta dalan ébô kitanán asta
durungán dan ka duma mga manubù. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán
dán igpulus dan, asal ánnà tikud tun ta Manama.
3 Atin ka mággé kó katô mga ágkayu-ayuan, yakó ágpasóddór agad tun ta
rarak yu
4 ébô ándà makasóddór tingód katô kabággé yu, asta duwán pulusán yu
tikud tun ta Ámmà yu na Manama na ágkita katô áglumun yu na inallás."

Tinurù tingód katô kadasal
Mat 6:5-15; Luc 11:2-4

5 "Atin ka dumasal kó tun ta Manama, yakó giring katô mga manubù
na kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama, su
ágkadigárran dan na ágdasal tun ta simbaan asta tun ta dalan ébô kitanán dan
ka duma mga manubù. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dán igpulus
dan, asal ánnà tikud tun ta Manama.
6 Asal atin ka ágdasal kó, ahu kó tun ta kuwarto yu, sagpángngi yu tô sállat,
asta dasal kó tun ta Ámmà yu na Manama na dì ágkitanán, asta duwán pulusán
yu tikud tun ta Ámmà yu na Manama na ágkita katô áglumun yu na inallás.
7 "Atin ágdasal kó, yakó ágtawang ágkagi-kagi iring katô kadasal ka mga
manubù na ándà sóddór ka bánnal Manama, su kéman dan ka maminág tô
Manama kandan ka marapung tô ágkagin dan.
8 Yakó giring kandan, su isóddóran dán katô Ámmà yu na Manama ka ándin
tô ágkailanganán yu agad ándà kó pa pamuyù tun kandin.
9 Iring kani é kadasal yu. 'Ámmà tun datas ta langit, mólà pa ka pangadapán
ka katô langun manubù.
10 Mólà pa ka mangulu ka tun ta langun manubù. Mólà pa ka matuman tô
kakalyag nu kannun ta banuwa iring katô katuman ka kakalyag nu tun ta
langit.
11 Bággéyi ké ka ágkannán dé álló-álló.
12 Pasinsiyayi ké na ikasalà áknikó, su ágpasinsiyaan dé tô langun manubù
na ikasalà áknami.
13 Yaka ágpókit áknami tun ta pagtintal, asal papadiyù ké tikud tun ki
Maibuyan.'
14 "Atin ka ágpasinsiyaan yu tô duma manubù na ikasalà ákniyu, pasinsiyaan
kó pagsik katô Ámmà yu na Manama.
15 Atin ka dì yu pasinsiyaan tô duma manubù na ikasalà ákniyu, dì kó pagsik
pasinsiyaan katô Ámmà yu na Manama."

Tinurù tingód katô kapuwasa

16 “Atin ka ágpuwasa kó, yakó ágpasóddór ukit ka bónnóng yu iring katô áglumun ka mga manubù na kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama. Gimun dan na madat tô bónnóng dan ébô kasóddóran na dì dan ágkan. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dán igpulus dan, asal ánnà tikud tun ta Manama.
17 Asal atin ka ágpuwasa kó, suwat kó asta dappug kó
18 ébô ándà makasóddór na dì kó ágkan. Asal makasóddór dád tô Ámmà yu na Manama na dì ágkitanán, asta duwán pulusán yu tikud tun ta Ámmà yu na ágkita katô áglumun yu na inallás.”

Kaduwánnan tun ta langit
Mat 6:19-21; Luc 12:33-34

19 “Yakó áglimud ka kaduwánnan dini ta banuwa, su ágdadattan ka mga ané, asta ágkararingán, asta ágtakón.
20 Asal limud kó baling ka kaduwánnan tun ta langit, su ándà ané asta kararing na dumadat diyan, asta ándà takón na makahu.
21 Agad ánda é limudan yu katô kaduwánnan yu, dutun pagsik tô pusung yu.”

Mata tô sulù ka lawa
Mat 6:22-23; Luc 11:34-36

22 “Sulù ka lawa tô mata. Purisu atin ka mappawà tô kasállág nu, kappawaan tô tibuk lawa nu.
23 Asal ka mangittáng tô kasállág nu, kangittángngan tô tibuk lawa nu. Purisu atin ka mangittáng tô sulù tun ta lawa nu, tuu mangittáng tô kóddô nu!”

Manama asta kaduwánnan
Mat 6:24-34; Luc 16:13; 12:22-31

24 “Ándà palang manubù na lumumu tun ta duwa amo. Atin ka dakál tô ginawa din tun ta sábbad, karingasaan din tô sábbad. Sábbad dád tô amo din na mému tákkássan din, asta tô sábbad dì din nunugan. Dì mému pagdángnganán tô kapamasak katô kaduwánnan asta katuman yu katô lumu ka Manama.
25 “Purisu kagiyan ku sikiyu, yakó ágkatanaan tingód katô kantayan yu ka ándin tô kannán yu asta tô inámmán yu. Yakó ágkatanaan tingód katô lawa yu ka ándin tô umpakán yu. Su tuu pa ágkailanganán tô kantayan ta ka tandingán katô ágkannán, asta tuu pa ágkailanganán tô lawa ta ka tandingán katô gumpakán.
26 Sállág yu tô mga manuk ta kayun. Dì dan ágpamula. Dì dan ágkáttu. Dì dan ágtagù ka ágkakan dan tun ta ágtaguanan. Asal inalayun dan ágbággayan katô Ámmà yu na Manama ka ágkakan. Su ágdóppónan ka Manama tô langun manuk ta kayun agad iring na ándà lagà dan, yakó ágkatanaan, su tô lagà yu tuu pa dakál ka tandingán katô langun manuk ta kayun.
27 Agad katanaan kó, asal dì kasugpatan tô kantayan yu ukit katô tana yu.
28 “Yakó ágkatanaan tingód katô gumpakán yu. Panámdám yu tô mga bulak ka kabánnássan na inalayun ágtubù. Dì áglumu, asta dì pagsik gabál.
29 Asal kagiyan ku sikiyu, agad madigár ágsállággán tô mga umpak i Harì Solomon sayyan, asal tuu pa madigár ágsállággán tô mga bulak ka kabánnássan.
30 Délák tô kasarig yu ka Manama. Igimu din na madigár ágsállággán tô mga bulak ka kabánnássan na dì madugé góbbón. Purisu kasóddóran yu na bággayan kó ka Manama ka gumpakán yu.

31 “Yakó ágkatanaan tingód katô ágkannán yu, ginámmán yu, asta gumpakán yu.
32 Tô langun manubù na dì ágbánnal ka Manama, inalayun dan ágpamasakán ni langun. Isóddóran katô Ámmà yu na Manama tô mga ágkailanganán yu.
33 Asal una yu pamasaki tô pagpangulu ka Manama asta tuman yu tô kakalyag din, asta bággayan kó pagsik ikandin katô mga ágkailanganán yu.
34 “Purisu yakó ágkatanaan ka ándin tô dumunggù ákniyu simag. Pabayà yu tô kahirapan yu simag, su nángngà tô kahirapan yu ni álló ni.”

7

Tinurù tingód ka karuud
Mat 7:1-6; Luc 6:37-38,41-42

1 “Yakó ágruud katô duma mga manubù ébô dì kó ruudan ka Manama,
2 su ruudan kó ka Manama na magunawa ka karuud yu katô duma mga manubù. Bággayan kó ka Manama na magunawa katô kabággé yu tun ta mga manubù.
3 Sékót yu ágkitanán tô pássák tun ta mata katô kataladi yu, asal ándà yu kasóddóri na duwán pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata.
4 Atin ka dì yu kitanán tô pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata, dì kó makatabang mangé katô pássák tun ta mata katô kataladi yu.
5 Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Kangé yu pa tô pássák na iring na batang tikud tun ta ákniyu mata, ébô matayyó dán tô kasállág yu na mangé katô pássák tun ta mata katô kataladi yu.
6 “Yakó ágbággé katô tingód ka Manama tun ta mga asu agó kagatán kó. Yakó ágbággé katô perlas na dakál é lagà tun ta mga babuy agó gittan-gittan dan dád.”*

Tinurù tingód ka kadasal
Mat 7:7-12; Luc 11:9-13

7 “Pamuyù kó inalayun tun ta Manama, asta bággayan kó ikandin. Pamasak kó inalayun tun kandin, asta kitanán yu. Tákták kó inalayun tun ta sállat, asta pókéan kó ikandin.
8 Makatanggap tô langun manubù na ágpamuyù. Makakita tô langun manubù na ágpamasak. Pókéan tô langun manubù na ágtákták.
9 Sikiyu na mga ámmà, atin ka mamuyù tô batà yu ka pan, ánnà batu tô bággén yu kandin.
10 Atin ka mamuyù tô batà yu ka sáddà, ánnà áppuy tô bággén yu kandin.
11 Na, sikiyu, agad duwán madat mga áglumun yu, asal inalayun madigár tô mga ágbággén yu tun ta mga gabatà yu. Na, tô Ámmà yu na Manama tun ta langit tuu pa mággé ka madigár tun ta langun manubù na ágpamuyù kandin!
12 “Agad ándin tô kakalyag yu na lumun katô duma mga manubù ákniyu, tô gó é kailangan lumun yu tun ta duma mga manubù. Atin ka malumu yu ni, tô gó tô katumanan katô langun sugù asta mga kagi katô mga propeta ka Manama na igsulat sayyan.”

Duwa sállat
Mat 7:13-14; Luc 13:24

13 “Ahu kó tun ta sállat na maliggát, su maluwag tô sállat, asta maluwag tô dalan na pasadun tun ta ágsupakanan, asta marapung tô mga manubù na gukit.

---

* **7:6** 7:6 Tô sábbad kóbadan, yakó ágtinurù katô kagi ka Manama tun ta mga manubù na dì malyag maminág.

14 Asal maliggát tô sállat, asta maliggát tô dalan na pasadun tun ta kantayan
na ándà ágtamanán, asta tagsábbadé dád tô mga manubù na gukit."

Ágkilalan tô kayu ukit ka buuy din
Mat 7:15-20; Luc 6:43-44

15 "Banté kó ébô dì kó mapid katô mga manubù na mà kagi propeta. Tun
ta luwà iring dan na karnero, asal tun dalám iring dan na magani lobo na
ágdadat ka mga karnero.
16 Atin ka ágkitanán yu tô áglumun ka mga propeta, ágkasóddóran yu ka mà
kagi dan propeta. Ándà palang buuy ka paras na uduán tikud tun ta sigbát
mayyà. Ándà buuy ka igera na uduán tikud tun ta sigbát talayid.
17 Tô áglumun ka mga manubù iring na buuy ka kayu. Tô madigár kayu
ágbuuy ka madigár. Tô madat kayu ágbuuy ka madat.
18 Tô madigár kayu dì ágbuuy ka madat. Tô madat kayu dì pagsik ágbuuy ka
madigár.
19 Tô langun ka kayu na ándà madigár buuy, tô gó é ágpilén asta ággóbbón.
20 Purisu atin ka ágkitanán yu tô áglumun katô mga propeta, ágkasóddóran yu
ka bánnal dan na mga propeta ka Manama."

Bánnal mga sakup ka Manama
Mat 7:21-23; Luc 13:25-27

21 "Ánnà langun manubù na ágkagi na sakán tô Áglangngagán dan tô sakupán
tun ta pagpangulu ka Manama, su sakupán dád tô mga manubù na ágtuman
ka kakalyag katô Ámmà ku na Manama tun ta langit.
22 Tun ta álló ruudan ku, marapung tô mga manubù na kumagi kanak,
'Áglangngagán, pasakup ké, su igulit ké katô kagi ka Manama ukit katô ngadan
nu, asta igpaluwà dé tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù ukit
katô ngadan nu, asta duwán mga kasalábbuan na iglumu dé ukit katô ngadan
nu.'
23 Asal kumagiya kandan, na mà ku, 'Ándà a kilala ákniyu. Iwà kó na áglumu
ka madat.' "

Ágtuman asta dì ágtuman
Mat 7:24-27; Luc 6:47-49

24 "Tô manubù na ágpaminág asta ágtuman kani mga ágkagin ku, iring
sikandin katô mapandé manubù na igimu ka balé, asta igpatindág din tun
ta bówwó ka batu.
25 Tô igudan, igbahà tô wayig asta idungguan tô balé din. Igdunggù tô
mabákkár karamag, asal ándà kapilé tô balé din, su igpatindág tun ta bówwó
ka batu.
26 "Na, tô manubù na ágpaminág kani mga ágtinuruán ku asal dì ágtuman,
iring sikandin katô ágkatuluan manubù na igimu ka balé din tun ta bówwó ka
baklayan.
27 Tô igudan, igbahà tô wayig. Igdunggù tô mabákkár karamag. Ipilé tô balé
din asta idattan langun."

Matulus tinurù i Jesus

28 Pángnga igtinurù si Jesus, isalábbuan tô langun manubù na igpaminág
katô igtinurù din,
29 su duwán katulusan katô katinurù i Jesus ánnà iring katô katinurù ka
mga taratinurù ka sugù.

8

Inólian tô tétékán
Mat 8:1-4; Mar 1:40-45; Luc 5:12-16

1 Na, tô igtupang dán si Jesus tikud tun ta pabungan, marapung tô mga
manubù na igtákkás kandin.
2 Duwán sábbad tétékán* na igpadani tun ki Jesus. Iglingkóód sikandin asta
igkagi, na mà din, "Áglangngagán, atin ka kakalyag nu, isóddóran ku na makólì
ka kani bógók ku."
3 Igdappánnan† i Jesus sikandin ka bállad, asta igkagi si Jesus, na mà din,
"Malyagga. Kólian kad."
Tigkô dád inólian sikandin.
4 Igkagi si Jesus, na mà din, "Dì mému ka ulitan nu tô agad sadan manubui.
Asal sadun ka tun ta pangulu ka templo, asta pakita nu yan lawa nu. Bággé nu
tô manuk na góbbón tun ta saruwan ka Manama, su tô gó tô igsugù i Moises
ébô makasóddór tô langun manubù na inólian kad."‡

Igsarig tô kapitan ki Jesus
Mat 8:5-13; Luc 7:1-10

5 Na, tô igdunggù si Jesus tun ta Capernaum, duwán sábbad kapitan ka mga
sundalo ka gobyerno ka Roma na igsumar kandin, asta igpamuyù sikandin
ka tabang, na mà din,
6 "Sir, ágkabógókan tô sábbad állang ku tun ta balé ku. Dì dán ágriyu é lawa
din, asta masig dán maté."
7 Igkagi si Jesus, na mà din, "Madunna, asta dappánnan ku sikandin ka
bállad ébô kólian."
8 Asal igkagi tô kapitan, na mà din, "Áglangngagán, atin ka mahu ka tun ta
balé ku, kayyaanna su tuu mabbabà é kamanubuan ku ka tandingán áknikó.
Asal nángngà ka kumagi ka dád na kólian tô állang ku, su kólian sikandin.
9 Sakuppa katô manubù na ágsugù kanak, asta duwán mga sundalo na
ágsuguán ku. Atin ka duwán sundalo na suguán ku, numunug sikandin
kanak. Atin ka duwán sundalo na pakangén ku, numunug sikandin kanak.
Atin ka duwán palumun ku katô állang ku, lumumu sikandin."
10 Tô igdinág si Jesus katô kagi din, isalábbuan sikandin. Igkagi si Jesus tun ta
mga manubù na igtákkás kandin, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu.
Agad tun ta mga rubbad i Israel, ándà palang manubù na ikitaan ku na igsarig
kanak iring katô kasarig kani ánnà Judio.
11 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tun ta álló ka pagpangulu ka Manama,
marapung tô mga ánnà Judio manubù na dumunggù tikud tun ta langun
banuwa, asta pasakupán dan tun ta dakál kalimudan tun ta pagpangulu ka
Manama duma katô mga kamónaan yu na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob.
12 Na, duwán mga Judio na giman ka sakupán dan, asal papiddán dan
baling tun ta luwà tun ta kangittángngan ébô supakan. Dutun tuu dan
sumággó asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan."
13 Igkagi si Jesus katô kapitan, na mà din, "Ulì kad, su ituman dán tô
igpamuyù nu ukit katô kasarig nu kanak."
Tô oras tô, tigkô dád inólian tô állang katô kapitan.

Inólian tô marapung manubù
Mat 8:14-17; Mar 1:29-34; Luc 4:38-41

---

* **8:2** 8:2 Tétékán, ó sanlahon. † **8:3** 8:3 Igdappánnan, ó gihikap, ó gitapin-an. ‡ **8:4** 8:4 Ahaán tô Levitico 14:1-9.

14 Na, igsadun si Jesus tun ta balé i Pedro, asta igkita din tô bayi na ugang i
Pedro na igdággà su ágkalinturan.
15 Igdappánnan i Jesus sikandin ka bállad, asta tigkô dád inólian. Igánnó
sikandin asta igbuwat ka ágkannán ki Jesus.
16 Tô ágsalláp dán tô álló, igpid katô mga manubù tun ki Jesus tô marapung
na gahuwan ka madat espiritu, asta igpaluwà din tô mga madat espiritu ukit
ka kagi din. Igdappánnan din ka bállad tô langun manubù na duwán ássa-ássa
bógók, asta inólian dan.
17 Ukit katô iglumu i Jesus kandan, ituman tô igkagi katô propeta ka
Manama sayyan na si Isaias, na mà din,
"Sikandin tô mangé katô langun kalómétan ta,
asta makólì katô langun bógók ta."§

Tô mákkás ki Jesus
Mat 8:18-22; Luc 9:57-62

18 Na, tô igkita si Jesus katô marapung manubù na iglibut kandin, igkagi
sikandin katô mga disipulu din na tumalipag dan tun dipag ka ranó.
19 Na, duwán taratinurù ka sugù na igpadani tun ki Jesus. Igkagi sikandin,
na mà din, "Sir, mákkássa áknikó agad mánda ka madun."
20 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Tô mga mannanap ka kabánnássan,
duwán pa góddóan dan, asta tô mga manuk ta kayun, duwán pa gapunanan
dan. Asal sakán na Igpamanubù, ándà palang góddóan ku na ágkadággaan."
21 Duwán ássa disipulu na igkagi, na mà din, "Áglangngagán, mákkássa
áknikó, asal pólì a pa ébô lábbángngán ku tô ámmà ku."
22 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Tákkás kad kanak, su tô mga manubù na
ándà kantayan, tô gó é lumábbáng katô mga kadumaan dan na inaté."*

Igpasódô i Jesus tô mabákkár karamag asta balud
Mat 8:23-27; Mar 4:35-41; Luc 8:22-25

23 Na, tô igsaké si Jesus tun ta barangé, igsaké pagsik tô mga disipulu din.
24 Ándà kadugé, igdunggù tô mabákkár karamag. Tô barangé idalámman ka
dakál wayig. Asal igtudug si Jesus.
25 Purisu igpadani tô mga disipulu ki Jesus, asta igánnó dan sikandin, na
mà dan, "Áglangngagán, malánnád kid."
26 Igkagi si Jesus, na mà din, "Manan ka ágkamáddangan kó? Délák é kasarig
yu kanak!"
Na, igánnó si Jesus, asta igpasódô din tô karamag asta tô mga balud, asta
tigkô dád igtónnók tô mga balud katô ranó.
27 Isalábbuan dan, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, "Matulus gó
kannê sikandin, su agad tô karamag asta tô mga balud ágbánnal kandin."

Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu
Mat 8:28-34; 5:1-20; Luc 8:26-39

28 Na, igdunggù dan tun dipag ka ranó madani tun ta Gadara. Duwán duwa
manubù na igahuwan ka madat espiritu, asta igsumar dan ki Jesus tikud tun
ta mga ágláb bángnganan. Tuu dan magani. Purisu ándà manubù na pakókit
dutun.
29 Igullaó dan, na mà dan, "Batà ka Manama, yaka ágsamuk áknami, su ándà
pa dunggù tô álló ka supak nu áknami."
30 Na, marapung tô mga babuy na ágsukat tun tóna na dì madiyù.

---

§ **8:17** 8:17 Isaias 53:4. * **8:22** 8:22 Tô kóbadan, tô mga manubù na mánnal ki Jesus, dì mému ka mabaring dan su tuu pa ágkailanganán tô katuman dan ka kakalyag katô Manama.

31 Igpédu-édu tô madat mga espiritu, na mà dan, “Atin ka péwaán ké ikuna,
pahu ké tun ta mga babuy.”
32 Igkagi si Jesus, na mà din, “Tun kód.”
Purisu igluwà tô madat mga espiritu tikud tun ta duwa manubù, asta igahu
dan tun ta mga babuy. Igpalaguy tô langun babuy pasadun tun ta karaban
tun ta ligad ka ranó, igtuppas dan, asta ilánnád tô langun.
33 Igpalaguy tô mga taradóppón ka babuy, asta igsadun dan tun ta lunsud.
Igulit dan tô langun na igkita dan asta tô ilumu tun ta duwa manubù na
igahuwan katô madat mga espiritu.
34 Purisu igsadun tô langun taga Gadara tun ki Jesus. Tô igkita dan dán
kandin, igpédu-édu dan na miwà si Jesus tikud tun ta banuwa dan.

9

Inólian tô manubù na dì ágriyu é lawa
Mat 9:1-8; Mar 2:1-12; Luc 5:17-26

1 Na, igsaké si Jesus katô barangé, asta igulì tun ta lunsud na igtikudan din.
2 Ándà kadugé, igdunggù tô mga manubù na igié ka kadumaan dan na dì
ágriyu é lawa. Tô igkita si Jesus katô kasarig dan kandin, igkagi sikandin tun
ta manubù na dì ágriyu é lawa, na mà din, “Rarak, pasarig nu tô pusung nu,
su igpasinsiyaan dán tô mga salà nu.”
3 Na, duwán mga taratinurù ka sugù na igpanámdám, “Ánnà nángngà tô
igkagi kani manubù ni su igpagunawa sikandin katô Manama.”
4 Asal isóddóran i Jesus tô panámdám dan, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Yakó ágpanámdám ka madat.
5 Atin ka matággas tô katuman ka kagi, na, ‘Igpasinsiyaan dán tô mga salà
nu,’ matággas pagsik tô katuman ka kagi, na, ‘Tindág ka asta panó ka.’*
6 Na, sakán tô Igpamanubù, asta pakitanán kud ákniyu na makémuwa
makapasinsiya katô masalà-salà† mga manubù nit banuwa.”
Purisu igkagi si Jesus tun ta manubù na dì ágriyu é lawa, na mà din, “Tindág
ka. Pid nu yan ágdággaan nu, asta ulì kad.”
7 Purisu igtindág sikandin asta igulì.
8 Tô igkita tô langun manubù, imáddangan dan, asta igdurung dan tô
Manama tingód katô katulusan na igbággé din tun ta mga manubù.

Igtawar i Jesus si Mateo
Mat 9:9-13; Mar 2:13-17; Luc 5:27-32

9 Na, tô igpanó si Jesus tikud dutun, igkita din tô sábbad taralimud ka buwis
na ágngadanan ki Mateo na igunsad tun ta opisina din. Igkagi si Jesus tun
kandin, na mà din, “Tákkás ka kanak.”
Purisu igtindág si Mateo, asta igtákkás ki Jesus.‡
10 Na, róggun igkan si Jesus tun ta balé i Mateo, igdunggù tô marapung mga
taralimud ka buwis asta tô duma mga masalà-salà. Igunsad dan duma ki
Jesus asta tô mga disipulu din.
11 Tô igkita tô mga Pariseo ka sadan tô mga igduma ki Jesus, igkagi dan tun
ta mga disipulu din, na mà dan, “Manan ka igkan tô taratinurù yu duma katô
mga taralimud ka buwis asta duma mga manubù na masalà-salà?”

---

* **9:5** 9:5 Tô manubù dì makému makólì ka mga ágkabógókan asta dì makapasinsiya ka salà ka mga manubù, asal tô Manama dád tô makólì asta makapasinsiya. Ikólì si Jesus kani manubù ébô kasóddóran dan na sikandin tô makapasinsiya ka salà ka mga manubù. † **9:6** 9:6 Ágtawarán dan na “masalà-salà mga manubù” su ándà dan tuman katô mga sugù ka Manama na ágtumanán katô mga Judio. ‡ **9:9** 9:9 Igtákkás ki Jesus, ó inému sikandin na disipulu i Jesus.

12 Tô igdinág si Jesus katô igkagi dan, igkagi sikandin, na mà din, “Tô
manubù na ándà bógók, dì sikandin kailangan bawian ka doktor. Asal tô
manubù na ágkabógókan, tô dád gó tô kailangan bawian ka doktor.
13 Kailangan panámdámmán yu ka ándin tô kóbadan kani kagi ka Manama,
“ ‘Ánnà kabággé yu tô kakalyag ku, asal kakalyag ku na pédu-éduwé kó.’§
Igsadunna dini ánnà ébô pamasakán ku tô mga manubù na ágbánnal katô mga
sugù ka Manama, asal pamasakán ku tô mga masalà-salà.”

Tinurù tingód ka kapuwasa
Mat 9:14-15; Mar 2:18-20; Luc 5:33-35

14 Na, igsadun tô mga disipulu i Juan na Tarabunyag tun ki Jesus, asta igkagi
sikandan, na mà dan, “Inalayun ké ágpuwasa iring katô áglumun katô mga
Pariseo. Manan ka dì ágpuwasa tô áknikó mga disipulu?”
15 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka duwán kalimudan ka kasal, tô mga
kadumaan katô mama na ágkasalán, dì dan ágkaranu róggun ka dutun pa tô
mama na ágkasalán. Asal duwán álló na dumunggù na kangén tikud tun
kandan tô mama na ágkasalán, asta tô gó é álló na muwasa dan.”*

Tingód katô mantu ágtinuruán i Jesus
Mat 9:16-17; Mar 2:21-22; Luc 5:36-39

16 “Dì mému ka mantu óggét na ándà pa labayi tô pagtapóng katô tapé
umpak, su kumáskás tô pagtapóng, asta dumakál pa tô bissé katô umpak.
17 Atin ka dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na igimu
tikud tun ta kindal ka kambing, dì mému dalámman tô tapé dán iglanit, su atin
ka murà tô bino, máttu tô ágtaguanan na tapé dán iglanit, kólaan tô bino, asta
kadattan tô ágtaguanan. Asal kailangan dalámmán tô bino na mantu igimu tun
ta ágtaguanan na mantu iglanit ébô dì kadattan.”†

Inólian tô duwa gabayi
Mat 9:18-26; Mar 5:21-43; Luc 8:40-56

18 Na, róggun igtinurù si Jesus, duwán sábbad pangulu ka simbaan ka Judio
na igdunggù. Iglingkóód sikandin tun ki Jesus, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Mantu pa minaté tô batà ku bayi. Sékót ka, asta dappánni nu ka bállad
sikandin ébô manté puman.”
19 Purisu igtindág si Jesus, asta igtákkás sikandin asta tô mga disipulu din.
20 Na, duwán sábbad bayi na gagasan ka dipanug dalám ka sapulù duwa (12)
dán ámmé. Igpadani sikandin tun ta bókkóg i Jesus, asta igawidan din dád tô
ugpu katô umpak i Jesus,
21 su taganà igpanámdám sikandin na kólian sikandin ka awidan din dád tô
umpak i Jesus.
22 Igsérê si Jesus, asta igkita din tô bayi. Igkagiyan i Jesus tô bayi, na mà din,
“Pasarig nu tô pusung nu. Inólian kad ukit ka kasarig nu kanak.”
Tigkô dád, inólian sikandin.
23 Na, tô igdunggù si Jesus tun ta balé katô ágpangulun, igkita din tô mga
manubù na gidup ka plawta tingód katô ranu dan, asta marapung tô ilimud
mga manubù na ágsággó.
24 Igkagi si Jesus, na mà din, “Luwà kó, su ándà kamaté tô batà. Igtudug dád
sikandin.”
Na, igngisiyan dan si Jesus.

---

§ **9:13** 9:13 Oseas 6:6. * **9:15** 9:15 Muwasa dan su maranu dan. † **9:17** 9:16-17 Tô tapé óggét asta tô tapé ágtaguanan ka bino igpanunggiringan tingód ka taganà ágtinuruán katô mga taratinurù ka sugù i Moises. Tô mantu óggét asta tô mantu bino igpanunggiringan tingód ka mantu ágtinuruán i Jesus.

25 Asal igpaluwà i Jesus tô ilimud mga manubù asta igahu sikandin tun ta
kuwarto. Igawidan din tô bállad katô batà, asta igánnó tô batà.
26 Ibantug tô kanté i Jesus katô batà tun ta kaluwagan katô probinsya.

Inólian tô duwa bólóg

27 Na, tô igpanó si Jesus, duwán duwa bólóg manubù na igtalundug kandin.
Igullaó sikandan, na mà dan, "Rubbad i David,‡ kéduwi ké."
28 Tô igdunggù si Jesus tun ta balé, igpadani tô duwa bólóg tun kandin.
Igkagi si Jesus, na mà din, "Ágbánnal kó na makémuwa makólì ákniyu?"
Igtaba sikandan, na mà dan, "Óó, Áglangngagán. Ágbánnal ké."
29 Na, igdappánnan i Jesus ka bállad din tô mata dan, asta igkagi sikandin,
na mà din, "Kólian kó tingód katô kapamaké yu kanak."
30 Tigkô dan dád ikakita. Maggát igsapad si Jesus kandan, na mà din,
"Kailangan ándà palang manubù na ulitan yu."
31 Asal igpanó dan asta igulit dan tun ta duma mga manubù. Purisu ibantug
si Jesus tun ta kaluwagan katô probinsya.

Inólian tô ómmó

32 Na, róggun igpanó tô duwa bólóg manubù na inólian, duwán sábbad ómmó
manubù na igpid tun ki Jesus. Inómmó sikandin su igahuwan ka madat
espiritu.
33 Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu, asta ikakagi dán tô manubù.
Isalábbuan tô ilimud mga manubù, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Ándà
palang igkita ta na iring kani dini áknita na mga rubbad i Israel."
34 Asal igkagi tô mga Pariseo, na mà dan, "Ágpaluwà sikandin ka madat mga
espiritu ukit katô pangulu ka mga madat espiritu."

Inéduwan si Jesus katô mga manubù

35 Na, igsadun si Jesus tun ta langun lunsud. Igtinurù sikandin tun ta mga
simbaan ka Judio. Igulit-ulit din tô Madigár Gulitán tingód katô pagpangulu
ka Manama. Igdappánnan din ka bállad tô langun manubù na ágkabógókan
asta duwán kalómétan ébô kólian.
36 Tô igkita si Jesus katô marapung manubù na ilimud tun kandin, inéduwan
sikandin kandan, su tuu dan ágkaranu asta makédu-édu. Iring dan katô itadin
na mga karnero na ándà taradóppón.
37 Purisu igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, "Dakál tô
ágkáttun, asal tagsábbadé dád tô tarakáttu.
38 Purisu dasal kó tun ta Áglangngagán na tigatun ka kinamát ébô papid
sikandin ka duma mga tarakáttu."

10

Tô sapulù duwa apostoles
Mat 10:1-4; Mar 3:13-19; Luc 6:12-16

1 Na, igsalin i Jesus tô sapulù duwa (12) disipulu din, asta igbággé din
kandan tô katulusan ébô makapaluwà dan katô madat mga espiritu na igahu
tun ta manubù, asta ébô makólì dan katô langun manubù na ágkabógókan asta
duwán kalómétan.
2 Ni gó tô mga ngadan katô sapulù duwa (12) apostoles, si Simon na
ágngadanan i Jesus ki Pedro, tô kataladi i Pedro na si Andres, tô duwa gabatà i
Sebedeo na si Santiago asta si Juan,

‡ **9:27** 9:27 Tô Mesiyas na gangatan ka mga Judio tô rubbad ka harì dan sayyan na si David. Purisu ágtawarán tô Mesiyas na Rubbad i David.

3 si Felipe, si Bartolome, si Tomas, si Mateo na taralimud ka buwis, si
Santiago na batà i Alfeo, si Tadeo,
4 si Simon na magani, asta si Judas Iscariote na igpammát ki Jesus.

Igpapanó i Jesus tô sapulù duwa apostoles
Mat 10:5-15; Mar 6:7-13; Luc 9:1-6

5 Ni gó tô sapulù duwa (12) apostoles na igpapanó i Jesus, su igkagi sikandin
kandan, na mà din, “Yakó ágsadun tun ta mga lunsud ka mga manubù na ánnà
Judio, asta yakó ágsadun tun ta mga lunsud tun ta probinsya ka Samaria.
6 Asal sadun kó dád tun ta mga rubbad i Israel na iring na mga karnero na
itadin.
7 Agad ánda tô sadunan yu, ulit-ulit kó na masig dán mangulu tô Manama.
8 Dappánni yu ka bállad tô mga ágkabógókan ébô kólian. Anté yu tô mga
inaté. Dappánni yu ka bállad tô mga tétékán ébô kólian. Paluwà yu tô madat
mga espiritu na igahu tun ta mga manubù. Ándà yu bayadi tô katulusan na
igbággé ku ákniyu. Purisu yakó yu ágpabayadi tô mga manubù na tabangan yu.
9 Yakó ágpid ka salapì.
10 Yakó ágpid ka kabir, umpak na gilisan, sandalyas ó tukád, su tô manubù
na áglumu kailangan bággayan katô ágkailanganán din.
11 Atin ka ágdunggù kó tun ta lunsud ó duma banuwa, insà kó ka sadan tô
madigár manubù na óddóan yu. Óddô kó tun ta balé din sippang tun ta álló ka
kapanó yu tun ta duma mga lunsud.
12 Atin ka ágdunggù kó tun ta balé, una yu kagiyi tun ta mga tigbalé, na mà
yu, ‘Mólà pa ka duwán kasunayan yu.’
13 Atin ka tanggapán kó katô mga tigbalé, bággayan dan ka Manama ka
kasunayan. Asal atin ka dì kó tanggapán katô mga tigbalé, pamuyù yu tun
ta Manama na angén din tô kasunayan na bággén yu pád tun kandan.
14 Atin ka dì kó tanggapán katô mga manubù, asta dì dan paminággán tô
ágtinuruán yu, ka panó kó tikud tun ta balé dan asta lunsud dan, padpad yu tô
barukbuk tikud tun ta paa yu ébô kasóddóran dan na duwán sókó ka Manama
kandan.
15 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tun ta álló na rumuud tô Manama, agad
supakan din tô mga taga Sodoma asta tô mga taga Gomora tingód ka mga
salà dan, asal tuu pa madat tô supak din katô mga manubù tun ta lunsud na
dì tumanggap ákniyu.”

Mga kérrayat na dumunggù
Mat 10:16-25; Mar 13:9-13; Luc 21:12-17

16 “Na, tun ta pasadunan ku ákniyu, banté kó katô madat mga manubù,
su iring kó na mga karnero na ágbanganan katô mannanap ka kabánnássan
na ágngadanan lobo. Purisu kailangan tuu kó mapandé, asta kailangan ándà
palang madat lumun yu.
17 Banté kó katô madat mga manubù na mid ákniyu tun ta mga huwes, asta
palagpássán kó ikandan tun ta mga simbaan ka Judio.
18 Tingód katô kapasakup yu kanak, piddán kó tun ta tubang katô mga
gobernador asta mga harì ébô mulit kó tingód kanak tun kandan asta tun ta
langun manubù na ánnà Judio.
19 Atin ka piddán kó tun ta mga manubù na rumuud ákniyu, yakó ágkatanaan
tingód katô taba asta kagin yu kandan, su tô álló tô, bággayan kó katô Ugis
Espiritu ka kakatigan ébô makataba kó kandan.
20 Ánnà tikud tun ákniyu tô kagin yu, su tô Ugis Espiritu na papiddán ka
Manama na Ámmà yu tô kumagi ukit ákniyu.

21 “Duwán mga manubù na pammát katô mga kataladi dan ébô matayan.
Duwán mga ámmà na pamaté katô mga gabatà dan. Duwán mga gabatà na
musig katô ámmà asta innà dan, asta pamatayan dan.
22 Karingasaan kó katô karapungan ka mga manubù tingód katô ka-
pasakup yu kanak. Asal matábbus tô manubù na makatiis katô langun
kahirapan.
23 Atin ka girrayatan kó tun ta sábbad lunsud, palaguy kó asta sadun kó tun
ta ássa lunsud. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dì pa mapángnga tô katinurù
yu tun ta langun lunsud tun ta Israel, dumunggù a na Igpamanubù.
24 “Ándà estudyante na mallayat pa katô kandin taratinurù. Ándà pagsik
állang na mallayat pa katô kandin amo.
25 Purisu nángngà ka makéring tô estudyante katô kandin taratinurù, asta
nángngà ka makéring tô állang katô amo din. Atin ka igngadanan katô mga
manubù tô Áglangngagán yu ki Belsebul,* tuu pa madat tô ngadanán dan
ákniyu.”

Nángngà kamáddangan
Mat 10:26-31; Luc 12:2-7

26 “Purisu yakó ágkamáddangan katô mga manubù, su ándà palang gállássán
áknganni na dì pakitanán tun ta tapuri álló, asta ándà ágbulunán áknganni na dì
pasóddórán tun ta tapuri álló.
27 Agad ándin tô igkagi ku ákniyu ka dukilám, tô gó é kailangan pasóddórán
yu ka álló. Agad ándin tô igtinurù ku ákniyu na sikiyu dád, tô gó é kailangan
ulit-ulitán yu tun ta duma mga manubù.
28 Yakó ágkamáddangan katô mga manubù na makamaté katô lawa yu, su
dì dan kamatayan tô gimukud yu. Asal kamáddangi yu baling tô Manama,
su sikandin tô mému ágpasadun katô gimukud asta lawa ka manubù tun ta
ágsupakanan.
29 “Agad délák é lagà katô duwa manuk ta kayun na ágbállin yu, asal ándà
palang manuk ta kayun na madabù tun ta tanà ka ánnà kakalyag katô Ámmà
yu na Manama.
30 Agad tô silag katô ulu yu inéyap dán ka Manama.
31 Purisu yakó ágkamáddangan, su tô lagà yu tuu pa dakál ka tandingán katô
marapung mga manuk ta kayun.”

Tô kumagi na igpasakup asta tô mulun
Mat 10:32-33; Luc 12:8-9

32 “Tô manubù na kumagi tun ta duma mga manubù na igpasakup
sikandin kanak, kumagiya pagsik tun ta saruwan katô Ámmà ku tun datas
ta langit na sikandin tô sakup ku.
33 Asal tô manubù na mulun kanak tun ta duma mga manubù, bulunán ku
pagsik sikandin tun ta saruwan katô Ámmà ku.”

Ágpósigé tô mga manubù tingód ki Cristo
Mat 10:34-39; Luc 12:51-53; 14:26-27

34 “Yakó ágpanámdám na igsadunna dini ta banuwa ébô duwán kasunayan
ka manubù, asal ágpósigé tô mga manubù tingód kanak.
35 Tingód ka kasadun ku dini, pósigé tô mga gabatà gamama katô mga ámmà
dan, pósigé tô mga gabatà gabayi katô mga innà dan, asta pósigé tô mga ikóddô
katô mga ugang dan.
36 Tô mga usig ka manubù tikudù tun ta kandin pamilya.†

* **10:25** 10:25 Si Belsebul tô ássa ngadan i Maibuyan. † **10:36** 10:35-36 Ahaán tô Miqueas 7:6.

37 “Atin ka dakál tô ginawa ka manubù kanak asal tuu pa dakál tô ginawa
din tun ta ámmà asta innà din, dì mému pasakup kanak. Atin ka dakál tô
ginawa katô manubù kanak asal tuu pa dakál tô ginawa din tun ta mga
gabatà din, dì mému pasakup kanak.
38 Tô manubù na máddang matayan‡ tingód katô kapasakup din kanak, dì
ku sakupán.
39 Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin ka kan-
tayan na ándà ágtamanán. Asal tô manubù na mákkás kanak agad matayan,
matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán.”

Pulusán na bággén ka Manama
Mat 10:40-42; Mar 9:41

40 “Tô manubù na ágtanggap ákniyu, ukit kani ágtanggapánna ikandin. Tô
manubù na ágtanggap kanak, ágtanggapán din tô Ámmà ku na igpapid kanak.
41 Tô manubù na ágtanggap ka propeta ka Manama tingód katô kólit din
ka kagi ka Manama, duwán pulusán na bággén ka Manama kandin na
magunawa katô pulusán na bággén din tun ta propeta. Tô manubù na
ágtanggap ka unawa din na ágbánnal katô mga sugù ka Manama, duwán
pulusán na bággén ka Manama kandin na magunawa katô pulusán na bággén
din tun ta manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama.
42 Paminág yu ni kagi ku ákniyu. Atin ka ágkatákkangan tô ágpabbabà manubù
na ágpasakup kanak, asta duwán manubù na mággé ka wayig kandin tingód
katô kapasakup din kanak, duwán pulusán na bággén ka Manama kandin.”

11

Si Jesus asta si Juan na Tarabunyag
Mat 11:1-6; Luc 7:18-23

1 Tô igtinurù dán si Jesus katô sapulù duwa (12) disipulu din, igsadun
sikandin tun ta mga lunsud na madani ébô mulit-ulit katô mga manubù.
2 Na, róggun igpriso si Juan na Tarabunyag, igulitan sikandin tingód katô
iglumu katô Mesiyas. Purisu igpasadun i Juan tô mga disipulu din tun ki Jesus
ébô minsà, na mà dan,
3 “Sikuna tô bánnal igpapid ka Manama, ó duwán pa ássa na gangatan dé?”
4 Igtaba si Jesus tun ta mga disipulu i Juan, na mà din, “Ulì kód, asta uliti yu
si Juan tingód katô langun na igdinág yu asta igkita yu kanak.
5 Duwán mga bólóg na ikakita dán. Duwán mga kapig na ikapanó dán.
Duwán mga tétékán na inólian dán. Duwán mga bingál na ikadinág dán.
Duwán mga inaté manubù na inanté dán. Duwán mga ágkayu-ayuan na igulit-
ulitan dán katô Madigár Gulitán.
6 Uliti yu sikandin na kadayawan tô mga manubù na dì ágduwa-duwa tingód
kanak.”

Igkagi si Jesus tingód ki Juan na Tarabunyag
Mat 11:7-19; Luc 7:24-35

7 Róggun igpanó tô mga manubù na igulì tun ki Juan, igkagi si Jesus tun
ta ilimud mga manubù tingód ki Juan, na mà din, “Na, tô igsadun kó tun
ta disyerto, ándà yu pamasaki tô manubù na iring ka banban na ágkálláng-
kállángngán ka karamag.
8 Ándà yu pamasaki tô manubù na gumpak ka dakál é lagà, su tô gó é góddô
tun ta palasyo ka harì.

‡ **10:38** 10:38 Máddang matayan, ó dì tumiang ka krus.

9 Asal ni gó tô ágpamasakán yu. Igsadun kó tun ta disyerto ébô kitanán yu
tô propeta ka Manama. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa mallayat tô
kamanubuan i Juan ka tandingán katô langun propeta ka Manama.
10 Igtuman din ni tandô na igsulat tun ta kagi ka Manama,
"Na, duwán manubù na papiddán ku muna áknikó ébô pataganaán tô langun
manubù katô kadunggù nu."*
11 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô ka-
manubuan i Juan na Tarabunyag tuu pa mallayat ka tandingán katô langun
manubù. Asal tô manubù na tuu mabbabà é kamanubuan tun ta pagpangulu
ka Manama, tô gó é tuu pa mallayat ka tandingán ki Juan.
12-13 Tô ándà pa tinurù si Juan na Tarabunyag, inalayun gulit tô mga
propeta ka Manama asta igsulat si Moises na duwán álló na tumigkané tô
Manama mangulu. Agad tikud tun ta katigkanayan katô katinurù i Juan
sippang áknganni, duwán kakalyag katô mga manubù na pasakup tun ta
pagpangulu ka Manama, asta marapung tô mga manubù na mirit pád magó
katô pagpangulu ka Manama.
14 Atin ka mánnal kó kanak, kasóddóran yu na si Juan tô igtuman katô
igtandô dan na duwán dumunggù na iring katô propeta ka Manama sayyan
na si Elias.
15 Purisu kailangan maminág kó kanak ébô makagpát kó.
16 "Na, ulitán ku ákniyu tô tingód ka ágkéringan katô mga manubù áknganni.
Iring sikandan na mga gabatà na gunsad tun ta plasa na ágkalingánnan asta
ágpataware dan, na mà dan,
17 'Igidup ké ka lantuy ébô sumayó kó, asal ándà kó sayó. Igkanta ké tingód
katô kamatayan, asal ándà kó sággó.'
18 Iring kandan tô mga manubù áknganni, su si Juan na Tarabunyag
inalayun ágpuwasa, asta dì gó ginám. Purisu ágkagi dan na igahuwan sikandin
ka madat espiritu.
19 Asal sakán na Igpamanubù, ágkanna asta ginámma. Purisu ágkagi sikan-
dan na áglólóbanna, sunnudda ginám, asta ágrarakán ku tô mga taralimud ka
buwis asta tô duma mga manubù na masalà-salà! Asal ukit katô áglumun ka
Manama, ágkasóddóran na nángngà tô kapandayan din."

Tô mga manubù na ándà rákkád
Mat 11:20-24; Luc 10:13-15

20 Na, igsawé i Jesus tô langun manubù na góddô tun ta mga lunsud na
igimuwan din katô marapung mga kasalábbuan, su ándà dan rákkád ka mga
salà dan.
21 Igkagi sikandin, na mà din, "Makédu-édu kó na mga taga Corasin, asta
makédu-édu kó na mga taga Betsaida, su ándà kó rákkád! Atin ka igimu tô mga
kasalábbuan tun ta mga taga Tiro asta mga taga Sidon sayyan iring katô mga
kasalábbuan na igimu ku dini ákniyu, igumpak dan pád katô óggét na gimun
sako, asta igtagù dan pád ka abu tun ta ulu dan ébô pakitanán dan na igrákkád
dan dán.
22 Purisu kagiyan ku sikiyu, tun ta álló na rumuud tô Manama, agad
supakan din tô mga taga Tiro asta tô mga taga Sidon tingód ka mga salà dan,
asal tuu pa madat tô supak din ákniyu.
23 Sikiyu na mga taga Capernaum, kéman yu ka pabantugán kó sippang
tun ta langit, asal dabuán kó baling tun ta góddóan katô mga inaté. Atin ka
igimu tô mga kasalábbuan tun ta mga taga Sodoma sayyan iring katô mga

* **11:10** 11:10 Malaquias 3:1.

kasalábbuan na igimu ku dini ákniyu, igrákkád dan pád, asta ándà pád kadatti tô lunsud dan.
24 Purisu kagiyan ku sikiyu, tun ta álló na rumuud tô Manama, agad
supakan din tô mga taga Sodoma tingód ka mga salà dan, asal tuu pa madat
tô supak din ákniyu."

Duwán kapaginawa tun ki Jesus
Mat 11:25-30; Luc 10:21-22

25 Na, tô oras tô, igdasal si Jesus, na mà din, "Ámmà, Áglangngagán katô
langun tun ta langit asta dini ta banuwa, ágpasalamatta áknikó, su ándà nu
pasóddóri ni kabánnalan tun ta mga manubù na kéman dan ka mapandé asta
dakál é isóddóran, asal igpasóddór nud ni kabánnalan tun ta mga manubù na
mabbabà dád é kamanubuan.
26 Durungán ku sikuna, Ámmà, su tikud tun ta madigár kakalyag nu."
27 Igkagi si Jesus, na mà din, "Igsarig katô Ámmà ku tô langun dini kanak. Tô
Ámmà ku dád tô ikasóddór kanak, su sakán tô Batà din. Sakán dád tô ikasóddór
tingód katô Ámmà ku, asta tô langun manubù na ágsalinán ku ébô makasóddór
tingód katô Ámmà ku.
28 "Tô langun yu na ágmalómét tingód katô kapid yu katô kahirapan tun
ta pusung yu, padani kó dini kanak, su iwaán ku tô kalómétan yu ébô
makapaginawa kó.
29 Tiang yu tô papiddán ku ákniyu iring na yugo. Iring kó kanak, su
mabbabà tô kamanubuan ku, asta makapaginawa kó.
30 Madigár tô papiddán ku ákniyu, asta magan tô patiangán ku ákniyu."

12

Tingód katô álló ka kapaginawa
Mat 12:1-8; Mar 2:23-28; Luc 6:1-5

1 Na, tô timpo tô, dalám katô álló ka kapaginawa ka mga Judio, igukit si
Jesus asta tô mga disipulu din tun ta ligad ka kinamát na igparámmasan ka
trigo. Igballus tô mga disipulu din. Purisu igbagtì dan tô mga kanguy ka trigo,
asta igkan dan.
2 Tô igkita tô mga Pariseo, igkagi sikandan tun ki Jesus, na mà dan, "Ku!
Iglapas tô mga disipulu nu katô sugù, su dì mému kumáttu dalám ka álló ka
kapaginawa."*
3 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ilingawan yu basì ka ándin tô igsulat tun ta kagi
ka Manama tingód katô iglumu i David sayyan. Igballus sikandin asta tô mga
kadumaan din.
4 Purisu igahu sikandin tun ta balé ka Manama, asta igkan din tô pan na
igbággé tun ta Manama. Duwán pan na igbággé din tun ta mga kadumaan
din. Agad tô mga pangulu ka templo dád tô mému kuman katô pan, asal ándà
ikasalà si David.†
5 Ilingawan yu basì na duwán igsulat i Moises na iglapas tô mga pangulu
ka templo katô sugù tingód ka álló ka kapaginawa ukit ka kalumu dan, asal
ándà dan ikasalà.
6 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Agad mallayat tô templo, asal duwán dán
igdunggù dini ákniyu na tuu pa mallayat ka tandingán katô templo.
7 Mà katô kagi ka Manama,
" 'Ánnà tô ágbággén yu tô kakalyag ku, asal kakalyag ku na pédu-éduwé kó.'‡

---

* **12:2** 12:2 Ahaán tô Exodo 20:10, asta ahaán tô kagi "álló ka kapaginawa" tun ta Lista Katô Mga Kagi.
† **12:4** 12:4 Ahaán tô 1 Samuel 21:1-6. ‡ **12:7** 12:7 Oseas 6:6.

Atin ka ikagpát kó kanan, dì kó pád sumawé katô mga disipulu ku na ándà
lapas ka mga sugù.
8 Sakán na Igpamanubù tô mému kumagi ka ándin tô nángngà lumun ka mga
manubù dalám ka álló ka kapaginawa."

Inólian tô manubù na igkángkáng é bállad
Mat 12:9-14; Mar 3:1-6; Luc 6:6-11

9 Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta simbaan ka Judio.
10 Duwán sábbad manubù na igkángkáng é bállad. Duwán ássa mga manubù
na ágparimuya asta ágpamasak ka dimanda dan tingód ki Jesus. Purisu iginsà
sikandan, na mà dan, "Atin ka duwán dumappán ka bállad katô ágkabógókan
ébô kólian dalám ka álló ka kapaginawa, makalapas sikandin ka sugù ka
Manama?"
11 Igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, "Atin ka duwán karnero yu na
madabù tun ta madalám bóbbó dalám ka álló ka kapaginawa, sadan tun
ákniyu tô dì tumabang katô karnero ébô makaluwà?
12 Tô lagà ka manubù tuu pa dakál ka tandingán katô karnero! Purisu dì
makalapas tô manubù ka sugù ka Manama tingód katô katabang din katô
unawa din dalám ka álló ka kapaginawa."
13 Na, igkagi si Jesus tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din,
"Káttáng nu yan bállad nu."
Tô igkáttáng din, inólian dán, asta magunawa dán katô ágbaluy.
14 Asal igluwà tô mga Pariseo tikud tun ta simbaan, asta igpatóngkóé dan
ka ándin tô lumun dan ébô matayan dan si Jesus.

Si Jesus tô igsalin asta igpapid ka Manama

15 Na, tô ikasóddór si Jesus na madat tô plano katô mga Pariseo, igpanó
sikandin. Marapung tô mga manubù na igtákkás kandin. Igdappánnan din
ka bállad tô langun na ágkabógókan ébô kólian.
16 Igsapad sikandin na kailangan ándà palang manubù na ulitan dan tingód
kandin
17 ébô matuman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias, na
mà din,
18 "Ni gó tô igsalin ku ébô papiddán tun ákniyu.
Sikandin tô ágginawaan ku asta tô dayó ku.
Bággén ku tô Ugis Espiritu na móddô tun kandin.
Pasóddórán din na ukit kandin,
imun nángngà tô langun manubù tun ta saruwan ka Manama.
19 Dì sikandin mullaó, dì sikandin mapul,
asta dì sikandin madinág tun ta mga dalan.
20 Dì din gésaan tô mga malómét,
asta dì din ágkasókówan tô ándà bákkár
sippang ka kasóddóran katô langun na nángngà tô áglumun din,
21 asta sikandin tô ágsarigan katô mga manubù tun ta langun banuwa."§

Si Jesus asta si Maibuyan
Mat 12:22-32; Mar 3:20-30; Luc 11:14-23

22 Na, duwán sábbad manubù na bólóg asta inómmó su igahuwan ka madat
espiritu. Igpid sikandin tun ki Jesus. Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu na
igahu kandin, asta ikakagi sikandin asta ikakita dán.
23 Isalábbuan tô langun manubù asta igpatóngkóé dan, na mà dan,
"Sikandin basì tô sábbad rubbad i David."*

§ **12:21** 12:18-21 Isaias 42:1-4. * **12:23** 12:23 Ágtawarán tô Mesiyas na Rubbad i David. Ahaán tô 9:27.

24 Tô igdinág tô mga Pariseo na igpaluwà i Jesus tô madat espiritu, igkagi
sikandan, na mà dan, “Ágpaluwà sikandin katô mga madat espiritu ukit katô
pangulu ka madat mga espiritu na si Belsebul.”†
25 Isóddóran i Jesus na madat tô panámdám dan. Purisu igkagi sikandin,
na mà din, “Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka sábbad pangulu, dì madugé
mandà tô pagpangulu din. Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka sábbad lunsud,
asta ágpamatayé tô sábbad pamilya, dì madugé padiyaé dan.
26 Purisu atin ka ágpaluwà si Maibuyan katô mga sakup din, mandà tô
pagpangulu din, su imun din na usig tô mga sakup din.
27 Atin ka sawén yu ni kapaluwà ku katô madat mga espiritu ukit ki
Belsebul, ágsawén yu tô ákniyu mga disipulu, su ágpaluwà dan ka madat mga
espiritu. Purisu sikandan tô ágpasóddór na ánnà nángngà tô kasawé yu kanak.
28 Atin ka ágpaluwà a katô madat mga espiritu ukit katô Ugis Espiritu ka
Manama, igdunggù dán gó dini ákniyu tô pagpangulu ka Manama.
29 “Atin ka mabákkár tô manubù, dì kahuwan tô balé din asta dì kangén
tô kaduwánnan din. Asal atin ka dumunggù tô ássa manubù na tuu pa
mabákkár ka tandingán kandin, tô gó é makabagkás katô tigatun ka balé asta
makakangé katô langun tun ta balé din.
30 “Tô langun manubù na dì ágtákkás kanak, tô gó é gusig kanak, asta tô
langun manubù na dì áglimud ka mga manubù dini kanak, tô gó é ágpéwà ka
mga manubù tikud dini kanak.
31 Purisu paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na masalà-salà
asta ágkagi ka madat tingód ka manubù, atin ka rumákkád sikandin, mému
kapasinsiyaan ka Manama. Asal tô manubù na ágkagi ka madat tingód katô
Ugis Espiritu, dì gó sikandin kapasinsiyaan ka Manama.
32 Tô manubù na ágkagi ka madat tingód kanak na Igpamanubù, atin ka
rumákkád sikandin, mému kapasinsiyaan ka Manama. Asal tô manubù na
ágkagi ka madat tingód katô Ugis Espiritu, dì gó sikandin kapasinsiyaan, agad
áknganni ó tun ta tapuri álló.”

Ágkilalan tô kayu ukit katô buuy din
Mat 12:33-37; Luc 6:43-45

33 “Atin ka madigár tô kayu, madigár tô buuy din. Atin ka madat tô kayu,
madat tô buuy din. Atin ka ágkitanán ta tô buuy, kasóddóran ta ka madigár ó
madat tô kayu.
34 Madat kó iring na mga áppuy! Ándà palang madigár ágkagin yu, su madat
tô tun ta dalám katô pusung yu. Atin ka ágkagi tô manubù, ágpasóddórán din
tô tun ta dalám katô pusung din.
35 Atin ka madigár tô ágkémun katô manubù, madigár tô ágkagin din. Atin
ka madat tô ágkémun katô manubù, madat tô ágkagin din.
36 “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka dumunggù tô álló na rumuud tô
Manama, supakan din tô langun manubù na igkagi ka mga ándà ágpulusán.
37 Tô ágkagin yu áknganni, tô gó é gamitán ka ruudan kó ka Manama tun ta
kapasóddór din ka nángngà ó ánnà nángngà tô igkagi yu.”

Tô mga malyag kumita ka kasalábbuan
Mat 12:38-42; Mar 8:11-12; Luc 11:29-32

38 Na, igkagi tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù, na mà dan, “Sir,
pakita ké katô kasalábbuan ébô kasóddóran dé na igpapid ka katô Manama.”
39 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Tô mga malyag na duwán kasalábbuan na
pakitanán kandan, tô gó é mga madat asta igtayyug ka Manama. Asal sábbad

† **12:24** 12:24 Si Belsebul tô ássa ngadan i Maibuyan.

dád tô kasalábbuan na pakitanán kandan na iring katô ilumu tun ta propeta ka Manama sayyan na si Jonas.
40 Su itálluwan si Jonas tun ta dalám ka gátták katô dakál sáddà,‡ sakán pagsik
na Igpamanubù, katálluwanna tun ta dalám ka tanà.
41 Tun ta álló na rumuud tô Manama, tumindág tô mga taga Ninibe, asta
kumagi dan na kailangan supakan kó su ándà kó rákkád katô mga salà yu.
Su tô igdinág tô mga taga Ninibe katô igulit-ulit i Jonas, igrákkád dan. Na,
duwán dán igdunggù dini ákniyu na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka
tandingán ki Jonas.
42 Tun ta álló na rumuud tô Manama, tumindág tô rayna na igpangulu tun
ta Siba sayyan, asta kumagi sikandin na kailangan supakan kó su ándà kó
paminág kanak. Agad madiyù tô góddóan katô rayna, asal igsadun sikandin
tun ki Solomon ébô maminág dád katô kapandayan na ágtinuruán i Solomon.
Na, duwán dán igdunggù dini ákniyu na tuu pa mallayat tô kamanubuan din
ka tandingán ki Solomon."

Tô kalónód ka madat espiritu
Mat 12:43-45; Luc 11:24-26

43 "Na, atin ka duwán madat espiritu na paluwaán tikud tun ta manubù,
ágpanó-panó tô madat espiritu tun ta disyerto ébô mamasak sikandin ka
madigár óddóan din. Atin ka ándà ágkitanán din,
44 kumagi sikandin, na mà din, 'Lumónódda tun ta manubù na taganà
igahuwan ku.' Purisu lumónód tô madat espiritu tun kandin, asta kitanán
din na madigár dán tô manubù na taganà din igahuwan, iring na malinis asta
matémmós balé.
45 Purisu kangén katô madat espiritu tô ássa pittu madat espiritu na tuu
pa madat ka tandingán kandin. Madun dan langun tun ta manubù, asta
mahu dan tun kandin. Purisu tuu pa madat tô dungguán kani manubù ni.
Na, madat pagsik tô dungguán katô langun manubù áknganni na madat tô
áglumun dan."

Tô innà asta mga kataladi i Jesus
Mat 12:46-50; Mar 3:31-35; Luc 8:19-21

46 Na, róggun ágtinurù si Jesus, igdunggù tô innà asta tô mga kataladi din.
Igtindág dan tun ta luwà katô balé, su kakalyag dan na tumóngkô kandin.
47 Duwán sábbad manubù na igkagi ki Jesus, na mà din, "Tun ta luwà tô innà
nu asta tô mga kataladi nu. Kakalyag dan kun na tumóngkô áknikó."
48 Asal igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, "Kagin ku áknikó ka sadan tô
innà ku asta tô mga kataladi ku!"
49 Na, igtáddù i Jesus tô mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din,
"Ni gó tô innà ku asta tô mga kataladi ku.
50 Tô mga manubù na ágbánnal ka kagi katô Ámmà ku tun ta langit, sikandan
tô mému na innà ku asta mga kataladi ku na gamama asta gabayi."

13

Tô manubù na igsabud ka bánnì
Mat 13:1-9; Mar 4:1-9; Luc 8:4-8

1 Na, tô álló tô, igluwà si Jesus tikud tun ta balé, igsadun sikandin tun ta
ligad ka ranó, asta igunsad dutun.

‡ **12:40** 12:40 Ahaán tô Jonas 1:17.

2 Asal su iglibutan sikandin katô marapung manubù, igsaké sikandin tun
ta barangé na igpundowan asta igunsad ébô tuminurù. Igtindág tô langun
manubù tun ta ligad ka ranó ébô maminág kandin.
3 Marapung tô kabánnalan na igtinurù din kandan ukit ka panunggiringan.
Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán sábbad manubù na igsadun tun ta
kinamát ébô sumabud ka bánnì.
4 Tô igsabud sikandin, duwán isabud tun ta dalan, asta igtuktuk katô mga
manuk ta kayun.
5 Duwán ássa bánnì na isabud tun ta batun tanà. Sékót igtubù, su ánnà
madalám tô tanà.
6 Tô igménit dán tô álló, ilanás asta inaté, su ándà tuu ikaramut.
7 Duwán ássa bánnì na isabud tun ta tángngaan katô dugin sigbát. Asal
itambunan katô dugin sigbát tô pamula, asta inaté.
8 Asal duwán bánnì na isabud tun ta malambù tanà. Tô gó tô madigár é tubù
na igbuuy ka ginatus-gatus, ó kannámman (60), ó tállu pulù (30).”
9 Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu kailangan maminág kó kanak ébô
makagpát kó.”

Ágdantulán ka mga panunggiringan
Mat 13:10-17; Mar 4:10-12; Luc 8:9-10

10 Na, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta iginsà sikandan, na
mà dan, “Manan ka ukit ka mga panunggiringan tô katinurù nu katô mga
manubù?”
11 Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikiyu tô igpakitaan ka Manama katô
kabánnalan na ándà din pasóddóri dángngan tingód katô pagpangulu din. Asal
ándà din pakitayi tô duma mga manubù.
12 Tô manubù na ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é dugangan katô
kabánnalan ébô tuu pa dakál. Asal tô manubù na dì ágbánnal katô kabánnalan,
tô gó é kangayan katô kabánnalan.
13 Purisu ukit dád tun ta mga panunggiringan tô katinurù ku katô duma
mga manubù su agad sumállág dan, dì dan makakita katô kóbadan. Agad
maminág dan, dì dan makagpát katô kabánnalan.
14 Purisu ituman tô igulit katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias,
“ ‘Agad tuu kó gó maminág, dì kó makagpát. Agad tuu kó gó sumállág, dì kó
makagpát,
15 su igpatággas kani mga manubù tô ulu dan agó makagpát dan.
Igsagpángngan dan tô talinga dan agó duminág dan ka kabánnalan.
Iglipáddáng dan tô mata dan agó kumita dan ka kóbadan ka kagi ku kandan.
Ándà kakalyag dan na padani kanak ébô tabangan ku sikandan.’*
16 “Asal sikiyu, ágkadayawan kó, su ikakita kód asta ikadinág kód katô
kabánnalan.
17 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô marapung mga propeta ka Manama
sayyan asta tô duma mga manubù na igbánnal katô mga sugù ka Manama,
agad malyag dan na kumita katô igkita yu, asal ándà dan ikakita. Agad
malyag dan maminág katô igdinág yu, asal ándà dan ikadinág.”

Kóbadan katô panunggiringan tingód katô bánnì na igsabud
Mat 13:18-23; Mar 4:13-20; Luc 8:11-15

18 “Na, paminág kód ka kóbadan katô panunggiringan tingód katô manubù
na igsabud ka bánnì.

---

* **13:15** 13:14-15 Isaias 6:9-10.

19 Tô bánnì na isabud tun ta dalan, iring katô manubù na ágpaminág
tingód katô pagpangulu ka Manama, asal dì sikandin pakagpát. Ágsadunan
i Maibuyan ébô agón din tô kagi ka Manama na igdinág din.
20 Tô bánnì na isabud tun ta batun, iring katô manubù na ágpaminág ka kagi
ka Manama, asta ágtanggap sikandin na duwán dayó din.
21 Asal ka kahirapan asta kérrayatan sikandin tingód ka kabánnal din katô
kagi ka Manama, sékót ágkandà tô kabánnal din, su iring sikandin katô
pamulanán na ándà tuu ramut.
22 Na, tô bánnì na isabud tun ta tángngaan ka dugin sigbát, iring katô
manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama na igtinurù. Asal talun sikandin
katô sasó tingód ka kantayan asta kakalyag din na kaduwánnan. Purisu ándà
ágpulusán din katô kagi ka Manama na igdinág din.
23 Na, tô bánnì na isabud tun ta malambù tanà, iring katô manubù na
ágpaminág katô kagi ka Manama, asta makagpát. Duwán gó ágpulusán din
iring katô madigár é tubù na igbuuy ka ginatus-gatus, ó kannámman (60) ó
tállu pulù (30).”

Panunggiringan tingód ka sigbát

24 Na, igtinurù si Jesus kani panunggiringan, na mà din, “Iring kani tô
pagpangulu ka Manama. Duwán manubù na igsabud katô madigár klasi ka
bánnì ka trigo tun ta kinamát din.
25 Asal róggun igtudug tô mga manubù, duwán usig na igsadun tun ta
kinamát din, igsabud din tô bánnì ka sigbát, asta igulì.
26 Igpadángngané igtubù tô trigo asta tô sigbát. Tô igkanguy dán tô trigo,
ikitaan tô sigbát.
27 Igsadun tô mga állang tun ta amo dan, asta iginsà dan, ‘Tuu madigár tô
bánnì na igsabud ta tun ta kinamát nu. Asal ánda tikud tô sigbát?’
28 Igtaba tô tigatun, ‘Tô gó é igsabud katô usig ku.’ Iginsà dan, ‘Malyag ka
na béttódán dé tô sigbát?’
29 Asal igkagi sikandin, ‘Yakó pa ágbéttód katô sigbát agó mabéttód pagsik
tô trigo na igpamula ta.
30 Pabayà yu sippang ka dumakál. Atin ka dumunggù tô álló ka kakáttu,
suguán ku tô mga manubù na upusán dan pa béttódán tô sigbát asta
bagkássán dan ébô góbbón. Asal káttun dan tô trigo, asta taguán dan tun ta
lukung.’ ”

Panunggiringan tingód ka tuu délák lisu
Mat 13:31-32; Mar 4:30-32; Luc 13:18-19

31 Na, igtinurù si Jesus kani panunggiringan, na mà din, “Tô pagpangulu
ka Manama iring na lisu ka mustasa na igpamula ka manubù tun ta kinamát
din.
32 Agad tuu pa délák tô lisu ka mustasa ka tandingán katô mga duma
lisu, asal ka tumubù, mému dakál pa ka tandingán ka langun ka duma mga
pamula. Mému dakál iring na kayu. Purisu ágsalagan katô mga manuk ta
kayun.”

Panunggiringan tingód ka pagpatubù ka pan
Mat 13:33; Luc 13:20-21

33 Na, igtinurù si Jesus kani panunggiringan, na mà din, “Tô pagpangulu ka
Manama iring katô pagpatubù ka pan, su atin ka baláttán tun ta dakál harina,
tumubù tô langun harina na igmasa.”

Ukit ka panunggiringan tô igtinurù i Jesus
Mat 13:34-35; Mar 4:33-34

34 Tô gó é igtinurù i Jesus katô ilimud mga manubù ukit tun ta panunggiringan tingód katô pagpangulu ka Manama. Igpókit din tun ta panunggiringan tô langun igtinurù din kandan.
35 Purisu ituman tô kagi katô propeta ka Manama sayyan, na mà din,
“Tuminurù a katô mga manubù ukit ka panunggiringan. Ulitán ku kandan
tô ándà ku pasóddóri tikud tun ta katigkanayan kani banuwa.”†

Kóbadan katô panunggiringan tingód ka sigbát

36 Na, igpanó si Jesus tikud tun ta mga manubù na ilimud, asta igahu sikandin tun ta balé. Igtákkás tô mga disipulu din, asta igpédu-édu dan, na mà dan, “Uliti ké ka ándin tô kóbadan katô panunggiringan tingód katô sigbát na igtubù tun ta kinamát.”
37 Igkagi si Jesus, na mà din, “Tô igsabud ka madigár bánnì, sakán gó na Igpamanubù.
38 Tô kinamát, ni gó banuwa. Tô madigár bánnì, tô gó tô mga manubù na igpasakup tun ta pagpangulu ka Manama. Asal tô sigbát, tô gó tô mga sakup i Maibuyan.
39 Tô usig na igsabud katô sigbát, tô gó si Maibuyan. Tô kóbadan katô kakáttu, tô gó tô ágtamanán kani banuwa, asta tô mga tarakáttu, tô gó tô mga panaligan ka Manama.
40 Tô kalimud asta kagóbbó dan katô sigbát, iring katô malumu tun ta ágtamanán kani banuwa.
41 Sakán na Igpamanubù tô sumugù katô mga panaligan ka Manama ébô linisan ni banuwa na ágpanguluwan ku, su limudán dan tô langun manubù na ágtintal ka duma manubù asta áglumu ka madat.
42 Antugán katô mga panaligan ka Manama tô langun dan tun ta apuy na ágsupakanan. Tuu dan sumággó dutun, asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan.
43 Asal tô mga manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama miló iring katô sánnang ka álló kannun ta banuwa, asta ágpanguluwan dan katô kandan Ámmà na Manama. Purisu kailangan maminág kó kanak ébô makagpát kó.”

Panunggiringan tingód katô bulawan na iglábbáng

44 “Iring pagsik kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán bulawan na idugé dán iglábbáng tun ta tanà. Na, duwán manubù na ikakita katô bulawan. Idayawan sikandin, asal igtambunan din puman, asta igulì sikandin. Igbarigyà din tô langun kaduwánnan din asta igbálli din tô tanà.”

Panunggiringan tingód katô perlas

45 “Iring pagsik kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán negosyante na ágpamasak ka madigár klasi ka perlas.
46 Na, duwán perlas na igkita din na tuu dakál é lagà. Igulì sikandin, asta igbarigyà din tô langun kaduwánnan din, asta igbálli din tô perlas.”

Panunggiringan tingód katô pukut

47 “Iring pagsik kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán pukut na igdabù tun ta ranó, asta marapung tô mga klasi ka sáddà na ikahu.
48 Tô igmarapung dán tô sáddà, igguyud katô mga taraággut tun ta ligad ka ranó ébô kangén dan tô sáddà. Igtagù dan tô mga madigár klasi tun ta mga basket, asal igantug dan tô mga madat.

† **13:35** 13:35 Salmo 78:2.

49 Iring kanan tô malumu tun ta ágtamanán kani banuwa. Ássan katô mga
panaligan ka Manama tô mga manubù na madat asta tô mga manubù na
ágbánnal katô mga sugù ka Manama.
50 Antugán dan tô madat mga manubù tun ta apuy na ágsupakanan. Tuu dan
suméggó dutun, asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan."

Tapé asta mantu kabánnalan

51 Na, iginsà si Jesus katô mga disipulu din, na mà din, "Inagpáttan yu tô
langun igtinurù ku?"
Igtaba sikandan, na mà dan, "Óó. Inagpáttan dé."
52 Purisu igkagi si Jesus, na mà din, "Atin ka duwán taratinurù na duwán
kakatigan din tingód katô kagi ka Manama na taganà dán igsulat, asta miring
sikandin katô mantu katinurù ku tingód katô pagpangulu ka Manama, iring
sikandin katô tigatun ka balé na duwán dakál kaduwánnan na inalayun din
ággamitán, agad tapé dán ó mantu."

Ándà tanggapi si Jesus tun ta Nazaret
Mat 13:53-58; Mar 6:1-6; Luc 4:16-30

53 Na, pángnga igtinurù si Jesus katô langun kani mga panunggiringan,
igpanó sikandin,
54 asta igulì tun ta kandin banuwa. Igtinurù sikandin tun ta simbaan ka
Judio. Tuu isaláббuan tô mga manubù dutun, asta igkagi dan, na mà dan,
"Ánda igkangé ni manubù ni katô kapandayan din? Ánda é igkangayan din
kani katulusan ébô makalumu kani mga kasaláббuan?
55 Su batà dád katô taraimu ka balé sikandin, asta tô innà din si Maria. Tô
mga kataladi din na si Santiago, si Jose, si Simon, asta si Judas.
56 Tô mga tábbé din pagsik góddô dini áknita. Ánda é igkangayan din kani
langun áglumun din?"
57 Purisu ándà dan bánnal kandin. Asal igkagi si Jesus tun kandan, na mà
din, "Agad ágtanggapán tô propeta ka Manama tun ta ássa lunsud, asal dì
sikandin ágtanggapán katô mga manubù tun ta kandin banuwa asta tun ta
pamilya din."
58 Purisu tagsáббadé dád tô mga kasaláббuan na iglumu i Jesus dutun, asta
ándà dan tanggap kandin.

14

Igmatayan si Juan na Tarabunyag
Mat 14:1-12; Mar 6:14-29; Luc 9:7-9

1 Na, si Herodes tô igpangulu tun ta Galilea, asta igulitan sikandin tingód
katô áglumun i Jesus.
2 Igkagi sikandin tun ta mga opisyales din, na mà din, "Sikandin gó si Juan
na Tarabunyag na inanté puman. Purisu duwán katulusan din ébô imun din
ni mga kasaláббuan."
3 Tô gó é igkagi i Herodes, su dángngan igpammát din si Juan, igpabagkás din
é bállad, asta igpapriso din. Tô gó é iglumu i Herodes ki Juan ébô kadayawan
tô ipag din na si Herodias na igagó din tikud tun ta kataladi din na si Felipe.
4 Tô igagó si Herodes katô ipag din, igkagi si Juan kandin, na mà din,
"Iglapas ka katô sugù ka Manama, su igagó nu tô ipag nu."
5 Na, tô kakalyag i Herodes na pamatayan din si Juan, asal ándà din
panayuni. Iмáddangan sikandin agó masókó tô langun manubù kandin, su
igpanámdám dan na propeta ka Manama si Juan.

6 Na, igimu si Herodes ka kalimudan tingód katô álló din, asta igsayó tô batà
daraga i Herodias ébô kadayawan tô mga manubù na ilimud. Idayawan si
Herodes.
7 Purisu igtandô sikandin na bággén din tun ta daraga tô agad ándin é
pamuyuán din.
8 Igbánnal tô daraga katô igkagi katô innà din, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Bággé nu kanak tô ulu i Juan na Tarabunyag na taguán tun ta dakál
pinggan.”
9 Iranu si Herodes. Asal tingód katô tandô din, asta agó buyasán sikandin
katô mga manubù na ilimud, igtuman din tô igpamuyù katô daraga.
10 Purisu igpatampád i Herodes tô alig i Juan tun ta prisowan.
11 Igtagù tô ulu i Juan tun ta dakál pinggan, igbággé tun ta daraga, asta igpid
din tun ta innà din.
12 Igsadun tô mga disipulu i Juan tun ta prisowan, igkangé dan tô lawa din,
asta iglábbáng dan. Igsadun dan tun ki Jesus, asta igulit dan kandin tingód
katô kamatayan i Juan.

Igpakan i Jesus tô sobra lima mararan manubù
Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luc 9:10-17; Juan 6:1-14

13 Na, tô igdinág si Jesus tingód katô kamatayan i Juan, igpanó sikandin
tikud dutun. Igsaké sikandin ka barangé, asta igsadun tun ta lugar na ándà
manubù. Asal tô ikasóddór tô langun manubù ka ánda é igsadunan i Jesus,
igpanóttanà dan tikud tun ta mga lunsud asta igsadun dan tun ta igsadunan
i Jesus
14 Tô igpónóg si Jesus, igkita din tô marapung manubù na igangat kandin.
Inéduwan sikandin kandan, asta igdappánnan din ka bállad tô langun na
ágkabógókan, asta inólian dan.
15 Tô mapun dán, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta igkagi
sikandan, na mà dan, “Ándà mga manubù na góddô kannun, asta masig dán
dumukilám. Purisu papanó nu tô langun manubù tun ta mga lunsud ébô
málli ka makan dan.”
16 Igkagi si Jesus, na mà din, “Dì dán kailangan na manó dan. Sikiyu é mággé
ka makan dan.”
17 Igkagi sikandan, na mà dan, “Asal lima dád abuk ni pan ta, asta duwa
dád abuk ni sáddà ta.”
18 Igkagi si Jesus, na mà din, “Pid yu dini kanak.”
19 Na, igpónsad i Jesus tô langun manubù tun ta sigbáttán tanà. Igkangé din
tô lima abuk pan asta tô duwa abuk sáddà. Iglangngag sikandin tun ta langit,
asta igpasalamat tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tô pan, asta igbággé din
tun ta mga disipulu din ébô taladán dan tun ta mga manubù na ilimud.
20 Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan. Duwán pa sapulù duwa (12)
magdakál basket na ipánnù katô isamà na iglimud katô mga disipulu din.
21 Mga lima mararan (5,000) tô mga gamama na ikakan, asta ándà iyapi tô
mga gabayi asta tô mga gabatà.

Igpanó si Jesus tun ta bówwó ka ranó
Mat 14:22-33; Mar 6:45-52; Juan 6:15-21

22 Na, igpóna i Jesus tô mga disipulu din igsaké ka barangé ébô tumalipag
dan katô ranó róggun ágpólián din tô langun manubù na ilimud.
23 Tô igpanó dan dán, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan ébô dumasal na
sábbad din dád. Tô ágkasalláp dán tô álló, tun pô ta pabungan si Jesus.

24 Asal madiyù dán tô barangé su tun dán ta tángngaan katô ranó. Tuu
dan ihirapan, su idungguan dan ka magdakál balud, asta ikasumar dan ka
mabákkár karamag.
25 Na, tô masig dán igsállám, igsadun si Jesus tun kandan, asta igpanó
sikandin tun ta bówwó katô ranó.
26 Tô igkita dan na igpanó sikandin tun ta bówwó katô ranó, tuu dan
imáddangan. Tingód katô máddang dan, igullaó sikandan, na mà dan,
"Gimukud!"
27 Asal tigkô dád igkagi si Jesus kandan, na mà din, "Pasarig yu tô pusung
yu, su sakán ni. Yakó ágkamáddangan."
28 Igkagi si Pedro, na mà din, "Áglangngagán, atin ka bánnal na sikuna yan,
papanówa nit bówwó ka ranó ébô makasadunna diyan áknikó."
29 Igkagi si Jesus, na mà din, "Sadun ka dini."
Purisu igpónóg si Pedro tikud tun ta barangé, asta igpanó tun ta bówwó ka
ranó ébô madun tun ki Jesus.
30 Asal tô igriyu din tô mabákkár karamag, imáddangan sikandin asta masig
pád ilánnád. Igtawar sikandin, na mà din, "Áglangngagán, tabangiya."
31 Sékót si Jesus igawid kandin, asta igkagi, na mà din, "Délák tô kasarig nu
kanak. Yaka ágduwa-duwa."
32 Tô igsaké dan tun ta barangé, igsódô dán tô karamag.
33 Iglingkóód tô mga disipulu tun ki Jesus, igpangadap dan kandin, asta
igkagi sikandan, na mà dan, "Sikuna tô bánnal Batà ka Manama."

Inólian tô mga manubù tun ta Genesaret
Mat 14:34-36; Mar 6:53-56

34 Na, tô igtalipag dan katô ranó, igdunggù dan tun ta Genesaret.
35 Igkilala tô mga taga Genesaret ki Jesus. Purisu igpakangé dan tô langun
ágkabógókan tikud tun ta mga banuwa na madani.
36 Igpédu-édu dan ki Jesus ka mému mawid dan katô ugpu ka umpak din,
asta inólian tô langun dan na ikawid.

15

Ágkémun ka kamónaan
Mat 15:1-9; Mar 7:1-13

1 Na, duwán mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù na igsadun tun ki
Jesus tikud tun ta Jerusalem. Iginsà dan kandin, na mà dan,
2 "Manan ka dì ágbánnal tô mga disipulu nu katô ágkémun ka mga kamónaan
ta? Atin ka ágkan dan, dì dan ágdamù."
3 Igkagi si Jesus, na mà din, "Áglapas kó katô mga sugù ka Manama ukit ka
kabánnal yu katô ágkémun ka mga kamónaan yu.
4 Igsugù tô Manama, 'Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà.'* Igsugù
pagsik sikandin, 'Kailangan matayan tô manubù na ágkagi ka madat tun ta
ámmà ó innà din.'†
5 Asal ágtinurù kó na mému ka dì tumabang tô manubù katô ámmà ó innà
din ka kumagi dád, 'Tô bággén ku pád ákniyu igbággé kud tun ta Manama.'
6 Asal ukit ka kabánnal yu kani ágkémun, géllé kó katô sugù ka Manama na
kailangan tabangan yu tô ámmà asta innà yu.
7 Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama! Sikiyu tô
igtádduan kani kagi ka Manama na igulit i Isaias sayyan,

* **15:4** 15:4a Exodo 20:12; Deuteronomio 5:16. † **15:4** 15:4b Exodo 21:17.

8 “ ‘Ágkagi tô mga manubù na ágpangadap dan kanak, asal madiyù tô pusung
dan kanak.
9 Dì nángngà tô kapangadap dan kanak, su igimu dan iring na tinurù ka
Manama tô mga ágtinuruán ka manubù.’ ”‡

Tô makaripà ka manubù
Mat 15:10-20; Mar 7:14-23

10 Na, marapung tô mga manubù na ilimud dutun, asta igtawar si Jesus
kandan ébô madani dan tun kandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Paminág
kó kanak ébô makagpát kó.
11 Ánnà tô ágkakan na mahu tun ta babbà tô makaripà ka manubù, asal tô
madat mga kagi na ágluwà tikud tun ta babbà din tô makaripà ka manubù
tun ta saruwan ka Manama.”
12 Na, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta igkagi dan, na mà
dan, “Miringasa tô mga Pariseo tingód katô igkagi nu géna.”
13 Igkagi si Jesus, na mà din, “Péwaán tô langun dan, su béttódán tikud tun
ta kinamát tô langun pamula na ándà pamulayi katô Ámmà ku na góddô tun
ta langit.
14 Liliyi yu tô mga Pariseo. Iring dan na bólóg na gagak. Atin ka magak tô
bólóg katô ássa bólóg, madabù tô duwa dan tun ta madalám bóbbó.”
15 Igkagi si Pedro, na mà din, “Uliti ké ka ándin é kóbadan katô panung-
giringan na igtinurù nu géna.”
16 Igkagi si Jesus, na mà din, “Isalábbuanna su iring kó na mga manubù na
dì pakagpát.
17 Agad ándin tô ágkakan na pahun tun ta babbà ka manubù, tô gó é
manayun tun ta gátták, asta lumuwà tikud tun ta lawa.
18 Asal tô kagi na lumuwà tikud tun ta babbà ka manubù, tikud tun ta
pusung din, asta tô gó é makaripà kandin.
19 Tô pusung tô ágtikudan katô madat mga panámdám, ágmaté, ágbug,
ágtakó, ágtestigos ka bulaló, asta ágkagi ka madat tingód ka duma manubù.
20 Karipaan tô manubù ukit kani langun. Asal dì karipaan tô manubù na
ágkan ka dì ágdamù.”

Igsarig tô bayi na ánnà Judio
Mat 15:21-28; Mar 7:24-30

21 Igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta probinsya na madani tun ta
lunsud ka Tiro asta Sidon.
22 Duwán sábbad bayi na igóddô dutun na ánnà Judio, su Canaanhon tô mga
kamónaan din. Igsadun sikandin tun ki Jesus, asta igtawar, na mà din, “Sir,
rubbad i David, kéduwiya, su ágkatuuwan ni batà ku bayi na gahuwan ka madat
espiritu.”
23 Asal ándà taba si Jesus kandin. Purisu igpadani tô mga disipulu i Jesus
tun kandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Péwà nu yan bayi, su ágtákkás
sikandin áknita, asta tuu gótép.”
24 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igpapidda ébô tabangan ku dád tô mga rubbad
i Israel na iring na mga karnero na itadin.”
25 Na, igpadani tô bayi tun ki Jesus, iglingkóód asta igkagi sikandin, na mà
din, “Sir, tabangiya.”
26 Igkagi si Jesus, na mà din, “Asal duwán ágkagin na dì mému ka kangén tô
ágkakan ka mga gabatà ébô pakannán ka mga asu.”
27 Igkagi tô bayi, na mà din, “Sir, bánnal tô igkagi nu. Asal tô mga asu mému
kuman katô mumu na ágkadabù tikud tun ta lamisa katô amo.”

‡ **15:9** 15:8-9 Isaias 29:13.

28 Igkagi si Jesus katô bayi, na mà din, “Dakál tô kasarig nu kanak!
Tumanán ku tô kakalyag nu.”
Tigkô dád igmadigár tô batà din tô oras tô.

Inólian tô marapung manubù

29 Na, igpanó si Jesus, asta igukit sikandin tun ta ligad ka Ranó ka Galilea.
Igtikáddág sikandin tun ta madani pabungan asta igunsad sikandin.
30 Marapung tô mga manubù na igsadun tun kandin, asta igpid dan tô
duma mga manubù na duwán ássa-ássa bógók. Duwán mga kapig, mga pantig,
mga bólóg, mga ómmó, asta marapung tô duma na mga ágkabógókan. Igpid
dan madani tun ki Jesus. Igdappánnan din ka bállad sikandan, asta inólian
dan.
31 Isaláббuan tô langun manubù, su igkita dan na ikakagi tô mga ómmó,
inólian tô mga pantig, ikapanó tô mga kapig, asta ikakita tô mga bólóg. Purisu
igdurung dan tô Manama na ágpangadapán katô mga rubbad i Israel.

Igpakan i Jesus tô sobra áppat mararan manubù
Mat 15:32-39; Mar 8:1-10

32 Na, igtawar i Jesus tô mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Inéduwanna kani mga manubù, su itálluwan dan dán na ágtákkás kanak, asta
ándà dán ágkannán dan. Dì mému ka pólián ku sikandan na ágballusán agó
kagáttasan dan tun ta dalan.”
33 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Ándà góddô kannun, asta ándà
palang kangayan ta ka makan para kandan, su tuu dan marapung.”
34 Iginsà si Jesus, na mà din, “Pira abuk tô pan tun ákniyu?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Pittu abuk pan, asta pira dád abuk marénták
sáddà.”
35 Na, igpónsad i Jesus tô langun manubù tun ta tanà.
36 Igkangé din tô pittu abuk pan asta tô sáddà, asta igpasalamatan din tun
ta Manama. Igtáppik-táppik din tô pan asta tô sáddà, igbággé din tun ta mga
disipulu din, asta igtalad dan tun ta mga manubù na ilimud.
37 Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan. Iglimud dan tô isamà, asta
pittu tô magdakál basket na ipánnù.
38 Mga áppat mararan (4,000) tô mga gamama na ikakan, asta ándà iyapi tô
mga gabayi asta tô mga gabatà.
39 Igpólì i Jesus tô langun dan, igsaké sikandin ka barangé, asta igsadun
sikandin tun ta probinsya na madani tun ta Magadan.

16

Kakalyag dan na kumita katô kasaláббuan
Mat 16:1-4; Mar 8:11-13; Luc 12:54-56

1 Na, duwán mga Pariseo asta mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus ébô
kuminnam kandin. Purisu igpamuyù dan na pakitanán din tô kasaláббuan
tikud tun ta Manama.
2 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ágmallutù tô langit ka ágsalláp tô álló,
kasóddóran yu na dì mudan simag.
3 Atin ka mallutù asta mangittáng tô sagulapun ka ágsilat tô álló, kasóddóran
yu na mudan. Agad ágkakilalaan yu tô gahaanan tun ta langit, asal ándà yu
kagpátti tô mga kakilalaan áknganni.
4 Kakalyag yu na pakitanán ku ákniyu tô kasaláббuan su madat kó asta
igtayyug kó katô Manama. Asal sábbad dád é kasaláббuan na pakitanán ákniyu
na iring katô ilumu ki Jonas.”*

* **16:4** 16:4 Ahaán tô Mateo 12:40.

Na, igpanó si Jesus tikud tun kandan.

Tinurù tingód katô mga Pariseo asta mga Saduseo
Mat 16:5-12; Mar 8:14-21

5 Na, tô igtalipag tô mga disipulu i Jesus katô ranó, ándà pan na igpid dan,
su ilingawan dan tô tánnó dan.
6 Igkagi si Jesus, na mà din, “Banté kó katô pagpatubù ka pan† katô mga
Pariseo asta mga Saduseo.”
7 Igpatóngkóé tô mga disipulu din, na mà dan, “Tô gó é igkagi din su ándà
pan na igpid ta.”
8 Asal isóddóran i Jesus ka ándin tô panámdám dan. Purisu igkagi sikandin,
na mà din, “Délák tô kasarig yu kanak. Ándà kó pa ikagpát. Purisu
ágpatóngkóé kó na ándà pan na igpid yu.
9 Isalábbuanna ákniyu, su ándà kó pa ikasóddór ka ándin tô mému lumun
ku. Iring na ilingawan yud tô igpakan ku tô lima mararan (5,000) manubù
katô lima abuk pan, asta marapung tô magdakál basket na igipánnù yu katô
isamà.
10 Iring na ilingawan yu tô igpakan ku tô áppat mararan (4,000) manubù
katô pittu abuk pan, asta marapung tô magdakál basket na igipánnù yu katô
isamà.
11 Asal isalábbuanna su ándà kó pa ikagpát na ánnà pan tô kóbadan katô igkagi
ku géna. Kailangan banté kó katô pagpatubù ka pan katô mga Pariseo asta
mga Saduseo.”
12 Na, ikagpát dan na ánnà pagpatubù ka pan tô bantéyan dan, asal
kailangan bantéyan dan tô ágtinuruán katô mga Pariseo asta mga Saduseo.

Igkagi si Pedro na si Jesus tô Mesiyas
Mat 16:13-20; Mar 8:27-30; Luc 9:18-21

13 Na, igsadun si Jesus madani tun ta lunsud ka Cesarea Filipos. Iginsà
sikandin katô mga disipulu din, na mà din, “Ándin tô ágkagin ka mga manubù
tingód kanak na Igpamanubù? Sadanna kun?”
14 Igtaba sikandan, na mà dan, “Duwán mga manubù na ágkagi na sikuna
si Juan na Tarabunyag. Duwán ássa mga manubù na ágkagi na sikuna si
Elias. Duwán ássa ágkagi na sikuna si Jeremias ó sábbad propeta ka Manama
sayyan.”
15 Iginsà si Jesus, na mà din, “Asal ándin é ákniyu panámdám tingód kanak?
Sadanna?”
16 Igtaba si Simon Pedro, na mà din, “Sikuna tô Mesiyas. Sikuna tô Batà
katô manté Manama na ándà ágtamanán.”
17 Igkagi si Jesus, na mà din, “Simon, batà i Jonas, duwán dayó nu! Ánnà
manubù tô igpasóddór áknikó na sakán tô Batà ka Manama, asal Ámmà ku tun
ta langit tô igpasóddór kanan áknikó.
18 Purisu kagin ku áknikó, sikuna si Pedro,‡ asta ni gó tô batu§ na
patindággan ku katô mga ágpampamaké. Dì dan talun ka katulusan ka
kamatayan.
19 Bággén ku áknikó tô susì katô pagpangulu ka Manama. Tô dian nu dini ta
banuwa, tô gó é dian katô Manama na góddô tun ta langit, asta tô nunugan
nu dini ta banuwa, tô gó é nunugan katô Manama na góddô tun ta langit.”

† **16:6** 16:6 Ágkáttin tô madat ágkémun katô mga Pariseo asta mga Saduseo iring ka pagpatubù ka pan.

‡ **16:18** Pedro. Tun ta kinagiyan ka Griego *petros*na tô kóbadan “délák batu.” § **16:18** Batu. Tun ta kinagiyan ka Griego *petra*na tô kóbadan “dakál batu.” Panunggiringan ni tingód basì katô kabánnalan na igkagi i Pedro, ó tingód ki Jesu-Cristo.

20 Na, maggát igsapad si Jesus na kailangan dì dan mulit tun ta duma mga
manubù na sikandin tô Mesiyas.

Igkagi si Jesus na matayan sikandin
Mat 16:21-28; Mar 8:31-9:1; Luc 9:22-27

21 Tikud katô álló tô, igulit si Jesus tun ta mga disipulu din ka ándin
tô matuman dumunggù tun kandin. Kailangan madun sikandin tun ta
Jerusalem, asta pahirapan sikandin katô mga ágtugállán ka Judio, mallayat
ka mga pangulu ka templo asta mga taratinurù ka sugù. Matuman sikandin
matayan, asal manté puman sikandin tun ta ikatállu álló.
22 Na, igpadani si Pedro tun ki Jesus, asta igsapadan din, na mà din,
"Áglangngagán, mólà pa ka dì malumu diyan áknikó! Dì pád gó matuman."
23 Asal igbariring si Jesus tun ki Pedro, asta igkagiyan din, na mà din, "Iwà
ka, Maibuyan! su sumapad ka pád kanak. Ánnà tikud tun ta Manama tô
kakalyag nu, asal tikud dád tun ta panámdám nu."
24 Na, igkagi si Jesus katô mga disipulu din, na mà din, "Tô manubù na
mákkás kanak, kailangan dì sikandin mákkás ka kakalyag ka pusung din,
asal kailangan tumiis sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin,* asta
kailangan mákkás kanak.
25 Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin katô
kantayan na ándà ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù tingód
katô katákkás din kanak, matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán.
26 Atin ka makatigatun tô manubù kani tibuk banuwa, asal kandaan
sikandin katô kantayan, ándà palang pulusán din, su ándà bullas katô kan-
tayan na ándà ágtamanán.
27 Sakán tô Igpamanubù, asta lumónódda dini na tákkássan katô mga panali-
gan asta séllaán katô Ámmà ku. Atin ka lumónódda, sumulì a katô langun
manubù tingód katô iglumu dan.
28 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dini ákniyu na dì maté sippang ka
kumita dan katô katigkanayan ka pagpangulu ku na Igpamanubù."†

17

Ipalin tô bónnóng i Jesus
Mat 17:1-13; Mar 9:2-13; Luc 9:28-36

1 Na, pángnga ka ánnám álló, igpatákkás i Jesus si Pedro, si Santiago, asta
si Juan na adi i Santiago. Igtikáddág dan tun ta mallayat pabungan na ándà
palang manubù.
2 Róggun igsállág dan ki Jesus, ipalin tô bónnóng din na iring na sánnang ka
álló. Ágséllà ka kapputian tô langun katô umpak din.
3 Tigkô dan dád igkita si Moises asta si Elias na igtóngkô ki Jesus.
4 Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, "Áglangngagán, madigár su dini ké. Atin
ka mému áknikó, mimuwa dini ka tállu rákkó, sábbad para áknikó, sábbad para
ki Moises, asta sábbad para ki Elias."
5 Róggun na igkagi si Pedro, tigkô dád duwán ágséllà sagulapun na ikatam-
bun kandan. Igdinág dan tô kagi ka Manama tikud tun ta sagulapun, na mà
din, "Ni gó ni kanak Batà na ágginawaan ku, asta tuuwa idayawan kandin.
Paminág yu sikandin."
6 Tô igdinág tô tállu disipulu, iglangkáb dan asta tuu dan imáddangan.

---

* **16:24** 16:24 Kailangan tumiis sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin, ó kailangan tumiang sikandin ka krus. † **16:28** 16:28 Ituman ni tô igkita si Pedro, si Santiago asta si Juan katô kapalin ka bónnóng i Jesus tun ta pabungan (Mateo 17:1-13).

7 Asal igpadani si Jesus tun kandan, igawidan din, asta igkagi sikandin, na
mà din, “Tindág kó. Yakó ágkamáddangan.”
8 Tô iglangngag dan, igkita dan si Jesus na sábbad din dád man.
9 Na, róggun igtupang dan tikud tun ta pabungan, igkagi si Jesus tun
kandan, na mà din, “Yakó gulit tingód katô igkita yu róggun ándà a pa kanté
puman na Igpamanubù.”
10 Na, iginsà tô mga disipulu din, na mà dan, “Manan ka ágtinurù tô mga
taratinurù ka sugù na kailangan lumónód si Elias tô dì pa dumunggù tô
Mesiyas?”*
11 Igtaba si Jesus, na mà din, “Bánnal na dumunggù pa si Elias, su sikandin
tô tumaganà katô langun.
12 Asal mulitta ákniyu na igdunggù dán sikandin, asal ándà sikandin kilalayi
ka mga manubù. Asal igtuman dan tô madat kakalyag dan kandin. Iring
pagsik kanan, pahirapanna na Igpamanubù ukit ka lumun dan kanak.”
13 Purisu ikagpát tô mga disipulu din na si Juan na Tarabunyag tô igtuman
katô tandô tingód katô kadunggù i Elias.

Tô batà mama na igahuwan ka madat espiritu
Mat 17:14-21; Mar 9:14-29; Luc 9:37-43

14 Tô igdunggù dan tun ta marapung manubù na igangat kandan, duwán
sábbad mama na igpadani tun ki Jesus. Iglingkóód sikandin, asta igkagi, na
mà din,
15 “Áglangngagán, kéduwi nu ni batà ku mama, su ágtuyù-tuyù sikandin, asta
ágkahirapan. Marag sikandin ágkabantang tun ta apuy asta tun ta wayig.
16 Igpid ku sikandin tun ta mga disipulu nu ébô kólian sikandin, asal ándà
dan ikému.”
17 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu mga manubù áknganni, dì kó ágsarig
kanak, asta madat tô panámdám yu. Dì dán madugé na dumuma a ákniyu,
asal kailangan tumiissa pa. Na, pid yu dini kanak tô batà.”
18 Na, igsapadan i Jesus tô madat espiritu, asta igluwà tikud tun ta batà.
Tigkô inólian sikandin.
19 Na, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin na ándà duma manubù,
asta iginsà sikandan, na mà dan, “Manan ka ándà ké ikapaluwà katô madat
espiritu?”
20 Igkagi si Jesus, na mà din, “Su délák pa tô kasarig yu kanak. Paminág yu
ni kagin ku ákniyu. Atin ka duwán kasarig yu kanak iring dád na délák lisu
ka mustasa, makakagi kó tun ta pabungan, na mà yu, ‘Alin ka dutun.’ Purisu
malin tô pabungan. Ándà palang na dì yu mému.
21 [Asal paluwaán ni klasi ka madat espiritu ukit dád ka kadasal asta
kapuwasa.]”

Igkagi puman si Jesus tingód ka kamatayan din
Mat 17:22-23; Mar 9:30-32; Luc 9:43-45

22 Na, tô ilimud dán tô mga disipulu i Jesus tun ta probinsya ka Galilea,
igkagi si Jesus, na mà din, “Matuman ni dumunggù kanak na Igpamanubù.
Kailangan bággénna tun ta bállad katô duma mga manubù.
23 Matayanna ikandan, asta mantéya puman tun ta ikatállu álló.”
Purisu tuu dan iranu.

Bayad ka buwis para ka templo

* **17:10** 17:10 Ahaán tô Malaquias 4:5.

24 Tô igdunggù dan tun ta lunsud ka Capernaum, duwán mga taralimud ka
buwis para katô templo. Iginsà dan ki Pedro, na mà dan, "Ágbayad tô pangulu
yu ka buwis para katô templo?"
25 Igtaba si Pedro, na mà din, "Óó."
Tô igulì dán si Pedro tun ta balé, tô ándà pa kagi sikandin, igkagi si Jesus
ki Pedro, na mà din, "Simon, duwán insà ku áknikó. Sadan tô mga manubù
na kailangan mayad ka buwis tun ta harì? Tô kandin pamilya, ó tô ássa mga
manubù?"
26 Igtaba si Pedro, na mà din, "Tô ássa mga manubù."
Igkagi si Jesus, na mà din, "Purisu dì ágbayad tô kandin pamilya.
27 Asal ébô dì maringasa tô mga taralimud ka buwis áknita, sadun ka tun
ta ranó, asta pamunuwit ka. Duwán salapì na kitanán nu tun ta babbà katô
tagnà sáddà na maggut nu. Nángngà tô salapì para bággén ta tun ta templo.
Angé nu, asta bággé nu tun ta mga taralimud ka buwis."

18

Sadan tô tuu mallayat?
Mat 18:1-5; Mar 9:33-37; Luc 9:46-48

1 Na, ándà kadugé, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta iginsà
sikandan, na mà dan, "Sadan tô mallayat é kamanubuan tun ta pagpangulu
ka Manama?"
2 Purisu igtawar i Jesus tô sábbad batà, asta igpatindág din tun ta tángngaan
dan.
3 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka malyag
kó sakupán katô Manama tun ta pagpangulu din, kailangan pamantun yu tô
panámdám yu asta makéring kó na mga gabatà,
4 su tô manubù na ágpabbabà ka kamanubuan na iring katô kapabbabà kani
batà, tô gó é tuu mallayat tun ta pagpangulu ka Manama.
5 Atin ka ágtanggap kó katô sábbad batà tingód katô kapasakup yu kanak,
iring na ágtanggapánna ikiyu."

Mga tintal ka kalumu ka salà
Mat 18:6-9; Mar 9:42-48; Luc 17:1-2

6 "Atin ka duwán makandà ka kapamaké katô agad sábbad kani mga
marénták gabatà, tuu pa madigár ka ikáttán tô alig din tun ta dakál batu, asta
antugán sikandin tun ta dagat.
7 Makédu-édu tô mga manubù nit banuwa su duwán pakatintal! Ándà
makalili katô pagtintal, asal makédu-édu tô manubù na mému gunayan ka
pagtintal katô duma manubù!
8 "Atin ka tô bállad nu ó paa nu tô gunayan na makasalà ka, tampád nu asta
antug nu, su tuu pa madigár agad sábbad dád tô bállad ó paa nu na duwán
kantayan nu na ándà ágtamanán ka tandingán ka antugán tô tibuk lawa nu
tun ta apuy na dì gó mapadáng ka ándà ágtamanán.
9 Atin ka tô mata nu tô gunayan na makasalà ka, lássù nu asta antug nu,
su tuu pa madigár agad mandà tô sábbad mata nu na duwán kantayan nu na
ándà ágtamanán ka tandingán ka duwán duwa mata nu asta antugán tô tibuk
lawa nu tun ta ágsupakanan ka apuy."

Panunggiringan tingód katô karnero na itadin
Mat 18:10-14; Luc 15:3-7

10 "Yakó ágbuyas katô sábbad sakup ku na mabbabà é kamanubuan iring
katô kapabbabà kani batà, su kagin ku ákniyu na ágbantéyan dan katô mga
panaligan ka Manama na inalayun ágtubang katô Ámmà ku tun ta langit.

11 [Igsadunna na Igpamanubù dini ta banuwa ébô tumábbussa katô mga manubù na itadin tingód ka mga salà dan.]
12 “Panámdám yu ni. Tô manubù na duwán sábbad gatus (100) karnero din, atin ka sábbad tô matadin, tananan din tô kasiyawan siyó (99) tun ta pabungan ébô pamasakán din tô sábbad karnero na itadin.
13 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka kitanán din dán, tuu pa dakál tô dayó din ka tandingán katô dayó din tingód katô kasiyawan siyó (99) na ándà katadin.
14 Iring kani tô riyun katô Ámmà ku tun ta langit, su dì gó mému kandin ka mandà tô sábbad sakup din.”

Tô ágpamaké na makalumu ka salà

15 “Na, atin ka duwán kataladi nu na makalumu ka salà tun áknikó, sadun ka tun kandin na ándà ássa manubù, asta sapadi nu sikandin tingód katô salà na iglumu din. Atin ka maminág sikandin katô kagi nu, mapalónód nu sikandin tun ta Manama.
16 Atin ka dì sikandin maminág katô kagi nu, patákkás nu tô sábbad ó duwa manubù, asta lónód kó tun kandin, ébô duwán duwa ó tállu testigos na maminág katô tinóngkóan yu.*
17 Atin ka diyù gó sikandin maminág kandan, ulit yu tun ta mga ágpampamaké. Atin ka diyù gó sikandin maminág kandan, yakó ágtagad kandin, asal panámdám yu na iring sikandin na ánnà Judio asta iring na taralimud ka buwis.”

Tô dian asta tô nunugan

18 “Na, paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dian yu dini ta banuwa, tô gó é dian katô Manama na góddô tun ta langit, asta tô nunugan yu dini ta banuwa, tô gó é nunugan katô Manama na góddô tun ta langit.
19 “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka duwán duwa manubù nit banuwa na pasábbadé tun ta kadasal, bággén katô Ámmà ku tun ta langit tô ágpamuyuán dan.
20 Su agad ánda ágpalimudé tô duwa ó tállu manubù ébô mangadap kanak, dutunna duma kandan.”

Kapasinsiya ka salà

21 Na, igpadani si Pedro tun ki Jesus, asta iginsà sikandin, na mà din, “Áglangngagán, atin duwán kataladi ku na marag áglumu ka salà kanak, makapira tô kapasinsiya ku kandin? Nángngà tô makapittu?”
22 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ánnà nángngà ka makapittu dád, su agad luppián din tô kapittuwan (70) ka makapittu, kailangan pasinsiyaan nu sikandin.
23 “Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán harì na igpanámdám na sumukut sikandin katô utang ka mga opisyales din.
24 Tô igtigkané sikandin, duwán sábbad opisyales na igpatawar din na tuu dakál tô utang din, su mga mararan tô salapì na utang din.
25 Asal dì sikandin pakabayad. Purisu igkagi tô harì na kailangan imun sikandin na állang, apil tô sawa din asta tô mga gabatà din, asta barigyaán tô langun ka kaduwánnan dan ébô kabayadan tô utang din.
26 Asal iglingkóód tô manubù, asta igpédu-édu, na mà din, ‘Sir, angat ka pa, su bayadan ku tô langun katô utang ku áknikó.’
27 Purisu igpandà katô harì tô utang katô manubù tingód katô kédu din, asta igpólì din.

---

* **18:16** 18:16 Ahaán tô Deuteronomio 19:15.

28 Tô igpanó tô manubù, igkita din tun ta dalan tô ássa opisyales na duwán délák utang kandin. Tigkô din dád igpákkál tô alig katô manubù, asta igkagi sikandin, 'Bayadi nud tô utang nu kanak.'
29 Purisu iglingkóód tô ássa opisyales, asta igpédu-édu, na mà din, 'Angat ka pa, su bayadan ku tô langun katô utang ku áknikó.'
30 Asal ándà kédu din, asta igpapriso din sikandin sippang ka kabayadan tô utang din.
31 Na, tô ikasóddór tô mga ássa opisyales din, tuu iranu tô pusung dan. Purisu igsadun dan tun ta harì, asta igulit dan tingód katô langun na ilumu.
32 Purisu igpakangé katô harì tô una opisyales, asta igkagi sikandin, 'Madat ka manubù! Tô igpédu-édu ka kanak, igpandà ku tô langun ka utang nu.
33 Su inéduwanna áknikó, kailangan médu-édu ka katô unawa nu na opisyales.'
34 Tuu isókówan katô harì sikandin, asta igpapriso din ébô supakan sippang ka kabayadan tô langun katô utang din."
35 Igkagi si Jesus, "Atin ka dì kó ágpasinsiya katô kataladi yu tikud tun ta tibuk pusung yu, magunawa pagsik tô lumun katô Ámmà ku tun ákniyu."

19

Tinurù tingód ka ágpasugbané
Mat 19:1-12; Mar 10:1-12

1 Na, pángnga igtinurù si Jesus kani langun, igiwà sikandin tikud tun ta probinsya ka Galilea, asta igukit sikandin tun dipag ka Wayig ka Jordan sippang tun ta probinsya ka Judea.
2 Marapung tô mga manubù na igtalundug kandin, asta igdappánnan din ka bállad tô langun na ágkabógókan, asta inólian.
3 Duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus ébô kuminnam kandin. Iginsà sikandan, na mà dan, "Mému ka sumugban tô manubù katô sawa din agad ándà madat na iglumu din?"
4 Igtaba si Jesus, na mà din, "Ándà yu basì basayi tô kagi ka Manama na igsulat. Tô igimu tô Manama katô manubù sayyan, igimu din sikandan na mama asta bayi.*
5 Igkagi tô Manama,
" 'Purisu tumanan tô mama katô ámmà din asta katô innà din, asta pasábbadé tô mama asta tô sawa din. Tô duwa dan mému dán sábbad.'†
6 Purisu ánnà dan dán duwa, su inému dan dán sábbad. Na, su igimu dan ka Manama na sábbad, dì mému na pagsugbanán ka manubù."
7 Iginsà sikandan, na mà dan, "Atin ka dì mému, manan ka igsugù si Moises sayyan na kailangan duwán papeles na bággén katô mama tun ta sawa din tingód katô kasugban din kandin, asta mému din péwaán?"‡
8 Igkagi si Jesus, na mà din, "Igsugù si Moises na mému kó sumugban katô sawa yu, su isóddóran din na tuu matággas tô ulu yu. Asal tô igimu tô Manama katô manubù sayyan, dì mému pasugbané.
9 Purisu kagiyan ku sikiyu, atin ka sumugban tô mama katô sawa din na ándà libug, asta kumalyag sikandin katô ássa bayi, makalibug sikandin."
10 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, "Atin ka tô gó é malumu, tuu pa madigár ka dì dán kumalyag tô mga manubù."
11 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Ánnà langun manubù tô dì gó kumalyag, asal makatiis dád tô mga manubù na ágtabangan ka Manama.

* **19:4** 19:4 Ahaán tô Genesis 1:27; 5:2. † **19:5** 19:5 Genesis 2:24. ‡ **19:7** 19:7 Ahaán tô Deuteronomio 24:1.

12 Duwán mga imanubù na dì kumalyag. Duwán mga duma na dì kumalyag
su taganà ikapunan dan. Duwán mga duma na dì kumalyag su duwán lumun
dan tingód katô pagpangulu ka Manama. Purisu tô makatanggap na dì dan
kumalyag, dì dan gó kumalyag."

Si Jesus asta tô marénták mga gabatà
Mat 19:13-15; Mar 10:13-16; Luc 18:15-17

13 Na, duwán mga manubù na igpid ka marénták mga gabatà dan tun ki
Jesus ébô dappánnan din ka bállad asta dasalan din. Asal igsapadan dan katô
mga disipulu din.
14 Igkagi si Jesus, na mà din, "Pabayà yu yan mga gabatà ébô makapadani
dan dini kanak. Yakó ágsapad kandan, su tô mga manubù na ágsarig ka
Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, tô gó é
panguluwan ka Manama."
15 Tô igdappán dán si Jesus ka bállad tun kandan asta igdasal, igpanó
sikandin.

Kahirapan tô mga ágkaduwánnan
Mat 19:16-30; Mar 10:17-31; Luc 18:18-30

16 Na, duwán sábbad manubù na igpadani tun ki Jesus, asta iginsà, na mà
din, "Sir, ándin tô madigár lumun ku ébô makatanggappa ka kantayan na ándà
ágtamanán?"
17 Igkagi si Jesus, na mà din, "Isaláabbuanna su iginsà ka kanak tingód katô
madigár. Sábbad dád tô tuu madigár, tô dád Manama. Atin ka malyag ka
tumanggap ka kantayan na ándà ágtamanán, kailangan mánnal ka katô mga
sugù ka Manama."
18 Iginsà tô manubù, na mà din, "Ándin mga sugui?"
Igkagi si Jesus, na mà din, "Yakó ágmaté. Yakó áglibug. Yakó ágtakó. Yakó
ágtestigos ka bulaló tingód katô unawa yu.
19 Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà. Ginawayi yu tô unawa yu na
iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili."§
20 Igkagi tô manubù, na mà din, "Igbánnalla katô langun. Ándin tô ándà ku
pa lumuwi?"
21 Igkagi si Jesus, na mà din, "Atin duwán kakalyag nu na tuu nángngà tô
áglumun nu, ulì ka, asta barigyà nu tô langun kaduwánnan nu. Tukid nu
bággéyi tô salapì nu tun ta mga manubù na ágkayu-ayuan. Atin ka tô gó é
lumun nu, duwán pulusán nu tun ta langit. Na, lónód ka, asta tákkás ka
kanak."
22 Tô igdinág katô manubù tô igkagi i Jesus, igpanó sikandin na iranu, su
dakál tô kaduwánnan din.
23 Na, igkagi si Jesus katô mga disipulu din, na mà din, "Paminág yu ni
kagin ku ákniyu. Mahirap tô kapasakup ka ágkaduwánnan manubù tun ta
pagpangulu katô Manama.
24 Kumagiya pagsik ákniyu na agad mahirap tô dakál mannanap na
ágngadanan kamelyo na mukit tun ta bóbbó ka simat, asal tuu pa mahirap tô
kapasakup katô ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu ka Manama."
25 Tô igdinág katô mga disipulu tô igkagi din, tuu dan isaláabbuan, asta igkagi
sikandan, na mà dan, "Purisu ándà palang manubù na makaluwà tikud tun
ta supak ka Manama."
26 Asal igsállág si Jesus tun kandan asta igkagi sikandin, na mà din, "Dì gó
ni malumu ka manubù, asal malumu ka Manama tô langun."

---

§ **19:19** 19:18-19 Exodo 20:12-16; Levitico 19:18; Deuteronomio 5:16-20.

27 Igkagi si Pedro, na mà din, “Sikami, igtananan déd tô langun katô
kaduwánnan dé ébô mákkás ké áknikó. Ándin tô matanggap dé?”
28 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tun ta mantu
banuwa na imun ka Manama, munsadda na Igpamanubù tun ta madigár
gunsadanan ku. Sikiyu na igtákkás kanak, munsad kó pagsik tun ta sapulù
duwa (12) gunsadanan ka harì, asta mangulu kó katô sapulù duwa (12) grupo
katô mga rubbad i Israel.
29 Tô manubù na igtanan katô kaduwánnan din, mga kataladi din, ámmà
din, innà din, mga gabatà din, asta kinamát din ébô pasakup kanak, tô gó tô
makatanggap ka kadigárran na ginatus-gatus na dakál pa ka tandingán katô
igtananan din, asta bággayan sikandin katô kantayan na ándà ágtamanán.
30 Marapung tô mga manubù na ikóna áknganni makatapuri baling tun ta
tapuri álló. Tô mga manubù na ikatapuri áknganni makóna baling tun ta
tapuri álló.*

20

Panunggiringan tingód ka mga iglumu

1 “Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán sábbad manubù na duwán
tanà na igpamulaan din ka paras. Igsállám tô tigatun igpamasak ka mga
manubù na lumumu tun ta kinamát din.
2 Igpasábbadé dan na bággén din kandan tô sábbad salapì denario, su ni tô
nángngà tandan ka sábbad álló. Igpapid din sikandan tun ta kinamát, asta
iglumu dan.
3 Tô alas nuybe dán, igpamasak puman sikandin ka mga manubù na
lumumu. Duwán mga manubù na igkita din tun ta plasa na ánda áglumun
dan.
4 Purisu igkagi sikandin, ‘Atin ka lumumu kó tun ta kinamát ku, nángngà tô
tandan ku ákniyu.’ Purisu igsadun dan pagsik, asta iglumu dan.
5 Igpamasak puman sikandin ka mga manubù tô alas dusi asta tô alas tres
ka mapun, asta magunawa tô igkagi din kandan.
6 Masig dán alas singko ka mapun, igkita din tô duma mga manubù na ánda
áglumun dan. Iginsà sikandin, ‘Manan ka ándà palang áglumun yu ni álló ni?’
7 Igtaba dan, ‘Su ándà manubù na igpalumu áknami.’ Igkagi sikandin, ‘Lumu
kó pagsik tun ta kinamát ku.’
8 “Na, tô igsalláp dán tô álló, igkagi tô tigatun tun ta állang na ágsarigan din,
‘Tawar nu tô langun manubù na iglumu, asta bággé nu kandan tô tandan.
Una nu tô mga manubù na tapuri iglumu, asta yan pa tô mga manubù na
una iglumu.’
9 Tô igtandan sikandin katô mga manubù na igtigkané ka alas singko ka
mapun, sábbad denario tô salapì na igtandan din tingód ka sábbad álló tun ta
tagsábbad-sábbad kandan.
10 Purisu tô ándà pa tandani tô mga manubù na iglumu tikud ka sállám,
igpanámdám dan na tuu pa dakál tô tandanán din kandan. Asal sábbad pagsik
denario tô salapì na igtandan din tingód ka sábbad álló tun ta tagsábbad-sábbad
kandan.
11 Tô igtanggap dan katô salapì, igpaburáng-burángngé dan tingód katô
tigatun ka paras.

---

* **19:30** 19:30 Marapung tô mga manubù na ágkangadanan áknganni mabbabà baling é kamanubuan dan tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na mabbabà é kamanubuan áknganni kangadanan baling tun ta tapuri álló.”

12 Igkagi dan, ‘Tô mga ikatapuri, sábbad dád oras tô kalumu dan, asal tikud
ka sállám tô áknami kalumu, asta inélad ké ka álló. Manan ka magunawa tô
igtandan nu áknami langun?’
13 Igkagi tô tigatun tun ta sábbad kandan, ‘Rarak ku, ándà a limbung áknikó,
su sábbad denario tô salapì na ignunugan nu na tandan ku áknikó.
14 Purisu pid nu tô salapì na igtandan ku áknikó, asta ulì kad. Kakalyag ku
na magunawa tô bággén ku tun ta langun yu.
15 Atin ka malyagga mággé ka salapì ku tun ta manubù na salinán ku, ándà
basì makasapad kanak. Isabuan ka basì su madigár tô iglumu ku kandan.’ ”
16 Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu tô mga manubù na ikatapuri áknganni
makóna baling tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na ikóna áknganni makata-
puri baling tun ta tapuri álló.”*

Igkagi puman si Jesus tingód ka kamatayan din
Mat 20:17-19; Mar 10:32-34; Luc 18:31-34

17 Na, róggun igpanó si Jesus tun ta Jerusalem, igpid din tô sapulù duwa (12)
disipulu din tun ta ándà mga manubù, asta igkagi sikandin, na mà din,
18 “Na, madun kid tun ta Jerusalem. Sakán na Igpamanubù tô bággén tun ta
bállad katô mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga taratinurù ka sugù.
Pasábbadé dan kumagi na kailangan matayanna.
19 Bággénna ikandan tun ta bállad ka mga manubù na ánnà Judio.
Ngisiyanna ikandan, lagpássánna, asta pansalanna tun ta krus. Asal mantéya
puman tun ta ikatállu álló.”

Tô duwa gabatà i Sebedeo
Mat 20:20-28; Mar 10:35-45

20 Na, igsadun tun ki Jesus tô sawa i Sebedeo asta tô duwa gabatà din na si
Santiago asta si Juan. Iglingkóód sikandin tun ki Jesus su duwán ágpamuyuán
din.
21 Iginsà si Jesus, na mà din, “Ándin tô kakalyag nu kanak?”
Igkagi sikandin, na mà din, “Tun ta pagpangulu nu, pónsad nu tô duwa
gabatà ku madani tun áknikó, na sábbad dadan ta kawanan nu, asta sábbad
dadan ta ibang nu.”
22 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Ándà yu kasóddóri ka ándin tô igpa-
muyù yu. Makatiis kó katô kahirapan iring katô kahirapan na masig dán
dumunggù kanak?”†
Igtaba sikandan, na mà dan, “Óó, makatiis ké.”
23 Igkagi si Jesus, na mà din, “Matuman na dungguan kó gó katô kahirapan
iring katô kahirapan na dumunggù kanak, asal diya makatandô ákniyu ka
makónsad kó madani tun kanak, su munsad madani kanak tô mga manubù
na igsalin katô Ámmà ku.”
24 Na, tô igdinág tô sapulù (10) disipulu ka ándin tô igkagi dan ki Jesus, isókó
dan ki Santiago asta ki Juan.
25 Purisu igpaglimud i Jesus tô langun dan, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Isóddóran yud na tun ta mga manubù na ánnà Judio, inalayun ágsugù tô
mga ágpangulun katô mga sakup dan. Inalayun ágsugù-sugù tô mallayat mga
manubù katô mga ágpanguluwan dan.

---

* **20:16** 20:16 Tô mga manubù na ágkangadanan áknganni, mabbabà baling tô kamanubuan dan tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na tuu mabbabà é kamanubuan áknganni kangadanan baling tun ta tapuri álló.” † **20:22** 20:22 Tô gó é kóbadan ka kagi din, “Makému kó minám tun ta kopa na masig kud inámman?”

26 Asal dì mému ka makéring kó kandan. Su tô manubù tun ákniyu na imun
mallayat é kamanubuan, tô gó tô kailangan imun na ágsuguánnán yu.
27 Asta tô manubù na imun pangulu yu, tô gó tô kailangan mému na állang
yu.
28 Méring sikandin kanak na Igpamanubù, su igsadunna dini ánnà ébô
tabanganna katô mga manubù, asal igsadunna dini ébô tumabangnga katô
mga manubù. Ikataganà ad na matayan ébô tábbusán ku tô marapung
manubù."

Inólian tô duwa bólóg
Mat 20:29-34; Mar 10:46-52; Luc 18:35-43

29 Na, tô igpanó dan tikud tun ta Jerico, tuu marapung tô mga manubù na
igtalundug ki Jesus.
30 Duwán duwa bólóg na igunsad tun ta ligad ka dalan. Tô igdinág dan na
si Jesus tô iglabé, igullaó sikandan, na mà dan, "Rubbad i David, kéduwi ké!"
31 Igsapadan dan katô mga manubù, asta igkagi dan na kailangan dì dan
mótép. Asal igrayan dan baling gullaó, na mà dan, "Áglangngagán, rubbad i
David, kéduwi ké!"
32 Purisu igsódô si Jesus, asta igtawar kandan, na mà din, "Ándin tô kakalyag
yu na lumun ku para ákniyu?"
33 Igtaba tô duwa bólóg, na mà dan, "Áglangngagán, malyag ké makakita."
34 Inéduwan si Jesus kandan, asta igdappánnan din ka bállad tô mata dan.
Tigkô dan dád ikakita, asta igtalundug dan ki Jesus.

21

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem
Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luc 19:28-40; Juan 12:12-19

1 Na, tô igsadun dan tun ta Jerusalem, igdunggù dan tun ta lunsud ka
Betpahe na tun ta Pabungan ka Olibo. Igpóna i Jesus tô duwa disipulu din,
na mà din,
2 "Una kó tun ta lunsud, asta kitanán yu tô asno* asta nati. Igikát tô asno,
asal akas yu, asta pid yu dini kanak.
3 Atin ka duwán manubù na minsà ákniyu ka manan ka igakas yu, kagiyi yu
na kailangan sakayan katô Áglangngagán yu, asta sékót din papiddán ákniyu."
4 Ilumu ni ébô matuman ni igkagi katô propeta ka Manama sayyan, na mà
din,
5 "Uliti nu tô langun taga Sion,† 'Na, dumunggù dán tô harì yu, asta mabbabà
tô kamanubuan din, su ágsaké ka nati ka asno.' "‡
6 Igpanó tô duwa disipulu din, asta igtuman dan tô igsugù i Jesus kandan.
7 Igpid dan tô asno asta tô nati tun ki Jesus. Tô mga umpak dan igampas
dan tun ta bókkóg katô nati, asta igsaké si Jesus.
8 Igsánnar katô karapungan ka mga manubù tô umpak dan tun ta dalan
na ukitan din. Igtampád katô mga manubù tô mga daun ka palmera asta
igsánnar dan tun ta dalan.§
9 Igullaó tô langun manubù na igtákkás ki Jesus, agad tô ikóna asta tô
ikatalundug, na mà dan, "Durungán ta ni rubbad i David! Durungán ta ni
igpapid katô Áglangngagán! Durungán ta tô Manama tun ta langit!"*

---

* **21:2** 21:2 Iring na kudà tô asno. † **21:5** 21:5a Sion tô ássa ngadan katô lunsud ka Jerusalem. ‡ **21:5** 21:5b Isaias 62:11; Zacarias 9:9. § **21:8** 21:8 Tô gó é ágkémun dan ka tanggapán dan tô manubù na imun harì. * **21:9** 21:9 Ahaán tô Salmo 118:25-26.

10 Tô igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem, isalábbuan tô langun manubù.
Igpénsaé sikandan, na mà dan, “Sadan sikandin?”
11 Igtaba tô mga manubù na igtákkás ki Jesus, na mà dan, “Sikandin si Jesus
na propeta ka Manama tikud tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka probinsya
ka Galilea.”

Igsadun si Jesus tun ta templo
Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Luc 19:45-48; Juan 2:13-22

12 Na, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igabug din tô langun manubù na
ágbálli asta ágbarigyà tun ta plasa ka templo.† Igbantang din tô mga lamisa
katô mga manubù na ágbullas ka salapì,‡ asta igbantang din tô gunsadanan
katô mga manubù na ágbarigyà ka salapati na ágbággén tun ta Manama.
13 Igkagi sikandin, na mà din, “Mà katô kagi ka Manama,

“ ‘Tô balé ku, tô gó é ágdasalanan.’§
Asal igimu yud ni na gállássanan ka mga tulisan.”

14 Igpadani tun ki Jesus tô mga bólóg asta tô mga kapig, asta igdappánnan
dan i Jesus ka bállad, asta inólian dan tun ta templo.
15 Asal isókó tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù
ka sugù, su igkita dan tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus, asta igdinág
dan tô mga gabatà na igpanggullaó tun ta templo, na mà dan, “Durungán ni
rubbad i David!”
16 Purisu iginsà dan ki Jesus, na mà dan, “Igpaminág nu tô kagi dan?”

Igtaba si Jesus, na mà din, “Óó. Ándà yu basì basayi ni kagi ka Manama, na
mà din,

“ ‘Agad tô mga marénták gabatà igtinuruan nu ébô dumurung áknikó.’ ”*

17 Na, igpanó si Jesus tikud tun kandan, igsadun sikandin tun ta lunsud ka
Betania, asta igdággà sikandin dutun.

Tô kayu igera na igangu
Mat 21:18-22; Mar 11:12-13,20-24

18 Tô sállám dán, róggun iglónód si Jesus tun ta Jerusalem, igballus sikandin.
19 Igkita din tô kayu igera tun ta ligad ka dalan, asta igpadani sikandin
ébô mamasak ka buuy. Asal ándà palang buuy na igkita din, su marag dád
daun. Purisu igkagi sikandin tun ta kayu, na mà din, “Tikud áknganni, dì dán
gó makabuuy ni kayu ni!”

Tô dád gó, igangu tô kayu.

20 Tô ikakita tô mga disipulu din, isalábbuan dan gó, asta igkagi sikandan,
na mà dan, “Sékót igangu tô kayu igera.”
21 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka
sumarig kó katô Manama, asta dì kó ágduwa-duwa, makému kó katô mga
kasalábbuan iring katô iglumu ku kani kayu igera, asta mga kasalábbuan na
tuu pa matulus. Atin ka kumagi kó kani pabungan na malin tun ta dagat,
mému ni.
22 Agad ándin tô pamuyuán yu katô Manama ukit ka kadasal, matanggap
yu ka mánnal kó kandin.”

Insà tingód katô igpapid ki Jesus
Mat 21:23-27; Mar 11:27-33; Luc 20:1-8

---

† **21:12** 21:12a Plasa ka templo; tô mga parì dád tô makahu tun dalám ka templo. Dutun ta plasa tô duma mga manubù. ‡ **21:12** 21:12b Ágbullas ka salapì; kailangan bullasán tô salapì ka ássa mga banuwa ébô duwán salapì na ággamitán tun ta templo. § **21:13** 21:13 Isaias 56:7; Jeremias 7:11.
* **21:16** 21:16 Salmo 8:2. Tô gó tô igkanta i David para katô Manama.

23 Na, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igtinurù sikandin. Ándà kadugé,
duwán mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga ágtugállán ka Judio na
igpadani tun kandin. Iginsà sikandan, na mà dan, “Sadan tô igtikudan katô
langun na áglumun nu? Sadan tô igpapid áknikó?”
24 Igtaba si Jesus, na mà din, “Duwán pagsik insà ku ákniyu. Atin ka
makataba kó, mulitta ákniyu ka sadan tô igpapid kanak.
25 Na, sadan tô igpapid ki Juan na munyag? Tô Manama, ó tô manubù?”
Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tô madigár taba dan kandin, na mà dan,
“Atin ka tumaba ki na Manama tô igpapid ki Juan, insaán ki ikandin na
manan ka ándà ki bánnal ki Juan.
26 Asal atin ka tumaba ki na manubù tô igpapid ki Juan, kamáddangan
ki kani mga manubù na ilimud, su ágpanámdám dan na bánnal propeta ka
Manama si Juan.”
27 Purisu igtaba sikandan ki Jesus, na mà dan, “Ándà dé kasóddóri.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Su ándà kó taba katô insà ku, diya pagsik mulit
ákniyu ka sadan tô igpapid kanak na lumumuwa katô áglumun ku.”

Panunggiringan tingód katô duwa mataladi gamama

28 “Panámdám yu ni. Duwán manubù na duwán duwa gabatà din gamama.
Igkagi sikandin tun ta batà din kaké, ‘Batà, lumu ka tun ta kinamát ni álló ni.’
29 Igkagi tô batà din, ‘Diya.’ Asal ándà kadugé, ipalin tô panámdám din, asta
igsadun sikandin tun ta kinamát asta iglumu.
30 Igsadun pagsik tô ámmà tun ta batà din adi, asta magunawa tô igkagi din
kandin. Igkagi tô adi, ‘Óó, ámmà. Madunna.’ Asal ándà sikandin sadun.
31 Na, ulitiya ikiyu. Sadan batai tô igbánnal katô ámmà din?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Tô batà din kaké.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán masalà-
salà mga manubù na makóna ákniyu masakup tun ta pagpangulu ka Manama
iring katô mga taralimud ka buwis asta madat mga gabayi.
32 Tô igtinurù si Juan na kailangan rumákkád kó katô salà ébô tanggapán kó
ka Manama, ándà kó bánnal kandin. Asal marapung baling tô mga taralimud
ka buwis asta madat mga gabayi na igbánnal kandin. Agad igkita yu ni, asal
ándà kó rákkád, asta ándà kó bánnal kandin.”

Panunggiringan tingód katô kinamát
Mat 21:33-46; Mar 12:1-12; Luc 20:9-19

33 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Paminág yu ni panunggiringan.
Duwán sábbad manubù na duwán tanà na igpamulaan din ka paras. Igko-
ralan din ni, asta igimu din tô garikanan ka buuy ka paras. Igpatindág
din tô balé na ágtómmónganan. Igpadóppónan din tô kinamát katô ássa mga
taralumu ka tanà, asta igsadun sikandin tun ta madiyù banuwa.
34 Tô igdunggù tô timpo na matássan dán tô buuy katô paras, duwán mga
állang na igpapid katô tigatun ébô mangé katô buuy na kandin bahin.
35 Tô igdunggù dán tô mga állang din tun ta kinamát, duwán iglagpás katô
mga taradóppón, duwán igmatayan dan, asta duwán igtimbag dan ka batu.
36 Marapung pa puman tô ássa mga állang na igpapid din tun kandan. Asal
magunawa tô madat na iglumu katô mga taradóppón tun kandan.
37 Purisu igpapid din tô batà din, su tô panámdám din na bánnalán dan tô
kandin batà.
38 Tô igkita tô mga taradóppón katô batà din, igpatóngkóé dan, na mà
dan, ‘Ni gó tô makatigatun kani tanà ka maté tô ámmà din. Na, matayan ta
sikandin ébô sikita tô makatigatun kani tanà.’

39 Purisu igámmát dan sikandin, igguyud dan tun ta luwà katô kinamát,
asta igmatayan dan.
40 "Na, ulitiya ikiyu. Atin lumónód tô tigatun katô kinamát, ándin tô lumun
din tun ta mga manubù na igpadóppón din?"
41 Igtaba sikandan, na mà dan, "Ándà kédu din katô madat mga manubù,
asal matayan din sikandan, asta padóppónan din katô ássa mga manubù na
mággé ka bahin tun kandin ámmé-ámmé."
42 Igkagi si Jesus, na mà din, "Iring na ándà kó gó basa kani kagi ka Manama,
na mà din,
" 'Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé, su kéman dan ka ánda
ágpulusán. Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu na tuu ágkailanganán
katô balé. Madigár ni iglumu katô Áglangngagán, asta durungán ta
sikandin.' "†
43 Igkagi si Jesus, na mà din, "Purisu kagin ku ákniyu, dì kó sakupán ka
Manama tun ta pagpangulu din, asal sakupán din tô ássa mga manubù na
mánnal katô kakalyag din.
44 [Atin ka madabù tô manubù nit batu ni, katáppù-táppuan sikandin. Asal
ka kadabuan tô manubù katô batu, maróddóg sikandin.]"
45 Na, tô igdinág tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga Pariseo
katô kagi i Jesus, isóddóran dan na sikandan tô isugatan katô panunggiringan
na igulit din.
46 Purisu kakalyag dan dán gó na ámmáttán si Jesus. Asal ándà dan ikému,
su imáddangan dan katô mga manubù na ágpaminág ki Jesus, su ágbánnal tô
mga manubù na propeta ka Manama si Jesus.

22

Panunggiringan tingód katô dakál kalimudan
Mat 22:1-14; Luc 14:15-24

1 Igtinurù puman si Jesus kandan ukit kani panunggiringan, na mà din,
2 "Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán sábbad harì na igimu ka
dakál kalimudan su kasalán tô batà din mama.
3 Igsugù din tô mga állang din ébô ulitan tô langun manubù na ágpasakupán
din. Asal igéllé tô langun.
4 Purisu igsugù katô harì tô ássa mga állang din ébô ulitan tô mga
ágpasakupán din, 'Na, igtaganà dán tô langun. Igiyó dán tô mga baka asta
tô mga igpalambù nati, asta igtaganà dán tô ágkannán. Sadun kód dini ta
ágkasalan.'
5 Asal ándà dan bánnal. Tô sábbad igsadun tun ta kandin kinamát, asta
duwán igsadun tun ta kandin tindaan.
6 Duwán mga manubù na igámmát, igirrayat asta igmaté katô mga állang
din.
7 Purisu tuu isókó tô harì, asta igpapid din tô mga sundalo din ébô matayan
sikandan asta góbbón tô lunsud dan.
8 Na, igkagi tô harì tun ta mga állang din, 'Igtaganà dán tô ágkannán, asal dì
ku gó pakannán tô mga manubù na tagnà igkagiyan ku.
9 Purisu sadun kó tun ta mga dalan na marapung gukit, asta piddán yu tô
langun manubù na kasumaran yu.'
10 Purisu igsadun tô mga állang din tun ta mga dalan, asta igpatákkás dan
tô langun manubù na igsumar dan, agad madigár ó madat. Purisu ipánnù tô
ágkasalan su marapung tô mga manubù na ilimud.

† **21:42** 21:42 Salmo 118:22-23.

11 “Na, ándà kadugé, igahu tô harì ébô tanggapán din tô mga manubù na
ilimud tun ta ágkasalan. Igkita din tô sábbad manubù na ándà umpak iring
katô gumpakán ka mga manubù na madun tun ta ágkasalan.
12 Purisu iginsà tô harì kandin, ‘Rarak, manan ka dini ka na ándà umpak nu
iring katô gumpakán ka mga manubù na madun tun ta ágkasalan?’ Asal ándà
palang igtaba din.
13 Purisu igkagi tô harì tun ta mga állang din, ‘Bagkás yu tô bállad din asta
tô paa din, asta antug yu sikandin tun ta luwà tun ta kangittángngan ébô
supakan. Tuu sumággó tô mga manubù dutun, asta kumurigát tô ngipán dan
tingód katô kasakit dan.’ ”
14 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Tuu marapung tô mga manubù na
ágtawarán ka Manama, asal tagsábbadé dád tô masakup.”

Insà tingód katô bayad ka buwis
Mat 22:15-22; Mar 12:13-17; Luc 20:20-26

15 Na, igpalimudé tô mga Pariseo, asta igplano dan ka ándin tô insaán dan
ki Jesus ébô duwán madimanda dan ukit katô taba din.
16 Purisu duwán mga disipulu dan asta mga igpasakup tun ki Herodes na
igpapid dan tun ki Jesus. Igkagi dan kandin, na mà dan, “Sir, isóddóran dé
na ágkasarigan ka, asta ágtinurù ka katô kabánnalan tingód ka kakalyag ka
Manama. Dì ka ágkapid ka panámdám ka mga manubù agad ándin tô bónnóng
dan.
17 Purisu uliti ké ka ándin tô panámdám nu. Atin ka mayad ké ka buwis
tun ta emperador ka Roma, lumapas ké ka mga sugù ka Manama? Mému
bayadan, ó dì mému?”
18 Asal isóddóran i Jesus na madat tô kakalyag dan kandin. Purisu igkagi
sikandin, na mà din, “Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka
Manama. Manan ka kuminnam kó kanak?
19 Pakita yu kanak tô salapì na bayad yu katô buwis.”
Igpakita dan kandin tô salapì.
20 Iginsà si Jesus, na mà din, “Sadan bónnóng asta ngadan tô igtagù nit
salapì?”
21 Igtaba sikandan, na mà dan, “Tô emperador ka Roma.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu bággé yu tun ta emperador tô nángngà
bággén yu tun ta emperador, asta bággé yu tun ta Manama tô nángngà bággén
yu tun ta Manama.”
22 Tô igdinág dan katô kagi din, isalábbuan dan, asta igpanó dan tikud tun
kandin.

Insà tingód katô kantayan
Mat 22:23-33; Mar 12:18-27; Luc 20:27-40

23 Ándà kadugé, duwán mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus. Tô gó tô mga
manubù na ágtinurù na dì manté puman tô mga manubù na inaté dán. Iginsà
dan ki Jesus, na mà dan,
24 “Sir, igsugù si Moises áknita tingód katô lumun katô mga mataladi
gamama. Atin ka maté tô mama na ándà pa batà katô sawa din, tô kataladi
din kailangan kumalyag katô sawa katô inaté, na ipag din na ibalu, ébô ukit
kandin duwán mému batà para katô kataladi din na inaté.*
25 Na, duwán pittu mataladi gamama sayyan. Igkalyag tô kaké dan, asal
inaté sikandin na ándà pa batà din. Purisu tô ikaduwa kataladi igkalyag katô
bayi,

* **22:24** 22:24 Ahaán tô Deuteronomio 25:5.

26 asal magunawa tô inému tun kandin asta tun ta ikatállu sippang tun ta
ikapittu. Tô tagsábbad-sábbad katô pittu mataladi na igkalyag katô bayi, inaté
dan langun na ándà palang batà dan.
27 Tun ta katapuriyan, inaté tô bayi.
28 Na, ulit nu áknami. Atin ka manté puman tô mga manubù, sadan tun ta
pittu mataladi tô bánnal duma katô bayi? Su igkalyag tô langun dan kandin.”
29 Igtaba si Jesus, na mà din, “Duwán sayup yu, su ándà yu kagpátti tô kagi
ka Manama na igsulat, asta ándà yu kasóddóri ka ándin tô lumun ka Manama
ukit katô katulusan din.
30 Tun ta kanté puman ka Manama katô mga manubù, dì dan dán
pakalyagé, su iring dan dán katô mga panaligan ka Manama tun ta langit.
31 Tingód katô kanté ka Manama ka mga manubù, iring na ándà kó gó basa
kani kagi ka Manama ákniyu, na mà din,
32 “ ‘Sakán tô Manama na ágpangadapán i Abraham, i Isaac, asta i Jacob.’†
Dì ágpangadap ka Manama tô mga manubù na ándà kantayan, asal tô mga
manubù na duwán kantayan, tô gó tô ágpangadap ka Manama.”
33 Tô igdinág tô ilimud mga manubù kani igtinurù din, tuu isalábbuan tô
langun dan.

Tô sugù na tuu ágkailanganán
Mat 22:34-40; Mar 12:28-34; Luc 10:25-28

34 Na, tô igdinág tô mga Pariseo na ándà ikataba tô mga Saduseo ki Jesus,
igpalimudé dan puman asta igpadani dan tun ki Jesus.
35 Duwán sábbad tun kandan na katig ágtinurù katô mga sugù. Kakalyag din
na kuminnam sikandin minsà ki Jesus. Purisu iginsà sikandin, na mà din,
36 “Sir, tun ta langun sugù ka Manama ukit ki Moises, ándin sugui tô tuu
ágkailanganán?”
37 Igkagi si Jesus, na mà din, “ ‘Ginawayi yu tô Áglangngagán na Manama yu
tikud tun ta tibuk pusung yu, tikud tun ta tibuk kantayan yu, asta tikud tun
ta tibuk panámdám yu.’‡
38 Tô gó tô sugù na tuu ágkailanganán katô langun.
39 Na, ni gó tô sugù na ikatalundug katô tagnà. ‘Ginawayi yu tô unawa yu
na iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili.’§
40 Atin ka ágbánnalán yu ni duwa sugù ni, ágbánnalán yu tô langun sugù ka
Manama asta mga kagi ka propeta ka Manama na igsulat sayyan.”

Insà tingód katô Mesiyas
Mat 22:41-46; Mar 12:35-37; Luc 20:41-44

41 Tô ándà pa panó tô mga Pariseo, iginsà si Jesus kandan, na mà din,
42 “Ándin tô panámdám yu tingód katô Mesiyas? Sadan tô kamónaan din?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Rubbad i David tô Mesiyas.”
43 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka bánnal yan, manan ka igpakagi
katô Ugis Espiritu si David na ágtawarán din na Áglangngagán din tô Mesiyas?
Igsulat i David ni kagi ni,
44 “ ‘Igkagi tô Manama tun ta Áglangngagán ku: Unsad ka kannun ta kawanan
ku sippang ka manaluwa katô mga usig nu, asta pabánnalán ku sikan-
dan áknikó.’*
45 Purisu su si David tô igkagi na Áglangngagán din tô Mesiyas, pamánnun na
tô Mesiyas tô rubbad i David?”

---

† **22:32** 22:32 Exodo 3:6,15. ‡ **22:37** 22:37 Deuteronomio 6:5. § **22:39** 22:39 Levitico 19:18.
* **22:44** 22:44 Salmo 110:1.

46 Asal ándà palang manubù na ikataba ki Jesus. Tikud katô álló tô, ándà palang manubù na igkinnam iginsà kandin.

23

Igkagi si Jesus tingód katô mga taratinurù ka sugù
Mat 23:1-12; Mar 12:38-39; Luc 11:43,46; 20:45-46

1 Na, igtinurù si Jesus katô mga ilimud manubù asta mga disipulu din. Igkagi sikandin, na mà din,
2 "Tô mga taratinurù ka sugù asta tô mga Pariseo, sikandan tô igsarigan na pénagpát katô mga sugù ka Manama ukit ki Moises.
3 Purisu kailangan mánnal kó katô langun gulit-ulitán dan. Asal yakó giring katô áglumun dan, su dì dan ágbánnal katô mga sugù na gulit-ulitán dan.
4 Iring dan katô mga manubù na ágpirit ka duma manubù na tumiang katô tuu mabággat asta mahirap ágpiddán, asal ándà palang tabang dan kandan.*
5 Ágpadadurungán dan tô langun ka áglumun dan. Gimun dan tuu dakál tô ágtaguanan ka kagi ka Manama na ágpiddán dan, asta ágpallayatán dan tô ugpu katô umpak dan.†
6 Malyag dan munsad tun ta lugar na igpantaganà katô mga manubù na mallayat é kamanubuan tun ta dakál kalimudan, asta tun ta madigár gunsadanan tun ta mga simbaan ka Judio.
7 Malyag dan respetowan katô duma mga manubù tun ta plasa, asta tawarán dan na rabbi.‡
8 Asal dì mému ka tawarán kó na rabbi, su sábbad dád tô Taratinurù yu, asta mataladi kó langun.
9 Dì mému ka pabantugán yu tô duma mga manubù nit banuwa ukit katô katawar yu kandan na ámmà, su sábbad dád gó tô Ámmà yu na Manama tun ta langit.
10 Dì pagsik mému ka tawarán kó amo, su sábbad dád tô Amo yu na Mesiyas.
11 Tô manubù tun ákniyu na mallayat é kamanubuan, tô gó tô kailangan imun iring na ágsuguánnán yu.
12 Atin ka ágpallayat tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mabbabà. Atin ka ágpabbabà tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mallayat."

Kéman dan ka nángngà tô áglumun dan
Mat 23:13-28; Mar 12:40; Luc 11:39-42,44,52; 20:47

13 "Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó! su ágdalangan yu tô mga manubù na pasakup tun ta pagpangulu ka Manama. Madat su ándà kó pasakup tun kandin, asal tuu pa madat su ágdalangan yu tô mga manubù na pasakup.
14 [Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su gagó kó ka kaduwánnan katô mga gabayi balu. Ágtambunan yu tô madat linumuwan yu ukit katô mallayat mga kadasal. Purisu tuu madat tô supak na padungguán ka Manama ákniyu.]

---

* **23:4** 23:4 Inalayun dan ágdugangan tô sugù ka Manama na tuu mahirap ágtumanán katô mga manubù, asal dì dan ágtabang kandan ébô makabánnal dan katô mga sugù. † **23:5** 23:5 Tô gó tô iglumu dan ébô manámdám tô duma manubù na mabákkár tô kasarig dan katô Manama. ‡ **23:7** 23:7 Rabbi é pagtawar katô mga taratinurù ka mga Judio. Magunawa pagsik tun ta 23:8.

15 “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà
tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su ágtalap-talap kó
tun ta madiyù ébô sakupán yu tô sábbad dád manubù, asta ukit ka katinurù yu
kandin, duwa luppì tô kadattan din ka tandingán ákniyu na makapid kandin
tun ta ágsupakanan!

16 “Makédu-édu kó, su iring kó na bólóg na gagak ka duma manubù. Ágkagi
kó na atin ka tumandô tô manubù ukit dád kani templo, mému ka dì din
tumanán tô tandô. Asal ágkagi kó pagsik, atin ka tumandô tô manubù ukit
katô bulawan na igpadákkát kani templo, kailangan tumanán din gó tô tandô.
17 Iring kó na bólóg! Ánnà nángngà tô panámdám yu. Tuu pa ugis tô templo
ka tandingán katô bulawan na igpadákkát kani templo, su ágkému ugis tô
bulawan tingód katô kógisan kani templo.
18 Ágkagi kó na atin ka tumandô tô manubù ukit katô ággóbbówanan ka
mannanap tun ta saruwan ka Manama, mému ka dì din tumanán tô tandô.
Asal ágkagi kó pagsik na atin ka tumandô tô manubù ukit ka mannanap na
góbbón tun ta saruwan ka Manama, kailangan tumanán din gó tô tandô.
19 Iring kó na bólóg! Tuu pa ugis tô ággóbbówanan ka tandingán katô mga
mannanap na ággóbbón dutun, su ágkému ugis tô mannanap na ággóbbón tun
ta saruwan ka Manama tingód katô kógisan katô ággóbbówanan.
20 Purisu atin ka tumandô tô manubù ukit katô ággóbbówanan, tumandô
sikandin ukit katô mannanap na ággóbbón dutun.
21 Atin ka tumandô tô manubù ukit katô templo, tumandô sikandin ukit
katô Manama na góddô tun ta templo.
22 Atin ka tumandô tô manubù ukit katô langit, tumandô sikandin ukit katô
Manama asta katô gunsadanan din.

23 “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà
tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su agad ágbággén
yu tun ta Manama tô ikasapulù katô langun pamulanán yu agad mga anag,
asal ándà yu bánnali tô mga sugù ka Manama na tuu ágkailanganán, tô tingód
katô nángngà lumun yu tun ta mga manubù, asta kédu yu, asta kasarig yu ka
Manama! Nángngà tô kabággé yu katô ikasapulù, asal yakó ágsódô katô mga
ágkailanganán na nángngà yu áglumun.
24 Iring kó na bólóg na gagak ka duma manubù! Ágkangén yu tô délák ulád
tikud tun ta wayig na ginámmán yu, asal áglámmáddán yu tô dakál kamelyo.

25 “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà
tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su iring kó na mga
baso asta mga pinggan na igurasan dád tô tun ta luwà ukit katô mga áglumun
ó ágkémun yu, asal maripà tô tun dalám, su tuu madat tô áglumun yu, asta
tagawán kó!
26 Sikiyu mga Pariseo, iring kó na bólóg! Kailangan una yu urasi tô tun
dalám ka baso asta pinggan ébô malinis pagsik tô tun ta luwà.

27 “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà
tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su iring kó na
pantyun na igpinturaan ka mapputì. Agad madigár ágsállággan tô tun ta luwà,
asal tô tun dalám tuu mawù asta marag mga tullan.
28 Sikiyu pagsik, atin ka ágsállággán kó katô duma mga manubù, iring na
ágbánnal kó katô mga sugù ka Manama. Asal tô tun dalám ka pusung yu,
ipánnuan kó katô madat, asta kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta
saruwan ka Manama.”

Supakan dan ka Manama
Mat 23:29-36; Luc 11:47-51

29 "Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô
áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su gimun yu tô mga
pantyun para katô mga propeta, asta ágpiyà-piyaan yu tô mga monomento
katô mga manubù sayyan na igbánnal katô mga sugù ka Manama.
30 Ágkagi kó na atin ka imanubù kó duma katô mga kamónaan yu sayyan, dì
kó pád mimmaté katô mga propeta ka Manama iring katô iglumu dan.
31 Asal ukit katô kagi yu na sikiyu tô mga rubbad katô manubù na igmaté
katô mga propeta ka Manama, ágpasóddór kó na iring kó kandan.
32 Purisu makéring kó katô mga kamónaan yu ébô tumanán yu tô madat na
ándà dan tumani.
33 Madat kó iring na mga áppuy. Dì kó gó makaluwà tikud tun ta supak ka
Manama tun ta ágsupakanan.
34 Purisu pasadunán ku tun ákniyu tô mga propeta ku, tô mga manubù na
ikasóddór ka kagi ku, asta tô mga manubù na tuminurù ákniyu, asal duwán
tun kandan na matayan ukit ka kapansal yu tun ta krus. Duwán lagpássán
yu tun ta mga simbaan, asta irrayatan yu agad ánda é sadunan dan.
35 Purisu supakan kó gó katô Manama tingód ka kamatayan katô langun
manubù na igbánnal katô mga sugù din, tikud katô kamaté ki Abel na ándà
salà, sippang katô kamaté ki Zacarias na batà i Baraquias na igmatayan yu
tun ta tángngaan katô templo asta katô ággóbbówanan ka mga mannanap.
36 Paminág yu ni kagin ku ákniyu na mga manubù áknganni. Supakan kó
katô Manama tingód katô kamatayan dan."

Iranu si Jesus tingód katô mga taga Jerusalem
Mat 23:37-39; Luc 13:34-35

37 "Makédu-édu kó na mga taga Jerusalem! Inalayun yu ágmatayan tô langun
propeta ka Manama, asta ágtimbagán yu ka batu ébô maté tô langun manubù
na igpapid ka Manama dini ákniyu! Inalayunna lumimud pád ákniyu ébô
dumóppónna, iring na marán na áglangkáb katô mga piyak din. Asal dì kó
malyag!
38 Purisu iring kó na igtananan balé na ándà dalám.
39 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Dì kó kumita puman kanak sippang
ka kumagi kó, 'Durungán ta sikandin na igpasadun katô Áglangngagán na
Manama ta dini áknita.' "§

24

Tigkanayan ka kahirapan
Mat 24:1-14; Mar 13:1-13; Luc 21:5-19

1 Na, tô igpanó si Jesus tikud tun ta templo, igpadani tô mga disipulu din,
asta igpakita dan kandin tô mga ássa-ássa balé tun ta templo na madigár
ágsállággán.
2 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ni mga
ássa-ássa balé tun ta templo na ágsállággán yu, dadattan tô langun, asta ándà
palang sábbad batu na masamà tun ta bówwó katô ássa batu."
3 Na, igsadun si Jesus tun ta Pabungan ka Olibo, asta igunsad sikandin.
Igpadani tô mga disipulu din tun kandin tun ta ándà mga manubù, asta
igkagi sikandan, na mà dan, "Uliti ké. Kadángngan matuman tô igulit nu?
Ándin tô kakilalaan na masig kad lumónód asta masig dán tô ágtamanán kani
banuwa?"

§ **23:39** 23:39 Ahaán tô Salmo 118:26.

4 Igkagi si Jesus, na mà din, “Banté kó ébô dì kó mapid,
5 su marapung tô mga manubù na mid ka ngadan ku, su mà kagi dan
Mesiyas, asta marapung tô mga manubù na mapid asta mákkás kandan.
6 Atin ka ágkadinággan yu na duwán mga gira tun ta madani asta tun ta
madiyù, yakó ágkamáddangan kanan. Kailangan matuman pa yan, asal ánnà
pa yan tô ágtamanán.
7 Su marapung tô mga banuwa na pagiraé, asta sumulung tô mga sakup ka
sábbad harì katô mga sakup ka ássa harì. Duwán ballus asta mga linug tun ta
kaluwagan kani banuwa.
8 Ni gó tô tigkanayan katô kahirapan na dumunggù.
9 “Paruudan kó ébô irrayatan kó asta matayan kó. Karingasaan kó katô
mga manubù tun ta langun banuwa tingód katô kapasakup yu kanak.
10 Marapung tô mga manubù na sumungkù katô kasarig dan kanak.
Pammáttán dan tô unawa dan, asta paringasaé dan.
11 Marapung tô mà kagi mga propeta ka Manama, asta marapung tô mapid
dan.
12 Tuu madat tô áglumun ka mga manubù. Purisu mandà tô ginawa katô
karapungan.
13 Asal matábbus tô manubù na makatiis katô langun kahirapan.
14 Tô dì pa dumunggù tô ágtamanán, ulit-ulitán pa ni Madigár Gulitán
tingód katô pagpangulu ka Manama tun ta kaluwagan kani banuwa ébô
makasóddór tô langun manubù.”

Makamáddang na kitanán tun ta templo
Mat 24:15-28; Mar 13:14-23; Luc 21:20-24

15 “Na, atin ka kitanán yu tô ágkaringasaan ka Manama na igtindág tun
ta templo iring katô igsulat katô propeta ka Manama sayyan na si Daniel
(kailangan makagpát tô manubù na masa kani),
16 kailangan malaguy tô langun taga Judea, asta madun dan tun ta pabun-
ganán.
17 Tô mga manubù na tun ta luwà katô balé dì mému makahu ébô mangé
ka kaduwánnan.
18 Tô mga manubù na áglumu tun ta kinamát dì mému makólì ébô mangé ka
gilisan dan.
19 Makédu-édu tô mga gabayi na mabáddás ó ágpasusu tô álló tô!
20 Dasal kó tun ta Manama ébô ánnà magánnó timpo ó álló ka kapaginawa
ka malaguy kó.
21 Tuu madat tô kahirapan na dumunggù. Ándà palang kahirapan na tuu
pa madat tikud tun ta katigkanayan kani banuwa sippang áknganni, asta ándà
palang kahirapan na dumunggù na tuu pa madat ka tandingán kani.
22 Atin ka dì pabbabaán ka Manama tô kadugayan katô kahirapan, maté
tô langun manubù. Asal tingód katô mga manubù na igsalin ka Manama,
pabbabaán din tô kadugayan.
23 “Purisu atin ka duwán kumagi ákniyu, ‘Na, dini dán tô Mesiyas!’ ó duwán
kumagi, ‘Taddô tô Mesiyas!’ yakó ágbánnal kandan.
24 Su duwán mga manubù na mà kagi Mesiyas asta mà kagi propeta ka
Manama. Lumun dan tô mga pató asta mga kasalábbuan ébô mapid pád tô
mga manubù na igsalin ka Manama.
25 Na, banté kó, su taganà a igulit ákniyu.
26 “Purisu atin ka duwán kumagi ákniyu, ‘Na, tun ta disyerto tô Mesiyas,’
yakó ágsadun. Atin ka duwán kumagi, ‘Na, tun dalám ka balé sikandin,’ yakó
gó ágbánnal.

27 Matayyó tô kalónód ku na Igpamanubù iring na kirám na ágséllà tun ta
kaluwagan ka langit, asta kitanán katô langun manubù.
28 "Atin ágkitanán yu tô mga ilimud uwak, kasóddóran yu na duwán inaté
lawa dutun."*

Lumónód si Jesus nit banuwa
Mat 24:29-31; Mar 13:24-27; Luc 21:25-28

29 "Atin ka mapángnga ni kahirapan, kumangittáng tô álló asta dì miló tô
bulan. Mómpad tô mga karani asta makálláng tô langun tun ta langit.
30 Pakitanán ku tô kakilalaan tun ta langit ka masiggad lumónód na
Igpamanubù. Rumanu tô langun manubù nit banuwa su kitanán dan tô
kadunggù ku tun ta mga sagulapun tikud tun ta langit, su lumónódda na
Igpamanubù na tákkássan katô katulusan ku asta katô tuu séllaán ku.†
31 Pédupán ku tô trumpeta, papiddán ku tô mga panaligan ka Manama, asta
limudán dan tô langun manubù na igsalin ku tikud tun ta kaluwagan kani
banuwa."

Panunggiringan tingód katô kayu igera
Mat 24:32-35; Mar 13:28-31; Luc 21:29-33

32 "Na, paminág kó kani panunggiringan tingód katô kayu igera. Atin
ka kitanán yu tô kayu na gugbus asta ágdaun, kasóddóran yu na masig dán
dumunggù tô ágsánnang timpo.
33 Purisu atin ka kitanán yu tô katumanan katô igkagi ku ákniyu, kasóddóran
yu na masiggad lumónód.
34 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dì pa maté tô mga manubù áknganni,
matuman pa ni langun.
35 Mandà gó tô langit asta ni tanà, asal dì gó mandà tô mga kagi ku, asal
matuman gó."

Kailangan tumaganà tô langun manubù
Mat 24:36-44; Mar 13:32-37; Luc 17:26-30,34-36

36 "Asal ándà palang manubù na ikasóddór ka ándin állawi ó urasi tô kalónód
ku. Ándà pagsik ikasóddór tô mga panaligan ka Manama tun ta langit. Agad
sakán na Batà ka Manama, ándà a ikasóddór, su Ámmà ku dád tô ikasóddór.
37 Tun ta kalónód ku na Igpamanubù, marapung tô mga manubù na
dì makataganà ka kadunggù ku, iring katô mga manubù sayyan na ándà
paminág ki Noe.
38 Inalayun ágkan tô mga manubù sayyan, ginám dan, asta ágpakalyagé dan,
sippang na igdunggù tô álló na igahu dán si Noe asta tô pamilya din tun ta
arka.
39 Asal ándà ikasóddór tô mga manubù ka ándin tô dumunggù sippang ka
ipánnas dan inaté su iglunupan tô tanà, asta ilánnád dan langun. Tô kalónód
ku na Igpamanubù iring katô álló sayyan.
40 Duwán duwa gamama na áglumu tun ta kinamát, angén tô sábbad, asta
katananan tô sábbad.
41 Duwán duwa gabayi na ággiling, angén tô sábbad, asta katananan tô
sábbad.
42 Purisu taganà kó, su ándà yu kasóddóri ka kadángnganna dumunggù na
Áglangngagán yu.
43 Panámdám yu ni. Atin ka kasóddóran katô tigatun ka balé ka kadángngan
dumunggù tô takón, makataganà sikandin, asta dì katakawan tô balé din.

---

* **24:28** 24:28 Tô kóbadan, atin kitanán yu ni mga pató, kasóddóran yu na masiggad lumónód. † **24:30** 24:30 Ahaán tô Daniel 7:13.

44 Purisu kailangan tumaganà kó gó, su dumunggù a na Igpamanubù katô
oras na ándà yu panámdámmi."

Tô állang na ágkasarigan
Mat 24:45-51; Luc 12:41-48

45 "Tô állang na ágkasarigan asta katig, tô gó é imun katô amo din na tarapid
ka langun ka duma mga állang tun ta balé din ébô mággé kandan ka ágkannán
kada álló.
46 Atin ka inalayun ágtuman tô állang katô igpalumu katô amo din, ka-
dayawan sikandin ka dumunggù tô amo din.
47 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka tô gó é áglumun katô állang, imun
sikandin na tarapid ka langun tun ta balé katô amo din.
48 Asal ágpanámdám tô madat állang na madugé pa tô kadunggù katô amo
din,
49 asta áglagpássán din tô duma mga állang na gamama asta gabayi, asta
inalayun sikandin ágkan asta ginám ágdángngan katô mga tuu ágpangginám,
50 dumunggù tô amo din katô álló na ándà din panámdámmi asta tô oras na
ándà din kasóddóri.
51 Purisu supakan sikandin katô amo din, asta papiddán tun ta mga
manubù na kéman dan ka nángngà tô áglumun. Tuu sumággó tô mga manubù
dutun, asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan."

25

Panunggiringan tingód katô sapulù mga daraga

1 "Iring kani tô katigkanayan katô pagpangulu ka Manama. Duwán sapulù
(10) mga daraga na igsumar katô mama na ágkasalán. Tô tagsábbad-sábbad
kandan igpid ka sulù.
2 Lima tô mga daraga na mapandé, asta lima tô mga daraga na ágkatuluan.
3 Tô lima mga daraga na ágkatuluan igpid ka sulù, asal ándà langis* na igpid
dan ébô dalámmán dan tun ta sulù ka kémmáttan dan.
4 Asal tô lima mga daraga na mapandé igpid katô sulù asta langis na
dalámmán dan puman.
5 Idugé na ándà dunggù tô mama na ágkasalán. Purisu itudugan tô langun
daraga asta inákknákkan dan.
6 "Tô tángngà dán ka dukilám, igdinág dan tô manubù na igkagi, na mà din,
'Na, igdunggù dán tô ágkasalán! Sékót kó sumar kandin.'
7 Purisu igánnó tô langun daraga, asta igpiyaan dan tô mitsa katô sulù dan.
8 Igkagi tô lima mga daraga na ágkatuluan tun ta lima mga daraga na
mapandé, na mà dan, 'Bággéyi ké ka langis, su masig dán mapadáng ni sulù
dé.'
9 Asal igkagi tô lima mga daraga na mapandé, 'Dì ké mággé agó dì
makanángngà ni langis na igpid dé. Madigár pa ka madun kó tun ta tindaan
ébô málli kó.'
10 Purisu igsadun dan tun ta tindaan ébô málli dan. Róggun katô kapanó
dan, igdunggù tô mama na ágkasalán. Igtákkás tô langun daraga na ikataganà,
asta igsadun dan tun ta ágkasalan. Tô igahu dan dán tun ta balé, igsagpángngan
dán tô sállat.
11 "Tô itagad-tagad dán, igdunggù tô lima mga daraga tikud tun ta tindaan,
igtawar dan tikud tun ta luwà katô balé, na mà dan, 'Sir, abriyi ké pa.'
12 Asal igtaba tô ágkasalán, na mà din, 'Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ándà
a kilala ákniyu.'

---

* **25:3** 25:3 Langis ka olibo.

13 “Purisu kailangan inalayun kó tumaganà, su ándà yu kasóddóri ka ándin
állawi ó urasi tô kalónód ku.”

Panunggiringan tingód katô tállu mga állang
Mat 25:14-30; Luc 19:11-27

14 “Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán sábbad manubù na
igsadun tun ta madiyù banuwa. Tô ándà pa sikandin panó, igpatawar din
tô mga állang din, asta igsarigan din sikandan ka salapì din.
15 Duwán igbággé din tun ta tagsábbad-sábbad kandan na nángngà dád katô
kakatigan dan. Lima abuk bulawan tô igbággé din tun ta sábbad állang, duwa
abuk bulawan tô igbággé din tun ta ikaduwa állang, sábbad abuk bulawan tô
igbággé din tun ta ikatállu állang, asta igpanó sikandin.
16 Na, tô állang na igbággayan katô lima abuk bulawan, ignegosyo din, asta
duwán lima abuk bulawan na iganansya din.
17 Tô állang na igbággayan katô duwa abuk bulawan, duwán pagsik duwa
abuk na iganansya din.
18 Asal tô állang na igbággayan din katô sábbad abuk bulawan, igkali
sikandin tun ta tanà, asta iglábbáng din tô bulawan na igbággé kandin.
19 “Na, tô idugé dán, igulì tô amo dan, asta igtawar din tô tállu állang na
igbággayan din ka bulawan ébô kasóddóran din ka duwán iganansya dan.
20 Tô igpadani tô állang na igbággayan katô lima abuk bulawan, igpid din tô
igbággé kandin asta tô lima abuk bulawan na iganansya din. Igkagi sikandin,
‘Sir, lima abuk bulawan tô igbággé nu kanak, asta duwán dán lima abuk
bulawan na iganansya ku.’
21 Igkagi tô amo din, ‘Madigár tô iglumu nu. Madigár ka manubù asta
ágkasarigan ka. Agad délák tô igbággé ku áknikó, ágkasarigan ka. Purisu dakál
tô sarigán ku áknikó. Kadayawan ka iring katô dayó ku.’
22 Igpadani pagsik tô állang na igbággayan ka duwa abuk bulawan, asta
igkagi sikandin, ‘Sir, duwa abuk bulawan tô igbággé nu kanak, asta duwán
dán duwa abuk bulawan na iganansya ku.’
23 Igkagi tô amo din, ‘Madigár tô iglumu nu. Madigár ka manubù asta
ágkasarigan ka. Agad délák tô igbággé ku áknikó, ágkasarigan ka. Purisu dakál
tô sarigán ku áknikó. Kadayawan ka iring katô dayó ku.’
24 Igpadani pagsik tô állang na igbággayan din ka sábbad abuk bulawan, asta
igkagi sikandin, ‘Sir, isóddóran ku na magani ka manubù, su ágkáttun nu tô
igpamula ka duma mga manubù, asta ágtaguán nu tun ta lukung nu tô trigo
na igpalayapan ka duma mga manubù.
25 Purisu imáddanganna áknikó asta iglábbáng ku tô bulawan nu tun ta tanà.
Ulián kud áknikó ni sábbad abuk bulawan na igbággé nu kanak.’
26 Igkagi tô amo din, ‘Tukukán ka, asta madat tô iglumu nu! Igkagi ka
na ágkáttun ku tô igpamula ka duma mga manubù, asta ágtaguán ku tun ta
lukung ku tô trigo na igpalayapan ka duma mga manubù. Su isóddóran nu
yan,
27 madigár pád ka igtagù nu tô bulawan ku tun ta bangko ébô matanggap
ku pád na duwán dán tubù tô igdunggù a.’
28 Purisu igkagi sikandin tun ta duma mga állang, na mà din, ‘Kangé yu tô
sábbad abuk bulawan na igbággé ku kandin, asta bággé yu tun ta állang na
duwán sapulù (10) abuk bulawan.
29 Su tô manubù na duwán kandin, bággayan sikandin katô tuu pa dakál
katô ágkailanganán din. Asal tô manubù na ándà kandin, kangayan sikandin
katô langun tun kandin.

30 Na, ni madat manubù, pid yu sikandin tun ta luwà tun ta kangittángngan
ébô supakan. Tuu sumággó tô mga manubù dutun, asta kumurigát tô ngipán
dan tingód katô kasakit dan.' "

Ruudan tô langun manubù

31 "Tô álló na lumónódda na Igpamanubù, tákkássanna katô langun panali-
gan ka Manama asta katô séllaán ku. Munsadda tun ta madigár gunsadanan
ka pagpangulu.
32 Tô langun manubù tikud tun ta kaluwagan ka banuwa malimud tun ta
saruwan ku, asta passan ku sikandan iring na áglumun katô taradóppón ka
karnero ka ágpassan din tô mga karnero asta tô mga kambing,
33 su áglimudán din tô mga karnero na dadan ta kawanan din, asal
áglimudán din tô mga kambing na dadan ta ibang din.
34 Iring kani tô lumun ku ka rumuudda, su kumagiya katô mga manubù na
dadan ta kawanan ku, 'Tákkás kó kanak, su duwán kadayawan yu na igbággé
katô Ámmà ku na Manama, su tumigkanéyad mangulu ákniyu iring katô plano
katô Ámmà ku para ákniyu tô ándà pa imuwi ni banuwa.
35 Tô igballussa, igpakanna ikiyu. Tô itákkanganna, igpénámma ikiyu. Agad
ándà a ikiyu kilalayi tô kadunggù ku tun ákniyu, asal igpóddô a ikiyu tun ta
balé yu.
36 Tô ándà umpak ku, duwán igbággé yu kanak. Tô ibógókanna,
igdóppónanna ikiyu. Tô igprisowa, igahà a ikiyu.'
37 Na, minsà tô mga igbánnal katô mga sugù ka Manama na dadan ta
kawanan ku, na mà dan, 'Sir, kadángngan ka iballusan, asta igpakan dé
sikuna? Kadángngan ka itákkangan, asta igpénám dé sikuna?
38 Kadángngan ka dunggù na ándà dé sikuna kilalayi, asta igpóddô dé sikuna
tun ta balé dé? Kadángngan na ándà umpak nu, asta igbággayan dé sikuna?
39 Kadángngan ka ibógókan ó igpriso, asta igahà ké áknikó?'
40 Tumaba a, 'Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ukit ka kalumu yu kani tun
ta agad sábbad dád kataladi ku na mabbabà é kamanubuan, iring na iglumu
yu ni kanak.'
41 "Na, kumagiya katô mga manubù na dadan ta ibang ku, 'Kailangan
supakan kó. Iwà kó tikud dini kanak. Sadun kó tun ta apuy na dì gó
mapadáng ka ándà ágtamanán, su tô gó tô igtaganà ka Manama ébô duwán
antugan din ki Maibuyan asta langun panaligan din.
42 Tô igballussa, ándà a ikiyu pakanni. Tô itákkanganna, ándà a ikiyu
pénámmi.
43 Tô igdunggù a tun ákniyu, ándà a ikiyu póddói tun ta balé yu. Tô ándà
umpak ku, ándà a ikiyu bággéyi. Tô ibógókanna, ó igprisowa, ándà a ikiyu
dóppóni.'
44 Minsà dan pagsik, 'Sir, kadángngan ké kita áknikó na igballus ka,
itákkangan ka, ándà góddóan nu, ándà umpak nu, ibógókan ka, ó igpriso ka, asal
ándà ké tabang áknikó?'
45 Tumaba a, 'Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Su ándà kó tabang katô sábbad
dád kadumaan ku na mabbabà é kamanubuan, iring na ándà kó tabang
kanak.'
46 Purisu pasadunán dan tun ta ágsupakanan na ándà ágtamanán. Asal tô mga
manubù na igbánnal katô mga sugù ka Manama, bággayan dan ka kantayan
na ándà ágtamanán."

26

Plano na matayan si Jesus
Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luc 22:1-2; Juan 11:45-53

1 Tô igtinurù si Jesus kani langun, igkagi sikandin tun ta mga disipulu din,
na mà din,
2 “Isóddóran yu na duwa pa álló tô kadunggù katô Kalimudan Ka Kalabé,
asta bággénna na Igpamanubù tun ta bállad ka mga manubù na mansal kanak
tun ta krus.”
3 Na, ilimud tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga ágtugállán
ka Judio tun ta balé katô tuu mallayat ka pangulu dan na si Caifas.
4 Igplano dan na ámmáttán si Jesus na ándà duma manubù na makasóddór
ébô matayan sikandin.
5 Igkagi sikandan, na mà dan, “Kailangan dì ta sikandin pammáttán dalám
ka kalimudan agó sumamuk tô langun manubù na inalayun ágpaminág
kandin.”

Igbusbusan si Jesus ka pamammut
Mat 26:6-13; Mar 14:3-9; Juan 12:1-8

6 Na, róggun dutun si Jesus ta lunsud ka Betania, igsadun sikandin tun ta
balé i Simon na inólian katô bógók din na téték.
7 Róggun igkan dan, duwán bayi na igpid ka pamammut na dakál é lagà
asta igdalám tun ta katiyà na alabastro. Igpadani tô bayi tun ki Jesus, asta
igbusbus din tô pamammut tun ta ulu i Jesus.
8 Na, tô igkita tô mga disipulu i Jesus katô iglumu katô bayi, isókó dan, asta
igkagi sikandan, na mà dan, “Inólaan tô pamammut.
9 Madigár pád ka barigyaán ka dakál lagà asta bággén tun ta mga ágkayu-
ayuan.”
10 Asal isóddóran i Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Pabayà yu ni bayi,
su madigár tô iglumu din kanak.
11 Inalayun duwán mga ágkayu-ayuan na mému yu tabangan. Asal diya
móddô dini ákniyu ka ándà ágtamanán.
12 Ukit katô kabusbus din ka pamammut kani lawa ku, igpataganà a
ikandin para katô kalábbáng kanak.
13 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Agad ánda é gulit-ulitan katô Madigár
Gulitán tun ta kaluwagan kani banuwa, ulitán tô iglumu din kanak. Dì
sikandin kalingawan.”

Igtandô si Judas na pammáttán din si Jesus
Mat 26:14-16; Mar 14:10-11; Luc 22:3-6

14 Na, duwán sábbad tun ta sapulù duwa (12) disipulu i Jesus na ágngadanan
ki Judas Iscariote. Igsadun sikandin tun ta mallayat ka mga pangulu ka
templo,
15 asta igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka pammáttán ku sikandin, ándin
é bággén yu kanak?”
Purisu igbággé dan kandin tô tállu pulù (30) abuk mapputì bulawan.
16 Tikud katô oras tô, igangat si Judas ka madigár timpo ébô pammáttán din
si Jesus.

Kalimudan Ka Kalabé
Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Luc 22:7-14,21-23; Juan 13:21-30

17 Na, igdunggù tô tagnà álló ka kalimudan na ágkan tô mga Judio katô
Pan Na Ándà Pagpatubù. Igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta

iginsà sikandan, na mà dan, “Ánda táppad tô kakalyag nu na taganaan dé katô kannan katô Kalimudan Ka Kalabé?”
18 Igtaba si Jesus, na mà din, “Sadun kó tun ta sábbad manubù tun ta
Jerusalem, asta kagiyi yu sikandin, ‘Igkagi tô Taratinurù na igdunggù dán tô
oras na igsalin para kandin. Kuman sikandin katô Kalimudan Ka Kalabé nit
balé nu na duma áknami na mga disipulu din.’ ”
19 Na, igbánnal tô mga disipulu din, asta igtaganà dan dutun tô ágkannán
para katô Kalimudan Ka Kalabé.
20 Tô ágsalláp dán tô álló, igkan si Jesus asta tô sapulù duwa (12) disipulu
din.
21 Róggun ágkan dan, igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku
ákniyu. Duwán sábbad ákniyu na pammát kanak.”
22 Purisu tuu iranu tô pusung dan, asta iginsà tô tagsábbad-sábbad kandan,
na mà dan, “Áglangngagán, sakán?”
23 Igtaba si Jesus, na mà din, “Pammát kanak tô ágtugán kanak.*
24 Matéya na Igpamanubù, su tô gó é igsulat sayyan tingód kanak. Asal
makédu-édu tô manubù na pammát kanak! Tuu pa madigár kandin ka ándà
kamanubù.”
25 Iginsà tô pammát kandin na si Judas, na mà din, “Sir, sakán?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikuna tô igkagi kanan.”

Tingód ka kamatayan katô Áglangngagán
Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; Luc 22:15-20; 1Cor 11:23-25

26 Na, róggun ágkan dan, igkangé si Jesus ka pan, igpasalamat sikandin tun
ta Manama, igtáppik-táppik din tô pan, asta igbággé din tun ta mga disipulu
din. Igkagi sikandin, na mà din, “Tanggap yu ni pan asta kan yu, su ni gó ni
lawa ku.”
27 Igkangé din pagsik tô kopa, igpasalamat sikandin tun ta Manama, asta
igpénám din kandan. Igkagi sikandin, na mà din, “Inám kó langun kani,
28 su ni ginámmán ni tô dipanug ku na ulaán ébô kapasinsiyaan tô mga salà
katô marapung manubù. Ni gó tô ágpasóddór na duwán kapókit ka Manama
dutun ta mga manubù.
29 Kagin ku ákniyu, diyad muman minám kani ginámmán ta sippang ka
minám ki katô mantu bino tun ta pagpangulu katô Ámmà ku.”
30 Na, igkanta dan tingód katô kadurung dan ka Manama, asta igsadun dan
tun ta Pabungan ka Olibo.

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin
Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luc 22:31-34; Juan 13:36-38

31 Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Kani ka dukilám,
tumanan tô langun yu kanak tingód katô kahirapan na dumunggù kanak, su
mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Pamatayan ku tô taradóppón, asta pasállabé† tô mga karnero na igdóppónan
din.’‡
32 Asal pángnga ka mantéya puman, muna a ákniyu tun ta Galilea.”
33 Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, “Agad tumanan tô langun dan, asal
diya gó tumanan áknikó.”
34 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó. Kani ka
dukilám ka dì pa mukkarà tô manuk, makatállu ka mulun kanak.”
35 Igkagi si Pedro, na mà din, “Agad matayanna duma áknikó, asal diya
mulun áknikó.”

---

* **26:23** 26:23 Ahaán tô Salmo 41:9. † **26:31** 26:31a Pasállabé, ó tibulaag. ‡ **26:31** 26:31b Zacarias 13:7.

Magunawa tô igkagi katô langun disipulu.

Igdasal si Jesus tun ta Getsemane
Mat 26:36-46; Mar 14:32-42; Luc 22:39-46

36 Na, igsadun si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta lugar na ágngadanan
Getsemane. Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Unsad kó
kannun róggun madunna taddô ébô dumasalla.”
37 Igpatákkás din si Pedro asta tô duwa gabatà i Sebedeo. Tuu iranu si Jesus,
asta mabággat tô pusung din.
38 Igkagi sikandin, na mà din, “Tuu iranu ni pusung ku, iring na matéya.
Kannun kó dád, asal yakó ágtudug.”
39 Na, igpanayun si Jesus tun tóna na dì madiyù, iglangkáb sikandin, asta
igdasal, na mà din, “Ámmà, atin ka mému áknikó, yaka ágpókit kanak tun ta
kahirapan na masig dán dumunggù. Asal tuman nu tô áknikó kakalyag, ánnà
tô kanak kakalyag.”
40 Tô iglónód si Jesus tun ta mga disipulu din, igpantudug dan. Igánnó din
sikandan, asta igkagi sikandin ki Pedro, na mà din, “Isaláabbuanna su ándà ka
ikatiis ka sábbad dád oras.
41 Yakó ágtudug, asal dasal kó ébô dì kó matalu ka pagtintal. Tuu madigár tô
kakalyag ka pusung yu, asal malómét tô lawa yu.”
42 Igpanó puman si Jesus tun tóna, asta igdasal sikandin, na mà din,
“Ámmà, atin ka kailangan mukitta tun ta kahirapan na masig dán dumunggù,
kakalyag ku na tô áknikó kakalyag é matuman.”
43 Iglónód puman si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkita din sikandan
na igpantudug, su ágkatudugan dan.
44 Purisu igpanó puman si Jesus, asta igdasal sikandin ka ikatállu. Magu-
nawa tô dasalán din.
45 Na, iglónód sikandin tun ta mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na
mà din, “Isaláabbuanna su igpantudug kó puman asta igpaginawa kó. Na,
igdunggù dán tô oras na pammáttánna na Igpamanubù, su bággénna tun ta
bállad katô mga manubù na masalà-salà.
46 Tindág kód su panó kid. Igdunggù dán tô manubù na pammát kanak.”

Igámmát si Jesus
Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luc 22:47-53; Juan 18:3-12

47 Róggun igkagi si Jesus, igdunggù si Judas na sábbad katô sapulù duwa (12)
disipulu. Tuu marapung tô mga manubù na igtákkás kandin, asta igpid dan
ka mga kampilan asta mga paglagpás. Igpapid dan katô mallayat ka mga
pangulu ka templo asta mga ágtugállán ka Judio.
48 Taganà igpasóddór i Judas tô kakilalaan tun kandan, su igkagi sikandin,
na mà din, “Tô manubù na adákkan ku, tô gó é ágpamasakán yu. Ámmát yu
sikandin.”
49 Tô igdunggù si Judas, sékót igpadani sikandin tun ki Jesus, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Sir, madigár dukilám!”
Asta igadák sikandin ki Jesus.
50 Igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Rarak, manan ka igsadun ka dini?”
Purisu igpadani tô duma mga manubù, asta igámmát dan si Jesus.
51 Na, duwán sábbad disipulu na igtákkás ki Jesus na igtagnus katô kampilan
din, igtigbas din tô állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta
ipangul tô talinga din.
52 Asal igsapadan i Jesus sikandin, na mà din, “Ulì nu tô kampilan tun ta
rumà. Tô manubù na gumamit ka kampilan, tô gó é matayan ka kampilan.

53 Ándà nu basì kasóddóri ni. Atin ka dumasalla tun ta Ámmà ku, mému papiddán din tô sobra pa katô sapulù duwa (12) magdakál grupo§ ka mga panaligan din ébô tumabang kanak.
54 Asal atin ka tabanganna ikandan, dì dán matuman tô kagi ka Manama na igsulat sayyan na matumanna dungguan ka kahirapan."*
55 Na, igkagi si Jesus tun ta mga manubù, na mà din, "Manan ka mámmát kó kanak ukit ka mga kampilan asta mga paglagpás? Ánnà a tulisan. Álló-álló ágtinurù a tun ta plasa ka templo, asal ándà a ikiyu ámmátti.
56 Asal inému ni langun ébô matuman tô kagi ka Manama na igsulat katô mga propeta din sayyan tingód kanak."†
Na, tô langun disipulu i Jesus igtanan kandin, asta igpalaguy dan.

Igpid si Jesus tun ta ágruudanan katô templo
Mat 26:57-68; Mar 14:53-65; Luc 22:54-55,63-71; Juan 18:13-14,19-24

57 Na, tô mga manubù na igámmát ki Jesus igpid kandin tun ta balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo na si Caifas. Taganà igpalimudé tô mga taratinurù ka sugù asta tô mga ágtugállán ka Judio.
58 Igtalundug si Pedro, asal igpadiyù dád sikandin sippang ka igdunggù dan tun ta luwà ka balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Igunsad si Pedro duma katô mga tarabanté ka templo ébô kasállággan din ka ándin é lumun dan ki Jesus.
59 Na, tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô langun ágpangulun ka templo, igpamasak ka mga testigos na mulaló tingód ki Jesus ébô duwán gunayan na matayan dan sikandin.
60 Asal ándà dan kanángngai katô igulit dan tingód kandin, agad marapung tô mga igtestigos ka bulaló. Tô itagad-tagad dán, duwán duwa manubù na igpadani tun kandan,
61 asta igkagi sikandan, na mà dan, "Igdinág dé tô igkagi din, na mà din, 'Makémuwa dumadat kani templo ka Manama, asta patindággán ku puman dalám ka tállu álló.' "‡
62 Igtindág tô tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta iginsà sikandin, na mà din, "Ándin é taba nu? Bánnal tô igkagi kani mga manubù?"
63 Asal ándà gó taba si Jesus. Purisu igkagi tô tuu mallayat ka pangulu ka templo, na mà din, "Maggátta ágkagi áknikó ukit ka ngadan ka manté Manama na kailangan mulit ka katô kabánnalan. Uliti ké ka sikuna tô Mesiyas na Batà ka Manama."
64 Igkagi si Jesus, na mà din, "Bánnal tô igkagi nu. Ulitán ku ákniyu, duwán álló na kumita kó kanak na Igpamanubù na gunsad dadan tun ta kawanan katô Matulus Manama ébô manguluwa duma kandin. Tákkássanna katô mga sagulapun tun ta langit."§
65 Purisu igbissé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo tô kapa din tingód ka sókó din, asta igkagi sikandin, na mà din, "Igpagunawa sikandin katô Manama. Ándà dán kailangan na ulitan ki pa ka duma manubù tingód kandin. Igdinág tad na igpagunawa sikandin katô Manama.
66 Na, ándin é ruud yu tingód kandin?"
Igtaba sikandan, na mà dan, "Kailangan matayan sikandin."
67 Na, igilábban dan tô báttuk din, igsuntuk dan sikandin, asta duwán igsampal kandin.

---

§ **26:53** 26:53 Mga mararan é karapungan tun ta tagsábbad-sábbad grupo. * **26:54** 26:54 Ahaán tô Zacarias 13:7. † **26:56** 26:56 Ahaán tô Isaias 50:6; 53:2-11. ‡ **26:61** 26:61 Ahaán tô Juan 2:19-22.
§ **26:64** 26:64 Ahaán tô Salmo 110:1; Daniel 7:13.

68 Igkagi sikandan, na mà dan, “Na, atin ka bánnal na sikuna tô Mesiyas,
uliti ké ka sadan tô igsuntuk áknikó!”*

Igbulun i Pedro si Jesus
Mat 26:69-75; Mar 14:66-72; Luc 22:54-62; Juan 18:15-18,25-27

69 Na, igunsad si Pedro tun ta luwà katô balé. Duwán sábbad állang bayi
na igpadani tun kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sikuna pagsik tô
kadumaan i Jesus na taga Galilea.”
70 Asal igbulun si Pedro na igdinág katô langun manubù, na mà din, “Ándà
sóddór ku tingód katô igkagi nu.”
71 Na, tô igalin si Pedro madani tun ta sállat, duwán ássa állang bayi na igkita
kandin, asta igkagi tô bayi tun ta duma mga manubù, na mà din, “Ni manubù
ni kadumaan i Jesus na taga Nazaret.”
72 Asal igbulun dán puman si Pedro, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ándà
a kilala kandin.”
73 Ándà kadugé, duwán puman mga manubù na igpadani tun ki Pedro, asta
igkagi sikandan, na mà dan, “Bánnal gó sikuna tô sábbad kadumaan i Jesus, su
ágkilalan na iring kandin tô kakagi nu.”
74 Asal igsapà gó si Pedro, na mà din, “Agad matéya pa, ándà ku gó kilalayi
tô manubù tô.”
Tigkô dád igukkarà tô manuk.
75 Purisu isampáttan i Pedro tô taganà igkagi i Jesus na mulun sikandin ki
Jesus ka makatállu ka dì pa mukkarà tô manuk. Na, igluwà si Pedro, asta tuu
gó igsággó.

27

Igpid si Jesus tun ki Pilato
Mat 27:1-2; Mar 15:1; Luc 23:1-2; Juan 18:28-32

1 Na, tuu pô sállám, igpalimudé tô langun ka mallayat ka mga pangulu ka
templo asta tô mga ágtugállán ka Judio. Igpatóngkóé dan ka ándin é dimanda
dan tun ta gobyerno tingód ki Jesus ébô matayan sikandin.
2 Igbagkás dan tô bállad i Jesus, asta igpid dan sikandin tun ta gobernador
na si Pilato.

Igpangarát si Judas
Mat 27:3-10; Lumu 1:18-19

3 Na, si Judas na igpammát ki Jesus, tô ikasóddór sikandin na igruudan si
Jesus na matayan, iranu sikandin tingód katô iglumu din. Igulì din tô tállu
pulù (30) abuk mapputì bulawan tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo
asta mga ágtugállán ka Judio.
4 Igkagi sikandin, na mà din, “Duwán salà ku, su igpammát ku tô manubù
na ándà palang salà.”
Asal igkagi sikandan, na mà dan, “Ándà labut dé kanan! Áknikó salà!”
5 Purisu igantug din tô mga abuk mapputì bulawan tun ta dalám ka templo,
igpanó sikandin, asta igpangarát na igirát katô alig din.
6 Igpamudut katô mallayat ka mga pangulu ka templo tô mga abuk map-
putì bulawan na igantug i Judas, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Atin
ka taguán ta ni mapputì bulawan tun ta ágtaguanan ka salapì ka templo,
makalapas ki ka sugù, su ni gó é bayad ka kamatayan katô sábbad manubù.”
7 Purisu igpasábbadé dan, asta tô gó é bayad dan katô tanà katô taraimu ka
kudán ébô duwán áglábbángnganan ka mga manubù na ánnà taga Jerusalem.

* **26:68** 26:68 Ahaán tô Lucas 22:64.

8 Purisu ágngadanan tô “Tanà Ka Dipanug” sippang áknganni.
9 Purisu ituman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si Jeremias,
na mà din,
“Tállu pulù (30) abuk mapputì bulawan tô lagà din na igsábbadan katô pira
mga rubbad i Israel.
10 Tô gó é bayad dan katô tanà katô taraimu ka kudán, su tô gó é igsugù katô
Áglangngagán kanak.”*

Iginsà-insà i Pilato si Jesus
Mat 27:11-14; Mar 15:2-5; Luc 23:3-5; Juan 18:33-38

11 Na, tô igpid dan ki Jesus tun ta gobernador, iginsà tô gobernador, na mà
din, “Sikuna tô Harì ka mga Judio?”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Óó. Bánnal tô igkagi nu.”
12 Tô igdimanda tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga
ágtugállán ka Judio tingód ki Jesus, ándà gó taba si Jesus.
13 Purisu igkagi si Pilato, na mà din, “Marapung tô igkagi dan tingód áknikó.
Ándà taba nu kandan?”
14 Asal ándà gó taba si Jesus. Purisu tuu isalábbuan tô gobernador.

Igruudan si Jesus na matayan
Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Luc 23:13-25; Juan 18:39-19:16

15 Na, kada ámmé dalám ka Kalimudan Ka Kalabé, duwán ágkémun katô
gobernador na ágpaluwaán din tô sábbad manubù na igpriso, agad sadan tô
salinán katô langun manubù.
16 Na, duwán madat manubù na igpriso na tuu ibantug na ágngadanan ki
Barabas.
17 Purisu tô ilimud tô marapung manubù, iginsà si Pilato, na mà din,
“Sadan tô kakalyag yu na paluwaán ku? Si Barabas ó si Jesus na ágtawarán
na Mesiyas?”
18 Tô gó é igkagi i Pilato, su isóddóran din na igpammát tô mga pangulu ka
templo ki Jesus su gingà dan dád kandin.
19 Róggun igunsad si Pilato tun ta ágruudanan, duwán manubù na igpapid
katô sawa din ébô ulitán tô kagi din, na mà din, “Yaka gilabut katô manubù na
ándà salà, su tuuwa isamuk tingód kandin ukit ka tagénáp ku géna dukilám.”
20 Na, tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga ágtugállán ka Judio
inalayun igsutsut katô ilimud mga manubù ébô paluwaán si Barabas asta
pamatayan si Jesus.
21 Ándà kadugé, iginsà puman tô gobernador, na mà din, “Sadan tô
kakalyag yu na paluwaán ku?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Si Barabas.”
22 Iginsà si Pilato, na mà din, “Pamánnun ku si Jesus na ágtawarán Mesiyas?”
Igtaba tô langun dan, na mà dan, “Pansalan sikandin tun ta krus!”
23 Iginsà si Pilato, na mà din, “Manan? Ándin é iglumu din na madat?”
Asal igtuu baling igmabákkár tô ullaón dan, na mà dan, “Pansalan sikandin
tun ta krus!”
24 Na, isóddóran dán i Pilato na ándà dán mému din kandan, asta masig
dan dán sumamuk. Purisu igkangé sikandin ka wayig, asta igdamù sikandin
róggun igsállág dan kandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Ándà labut ku ka
kamatayan kani manubù ni. Ákniyu kakalyag ni.”
25 Igkagi tô langun manubù, na mà dan, “Mému supakan ké katô Manama
asta tô mga rubbad dé tingód katô kamatayan din!”

* **27:10** 27:9-10 Zacarias 11:12-13.

26 Purisu igpaluwà i Pilato si Barabas tikud tun ta prisowan. Igpalagpás din
si Jesus, asta igbággé din tun ta mga sundalo din ébô pansalan tun ta krus.

Igbuyas-buyas katô mga sundalo si Jesus
Mat 27:27-31; Mar 15:16-20; Juan 19:2-3

27 Na, igpid katô mga sundalo si Jesus tun dalám ka balé katô gobernador,
asta iglimud dan tô langun ka kadumaan dan na mga sundalo.
28 Iglusutan dan si Jesus ka umpak, asta igumpakan dan sikandin ka
mallutù kapa.
29 Igpákkù dan tô dugin balagán, asta tô gó é igkorona dan tun ta ulu din.
Duwán iring na balakayu na igpawidan dan kandin iring na tukád ka harì.
Iglingkóód dan asta mà kagi ágtanggap dan ka harì. Igkagi sikandan, na mà
dan, “Durungán ka na Harì ka mga Judio!”
30 Igilábban dan sikandin. Igkangé dan tô iring na balakayu tikud tun
kandin, asta iglagpás dan tô ulu din.
31 Pángnga igbuyas-buyas dan kandin, iglusut dan tô mallutù kapa tikud
tun kandin, asta igpómpak dan puman ki Jesus tô kandin umpak. Igpid dan
sikandin tikud tun ta balé katô gobernador ébô pansalan tun ta krus.

Igpansalan si Jesus tun ta krus
Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luc 23:26-43; Juan 19:17-27

32 Tô igluwà dan tikud tun ta Jerusalem, ikitaan ka mga sundalo tô sábbad
taga Cirene na ágngadanan ki Simon. Igpirit dan sikandin igpatiang katô krus
na pansalan ki Jesus.
33 Igsadun dan tun ta lugar na ágngadanan Golgota. (Tô kóbadan, “Bóngó-
bóngó.”)
34 Igbággé dan ki Jesus tô bino na igbaláttan ka mappait bawì.† Tô igkinnam
sikandin, ándà din panayuni inámmi.
35 Igpansalan katô mga sundalo si Jesus tun ta krus. Igtalad-talad dan tô
umpak din ukit ka ripa.‡
36 Igunsad dan, asta igbanté dan kandin.
37 Duwán igsulat na igpatagù tun datas ka ulu din tingód katô dimanda
kandin, na ágkabasa, “SI JESUS NA HARÌ KA MGA JUDIO.”
38 Madani tun ki Jesus, duwán duwa tulisan na igpansalan tun ta duwa
krus, tô sábbad dadan tun ta ibang din asta tô sábbad dadan tun ta kawanan
din.
39 Tô mga manubù na iglabé dutun, igkiring-kiring dan na igbuyas-buyas
kandin,§
40 asta igkagi sikandan, na mà dan, “Atin ka sikuna tô makému dumadat
katô balé ka Manama, asta patindággán nu puman dalám ka tállu álló, tabangi
nu tô áknikó sarili ébô dì ka maté! Atin ka bánnal ka Batà ka Manama, pónóg
ka tikud dun ta krus.”
41 Iring pagsik kanan tô kabuyas-buyas katô mallayat ka mga pangulu
ka templo, mga taratinurù ka sugù, asta mga ágtugállán ka Judio. Igkagi
sikandan, na mà dan,
42 “Igtabangan din tô duma mga manubù ébô dì maté. Asal dì sikandin
makatabang katô kandin sarili ébô dì sikandin maté. Sikandin kun tô Harì ka
mga rubbad i Israel. Atin ka makapónóg sikandin tikud dun ta krus, mamaké
ki kandin.

---

† **27:34** 27:34 Bággén dan pád ki Jesus tô bawì ébô dì sikandin makariyu ka masakit. ‡ **27:35** 27:35 Ahaán tô Salmo 22:18. § **27:39** 27:39 Ahaán tô Salmo 22:7-8.

43 Manama kun tô ágsarigan din. Atin ka duwán kakalyag ka Manama
kandin, tumabang tô Manama kandin, su igkagi sikandin, ‘Batà a katô
Manama.’ ”
44 Iring pagsik kanan tô kabuyas-buyas katô duwa tulisan na igpansalan
tun ta krus duma kandin.

Inaté si Jesus
Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luc 23:44-49; Juan 19:28-30

45 Na, tô malássád dán tô álló, igmangittáng tô kaluwagan kani banuwa
dalám ka tállu oras.*
46 Tô alas tres ka mapun, igullaó si Jesus ka mabákkár tun ta kagi ka Hebreo,
na mà din, “*Eli, Eli, lama sabaktani?*” Tô kóbadan, “Manama ku, Manama ku,
manan ka igpabayà a ikuna?”
47 Tô igdináng tô duma mga manubù kandin, igkagi sikandan, na mà dan,
“Igtawar sikandin ki Elias na propeta ka Manama sayyan.”
48 Duwán sábbad manubù na igpalaguy, igkangé ka espungha, asta igarám
tun ta bino na igbaláttan ka wayig. Igtakós din tun ta iring na balakayu asta
igpadatas tun ta babbà i Jesus.†
49 Asal igkagi tô duma mga manubù, na mà dan, “Pabayà nu sikandin, su
sállággán ta ka dumunggù si Elias ébô tumabang kandin.”
50 Na, igullaó puman si Jesus ka mabákkár, igsarig din tô espiritu din tun ta
Ámmà din asta inaté sikandin.
51 Tigkô dád itángngà tô tabir‡ tun ta tángngaan katô templo. Itángngà tikud
tun datas sippang tun ta asag. Iglinug, asta itábbag tô magdakál mga batu.
52 Ipókéan tô mga lábbáng, asta inanté puman tô marapung manubù na
igbánnal ka Manama.
53 Igluwà dan tikud tun ta mga lábbáng dan. Pángnga inanté puman si Jesus,
igsadun tô mga inanté tun ta Jerusalem, asta marapung tô mga manubù na
ikakita kandan.
54 Na, tô mga sundalo asta tô kapitan na igbanté ki Jesus, tô igriyu dan katô
linug asta igkita dan tô ilumu, igkállas dan asta igkagi sikandan, na mà dan,
“Bánnal gó na Batà sikandin ka Manama!”
55 Marapung tô mga gabayi tun ta madiyù puri na ikakita pagsik katô
ilumu. Sikandan tô taganà igtákkás ki Jesus tikud tun ta Galilea asta igtabang
kandin.
56 Tô mga igapil kandan si Maria na taga Magdala, tô sangé din si Maria na
innà katô mallaki na si Santiago asta si Jose, asta tô sawa i Sebedeo.

Tô kalábbáng ki Jesus
Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luc 23:50-56; Juan 19:38-42

57 Tô mapun dán, igdunggù tô ágkaduwánnan na ágngadanan ki Jose na taga
Arimatea na igpamaké ki Jesus.
58 Igsadun si Jose tun ki Pilato, asta igpamuyù din tô lawa i Jesus ébô
lábbángngán din. Igkagi si Pilato na bággén tô lawa kandin.
59 Na, igkangé i Jose tô lawa i Jesus tikud tun ta krus, asta igtángngás din
katô mantu mapputì óggét.

---

* **27:45** 27:45 Dalám ka tállu oras, ó sippang ka alas tres ka mapun. † **27:48** 27:48 Ahaán tô Salmo 69:21. ‡ **27:51** 27:51 Tô ágngadanan “tabir” iring na kurtina na tuu makáppal tun ta tángngaan katô templo ka Jerusalem. Tô tabir igimu na sampáng katô tuu ugis góddóan katô Manama. Dalám ka sábbad ámmé, makasábbad dád makahu tô tuu mallayat ka pangulu ka templo ébô katambunan tô salà ka mga manubù. Itángngà tô tabir su ukit ka kamatayan i Jesus, mému gó makapadani tô langun manubù tun ta Manama.

60 Duwán lábbáng na mantu igpému i Jose para kandin tun ta pangpang,
asta tô gó tô iglábbángngan din katô lawa i Jesus. Iglilid din tô dakál batu na
pagsagpáng katô lábbáng, asta igpanó sikandin.
61 Igunsad si Maria na taga Magdala asta tô sangé din tun ta tubang katô
lábbáng.

Igpabantéyan tô iglábbángngan

62 Pagkasimag, dalám ka álló ka kapaginawa, igsadun tun ki Pilato tô mga
Pariseo asta tô mallayat ka mga pangulu ka templo.
63 Igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, duwán isampáttan dé. Tô ándà pa
kamaté tô manubù na mà kagi Mesiyas, igkagi sikandin na manté puman
tun ta ikatállu álló.
64 Purisu madigár ka pabantéyan nu tô iglábbángngan kandin ka mga
sundalo dalám ka tállu álló agó takón katô mga disipulu din tô lawa din asta
mulit dan na inanté dán sikandin. Atin ka makalimbung dan na mà kagi
inanté sikandin, tuu pa madat ka tandingán katô una kalimbung din.”
65 Purisu igkagi si Pilato, na mà din, “Óó. Patákkás yu tô mga sundalo, asta
tuu yu pabantéyi tô iglábbángngan kandin.”
66 Purisu igsadun dan tun ta lábbáng, asta igtaguan dan ka pató tô dakál
batu na igsagpáng ébô ándà makahu. Igpabantéyan dan katô mga sundalo.

28

Inanté puman si Jesus
Mat 28:1-10; Mar 16:1-10; Luc 24:1-12; Juan 20:1-10

1 Na, pángnga katô álló ka kapaginawa, tô ándà pa silat tô álló ka sállám
ka Linggo, igsadun si Maria na taga Magdala asta tô sangé din tun ta
iglábbángngan ki Jesus ébô mahà.
2 Tigkô dád tuu iglinug, su duwán panaligan katô Áglangngagán na igpónóg
tikud tun ta langit, iglilid din tô dakál batu na igsagpáng katô lábbáng, asta
igunsadan din.
3 Tuu pakasirang tô bónnóng din iring na kirám, asta tuu mapputì tô umpak
din.
4 Igkárkár tô mga sundalo na igbanté tingód katô máddang dan, asta
ibantang dan tun ta tanà iring na inaté.
5 Igkagi tô panaligan tun ta mga gabayi, na mà din, “Yakó ágkamáddangan.
Isóddóran ku na ágpamasakán yu si Jesus na igpansalan tun ta krus.
6 Ándà dini sikandin su inanté dán puman. Tô gó é igkagi din dángngan.
Padani kó asta sállág yu ni igpadággaan kandin.
7 Na, sékót kó tun ta mga disipulu din, asta uliti yu sikandan na inanté dán
sikandin. Muna sikandin kandan tun ta probinsya ka Galilea. Kitanán dan
sikandin dutun. Yakó yu ágkalingawi ni igkagi ku ákniyu.”
8 Purisu sékót dan igpanó tikud tun ta lábbáng. Agad imáddangan dan, asal
idayawan dan. Igpalaguy dan ébô mulit dan katô mga disipulu i Jesus.
9 Tigkô dád igpakita si Jesus kandan tun ta dalan, asta igkagi sikandin, na
mà din, “Madigár sállám!”
Igpadani dan tun ki Jesus, igawidan dan tô paa din, asta igpangadap dan
sikandin.
10 Igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágkamáddangan. Sadun kó tun ta
mga kataladi ku, asta kagiyi yu sikandan na madun dan tun ta Galilea, su
kitanánna ikandan dutun.”

Tô igulit katô mga tarabanté

11 Na, róggun igpanó tô mga gabayi, igsadun tun ta Jerusalem tô mga
sundalo na igbanté katô lábbáng. Igulit dan katô mallayat ka mga pangulu
ka templo tingód katô langun na ilumu.
12 Purisu igpalimudé dan asta tô mga ágtugállán ka Judio, asta igpatóngkóé
dan. Dakál tô salapì na igbággé dan tun ta mga sundalo,
13 asta igkagi sikandan, na mà dan, “Ulit kó katô duma mga manubù na
róggun ágtudug kó tô dukilám, igsadun tô mga disipulu din asta igtakó dan tô
lawa din.
14 Atin ka makasóddór tô gobernador, sikami tô tumóngkô kandin ébô ándà
madat na makadunggù ákniyu.”
15 Purisu igtanggap katô mga sundalo tô salapì, asta igbánnal dan katô
igkagi kandan. Tô gó tô gulit-ulitán katô mga Judio sippang áknganni.

Igpakita si Jesus tun ta mga disipulu din
Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luc 24:36-49; Juan 20:19-23; Lumu 1:6-8

16 Na, igsadun tô sapulù sábbad (11) disipulu i Jesus tun ta Galilea sippang
tun ta pabungan na igpasadunan i Jesus kandan.
17 Tô igkita dan kandin, igpangadap dan kandin. Asal ágduwa-duwa tô mga
duma ka bánnal gó si Jesus tô igkita dan.
18 Igpadani si Jesus tun kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Igpapan-
guluwad katô langun tun ta langit asta dini ta banuwa.
19 Purisu sadun kó asta imu yu na mga disipulu tô mga manubù tun
ta langun banuwa. Bunyagi yu sikandan ukit ka ngadan katô Ámmà na
Manama, katô Batà, asta katô Ugis Espiritu.
20 Tinurui yu sikandan na kailangan tumuman dan katô langun igkagi ku
ákniyu. Yakó yu ágkalingawi na inalayunna dumuma ákniyu sippang tun ta
ágtamanán kani banuwa.”

Ni Madigár Gulitán Tingód Ki Jesu-Cristo Na Igsulat I Marcos

Una Basan

Tô igpamanubù si Jesu-Cristo, mallaki pa si Marcos. Igóddô sikandin tun ta Jerusalem. Tô balé din tô marikit ágkalimudan katô mga disipulu i Jesus. Purisu ikasóddór si Marcos ki Pedro asta katô duma mga disipulu i Jesus. Ukit basì katô igkagi i Pedro ki Marcos, igpamaké sikandin ki Jesu-Cristo.

Tô igsadun si Pablo asta si Bernabe tun ta mga manubù na ánnà Judio ébô mulit-ulit kandan tingód ki Jesus, igtákkás si Marcos su si Bernabe tô imaluy kataladi din. Asal tô ándà dan pa sadun tun ta ássa mga banuwa na sadunan dan, igdiyà si Marcos kandan.

Tô iglabé tô duwa ámmé, igplano si Pablo asta si Bernabe na lumónód dan tun ta mga banuwa na igsadunan dan dángngan. Tô kakalyag i Bernabe na patákkássán dan puman si Marcos, asal dì mému ki Pablo. Purisu igpasuwayé si Pablo asta si Bernabe su ándà dan pasábbadé. Igpatákkás i Bernabe si Marcos, asta igsadun dan tun ta ássa mga banuwa ébô mulit-ulit.

Tô iglabé tô mga pira ámmé, igmabákkár dán tô kapamaké i Marcos ki Jesus. Tô igóddô si Pablo tun ta lunsud ka Roma, si Marcos tô sábbad kadumaan din. Dakál tô igtinurù i Pablo ki Marcos.

Ni libro igsulat i Marcos róggun na góddô sikandin tun ta Roma. Igsulatan din tô mga manubù na ánnà Judio. Si Marcos tô tagnà igsulat tingód katô mga iglumu i Jesus. Igsulat din ni ébô makasóddór tô mga taga Roma tingód ki Jesus. Délák tô igsulat din tingód ka ágtinuruán i Jesus, asal dakál tô igsulat din tingód ka mga kasalábbuan na igimu i Jesus ébô kasóddóran dan na matulus sikandin. Igsulat din pagsik na igpasinsiya si Jesus katô mga manubù na masalà-salà.

Igtinurù si Juan na Tarabunyag
Mar 1:1-8; Mat 3:1-12; Luc 3:1-18; Juan 1:19-28

1 Ni gó tô katigkanayan katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo na Batà ka Manama.
2 Na, igsulat katô propeta sayyan na si Isaias tô kagi ka Manama, na mà din,
“Duwán sábbad manubù na papiddán ku muna áknikó ébô taganaán tô ukitan nu.*
3 Mabákkár tô kóllaó din tun ta disyerto, ‘Taganà yu tô ukitanan katô Áglangngagán. Tullid yu tô dalan na ukitan din.’ ”†
4 Na, si Juan na Tarabunyag tô igsadun tun ta disyerto asta igulit-ulit sikandin na kailangan rumákkád tô mga manubù ka mga salà dan asta bunyagan dan ébô pasinsiyaan dan ka Manama.
5 Marapung tô mga manubù tikud tun ta mga lunsud na sakup ka probinsya ka Judea asta tikud tun ta lunsud ka Jerusalem na igsadun tun ki Juan ébô maminág kandin. Igrákkád dan katô mga salà dan, asta igbunyagan din sikandan tun ta Wayig ka Jordan.
6 Na, tô umpak i Juan igabál tikud tun ta bulbul ka mannanap na kamelyo, asta tô állán din kindal ka mannanap. Ágkannán din tô mga apang asta tánnáb na ágkangén din tun ta disyerto.

---

* **1:2** 1:2 Malaquias 3:1. † **1:3** 1:3 Isaias 40:3.

7 Igulit-ulit sikandin, na mà din, “Duwán pa dumunggù na tuu pa mallayat
tô kamanubuan din ka tandingán kanak. Purisu ánnà nángngà agad lum-
ingkóódda ébô lumusut dád katô sandalyas din.
8 Sakán ágbunyag dád ákniyu ka wayig. Asal sikandin tô munyag ákniyu ka
Ugis Espiritu.”

Igbunyagan asta igtintal si Jesus
Mar 1:9-13; Mat 3:13-4:11; Luc 3:21-22; 4:1-13

9 Na, ándà kadugé, igpanó si Jesus tikud tun ta lunsud ka Nazaret na sakup
ka probinsya ka Galilea, igsadun sikandin tun ta Wayig ka Jordan, asta
igpabunyag ki Juan.
10 Tô igiwà si Jesus tikud tun ta wayig, tigkô dád igkita din tô langit na
ipókéan asta igsunnad tô Ugis Espiritu tun kandin na iring na salapati.
11 Duwán kagi tikud tun ta langit, na mà din, “Sikuna tô kanak Batà na
ágginawaan ku. Ágkadayawanna gó áknikó.”
12 Na, tigkô dád igpid katô Ugis Espiritu si Jesus tun ta disyerto.
13 Dalám ka kappatan (40) álló, igóddô sikandin tun ta disyerto asta igtintal
i Maibuyan. Duwán magani mga mannanap ka kabánnássan dutun, asta
duwán mga panaligan ka Manama na igtabang ki Jesus.

Igtigkané si Jesus igtinurù
Mar 1:14-15; Mat 4:12-17; Luc 4:14-15

14 Na, pángnga igpriso si Juan na Tarabunyag, igsadun si Jesus tun ta
probinsya ka Galilea, asta igulit-ulit sikandin katô Madigár Gulitán tikud tun
ta Manama.
15 Igkagi sikandin, na mà din, “Ituman dán tô álló na taganà igtandô, asta
masig dán mangulu tô Manama. Purisu rákkád kó ka mga salà yu, asta bánnal
kó katô Madigár Gulitán.”

Igtawar i Jesus tô áppat taraággut ka sáddà
Mar 1:16-20; Mat 4:18-22; Luc 5:1-11

16 Na, róggun igpanó si Jesus tun ta ligad ka Ranó ka Galilea, igkita din tô
duwa mataladi gamama na si Simon asta tô adi din na si Andres. Igpamukut
dan su taraággut dan ka sáddà.
17 Igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Tákkás kó kanak, su tinuruan ku
sikiyu na mággut ka mga manubù.”
18 Tigkô dan igtananan tô mga pukut, asta igtákkás dan ki Jesus.
19 Igpanayun si Jesus igpanó tun ta ágkónaan, asta igkita din si Santiago asta
tô adi din na si Juan na duwa gabatà i Sebedeo. Tun dan ta barangé,‡ su ágpiyà
dan ka mga pukut.
20 Tigkô dád, igtawar dan i Jesus. Igtananan dan tô ámmà dan tun ta
barangé asta tô mga taralumu din, asta igtákkás dan ki Jesus.

Tô manubù na igahuwan ka madat espiritu
Mar 1:21-28; Luc 4:31-37

21 Na, igsadun si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta lunsud ka Caper-
naum. Tô álló ka kapaginawa ka mga Judio, igsadun si Jesus tun ta simbaan
dan, asta igtinurù sikandin.
22 Isaláббuan tô langun manubù na igpaminág katô igtinurù din, su duwán
katulusan katô katinurù i Jesus na ánnà iring katô katinurù ka mga taratin-
urù ka sugù.
23 Na, tun ta simbaan dan, tigkô dád duwán sábbad manubù na igahuwan
ka madat espiritu.

‡ **1:19** 1:19 Barangé tô ássa ngadan ka bangkà.

24 Igullaó sikandin, na mà din, “Jesus taga Nazaret, ándà labut nu áknami.
Supakan ké ikuna? Isóddóran ku ka sadan ka. Sikuna tô ugis Batà ka
Manama.”
25 Asal igsapadan i Jesus tô madat espiritu, na mà din, “Yaka gótép! Luwà
ka tikud tun kandin!”
26 Na, igpatuyù-tuyù katô madat espiritu tô manubù, igullaó sikandin, asta
igluwà tikud tun kandin.
27 Na, isalábbuan tô langun manubù, asta igpénsaé sikandan, na mà dan,
“Ándin ni? Mantu ni ágtinuruán? Su ágsuguán din tô madat mga espiritu, asta
ágnunug dan kandin.”
28 Purisu ibantug si Jesus tun ta kaluwagan ka probinsya ka Galilea.

Inólian tô marapung manubù
Mar 1:29-34; Mat 8:14-17; Luc 4:38-41

29 Na, tigkô igpanó si Jesus tikud tun ta simbaan ka Judio, asta igsadun
sikandin tun ta balé i Simon asta i Andres. Igtákkás pagsik si Santiago asta
si Juan.
30 Na, tô timpo tô, ágkalinturan tô bayi na ugang i Simon, asta tigkô igulitan
dan si Jesus tingód kandin.
31 Purisu igsadun si Jesus tun kandin, igawidan i Jesus tô bállad din, asta
igpatindág din. Tigkô dád inólian sikandin asta igbuwat ka ágkannán kandan.
32 Tô igsalláp dán tô álló, igpid katô mga manubù tô langun ágkabógókan asta
igahuwan ka madat espiritu.
33 Ilimud tô langun taga Capernaum tun ta tubang katô balé.
34 Igdappánnan i Jesus ka bállad din tô marapung manubù na duwán ássa-
ássa bógók, asta inólian dan. Marapung tô madat mga espiritu na igpaluwà
din, asal igsapadan din sikandan ébô dì dan pakakagi, su isóddóran dan ka
sadan sikandin.

Igulit-ulit si Jesus tun ta Galilea
Mar 1:35-39; Luc 4:42-44

35 Na, pagkasimag, tô ándà pa silat tô álló, igánnó si Jesus, asta igsadun
sikandin tun ta lugar na ándà manubù ébô dumasal.
36 Igpamasak sikandin i Simon asta katô mga kadumaan din.
37 Tô igkita dan kandin, igkagi sikandan, na mà dan, “Tô langun igpamasak
áknikó.”
38 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Madun ki tun ta ássa mga lunsud ébô
mulit-ulitta pagsik dutun, su tô gó tô gunayan ku na igsadunna kannun ta
banuwa.”
39 Na, igsadun si Jesus tun ta langun lunsud tun ta kaluwagan ka probinsya
ka Galilea, asta igulit-ulit sikandin tun ta mga simbaan ka Judio. Igpaluwà
din tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù na igahuwan.

Inólian tô tétékán
Mar 1:40-45; Mat 8:1-4; Luc 5:12-16

40 Na, duwán sábbad tétékán§ na igpadani tun ki Jesus. Iglingkóód sikandin,
igpédu-édu asta igkagi, na mà din, “Atin ka kakalyag nu, isóddóran ku na
makólì ka kani bógók ku.”
41 Inéduwan si Jesus kandin, asta igdappánnan din ka bállad sikandin, asta
igkagi si Jesus, na mà din, “Malyagga. Kólian kad.”
42 Tigkô dád inólian sikandin.
43-44 Maggát igsapad si Jesus kandin, na mà din, “Dì mému ka ulitan nu tô
agad sadan manubui. Asal sadun ka tun ta pangulu ka templo, asta pakita nu

§ **1:40** 1:40 Tétékán, ó sanlahon.

yan lawa nu. Bággé nu tô manuk na góbbón tun ta saruwan ka Manama, su tô gó tô igsugù i Moises* ébô makasóddór tô langun manubù na inólian kad."†
Igpapanó i Jesus sikandin.
45 Asal tô kapanó din, marapung tô mga manubù na igulitan din tingód katô iglumu i Jesus kandin. Purisu dì pakókit si Jesus tun ta mga lunsud na pakita katô mga manubù agó marapung tô mga malimud. Asal igóddô si Jesus tun ta madiyù ka lunsud, asta marapung tô mga manubù na igsadun tun kandin tikud tun ta langun lunsud.

2

Inólian tô manubù na dì ágriyu é lawa
Mar 2:1-12; Mat 9:1-8; Luc 5:17-26

1 Na, itagad-tagad dán, igulì si Jesus tun ta Capernaum, asta duwán mga manubù na igdinág na igóddô sikandin tun ta balé din.
2 Purisu marapung tô mga manubù na ilimud tun ta luwà katô balé, asta igpaliggátté dan madani tun ta sállat tun ta luwà. Róggun igulit-ulit si Jesus katô kagi ka Manama kandan,
3 igdunggù tô áppat manubù na igié ka kadumaan dan na dì ágriyu é lawa.
4 Ándà dan ikapadani tun ki Jesus su tuu marapung tô mga manubù na ilimud. Purisu igpénék dan tun ta pattad atáp katô balé. Igbóbbówan dan tô atáp tun ta táppad i Jesus. Igtuntun dan tô ágdággaan katô manubù na dì ágriyu é lawa.
5 Tô igkita si Jesus katô kasarig dan kandin, igkagi sikandin tun ta manubù na dì ágriyu é lawa, na mà din, "Igpasinsiyaan dán tô mga salà nu."
6 Na, duwán mga taratinurù ka sugù na igunsad dutun, asta igpanámdám dan, na mà dan,
7 "Ánnà nángngà tô igkagi kani manubù ni! Igpagunawa sikandin katô Manama, su Manama dád tô makapasinsiya ka mga salà."
8 Na, tigkô isóddóran i Jesus tô panámdám dan, asta igkagi sikandin, na mà din, "Yakó ágpanámdám iring kanan.
9 Atin ka matággas tô pagtuman ka kagi tun ta manubù na dì ágriyu é lawa, na, 'Igpasinsiyaan dán tô mga salà nu,' matággas pagsik tô pagtuman ka kagi, na, 'Tindág ka, pid nu yan ágdággaan nu, asta panó ka.'*
10 Asal su sakán tô Igpamanubù, pakitanán ku ákniyu na duwán igpapid kanak ébô makapasinsiya a katô masalà-salà† mga manubù dini ta banuwa."
Purisu igkagi si Jesus tun ta manubù na dì ágriyu é lawa, na mà din,
11 "Tindág ka. Pid nu yan ágdággaan nu, asta ulì kad."
12 Purisu igtindág sikandin, tigkô din dád igpid tô igdággaan din, asta igulì róggun na ágsállág tô langun manubù. Purisu isalábbuan dan, asta igdurung dan tô Manama, na mà dan, "Ándà palang igkita ta iring kani!"

Igtawar i Jesus si Levi
Mar 2:13-17; Mat 9:9-13; Luc 5:27-32

13 Na, igsadun puman si Jesus tun ta ligad ka Ranó ka Galilea. Ilimud tô langun manubù tun kandin, asta igtinurù sikandin kandan.

---

* **1:43-44** 1:43-44a Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises.
† **1:43-44** 1:43-44b Ahaán tô Levitico 14:1-9. * **2:9** 2:9 Tô manubù dì makému makólì ka mga ágkabógókan asta dì makapasinsiya ka salà ka mga manubù, asal tô Manama dád tô makólì asta makapasinsiya. Ikólì si Jesus kani manubù ébô kasóddóran dan na sikandin tô makapasinsiya ka salà ka mga manubù. † **2:10** 2:10 Ágtawarán dan na "masalà-salà mga manubù" su ándà dan tuman katô mga sugù ka Manama na ágtumanán katô mga Judio.

14 Tô igpanó si Jesus, igkita din tô sábbad taralimud ka buwis na ágngadanan
ki Levi na batà i Alfeo na igunsad tun ta opisina din. Igkagi si Jesus tun
kandin, na mà din, “Tákkás ka kanak.”
Purisu igtindág si Levi, asta igtákkás ki Jesus.‡
15 Na, róggun igkan si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta balé i Levi, igkan
pagsik tô marapung mga taralimud ka buwis asta duma mga manubù na
masalà-salà, su marapung dan na igtákkás ki Jesus.
16 Duwán mga taratinurù ka sugù na sakup ka mga Pariseo. Tô igkita dan
na igkan si Jesus na igduma katô mga taralimud ka buwis asta duma mga
manubù na masalà-salà, igkagi sikandan tun ta mga disipulu din, na mà dan,
“Manan ka igkan sikandin duma katô mga taralimud ka buwis asta katô
duma mga manubù na masalà-salà?”
17 Tô igdinág si Jesus katô igkagi dan, igkagi sikandin, na mà din, “Tô
manubù na ándà bógók, dì sikandin kailangan bawian ka doktor. Asal tô
manubù na ágkabógókan, tô dád gó tô kailangan bawian ka doktor. Igsadunna
dini ánnà ébô pamasakán ku tô mga manubù na ágbánnal katô mga sugù ka
Manama, asal pamasakán ku tô mga masalà-salà.”

Tinurù tingód katô kapuwasa
Mar 2:18-20; Mat 9:14-15; Luc 5:33-35

18 Na, inalayun ágpuwasa tô mga disipulu i Juan, asta ágpuwasa tô mga
Pariseo. Duwán mga manubù na igpadani tun ki Jesus, asta igkagi sikandan,
na mà dan, “Ágpuwasa tô mga disipulu i Juan, asta ágpuwasa tô mga disipulu
katô Pariseo. Manan ka dì ágpuwasa tô áknikó mga disipulu?”
19 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka duwán kalimudan ka kasal, tô mga
kadumaan katô mama na ágkasalán, dì dan ágkaranu róggun ka dutun pa tô
mama na ágkasalán.
20 Asal duwán álló na dumunggù na kangén tikud tun kandan tô mama na
ágkasalán, asta tô gó é álló na muwasa dan.”§

Tingód katô mantu ágtinuruán i Jesus
Mar 2:21-22; Mat 9:16-17; Luc 5:36-39

21 Igkagi si Jesus, na mà din, “Dì mému ka mantu óggét na ándà pa labayi tô
pagtapóng katô tapé umpak. Atin ka tô gó é lumun, kumáskás tô pagtapóng,
asta dumakál pa tô bissé katô umpak.
22 Atin ka dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na igimu
tikud tun ta kindal ka kambing, dì mému dalámman tô tapé dán iglanit. Su
atin ka tô gó é lumun, murà tô bino, máttu tô ágtaguanan, kólaan tô bino, asta
kadattan tô ágtaguanan. Asal kailangan dalámmán tô bino na mantu igimu tun
ta ágtaguanan na mantu iglanit.”*

Álló ka kapaginawa
Mar 2:23-28; Mat 12:1-8; Luc 6:1-5

23 Na, dalám katô álló ka kapaginawa ka mga Judio, igukit si Jesus asta tô
mga disipulu din tun ta ligad ka kinamát na igparámmasan ka trigo. Igbagtì
katô mga disipulu din tô mga kanguy ka trigo.
24 Purisu igkagi tô mga Pariseo tun ki Jesus, na mà dan, “Ku! Iglapas tô mga
disipulu nu katô sugù, su dì mému kumáttu dalám ka álló ka kapaginawa.”†

---

‡ **2:14** 2:14 Igtákkás ki Jesus, ó inému sikandin na disipulu i Jesus. § **2:20** 2:20 Muwasa dan su maranu dan. * **2:22** 2:21-22 Tô tapé óggét asta tô tapé ágtaguanan ka bino igpanunggiringan tingód ka taganà ágtinuruán katô mga taratinurù ka sugù i Moises. Tô mantu óggét asta tô mantu bino igpanunggiringan tingód ka mantu ágtinuruán i Jesus. † **2:24** 2:24 Ahaán tô Exodo 20:10, asta ahaán tô kagi “álló ka kapaginawa” tun ta Lista Katô Mga Kagi.

25 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ilingawan yu basì ka ándin tô igsulat tun ta
kagi ka Manama tingód katô iglumu i David sayyan. Igballus sikandin asta
tô mga kadumaan din, su ándà palang ágkannán dan. Tô timpo tô, si Abiatar
tô tuu mallayat ka pangulu ka templo.
26 Igahu si David tun ta balé ka Manama, asta igkan din tô pan na igbággé
tun ta Manama. Duwán pagsik pan na igbággé din tun ta mga kadumaan
din. Agad tô mga pangulu ka templo dád tô mému kuman katô pan, asal ándà
ikasalà si David.”‡
27 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igimu ka Manama tô mga manubù ánnà para
katô álló ka kapaginawa, asal igimu din tô álló ka kapaginawa para katô
kadigárran ka mga manubù.
28 Purisu sakán na Igpamanubù tô mému kumagi ka ándin tô nángngà
lumun ka mga manubù dalám ka álló ka kapaginawa.”

3

Inólian tô manubù na igkángkáng é bállad
Mar 3:1-6; Mat 12:9-14; Luc 6:6-11

1 Na, igsadun si Jesus tun ta simbaan ka Judio. Duwán sábbad manubù
dutun na igkángkáng é bállad.
2 Duwán mga Pariseo dutun na ágpamasak ka dimanda dan tingód ki Jesus.
Purisu marag dan igsállág ka dumappán si Jesus kandin ébô kólian dalám ka
álló ka kapaginawa.
3 Igkagi si Jesus tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, “Tindág
ka dini madani kanak.”
4 Na, igkagi si Jesus tun ta mga Pariseo, na mà din, “Tingód ka mga sugù ka
Manama, ándin tô mému lumun ta dalám ka álló ka kapaginawa? Lumun ta
tô madigár, ó lumun ta tô madat? Tabangan ta tô manubù, ó matayan ta tô
manubù?”
Asal ándà palang igtaba dan.
5 Na, igsállág i Jesus tô langun manubù. Isókó sikandin asta iranu tingód
ka katággasan katô ulu dan. Igkagi sikandin tun ta manubù na igkángkáng é
bállad, na mà din, “Káttáng nu yan bállad nu.”
Igkáttáng din, asta inólian.
6 Asal igluwà tô mga Pariseo tikud tun ta simbaan, asta tigkô dád ig-
patóngkóé dan asta tô mga manubù na igpasakup ki Herodes ka ándin tô
lumun dan ébô matayan dan si Jesus.

Marapung tô mga manubù tun ta ligad ka ranó
Mar 3:7-12; Mat 12:15-21; Luc 6:17-19

7 Na, igpanó si Jesus asta tô mga disipulu din, asta igsadun dan tun ta
ligad ka ranó. Marapung tô mga manubù na igtákkás kandan tikud tun ta
probinsya ka Galilea asta probinsya ka Judea,
8 asta mga taga Jerusalem, asta tikud tun ta probinsya ka Edumea, asta
tikud tun ta dipag ka Wayig ka Jordan, asta marapung tikud tun ta madani
katô lunsud ka Tiro asta Sidon. Tô igdinág dan tingód katô mga kasalábbuan
na iglumu i Jesus, igsadun dan tun kandin.
9 Igkagiyan i Jesus tô mga disipulu din na taganaán dan tô barangé na
sakayan din ébô dì sikandin ágkaliggát katô mga manubù na ilimud.
10 Marapung tô mga manubù na igdappánnan din ka bállad ébô kólian.
Purisu marapung tô mga ágkabógókan na igpadani tun kandin ébô makawid
kandin asta kólian dan.

‡ **2:26** 2:25-26 Ahaán tô 1 Samuel 21:1-6.

11 Igsadun tun kandin tô mga manubù na igahuwan ka madat espiritu. Tô
igkita dan kandin, iglangkáb dan tun ta saruwan din asta igullaó sikandan,
na mà dan, “Sikuna tô bánnal Batà ka Manama.”
12 Asal maggát igsapad si Jesus na kailangan ándà palang manubù na ulitan
dan tingód kandin.

Tô sapulù duwa apostoles
Mar 3:13-19; Mat 10:1-4; Luc 6:12-16

13 Na, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan, asta igtawar din tô mga manubù
na igsalin din, asta igsadun dan tun kandin.
14 Duwán sapulù duwa (12) disipulu na igsalin din ébô inalayun mákkás
kandin. Tô gó tô mga igpapid din ébô mulit-ulit katô Madigár Gulitán,
15 asta igbággé din kandan tô katulusan ébô makapaluwà dan katô madat
mga espiritu na igahu tun ta manubù.
16 Ni gó tô mga ngadan katô igsalin din, si Simon na ágngadanan i Jesus ki
Pedro,
17 tô duwa gabatà i Sebedeo na si Santiago asta si Juan na ágngadanan i Jesus
ki Boanerges. (Tô kóbadan, “dì mataló.”)
18 Igsalin din pagsik si Andres, si Felipe, si Bartolome, si Mateo, si Tomas, si
Santiago na batà i Alfeo, si Tadeo, si Simon na magani,
19 asta si Judas Iscariote na igpammát ki Jesus.

Si Jesus asta si Maibuyan
Mar 3:20-30; Mat 12:22-32; Luc 11:14-23; 12:10

20 Na, igulì si Jesus, asta marapung tô mga manubù na ilimud puman tun
kandin. Purisu si Jesus asta tô mga disipulu din ándà dán oras dan para
kuman.
21 Tô igdinág tô mga pamilya i Jesus, igsadun dan tun kandin ébô kangén
sikandin, su ágkagi tô mga manubù na ágkangulág sikandin.
22 Duwán mga taratinurù ka sugù na igdunggù tikud tun ta Jerusalem, asta
igkagi dan tingód ki Jesus, na mà dan, “Igahuwan sikandin katô pangulu
ka madat mga espiritu na si Belsebul.* Ukit katô katulusan i Maibuyan
makapaluwà sikandin ka madat mga espiritu tikud tun ta manubù.”
23 Asal igtawar si Jesus kandan, asta igtinurù sikandin kandan ukit kani
panunggiringan, na mà din, “Dì gó ágpéwà si Maibuyan katô mga sakup din
tikud tun ta manubù.
24 Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka sábbad pangulu, dì madugé mandà
tô pagpangulu din.
25 Atin ka ágpamatayé tô sábbad pamilya, dì madugé padiyaé dan.
26 Atin ka sumulung si Maibuyan katô kandin mga sakup, dì manayun tô
pagpangulu din su mandà gó ni.
27 “Atin ka mabákkár tô manubù, dì kahuwan tô balé din asta dì kangén
tô kaduwánnan din. Asal atin ka dumunggù tô ássa manubù na tuu pa
mabákkár ka tandingán kandin, tô gó é makabagkás katô tigatun ka balé asta
makakangé katô langun tun ta balé din.
28 “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na masalà-salà, atin
ka rumákkád sikandin, mému kapasinsiyaan ka Manama, agad kumagi
sikandin ka madat tingód katô Manama.
29 Asal tô manubù na ágkagi ka madat tingód katô Ugis Espiritu, tô gó tô salà
na dì gó kapasinsiyaan.”
30 Tô gó é igkagi i Jesus tun ta mga taratinurù ka sugù, su igkagi sikandan
na igahuwan sikandin ka madat espiritu.

---

* **3:22** 3:22 Si Belsebul tô ássa ngadan i Maibuyan.

Tô innà asta mga kataladi i Jesus
Mar 3:31-35; Mat 12:46-50; Luc 8:19-21

31 Na, igdunggù tô innà i Jesus asta tô mga kataladi din. Igtindág sikandan
tun ta luwà ka balé, asta duwán igpatawar dan kandin.
32 Marapung tô mga manubù na igunsad madani tun ki Jesus, asta duwán
igkagi kandin, na mà dan, “Tun ta luwà tô innà nu asta tô mga kataladi nu.
Kakalyag dan kun na tumóngkô áknikó.”
33 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Kagin ku ákniyu ka sadan tô innà ku asta
tô mga kataladi ku.”
34 Na, igsállág si Jesus tun ta langun manubù na igunsad na iglibut kandin,
asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó tô innà ku asta tô mga kataladi ku!
35 Tô mga manubù na ágbánnal ka kagi katô Manama, sikandan tô mému na
innà ku asta mga kataladi ku na gamama asta gabayi.”

4

Tô manubù na igsabud ka bánnì
Mar 4:1-9; Mat 13:1-9; Luc 8:4-8

1 Na, duwán álló na igtinurù puman si Jesus tun ta ligad ka ranó. Su
iglibutan sikandin katô marapung manubù, igsaké sikandin tun ta barangé
na igpundowan tun ta ranó ébô tuminurù. Igtindág tô langun manubù tun ta
ligad ka ranó ébô maminág kandin.
2 Marapung tô kabánnalan na igtinurù din kandan ukit ka panunggiringan.
Tô igtinurù si Jesus, igkagi sikandin, na mà din,
3 “Paminág kó kanak! Duwán sábbad manubù na igsadun tun ta kinamát
din ébô sumabud ka bánnì.
4 Tô igsabud din tô bánnì, duwán isabud tun ta dalan, asta igtuktuk katô
mga manuk ta kayun.
5 Duwán ássa bánnì na isabud tun ta batun na délák dád tô tanà. Sékót
igtubù, su ánnà madalám tô tanà.
6 Tô igménit dán tô álló, ilanás asta inaté, su ándà tuu ikaramut.
7 Duwán ássa bánnì na isabud tun ta tángngaan katô dugin sigbát. Asal
itambunan katô dugin sigbát tô pamula, asta inaté. Purisu ándà ikabuuy.
8 Asal duwán bánnì na isabud tun ta malambù tanà. Tô gó tô madigár é tubù.
Igdakál asta igbuuy ka tállu pulù (30), ó kannámman (60), ó ginatus-gatus.”
9 Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu kailangan maminág kó ébô makagpát
kó.”

Ágdantulán katô mga panunggiringan
Mar 4:10-12; Mat 13:10-17; Luc 8:9-10

10 Na, tô igpanó dán tô karapungan ka mga manubù, duwán mga kadu-
maan katô sapulù duwa (12) disipulu i Jesus na iginsà kandin tingód katô mga
panunggiringan na igtinurù din.
11 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu tô igpakitaan ka Manama katô
kabánnalan na ándà din pasóddóri dángngan tingód katô pagpangulu din. Asal
ukit dád tun ta mga panunggiringan tô katinurù ku katô duma mga manubù
12 ébô agad sumállág dan, dì dan makakita katô kóbadan. Agad maminág
dan, dì dan makagpát katô kabánnalan agó rumákkád dan asta pasinsiyaan
dan.”*

Kóbadan katô panunggiringan tingód katô bánnì na igsabud
Mar 4:13-20; Mat 13:18-23; Luc 8:11-15

* **4:12** 4:12 Ahaán tô Isaias 6:9-10.

13 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ándà kó ikagpát kani panunggiringan, dì kó makagpát katô langun panunggiringan na ágtinuruán ku.
14 Tô manubù na igsabud ka bánnì, iring sikandin katô manubù na ágtinurù ka kagi ka Manama.
15 Tô bánnì na isabud tun ta dalan, iring katô mga manubù na ágpaminág ka kagi ka Manama, asal tigkô dád ágsadunan i Maibuyan ébô agón din tô kagi ka Manama na igdinág dan.
16 Tô bánnì na isabud tun ta batun, iring katô mga manubù na ágpaminág ka kagi ka Manama, asta sékót dan ágtanggap na duwán dayó dan.
17 Asal ka kahirapan asta kérrayatan dan tingód ka kabánnal dan katô kagi ka Manama, sékót ágkandà tô kabánnal dan, su iring dan katô pamulanán na ándà tuu ramut.
18 Na, tô bánnì na isabud tun ta tángngaan ka dugin sigbát, iring katô mga manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama na igtinurù.
19 Asal talun dan katô sasó tingód ka kantayan dan, katô kakalyag dan na kaduwánnan, asta ássa mga kakalyag dan. Purisu ándà ágpulusán dan katô kagi ka Manama na igdinág dan.
20 Asal tô bánnì na isabud tun ta malambù tanà, iring katô mga manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama, asta ágbánnal dan. Duwán gó ágpulusán dan iring katô madigár é tubù na igbuuy ka tállu pulù (30), ó kannámman (60), ó ginatus-gatus.”

Sulù na ágsapatán
Mar 4:21-25; Mat 5:15; 13:12; Luc 8:16-18

21 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ágrákkáttan é sulù, dì ágtambunan, asta dì taguán tun ta siráb ka katri. Asal madigár ka ágsapatán.
22 Na, ándà palang gállássán áknganni na dì pakitanán tun ta tapuri álló. Ándà pagsik ágbulunán áknganni na dì pasóddórán tun ta tapuri álló.
23 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó.”
24 Igkagi si Jesus, na mà din, “Kailangan bánnalán yu tô igdinág yu. Atin ka mággár-ággár kó tumuman katô igdinág yu, dakál tô kagpáttan yu, asta dugangan ka Manama tô inagpáttan yu.
25 Tô manubù na ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é dugangan katô kabánnalan ébô tuu pa dakál. Asal tô manubù na dì ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é kangayan katô kabánnalan.”

Panunggiringan tingód ka bánnì na ágtubù

26 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Atin ka sumabud tô manubù ka bánnì tun ta kinamát din,
27 ándà tana din tingód ka karáttáb katô bánnì agad álló asta dukilám, su manayun tumubù asta dumakál tô igsabud din agad ándà din kagpátti tô tingód ka karáttáb katô bánnì.
28 Inalayun tumubù tô sabudán tun ta tanà, su muna dumakál, asta dumaun, asta muuy.
29 Atin ka malutù dán tô buuy, káttun ka manubù, su igdunggù dán tô álló ka kakáttu.”

Panunggiringan tingód katô tuu délák lisu ka mustasa
Mar 4:30-34; Mat 13:31-32,34; Luc 13:18-19

30 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Mulittad ákniyu tingód ka pagpangulu ka Manama ukit kani panunggiringan.

31 Tuu délák tô lisu ka mustasa na ágpamulan ka manubù tun ta kinamát din.
Agad tuu pa délák tô lisu ka mustasa ka tandingán katô langun ka duma mga
lisu,
32 asal ka mapamula dán, ágtubù asta ágkému na tuu pa dakál ka tandingán
ka langun ka duma mga pamula. Magdakál tô mga panga, asta ágsalagan katô
mga manuk ta kayun."
33 Igtinurù si Jesus kandan ukit tun ta marapung mga panunggiringan
iring kani sippang dád katô ágkagpáttan dan.
34 Igpókit din tun ta panunggiringan tô langun katinurù din kandan. Asal
ka ándà ássa manubù, igulit sikandin tun ta mga disipulu din ka ándin tô
kóbadan katô langun panunggiringan.

Igpasódô i Jesus tô mabákkár karamag asta balud
Mar 4:35-41; Mat 8:23-27; Luc 8:22-25

35 Na, tô dukilám dán, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din,
"Tumalipag ki tun dipag ka ranó."
36 Purisu igtananan katô mga disipulu tô langun manubù na ilimud, asta
igsaké dan katô barangé na taganà igsakayan i Jesus. Duwán duma mga
barangé na igdángngan kandan.
37 Ándà kadugé, igdunggù tô mabákkár karamag. Tô barangé idalámman ka
wayig.
38 Asal tun ta ulin† ka barangé si Jesus asta igtudug tun ta gulunan. Igánnó
dan sikandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Sir, tabangi ké, su malánnád
kid."
39 Igánnó si Jesus, asta igpasódô din tô karamag. Igkagi sikandin tun ta mga
balud, na mà din, "Sódô! Tónnók kó!"
Purisu igsódô tô karamag, asta igtónnók tô mga balud katô ranó.
40 Igkagi si Jesus, na mà din, "Yakó ágkamáddangan. Délák tô kasarig yu
kanak!"
41 Tuu dan isalábbuan, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, "Matulus gó
kannê sikandin, su agad tô karamag asta tô mga balud ágbánnal kandin."

5

Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu
Mar 5:1-20; Mat 8:28-34; Luc 8:26-39

1 Na, igdunggù dan tun dipag ka ranó madani tun ta Gerasa.
2 Tô igpónóg si Jesus, duwán manubù na igahuwan ka madat espiritu na
igsumar kandin na tikud tun ta mga takub na ágláb bángnganan,
3 su tô gó é góddóan din. Ándà manubù na makabagkás kandin, agad duwán
kadina,
4 su marag sikandin ágbagkássán ka kadina, asta gikáttan, asal marag din
ágbugtusán tô kadina, asta ágdadattan din tô pagikát kandin. Ándà palang
manubù na makawid kandin.
5 Agad álló asta dukilám, góddô sikandin tun ta mga takub na
ágláb bángnganan asta tun ta pabunganán. Marag sikandin gullaó asta gamù-
amuán din tô lawa din ka batu.
6 Tô igkita sikandin ki Jesus tun ta madiyù, igpalaguy sikandin na igsumar
ki Jesus, asta iglingkóód.
7 Igullaó tô manubù, na mà din, "Jesus, Batà ka Manama na Tuu Mallayat,
yaka ágsamuk kanak! Ágpédu-éduwa áknikó tun ta saruwan ka Manama, yaka
ágsamuk kanak."

† **4:38** 4:38 Ulin, ó sunu na madani tun ta timon.

8 Tô gó é igkagi katô madat espiritu, su taganà igkagi si Jesus kandin, na mà
din, “Sikuna madat espiritu, luwà ka tikud tun kandin!”
9 Iginsà si Jesus, na mà din, “Sadan é ngadan nu?”
Igtaba sikandin, na mà din, “Mararan, su marapung ké.”
10 Tuu igpédu-édu tô madat espiritu ki Jesus na dì dan pád suguán tun ta
madiyù banuwa.
11 Tuu marapung tô mga babuy na ágsukat tun ta karaban pabunganán na
dì madiyù.
12 Purisu igpédu-édu tô madat mga espiritu ki Jesus, na mà dan, “Sugù ké
tun ta mga babuy. Pahu ké tun kandan.”
13 Na, ignunug si Jesus. Purisu igluwà tô madat mga espiritu tikud tun ta
manubù, asta igahu tun ta mga babuy. Igpalaguy tô langun babuy tun ta
karaban, asta igtuppas dan tun ta ranó. Ilánnád tô langun dan na mga duwa
mararan (2,000).
14 Igpalaguy tô mga taradóppón katô mga babuy, asta igulit dan tô langun
tun ta lunsud asta tun ta madani mga banuwa. Purisu igsadun tô mga
manubù ébô kitanán dan tô ilumu.
15 Igsadun dan tun ki Jesus, asta igkita dan tô manubù na igpaluwaan ka
madat mga espiritu. Igunsad sikandin na igumpak dán, asta madigár dán tô
panámdám din. Purisu imáddangan dan.
16 Igulit tô mga manubù na ikakita tingód katô ilumu tun ta manubù asta
tun ta mga babuy.
17 Purisu igpédu-édu dan na miwà si Jesus tikud tun ta banuwa dan.
18 Róggun igsaké si Jesus tun ta barangé, tô manubù na igpaluwaan ka
madat mga espiritu igpédu-édu na mákkás pád sikandin ki Jesus.
19 Asal ándà nunug si Jesus, su igkagi sikandin, na mà din, “Ulì kad tun ta
mga kadumaan nu, asta ulit nu kandan tô tingód katô madigár na iglumu
katô Áglangngagán áknikó, asta tingód ka kédu din áknikó.”
20 Purisu igpanó sikandin, asta igulitan din tô langun manubù tun ta
sapulù (10) mga lunsud na sakup ka Dekapolis tingód katô madigár na iglumu
i Jesus kandin. Purisu isalábbuan tô langun manubù.

Inólian tô duwa gabayi
Mar 5:21-43; Mat 9:18-26; Luc 8:40-56

21 Na, tô igdunggù si Jesus tun dipag ka ranó, tuu marapung tô mga manubù
na iglibut kandin tun ta ligad ka ranó.
22 Igdunggù tô sábbad pangulu ka simbaan ka Judio na ágngadanan ki Jairo.
Tô igpadani sikandin tun ki Jesus, iglingkóód sikandin,
23 asta igpédu-édu, na mà din, “Masig dán maté tô délák batà ku bayi. Sékót
ka, asta dappánni nu ka bállad sikandin ébô manté.”
24 Purisu igtákkás si Jesus kandin. Tuu marapung tô mga manubù na
igtákkás ki Jesus, asta igpaliggátté dan na igarurung kandin.
25 Na, duwán sábbad bayi na gagasan ka dipanug dalám ka sapulù duwa (12)
dán ámmé.
26 Agad igbawian sikandin ka marapung mga doktor, asta inémmát tô
langun salapì din, asal ándà sikandin kólii. Igtuu baling tô bógók din.
27-28 Igdinág sikandin tingód ki Jesus. Purisu igládlád sikandin tun ta
mga manubù ébô makapadani tun ta bókkóg i Jesus, su taganà igpanámdám
sikandin, “Atin ka awidan ku dád tô umpak din, kólianna.” Purisu igawidan
din tô umpak i Jesus.
29 Tigkô dád igsódô tô dipanug din, asta igriyu sikandin na inólian dán tô
bógók din.

30 Tô igriyu si Jesus na duwán katulusan na igluwà tikud tun kandin, igsérê
sikandin tun ta mga manubù na igtákkás kandin, asta iginsà sikandin, na mà
din, “Sadan é igawid kani umpak ku?”
31 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Marapung tô mga manubù na
igliggát áknikó. Manan ka ginsà ka ka sadan é igawid áknikó?”
32 Asal igsérê-sérê pô gó si Jesus ébô kitanán din ka sadan tô igawid kandin.
33 Na, tô ikasóddór tô bayi na inólian dán sikandin, agad igkárkár sikandin
tingód ka máddang din, igpadani sikandin tun ki Jesus, asta iglingkóód tun ta
saruwan din. Igulit din tô langun na iglumu din.
34 Na, igkagi si Jesus katô bayi, na mà din, “Inólian kad ukit ka kasarig nu
kanak. Ulì kad na duwán kasunayan. Ándà dán bógók nu.”
35 Róggun igkagi pa si Jesus tun ta bayi, duwán mga manubù na igdunggù
tikud tun ta balé i Jairo, asta igkagi sikandan ki Jairo, na mà dan, “Yaka
ágpapanayun katô Taratinurù tun ta balé nu, su inaté dán tô batà nu.”
36 Asal ándà paminággi i Jesus tô igkagi dan. Igkagi baling sikandin ki Jairo,
na mà din, “Yaka ágkaranu! Bánnal ka dád kanak.”
37 Ándà ássa manubù na igpatákkás i Jesus tun ta balé, asal si Pedro dád, si
Santiago, asta tô adi i Santiago na si Juan.
38 Tô igdunggù dan tun ta balé i Jairo, igkita i Jesus tô mga manubù na
ágkasamuk, ágsággó, asta gullaó tingód katô ranu dan.
39 Tô igahu si Jesus tun ta balé, igkagi sikandin, na mà din, “Yakó gótép. Yakó
ágsággó. Ándà kamaté tô batà. Igtudug dád sikandin.”
40 Na, igngisiyan dan si Jesus. Asal igpéwà din tô langun dan, asta igahu
sikandin tun ta kuwarto. Igpatákkás din dád tô mga disipulu din asta tô ámmà
asta tô innà katô batà.
41 Igawidan din tô bállad katô batà, asta igkagi sikandin, na mà din, “*Talita
kumi*.” (Tô kóbadan, “Sumuddù, ánnó ka.”)
42 Tigkô dád igánnó tô batà, asta igpanó-panó, su sapulù duwa (12) tô idad
din. Tuu isalábbuan tô ámmà asta tô innà katô batà.
43 Asal maggát igsapad si Jesus kandan na ándà palang manubù na mému
ulitan dan tingód katô ilumu. Igkagi si Jesus na pakannán dan tô batà.

6

Ándà tanggapi si Jesus tun ta Nazaret
Mar 6:1-6; Mat 13:53-58; Luc 4:16-30

1 Na, igpanó si Jesus, asta igulì tun ta kandin banuwa. Igtákkás tô mga
disipulu din.
2 Tô álló ka kapaginawa, igtinurù si Jesus tun ta simbaan ka Judio.
Isalábbuan tô marapung manubù tingód katô igdinág dan. Purisu iginsà
sikandan, na mà dan, “Ánda igkangé ni manubù ni kani ágtinuruán din? Ánda
é igkangayan din kani kapandayan? Manan ka pakalumu sikandin kani mga
kasalábbuan?
3 Su taraimu dád ka balé sikandin, asta tô innà din si Maria. Tô mga kataladi
din na si Santiago, si Jose, si Judas, asta si Simon. Tô mga tábbé din pagsik
góddô dini áknita.”
Purisu ándà dan tanggap kandin.
4 Na, igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Agad ágtanggapán tô propeta
ka Manama tun ta ássa banuwa, asal dì ágtanggapán katô mga manubù tun ta
kandin banuwa, tun ta mga gakád din asta pamilya din.”

5-6 Isalábbuan si Jesus su ándà dan bánnal kandin. Purisu tagsábbadé dád tô
mga kasalábbuan na iglumu din dutun. Tagsábbadé dád tô mga manubù na
igdappánnan din ka bállad asta inólian.

Igpapanó i Jesus tô sapulù duwa apostoles
Mar 6:6-13; Mat 10:5-15; Luc 9:1-6

Na, igsadun si Jesus tun ta mga lunsud, asta igtinurù sikandin.
7 Na, igpaglimud din tô sapulù duwa (12) disipulu. Igbággayan din sikandan
ka katulusan ébô makapaluwà dan ka madat espiritu tikud tun ta manubù,
asta igpasadun din sikandan na tagduwa-duwa tun ta ássa mga lunsud.
8 Tô ándà dan pa panó, duwán igtalan din kandan na tukád dád tô mému
piddán dan. Asal dì dan mid ka makan, kabir, ó salapì.*
9 Mému ka ágsandalyas dan, asal dì dan mid ka umpak na gilisan.
10 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, "Atin ka ágdunggù kó tun ta balé, óddô
kó dutun sippang tun ta álló ka kapanó yu tun ta ássa lunsud.
11 Atin ka dì kó tanggapán katô mga manubù, asta dì dan paminággán tô
ágtinuruán yu, ka panó kó tikud tun kandan, padpad yu tô barukbuk tikud
tun ta paa yu ébô kasóddóran dan na duwán sókó ka Manama kandan."
12 Purisu igpanó dan, asta igulit-ulit dan na kailangan rumákkád tô langun
manubù katô mga salà dan.
13 Marapung tô madat mga espiritu na igpaluwà dan tikud tun ta manubù,
asta marapung tô mga ágkabógókan na igpatalluan dan ka langis ka olibo, asta
inólian dan.

Igmatayan si Juan na Tarabunyag
Mar 6:14-29; Mat 14:1-12; Luc 9:7-9

14 Na, igulitan tô harì na si Herodes tingód katô áglumun i Jesus, su
ágkabantug dán sikandin. Duwán mga manubù na ágkagi, na mà dan,
"Sikandin basì si Juan na Tarabunyag na inanté puman. Purisu duwán
katulusan din ébô imun din ni mga kasalábbuan."
15 Asal duwán mga manubù na ágkagi, na mà dan, "Sikandin si Elias na
propeta sayyan."
Duwán ássa mga manubù na ágkagi, na mà dan, "Propeta gó sikandin, iring
katô mga propeta sayyan."
16 Asal tô igdinág si Herodes tingód katô áglumun i Jesus, igkagi sikandin, na
mà din, "Inanté puman si Juan na igpatampáddan ku ka alig."
17 Tô gó é igkagi i Herodes, su dángngan igpammát din si Juan, asta igpapriso
din. Tô gó é iglumu i Herodes ki Juan ébô kadayawan tô ipag din na si
Herodias na igagó din tikud tun ta kataladi din na si Felipe.
18 Su tô igagó si Herodes katô ipag din, igkagi si Juan ki Herodes, na mà din,
"Iglapas ka katô sugù ka Manama, su igagó nu tô ipag nu."
19 Purisu isókó si Herodias ki Juan, asta kakalyag din na pamatayan si Juan.
Asal ándà ikému,
20 su ágkamáddangan si Herodes ki Juan. Isóddóran din na madigár manubù
si Juan tun ta saruwan ka Manama, asta ándà salà din. Purisu igpabantéyan
din si Juan. Atin ka ágtóngkô si Herodes ki Juan, agad ágkalibug si Herodes,
ágkadayawan sikandin ágpaminág ki Juan.
21 Na, igimu si Herodes ka kalimudan tingód katô álló din, asta igpalimud
din tô langun opisyales, tô mga kapitan ka sundalo, asta tô ágkaduwánnan mga
manubù tun ta Galilea. Tô gó é madigár timpo na igangatan i Herodias ébô
pamatayan din si Juan.

---

* **6:8** 6:8 Ándà piddán dan su dóppónan dan katô mga manubù na tinuruan dan.

22 Tô igsayó tô batà daraga i Herodias, idayawan si Herodes asta tô mga
manubù na ilimud. Purisu igkagi si Herodes tun kandin, na mà din, “Agad
ándin tô kakalyag nu, pamuyù nu, su bággén ku gó áknikó.”
23 Igtandô si Herodes tun kandin, na mà din, “Agad ándin tô pamuyuán nu,
tô gó é bággén ku áknikó, agad katángngà katô ágpanguluwan ku.”
24 Na, igluwà tô daraga, asta iginsà sikandin katô innà din, na mà din,
“Ándin tô pamuyuán ku?”
Igkagi si Herodias, na mà din, “Pamuyù nu tô ulu i Juan na Tarabunyag.”
25 Na, sékót iglónód tô daraga tun ki Herodes, asta igpamuyù, na mà din, “Tô
kakalyag ku sékót bággé nu kanak tô ulu i Juan na Tarabunyag tun ta dakál
pinggan.”
26 Tuu iranu si Herodes. Asal tingód katô tandô din, asta agó buyasán
sikandin katô mga manubù na ilimud, ándà din élléyi tô daraga.
27 Purisu tigkô dád igsugù i Herodes tô sundalo ébô pakangén tô ulu i Juan.
Igsadun tô sundalo tun ta prisowan, asta igtampád din tô alig i Juan.
28 Igtagù tô ulu i Juan tun ta dakál pinggan, igbággé tun ta daraga, asta igpid
din tun ta innà din.
29 Tô igdinág tô mga disipulu i Juan na igmatayan sikandin, igsadun dan
tun ta prisowan, igkangé dan tô lawa din, asta iglábbáng dan.

Igpakan i Jesus tô sobra lima mararan manubù
Mar 6:30-44; Mat 14:13-21; Luc 9:10-17; Juan 6:1-14

30 Na, tô igulì tô mga apostoles tun ki Jesus, igulit dan kandin tingód katô
langun iglumu dan asta igtinurù dan.
31 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Patákkássé ki tun ta lugar na ándà
manubù ébô makapaginawa kó dógó.”
Tô gó tô igkagi din kandan su marapung tô mga manubù na marag ágsadun
tun kandin, asta ándà dán timpo dan agad ágkan.
32 Purisu igsaké dan ka barangé, asta igsadun dan tun ta lugar na ándà
manubù.
33 Asal marapung tô mga manubù na igkita katô kapanó dan, asta isóddóran
dan ka sadan sikandan. Purisu igpanó dan tikud tun ta marapung mga
lunsud, igpampalaguy dan, asta ikóna dan igdunggù tun ta sadunan ka
barangé.
34 Tô igpónóg si Jesus, igkita din tô marapung manubù na igangat kandin.
Inéduwan sikandin kandan, su iring dan katô itadin na mga karnero na ándà
taradóppón, asta marapung tô igtinurù i Jesus kandan.
35 Tô mapun dán, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta igkagi
sikandan, na mà dan, “Ándà mga manubù na góddô kannun, asta masig dán
dumukilám.
36 Purisu papanó nu tô langun manubù tun ta mga lunsud asta madani mga
banuwa ébô málli dan ka makan.”
37 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu é mággé ka makan kandan.”
Igkagi sikandan, na mà dan, “Agad málli ké ka pan na bayadan ka mga
duwa gatus (200) salapì denario,† dì nángngà para pakannán dé kandan.”
38 Igkagi si Jesus, na mà din, “Pira abuk tô pan tun ákniyu? Ahà yu.”
Tô igahà dan, igkagi sikandan, na mà dan, “Lima abuk pan, asta duwa abuk
sáddà.”
39 Na, igpónsad i Jesus tô langun manubù tun ta sigbáttán tanà.
40 Purisu duwán igunsad na mga tagsábbad gatus manubù, asta duwán
igunsad na mga tagkaliman é manubù.

† **6:37** 6:37 Tô sábbad salapì denario nángngà tandan ka sábbad álló ka áglumu.

41 Igkangé i Jesus tô lima abuk pan asta tô duwa abuk sáddà. Iglangngag
sikandin tun ta langit, asta igpasalamat tun ta Manama. Igtáppik-táppik din
tô pan, asta igbággé din tun ta mga disipulu din ébô taladán dan tun ta
mga manubù na ilimud. Igtalad din tô duwa abuk sáddà para katô langun
manubù.
42 Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan.
43 Duwán pa sapulù duwa (12) magdakál basket na ipánnù katô isamà pan
asta sáddà na iglimud katô mga disipulu din.
44 Mga lima mararan (5,000) tô mga gamama na ikakan.‡

Igpanó si Jesus tun ta bówwó ka ranó
Mar 6:45-52; Mat 14:22-33; Juan 6:15-21

45 Tigkô dád igpóna i Jesus tô mga disipulu din na igsaké ka barangé ébô
tumalipag dan katô ranó sippang tun ta Betsaida, róggun ágpólián din tô
langun manubù na ilimud.
46 Tô igpanó dan dán, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan ébô dumasal.
47 Tô igsalláp dán tô álló, tô barangé tun dán ta tángngaan katô ranó, asal tun
pô ta pabungan si Jesus na sábbad din dád.
48 Igkita din na tuu ihirapan tô pagbugsay dan, su ikasumar dan ka
mabákkár karamag. Na, tô masig dán igsállám, igsadun si Jesus tun kandan.
Igpanó sikandin tun ta bówwó ka ranó. Iring na lumabé pád sikandin,
49 asal tô igkita dan na igpanó sikandin tun ta bówwó ka ranó, kéman dan
ka gimukud, asta igullaó sikandan.
50 Igkita tô langun dan kandin, asta tuu dan imáddangan. Asal tigkô dád
igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Pasarig yu tô pusung yu, su sakán
ni. Yakó ágkamáddangan.”
51 Na, igsaké si Jesus tun ta barangé dan, asta igsódô tô mabákkár karamag.
Tuu dan isaláббuan,
52 su agad igkita dan tô kasaláббuan na iglumu i Jesus tingód ka pan, asal
ándà dan ikagpát tingód katô katulusan din, su matággas tô ulu dan.

Inólian tô mga manubù tun ta Genesaret
Mar 6:53-56; Mat 14:34-36

53 Na, tô igtalipag dan katô ranó, igdunggù dan tun ta Genesaret asta
igpundo tô barangé.
54 Tô igpónóg dan, sékót ikakilala tô mga manubù ki Jesus.
55 Purisu igpampalaguy dan igkangé tô mga ágkabógókan tikud tun ta
madani mga banuwa. Igié dan tô mga ágkabógókan, asta igpid dan tun ta lugar
na idinággan dan na dutun si Jesus.
56 Agad tun ta lunsud asta tun ta madiyù, agad ánda é ágsadunan i Jesus,
igpadággà dan tô mga ágkabógókan tun ta plasa, asta igpédu-édu dan ki Jesus
ka mému mawid dád tô mga ágkabógókan katô ugpu ka umpak din, asta inólian
tô langun dan na ikawid.

7

Ágkémun katô mga kamónaan
Mar 7:1-13; Mat 15:1-9

1 Na, duwán mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù na igsadun tun ki
Jesus tikud tun ta Jerusalem.
2 Igkita dan na igkan tô mga disipulu i Jesus na ándà dan damù.

‡ **6:44** 6:44 Ikakan pagsik tô mga gabayi asta tô mga gabatà, asal ándà dan iyapi.

3 (Dì mému su tô ágkémun katô Pariseo asta langun Judio, marag dan ágdamù
ka dì dan pa kuman, su inalayun dan ágbánnalán tô ágkémun na igtinurù ka
mga kamónaan dan.
4 Atin ka gulì dan tikud tun ta palingki, ágdamù dan ka dì dan pa kuman.
Marapung pagsik tô duma mga ágkémun na ágtumanán dan tingód ka kóras ka
mga baso, mga kaldero, asta mga burunsi kasangkapan.)
5 Iginsà tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù, na mà dan, "Manan
ka dì ágbánnal tô mga disipulu nu katô ágkémun ka mga kamónaan ta? Su atin
ka ágkan dan, dì dan ágdamù."
6 Igkagi si Jesus, na mà din, "Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta
saruwan ka Manama. Sikiyu tô igtádduan kani kagi ka Manama na igsulat
i Isaias sayyan,
" 'Ágkagi tô mga manubù na ágpangadap dan kanak, asal madiyù tô pusung
dan kanak.
7 Dì nángngà tô kapangadap dan kanak, su tô mga ágtinuruán ka manubù, tô
gó tô igimu dan iring na ágtinuruán katô Manama.'*
8 Ágpabayaán yu tô mga sugù ka Manama, asta marag yu ágbánnalán tô mga
ágkémun ka manubù."
9 Igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, "Géllé kó katô mga sugù ka Manama
ébô tumanán yu tô mga ágkémun yu!
10 Igsugù tô Manama ukit ki Moises, na, 'Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta
innà.'† Igsugù pagsik sikandin, na, 'Kailangan matayan tô manubù na ágkagi
ka madat tun ta ámmà ó innà din.'‡
11 Asal ágtinurù kó na mému ka dì tumabang tô manubù katô ámmà asta
innà din ka kumagi dád, 'Tô bággén ku pád ákniyu igbággé kud tun ta Manama.'
12 Purisu dì mému ákniyu na tabangan din tô ámmà asta tô innà din.
13 Ukit ka kabánnal yu kani ágkémun, géllé kó katô sugù ka Manama na
kailangan tabangan yu tô ámmà asta innà yu. Marapung pa tô madat mga
ágkémun yu iring kani."

Tô makaripà katô manubù
Mar 7:14-23; Mat 15:10-20

14 Na, marapung tô mga manubù na ilimud dutun, asta igtawar puman
si Jesus kandan ébô madani dan tun kandin. Igkagi sikandin, na mà din,
"Paminág kó langun kanak ébô makagpát kó.
15 Ánnà tô ágkakan na gahu tun ta babbà tô makaripà ka manubù tun ta
saruwan ka Manama. Asal tô madat mga kagi na ágluwà tikud tun ta babbà
din tô makaripà ka manubù tun ta saruwan ka Manama.
16 [Kailangan maminág kó ébô makagpát kó.]"
17 Na, igtanan si Jesus katô mga manubù na ilimud, asta igahu sikandin tun
ta balé. Iginsà tô mga disipulu din tingód katô panunggiringan na igtinurù
din.
18 Igkagi si Jesus, na mà din, "Isaláббuanna su iring kó pagsik na mga
manubù na dì pakagpát. Agad ándin tô ágkakan na pahun tun ta babbà ka
manubù, dì ni makému kandin na maripà.
19 Dì manayun tô ágkakan tun ta pusung ka manubù, asal tun ta gátták, asta
lumuwà tikud tun ta lawa."
Ukit kani kagi i Jesus, igpénagpát din na mému kannán tô agad ándin klasiyi
ka ágkakan.

---

* **7:7** 7:6-7 Isaias 29:13. † **7:10** 7:10a Exodo 20:12; Deuteronomio 5:16. ‡ **7:10** 7:10b Exodo 21:17.

20 Igkagi si Jesus, “Tô ágtikud tun ta pusung ka manubù, tô gó é makému
kandin na maripà.
21 Pusung tô ágtikudan katô madat panámdám, paglibug, katakó, kamaté,
22 kéngà, kalumu ka madat, kalimbung, kalumu ka ándà kayyà, sabù,
kabuyas, kapadadurung, asta talis.
23 Tikud tun dalám ta pusung tô langun kani mga madat, asta kumaripà tô
manubù tun ta saruwan ka Manama ukit kani langun.”

Igsarig tô bayi na ánnà Judio
Mar 7:24-30; Mat 15:21-28

24 Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta probinsya na madani
tun ta lunsud ka Tiro asta Sidon. Igóddô sikandin tun ta sábbad balé, asta
kakalyag din na ándà pád manubù na makasóddór ka ánda sikandin, asal ándà
ikallás.
25 Tigkô dád igdinág tô sábbad bayi na igdunggù si Jesus. Igahuwan tô
batà din bayi ka madat espiritu. Purisu igsadun tô innà tun ki Jesus, asta
iglingkóód tun kandin.
26 Ánnà sikandin Judio, su Griego tô mga kamónaan din, asta Fenicia na
sakup ka probinsya ka Siria tô igpamasususuwan kandin. Igpédu-édu sikandin
ébô paluwaán i Jesus tô madat espiritu tikud tun ta batà din.
27 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán ágkagin na kailangan unan
pakannán tô mga gabatà, su dì mému ka kangén tô ágkannán ka mga gabatà
ébô pakannán ka mga asu.”
28 Igkagi tô bayi, na mà din, “Sir, bánnal tô igkagi nu. Asal agad tô mga asu
tun ta siráb ka lamisa ágkan katô mumu na ágkadabù ka mga gabatà.”
29 Igkagi si Jesus, na mà din, “Nángngà tô igkagi nu. Purisu mému mulì kad.
Igluwà dán tô madat espiritu tikud tun ta batà nu.”
30 Na, igulì tô bayi, asta igkita din tô batà din na igdággà, asta ándà dán
madat espiritu tun kandin.

Ikadinág tô bingál

31 Na, igpanó si Jesus tikud tun ta banuwa ka Tiro. Igukit sikandin tun
ta lunsud ka Sidon asta madani tun ta banuwa ka Dekapolis sippang ka
igdunggù tun ta Ranó ka Galilea.
32 Duwán manubù na igpid tun kandin na bingál asta ómmó. Igpédu-édu tô
mga kadumaan din na dappánnan i Jesus sikandin ka bállad.
33 Purisu igpid i Jesus sikandin tun ta ándà mga manubù, asta igkórékór
din ka tintudù din tô talinga katô bingál. Igiláb si Jesus asta igpólétan din ka
ngingi tô dilà katô manubù.
34 Iglangngag si Jesus tun ta langit, igpanagkuy tingód ka kédu din, asta
igkagi sikandin, na mà din, “*Efata*.” Tô kóbadan, “Mapókê kad.”
35 Tigkô dád, ikadinág tô manubù, inólian tô kalanggát din, asta ikabólós dán
sikandin.
36 Asal igsapad si Jesus kandan na kailangan dì dan mulit katô duma mga
manubù tingód katô ilumu. Agad maggát igsapad sikandin kandan, asal tuu
dan pa igulit tun ta duma mga manubù.
37 Tuu dan isalábbuan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Tuu madigár tô
langun iglumu din. Agad tô bingál igpadinág din, asta tô ómmó igpakagi din.”

8

Igpakan i Jesus tô sobra áppat mararan manubù
Mar 8:1-10; Mat 15:32-39

1 Na, pángnga ka pira álló, tuu marapung tô mga manubù na ilimud puman
ki Jesus. Tô inémmát tô ágkakan dan, igtawar i Jesus tô mga disipulu din, asta
igkagi sikandin, na mà din,
2 “Inéduwanna kani mga manubù, su itálluwan dan dán na ágtákkás kanak,
asta ándà dán ágkannán dan.
3 Dì mému ka pólián ku sikandan na ágballusán agó kagáttasan dan tun ta
dalan, su duwán mga manubù na tikud tun ta madiyù mga banuwa.”
4 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Ándà góddô kannun, asta ándà
palang kangayan ta ka makan para kandan.”
5 Iginsà si Jesus, na mà din, “Pira abuk tô pan tun ákniyu?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Pittu abuk.”
6 Na, igpónsad i Jesus tô langun manubù tun ta tanà. Igkangé din tô pittu
abuk pan, asta igpasalamatan din tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tô mga
pan, asta igbággé din tun ta mga disipulu din ébô taladán dan tun ta mga
manubù na ilimud.
7 Duwán pira dád abuk marénták sáddà dan. Igpasalamatan i Jesus tun ta
Manama, asta igpatalad din pagsik tun ta mga manubù.
8 Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan. Iglimud dan tô isamà, asta
pittu tô magdakál basket na ipánnù.
9 Mga áppat mararan (4,000) tô mga gamama na ikakan.*
10 Na, tô igpólì i Jesus tô langun dan, igsaké sikandin ka barangé duma
katô mga disipulu din, asta igsadun dan tun ta probinsya na madani tun ta
Dalmanuta.

Kakalyag dan na kumita ka kasalábbuan
Mar 8:11-13; Mat 16:1-4

11 Na, duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus. Igapul† dan kandin,
su kakalyag dan na kuminnam dan pád kandin. Purisu igpamuyù dan na
pakitanán din tô kasalábbuan tikud tun ta Manama.
12 Tuu igpanagkuy si Jesus tingód ka ranu din, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Manan ka ágpamuyù kó ka kasalábbuan? Paminág yu ni kagin ku ákniyu.
Ándà palang kasalábbuan na pakitanán ka Manama ákniyu.”
13 Na, igtananan i Jesus tô mga Pariseo. Igsaké puman sikandin ka barangé
ébô tumalipag katô ranó.

Igtinurù si Jesus tingód katô mga Pariseo
Mar 8:14-21; Mat 16:5-12

14 Na, tô igtalipag dan katô ranó, ándà pan na igpid katô mga disipulu i
Jesus, su ilingawan dan tô tánnó dan, asta sábbad dád abuk pan tô tun ta
barangé.
15 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Banté kó katô pagpatubù ka pan katô
mga Pariseo asta katô pagpatubù ka pan i Herodes.”‡
16 Igpatóngkóé tô mga disipulu din, na mà dan, “Tô gó é igkagi din su ándà
pan na igpid ta.”
17 Asal isóddóran i Jesus ka ándin tô panámdám dan. Purisu igkagi sikandin,
na mà din, “Yakó ágpatóngkóé su ándà pan na igpid yu. Isalábbuanna ákniyu, su
ándà kó pa ikagpát. Matággas tô mga ulu yu.
18 Agad duwán mata yu, ándà kó pa kita katô kabánnalan. Agad duwán
talinga yu, ándà kó pa paminág. Iring na ilingawan yu tô iglumu ku.

---

* **8:9** 8:9 Ándà iyapi tô mga gabayi asta tô mga gabatà. † **8:11** 8:11 Igapul, ó iglalis. ‡ **8:15** 8:15 Ágkáttin tô madat ágkémun katô mga Pariseo iring katô kakáttin ka pagpatubù ka pan.

19 Tô igpakan ku tô lima mararan (5,000) manubù ka lima abuk pan, pira é
magdakál basket na igipánnù yu katô isamà?"
Igtaba sikandan, na mà dan, "Sapulù duwa (12)."
20 Iginsà puman si Jesus, na mà din, "Tô igpakan ku tô áppat mararan (4,000)
manubù ka pittu abuk pan, pira é magdakál basket na igipánnù yu katô
isamà?"
Igtaba sikandan, na mà dan, "Pittu."
21 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ándà kó pa kannê ikagpát?"

Ikakita tô bólóg

22 Na, igsadun si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta Betsaida. Duwán mga
manubù na igpid ka bólóg tun ki Jesus, asta igpédu-édu dan na dappánnan din
sikandin ka bállad ébô makakita.
23 Igawidan i Jesus tô bállad katô bólóg, asta igagak din tun ta luwà ka
lunsud. Igilábban i Jesus tô mata katô bólóg, igdappánnan din, asta iginsà, na
mà din, "Duwán dán igkita nu?"
24 Igsállág tô manubù, asta igkagi sikandin, na mà din, "Igkita ku tô mga
manubù, asal tô bónnóng dan iring na mga kayu na ágpanó-panó."
25 Igdappánnan puman i Jesus tô mata din, asta tô igsállág sikandin, ikakita
sikandin asta matayyó dán tô langun.
26 Na, igpólì i Jesus sikandin, na mà din, "Yaka gukit tun ta lunsud."

Igkagi si Pedro na si Jesus tô Mesiyas
Mar 8:27-30; Mat 16:13-20; Luc 9:18-21

27 Na, igpanayun si Jesus asta tô mga disipulu din, asta igsadun dan tun ta
mga lunsud na sakup ka Cesarea Filipos. Róggun igpanó dan, iginsà si Jesus
kandan, na mà din, "Ándin tô ágkagin ka mga manubù tingód kanak? Sadanna
kun?"
28 Igtaba sikandan, na mà dan, "Duwán mga manubù na ágkagi na sikuna
si Juan na Tarabunyag. Duwán ássa mga manubù na ágkagi na sikuna si Elias.
Duwán ássa ágkagi na sikuna tô sábbad propeta ka Manama sayyan."
29 Iginsà si Jesus, na mà din, "Asal ándin é ákniyu panámdám tingód kanak?
Sadanna?"
Igtaba si Pedro, na mà din, "Sikuna tô Mesiyas."
30 Igsapad si Jesus na kailangan dì dan mulit tingód kandin tun ta duma
mga manubù.

Igkagi si Jesus na matayan sikandin
Mar 8:31-9:1; Mat 16:21-28; Luc 9:22-27

31 Na, igulit si Jesus tun ta mga disipulu din ka ándin tô matuman dumunggù
tun kandin na Igpamanubù. Pahirapan sikandin, asta élléyan sikandin katô
mga ágtugállán ka Judio, mallayat ka mga pangulu ka templo, asta mga
taratinurù ka sugù. Matayan sikandin asta manté puman tun ta ikatállu álló.
32 Matayyó tô igkagi din kandan. Na, igpadani si Pedro ki Jesus, asta
igtigkané pád sikandin igsapad ki Jesus.
33 Asal igbariring si Jesus, igsállág sikandin tun ta mga disipulu din, asta
igsapadan din si Pedro, na mà din, "Iwà ka, Maibuyan! su ánnà tikud tun ta
Manama tô kakalyag nu, asal tikud dád tun ta panámdám nu."
34 Na, igpalimud i Jesus tô mga disipulu din asta tô langun manubù na
ilimud. Igkagi sikandin, na mà din, "Tô manubù na tumákkás kanak, kailan-
gan dì sikandin mákkás ka kakalyag ka pusung din, asal kailangan tumiis
sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin,§ asta kailangan tumákkás

§ **8:34** 8:34 Kailangan tumiis sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin, ó kailangan tumiang sikandin ka krus tukid ka álló.

kanak.
35 Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin katô
kantayan na ándà ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù tingód
katô katákkás din kanak asta tingód katô katinurù din ka Madigár Gulitán
tingód kanak, matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán.
36 Atin ka makatigatun tô manubù kani tibuk banuwa, asal kandaan
sikandin katô kantayan, ándà palang pulusán din,
37 su ándà bullas katô kantayan na ándà ágtamanán.
38 Atin ka ágkayyaan tô manubù tingód kanak asta tingód katô igtinurù
ku tun ta tubang katô mga manubù áknganni na masalà-salà asta ágtayyug
ka Manama, kayyaanna pagsik tingód kandin tun ta álló ka lumónódda
na Igpamanubù na duwán séllaán katô Ámmà ku, asta tákkássanna ka mga
panaligan ka Manama."

9

1 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dini
ákniyu na dì maté sippang ka kumita dan katô pagpangulu ka Manama na
matulus."*

Ipalin tô bónnóng i Jesus
Mar 9:2-13; Mat 17:1-13; Luc 9:28-36

2 Na, pángnga ka ánnám álló, igpatákkás i Jesus si Pedro, si Santiago, asta
si Juan. Igtikáddág dan tun ta mallayat pabungan na ándà palang manubù.
Róggun igsállág dan ki Jesus, tigkô dád ipalin tô bónnóng din.
3 Igséllà asta igmapputì tô umpak din. Ándà gó manubù nit banuwa na
makapapputì ka umpak iring katô kapputì katô umpak din.
4 Tigkô dád igkita dan si Elias asta si Moises na igtóngkô ki Jesus.
5 Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, "Sir, madigár su dini ké. Mimu ké dini
ka tállu rákkó, sábbad para áknikó, sábbad para ki Moises, asta sábbad para ki
Elias."
6 Agad tô gó é igkagi i Pedro, asal ándà din kagpátti tô igkagi din, su tuu dan
igkállas.
7 Tigkô dád duwán sagulapun na ikatambun kandan, asta igdinág dan tô
kagi ka Manama tikud tun ta sagulapun, na mà din, "Ni gó ni kanak Batà na
ágginawaan ku. Paminág yu sikandin."
8 Tigkô dád tô igsállág dan, igkita dan si Jesus na sábbad din dád man.
9 Na, róggun igtupang dan tikud tun ta pabungan, igsapad si Jesus kandan
na dì mému ulitan dan tô duma manubù tingód katô igkita dan róggun ándà
pa kanté puman sikandin na Igpamanubù.
10 Purisu igbánnal dan katô igkagi din kandan, asal ka sikandan dád, marag
dan ágpénsaé ka ándin tô kóbadan katô igkagi din na manté puman sikandin.
11 Na, iginsà dan kandin, na mà dan, "Manan ka ágtinurù tô mga taratinurù
ka sugù na kailangan lumónód si Elias tô dì pa dumunggù tô Mesiyas?"
12-13 Igtaba si Jesus, na mà din, "Bánnal na dumunggù pa si Elias ébô
tumaganà katô langun. Asal kumagiya ákniyu na igdunggù dán sikandin, asta
madat tô iglumu katô duma mga manubù kandin, su tô gó é igsulat tingód
kandin sayyan.† Mà katô kagi ka Manama tingód kanak na Igpamanubù, na
kahirapanna asta ngisiyanna."

---

* **9:1** 9:1 Ituman ni tô igkita si Pedro, si Santiago asta si Juan katô kapalin katô bónnóng i Jesus tun ta pabungan. (Marcos 9:2-13). Tô bónnóng i Jesus na ikitaan dan iring katô bónnóng din ka mangulu sikandin tun ta tapuri álló. † **9:12-13** 9:12-13 Ahaán tô Mateo 17:13.

Igahuwan tô batà mama ka madat espiritu
Mar 9:14-29; Mat 17:14-21; Luc 9:37-43

14 Tô igdunggù dan tun ta duma mga disipulu i Jesus, igkita dan na
tuu marapung tô mga manubù na ilimud tun kandan, asta duwán mga
taratinurù ka sugù na igapul kandan.
15 Tô igkita tô mga manubù ki Jesus, tigkô dád isaláббuan dan. Igpalaguy
dan igsumar ki Jesus.
16 Iginsà si Jesus katô mga manubù, na mà din, "Ándin tô igapulan yu katô
mga disipulu ku?"
17 Igtaba tô sábbad manubù, na mà din, "Sir, igpid ku tô batà ku dini áknikó,
su igahuwan sikandin ka madat espiritu na igpómmó kandin.
18 Atin ka gahuwan sikandin, ágkabantang, ágburà tô babbà din, ágkurigát tô
ngipán din, asta ágtuyù-tuyù sikandin. Igpédu-éduwa tun ta mga disipulu nu
na paluwaán dan tô madat espiritu na igahu kandin, asal ándà dan ikému."
19 Igkagi si Jesus, na mà din, "Sikiyu mga manubù áknganni, dì kó ágsarig
kanak. Dì dán madugé na dumuma a ákniyu, asal kailangan tumiissa pa. Na,
pid yu dini kanak tô batà."
20 Na, igpid dan tô batà tun ki Jesus. Tô igkita tô madat espiritu ki
Jesus, igpatuyù-tuyù katô madat espiritu tô batà, igpabantang asta igpatalilid
sikandin, asta igburà tô babbà din.
21 Iginsà si Jesus katô ámmà, na mà din, "Kadángngan ni igtigkané?"
Igtaba tô ámmà din, na mà din, "Tikud pô tun ta kadélákkan din.
22 Marag sikandin ágpabantangán katô madat espiritu tun ta apuy asta tun
ta wayig ébô matayan sikandin. Atin ka makému ka, kéduwi ké, asta tabangi
ké."
23 Igkagi si Jesus, na mà din, "Manan ka ágkagi ka na, 'Atin ka makému ka'?
Ándà palang na dì imun ka Manama para katô manubù na mamaké kandin."
24 Tigkô dád igullaó tô ámmà ka mabákkár, na mà din, "Ágpamakéya!
Pabákkár nu tô kapamaké ku!"
25 Tô igkita si Jesus na tuu pa marapung tô mga manubù na ilimud,
igsapadan din tô madat espiritu, na mà din, "Sikuna na madat espiritu na
igpómmó asta igpabingál kani batà, igsugù ku sikuna, luwà kad tikud tun
kandin, asta yakad gó áglónód tun kandin."
26 Na, igullaó pa tô madat espiritu, tuu din igpatuyù-tuyù tô batà, asta
igluwà. Iring na inaté tô batà. Purisu igkagi tô karapungan ka mga manubù,
na mà dan, "Inaté dán sikandin."
27 Asal igawidan i Jesus tô bállad katô batà, asta igpatindág din. Purisu
ikatindág tô batà.
28 Na, tô igahu si Jesus tun ta balé, iginsà tô mga disipulu din na ándà duma
manubù, na mà dan, "Manan ka ándà ké ikapaluwà katô madat espiritu?"
29 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paluwaán ni klasi ka madat espiritu ukit dád
ka kadasal."

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din
Mar 9:30-32; Mat 17:22-23; Luc 9:43-45

30 Na, igpanó si Jesus asta tô mga disipulu din, asta igukit dan tun ta
probinsya ka Galilea. Tô kakalyag i Jesus na ándà manubù na makasóddór
ka ánda sikandin,
31 su igtinurù sikandin katô mga disipulu din, na mà din, "Matuman ni
dumunggù kanak na Igpamanubù. Kailangan bággénna tun ta bállad katô
duma mga manubù, asta matayanna ikandan. Pángnga ka kamatayan ku,
mantéya puman tun ta ikatállu álló."

32 Asal ándà gó kagpátti katô mga disipulu din tô kóbadan katô igkagi din.
Ándà dan insà kandin, su ágkamáddangan dan.

Sadan tô tuu mallayat?
Mar 9:33-37; Mat 18:1-5; Luc 9:46-48

33 Na, igdunggù si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta Capernaum. Tô
igahu dan tun ta balé, iginsà si Jesus kandan, na mà din, “Ándin tô igapulan
yu róggun ágpanó kó tun ta dalan?”
34 Asal ándà palang taba dan, su igpapulé dan tingód ka sadan tun kandan
tô tuu mallayat.
35 Purisu igunsad si Jesus, igpaglimud din tô sapulù duwa (12) disipulu
din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Tô manubù na imun mallayat é
kamanubuan, tô gó é kailangan pabbabà-babà katô kamanubuan din tun ta
langun manubù, asta kailangan imun sikandin na ágsuguánnán ka langun.”
36 Na, igtawar i Jesus tô sábbad batà, asta igpatindág din tun ta tángngaan
dan. Igsipit din tô batà, asta igkagi sikandin, na mà din,
37 “Atin ka ágtanggap kó katô sábbad batà iring kani batà tingód ka ka-
pasakup yu kanak, iring na ágtanggapánna ikiyu. Tô manubù na ágtanggap
kanak, ágtanggapán din tô igpapid kanak.”

Mga kadumaan ta tô mga manubù na ánnà usig ta
Mar 9:38-41; Luc 9:49-50

38 Na, igkagi si Juan tun ki Jesus, na mà din, “Sir, duwán sábbad manubù na
igkita dé na igpaluwà ka madat mga espiritu ukit ka kagamit din katô ngadan
nu. Asal igsapadan dé sikandin su ánnà kadumaan ta.”
39 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágsapad kandin, su tô manubù na
makému ka kasalábbuan ukit ka kagamit din katô ngadan ku, dì sékót sikandin
kumagi ka madat tingód kanak.
40 Mga kadumaan ta tô mga manubù na ánnà usig ta.
41 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na pénám ákniyu ka sábbad
baso ka wayig tingód katô kapasakup yu kanak na Mesiyas, duwán gó
pulusán din tikud tun ta Manama.”

Tô gunayan na makasalà
Mar 9:42-50; Mat 18:6-9; Luc 17:1-2

42 “Atin ka duwán makandà ka kapamaké katô agad sábbad kani mga
marénták gabatà, tuu pa madigár ka ikáttán tô alig din tun ta dakál batu, asta
lánnáddán sikandin tun ta dagat.
43-44 Atin ka tô bállad nu tô gunayan na makasalà ka, tampád nu asta antug
nu, su tuu pa madigár agad sábbad dád tô bállad nu na duwán kantayan nu na
ándà ágtamanán ka tandingán ka antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan
na duwán apuy na dì gó mapadáng ka ándà ágtamanán.
45-46 Atin ka tô paa nu tô gunayan na makasalà ka, tampád nu asta antug
nu, su tuu pa madigár agad sábbad dád tô paa nu na duwán kantayan nu na
ándà ágtamanán ka tandingán ka antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan.
47 Atin ka tô mata nu tô gunayan na makasalà ka, lássù nu asta antug nu,
su tuu pa madigár agad mandà tô sábbad mata nu na duwán kantayan nu na
ándà ágtamanán ka tandingán ka duwán duwa mata nu asta antugán tô tibuk
lawa nu tun ta ágsupakanan.
48 Dì gó maté tô mga ulád na ágkan katô lawa dan dutun, asta dì gó
mapadáng tô apuy,
49 su linisan‡ tô langun manubù ukit ka apuy.

‡ **9:49** 9:49 Linisan, ó asinan.

50 “Na, madigár tô asin, asal atin ka mandà tô nanam katô asin, dì dán
lumónód tô nanam. Padigárré kó ébô makéring kó katô madigár klasi ka asin
na dì mandà tô nanam.”

10

Tinurù tingód ka ágpasugbané
Mar 10:1-12; Mat 19:1-12; Luc 16:18

1 Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta probinsya ka Judea tun
dipag ka Wayig ka Jordan. Marapung puman tô mga manubù na ilimud tun
kandin, asta igtinurù sikandin kandan, su tô gó é inayadan din áglumun.
2 Duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus ébô kuminnam kandin.
Iginsà sikandan, na mà dan, “Mému ka sumugban tô manubù katô sawa din?”
3 Igtaba si Jesus, na mà din, “Ándin tô igsugù i Moises tingód ka
ágpasugbané?”
4 Igkagi sikandan, na mà dan, “Igsugù si Moises sayyan na kailangan
duwán papeles na bággén katô mama tun ta sawa din tingód katô kasugban
din kandin, asta mému din péwaán.”*
5 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Tô gó é igsugù i Moises su isóddóran din
na tuu matággas tô ulu yu.
6 Asal tô igimu tô Manama katô manubù sayyan, igimu din sikandan na
mama asta bayi.†
7 Igkagi sikandin, ‘Purisu tumanan tô mama katô ámmà din asta katô innà
din, asta pasábbadé tô mama asta tô sawa din.
8 Tô duwa dan mému dán sábbad.’‡ Purisu ánnà dan dán duwa, su inému dan
dán sábbad.
9 Na, su igimu dan ka Manama na sábbad, dì mému na pagsugbanán ka
manubù.”
10 Tô igahu si Jesus tun ta balé, iginsà puman tô mga disipulu din tingód ka
ágpasugbané.
11 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka sumugban tô mama katô sawa din
asta kumalyag sikandin katô ássa bayi, makalibug sikandin.
12 Atin ka sumugban tô bayi katô duma din asta kumalyag katô ássa mama,
makalibug sikandin.”

Si Jesus asta tô marénták gabatà
Mar 10:13-16; Mat 19:13-15; Luc 18:15-17

13 Na, duwán mga manubù na igpid ka marénták mga gabatà dan tun ki
Jesus ébô dappánnan din asta dasalan din. Asal igsapadan dan katô mga
disipulu din.
14 Tô igkita si Jesus katô kasapad dan, isókó sikandin, asta igkagi, na mà din,
“Pabayà yu yan mga gabatà ébô makapadani dan dini kanak. Yakó ágsapad
kandan, su tô mga manubù na ágsarig ka Manama iring katô kasarig ka mga
gabatà tun ta ámmà asta innà dan, tô gó é panguluwan ka Manama.
15 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka dì sumarig tô manubù tun ta
Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, dì
sikandin sakupán ka Manama tun ta pagpangulu din.”
16 Na, igsipit i Jesus tô mga gabatà, igdappánnan din sikandan ka bállad, asta
igdasalan din.

Kahirapan tô mga ágkaduwánnan
Mar 10:17-31; Mat 19:16-30; Luc 18:18-30

* **10:4** 10:4 Ahaán tô Deuteronomio 24:1,3. † **10:6** 10:6 Ahaán tô Genesis 1:27; 5:2. ‡ **10:8** 10:7-8 Ahaán tô Genesis 2:24.

17 Na, tô igpanó si Jesus tikud dutun, duwán sábbad manubù na igpalaguy
tun kandin, iglingkóód, asta iginsà, na mà din, “Sir, madigár ka taratinurù.
Ándin tô kailangan lumun ku ébô makatanggappa ka kantayan na ándà
ágtamanán?”
18 Igkagi si Jesus, na mà din, “Isaláббuanna su igkagi ka na madigárra. Sábbad
dád tô tuu madigár, tô dád Manama.
19 Isóddóran nu tô mga sugù ka Manama. Yakó ágmaté. Yakó áglibug. Yakó
ágtakó. Yakó ágtestigos ka bulaló tingód katô unawa yu. Yakó áglimbung.
Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà.”§
20 Igtaba tô manubù, na mà din, “Sir, igbánnalla katô langun tikud pô tô
délákka pa.”
21 Igsállág si Jesus tun kandin, asta dakál tô ginawa din kandin. Igkagi si
Jesus, na mà din, “Sábbad dád tô kailangan lumun nu. Ulì ka, asta barigyà nu
tô langun kaduwánnan nu. Tukid nu bággéyi tô salapì nu tun ta mga manubù
na ágkayù-ayuan.* Atin ka tô gó é lumun nu, duwán pulusán nu tun ta langit.
Na, lónód ka, asta tákkás ka kanak.”
22 Tô igdinág tô manubù katô igkagi i Jesus, igtammud sikandin, asta
igpanó na iranu, su dakál tô kaduwánnan din.
23 Na, igsérê-sérê si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na
mà din, “Mahirap tô kapasakup ka ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu
katô Manama!”
24 Isaláббuan tô mga disipulu din tingód katô igkagi din. Asal igkagi
puman si Jesus, na mà din, “Tuu mahirap tô kapasakup ka manubù tun ta
pagpangulu ka Manama!
25 Agad mahirap tô dakál mannanap na ágngadanan kamelyo na mukit tun
ta bóббó ka simat, asal tuu pa mahirap tô kapasakup katô ágkaduwánnan
manubù tun ta pagpangulu ka Manama.”
26 Na, tuu dan isaláббuan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Purisu ándà
palang manubù na makaluwà tikud tun ta supak ka Manama.”
27 Igsállág si Jesus tun kandan asta igkagi sikandin, na mà din, “Dì gó ni
malumu ka manubù, asal malumu ka Manama, su tô langun malumu ka
Manama.”
28 Igkagi si Pedro, na mà din, “Sikami, igtananan déd tô langun katô
kaduwánnan dé ébô mákkás ké áknikó.”
29 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù
na igtanan katô kaduwánnan din, mga kataladi din, innà din, ámmà din, mga
gabatà din, asta kinamát din ébô pasakup kanak asta ébô tuminurù katô
Madigár Gulitán,
30 tô gó tô makatanggap ka kadigárran áknganni na ginatus-gatus na
dakál pa ka tandingán katô igtananan din. Su bággayan sikandin ka mga
kaduwánnan, mga kataladi, mga innà, mga gabatà, asta mga kinamát. Agad
girrayatan sikandin áknganni, asal tun ta tapuri álló bággayan sikandin ka
kantayan na ándà ágtamanán.
31 Marapung tô mga manubù na ikóna áknganni makatapuri baling tun ta
tapuri álló. Tô mga manubù na ikatapuri áknganni makóna baling tun ta
tapuri álló.”†

---

§ **10:19** 10:19 Ahaán tô Exodo 20:12-16; Deuteronomio 5:16-20. * **10:21** 10:21 Ágkayù-ayuan, ó kabos, timawa. † **10:31** 10:31 Marapung tô mga manubù na ágkangadanan áknganni mabbabà baling é kamanubuan dan tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na mabbabà é kamanubuan áknganni kangadanan baling tun ta tapuri álló.

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din
Mar 10:32-34; Mat 20:17-19; Luc 18:31-34

32 Na, tô igpanó si Jesus tun ta Jerusalem, sikandin tô iguna tun ta dalan.
Isalábbuan tô mga disipulu din, asta imáddangan tô mga manubù na ikatalundug. Igpaglimud i Jesus tô sapulù duwa (12) disipulu din, asta igulit sikandin
ka ándin tô dumunggù tun kandin, na mà din,
33 "Na, madun kid tun ta Jerusalem. Sakán na Igpamanubù tô bággén tun ta
bállad katô mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga taratinurù ka sugù.
Pasábbadé dan kumagi na kailangan matayanna. Bággénna ikandan tun ta
bállad ka mga manubù na ánnà Judio.
34 Ngisiyanna ikandan, ilábbanna, lagpássánna, asta matayanna. Asal
mantéya puman tun ta ikatállu álló."

Tô duwa gabatà i Sebedeo
Mar 10:35-45; Mat 20:20-28

35 Na, igsadun tun ki Jesus tô duwa gabatà i Sebedeo na si Santiago asta si
Juan. Igkagi sikandan, na mà dan, "Sir, kakalyag dé na lumun nu para áknami
tô pamuyuán dé áknikó."
36 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ándin tô kakalyag yu na lumun ku para
ákniyu?"
37 Igkagi sikandan, na mà dan, "Tun ta pagpangulu nu, pónsad ké madani
tun áknikó, na sábbad dadan ta kawanan nu, asta sábbad dadan ta ibang nu."
38 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Ándà yu kasóddóri ka ándin tô igpa-
muyù yu. Makatiis kó katô kahirapan iring katô kahirapan na masig dán
dumunggù kanak? Makatiis kó katô ranu iring katô ranu na masig dán
dumunggù kanak?"‡
39 Igtaba sikandan, na mà dan, "Óó, makatiis ké."
Igkagi si Jesus, na mà din, "Matuman na dungguan kó gó katô kahirapan
na dumunggù kanak, asta dungguan kó gó katô ranu na dumunggù kanak.
40 Asal diya makatandô ákniyu ka makónsad kó madani kanak, su munsad
madani kanak tô mga manubù na taganà dán igsalin."
41 Na, tô igdinág tô sapulù (10) disipulu ka ándin tô igkagi dan tun ki Jesus,
isókó dan ki Santiago asta ki Juan.
42 Purisu igpaglimud i Jesus tô langun dan, asta igkagi sikandin, na mà
din, "Isóddóran yud na tun ta mga manubù na ánnà Judio, inalayun ágsugù tô
mga ágpangulun katô mga sakup dan. Inalayun ágsugù-sugù tô mallayat mga
manubù katô mga ágpanguluwan dan.
43 Asal dì mému ka makéring kó kandan. Su tô manubù tun ákniyu na imun
mallayat é kamanubuan, tô gó é kailangan imun na ágsuguánnán yu.
44 Asta tô manubù na imun pangulu yu, tô gó é kailangan mému na állang
katô langun.
45 Méring sikandin kanak na Igpamanubù, su igsadunna dini ánnà ébô
tabanganna katô manubù, asal igsadunna dini ébô tumabangnga katô mga
manubù. Ikataganà ad na matayan ébô tábbusán ku tô marapung manubù."

Ikakita tô bólóg na si Bartimeo
Mar 10:46-52; Mat 20:29-34; Luc 18:35-43

46 Na, igukit si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta lunsud ka Jerico, asta
tuu marapung tô mga manubù na igtákkás kandan. Tô igpanó dan tikud

‡ **10:38** 10:38 Tô gó é kóbadan ka kagi din, "Makénám kó tun ta mappait kopa ka ranu na masig kud inámman? Makapabunyag kó tun ta bunyag ka ranu na masig dán bunyagán kanak?"

tun ta Jerico, duwán bólóg na igunsad tun ta ligad ka dalan asta ágpamuyù. Ágngadanan sikandin ki Bartimeo na batà i Timeo.
47 Tô igdinág sikandin na si Jesus na taga Nazaret tô iglabé, igullaó
sikandin, na mà din, “Jesus, rubbad i David, kéduwiya!”
48 Marapung tô manubù na igsapad kandin, asta igkagi dan na kailangan
dì sikandin mótép. Asal ágrayan baling sikandin gullaó, na mà din, “Rubbad i
David, kéduwiya!”
49 Purisu igsódô si Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Angé yu
sikandin.”
Purisu igkangé dan sikandin, na mà dan, “Pasarig ka katô pusung nu.
Tindág ka, su igpakangé ka ikandin.”
50 Igtananan din tô kisì din, sékót sikandin igtindág, asta igpadani tun ki
Jesus.
51 Igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Ándin tô kakalyag nu na lumun ku
para áknikó?”
Igkagi tô bólóg, na mà din, “Sir, malyagga makakita.”
52 Igkagi si Jesus, na mà din, “Mému mulì ka. Inólian kad su igsarig ka
kanak.”
Tigkô dád ikakita dán sikandin, asta igtalundug sikandin ki Jesus tun ta
dalan.

11

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem
Mar 11:1-11; Mat 21:1-11; Luc 19:28-40; Juan 12:12-19

1 Na, tô igsadun dan tun ta Jerusalem, igpadani dan tun ta mga lunsud ka
Betpahe asta Betania na tun ta Pabungan ka Olibo. Igpóna i Jesus tô duwa
disipulu din, na mà din,
2 “Una kó tun ta lunsud. Ka dumunggù kó, kitanán yu tô nati ka asno* na
ándà pa kinnami sakayi ka manubù. Igikát tô nati, asal akas yu, asta pid yu
dini kanak.
3 Atin ka duwán manubù na minsà ákniyu ka manan ka igakas yu, kagiyi yu
na kailangan sakayan katô Áglangngagán, asta sékót din pólián.”
4 Na, igpanó dan, asta igkita dan tô asno na igikát tun ta luwà ka sállat ka
balé madani tun ta dalan, asta igakas dan.
5 Iginsà tô mga manubù na ágtindág dutun, na mà dan, “Manan ka igakas
yu tô nati?”
6 Igulit tô duwa disipulu tingód katô igkagi i Jesus kandan, asta ignunug
dan.
7 Na, igpid dan tô nati tun ki Jesus, igampas dan tô mga umpak dan tun ta
bókkóg katô nati, asta igsaké si Jesus.
8 Igsánnar katô marapung manubù tô mga umpak dan tun ta dalan na
ukitan din. Igtampád katô duma mga manubù tô mga daun ka palmera asta
igsánnar dan tun ta dalan.†
9 Igullaó tô langun manubù na igtákkás ki Jesus, agad tô ikóna asta tô
ikatalundug, na mà dan, “Durungán ta tô Áglangngagán! Durungán ta ni
igpapid katô Áglangngagán!
10 Madigár tô pagpangulu din na iring katô pagpangulu katô kamónaan ta
sayyan na si David. Durungán ta tô Manama tun ta langit!”‡

* **11:2** 11:2 Tô asno iring na kudà. † **11:8** 11:8 Tô gó é ágkémun dan ka tanggapán dan tô manubù na imun harì. ‡ **11:10** 11:9-10 Ahaán tô Salmo 118:25-26.

11 Na, igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem, asta igpanayun sikandin tun ta templo. Tô igsálláǵ din tô langun, igsadun sikandin asta tô sapulù duwa (12) disipulu din tun ta Betania, su masig dán ágsalláp tô álló.

Tô kayu igera na ándà buuy
Mar 11:12-14; Mat 21:18-19

12 Tô sállám dán, róggun igpanó dan tikud tun ta Betania, igballus si Jesus.
13 Tun ta madiyù, igkita din tô kayu igera na daunán, asta igsadun sikandin ébô mamasak ka buuy. Tô igdunggù sikandin, marag dád daun tô igkita din, su ándà pa dunggù tô timpo katô kabuuy ka igera.
14 Igkagi sikandin tun ta kayu, na mà din, “Tikud áknganni, ándà dán manubù na makakan ka buuy kani kayu ni.”
Igdináǵ katô mga disipulu tô igkagi din.

Tô madigár áglumun tun ta templo
Mar 11:15-19; Mat 21:12-17; Luc 19:45-48; Juan 2:13-22

15 Tô igdunggù dan tun ta Jerusalem, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igabug din tô langun manubù na ágbarigyà asta ágbayad tun ta plasa ka templo. Igbantang din tô mga lamisa katô mga manubù na ágbullas ka salapì,§ asta igbantang din tô gunsadanan katô mga manubù na ágbarigyà ka salapati.
16 Igsapadan din tô langun manubù na igpid ka kaduwánnan dan na gukit tun ta plasa ka templo.
17 Na, igtinurù sikandin, na mà din, “Mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Tô balé ku, tô gó é ágdasalanan katô langun manubù.’*
Asal igimu yud ni na gállássanan ka mga tulisan.”
18 Tô igdináǵ tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta katô mga tarat-inurù ka sugù katô igkagi i Jesus, igplano dan na matayan dan sikandin. Imáddangan dan ki Jesus, su isalábbuan tô langun manubù tingód katô ágtinuruán din.
19 Tô igsalláp dán tô álló, igpanó si Jesus asta tô mga disipulu din tikud tun ta Jerusalem.

Igangu tô kayu igera
Mar 11:20-26; Mat 21:20-22

20 Tô sállám dán, iglabé si Jesus asta tô mga disipulu din katô kayu igera, asta igkita dan na igangu dán agad tun ta dalid.
21 Ikasampát si Pedro, asta igkagi sikandin tun ki Jesus, na mà din, “Sir, sálláǵ nu! Igangu dán tô kayu igera na igkagiyan nu bani.”
22 Igkagi si Jesus, na mà din, “Kailangan sumarig kó ka Manama.
23 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka kumagi tô manubù kani pabungan na makangé asta malin tun ta dagat, ka dì ágduwa-duwa tô pusung din, asal ágbánnal sikandin na matuman tô kagi din, matuman gó malumu.
24 Purisu kumagiya ákniyu, atin ka ágdasal kó katô Manama, asta duwán pamuyuán yu, bánnal kó na matanggap yu, asta matuman para ákniyu.
25 Atin ka ágdasal kó, ka duwán duma manubù na ándà yu pa pasinsiyayi, pasinsiyayi yu gó sikandin ébô pasinsiyaan kó katô Ámmà yu na Manama tun ta langit.
26 [Atin ka dì yu pasinsiyaan tô duma manubù, dì kó pasinsiyaan katô Ámmà yu na Manama tun ta langit.]”

---

§ **11:15** 11:15 Ágbullas ka salapì; kailangan bullasán tô salapì ka ássa mga banuwa ébô duwán salapì na ággamitán tun ta templo. * **11:17** 11:17 Isaias 56:7; Jeremias 7:11.

Insà tingód katô igpapid ki Jesus
Mar 11:27-33; Mat 21:23-27; Luc 20:1-8

27 Na, igsadun puman si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta Jerusalem.
Róggun ágpanó-panó si Jesus tun ta plasa katô templo, igpadani tun ki Jesus tô
mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga taratinurù ka sugù, asta tô mga
ágtugállán ka Judio.
28 Iginsà sikandan, na mà dan, “Sadan é igtikudan katô langun na áglumun
nu? Sadan tô igpapid áknikó?”
29 Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán insà ku ákniyu. Atin ka makataba kó,
mulitta ákniyu ka sadan tô igpapid kanak.
30 Na, sadan tô igpapid ki Juan na munyag? Tô Manama, ó tô manubù?
Taba kó kanak.”
31 Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tô madigár taba dan kandin, na mà
dan, “Atin ka tumaba ki na Manama tô igpapid ki Juan, insaán ki ikandin na
manan ka ándà ki bánnal ki Juan.
32 Asal dì ki tumaba na manubù tô igpapid ki Juan.”
Tô gó é igkagi dan su imáddangan dan katô mga manubù na ilimud, su
ágpanámdám tô langun na bánnal propeta ka Manama si Juan.
33 Purisu igtaba dan ki Jesus, na mà dan, “Ándà dé kasóddóri.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Su ándà kó taba katô insà ku, diya pagsik mulit
ákniyu ka sadan tô igpapid kanak na lumumuwa katô áglumun ku.”

12

Panunggiringan tingód katô kinamát
Mar 12:1-12; Mat 21:33-46; Luc 20:9-19

1 Na, igulit i Jesus ni mga panunggiringan tun kandan, na mà din, “Duwán
sábbad manubù na duwán tanà na igpamulaan din ka paras. Igkoralan din
ni, asta igimu din tô garikanan ka buuy ka paras. Igpatindág din tô balé
na ágtómmónganan. Igpadóppónan din tô kinamát katô ássa mga taralumu ka
tanà, asta igsadun sikandin tun ta madiyù banuwa.
2 Tô igdunggù tô timpo na matássan dán tô buuy katô paras, duwán sábbad
állang na igpapid katô tigatun tun ta mga taradóppón ébô mangé katô buuy
na kandin bahin.
3 Asal igámmát dan tô állang, iglagpás dan, asta igpólì dan na ándà palang
piniddan din.
4 Duwán ássa állang na igpapid katô tigatun, asal iglagpás dan tô ulu din,
asta igpayayyà dan sikandin.
5 Duwán ássa állang na igpapid katô tigatun, asal igmatayan dan. Marapung
pa tô ássa mga állang na igpapid din tun kandan, asal duwán iglagpás dan, asta
duwán igmatayan dan.
6 Na, tun ta katapuriyan, igpapid din tô kandin batà na ágginawaan din, su
panámdám din na bánnalán dan tô kandin batà.
7 Asal igpatóngkóé tô mga taradóppón, na mà dan, ‘Ni gó é makatigatun kani
tanà ka maté tô ámmà din. Na, matayan ta sikandin ébô sikita tô makatigatun
kani tanà.’
8 Purisu igámmát dan sikandin, igmatayan dan, asta igguyud dan tô lawa
din tun ta luwà katô kinamát.”
9 Igkagi si Jesus, “Na, kagin ku ákniyu ka ándin tô lumun katô tigatun
kandan. Madun sikandin, matayan din tô madat mga taradóppón, asta
padóppónan din katô ássa mga manubù.”
10 Igkagi si Jesus, na mà din, “Iring na ándà kó gó basa kani kagi ka Manama,
na mà din,

“ ‘Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé, su kéman dan ka ándà
ágpulusán. Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu na tuu ágkailanganán
katô balé.
11 Madigár ni iglumu katô Áglangngagán, asta durungán ta sikandin.’ ”*
12 Na, tô igdinág dan katô igkagi i Jesus, isóddóran dan na sikandan tô
isugatan katô panunggiringan na igulit din. Purisu ámmáttán dan pád
sikandin, asal ándà dan ikému, su imáddangan dan katô mga manubù na
ágpaminág ki Jesus. Purisu igtananan dan sikandin, asta igpanó dan.

Insà tingód katô bayad ka buwis
Mar 12:13-17; Mat 22:15-22; Luc 20:20-26

13 Na, duwán mga Pariseo asta mga sakup i Herodes na igpapid katô mga
ágtugállán ka simbaan ka Judio tun ki Jesus. Ágpamasak dan ka dimanda dan
ukit katô ágkagin din.
14 Tô igdunggù dan tun ki Jesus, igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, isóddóran
dé na ágkasarigan ka, asta dì ka ágkapid ka panámdám ka mga manubù, su agad
ándin tô bónnóng ka manubù, bánnal tô ágtinuruán nu tingód katô kakalyag ka
Manama. Na, uliti ké. Atin ka mayad ké ka buwis tun ta emperador ka Roma,
lumapas ké ka mga sugù ka Manama? Kailangan mayad ké, ó dì?”
15 Asal isóddóran i Jesus na ánnà nángngà tô kakalyag dan tun ta saruwan
ka Manama. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Manan ka kuminnam kó
kanak? Pakita yu kanak tô salapì na bayad yu katô buwis ébô sállággán ku.”
16 Igpakita dan kandin tô salapì. Iginsà si Jesus, na mà din, “Sadan bónnóng
asta ngadan tô igtagù nit salapì?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Tô emperador ka Roma.”
17 Igkagi si Jesus, na mà din, “Bággé yu tun ta emperador tô nángngà bággén
yu tun ta emperador, asta bággé yu tun ta Manama tô nángngà bággén yu tun
ta Manama.”
Purisu isalábbuan dan gó kandin.

Insà tingód katô kantayan
Mar 12:18-27; Mat 22:23-33; Luc 20:27-40

18 Na, duwán mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus. Tô gó tô mga manubù
na ágtinurù na dì manté puman tô mga manubù na inaté dán. Iginsà dan ki
Jesus, na mà dan,
19 “Sir, igsugù si Moises áknita tingód katô lumun katô mga mataladi
gamama. Atin ka maté tô mama na ándà pa batà katô sawa din, tô kataladi
din kailangan kumalyag katô sawa katô inaté, na ipag din na ibalu, ébô ukit
kandin duwán mému batà para katô kataladi din na inaté.†
20 Na, duwán pittu mataladi gamama. Igkalyag tô kaké dan, asta inaté
sikandin na ándà pa batà din.
21 Purisu tô ikaduwa kataladi igkalyag katô bayi, asal inaté sikandin na
ándà pa batà din. Magunawa tô inému tun ta ikatállu mama
22 sippang tun ta ikapittu, su tô tagsábbad-sábbad katô pittu mataladi na
igkalyag katô bayi inaté langun na ándà palang batà dan. Tun ta katapuriyan,
inaté pagsik tô bayi.
23 Na, ulit nu áknami. Atin ka manté puman tô mga manubù, sadan tun ta
pittu mataladi tô bánnal duma katô bayi? Su igkalyag tô pittu dan kandin.”
24 Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán sayup yu, su ándà yu kagpátti tô kagi
ka Manama na igsulat, asta ándà yu kasóddóri ka ándin tô lumun ka Manama
ukit katô katulusan din.

---

* **12:11** 12:10-11 Salmo 118:22-23. † **12:19** 12:19 Ahaán tô Deuteronomio 25:5.

25 Ka antén puman ka Manama tô mga manubù, dì dan dán pakalyagé, su
iring dan dán katô mga panaligan ka Manama tun ta langit.
26 Tingód katô kanté puman ka Manama ka mga manubù, iring na ándà kó
gó basa tun ta libro na igsulat i Moises tingód ka igpakita tô Manama kandin
tun ta mabbabà kayu na igrágrág. Igkagi tô Manama kandin, na mà din,
“ ‘Sakán tô Manama na ágpangadapán i Abraham, i Isaac, asta i Jacob.’‡
27 Dì ágpangadap ka Manama tô mga manubù na ándà kantayan, asal tô mga
manubù na duwán kantayan, tô gó tô ágpangadap ka Manama. Purisu ánnà
nángngà tô kénagpát yu.”

Tô sugù na tuu ágkailanganán
Mar 12:28-34; Mat 22:34-40; Luc 10:25-28

28 Na, igpadani tô sábbad taratinurù ka sugù, asta igdinág din tô
tinóngkóan dan. Tô ikasóddór sikandin na madigár tô igtaba i Jesus kandan,
iginsà sikandin, na mà din, “Tun ta langun sugù, ándin sugui é una na
ágkailanganán?”
29 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ni gó tô sugù na una na ágkailanganán.
“ ‘Tô langun yu mga rubbad i Israel, paminág kó kanak. Tingód katô
Áglangngagán na Manama ta, tô dád gó tô Manama.
30 Ginawayi yu tô Áglangngagán na Manama yu tikud tun ta tibuk pusung yu,
tikud tun ta tibuk kantayan yu, tikud tun ta tibuk panámdám yu, asta tikud
tun ta tibuk bákkár yu.’§
31 Ni gó tô sugù na ikatalundug katô tagnà,
‘Ginawayi yu tô unawa yu na iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili.’*
Ándà dán ássa sugù na tuu pa ágkailanganán ka tandingán katô duwa sugù.”
32 Igkagi tô taratinurù, na mà din, “Sir, nángngà tô igkagi nu na tô dád gó tô
Manama, asta ándà dán ássa.†
33 Asta kailangan ginawaan ta sikandin tikud tun ta tibuk pusung ta, tikud
tun ta tibuk panámdám ta, asta tikud tun ta tibuk bákkár ta, asta kailangan
ginawaan ta tô unawa ta na iring katô kaginawa ta katô áknita sarili. Tô gó tô
tuu pa ágkailanganán ka tandingán katô paggóbbó ta katô mga mannanap na
bággén tun ta Manama.”‡
34 Tô ikasóddór si Jesus na mapandé tô taba din, igkagi sikandin, na mà din,
“Masig kad masakup tun ta pagpangulu ka Manama.”
Tikud katô álló tô, ándà palang manubù na igkinnam iginsà kandin.

Insà tingód katô Mesiyas
Mar 12:35-37; Mat 22:41-46; Luc 20:41-44

35 Na, róggun igtinurù si Jesus tun ta templo, igkagi sikandin, na mà din, “Tô
mga taratinurù ka sugù ágtinurù na rubbad i David tô Mesiyas.
36 Asal si David tô igpasulat katô Ugis Espiritu kani kagi,
“ ‘Igkagi tô Manama tun ta Áglangngagán ku: Unsad ka kannun ta kawanan
ku sippang ka manaluwa katô mga usig nu.’§
37 Purisu su si David tô igkagi na Áglangngagán din tô Mesiyas, pamánnun na
tô Mesiyas tô rubbad i David?”

Igkagi si Jesus tingód katô mga taratinurù ka sugù
Mar 12:37-40; Mat 23:1-12; Luc 20:45-47

Na, idayawan tô langun manubù na igpaminág ki Jesus.

---

‡ **12:26** 12:26 Exodo 3:6,15. § **12:30** 12:29-30 Deuteronomio 6:4-5. * **12:31** 12:31 Levitico 19:18.
† **12:32** 12:32 Ahaán tô Deuteronomio 6:4; 4:35; Isaias 45:21. ‡ **12:33** 12:33 Ahaán tô Deuteronomio
6:5; Levitico 19:18. § **12:36** 12:36 Salmo 110:1.

38 Tô igtinurù si Jesus, igkagi sikandin, na mà din, “Banté kó katô mga
taratinurù ka sugù. Atin ka ágpanó-panó dan, gumpak dan ka kapa, asta
malyag dan respetowan katô duma mga manubù tun ta plasa.
39 Malyag dan munsad tun ta madigár gunsadanan tun ta mga simbaan
ka Judio. Malyag dan munsad tun ta igpantaganà katô mga manubù na
mallayat é kamanubuan tun ta dakál kalimudan.
40 Sikandan tô gagó ka kaduwánnan katô mga gabayi balu. Ágtambunan dan
tô madat linumuwan dan ukit katô mallayat mga kadasal. Purisu tuu madat
tô supak na padungguán ka Manama kandan.”

Tô igbággé katô bayi balu
Mar 12:41-44; Luc 21:1-4

41 Na, igunsad si Jesus tun ta tubang katô ágtaguanan ka salapì na ágbággén
tun ta Manama tun ta templo. Igparimuya sikandin katô mga manubù na
ágdabù ka salapì. Marapung tô mga ágkaduwánnan na ágdabù ka dakál salapì.
42 Na, igdunggù tô sábbad ágkayù-ayuan bayi balu, asta igdabù sikandin ka
duwa dád kadakù na délák é lagà.
43 Igtawar i Jesus tô mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa dakál tô igbággé katô bayi balu ka
tandingán katô igbággé katô langun dan tun ta templo.
44 Su tô dád sobra tô igbággé katô langun dan, asal tô bayi balu, agad ágkayù-
ayuan sikandin, igbággé din tô langun ka salapì din, asta ándà palang isamà
tun kandin.”

13

Tigkanayan ka kahirapan
Mar 13:1-13; Mat 24:1-14; 10:17-22; Luc 21:5-19

1 Na, tô igpanó si Jesus tikud tun ta templo, igkagi tô sábbad disipulu din,
na mà din, “Sir, sállág nu, su madigár ágsállággán ni mga batu na iglabat, asta
madigár ágsállággán tô mga ássa-ássa balé!”
2 Igkagi si Jesus kandin, na mà din, “Ni mga ássa-ássa balé tun ta templo na
ágsállággán yu, dadattan tô langun, asta ándà palang sábbad batu masamà tun
ta bówwó katô ássa batu.”
3 Na, igsadun dan tun ta Pabungan ka Olibo na ikatubang katô templo.
Igunsad si Jesus, asta igpadani tun kandin si Pedro, si Santiago, si Juan, asta
si Andres na ándà duma manubù. Iginsà sikandan, na mà dan,
4 “Uliti ké. Kadángngan matuman tô igulit nu? Ándin tô kakilalaan na masig
dán matuman tô langun kani?”
5 Igkagi si Jesus, na mà din, “Banté kó ébô dì kó mapid.
6 Marapung tô mga manubù na mid ka ngadan ku, su mà kagi dan Mesiyas,
asta marapung tô mga manubù na mapid asta mákkás kandan.
7 Atin ka ágkadinággan yu na duwán mga gira tun ta madani asta tun ta
madiyù, yakó ágkamáddangan. Kailangan matuman pa yan, asal ánnà pa yan
tô ágtamanán.
8 Su marapung tô mga banuwa na pagiraé, asta sumulung tô mga sakup ka
sábbad harì katô mga sakup ka ássa harì. Duwán mga linug tun ta kaluwagan
kani banuwa, asta duwán ballus. Ni gó tô katigkanayan katô kahirapan na
dumunggù.
9 “Purisu banté kó, su paruudan kó, asta palagpássán kó tun ta mga
simbaan ka Judio. Piddán kó tun ta tubang ka mga gobernador asta mga harì
tingód katô kapasakup yu kanak ébô mulit kó kandan tingód kanak.

10 Tô dì pa dumunggù tô ágtamanán, ulit-ulitán pa ni Madigár Gulitán ébô
makasóddór tô langun manubù.
11 Atin ka piddán kó tun ta mga manubù na rumuud ákniyu, yakó ágkatanaan
tingód katô kagin yu kandan, su tô oras tô, bággayan kó ka kakatigan ébô
makataba kó kandan, su ánnà tikud tun ákniyu tô kagin yu, asal tikud tun ta
Ugis Espiritu.
12 Duwán mga manubù na pammát katô mga kataladi dan ébô matayan.
Duwán mga ámmà na pamaté katô mga gabatà dan. Duwán mga gabatà na
musig katô ámmà asta innà dan, asta pamatayan dan.
13 Karingasaan kó katô langun manubù tingód katô kapasakup yu kanak.
Asal matábbus tô manubù na makatiis katô langun kahirapan."

Makamáddang na kitanán tun ta templo
Mar 13:14-23; Mat 24:15-28; Luc 21:20-24

14 "Na, atin ka kitanán yu tô ágkaringasaan ka Manama na igtindág tun ta dì
nángngà tindággan (kailangan makagpát tô manubù na masa kani), kailan-
gan malaguy tô langun taga Judea, asta madun dan tun ta pabunganán.
15 Tô mga manubù na tun ta luwà katô balé dì mému makahu ébô mangé
ka kaduwánnan.
16 Tô mga manubù na áglumu tun ta kinamát dì mému makólì ébô mangé ka
gilisan dan.
17 Makédu-édu tô mga gabayi na mabáddás ó ágpasusu tô álló tô!
18 Dasal kó tun ta Manama ébô ánnà magánnó timpo tô kapalaguy yu.
19 Tuu madat tô kahirapan na dumunggù. Ándà palang kahirapan na tuu
pa madat tikud tun ta katigkanayan kani banuwa sippang áknganni, asta ándà
palang kahirapan na dumunggù na tuu pa madat ka tandingán kani.
20 Atin ka dì pabbabaán katô Áglangngagán tô kadugayan katô kahirapan,
maté tô langun manubù. Asal tingód katô mga manubù na igsalin ka
Manama, pabbabaán din tô kadugayan.
21 "Purisu atin ka duwán kumagi ákniyu, 'Na, dini dán tô Mesiyas!' ó duwán
kumagi, 'Taddô tô Mesiyas!' yakó ágbánnal kandan.
22 Su duwán mga manubù na mà kagi Mesiyas asta mà kagi propeta ka
Manama. Lumun dan tô mga pató asta mga kasalábbuan ébô mapid pád tô
mga manubù na igsalin ka Manama.
23 Purisu banté kó, su taganà a igulit ákniyu."

Lumónód si Jesus nit banuwa
Mar 13:24-27; Mat 24:29-31; Luc 21:25-28

24 "Atin ka mapángnga ni kahirapan, kumangittáng tô álló asta dì miló tô
bulan.
25 Mómpad tô mga karani asta makálláng tô langun tun ta langit.
26 Kitanán katô langun manubù tô kadunggù ku tun ta sagulapun, su
lumónódda na Igpamanubù na tákkássan katô katulusan ku asta katô tuu
séllaán ku.*
27 Papiddán ku tô mga panaligan ku na lumimud katô langun manubù na
igsalin ku tikud tun ta kaluwagan kani banuwa, agad ánda é góddóan dan."

Panunggiringan tingód katô kayu igera
Mar 13:28-31; Mat 24:32-35; Luc 21:29-33

28 "Na, paminág kó kani panunggiringan tingód katô kayu igera. Atin
ka kitanán yu tô kayu na gugbus asta ágdaun, kasóddóran yu na masig dán
dumunggù tô ágsánnang timpo.

* **13:26** 13:26 Ahaán tô Daniel 7:13.

29 Purisu atin ka kitanán yu tô katumanan katô igkagi ku ákniyu, kasóddóran
yu na masiggad lumónód.
30 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dì pa maté tô mga manubù áknganni,
matuman pa ni langun.
31 Mandà gó tô langit asta ni tanà, asal dì gó mandà tô langun ka kagi ku."

Kailangan tumaganà tô langun manubù
Mar 13:32-37; Mat 24:36-44

32 "Asal ándà palang manubù na ikasóddór ka ándin állawi ó urasi tô kalónód
ku. Ándà pagsik ikasóddór tô mga panaligan ka Manama tun ta langit. Agad
sakán na Batà ka Manama, ándà a ikasóddór, su Ámmà ku dád tô ikasóddór.
33 Purisu taganà kó, su ándà yu kasóddóri ka kadángngan dumunggù a.
34 Tô kalónód ku iring na manubù na madun tun ta madiyù banuwa. Tô dì
pa panó, duwán talan din tun ta langun ágsuguánnán din, su duwán lumun ka
tagsábbad-sábbad kandan sippang ka mulì sikandin. Suguán din tô manubù
na ágbanté tun ta sállat ka balé din, na mà din, 'Banté ka!'
35 Purisu taganà kó, su ándà yu kasóddóri ka kadángngganna dumunggù na
iring ka tigatun ka balé, agó kasalláp ka álló, ó tángngà ka dukilám, ó masig
dán ágkasállám, ó sállám. Purisu taganà kó,
36 agó tigkô lumónódda asta kitanán ku sikiyu na ágtudug.
37 Tô igkagi ku ákniyu, tô gó tô ágkagin ku tun ta langun manubù, na, taganà
kó."

14

Plano na matayan si Jesus
Mar 14:1-2; Mat 26:1-5; Luc 22:1-2; Juan 11:45-53

1 Na, duwa pa álló tô kadunggù katô Kalimudan Ka Kalabé asta tô kakan
katô mga Judio ka Pan Na Ándà Pagpatubù. Ágplano tô mallayat ka mga
pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù tingód katô lumun dan ébô
ámmáttán dan si Jesus na ándà duma manubù na makasóddór ébô matayan
sikandin.
2 Su igkagi sikandan, na mà dan, "Dì ta sikandin pammáttán dalám ka
kalimudan agó sumamuk tô langun manubù na inalayun ágpaminág kandin."

Igbusbusan si Jesus ka pamammut
Mar 14:3-9; Mat 26:6-13; Juan 12:1-8

3 Na, róggun dutun si Jesus ta lunsud ka Betania, igsadun sikandin tun ta
balé i Simon na inólian katô bógók din na téték. Róggun igkan dan, duwán bayi
na igpid ka pamammut na dakál é lagà na igimu tikud ka nardo asta igdalám
tun ta katiyà na alabastro. Igpadani tô bayi tun ki Jesus, igpássà din tô katiyà,
asta igbusbus din tô pamammut tun ta ulu i Jesus.
4 Na, duwán mga manubù na isókó, asta igpanámdám sikandan, na mà dan,
"Inólaan tô pamammut.
5 Madigár pád ka barigyaán ka sobra ka tállu gatus (300) abuk ka salapì
denario asta bággén tun ta mga ágkayù-ayuan."
Purisu igbuyas dan tô bayi.
6 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Pabayà yu ni bayi. Yakó ágbuyas kandin.
Madigár tô iglumu din kanak.
7 Inalayun duwán mga ágkayù-ayuan na mému yu tabangan. Agad
kadángngan na duwán kakalyag yu, mému kó makatabang kandan. Asal diya
móddô dini ákniyu ka ándà ágtamanán.

8 Iglumu kani bayi tô nángngà lumun din. Ukit ka kabusbus din katô
pamammut, igtaganà din ni lawa ku para katô kaláb̃báng kanak.
9 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Agad ánda é gulit-ulitan katô Madigár
Gulitán tun ta kaluwagan kani banuwa, ulitán tô iglumu din kanak. Dì
sikandin kalingawan."

Igtandô si Judas na pammáttán din si Jesus
Mar 14:10-11; Mat 26:14-16; Luc 22:3-6

10 Na, duwán sábbad tun ta sapulù duwa (12) disipulu i Jesus na ágngadanan
ki Judas Iscariote. Igsadun sikandin tun ta mallayat ka mga pangulu ka
templo ébô tumóngkô kandan tingód ka kapammát din ki Jesus.
11 Tô igdinág dan katô kagi din, idayawan dan, asta igtandô dan na duwán
salapì na bággén dan tun kandin. Purisu igangat si Judas ka madigár timpo
ébô pammáttán din si Jesus.

Kalimudan Ka Kalabé
Mar 14:12-21; Mat 26:17-25; Luc 22:7-14,21-23; Juan 13:21-30

12 Na, igdunggù tô tagnà álló ka kalimudan na ágkan tô mga Judio ka Pan Na
Ándà Pagpatubù. Tô gó tô álló na giyón dan tô nati ka karnero na ágsáddaán
dan dalám katô Kalimudan Ka Kalabé. Na, igpadani tô mga disipulu i Jesus
tun kandin, asta iginsà sikandan, na mà dan, "Ánda táppad tô kakalyag nu na
taganaan dé katô kannan katô Kalimudan Ka Kalabé?"
13 Purisu igsugù din tô duwa disipulu din, na mà din, "Sadun kó tun ta
Jerusalem, asta sumarán yu tô sábbad mama na igtiang ka bangà na ipánnù
ka wayig. Tákkás kó kandin.
14 Tô igahu sikandin tun ta balé, uliti yu tô tigatun katô balé, 'Iginsà tô
Taratinurù ka ánda táppad tô kannan din katô Kalimudan Ka Kalabé na duma
áknami na mga disipulu din.'
15 Pakitanán din ákniyu tô dakál kuwarto tun datas ka balé na igtaganà dán.
Tô gó é taganaan yu katô ágkannán ta."
16 Purisu igpanó tô duwa disipulu din, asta igsadun dan tun ta Jerusalem.
Igkita dan tô kuwarto na iring katô igulit i Jesus kandan, asta igtaganà dan tô
langun para katô Kalimudan Ka Kalabé.
17 Tô igsallá̱p dán tô álló, igsadun si Jesus asta tô sapulù duwa (12) disipulu
din.
18 Róggun ágkan dan, igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku
ákniyu. Duwán sábbad ákniyu na pammát kanak. Sikandin tô sábbad na ágkan
duma kanak."
19 Purisu tuu iranu tô pusung dan, asta iginsà tô tagsábbad kandan, na mà
dan, "Sakán?"
20 Igkagi si Jesus, na mà din, "Sikandin tô sábbad tun ta sapulù duwa (12)
ákniyu. Sikandin tô sábbad na ágtugán kanak.
21 Matéya na Igpamanubù, su tô gó é igsulat sayyan tingód kanak. Asal
makédu-édu tô manubù na pammát kanak! Tuu pa madigár kandin ka ándà
kamanubù."*

Tingód ka kamatayan katô Áglangngagán
Mar 14:22-26; Mat 26:26-30; Luc 22:15-20; 1Cor 11:23-25

22 Na, róggun ágkan dan, igkangé i Jesus tô pan, igpasalamat sikandin tun
ta Manama, igtáppik-táppik din tô pan, asta igbággé din tun kandan. Igkagi
sikandin, na mà din, "Tanggap yu ni pan, su ni gó ni lawa ku."

---

* **14:21** 14:17-21 Ahaán tô Salmo 41:9.

23 Igkangé din pagsik tô kopa, igpasalamat sikandin, igpénám din kandan,
asta iginám dan langun.
24 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ni ginámmán ni tô dipanug ku na ulaán para
katô marapung manubù. Ni gó tô ágpasóddór na duwán kapókit ka Manama
dutun ta mga manubù.
25 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Diyad muman minám kani ginámmán ta
sippang ka minámma katô mantu bino tun ta pagpangulu katô Manama.”
26 Na, igkanta dan tingód katô pagdurung dan ka Manama, asta igsadun
dan tun ta Pabungan ka Olibo.

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin
Mar 14:27-31; Mat 26:31-35; Luc 22:31-34; Juan 13:36-38

27 Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Kani ka dukilám,
tumanan tô langun yu kanak, su mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Pamatayan ku tô taradóppón, asta pasállabé tô mga karnero na igdóppónan
din.’†
28 Asal pángnga ka mantéya puman, muna a ákniyu tun ta Galilea.”
29 Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, “Agad tumanan tô langun dan, asal
diya gó tumanan áknikó.”
30 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó. Kani ka
dukilám ka dì pa makaduwa tô manuk mukkarà, makatállu ka mulun kanak.”
31 Asal maggát igkagi si Pedro, na mà din, “Agad matayanna duma áknikó,
asal diya mulun áknikó.”
Magunawa tô igkagi katô langun dan.

Igdasal si Jesus tun ta Getsemane
Mar 14:32-42; Mat 26:36-46; Luc 22:39-46

32 Na, igsadun dan tun ta lugar na ágngadanan Getsemane. Igkagi si Jesus
tun ta mga disipulu din, na mà din, “Unsad kó kannun róggun dumasalla.”
33 Igpatákkás din si Pedro, si Santiago, asta si Juan. Tuu iranu si Jesus,
mabággat tô pusung din,
34 asta igkagi sikandin, na mà din, “Tuu iranu ni pusung ku, iring na
matéya. Kannun kó dád, asal yakó ágtudug.”
35 Na, igpanayun si Jesus tun tóna na dì madiyù, iglangkáb sikandin tun
ta tanà, asta igdasal. Igpédu-édu sikandin na atin ka mému, dì pád sikandin
pókitán tun ta kahirapan na masig dán dumunggù kandin.
36 Igdasal sikandin, na mà din, “Ámmà, malumu nu tô langun. Yaka ágpókit
kanak tun ta kahirapan na masig dán dumunggù. Asal tuman nu tô áknikó
kakalyag, ánnà tô kanak kakalyag.”
37 Tô iglónód si Jesus tun ta mga disipulu din, igpantudug dan. Igánnó
din sikandan, asta igkagi sikandin ki Pedro, na mà din, “Simon, manan ka
igtudug ka? Isalábbuanna su ándà ka ikatiis ka sábbad dád oras.
38 Yakó ágtudug, asal dasal kó ébô dì kó matalu ka pagtintal. Tuu madigár tô
kakalyag ka pusung yu, asal malómét tô lawa yu.”
39 Igpanó puman si Jesus tun tóna, asta igdasal sikandin. Magunawa tô
igpamuyù din.
40 Iglónód puman si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkita din sikandan
na igpantudug, su tuu dan ágkatudugan. Ándà dan kasóddóri ka ándin tô taban
dan kandin.
41 Na, iglónód si Jesus tun kandan ka ikatállu, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Isalábbuanna su igpantudug kó puman asta igpaginawa kó. Na, nángngà

† **14:27** 14:27 Zacarias 13:7.

dán! Igdunggù dán tô oras na pammáttánna na Igpamanubù. Bággénna tun ta bállad katô mga manubù na masalà-salà.
42 Tindág kód su panó kid! Igdunggù dán tô manubù na pammát kanak."

Igámmát si Jesus
Mar 14:43-52; Mat 26:47-56; Luc 22:47-53; Juan 18:3-12

43 Róggun igkagi si Jesus, igdunggù si Judas na sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu. Marapung tô mga manubù na igtákkás kandin, asta igpid dan ka mga kampilan asta mga paglagpás. Igsugù dan katô mallayat ka mga pangulu ka templo, mga taratinurù ka sugù, asta mga ágtugállán ka Judio.
44 Taganà igpasóddór i Judas tô kakilalaan tun kandan, su igkagi sikandin, na mà din, "Tô manubù na adákkan ku, tô gó tô ágpamasakán yu. Ámmát yu asta bantayi yu tô kapid yu kandin."
45 Purisu sékót igpadani si Judas ki Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, "Sir!"
Asta igadák sikandin ki Jesus.
46 Purisu igámmát katô duma mga manubù si Jesus.
47 Asal duwán sábbad kadumaan i Jesus na igtagnus katô kampilan din, igtigbas din tô állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta ipangul tô talinga din.
48 Na, igkagi si Jesus kandan, na mà din, "Manan ka mámmát kó kanak ukit ka mga kampilan asta mga paglagpás? Ánnà a tulisan.
49 Álló-álló ágtinurù a tun ta plasa ka templo, asta diyan kó pagsik, asal ándà a ikiyu ámmátti. Asal kailangan matuman tô kagi ka Manama na igsulat tingód kanak."‡
50 Na, tô langun disipulu i Jesus igtanan kandin, asta igpalaguy dan.
51 Duwán sábbad mallaki na igtalundug ki Jesus, asta igpanapis dád sikandin ka mapputì óggét. Igámmát katô mga sundalo sikandin,
52 asal igtananan din tô tapis na igawidan dan, asta igpalaguy na ándà palang umpak din.

Igpid si Jesus tun ta ágruudanan katô templo
Mar 14:53-65; Mat 26:57-68; Luc 22:54-55,63-71; Juan 18:13-14,19-24

53 Na, igpid dan si Jesus tun ta balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Taganà igpalimudé tô mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga ágtugállán ka Judio, asta tô mga taratinurù ka sugù.
54 Igtalundug si Pedro, asal igpadiyù dád sikandin sippang ka igdunggù dan tun ta luwà ka balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Igunsad si Pedro duma katô mga tarabanté ka templo, asta iginadang sikandin tun ta apuy dan.
55 Na, tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô langun ágtugállán ka templo igpamasak ka mga testigos na mulaló tingód ki Jesus ébô duwán gunayan katô kamaté dan kandin. Asal ándà ikita dan.
56 Agad marapung tô mga manubù na igtestigos ka bulaló tingód kandin, asal ánnà magunawa tô igulit dan.
57 Duwán mga manubù na igtestigos ka bulaló tingód kandin, na mà dan,
58 "Igdinág dé tô igkagi din, na mà din, 'Makémuwa dumadat kani templo na igimu ka manubù, asta dalám ka tállu álló, patindággán ku tô ássa na dì imun ka manubù.' "§
59 Agad tô gó é igulit dan tingód kandin, asal ánnà magunawa tô igulit dan.

‡ **14:49** 14:49 Ahaán tô Isaias 50:6; 53:2-11. § **14:58** 14:58 Ahaán tô Juan 2:19-22.

60 Igtindág tô tuu mallayat ka pangulu ka templo tun ta tángngaán dan, asta
iginsà sikandin ki Jesus, na mà din, “Ándin é taba nu? Bánnal tô igkagi kani
mga manubù?”
61 Asal ándà gó taba si Jesus. Iginsà tô tuu mallayat ka pangulu ka templo,
na mà din, “Sikuna gó tô Mesiyas na Batà ka Manama?”
62 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán gó, asta kumita kó kanak na Ig-
pamanubù na gunsad dadan tun ta kawanan katô Matulus Manama ébô
manguluwa duma kandin. Tákkássanna katô mga sagulapun tun ta langit.”*
63 Purisu igbissé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo tô umpak din
tingód ka sókó din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ándà dán kailangan na
ulitan ki pa ka duma manubù tingód kandin.
64 Igdinág tad na igpagunawa sikandin katô Manama. Na, ándin é ruud yu
tingód kandin?”
Igkagi tô langun dan na kailangan matayan sikandin.
65 Na, duwán pira na igiláb kandin, igbagkássan dan tô mata din, igsuntuk
dan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Na, uliti ké ka sadan tô igsuntuk
áknikó!”†
Igsuntuk kandin tô mga tarabanté ka templo.

Igbulun i Pedro si Jesus
Mar 14:66-72; Mat 26:69-75; Luc 22:54-62; Juan 18:15-18,25-27

66 Róggun dutun si Pedro ta luwà ka balé, duwán sábbad bayi na állang katô
tuu mallayat ka pangulu ka templo na igukit dutun.
67 Tô igkita sikandin ki Pedro na ginadang tun ta apuy, igsállág sikandin ki
Pedro asta igkagi sikandin, na mà din, “Sikuna pagsik tô kadumaan i Jesus
na taga Nazaret.”
68 Asal igbulun si Pedro, na mà din, “Ándà ku kagpátti. Ándà sóddór ku
tingód katô igkagi nu.”
Na, igalin si Pedro madani tun ta sállat [asta igukkarà tô manuk].
69 Igkita tô bayi ki Pedro, asta igkagi puman sikandin tun ta duma mga
manubù, na mà din, “Ni manubù ni sábbad disipulu din.”
70 Asal igbulun puman si Pedro.
Ándà kadugé, duwán puman duma mga manubù na igkagi ki Pedro, na mà
dan, “Bánnal gó sikuna tô sábbad kadumaan din, su taga Galilea ka.”
71 Asal igsapà gó si Pedro, asta igkagi sikandin, na mà din, “Agad matéya pa,
ándà ku gó kilalayi tô manubù na ágkagin yu.”
72 Tigkô dád igukkarà tô manuk ka ikaduwa. Purisu isampáttan i Pedro tô
taganà igkagi i Jesus na makatállu sikandin mulun ki Jesus ka dì pa mukkarà
tô manuk ka makaduwa. Na, tuu gó igsággó sikandin.

15

Igpid si Jesus tun ki Pilato
Mar 15:1-5; Mat 27:1-2,11-14; Luc 23:1-5; Juan 18:28-38

1 Na, tuu pô sállám, igpatóngkóé tô langun ka mallayat ka mga pangulu ka
templo, tô mga ágtugállán ka Judio, asta tô mga taratinurù ka sugù. Igbagkás
dan tô bállad i Jesus, asta igpid dan sikandin tun ki Pilato.
2 Iginsà si Pilato ki Jesus, na mà din, “Sikuna tô Harì ka mga Judio?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Óó. Bánnal tô igkagi nu.”

---

* **14:62** 14:62 Ahaán tô Daniel 7:13. † **14:65** 14:65 Ahaán tô Lucas 22:64.

3 Na, marapung tô dimanda katô mallayat ka mga pangulu ka templo tingód ki Jesus.
4 Igkagi si Pilato, na mà din, “Marapung tô dimanda dan tingód áknikó. Ándà mataba nu kandan?”
5 Asal ándà gó taba si Jesus. Purisu isalábbuan si Pilato.

Igruudan si Jesus na matayan
Mar 15:6-15; Mat 27:15-26; Luc 23:13-25; Juan 18:39-19:16

6 Na, kada ámmé dalám ka Kalimudan Ka Kalabé, duwán ágkémun katô gobernador na ágpaluwaán din tô sábbad manubù na igpriso, agad sadan tô salinán katô langun manubù.
7 Na, duwán mga igpriso su igatu dan ka gobyerno asta duwán igmatayan dan. Duwán sábbad tun kandan na ágngadanan ki Barabas.
8 Marapung tô mga manubù na igpadani tun ki Pilato, asta igpamuyù dan na paluwaán din tô igpriso, su tô gó é ágkémun din.
9 Purisu iginsà si Pilato, na mà din, “Kakalyag yu na paluwaán ku tô Harì ka mga Judio?”
10 Tô gó é igkagi i Pilato, su isóddóran din na igpammát tô mallayat ka mga pangulu ka templo ki Jesus su gingà dan dád kandin.
11 Asal tô mallayat ka mga pangulu ka templo igsutsut katô ilimud mga manubù ébô paluwaán din baling si Barabas.
12 Iginsà puman si Pilato, na mà din, “Pamánnun ku tô manubù na ágtawarán yu na Harì ka mga Judio?”
13 Igullaó puman sikandan, na mà dan, “Papansali nu sikandin tun ta krus!”
14 Iginsà si Pilato, na mà din, “Manan? Ándin é iglumu din na madat?”
Asal igtuu baling igmabákkár tô kóllaó dan, na mà dan, “Pamatayi nu sikandin! Papansali nu sikandin tun ta krus!”
15 Purisu igpaluwà i Pilato si Barabas tikud tun ta prisowan, su kakalyag din na kadayawan tô marapung manubù. Igpalagpás din si Jesus, asta igbággé din tun ta mga sundalo ébô pansalan tun ta krus.

Igbuyas-buyas katô mga sundalo si Jesus
Mar 15:16-20; Mat 27:27-31; Juan 19:2-3

16 Na, igpid katô mga sundalo si Jesus tun dalám ka balé katô gobernador, asta iglimud dan tô langun kadumaan dan na mga sundalo.
17 Igumpakan dan sikandin ka mallutù umpak iring katô gumpakán ka harì. Igpákkù dan tô dugin balagán, asta tô gó é igkorona dan tun ta ulu din.
18 Mà kagi ágtanggap dan ka harì, na mà dan, “Durungán ka na Harì ka mga Judio!”
19 Iglagpás dan tô ulu din ka balakayu, asta igilábban dan sikandin. Iglingkóód dan tun ta saruwan din iring na karespeto dan ka harì.
20 Pángnga igbuyas-buyas dan kandin, iglusut dan tô mallutù umpak tikud tun kandin, asta igpómpak dan puman ki Jesus tô kandin umpak. Igpid dan sikandin ébô pansalan tun ta krus.

Igpansalan si Jesus tun ta krus
Mar 15:21-32; Mat 27:32-44; Luc 23:26-43; Juan 19:17-27

21 Na, duwán sábbad taga Cirene na ágngadanan ki Simon na ámmà i Alejandro asta i Rufo. Mantu sikandin igdunggù tikud tun ta kinamát. Igpirit dan sikandin igpatiang katô krus na pansalan ki Jesus.
22 Igpid dan si Jesus tun ta lugar na ágngadanan Golgota. (Tô kóbadan, “Bóngóbóngó.”)

23 Igbággé dan ki Jesus tô bino na igbaláttan ka bawì na ágngadanan mira,*
asal ándà din inámmi.
24 Igpansalan katô mga sundalo si Jesus tun ta krus. Igtalad-talad dan tô
umpak din ukit ka ripa ébô kasóddóran dan ka ándin tô piddán katô tagsábbad-
sábbad kandan.†
25 Tô mga alas nuybe ka sállám, igpansalan dan sikandin tun ta krus.
26 Duwán igsulat tingód katô dimanda kandin, na ágkabasa, "TÔ HARÌ KA
MGA JUDIO."
27 Madani tun ki Jesus, duwán duwa tulisan na igpansalan tun ta duwa
krus, tô sábbad dadan tun ta ibang din asta tô sábbad dadan tun ta kawanan
din.
28 [Purisu ituman tô kagi ka Manama na igsulat sayyan,
"Péringán sikandin katô mga masalà-salà."‡]
29 Tô mga manubù na iglabé dutun, igkiring-kiring dan na igbuyas-buyas
kandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Atin ka sikuna tô makému duma-
dat katô balé ka Manama, asta patindággán nu puman dalám ka tállu álló,
30 tabangi nu tô áknikó sarili, asta pónóg ka tikud dun ta krus!"
31 Igbuyas-buyas pagsik tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga
taratinurù ka sugù. Igkagi sikandan, na mà dan, "Igtabangan din tô duma
mga manubù ébô dì dan maté. Asal dì sikandin makatabang katô kandin
sarili ébô dì maté.
32 Mólà pa ka mónóg tô Mesiyas na Harì ka mga rubbad i Israel tikud tun ta
krus ébô kitanán ta asta mamaké ki kandin."§
Igbuyas-buyas pagsik tô duwa manubù na igpansalan tun ta krus duma
kandin.

Inaté si Jesus
Mar 15:33-41; Mat 27:45-56; Luc 23:44-49; Juan 19:28-30

33 Na, tô malássád dán tô álló, igmangittáng tô kaluwagan kani banuwa
dalám ka tállu oras.*
34 Tô mga alas tres dán ka mapun, igullaó si Jesus, na mà din, "*Eloi, Eloi,*
lama sabaktani?" Tô kóbadan, "Manama ku, Manama ku, manan ka igpabayà
a ikuna?"†
35 Tô igdinág tô duma mga manubù kandin, igkagi sikandan, na mà dan,
"Na, igtawar sikandin ki Elias na propeta ka Manama sayyan."
36 Duwán sábbad manubù na igpalaguy, igkangé ka espungha, asta igarám
tun ta bino na igbaláttan ka wayig. Igtakós din tun ta balakayu asta igpadatas
tun ta babbà i Jesus.‡ Duwán igkagi, na mà din, "Pabayà nu sikandin, su
sállággán ta ka dumunggù si Elias ébô mangé kandin."
37 Igullaó si Jesus, asta inaté sikandin.
38 Tigkô dád itángngà tô tabir§ tun ta tángngaan katô templo. Itángngà tikud
tun datas sippang tun ta asag.
39 Na, duwán kapitan ka mga sundalo na igtubang ki Jesus. Tô igkita
sikandin katô kamatayan i Jesus, igkagi sikandin, na mà din, "Bánnal gó na
Batà sikandin ka Manama!"

---

* **15:23** 15:23 Bággén dan pád ki Jesus tô mira ébô dì sikandin makariyu ka masakit. † **15:24** 15:24 Ahaán tô Salmo 22:18. ‡ **15:28** 15:28 Isaias 53:12. § **15:32** 15:31-32 Ahaán tô Salmo 22:7-8. * **15:33** 15:33 Dalám ka tállu oras, ó sippang ka alas tres ka mapun. † **15:34** 15:34 Ahaán tô Salmo 22:1. ‡ **15:36** 15:36 Ahaán tô Salmo 69:21. § **15:38** 15:38 Tô ágngadanan "tabir" iring na kurtina na tuu makáppal tun ta tángngaan katô templo ka Jerusalem. Itángngà tô tabir su ukit ka kamatayan i Jesus, mému gó makapadani tô langun manubù tun ta Manama.

40 Duwán pagsik mga gabayi tun ta madiyù puri na ikakita katô ilumu. Tô
mga igapil kandan si Maria na taga Magdala, si Salome, asta si Maria na innà
katô mallaki na si Santiago asta si Jose.
41 Sikandan tô taganà igtákkás ki Jesus dutun ta probinsya ka Galilea asta
igtabang kandin. Duwán pagsik marapung duma mga gabayi na igtákkás ki
Jesus sippang tun ta Jerusalem.

Tô kalábbáng ki Jesus
Mar 15:42-47; Mat 27:57-61; Luc 23:50-56; Juan 19:38-42

42-43 Na, tô mapun dán, igdunggù si Jose na taga Arimatea. Sikandin tô
sábbad igrespetowan membro ka ágruudanan, asta giman sikandin katô pag-
pangulu ka Manama. Tô ándà pa dunggù tô álló ka kapaginawa, igpabákkár
din tô pusung din, igsadun tun ki Pilato, asta igpamuyù din tô lawa i Jesus
ébô lábbángngán din.
44 Tô igdinág si Pilato na inaté dán si Jesus, isaláббuan sikandin. Purisu
igpakangé din tô kapitan ka sundalo, asta iginsà ka inaté dán si Jesus.
45 Tô igulit tô kapitan na inaté dán gó, ignunug si Pilato na mému kangén i
Jose tô lawa.
46 Purisu igbálli si Jose ka mapputì óggét, igkangé din tô lawa i Jesus tikud
tun ta krus, asta igtángngás din katô mapputì óggét. Iglábbáng din tun ta
lábbáng na igpému tun ta pangpang. Iglilid din tô dakál batu na pagsagpáng
katô lábbáng.
47 Si Maria na taga Magdala asta tô sangé din si Maria na innà i Jose tô igkita
katô iglábbángngan ki Jesus.

16

Inanté puman si Jesus
Mar 16:1-8; Mat 28:1-8; Luc 24:1-12; Juan 20:1-10

1 Na, pángnga katô álló ka kapaginawa, igpatákkássé si Maria na taga
Magdala, asta tô sangé din si Maria na innà i Santiago, asta si Salome. Igbálli
dan ka pamammut ébô duwán busbusán dan tun ta lawa i Jesus.
2 Tô álló ka Linggo, igsállám dan igsadun tun ta lábbáng.
3 Tô ándà dan pa dunggù, igpénsaé sikandan, na mà dan, “Sadan tô lumilid
katô batu na igsagpáng katô lábbáng ébô makahu ki?”
4 Na, tô igsállág dan, igkita dan na taganà dán ililid tô batu na igsagpáng.
Tuu dakál tô batu.
5 Tô igahu dan tun ta lábbáng, igkita dan tô mallaki na igunsad dadan tun ta
kawanan asta igumpak ka kapa na tuu mapputì. Imáddangan tô mga gabayi.
6 Na, igkagi sikandin, na mà din, “Yakó ágkamáddangan. Isóddóran ku na
igpamasak kó ki Jesus na taga Nazaret na igpansalan tun ta krus. Ándà dini
su inanté dán puman sikandin. Sállág yu ni igpadággaan kandin.
7 Asal panó kó asta uliti yu tô mga disipulu din asta si Pedro na ikóna dán si
Jesus igsadun tun ta probinsya ka Galilea. Kitanán yu sikandin dutun, su tô
gó é igkagi din ákniyu.”
8 Purisu igluwà dan tikud tun ta lábbáng, asta igpalaguy dan, su igkárkár
dan asta isaláббuan dan. Ándà palang manubù na igulitan dan su imáddangan
dan.

Igpakita si Jesus ki Maria na taga Magdala
Mar 16:9-11; Mat 28:9-10; Juan 20:11-18

9 [Na, tô inanté puman si Jesus tô tuu sállám ka Linggo, si Maria na taganà
igpaluwaan ka pittu madat espiritu tô una igpakitaan i Jesus.

10 Igsadun si Maria tun ta mga disipulu i Jesus na iranu asta igsággó, asta
igulit sikandin tingód katô igkita din.
11 Tô igdinág dan na inanté puman si Jesus asta igkita si Maria kandin, ándà
dan bánnal.

Igpakita si Jesus tun ta duwa disipulu din
Mar 16:12-13; Luc 24:13-35

12 Na, tô igpanó tô duwa disipulu tun ta pabunganán, igpakita si Jesus tun
kandan, asal ipalin tô bónnóng din.
13 Iglónód dan tun ta Jerusalem, asta igulit dan katô duma mga disipulu din,
asal ándà dan bánnal kandan.

Igpapanó i Jesus tô mga disipulu din
Mar 16:14-18; Mat 28:16-20; Luc 24:36-49; Juan 20:19-23; Lumu 1:6-8

14 Na, igpakita si Jesus tun ta sapulù sábbad (11) mga disipulu din róggun
igkan dan. Igsawé si Jesus kandan su ándà dan bánnal asta matággas tô ulu
dan, su ándà dan bánnal katô mga manubù na ikakita kandin pángnga inanté
puman sikandin.
15 Na, igkagi si Jesus, na mà din, "Sadun kód tun ta kaluwagan kani banuwa,
asta ulit-ulit yu tô Madigár Gulitán tingód kanak tun ta langun manubù.
16 Tô manubù na mamaké asta pabunyag, tábbusán sikandin tikud tun ta
salà. Asal tô manubù na dì mamaké, supakan sikandin.
17 Ni gó tô mga kasalábbuan na lumun katô mga manubù na ágpamaké
kanak. Paluwà dan katô madat mga espiritu tikud tun ta manubù ukit ka
ngadan ku. Kumagi dan ka ássa-ássa mga kinagiyan.
18 Atin ka makawid dan ka áppuy, atin ka makénám dan ka pakélu, dì dan
mamánnu. Atin ka dappánnan dan tô mga ágkabógókan, kólian gó sikandan."

Ibatun si Jesus tun ta langit
Mar 16:19-20; Luc 24:50-53; Lumu 1:9-11

19 Na, pángnga igkagi tô Áglangngagán na si Jesus kandan, ibatun sikandin
tun ta langit, asta igunsad dadan tun ta kawanan katô Manama.
20 Na, igpanó tô mga disipulu i Jesus tikud tun ta Jerusalem, asta igulit-
ulit dan katô kagi ka Manama tun ta kaluwagan ka banuwa, agad ánda é
igsadunan dan. Igtabangan dan katô Áglangngagán, asta igpasóddór din na
bánnal tô igtinurù dan ukit katô mga kasalábbuan na iglumu dan. Matuman
ni!]

Ni Madigár Gulitán Tingód Ki Jesu-Cristo Na Igsulat I Lucas

Una Basan

Si Lucas tô ngadan katô manubù na igsulat kani libro. Judio tô langun duma manubù na igsulat ka mga libro tun ta Bibliya, asal ánnà Judio si Lucas, su Griego sikandin.

Doktor si Lucas, asta dakál tô isóddóran din. Ágpararaké si Lucas asta si Pablo. Si Lucas tô sábbad manubù na igtákkás ki Pablo dalám katô kasadun din tun ta marapung mga banuwa ébô mulit-ulit katô kagi ka Manama.

Igsulat i Lucas ni libro, asta igpapid din tun ki Teofilo na sábbad ágkabantug manubù na Griego. Si Lucas tô igsulat pagsik katô libro na ágngadanan "Mga Lumu Katô Mga Apostoles."

Nit libro na igsulat i Lucas, igulit din tingód katô Batà ka Manama na Igpamanubù ébô makaluwà ki tikud tun ta salà. Igulit i Lucas tô tingód katô tabang i Jesus ka mga manubù na ibógókan, asta ihirapan, asta masalà-salà. Igulit i Lucas tô tingód ki Jesus tikud katô kapamasusu kandin sippang tun ta kamaté din asta kanté din puman.

1 Madigár rarak ku Teofilo:
Marapung dán tô mga manubù na igsulat tingód katô inému dini áknita.
2 Tô igsulat dan, tô gó é igulit katô mga manubù na igkita katô langun
linumuwan i Jesus tikud tun ta katigkanayan, asta igulit-ulit dan áknami tô
kagi katô Áglangngagán.
3 Madigár rarak ku, igahà ku tô langun linumuwan din tikud tun ta
katigkanayan. Purisu igpanámdámma na kailangan tapidán ku asta sulatán
ku tô langun para áknikó
4 ébô kasóddóran nu na bánnal gó tô mga igtinurù áknikó.

Igpakita tô panaligan ka Manama ki Zacarias

5 Dángngan, dalám katô igharì si Herodes tun ta probinsya ka Judea, duwán
sábbad pangulu ka templo na ágngadanan ki Zacarias. Sikandin tô sábbad
pangulu ka templo na sakup ka grupo i Abias. Duwán sawa i Zacarias
na ágngadanan ki Elisabet na sábbad rubbad i Aaron na pangulu ka templo
sayyan.
6 Idayawan tô Manama kandan duwa, su nángngà tô áglumun dan tun ta
saruwan ka Manama. Ágbánnal dan katô langun sugù katô Áglangngagán.
7 Ándà palang batà dan, su dì ágbatà si Elisabet, asta tugál dan dán duwa.
8 Duwán sábbad álló na iglumu si Zacarias tun ta templo, su tô gó tô mga álló
ka kalumu katô grupo na isakupan din tun ta templo.
9 Tô ágkémun katô mga pangulu ka templo, igripa dan ka sadan tun kandan
tô gumóbbó ka pamammut, asta si Zacarias tô isalin ukit ka ripa.* Purisu
igahu sikandin tun ta templo katô Áglangngagán.
10 Róggun na ággóbbó sikandin katô pamammut tun dalám, marapung tô
mga manubù na ágdasal tun ta luwà.
11 Duwán sábbad panaligan katô Áglangngagán na igpakita ki Zacarias tun ta
ággóbbówanan katô pamammut dadan tun ta kawanan.

* **1:9** 1:9 Su marapung tô mga pangulu ka templo, tô gó igripa dan ka sadan é gumóbbó katô pamammut. Iring na makasábbad dád gumóbbó tô tagsábbad-sábbad pangulu tun ta tibuk kantayan din.

12 Tô igkita si Zacarias katô panaligan, igkállas sikandin, asta imáddangan.
13 Asal igkagi tô panaligan, na mà din, “Zacarias, yaka ágkamáddangan.
Igdinág dán ka Manama tô áknikó dasalán, su duwán batà nu mama na
pamasusun katô sawa nu na si Elisabet. Kailangan ngadanan nu sikandin
ki Juan.
14 Tuu ka gó kadayawan, asta marapung tô mga manubù na kadayawan
tingód katô kapamasusu kandin,
15 su imun sikandin mabantug tun ta saruwan katô Áglangngagán. Dì gó
minám sikandin ka bino ó agad ándin tô ginámmán na pakalasing. Agad tô dì
pa sikandin mapamasusu, kapánnuan sikandin katô Ugis Espiritu.
16 Ukit kandin, marapung tô mga rubbad i Israel na lumónód tun ta
Áglangngagán dan na Manama.
17 Muna sikandin katô Áglangngagán, asta duwán katulusan din ébô mulit-
ulit ka kagi katô Áglangngagán iring ki Elias na propeta katô Áglangngagán
sayyan. Ukit kandin, duwán kasunayan katô mga ámmà asta gabatà, asta tô
mga manubù na dì ágbánnal ka Manama, palónódán tô panámdám dan tun ta
katallángngan ébô makataganà dan ka kadunggù katô Áglangngagán.”
18 Igkagi si Zacarias tun ta panaligan, na mà din, “Pamánnun ku ka kasóddór
tô katumanan kani ágkagin nu kanak? Su tugállad, asta tugál dán tô sawa ku.”
19 Igtaba tô panaligan, “Sakán si Gabriel, asta inalayunna ágtindág tun
ta saruwan ka Manama. Igpapidda ikandin dini áknikó ébô pasóddórán ni
madigár gulitán áknikó.
20 Na, tikud áknganni, mómmó ka, su ándà ka bánnal katô igkagi ku áknikó.
Dì ka makakagi sippang ka dumunggù tô álló na matuman ni igkagi ku, su
matuman gó ni tun ta nángngà álló.”
21 Na, tô mga manubù tun ta plasa katô templo, igangat dan katô kaluwà i
Zacarias, asta isalábbuan dan su idugé sikandin tun dalám.
22 Tô igluwà sikandin tikud tun ta templo, dì dán sikandin pakakagi.
Purisu isóddóran dan na duwán igpakita katô Manama kandin tun dalám katô
templo. Asal marag dád sikandin ágsingyas ukit ka bállad din, su inómmó dán.
23 Pángnga iglumu si Zacarias tun ta templo, igulì sikandin tun ta balé din.
24 Ándà kadugé, igmabáddás tô sawa i Zacarias na si Elisabet. Dalám ka lima
bulan, ándà sikandin luwà tun ta balé din.
25 Igkagi sikandin, na mà din, “Inéduwan gó tô Áglangngagán kanak. Igkangé
din dán dini kanak tô kayyaan ku, su sippang áknganni ándà a ikabatà.”

Igpasóddór tô tingód katô kapamasusu ki Jesus

26 Tô ánnám dán bulan tô gátták i Elisabet, igpapid ka Manama tô panaligan
din na si Gabriel tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka probinsya ka Galilea.
27 Duwán sábbad bayi na ándà pa kalayuki† na ágngadanan ki Maria. Duwán
banà din na ágngadanan ki Jose na sábbad rubbad i Harì David sayyan.
28 Tô igdunggù si Gabriel tun ki Maria, igkagi sikandin, na mà din, “Ka-
dayawan ka! Ágkéduwan tô Áglangngagán áknikó, asta ágtákkássan ka ikandin!”
29 Isalábbuan si Maria tingód katô igkagi katô panaligan. Igpanámdám
sikandin ka ándin tô kóbadan kani.
30 Igkagi tô panaligan, na mà din, “Maria, yaka ágkamáddangan, su inéduwan
tô Manama áknikó.
31 Kumabáddás ka, asta duwán batà mama na pamasusun nu, asta
ngadanan nu tô batà ki Jesus.

† **1:27** 1:27 Sábbad bayi na ándà pa kalayuki; tun ta kinagiyan ka English, “virgin.”

32 Mabantug sikandin, asta tawarán sikandin na Batà ka Manama na Tuu
Mallayat. Imun katô Áglangngagán na Manama sikandin na harì iring katô
kamónaan din sayyan na si David.
33 Mangulu sikandin katô langun rubbad i Jacob sippang ka ándà
ágtamanán. Ándà dán ágtamanán katô pagpangulu din."
34 Igkagi si Maria tun ta panaligan, na mà din, "Ándà pa duma ku. Purisu
pamánnun na mému ni?"
35 Igtaba tô panaligan, na mà din, "Sunnadan ka katô Ugis Espiritu, asta
tabangan ka ukit katô katulusan ka Manama na Tuu Mallayat. Purisu tô batà
na pamasusun nu, ándà salà din, asta tawarán sikandin na Batà ka Manama.
36 Na, paminág ka kanak. Tô gakád nu na si Elisabet, agad isóddóran ka
mga duma na dì sikandin matà su tugál dán sikandin, asal igmabáddás dán
sikandin ka ánnám bulan,
37 su ágkému katô Manama tô langun."
38 Igkagi si Maria, na mà din, "Inalayunna ágbánnal katô Áglangngagán. Mólà
pa na matuman dini kanak tô igkagi nu."
Na, igiwà tô panaligan.

Igahà i Maria si Elisabet

39 Ándà kadugé, sékót si Maria igsadun tun ta pabungan sippang tun ta
sábbad lunsud na sakup ka probinsya ka Judea.
40 Igahu si Maria tun ta balé i Zacarias, asta igpangumusta sikandin ki
Elisabet.
41 Tô igdinág si Elisabet katô kapangumusta i Maria, igkálláng-kálláng tô
batà tun dalám katô gátták din, asta ipánnuan si Elisabet katô Ugis Espiritu.
42 Purisu igkagi si Elisabet ka mabákkár, na mà din, "Tun ta langun gabayi,
inéduwan tô Manama áknikó ka tandingán kandan, asta inéduwan tô Manama
katô pamasusun nu!
43 Dakál gó tô dayó ku su igahà a katô innà katô Áglangngagán ku.
44 Tô igdinágga katô kapangumusta nu, agad tô batà tun dalám katô gátták
ku idayawan asta igkálláng-kálláng.
45 Ágkadayawan ka su igbánnal ka na tumanán katô Áglangngagán tô igkagi
din áknikó."

Igdurung i Maria tô Manama

46 Na, igkagi si Maria, na mà din, "Ágdurungán ku tô Áglangngagán,
47 asta idayawanna tingód katô Manama na Taratábbus ku,
48 su agad mabbabà dád tô kamanubuan ku, asal isampáttanna katô Man-
ama. Purisu tikud áknganni, kumagi tô langun manubù na ágkéduwan tô
Manama kanak,
49 su madigár tô mga kasalábbuan na iglumu katô matulus Manama kanak,
asta ugis gó sikandin.
50 Tikud tun ta katigkanayan, ágpanayun tô kédu katô Manama tun ta langun
ka karubbadan na ágpangadap asta ágbánnal kandin.
51 Ágpasóddórán din na matulus sikandin ukit katô mga áglumun din.
Ágpéwaán din tô mga manubù na ágpallayat-layat katô sarili dan.
52 Giwaán din tô mga pangulu tikud tun ta gunsadanan dan, asta gimun din
na mallayat tô kamanubuan katô mga ágpabbabà.
53 Tô mga manubù na ágpamballusán, gimássugán din ka kadigárran. Asal tô
mga ágkaduwánnan manubù ágpéwaán din na ándà ágkapid.

54 Sikita na mga rubbad i Israel na ágbánnal kandin tô igtabangan din. Ándà
din kalingawi tô tandô din na kéduwan sikandin kandan,
55 su igtandóan ka Manama si Abraham asta tô mga rubbad din na kéduwan
sikandin kandan sippang ka ándà ágtamanán."
56 Na, igóddô si Maria tun ki Elisabet dalám ka mga tállu bulan, asta igulì
sikandin.

Tô kapamasusu ki Juan na Tarabunyag

57 Na, igdunggù tô álló ka kapamasusu i Elisabet, asta batà mama tô
ipamasusu din.
58 Igdinág tô mga simbalé din asta tô mga gakád din na tuu inéduwan tô
Áglangngagán kandin, asta idayawan dan pagsik.
59 Na, tun ta ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu katô batà, igpalimudé tô
mga simbalé din asta tô mga gakád din ébô tupuwan asta ngadanan tô batà.
Kakalyag dan na ngadanan sikandin ki Zacarias na magunawa ka ngadan
katô ámmà din.
60 Asal igkagi si Elisabet, na mà din, "Dì mému yan, su kailangan Juan tô
ngadanán kandin."
61 Igkagi sikandan ki Elisabet, "Asal ándà gó kaditaan yu na duwán ngadan
iring kanan."
62 Na, igsingyas dan ki Zacarias ka ándin tô ngadan na inalyagan din.
63 Igsingyas sikandin na bággayan ka ágsulatan, asta igsulat din ni kagi, "Si
Juan tô ngadanán kandin."
Isalábbuan dan gó langun.
64 Tigkô ikakagi dán si Zacarias, asta igdurung din tô Manama.
65 Igkállas tô langun simbalé dan, asta italap tô tingód kani langun ilumu
tun ta kaluwagan ka pabunganán tun ta probinsya ka Judea.
66 Ikapanámdám tô langun na ikadinág tingód kani, asta igpénsaé dan, na
mà dan, "Ándin basì tô dungguán kani batà?" Su duwán gó katulusan katô
Áglangngagán tun kandin.

Igpakagi ka Manama si Zacarias

67 Na, si Zacarias ipánnuan katô Ugis Espiritu, asta igpakagi ka Manama
sikandin, na mà din,
68 "Durungán ta tô Áglangngagán na Manama na ágsarigan katô langun
rubbad i Israel, su igpakita sikandin áknita ébô tábbusán ki ikandin na mga
sakup din.
69 Duwán papiddán katô matulus Manama ébô tumábbus áknita tikud tun ta
salà. Sikandin tô sábbad rubbad i David na ágbánnal katô Manama sayyan.
70 Ni gó é igtandô ka Manama sayyan ukit ka mga propeta na igbánnal
kandin, su igkagi sikandin
71 na tabangan ki ikandin ébô makaluwà ki tikud tun ta bállad katô mga
usig ta asta tikud tun ta mga manubù na ágkaringasa áknita.
72 Igtandô katô Manama na kéduwan din tô mga kamónaan ta, asta ándà din
kalingawi tô kasabotan din.
73 Igtandô din tun ta kamónaan ta na si Abraham
74 na paluwaán ki ikandin tikud tun ta bállad katô mga usig ta ébô man-
gadap ki kandin na ándà máddang ta.
75 Kakalyag ka Manama na ándà salà ta, asta nángngà tô áglumun ta tun ta
saruwan din ka ándà ágtamanán.

76 “Na, sikuna na batà ku, tawarán ka na propeta ka Manama na Tuu
Mallayat. Muna ka katô Áglangngagán ébô taganaán nu tô mga manubù tingód
ka kadunggù katô Áglangngagán.
77 Sikuna tô pasóddór tun ta mga sakup din na matábbus dan ukit katô
kapasinsiya din katô mga salà dan.
78 Tingód katô kédu asta ginawa ka Manama, dumunggù tô papiddán din
tikud tun ta langit iring katô kasilat ka álló ébô tábbusán ki ikandin.
79 Suméllà sikandin dini áknita na góddô tun ta kangittángngan asta
imáddangan katô kamatayan, ébô pakitanán ki ikandin katô gukitan na
ágsadun tun ta kasunayan.”
80 Na, igdakál si Juan, asta ágkasarigan sikandin. Igóddô sikandin tun ta
disyerto sippang katô álló na igpakita sikandin tun ta mga rubbad i Israel.

2

Tô kapamasusu ki Jesus
Luc 2:1-7; Mat 1:18-25

1 Na, dalám katô si Augusto tô emperador tun ta Roma, duwán sugù din na
kailangan palistan tô ngadan katô langun manubù na isakup katô gobyerno
ka Roma.
2 Ni gó tô una kapalista ka ngadan dalám katô si Cirenio tô gobernador tun
ta Siria.
3 Purisu igpansadun tô langun manubù tun ta lunsud katô kamónaan dan
ébô palistan tô ngadan dan.
4 Tô gó tô gunayan na igpanó si Jose tikud tun ta lunsud ka Nazaret na sakup
ka probinsya ka Galilea, asta igsadun sikandin tun ta probinsya ka Judea
sippang tun ta lunsud ka Betlehem, su Betlehem tô lunsud na igtikudan katô
kamónaan din na si Harì David sayyan.
5 Igpid i Jose tô banà din na si Maria na mabáddás dán ébô palistan tô
ngadan dan.
6 Na, róggun dutun dan, igdunggù tô álló na mamasusu dán si Maria.
7 Igbatà sikandin katô tambang kaké batà din na mama. Igtángngás i Maria
tô batà ka óggét, asta igpadággà din tun ta ágkannanan ka mannanap, su ándà
lugar para kandan tun ta balé na ágdungguanan.

Igpakita tô mga panaligan tun ta mga taradóppón ka karnero

8 Na, madani tun ta lunsud ka Betlehem, duwán mga taradóppón ka
karnero na igladé ka dukilám igdóppón ka mga karnero dan tun ta sigbáttán
tanà.
9 Tigkô duwán sábbad panaligan katô Áglangngagán na igpakita kandan.
Igséllaan tô mga taradóppón katô séllaán katô Áglangngagán, asta tuu dan gó
imáddangan.
10 Asal igkagi tô panaligan, na mà din, “Yakó ágkamáddangan! Duwán
madigár gulitán ku áknyu na makabággé ka dayó tun ta langun manubù.
11 Ni dukilám ni, tun ta lunsud na igtikudan i Harì David sayyan, ipamasusu
tô áknyu Taratábbus. Sikandin tô Mesiyas na Áglangngagán.*
12 Ni gó tô kakilalaan ébô kasóddóran yu na bánnal ni igulit ku áknyu.
Kitanán yu tô batà na igtángngás ka óggét, asta igpadággà tun ta ágkannanan
ka mga mannanap.”

---

* **2:11** 2:11 Tállu tô igkagi katô panaligan tingód ki Jesus: sikandin tô Taratábbus, sikandin tô Cristo ó Mesiyas na igsalin ka Manama, asta sikandin tô Áglangngagán na Manama.

13 Tigkô dád igláttó tô marapung mga panaligan tikud tun ta langit na
igduma katô tagnà, asta igdurung dan katô Manama, na mà dan,
14 "Durungán tô Manama tun datas ta langit. Duwán kasunayan tun ta mga
manubù na makadayó ka Manama dini ta banuwa!"
15 Tô igulì dán tô mga panaligan tun ta langit, igpatóngkóé tô mga
taradóppón ka karnero, na mà dan, "Madun ki tun ta Betlehem ébô kitanán
ta tô ilumu na igpasóddór katô Áglangngagán áknita."
16 Purisu sékót dan igsadun tun ta Betlehem. Igkita dan si Maria asta si Jose,
asta igkita dan tô batà na igpadággà tun ta ágkannanan ka mannanap.
17 Tô igkita dan katô batà, igulit dan tô igkagi katô panaligan kandan tingód
katô batà.
18 Isalábbuan gó tô langun manubù na igdinág katô igulit katô mga
taradóppón.
19 Tô langun katô igdinág asta igkita i Maria igtagù din tun ta pusung din,
asta inalayun din ágpanámdámmán.
20 Igulì tô mga taradóppón na ágpabantug asta ágdurung katô Manama tingód
katô langun na igdinág asta igkita dan, su bánnal tô igulit katô panaligan
kandan.

Igngadanan si Jesus

21 Tun ta ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu katô batà, igtupuwan
sikandin, asta igngadanan ki Jesus, su tô gó tô ngadan na igkagi katô
panaligan ki Maria tô ándà pa sikandin mabáddás.

Igpid si Jesus tun ta templo

22 Na, igdunggù tô álló na igsadun si Jose asta si Maria tun ta Jerusalem ébô
mánnal katô sugù i Moises† tingód ka mantu igpamasusu. Igpid dan tô batà
ébô bággén tun ta Áglangngagán,
23 su duwán sugù katô Áglangngagán na kailangan bággén tun ta
Áglangngagán tô langun ka panganayan mga gabatà gamama.‡
24 Igsadun si Jose asta si Maria tun ta templo ébô góbbón dan tun ta saruwan
katô Áglangngagán tô duwa manatad ó duwa salapati na marénták pa, su tô gó
tô igsugù katô Áglangngagán tingód ka mantu igpamasusu.§
25 Na, duwán sábbad taga Jerusalem na ágngadanan ki Simeon. Nángngà tô
áglumun din tun ta saruwan ka Manama, asta ágbánnal sikandin ka Manama.
Inalayun sikandin giman katô álló na paluwaán ka Manama tô mga rubbad
i Israel. Inalayun sikandin ipánnuan katô Ugis Espiritu.
26 Taganà igpasóddór katô Ugis Espiritu na dì pa maté sikandin sippang ka
kitanán din tô Mesiyas na papiddán katô Áglangngagán.
27 Na, tô álló tô, igpid katô Ugis Espiritu si Simeon tun ta templo. Tô igpid
tô ámmà asta tô innà ki Jesus tun ta templo ébô tumanán dan tô sugù ka
Manama,*
28 igsipit i Simeon tô batà, asta igpasalamat sikandin ka Manama, na mà
din,
29 "Áglangngagán ku, ituman dán tô igtandô nu kanak. Purisu mému dán ka
matéya na duwán kasunayan.
30 Igkita kud tô igpapid nu ébô tumábbus áknami tikud tun ta salà dé.
31 Sikandin tô igtaganà nu tun ta tubang katô langun manubù.

---

† **2:22** 2:22 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. ‡ **2:23** 2:23 Ahaán tô Exodo 13:2,12. § **2:24** 2:24 Ahaán tô Levitico 12:8. * **2:27** 2:27 Tingód katô sugù ka Manama, ahaán tô 2:24.

32 Iring sikandin katô sulù, su pakitanán din tô kakalyag nu tun ta langun
manubù na ánnà Judio, asta ukit kandin pabantugán ké na mga rubbad i
Israel na igsalin nu."
33 Na, isalábbuan tô ámmà asta tô innà katô igkagi i Simeon tingód katô batà.
34 Igdasal si Simeon na tabangan dan ka Manama, asta igkagiyan din si
Maria, na mà din, "Na, ni batà nu tô igsalin ka Manama ébô ássan din tô
mga rubbad i Israel. Su marapung tô méllé kandin, asta supakan dan katô
Manama. Asal marapung tô kadayawan tingód kandin, asta makaluwà dan
tikud tun ta supak ka Manama,
35 su ukit kani batà ni, pasóddórán tô panámdám katô marapung manubù.
Agad sikuna, iring na kótángngan tô áknikó pusung."
36 Tun ta templo, duwán sábbad bayi na ágngadanan ki Ana na propeta ka
Manama. Si Panuel tô ngadan katô ámmà din na sakup katô grupo i Aser na
kamónaan dan. Duwán duma i Ana, asal pittu dád ámmé tô kapadumaé dan,
asta ibalu sikandin. Tugál dán sikandin,
37 su kawaluwan áppat (84) dán é idad din. Marag sikandin ágsadun tun
ta templo, su álló asta dukilám ágpangadap sikandin katô Manama, ágpuwasa,
asta ágdasal.
38 Róggun na igkagi pa si Simeon ki Maria, igpadani si Ana tun kandan, asta
igpasalamat sikandin tun ta Manama. Igulit sikandin tingód ki Jesus tun ta
langun manubù na gangat katô papiddán ka Manama ébô tumábbus katô mga
taga Jerusalem.

Igulì dan tun ta Nazaret

39 Na, tô igtuman dán i Jose asta i Maria tô langun sugù katô Áglangngagán
tingód ka batà na mantu igpamasusu, igulì dan tun ta lunsud ka Nazaret na
sakup ka probinsya ka Galilea.
40 Igdakál si Jesus, igmabákkár tô lawa din, asta duwán kapandayan din, su
inéduwan tô Manama kandin.

Dutun si Jesus ta templo

41 Na, kada ámmé, ágsadun tô ámmà asta tô innà i Jesus tun ta Jerusalem ébô
mapil dan katô Kalimudan Ka Kalabé.†
42 Tô sapulù duwa (12) dán é idad i Jesus, igsadun dan tun ta Jerusalem ébô
mapil dan, su tô gó tô ágkémun dan.
43 Tô ipángnga dán tô kalimudan, igtigkané dan igulì tun ta Nazaret. Asal si
Jesus igpatanan pa tun ta Jerusalem. Tô ámmà asta tô innà din ándà ikasóddór,
44 su kéman dan ka igtákkás sikandin katô mga kadumaan dan tun ta dalan.
Igladé dan ka álló igpanó. Tô mapun dán, igpamasak dan si Jesus tun ta mga
kaditaan dan asta tun ta duma mga manubù na ágpanó tun ta dalan.
45 Tô ikasóddór dan na ándà ikatákkás si Jesus kandan, iglónód dan tun ta
Jerusalem ébô pamasakán sikandin.
46 Tun ta ikatállu álló, igkita dan si Jesus tun ta templo. Igunsad sikandin
duma katô mga taratinurù, ágpaminág sikandin, asta ginsà kandan.
47 Isalábbuan tô langun na ikadinág kandin tingód katô kapandayan din
asta mga taba din.
48 Tô igkita tô ámmà asta tô innà din kandin, isalábbuan dan. Igkagi tô innà
din, na mà din, "Ánnà nángngà tô iglumu nu áknami. Igpamasak ké áknikó su
tuu ké itanaan."

---

† **2:41** 2:41 Ni gó tô kalimudan katô mga Judio na ágkasampáttan dan tingód katô kapaluwà ka Manama katô mga kamónaan dan tikud tun ta kallang kandan tun ta Ehipto.

49 Igtaba si Jesus, na mà din, “Isalábbuanna su igpamasak kó kanak. Nángngà pád na kasóddóran yu na kannunna ta balé katô Ámmà ku.”
50 Asal ándà dan kagpátti tô igkagi i Jesus kandan.
51 Igtákkás si Jesus kandan, igulì dan tun ta Nazaret, asta ágbánnal sikandin kandan. Tô langun katô igdinág asta igkita i Maria igtagù din tun ta pusung din.
52 Ágkadugangan pô gó tô kapandayan i Jesus, asta ágpanayun sikandin ágdakál. Ágkadayawan tô Manama asta tô mga manubù tingód kandin.

3

Igulit-ulit si Juan na Tarabunyag
Luc 3:1-20; Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Juan 1:19-28

1 Na, tun ta ikasapulù lima ámmé na si Tiberio tô emperador tun ta Roma, si Poncio Pilato tô gobernador tun ta Judea, si Herodes tô pangulu tun ta Galilea, tô kataladi din na si Felipe tô pangulu tun ta Iturea asta Trakonite, si Lisanias tô pangulu tun ta Abilena,
2 asta si Anas asta si Caifas tô mga tuu mallayat ka pangulu katô templo. Na, róggun na igóddô si Juan na batà i Zacarias tun ta disyerto, igkagi tô Manama kandin.
3 Na, igsadun si Juan tun ta langun banuwa madani tun ta Wayig ka Jordan. Igulit-ulit sikandin na kailangan rumákkád tô mga manubù asta bunyagan dan ébô pasinsiyaan ka Manama tô mga salà dan.
4 Na, mà katô kagi ka Manama tingód ki Juan tun ta libro katô propeta na si Isaias,
“Duwán sábbad manubù na dinággán yu na gullaó tun ta disyerto, na mà din,
‘Taganà yu tô ukitanan katô Áglangngagán. Tullid yu tô dalan na ukitan din.’
5 Tambunan tô langun banád, asta pattadán tô langun pabungan. Tullidán tô béngkóg dalan, asta piyaan tô dalan na marapung mga sábbáng asta batun.
6 Kitanán katô langun tô katábbus ka Manama katô mga manubù.”*
7 Na, marapung tô mga manubù na igsadun tun ki Juan ébô pabunyag kandin. Igkagi si Juan kandan, na mà din, “Madat kó iring na mga áppuy! Manan ka pabunyag kó agad ándà kó rákkád? Kéman yu ka dì kó supakan ka Manama ka tapuri álló.
8 Lumu yu tô nángngà tun ta saruwan ka Manama ébô kasóddóran na bánnal igtanan kód asta igsódô kód áglumu ka salà. Yakó ágpanámdám na dì kó supakan su sikiyu tô mga rubbad i Abraham. Kagiyan ku sikiyu na agad ni mga batu mému imun ka Manama na mga rubbad i Abraham na bullas ákniyu.
9 Iring kó na kayu na masig dán pilén, su ágpilén asta ággóbbón tô langun kayu na ándà madigár buuy.”
10 Iginsà tô ilimud mga manubù ki Juan, na mà dan, “Ándin tô kailangan lumun dé?”
11 Igtaba si Juan, na mà din, “Atin ka duwán duwa umpak yu, bággé yu tô sábbad tun ta manubù na ándà palang gumpakán. Atin ka duwán ágkakan yu, bággéyi yu tô manubù na ándà palang ágkakan.”
12 Duwán pagsik mga taralimud ka buwis na igsadun tun ki Juan ébô pabunyag dan kandin. Igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, ándin tô kailangan lumun dé?”

* **3:6** 3:4-6 Isaias 40:3-5.

13 Igtaba si Juan, na mà din, “Yakó ágpamuyù ka buwis na sobra katô sugù
ka gobyerno.”
14 Duwán pagsik mga sundalo na iginsà kandin, na mà dan, “Na, sikami,
ándin é kailangan lumun dé?”
Igtaba si Juan, na mà din, “Yakó ágpirit katô manubù ébô bággayan kó ka
salapì. Yakó ágdimanda ukit ka bulaló ébô bággayan kó ka salapì. Asal agad
ándin é tandan katô gobyerno para ákniyu, kailangan kanángngaan kó.”
15 Na, tô igdinág tô mga manubù ki Juan, igpanámdám dan na si Juan dán
gó tô Mesiyas na gangatan dan.
16 Asal igkagi si Juan, na mà din, “Ágbunyagga ákniyu ka wayig. Asal duwán
pa dumunggù na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán kanak.
Ánnà a nángngà na tumabang kandin agad lumusutta dád katô sandalyas din.
Sikandin tô munyag ákniyu katô Ugis Espiritu asta apuy.
17 Iring sikandin na manubù na ágpalayap ka trigo na igarik din, tipunán
din, asta taguán din tun ta lukung. Asal tô uut asta uppis góbbón din tun ta
apuy na dì ágkapadáng.”
18 Igulit-ulit i Juan tô Madigár Gulitán tun ta langun manubù, asta igk-
agiyan din sikandan na kailangan bánnalán dan tô ágtinuruán din.
19 Na, si Herodes tô pangulu tun ta Galilea. Asal igsapadan i Juan sikandin,
su igagó din tô ipag din na si Herodias, asta marapung pa tô madat mga
linumuwan din.
20 Tun ta katapuriyan, igdugangan pô gó i Herodes tô mga salà din su
igpapriso din si Juan.

Igpabunyag si Jesus
Luc 3:21-22; Mat 3:13-17; Mar 1:9-11

21 Na, tô ándà pa prisowi si Juan, duwán álló na igbunyag sikandin katô
langun manubù, asta igpabunyag pagsik si Jesus. Róggun na igdasal si Jesus,
ipókéan tô langit,
22 asta igsunnad tô Ugis Espiritu tun kandin na iring na bónnóng ka
salapati. Duwán kagi tikud tun ta langit, na mà din, “Sikuna tô kanak Batà
na ágginawaan ku. Ágkadayawanna gó áknikó.”

Mga kamónaan i Jesus
Luc 3:23-38; Mat 1:1-17

23 Tô igtigkané si Jesus igtinurù, mga tállu pulù (30) é idad din. Kéman katô
langun manubù na batà i Jose si Jesus.† Si Jose tô batà i Heli.
24 Si Heli tô batà i Matat. Si Matat tô batà i Levi. Si Levi tô batà i Melki. Si
Melki tô batà i Jana. Si Jana tô batà i Jose.
25 Si Jose tô batà i Matatias. Si Matatias tô batà i Amos. Si Amos tô batà i
Nahum. Si Nahum tô batà i Esli. Si Esli tô batà i Nagai.
26 Si Nagai tô batà i Maat. Si Maat tô batà i Matatias. Si Matatias tô batà i
Semei. Si Semei tô batà i Jose. Si Jose tô batà i Joda.
27 Si Joda tô batà i Joana. Si Joana tô batà i Resa. Si Resa tô batà i Sorobabel.
Si Sorobabel tô batà i Salatiel. Si Salatiel tô batà i Neri.
28 Si Neri tô batà i Melki. Si Melki tô batà i Addi. Si Addi tô batà i Cosam. Si
Cosam tô batà i Elmodam. Si Elmodam tô batà i Er.
29 Si Er tô batà i Josue. Si Josue tô batà i Eliezer. Si Eliezer tô batà i Jorim. Si
Jorim tô batà i Matat. Si Matat tô batà i Levi.

† **3:23** 3:23 Si Jose tô ámmà-ámmà i Jesus su ánnà sikandin tô bánnal ámmà din (Mateo 1:25). Si Jesus tô Batà ka Manama, su igmabáddás tô innà din si Maria ukit katô Ugis Espiritu na igsunnad tun kandin (Lucas 1:35).

30 Si Levi tô batà i Simeon. Si Simeon tô batà i Juda. Si Juda tô batà i Jose. Si
Jose tô batà i Jonan. Si Jonan tô batà i Eliakim.
31 Si Eliakim tô batà i Melea. Si Melea tô batà i Mainan. Si Mainan tô batà i
Matata. Si Matata tô batà i Natan. Si Natan tô batà i David.
32 Si David tô batà i Isai. Si Isai tô batà i Obed. Si Obed tô batà i Boos. Si Boos
tô batà i Salmon. Si Salmon tô batà i Naason.
33 Si Naason tô batà i Aminadab. Si Aminadab tô batà i Aram. Si Aram tô
batà i Arni. Si Arni tô batà i Esrom. Si Esrom tô batà i Fares. Si Fares tô batà i
Juda.
34 Si Juda tô batà i Jacob. Si Jacob tô batà i Isaac. Si Isaac tô batà i Abraham.
Si Abraham tô batà i Tare. Si Tare tô batà i Nakor.
35 Si Nakor tô batà i Serug. Si Serug tô batà i Ragau. Si Ragau tô batà i Peleg.
Si Peleg tô batà i Eber. Si Eber tô batà i Sala.
36 Si Sala tô batà i Cainan. Si Cainan tô batà i Arfaxad. Si Arfaxad tô batà i
Sem. Si Sem tô batà i Noe. Si Noe tô batà i Lamec.
37 Si Lamec tô batà i Metusela. Si Metusela tô batà i Enoc. Si Enoc tô batà i
Jared. Si Jared tô batà i Mahalaleel. Si Mahalaleel tô batà i Cainan.
38 Si Cainan tô batà i Enos. Si Enos tô batà i Set. Si Set tô batà i Adan. Si Adan
tô batà ka Manama.

4

Katintal ki Jesus
Luc 4:1-13; Mat 4:1-11; Mar 1:12-13

1 Na, ipánnuan katô Ugis Espiritu si Jesus, asta igpanó sikandin tikud tun ta
Wayig ka Jordan. Igpid sikandin katô Ugis Espiritu tun ta disyerto
2 asta igtintal i Maibuyan dalám ka kappatan (40) álló. Dalám katô mga álló
tô, ándà palang igkan i Jesus. Purisu igballus sikandin.
3 Igkagi si Maibuyan, na mà din, “Atin ka sikuna tô Batà ka Manama, imu
nu pan ni mga batu.”
4 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Ánnà dád ágkannán é ágkailanganán katô kantayan ka manubù.’ ”*
5 Na, igpid i Maibuyan si Jesus tun ta mallayat pabungan. Ándà kadugé,
igpakita din ki Jesus tô langun lugar dini ta tibuk banuwa.
6 Igkagi si Maibuyan, na mà din, “Bággén ku áknikó tô pagpangulu asta tô
sélaán kani langun banuwa, su igbággé kanak, asta makabággéya tun ta agad
sadan tô salinán ku.
7 Atin ka mangadap ka kanak, bággén ku áknikó tô langun kani.”
8 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Tô dád Áglangngagán na Manama tô kailangan ágpangadapán yu, asta
sikandin dád tô kailangan bánnalán yu.’ ”†
9 Na, igpid i Maibuyan si Jesus tun ta Jerusalem, asta igpatindág din tun ta
bówwó katô templo. Igkagi si Maibuyan, na mà din, “Na, atin ka sikuna tô
Batà ka Manama, tuppas ka tun ta tanà.
10 Dì ka mamánnu, su mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Papiddán katô Manama tô mga panaligan din ébô tumómmóng áknikó.’
11 ‘Sakámmán ka katô mga panaligan din ébô dì makadag tô paa nu tun ta mga
batu.’ ”‡
12 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Yakó ágtintal katô Áglangngagán na Manama yu.’ ”§
13 Na, pángnga igtintal i Maibuyan si Jesus ukit ka marapung kapókit, igiwà
sikandin, asta igangat ka ássa álló.

* **4:4** 4:4 Deuteronomio 8:3. † **4:8** 4:8 Deuteronomio 6:13. ‡ **4:11** 4:10-11 Salmo 91:11-12. § **4:12** 4:12 Deuteronomio 6:16.

Igtigkané si Jesus igtinurù
Luc 4:14-15; Mat 4:12-17; Mar 1:14-15

14 Na, ipánnuan si Jesus ka katulusan katô Ugis Espiritu, asta igsadun
sikandin tun ta probinsya ka Galilea. Ándà kadugé, ibantug sikandin tun ta
mga kaligadan banuwa.
15 Igtinurù sikandin tun ta mga simbaan ka Judio, asta ágpabantugán
sikandin katô langun manubù.

Ándà tanggapi si Jesus tun ta Nazaret
Luc 4:16-30; Mat 13:53-58; Mar 6:1-6

16 Na, igsadun si Jesus tun ta lunsud ka Nazaret na igdakállan din. Tô álló
ka kapaginawa, igsadun sikandin tun ta simbaan ka Judio, su tô gó é ágkémun
din. Igtindág sikandin ébô masa katô kagi ka Manama na igsulat.
17 Igbággé dan kandin tô igsulat i Isaias na propeta sayyan. Igbákka i Jesus,
igkita din ni kagi ni, asta igbasa din, na mà din,
18 "Ipánnuannad katô Ugis Espiritu katô Áglangngagán, su igsalinna ikandin
ébô mulit-ulitta katô Madigár Gulitán tun ta mga manubù na ágkayù-
ayuan. Igpapidda ikandin dini ákniyu ébô mulit-ulitta tun ta mga igpriso
na paluwaán dan dán. Igpapidda dini ákniyu ébô mulit-ulitta tun ta
mga bólóg na makakita dan dán. Igpapidda ikandin dini ákniyu ébô
tabangan ku tô langun manubù na ágkahirapan,
19 asta pasóddórán ku na igdunggù dán tô álló na pakitanán katô Áglangngagán
tô kédu din."*
20 Na, iglulun i Jesus tô ágbasaan na igbasa din, asta igulì din tun ta opisyales
ka simbaan. Igunsad si Jesus ébô tuminurù, asta igsállág tô langun manubù
kandin.
21 Igtigkané si Jesus igkagi, na mà din, "Ni álló ni, ituman dán tô kagi ka
Manama na igbasa ku asta igdinág yu."
22 Igdurung si Jesus katô langun manubù, asta isalábbuan dan katô madigár
kagi din, su kéman dan ka batà i Jose si Jesus.
23 Igkagi si Jesus, na mà din, "Kakalyag yu na ulitán kanak tô igkagi tun ta
panunggiringan, na, 'Atin ka doktor ka, bawii nu tô áknikó lawa.' Kagin yu
pád kanak ni, 'Lumu nu puman dini ta lunsud ta tô kasalábbuan, iring katô
iglumu nu tun ta lunsud ka Capernaum.'
24 Asal paminág yu ni kagin ku ákniyu. Dì ágtanggapán tô propeta tun ta
kandin lunsud.
25 Kagin ku ákniyu, na dalám katô igulit si Elias sayyan ka kagi ka Man-
ama, duwán tuu dakál ballus tun ta langun banuwa na igóddóan katô mga
kamónaan ta, asta ándà pódani katô Manama dalám ka tállu ámmé ágtángngà.
Agad marapung tô mga gabayi balu na ágkahirapan tun ta mga rubbad i Israel,
26 asal ánnà sikandan tô igpasadunan ka Manama ki Elias, su igpasadun din
si Elias tun ta Sarepta na sakup ka Sidon ébô tabangan tô sábbad bayi balu na
ánnà Judio.†
27 Iring kani tô inému sayyan dalám katô kólit-ólit i Eliseo ka kagi ka
Manama. Agad marapung tô mga tétékán‡ tun ta mga rubbad i Israel, asal
ánnà sikandan tô inólian, su inólian dád tô ánnà Judio na si Naaman na sakup
ka Siria."§
28 Na, tô mga Judio na ilimud tun ta simbaan, isókó dan katô igkagi i Jesus
na ágkéduwan tô Manama katô mga manubù na ánnà Judio.

---

* **4:19** 4:18-19 Isaias 61:1-2. † **4:26** 4:25-26 Ahaán tô 1 Mga Harì 17:1,8-16; 18:1. ‡ **4:27** 4:27a Tétékán, ó sanlahon. § **4:27** 4:27b Ahaán tô 2 Mga Harì 5:1-14.

29 Igtindág dan langun, asta igpéwà dan si Jesus tikud tun ta lunsud dan. Tô
lunsud dan tun datas ka pabungan, asta igpid dan si Jesus tun ta pangpang,
ébô dabuán dan pád.
30 Asal igukit dád si Jesus tun ta tángngaan katô mga manubù na ilimud, asta
igpadiyù sikandin.

Tô manubù na igahuwan ka madat espiritu
Luc 4:31-37; Mar 1:21-28

31 Na, igsadun si Jesus tun ta lunsud ka Capernaum na sakup ka probinsya
ka Galilea. Tô álló ka kapaginawa, igtinurù sikandin tun ta simbaan ka Judio.
32 Isaláббuan gó tô langun manubù na igpaminág kandin, su duwán katu-
lusan katô katinurù din.
33 Na, tun ta simbaan dan, duwán sábbad manubù na igahuwan ka madat
espiritu. Igullaó sikandin ka mabákkár, na mà din,
34 "Jesus taga Nazaret, ándà labut nu áknami! Supakan ké ikuna? Isóddóran
ku ka sadan ka. Sikuna tô ugis Batà ka Manama."
35 Asal igsapadan i Jesus tô madat espiritu, na mà din, "Yaka gótép! Luwà
ka tikud tun kandin!"
Na, igbuntug katô madat espiritu tô manubù tun ta saruwan dan, asta
igluwà tun kandin, asal ándà din pasakiti tô manubù.
36 Na, isaláббuan tô langun manubù, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan,
"Makasaláббù tô katinurù din, su ukit katô katulusan din, ágsuguán din tô
madat mga espiritu, asta ágluwà dan."
37 Na, ibantug si Jesus tun ta kaluwagan ka probinsya.

Inólian tô marapung manubù
Luc 4:38-41; Mat 8:14-17; Mar 1:29-34

38 Na, igpanó si Jesus tikud tun ta simbaan ka Judio, asta igsadun sikandin
tun ta balé i Simon na ágngadanan din ki Pedro. Tuu ágkalinturan tô bayi na
ugang i Pedro, asta igpédu-édu dan na tabangan i Jesus sikandin.
39 Na, igtindág si Jesus madani kandin, asta igsapadan din tô kénit ka lawa
katô ugang i Pedro. Tigkô dád inólian sikandin. Igánnó sikandin asta igbuwat
ka ágkannán kandan.
40 Tô igsalláp dán tô álló, igpid katô mga manubù tun ki Jesus tô langun
kadumaan dan na duwán ássa-ássa mga bógók. Igtukid i Jesus igdappánnan
tô langun dan, asta inólian dan.
41 Igpid pagsik tun ki Jesus tô marapung manubù na igahuwan ka madat
espiritu. Na, róggun igluwà tô madat mga espiritu, igullaó sikandan, na mà
dan, "Sikuna tô Batà ka Manama!"
Asal igsapadan i Jesus sikandan ébô dì dan pakakagi, su isóddóran dan na
sikandin tô Mesiyas.

Igulit-ulit si Jesus tun ta Galilea
Luc 4:42-44; Mar 1:35-39

42 Na, pagkasimag, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta lugar na
ándà manubù. Asal igpamasak tô marapung manubù kandin. Tô igkita dan
kandin, igpédu-édu dan na dì pád panó sikandin.
43 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Kailangan madunna tun ta ássa mga
lunsud ébô mulit-ulitta pagsik kandan katô Madigár Gulitán tingód ka pag-
pangulu ka Manama, su tô gó tô gunayan ku na igsadunna nit banuwa."
44 Na, igulit-ulit si Jesus tun ta mga simbaan dan tun ta kaluwagan ka Judea.

5

Igtawar i Jesus tô mga disipulu
Luc 5:1-11; Mat 4:18-22; Mar 1:16-20

1 Na, duwán sábbad álló, igtindág si Jesus tun ta ligad ka ranó na ágngadanan
Genesaret. Igpaliggátté tô langun manubù na garurung madani tun ki Jesus,
su kakalyag dan na maminág katô kagi ka Manama na ágtinuruán din.
2 Duwán duwa barangé na igkita din tun ta ligad ka ranó na igtananan katô
mga taraággut ka sáddà, su iguras dan ka pukut.
3 Igsaké si Jesus tun ta barangé i Simon, asta igkagi si Jesus na ássudán i
Simon tô barangé ébô kumapó madani tun ta ligad. Igunsad si Jesus tun ta
barangé, asta igtinurù sikandin katô mga manubù tun ta baklayanán.
4 Pángnga igtinurù si Jesus, igkagiyan din si Simon, na mà din, "Pasadun
nu ni barangé nu tun ta tángngaan ka ranó, asta dabù yu tô pukut ébô duwán
maggut yu."
5 Asal igtaba si Simon, na mà din, "Áglangngagán, igladé ké ka dukilám
igdabù ka pukut, asal ándà palang inaggut dé! Asal su sikuna tô ágsugù kanak,
dumabù a ka pukut."
6 Igdabù dan tô pukut, asta ikaggut dan ka marapung mga sáddà. Na, su
masig pád mabissé tô pukut dan,
7 iginggat dan tô mga kadumaan dan tun ta ássa barangé ébô tumabang
kandan. Tô igdunggù dan, igruran dan tô sáddà tun ta duwa barangé. Purisu
masig pád malánnád tô duwa barangé.
8 Na, tô igkita si Simon Pedro na tuu dakál tô inaggut dan, iglingkóód
sikandin tun ta saruwan i Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din,
"Áglangngagán, padiyù ka kanak, su masalà-salà a."
9 Tô gó tô igkagi din su isalábbuan gó sikandin asta tô mga kadumaan din
tingód katô tuu marapung mga sáddà na inaggut dan.
10 Isaláabbuan pagsik tô mga kadumaan din tun ta duma barangé na si
Santiago asta si Juan na duwa gabatà i Sebedeo. Igkagi si Jesus ki Simon, na
mà din, "Yaka ágkamáddangan. Tikud áknganni, ánnà dán sáddà tô ággután nu,
asal mga manubù tô ággután nu."
11 Tô igpaligad dan tô mga barangé dan, igtananan dan tô langun, asta
igtákkás dan ki Jesus.*

Inólian tô tétékán
Luc 5:12-16; Mat 8:1-4; Mar 1:40-45

12 Róggun na igukit si Jesus tun ta sábbad lunsud, isumaran din tô manubù
na ipánnù tô lawa din ka tétèk. Tô igkita sikandin ki Jesus, igpadani sikandin
asta iglangkáb. Igpédu-édu sikandin, na mà din, "Áglangngagán, atin ka
kakalyag nu, isóddóran ku na makólì ka kani bógók ku."
13 Igdappánnan i Jesus sikandin ka bállad, asta igkagi si Jesus, na mà din,
"Malyagga. Kólian kad."
Tigkô dád inólian sikandin.
14 Maggát igsapad si Jesus kandin na dì mému ulitan din tô agad sadan
manubui. Igkagi si Jesus, na mà din, "Sadun ka tun ta pangulu ka templo,
asta pakita nu yan lawa nu. Bággé nu tô manuk na góbbón tun ta saruwan ka
Manama, su tô gó tô igsugù i Moises ébô makasóddór tô langun manubù na
inólian kad."

---

* **5:11** 5:11 Igtákkás dan ki Jesus, ó inému dan na mga disipulu i Jesus.

15 Agad tô gó tô igsugù din, asal tuu pô gó italap tô bantug i Jesus. Purisu
tuu pa marapung tô mga manubù na ilimud ébô maminág katô ágtinuruán
din, asta ébô kólian tô mga bógók dan.
16 Asal si Jesus igsadun tun ta disyerto ébô dumasal.

Inólian tô manubù na dì ágriyu é lawa
Luc 5:17-26; Mat 9:1-8; Mar 2:1-12

17 Na, sábbad álló, róggun igtinurù si Jesus, duwán mga Pariseo asta mga
taratinurù ka sugù na igunsad madani tun kandin. Igtikud dan tun ta
marapung mga lunsud tun ta probinsya ka Galilea asta Judea, asta duwán
igtikud tun ta lunsud ka Jerusalem. Duwán katulusan i Jesus tikud tun ta
Áglangngagán ébô makólì sikandin katô mga ágkabógókan.
18 Ándà kadugé, igdunggù tô mga manubù na igié ka kadumaan dan na dì
ágriyu é lawa. Kakalyag dan na mapid dan sikandin tun dalám katô balé ébô
padággaán tun ta saruwan i Jesus.
19 Asal su marapung tô mga manubù na ilimud, ándà gó gukitan dan na
pasadun tun dalám. Purisu igpénék dan tun ta pattad atáp katô balé, asta
igbóbbówan dan tô atáp. Igtuntun dan tô dì ágriyu é lawa apil tô ágdággaan
din tun ta saruwan i Jesus.
20 Tô igkita si Jesus katô kasarig dan kandin, igkagi sikandin, na mà din,
“Rarak, igpasinsiyaan dán tô mga salà nu.”
21 Asal duwán mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù na igpanámdám,
“Ánnà nángngà tô igkagi kani manubù ni. Igpagunawa sikandin katô Man-
ama, su Manama dád tô makapasinsiya ka mga salà.”
22 Asal isóddóran i Jesus tô panámdám dan, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Yakó ágpanámdám iring kanan.
23 Atin ka matággas tô pagtuman ka kagi tun ta manubù, na, ‘Igpasinsiyaan
dán tô mga salà nu,’ matággas pagsik tô pagtuman ka kagi, na, ‘Tindág ka asta
panó ka.’
24 Na, sakán tô Igpamanubù,† asta pakitanán kud ákniyu na makémuwa
makapasinsiya katô masalà-salà‡ mga manubù nit banuwa.”
Purisu igkagi si Jesus tun ta manubù na dì ágriyu é lawa, na mà din, “Tindág
ka. Pid nu yan ágdággaan nu, asta ulì kad.”
25 Na, róggun igsállág tô langun manubù katô manubù na dì ágriyu é lawa,
tigkô dád igtindág sikandin, igpid din tô ágdággaan din, asta igulì sikandin na
ágdurung katô Manama.
26 Isalábbuan gó tô langun manubù, asta igdurung dan tô Manama. Tuu dan
isalábbuan, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Makasalábbù tô igkita ta
ni álló ni.”

Igtawar i Jesus si Levi
Luc 5:27-32; Mat 9:9-13; Mar 2:13-17

27 Na, tô igpanó si Jesus, igkita din tô sábbad taralimud ka buwis na
ágngadanan ki Levi na igunsad tun ta opisina din. Igkagi si Jesus tun kandin,
na mà din, “Tákkás ka kanak.”
28 Purisu igtindág si Levi, igtananan din tô langun, asta igtákkás ki Jesus.

† **5:24** 5:24a Marapung tô mga pagngadan ki Jesus. Ágngadanan sikandin Batà ka Manama su bánnal sikandin Manama (Lucas 1:35). Ágngadanan sikandin rubbad i David su sikandin é Judio na rubbad i Harì David (Lucas 18:38-39). Ágngadanan sikandin Manama na Igpamanubù, su igpapid katô Manama sikandin ébô ukit kandin kumita tô langun manubù ka ándin tô ágkémun asta malumu ka Manama. Igpamanubù sikandin ébô maté tingód katô mga salà ka langun manubù (Lucas 2:26-32). ‡ **5:24** 5:24b Ágtawarán dan na “masalà-salà mga manubù” su ándà dan tuman katô mga sugù ka Manama na ágtumanán katô mga Judio.

29 Na, igimu si Levi ka dakál kalimudan tun ta balé din para ki Jesus.
Marapung tô mga taralimud ka buwis asta tô duma mga manubù na igkan
duma kandan.
30 Duwán mga Pariseo asta taratinurù ka sugù na igóróm-óróm katô mga
disipulu i Jesus, asta iginsà, na mà dan, “Manan ka igkan kó duma katô mga
taralimud ka buwis asta duma mga manubù na masalà-salà?”
31 Igtaba si Jesus, na mà din, “Tô manubù na ándà bógók, dì sikandin
kailangan bawian ka doktor. Asal tô manubù na ágkabógókan, tô dád gó tô
kailangan bawian ka doktor.
32 Igsadunna dini ánnà ébô pamasakán ku tô mga manubù na ágbánnal katô
mga sugù ka Manama, asal pamasakán ku tô mga masalà-salà ébô rumákkád
dan.”

Tinurù tingód katô kapuwasa
Luc 5:33-35; Mat 9:14-15; Mar 2:18-20

33 Na, igkagi tô mga manubù ki Jesus, na mà dan, “Marag ágpuwasa asta
ágdasal tô mga disipulu i Juan asta tô mga disipulu katô Pariseo. Manan ka
marag ágkan asta ginám tô áknikó mga disipulu?”
34 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka duwán kalimudan ka kasal, tô mga
kadumaan katô mama na ágkasalán, dì dan ágkaranu róggun ka dutun pa tô
mama na ágkasalán.
35 Asal duwán álló na dumunggù na kangén tikud tun kandan tô mama na
ágkasalán, asta tô gó é álló ka muwasa dan.”§

Tingód katô mantu ágtinuruán i Jesus
Luc 5:36-39; Mat 9:16-17; Mar 2:21-22

36 Igulit si Jesus kani panunggiringan, na mà din, “Ándà missé ka mantu
óggét ébô tapóngán tun ta tapé umpak, su atin ka tô gó é lumun, kadattan tô
mantu óggét, asta dì magunawa tô bónnóng katô umpak na tapóngan din.
37 Atin ka dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na igimu
tikud tun ta kindal ka kambing, dì mému dalámman tô tapé dán iglanit. Su
atin ka tô gó é lumun, máttu tô ágtaguanan, kólaan tô bino, asta kadattan tô
ágtaguanan.
38 Kailangan dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na mantu
iglanit.”*
39 Igulit i Jesus tô sábbad panunggiringan, na mà din, “Atin ka inayadan ka
manubù tô tapé bino, dì sikandin ágkadigárran katô mantu bino, su tuu pa
madigár para kandin tô tapé.”

6

Tingód katô álló ka kapaginawa
Luc 6:1-5; Mat 12:1-8; Mar 2:23-28

1 Na, duwán sábbad álló ka kapaginawa ka mga Judio, igukit si Jesus asta tô
mga disipulu din tun ta ligad ka kinamát na igparámmasan ka trigo. Igbagtì
katô mga disipulu din tô mga kanguy ka trigo, igkusu dan, asta igkan dan.
2 Asal duwán mga Pariseo na igkagi ki Jesus, na mà dan, “Manan ka áglumun
yu tô dì mému lumun dalám katô álló ka kapaginawa?”*

---

§ **5:35** 5:35 Muwasa dan su maranu dan. * **5:38** 5:36-38 Tô tapé umpak asta tô tapé ágtaguanan ka bino igpanunggiringan tingód ka taganà ágtinuruán katô mga taratinurù ka sugù i Moises. Tô mantu óggét asta tô mantu bino igpanunggiringan tingód ka mantu ágtinuruán i Jesus. * **6:2** 6:2 Ahaán tô kagi “álló ka kapaginawa” tun ta Lista Katô Mga Kagi.

3 Igtaba si Jesus, na mà din, “Ilingawan yu basì ka ándin tô igsulat tun ta
kagi ka Manama tingód katô iglumu i David sayyan. Igballus sikandin asta
tô mga kadumaan din.
4 Igahu si David tun ta balé ka Manama, igkangé asta igkan din tô pan
na igbággé tun ta Manama. Duwán pagsik pan na igbággé din tun ta mga
kadumaan din. Agad tô dád mga pangulu ka templo tô mému kuman katô
pan, asal ándà ikasalà si David.”†
5 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán na Igpamanubù tô mému kumagi ka
ándin tô nángngà lumun ka mga manubù dalám ka álló ka kapaginawa.”

Inólian tô manubù na igkángkáng é bállad
Luc 6:6-11; Mat 12:9-14; Mar 3:1-6

6 Na, duwán ássa álló ka kapaginawa na igsadun si Jesus tun ta simbaan
ka Judio asta igtinurù. Duwán sábbad manubù dutun na igkángkáng é bállad
dadan ta kawanan.
7 Duwán mga taratinurù ka sugù asta mga Pariseo dutun na ágpamasak ka
dimanda dan tingód ki Jesus. Purisu marag dan igsállág ka dumappán si Jesus
katô mga ágkabógókan ébô kólian dalám katô álló ka kapaginawa.
8 Asal isóddóran i Jesus ka ándin tô ágpanámdámmán dan, asta igkagi
sikandin tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, “Tindág ka dini
madani kanak.”
Na, igsadun tô manubù tun ki Jesus, asta igtindág madani tun kandin.
9 Igkagi si Jesus tun ta mga taratinurù ka sugù asta mga Pariseo, na mà
din, “Duwán insà ku áknіyu. Tingód ka mga sugù ka Manama, ándin tô mému
lumun ta dalám ka álló ka kapaginawa? Lumun ta tô madigár, ó lumun ta tô
madat? Tabangan ta tô manubù, ó matayan ta tô manubù?”
10 Na, igsállág i Jesus tô langun manubù, asta igkagi sikandin tun ta
manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, “Káttáng nu yan bállad nu.”
Igkáttáng din tô bállad din, asta inólian.
11 Asal tuu isókó tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù. Purisu
igpatóngkóé dan ka ándin tô lumun dan ki Jesus.

Igsalin i Jesus tô sapulù duwa apostoles
Luc 6:12-16; Mat 10:1-4; Mar 3:13-19

12 Na, tô timpo tô, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan ébô dumasal, asta
igdasal sikandin dutun igladé ka dukilám.
13 Tô sállám dán, iglimud din tô langun disipulu din, asta igsalin din tô
sapulù duwa (12) na ágngadanan din na mga apostoles.
14 Ni gó tô mga ngadan dan. Si Simon na ágngadanan i Jesus ki Pedro, tô
kataladi i Simon na si Andres, si Santiago, si Juan, si Felipe, si Bartolome,
15 si Mateo, si Tomas, si Santiago na batà i Alfeo, si Simon na igatu katô
gobyerno ka Roma dángngan,
16 si Judas na batà katô sangé i Santiago, asta tô sangé din si Judas Iscariote
na igpammát ki Jesus.

Igtinurù si Jesus tun ta Galilea
Luc 6:17-19; Mat 4:23-25

17 Na, igtupang si Jesus asta tô mga apostoles, asta igsódô dan tun ta
kapattadan. Duwán marapung mga disipulu din, asta marapung tô mga
manubù na tikud tun ta langun lunsud na sakup ka probinsya ka Judea, asta
tikud tun ta lunsud ka Jerusalem, asta tikud tun ta lunsud ka Tiro asta Sidon

† **6:4** 6:3-4 Ahaán tô 1 Samuel 21:1-6.

na madani tun ta dagat. Ilimud tô langun ébô maminág katô ágtinuruán i Jesus, asta ébô kólian tô mga bógók dan.
18 Igsadun tun kandin tô mga manubù na igahuwan ka madat mga espiritu,
asta igpaluwà din tô madat mga espiritu tikud tun kandan.
19 Igággár-ággár tô langun manubù na makawid ki Jesus, su duwán katulusan din na makólì kandan langun.

Igtinurù si Jesus tun ta kapattadan
Luc 6:20-26; Mat 5:1-12

20 Na, igsállág si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din,
"Kadayawan kó na mga ágkayù-ayuan, su mangulu tô Manama ákniyu.
21 "Kadayawan kó na mga ágpamballusán áknganni, su imássugán kó.
"Kadayawan kó na mga ágsággó áknganni, su ngumisi kó.
22 "Kadayawan kó ka ágkasókówan kó, asta ágpéwaán kó, asta ágbuyas-buyasán kó, asta girrayatan kó katô duma mga manubù tingód katô kapasakup yu kanak na Igpamanubù!
23 Kailangan tuu kó kadayawan tô álló tô, su dakál tô pulusán na matanggap yu tun ta langit. Sampát yu na igirrayatan pagsik katô mga kamónaan dan tô mga propeta ka Manama sayyan.
24 "Asal makédu-édu kó na mga ágkaduwánnan, su itanggap yud tô ákniyu dayó.
25 "Makédu-édu kó na ibássug áknganni, su dumunggù tô álló na ballusán kó.
"Makédu-édu kó na ágngisi áknganni, su dumunggù tô álló na rumanu asta sumággó kó.
26 "Makédu-édu kó na ágdurungán katô langun manubù, su tô kandan mga kamónaan igdurung pagsik katô mga mà kagi propeta sayyan."

Tingód ka dakál ginawa
Luc 6:27-36; Mat 5:38-48; 7:12

27 "Asal ni gó tô kagin ku ákniyu na ágpaminág kanak. Ginawayi yu tô mga usig yu, asta lumuwi yu ka madigár tô mga manubù na ágkaringasa ákniyu.
28 Pamuyù yu tô kédu ka Manama para katô mga manubù na ágtulád ákniyu. Dasali yu tô manubù na girrayat ákniyu.
29 Atin ka sampalán kó tun ta pusángngi yu, pasampal yu pagsik tô ágbaluy. Atin ka duwán ágkangé ka kamisita yu, bággé yu pagsik tô umpak yu kandin.
30 Bággéyi yu tô mamuyù. Atin duwán ágkangé katô mga kaduwánnan yu, yakó yu ágkangayi.
31 Agad ándin tô kakalyag yu na lumun katô duma mga manubù ákniyu, tô gó é kailangan lumun yu tun ta duma mga manubù.
32 "Atin ka ginawaan yu dád tô mga manubù na ágginawa ákniyu, dì kó madurung, su agad tô mga masalà-salà ágginawa katô mga masalà-salà na ágginawa kandan.
33 Atin ka lumuwan yu dád ka madigár tô mga manubù na áglumu ka madigár tun ákniyu, dì kó madurung, su tô gó tô áglumun katô mga masalà-salà.
34 Atin ka pabállássán yu dád tô mga makabullas, dì kó madurung, su agad tô mga masalà-salà ágpabállás tun ta mga masalà-salà na makabullas.
35 Asal ginawayi yu tô mga usig yu, asta lumu yu tô madigár tun kandan. Pabállás kó asta yakó gangat na bullasan, su dakál tô pulusán na matanggap

yu, asta makéring kó katô Manama‡ na Tuu Mallayat, su madigár tô áglumun din agad tun ta mga manubù na madat asta dì ágpasalamat.
36 Purisu kailangan médu-édu kó iring katô Ámmà yu na Manama na médu-édu."

Tinurù tingód ka karuud
Luc 6:37-42; Mat 7:1-5

37 "Yakó ágruud katô mga unawa yu na manubù, asta dì kó ruudan ka Manama. Yakó ágkagi na supakan tô mga unawa yu, asta dì kó supakan ka Manama. Pasinsiyayi yu tô mga ikasalà ákniyu, asta pasinsiyaan kó ka Manama.
38 Bággé kó, asta bággayan kó ka Manama. Tuu dakál tô bággén din ákniyu, su dasákkán, ipánnuán, asta palimpópón ébô tuu dakál tô matanggap yu. Bággayan kó ka Manama na magunawa ka kabággé yu tun ta mga unawa yu."
39 Na, igulit pagsik si Jesus kani panunggiringan, na mà din, "Dì mému ka magak tô bólóg katô ássa bólóg, su madabù tô duwa dan tun ta madalám bóbbó.
40 Ándà estudyante na mallayat pa katô kandin taratinurù. Asal atin ka madigár tô késtudyo din, makéring tô estudyante katô kandin taratinurù.
41 "Sékót yu ágkitanán tô pássák tun ta mata ka kataladi yu asal ándà yu kasóddóri na duwán pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata.
42 Atin ka dì yu kitanán tô pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata, dì kó makatabang mangé katô pássák tun ta mata katô kataladi yu. Kéman yu ka ándà salà yu. Kangé yu pa tô pássák na iring na batang tikud tun ta ákniyu mata ébô matayyó dán tô kasállág yu na mangé katô pássák tun ta mata katô kataladi yu."

Ágkilalan tô kayu ukit katô buuy din
Luc 6:43-45; Mat 7:16-20; 12:33-35

43 "Tô áglumun ka mga manubù iring na buuy ka kayu. Tô madigár kayu dì ágbuuy ka madat. Tô madat kayu dì ágbuuy ka madigár.
44 Atin ka ágkitanán tô buuy ka kayu, kasóddóran ka ándin kayuwi. Ándà buuy ka igera na uduán tikud tun ta sigbát na mayyà. Ándà pagsik buuy ka paras na uduán tikud tun ta sigbát na talayid.
45 Iring kanan tô manubù. Atin ka madigár tô tun dalám ka manubù, madigár tô áglumun din. Atin ka madat tô tun dalám ka manubù, madat tô áglumun din. Atin ka ágkagi tô manubù, ágpasóddórán din tô dalám katô pusung din."

Tô ágtuman asta tô dì ágtuman
Luc 6:46-49; Mat 7:24-27

46 "Atin ka dì kó ágbánnal katô sugù ku ákniyu, dì mému ka kumagi kó na sakán tô Áglangngagán yu.
47 Ulitán ku ákniyu tô tingód katô manubù na ágpadani kanak na ágpaminág asta ágtuman kani mga ágkagin ku.
48 Iring sikandin katô manubù na igimu ka balé. Igkali sikandin tun ta madalám, asta igpatindág din tô balé tun ta batu. Tô igbahà tô wayig, idungguan tô balé din. Asal ándà kakálláng tô balé, su tuu masarig tô pónsadanan.
49 Asal tô manubù na ágpaminág kani mga ágkagin ku asal dì ágtuman, iring sikandin katô manubù na igimu ka balé din tun ta bówwó ka tanà na ándà

‡ **6:35** 6:35 Makéring kó katô Manama, ó mému kó na mga gabatà ka Manama.

masarig pónsadanan. Tô igbahà tô wayig, tigkô ibantang tô balé, asta idattan langun."

7

Igsarig tô kapitan ki Jesus
Luc 7:1-10; Mat 8:5-13

1 Na, pángnga igtinurù si Jesus kani langun tun ta ilimud mga manubù,
igsadun sikandin tun ta lunsud ka Capernaum.
2 Duwán sábbad kapitan ka mga sundalo ka gobyerno ka Roma, asta duwán
sábbad állang din na ágginawaan din na ibógókan asta masig dán maté.
3 Tô igdinág tô kapitan tingód ki Jesus, igpasadun din tô mga ágtugállán
ka Judio tun ki Jesus ébô pédu-édu kandin na madun tun ta balé din asta
dappánnan tô állang din ébô kólian.
4 Tô igdunggù dan tun ki Jesus, igpédu-édu dan kandin, na mà dan, "Atin
mému, tabangi nu tô kapitan, su madigár sikandin manubù,
5 su dakál tô ginawa din áknita na mga Judio, asta sikandin tô igpému katô
simbaan dé."*
6 Purisu igtákkás si Jesus kandan. Tô masig dan dán dumunggù tun ta balé
katô kapitan, duwán mga rarak katô kapitan na igpasadun din tun ki Jesus.
Igulit dan ni mga igkagi katô kapitan, na mà dan, "Áglangngagán, pabayà kad
kanak. Diya pahu áknikó tun ta balé ku, su tuu mabbabà tô kamanubuan ku
ka tandingán áknikó.
7 Ándà kaganiyan ku. Purisu ándà a sadun tun áknikó. Mému ka kumagi ka
dád na kólian tô állang ku, asta kólian sikandin.
8 Sakuppa katô mga manubù na ágsugù kanak, asta duwán mga sundalo
na ágsuguán ku. Atin ka duwán sundalo na suguán ku, numunug sikandin
kanak. Atin ka duwán sundalo na pakangén ku, numunug sikandin kanak.
Atin ka duwán palumun ku katô állang ku, lumumu sikandin."
9 Tô igdinág si Jesus katô igkagi ka kapitan na igulit dan, isalábbuan
sikandin. Igbariring si Jesus tun ta mga manubù na igtákkás kandin, asta
igkagi sikandin, na mà din, "Kagin ku ákniyu, agad tun ta mga rubbad i Israel,
ándà palang manubù na ikitaan ku na igsarig kanak iring katô kasarig kani
ánnà Judio."
10 Tô igulì tô mga manubù tun ta balé katô kapitan, igkita dan tô állang na
inólian dán.

Iganté i Jesus tô batà mama na inaté

11 Na, ándà kadugé, igsadun si Jesus tun ta lunsud ka Nain. Igtákkás pagsik
tô mga disipulu din asta tô marapung manubù.
12 Tô madani dan dán tun ta lunsud, igkita dan tô mga manubù na gié ka
inaté ébô lábbángngán dan. Bugtung batà mama tô inaté, asta ándà dán ámmà
din. Marapung tô mga manubù na igtákkás tun ta lábbángngan katô batà.
13 Tô igkita tô Áglangngagán katô innà katô inaté, inéduwan sikandin, asta
igkagi, na mà din, "Yaka ágsággó."
14 Igpadani si Jesus, igawidan din tô igpadággaan katô inaté, asta igsódô tô
mga manubù na igié. Igkagi si Jesus tun ta manubù na inaté, na mà din, "Ánnó
ka."
15 Igánnó tô batà, asta ikakagi dán sikandin. Igbággé i Jesus tô batà tun ta
innà din.

---

* **7:5** 7:5 Sábbad dád tô templo ka mga Judio tun ta Jerusalem. Asal marapung tô mga simbaan (ágngadanan "sinagoga") tun ta kaluwagan ka Judea. Tun ta mga simbaan, ágbasa dan ka kagi ka Manama, ágtinurù tô mga ágtugállán, asta ágdasal dan.

16 Imáddangan asta isalábbuan tô langun dan, asta igdurung dan tô Manama, na mà dan, “Duwán matulus propeta ka Manama na igdunggù áknita!
Igpakita dán tô Manama áknita na mga sakup din!”
17 Italap tô bantug i Jesus tun ta kaluwagan ka probinsya ka Judea asta tun ta kaligadan.

Si Jesus asta si Juan na Tarabunyag
Luc 7:18-23; Mat 11:2-6

18 Na, tô mga disipulu i Juan na Tarabunyag igulit kandin tingód katô iglumu i Jesus.
19 Purisu igtawar i Juan tô duwa disipulu din, asta igpasadun din sikandan tun ta Áglangngagán ébô minsà dan, na, “Sikuna tô bánnal igpapid ka Manama, ó duwán pa ássa na gangatan dé?”
20 Tô igdunggù tô mga manubù na igpasadun i Juan tun ki Jesus, igkagi sikandan, na mà dan, “Igpasadun ké i Juan dini áknikó ébô minsà ké ka sikuna tô bánnal igpapid ka Manama, ó duwán pa ássa na gangatan dé.”
21 Dalám katô álló tô, igdappánnan i Jesus tô marapung mga ágkabógókan ébô kólian, asta igpaluwà din tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù na igahuwan. Igdappánnan din tô mga bólóg, asta ikakita dan.
22 Igtaba si Jesus tun ta mga igpapid i Juan, na mà din, “Ulì kód, asta uliti yu si Juan tingód katô langun na igkita yu asta igdinág yu kanak. Duwán mga bólóg na ikakita dán. Duwán mga kapig na ikapanó dán. Duwán mga tétékán na inólian dán. Duwán mga bingál na ikadinág dán. Duwán mga inaté manubù na inanté dán. Duwán mga ágkayu-ayuan na igulit-ulitan dán katô Madigár Gulitán.
23 Uliti yu sikandin na kadayawan tô mga manubù na dì ágduwa-duwa tingód kanak.”

Igkagi si Jesus tingód ki Juan na Tarabunyag
Luc 7:24-35; Mat 11:7-19

24 Tô igpanó tô mga manubù na igpapid i Juan, igkagi si Jesus tun ta ilimud mga manubù tingód ki Juan, na mà din, “Na, tô igsadun kó tun ta disyerto, ándà yu pamasaki tô manubù na iring ka banban na ágkálláng-kállángngán ka karamag.
25 Ándà yu pamasaki tô manubù na gumpak ka dakál é lagà, su tô mga gumpak ka madigár asta madigár é kóddô, tô gó tô góddô tun ta palasyo ka harì.
26 Asal ni gó tô ágpamasakán yu. Igsadun kó tun ta disyerto ébô kitanán yu tô propeta ka Manama. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa mallayat tô kamanubuan i Juan ka tandingán katô langun propeta ka Manama.
27 Igtuman din ni tandô na igsulat tun ta kagi ka Manama,
“ ‘Na, duwán manubù na papiddán ku muna áknikó ébô pataganaán tô langun
manubù katô kadunggù nu.’ ”†
28 “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô kamanubuan i Juan tuu pa mallayat ka tandingán katô langun manubù. Asal tô manubù na tuu mabbabà tun ta pagpangulu ka Manama, tô gó é tuu pa mallayat ka tandingán ki Juan.”
29 Tô igdinág dan katô igkagi din, tô langun manubù asta tô mga taralimud ka buwis igkagi na nángngà tô iglumu katô Manama, su taganà igpabunyag dan ki Juan.
30 Asal tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù, igéllé dan katô kakalyag ka Manama, su ándà dan pabunyag ki Juan.

† **7:27** 7:27 Malaquias 3:1.

31 Igkagi si Jesus, na mà din, “Na, ulitán ku ákniyu tô tingód ka mga manubù
áknganni. Ni gó tô ágkéringan dan.
32 Iring sikandan na mga gabatà na gunsad tun ta plasa na ágkalingánnan
asta ágpataware dan, na mà dan, ‘Igidup ké ka lantuy ébô sumayó kó, asal ándà
kó sayó. Igkanta ké tingód katô kamatayan, asal ándà kó sággó.’
33 Iring kandan tô mga manubù áknganni, su si Juan na Tarabunyag
inalayun ágpuwasa, asta dì gó ginám ka bino. Purisu ágkagi kó na igahuwan
sikandin ka madat espiritu.
34 Asal sakán na Igpamanubù, ágkanna asta ginámma. Purisu ágkagi kó na
áglólóbanna, sunnudda ginám, asta ágrarakán ku tô mga taralimud ka buwis
asta tô duma mga manubù na masalà-salà!
35 Asal ukit katô langun na áglumun ka Manama, ágkasóddóran na nángngà
tô kapandayan din.”

Igbusbusan katô bayi tô paa i Jesus

36 Duwán sábbad Pariseo na igpakan ki Jesus. Purisu igsadun si Jesus tun ta
balé din, asta igkan sikandin.‡
37 Na, duwán sábbad bayi na góddô tun ta lunsud, asta ibantug sikandin na
masalà-salà. Tô igdinág sikandin na igkan si Jesus tun ta balé katô Pariseo,
igpid din tô pamammut na igdalám tun ta katiyà ka alabastro.
38 Igtindág sikandin tun ta táppad katô paa i Jesus. Igsággó sikandin,
igpatallù din tô luhà din tun ta paa i Jesus, asta igpunasan din tô paa i Jesus
katô ulu din. Marag din gadákkan tô paa i Jesus, asta igbusbusan din katô
pamammut.
39 Na, tô Pariseo na igpakan ki Jesus, tô igkita sikandin katô iglumu katô
bayi, igpanámdám sikandin, na, “Atin ka bánnal propeta ni manubù ni,
kasóddóran din gó na masalà-salà ni bayi na igawid kandin.”
40 Igkagi si Jesus tun ta Pariseo, na mà din, “Simon, duwán kagin ku áknikó.”
Igtaba si Simon, na mà din, “Sir, ándin é kagin nu kanak?”
41 Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán duwa manubù na igbállás ka salapì
tun ta tarapabállás. Tô sábbad igbállás ka lima gatus (500) abuk ka salapì. Tô
ássa manubù igbállás ka kaliman (50) abuk ka salapì.
42 Su ándà ikabullas tô duwa dan katô salapì na igbállássan dan, igpandà
katô tarapabállás tô utang katô duwa dan. Na, tun ta duwa dan, sadan tô
duwán tuu dakál ginawa tun ta tarapabállás?”
43 Igtaba si Simon, na mà din, “Sikandin basì na tuu dakál tô utang na
igpandà.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Nángngà tô taba nu.”
44 Na, igsérê si Jesus tun ta bayi, asta igkagi sikandin ki Simon, na mà din,
“Sállág nu ni bayi ni. Tô igdunggù a kannun ta balé nu, ándà wayig na igpid
nu ébô urasán kani paa ku. Asal ni bayi ni, iglámmás din tô paa ku ka luhà
din, asta igpunasan din katô ulu din.
45 Ándà ka adák kanak. Asal ni bayi ni, ándà sikandin sódô na gadák ka paa
ku tikud tun ta igahuwa kani balé nu.
46 Ándà ka tagù ka langis ka olibo nit ulu ku. Asal ni bayi ni, igbusbus din
nit paa ku tô pamammut na dakál é lagà.
47 Purisu kagiyan ku sikuna, igpasinsiyaan dán ka Manama tô salà din agad
marapung, su dakál tô ginawa kani bayi. Asal tô manubù na délák tô salà din
na igpasinsiyaan ka Manama, délák tô ginawa din tun ta Manama.”

---

‡ **7:36** 7:36 Tô igsadun si Jesus tun ta balé katô Pariseo na igsulat nit Lucas 7:36-50, ánnà magunawa tô ilumu na igsulat tun ta Mateo 26:6-13, Marcos 14:1-9, asta Juan 12:1-8.

48 Igkagi si Jesus tun ta bayi, na mà din, “Igpasinsiyaan dán tô mga salà nu.”
49 Purisu igpatóngkóé tô mga manubù na igkan duma ki Jesus, na mà dan, “Ánnà nángngà tô igkagi kani manubù ni, su Manama dád tô makapasinsiya ka mga salà.”
50 Na, igkagi si Jesus tun ta bayi, na mà din, “Igtábbus kad ukit katô kasarig nu. Ulì kad na duwán kasunayan.”

8

Igtákkás tô mga gabayi ki Jesus

1 Na, ándà kadugé, igpanayun si Jesus, asta igsadunan din tô ássa mga lunsud asta mga banuwa. Igulit-ulit din tô Madigár Gulitán tingód ka pagpangulu ka Manama. Igtákkás tô sapulù duwa (12) disipulu din.
2 Igtákkás pagsik tô mga gabayi na inólian asta igpaluwaan din ka madat espiritu. Sikandan si Maria na ágngadanan na taga Magdala na igpaluwaan ka pittu madat espiritu,
3 asta si Juana na sawa i Cusa na sábbad opisyales i Herodes, asta si Susana, asta marapung tô ássa mga gabayi. Ni mga gabayi igbággé ka salapì tun ki Jesus asta mga disipulu din ébô duwán magasto dan.

Tô manubù na igsabud ka bánnì
Luc 8:4-8; Mat 13:1-9; Mar 4:1-9

4 Tô ilimud tô marapung manubù tikud tun ta langun lunsud, igulit si Jesus kani panunggiringan, na mà din,
5 “Duwán sábbad manubù na igsadun tun ta kinamát ébô sumabud ka bánnì. Tô igsabud sikandin, duwán isabud tun ta dalan, asal igittan ka mga manubù, asta igtuktuk katô mga manuk ta kayun.
6 Duwán ássa bánnì na isabud tun ta batun tanà. Tô igtubù, ándà kadugé ilanás asta inaté, su ándà man wayig katô tanà.
7 Duwán ássa bánnì na isabud tun ta tángngaan katô dugin sigbát. Igtubù tô bánnì, asal itambunan katô dugin sigbát tô pamula.
8 Asal duwán bánnì na isabud tun ta malambù tanà. Tô gó tô madigár é tubù na igbuuy ka ginatus-gatus.”
Na, igkagi si Jesus ka mabákkár, na mà din, “Purisu kailangan maminág kó kanak ébô makagpát kó.”

Ágdantulán katô mga panunggiringan
Luc 8:9-10; Mat 13:10-17; Mar 4:10-12

9 Na, iginsà tô mga disipulu i Jesus ka ándin tô kóbadan kani panunggiringan.
10 Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikiyu tô igpakitaan ka Manama katô kabánnalan na ándà din pasóddóri dángngan tingód katô pagpangulu din. Asal ukit dád tun ta mga panunggiringan tô katinurù ku katô duma mga manubù ébô agad sumállág dan, dì dan makakita katô kóbadan. Agad maminág dan, dì dan makagpát katô kabánnalan.”*

Kóbadan katô panunggiringan tingód katô bánnì na igsabud
Luc 8:11-15; Mat 13:18-23; Mar 4:13-20

11 “Ni gó tô kóbadan katô panunggiringan na igulit ku ákniyu. Tô bánnì na igsabud, tô gó é kagi ka Manama.
12 Tô bánnì na isabud tun ta dalan, iring katô mga manubù na ágpaminág ka kagi ka Manama. Na, ágsadunan i Maibuyan ébô agón din tô kagi ka Manama na igdinág dan ébô dì dan mánnal, asta dì dan matábbus.

* **8:10** 8:10 Ahaán tô Isaias 6:9.

13 Na, tô bánnì na isabud tun ta batun, iring katô mga manubù na ágpaminág
ka kagi ka Manama, asta ágtanggap dan na duwán dayó dan. Asal dì ágkadugé
tô kabánnal dan. Atin ka tintalán dan, ágkandà dán tô kabánnal dan, su iring
dan katô pamulanán na ándà tuu ramut.
14 Na, tô bánnì na isabud tun ta tángngaan ka dugin sigbát, iring katô
mga manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama na igtinurù. Asal dì dan
makapanayun su talun dan katô sasó dan, kakalyag dan tô kaduwánnan, asta
kadayawan kani banuwa. Purisu ándà ágpulusán dan katô kagi ka Manama
na igdinág dan.
15 Na, tô bánnì na isabud tun ta malambù tanà, iring katô mga manubù
na ágpaminág katô kagi ka Manama, asta ágtaguán dan tun ta pusung dan, su
ágkasarigan asta madigár sikandan. Sikandan tô ágtiis ka kahirapan sippang
ka duwán ágpulusán dan."

Sulù na ágsapatán
Luc 8:16-18; Mar 4:21-25

16 "Na, atin ka ágrákkáttan é sulù, dì ágtambunan, asta dì taguán tun ta siráb
ka katri. Asal ágsapatán ébô kataddawan tô langun manubù na mahu tun ta
balé.
17 Ándà palang gállássán áknganni na dì pakitanán tun ta tapuri álló. Ándà
pagsik ágbulunán áknganni na dì kasóddóran tun ta tapuri álló.
18 "Purisu kailangan bánnalán yu tô igdinág yu, su tô manubù na ágbánnal
katô kabánnalan, tô gó é dugangan katô kabánnalan. Asal tô manubù na dì
ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é kangayan katô kabánnalan na igpanámdám
din na duwán tun kandin."

Tô innà asta mga kataladi i Jesus
Luc 8:19-21; Mat 12:46-50; Mar 3:31-35

19 Na, igdunggù tô innà i Jesus asta tô mga kataladi din, asal ándà dan
ikapadani tun kandin su marapung tô mga manubù na ilimud.
20 Duwán igkagi ki Jesus, na mà din, "Tun ta luwà tô innà nu asta tô mga
kataladi nu. Kakalyag dan kun na kumita áknikó."
21 Asal igkagi si Jesus tun ta mga manubù, na mà din, "Tô mga manubù na
ágpaminág asta ágbánnal katô kagi ka Manama, tô gó tô innà ku asta tô mga
kataladi ku."

Igpasódô i Jesus tô mabákkár karamag asta balud
Luc 8:22-25; Mat 8:23-27; Mar 4:35-41

22 Na, sábbad álló, igsaké si Jesus asta tô mga disipulu din ka barangé, asta
igkagi si Jesus kandan, na mà din, "Tumalipag ki tun dipag ka ranó."
Purisu igtalipag dan.
23 Róggun na igtalipag dan, igtudug si Jesus. Ándà kadugé, igdunggù
tô mabákkár karamag. Tô barangé idalámman ka wayig, asta masig dán
malánnád.
24 Igpadani tô mga disipulu ki Jesus, asta igánnó dan sikandin, na mà dan,
"Áglangngagán, Áglangngagán, malánnád kid!"
Igánnó si Jesus, asta igpasódô din tô karamag asta tô magdakál mga balud.
Purisu igsódô asta igtónnók.
25 Igkagi si Jesus, na mà din, "Délák tô kasarig yu kanak."
Asal imáddangan dan, isalábbuan dan, asta igpatóngkóé sikandan, na mà
dan, "Matulus gó kannê sikandin, su agad tô karamag asta tô mga balud
ágbánnal kandin."

Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu
Luc 8:26-39; Mat 8:28-34; Mar 5:1-20

26 Na, igdunggù dan madani tun ta Gerasa na tun ta dipag katô probinsya
ka Galilea.
27 Tô igpónóg si Jesus, duwán sábbad taga Gerasa na igsumar kandin na
igahuwan ka madat espiritu. Idugé sikandin ándà pangómpak, asta dì góddô
tun ta balé, asal góddô tun ta mga lábbáng.
28 Tô igkita sikandin ki Jesus, igullaó sikandin, iglingkóód tun ta saruwan i
Jesus, asta igkagi sikandin ka mabákkár, na mà din, "Jesus, Batà ka Manama
na Tuu Mallayat, yaka ágsamuk kanak."
29 Tô gó é igkagi katô madat espiritu, su taganà igsugù si Jesus na lumuwà
tô madat espiritu tikud tun ta manubù. Marag gahuwan sikandin ka madat
espiritu. Ágbagkássán sikandin ka kadina, gikáttan, asta inalayun ágbantéyan.
Asal ágbugtusán din tô pagbagkás kandin, asta ágpiddán sikandin katô madat
espiritu tun ta disyerto.
30 Na, iginsà si Jesus kandin, na mà din, "Sadan é ngadan nu?"
Igtaba sikandin, na mà din, "Mga mararan."
Tô gó tô igtaba din su marapung tô madat mga espiritu na igahu kandin.
31 Ágpédu-édu tô madat mga espiritu ki Jesus na dì dan pád suguán ikandin
tun ta siráb ka tanà.†
32 Na, tuu marapung tô mga babuy na ágsukat tun ta karaban ka pabun-
ganán na dì madiyù, asta igpédu-édu tô madat mga espiritu ki Jesus na pahun
sikandan tun ta mga babuy. Na, ignunug si Jesus.
33 Purisu igluwà tô madat mga espiritu tikud tun ta manubù, asta igahu
dan tun ta mga babuy. Igpalaguy tô langun babuy tun ta karaban, igtuppas
dan tun ta ranó, asta ilánnád.
34 Na, tô igkita tô mga taradóppón katô ilumu, igpalaguy dan, asta igulit dan
tun ta lunsud asta tun ta madani mga banuwa.
35 Purisu igsadun tô mga manubù ébô kitanán dan tô ilumu. Igsadun dan
tun ki Jesus, asta igkita dan tô manubù na igpaluwaan ka madat mga espiritu.
Igunsad sikandin madani tun ta paa i Jesus, igumpak dán, asta madigár dán
tô panámdám din. Purisu imáddangan dan.
36 Tô mga manubù na ikakita igulit tingód katô kapaluwà i Jesus ka madat
mga espiritu tikud tun ta manubù.
37 Purisu igpédu-édu tô langun taga Gerasa na miwà si Jesus tikud tun ta
banuwa dan, su tuu dan imáddangan. Purisu igsaké si Jesus tun ta barangé,
asta igulì.
38 Asal tô ándà dan pa panó, tô manubù na igluwaan ka mga madat espiritu
igpédu-édu na mákkás pád sikandin ki Jesus. Asal ándà nunug si Jesus, su
igkagi sikandin, na mà din,
39 "Ulì kad, asta ulit nu tô tingód katô madigár na iglumu ka Manama
áknikó."
Purisu igpanó sikandin, asta igulitan din tô langun manubù tun ta lunsud
tingód katô madigár na iglumu i Jesus kandin.

Inólian tô duwa gabayi
Luc 8:40-56; Mat 9:18-26; Mar 5:21-43

40 Na, tô igdunggù si Jesus tun dipag katô ranó, marapung tô mga manubù
na igsumar, su igangat dan kandin.

† **8:31** 8:31 Tun ta siráb ka tanà tô prisowanan katô madat mga espiritu sippang ka supakan dan.

41 Na, duwán sábbad pangulu ka simbaan ka Judio na ágngadanan ki Jairo na
igpadani tun ki Jesus. Iglingkóód sikandin, asta igpédu-édu na madun si Jesus
tun ta balé din,
42 su masig dán maté tô batà din bayi. Tô gó é bugtung batà din na mga
sapulù duwa (12) é idad.
Tô igtákkás si Jesus kandin, marapung tô mga manubù na igpaliggátté na
igarurung kandin.
43 Na, duwán sábbad bayi na gagasan ka dipanug dalám ka sapulù duwa (12)
dán ámmé, asta ándà palang ikólì kandin.
44 Igpadani sikandin tun ta bókkóg i Jesus, asta igawidan din dád tô ugpu
katô umpak i Jesus. Tigkô dád igsódô tô dipanug din.
45 Na, iginsà si Jesus, na mà din, “Sadan é igawid kanak?”
Igpanguntaman tô langun. Na, igkagi si Pedro, na mà din, “Áglangngagán,
tuu marapung tô mga manubù na igpaliggátté asta igarurung áknikó!”
46 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán igawid kanak, su igriyuwa na
duwán katulusan na igluwà tikud dini kanak.”
47 Na, tô ikasóddór tô bayi na dì mabulun tô iglumu din, igpadani sikandin
tun ki Jesus. Igkárkár sikandin tingód katô máddang din, iglingkóód sikandin
tun ta saruwan i Jesus, asta igulit din tô gunayan katô pagawid din kandin.
Igdinág tô langun manubù na tigkô dád inólian tô bógók din.
48 Igkagi si Jesus katô bayi, na mà din, “Inólian kad ukit ka kasarig nu kanak.
Ulì kad na duwán kasunayan.”
49 Róggun na igkagi pa si Jesus tun ta bayi, duwán sábbad manubù na
igdunggù tikud tun ta balé i Jairo, asta igkagi sikandin ki Jairo, na mà din,
“Yakad ágpapanayun katô Taratinurù tun ta balé nu, su inaté dán tô batà nu.”
50 Asal tô igdinág si Jesus katô kagi din, igkagi sikandin ki Jairo, na mà din,
“Yaka ágkaranu! Bánnal ka dád kanak, asta kólian tô batà nu.”
51 Tô igdunggù dan tun ta balé i Jairo, ándà duma manubù na igpatákkás i
Jesus tun dalám, asal si Pedro dád, si Juan, si Santiago, asta tô ámmà asta tô
innà katô batà.
52 Ágsággó asta gullaó tô langun manubù, asal igkagi si Jesus, na mà din,
“Yakó ágsággó, su ándà kamaté ni batà. Igtudug dád sikandin.”
53 Na, igngisiyan dan si Jesus, su isóddóran dan na inaté dán tô batà.
54 Asal igawidan i Jesus tô bállad katô batà, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Sumuddù, tindág ka!”
55 Na, iglónód tô gimukud din, asta igtindág tô batà. Na, igsugù si Jesus na
pakannán tô batà.
56 Isalábbuan tô ámmà asta tô innà katô batà. Asal maggát igsapad si Jesus
kandan na ándà palang manubù na mému ulitan dan tingód katô ilumu.

9

Igpapanó i Jesus tô sapulù duwa apostoles
Luc 9:1-6; Mat 10:5-15; Mar 6:7-13

1 Na, iglimud i Jesus tô sapulù duwa (12) apostoles, igbággayan din sikandan
ka katulusan ébô makapaluwà dan ka mga madat espiritu tikud tun ta
manubù, asta ébô makólì dan ka mga ágkabógókan.
2 Igpapanó dan ikandin ébô mulit-ulit dan tingód ka pagpangulu ka Man-
ama, asta ébô dappánnan dan tô mga ágkabógókan ébô kólian.
3 Igkagi sikandin tun kandan, na mà din, “Yakó ágpid ka kaduwánnan yu,
agad tukád, kabir, ágkakan asta salapì. Yakó ágpid ka umpak na gilisan.

4 Atin ka ágdunggù kó tun ta balé, óddô kó dutun sippang ka panó kó tun ta
ássa lunsud.
5 Atin ka dì kó tanggapán katô mga manubù, ka panó kó tikud tun ta lunsud
dan, padpad yu tô barukbuk tikud tun ta paa yu ébô kasóddóran dan na
duwán sókó ka Manama kandan."
6 Na, igpanó dan asta igsadun dan tun ta mga lunsud. Igulit-ulit dan katô
Madigár Gulitán asta igdappánnan dan tô mga ágkabógókan ébô kólian.

Ágduwa-duwa si Herodes tingód ki Jesus
Luc 9:7-9; Mat 14:1-12; Mar 6:14-29

7 Na, si Herodes tô igpangulu tun ta Galilea. Tô igdinág sikandin tingód katô
áglumun i Jesus, ágduwa-duwa tô panámdám din, su duwán mga manubù na
ágkagi na sikandin si Juan na Tarabunyag na inanté puman.
8 Duwán duma mga manubù na ágkagi na sikandin si Elias na inanté
puman, asta duwán duma ágkagi na sikandin tô sábbad propeta sayyan na
inanté puman.
9 Igkagi si Herodes, na mà din, "Si Juan tô igpatampáddan ku ka alig. Purisu
sadan ni manubù ni na igdinág ku?"
Na, kakalyag i Herodes na kumita sikandin ki Jesus.

Igpakan i Jesus tô sobra lima mararan manubù
Luc 9:10-17; Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Juan 6:1-14

10 Na, tô igulì tô mga apostoles tun ki Jesus, igulit dan kandin tingód katô
langun iglumu dan. Igpatákkás i Jesus sikandan, igtananan dan tô duma mga
manubù, asta igsadun dan tun ta lunsud na ágngadanan Betsaida.
11 Asal tô ikasóddór tô langun manubù ka ánda é igsadunan i Jesus, ig-
talundug dan kandin. Igtanggap si Jesus kandan, asta igulit sikandin kandan
tingód katô pagpangulu ka Manama. Igdappánnan din tô langun ágkabógókan,
asta inólian dan.
12 Tô mapun dán, igpadani tô sapulù duwa (12) disipulu tun ki Jesus, asta
igkagi sikandan, na mà dan, "Papanó nu tô langun manubù tun ta mga
lunsud asta tun ta kaligadan dan ébô duwán kadággaan dan, asta ébô málli
dan ka makan, su ándà mga manubù na góddô kannun."
13 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Sikiyu é mággé ka makan dan."
Igkagi sikandan, na mà dan, "Asal lima dád abuk ni pan ta, asta duwa dád
abuk ni sáddà ta.* Panó ké ébô málli ka pan para katô langun?"
14 Mga lima mararan (5,000) tô mga gamama na ilimud.† Igkagi si Jesus tun
ta mga disipulu din, na mà din, "Pónsad yu tô mga manubù na tagkaliman tô
sábbad grupo."
15 Igbánnal tô mga disipulu din, asta igpónsad dan tô langun.
16 Igkangé i Jesus tô lima abuk pan asta tô duwa abuk sáddà. Iglangngag
sikandin tun ta langit, asta igpasalamat tun ta Manama. Igtáppik-táppik din
tô pan asta tô sáddà, asta igbággé din tun ta mga disipulu din ébô taladán dan
tun ta mga manubù na ilimud.
17 Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan. Iglimud katô mga disipulu
din tô pan asta sáddà na isamà, asta duwán sapulù duwa (12) magdakál baskit
na ipánnù.

Igkagi si Pedro na si Jesus tô Mesiyas
Luc 9:18-22; Mat 16:13-21; Mar 8:27-29

---

* **9:13** 9:13 Malumpipì tô pan katô mga Judio, magimpuruk, asta mga sábbad dangó é kadakállan. Igággang basì tô sáddà. † **9:14** 9:14 Ikakan pagsik tô mga gabayi asta tô mga gabatà, asal ándà dan iyapi.

18 Na, sábbad álló, igdasal si Jesus na sábbad din dád, asta madani tun kandin
tô mga disipulu din. Iginsà si Jesus kandan, na mà din, “Ándin tô ágkagin ka
mga manubù tingód kanak? Sadanna kun?”
19 Igtaba sikandan, na mà dan, “Duwán mga manubù na ágkagi na sikuna
si Juan na Tarabunyag. Duwán ássa mga manubù na ágkagi na sikuna si Elias.
Duwán ássa na ágkagi na sikuna tô sábbad propeta ka Manama sayyan na
inanté puman.”
20 Iginsà si Jesus, na mà din, “Asal ándin é ákniyu panámdám tingód kanak?
Sadanna?”
Igtaba si Pedro, na mà din, “Sikuna tô Mesiyas na igpapid ka Manama dini
áknami.”
21 Asal maggát igsapad si Jesus na kailangan dì dan mulit kani tun ta duma
mga manubù.
22 Igkagi si Jesus, na mà din, “Pahirapanna na Igpamanubù, asta élléyanna
katô mga ágtugállán ka Judio, mallayat ka mga pangulu ka templo, asta mga
taratinurù ka sugù. Matayanna, asta mantéya puman tun ta ikatállu álló.”

Tô manubù na mákkás ki Jesus
Luc 9:23-27; Mat 16:24-28; Mar 8:34-9:1

23 Na, igkagi si Jesus tun ta langun na igpaminág kandin, na mà din, “Tô
manubù na mákkás kanak, kailangan dian din tô kakalyag ka pusung din,
tumiis sikandin ka kahirapan tukid ka álló agad matayan sikandin,‡ na
mákkás kanak.
24 Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin katô
kantayan na ándà ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù tingód
katô katákkás din kanak, matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán.
25 Atin ka makatigatun tô manubù kani tibuk banuwa, asal kandaan
sikandin katô kantayan, ándà palang pulusán din.
26 Atin ka ágkayyaan tô manubù tingód kanak asta tingód katô igtinurù ku,
kayyaanna tingód kandin tun ta álló ka lumónódda na Igpamanubù na duwán
séllaán ku, asta séllaán katô Ámmà ku asta mga panaligan din.
27 Asal paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dini ákniyu na dì maté
sippang ka kumita dan katô pagpangulu ka Manama.”§

Ipalin tô bónnóng i Jesus
Luc 9:28-36; Mat 17:1-8; Mar 9:2-8

28 Na, pángnga ka mga walu álló tikud tun ta igkagi i Jesus ni langun,
igpatákkás din si Pedro, si Juan, asta si Santiago. Igtikáddág dan tun ta
pabungan ébô dumasal sikandin.
29 Róggun na igdasal si Jesus, ipalin tô bónnóng din, asta igséllà ka kapputian
tô umpak din.
30 Tigkô dád duwán duwa manubù na igtóngkô ki Jesus, na si Moises asta si
Elias
31 na duwán séllaán dan. Igpatóngkóé tô tállu dan tingód ka kamatayan i
Jesus na matuman kandin tun ta Jerusalem.
32 Na, ináknákkan si Pedro asta tô duwa kadumaan din. Tô igánnó dan,
igkita dan tô séllaán i Jesus asta tô duwa manubù na igtindág madani tun
kandin.

---

‡ **9:23** 9:23 Kailangan tumiis sikandin ka kahirapan tukid ka álló agad matayan sikandin, ó kailangan tumiang sikandin ka krus tukid ka álló. § **9:27** 9:27 Ituman ni tô igkita si Pedro, si Santiago asta si Juan katô kapalin katô bónnóng i Jesus tun ta pabungan (Lucas 9:28-36). Tô bónnóng i Jesus na ikitaan dan iring katô bónnóng din ka mangulu sikandin tun ta tapuri álló.

33 Róggun na igpanó si Moises asta si Elias, igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, “Áglangngagán, madigár su dini ké. Mimu ké dini ka tállu rákkó, sábbad para áknikó, sábbad para ki Moises, asta sábbad para ki Elias.”
Agad tô gó é igkagi i Pedro, asal ándà din kagpátti tô igkagi din.
34 Róggun na igkagi si Pedro, igdunggù tô sagulapun na ikatambun kandan. Tô isidalungan dan katô sagulapun, imáddangan dan.
35 Igdinág dan tô kagi ka Manama tikud tun ta sagulapun, na mà din, “Ni gó ni kanak Batà na igsalin ku. Paminág yu sikandin!”
36 Na, pángnga igkagi tô Manama, igkita dan si Jesus na sábbad din dád. Tô timpo tô, ándà igulitan dan tingód katô igkita dan.

Tô batà mama na igahuwan ka madat espiritu
Luc 9:37-43; Mat 17:14-18; Mar 9:14-27

37 Na, pagkasimag, tô igtupang si Jesus asta tô tállu disipulu din tikud tun ta pabungan, isumaran dan ka marapung manubù.
38 Na, duwán sábbad manubù na igtawar ki Jesus, na mà din, “Sir, kéduwi nu ni batà ku, su sikandin tô bugtung batà ku.
39 Marag sikandin gahuwan ka madat espiritu, gullaó sikandin, ágtuyù-tuyù sippang ka ágburà tô babbà din asta girrayatan sikandin. Mahirap paluwaán tô madat espiritu tikud tun kandin.
40 Igpédu-éduwa katô mga disipulu nu na paluwaán dan tô madat espiritu na igahu kandin, asal ándà dan ikému.”
41 Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikiyu mga manubù áknganni, dì kó ágsarig kanak, asta madat tô panámdám yu. Dì dán madugé na dumuma a ákniyu, asal kailangan tumiissa pa. Na, pid nu dini tô batà nu.”
42 Róggun na igsadun tô batà tun ki Jesus, igpabuntug katô madat espiritu tô batà, asta igpatuyù-tuyù sikandin. Asal igsapadan i Jesus tô madat espiritu. Purisu inólian tô batà, asta igpid i Jesus tun ta ámmà din.
43 Tuu isalábbuan tô langun manubù tingód katô katulusan ka Manama.

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din
Luc 9:43-45; Mat 17:22-23; Mar 9:30-32

Róggun na isalábbuan tô langun manubù tingód katô mga iglumu i Jesus, igkagi sikandin tun ta mga disipulu din, na mà din,
44 “Kailangan paminággán yu ni kagin ku ákniyu. Matuman ni dumunggù kanak na Igpamanubù. Kailangan bággénna tun ta bállad katô duma mga manubù.”
45 Asal ándà gó kagpátti katô mga disipulu din tô kóbadan katô igkagi din, su ándà pasóddóri kandan ébô dì dan kagpáttan. Ándà dan insà kandin tingód katô igkagi din, su ágkamáddangan dan.

Sadan tô tuu mallayat?
Luc 9:46-48; Mat 18:1-5; Mar 9:33-37

46 Na, igpapulé tô mga disipulu i Jesus tingód ka sadan tun kandan tô tuu mallayat é kamanubuan.
47 Asal isóddóran i Jesus tô ágpanámdámmán dan. Purisu igtawar din tô sábbad batà, asta igpatindág din madani tun kandin.
48 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ágtanggap kó kani sábbad batà tingód ka kapasakup yu kanak, iring na ágtanggapánna ikiyu. Tô manubù na ágtanggap kanak, ágtanggapán din tô igpapid kanak, su tun ta langun yu, tô manubù na tuu mabbabà é kamanubuan, sikandin tô tuu mallayat.”

Mga kadumaan yu tô mga manubù na ánnà usig yu
Luc 9:49-50; Mar 9:38-40

49 Na, igkagi si Juan, na mà din, “Áglangngagán, duwán sábbad manubù na
igkita dé na igpaluwà ka madat mga espiritu ukit ka kagamit din katô ngadan
nu. Asal igsapadan dé sikandin su ánnà kadumaan ta.”
50 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágsapad kandin, su kadumaan yu tô
mga manubù na ánnà usig yu.”

Igpanó si Jesus tikud tun ta probinsya ka Galilea

51 Na, tô masig dán dumunggù tô álló na mulì si Jesus tun ta langit, igplano
sikandin na madun tun ta Jerusalem.
52 Duwán mga manubù na igpóna i Jesus. Igpanó dan, asta igsadun dan
tun ta sábbad lunsud na sakup ka Samaria ébô tumaganà dan katô balé na
áddingan din.
53 Ánnà Judio tô mga manubù na góddô dutun. Purisu ándà dan tanggapi si
Jesus, su isóddóran dan na madun sikandin tun ta Jerusalem.
54 Tô ikasóddór si Santiago asta si Juan na dì dan tanggapán katô mga
taga Samaria, igkagi sikandan, na mà dan, “Áglangngagán, kakalyag nu na
padabuan dé ka apuy tikud tun ta langit ébô mapánnas dan?”*
55 Asal igsérê si Jesus, asta igsapadan din sikandan.
56 Na, igpanayun dan tun ta ássa lunsud.

Tô mákkás ki Jesus
Luc 9:57-62; Mat 8:19-22

57 Róggun na ágpanó dan, duwán sábbad manubù na igkagi ki Jesus, na mà
din, “Mákkássa áknikó agad ánda ka madun.”
58 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Tô mga mannanap ka kabánnássan,
duwán pa góddóan dan, asta tô mga manuk ka kayun, duwán pa gapunanan
dan. Asal sakán na Igpamanubù, ándà palang góddóan ku na ágkadággaan.”
59 Igkagi si Jesus tun ta ássa manubù, na mà din, “Tákkás ka kanak.”
Asal igtaba sikandin, na mà din, “Áglangngagán, mákkássa áknikó, asal pólì a
pa ébô lábbángngán ku tô ámmà ku.”
60 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Tô mga manubù na ándà kantayan na
ándà ágtamanán, tô gó é lumábbáng katô mga kadumaan dan na inaté.† Asal
sikuna na duwán kantayan na ándà ágtamanán, kailangan mulit-ulit ka tingód
katô pagpangulu ka Manama.”
61 Duwán ássa manubù na igkagi ki Jesus, na mà din, “Áglangngagán,
mákkássa áknikó. Asal mulì a pa ébô pasóddórán ku tô pamilya ku.”
62 Igkagi si Jesus, na mà din, “Yaka giring katô manubù na ágdaru na
inalayun ágsérê, su tô manubù na ágduwa-duwa na mákkás kanak, dì sikandin
masakup tun ta pagpangulu ka Manama.”

10

Igpóna i Jesus tô kapittuwan duwa

1 Na, igsalin katô Áglangngagán tô kapittuwan duwa (72) manubù, asta
igpóna din sikandan na tagduwa-duwa ébô madun dan tun ta langun lunsud
asta mga lugar na sadunan din.
2 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Dakál tô ágkáttun, asal tagsábbadé dád
tô tarakáttu. Purisu dasal kó tun ta Áglangngagán na tigatun ka kinamát ébô
papid sikandin ka duma mga tarakáttu.

---

* **9:54** 9:54 Iring katô ilumu i Elias sayyan na igsulat tun ta 2 Mga Harì 1:10-12. † **9:60** 9:60 Tô kóbadan, tô mga manubù na mánnal ki Jesus, dì mému ka mabaring dan su tuu pa ágkailanganán tô katuman dan katô kakalyag ka Manama.

3 Na, panó kó. Banté kó katô madat mga manubù, su iring kó na mga
karnero na ágbanganan katô mannanap ka kabánnássan na ágngadanan lobo.
4 Yakó ágpid ka salapì, kabir, asta sandalyas. Yakó ágtóngkô-tóngkô katô mga
manubù na ágkitanán yu tun ta dalan ébô dì kó ágkabaring.
5 Atin ka ágdunggù kó tun ta balé, una yu kagiyi, na mà yu, 'Mólà pa ka
duwán kasunayan yu!'
6 Atin ka masuné tô tigbalé, bággayan sikandin ka Manama ka kasunayan.
Asal atin ka ánnà masuné tô tigbalé, pamuyù yu tun ta Manama na angén din
tô kasunayan na bággén yu pád tun kandin.
7 Agad ándin tô pakannán dan ákniyu, tô dád gó é kannán yu asta inámmán
yu, su tô manubù na áglumu kailangan tandanan. Yakó galin-alin tun ta duma
balé, asal óddô kó tun ta sábbad dád balé.
8 Atin ka ágdunggù kó tun ta lunsud asta ágtanggapán kó ikandan, agad ándin
tô pakannán dan ákniyu, tô dád gó é kannán yu.
9 Dappánni yu ka bállad tô mga ágkabógókan ébô kólian. Kagiyi yu sikandan,
na, 'Masig dán mangulu tô Manama ákniyu.'
10 Atin ka ágdunggù kó tun ta lunsud asta dì kó ikandan tanggapán, panó kó
tun ta dalan, asta kagiyi yu tô mga tigbalé, na mà yu,
11 'Agad tô barukbuk nit banuwa yu na igdákkát kannun ta paa dé pad-
padán dé ébô kasóddóran yu na duwán sókó ka Manama ákniyu. Pénagpáttán
dé sikiyu na masig dán mangulu tô Manama.'
12 Kagiyan ku sikiyu na supakan ka Manama tô mga taga Sodoma tun ta
tapuri álló tingód katô salà dan, asal tuu pa madat tô supak ka Manama katô
mga manubù tun ta lunsud na dì tumanggap ákniyu."

Tô mga manubù na ándà rákkád
Luc 10:13-16; Mat 11:20-24

13 "Makédu-édu kó na mga taga Corasin! asta makédu-édu kó na mga taga
Betsaida! su ándà kó rákkád. Atin ka igimu tô kasalábbuan tun ta mga taga
Tiro asta mga taga Sidon sayyan iring katô mga kasalábbuan na igimu ku dini
ákniyu, igumpak dan pád katô óggét na gimun sako, asta igtagù dan pád ka
abu tun ta ulu dan ébô pakitanán dan na igrákkád dan dán.
14 Tun ta álló ka rumuud tô Manama, agad supakan din tô mga taga Tiro
asta tô mga taga Sidon, asal tuu pa madat tô supak din ákniyu.
15 Sikiyu mga taga Capernaum, kéman yu ka pabantugán kó sippang tun ta
langit, asal dabuán kó baling tun ta góddóan ka mga inaté."*
16 Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, "Tô manubù na
maminág ákniyu, ukit kani ágpaminággánna ikandin. Tô manubù na méllé
ákniyu, méllé kanak. Tô manubù na méllé kanak, méllé katô igpapid kanak."

Igulì tô kapittuwan duwa

17 Na, tô igulì tô kapittuwan duwa (72) na igpóna i Jesus, idayawan dan,
asta igkagi sikandan, na mà dan, "Áglangngagán, agad tô madat mga espiritu
ignunug áknami ukit ka kagamit dé katô ngadan nu!"
18 Igkagi si Jesus, na mà din, "Bánnal, su igkita ku si Maibuyan na iring na
kirám na idabù tikud tun ta langit.†

---

* **10:15** 10:15 Hades tô ngadan katô góddóan ka mga inaté sippang ka ruudan dan. Ahaán tô Igpakita 20:11-15. † **10:18** 10:18 Tô katulusan katô Manama tuu pa mabákkár ka tandingán katô katulusan i Maibuyan, su tô Manama, igpéwà din si Maibuyan tikud tun ta langit. Duwán katulusan na igbággé i Jesus tun ta kapittuwan duwa. Purisu igpaluwà dan tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù.

19 Yakó yu ágkalingawi ni. Igpapid ku sikiyu ébô manalu kó ka katulusan
katô usig ka Manama. Agad makagit kó ka áppuy asta mananipit, asal ándà
palang makadadat ákniyu.
20 Na, agad ikapanalu kó ka madat mga espiritu, ánnà ni tô kadayawan yu.
Asal kailangan kadayawan kó su igsulat dán tô ngadan yu tun ta langit."‡

Idayawan si Jesus
Luc 10:21-24; Mat 11:25-27; 13:16-17

21 Na, tô oras tô, dakál tô dayó na igbággé katô Ugis Espiritu ki Jesus,
asta igdasal sikandin, na mà din, "Ámmà na Áglangngagán katô langun tun
ta langit asta dini ta banuwa, ágpasalamatta áknikó, su ándà nu pasóddóri
ni kabánnalan tun ta mga manubù na kéman dan ka mapandé asta dakál é
isóddóran, asal igpasóddór nud ni kabánnalan tun ta mga manubù na mabbabà
é kamanubuan. Durungán ku sikuna, Ámmà, su tikud tun ta madigár
kakalyag nu."
22 Igkagi si Jesus, na mà din, "Igsarig katô Ámmà ku tô langun dini kanak. Tô
Ámmà ku dád tô ikasóddór kanak, su sakán tô Batà din. Sakán dád tô ikasóddór
katô Ámmà ku, asta tô langun manubù na ágsalinán ku ébô makasóddór tingód
katô Ámmà ku."
23 Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din na ándà ássa manubù, na mà
din, "Ágkadayawan kó su ikakita kód katô kabánnalan!
24 Kagiyan ku sikiyu na tô marapung mga propeta ka Manama asta tô mga
harì sayyan, agad malyag dan na kumita katô igkita yu, asal ándà dan ikakita.
Agad malyag dan na maminág katô igdinág yu, asal ándà dan ikadinág."

Panunggiringan tingód katô sábbad taga Samaria

25 Na, igtindág tô sábbad taratinurù katô mga sugù. Kakalyag din na
kuminnam minsà ki Jesus. Purisu iginsà sikandin, na mà din, "Sir, ándin tô
kailangan lumun ku ébô makatanggappa ka kantayan na ándà ágtamanán?"
26 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ándin tô igsulat tun ta mga sugù ka Manama?
Ándin tô igbasa nu?"
27 Igtaba tô manubù, na mà din,
" 'Ginawayi yu tô Áglangngagán na Manama yu tikud tun ta tibuk pusung yu,
tikud tun ta tibuk kantayan yu, tikud tun ta tibuk panámdám yu, asta
tikud tun ta tibuk bákkár yu. Ginawayi yu tô unawa yu na iring katô
kaginawa yu katô ákniyu sarili.' "§
28 Igkagi si Jesus, na mà din, "Nángngà tô igtaba nu. Lumu nu yan ébô
makatanggap ka katô kantayan na ándà ágtamanán."
29 Asal kakalyag katô manubù na pasóddórán din na nángngà tô áglumun
din tun ta saruwan ka Manama. Purisu iginsà sikandin, na mà din, "Sadan
tô unawa ku?"
30 Igtaba si Jesus, na mà din, "Duwán sábbad Judio na igpanó tikud tun ta
Jerusalem, asta igsadun tun ta Jerico. Na, isabban sikandin ka mga tulisan.
Igadólan dan, igpakuy dan, asta igtananan dan sikandin na ágkamaté-maté
dán.
31 Na, igdunggù tô sábbad pangulu ka templo ka Judio. Asal tô igkita din tô
manubù na inamù, iglili sikandin tun ta ágbaluy.
32 Na, igdunggù pagsik tô sábbad Judio na sakup ka grupo i Levi. Asal tô
igkita din tô manubù na inamù, iglili sikandin tun ta ágbaluy.

---

‡ **10:20** 10:20 Tingód katô libro na igsulatan katô mga ngadan, ahaán tô Igpakita 3:5. § **10:27** 10:27 Deuteronomio 6:5; Levitico 19:18.

33 Na, duwán sábbad taga Samaria na igdunggù tun ta Judio na inamù. Tô
igkita sikandin katô inamù, inéduwan sikandin.
34 Igpadaniyan din, igbawian din tô amù katô Judio ka langis ka olibo asta
bino, asta igbagkássan din. Igpasaké din tô Judio tun ta asno din, asta igpid
din tun ta balé na ágdungguanan, asta igdóppónan din.
35 Pagkasimag, igbággé din tô duwa abuk salapì tun ta tigatun katô balé,
asta igkagi sikandin, na mà din, 'Dóppóni nu sikandin. Atin ka duwán kulang,
bayadan ku ka lumónódda.'
36 "Na, ándin tô panámdám nu? Tun ta tállu manubù na igkita katô isabban
ka mga tulisan, sadan tun kandan tô igpakita na unawa din?"
37 Igtaba tô taratinurù, na mà din, "Tô taga Samaria na inéduwan asta
igtabang kandin."
Igkagi si Jesus, na mà din, "Purisu kailangan tô gó pagsik tô lumun nu."

Igádding si Jesus tun ki Marta asta ki Maria

38 Na, tô igpanó dan, igukit dan tun ta sábbad lunsud. Duwán sábbad bayi na
ágngadanan ki Marta na igpadding ki Jesus tun ta balé din.
39 Duwán adi din na si Maria na igunsad madani tun ta paa katô
Áglangngagán ébô maminág katô ágtinuruán i Jesus.
40 Asal si Marta, ágkasasó tô panámdám din tingód katô marapung mga
áglumun din. Purisu igpadani si Marta tun ki Jesus, asta igkagi sikandin, na
mà din, "Áglangngagán, sábbad ku dád tô góméng, su dì ágtabang ni adi ku. Atin
ka duwán kédu nu kanak, kagiyi nu sikandin ébô tumabang kanak."
41 Asal igtaba tô Áglangngagán, na mà din, "Marta, Marta, tuu ka ágkatanaan
tingód katô mga áglumun nu.
42 Sábbad dád tô ágkailanganán. Tô gó tô madigár na igsalin i Maria, asta dì
ni makangé tikud tun kandin."

11

Tingód ka kadasal
Luc 11:1-13; Mat 6:9-13; 7:7-11

1 Na, sábbad álló na igdasal si Jesus tun ta sábbad lugar. Pángnga katô kadasal
din, duwán sábbad disipulu din na igkagi, "Áglangngagán, tinurui ké ágdasal
iring katô igtinurù i Juan na Tarabunyag katô mga disipulu din."
2 Igkagi si Jesus, na mà din, "Iring kani é kadasal yu. 'Ámmà, mólà pa ka
pangadapán ka katô langun manubù. Mólà pa ka mangulu ka tun ta langun
manubù.
3 Bággéyi ké ka ágkannán dé álló-álló.
4 Pasinsiyayi ké na ikasalà áknikó, su ágpasinsiyaan dé tô langun manubù na
ikasalà áknami. Yaka ágpókit áknami tun ta pagkinnam.' "
5 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, "Atin ka madun ka tun ta balé katô
rarak nu, agad tángngà ka dukilám, ébô mállás ka tállu abuk pan, kumagi ka
kandin, na,
6 'Duwán rarak ku na mantu igdunggù, asta ándà pakannán ku kandin.'
7 Tumaba tô tun dalám, na mà din, 'Yaka ágsamuk kanak. Igsagpángngan dán
tô sállat, asta ágdággà ad asta ni mga gabatà ku. Diyad makannó ébô mággé
áknikó.'
8 Na, kumagiya ákniyu, agad dì pád sikandin mánnó ébô tumabang katô
rarak din, ka dì sumungkù tô manubù na mamuyù, kailangan mánnó
sikandin ébô bággén tô agad ándin é ágpamuyuán din.

9 Purisu kumagiya ákniyu, pamuyù kó inalayun tun ta Manama, asta
bággayan kó ikandin. Pamasak kó inalayun tun kandin, asta kitanán yu.
Tákták kó inalayun tun ta sállat, asta pókéan kó ikandin.
10 Makatanggap tô langun manubù na ágpamuyù. Makakita tô langun
manubù na ágpamasak. Pókéan tô langun manubù na ágtákták.
11 Sikiyu na mga ámmà, atin ka mamuyù tô batà yu ka sáddà, ánnà áppuy tô
bággén yu kandin.
12 Atin ka mamuyù tô batà yu ka tállug, ánnà mananipit tô bággén yu
kandin.
13 Na, sikiyu, agad duwán madat mga áglumun yu, asal inalayun madigár
tô mga ágbággén yu tun ta mga gabatà yu. Na, tô Ámmà yu na Manama tun
ta langit tuu pa mággé katô Ugis Espiritu tun ta langun manubù na ágpamuyù
kandin!"

Si Jesus asta si Maibuyan
Luc 11:14-23; Mat 12:22-30; Mar 3:20-27

14 Na, duwán madat espiritu na igpaluwà i Jesus tikud tun ta sábbad
manubù na inómmó, ikakagi tô manubù, asta isalábbuan tô langun manubù.
15 Asal duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, "Ágpaluwà sikandin
katô madat mga espiritu ukit katô pangulu ka madat mga espiritu na si
Belsebul."*
16 Duwán ássa mga manubù na igpamuyù ki Jesus na pakitanán din kandan
tô kasalábbuan tikud tun ta langit ébô kasóddóran dan na sikandin tô bánnal
igpapid ka Manama.
17 Asal isóddóran i Jesus na madat tô panámdám dan. Purisu igkagi sikandin,
na mà din, "Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka sábbad pangulu, dì madugé
mandà tô pagpangulu din. Atin ka ágpamatayé tô sábbad pamilya, dì madugé
padiyaé dan.
18 Purisu atin ka ágpaluwà si Maibuyan katô mga sakup din, mandà tô
pagpangulu din, su imun din na usig tô mga sakup din. Ágkagi kó na ágpaluwà
a katô madat mga espiritu su igsugù a i Belsebul.
19 Atin ka ágsawén yu ni kapaluwà ku katô madat mga espiritu su
ágpanámdám kó na igsugù a i Belsebul, ágsawén yu tô ákniyu mga disipulu, su
ágpaluwà dan pagsik ka madat mga espiritu. Purisu sikandan tô ágpasóddór
na ánnà nángngà tô kasawé yu kanak.
20 Atin ka ágpaluwà a katô madat mga espiritu ukit katô katulusan ka
Manama, igdunggù dán gó dini ákniyu tô pagpangulu ka Manama.
21 "Atin ka ágtómmóng tô mabákkár manubù katô balé din asta duwán
laniban din, dì magó tô kaduwánnan din.
22 Asal atin ka dumunggù tô ássa manubù na tuu pa mabákkár ka tandingán
kandin, tô gó tô sumulung asta makapanalu katô tigbalé, makagó katô
langun laniban na ágsarigan din, asta tumalad-talad katô inagó din.
23 "Tô langun manubù na dì ágtákkás kanak, tô gó é gusig kanak, asta tô
langun manubù na dì áglimud ka mga manubù dini kanak, tô gó é ágpéwà ka
mga manubù tikud dini kanak."

Tô kalónód katô madat espiritu
Luc 11:24-26; Mat 12:43-45

24 "Na, atin ka duwán madat espiritu na paluwaán tun ta manubù,
ágpanó-panó tô madat espiritu tun ta disyerto ébô mamasak sikandin ka

* **11:15** 11:15 Si Belsebul tô ássa ngadan i Maibuyan.

madigár óddóan din. Atin ka ándà kitanán din, kumagi sikandin, na mà din,
‘Lumónódda tun ta manubù na taganà igahuwan ku.’
25 Purisu lumónód tô madat espiritu tun kandin, asta kitanán din na
madigár dán tô manubù na taganà din igahuwan, iring na malinis asta
matémmós balé.
26 Purisu kangén katô madat espiritu tô ássa pittu madat espiritu na tuu pa
madat ka tandingán kandin. Madun dan langun tun ta manubù, asta mahu
dan tun kandin. Purisu tuu pa madat tô dungguán kani manubù ni.”

Tô bánnal dayó

27 Na, róggun ágtinurù si Jesus, duwán sábbad bayi na igtawar kandin, na mà
din, “Duwán dayó katô innà nu na igpamasusu asta igpasusu áknikó!”
28 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Asal duwán dayó katô langun manubù
na ágpaminág asta ágtuman katô kagi ka Manama!”

Tô mga malyag kumita katô kasalábbuan
Luc 11:29-32; Mat 12:38-42

29 Tô marapung dán tô mga manubù na ilimud tun ki Jesus, igkagi sikandin,
na mà din, “Madat tô kakalyag katô mga manubù áknganni, su kakalyag dan
na pakitanán ku tô kasalábbuan kandan. Asal sábbad dád tô kasalábbuan na
pakitanán ka Manama kandan na iring katô iglumu din ki Jonas sayyan.
30 Ukit katô ilumu ki Jonas,† ikasóddór tô mga taga Ninibe na Manama tô
igpapid kandin. Iring pagsik kani, ukit katô malumu kanak, kasóddóran katô
mga manubù áknganni na Manama tô igpapid kanak na Igpamanubù.
31 “Tun ta álló ka rumuud tô Manama, tumindág tô rayna na igpangulu tun
ta Siba sayyan, asta kumagi sikandin na kailangan supakan kó su ándà kó
paminág kanak. Agad madiyù tô góddóan katô rayna, asal igsadun sikandin
tun ki Solomon ébô maminág dád katô kapandayan na ágtinuruán i Solomon.
Na, duwán dán igdunggù dini ákniyu na tuu pa mallayat tô kamanubuan din
ka tandingán ki Solomon.
32 Tun ta álló ka rumuud tô Manama, tumindág tô mga taga Ninibe, asta
kumagi dan na kailangan supakan kó su ándà kó rákkád ka mga salà yu.
Su tô igdinág tô mga taga Ninibe katô igulit-ulit i Jonas, igrákkád dan. Na,
duwán dán igdunggù dini ákniyu na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka
tandingán ki Jonas.”

Kailangan duwán kappawaan yu
Luc 11:33-36; Mat 5:15; 6:22-23

33 “Atin ka ágrákkáttan é sulù, dì gállássán, asta dì ágtambunan, asal ágsapatán
ébô kataddawan tô langun manubù na mahu tun ta balé.
34 Sulù ka lawa tô mata. Purisu atin ka mappawà tô kasállág nu, kap-
pawaan tô tibuk lawa nu. Asal ka mangittáng tô kasállág nu, kangittángngan
tô tibuk lawa nu.
35 Purisu banté ka ébô dì kumangittáng tô sulù tun ta lawa nu.
36 Atin ka kappawaan tô tibuk lawa nu, asta ándà palang kangittángngan,
mappawà dán tô langun, iring na sulù na ágséllà tun áknikó.”

Tô mga Pariseo asta taratinurù ka sugù
Luc 11:37-54; Mat 23:1-36; Mar 12:38-40

37 Na, pángnga igtinurù si Jesus, duwán sábbad sakup ka mga Pariseo na
igpakan kandin. Purisu igahu si Jesus tun ta balé katô Pariseo, asta igkan
dan.

† **11:30** 11:30 Ahaán Ni Libro Tingód Ki Jonas ébô kasóddóran tô tingód katô inému kandin.

38 Isalábbuan tô Pariseo, su dì giring si Jesus katô ágkémun ka mga Judio
tingód ka kadamù ka dì pa kuman.
39 Asal igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Sikiyu mga Pariseo, iring kó na
mga baso asta mga linipung na igurasan dád tô tun ta luwà, asal maripà tô
tun dalám, su tuu madat tô áglumun yu, asta tagawán kó.
40 Ánnà nángngà tô panámdám yu! Ánnà dád tô tun ta luwà katô lawa yu tô
igimu ka Manama, asal igimu din pagsik tô tun dalám.
41 Kailangan tikud tun ta kédu yu tô kabággé yu tun ta manubù na
ágkahirapan, asta ukit katô kédu yu, madigár tô langun áglumun yu.
42 “Asal makédu-édu kó na mga Pariseo! su agad ágbággén yu tun ta
Manama tô ikasapulù katô langun ka pamulanán yu agad mga anag, asal
ándà yu bánnali tô tuu ágkailanganán, tingód katô nángngà lumun yu tun ta
mga unawa yu, asta ándà yu ginawayi tô Manama. Nángngà tô kabággé yu
katô ikasapulù, asal yakó ágsódô katô mga ágkailanganán na nángngà lumun
yu.
43 “Makédu-édu kó na mga Pariseo! su malyag kó munsad tun ta madigár
gunsadanan tun ta mga simbaan ka Judio, asta malyag kó respetowan katô
duma mga manubù tun ta plasa.
44 Makédu-édu kó! su iring kó na mga lábbáng na ággittan katô mga manubù
na gukit su dì ágkakilalaan.”
45 Duwán sábbad taratinurù ka sugù na igkagi ki Jesus, na mà din, “Sir, ukit
ka igkagi nu katô mga Pariseo, igbuyas ké pagsik ikuna.”
46 Igkagi si Jesus, na mà din, “Makédu-édu kó pagsik na mga taratinurù ka
sugù! su iring kó katô manubù na ágpirit ka duma manubù na tumiang katô
tuu mabággat asta mahirap ágpiddán, asal dì kó gó gawid katô piniddan ébô
tumabang kandan.‡
47 Makédu-édu kó! su gimun yu tô mga pantyun para katô mga propeta na
igmatayan katô ákniyu kamónaan.
48 Ukit ka kému yu katô mga pantyun dan, ágpasóddórán yu na ágnunug kó
katô iglumu katô kamónaan yu. Kamónaan yu tô igmaté katô mga propeta,
asta sikiyu tô gimu katô mga pantyun dan.
49 Purisu igkagi tô Manama ukit katô kapandayan din, na mà din, ‘Pa-
piddán ku tô mga propeta asta tô mga apostoles tun kandan. Asal duwán
matayan dan asta duwán irrayatan dan.’
50 Purisu supakan ka Manama tô mga manubù áknganni tingód ka kamatayan
katô mga propeta din, tikud tun ta katigkanayan ka banuwa sippang
áknganni,
51 tikud katô kamaté ki Abel sippang katô kamaté ki Zacarias na igmatayan
yu tun ta tángngaan katô ággóbbówanan ka mga mannanap asta katô templo.
Paminág yu ni kagin ku ákniyu na mga manubù áknganni. Supakan kó katô
Manama tingód katô kamatayan dan.
52 “Makédu-édu kó na mga taratinurù ka sugù! su iring kó na manubù na
igállás ka susì ka balé ébô ándà manubù na makahu, su agad sikiyu, ándà kó
ahu, asta igbalabagan yu tô mga manubù na mahu pád.”§
53 Na, róggun igpanó si Jesus tikud tun ta balé, tô mga Pariseo asta tô
mga taratinurù ka sugù, igirrayat dan kandin asta maggát dan igággut-ággut
kandin,

---

‡ **11:46** 11:46 Inalayun dan ágdugangan tô sugù ka Manama na tuu mahirap ágtumanán katô mga manubù, asal dì dan ágtabang kandan ébô makatuman dan katô mga sugù. § **11:52** 11:52 Igbalabagan dan tô mga manubù ébô dì dan makagpát tingód katô kapókit ka katábbus. Ándà ikagpát tô taratinurù tingód katô katábbus, asta igbalabagan dan tô mga manubù na duwán kakalyag na makagpát pád.

54 su ágbangan dan ka ándin tô ágpangkagin din ébô duwán dimanda dan.

12

Yakó giring katô mga Pariseo
Luc 12:1-3; Mat 10:26-27

1 Na, dalám ka igtinurù si Jesus, mga mararan tô mga manubù na ilimud sippang ka igpagitté dan. Una igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, "Banté kó katô pagpatubù ka pan katô mga Pariseo.* Kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama.
2 Ándà palang gállássán áknganni na dì pakitanán tun ta tapuri álló. Ándà ágbulunán áknganni na dì pasóddórán tun ta tapuri álló.
3 Purisu agad ándin tô igkagi yu ka dukilám, tô gó é paminággán ka álló. Agad ándin tô igtinurù yu na sikiyu dád, tô gó é ullaón tun ta langun manubù."

Tô nángngà kamáddangan
Luc 12:4-7; Mat 10:28-31

4 "Mga rarak ku, kagiyan ku sikiyu, yakó ágkamáddangan katô mga manubù na makamaté katô lawa yu, asta ándà dán ássa na malumu dan ákniyu.
5 Asal kagiyan ku sikiyu, kamáddangi yu baling tô Manama, su pángnga matayan din tô mga manubù, duwán katulusan din ébô sumugù kandan tun ta ágsupakanan. Kagiyan ku sikiyu, kamáddangi yu tô Manama!
6 "Agad délák é lagà katô lima manuk ta kayun na ágbállin yu, asal ándà palang manuk ta kayun na ágkalingawan katô Manama.
7 Agad tô silag katô ulu yu inéyap dán ka Manama. Purisu yakó ágkamáddangan, su tô lagà yu tuu pa dakál ka tandingán katô marapung mga manuk ta kayun."

Tô kumagi na igpasakup asta tô mulun
Luc 12:8-12; Mat 10:32-33; 12:32; 10:19-20

8 "Na, kagiyan ku sikiyu na tô manubù na kumagi tun ta duma mga manubù na igpasakup sikandin kanak na Igpamanubù, kumagiya pagsik tun ta saruwan katô mga panaligan ka Manama na sikandin tô sakup ku.
9 Asal tô manubù na mulun kanak tun ta duma mga manubù, bulunán ku sikandin tun ta saruwan katô mga panaligan ka Manama.
10 "Tô manubù na ágkagi ka madat tingód kanak na Igpamanubù, atin ka rumákkád sikandin, mému kapasinsiyaan ka Manama. Asal tô manubù na ágkagi ka madat tingód katô Ugis Espiritu, dì gó sikandin kapasinsiyaan.
11 "Atin ka ruudan kó katô mga pangulu ka simbaan ka Judio asta mga opisyales ka gobyerno tingód katô katákkás yu kanak, yakó ágkatanaan tingód katô taba yu asta katô kagin yu kandan,
12 su tô álló tô, tinuruan kó katô Ugis Espiritu ka ándin tô kailangan kagin yu kandan."

Panunggiringan tingód katô ágkaduwánnan

13 Na, tun ta mga manubù na ilimud, duwán sábbad manubù na igkagi ki Jesus, na mà din, "Sir, kagiyi nu tô kaké ku ébô bággén din kanak tô katángngà katô kaduwánnan na igtananan katô ámmà dé na inaté."
14 Asal igtaba si Jesus, na mà din, "Ánnà a huwes na tumángngà katô ákniyu kaduwánnan."

* **12:1** 12:1 Ágkáttin tô madat ágkémun katô mga Pariseo iring katô kakáttin ka pagpatubù ka pan.

15 Igkagi si Jesus tun ta mga manubù na ilimud, na mà din, “Banté kó.
Yakó ágkasabuan, su agad dakál ó délák tô kaduwánnan ka manubù, tô bánnal
kantayan din ánnà ukit katô kaduwánnan.”
16 Na, igulit si Jesus ka panunggiringan, na mà din, “Duwán sábbad
ágkaduwánnan na ikakáttu ka tuu dakál.
17 Igpanámdám sikandin, ‘Ánnà nángngà tô ágtaguanan ku katô kináttuwan.
Pamánnun ku?
18 Na, ni gó tô lumun ku. Gábbaán ku tô tapé mga ágtaguanan asta imun ku
tô mantu mga ágtaguanan na tuu pa dakál, asta tô gó é taguan ku katô langun
ka kináttuwan ku asta kaduwánnan ku.
19 Tô gó makakagiya na tô kaduwánnan ku nángngà dán para katô pira
ámmé. Diya lumumu, asal kumanna dád, minámma dád, asta inalayunna gó
kadayawan.’
20 Asal igkagi tô Manama kandin, na mà din, ‘Kulang tô panámdám nu! Ni
dukilám ni maté kad. Agad dakál tô kaduwánnan na ilimud nu, asal tananan
nu tô langun.’
21 Tô gó tô dungguán katô manubù na áglimud katô kaduwánnan, asal ándà
panámdám din tingód ka Manama.”

Sarig kó katô Manama
Luc 12:22-31; Mat 6:25-34

22 Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Purisu kagiyan ku
sikiyu, yakó ágkatanaan tingód katô kantayan yu ka ándin tô kannán yu. Yakó
ágkatanaan tingód katô lawa yu ka ándin tô umpakán yu.
23 Su tuu pa ágkailanganán tô kantayan ta ka tandingán katô ágkannán, asta
tuu pa ágkailanganán tô lawa ta ka tandingán katô gumpakán.
24 Sállág yu tô mga uwak. Dì dan ágpamula. Dì dan ágkáttu. Ándà ágtaguanan
dan ka ágkakan. Asal inalayun ágbággayan ka Manama ka ágkakan. Purisu yakó
ágkatanaan, su tô lagà yu tuu pa dakál ka tandingán katô langun manuk ta
kayun!
25 Agad katanaan kó, asal dì kasugpatan tô kantayan yu agad délák ukit
katô tana yu.
26 Purisu atin ka dì kó makému sumugpat katô ákniyu kantayan ukit katô
tana yu, yakó ágkatanaan tingód ka mga duma pa.
27 Panámdám yu tô mga bulak ka kabánnássan na inalayun ágtubù. Dì
áglumu, asta dì gabál. Asal kagiyan ku sikiyu na agad madigár ágsállággán tô
mga umpak i Harì Solomon sayyan, asal tuu pa madigár ágsállággán tô mga
bulak ka kabánnássan.
28 Délák tô kasarig yu ka Manama. Igimu din na madigár ágsállággán tô
mga bulak ka kabánnássan na dì madugé góbbón. Purisu kasóddóran yu na
bággayan kó ka Manama ka gumpakán yu!
29 Purisu yakó ágkatanaan tingód katô kapamasak yu ka ágkannán yu asta
ginámmán yu. Yakó ágkatanaan.
30 Tô langun manubù na dì ágbánnal ka Manama, inalayun dan ágpamasakán
ni. Isóddóran katô Ámmà yu na Manama tô mga ágkailanganán yu.
31 Pamasak yu baling tô pagpangulu ka Manama, asta bággayan kó pagsik
ikandin katô mga ágkailanganán yu.”

Kaduwánnan tun ta langit
Luc 12:32-34; Mat 6:19-21

32 “Yakó ágkamáddangan. Agad délák kó dád, igsalin kó katô Ámmà yu na
Manama ébô sakupán kó tun ta pagpangulu din.

33 Barigyà yu tô kaduwánnan yu, asta bággé yu tô salapì tun ta mga ágkayù-
ayuan. Atin ka tô gó é lumun yu, duwán pulusán yu tun ta langit na dì
kumarungu asta dì mandà, su dì makahu tô takón, asta ándà makadadat.
34 Agad ánda é limudan yu katô kaduwánnan, dutun pagsik tô pusung yu."

Kailangan makataganà kó

35-36 "Agad ándin tô dumunggù, kailangan makataganà kó. Iringi yu tô mga
állang na ágtaganà ka kadunggù katô amo dan tikud tun ta kalimudan ka
kasal. Agad dukilám dán, inalayun dan ágparágrág ka sulù, asta gumpak dan
ébô ka dumunggù asta tumákták tô amo dan, sékót dan pókéan tô sállat.
37 Atin ka makataganà dan, asta dì dan tumudug ka dumunggù tô amo dan,
tuu dan kadayawan. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Mullas tô amo katô
umpak din, pónsadán din tô mga állang din tun ta ágkannanan, asta buwatan
din sikandan ka ágkannán.
38 Atin ka dumunggù tô amo dan agad tángngà ka dukilám, agad masig dán
ágkasállám, ka makataganà dan katô kadunggù din, tuu ágkadayawan tô mga
állang din!
39 "Panámdám yu ni. Atin ka kasóddóran katô tigatun ka balé ka kadángngan
dumunggù tô takón, dì katakawan tô balé din.
40 Kailangan tumaganà kó gó, su dumunggù a na Igpamanubù katô oras na
ándà yu panámdámmi."

Tô állang na ágkasarigan
Luc 12:41-48; Mat 24:45-51

41 Iginsà si Pedro, na mà din, "Áglangngagán, sadan tô igkagiyan nu kani
panunggiringan? Sikami dád, ó tô langun manubù?"
42 Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, "Tô állang na ágkasarigan asta katig, tô
gó é imun katô amo din na taradóppón ka langun ka duma mga állang tun ta
balé din ébô mággé kandan ka ágkannán kada álló.
43 Atin ka inalayun ágtuman tô állang katô sugù katô amo din, kadayawan
sikandin ka dumunggù tô amo din.
44 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka tô gó é áglumun katô állang, imun
sikandin na taradóppón ka langun tun ta balé katô amo din.
45 Asal atin ka ágpanámdám tô madat állang na madugé pa tô kadunggù katô
amo din, asta áglagpássán din tô duma mga állang na gamama asta gabayi, asta
inalayun sikandin ágkan, ginám, asta ágkalasing,
46 dumunggù tô amo din katô álló na ándà din panámdámmi asta tô oras na
ándà din kasóddóri. Purisu supakan sikandin katô amo din, asta paduman
katô mga manubù na dì ágkasarigan.
47 "Tô állang na ikasóddór katô kakalyag katô amo din, asal ándà ikataganà
asta ándà tuman ka kakalyag katô amo din, tuu lagpássán sikandin.
48 Asal tô állang na ándà ikasóddór katô kakalyag katô amo din, ka duwán
inému din na madat, lagpássán sikandin, asal dì tuu.
"Tô manubù na bággayan ka dakál, dakál pagsik tô kailangan sulián din. Tô
manubù na sannaan ka dakál, dakál pagsik tô gimanan na matanggap tikud
tun kandin."

Ágpósigé tô mga manubù tingód ki Cristo
Luc 12:49-53; Mat 10:34-36

49 "Igsadunna dini ta banuwa ébô piddán ku tô apuy, asta mólà pa pád ka
igrágrág dán!†

† **12:49** 12:49 Tô apuy igpanunggiringan ka supak.

50 Duwán kahirapan na dumunggù kanak, asta diya gó makatónnók sippang ka matuman ni!‡
51 Yakó ágpanámdám na igsadunna dini ta banuwa ébô duwán kasunayan
ka manubù. Kagiyan ku sikiyu na ágpósigé tô mga manubù tingód kanak,
52 su tikud áknganni, dì ágpasábbadé tô mga manubù na góddô tun ta sábbad
balé. Atin ka duwán lima, tállu tô musig katô duwa, asta duwa tô musig katô
tállu.
53 Agad tô mga ámmà, mga innà, asta mga gabatà dan, dì dan ágpasábbadé.
Agad tô ugang asta tô ikóddô, dì dan ágpasábbadé tingód kanak."

Rákkád kó dalám ka duwán pa álló
Luc 12:54-59; Mat 16:2-3; 5:25-26

54 Igkagi pagsik si Jesus tun ta mga manubù na ilimud, na mà din, "Atin
ka ágkitanán yu tô mangittáng sagulapun tun ta salláppan, kasóddóran yu na
mudan, asta ágkatuman.
55 Atin ka duwán karamag na habagat, kasóddóran yu na sumánnang, asta
ágkatuman.
56 Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama! Agad
ágkakilalaan yu tô gahaanan nit banuwa asta tun ta langit, asal ándà yu
kagpátti tô mga ágkalumu áknganni.
57 "Ándà kó kannê ikasóddór ka ándin tô nángngà áglumun yu.
58 Atin ka duwán manubù na dumimanda ákniyu, sékót kó pólié róggun na
tun kó pa ta dalan, agó piddán kó tun ta huwes, asta bággén kó tun ta bállad
ka polis ébô prison kó.
59 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka prison kó, dì kó makaluwà
sippang ka bayadan yu tô kadakállan katô kadattan na ilumu yu."

13

Rákkád kó katô mga salà yu

1 Na, tô álló tô, duwán mga manubù na igulit ki Jesus tingód katô mga taga
Galilea na igpamatayan i Pilato dalám ka kagóbbó dan ka mga mannanap tun
ta saruwan ka Manama.
2 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, "Kéman yu ka inaté dan su tô mga salà
dan tuu pa madat ka tandingán katô mga kadumaan dan na taga Galilea.
3 Kagiyan ku sikiyu na atin ka dì kó rumákkád katô mga salà yu, maté kó
langun pagsik iring kandan.
4 Tô sapulù walu (18) manubù na ibantangan katô turi tun ta Siloe, ipánnas
dan inaté. Kéman yu ka inaté dan su tô mga salà dan tuu pa madat ka
tandingán katô mga kadumaan dan na taga Jerusalem.
5 Kagiyan ku sikiyu na atin ka dì kó rumákkád katô mga salà yu, maté kó
langun pagsik iring kandan."

Panunggiringan tingód ka kayu igera

6 Na, igulit i Jesus ni panunggiringan, na mà din, "Duwán sábbad manubù
na duwán kayu igera tun ta kinamát din. Igsadun sikandin tun ta kinamát
ébô mamasak ka buuy katô kayu, asal ándà palang igkita din.
7 Purisu igkagi sikandin tun ta taradóppón katô kinamát, na mà din, 'Na,
tállu ámmé dán, maragga ágsadun dini ébô mamasakka ka buuy kani kayu ni,
asal ándà palang igkita ku. Pilé nu ni kayu ébô duwán pa pulusán ku kani
tanà.'

‡ **12:50** 12:50 Tô kahirapan na dumunggù igpanunggiringan katô kamatayan i Jesus tun ta krus.

8 Asal igtaba tô taradóppón, na mà din, ‘Sir, pabayà nu ka sábbad pa ámmé,
su kaliyan ku tô tanà, asta abunowan ku pa.
9 Madigár pád ka muuy nit sumui ámmé. Asal ka dì muuy, mému ka papilén
nu.’ ”

Itullid tô bókkóg katô bayi ka álló ka kapaginawa

10 Na, tô álló ka kapaginawa, igtinurù si Jesus tun ta sábbad simbaan ka
Judio.
11 Duwán sábbad bayi na igbungkug* ka madat espiritu dalám ka sapulù
walu (18) dán ámmé, asta dì ágkatullid tô bókkóg din.
12 Tô igkita si Jesus katô bayi, igtawar i Jesus sikandin asta igkagiyan, na
mà din, “Matullid dán ni bókkóg nu.”
13 Na, igdappánnan i Jesus tô bayi, tigkô dád igmatullid tô bókkóg din, asta
igdurung din tô Manama.
14 Asal isókó tô pangulu ka simbaan su dalám katô álló ka kapaginawa
igdappánnan i Jesus tô bayi ébô kumatullid. Purisu igkagi tô pangulu ka
simbaan tun ta langun manubù, na mà din, “Kada linggo, duwán ánnám álló
na mému lumumu tô mga manubù, asta tô gó é álló na mému madun dini tô
mga manubù ébô kólian dan. Asal ni álló ni, dì mému, su álló ka kapaginawa.”
15 Igtaba tô Áglangngagán kandin, na mà din, “Kéman yu ka nángngà tô
áglumun yu tun ta saruwan ka Manama! Agad dalám katô álló ka kapaginawa,
galinán yu langun tô baka yu asta tô kudà yu, asta ágpiddán yu tun ta wayig
ébô makénám.
16 Purisu mému ka tabangan ni bayi ni na sábbad rubbad i Abraham na
igbungkug i Maibuyan dalám ka sapulù walu (18) dán ámmé. Kailangan
tabangan sikandin agad dalám katô álló ka kapaginawa.”
17 Inayyaan tô langun usig i Jesus ukit katô igkagi din. Asal idayawan tô
duma mga manubù, su marapung tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus.

Panunggiringan tingód katô tuu délák lisu
Luc 13:18-19; Mat 13:31-32; Mar 4:30-32

18 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Mulittad ákniyu tingód ka pagpangulu ka
Manama ukit kani panunggiringan.
19 Tô pagpangulu ka Manama iring na lisu ka mustasa na igpamula ka
manubù tun ta kinamát din. Igtubù tô lisu, asta inému iring na kayu, asta
igsalagan katô mga manuk ta kayun.”

Panunggiringan tingód katô pagpatubù ka pan
Luc 13:20-21; Mat 13:33

20 Igkagi pagsik si Jesus, na mà din, “Mulittad ákniyu tingód ka pagpangulu
ka Manama.
21 Tô pagpangulu ka Manama iring katô pagpatubù ka pan, su atin ka
baláttán tun ta dakál harina, tumubù tô langun harina na igmasa.”

Tô duwa sállat
Luc 13:22-30; Mat 7:13-14,21-23

22 Igtinurù si Jesus tun ta mga lunsud asta tun ta duma mga banuwa na
igukitan din róggun igsadun sikandin tun ta Jerusalem.
23 Duwán sábbad manubù na iginsà kandin, na mà din, “Sir, tagsábbadé dád
tô mga manubù na matábbus tikud tun ta salà?”
Igtaba si Jesus, na mà din,
24 “Ággár-ággár kó ahu tun ta sállat na maliggát, su marapung tô mga
manubù na duwán kakalyag dan na mahu, asal dì dan makahu.

* **13:11** 13:11 Igbungkug, ó ibákkut.

25 Pángnga igsagpángngan katô tigbalé tô sállat, agad tumindág kó tun ta
luwà asta tumákták kó, asal dì kó pahun. Agad kumagi kó pa, 'Sir, abriyi ké
pa,' tumaba sikandin, na mà din, 'Ándà ku kasóddóri ka ánda kó tikud.'
26 Kumagi kó, na, 'Igkan ké duma áknikó, asta igtinurù ka tun ta lunsud dé.'
27 Asal kumagi sikandin, na mà din, 'Kagin ku ákniyu, ándà ku kasóddóri ka
ánda kó tikud. Iwà kó langun na áglumu ka madat!'
28 Tuu kó sumággó asta kumurigát tô ngipán yu tingód katô kahirapan, su
kitanán yu si Abraham, si Isaac, si Jacob, asta tô langun propeta na igpahu
tun ta pagpangulu ka Manama. Asal sikiyu tô dì pahun.
29 Marapung tô mga manubù na dumunggù tikud tun ta langun banuwa,
agad ánnà dan Judio, asta pasakupán dan tun ta dakál kalimudan tun ta
pagpangulu ka Manama.
30 Na, duwán mga manubù na ikatapuri áknganni, asal makóna dan baling
tun ta pagpangulu ka Manama. Duwán mga manubù na ikóna áknganni, asal
makatapuri dan baling tun ta pagpangulu ka Manama."†

Iranu si Jesus katô taga Jerusalem
Luc 13:31-35; Mat 23:37-39

31 Na, tô oras tô, duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus, asta igkagi
sikandan, na mà dan, "Iwà ka tikud kannun, su kakalyag i Herodes na
matayan ka."
32 Igtaba si Jesus, na mà din, "Agad katig si Herodes na áglimbung, sadun kó
tun kandin, asta kagiyi yu sikandin na paluwaán ku pa tô madat mga espiritu
tikud tun ta mga manubù, asta dappánnan ku tô mga ágkabógókan ébô kólian
dan ni álló ni asta simag, asta ipángngan ku ni lumun ku tun ta ikatállu álló.
33 Na, kailangan manayunna pa ni álló ni, simag, asta duwa áknganni
sippang ka dumunggù a tun ta Jerusalem, su dì mému ka matayan tô propeta
tun ta luwà ka Jerusalem.
34 "Makédu-édu kó na mga taga Jerusalem. Inalayun yu ágmatayan tô langun
propeta ka Manama, asta ágtimbagán yu ka batu ébô maté tô langun manubù
na igpapid ka Manama dini ákniyu! Inalayunna lumimud pád ákniyu ébô
dumóppónna, iring na marán na áglangkáb katô mga piyak din. Asal dì kó
malyag!
35 Na, iring kó na igtananan balé na ándà dalám. Paminág yu ni kagin ku
ákniyu. Dì kód gó kumita kanak sippang ka kumagi kó, 'Durungán ta sikandin
na igpapid katô Áglangngagán na Manama dini áknita!' "‡

14

Inólian tô manubù na ibógókan

1 Na, sábbad álló ka kapaginawa, igsadun si Jesus tun ta balé ka sábbad
Pariseo na ágtugállán ka Judio ébô kuman duma kandin. Duwán mga Pariseo
na ágparimuya ki Jesus.
2 Na, igpadani tun ki Jesus tô sábbad manubù na iglábbag tô bállad asta paa
din.
3 Iginsà si Jesus katô mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, na mà din,
"Atin ka duwán dumappán ka bállad katô ágkabógókan ébô kólian dalám ka álló
ka kapaginawa, makalapas sikandin ka sugù ka Manama, ó dì?"

† **13:30** 13:30 Duwán mga manubù na mabbabà tô kamanubuan áknganni, asal kangadanan dan baling tun ta pagpangulu ka Manama. Duwán mga manubù na ágkangadanan áknganni, asal mabbabà baling tô kamanubuan dan tun ta pagpangulu ka Manama. ‡ **13:35** 13:35 Ahaán tô Salmo 118:26.

4 Asal ándà palang taba dan. Na, igdappánnan i Jesus tô manubù, asta inólian
sikandin. Igpapanó i Jesus sikandin.
5 Na, igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Atin ka duwán batà yu ó baka
yu na madabù tun ta madalám balun dalám ka álló ka kapaginawa, sadan tun
ákniyu tô dì tumabang ébô makaluwà agad álló ka kapaginawa?”
6 Asal ándà palang manubù na ikataba katô insà din.

Tô mga ágpabbabà-babà

7 Na, igkita i Jesus tô mga manubù na iguna-una ébô munsad dan tun ta
igpantaganà para katô mga manubù na mallayat é kamanubuan. Purisu
igulit i Jesus ni panunggiringan tun ta langun dan, na mà din,
8 “Atin ka ágpasakupán kó tun ta kalimudan ka kasal, yakó guna gunsad tun
ta lugar na igpantaganà para katô mga manubù na mallayat é kamanubuan,
agó duwán ássa manubù na pónsadán na tuu pa mallayat é kamanubuan din
ka tandingán ákniyu.
9 Atin ka ikónsad kó, dumunggù tô manubù na igpasakup ákniyu, asta
kumagi sikandin, na mà din, ‘Tindág kó, su pónsadán ku tô ássa manubù.’
Purisu kayyaan kó, su alinán kó tun ta gunsadanan katô mabbabà dád é
kamanubuan.
10 Madigár pa ka ni tô lumun yu. Atin ka ágpasakupán kó tun ta kalimudan
ka kasal, unsad kó duma katô mga manubù na mabbabà dád é kamanubuan.
Atin ka kitanán kó katô manubù na igpasakup ákniyu, kumagi sikandin, na
mà din, ‘Rarak ku, unsad ka tun ta lugar na igpantaganà para katô mga
manubù na mallayat é kamanubuan.’ Purisu pabantugán kó tun ta saruwan
katô langun na ilimud.
11 Atin ka ágpallayat tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na
mabbabà. Atin ka ágpabbabà tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin
na mallayat.”
12 Igkagi pagsik si Jesus tun ta manubù na igpakan kandin, na mà din, “Atin
ka gimun nu tô dakál kalimudan, agad malássád é álló ó dukilám, yaka nu
ágpasakupi tô mga rarak nu, tô mga kataladi nu, tô mga gakád nu, asta tô mga
simbalé nu na ágkaduwánnan. Atin ka sikandan tô pasakupán nu, magunawa
tô lumun dan áknikó, su sumulì dan áknikó.
13 Atin ka gimun nu tô dakál kalimudan, pasakup nu baling tô mga ágkayù-
ayuan, tô mga pantig, tô mga kapig, asta tô mga bólóg.
14 Atin ka sikandan tô pasakupán nu, duwán pulusán nu, su dì dan
makasulì áknikó. Asal sulian kó tun ta álló ka antén puman ka Manama tô
mga manubù na nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan din.”

Panunggiringan tingód katô dakál kalimudan
Luc 14:15-24; Mat 22:1-10

15 Na, duwán sábbad manubù na igkan duma kandan. Tô igdinág sikandin
katô igkagi i Jesus, igkagi sikandin, na mà din, “Duwán gó pulusán katô
manubù na pasakupán ka Manama tun ta dakál kalimudan tun ta pagpan-
gulu din!”
16 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán sábbad manubù na igimu ka dakál
kalimudan, asta marapung tô mga manubù na igkagiyan din.
17 Tô igdunggù tô álló ka kalimudan, igpapid din tô állang ébô ulitan tô mga
pasakupán din, ‘Na, sadun kó dini, su igtaganà dán tô langun.’
18 Asal igéllé tô langun dan. Duwán sábbad na igkagi, ‘Duwán tanà na
igbálli ku, asta kailangan madunna ébô sállággán ku. Pasinsiyayiya su diya
makasadun.’

19 Duwán ássa na igkagi, ‘Igbálliya ka sapulù (10) baka na ágdaru, asta
madunna ébô kinnaman ku. Pasinsiyayiya su diya makasadun.’
20 Duwán ássa manubù na igkagi, ‘Mantuwa igkalyag. Purisu diya
makasadun.’
21 Purisu igulì tô állang, asta igulitan din tô amo din. Isókó tô tigbalé, asta
igkagi, na mà din, ‘Sékót ka sadun tun ta mga karsada asta tun ta mga dalan
tun ta lunsud, asta patákkás nu tô mga manubù na kitanán nu, agad tô mga
ágkayù-ayuan, tô mga pantig, tô mga bólóg, asta tô mga kapig.’
22 Na, igkagi tô állang, na mà din, ‘Sir, ituman dán tô sugù nu, asal duwán pa
lugar.’
23 Purisu igkagi tô amo din, na mà din, ‘Sadun ka tun ta mga dalanán, asta
pirit nu patákkássi tô mga manubù ébô mapánnù ni balé ku.
24 Asal kagiyan ku sikiyu na tô una mga manubù na igkagiyan ku dì ku gó
pakannán nit dakál kalimudan ku.’ ”

Tô ágpasakup ki Jesus
Luc 14:25-33; Mat 10:37-38

25 Na, tuu marapung tô mga manubù na igtákkás ki Jesus. Igsérê si Jesus,
asta igkagi sikandin, na mà din,
26 “Atin ka pasakup tô manubù kanak, asal ka tuu pa dakál tô ginawa din
katô ámmà din, katô innà din, katô sawa din, katô gabatà din, katô mga
kataladi din, katô mga tábbé din, asta agad katô kandin kantayan, dì mému
sikandin na disipulu ku.
27 Tô manubù na máddang ka matayan* tingód katô kapasakup din kanak,
dì mému na disipulu ku.
28 “Tô manubù na imun disipulu ku, iring sikandin katô manubù na
mimu ka turi. Unan din pa panámdámmán ka nángngà tô magasto din ébô
mapángnga.
29 Su atin ka imun din tô ágpónsadanan asta dì nángngà tô magasto, dì
mapángnga tô turi. Purisu ngumisi tô langun manubù na kumita katô lumun
din, móróm-óróm dan kandin,
30 asta kumagi sikandan, na, ‘Igtigkané sikandin, asal ándà ikapángnga.’
31 “Tô manubù na imun na disipulu ku, iring sikandin katô harì na
sumulung katô ássa harì. Unan din pa panámdámmán ka nángngà tô bákkár
katô sapulù mararan (10,000) sundalo din ébô makapanalu dan katô duwa
pulù mararan (20,000) sundalo katô usig din.
32 Atin ka kasóddóran din na dì dan makapanalu, agad madiyù pa tô usig
din, duwán mga manubù na pasumarán din katô usig din ébô pasábbadé dan
asta duwán kasunayan.
33 Purisu tô manubù na dì tumanan katô langun ka kaduwánnan din, dì
mému na disipulu ku.”

Tô asin na inandaan ka nanam
Luc 14:34-35; Mat 5:13; Mar 9:50

34 “Na, madigár tô asin, asal atin ka mandà tô nanam katô asin, dì dán
lumónód tô nanam.
35 Tô asin na ándà nanam, ándà dán palang ágpulusán agad taguán pa tun
ta kinamát ó balátttán tun ta abono, su kailangan antugán. Purisu kailangan
makagpát tô ágpaminág kanak.”

---

* **14:27** 14:27 Máddang ka matayan, ó dì tumiang ka kandin krus.

15

Panunggiringan tingód katô karnero na itadin
Luc 15:1-7; Mat 18:12-14

1 Na, sábbad álló, marapung tô mga taralimud ka buwis asta tô duma mga
manubù na masalà-salà na igpadani tun ki Jesus ébô maminág dan katô
ágtinuruán din.
2 Purisu igburáng-buráng tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù,
asta igkagi sikandan, na mà dan, “Madat tô áglumun din, su ágduma sikandin
katô mga masalà-salà, asta ágkan duma kandan.”
3 Igulit si Jesus kani panunggiringan, na mà din,
4 “Atin ka duwán manubù tun ákniyu na duwán sábbad gatus (100) karnero
din, asta sábbad tô matadin, tananan din tô kasiyawan siyó (99) tun ta
ágpatabtaban, asta pamasakán din tô sábbad na itadin sippang ka kitanán din.
5 Atin ka kitanán din dán, tiangán din asta dakál tô dayó din.
6 Ka mulì sikandin, tawarán din tô mga rarak din asta tô mga simbalé din,
na mà din, ‘Kailangan kadayawan kó pagsik, su igkita kud tô karnero ku na
inandà.’
7 Na, kagiyan ku sikiyu na iring kanan, agad sábbad dád tô masalà-salà
manubù na rumákkád, tô dayó tun ta langit dakál pa ka tandingán katô
kasiyawan siyó (99) na matalláng mga manubù na dì dán kailangan na
rumákkád.”

Panunggiringan tingód katô mapputì bulawan na inandà

8 “Atin ka duwán sábbad bayi na duwán sapulù (10) abuk na mapputì
bulawan, asta mandà tô sábbad abuk, rákkáttan din tô sulù, dónnakan din tô
balé, asta pamasakán din sippang ka kitanán din.
9 Atin ka kitanán din dán, tawarán din tô mga rarak din asta tô mga simbalé
din, na mà din, ‘Kailangan kadayawan kó pagsik, su igkita kud tô sábbad abuk
na mapputì bulawan ku na inandà.’
10 Na, kagiyan ku sikiyu na iring kanan, kadayawan tô mga panaligan ka
Manama tingód katô sábbad dád manubù na rumákkád ka salà din.”

Panunggiringan tingód katô batà na inandà

11 Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán sábbad manubù na duwán duwa
gabatà din gamama.
12 Igkagi tô adi tun ta ámmà din, ‘Ámmà, kakalyag ku na bággén nud kanak
áknganni tô kanak bahin katô tanà nu asta kaduwánnan nu na tananan nu
áknami.’
“Purisu igtángngà katô ámmà tô tanà din, asta igbággé din tun ta duwa
gabatà din.
13 Na, ándà kadugé, igbarigyà katô adi tô tanà na igbággé kandin, asta
igsadun sikandin tun ta madiyù banuwa. Dutun iggasto din tô salapì ukit
ka lumu din na ándà ágpulusán.
14 Tô inémmát dán tô salapì din, duwán dakál ballus, asta ihirapan sikandin.
15 Purisu igpasakup sikandin katô sábbad góddô dutun, asta igpadóppón
sikandin ka mga babuy.
16 Kannán din pád tô mga buuy ka kayu na ágkannán ka mga babuy, su ándà
manubù na igbággé kandin ka ágkakan.
17 “Na, tô ikapanámdám dán sikandin, igkagi sikandin, na mà din, ‘Nángngà
asta sobra tô ágkakan katô langun taralumu katô ámmà ku. Asal sakán,
masiggad maté ka ballus!

18 Purisu mulì a tun ta ámmà ku, asta kumagiya kandin, Ámmà, duwán salà
na iglumu ku tun ta Manama asta diyan áknikó.
19 Yakad ágtawar kanak na batà nu. Imuwad baling iring na sábbad katô mga
taralumu nu.'
20 Purisu igpanó sikandin asta igulì tun ta ámmà din.
"Agad madiyù pa sikandin tun ta balé, isállággan katô ámmà tô batà din,
asta inéduwan tô ámmà kandin. Igpalaguy tô ámmà. Igsumar din tô batà din.
Igkápkáppan asta igadákkan din.
21 "Igkagi tô batà, na mà din, 'Ámmà, duwán salà na ilumu ku tun ta
Manama asta diyan áknikó. Yakad ágtawar kanak na batà nu.'
22 Asal igtawar katô ámmà din tô mga állang, na mà din, 'Sékót kó. Pid yu tô
kapa ébô umpakan sikandin. Paningsingi yu sikandin, asta sandalyasi yu.
23 Kangé yu tô nati ka baka na igpalambù ébô iyón, su mimu ki ka dakál
kalimudan.
24 Su iring na inaté dán ni batà ku, asal inanté puman. Inandà sikandin,
asal igkita puman.' Purisu igtigkané dan igpalimudé.
25 "Na, tô álló tô, iglumu tô kaké din tun ta kinamát. Tô madani dán sikandin
tun ta balé, igdinág din tô mga manubù na ágkanta asta ágsayó.
26 Purisu igtawar din tô sábbad állang, asta iginsà ka ándin tô gunayan.
27 "Igtaba tô állang, na mà din, 'Igulì dán tô adi nu, asta igpéyó katô ámmà
nu tô nati ka baka na igpalambù, su igulì dán tô adi nu na ándà ikadadat.'
28 Na, isókó tô kaké, asta dì sikandin malyag mahu tun ta balé. Purisu
igsadun tô ámmà tun kandin, asta igkagiyan din ébô mahu sikandin.
29 Asal igkagi tô kaké batà din, na mà din, 'Ámmà, pira dán ámmé na
inalayunna áglumu para áknikó, asta ándà palang sugù nu na igélléyan ku.
Asal ándà palang igbággé nu kanak, agad sábbad dád nati ka kambing, ébô
kadayawanna asta tô mga rarak ku.
30 Asal tô batà nu na igulà-ulà katô salapì nu ukit ka madat mga gabayi, su
igulì dán sikandin, igpéyó nu kun para kandin tô nati ka baka na igpalambù!'
31 Igkagi tô ámmà din, 'Batà ku, inalayun ki ágpadumaé, asta áknikó dán tô
langun ka kaduwánnan ku.
32 Nángngà ka mimu ki ka kalimudan asta kadayawan ki, su iring na inaté
dán ni adi nu, asal inanté puman. Inandà sikandin, asal igkita puman.' "

16

Panunggiringan tingód katô taratómmóng

1 Igulit pagsik i Jesus ni tun ta mga disipulu din, na mà din, "Duwán
sábbad ágkaduwánnan na igpatómmóngan din tô kaduwánnan din katô
sábbad taratómmóng. Asal ikadinág tô ágkaduwánnan na igulaan dád katô
taratómmóng tô kaduwánnan din.
2 Purisu igpatawar katô ágkaduwánnan tô taratómmóng, asta igkagi tô
ágkaduwánnan, na mà din, 'Madat tô igdinág ku tingód áknikó. Pid nu dini
tô langun libro na áglistaan tingód ka salapì na igsarig ku áknikó, su tikud
áknganni dì mému ka sikuna tô taratómmóng.'
3 Purisu igpanámdám tô taratómmóng, 'Péwaánna katô amo ku. Na, ándin
tô madigár lumun ku? Su diya gumaga lumumu tun ta kinamát, asta
kayyaanna ka mémuwa na tarapamuyù.
4 Na, isóddóran ku ka ándin tô lumun ku ébô póddóánna katô mga rarak ku
tun ta mga balé dan ka péwaánna katô amo ku.'

5 Purisu igpatawar din tô tagsábbad-sábbad mga manubù na duwán utang
tun ta amo din. Iginsà din tô ikóna, na mà din, ‘Pira tô utang nu tun ta amo
ku?’
6 Igtaba sikandin, na mà din, ‘Sábbad gatus (100) lata ka langis ka olibo.’ Na,
igkagi tô taratómmóng, na mà din, ‘Ni gó tô papeles na igpérmaan nu dángngan.
Unsad ka, asta sulat nu na kaliman (50) dád lata. Sékót ka.’
7 Na, igtawar din tô ássa manubù, asta iginsà sikandin, na mà din, ‘Pira
tô utang nu?’ Igtaba sikandin, na mà din, ‘Sábbad gatus (100) sako ka trigo.’
Igkagi tô taratómmóng, ‘Ni gó tô papeles na igpérmaan nu dángngan. Sulat nu
na kawaluwan (80) dád sako.’
8 Na, igdurung katô amo tô taratómmóng din na áglimbung, su katig sikandin
ágpókit ka kadigárran din, su tô mga manubù na dì ágsarig ka Manama tuu
pa katig na ágpókit katô kadigárran dan ka tandingán katô mga sakup ka
Manama.
9 Purisu kagiyan ku sikiyu, rarak yu tô duma mga manubù ukit katô
kaduwánnan yu ébô ka mémmát tô kaduwánnan yu, póddóán kó tun ta langit.
10 “Atin ka ágkasarigan tô manubù agad délák tô igsarig kandin, ágkasarigan
sikandin ka dakál. Atin ka dì ágkasarigan tô manubù agad délák tô igsarig
kandin, dì pagsik sikandin ágkasarigan ka dakál.
11 Purisu, atin ka dì kó ágkasarigan tingód katô kaduwánnan na ánnà ákniyu,
dì kó sarigan katô bánnal kaduwánnan tun ta langit.
12 Atin ka dì kó ágkasarigan tingód katô kaduwánnan na igsarig ka ássa
manubù ákniyu, dì kó bággayan katô kaduwánnan tun ta langit.
13 “Ándà palang állang na lumumu tun ta duwa amo. Atin ka dakál tô
ginawa din tun ta sábbad, karingasaan din tô sábbad. Sábbad dád tô amo din na
mému tákkássan din, asta tô sábbad dì din nunugan. Dì mému pagdángnganán
yu tô kapamasak katô kaduwánnan asta tô katuman yu katô lumu ka Manama.”

Tô duma mga ágtinuruán i Jesus
Luc 16:14-18; Mat 11:12-13; 5:31-32; Mar 10:11-12

14 Na, tô igdinág tô mga Pariseo katô igtinurù i Jesus, igngisiyan dan
sikandin, su dakál tô ginawa dan ka salapì.
15 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu tô ágpasóddór katô duma mga
manubù na nángngà tô áglumun yu, asal isóddóran ka Manama tô tun ta
pusung yu. Tô ágpamasakán katô mga manubù, tô gó tô ágkaringasaan katô
Manama.
16 “Tô ándà pa tinurù si Juan na Tarabunyag, kailangan bánnalán tô mga
sugù ka Manama asta mga propeta. Asal tikud tun ta katigkanayan katô
katinurù i Juan sippang áknganni, inalayun gulit-ulitán tô Madigár Gulitán
tingód ka pagpangulu ka Manama, asta gággár-ággár tô mga manubù na
ágpasakup.
17 “Agad mandà tô langit asta ni banuwa, dì gó mandà tô mga sugù ka
Manama.
18 “Atin ka sumugban tô mama katô sawa din asta kumalyag sikandin
katô ássa bayi, makalibug sikandin. Atin ka kumalyag tô mama katô bayi na
igsugbanan katô duma din, makalibug sikandin.”

Tô ágkaduwánnan manubù asta si Lazaro

19 “Duwán sábbad ágkaduwánnan na gumpak ka dakál é lagà asta ágkan ka
tuu madigár kada álló.
20 Duwán pagsik sábbad manubù na ágkayù-ayuan na ágngadanan ki Lazaro.
Raruán tô lawa din, asta ágpiddán sikandin tun ta sállat katô ágkaduwánnan.

21 Kakalyag din na kuman pád katô mumu na ágkadabù tikud tun ta lamisa
katô ágkaduwánnan. Marag ágdélótan pagsik ka mga asu tô mga rarù din.
22 Na, inaté si Lazaro, asta igpid sikandin katô mga panaligan ka Manama
tun ta kilidan katô kamónaan din na si Abraham tun ta langit.* Inaté pagsik
tô ágkaduwánnan, asta iglábbáng sikandin.
23 Ihirapan sikandin tun ta góddóan ka mga inaté.† Iglangngag sikandin,
asta igkita din si Abraham tun ta madiyù asta si Lazaro tun ta kilidan i
Abraham.
24 "Purisu igtawar tô ágkaduwánnan, na mà din, 'Ámmà Abraham, kéduwiya.
Sugù nu si Lazaro ébô arámmán din tô tintudù din tun ta wayig ébô patalluan
din ni dilà ku, su ágkahirapanna kannun ta apuy.'
25 "Asal igkagi si Abraham kandin, na mà din, 'Sampát nu ni. Tô ándà ka
pa kamaté, madigár tô itanggap nu, asta madat tô itanggap i Lazaro. Asal
áknganni, sikandin tô ágkadayawan dini, asta sikuna tô ágkahirapan.
26 Duwán pagsik madalám pangpang tun ta állát ta ébô dì makókit tô
manubù na madun pád diyan áknikó, asta ándà makókit tikud diyan áknikó
ébô madun dini áknami.'
27 "Igkagi tô ágkaduwánnan, na mà din, 'Ámmà, ágpédu-éduwa áknikó na
pasadunán nu si Lazaro tun ta balé katô ámmà ku,
28 su duwán pa lima mga kataladi ku, ébô ulitan din sikandan na kailangan
rumákkád dan agó mapid dan pagsik kannun ta ágsupakanan.'
29 "Asal igkagi si Abraham, na mà din, 'Duwánnù sugù na igsulat i Moises
asta igsulat katô mga propeta na ágbasaan dan. Kailangan maminág dan katô
igsulat.'
30 "Igkagi tô ágkaduwánnan, na mà din, 'Ámmà, dì nángngà. Asal ka madun
tun kandan tô inaté manubù na inanté, rumákkád dan.'
31 "Igkagi si Abraham, na mà din, 'Atin ka dì dan maminág katô igsulat i
Moises asta tô mga propeta, dì dan pagsik mánnal agad duwán pa inaté na
manté puman.' "

17

Mga tintal ka kalumu ka salà
Luc 17:1-4; Mat 18:6-7,21-22; Mar 9:42

1 Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, "Ándà makalili katô
pagtintal ka salà, asal makédu-édu tô manubù na mému gunayan ka pagtintal
katô duma manubù!
2 Tuu pa madigár ka ikáttán tô alig din tun ta dakál batu, asta antugán
sikandin tun ta dagat ka tandingán ka mému sikandin gunayan na mandà
tô kapamaké katô agad sábbad kani mga marénták gabatà.
3 Banté kó.
"Na, atin ka duwán kataladi yu na makalumu ka salà, sapadi yu sikandin.
Atin ka rumákkád sikandin, pasinsiyayi yu.
4 Agad makapittu sikandin makalumu ka salà ákniyu dalám ka sábbad dád
álló asta makapittu sikandin rumákkád, kailangan pasinsiyaan yu sikandin."

Tô kasarig

5 Igkagi tô mga apostoles tun ta Áglangngagán, na mà dan, "Pabákkár nu pa
tô kasarig dé!"

---

* **16:22** 16:22 "Kilidan i Abraham" tô ássa ngadan katô góddóan ka Manama na igsadunan katô mga ágpampamaké na inaté. Ahaán tô Lucas 23:43; 2 Corinto 12:4. † **16:23** 16:23 Tingód ka Hades, ahaán tô Lucas 10:15.

6 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka duwán kasarig yu kanak iring
dád na délák lisu ka mustasa, makakagi kó tun ta dakál kayu sikomoro, na,
‘Mabéttód ka, asta mapamula ka tun ta dagat,’ na mánnal tô kayu ákniyu.”

Tô lumu katô manubù na ágkasarigan

7 “Atin ka duwán tun ákniyu na duwán állang na ágdaru ó ágdóppón ka
mga karnero, ka mapángnga dán tô lumu din tun ta kinamát, asta mulì dán
sikandin tun ta balé yu, dì yu pa sikandin pónsadán asta pakannán.
8 Asal kumagi kó baling tun ta állang, na, ‘Óméng ka ka ágkannán ku, umpak
ka katô madigár, asta buwatiya. Ka pángnga a kuman, mému kad kuman.’
9 Mému ka dì yu pasalamatan tô állang na igtuman katô sugù yu, su tô gó é
kailangan lumun din.
10 Iring kó pagsik katô állang, su ka pángnga kó tumuman katô langun sugù
ka Manama, kailangan kumagi kó dád kandin, na mà yu, ‘Yakad ágdurung
áknami, su mga állang nu dád sikami, asta iglumu dé dád tô kailangan áglumun
dé.’ ”

Inólian tô sapulù tétékán

11 Tô igsadun si Jesus tun ta Jerusalem, igukit sikandin tun ta tángngaan katô
probinsya ka Samaria asta Galilea.
12 Tô igdunggù sikandin tun ta sábbad lunsud, duwán sapulù (10) tétékán na
igsumar kandin. Igtindág dan tun ta madiyù,
13 asta igtawar sikandan, na mà dan, “Jesus, Áglangngagán, kéduwi ké.”
14 Tô igkita si Jesus kandan, igkagi sikandin, na mà din, “Sadun kó tun ta
mga pangulu ka templo, asta pakita yu yan lawa yu.”
Tô ándà dan pa dunggù tun ta templo, inólian dan langun.
15 Na, tô sábbad kandan, tô igkita sikandin na inólian tô lawa din, igdurung
din tô Manama na mabákkár tô kagi din, asta iglónód sikandin tun ki Jesus.
16 Iglangkáb sikandin tun ta paa i Jesus, asta igpasalamat sikandin. Na, taga
Samaria tô manubù tô.
17 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Sapulù (10) tô langun na inólian. Ánda tô
siyó?
18 Sábbad dád kannê tô iglónód asta igdurung ka Manama, asta ánnà gó Judio
sikandin.”
19 Na, igkagi si Jesus tun ta manubù na inólian, na mà din, “Tindág ka, asta
mému kad manó. Inólian kad ukit katô kasarig nu kanak.”

Katigkanayan katô pagpangulu ka Manama
Luc 17:20-37; Mat 24:23-28,37-41

20 Duwán mga Pariseo na iginsà ki Jesus ka kadángngan tumigkané man-
gulu tô Manama. Igtaba si Jesus, na mà din, “Tun ta pagpangulu ka Manama,
ándà kasalábbuan na kitanán yu.
21 Ándà manubù na makakagi, na, ‘Dini dán tô pagpangulu din!’ asta
ándà makakagi, na, ‘Taddô dán tô pagpangulu din!’ su igdunggù dán tô
pagpangulu katô Manama dini ákniyu.”*
22 Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Tun ta álló na
dumunggù, kakalyag yu na kumita kó pád katô sábbad dád álló ka pagpangulu
ku na Igpamanubù, asal dì kó kumita.
23 Duwán mga manubù na kumagi ákniyu, na mà dan, ‘Taddô tô Mesiyas!’
ó ‘Kannun sikandin!’ Asal yakó ágsadun. Yakó ágtákkás kandan,

* **17:21** 17:21 Igdunggù dán tô pagpangulu katô Manama dini ákniyu, ó ágpangulu dán tô Manama tun
ta tángngaán yu.

24 su matayyó tô kalónód ku iring na kirám na ágséllà tun ta kaluwagan ka
langit, asta kitanán katô langun manubù. Iring pagsik kanan tô kadunggù ku
na Igpamanubù.
25 Asal muna a pa kahirapan, asta élléyanna pa katô mga manubù áknganni.
26 Ka lumónódda na Igpamanubù, marapung tô mga manubù na dì makata-
ganà ka kadunggù ku, iring pagsik katô mga manubù sayyan na ándà
paminág ki Noe.
27 Inalayun ágkan tô mga manubù sayyan, ginám dan, asta ágpakalyagé dan,
sippang na igdunggù tô álló na igahu dán si Noe asta tô pamilya din tun ta
arka. Asal ipánnas inaté tô duma mga manubù su iglunupan tô tanà, asta
ilánnád dan langun.
28 Ka lumónódda, duwán dì makataganà, iring pagsik katô mga kadumaan
i Lot na taga Sodoma sayyan. Inalayun dan ágkan, ginám dan, ágbálli dan,
ágbarigyà dan, ágpamula dan, asta gimu dan ka balé.
29 Asal tô álló tô igpalaguy si Lot tikud tun ta Sodoma, idabù tô apuy asta tô
asupri tikud tun ta langit, asta ipánnas inaté tô langun dan.
30 Makéring pagsik kandan tô mga manubù na dì makataganà katô álló ka
pakita a na Igpamanubù.
31 “Tô álló tô, tô mga manubù na tun ta luwà katô balé dì mému makahu ébô
mangé ka kaduwánnan tun dalám. Tô mga manubù na áglumu tun ta kinamát
dì mému makólì.
32 Sampát yu tô supak ka Manama katô sawa i Lot na igsérê.
33 Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin ka kan-
tayan na ándà ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù, matanggap
din tô kantayan na ándà ágtamanán.
34 Kagiyan ku sikiyu na atin ka dumunggù tô álló tô, duwán duwa manubù
na ágtudug tun ta sábbad ágdággaanan, angén tô sábbad, asta katananan tô
sábbad.
35 Duwán duwa gabayi na ággiling, angén tô sábbad, asta katananan tô
sábbad.
36 [Duwán duwa gamama na áglumu tun ta kinamát, angén tô sábbad, asta
katananan tô sábbad.]”
37 Iginsà tô mga disipulu din, na mà dan, “Áglangngagán, ánda tô kalumuwan
kani?”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ágkitanán yu tô mga uwak, kasóddóran
yu na duwán inaté lawa dutun.”†

18

Panunggiringan tingód katô bayi balu

1 Na, igulit i Jesus ni panunggiringan ni ébô kagpáttan dan na kailangan
inalayun dan dumasal, asta dì dan sumungkù.
2 Igkagi si Jesus, na mà din, “Tun ta sábbad lunsud, duwán huwes na dì
ágbánnal ka Manama, asta dì sikandin ágkéduwan ka mga manubù.
3 Duwán pagsik sábbad bayi balu tun ta lunsud na inalayun áglónód-lónód
tun ta huwes, asta ágpédu-édu, na mà din, ‘Tabangiya ébô manaluwa katô
manubù na girrayat kanak.’
4 Asal igéllé tô huwes. Na, tô idugé-dugé dán, ikapanámdám tô huwes, ‘Agad
diya ágbánnal ka Manama, asta diya ágkéduwan ka mga manubù,
5 asal tabangan ku tô bayi balu, su ágsamukánna ikandin. Atin ka inalayun
sikandin lumónód-lónód kanak, mappus tô pasinsiya ku.’ ”

† **17:37** 17:37 Tô kóbadan, atin ka kitanán yu ni mga pató, kasóddóran yu na masiggad lumónód.

6 Na, igpanayun igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Paminág yu tô igkagi
katô huwes na dì ágbánnal ka Manama.
7 Na, tô Manama ágtabang katô mga manubù na igsalin din na ágpédu-édu
kandin álló asta dukilám. Dì ágbaring-baring tô Manama na ágtabang.
8 Kagiyan ku sikiyu na dì madugé tô Manama tumabang kandan. Tô álló
ka lumónódda na Igpamanubù nit banuwa, tagsábbadé dád tô mga manubù
na ágpamaké kanak.”

Panunggiringan tingód ka duwa manubù na igdasal

9 Na, igulit i Jesus ni panunggiringan tun ta mga manubù na kéman dan ka
nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama, asta ágbuyas katô duma
mga manubù.
10 Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán duwa manubù na igsadun tun ta
templo ébô dumasal. Pariseo tô sábbad, asta taralimud ka buwis tô sábbad.
11 Igtindág tô Pariseo, asta igdasal tingód ka kandin kamanubuan, na mà
din, ‘Manama, ágpasalamatta áknikó su ándà a ikéring katô duma mga manubù
na ágpanalapì, áglapas ka sugù, asta áglibug. Ágpasalamatta su ánnà a madat
manubù iring kani taralimud ka buwis.
12 Kada linggo, makaduwa a ágpuwasa. Ágbággén ku áknikó tô ikasapulù
katô salapì na ágkatanggap ku.’
13 Asal tô igdasal tô taralimud ka buwis, igpadiyù sikandin su ágkayyaan.
Ándà langngag tun ta langit, asal igtagpuk din tô kagpa din tingód ka karákkád
din, asta igkagi sikandin, na mà din, ‘Manama, kéduwiya na masalà-salà!’
14 Na, kagiyan ku sikiyu na tô igulì ni taralimud ka buwis, nángngà sikandin
tun ta saruwan ka Manama, asal ánnà nángngà tô Pariseo. Atin ka ágpallayat tô
manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mabbabà. Atin ka ágpabbabà
tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mallayat.”

Si Jesus asta marénták gabatà
Luc 18:15-17; Mat 19:13-15; Mar 10:13-16

15 Na, duwán mga manubù na igpid ka marénták mga gabatà dan tun ki
Jesus ébô dappánnan din. Tô igkita tô mga disipulu din kandan, igsapadan
dan.
16 Asal igtawar i Jesus tô langun dan ébô madani dan tun kandin, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Pabayà yu yan mga gabatà ébô makapadani dan dini
kanak. Yakó ágsapad kandan, su tô mga manubù na ágsarig ka Manama iring
katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, tô gó é panguluwan
ka Manama.
17 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka dì sumarig tô manubù tun ta
Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, dì
sikandin sakupán ka Manama tun ta pagpangulu din.”

Kahirapan tô mga ágkaduwánnan
Luc 18:18-30; Mat 19:16-30; Mar 10:17-31

18 Na, duwán sábbad pangulu katô mga Judio na iginsà ki Jesus, na mà din,
“Sir, madigár ka taratinurù. Ándin tô kailangan lumun ku ébô makatang-
gappa ka kantayan na ándà ágtamanán?”
19 Igkagi si Jesus, na mà din, “Isalábbuanna su igkagi ka na madigárra. Sábbad
dád tô tuu madigár, tô dád Manama.

20 Isóddóran nu tô mga sugù ka Manama. Yakó ágliburg. Yakó ágmaté. Yakó
ágtakó. Yakó ágtestigos ka bulaló tingód katô unawa yu. Respetowi yu tô ákniyu
ámmà asta innà."*
21 Igtaba tô manubù, na mà din, "Igbánnalla katô langun tikud pô tô délákka
pa."
22 Tô igdináng si Jesus katô kagi din, igkagi si Jesus, na mà din, "Sábbad dád
tô kailangan lumun nu. Barigyà nu tô langun kaduwánnan nu, asta tukid
nu bággéyi tô salapì nu tun ta mga manubù na ágkayù-ayuan. Atin ka tô gó
é lumun nu, duwán pulusán nu tun ta langit. Na, lónód ka, asta tákkás ka
kanak."
23 Asal tô igdináng katô manubù tô igkagi i Jesus, iranu sikandin, su tuu
ágkaduwánnan.
24 Igsálláng si Jesus kandin, asta igkagi, na mà din, "Mahirap tô kapasakup
ka ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu katô Manama!
25 Agad mahirap tô dakál mannanap na ágngadanan kamelyo na mukit tun
ta bóbbó ka simat, asal tuu pa mahirap tô kapasakup katô ágkaduwánnan
manubù tun ta pagpangulu ka Manama."
26 Igkagi tô mga manubù na ikadináng kandin, na mà dan, "Purisu ándà
palang manubù na makaluwà tikud tun ta supak ka Manama."
27 Asal igtaba si Jesus, na mà din, "Tô dì malumu ka manubù, tô gó é
malumu ka Manama."
28 Na, igkagi si Pedro, na mà din, "Sikami, agad tô mga balé dé igtananan
dé ébô mákkás ké áknikó."
29 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na
igtanan katô balé din, sawa din, mga kataladi din, ámmà din, innà din, asta
mga gabatà din ébô pasakupán tun ta pagpangulu ka Manama,
30 tô gó é makatanggap áknganni ka tuu pa dakál ka tandingán katô ig-
tananan din, asta bággayan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán tun ta
tapuri álló."

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din
Luc 18:31-34; Mat 20:17-19; Mar 10:32-34

31 Na, igpaglimud i Jesus tô sapulù duwa (12) disipulu din, asta igkagi
sikandin, na mà din, "Na, madun kid tun ta Jerusalem, asta matuman tô
langun kagi na igsulat katô mga propeta tingód kanak na Igpamanubù.
32 Bággénna tun ta bállad ka mga manubù na ánnà Judio. Ngisiyanna
ikandan, irrayatanna, asta iláббanna.
33 Lagpássánna, asta matayanna. Asal mantéya puman tun ta ikatállu álló."
34 Asal ándà dan ikagpát katô igkagi din. Ándà pasóddóri tô kóbadan kandan,
asta ándà palang inagpáttan dan.

Inólian tô bólóg
Luc 18:35-43; Mat 20:29-34; Mar 10:46-52

35 Tô igpadani si Jesus tun ta lunsud ka Jerico, duwán bólóg na igunsad tun
ta ligad ka dalan, asta ágpamuyù.
36 Tô igdináng sikandin katô marapung manubù na iglabé, iginsà sikandin
ka ándin tô gunayan.
37 Igkagi dan kandin, na mà dan, "Áglabé si Jesus na taga Nazaret."
38 Purisu igullaó sikandin, na mà din, "Jesus, rubbad i David, kéduwiya!"

* **18:20** 18:20 Ahaán tô Exodo 20:12-16; Deuteronomio 5:16-20.

39 Igsapadan sikandin katô mga manubù na ikóna ki Jesus, asta igkagiyan
dan na kailangan dì sikandin mótép. Asal ágrayan baling sikandin gullaó, na
mà din, “Rubbad i David, kéduwiya!”
40 Purisu igsódô si Jesus, asta igpakangé din tô bólóg. Tô igpadani tô bólóg,
iginsà si Jesus, na mà din,
41 “Ándin tô kakalyag nu na lumun ku para áknikó?”
Igtaba tô bólóg, na mà din, “Áglangngagán, malyagga makakita.”
42 Igkagi si Jesus, na mà din, “Makakita kad. Inólian kad su igsarig ka
kanak.”
43 Tigkô dád ikakita dán sikandin, asta igtalundug sikandin ki Jesus. Igpa-
bantug din tô Manama. Tô igkita tô langun manubù kandin, igdurung dan tô
Manama.

19

Si Jesus asta si Saqueo

1 Na, igdunggù si Jesus tun ta lunsud ka Jerico, asta iglabé sikandin.
2 Duwán sábbad taga Jerico na ágngadanan ki Saqueo. Sikandin tô pangulu
katô mga taralimud ka buwis, asta ágkaduwánnan sikandin.
3 Kakalyag din na kumita ki Jesus, asal ándà sikandin ikakita, su mabbabà
manubù sikandin, asta marapung tô ilimud mga manubù.
4 Purisu igpalaguy sikandin tun tóna katô ukitan i Jesus, asta igpénék
sikandin tun ta dakál kayu na ágngadanan sikomoro ébô makakita ki Jesus ka
mukit.
5 Tô igdunggù si Jesus tun ta kayu na igpénékan i Saqueo, iglangngag si
Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Saqueo, sékót kad pónóg, su kailangan
móddô a tun ta balé nu ni álló ni.”
6 Sékót igpónóg si Saqueo, igpid din si Jesus tun ta balé din, asta igsumar
kandin na duwán dayó din.
7 Asal igburáng-buráng tô langun manubù na igkita kandan, na mà dan,
“Igóddô sikandin tun ta balé katô masalà-salà.”
8 Igtindág si Saqueo, asta igkagi sikandin tun ta Áglangngagán, na mà din,
“Sir, bággén ku tô katángngà ka kaduwánnan ku tun ta mga ágkayù-ayuan. Atin
ka duwán mga manubù na iglimbungan ku ka salapì, makappat ku luppián
tô bullas ku kandan.”
9 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ni álló ni, itábbus tô tigbalé tikud tun ta salà, su
igpamaké dán sikandin iring katô kapamaké katô kamónaan din sayyan na si
Abraham.
10 Igsadunna na Igpamanubù ébô mamasakka asta tumábbussa katô mga
manubù na itadin tingód ka mga salà dan.”

Panunggiringan tingód katô mga állang
Luc 19:11-27; Mat 25:14-30

11 Róggun na igpaminág tô langun manubù ki Jesus, igulit din ni panung-
giringan, su madani dán sikandin tun ta Jerusalem, asta kéman dan ka masig
dán tumigkané tô Manama na mangulu kandan.
12 Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Duwán sábbad manubù na mallayat
é kamanubuan, asta igsadun sikandin tun ta madiyù banuwa ébô imun
sikandin harì katô kandin banuwa, asta pángnga katô, mulì.
13 Tô ándà pa sikandin panó, igpatawar din tô sapulù (10) állang din. Sábbad
abuk bulawan tô igsarig din tun ta tagsábbad-sábbad kandan, asta igkagi
sikandin, na mà din, ‘Ni salapì ni tô negosyon yu sippang ka mulì a.’

14 Na, tô mga manubù na góddô tun ta banuwa ágkaringasa kandin. Purisu
duwán mga manubù na igpatalundug kandin ébô kumagi tun ta gobyerno na
dì mému kandan ka mangulu sikandin kandan.
15 Asal inému sikandin harì, asta igulì sikandin. Igpatawar din tô sapulù
(10) állang din na igsarigan din ka bulawan ébô kasóddóran din ka duwán
iganansya dan ukit katô negosyo dan.
16 Igpadani tô una állang, asta igkagi sikandin, na mà din, 'Sir, tô sábbad abuk
bulawan nu inému dán sapulù (10) abuk.'
17 Igkagi tô harì, na mà din, 'Madigár ka asta madigár tô iglumu nu!
Agad délák tô igsarig ku áknikó, ágkasarigan ka. Purisu imun ku sikuna na
ágpangulun ka sapulù (10) lunsud.'
18 Igpadani tô ikaduwa állang, asta igkagi sikandin, na mà din, 'Sir, tô sábbad
abuk bulawan nu inému dán lima abuk.'
19 Igkagi tô harì, na mà din, 'Imun ku sikuna na ágpangulun ka lima lunsud.'
20 Na, igpadani tô ássa állang, asta igkagi sikandin, na mà din, 'Sir, ulián ku
áknikó tô sábbad abuk bulawan na igtángngás ku ka panyù asta igállás ku.
21 Imáddanganna áknikó, su magani ka manubù. Ágkangén nu tô ándà nu
kapagudi, asta ágkáttun nu tô igpamula ka duma mga manubù.'
22 Igkagi tô harì, na mà din, 'Tukukán ka. Gamitán ku tô áknikó kagi ébô
supakan ku sikuna! Isóddóran nu na maganiya, su ágkangén ku tô ándà ku
kapagudi, asta ágkáttun ku tô igpamula ka duma mga manubù.
23 Purisu madigár pád ka igtagù nu tô bulawan ku tun ta bangko ébô
matanggap ku pád na duwán tubù nit kadunggù ku.'
24 Na, igkagi tô harì tun ta ássa mga manubù, na mà din, 'Kangé yu tô sábbad
abuk bulawan na igbággé ku kandin, asta bággé yu tun ta állang na duwán
sapulù (10) abuk bulawan.'
25 Asal igkagi tô duma mga manubù, na mà dan, 'Sir, dì mému, su duwán
dán kandin sapulù (10) abuk bulawan!'
26 Igtaba tô harì, na mà din, 'Kagiyan ku sikiyu na tô manubù na duwán
kandin, bággayan sikandin katô tuu pa dakál. Asal tô manubù na ándà kandin,
kangayan sikandin katô langun tun kandin.
27 Asal tô mga usig ku na kakalyag dan na diya mangulu kandan, kangé yu
sikandan, asta matayi yu nit saruwan ku.' "

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem
Luc 19:28-40; Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Juan 12:12-19

28 Pángnga igkagi si Jesus katô panunggiringan, igpanayun sikandin tun ta
Jerusalem, asta iguna sikandin katô duma mga manubù tun ta dalan.
29 Tô madani dán si Jesus tun ta lunsud ka Betpahe asta Betania na tun ta
Pabungan ka Olibo, igpóna din tô duwa disipulu din, na mà din,
30 "Una kó tun ta lunsud na sadunan ta. Ka dumunggù kó, kitanán yu tô
nati ka asno* na ándà pa kinnami sakayi ka manubù. Igikát tô nati, asal akas
yu, asta pid yu dini kanak.
31 Atin ka duwán manubù na minsà ákniyu ka manan ka igakas yu, kagiyi
yu na kailangan sakayan katô Áglangngagán."
32 Na, igpanó sikandan, asta igkita dan tô nati na magunawa katô taganà
igkagi i Jesus kandan.
33 Tô igakas dan katô nati, iginsà tô mga tigatun, na mà dan, "Manan ka
igakas yu tô nati?"
34 Igtaba sikandan, na mà dan, "Kailangan sakayan katô Áglangngagán."

* **19:30** 19:30 Tô asno iring na kudà.

35 Na, igpid dan tun ki Jesus, igampas dan tô mga umpak dan tun ta bókkóg
katô nati, asta igpasaké dan si Jesus.
36 Tô igsaké sikandin, igsánnar katô duma mga manubù tô mga umpak dan
tun ta dalan na ukitan din.†
37 Tô igtupang si Jesus tikud tun ta Pabungan ka Olibo na madani ka lunsud
ka Jerusalem, tô langun disipulu na igtákkás kandin, idayawan dan, asta
igtigkané dan ágdurung ka Manama na mabákkár tô kagi dan tingód katô
marapung mga kasalábbuan na igkita dan.
38 Igullaó sikandan, na mà dan, “Durungán ta ni Harì ta na igpapid katô
Áglangngagán! Mólà pa ka duwán kasunayan tun ta langit, asta pabantugán ta
tô Manama tun ta langit!”‡
39 Duwán mga Pariseo na igtákkás ki Jesus, asta igkagi dan tun kandin, na
mà dan, “Sir, sapadi nu tô mga disipulu nu.”
40 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Kagiyan ku sikiyu na atin ka tumagnáp
dan, mullaó gó tô mga batu.”

Igsággó si Jesus katô taga Jerusalem

41 Tô igpadani si Jesus tun ta Jerusalem asta tô igsállág sikandin katô
lunsud, igsággó sikandin tingód ka kédu din katô mga taga Jerusalem,
42 asta igkagi sikandin, na mà din, “Mólà pa ka isóddóran yu tô makabággé
ka kasunayan ni álló ni! asal ándà yu kakitayi.
43 Dumunggù tô álló na lumibut tô mga sundalo ka usig yu tun ta lunsud
yu, asta banganan kó ikandan ébô dì kó makaluwà.§
44 Dadattan dan tô lunsud asta matayan tô mga manubù. Ándà palang
sábbad batu na masamà tun ta bówwó katô ássa batu. Tô gó é malumu ákniyu
su ándà kó kilala na ni gó tô álló na tábbusán kó ka Manama.”

Igsadun si Jesus tun ta templo
Luc 19:45-48; Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Juan 2:13-22

45 Na, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igabug din tô langun manubù na
ágbarigyà tun ta plasa ka templo.
46 Igkagi si Jesus, na mà din, “Mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Tô balé ku, tô gó é ágdasalanan.’*
Asal igimu yud ni na gállássanan ka mga tulisan.”
47 Kada álló, igtinurù si Jesus tun ta templo. Asal tô mallayat ka mga
pangulu ka templo, tô mga taratinurù ka sugù, asta tô mga ágtugállán ka
Judio, igplano dan na matayan dan sikandin.
48 Asal ándà dan ikému, su tô langun manubù ágpaminág katô kagi din.

20

Insà tingód katô igpapid ki Jesus
Luc 20:1-8; Mat 21:23-27; Mar 11:27-33

1 Duwán sábbad álló, igtinurù si Jesus katô mga manubù na ilimud tun ta
templo, asta igulit-ulit sikandin katô Madigár Gulitán. Róggun na ágtinurù
sikandin, igpadani tô mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga taratinurù
ka sugù, asta tô mga ágtugállán ka Judio.
2 Iginsà sikandan ki Jesus, na mà dan, “Uliti ké ka sadan é igtikudan katô
langun na áglumun nu. Sadan tô igpapid áknikó?”
3 Igtaba si Jesus, na mà din, “Duwán pagsik insà ku ákniyu. Na, ulit yu kanak.

† **19:36** 19:36 Tô gó é ágkémun dan ka tanggapán dan tô manubù na imun harì. ‡ **19:38** 19:38 Ahaán tô Salmo 118:25-26. § **19:43** 19:43 Ituman ni katô mga sundalo ka Roma tô ámmé 70. * **19:46** 19:46 Isaias 56:7; Jeremias 7:11.

4 Sadan tô igpapid ki Juan na munyag? Tô Manama, ó tô manubù?”
5 Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tô madigár taba dan kandin, na mà dan,
“Atin ka tumaba ki na Manama tô igpapid ki Juan, insaán ki ikandin na
manan ka ándà ki bánnal ki Juan.
6 Asal atin ka tumaba ki na manubù tô igpapid ki Juan, timbagán ki ka batu
katô langun manubù ébô maté ki, su taganà igpanámdám ni mga manubù na
bánnal propeta si Juan.”
7 Purisu igtaba sikandan ki Jesus, na mà dan, “Ándà dé kasóddóri ka sadan
tô igpapid ki Juan.”
8 Igkagi si Jesus, na mà din, “Su ándà kó taba katô insà ku, diya pagsik mulit
ákniyu ka sadan tô igpapid kanak na lumumuwa katô áglumun ku.”

Panunggiringan tingód katô kinamát
Luc 20:9-18; Mat 21:33-46; Mar 12:1-12

9 Na, igulit i Jesus ni panunggiringan tun ta mga manubù na ilimud, na
mà din, “Duwán sábbad manubù na duwán tanà na igpamulaan din ka paras.
Igpadóppónan din tô kinamát katô ássa mga taralumu ka tanà, asta igsadun
sikandin tun ta madiyù banuwa, asta idugé pa igóddô.
10 Tô igdunggù tô timpo na matássan dán tô buuy katô paras, duwán sábbad
állang na igpapid katô tigatun tun ta mga taradóppón ébô mangé katô buuy
na kandin bahin. Asal iglagpás dan, asta igpólì dan na ándà palang piniddan
din.
11 Duwán ássa állang na igpapid katô tigatun, asal iglagpás dan pagsik
sikandin, igpayayyà dan, asta igpólì dan na ándà palang piniddan din.
12 Duwán pagsik ikatállu állang na igpapid katô tigatun, asal igamuan dan,
asta igpéwà dan.
13 Purisu igpanámdám tô tigatun, ‘Ándin tô madigár lumun ku? Papiddán
ku tô kanak batà na ágginawaan ku, su bánnalán dan sikandin.’
14 Asal tô igkita tô mga taradóppón kandin, igpatóngkóé sikandan, na mà
dan, ‘Ni gó tô makatigatun kani tanà ka maté tô ámmà din. Na, matayan ta
sikandin ébô sikita tô makatigatun kani tanà.’
15 Purisu igguyud dan sikandin tun ta luwà katô kinamát, asta igmatayan
dan.
“Na, kagin ku ákniyu ka ándin tô lumun kandan katô tigatun.
16 Madun sikandin, matayan din tô mga taradóppón, asta padóppónan din
tô kinamát din katô ássa mga manubù.”
Na, tô igpaminág tô mga manubù kani, igkagi sikandan, na mà dan, “Mólà
pa ka dì matuman yan!”
17 Asal igsállág si Jesus kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Matuman
yan, su mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé,
su kéman dan ka ándà ágpulusán.
Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu
na tuu ágkailanganán katô balé.’*
18 Atin ka madabù tô manubù nit batu ni, katáppù-táppuan sikandin. Asal ka
kadabuan tô manubù katô batu, maróddóg sikandin.”

Insà tingód katô bayad ka buwis
Luc 20:19-26; Mat 22:15-22; Mar 12:13-17

19 Na, tô mga taratinurù ka sugù asta tô mallayat ka mga pangulu ka
templo, isóddóran dan na sikandan tô isugatan katô panunggiringan na igulit

* **20:17** 20:17 Salmo 118:22.

i Jesus. Purisu kakalyag dan gó na ámmáttán dan pád si Jesus tô oras tô. Asal ándà dan ikému, su imáddangan dan katô mga manubù na ágpaminág ki Jesus.
20 Purisu igparimuya dan ki Jesus. Duwán mga manubù na igpapid dan na mà kagi mákkás kandin, asta igsállág dan kandin ébô duwán madimanda dan tingód katô ágpangkagin din asta papiddán dan tun ta gobernador.
21 Igkagi sikandan ki Jesus, na mà dan, “Sir, isóddóran dé na ágkasarigan ka, asta nángngà tô ágtinuruán nu. Ándà manubù na ágmusingán nu agad ándin tô bónnóng dan, asal ágtinurù ka katô kabánnalan tingód katô kakalyag ka Manama.
22 Na, atin ka mayad ké ka buwis tun ta emperador ka Roma, lumapas ké ka mga sugù ka Manama? Kailangan mayad ké, ó dì?”
23 Asal isóddóran i Jesus na limbungan dan pád sikandin. Purisu igkagi sikandin, na mà din,
24 “Pakita yu kanak tô salapì na bayad yu katô buwis. Sadan bónnóng asta ngadan tô igtagù nit salapì?”
25 Igtaba sikandan, na mà dan, “Tô emperador ka Roma.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu bággé yu tun ta emperador tô nángngà bággén yu tun ta emperador, asta bággé yu tun ta Manama tô nángngà bággén yu tun ta Manama.”
26 Agad kakalyag dan na duwán dimanda dan tingód katô ágpangkagin din tun ta saruwan katô ilimud mga manubù, ándà dan ikému. Isalábbuan dan tingód katô taba din, asta igtagnáp dan.

Insà tingód katô kantayan
Luc 20:27-40; Mat 22:23-33; Mar 12:18-27

27 Duwán mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus. Tô gó tô mga manubù na ágtinurù na dì manté puman tô mga manubù na inaté dán.
28 Iginsà sikandan ki Jesus, na mà dan, “Sir, igsugù si Moises áknita tingód katô lumun katô mga mataladi gamama. Atin ka maté tô mama na ándà pa batà katô sawa din, tô kataladi din kailangan kumalyag katô sawa katô inaté na ipag din na ibalu, ébô ukit kandin duwán mému batà katô kataladi din na inaté.†
29 Na, duwán pittu mataladi gamama sayyan. Igkalyag tô kaké dan, asal inaté sikandin na ándà pa batà din.
30 Purisu tô ikaduwa kataladi
31 asta tô ikatállu kataladi igkalyag katô bayi. Tô tagsábbad-sábbad katô pittu mataladi igkalyag katô bayi, asal inaté dan langun na ándà palang batà dan.
32 Tun ta katapuriyan, inaté pagsik tô bayi.
33 Na, ulit nu áknami. Atin ka manté puman tô mga manubù, sadan tun ta pittu kataladi tô bánnal duma katô bayi? Su igkalyag tô pittu dan kandin.”
34 Igtaba si Jesus, na mà din, “Nit banuwa ni áknganni, ágpakalyagé tô mga gamama asta gabayi.
35 Asal tô mga manubù na nángngà tun ta saruwan ka Manama asta antén din puman, dì dan dán pakalyagé tun ta langit.
36 Dì dan puman maté, su iring dan dán katô mga panaligan ka Manama. Sikandan tô mga gabatà ka Manama, su inanté dan puman.
37 Asal antén puman tô inaté manubù, su agad si Moises tô igpasóddór kanan. Tô igsulat sikandin tingód ka kapakita katô Manama kandin tun ta mabbabà kayu na igrágrág, igtawar din tô Áglangngagán na ‘Manama na ágpangadapán i Abraham, i Isaac, asta i Jacob.’‡

† **20:28** 20:28 Ahaán tô Deuteronomio 25:5. ‡ **20:37** 20:37 Ahaán tô Exodo 3:6.

38 Purisu dì ágpangadap ka Manama tô mga manubù na ándà kantayan, asal
tô mga manubù na duwán kantayan, tô gó tô ágpangadap ka Manama. Purisu
isóddóran ta na tun ta saruwan ka Manama, manté tô langun manubù."
39 Na, duwán mga taratinurù ka sugù na igkagi, na mà dan, "Sir, madigár
gó tô igtaba nu kandan."
40 Na, ándà manubù na igkinnam iginsà kandin.

Insà tingód katô Mesiyas
Luc 20:41-44; Mat 22:41-46; Mar 12:35-37

41 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, "Manan ka ágtinurù dan na rubbad i
David tô Mesiyas?
42 Su si David tô igsulat tun ta libro katô Salmo,
" 'Igkagi tô Manama tun ta Áglangngagán ku: Unsad ka kannun ta kawanan
ku
43 sippang ka manaluwa katô mga usig nu, asta pabánnalán ku sikandan
áknikó.'§
44 Na, su si David tô igkagi na Áglangngagán din tô Mesiyas, pamánnun na tô
Mesiyas tô rubbad i David?"

Igkagi si Jesus tingód katô mga taratinurù ka sugù
Luc 20:45-47; Mat 23:1-36; Mar 12:38-40

45 Róggun na igpaminág tô marapung manubù ki Jesus, igkagi sikandin tun
ta mga disipulu din, na mà din,
46 "Banté kó katô mga taratinurù ka sugù. Atin ka ágpanó-panó dan, gumpak
dan ka kapa, malyag dan respetowan katô duma mga manubù tun ta plasa,
asta munsad dan tun ta madigár gunsadanan tun ta mga simbaan ka Judio.
Malyag dan na munsad tun ta igpantaganà katô mga manubù na mallayat é
kamanubuan tun ta dakál kalimudan.
47 Sikandan tô gagó ka kaduwánnan katô mga gabayi balu, asta ágtambunan
dan tô madat linumuwan dan ukit katô mallayat mga kadasal. Purisu tuu
madat tô supak na padungguán ka Manama kandan."

21

Tô igbággé katô bayi balu
Luc 21:1-4; Mar 12:41-44

1 Tun ta templo, igkita i Jesus tô mga ágkaduwánnan na ágdabù ka salapì dan
tun ta ágtaguanan ka salapì.
2 Igkita din tô sábbad ágkayù-ayuan bayi balu, asta igdabù sikandin ka duwa
dád kadakù.
3 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa dakál
tô igbággé katô bayi balu ka tandingán katô igbággé katô langun dan.
4 Su tô dád sobra tô igbággé katô langun dan, asal tô bayi balu, agad ágkayù-
ayuan sikandin, igbággé din tô langun ka salapì din, asta ándà palang isamà
tun kandin."

Tigkanayan ka kahirapan
Luc 21:5-19; Mat 24:1-14; Mar 13:1-13

5 Na, duwán mga manubù na igpatóngkóé tingód katô templo, su madigár
ágsállággán tô mga batu na iglabat asta igpiyà-piyaan ukit ka duma mga mahal
na igpambággé. Igkagi si Jesus, na mà din,
6 "Tingód kani mga balé na ágsállággán yu, dumunggù tô álló na dadattan
tô langun, asta ándà palang sábbad batu na masamà tun ta bówwó katô ássa
batu."

§ **20:43** 20:42-43 Salmo 110:1.

7 Duwán iginsà, na mà dan, “Sir, kadángngan matuman tô igulit nu? Ándin
tô pató na masig dán matuman tô langun kani?”
8 Igkagi si Jesus, na mà din, “Banté kó ébô dì kó mapid, su marapung tô mga
manubù na mid ka ngadan ku. Mà kagi dan Mesiyas! Kumagi dan na masig
dán dumunggù tô álló na gimanan yu! Asal yakó ágtákkás kandan.
9 Atin ka ágkadinággan yu na duwán mga gira asta mga samuk, yakó
ágkamáddangan kanan. Kailangan matuman pa yan, asal ánnà pa yan tô oras
katô ágtamanán.”
10 Na, igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Marapung tô mga banuwa na
pagiraé, asta sumulung tô mga sakup ka sábbad harì katô mga sakup ka ássa
harì.
11 Duwán mabákkár mga linug, asta marapung tô mga manubù na
ágpangkamaté ka ballus asta ágpangkamaté ka bógók tun ta kaluwagan kani
banuwa. Pakitanán ka Manama tô mga kasalábbuan na makamáddang tun
ta langit.
12 Asal tô dì pa matuman ni, ámmáttán kó, irrayatan kó, ruudan kó katô
mga ágtugállán ka simbaan ka Judio, asta prison kó. Piddán kó tun ta tubang
ka mga harì asta mga gobernador tingód katô kapasakup yu kanak.
13 Tô gó tô álló na mulit-ulit kó tingód kanak.
14 Pahu yu ni tun ta panámdám yu na dì kó katanaan ka ándin tô taba yu
kandan,
15 su bággén ku ákniyu tô kakatigan ébô makataba kó kandan. Purisu ándà
usig yu na makataba katô kagin yu.
16 Agad tô mga ámmà yu, tô mga innà yu, tô mga kataladi yu, tô mga gakád
yu, asta tô mga rarak yu, sikandan tô mámmát ákniyu, asta duwán tun ákniyu
na matayan dan.
17 Karingasaan kó katô langun manubù tingód katô kapasakup yu kanak.
18 Asal ándà palang makadadat katô kantayan yu na ándà ágtamanán.*
19 Sarig kó kanak, asta makaluwà kó gó.”

Makamáddang na kitanán tun ta templo
Luc 21:20-24; Mat 24:15-21; Mar 13:14-19

20 “Atin ka kitanán yu tô lunsud ka Jerusalem na iglibutan katô marapung
mga sundalo, kasóddóran yu na masig dán kadattan tô lunsud.
21 Kailangan malaguy tô langun taga Judea, asta madun dan tun ta
pabunganán, asta kailangan malaguy tô langun manubù tikud tun ta lunsud.
Kailangan dì madun tun ta lunsud tô mga manubù na tun ta luwà katô
lunsud.
22 Tô gó tô mga álló na supakan ka Manama tô mga madat, asta tumanán
din tô langun tandô din na igsulat.
23 Makédu-édu tô mga gabayi na mabáddás ó ágpasusu tô álló tô! su tuu madat
tô kahirapan na dumunggù nit banuwa, asta supakan ka Manama tô mga
manubù.
24 Duwán tigbasán asta matayan. Duwán ámmáttán asta piddán tun ta
langun banuwa. Dadattan tô lunsud ka Jerusalem katô mga manubù na ánnà
Judio sippang ka mapángnga tô pagpangulu dan.”

Lumónód si Jesus nit banuwa
Luc 21:25-28; Mat 24:29-31; Mar 13:24-27

* **21:18** 21:18 Ni gó tô kóbadan katô ágkagin, na, “Dì mandà tun ákniyu, agad sábbad silag ka ulu yu.”

25 “Duwán mga kasalábbuan na pakitanán ka Manama tun ta álló, bulan asta
mga karani. Dini ta banuwa, katanaan asta kamáddangan tô langun manubù
tingód katô arukán katô dagat asta magdakál mga balud.
26 Kagáttasan tô mga manubù tingód katô máddang dan katô kadattan na
dumunggù nit banuwa, su makálláng tô langun tun ta langit.†
27 Kitanán katô mga manubù tô kadunggù ku tun ta sagulapun, su
lumónódda na Igpamanubù na tákkássan katô katulusan ku asta katô tuu
séllaán ku.‡
28 Na, ka tumigkané tô katumanan kani, tindág kó asta langngag kó, su
masig kód tábbusán katô Manama.”

Panunggiringan tingód katô kayu igera
Luc 21:29-33; Mat 24:32-35; Mar 13:28-31

29 Na, igulit i Jesus ni panunggiringan, na mà din, “Sállág yu tô kayu igera
asta tô mga ássa kayu.
30 Atin ka kitanán yu tô kayu na gugbus dán asta ágdaun, kasóddóran yu na
masig dán dumunggù tô ágsánnang timpo.
31 Purisu atin ka kitanán yu tô katumanan katô igkagi ku ákniyu, kasóddóran
yu na masig dán mangulu tô Manama.
32 “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dì pa maté tô mga manubù áknganni,
matuman pa ni langun.
33 Mandà gó tô langit asta ni tanà, asal dì gó mandà tô mga kagi ku, asal
matuman gó.”

Kailangan tumaganà tô langun manubù

34 “Asal banté kó agó baringán kó ukit katô sobra ágkakan yu, ginámmán
yu, asta tana yu tingód ka kóddô yu. Agad dì kó makataganà, matuman na
dumunggù tô álló tô
35 iring na tagán, su dumunggù tun ta langun manubù na góddô tun ta
kaluwagan kani banuwa.
36 Purisu banté kó inalayun. Dasal kó na bággayan kó ka Manama ka bákkár
ébô makatiis kó katô langun ka kahirapan, asta ébô ándà kayyaan yu tun ta
saruwan ku na Igpamanubù.”
37 Álló-álló igtinurù si Jesus tun ta templo, asal ka dukilám, ágsadun sikandin
tun ta Pabungan ka Olibo, asta ágdággà sikandin dutun.
38 Igsállám tô marapung manubù na igpadani kandin tun ta templo ébô
maminág dan kandin.

22

Plano na matayan si Jesus
Luc 22:1-6; Mat 26:1-5,14-16; Mar 14:1-2,10-11; Juan 11:45-53

1 Na, masig dán tô Kalimudan Ka Pan Na Ándà Pagpatubù na ágngadanan
Kalimudan Ka Kalabé.
2 Ágplano tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù
ka sugù tingód katô lumun dan ébô matayan dan si Jesus na ándà samuk, su
imáddangan dan katô mga manubù na inalayun igpaminág ki Jesus.
3 Na, igahu si Maibuyan tun ki Judas na ágngadanan Iscariote. Sikandin tô
sábbad tun ta sapulù duwa (12) disipulu i Jesus.

† **21:26** 21:26 Tô langun tun ta langit, ó tô duwán katulusan tun ta langit. ‡ **21:27** 21:27 Ahaán tô Daniel 7:13.

4 Igsadun si Judas tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo asta tun ta
mga opisyales katô mga tarabanté ka templo. Igpatóngkóé dan tingód katô
kapammát din ki Jesus.
5 Idayawan dan, asta igtandô dan na duwán salapì na bággén dan tun
kandin.
6 Ignunug si Judas, asta igangat sikandin ka madigár timpo ébô pammáttán
din si Jesus na ándà manubù na makasóddór.

Kalimudan Ka Kalabé
Luc 22:7-13; Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Juan 13:21-30

7 Na, igdunggù tô álló ka kalimudan na ágkan tô mga Judio ka Pan Na Ándà
Pagpatubù. Tô gó tô álló na giyón dan tô nati ka karnero na ágsáddaán dan
dalám katô Kalimudan Ka Kalabé.
8 Purisu igpóna i Jesus si Pedro asta si Juan, na mà din, “Taganà kó katô
kannán ta tingód ka Kalimudan Ka Kalabé.”
9 Iginsà sikandan, na mà dan, “Ánda táppad tô kakalyag nu na taganaan dé?”
10 Igkagi si Jesus, na mà din, “Na, ka madun kó tun ta lunsud ka Jerusalem,
sumarán yu tô sábbad mama na igtiang ka bangà na ipánnù ka wayig. Tákkás
kó kandin tun ta balé na ahuwan din.
11 Uliti yu tô tigatun katô balé, ‘Iginsà tô Taratinurù ka ánda táppad tô
kannan din katô Kalimudan Ka Kalabé na duma áknami na mga disipulu din.’
12 Pakitanán din ákniyu tô dakál kuwarto tun datas ka balé na igtaganà dán.
Tô gó é taganaan yu katô kannán ta.”
13 Purisu igpanó dan, asta igkita dan tô kuwarto na iring katô igulit i Jesus
kandan, asta igtaganà dan tô langun para katô Kalimudan Ka Kalabé.

Tingód ka kamatayan katô Áglangngagán
Luc 22:14-23; Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; 1Cor 11:23-25

14 Tô igdunggù tô oras ka kakan, igkan si Jesus asta tô mga apostoles din.
15 Igkagi si Jesus, na mà din, “Maggát tô kakalyag ku na kumanna duma
ákniyu kani Kalimudan Ka Kalabé tô diya pa matayan.
16 Kagiyan ku sikiyu na diyad muman kuman katô Kalimudan Ka Kalabé
sippang ka matuman tô kóbadan kani langun tun ta pagpangulu ka Manama.”
17 Na, igkangé i Jesus tô kopa, igpasalamat sikandin tun ta Manama, asta
igkagi sikandin, na mà din, “Inám kó langun kani.
18 Kagiyan ku sikiyu na tikud ni álló ni, diyad muman minám kani
ginámmán ta sippang ka matuman mangulu tô Manama.”
19 Na, igkangé din tô pan, igpasalamat sikandin, igtáppik-táppik din, igbággé
din tun kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó ni lawa ku na bággén
para ákniyu. Lumu yu ni ébô kasampáttanna ikiyu.”
20 Pángnga igkan dan, igkangé din pagsik tô kopa na duwán ginámmán, asta
igkagi, na mà din, “Ni ginámmán ni tô mantu kasabotan ukit katô dipanug ku
na ulaán para ákniyu.*
21 “Na, kannun ta lamisa duma kanak tô manubù na pammát kanak.
22 Matéya na Igpamanubù, su tô gó é kakalyag katô Ámmà ku. Asal makédu-
édu tô manubù na pammát kanak!”
23 Na, igpénsaé sikandan ka sadan tun kandan tô pammát kandin.

Igpapulé dan ka sadan tô mallayat

24 Na, igpapulé pagsik tô mga disipulu ka sadan tun kandan tô mallayat é
kamanubuan.

---

* **22:20** 22:20 Tô mantu kasabotan tô tinóngkóan asta tandô katô Manama tun ta mga manubù.

25 Purisu igkagi si Jesus, na mà din, “Tun ta mga manubù na ánnà Judio,
inalayun ágsugù tô mga harì katô mga sakup dan, asta kakalyag katô mga
opisyales dan na tawarán sikandan na mga taratabang.
26 Asal dì mému ka makéring kó kandan. Su tô manubù tun ákniyu na imun
mallayat é kamanubuan, tô gó é kailangan makéring katô kinaadiyan, asta tô
mangulu ákniyu makéring katô ágsuguánnán.
27 Sadan tô tuu pa mallayat é kamanubuan din? Tô gunsad asta ágkan tun ta
lamisa, ó tô ágbuwat kandin? Isóddóran yu na mallayat tô kamanubuan katô
gunsad. Asal tô ágkémun ku dini ákniyu iring na ágsuguánnán.
28 “Agad mahirap tô ágkókitan ku, sikiyu tô inalayun ágtákkás kanak.
29 Igpapidda katô Ámmà ku ébô manguluwa, asta magunawa pagsik tô
kapapid ku ákniyu,
30 su sikiyu tô dumuma kanak ka kumanna tun ta pagpangulu ku, asta
sikiyu tô munsad tun ta gunsadanan katô harì ébô mangulu kó katô sapulù
duwa (12) grupo ka mga rubbad i Israel.”

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin
Luc 22:31-34; Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Juan 13:36-38

31 Na, igkagi si Jesus ki Pedro, na mà din, “Simon, paminág ka kanak.
Igpabayà ka Manama si Maibuyan ébô kuminnam ákniyu ébô ássan tô
ágkasarigan asta tô dì ágkasarigan, iring na taralumu na gáttap katô trigo ébô
ássan tô tahup.
32 Asal igdasalla tingód áknikó ébô dì mandà tô kasarig nu kanak. Atin ka
mákkás ka puman kanak, kailangan tumabang ka katô mga kataladi nu na
ágpampamaké.”
33 Igkagi si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, ikataganà a mákkás áknikó
agad prisonna asta matayanna duma áknikó.”
34 Igkagi si Jesus, na mà din, “Pedro, paminág nu ni kagin ku. Kani ka
dukilám ka dì pa mukkarà tô manuk, makatállu ka mulun na ándà ka kilala
kanak.”

Kahirapan na masig dumunggù

35 Na, igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Dángngan, tô igpapanó
ku sikiyu na mulit-ulit na ándà salapì, kabir, ó sandalyas na piddán yu,
ikulangan kó?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Ándà gó.”
36 Igkagi si Jesus, na mà din, “Asal áknganni, atin ka duwán salapì yu asta
kabir yu, pid yu yan. Atin ka ándà kampilan yu, barigyà yu tô umpak yu ébô
makabálli kó ka kampilan.
37 Su kagiyan ku sikiyu na matuman tô kagi ka Manama na igsulat tingód
kanak,
“ ‘Supakan sikandin iring na mga tulisan.’†
Kailangan matuman tô langun na igsulat tingód kanak.”
38 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Áglangngagán, duwán dán duwa
kampilan ta.”
Igsapadan dan i Jesus, na mà din, “Nángngà dán.”

Igdasal si Jesus tun ta Pabungan ka Olibo
Luc 22:39-46; Mat 26:36-46; Mar 14:32-42

39 Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta Pabungan ka Olibo, su
tô gó é ágkémun din. Igtákkás tô mga disipulu din kandin.

† **22:37** 22:37 Isaias 53:12.

40 Tô igdunggù sikandin tun ta lugar, igkagi sikandin tun kandan, na mà
din, “Dasal kó ébô dì kó matalu ka pagtintal.”
41 Na, igpanayun si Jesus tun tóna na dì madiyù, iglingkóód sikandin, asta
igdasal, na mà din,
42 “Ámmà, atin ka mému áknikó, yaka ágpókit kanak tun ta kahirapan na
masig dán dumunggù. Asal tuman nu tô áknikó kakalyag, ánnà tô kanak
kakalyag.”
43 Na, duwán panaligan ka Manama na igpakita kandin tikud tun ta langit
ébô pabákkár kandin.
44 Su tuu ihirapan sikandin, maggát pa igdasal sikandin, asta igtallù tô
ating din iring na dipanug tun ta tanà.
45 Pángnga igdasal si Jesus, iglónód sikandin tun ta mga disipulu din, asal
igpantudug dan, su igmalómét dan tingód katô ranu dan.
46 Igánnó din sikandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Manan ka igtudug
kó? Ánnó kó, asta dasal kó ébô dì kó matalu ka pagtintal.”

Igámmát si Jesus
Luc 22:47-53; Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Juan 18:3-11

47 Róggun na igkagi si Jesus, igdunggù tô marapung manubù na igpid i Judas
na sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu. Igpadani si Judas ki Jesus ébô
madák kandin.
48 Asal igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Judas, pammáttánna na
Igpamanubù ukit ka kadák nu?”
49 Tô igkita tô mga disipulu na ámmáttán sikandin, iginsà sikandan, na mà
dan, “Áglangngagán, tigbasán dé sikandan?”
50 Duwán sábbad kadumaan i Jesus na igtigbas din tô állang katô tuu mal-
layat ka pangulu ka templo, asta ipangul tô talinga din dadan ta kawanan.
51 Asal igsapadan i Jesus sikandin, na mà din, “Nángngà dán!”
Igdappánnan i Jesus tô talinga katô állang, asta inólian sikandin.
52 Na, tô mga manubù na igsadun ébô mámmát ki Jesus, tô gó é mallayat
ka mga pangulu ka templo, tô mga kapitan ka mga tarabanté ka templo, asta
tô mga ágtugállán ka Judio. Igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Manan ka
mámmát kó kanak ukit ka mga kampilan asta mga paglagpás? Ánnà a tulisan.
53 Álló-álló ágtinurù a tun ta plasa ka templo, asal ándà a ikiyu ámmátti. Asal
nigó tô oras na igsalin ka Manama na lumumu si Maibuyan ka madat.”

Igbulun i Pedro si Jesus
Luc 22:54-62; Mat 26:57-58,69-75; Mar 14:53-54,66-72; Juan 18:12-18,25-27

54 Na, igámmát dan si Jesus, asta igpid dan tun ta balé katô tuu mallayat ka
pangulu ka templo. Igtalundug si Pedro, asal igpadiyù dád sikandin.
55 Duwán mga manubù na igtabun ka apuy tun ta luwà, asta igunsad dan
ébô minadang. Igduma si Pedro kandan.
56 Tô iséllaan ka apuy tô bónnóng i Pedro, duwán sábbad állang bayi na ikakita
kandin. Igsállág tô bayi kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni manubù
ni ágtákkás-tákkás katô igámmát.”
57 Asal igbulun si Pedro katô bayi, na mà din, “Ándà ku kilalayi sikandin.”
58 Na, ándà kadugé, duwán ássa manubù na igkita ki Pedro, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Sikuna pagsik tô sábbad kadumaan din.”
Asal igkagi si Pedro, na mà din, “Sir, ánnà a kadumaan din.”
59 Tô iglabé tô mga sábbad oras, duwán pagsik ássa manubù na marag ágkagi,
na mà din, “Bánnal ni manubù ni tô ágtákkás-tákkás pagsik katô igámmát, su
taga Galilea sikandin.”

60 Asal igkagi si Pedro, na mà din, “Sir, ándà sóddór ku tingód katô ágkagin
nu.”
Na, róggun igkagi si Pedro, tigkô igukkarà tô manuk.
61 Igsérê si Jesus, asta igsállág ki Pedro. Purisu isampáttan i Pedro tô taganà
igkagi katô Áglangngagán, na, “Kani ka dukilám ka dì pa mukkarà tô manuk,
makatállu ka mulun kanak.”
62 Na, igluwà si Pedro, asta tuu igsággó sikandin.

Igbuyas-buyas asta iglagpás si Jesus
Luc 22:63-65; Mat 26:67-68; Mar 14:65

63 Na, tô mga manubù na igbanté ki Jesus, igbuyas-buyas dan asta iglagpás
dan ki Jesus.
64 Igdalangan dan tô mga mata din, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Atuk
nu ka sadan tô iglagpás áknikó!”
65 Igirrayatan dan sikandin, asta madat tô igkagi dan kandin.

Igpid si Jesus tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo
Luc 22:66-71; Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Juan 18:19-24

66 Na, pagkasállám dán, igpalimudé tô langun ágtugállán ka Judio, tô mal-
layat ka mga pangulu ka templo, asta tô mga taratinurù ka sugù. Igpakangé
dan si Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan,
67 “Atin ka sikuna tô Mesiyas, uliti ké.”
Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ulitan ku sikiyu, dì kó mánnal.
68 Atin ka minsà a ákniyu, dì kó tumaba.
69 Asal dì madugé, munsadda na Igpamanubù dadan tun ta kawanan katô
Matulus Manama.”‡
70 Iginsà tô langun dan, na mà dan, “Purisu Batà ka katô Manama?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Bánnal tô igkagi yu.”
71 Purisu igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Ándà dán kailangan na ulitan
ki pa ka duma manubù tingód kandin, su kandin kagi tô igdinág ta.”§

23

Igpid si Jesus tun ki Pilato
Luc 23:1-5; Mat 27:1-2,11-14; Mar 15:1-5; Juan 18:28-38

1 Na, igtindág tô langun ágtugállán ka Judio, asta igpid dan si Jesus tun ta
gobernador na si Pilato.
2 Igdimanda dan si Jesus tun ki Pilato, na mà dan, “Igkita dé ni manubù ni
na ágsutsut tun ta mga manubù kani banuwa ta, su ágsapadan din tô kabayad
dé ka buwis tun ta emperador ka Roma. Mà kagi sikandin Mesiyas asta harì.”
3 Iginsà si Pilato ki Jesus, na mà din, “Sikuna tô Harì ka mga Judio?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Óó. Bánnal tô igkagi nu.”
4 Igkagi si Pilato tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo asta tun ta duma
mga manubù na ilimud, na mà din, “Ándà palang madat na igkita ku kani
manubù ni.”
5 Asal maggát igkagi sikandan ki Pilato, na mà dan, “Ukit katô ágtinuruán
din, ágsamukán din tô langun manubù tun ta kaluwagan ka Judea, tikud tun
ta Galilea asta sippang kannun.”

Igpid si Jesus tun ki Herodes

6 Tô igdinág si Pilato katô igkagi dan, iginsà sikandin ka sakup ka probinsya
ka Galilea si Jesus.

---

‡ **22:69** 22:69 Ahaán tô Salmo 110:1. § **22:71** 22:71 Kéman katô mga Judio ka igbulaló si Jesus su igkagi sikandin na Batà ka Manama. Purisu igplano dan na matayan si Jesus.

7 Tô ikasóddór si Pilato na igtikud si Jesus tun ta probinsya na isakupan
i Herodes, igpapid din si Jesus tun ki Herodes, su si Herodes igóddô tun ta
Jerusalem tô álló tô.
8 Tô ikakita si Herodes ki Jesus, tuu idayawan sikandin, su ikadinág dán
sikandin tingód ki Jesus, asta idugé dán duwán kakalyag din na kumita ki
Jesus asta katô kasalábbuan na áglumun din.
9 Purisu marapung tô mga insà i Herodes kandin, asal ándà taba si Jesus.
10 Tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù
igpadani tun ki Herodes, asta maggát dan igdimanda tingód ki Jesus.
11 Si Herodes asta tô langun sundalo din igngisi asta igóróm-óróm ki Jesus.
Na, igpómpakan i Herodes si Jesus ka madigár kapa, asta igpalónód din tun ki
Pilato.
12 Purisu igpararaké si Herodes asta si Pilato tô álló tô, su taganà dan
ágpasókówé.

Igruudan si Jesus na matayan
Luc 23:13-25; Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Juan 18:39-19:16

13 Na, igpalimud i Pilato tô langun ka mallayat ka mga pangulu ka templo,
tô mga pangulu ka Judio, asta tô duma mga manubù.
14 Igkagi si Pilato, na mà din, “Igpid yu ni manubù ni dini kanak, asta igulit
kó kanak na ágsutsut sikandin ka mga manubù. Iginsà ku sikandin tun ta
saruwan yu, asal isóddóran ku na ándà din lumuwi tô igdimanda yu tingód
kandin.
15 Magunawa pagsik tô isóddóran i Herodes, su igpalónód din sikandin dini
áknita. Purisu ándà palang iglumu din na nángngà na supakan asta matayan
sikandin.
16 Purisu palagpássán ku dád sikandin, asta paluwaán ku.”
17 [Na, kada ámmé dalám ka Kalimudan Ka Kalabé, duwán ágkémun din na
ágpaluwaán din tô sábbad manubù na igpriso, agad sadan tô salinán katô mga
Judio.]
18 Asal igpasábbadé dan langun igullaó, na mà dan, “Pamatayi nu ni
manubù ni. Paluwà nu áknami si Barabas.”
19 Na, si Barabas tô igpriso su sikandin tô igpid katô mga manubù na igatu
katô gobyerno tun ta lunsud ka Jerusalem, asta duwán igmatayan din.
20 Kakalyag i Pilato na paluwaán din si Jesus. Purisu iguman din igkagiyan
tô mga manubù na ilimud.
21 Asal igullaó sikandan, na mà dan, “Pamatayi nu! Papansali nu sikandin
tun ta krus!”
22 Na, ikatállu igkagi si Pilato, na mà din, “Manan? Ándà palang madat na
iglumu din! Ándà palang iglumu din na igkita ku na nángngà supakan asta
matayan sikandin. Purisu palagpássán ku dád sikandin, asta paluwaán ku.”
23 Asal maggát dan igullaó ka mabákkár, su kakalyag dan na pansalan
sikandin tun ta krus ébô maté. Ikapanalu dan ukit ka kóllaó dan.
24 Purisu igruud si Pilato na tumanán din tô kakalyag dan.
25 Igpaluwà din tô igpriso na igatu ka gobyerno asta igmaté ka mga
manubù. Asal si Jesus tô igbággé din tun ta mga sundalo ébô matayan, su
tô gó tô kakalyag dan.

Igpansalan si Jesus tun ta krus
Luc 23:26-43; Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Juan 19:17-27

26 Na, igpid katô mga sundalo si Jesus tikud tun ta balé i Pilato. Tun ta dalan
na gukitan dan, isumaran dan si Simon na taga Cirene na mantu igdunggù

tikud tun ta pabunganán. Igpirit dan sikandin igpatiang katô krus, asta igpatalundug dan sikandin ki Jesus.
27 Marapung tô mga manubù na igtákkás ki Jesus, asta marapung tô mga
gabayi na igpansággó tingód katô ranu dan kandin.
28 Asal igsérê si Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sikiyu na mga
gabayi na taga Jerusalem, yakó ágsággó tingód katô kahirapan na igdunggù
kanak. Asal sággó kó tingód katô kahirapan na matuman dumunggù ákniyu
asta tun ta mga gabatà yu.
29 Su dumunggù gó tô álló na kumagi tô mga manubù na kadayawan tô mga
gabayi na dì ágbatà, dì ágpamasusu, asta dì ágpasusu!
30 Tô álló tô, tumawar tô mga manubù tun ta mga pabungan, na mà dan,
‘Kanónór kó dini áknami, asta tambuni ké ébô maté ké.’*
31 Atin ka mahirap tô kókitan ku áknganni na manté pa tô kayu, tuu pa
mahirap tô kókitan yu tun ta tapuri álló ka igangu dán tô kayu.”†
32 Duwán pagsik duwa tulisan na igpid katô mga sundalo ébô matayan
duma ki Jesus.
33 Tô igdunggù dan tun ta lugar na ágngadanan Bóngó-bóngó, igpansalan dan
si Jesus tun ta krus, asta tô duwa tulisan, na tô sábbad dadan tun ta ibang din
asta tô sábbad dadan tun ta kawanan din.
34 Igdasal si Jesus tingód katô mga igpansal kandin tun ta krus, na mà din,
“Ámmà, pasinsiyayi nu sikandan, su ándà dan kasóddóri ka ándin tô áglumun
dan.”
Na, igripa tô mga sundalo ébô talad-taladán dan tô umpak din.‡
35 Igsállág tô ilimud mga manubù ki Jesus. Asal tô mga pangulu ka Judio
igbuyas kandin, na mà dan, “Igtabangan din tô duma mga manubù ébô dì
dan maté. Sállággán ta ka makatabang sikandin katô kandin sarili. Kitanán
ta ka bánnal sikandin tô Mesiyas na igsalin ka Manama!”
36 Igóróm-óróm pagsik tô mga sundalo. Igpadani dan tun kandin, asta
igpénám dan sikandin ka bino na igbaláttan ka wayig.
37 Igkagi sikandan, na mà dan, “Atin ka bánnal ka na Harì ka mga Judio,
tabangi nu tô áknikó sarili!”
38 Duwán pagsik igsulat na igtagù tun datas ta ulu i Jesus, na, “NI GÓ TÔ
HARÌ KA MGA JUDIO.”
39 Igbuyas-buyas tô sábbad tulisan na igpansalan madani ki Jesus, na mà
din, “Atin sikuna tô Mesiyas, paluwà nu tô áknikó sarili asta sikami!”
40 Asal igsapadan sikandin katô kadumaan din, na mà din, “Kailangan
kamáddangan ka katô Manama, su magunawa tô supak áknita.
41 Nángngà tô supak áknita, su igsulian ki gó tingód katô madat linumuwan
ta. Asal sikandin, ándà palang madat linumuwan din.”
42 Igkagi sikandin, na mà din, “Jesus, atin ka mangulu ka, sampátta.”
43 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó. Ni álló ni,
dumuma ka kanak tun ta madigár góddóan ku.”

Inaté si Jesus
Luc 23:44-49; Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Juan 19:28-30

44 Na, tô malássád dán tô álló, igmangittáng tô kaluwagan kani banuwa
dalám ka tállu oras,§

---

* **23:30** 23:30 Ahaán tô Oseas 10:8. † **23:31** 23:31 Tô kóbadan kani panunggiringan, atin ka igsupakan si Jesus na ándà salà din, tuu pa madat tô supak na dumunggù tun ta mga Judio na duwán salà dan.
‡ **23:34** 23:34 Ahaán tô Salmo 22:18. § **23:44** 23:44 Dalám ka tállu oras, ó sippang ka alas tres ka mapun.

45 su ándà sánnang tô álló. Itángngà tô tabir* tun ta tángngaan katô templo.
46 Na, igullaó si Jesus ka mabákkár, na mà din, “Ámmà, sarigán ku ni espiritu
ku tun áknikó!”†
Pángnga igullaó sikandin, inaté.
47 Na, tô igkita tô kapitan ka mga sundalo katô ilumu, igdurung din tô
Manama, asta igkagi sikandin, na mà din, “Bánnal na ándà palang salà din!”
48 Na, tô langun manubù na ilimud, tô igkita dan katô ilumu, igpanggulì
dan, asta ágtagpukán dan tô kagpa dan tingód katô ranu dan.
49 Asal tô langun rarak i Jesus asta tô mga gabayi na igtákkás kandin tikud
tun ta Galilea, igtindág dan tun ta madiyù, asta igsállág dan tô ilumu.

Tô kalábbáng ki Jesus
Luc 23:50-56; Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Juan 19:38-42

50-51 Na, duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Jose na taga Arimatea
tun ta probinsya ka Judea. Madigár manubù sikandin, nángngà tô áglumun
din tun ta saruwan ka Manama, asta giman sikandin katô pagpangulu ka
Manama. Agad sikandin tô sábbad ágtugállán tun ta mga ágtugállán ka Judio,
asal ándà nunug sikandin katô madat plano katô mga kadumaan din na
iglumu dan ki Jesus.
52 Igsadun si Jose tun ki Pilato, asta igpamuyù din tô lawa i Jesus ébô
lábbángngán din.
53 Igkangé din tô lawa tikud tun ta krus, igtángngás din katô mapputì óggét,
asta iglábbáng din tun ta áglábbángngan na mantu igkaliyan tun ta pangpang
asta ándà pa lábbángngi.
54 Masig dán sumalláp tô álló, asta simag tô álló ka kapaginawa.
55 Na, igtalundug ki Jose tô mga gabayi na taganà igtákkás ki Jesus tikud tun
ta Galilea, asta igkita dan tô lábbáng asta tô kapadággà katô lawa.
56 Na, igpanggulì dan, asta igtaganà dan tô ássa-ássa mga pamammut na
taguán tun ta lawa. Tô álló ka kapaginawa, igpaginawa dan, su tô gó é sugù
ka Manama.

24

Inanté puman si Jesus
Luc 24:1-12; Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Juan 20:1-10

1 Asal sállám ka Linggo, igsállám tô mga gabayi na igpid ka mga pamammut
na igtaganà dan, asta igsadun dan tun ta iglábbángngan.
2 Igkita dan na taganà ililid tô batu na igsagpáng.
3 Asal tô igahu dan, ándà lawa na ikita dan.
4 Na, isalábbuan dan tingód katô igkita dan, asta tigkô igpakita kandan tô
duwa gamama na igumpak ka mapputì na ágséllà.
5 Imáddangan tô gabayi asta iglangkáb dan. Asal igkagi tô duwa gamama, na
mà dan, “Yakó ágpamasak katô manté nit ágláb bángnganan. Ándà dini sikandin,
su inanté.
6 Sampát yu tô taganà igkagi din ákniyu tun ta Galilea.
7 Igkagiyan kó ikandin na kailangan bággén sikandin na Igpamanubù tun
ta bállad katô masalà-salà mga manubù, pansalan sikandin tun ta krus ébô
maté, asta manté puman sikandin tun ta ikatállu álló.”
8 Purisu isampáttan katô mga gabayi tô taganà igkagi i Jesus.

---

* **23:45** 23:45 Tô ágngadanan “tabir” iring na kurtina na tuu makáppal tun ta tángngaan katô templo ka Jerusalem. Itángngà tô tabir su ukit ka kamatayan i Jesus, mému gó makapadani tô langun manubù tun ta Manama. † **23:46** 23:46 Ahaán tô Salmo 31:5.

9 Igpanó dan tikud tun ta lábbáng, asta igulit dan kani langun tun ta sapulù sábbad (11) apostoles asta tun ta mga duma.
10 Tô mga gabayi tô, si Maria taga Magdala, si Juana, si Maria na innà i Santiago, asta duwán pa ássa mga gabayi. Sikandan tô igulit tingód katô langun na igkita dan tun ta mga apostoles.
11 Asal kéman dan ka igimu-imu dád tô igkagi dan, asta ándà dan bánnal kandan.
12 [Asal igpalaguy si Pedro igsadun tun ta lábbáng. Igkógó-kógó sikandin, igsállág tun dalám, asta igkita din tô mapputì óggét, asal ándà lawa na igkita din. Tô igulì sikandin, isaláббuan sikandin tingód katô ilumu.]

Igpakita si Jesus tun ta duwa disipulu din
Luc 24:13-35; Mar 16:12-13

13 Tô álló tô, duwán duwa disipulu i Jesus na igsadun tun ta lunsud ka Emmaus na mga sapulù sábbad (11) kilometro tikud tun ta Jerusalem.
14 Igpatóngkóé dan tingód katô langun na ilumu.
15 Róggun na igpatóngkóé dan, igpadani si Jesus, asta igtákkás kandan,
16 asal ándà dan ikakilala ka sadan sikandin.
17 Iginsà si Jesus, na mà din, "Ándin tô ágtóngkóán yu róggun igpanó kó?"
Igsódô tô duwa dan, asta iranu tô bónnóng dan.
18 Igtaba tô sábbad na ágngadanan ki Cleopas, na mà din, "Tun ta langun taga Jerusalem, sábbad nu dád tô ándà ikasóddór tingód katô ilumu áknganni."
19 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ándin tô ilumu?"
Igkagi sikandan, na mà dan, "Tô inému ki Jesus na taga Nazaret. Propeta sikandin, asta matulus tô langun na iglumu din asta igtinurù din tun ta saruwan ka Manama asta tun ta mga manubù.
20 Tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga pangulu ka Judio igpammát kandin, asta igmatayan dan sikandin na igpansalan dan tun ta krus.
21 Asal igiman ké na sikandin tô makatábbus katô mga rubbad i Israel. Tállu dán álló tô iglabé.
22 Isaláббuan ké, su duwán mga kadumaan dé na gabayi na igsállám tun ta iglábbángngan kandin,
23 asal ándà lawa din na igkita dan. Tô igulì dan, igulit dan áknami na igpakita kandan tô mga panaligan ka Manama na igkagi na inanté dán si Jesus.
24 Duwán ássa mga kadumaan dé na igsadun tun ta lábbáng, asta tô igkita dan magunawa katô igulit katô mga gabayi. Asal ándà dan kitayi sikandin."
25 Igkagi si Jesus, na mà din, "Isaláббuanna ákniyu, su ándà kó pa bánnal katô langun na igkagi katô mga propeta ka Manama sayyan!
26 Kailangan matayan pa tô Mesiyas iring katô ilumu dán tô dì pa matuman na duwán séllaán din tun ta langit."
27 Na, igpénagpát i Jesus tun kandan tô langun na igsulat tun ta kagi ka Manama tingód kandin, tikud tun ta igsulat i Moises asta katô langun propeta ka Manama sayyan.
28 Tô madani dan dán tun ta lunsud na ágsadunan katô duwa disipulu, manayun pád si Jesus.
29 Asal igpédu-édu dan kandin, na mà dan, "Dággà ka dini áknami, su igsalláp dán tô álló, asta masig dán dumukilám."
Purisu igtákkás si Jesus kandan.
30 Tô igiyambung dan, igkangé i Jesus tô pan, igpasalamat sikandin tun ta Manama, igtáppik-táppik din, asta igbággé din tun kandan.

31 Tákkô ikakilala dan na sikandin si Jesus. Asal inandà sikandin.
32 Igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Agud ta na iring na duwán ménit tun
ta pusung ta tingód ka dayó ta róggun na igtóngkô sikandin áknita tun ta dalan,
asta igpénagpát din áknita tô kagi ka Manama.”
33 Na, tô oras tô, sékót dan iglónód tun ta Jerusalem. Igkita dan tô sapulù
sábbad (11) mga disipulu i Jesus na ilimud, asta tô mga kadumaan dan.
34 Igkagi tô mga manubù na ilimud, na mà dan, “Bánnal inanté dán puman
tô Áglangngagán, asta igpakita sikandin ki Simon!”
35 Na, igulit tô duwa disipulu tingód katô ilumu kandan tun ta dalan, asta
tingód ka kakilala dan kandin dalám ka katáppik-táppik din katô pan.

Igpapanó i Jesus tô mga disipulu din
Luc 24:36-49; Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Juan 20:19-23; Lumu 1:6-8

36 Róggun na igulit dan tô tingód katô igkita dan, igdunggù si Jesus na
igtindág tun ta tángngaan dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Mólà pa ka
duwán kasunayan yu.”
37 Asal itingkámmád dan asta imáddangan dan, su kéman dan ka gimukud
sikandin.
38 Asal igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Yakó ágkatanaan, asta yakó
ágduwa-duwa.
39 Sállág yu ni mga amù nit bállad ku asta nit paa ku, su bánnal sakán
gó. Awid kó kanak ébô kasóddóran yu na ánnà a gimukud. Ándà lawa katô
gimukud, asal duwán lawa ku na ágkitanán yu.”
40 Na, igpakita i Jesus kandan tô bállad asta paa din.
41 Agad idayawan dan, asal iring na ándà dan bánnal na bánnal gó sikandin,
su isalábbuan dan. Iginsà si Jesus, na mà din, “Duwán ágkannán yu kannun?”
42 Igbággayan dan sikandin ka sábbad abuk sáddà na igággang.
43 Igtanggap i Jesus, asta igkan din tun ta saruwan dan.
44 Igkagi si Jesus, na mà din, “Tô igduma a pa ákniyu dángngan tô ándà a pa
kamaté, igkagi ku ákniyu na kailangan matuman tô langun tingód kanak na
igsulat i Moises, asta katô mga propeta sayyan, asta tun ta libro ka Salmo.”
45 Igpénagpát i Jesus kandan tô kóbadan katô kagi ka Manama na igsulat
sayyan.
46 Igkagi sikandin, na mà din, “Mà katô kagi ka Manama na kailangan
matayan tô Mesiyas, asta manté puman sikandin tun ta ikatállu álló.
47 Igpapidda ákniyu ébô mulit-ulit kó katô mga manubù tun ta langun
banuwa na pasinsiyaan ka Manama tô mga salà dan ka rumákkád dan.
Kailangan tumigkané kód mulit-ulit nit lunsud ka Jerusalem.
48 Sikiyu tô ikakita kani langun, asta kailangan ulitán yu tun ta duma mga
manubù.
49 Papiddán ku dini ákniyu tô Ugis Espiritu na igtandô katô Ámmà ku. Asal
angat kó pa kannun ta lunsud ka Jerusalem sippang ka matanggap yu tô Ugis
Espiritu tikud tun ta langit.”

Ibatun si Jesus tun ta langit
Luc 24:50-53; Mar 16:19-20; Lumu 1:9-11

50 Na, igpid si Jesus kandan, igpanó dan tikud tun ta Jerusalem, asta
igsadun dan sippang tun ta Betania. Igtayó i Jesus tô bállad din, asta igdasal
sikandin na tabangan dan ka Manama.
51 Róggun na igdasal sikandin, igtananan din sikandan, asta ibatun
sikandin tun ta langit.

52 Na, igpangadap dan kandin, asta igulì dan tun ta Jerusalem na duwán
dayó dan.
53 Inalayun dan ágsadun tun ta templo, asta ágdurungán dan tô Manama.

Ni Madigár Gulitán Tingód Ki Jesu-Cristo Na Igsulat I Juan

Una Basan

Si Juan tô sábbad katô sapulù duwa disipulu na igsalin asta igpapid i Jesus ébô mulit-ulit katô ágtinuruán i Jesus. Si Santiago tô adi i Juan. Si Sebedeo tô ámmà dan na taraággut ka sáddà, asta tô innà i Juan si Salome na sábbad katô mga gabayi na ágbággé ka salapì ki Jesus asta katô mga disipulu din.

Róggun iguras si Juan asta si Santiago ka pukut katô ámmà dan madani tun ta ranó, igtawar si Jesus kandan ébô mákkás dan kandin. Tigkô dád igtananan dan tô ámmà dan tun ta barangé, asta igtákkás dan ki Jesus.

Tuu igpamaké si Juan ki Jesus. Agad tô itugál dán si Juan, ándà kapalin tô kapamaké din ki Jesus, asta ágpaginawaé sikandan.

Igulit si Juan tingód ka gunayan katô kasulat din kani libro ébô mánnal tô mga manubù na si Jesus tô bánnal Batà ka Manama, asta tingód katô kapamaké dan kandin, bággayan sikandan ka kantayan na ándà ágtamanán.

Duwán pittu mga ágtinuruán i Jesus na igulit i Juan nit libro. Duwán pagsik pittu kasalábbuan na iglumu i Jesus na igulit din. Ukit katô mga tinurù asta mga kasalábbuan, makasóddór ki na Manama tô igpapid ki Jesus nit banuwa.

Tô kakalyag ka Manama na mamaké tô langun manubù ki Jesus, su ukit dád katô kapamaké ta ki Jesus, kabággayan ki ka kantayan na ándà ágtamanán.

Igpamanubù tô Kagi ka Manama

1 Tô ándà pa kému tô langun,* taganà dán sikandin na ágngadanan Kagi ka
Manama. Sikandin tô ágduma ka Manama, asta Manama sikandin.
2 Tikud tun ta katigkanayan katô langun, sikandin tô ágduma ka Manama.
3 Igimu tô langun ukit kandin, asta ándà palang inému na ánnà ukit kandin.
4 Sikandin tô ágtikudan ka kantayan, asta sikandin tô kappawaan tun ta
kangittángngan katô pusung ka mga manubù.
5 Sikandin tô kappawaan tun ta kangittángngan. Tô kangittángngan ándà gó
ikapanalu katô kappawaan.
6 Duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Juan na Tarabunyag. Igpapid ka
Manama si Juan
7 ébô mulit-ulit tingód katô kappawaan† ka Manama, asta ébô mamaké tô
langun manubù ukit katô ágtinuruán din.
8 Ánnà si Juan tô kappawaan, asal sikandin tô igpapid ébô mulit-ulit tingód
katô kappawaan.
9 Tô bánnal kappawaan igsadun nit banuwa ébô kumappawà tô kan-
gittángngan tun ta pusung katô langun manubù.
10 Igsadun si Jesus kannun ta banuwa. Agad igimu tô langun nit banuwa
ukit ki Jesus, asal ándà sikandin kilalayi ka mga manubù nit banuwa.
11 Agad igsadun si Jesus tun ta kandin banuwa, ándà sikandin tanggapi katô
kandin mga kaditaan.‡
12 Asal tô langun manubù na igtanggap kandin asta igpamaké kandin, tô
gó tô igimu din na mga gabatà ka Manama.

---

* **1:1** 1:1 Tô ándà pa kému tô langun, ó tô katigkanayan katô langun. † **1:7** 1:7 Si Jesus tô ágngadanan na kappawaan su sikandin tô ágtikudan ka kadigárran katô Manama. Ágpakitanán din tô Manama asta tô kakalyag ka Manama tun ta mga manubù, asta ágpasinsiya sikandin ka salà ka mga manubù na ágpamaké kandin. ‡ **1:11** 1:11 Kandin mga kaditaan tô mga Judio.

13 Inému dan na mga gabatà ka Manama ánnà ukit ka kapamasusu ka
manubù. Ánnà pagsik tikud tun ta kakalyag asta panámdám ka manubù. Asal
tikud tun ta kakalyag ka Manama, inému dan na mga gabatà din.
14 Igpamanubù sikandin na ágngadanan Kagi ka Manama, asta igóddô
sikandin duma áknita. Igkita dé tô séllaán din, su tuu médu-édu sikandin asta
ágkasarigan tô kagi din.§ Sikandin tô bugtung Batà katô Ámmà din.
15 Sikandin tô igulit-ulit i Juan na Tarabunyag tô igkagi sikandin ka
mabákkár, na mà din, “Ni gó tô taganà ku igulit-ulit ákniyu na duwán pa
dumunggù na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán kanak, su
tô ándà a pa pamasusuwi, taganà dán sikandin.”
16 Dakál tô kédu i Jesus áknita, asta ándà ágtamanán katô kédu din.
17 Ukit ki Moises, igbággé tô mga sugù ka Manama. Asal ukit ki Jesu-Cristo,
igdunggù dini áknita tô kédu asta tô kabánnalan.
18 Ándà palang manubù na ikakita ka Manama. Asal tô bugtung Batà
ka Manama na inalayun ágduma ka Manama, sikandin tô igpasóddór áknita
tingód katô Ámmà din.

Ánnà Mesiyas si Juan na Tarabunyag
Juan 1:19-28; Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luc 3:1-18

19-20 Na, duwán mga pangulu ka templo asta mga rubbad i Levi na igsadun
tun ki Juan na Tarabunyag. Igpapid dan tô mga pangulu ka Judio tikud tun
ta Jerusalem ébô minsà dan ki Juan ka sadan sikandin. Ni gó tô igulit i Juan,
su ándà din buluni tô kabánnalan, na mà din, “Ánnà a Mesiyas.”
21 Iginsà sikandan, na mà dan, “Sadan ka? Si Elias ka?”
Igtaba si Juan, na mà din, “Ánnà.”
Igkagi sikandan, na mà dan, “Sikuna basì tô propeta na gimanan dé.”*
Igtaba si Juan, na mà din, “Ánnà.”
22 Igkagi puman sikandan, na mà dan, “Uliti ké ka sadan ka, ébô duwán taba
dé katô mga manubù na igpapid áknami. Ándin tô taba nu tingód katô áknikó
kamanubuan?”
23 Igtaba si Juan, na mà din, “Sakán tô katumanan katô igkagi katô propeta
sayyan na si Isaias, na mà din,
“ ‘Duwán sábbad manubù na dinággán yu na gullaó tun ta disyerto: Tullid yu
tô dalan na ukitan katô Áglangngagán.’ ”†
24 Igpapid ka mga Pariseo tô mga manubù na iginsà ki Juan.
25 Iginsà sikandan, na mà dan, “Atin ka ánnà ka Mesiyas, asta ánnà ka si
Elias na iglónód, asta ánnà ka tô propeta na gimanan dé, manan ka ágbunyag
ka?”
26 Igtaba si Juan, na mà din, “Ágbunyagga ukit ka wayig. Asal duwán sábbad
manubù dini ákniyu na ándà yu pa kilalayi.
27 Agad ikatapuri sikandin kanak, asal ánnà a nángngà agad lumusutta dád
ka sandalyas din.”
28 Ilumu ni tun ta lunsud ka Betania dipag katô Wayig ka Jordan na dutun
ágbunyag si Juan.

Tô Nati Karnero na igbággé ka Manama
Juan 1:29-34; Mat 3:13-17; Mar 1:9-11; Luc 3:21-22

---

§ **1:14** 1:14 Tuu médu-édu sikandin asta ágkasarigan tô kagi din, ó ágkapánnuan sikandin ka panalangin asta kabánnalan. Magunawa pagsik tun ta 1:17. * **1:21** 1:21 Ahaán tô Deuteronomio 18:15,18; Malaquias 4:5-6. † **1:23** 1:23 Isaias 40:3.

29 Na, pagkasimag, igkita i Juan si Jesus na ágpadani kandin. Igkagi si Juan
tun ta mga manubù na ilimud, na mà din, “Na, sikandin tô Nati Karnero na
igbággé ka Manama, su sikandin tô miwà ka salà katô langun manubù nit
banuwa!
30 Sikandin tô taganà ku igulit-ulit ákniyu na duwán pa dumunggù na
tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán kanak, su tô ándà a pa
pamasusuwi, taganà dán sikandin.
31 Dángngan, ándà sóddór ku ka sadan sikandin. Asal ágbunyagga ukit ka
wayig ébô pasóddórán ku katô mga rubbad i Israel tô tingód kandin.”
32 Na, igulit-ulit si Juan, na mà din, “Igkita ku tô Ugis Espiritu na igsunnad
tikud tun ta langit iring na salapati, asta igóddô tun kandin.
33 Dángngan, ándà sóddór ku ka sadan sikandin, asal tô Manama na igpapid
kanak ébô munyagga ukit ka wayig, sikandin tô igulit kanak na kitanán ku
tô sunnadan asta óddóan katô Ugis Espiritu. Sikandin tô munyag ukit ka Ugis
Espiritu.
34 Igkita ku sikandin, asta gulitán ku ákniyu na sikandin tô Batà ka Man-
ama.”

Tô tagnà mga disipulu i Jesus

35 Na, pagkasimag, dutun puman si Juan na Tarabunyag asta tô duwa
disipulu din.
36 Tô igkita i Juan si Jesus na iglabé, igkagi si Juan, na mà din, “Na, sikandin
tô Nati Karnero na igbággé ka Manama!”
37 Tô igdinág tô duwa disipulu i Juan katô kagi din, igtalundug dan ki Jesus.
38 Igsérê si Jesus, asta igkita din na igtalundug dan. Iginsà si Jesus, na mà
din, “Ándin tô ágpamasakán yu?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Rabbi.” (Tô kóbadan, Taratinurù.) “Ánda é
góddóan nu?”
39 Igkagi si Jesus, na mà din, “Tákkás kó kanak ébô kitanán yu.”
Purisu igtákkás dan ki Jesus, asta igkita dan tô góddóan din. Igóddô dan tun
kandin tô álló tô, su mga alas kuwatro dán ka mapun.
40 Si Andres tô sábbad katô duwa disipulu na ikadinág ki Juan asta igtákkás
ki Jesus. Mataladi si Andres asta si Simon Pedro.
41 Tigkô dád igpamasak si Andres katô kaké din na si Simon, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Igkita dé tô Mesiyas.” (Tô kóbadan, Cristo.)
42 Igpatákkás i Andres tô kaké din tun ki Jesus. Tô igkita si Jesus ki Simon,
igkagi si Jesus, na mà din, “Sikuna si Simon na batà i Juan. Asal ngadanan ka
ki Cefas.” (Magunawa tô kóbadan ka Cefas asta Pedro.)‡

Igtákkás si Felipe asta si Natanael ki Jesus

43 Na, pagkasimag igtaganà si Jesus na madun tun ta probinsya ka Galilea.
Igpamasak si Jesus ki Felipe, asta igkagi sikandin, na mà din, “Tákkás ka
kanak.”
44 Na, taga Betsaida si Felipe, asta Betsaida tô lunsud na góddóan i Andres
asta i Pedro.
45 Igpamasak si Felipe ki Natanael, asta igkagi sikandin, na mà din, “Igkita
dé sikandin na igkagi i Moises asta tô mga propeta tun ta igsulat dan sayyan.
Tô gó si Jesus na taga Nazaret na batà i Jose.”
46 Igkagi si Natanael, na mà din, “Ándà palang madigár na ágtikud tun ta
Nazaret.”
Igkagi si Felipe, na mà din, “Tákkás ka ébô kumita ka kandin.”

‡ **1:42** 1:42 Tô kóbadan ka ngadan Cefas asta Pedro, “batu.”

47 Tô igdunggù dan tun ki Jesus, igkagi si Jesus tingód ki Natanael, na mà
din, “Na, sikandin tô bánnal rubbad i Israel, su ándà palang ágbulunán din!”
48 Igkagi si Natanael, na mà din, “Igpamánnu nu ka kasóddór kanak?”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Tô ándà ka pa tawari i Felipe, igkita kud taganà
sikuna tun ta siráb katô kayu igera.”
49 Igkagi si Natanael, na mà din, “Sir, sikuna tô bánnal Batà ka Manama!
Sikuna tô Harì na mangulu áknami na mga rubbad i Israel!”
50 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igpamaké ka su igkagiya na igkita ku sikuna
tun ta siráb katô kayu igera. Asal kumita ka katô lumun ku na tuu pa
makasaláббù.”
51 Igkagi si Jesus kandin, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó.
Kitanán yu tô langit na kapókéan, asta kitanán yu tô mga panaligan ka
Manama na ágpénék asta ágpónóg dini kanak na Igpamanubù.”§

2

Kasal tun ta Cana

1 Na, tô ikatállu ta álló, duwán kalimudan ka kasal tun ta lunsud ka Cana na
sakup ka probinsya ka Galilea. Igsadun tô innà i Jesus tun ta kalimudan ka
kasal.
2 Igpasadun pagsik si Jesus asta tô mga disipulu din dutun.
3 Na, tô inémmát tô bino, igkagi tô innà i Jesus kandin, na mà din, “Inémmát
dán tô bino.”
4 Igkagi si Jesus, na mà din, “Innà, yaka ágtinurù kanak. Ándà pa dunggù tô
oras na pakitanán ku tô katulusan ku.”
5 Igkagi tô innà din katô mga ágsuguánnán, na mà din, “Agad ándin tô kagin
din ákniyu, lumu yu.”
6 Na, duwán ánnám magdakál bangà para katô ágkémun ka mga Judio tingód
ka kalinis. Mga sábbad gatus (100) litro tô dalám katô tagsábbad-sábbad bangà.
7 Igkagi si Jesus katô mga ágsuguánnán, na mà din, “Ipánnù yu ka wayig tô
mga bangà.”
Purisu igipánnù dan tô ánnám bangà.
8 Tô ipánnù dán, igkagi puman si Jesus, na mà din, “Suruk yu, asta pid yu
tun ta pangulu ka kalimudan.”
Purisu igpid dan.
9 Igkinnam tô pangulu katô wayig na inému na bino. Ándà sóddór din ka
ánda é igtikudan katô bino, asal ikasóddór tô mga ágsuguánnán na igsuruk katô
wayig. Igtawar tô pangulu katô mama na igpakasal,
10 asta igkagi sikandin, na mà din, “Duwán ágkémun ta na una ágpénámmán
tô bino na madigár é nanam. Pángnga iginám tô mga manubù ka dakál bino,
ágpénámmán puman kandan tô bino na dì tuu madigár. Na, isaláббuanna su
sippang ni ándà nu kannê pénámmi tô tuu madigár bino.”
11 Tô iglumu si Jesus kani kasaláббuan tun ta Cana na sakup ka probinsya ka
Galilea, ni gó tô tagnà kasaláббuan na iglumu din ébô pakitanán din tô séllaán
din. Igpamaké tô mga disipulu i Jesus kandin.
12 Pángnga katô kasal, igsadun tun ta Capernaum si Jesus, tô innà din, tô
mga kataladi din, asta tô mga disipulu din. Igóddô dan dutun ka mga pira
álló.

Igsadun si Jesus tun ta templo
Juan 2:13-22; Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luc 19:45-46

§ **1:51** 1:51 Ahaán tô Genesis 28:10-17.

13 Na, masig dán dumunggù tô álló ka mga Judio na ágngadanan Kalimudan
Ka Kalabé, asta igsadun si Jesus tun ta Jerusalem.
14 Tô igdunggù sikandin tun ta plasa katô templo,* igkita din tô mga
manubù na ágbarigyà ka mga baka, mga karnero, asta mga salapati.† Duwán
pagsik mga tarabullas ka salapì.‡
15 Na, igimu si Jesus ka paglagpás na tali, asta igabug din tô langun dan, tô
mga karnero asta tô mga baka dan tikud tun ta plasa katô templo. Igsabud
din tô mga salapì katô mga tarabullas, asta igbantang din tô mga lamisa dan.
16 Igkagi si Jesus katô mga manubù na ágbarigyà ka salapati, na mà din, "Pid
yu ni langun tun ta luwà. Yakó yu gimuwi na ágbarigyaanan ni balé katô Ámmà
ku."
17 Purisu isampáttan katô mga disipulu din tô kagi na igsulat tun ta kagi ka
Manama sayyan, na,
"Manama, tuu ménit ni pusung ku, su ágginawaan ku tô balé nu."§
18 Na, iginsà tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, "Ándin é kasalábbuan na
pakitanán nu áknami ébô kasóddóran dé na nángngà ni iglumu nu?"
19 Igtaba si Jesus, na mà din, "Atin ka dadattan yu ni templo, patindággán
ku puman dalám ka tállu álló."
20 Igkagi sikandan, na mà dan, "Kappatan ánnám (46) ámmé igimu ni
templo. Dì nu mému ni na patindággán puman dalám dád ka tállu álló."
21 Asal ándà dan kasóddóri na tô lawa din tô ágkagin din na templo.
22 Pángnga inanté puman si Jesus, isampáttan katô mga disipulu din ni
igkagi din kandan, asta igbánnal dan na ituman tô kagi ka Manama na igsulat
sayyan, asta igbánnal dan katô igkagi i Jesus.

Isóddóran i Jesus tô dalám ka pusung ka langun manubù

23 Na, róggun igóddô si Jesus tun ta Jerusalem dalám ka Kalimudan Ka
Kalabé, marapung tô mga manubù na igpamaké kandin, su igkita dan tô mga
kasalábbuan na iglumu din.
24 Asal ándà sarig si Jesus katô kapamaké dan kandin,
25 su isóddóran din tô tingód katô mga manubù. Agad ándà manubù na gulit
kandin, ágkasóddóran din gó tô dalám katô pusung ka mga manubù.

3

Igtinurù si Jesus ki Nicodemo

1 Na, duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Nicodemo. Sikandin tô sábbad
tun ta mga pangulu ka Judio, asta isakup sikandin tun ta mga Pariseo.
2 Igsadun sikandin tun ki Jesus ka dukilám, asta igkagi sikandin, na mà din,
"Sir, isóddóran dé na igpapid ka katô Manama, su ándà manubù na makalumu
ka mga kasalábbuan iring katô iglumu nu ka ándà katulusan na ágbággén ka
Manama kandin."
3 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág nu ni kagin ku áknikó. Atin ka dì
puman pamasusun tô manubù, dì sikandin pasakupán tun ta pagpangulu ka
Manama."
4 Igkagi si Nicodemo, na mà din, "Asal dì mému na pamasusun puman
tô tugál, su dì dán makalónód tun ta gátták katô innà din ébô pamasusun
puman."

---

* **2:14** 2:14a Plasa katô templo; tô mga parì dád tô makahu tun dalám katô templo. Dutun dád ta plasa tô duma mga manubù. † **2:14** 2:14b Tô mga mannanap na ágbarigyaán tun ta plasa katô templo, tô gó tô ágbállin ka mga manubù ébô bággén tun ta Manama. ‡ **2:14** 2:14c Tarabullas ka salapì; kailangan bullasan tô salapì ka ássa mga banuwa ébô duwán salapì na ággamitán tun ta templo. § **2:17** 2:17 Salmo 69:9.

5 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó. Atin ka dì
pamasusun tô manubù ukit ka wayig asta ukit katô Ugis Espiritu, dì sikandin
masakup tun ta pagpangulu ka Manama.
6 Tô ágpamasusun ka manubù, tô gó tô mga gabatà ka manubù. Asal tô mga
manubù na ágpamasusun puman ukit katô Ugis Espiritu, tô gó tô imun na mga
gabatà ka Manama.
7 Yaka ágkasalábbuan tingód katô igkagi ku áknikó na kailangan pamasusun
ka puman.
8 Gukit tô karamag agad ánda. Agad ágdinággán nu tô karamag, asal dì nu
kasóddóran ka ánda é ágtikudan ó ánda é ágsadunan. Iring kanan tô kapamasusu
katô mga manubù ukit katô Ugis Espiritu.”
9 Iginsà si Nicodemo, na mà din, “Pamánnun ka kalumu kanan?”
10 Igtaba si Jesus, na mà din, “Agad sikuna tô taratinurù ka mga rubbad i
Israel, asal ándà nu ni kannê kagpátti.
11 Paminág nu ni kagin ku áknikó. Ágkagin dé tô tingód katô isóddóran dé,
asta gulitán dé tô tingód katô igkita dé, asal ándà kó bánnal katô igkagi dé.
12 Atin ka dì kó mánnal katô igulit ku tingód ka ágkalumu nit banuwa, dì kó
mánnal ka mulitta ákniyu tingód katô ágkalumu tun ta langit.
13 Ándà palang manubù na ikasadun tun ta langit, asal sakán dád na
Igpamanubù tô igtikud tun ta langit.
14 “Sayyan igtayó i Moises tô burunsi áppuy tun ta disyerto.* Iringnga
kanan, su sakán na Igpamanubù tô tayón
15 ébô tô langun manubù na mamaké kanak kabággayan ka kantayan na
ándà ágtamanán.”
16 Tuu igginawaan ka Manama tô langun manubù nit banuwa. Purisu
igbággé din tô bugtung Batà din ébô dì supakan tô langun manubù na
mamaké kandin, asal bággayan dan ka kantayan na ándà ágtamanán.
17 Igpapid ka Manama tô Batà din nit banuwa ánnà ébô ruudan tô mga
manubù, asal ébô tábbusán dan ukit kandin.
18 Tô mga manubù na mamaké katô Batà ka Manama dì karuudan ka
supak. Asal tô mga manubù na dì mamaké iruudan dán, su ándà dan pamaké
katô bugtung Batà ka Manama.
19 Supakan dan, su tô igdunggù tô ágngadanan na kappawaan kannun
ta mga manubù nit banuwa, idigárran dan tô kangittángngan. Dì dan
ágkadigárran tô kappawaan, su madat tô áglumun dan.
20 Tô mga manubù na áglumu ka madat ágkaringasa asta áglili katô kap-
pawaan agó kasóddóran na madat tô áglumun dan.
21 Asal tô mga manubù na áglumu ka madigár ágpadani tun ta kappawaan
ébô ágkasóddóran na kakalyag ka Manama tô áglumun dan.

Si Juan na Tarabunyag asta si Jesus

22 Na, igsadun si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta probinsya ka Judea.
Igóddô dan, asta igpambunyag dan.
23-24 Igbunyag pagsik si Juan na Tarabunyag tô ándà pa prisowi sikandin.
Igbunyag tun ta Énon na madani ka Salim, su dakál tô wayig dutun. Igsadun
tô mga manubù tun ki Juan, asta igbunyagan din sikandan.
25 Na, duwán sábbad Judio asta tô mga disipulu i Juan na igpapulé tingód ka
ágkémun dan ka kalinis.

---

* **3:14** 3:14 Tô igtungkà katô mga áppuy tô mga rubbad i Israel tun ta disyerto, marapung tô inaté. Asal igsugù ka Manama si Moises na patayón tô burunsi áppuy ébô dì maté tô mga manubù na sumállág katô igpému ka Manama. Ahaán tô Numeros 21:9 asta 2 Mga Harì 18:4.

26 Purisu igsadun dan tun ki Juan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Sir,
tô manubù na igduma áknikó dángngan tun dipag ka Jordan asta igulit nu tô
tingód kandin, tô gó kun tô ágbunyag, asta marapung dán tô mga manubù na
igtákkás baling kandin.”
27 Igkagi si Juan, na mà din, “Manama tô ágsugù ka ándin tô áglumun ka
tagsábbad-sábbad manubù.
28 Isóddóran yu na igkagiya na ánnà a Mesiyas, asal igpapidda ébô tumaganà
a katô kadunggù din.
29 Tô bayi na kasalán, tô gó tô tumákkás katô mama na kasalán. Asal tô rarak
katô kasalán mama tô ágkadayawan tingód katô igdinág din tô kagi katô rarak
din na kasalán. Iringnga kandin, su tuuwa ágkadayawan.†
30 Kailangan kumallayat tô kamanubuan i Jesus, asal kailangan kumab-
babà tô kanak kamanubuan.”

Si Jesus tô igpapid tikud tun ta langit

31 Tô igdunggù tikud tun ta langit, tuu mallayat é kamanubuan din ka
tandingán katô langun. Tô manubù nit banuwa, tô gó tô tikud tun ta banuwa,
asta tingód katô banuwa tô ágtinuruán din. Asal tô igdunggù tikud tun ta
langit, tuu mallayat é kamanubuan din ka tandingán katô langun.
32 Gulit sikandin tingód ka igkita din asta igdinág din tun ta langit, asal
tagsábbadé dád tô mga manubù na ágbánnal katô kagi din.
33 Asal tô manubù na ágbánnal ka kagi din, tô gó tô ágpasóddór na bánnal tô
Manama.
34 Tô igpapid ka Manama makólit katô kagi tikud tun ta Manama, su ándà
kulangi ka Manama tô Ugis Espiritu na igbággé din katô igpapid din.
35 Ágginawaan katô Ámmà na Manama tô Batà din, asta igbággé din kandin
tô pagpangulu katô langun.
36 Tô manubù na ágpamaké katô Batà ka Manama duwán kantayan na ándà
ágtamanán. Asal tô manubù na dì ágbánnal katô Batà ka Manama dì bággayan
ka kantayan, asal dungguan ka supak ka Manama.

4

Si Jesus asta bayi na taga Samaria

1 Na, igdinág katô mga Pariseo na agad marapung tô mga manubù na
igtákkás ki Juan na Tarabunyag asta igbunyagan din, asal tuu pa marapung
tô mga manubù na igtákkás ki Jesus asta igbunyagan din.
2 Na, tô kabánnalan, ánnà si Jesus tô igbunyag, asal mga disipulu dád i Jesus
tô igpambunyag.
3 Tô ikasóddór tô Áglangngagán kani, igpanó sikandin tikud tun ta probinsya
ka Judea, asta igsadun puman sikandin tun ta probinsya ka Galilea.
4 Tô igsadun si Jesus, kailangan mukit sikandin tun ta probinsya ka
Samaria.
5 Igpadani sikandan tun ta lunsud ka Sikar na sakup ka Samaria na tanà
na igbággé i Jacob katô batà din na si Jose sayyan.
6 Taddô tô balun na igpému i Jacob. Purisu igunsad si Jesus madani tun ta
balun, su ibállé sikandin tingód katô kapanó din, asta malásséd dán é álló.
7-8 Na, duwán sábbad bayi na taga Samaria na igdunggù tun ta balun ébô
mangé ka wayig. Sábbad dád i Jesus dutun, su igpanayun tô mga disipulu din
tun ta lunsud ka Sikar ébô málli dan ka makan. Igkagi si Jesus, na mà din,
“Pénámma.”

† **3:29** 3:29 Idayawan si Juan su marapung tô mga manubù na igtákkás ki Jesus.

9 Na, su duwán ágkémun ka mga Judio asta tô mga taga Samaria na dì dan
ágpatóngkóé, igkagi tô bayi, na mà din, “Sikuna tô sakup ka Judea, asta sakán
tô sakup ka Samaria. Purisu manan ka igpamuyù ka kanak ka inámmán nu?”
10 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka isóddóran nu pád ka ándin tô bággén ka
Manama áknikó, asta sadanna na igpamuyù áknikó ka inámmán, sikuna pád tô
mamuyù kanak, asta bággén ku áknikó tô wayig na makabággé ka kantayan.”
11 Igkagi tô bayi, na mà din, “Sir, ándà áknikó pagsuruk, asta madiyù tô
wayig tun dalám katô balun. Ánda tô ágkangayan nu katô wayig na makabággé
ka kantayan?
12 Kamónaan ta sayyan na si Jacob tô igpému kani balun na ágkangayan ta
ka wayig. Ni gó tô ginámman i Jacob, tô langun gabatà din, asta tô mga
mannanap din. Tuu pa mallayat tô kamanubuan nu ka tandingán kandin?”
13 Igtaba si Jesus, na mà din, “Tô manubù na minám kani wayig,
katákkangan puman sikandin.
14 Asal tô manubù na minám katô wayig na bággén ku kandin, dì dán gó
katákkangan, su tô wayig na bággén ku kandin mému na sánnáp na makabággé
kandin ka kantayan na ándà ágtamanán.”
15 Igkagi tô bayi, na mà din, “Sir, pénámma katô wayig ébô diya gó
katákkangan, asta ándà dán palang kailangan na mangéya puman kani wayig
kannun.”
16 Igkagi si Jesus, na mà din, “Na, angé nu tô duma nu, asta lónód kó
kannun.”
17 Igkagi tô bayi, na mà din, “Ándà duma ku.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Bánnal tô igkagi nu na ándà duma nu,
18 su ikalima ka igkalyag, asta ánnà bánnal duma nu tô mama na ágduman
nu áknganni. Bánnal gó tô igkagi nu.”
19 Igkagi tô bayi, na mà din, “Sir, isóddóran ku na propeta ka.
20 Tô mga kamónaan dé na taga Samaria, tô gó tô igpangadap ka Manama
nit pabungan ni. Asal sikiyu na mga Judio, ágtinurù kó na Jerusalem dád tô
ágpangadapanan ta.”
21 Igkagi si Jesus katô bayi, na mà din, “Paminág ka kanak. Duwán álló na
dumunggù na ánnà dád nit pabungan ni tô pangadapan ka Manama, asta
ánnà dád pagsik tun ta Jerusalem.*
22 Sikiyu na mga taga Samaria, ándà yu kasóddóri ka sadan tô ágpangadapán
yu. Asal sikami na mga Judio, isóddóran dé ka sadan tô ágpangadapán dé, su
tikud dini áknami na mga Judio tô makatábbus katô langun manubù.
23 Asal duwán álló na dumunggù, agad igdunggù dán yan, na kailangan
tikud tun ta pusung tô kapangadap katô manubù ka Manama, asta kailangan
kasóddóran dan tô kabánnalan tingód kandin na ágpangadapán dan, su tô gó tô
kakalyag ka Manama na mangadap kandin.
24 Ándà lawa ka Manama na kitanán ka manubù. Purisu kailangan tikud
tun ta pusung ka manubù tô kapangadap dan ka Manama, asta kailangan
kasóddóran dan tô kabánnalan tingód ka Manama na ágpangadapán dan.”
25 Igkagi tô bayi, na mà din, “Isóddóran ku na dumunggù tô Mesiyas na
ágngadanan Cristo. Ka dumunggù sikandin, ulitán din áknita tô langun.”
26 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán gó sikandin na ágtóngkô áknikó.”
27 Na, igdunggù dán tô mga disipulu din. Isalábbuan dan su igtóngkô si Jesus
katô bayi. Asal ándà dan gó insà katô bayi ka ándin tô gulitán din, ó manan ka
igtóngkô sikandin katô bayi.

* **4:21** 4:21 Su mému ágpangadapán tô Manama tun ta agad ánda.

28 Na, igtananan katô bayi tô bangà din, asta iglónód sikandin tun ta lunsud.
Igkagi sikandin katô mga manubù, na mà din,
29 “Tákkás kó kanak ébô kitanán yu tô manubù na igulit kanak tingód katô
langun na iglumu ku. Sikandin basì tô Mesiyas.”
30 Purisu igpampanó dan tikud tun ta lunsud, asta igpansadun dan tun ki
Jesus.
31 Tô igtanan dán tô bayi ki Jesus, igkagi tô mga disipulu din, na mà dan,
“Sir, kan kad.”
32 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán ágkannán ku na ándà yu
kasóddóri.”
33 Purisu igpénsaé tô mga disipulu din, na mà dan, “Duwán kannê igbággé
kandin ka ágkannán?”
34 Igkagi si Jesus, na mà din, “Iring na ágkannán tô katuman ku ka kakalyag
katô igpapid kanak, asta tô kapángngaan katô ágpalumun din kanak.
35 Ágkagin yu na duwán áppat bulan sippang ka kumáttu. Asal kumagiya
ákniyu na igdunggù dán tô álló ka kakáttu. Sállág yu ni marapung manubù na
duwán kakalyag dan na mamaké, su iring dan na mga pamula na nángngà
dán káttun.
36 Duwán ágpulusán katô tarakáttu kani mga manubù na mamaké, asta
kantayan na ándà ágtamanán tô bággén ka Manama kandan. Agad sábbad tô
mamula, asta ássa tô kumáttu katô buuy, asal kadayawan dan langun.
37 Purisu bánnal tô ágkagin, ‘Sábbad manubù tô mamula, asal ássa manubù
tô kumáttu.’
38 Papiddán ku sikiyu ébô kumáttu kó tun ta kinamát na ándà yu pamulayi.
Tingód katô pagud ka duma mga manubù, marapung tô mga manubù na
káttun yu ébô masakup dan tun ta pagpangulu ka Manama.”
39 Na, marapung tô mga taga Samaria na igpamaké ki Jesus tingód katô
igulit katô bayi, na mà din, “Igulitanna ikandin katô langun na iglumu ku.”
40 Purisu tô igdunggù tô mga taga Samaria, igpédu-édu dan ki Jesus na
móddô sikandin tun kandan. Purisu igóddô si Jesus tun kandan ka duwa álló.
41 Tô igtinurù sikandin, tuu pa marapung tô mga manubù na igpamaké
kandin.
42 Igkagi sikandan katô bayi, na mà dan, “Igpamaké ké ánnà dád ukit katô
igkagi nu áknami, asal igpamaké ké su igpaminág ké kandin, asta isóddóran dé
na sikandin gó tô Taratábbus ka langun manubù nit banuwa.”

Igdappánnan i Jesus tô batà ka opisyales

43 Na, pángnga ka duwa álló, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta
probinsya ka Galilea.
44 Taganà dán igkagi si Jesus na dì ágtanggapán é propeta tun ta probinsya
na igpamasusuwan kandin.
45 Asal tô igdunggù si Jesus tun ta probinsya ka Galilea, isalábbuan sikandin
su madigár tô katanggap kandin katô mga taga Galilea, su marapung tô
igsadun tun ta Kalimudan Ka Kalabé tun ta Jerusalem, asta igkita dan tô mga
kasalábbuan na iglumu i Jesus.
46 Purisu igsadun puman si Jesus tun ta lunsud ka Cana na sakup ka
probinsya ka Galilea. Tô gó tô lunsud na igimuwan i Jesus katô wayig na
bino. Na, tun ta lunsud ka Capernaum, duwán sábbad opisyales ka gobyerno
ka Roma, asta ibógókan tô batà din mama.
47 Tô igdinág tô opisyales na igpanó si Jesus tikud tun ta probinsya ka Judea
asta igdunggù tun ta probinsya ka Galilea, igsadun tô opisyales tun ki Jesus,

asta igpédu-édu sikandin na madun si Jesus tun ta Capernaum ébô dappánnan
din tô batà din, su masig dán maté.
48 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ándà kasalábbuan na kitanán yu, dì kó
mamaké kanak.”
49 Igkagi tô opisyales, na mà din, “Sir, tákkás ka kanak palad manté pa tô
batà ku.”
50 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ulì kad, su inólian dán tô batà nu.”
Igbánnal tô opisyales katô igkagi i Jesus kandin, asta igpanó sikandin.
51 Róggun ágpanó sikandin na gulì tun ta balé din, igsumar tô mga állang din
kandin tun ta dalan, asta igulit dan na inólian dán tô batà din.
52 Iginsà sikandin ka ándin urasi na inólian tô batà din. Igtaba sikandan, na
mà dan, “Bani ala una ka mapun, inandà tô kalintura din.”
53 Na, isóddóran din na tô gó tô oras na igkagi si Jesus na inólian dán tô
batà din. Purisu igpamaké sikandin ki Jesus, asta tô langun katô duma mga
manubù na igóddô tun ta balé din.
54 Ni gó tô ikaduwa kasalábbuan na iglumu i Jesus tun ta probinsya ka
Galilea pángnga igdunggù sikandin tikud tun ta probinsya ka Judea.

5

Igdappánnan i Jesus tô manubù tun ta ranó

1 Na, duwán kalimudan ka mga Judio, asta igsadun si Jesus tun ta
Jerusalem.
2 Na, tun ta Jerusalem duwán ranó madani tun ta sállat ka mallayat koral na
áglibut katô lunsud na ágngadanan Sállat ka Mga Karnero. Tô ranó ágngadanan
Bitsata katô mga manubù na ágkagi ka Hebreo, asta duwán lima gállunganan
tun ta ligad.
3 Marapung tô ibógókan mga manubù na ágdággà tun ta lima gállunganan,
asta gangat dan ka kólian. Duwán mga bólóg, mga kapig, asta mga manubù
na dì ágriyu é lawa. [Inalayun dan gangat ka makálláng tô wayig,
4 su duwán timpo na duwán panaligan katô Áglangngagán na ágsunnad tun
ta ranó, asta ágléngggó sikandin katô wayig. Atin ka makóna tô manubù
suminugbu tun ta wayig, kólian sikandin.]
5 Duwán sábbad manubù na ibógókan dalám dán ka tállu pulù walu (38)
ámmé.
6 Igkita si Jesus kandin na igdággà, asta isóddóran din na idugé dán ibógókan.
Purisu iginsà si Jesus, na mà din, “Duwán kakalyag nu na kólian ka?”
7 Igtaba tô manubù, na mà din, “Sir, atin ka ágkaléngggó tô wayig, ándà
manubù na ágpasinugbu kanak tun ta wayig. Róggun ágsadunna, pakóna dán
tô duma mga manubù tun ta wayig.”
8 Igkagi si Jesus, na mà din, “Tindág ka. Pid nu yan ágdággaan nu, asta ulì
kad.”
9 Tigkô dád inólian sikandin. Igpid din tô igdággaan din, asta igulì sikandin.
Inému ni dalám ka álló ka kapaginawa.
10 Purisu tô mga pangulu ka Judio igkagi katô manubù na inólian, na mà
dan, “Ni gó tô álló ka kapaginawa. Ikalapas ka katô sugù su igpid nu tô
ágdággaan nu.”
11 Asal igtaba sikandin, na mà din, “Tô manubù na ikólì kanak, tô gó tô
igsugù kanak na piddán ku ni ágdággaan ku, asta mulì ad.”
12 Iginsà sikandan, na mà dan, “Sadan manubui tô igsugù áknikó na piddán
nu tô ágdággaan nu asta mulì kad?”
13 Asal ándà ikasóddór tô manubù na inólian ka sadan tô ikólì kandin, su
igpanó dán si Jesus, asta marapung tô mga manubù na ilimud.

14 Ándà kadugé, igkita si Jesus kandin tun ta plasa ka templo. Igkagi si Jesus,
na mà din, “Na, inólian kad! Yaka gabé áglumu ka salà ébô dì ka dungguan katô
tuu pa madat.”
15 Na, igpanó tô manubù na inólian, asta igulit sikandin katô mga pangulu
ka Judio na si Jesus tô ikólì kandin.
16 Purisu igirrayatan dan si Jesus, su ikólì sikandin katô manubù dalám ka
álló ka kapaginawa.
17 Asal igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Inalayun áglumu tô Ámmà ku
agad ni álló ni. Purisu áglumuwa pagsik.”
18 Purisu igrayan dan igplano na matayan dan si Jesus, su agad dì sikandin
ágbánnal katô ágkémun dan tingód katô álló ka kapaginawa, asal igkagi pagsik
sikandin na Manama tô Ámmà din. Purisu magunawa sikandin asta tô
Manama.

Kantayan ukit ki Jesus

19 Na, igkagi si Jesus katô mga pangulu ka Judio, na mà din, “Paminág yu ni
kagin ku ákniyu. Sakán na Batà ka Manama, ándà palang áglumun ku na tikud
tun ta kanak kakalyag, asal áglumun ku dád tô igkita ku na áglumun katô Ámmà
ku. Tô áglumun katô Ámmà ku, tô gó pagsik tô áglumun ku,
20 su ágginawaanna katô Ámmà ku, asta ágpakitanán din kanak tô langun ka
áglumun din. Duwán pa lumun din na pakitanán din ukit kanak na tuu pa
matulus ka tandingán katô iglumu ku kani manubù ni ébô kasalábbuan kó.
21 Gantén katô Ámmà ku tô mga inaté, asta ágbággayan din sikandan ka
kantayan. Magunawa tô áglumun ku, su ágbággéya pagsik ka kantayan tun
ta mga salinán ku.
22 Ánnà tô Ámmà ku tô rumuud ka mga manubù, asal igbággé din kanak tô
karuud,
23 su kakalyag din na durungánna katô langun manubù na magunawa
katô pagdurung dan kandin. Tô manubù na dì ágdurung kanak, dì sikandin
ágdurung katô Ámmà ku na igpapid kanak.
24 “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na ágpaminág ka kagi ku,
asta ágbánnal katô Ámmà ku na igpapid kanak, duwán kantayan din na ándà
ágtamanán. Dì sikandin ágkaruudan su ikaluwà dán sikandin tikud tun ta
kamatayan, asta duwán dán kantayan din na ándà ágtamanán.
25 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán álló na dumunggù, agad igdunggù
dán yan, na tô mga manubù na ándà kantayan makadinág ka kagi ku na Batà
ka Manama, asta tô maminág bággayan ka kantayan.
26 Su tô Ámmà ku na Manama tô ágtikudan katô kantayan, igimuwa pagsik
ikandin na ágtikudan ka kantayan.
27 Igbággé din kanak tô karuud ka mga manubù, su sakán tô Igpamanubù.
28 Yakó ágkasalábbuan kani kagi ku, su duwán álló na dumunggù na tô
langun manubù na inaté maminág katô pagtawar ku kandan,
29 asta manté dan puman tun ta tapuri álló. Tô manubù na iglumu ka
madigár, tô gó tô antén puman ébô dì dán maté. Asal tô manubù na iglumu
ka madat, tô gó tô antén puman ébô ruudan.”

Si Jesus tô bánnal igpapid ka Manama

30 “Ánnà tikud dini kanak tô áglumun ku. Tô karuud ku igtinurù katô Ámmà
ku kanak. Purisu nángngà tô karuud ku, su ánnà kanak kakalyag tô ágtumanán
ku, asal ágtumanán ku tô kakalyag katô Ámmà ku na igpapid kanak.

31 “Atin ka sábbad ku dád tô mulit-ulit ákniyu tingód kanak, dì kó mánnal ka
kagi ku.
32 Asal duwán duma na makólit tingód kanak, asta isóddóran ku na
ágkasarigan tô gulitán din.
33 Duwán mga manubù na igpapid yu ébô minsà ki Juan na Tarabunyag
tingód kanak, asta igulit si Juan ka kabánnalan tingód kanak.
34 Ándà kailangan na duwán manubù na mulit ka kabánnalan tingód
kanak. Asal igkagiyan ku sikiyu tingód katô igkagi i Juan na Tarabunyag ébô
matábbus kó.
35 Si Juan na Tarabunyag iring na sulù na inalayun giló, asta idayawan kó
tingód katô igtinurù din ákniyu tun ta mabbabà dád timpo.
36 Asal duwán pa duma na ágpasóddór ka kabánnalan tingód kanak na tuu
pa ágkasarigan ka tandingán ki Juan, su tikud tun ta Ámmà ku tô langun
kasaláabbuan na áglumun ku, asta tô gó tô ágpasóddór na igpapidda gó katô
Ámmà ku.
37 Ámmà ku na igpapid kanak tô igulit ka kabánnalan tingód kanak, asal ándà
yu gó dinággi tô kagi din. Ándà yu kakitayi tô báttuk din.
38 Dì yu ágtaguán tô kagi din tun ta pusung yu, su agad igpapidda ikandin,
asal dì kó ágpamaké kanak.
39 Marag kó ágbasa katô kagi ka Manama na igsulat sayyan, su tun ta
panámdám yu, ukit katô kabasa yu kabággayan kó ka kantayan na ándà
ágtamanán. Kagi ka Manama na igsulat tô gulit katô kabánnalan tingód kanak,
40 asal géllé kó kanak. Purisu dì kó kabággayan katô kantayan na ándà
ágtamanán.
41 Ándà kakalyag ku na durungánna katô mga manubù,
42 asal isóddóran ku na dì kó ágginawa katô Manama.
43 Agad igpapidda katô Ámmà ku, ándà kó tanggap kanak. Asal atin ka
duwán manubù na ágtinurù agad ándà sikandin papiddi ka Manama, tô gó
tô ágtanggapán yu.
44 Kakalyag yu na durungán kó ka duma mga manubù, asal ándà kakalyag
yu na durungán kó katô sábbad dád Manama. Purisu dì kó ágpamaké.
45 Tun ta tapuri álló, ánnà sakán tô dumimanda tun ta Manama tingód
ákniyu, su tô kamónaan yu na si Moises na ágsarigan yu, sikandin tô dumi-
manda tingód ákniyu tun ta tapuri álló.
46 Atin ka igbánnal kó pád katô kagi i Moises, igbánnal kó pád katô kagi ku,
su igsulat si Moises tingód kanak.
47 Asal atin ka dì kó ágbánnal katô igsulat i Moises, dì kó pagsik mánnal katô
ágkagin ku ákniyu.”

6

Igpakan i Jesus tô sobra lima mararan manubù
Juan 6:1-5; Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luc 9:10-17

1 Na, pángnga igtinurù si Jesus, igsadun sikandin tun dipag ka Ranó ka
Galilea na ágngadanan Ranó ka Tiberias.
2 Tuu marapung tô mga manubù na igtalundug ki Jesus, su ikitaan dan
tô mga kasaláabbuan na iglumu din tô igdappánnan din tô mga manubù na
ágkabógókan.
3 Igtikáddág si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta pabungan, asta igunsad
dan.

4 Na, masig dán dumunggù tô kalimudan ka mga Judio na ágngadanan
Kalimudan Ka Kalabé.
5 Tô igsállág si Jesus, igkita din tô marapung manubù na ágsadun tun kandin.
Igkagi si Jesus ki Felipe, na mà din, “Ánda é bálliyan ta ka pan ébô makakan
dan?”
6 Tô gó tô iginsà i Jesus ébô kinnaman din tô kapamaké i Felipe kandin, su
taganà dán isóddóran i Jesus ka ándin tô lumun din.
7 Igtaba si Felipe, na mà din, “Atin ka duwán duwa gatus (200) salapì na
denario* para pagbálli ta ka pan, dì makanángngà tô pan na pakannán katô
marapung manubù.”
8 Taddô tô sábbad disipulu i Jesus na si Andres na adi i Simon Pedro. Igkagi
si Andres, na mà din,
9 “Duwán mallaki kannun na igpid ka lima abuk pan na sebada, asta duwa
abuk sáddà. Asal pamánnun ni, su tuu marapung tô mga manubù.”
10 Igkagi si Jesus, na mà din, “Pónsad yu tô mga manubù.”
Na, maluwag tô sigbáttán. Purisu igunsad dan. Mga lima mararan (5,000)
tô mga gamama na ilimud.†
11 Igkangé i Jesus tô lima abuk pan, igpasalamat tun ta Manama, asta
igpatalad din para katô mga manubù na igunsad. Magunawa pagsik tô
iglumu din katô sáddà sippang ka ibássug tô langun dan.
12 Tô ibássug dan dán, igkagi si Jesus katô mga disipulu din, na mà din,
“Limud yu tô samà ka ágkannán ébô dì ágkanugunan.”
13 Purisu iglimud dan tô samà ka lima abuk pan na sebada, asta sapulù
duwa (12) tô magdakál basket na ipánnù.
14 Tô igkita tô mga manubù katô kasalábbuan na iglumu i Jesus, igkagi
sikandan, na mà dan, “Sikandin gó tô bánnal propeta‡ ka Manama na madun
nit banuwa!”
15 Asal igpanó si Jesus tikud tun kandan na sábbad din dád, asta igtikáddág
puman sikandin tun ta pabungan, su isóddóran din na mirit dan pád kandin
ébô imun dan na harì.

Igpanó si Jesus tun ta bówwó ka ranó
Juan 6:16-21; Mat 14:22-33; Mar 6:45-52

16 Na, tô igsalláp dán tô álló, igtupang tô mga disipulu i Jesus sippang tun ta
ligad ka ranó.
17 Tô dukilám dán, agad ándà pa dunggù si Jesus, igsaké dan ka barangé ébô
tumalipag dan tun ta Capernaum.
18 Na, igdakál tô mga balud su mabákkár tô karamag.
19 Tô igbugsay dan ka mga lima ó ánnám kilometro, igkita dan si Jesus na
igpanó tun ta bówwó ka ranó, asta igpadani sikandin tun kandan. Imáddangan
dan.
20 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán ni. Yakó ágkamáddangan.”
21 Purisu idayawan dan, asta igpasaké dan si Jesus tun ta barangé dan.
Tigkô dád igdunggù dan tun ta lugar na sadunan dan.

Si Jesus tô ágkakan na makabággé ka kantayan

22 Na, pagkasimag, tô mga manubù na igtananan ka mga disipulu tun dipag
ka ranó, isóddóran dan na sábbad dád tô barangé, asta ándà tákkás si Jesus katô
mga disipulu din katô kasaké dan.

---

* **6:7** 6:7 Tô sábbad abuk ka salapì na denario, tô gó tô tandan ka sábbad álló. † **6:10** 6:10 Ikakan pagsik tô mga gabayi asta tô mga gabatà, asal ándà dan iyapi. ‡ **6:14** 6:14 Deuteronomio 18:15,18.

23 Asal duwán mga barangé tikud tun ta Tiberias na igdunggù madani tun
ta lugar na igkannan dan ka pan na igpasalamatan katô Áglangngagán.
24 Tô ikasóddór dan na ándà taddô si Jesus asta tô mga disipulu din, igsaké
pagsik sikandan ka mga barangé, asta igsadun dan tun ta Capernaum ébô
mamasak ki Jesus.
25 Tô igdunggù dan tun ta Capernaum, igkita dan si Jesus, asta iginsà
sikandan, na mà dan, "Sir, kadángngan ka igdunggù kannun?"
26 Igtaba si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Igpamasak kó
kanak ánnà su igpamaké kó ukit katô kasalábbuan na igpakita ku ákniyu, asal
igpamasak kó kanak su ibássug kó katô pan na igpakan ku ákniyu bani.
27 Yakó ágpamasak katô ágkakan na ágkandà dád. Asal pamasak kó katô
ágkakan na dì ágkandà, su tô gó tô makabággé ka kantayan na ándà ágtamanán.
Tô gó tô bággén ku ákniyu, su sakán tô Igpamanubù, asta igpasóddór katô
Ámmà ku na Manama na sakán tô igpapid din."
28 Purisu igkagi sikandan ki Jesus, na mà dan, "Ándin tô kailangan lumun
dé ébô makatuman ké katô kakalyag ka Manama?"
29 Igtaba si Jesus, na mà din, "Ni gó tô kakalyag ka Manama na lumun yu.
Pamaké kó kanak na igpapid ka Manama."
30 Iginsà sikandan, na mà dan, "Ándin tô kasalábbuan na pakitanán nu
áknami ébô mamaké ké áknikó? Ándin tô lumun nu?
31 Su sayyan róggun igóddô tô mga kamónaan ta tun ta disyerto, igkan dan
tô ágngadanan mana, su mà katô kagi ka Manama,
" 'Igbággé din kandan tô ágkakan tikud tun ta langit.' "§
32 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ánnà si Moises
tô igbággé katô ágkakan tikud tun ta langit, asal tô Ámmà ku tô ágbággé ákniyu
katô bánnal ágkakan tikud tun ta langit.
33 Tikud tun ta langit tô bánnal ágkakan na bággén ka Manama, asta tô gó tô
makabággé ka kantayan tun ta mga manubù nit banuwa."
34 Igkagi sikandan, na mà dan, "Sir, bággéyi ké kani ágkakan tukid ka álló."
35 Igkagi si Jesus, na mà din, "Sakán tô ágkakan na ágbággé ka kantayan.
Tô manubù na padani kanak asta mamaké kanak dì gó ballusán, asta dì gó
katákkangan.
36 Asal taganà ku igkagi ákniyu na agad igkita kó kanak, ándà kó gó pamaké
kanak.
37 Tô langun manubù na igsarig katô Ámmà ku dini kanak, tô gó tô padani
kanak. Tô manubù na padani kanak, dì ku sikandin élléyan.*
38 Igpónógga tikud tun ta langit ánnà ébô lumun ku tô kanak kakalyag, asal
ébô tumanán ku tô kakalyag katô igpapid kanak.
39 Ni gó tô kakalyag katô igpapid kanak, na dóppónan ku tô langun manubù
na igsarig din kanak ébô ándà mandà kandan, asta antén ku puman tô langun
dan tun ta tapuri álló.
40 Kakalyag katô Ámmà ku na bággayan ka kantayan na ándà ágtamanán tô
langun manubù na ágpamasak asta ágpamaké kanak, asta antén ku puman
sikandan tun ta tapuri álló."
41 Igburáng-buráng tô mga pangulu ka Judio, su igkagi si Jesus na sikandin
tô ágkakan na tikud tun ta langit.

§ **6:31** 6:31 Exodo 16:4; Salmo 78:24. * **6:37** 6:37 Élléyan ó péwaán.

42 Purisu igpatóngkóé dan, na mà dan, “Sikandin gó si Jesus, asta si Jose dád
tô ámmà din. Ikilalaan ta tô ámmà asta tô innà din. Purisu manan ka igkagi
sikandin na igpónóg sikandin tikud tun ta langit?”
43 Igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágburáng-buráng.
44 Ándà manubù na makapadani kanak ka dì taganà kállángngán tô pusung
din katô Ámmà ku na igpapid kanak. Tô manubù na padani kanak, tô gó tô
antén ku puman tun ta tapuri álló.
45 Duwán igsulat katô sábbad propeta, na mà din,
“ ‘Tinuruan ka Manama tô langun dan.’†
Tô langun na maminág asta mánnal katô ágtinuruán katô Ámmà ku, tô gó tô
padani kanak.
46 Ándà manubù na ikakita katô Ámmà ku na Manama, asal sakán na igtikud
tun ta Manama tô igkita kandin.
47 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô ágpamaké kanak, duwán kantayan din
na ándà ágtamanán.
48 Sakán tô ágkakan na ágbággé ka kantayan.
49 Róggun igóddô tô mga kamónaan yu tun ta disyerto, agad igkan dan katô
mana na igbággé ka Manama kandan tikud tun ta langit, inaté dan gó.
50 Asal ássa ni ágkakan na igpónóg tikud tun ta langit, su tô manubù na kuman
kani, dì gó maté.
51 Sakán tô ágkakan na manté tikud tun ta langit. Tô manubù na kuman kani
ágkakan, ándà ágtamanán katô kantayan din. Ni ágkakan na ágbággén ku, ni gó
tô ákkud ku, ébô duwán kantayan na ándà ágtamanán katô mga manubù nit
banuwa.”
52 Na, igpapulé tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Pamánnun din ka
kabággé áknita katô ákkud din ébô kannán ta?”
53 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka dì
kó kuman kani ákkud ku na Igpamanubù, asta dì kó minám kani dipanug ku,
ándà kantayan na ándà ágtamanán tun ákniyu.‡
54 Tô manubù na kuman kani ákkud ku asta minám kani dipanug ku,
sikandin tô bággayan ku ka kantayan na ándà ágtamanán, asta antén ku puman
sikandin tun ta tapuri álló.
55 Bánnal ágkakan tô ákkud ku, asta bánnal ginámmán tô dipanug ku.
56 Tô manubù na kuman kani ákkud ku asta minám kani dipanug ku, móddô
sikandin dini kanak, asta móddô a tun kandin.
57 Igpapidda katô Ámmà ku na duwán kantayan din, asta duwán kantayan
ku tikud tun kandin. Iring pagsik kani tô manubù na kuman kanak, su
sikandin tô bággayan ka kantayan ukit kanak.
58 Ni gó tô ágkakan na tikud tun ta langit. Ánnà ni iring katô mana na igkan
katô mga kamónaan yu, su inaté dan. Asal tô manubù na kuman kani ágkakan,
ándà palang ágtamanán katô kantayan din.”
59 Tô gó tô igtinurù i Jesus tun ta simbaan ka Judio tun ta lunsud ka
Capernaum.

Marapung tô mga disipulu na igtanan ki Jesus

† **6:45** 6:45 Isaias 54:13. ‡ **6:53** 6:53 Tô igkagi i Jesus tingód katô kakan katô ákkud din asta kénám katô dipanug din, tô gó é panunggiringan ébô makagpát ki na sikandin dád tô Taratábbus na kailangan pangadapán ta, su sikandin tô inaté na bullas áknita ébô mému ki na nángngà tun ta saruwan ka Manama asta kabággayan ki katô kantayan na ándà ágtamanán. Ahaán tô Juan 6:27,29,35,40,47-48. Ahaán pagsik tô igkagi i Jesus tun ta Mateo 26:26-30, Marcos 14:22-26, Lucas 22:15-20, asta 1 Corinto 11:23-25.

60 Na, tô igdinág tô mga disipulu i Jesus kani igtinurù din, marapung tô
igpatóngkóé, na mà dan, “Matággas ágkagpáttan ni igtinurù din. Ándà manubù
na makatanggap kani.”
61 Asal isóddóran i Jesus na duwán mga disipulu din na igburáng-buráng
tingód katô igtinurù din. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka méllé
kó kanak tingód katô igkagi ku géna,
62 mamánnu kó ka kumita kó kanak na Igpamanubù ka mabatunna tun ta
langit na taganà igtikudan ku?
63 Tikud tun ta Ugis Espiritu tô kantayan. Dì kangén ni ukit ka pagud
ka manubù. Asal tikud tun ta Ugis Espiritu na ágbággé ka kantayan tô
kabánnalan na igtinurù ku ákniyu.
64 Asal duwán kannun ákniyu na dì ágpamaké kanak.”
Tô gó tô igkagi i Jesus, su taganà din dán isóddóran ka sadan tô mga manubù
na dì ágpamaké, asta isóddóran din ka sadan tô pammát kandin.
65 Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu igkagiya ákniyu na ándà manubù na
pasakup kanak ka dì nunugan katô Ámmà ku.”
66 Na, tikud katô oras tô, marapung tô mga disipulu na igtanan ki Jesus, asta
ándà dan tákkás kandin.
67 Purisu igkagi si Jesus katô sapulù duwa (12) disipulu din, na mà din,
“Tumanan kó pagsik kanak?”
68 Igtaba si Simon Pedro, na mà din, “Áglangngagán, ándà ássa na sadunan
dé, su sikuna dád tô ágtinurù tingód katô kantayan na ándà ágtamanán.
69 Igpamaké ké áknikó, asta isóddóran dé na sikuna tô Ugis na igpapid ka
Manama.”
70 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igsalin ku sikiyu na sapulù duwa (12), asal
sakup i Maibuyan tô sábbad.”
71 Tô gó tô igkagi i Jesus tingód ki Judas na batà i Simon Iscariote, su agad
si Judas tô sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu i Jesus, asal sikandin gó tô
pammát ki Jesus.

7

Si Jesus asta mga kataladi din

1 Na, igpanó-panó si Jesus tun ta probinsya ka Galilea. Igliliyan din tô
probinsya ka Judea, su kakalyag katô mga pangulu ka Judio na matayan dan
sikandin.
2 Tô masig dán dumunggù tô kalimudan ka mga Judio na ágngadanan
Kalimudan Ka Mga Rákkó,
3 igkagi tô mga kataladi i Jesus kandin, na mà dan, “Madigár ka miwà ka
kannun, asta sadun ka tun ta probinsya ka Judea ébô kumita tô mga disipulu
nu katô mga kasalábbuan na áglumun nu.
4 Atin ka malyag tô manubù na ágkangadanan sikandin, dì din állássán tô
áglumun din. Purisu ka duwán kasalábbuan na lumun nu, madigár pád ka
pakitanán nu tun ta langun manubù nit banuwa.”
5 Tô gó tô igkagi dan, su agad sikandan tô mga kataladi i Jesus, ándà dan
pamaké kandin.
6 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ándà pa dunggù tô nángngà álló para katô
kalumu ku. Asal agad ándin állawi tô nángngà para ákniyu.
7 Dì kó ágkaringasaan ka mga manubù nit banuwa, asal sakán tô
ágkaringasaan dan, su maragga gulit kandan na madat tô áglumun dan.
8 Una kó sadun tun ta kalimudan. Diya pa madun, su ándà pa dunggù tô
nángngà álló para katô kasadun ku.”

9 Pángnga igkagi si Jesus kani, igóddô pa sikandin tun ta probinsya ka
Galilea.

Igsadun si Jesus tun ta Kalimudan Ka Mga Rákkó

10 Na, pángnga igsadun tô mga kataladi i Jesus tun ta kalimudan tun ta
Jerusalem, igsadun pagsik si Jesus asal igállás-állás, su kakalyag din na ándà
makasóddór tingód katô kasadun din.
11 Tun ta kalimudan, duwán mga pangulu ka Judio na igpamasak ki Jesus,
asta igpénsaé dan, na mà dan, "Ánda sikandin?"
12 Marapung pagsik tô mga manubù na igpasisip-sisipé tingód ki Jesus.
Duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, "Madigár manubù sikandin."
Duwán ássa mga manubù na igkagi, na mà dan, "Dì, su áglimbung sikandin
katô mga manubù."
13 Asal igállás-állás dan igkagi, su imáddangan dan katô mga pangulu ka
Judio.
14 Na, tô ágtángngà dán tô kalimudan, igsadun si Jesus tun ta templo, asta
igtinurù sikandin.
15 Isaláббuan tô mga pangulu ka Judio, asta igpénsaé dan, na mà dan, "Ánda
é ágtikudan ka kapandayan kani manubù ni? Su ándà sikandin tinurui katô
mga pangulu ka templo."
16 Igtaba si Jesus, na mà din, "Ánnà tikud dini kanak tô ágtinuruán ku, asal
tikud tun ta igpapid kanak.
17 Atin ka malyag tô manubù na mánnal katô kakalyag ka Manama,
makasóddór sikandin ka ánda é ágtikudan katô ágtinuruán ku, ka tikud tun ta
Manama, ó tikud dini kanak.
18 Atin ka tikud dád tun kandin tô ágtinuruán ka manubù, kakalyag din
na ágdurungán sikandin. Asal atin ka ukit ka ágtinuruán din, madurung tô
igpapid kandin, kasóddóran ta na bánnal tô ágtinuruán din, asta ánnà bulalón
sikandin.
19 Ándà manubù tun ákniyu na ágtuman katô igsugù i Moises* ákniyu. Manan
ka malyag kó mimmaté kanak?"
20 Igtaba tô mga manubù na ilimud, na mà dan, "Igahuwan ka katô madat
espiritu! Ándà mimmaté áknikó."
21 Igkagi si Jesus, na mà din, "Duwán iglumu ku dalám ka álló ka kapagi-
nawa, su igdappánnan ku tô sábbad manubù ébô kólian. Purisu isaláббuan kó.
22 Asal sikiyu pagsik tô áglumu dalám ka álló ka kapaginawa su ágtumanán
yu tô igtinurù i Moises na kailangan tupuwan tô délák gabatà yu gamama. Tô
kabánnalan, ánnà si Moises tô igtigkané kani ágkémun, asal tikud tun ta mga
kamónaan yu sayyan.†
23 Na, atin ka mému kó tumupu ka manubù dalám ka álló ka kapaginawa
ébô tumanán yu tô igsugù i Moises, manan ka ágkasókó kó kanak su ikólì a
katô tibuk lawa katô manubù dalám ka álló ka kapaginawa?
24 Yakó ágruud ukit katô ikitaan yu dád. Kailangan pamasakán yu tô
kabánnalan ka dì kó pa rumuud."

Mesiyas si Jesus?

25 Na, duwán mga taga Jerusalem na igpatóngkóé, na mà dan, "Sikandin tô
ágpamasakán dan ébô matayan.

---

* **7:19** 7:19 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. † **7:22** 7:22 Tikud tun ki Abraham tô ágkémun dan tingód ka katupu. Ahaán tô Genesis 17:10-12; Levitico 12:3.

26 Asal ágtinurù sikandin kannun ta tubang ta, asta ándà palang ágsapad
kandin! Isóddóran basì katô mga pangulu ka templo na sikandin tô Mesiyas.
27 Asal isóddóran ta tô igtikudan kani manubù ni. Tô dumunggù tô Mesiyas,
ándà makasóddór katô tikudan din.”
28 Tô igtinurù si Jesus tun ta templo, igkagi sikandin ka mabákkár, na mà
din, “Kéman yu ka isóddóran yu ka sadanna asta tô igtikudan ku. Igsadunna
dini ánnà tingód katô kanak kakalyag, asal igpapidda. Ágkasarigan tô igpapid
kanak, asal ándà yu kasóddóri sikandin.
29 Ikasóddórra kandin su igtikudda tun kandin, asta sikandin tô igpapid
kanak.”
30 Na, duwán mga manubù na mámmát pád kandin, asal ándà igawid
kandin, su ándà pa dunggù tô nángngà álló para ámmáttán sikandin.
31 Asal marapung tô duma mga manubù na igpamaké kandin. Igkagi
sikandan, na mà dan, “Tô mga kasalábbuan na iglumu kani manubù ni
magunawa katô lumun katô Mesiyas na gimanan ta.”

Igpapid tô mga tarabanté ébô ámmáttán si Jesus

32 Na, tô igdinág tô mga Pariseo katô ágkagin katô mga manubù na ilimud,
igpasábbadé dan asta tô mallayat ka mga pangulu ka templo. Igpapid dan tô
mga tarabanté ka templo ébô ámmáttán dan si Jesus.
33 Igkagi si Jesus katô mga manubù na ilimud, na mà din, “Móddô a pa dini
ákniyu róggun, asta pángnga kanan, mulì a tun ta igpapid kanak.
34 Agad mamasak kó kanak, asal dì kó makakita, su dì kó makasadun tun
ta sadunan ku.”
35 Igpénsaé tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Ánda é sadunan din na dì
ta kitanán sikandin? Madun sikandin tun ta madiyù banuwa na góddóan ka
mga Judio na isakup ka mga Griego ébô tinuruan din tô mga Griego?
36 Ándin tô kóbadan katô igkagi din na dì ki makakita kandin agad mamasak
ki kandin? Manan ka igkagi sikandin na dì ki makasadun tun ta sadunan
din?”

Bággén tô Ugis Espiritu

37 Na, igdunggù tô katapuriyan álló katô Kalimudan Ka Mga Rákkó, asta tô
gó tô mallayat álló tun ta kalimudan dan. Igtindág si Jesus tun ta templo, asta
igkagi sikandin ka mabákkár, na mà din, “Tô mga ágkatákkangan, padani kó
kanak, asta pénámmán ku sikiyu.
38 Atin ka mamaké tô manubù kanak, matuman tun kandin tô kagi ka
Manama na igsulat sayyan,
“ ‘Tikud tun ta pusung din marus tô wayig na ágbággé ka kantayan.’ ”‡
39 Tô igkagi i Jesus tingód katô Ugis Espiritu na bággén tun ta mga manubù
na mamaké kandin. Asal ándà pa dunggù tô Ugis Espiritu tun kandan, su ándà
pa kabatun si Jesus tun ta langit.

Ándà pasábbadé tô mga manubù tingód ki Jesus

40 Na, tô igdinág dan katô igkagi i Jesus, duwán mga manubù na igkagi, na
mà dan, “Sikandin tô propeta na gimanan ta.”§
41 Igkagi tô duma mga manubù, na mà dan, “Mesiyas sikandin.”

Asal igkagi tô duma mga manubù, na mà dan, “Ánnà, su dì tumikud tô
Mesiyas tun ta Galilea.

---

‡ **7:38** 7:38 Isaias 44:3; 55:1; 58:11. § **7:40** 7:40 Ahaán tô Deuteronomio 18:15,18.

42 Mà katô kagi ka Manama na tô Mesiyas tô bánnal rubbad ka kamónaan ta
na si David. Pamasusun tô Mesiyas tun ta lunsud ka Betlehem na igóddóan i
David sayyan."*
43 Purisu igpassa-assaé dan ka panámdám tingód ki Jesus.
44 Duwán mga manubù tun kandan na mámmát pád ki Jesus, asal ándà
manubù na ikému.

Ándà pamaké tô mallayat ka mga pangulu ka templo

45 Na, tô iglónód tô mga tarabanté ka templo tun ta mga manubù na igsugù
kandan, iginsà tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga Pariseo, na
mà dan, "Manan ka ándà yu sikandin ámmátti asta piddi dini?"
46 Igtaba tô mga tarabanté, na mà dan, "Ándà palang manubù na igtinurù
iring kandin!"
47 Igkagi tô mga Pariseo, na mà dan, "Iglimbungan kó pagsik ikandin.
48 Ándà palang pangulu ka templo na igpamaké kandin. Ándà palang dini
áknami na mga Pariseo na igpamaké kandin.
49 Asal tô ilimud mga manubù, ándà dan ikagpát katô kagi ka Manama na
igsulat sayyan. Purisu supakan dan ka Manama."
50 Na, taddô si Nicodemo na igsadun tun ki Jesus dángngan, su sikandin tô
sábbad Pariseo. Igkagi si Nicodemo katô mga kadumaan din, na mà din,
51 "Dì mému tun ta sugù i Moises ka ruudan tô manubù ka dì una sikandin
insaán ka ándin tô áglumun din, ébô makataba pa sikandin."†
52 Asal igkagi sikandan, na mà dan, "Manan? Taga Galilea ka pagsik? Atin
pamasakán nu tun ta kagi ka Manama na igsulat sayyan, kasóddóran nu na
ándà palang propeta na tumikud tun ta probinsya ka Galilea."

Tô bayi ikitaan na ikalibug

53 [Na, igpanggulì dan langun.

8

1 Asal igsadun si Jesus tun ta Pabungan ka Olibo.
2 Igsállám si Jesus iglónód tun ta templo. Marapung tô mga manubù na
igpadani tun kandin. Igunsad si Jesus, asta igtinurù sikandin kandan.
3 Na, tô mga taratinurù ka sugù asta tô mga Pariseo, igpid dan tô sábbad
bayi na ikitaan dan na ikalibug. Igpid dan tô bayi tun ta saruwan i Jesus,
4 asta igkagi sikandan, na mà dan, "Sir, ikitaan dé ni bayi ni na ikalibug.
5 Duwán igsugù i Moises na kailangan timbagán ka batu tô manubù na
ikalibug ébô maté. Na, mánnun ni bayi ni? Ándin tô kagin nu?"
6 Tô gó tô iginsà dan su kinnaman dan si Jesus ébô duwán dimanda dan pád
tingód kandin. Asal igunduk si Jesus, asta igsulat sikandin tun ta tanà ukit ka
tintudù din.
7 Róggun katô ginsà dan kandin, igtindág si Jesus, asta igkagi sikandin, na
mà din, "Tô manubù tun ákniyu na ándà palang salà, tô gó tô muna tumimbag
ka batu kani bayi."
8 Pángnga igkagi si Jesus, igunduk puman sikandin, asta igsulat sikandin
tun ta tanà ukit ka tintudù din.
9 Tô igdinág tô mga Pariseo katô igkagi i Jesus, pasipanó dan langun, asta tô
mga tugál tô una igpampanó. Si Jesus dád tô isamà asta tô bayi tun ta saruwan
din.
10 Igtindág si Jesus, asta iginsà sikandin katô bayi, na mà din, "Ánda dán
sikandan? Ándà dán manubù na sumupak áknikó?"

---

* **7:42** 7:42 Ahaán tô Miqueas 5:2. † **7:51** 7:51 Ahaán tô Deuteronomio 17:6.

11 Igtaba tô bayi, na mà din, “Ándà, Sir.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Diya pagsik sumupak áknikó. Ulì kad, asta yakad gabé áglumu ka salà.”]

Si Jesus tô ágtikudan ka kappawaan

12 Na, igkagi puman si Jesus katô mga manubù na ilimud, na mà din, “Sakán tô ágtikudan ka kappawaan para katô mga manubù nit banuwa. Atin ka mákkás tô manubù kanak, ándà kangittángngan tun ta pusung din, su duwán kappawaan tun kandin na makabággé ka kantayan.”
13 Na, igkagi tô mga Pariseo, na mà dan, “Sikuna dád tô igulit áknami tingód áknikó. Dì ágkabánnal tô igulit nu.”
14 Igtaba si Jesus, na mà din, “Agad sakán dád tô igulit tingód kanak, asal bánnal tô igkagi ku, su isóddóran ku tô igtikudan ku, asta isóddóran ku tô sadunan ku. Asal sikiyu, ándà yu kasóddóri tô igtikudan ku asta tô sadunan ku.
15 Atin ka ágruud kó, tikud dád tun ta ákniyu panámdám tô karuud yu. Asal sakán, ándà pa igruudan ku.
16 Asal ka rumuudda, ágkasarigan tô karuud ku, su ánnà sábbad ku dád tô rumuud, asal rumuudda asta tô Ámmà ku na igpapid kanak.
17 Duwán sugù na ágbánnalán yu na ágkasarigan tô kagin katô duwa testigos ka magunawa tô gulitán dan.*
18 Purisu ágkasariganna, su sakán tô gulit ákniyu tingód kanak, asta tô Ámmà ku na igpapid kanak, sikandin tô gulit tingód kanak.”
19 Purisu igkagi tô mga Pariseo, na mà dan, “Ánda tô ámmà nu?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Ándà yu kasóddóri ka sadanna asta sadan tô Ámmà ku. Atin ka kasóddóran yu ka sadanna, kasóddóran yu pagsik ka sadan tô Ámmà ku.”
20 Tô gó tô igkagi i Jesus tun ta templo tô igtinurù sikandin tun ta kuwarto na ágtaguanan ka salapì na ágbággén. Asal ándà manubù na igámmát kandin, su ándà pa dunggù tô nángngà álló para ámmáttán sikandin.

Dì kó makasadun tun ta sadunan ku

21 Na, igkagi puman si Jesus katô mga manubù na ilimud, na mà din, “Masiggad panó. Agad mamasak kó kanak, asal maté kó na dì kapasinsiyaan tô salà yu. Dì kó makasadun tun ta sadunan ku.”
22 Purisu igpénsaé tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Mangarát sikandin? Su igkagi sikandin na dì ki makasadun tun ta sadunan din.”
23 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu tô taga tanà, asal sakán tô taga langit. Ni banuwa tô igtikudan yu, asal ánnà ni banuwa tô igtikudan ku.
24 Igkagiya na maté kó na dì kapasinsiyaan tô salà yu, su ka dì kó mánnal na sakán tô tikud tun ta langit, maté kó na dì kapasinsiyaan tô salà yu.”
25 Iginsà sikandan, na mà dan, “Sadan ka?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Marag ku igulit ákniyu ka sadanna tikud pô tun ta katigkanayan ka katinurù ku.
26 Dakál pa tô kagin ku tingód ákniyu, asta dakál pa tô ruudan ku. Asal ágkasarigan tô igpapid kanak, asta kailangan mulitta katô langun manubù nit banuwa tingód katô igpasóddór din kanak.”
27 Asal ándà dan kagpátti na igkagi si Jesus tingód katô Ámmà din na Manama.

---

* **8:17** 8:17 Ahaán tô Deuteronomio 19:15.

28 Purisu igkagi si Jesus, na mà din, “Pángnga ka katayó yu kanak na
Igpamanubù, kasóddóran yu na sakán tô tikud tun ta langit asta ánnà tikud
kanak tô áglumun ku, asal ágkagin ku tô taganà igtinurù katô Ámmà ku kanak.
29 Inalayunna ágdumaan katô igpapid kanak. Ándà a ikandin tanani, su
inalayun ku áglumun tô makadayó kandin.”
30 Tô igkagi si Jesus, marapung tô mga manubù na igpamaké kandin.

Mga rubbad i Abraham

31 Na, igkagi si Jesus katô mga Judio na igpamaké kandin, na mà din, “Atin
ka manayun kó tumuman katô ágtinuruán ku, bánnal kó mga disipulu ku.
32 Kasóddóran yu tô kabánnalan, asta ukit katô kabánnalan, paluwaán kó
tikud tun ta ikallang ákniyu.”
33 Igtaba sikandan, na mà dan, “Sikami tô mga rubbad i Abraham, asta ándà
palang ikallang áknami. Purisu manan ka igkagi ka na paluwaán ké?”
34 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù
na gimu ka salà, tô gó tô állang ka salà.
35 Tô állang dì móddô tun ta balé katô amo din ka ándà ágtamanán. Asal tô
batà mému móddô tun ta balé katô ámmà din ka ándà ágtamanán.
36 Purisu atin ka tô Batà ka Manama tô paluwà ákniyu, bánnal kó makaluwà.
37 Isóddóran ku na mga rubbad kó i Abraham. Asal ágpanámdám kó na
mimmaté kanak, su ándà yu tagui tô ágtinuruán ku tun ta pusung yu.
38 Tô ágtinuruán ku, tô gó tô igpasóddór katô Ámmà ku kanak. Asal tô áglumun
yu, tô gó tô madat na inéringan yu katô ákniyu ámmà.”
39 Igkagi sikandan, na mà dan, “Si Abraham tô ámmà dé.”†
Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka bánnal kó mga gabatà i Abraham,
madigár tô áglumun yu iring ki Abraham.
40 Asal agad igtinurù a ákniyu katô kabánnalan na igpasóddór katô Manama
kanak, ágpanámdám kó na mimmaté kanak. Ánnà iring kanan tô iglumu i
Abraham.
41 Purisu iring na iglumu katô ámmà yu tô áglumun yu.”
Igkagi sikandan, na mà dan, “Ánnà ké gabatà ta dalan. Sábbad dád tô Ámmà
dé, asta Manama sikandin.”
42 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka Manama tô ámmà yu, ágginawaanna
pád ikiyu, su tô igsadunna dini, Manama tô igtikudan ku. Igsadunna dini
ánnà tikud tun ta kanak kakalyag, asal igpapidda ikandin.
43 Ándà yu kagpátti tô igkagi ku, su ándà kakalyag yu na maminág katô
ágtinuruán ku.
44 Si Maibuyan tô bánnal ámmà yu, asta tô madat kakalyag din, tô gó tô
kakalyag yu na lumun. Tikud tun ta katigkanayan kani banuwa, ágmaté si
Maibuyan. Ándà palang áglabután din katô kabánnalan, su ándà kabánnalan
tun kandin. Atin ka ágbulaló sikandin, tô gó tô ágkémun din, su bulalón
sikandin, asta sikandin tô ágtikudan katô langun bulaló.
45 Asal kabánnalan tô ágkagin ku ákniyu. Purisu dì kó ágpamaké kanak.
46 Ándà tun ákniyu na makakagi na duwán salà ku. Ágtinurù a katô
kabánnalan, asal ándà kó pamaké kanak.
47 Ágpaminág tô mga gabatà ka Manama katô kagi din. Asal ánnà kó mga
gabatà ka Manama. Purisu dì kó ágpaminág.”

Si Jesus asta si Abraham

† **8:39** 8:39 Ágtawarán dan na “ámmà” tô mga kamónaan dan.

48 Na, igkagi tô mga Judio, na mà dan, “Bánnal tô ágkagin dé na ássa ka
manubù na taga Samaria,‡ asta igahuwan ka katô madat espiritu.”
49 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ándà madat espiritu na igahu kanak.
Ágpabantugán ku tô Ámmà ku, asal ágpayayyaánna ikiyu.
50 Ánnà kakalyag ku na durungánna, asal Ámmà ku tô malyag na du-
rungánna katô mga manubù, asta sikandin tô ágpasóddór na bánnal tô ágkagin
ku.
51 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô mga manubù na ágbánnal kani
ágtinuruán ku dì dungguan ka kamatayan.”
52 Igkagi tô mga Judio, na mà dan, “Isóddóran dé gó na igahuwan ka katô
madat espiritu. Inaté si Abraham, asta inaté tô langun propeta sayyan. Asal
igkagi ka na tô mga manubù na mánnal katô ágtinuruán nu dì dungguan ka
kamatayan.
53 Manan? Tuu ka pa madigár ka tandingán ki Abraham? Inaté sikandin,
asta inaté tô langun propeta sayyan! Sadan ka kannê?”
54 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka sakán dád tô ágdurung katô sarili ku,
ándà pulusán ku. Asal Ámmà ku tô ágdurung kanak, asta ágkagi kó na sikandin
tô Manama na ágpangadapán yu.
55 Asal ándà kó pa ikasóddór kandin. Ikasóddórra kandin. Atin ka kumagiya
na ándà a ikasóddór kandin, bulalónna iring ákniyu. Asal ikasóddórra gó
kandin, asta ágbánnalán ku tô mga kagi din kanak.
56 Idayawan tô ámmà yu na si Abraham su kitanán din tô kadunggù ku.
Igkita a i Abraham, asta idayawan dán sikandin.”
57 Igkagi tô mga Judio, na mà dan, “Ándà pa dunggù ka kaliman (50) tô idad
nu. Igpamánnu nu ka kakita ki Abraham?”
58 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô ándà pa
kamanubù si Abraham, duwánnad taganà.”
59 Purisu igpampudut dan ka mga batu ébô timbagán dan asta matayan dan
sikandin. Asal si Jesus igukit tun ta marapung manubù, asta igluwà sikandin
tikud tun ta templo.

9

Ikakita tô bólóg

1 Na, tô igluwà si Jesus tikud tun ta templo, igkita din tô sábbad bólóg tikud
tun ta kapamasusu kandin.
2 Iginsà tô mga disipulu i Jesus, na mà dan, “Sir, sadan tô ikému ka salà na
gunayan ibólóg ni manubù ni tikud tun ta kapamasusu kandin? Sikandin tô
ikému ka salà, ó tô ámmà asta tô innà din?”
3 Igtaba si Jesus, na mà din, “Ibólóg sikandin ánnà tingód katô salà din. Ánnà
pagsik tingód katô salà katô ámmà asta katô innà din. Asal ibólóg sikandin ébô
ukit kandin pakitanán tô katulusan ka Manama.
4 Dalám ka duwán pa álló, kailangan lumun ta tô kakalyag ka Manama na
igpapid kanak, su ándà manubù na makalumu ka dukilám.
5 Róggun na góddô a nit banuwa, sakán tô ágtikudan katô kappawaan tun ta
pusung ka mga manubù nit banuwa.”
6 Pángnga igkagi si Jesus, igiláb sikandin tun ta tanà, igbalát din tô ngingi
din tun ta tanà, asta igpólét din tun ta mata katô bólóg.

‡ **8:48** 8:48 Tô bánnal mga Judio igbuyas katô mga taga Samaria su tô mga taga Samaria ánnà bánnal Judio, su mestiso sikandan.

7 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sadun ka tun ta ranó na ágngadanan Siloe, asta
dappug ka.” (Tô kóbadan ka Siloe, tô gó tô kagi “igpapid.”)
Purisu igsadun tô bólóg, asta igdappug sikandin. Tô iglónód sikandin,
ikakita dán sikandin.
8 Isalábbuan tô mga simbalé din asta tô mga manubù na igkita kandin na
ágpalimus dángngan, asta igpénsaé dan, na mà dan, “Sikandin tô marag gunsad
asta ágpalimus?”
9 Duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, “Sikandin gó.”
Asal duwán duma mga manubù na igkagi, na mà dan, “Ánnà sikandin, asal
tô bónnóng din iring katô bólóg.”
Asal igkagi sikandin, na mà din, “Sakán gó!”
10 Iginsà sikandan, na mà dan, “Igpamánnu na ikakita kad?”
11 Igtaba sikandin, na mà din, “Duwán sábbad manubù na ágngadanan ki
Jesus na igiláb tun ta tanà, igbalát din tô ngingi din tun ta tanà, igpólét din tun
ta mata ku, asta igpasadunna ikandin tun ta Siloe ébô dumappugga. Purisu
igsadunna, asta tô igdappugga, ikakita ad.”
12 Iginsà sikandan, na mà dan, “Ánda sikandin?”
Igtaba tô manubù, na mà din, “Taman. Ándà sóddór ku.”

Iginsà tô mga Pariseo tingód katô bólóg na ikakita dán

13 Na, igpid dan tun ta mga Pariseo tô bólóg na ikakita dán.
14 Álló ka kapaginawa ka mga Judio tô igbalát si Jesus katô ngingi din tun
ta tanà, asta tô igpabákka din tô mata katô bólóg.
15 Iginsà puman tô mga Pariseo kandin ka igpamánnu na ikakita dán
sikandin. Igulit sikandin, na mà din, “Igpólét din tô libutà tun ta mata ku,
asta igdappugga. Purisu ikakita ad.”
16 Na, duwán mga Pariseo na igkagi tingód ki Jesus, na mà dan, “Ándà
sikandin papiddi ka Manama, su masalà-salà sikandin.”
Asal duwán ássa mga manubù na igkagi, na mà dan, “Atin ka masalà-salà
sikandin, dì sikandin makalumu katô mga kasalábbuan iring katô iglumu
din.”
Igpassa-assaé tô panámdám dan tingód ki Jesus.
17 Purisu iginsà puman sikandan katô bólóg na ikakita dán, na mà dan, “Su
áknikó mata tô igpabákka din, ándin tô áknikó panámdám tingód kandin?”
Igtaba sikandin, na mà din, “Propeta gó sikandin.”
18 Ándà bánnal tô mga pangulu ka Judio na bólóg sikandin dángngan asta
ikakita dán sikandin. Purisu igpakangé dan tô ámmà din asta tô innà din.
19 Iginsà tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Batà yu ni manubù ni?
Bólóg sikandin tikud tun ta kapamasusu kandin? Igpamánnu na ikakita dán
sikandin?”
20 Igtaba tô ámmà asta tô innà din, na mà dan, “Isóddóran dé na sikandin
gó tô batà dé, asta isóddóran dé na bólóg sikandin tikud tun ta kapamasusu
kandin.
21 Asal ándà dé kasóddóri ka igpamánnu na ikakita dán sikandin. Ándà dé
pagsik kasóddóri ka sadan tô igpabákka katô mata din. Asal madigár insaán
yu tô batà dé, su dakál dán sikandin. Sikandin gó tô makataba katô mga insà
yu.”
22 Tô gó tô igkagi katô ámmà asta tô innà din, su imáddangan dan katô mga
pangulu ka Judio. Tô mga pangulu ka Judio taganà dán igpasábbadé na dì
pahun tun ta simbaan tô manubù na kumagi na si Jesus tô Mesiyas.
23 Purisu igkagi tô ámmà asta tô innà din, na mà dan, “Dakál dán tô batà dé.
Madigár ka insaán yu sikandin.”

24 Purisu igpakangé dan puman tô bólóg na ikakita dán, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Na, tandô kad tun ta saruwan ka Manama na bánnal tô kagin nu. Isóddóran dé na masalà-salà manubù sikandin.”
25 Igtaba tô manubù, na mà din, “Ándà ku kasóddóri ka bánnal ó ánnà bánnal na masalà-salà sikandin. Asal sábbad dád tô isóddóran ku, agad bólógga dángngan, pakakita ad áknganni.”
26 Igkagi sikandan, na mà dan, “Ándin tô iglumu din áknikó? Igpamánnu din ka kapabákka katô mata nu?”
27 Igtaba sikandin, na mà din, “Tô gó tô taganà ku igulit ákniyu géna, asal ándà kó paminág kanak. Manan ka malyag kó maminág puman? Malyag kó imun pagsik na mga disipulu din?”
28 Igbuyas dan kandin, na mà dan, “Sikuna tô kandin disipulu, asal sikami tô mga disipulu i Moises.
29 Isóddóran dé na si Moises tô igsugù ka Manama. Asal tô manubù tô, ándà dé kasóddóri ka ánda é igtikudan din.”
30 Igkagi tô bólóg na ikakita dán, na mà din, “Isalábbuanna ákniyu! Agad igpabákka sikandin kani mata ku, asal ándà yu pa kasóddóri ka ánda é igtikudan din.
31 Isóddóran ta na dì ágtabangan ka Manama tô masalà-salà. Asal tô manubù na ágpangadap ka Manama asta ágbánnal katô kakalyag din, tô gó tô ágtabangan ka Manama.
32 Tikud tun ta katigkanayan kani banuwa, ándà palang manubù na isóddóran ta na ikapabákka ka mata ka bólóg tikud tun ta kapamasusu kandin.
33 Atin ka ándà sikandin papiddi ka Manama, ándà palang kasalábbuan na ágkalumu din.”
34 Igkagi sikandan, na mà dan, “Tô imanubù ka, masalà-salà kad. Purisu dì mému ka sikuna tô tuminurù áknami.”
Pángnga igkagi dan kani, igpéwà dan sikandin tikud tun ta simbaan.

Tô mga manubù na ándà pa ikakita katô kabánnalan

35 Na, tô igdinág si Jesus na igpéwà tikud tun ta simbaan tô bólóg na ikakita dán, igpamasak si Jesus kandin. Tô igkita sikandin, iginsà si Jesus, na mà din, “Igpamaké ka katô Igpamanubù?”
36 Igtaba sikandin, na mà din, “Sir, ulitiya ka sadan sikandin ébô mamakéya kandin.”
37 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igkita nud tô Igpamanubù, su sakán gó sikandin na ágtóngkô áknikó.”
38 Igkagi tô manubù, na mà din, “Áglangngagán, igpamakéyad gó.”
Na, igpangadap sikandin ki Jesus.
39 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igpapidda kannun ébô pakitanán ku tô tun dalám katô pusung ka langun manubù nit banuwa. Tô mga manubù na iring na bólóg su ándà dan pa ikakita katô kabánnalan, tô gó tô tabangan ku ébô makakita dan. Asal tô mga manubù na kéman dan ka ikakita dan katô kabánnalan, tô gó tô pakitanán ku na iring dan na bólóg.”
40 Duwán mga Pariseo madani tun ki Jesus na igdinág katô igkagi din, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Bólóg ké pagsik?”
41 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka iring kó na bólóg, mému pasinsiyaan ka Manama tô salà yu. Asal su mà kagi ikakita kó, duwán pa salà yu.”

10

Tô taradóppón asta mga karnero din

1 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù
na dì gukit tun ta sállat ka koral ka mga karnero asal ágsalapó katô koral, tô gó
tô takón ó tulisan.*
2 Asal tô manubù na gukit tun ta sállat, tô gó tô taradóppón ka karnero.
3 Sikandin tô ágpókéan katô tarabanté ka sállat. Tô mga karnero din tun
dalám, tô gó tô ágkanayad ka kagi katô taradóppón. Ágtawarán din tô mga
ngadan dan, asta ágpatákkássán din tô mga karnero tun ta luwà.
4 Atin ka ágpatákkássán din tô mga karnero tun ta luwà, ágpanó sikandin
tun tóna katô mga karnero, asta ágtákkás tô mga karnero kandin, su ágkanayad
dan katô kagi din.
5 Asal dì ágtákkás tô mga karnero katô ássa manubù. Ágpalaguy tô mga
karnero tikud tun kandin, su ándà dan kanayad katô kagi ka duma manubù.”
6 Tô gó tô panunggiringan na igulit i Jesus kandan, asal ándà dan kagpátti
ka ándin tô kóbadan.

Si Jesus tô Madigár Taradóppón

7 Purisu igkagi puman si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu.
Iringnga ka sállat tun ta koral ka mga karnero.
8 Tô mga manubù na ikóna kanak, tô gó tô iring na takón ó tulisan. Purisu
ándà dan paminággi katô mga karnero.
9 Iringnga na sállat. Atin ka gukit tô manubù dini kanak, ándà makadadat
kandin. Iring sikandin na karnero na ágpanó-panó tun dalám ka koral, asta
tun ta luwà ébô makakan.
10 Ágsadun tô takón tun ta koral ébô tumakó, mimmaté, asta lumumu
ka madat. Asal igsadunna dini ébô mággéya katô kantayan tun ta langun
manubù, asta dì dan kakulangan.
11 “Iringnga na madigár taradóppón ka karnero. Tô madigár taradóppón ka
karnero, tô gó tô ágtaganà agad maté para katô mga karnero din.†
12 Asal tô taradóppón na ágtandanan, ánnà sikandin tô tigatun katô karnero,
asta ánnà sikandin tô bánnal taradóppón katô karnero. Atin ka ágkitanán din
tô asu ka kabánnássan na ágngadanan lobo, malaguy sikandin, asta tananan
din tô mga karnero. Purisu dawin katô asu ka kabánnássan tô mga karnero,
asta pasállabé tô duma mga karnero.
13 Ágpalaguy tô taradóppón na ágtandanan su ánnà sikandin tô tigatun, asta
dì din ágginawaan tô mga karnero na ágdóppónan din.
14-15 Iringnga na madigár taradóppón ka karnero. Isóddóranna katô Ámmà
ku, asta isóddóran ku sikandin. Iring kanan tô mga sakup ku, su isóddóran
ku sikandan, asta isóddóranna ikandan. Mému ka matayanna para katô mga
manubù na pasakup kanak.
16 Duwán pa duma mga karnero na ándà pa pasakup kanak. Kailangan
sakupán ku pagsik sikandan, asta maminág dan kanak. Purisu mému dan
na sábbad grupo, asta sábbad dád tô taradóppón dan.‡
17 “Dakál tô ginawa katô Ámmà ku kanak, su mému ka matayanna ébô
mantéya puman.
18 Ándà manubù na ágpirit kanak, asal tikud tun ta kanak kakalyag, mému
ka matayanna. Duwán katulusan ku na mémuwa maté, asta duwán katulusan
ku na mémuwa manté puman, su tô gó tô gunayan na igpapidda katô Ámmà
ku.”
19 Igpapulé puman tô mga Judio tingód katô igkagi i Jesus.

---

* **10:1** 10:1 Igulit si Jesus kani panunggiringan tingód ka mga sakup din, asta tingód ka kadóppón din kandan. † **10:11** 10:11 Ahaán tô Isaias 40:11. ‡ **10:16** 10:16 Ahaán tô Isaias 56:8.

20 Duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, “Igahuwan sikandin ka
madat espiritu. Ágkangulág sikandin. Yakó ágpaminág kandin.”
21 Asal duwán duma mga manubù na igkagi, na mà dan, “Atin ka igahuwan
sikandin ka madat espiritu, ánnà iring kani tô ágkagin din, su tuu madigár tô
igkagi din. Tô manubù na gahuwan ka madat espiritu dì makapabákka ka
mata ka bólóg.”

Ándà pamaké tô mga Judio ki Jesus

22 Na, igdunggù dán tô álló ka kalimudan na ágkasampáttan dan tô kapiyà
katô templo tun ta Jerusalem sayyan.
23 Tô gó tô magánnó timpo, asta igpanó-panó si Jesus tun ta gállunganan tun
ta templo na ágngadanan Balkon i Solomon.
24 Igpadani tô mga pangulu ka Judio tun ki Jesus, asta igkagi sikandan, na
mà dan, “Manan ka dì ka pénagpát áknami? Atin ka sikuna tô Mesiyas, patayyó
nu áknami.”
25 Igtaba si Jesus, na mà din, “Taganà ku igulit ákniyu, asal dì kó ágpamaké
kanak. Áglumun ku tô mga kasalábbuan su igpapidda katô Ámmà ku, asta tô gó
tô pasóddór ákniyu ka sadanna.
26 Asal dì kó ágpamaké, su ándà kó pasakup tun ta mga karnero ku.
27 Ágpaminág tô mga karnero ku katô kagi ku, ágkasóddóran ku sikandan,
asta ágtákkás dan kanak.
28 Ágbággén ku kandan tô kantayan na ándà ágtamanán, asta dì dan dung-
guan ka kamatayan. Ándà palang makagó kandan tikud dini kanak.
29 Ámmà ku tô igbággé kandan kanak, asta sikandin tô tuu pa matulus ka
tandingán katô langun. Purisu ándà palang makagó kandan tikud tun ta
Ámmà ku.
30 Sakán asta tô Ámmà ku sábbad dád.”
31 Purisu igpampudut puman tô mga pangulu ka Judio ka mga batu ébô
timbagán dan si Jesus.
32 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Marapung tô madigár iglumu ku na igkita
yu na igpalumu katô Ámmà ku ukit kanak. Ándin tô iglumu ku na gunayan
matayanna ikiyu?”
33 Igtaba tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Timbagán dé sikuna ka batu
ánnà su iglumu ka katô mga madigár, asal su duwán salà nu tun ta Manama.
Agad manubù ka dád, asal igkagi ka na Manama ka.”
34 Igkagi si Jesus, na mà din, “Isóddóran yu basì na duwán kagi ka Manama
na igsulat sayyan na igtawar din tô mga manubù na mga manama.§
35 Na, dì mému ka palinán tô kagi ka Manama na igsulat sayyan. Purisu su
tô mga manubù na igpapid din sayyan igtawar din na mga manama,
36 kéman yu ka duwán salà ku tun ta Manama tingód katô igkagi ku na sakán
tô Batà ka Manama, su igsalinna ikandin, asta igpapidda ikandin kannun ta
mga manubù nit banuwa.
37 Atin ka ánnà tikud tun ta Manama tô áglumun ku, yakó ágpamaké kanak.
38 Atin ka tô gó tô áglumun ku, agad dì kó ágpamaké kanak, asal pamaké kó ka
Manama tingód katô áglumun ku, asta kasóddóran yu na dini kanak tô Ámmà
ku, asta tunna ta Ámmà ku.”
39 Na, mámmát dan pád puman ki Jesus, asal ikaluwà sikandin tikud tun
kandan.

Igtalipag si Jesus tun ta Wayig ka Jordan

§ **10:34** 10:34 Ahaán tô Salmo 82:6.

40 Na, igpanó si Jesus tikud tun ta Jerusalem, asta igtalipag sikandin tun
ta Wayig ka Jordan. Igsadun sikandin tun ta lugar na ágbunyagan i Juan na
Tarabunyag dángngan, asta dutun sikandin igóddô.
41 Marapung tô mga manubù na igsadun tun kandin, su igkagi sikandan,
na mà dan, "Ándà kasalábbuan na iglumu i Juan na Tarabunyag, asal bánnal
tô langun na igkagi i Juan tingód ki Jesus."
42 Na, marapung tô mga manubù na igpamaké ki Jesus.

11

Inaté si Lazaro

1 Na, duwán ibógókan manubù na ágngadanan ki Lazaro. Igóddô sikandin
tun ta Betania duma katô duwa tábbé din na si Maria asta si Marta.
2 Si Maria tô igbusbus ka pamammut tun ta paa katô Áglangngagán, asta
igpunasan din katô mallayat ulu din. Ibógókan tô tábbé dan na si Lazaro.
3 Purisu duwán manubù na igpapid dan tun ki Jesus ébô kumagi, na mà din,
"Sir, ibógókan tô ágginawaan nu."
4 Tô igdinág si Jesus katô kagi din, igkagi sikandin, na mà din, "Ibógókan
si Lazaro ánnà ébô maté, asal ébô durungán tô Manama, asta ukit kani
durungánna na Batà ka Manama."
5 Agad ágginawaan i Jesus si Marta, si Maria asta si Lazaro,
6 asal tô igdinág si Jesus na ibógókan si Lazaro, ándà pa sikandin sadun
dalám ka duwa álló.
7 Pángnga ka duwa álló, igkagi si Jesus katô mga disipulu din, na mà din,
"Lumónód ki tun ta probinsya ka Judea."
8 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, "Sir, duwán mga pangulu ka Judio
na malyag pa tumimbag áknikó ka batu. Purisu madigár ka dì ka pa lumónód."
9 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ágsánnang tô álló ka sapulù duwa (12) oras kada
álló. Purisu ka manó tô manubù ka álló, dì sikandin makadugsù, su ágsánnang
tô álló nit banuwa.
10 Asal ka manó tô manubù ka dukilám, makadugsù sikandin, su ándà dán
álló."*
11 Na, igkagi si Jesus, na mà din, "Igtudug dán tô rarak ta na si Lazaro.
Purisu madunna ébô ánnón ku sikandin."
12 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, "Áglangngagán, atin ka igtudug dád
si Lazaro, kóliannù sikandin."
13 Tô gó tô igkagi dan su kéman dan ka igpaginawa asta igtudug dád si
Lazaro. Asal tô igkagi i Jesus tingód katô kamatayan i Lazaro.
14 Purisu igpatayyó si Jesus igkagi, na mà din, "Inaté dán si Lazaro.
15 Tingód ákniyu, idayawanna na ándà a diyan ébô mamaké kó. Na, madun
ki tun kandin."
16 Na, si Tomas na ágngadanan pagsik Dáppi, igkagi sikandin katô duma mga
disipulu, na mà din, "Mákkás ki pagsik katô Áglangngagán agad matayan ki
duma kandin."

Si Jesus tô ágbággé ka kantayan

17 Na, tô igdunggù si Jesus tun ta Betania, duwán igulit kandin na inappatan
dán si Lazaro iglábbáng.
18 Tô lunsud ka Betania madani tun ta Jerusalem, iring na mga tállu
kilometro tô kadiyù.

---

* **11:10** 11:10 Tô gó tô panunggiringan na igulit i Jesus ébô kasóddóran dan na duwán lumun din tun ta Judea, asta ándà makabalabag kandin.

19 Purisu marapung tô mga Judio na taga Jerusalem na igsadun tun ki
Marta asta ki Maria ébô mórór† kandan tingód katô tábbé dan na inaté.
20 Tô igdinág si Marta na igdunggù dán si Jesus, igsumar si Marta kandin.
Asal igóddô dád tô adi din na si Maria tun ta balé.
21 Tô igkita si Marta ki Jesus, igkagi sikandin, na mà din, "Áglangngagán, atin
ka kannun ka, dì pád maté tô tábbé ku.
22 Agad inaté dán sikandin, asal isóddóran ku na agad ándin tô pamuyuán
nu katô Manama, tô gó tô bággén din áknikó."
23 Igkagi si Jesus, na mà din, "Manté puman tô tábbé nu."
24 Igkagi si Marta, na mà din, "Isóddóran ku na manté puman sikandin tun
ta tapuri álló ka antén puman ka Manama tô mga inaté."‡
25 Igkagi si Jesus, na mà din, "Sakán tô ganté ka mga inaté. Sakán tô ágbággé
ka kantayan. Agad maté tô manubù na igpamaké kanak, asal manté puman
sikandin.
26 Atin ka mamaké kanak tô manubù na manté pa, dì gó sikandin dung-
guan ka kamatayan. Ágbánnal ka kani?"
27 Igtaba si Marta, na mà din, "Óó, Áglangngagán. Ágbánnalla na sikuna tô
Mesiyas. Sikuna tô Batà ka Manama na igpapid din kannun ta mga manubù
nit banuwa."

Igsággó si Jesus

28 Na, pángnga igkagi si Marta, igulì sikandin ébô kangén din tô adi din na
si Maria. Igkagi si Marta na ándà duma manubù na ikadinág, na mà din,
"Igdunggù dán tô Taratinurù, asta igpakangé ka ikandin."
29 Na, tô igdinág si Maria katô kagi i Marta, sékót sikandin igtindág, asta
igsadun sikandin tun ki Jesus.
30 Na, ándà pa dunggù si Jesus tun ta lunsud, su dutun pa sikandin ta lugar
na igsumaran i Marta kandin.
31 Na, tô mga Judio na igórór ki Maria tun ta balé, tô igkita dan na igpanó
si Maria tikud tun ta balé, igtalundug dan, su kéman dan ka madun si Maria
tun ta lábbáng ébô sumággó sikandin.
32 Asal tô igdunggù si Maria tun ki Jesus, iglingkóód asta igkagi sikandin,
na mà din, "Áglangngagán, atin ka kannun ka, dì pád maté tô tábbé ku."
33 Na, tô igkita si Jesus na igsággó si Maria asta tô langun Judio na igtákkás
kandin, ikálláng tô pusung i Jesus, asta iranu sikandin.
34 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ánda tô iglábbángngan kandin?"
Igkagi sikandan, na mà dan, "Áglangngagán, tákkás ka áknami."
35 Igsággó si Jesus.
36 Purisu igkagi tô mga Judio, na mà dan, "Tuu dakál tô ginawa din katô
inaté!"
37 Asal duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, "Sikandin tô ikapabákka
ka mata ka bólóg. Atin ka kannun sikandin, dì pád maté si Lazaro."

Iganté i Jesus si Lazaro

38 Na, tô igdunggù si Jesus tun ta lábbáng, ikálláng puman tô pusung din.
Takub tô iglábbángngan ki Lazaro, asta duwán dakál batu na igsagpáng katô
takub.
39 Igkagi si Jesus, na mà din, "Iwà yu tô batu."
Asal igkagi tô tábbé katô inaté na si Marta, na mà din, "Áglangngagán, imawù
dán sikandin, su inappatan dán sikandin iglábbáng."

† **11:19** 11:19 Mórór, ó paghupay. ‡ **11:24** 11:24 Ahaán tô Daniel 12:2.

40 Igkagi si Jesus ki Marta, na mà din, “Taganà a igkagi áknikó na atin ka
mamaké ka kanak, duwán kitanán nu na makapabantug katô Manama.”
41 Na, igiwà dan tô batu na igsagpáng katô takub. Iglangngag si Jesus, asta
igdasal sikandin, na mà din, “Ámmà, ágpasalamatta su igdinág nu tô igpamuyù
ku áknikó.
42 Isóddóran ku na inalayunna ikuna ágpaminággán. Asal igdasalla áknikó
para katô duma mga manubù kannun, su kakalyag ku na mánnal dan na
sikuna tô igpapid kanak.”
43 Pángnga igdasal si Jesus, igtawar sikandin ka mabákkár, na mà din,
“Lazaro, luwà ka!”
44 Na, igluwà si Lazaro na inanté puman. Itángngás pa tô lawa din ka
mapputì óggét, agad paa din asta bállad. Duwán panyù na igtángngás katô
báttuk din. Igkagi si Jesus, na mà din, “Akasi yu sikandin ébô makapanó.”

Plano na matayan si Jesus
Juan 11:45-57; Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luc 22:1-2

45 Na, marapung tô mga Judio na igtákkás ki Maria tun ta lábbáng. Tô igkita
dan katô kasalábbuan na iglumu i Jesus, igpamaké dan kandin.
46 Asal duwán ássa mga Judio na igsadun tun ta mga Pariseo, asta igulit dan
tingód katô iglumu i Jesus.
47 Purisu tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga Pariseo,
igpalimud dan tô langun duma dan na mga konseyal ka Judio, asta igkagi
sikandan, na mà dan, “Ándin tô lumun ta kani manubù ni? Su marapung tô
kasalábbuan na áglumun din.
48 Atin ka dì ki sumapad kandin, tô langun Judio mamaké kandin. Purisu
madun dini tô mga sundalo ka Roma ébô dadattan tô templo ta, asta matayan
ki langun na mga Judio.”
49 Asal duwán sábbad manubù tun kandan na ágngadanan ki Caifas, asta
inému sikandin na tuu mallayat ka pangulu ka templo tô ámmé tô. Igkagi
sikandin, na mà din, “Kulang tô panámdám yu.
50 Ándà yu basì kasóddóri na madigár ka sábbad dád tô manubù na maté ébô
duwán bullas katô mga Judio asta dì ki matayan.”
51 Na, ánnà tikud tun ta panámdám i Caifas tô igkagi din. Asal su sikandin tô
tuu mallayat ka pangulu ka templo tô ámmé tô, igpakagi sikandin ka Manama
na matuman matayan si Jesus para katô mga Judio.
52 Ánnà dád para katô mga Judio, asal para katô langun manubù na limudán
ka Manama, asta imun din na mga gabatà din, agad ánda é góddóan dan.
53 Na, tikud katô álló tô, marag dan ágplano na matayan si Jesus.
54 Purisu igsódô si Jesus ka kapanó-panó din tun ta mga lunsud ka Judio.
Asal igsadun sikandin tun ta lunsud ka Efraim na madani tun ta disyerto.
Igóddô si Jesus dutun asta tô mga disipulu din.
55 Na, masig dán dumunggù tô kalimudan ka mga Judio na ágngadanan na
Kalimudan Ka Kalabé. Tô ándà pa dunggù tô álló ka kalimudan, marapung
tô mga manubù na igsadun tun ta Jerusalem tikud tun ta duma mga lunsud
ébô tumanán dan tô ágkémun ka Judio tingód ka kalinis.
56 Tô ilimud dan tun ta templo, igpamasak dan ki Jesus, asta igpénsaé dan,
na mà dan, “Ándin tô ákniyu panámdám? Mapil sikandin tun ta kalimudan, ó
dì?”
57 Taganà dán igsugù tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga
Pariseo na kailangan ulitán kandan ka ánda si Jesus ébô ámmáttán dan
sikandin.

12

Igbusbusan si Jesus ka pamammut
Juan 12:1-8; Mat 26:6-13; Mar 14:3-9

1 Na, tô ánnám dád man álló tô ándà pa dunggù tô Kalimudan Ka Kalabé,
igsadun si Jesus tun ta Betania. Tô gó tô lunsud na góddóan i Lazaro na iganté
puman i Jesus.
2 Tô igdunggù si Jesus, igóméngan dan sikandin ka ágkannán. Si Marta tô
igbuwat, asta si Lazaro tô sábbad katô mga kadumaan i Jesus na igkan.
3 Si Maria igpid katô mga tángngà ka litro ka pamammut na ágngadanan na
nardo na dakál é lagà. Tô gó tô igbusbus din tun ta paa i Jesus, asta igpunasan
din katô mallayat ulu din. Imammutan tô langun manubù tun ta balé.
4 Na, tô disipulu i Jesus na pammát kandin na si Judas Iscariote, igkagi
sikandin, na mà din,
5 "Madigár pád ka barigyaán yan ka tállu gatus (300) abuk ka salapì na
denario ébô bággén tun ta mga ágkayù-ayuan."
6 Tô gó tô igkagi i Judas na ánnà tingód katô kédu din katô mga manubù
na ágkayù-ayuan, asal su takón sikandin, asta marag din ágkangén tô salapì na
igsarig kandin katô langun dan.
7 Igkagi si Jesus, na mà din, "Pabayà nu sikandin. Tô gó tô iglumu din ébô
pataganaánna ikandin ka kalábbáng kanak.
8 Inalayun duwán mga ágkayù-ayuan na mému yu tabangan. Asal diya
móddô dini ákniyu ka ándà ágtamanán."

Plano na matayan si Lazaro

9 Na, marapung tô mga Judio na igdinág na tun ta Betania si Jesus. Purisu
igsadun dan. Agad igpamasak dan ki Jesus, asal kakalyag dan pagsik na
kumita ki Lazaro na iganté puman i Jesus.
10 Purisu igplano tô mallayat ka mga pangulu ka templo na matayan dan
pagsik si Lazaro,
11 su tingód katô kanté puman i Jesus kandin, marapung tô mga Judio na
igsódô ágtákkás katô mallayat ka mga pangulu ka templo, asta igpamaké dan
dán ki Jesus.

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem
Juan 12:12-19; Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luc 19:28-40

12 Na, pagkasimag, igdinág tô marapung manubù na igapil katô kalimudan
na masig dán dumunggù si Jesus tun ta Jerusalem.
13 Purisu igpid dan tô mga daun ka palmera na igtampád dan,* asta
igsumar dan si Jesus. Igullaó dan, na mà dan, "Durungán ta tô Áglangngagán!
Durungán ta tô igpapid katô Áglangngagán, su sikandin tô Harì katô langun ta
na mga rubbad i Israel!"†
14 Na, igpakangé i Jesus tô nati katô asno,‡ asta tô gó tô igsakayan din.
Purisu igtuman din ni tandô na igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan,
15 "Na, tô langun yu na mga taga Sion,§ yakó ágkamáddangan, su dumunggù
dán tô harì yu na ágsaké katô nati ka asno!"*
16 Na, tô álló tô, ándà pa ikagpát tô mga disipulu din ka ándin tô kóbadan katô
ilumu. Asal pángnga ibatun si Jesus tun ta langit, isampáttan dan na tô gó tô
tandô na igsulat tingód kandin sayyan asta ituman dán kandin.

---

* **12:13** 12:13a Tô gó é ágkémun dan ka tanggapán dan tô manubù na imun harì. † **12:13** 12:13b Ahaán tô Salmo 118:25-26; Sofonias 3:15. ‡ **12:14** 12:14 Tô asno iring na kudà. § **12:15** 12:15a Sion tô ássa ngadan katô lunsud ka Jerusalem. * **12:15** 12:15b Zacarias 9:9.

17 Na, marapung tô mga manubù na igkita katô kapaluwà i Jesus ki Lazaro
tikud tun ta lábbáng, asta katô kanté din puman kandin. Igulit dan katô duma
mga manubù.
18 Purisu marapung tô mga manubù na igsumar ki Jesus, su igdinág dan tô
tingód katô kasalábbuan na iglumu din.
19 Igpatóngkóé tô mga Pariseo, na mà dan, “Italu kid ikandin, su tô langun
manubù nit banuwa igtákkás dán kandin.”

Kakalyag katô mga Griego na kumita ki Jesus

20 Na, duwán pagsik mga Griego na igsadun tun ta Jerusalem ébô man-
gadap dan dalám ka kalimudan.
21 Igpadani dan tun ki Felipe na taga Betsaida na sakup ka probinsya ka
Galilea. Igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, kakalyag dé na kumita ké ki Jesus.”
22 Purisu igulit si Felipe ki Andres tingód katô kakalyag katô mga Griego,
asta igsadun dan tun ki Jesus ébô mulit kandin.
23 Igkagi si Jesus, na mà din, “Masig dán dumunggù tô álló na pabantugánna
na Igpamanubù.
24 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ándà pulusán katô bánnì ka dì pamulan
asta lábbángngán tun ta tanà. Atin ka lábbángngán tô bánnì asta tumubù, muuy
ka marapung.
25 Tô manubù na áglággád katô kantayan din nit banuwa, kandaan
sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán. Asal tô manubù na dì áglággád katô
kantayan din nit banuwa, bággayan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán.
26 Tô manubù na ágbánnal kanak kailangan tumákkás kanak, su agad ka
ánda a, dutun pagsik sikandin. Tô manubù na ágbánnal kanak, tô gó tô
pabantugán katô Ámmà ku.”

Igkagi si Jesus tingód katô kamatayan din

27 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Ágkasasówa. Pamánnuwa? Diya mamuyù
katô Ámmà ku na paluwaánna ikandin tikud tun ta kahirapan na dumunggù
dán kanak, su tô gó tô gunayan katô kasadun ku dini ébô tiisán ku ni timpo
ka kahirapan.”
28 Na, igdasal si Jesus, na mà din, “Ámmà, pakita nu tô katulusan nu.”
Na, igdinág dan tô kagi tikud tun ta langit, na, “Taganà kud igpakita, asta
umanán ku pakitanán puman.”
29 Tô mga manubù na ikadinág katô kagi, kéman dan ka ágkilat. Igkagi tô
duma mga manubù, na mà dan, “Duwán panaligan na igkagi kandin.”
30 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ánnà para kanak tô kagi na igdinág yu, asal
para ákniyu.
31 Tikud áknganni, ruudan ka Manama tô langun manubù nit banuwa.
Talun ka Manama si Maibuyan na pangulu kani banuwa.
32 Asal ka tayónna tikud tun ta bówwó ka tanà, papadanin ku tô langun
manubù dini kanak.”
33 Ukit katô igkagi i Jesus, igpasóddór din ka ándin tô kapókit katô ka-
matayan din.
34 Asal igkagi tô ilimud mga manubù, na mà dan, “Mà katô kagi ka
Manama na igbasa áknami na ándà kun ágtamanán katô pagpangulu katô
Mesiyas.† Manan ka igkagi nu na kailangan tayón tô Igpamanubù? Sadan
tô Igpamanubù?”

† **12:34** 12:34 Ahaán tô Isaias 9:7.

35 Igkagi si Jesus, na mà din, “Dì dán madugé dumuma ákniyu tô ágtikudan
katô kappawaan. Purisu kailangan dumuma kó katô kappawaan ébô dì kó
kasabban ka kangittángngan. Tô manubù na ágpanó tun ta kangittángngan dì
makasóddór ka ánda tô ágsadunan din.
36 Purisu dalám ka duwán pa kappawaan dini ákniyu, kailangan mamaké
kó katô kappawaan ébô imun kó na mga sakup katô kappawaan.”

Ándà pamaké tô mga Judio

Na, pángnga igkagi si Jesus, igpanó sikandin, asta ándà dan dán kitayi.
37 Agad igkita tô mga manubù katô marapung mga kasalábbuan na iglumu
i Jesus, asal ándà dan pamaké kandin.
38 Purisu ituman tô igkagi katô propeta sayyan na si Isaias, na mà din,
“Áglangngagán, agad igpakita nu na duwán katulusan nu, asal ándà manubù
na ágbánnal katô ágtinuruán dé.”‡
39 Purisu dì dan makapamaké, su igkagi pagsik si Isaias, na mà din,
40 “Purisu pabólógán ka Manama tô mata dan ébô dì dan makakita katô
kabánnalan. Patággasán ka Manama tô pusung dan ébô dì dan mak-
agpát, asta dì dan tumákkás katô Manama ébô katabangan dan.”§
41 Tô gó tô igkagi i Isaias sayyan, su igkita din tô séllaán i Jesus. Purisu igulit
si Isaias tingód kandin.

Mga manubù na igbulun katô kapamaké dan

42 Na, marapung tô mga manubù na igpamaké ki Jesus, asta duwán mga
pangulu ka Judio na igpamaké. Asal igbulun dan tô kapamaké dan ébô dì
dan péwaán katô mga Pariseo tikud tun ta simbaan ka Judio.
43 Talón dan su tuu pa kakalyag dan tô durung katô duma mga manubù ka
tandingán katô durung ka Manama kandan.

Gulit si Jesus ka kagi katô Ámmà din

44 Na, igkagi si Jesus ka mabákkár, na mà din, “Tô manubù na ágpamaké
kanak, ánnà sakán dád tô ágpamakén din, asal ágpamakén din pagsik tô igpapid
kanak.
45 Tô manubù na igkita kanak, tô gó tô igkita pagsik katô igpapid kanak.
46 Sakán tô kappawaan na igsadun nit banuwa ébô tô manubù na mamaké
kanak dì móddô tun ta kangittángngan.
47 Tô manubù na igdinág katô ágtinuruán ku, asal dì ágtuman, ánnà sakán
tô rumuud kandin. Igpapidda dini ánnà ébô rumuud katô mga manubù nit
banuwa, asal ébô tumábbussa katô mga manubù.
48 Tô manubù na méllé kanak, asta dì tumuman katô ágtinuruán ku, tô gó tô
supakan tun ta tapuri álló ukit katô ágtinuruán ku na ándà din tumani.
49 Ánnà tikud kanak tô igtinurù ku, asal tô Ámmà ku na igpapid kanak,
sikandin tô igsugù ka ándin tô ágkagin asta ágtinuruán ku.
50 Isóddóran ku na tô sugù katô Ámmà ku tô ágtikudan katô kantayan na ándà
ágtamanán. Purisu gulitán ku tô kagi na igsugù katô Ámmà ku kanak.”

13

Igurasan i Jesus tô paa katô mga disipulu din

1 Na, tô ándà pa dunggù tô álló ka Kalimudan Ka Kalabé, taganà dán
isóddóran i Jesus na masig dán tumanan sikandin kani banuwa ébô mulì

‡ **12:38** 12:38 Isaias 53:1; Roma 10:16. § **12:40** 12:40 Isaias 6:10.

sikandin tun ta Ámmà din. Ágginawaan din tô mga disipulu din nit banuwa, asta igginawaan din sikandan sippang tun ta kamatayan din.
2 Na, tô igiyambung dan, dutun si Judas Iscariote na batà i Simon na taganà
dán igsutsutan i Maibuyan na pammáttán din si Jesus.
3 Isóddóran dán i Jesus na igbággé ka Manama kandin tô pagpangulu ka
langun, asta isóddóran din na Manama tô igtikudan din asta tô sadunan din.
4 Purisu róggun igiyambung dan, igtindág si Jesus, iglábbas din tô umpak
din, asta igbagkássan din tô awak din ka tuwalya.
5 Igbusbus din tô wayig tun ta palanggana, asta igtukid din na igurasan tô
paa ka mga disipulu din. Igpunasan din tô paa dan katô tuwalya tun ta awak
din.
6 Tô igdunggù sikandin tun ki Simon Pedro, igkagi sikandin, na mà din,
“Áglangngagán, dì mému ka sikuna tô muras kani paa ku.”
7 Igtaba si Jesus, na mà din, “Ándà nu kagpátti áknganni ka ándin ni áglumun
ku. Asal kagpáttan nu tun ta tapuri álló.”
8 Igkagi si Pedro, na mà din, “Diya gó póras kani paa ku.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka dì ku sikuna urasan, ánnà ka sakup ku.”
9 Igkagi si Simon Pedro, na mà din, “Áglangngagán, ánnà dád paa ku tô
urasan nu, asal ni bállad ku pagsik, asta ni ulu ku!”
10 Igkagi si Jesus, na mà din, “Tô manubù na igpadigus dán, paa din dád tô
kailangan urasan ébô malinis tô tibuk lawa din. Malinis kód, asal ánnà langun
yu tô malinis.”
11 Isóddóran i Jesus ka sadan tô pammát kandin. Purisu igkagi sikandin na
ánnà langun dan tô malinis.
12 Pángnga igurasan i Jesus tô paa dan, igumpak puman sikandin, asta
iglónód tun ta lamisa. Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Ándà yu basì kagpátti tô
tingód katô iglumu ku géna ákniyu.
13 Ágkagi kó na sakán tô Taratinurù, asta ágtawaránna ikiyu na Áglangngagán.
Nángngà yan, su sakán tô bánnal Taratinurù yu asta Áglangngagán yu.
14 Na, agad sakán tô Taratinurù asta Áglangngagán yu, asal igpabbabà a, asta
igurassa katô paa yu. Purisu kailangan pabbabà kó pagsik, asta pórasé kó
katô paa yu.
15 Tô gó tô iglumu ku ébô miring kó kanak. Tô iglumu ku ákniyu, tô gó tô
lumun yu pagsik.
16 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô állang, ánnà mallayat tô kamanubuan
din ka tandingán katô amo din. Tô ágsuguánnán, ánnà pagsik mallayat tô
kamanubuan din ka tandingán katô manubù na ágsugù kandin.
17 Atin ka kagpáttan yu tô igtinurù ku ákniyu, kadayawan kó ka tumanán
yu.
18 Asal ánnà langun yu tô igkagiyan ku. Isóddóran ku tô langun yu na igsalin
ku, asta kailangan matuman ni kagi ka Manama na igsulat sayyan,
“ ‘Tô manubù na ágtugán kanak, tô gó tô tumayyug kanak.’*
19 Igulittad kani ákniyu tô dì pa matuman ébô ka matuman ni, mánnal kó na
sakán tô Mesiyas.
20 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na ágtanggap katô mga
ágsuguánnán ku, tanggapánna ikandin, asta tô manubù na ágtanggap kanak,
tanggapán din tô Ámmà ku na igpapid kanak.”

Igkagi si Jesus na pammáttán sikandin
Juan 13:21-30; Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luc 22:21-23

* **13:18** 13:18 Salmo 41:9.

21 Na, pángnga igkagi si Jesus, isasó tô pusung din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán sábbad ákniyu na pammát kanak.”
22 Na, igpasállággé tô mga disipulu din, su ándà dan kasóddóri ka sadan tô itáddù ukit katô igkagi i Jesus.
23 Madani tun ki Jesus tô disipulu na tuu din ágginawaan.†
24 Igsingyas si Simon Pedro kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Insà nu ki Jesus ka sadan manubui tô itáddù ukit katô igkagi din.”
25 Purisu igsisip si Juan ki Jesus, na mà din, “Áglangngagán, sadan manubui tô pammát áknikó?”
26 Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikandin na bággayan ku kani pan na arámmán ku tun ta linipung.”
Purisu igarám i Jesus tô pan, asta igbággé din ki Judas na batà i Simon Iscariote.
27 Tô igtanggap si Judas katô pan, igahuwan sikandin i Maibuyan. Igkagi si Jesus, na mà din, “Sékót nu tô lumun nu.”
28 Na, ándà kasóddóri katô duma mga disipulu tun ta lamisa ka ándin tô gunayan katô igkagi i Jesus ki Judas.
29 Su si Judas tô igsarigan katô salapì dan, kéman dan ka igsugù si Judas ébô málli ka mga ágkailanganán dan tingód ka kalimudan. Kéman katô mga duma ka igsugù ébô mággé ka salapì tun ta mga ágkayù-ayuan.
30 Na, pángnga igkan si Judas katô pan, tigkô dád igluwà sikandin tikud tun ta balé. Na, dukilám dán.

Mantu sugù

31 Na, tô igluwà si Judas, igkagi si Jesus, na mà din, “Pabantugánna na Igpamanubù, asta ukit kanak pabantugán tô Manama.
32 Atin ka pabantugán tô Manama ukit kanak, sikandin pagsik tô pabantug kanak, asta pabantugánna ikandin ka dì madugé.
33 “Mga gabatà ku, dì dán madugé dumuma a ákniyu. Agad mamasak kó kanak, asal tô kagi ku ákniyu magunawa katô igkagi ku dángngan katô mga pangulu ka Judio, na dì kó makasadun tun ta sadunan ku.
34 Duwán dán mantu sugù ku ákniyu. Paginawaé kó. Kailangan paginawaé kó iring katô ginawa ku ákniyu.
35 Atin ka ágpaginawaé kó, makasóddór tô langun manubù na mga disipulu ku sikiyu.”

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin
Juan 13:36-38; Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luc 22:31-34

36 Na, iginsà si Simon Pedro, na mà din, “Áglangngagán, ánda é sadunan nu?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Dì ka pa makatákkás kanak tun ta sadunan ku. Asal tumalundug ka kanak tun ta tapuri álló.”
37 Igkagi si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, manan ka diya makatákkás áknikó? Ikataganà ad na agad matayanna para áknikó.”
38 Igtaba si Jesus, na mà din, “Kéman nu ka ikataganà kad matayan para kanak. Paminág nu ni kagin ku áknikó. Ka dì pa mukkarà tô manuk ka sállám, makatállu ka mulun na ándà ka kilala kanak.”

14

Si Jesus tô dalan tun ta Manama

† **13:23** 13:23 Tô disipulu na tuu ágginawaan i Jesus, tô gó si Juan na igsulat kani libro.

1 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágkasasó. Pamaké kó katô Manama.
Pamaké kó pagsik kanak.
2 Marapung tô mga góddóan tun ta balé katô Ámmà ku.* Atin ka ánnà bánnal
ni, diya pád mulit ákniyu. Asal madunna ébô taganaán ku tô lugar para ákniyu.
3 Pángnga ka kataganà ku katô lugar para ákniyu, lumónódda puman dini,
asta patákkássán ku sikiyu ébô móddô kó tun kanak.
4 Isóddóran yu tô dalan tun ta sadunan ku.”
5 Igkagi si Tomas, na mà din, “Áglangngagán, ándà ké ikasóddór katô sadunan
nu. Purisu pamánnun dé ka kasóddór katô dalan?”
6 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán gó tô dalan. Sakán tô kabánnalan. Sakán
tô ágtikudan katô kantayan. Ándà manubù na makasadun tun ta Ámmà ku ka
dì mukit kanak.
7 Atin ka ikasóddór kó kanak, ikasóddór kó pagsik katô Ámmà ku. Na,
ikasóddór kód kandin, asta ikakita kód kandin.”
8 Igkagi si Felipe, na mà din, “Áglangngagán, pakita nu áknami tô Ámmà nu,
asta nángngà dán yan para áknami.”
9 Igkagi si Jesus, na mà din, “Felipe, idugé kid igpadumaé. Isaláббuanna
su ándà nu pa kasóddóri ka sadanna. Tô manubù na ikakita kanak ikakita
katô Ámmà ku. Purisu isaláббuanna su kakalyag nu na pakitanán ku ákniyu tô
Ámmà ku.
10 Iring na ándà ka bánnal na sakán dutun ta Ámmà ku, asta tô Ámmà ku
dini kanak. Agad tô ágkagin ku ákniyu, ánnà tikud kanak. Tô Ámmà ku na dini
kanak, tô gó tô áglumu ukit kanak.
11 Bánnal kó katô igkagi ku na dutunna ta Ámmà ku, asta tô Ámmà ku dini
kanak. Atin ka dì kó mánnal katô ágkagin ku, bánnal kó kanak tingód katô mga
kasaláббuan na áglumun ku.
12 “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na mamaké kanak, tô lumun
din iring pagsik katô áglumun ku, asta sobra pa tô lumun din ka tandingán
kanak, su mulì a tun ta Ámmà ku.
13 Agad ándin tô pamuyuán yu ukit ka ngadan ku, tô gó tô lumun ku ákniyu,
ébô pabantugán tô Ámmà ku ukit katô áglumun ku.
14 Agad ándin tô pamuyuán yu ukit ka ngadan ku, sakán tô lumumu.”

Igtandô i Jesus tô Ugis Espiritu

15 “Na, atin ka ágginawaanna ikiyu, tumanán yu tô mga sugù ku ákniyu.
16 Mamuyù a katô Ámmà ku ébô mággé sikandin ákniyu katô Taratabang na
mullas kanak, asta móddô sikandin tun ákniyu ka ándà ágtamanán.
17 Tô gó tô Ugis Espiritu na ágtinurù ka kabánnalan. Sikandin tô dì
ágtanggapán ka mga manubù na ágtákkás ka madat ágkémun kani banuwa, su
dì dan ágkita kandin, asta dì dan makasóddór kandin. Asal sikiyu, ikasóddór
kó katô Ugis Espiritu, su ágdumaan kó ikandin, asta óddóan kó ikandin ka ándà
ágtamanán.
18 “Diya tumanan ákniyu na iring na ándà ágdóppón, asal lumónódda puman
diyan ákniyu.
19 Ka dì madugé, diya puman kitanán ka duma mga manubù nit banuwa.
Asal sikiyu, kumita kó puman kanak. Su duwán kantayan ku, bággayan kó
pagsik ka kantayan.
20 Atin ka mantéya puman, makasóddór kó na diyanna ta Ámmà ku, asta
dini kó kanak, asta diyanna ákniyu.

* **14:2** 14:2 Góddóan, ó kuwarto. Balé katô Manama, ó langit.

21 “Tô manubù na maminág asta tumuman katô mga sugù ku, tô gó tô ágginawa kanak. Tô manubù na ágginawa kanak, tô gó tô ágginawaan katô Ámmà ku, asta ginawaan ku sikandin, asta pakita a kandin.”
22 Igkagi si Judas na sangé i Judas Iscariote, na mà din, “Áglangngagán, pamánnun nu ka kapakita áknami, asal dì ka pakita katô duma mga manubù nit banuwa?”
23 Igtaba si Jesus, na mà din, “Tô manubù na ágginawa kanak, ágtuman sikandin katô mga sugù ku. Ginawaan sikandin katô Ámmà ku, asta madun ké tun kandin, asta móddô ké tun kandin.
24 Tô manubù na dì ágginawa kanak dì ágtuman katô mga sugù ku. Tô igkagi ku ákniyu ánnà tikud dini kanak, asal tikud tun ta Ámmà ku na igpapid kanak.
25 “Ni mga kabánnalan ni igtinurù ku ákniyu róggun na kannunna pa ákniyu.
26 Asal duwán Taratabang na papiddán katô Ámmà ku ébô mullas kanak, asta tô gó tô Ugis Espiritu. Sikandin tô tuminurù ákniyu katô langun, asta pasampát sikandin ákniyu tingód katô langun na igtinurù ku ákniyu.
27 “Tananan ku tun ákniyu tô kasunayan ka pusung. Tô kanak kasunayan tô bággén ku ákniyu. Dì makabággé ni banuwa katô kasunayan ka pusung na bággén ku ákniyu. Purisu yakó ágkasasó. Yakó pagsik ágkamáddangan.
28 Igdinág yu tô igkagi ku géna ákniyu na masiggad panó, asta lumónódda puman dini ákniyu. Atin ka ágginawaanna ikiyu, kadayawan kó, su mulì a tun ta Ámmà ku. Sikandin tô tuu mallayat ka tandingán kanak.
29 Tô dì pa matuman ni, taganà ad igkagi ákniyu tingód kani, ébô ka matuman, mamaké kó.
30 Dì dán madugé tô katinurù ku ákniyu, su si Maibuyan na pangulu kani banuwa masig dán dumunggù ébô talunna ikandin. Dì sikandin makapanalu kanak,
31 asal ágbánnalán ku tô igsugù katô Ámmà ku kanak ébô makasóddór tô langun manubù nit banuwa na ágginawa a katô Ámmà ku. Na, tindág kód su panó kid.”

15

Tô butbut asta mga séngê ka paras

1 Na, igpanayun si Jesus igkagi, na mà din, “Sakán tô iring na bánnal butbut ka séngê ka paras, asta Ámmà ku tô iring na taradóppón ka paras.
2 Tô mga séngê dini kanak na dì ágbuuy, tô gó tô ágtampáddán din, asta tô mga séngê dini kanak na ágbuuy, tô gó tô áglinisan din ébô tuu marapung tô mga buuy.
3 Iglinisan kód ukit ka kabánnalan na igtinurù ku ákniyu.
4 Óddô kó dini kanak, asta móddô a tun ákniyu. Dì muuy tô séngê ka dì móddô tun ta butbut. Sikiyu pagsik, dì kó makabuuy ka dì kó móddô dini kanak.
5 “Sakán tô iring na butbut, asta sikiyu tô iring na mga séngê ku. Atin ka móddô tô manubù dini kanak asta móddô a diyan kandin, tô gó tô makabuuy ka marapung. Asal atin ka ándà kó dini kanak, ándà palang malumu yu.
6 Atin ka dì móddô tô manubù dini kanak, antugán sikandin iring na mga séngê na magangu. Tô gó tô limudán ébô góbbón.
7 Asal ka móddô kó dini kanak, asta taguán yu tô mga kagi ku tun ta pusung yu, mému kó mamuyù katô agad ándin na kakalyag yu, asta tô gó tô lumun para ákniyu.
8 Ukit ka kabuuy yu ka marapung, ágpabantugán tô Ámmà ku, asta ágpasóddórán yu na sikiyu tô mga disipulu ku.

9 Ágginawa tô Ámmà ku kanak, asta magunawa tô ginawa ku ákniyu. Óddô
kó tun ta ginawa ku.
10 Atin ka ágtuman kó katô mga sugù ku ákniyu, móddô kó tun ta ginawa ku,
iring kanak na igtuman katô mga sugù katô Ámmà ku, asta góddô a tun ta
ginawa din.
11 “Ni gó tô igtinurù ku ákniyu ébô masakup kó tun ta kadayawan ku, su
kakalyag ku na tuu kó kadayawan.
12 Ni gó tô sugù ku ákniyu. Paginawaé kó iring katô ginawa ku ákniyu.
13 Ni gó tô kinadakállan ka ginawa, ka maté tô manubù na bullas katô mga
rarak din.
14 Atin ka tumuman kó katô mga sugù ku ákniyu, mga rarak ku sikiyu.
15 Tikud áknganni, dì ku sikiyu tawarán na mga ágsuguánnán, asal tawarán
ku sikiyu na mga rarak ku. Tô mga ágsuguánnán dì pakasóddór ka ándin tô
kakalyag katô amo dan. Asal sikiyu tô mga rarak ku, su igpasóddór ku ákniyu
tô langun na igtinurù katô Ámmà ku kanak.
16 Ánnà sikiyu tô igsalin kanak, asal sakán tô igsalin ákniyu. Igsalinna ákniyu
ébô manayun kó muuy ka marapung mga buuy na dì ágkandà. Purisu agad
ándin tô pamuyuán yu katô Ámmà ku ukit katô ngadan ku, bággén din ákniyu.
17 Ni gó tô sugù ku ákniyu. Paginawaé kó.”

Irrayatan tô mga sakup i Jesus

18 “Atin ka karingasaan kó katô mga gusig ka Manama nit banuwa, sampát
yu na taganà a iringasaan ikandan tô ándà kó pa ikandan karingasayi.
19 Atin ka sikiyu pa tô kadumaan dan, ginawaan kó pád ikandan su
magunawa kó kandan, asal ánnà kó kadumaan dan. Igsalin ku sikiyu ébô
ássan kó tikud tun kandan. Purisu ágkaringasaan kó ikandan.
20 Sampát yu tô igkagi ku ákniyu, na tô állang, ánnà mallayat tô kamanubuan
din ka tandingán katô amo din. Purisu atin ka igirrayat tô duma mga
manubù kanak, mirrayat dan ákniyu. Atin ka igtuman dan katô ágtinuruán
ku, tumuman dan pagsik katô ákniyu ágtinuruán.
21 Miringasa dan gó ákniyu na mga sakup ku, su ándà dan kasóddóri tô
igpapid kanak.
22 Atin ka ándà a sadun dini asta ándà a tinurù kandan, dì dan ruudan na
duwán salà. Asal áknganni dì dan makakagi na ándà salà dan.
23 Tô mga manubù na ágkaringasa kanak, ágkaringasaan dan pagsik tô Ámmà
ku.
24 Atin ka ándà dan kita katô mga kasalábbuan na iglumu ku na dì malumu
ka duma manubù, dì dan ruudan na duwán salà. Asal igkita dan tô mga
iglumu ku, asta iringasa dan kanak asta tô Ámmà ku.
25 Ukit ka ringasa dan, ituman dán ni kagi na igsulat tun ta kagi ka Manama
sayyan,
“ ‘Ándà tindággan katô ringasa dan kanak.’*
26 “Asal papiddán ku dini ákniyu tô Taratabang tikud tun ta Ámmà ku. Tô gó
tô Ugis Espiritu na tuminurù ákniyu ka kabánnalan. Ka dumunggù sikandin
tikud tun ta Ámmà ku, mulit sikandin katô kabánnalan tingód kanak.
27 Mulit kó pagsik katô duma mga manubù tingód kanak, su igduma kó
kanak tikud tun ta katigkanayan ka katinurù ku.”

* **15:25** 15:25 Salmo 35:19; 69:4.

16

1 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igtinurù a ákniyu kani langun ébô dì mandà tô
kapamaké yu kanak.
2 Dumunggù tô álló na péwaán kó ikandan tikud tun ta mga simbaan ka
Judio. Matayan kó ka mga manubù su ukit kani kéman dan ka makatuman
dan katô kakalyag ka Manama.
3 Tô gó tô lumun dan ákniyu su ándà dan ikasóddór katô Ámmà ku, asta ándà
dan pagsik ikasóddór kanak.
4 Asal igtinurù ku ákniyu ni langun ébô ka irrayatan kó ikandan,
makasampát kó na tô gó tô taganà igulit ku ákniyu.”

Tô áglumun katô Ugis Espiritu

“Tô igtigkané kó igtákkás kanak, ándà a tinurù ákniyu katô langun, su
igduma a pa ákniyu.
5 Asal masiggad mulì tun ta Ámmà ku na igpapid kanak. Agad panówad,
ándà kó kannê insà kanak tingód katô sadunan ku.
6 Iranu baling tô pusung yu tingód katô igtinurù ku ákniyu.
7 Asal paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán pulusán yu ukit katô kapanó
ku, su atin ka diya panó, dì dumunggù tô Taratabang tun ákniyu. Asal ka
panówa, papiddán ku tô Taratabang tun ákniyu.
8 Ka dumunggù sikandin, pénagpáttán din tô mga manubù nit banuwa
tingód katô salà dan, tingód katô nángngà áglumun tun ta saruwan ka Man-
ama, asta tingód katô karuud.
9 Pénagpáttán din sikandan na duwán salà dan, su ándà dan pamaké kanak.
10 Pénagpáttán din tô tingód katô nángngà áglumun tun ta saruwan ka
Manama, su mulì a tun ta Ámmà ku, asta diyad ikiyu kitanán.
11 Pasóddórán din tô tingód katô karuud ka Manama kandan, su igruudan
si Maibuyan na pangulu kani banuwa.
12 “Marapung pa pád tô tinuruán ku ákniyu, asal dì yu pa kagpáttan.
13 Asal ka dumunggù tô Ugis Espiritu na ágtinurù ka kabánnalan, sikandin tô
pénagpát ákniyu katô langun ka kabánnalan. Ánnà tikud tun kandin tô gulitán
din ákniyu, asal agad ándin tô dinággán din tikud tun ta Ámmà ku, tô gó tô kagin
din ákniyu, asta ulitán din ákniyu tô tingód katô dumunggù.
14 Pabantugánna katô Ugis Espiritu, su pasóddórán din tô langun na
ágtanggapán din tikud dini kanak,
15 su igsarig katô Ámmà ku tô langun dini kanak. Tô gó igkagiya na
pasóddórán katô Ugis Espiritu tô langun na ágtanggapán din tikud dini kanak.”

Agad rumanu kó, asal kadayawan kó

16 “Na, dì dán madugé, dì kód kumita kanak. Asal dì pagsik madugé, kumita
kó puman kanak.”
17 Na, igpénsaé tô mga disipulu din, na mà dan, “Ándin tô kóbadan katô igkagi
din na dì dán madugé, dì kid kumita kandin, asal dì pagsik madugé, kumita
ki puman kandin? Ándin tô kóbadan katô igkagi din na mulì sikandin tun ta
Ámmà din?”
18 Igpénsaé dan, na mà dan, “Ándin tô kóbadan katô kagi din na dì dán
madugé? Ándà ki ikagpát katô igkagi din.”
19 Isóddóran i Jesus na duwán pád insà dan kandin. Purisu igkagi sikandin,
na mà din, “Igpénsaé kó tingód katô igkagi ku géna, na dì dán madugé, dì kód
kumita kanak, asal dì pagsik madugé, kumita kó puman kanak.

20 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Sumággó kó asta rumanu kó tingód
katô dumunggù kanak, asal kadayawan tô mga manubù nit banuwa. Agad
rumanu kó, asal kadayawan kó ka kumita kó puman kanak.
21 Atin ka ágpamasusu é bayi, ágkasakitan sikandin su igdunggù dán tô álló
ka kapamasusu. Asal pángnga igpamasusu sikandin, kalingawan din dán tô
kasakit tingód katô dayó din, su imanubù tô batà din.
22 Agad ágranu kó áknganni, asal kumita a puman ákniyu. Kadayawan
puman tô pusung yu, asta ándà manubù na makakangé katô dayó tikud tun
ákniyu.
23 Ka kumita kód puman kanak, ándà dán pamuyuán* yu kanak. Paminág
yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka duwán pamuyuán yu katô Ámmà ku ukit katô
ngadan ku, bággén din ákniyu.
24 Sippang áknganni, ándà kó pa pamuyù kandin ukit katô ngadan ku.
Pamuyù kó, asta makatanggap kó ébô tuu kó kadayawan."

Igpanalu si Jesus katô langun nit banuwa

25 "Sippang áknganni, igtinurù a ákniyu ukit katô mga panunggiringan. Asal
dì madugé, dì kud pókitán tun ta panunggiringan tô ágtinuruán ku, su imun
kud matayyó tô tinuruán ku ákniyu tingód katô Ámmà ku.
26 Ka matuman dán ni, sikandin tô mému pamuyuan yu ukit ka ngadan ku.
Purisu ándà a kagi na sakán tô mamuyù kandin para ákniyu,
27 su ágginawa tô Ámmà ku ákniyu tingód katô kaginawa yu kanak, asta
igbánnal kó na igpapidda katô Ámmà ku.
28 Igpapidda katô Ámmà ku nit banuwa, asta tumanan ad kani banuwa su
mulì ad tun ta Ámmà ku."
29 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, "Na, matayyó dán tô igkagi nu su
ándà nu pókiti ka panunggiringan!
30 Inagpáttan dé na ikasóddór ka katô langun, asta ándà ka kailangan na
duwán pa minsà áknikó. Purisu igbánnal ké na igpapid ka katô Manama."
31 Igkagi si Jesus, na mà din, "Igpamaké kó gó,
32 asal duwán álló na dumunggù, agad igdunggù dán ni, na pasállabé kó,
asta mulì kó langun, su tumanan kó kanak na sábbad ku dád man masamà.
Asal duwánnù kadumaan ku, su ágdumaanna katô Ámmà ku.†
33 Igkagiya ákniyu kani ébô duwán kasunayan yu tingód katô kapasakup yu
kanak. Irrayatan kó nit banuwa, asal kailangan kadayawan kó, su igtalu kud
tô langun madat nit banuwa."

17

Igdasal si Jesus

1 Na, pángnga igkagi si Jesus katô mga disipulu din, iglangngag sikandin tun
ta langit, asta igdasal sikandin, na mà din, "Ámmà, igdunggù dán tô oras na
igsalin nu. Pabantugga ikuna ébô pabantugán ku sikuna.
2 Igsarig nu kanak tô pagpangulu katô langun manubù ébô makabággéya
katô kantayan na ándà ágtamanán tun ta langun manubù na igbággé nu
kanak.
3 Tanggapán dan tô kantayan na ándà ágtamanán ukit katô kasóddór dan
áknikó na sikuna dád tô bánnal Manama, asta ukit katô kasóddór dan kanak
na si Jesu-Cristo na igpapid nu.

---

* **16:23** 16:23 Pamuyuán, ó insaán. † **16:32** 16:32 Ahaán tô Zacarias 13:7.

4 Igpabantugga áknikó nit banuwa, su igtuman ku tô langun ka sugù nu
kanak.
5 Na, Ámmà, pabantugga ikuna tun ta saruwan nu iring katô kabantug ku
sayyan dalám katô igduma a áknikó tô ándà pa imuwi ni banuwa.
6 “Igpasóddórra tingód áknikó tun ta langun kani mga manubù na igsarig
nu kanak nit banuwa. Igsalin nu sikandan, asta igbággé nu sikandan kanak,
asta igtuman dan katô sugù nu.
7 Isóddóran dan dán na tikud tun áknikó tô langun katô igsarig nu kanak,
8 su igulit ku kandan tô kabánnalan na igsarig nu kanak, asta igbánnal dan,
asta isóddóran dan na sikuna tô bánnal igtikudan ku. Igbánnal dan na igpapid
ka kanak.
9 “Ágdasalla áknikó tingód kani mga manubù. Ánnà tingód katô langun
manubù nit banuwa, asal tingód katô mga manubù na igsarig nu kanak, su
mga sakup nu sikandan.
10 Tô langun sakup ku, tô gó tô mga sakup nu. Áknikó tô langun dan na
igsarig nu kanak, asta igpabantug ka kanak ukit kandan.
11 Na, diya móddô nit banuwa su mulì a tun áknikó. Asal tô langun sakup ta
móddô pa nit banuwa. Na, Ugis Ámmà, dóppóni nu tô langun dan na igsarig
nu kanak ébô pasábbadé dan, iring na sikita ágpasábbadé.
12 Róggun igduma a kandan, igdóppónan ku tô langun dan na igsarig nu
kanak. Igdóppónan ku sikandan, asta ándà gó tun kandan na inandà ássa dád
katô sábbad na kailangan supakan ébô matuman tô kagi nu na igsulat tingód
kandin sayyan.
13 “Na, masiggad mulì tun áknikó. Róggun na diniya pa ta banuwa, igkagiya
kani ébô kadayawan dan iring katô dayó ku.
14 Igulit ku kandan tô kagi nu, su isóddóran ku na karingasaan dan katô
mga manubù nit banuwa. Karingasaan dan su ánnà dan sakup kani banuwa.
Iring dan kanak, su ánnà a sakup kani banuwa.
15 Igdasalla áknikó ánnà ébô kangén nu sikandan tikud nit banuwa, asal
kakalyag ku na dóppónan nu sikandan ébô dì dan matalu i Maibuyan.
16 Ánnà dan mga sakup kani banuwa, su iring dan kanak na ánnà sakup
kani banuwa.
17 Kakalyag ku na ássan nu sikandan ébô makabánnal dan áknikó ukit katô
kabánnalan, su kabánnalan tô kagi nu.
18 Iring katô kapapid nu kanak nit banuwa, papiddán ku sikandan tun ta
kaluwagan kani banuwa.
19 Purisu bággén ku tô sarili ku tun áknikó ébô katabangan dan, su kakalyag
ku na bággén dan gó pagsik tô sarili dan tun áknikó ukit katô kabánnalan.
20 “Ánnà dád ni mga sakup ta tô igdasalan ku áknikó, asal dasalan ku pagsik
tô langun manubù na mamaké kanak ukit katô kólit-ólit dan.
21 Kakalyag ku na pasábbadé dan iring na sikita ágpasábbadé, su sikuna
Ámmà tô dini kanak, asta sakán tô diyan áknikó, ébô sikandan tô dini áknita,
asta mánnal tô mga manubù nit banuwa na sikuna tô igpapid kanak.
22 Igbággé ku kandan tô séllaán na igbággé nu kanak, ébô pasábbadé dan
iring na sikita ágpasábbadé,
23 su sakán tô diyan kandan, asta sikuna tô dini kanak. Kakalyag ku na
bánnal dan pasábbadé ébô kasóddóran katô langun nit banuwa na sikuna tô
igpapid kanak, asta ágginawaan nu sikandan iring katô kaginawa nu kanak.
24 “Ámmà, tingód katô mga manubù na igsarig nu kanak, kakalyag ku
na móddô dan duma kanak tun ta langit ébô kitanán dan tô séllaán ku na

igbággé nu kanak tingód katô kaginawa nu kanak sayyan tô ándà pa imuwi ni banuwa.
25 Ugis Ámmà, tô mga sakup kani banuwa ándà ikasóddór áknikó, asal isóddóran ku sikuna, asta isóddóran kani mga sakup ta na sikuna tô igpapid kanak.
26 Igpasóddór ku sikandan tingód áknikó, asta duwán pa pasóddórán ku kandan tingód áknikó, su kakalyag ku na paginawaé dan iring katô kaginawa nu kanak, asta sakán tô diyan kandan."

18

Igámmát si Jesus
Juan 18:1-11; Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luc 22:47-53

1 Na, pángnga igdasal si Jesus, igsadun sikandin asta tô mga disipulu din tun dipag ka Wayig ka Kidron. Duwán kayun tun na igsadunan i Jesus asta katô mga disipulu din.
2 Na, si Judas na igpammát ki Jesus, isóddóran din tô lugar na sadunan dan, su marikit ágsadun tun si Jesus asta tô mga disipulu din.
3 Purisu igkangé i Judas tô mga sundalo, tô mga tarabanté ka templo na igsugù katô mallayat ka mga pangulu ka templo, asta tô mga Pariseo. Igsadun dan tun ta kayun, asta igpid dan ka mga sulù, tarésà, asta laniban dan.
4 Na, taganà dán isóddóran i Jesus ka ándin tô dumunggù kandin. Purisu tô igdunggù tô mga manubù na igtákkás ki Judas, igsumar i Jesus sikandan, asta iginsà sikandin, na mà din, "Sadan tô ágpamasakán yu?"
5 Igtaba sikandan, na mà dan, "Si Jesus na taga Nazaret."
Igkagi si Jesus, na mà din, "Sakán tô ágpamasakán yu."
Si Judas na igpammát ki Jesus igduma katô mga sundalo.
6 Tô igdinág dan katô igkagi i Jesus na sikandin tô ágpamasakán dan, igtalilónód dan, asta ikalayyang dan tun ta tanà.
7 Iginsà puman si Jesus, na mà din, "Sadan tô ágpamasakán yu?"
Igtaba sikandan, na mà dan, "Si Jesus na taga Nazaret."
8 Igkagi si Jesus, na mà din, "Igkagiyad ákniyu na sakán tô ágpamasakán yu. Na, atin ka sakán tô ágpamasakán yu, pabayà yu ni duma mga manubù."
9 Purisu ituman tô kagi na taganà din dán igdasalan, na ándà mga manubù na igsarig ka Manama kandin na mandà.
10 Na, igtagnus si Simon Pedro katô kampilan din, igtigbas din tô állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta ipangul tô talinga din dadan ta kawanan. Si Malco tô ngadan katô állang.
11 Igsapad si Jesus ki Pedro, na mà din, "Ulì nu yan kampilan tun ta rumà, su kailangan tanggapán ku tô kahirapan na igbággé* katô Ámmà ku kanak."

Igpid dan si Jesus tun ki Anas
12 Na, tô mga sundalo, tô kapitan dan, asta tô mga tarabanté ka templo, igámmát dan si Jesus, asta igbaklì dan tô bállad din.
13 Una dan igpid si Jesus tun ki Anas, su si Anas tô ugang i Caifas na tuu mallayat ka pangulu ka templo tô ámmé tô.
14 Si Caifas tô taganà igkagi katô mga pangulu ka Judio na madigár ka sábbad dád tô manubù na maté ébô duwán bullas katô mga Judio.†

* **18:11** 18:11 Kailangan tanggapán ku tô kahirapan na igbággé, ó kailangan inámmán ku tô kopa na igbággé. † **18:14** 18:14 Ahaán tô Juan 11:49-52.

Igbulun i Pedro si Jesus
Juan 18:15-18; Mat 26:69-70; Mar 14:66-68; Luc 22:54-57

15 Na, si Simon Pedro asta tô sábbad disipulu i Jesus, igtalundug dan ki Jesus.
Tô sábbad disipulu na ikilalaan katô tuu mallayat ka pangulu ka templo tô
igtákkás ki Jesus tun ta luwà ka balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo.
16 Asal si Pedro dutun ta luwà katô koral na madani tun ta sállat. Na, tô
disipulu i Jesus na ikilalaan katô tuu mallayat ka pangulu ka templo, iglónód
sikandin tun ta sállat katô koral, asta igkagiyan din tô bayi na ágbanté ébô
mahu si Pedro tun dalám.
17 Tô bayi na ágbanté katô sállat igkagi ki Pedro, na mà din, “Sikuna pagsik
tô sábbad disipulu katô manubù na igámmát?”

Asal igtaba si Pedro, na mà din, “Ánnà!”

18 Na, magánnó tô dukilám tô. Purisu igtabun ka apuy ukit ka uling tô mga
állang asta tô mga tarabanté ka templo ébô minadang dan. Igduma pagsik si
Pedro kandan, asta iginadang sikandin.

Iginsà tô tuu mallayat ka pangulu ka templo ki Jesus
Juan 18:19-24; Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Luc 22:66-71

19 Na, tô tuu mallayat ka pangulu ka templo iginsà ki Jesus tingód katô mga
disipulu din, asta tingód katô ágtinuruán din.
20 Igtaba si Jesus, na mà din, “Isóddóran katô langun manubù nit banuwa
tô igkagi ku, su maragga ágtinurù tun ta mga simbaan ka Judio asta tun ta
templo na áglimudanan ka langun Judio. Ándà ku állássi tô ágtinuruán ku.
21 Purisu yaka ginsà kanak. Madigár pa ka minsà ka katô mga manubù na
ágpaminág kanak, su isóddóran dan tô ágtinuruán ku.”
22 Pángnga igkagi si Jesus kani, duwán sábbad tarabanté ka templo na
igsampal ki Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ánnà nángngà tô taba nu
katô tuu mallayat ka pangulu ka templo.”
23 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka madat tô igkagi ku, ulit nu ka ándin tô
kadattan. Asal ka bánnal tô igkagi ku, manan ka igsampalla ikuna?”
24 Na, igbaklì pa tô bállad i Jesus, asta igpapid i Anas sikandin tun ta tuu
mallayat ka pangulu ka templo na si Caifas.

Igbulun puman i Pedro si Jesus
Juan 18:25-27; Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luc 22:58-62

25 Na, iginadang si Simon Pedro. Iginsà tô mga manubù kandin, na mà dan,
“Sikuna pagsik tô sábbad disipulu din?”

Asal igbulun si Pedro, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ánnà!”

26 Taddô tô sábbad állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Sikandin
tô kataladi katô állang na igpangulan i Pedro ka talinga. Igkagi sikandin ki
Pedro, na mà din, “Sikuna tô igkita ku na ágduma kandin tun ta kayun?”
27 Igbulun puman si Pedro, asta tigkô dád igukkarà tô manuk.

Igpid si Jesus tun ki Pilato
Juan 18:28-38; Mat 27:1-2,11-14; Mar 15:1-5; Luc 23:1-5

28 Na, igpid dan si Jesus tikud tun ta balé i Caifas, asta igsadun dan tun ta
balé na igóddóan katô gobernador na igpapangulu katô gobyerno ka Roma.
Sállám dán. Ándà ahu tô mga Judio tun ta balé katô gobernador ébô dì dan
makalapas ka sugù tingód ka kalinis, su kakalyag dan na makakan dan tun
ta Kalimudan Ka Kalabé.‡

‡ **18:28** 18:28 Atin ka mahu dan tun ta balé ka manubù na ánnà Judio, dì dan mému kuman tun ta Kalimudan Ka Kalabé.

29 Purisu igluwà tô gobernador na si Pilato, asta igkagi sikandin kandan,
na mà din, “Ándin tô dimanda yu tingód kani manubù ni?”
30 Igtaba sikandan, na mà dan, “Atin ka ándà madat na iglumu din, dì dé
sikandin piddán dini áknikó para ruudan nu sikandin.”
31 Igkagi si Pilato, na mà din, “Madigár ka sikiyu tô rumuud kandin tingód
ka mga sugù na ágbánnalán yu.”
Igkagi tô mga Judio, na mà dan, “Asal dì mému tun ta gobyerno ka Roma ka
sikami tô mimmaté ka manubù na ágruudan dé.”
32 Ilumu ni ébô matuman tô igkagi i Jesus tingód katô kapókit ka kamatayan
din.§
33 Igahu puman si Pilato tun ta balé din. Igpakangé din si Jesus, asta iginsà
sikandin, na mà din, “Sikuna tô Harì ka mga Judio?”
34 Igkagi si Jesus, na mà din, “Tikud tun ta áknikó panámdám tô insà nu, ó
tikud tun ta duma manubù na igulit áknikó tingód kanak?”
35 Igtaba si Pilato, na mà din, “Ánnà a Judio. Tô mga kadumaan nu na Judio
asta tô mallayat ka mga pangulu ka templo yu tô igpid áknikó dini kanak.
Ándin tô salà na iglumu nu?”
36 Igtaba si Jesus, na mà din, “Ánnà nit banuwa tô ágpanguluwan ku. Atin
ka nit banuwa tô ágpanguluwan ku, matu tô mga sakup ku ébô diya ámmáttán
katô mga pangulu ka Judio. Asal ánnà nit banuwa tô ágpanguluwan ku.”
37 Igkagi si Pilato, na mà din, “Bánnal ka kannê harì?”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Óó. Bánnal tô igkagi nu na harì a, su tô gó
imanubù a, asta tô gó igsadunna nit banuwa ébô mulitta katô kabánnalan.
Ágpaminág kanak tô langun na igpasakup tun ta kabánnalan.”
38 Igkagi si Pilato, na mà din, “Ándin tô kabánnalan?”

Igruudan si Jesus na matayan
Juan 18:38-19:16; Mat 27:15-31; Mar 15:6-20; Luc 23:13-25

Na, pángnga igkagi si Pilato ki Jesus, igluwà puman si Pilato tikud tun ta balé
din, asta igkagi sikandin katô mga Judio na ilimud, na mà din, “Ándà palang
madat na igkita ku kani manubù ni.
39 Asal kada ámmé dalám ka Kalimudan Ka Kalabé, duwán ágkémun yu na
ágpaluwaán ku para ákniyu tô sábbad manubù na igpriso. Kakalyag yu na
paluwaán ku tô Harì ka mga Judio?”
40 Igullaó dan, na mà dan, “Dì mému ka sikandin, asal si Barabas!”
(Na, tulisan si Barabas.)

19

1 Na, igpapid i Pilato si Jesus, asta igpalagpás din.
2 Igpákkù katô mga sundalo tô dugin balagán, asta tô gó tô igkorona dan tun
ta ulu din. Igumpakan dan sikandin ka mallutù kapa.
3 Igpadani dan tun ki Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Durungán ka
na Harì ka mga Judio!”
Igsuntuk dan sikandin.
4 Igluwà puman si Pilato tikud tun ta balé, asta igkagi sikandin katô mga
manubù na ilimud, na mà din, “Na, papiddán ku sikandin kannun ákniyu ébô
kasóddóran yu na ándà palang madat na igkita ku kandin.”

§ **18:32** 18:32 Ahaán tô Juan 3:14 asta 12:32. Sayyan, gobyerno ka Roma dád tô ágmaté ka mga manubù ukit ka kapansal tun ta krus.

5 Purisu igluwà si Jesus tikud tun ta balé. Igkoronaan sikandin katô dugin
balagán, asta igumpakan sikandin katô mallutù kapa. Igkagi si Pilato, na mà
din, “Na, ni dán ni manubù!”
6 Asal tô igkita tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga tarabanté
ka templo ki Jesus, igullaó dan, na mà dan, “Pamatayi nu sikandin! Papansali
nu sikandin tun ta krus!”
Igkagi si Pilato, na mà din, “Sikiyu tô mid kandin asta mansal kandin tun
ta krus, su sakán, ándà palang madat na igkita ku kandin!”
7 Igkagi tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Tingód katô sugù na
ágbánnalán dé, kailangan matayan sikandin, su igkagi na Batà sikandin ka
Manama.”
8 Na, tô igdinág si Pilato katô igkagi dan, tuu pa imáddangan sikandin.
9 Igpid din puman si Jesus tun dalám ka balé, asta iginsà sikandin, na mà
din, “Ánda é igtikudan nu?”
Asal ándà gó taba si Jesus.
10 Purisu igkagi si Pilato, na mà din, “Manan ka dì ka ágtaba kanak?
Isóddóran nu na makasugù a ébô paluwaán ka, asta makasugù a ébô pa-
pansalan ka tun ta krus?”
11 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka ándà ka papanguluwi ka Manama, dì
ka makapangulu kanak. Purisu tô manubù na igpapid kanak dini áknikó, tuu
pa madat tô salà din ka tandingán áknikó.”
12 Na, tô igdinág si Pilato katô kagi i Jesus, paluwaán din pád sikandin. Asal
igullaó tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Atin ka paluwaán nu sikandin,
ánnà ka rarak katô emperador, su tô manubù na kumagi na harì sikandin
mému na usig katô emperador.”
13 Na, tô igdinág si Pilato katô igkagi dan, igpid din si Jesus tun ta luwà asta
igunsad tun ta ágruudanan na ágngadanan Tindágganan Batu, asta ágngadanan
Gabbata tun ta kinagiyan ka Hebreo.
14 Na, tô álló tô, álló ka kataganà dan katô Kalimudan Ka Kalabé. Tô masig
dán malásséd tô álló, igkagi si Pilato katô mga manubù na ilimud, na mà din,
“Na, ni gó tô harì yu!”
15 Asal igullaó dan, na mà dan, “Pamatayi nu sikandin! Pamatayi nu
sikandin! Papansali nu sikandin tun ta krus!”
Igkagi si Pilato, na mà din, “Papansalan ku tô harì yu tun ta krus?”
Igtaba tô mallayat ka mga pangulu ka templo, na mà dan, “Ándà duma harì
dé, asal tô dád emperador.”
16 Na, igbággé i Pilato si Jesus tun kandan ébô pansalan sikandin tun ta krus.

Igpansalan si Jesus tun ta krus
Juan 19:17-27; Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luc 23:26-43

17 Na, igpid katô mga sundalo si Jesus, asta igpatiang dan kandin tô krus
na pansalan kandin. Igsadun dan tun ta lugar ágngadanan Bóngó-bóngó na
ágngadanan Golgota tun ta kinagiyan ka Hebreo.
18 Dutun igpansalan dan si Jesus tun ta krus. Duwán duwa manubù na
igpansalan tun ta krus dadan tun ta kilidan din, asta si Jesus tô tun ta
tángngaan dan.
19 Duwán igsulat i Pilato na igpatagù din tun ta krus na ágkabasa, “SI JESUS
NA TAGA NAZARET, TÔ HARÌ KA MGA JUDIO.”
20 Marapung tô mga Judio na igbasa katô igsulat, su tô lugar na igpansalan
ki Jesus madani tun ta lunsud ka Jerusalem. Igsulat yan tun ta tállu klasi ka
kinagiyan, na Hebreo, Latin, asta Griego.

21 Igkagi tô mallayat ka mga pangulu ka templo ki Pilato, na mà dan, “Yaka
nu ágsulati tô kagi, ‘Tô Harì ka mga Judio.’ Asal sulat nu tô kagi, ‘Igkagi
sikandin na Harì ka mga Judio.’ ”
22 Igtaba si Pilato, na mà din, “Tô gó tô igsulat ku, asta dì kud bullasan.”
23 Tô igpansal tô mga sundalo ki Jesus tun ta krus, igkangé dan tô mga
umpak din, asta igtalad-talad dan ka áppat ébô duwán para katô tagsábbad-
sábbad kandan. Igkangé dan pagsik tô umpak din na inabál asta ándà
tinábbiran.
24 Purisu igpatóngkóé dan, na mà dan, “Dì ta bissén ni, asal rumipa ki ébô
kasóddóran ta ka sadan tô makatigatun.”
Ukit katô karipa dan, ituman tô igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan, na,
“Talad-taladán dan tô mga umpak ku,
asta ripan dan tô umpak ku.”*
Tô gó tô iglumu katô mga sundalo.
25 Na, duwán mga gabayi na igtindág madani tun ta krus na igpansalan ki
Jesus. Ni gó sikandan, tô innà i Jesus, tô tábbé katô innà din, si Maria na duma
i Clopas, asta si Maria na taga Magdala.
26 Tô igkita si Jesus katô innà din asta katô sábbad disipulu na ágginawaan din
madani tun kandin, igkagi sikandin katô innà din, na mà din, “Innà, sikandin
dán gó tô batà nu!”
27 Na, igkagi si Jesus katô disipulu din, na mà din, “Sikandin dán gó tô innà
nu!”
Tikud katô álló tô, igpóddô katô disipulu tô innà i Jesus tun ta kandin balé.

Inaté si Jesus
Juan 19:28-30; Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luc 23:44-49

28 Na, tô ikasóddór si Jesus na ipángnga din dán tô langun, ébô tumanán
din tô igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan, igkagi sikandin, na mà din,
“Ágkatákkanganna.”†
29 Duwán linipung na igdalámman ka bino na igbaláttan ka wayig. Igarám
dan tô espungha na igtakós tun ta panga katô kayu isupu, asta igtayó dan tun
ta babbà i Jesus.
30 Pángnga inanaman i Jesus, igkagi sikandin, na mà din, “Ipángnga dán.”
Na, igunduk si Jesus, asta igsarig din tô espiritu din tun ta Ámmà din.

Igbunù tô kilidan i Jesus

31 Na, masig dán sumalláp tô álló na kataganà dan katô álló ka kapaginawa.
Dì mému tananan tun ta krus tô lawa katô mga inaté dalám ka álló ka
kapaginawa, asta simag dán tô álló ka kapaginawa na tuu dan ágrespetowan.
Purisu igpédu-édu dan ki Pilato na papantigan din tô paa katô mga igpansalan
tun ta krus‡ ébô kangén tô lawa dan.
32 Purisu igsadun tô mga sundalo, asta igpantigan dan tô paa katô sábbad
manubù asta tô paa katô ássa manubù na igpansalan madani tun ki Jesus.
33 Asal tô igdunggù dan tun ki Jesus, asta tô igkita dan na inaté dán
sikandin, ándà dan pantigi tô kandin paa.
34 Asal duwán sábbad sundalo na igbunù katô kilidan i Jesus ka pangidù,
asta tigkô dád igarus tô dipanug asta wayig.
35 (Igkita ku ni langun na igulit ku ákniyu, asta ágkasarigan tô kagi ku.
Isóddóran ku na bánnal ni ilumu ébô mamaké kó pagsik.)
36 Inému ni ébô matuman tô igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan,

---

* **19:24** 19:24 Salmo 22:18. † **19:28** 19:28 Ahaán tô Salmo 22:15; 69:21. ‡ **19:31** 19:31 Pantigan tô paa dan ébô sékót dan maté.

“Ándà palang tullan din na pantigan.”§
37 Duwán ássa tandô na igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan,
“Sállággán dan tô igbunù dan.”*

Tô kalábbáng ki Jesus
Juan 19:38-42; Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luc 23:50-56

38 Na, duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Jose na taga Arimatea na igpamaké ki Jesus, asal gállássán dád tô kapamaké din su ágkamáddangan sikandin katô mga pangulu ka Judio. Igpédu-édu si Jose tun ki Pilato ébô kangén din tô lawa i Jesus, asta ignunugan i Pilato. Purisu igsadun si Jose, asta igkangé din tô lawa i Jesus.
39 Igtákkás kandin si Nicodemo na igsadun tun ki Jesus ka dukilám dángngan. Igpid din tô mga kaliman (50) kilo ka pamammut bawì na ágngadanan mira asta aloe na igpagbalát.
40 Igkangé dan tô lawa i Jesus, asta igtángngás dan ka mapputì óggét apil tô mga pamammut, su tô gó tô ágkémun ka mga Judio ka lábbángngán dan tô inaté.
41 Duwán kayun madani tun ta lugar na igpansalan ki Jesus, asta duwán lábbángngan na mantu igkaliyan tun ta pangpang asta ándà pa kalábbángngi.
42 Tô gó tô igpadággaan dan katô lawa i Jesus, su madani tô lábbángngan, asta simag tô álló ka kapaginawa katô mga Judio.

20

Inanté puman si Jesus
Juan 20:1-10; Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luc 24:1-12

1 Na, sállám ka Linggo, tô mangittáng pa, igsállám si Maria na taga Magdala, asta igsadun sikandin tun ta lábbáng. Igkita din na taganà dán inéwà tô dakál batu na igsagpáng katô lábbáng.
2 Purisu igpalaguy sikandin na igsadun tun ki Simon Pedro asta tun ta sábbad disipulu na ágginawaan i Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Igkangé dan tô lawa katô Áglangngagán tikud tun ta lábbáng, asta ándà dé kasóddóri ka ánda tô igpiddan dan kandin.”
3 Na, igtindág si Pedro asta tô sábbad disipulu, asta igsadun dan tun ta lábbáng.
4 Igpalaguy tô duwa dan, asal ikóna tô sábbad disipulu ki Pedro, asta sikandin tô una igdunggù tun ta lábbáng.
5 Igkógó-kógó sikandin ébô sumállág sikandin tun dalám, asta igkita din tô mapputì óggét, asal ándà sikandin ahu.
6 Ikatalundug si Simon Pedro na igdunggù, asta igahu sikandin tun dalám katô lábbáng. Igkita din dutun tô mapputì óggét
7 asta tô panyù na taganà igtángngás katô ulu. Asal tô panyù ilulun asta inassa tikud tun ta mapputì óggét.
8 Na, igahu pagsik tô disipulu na una igdunggù, igkita din tô langun asta igbánnal sikandin na inanté si Jesus.
9 Su sippang katô álló tô, ándà pa kagpátti katô mga disipulu tô igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan, na kailangan manté puman si Jesus.
10 Na, igpanggulì tô duwa disipulu tun ta balé dan.

Igpakita si Jesus ki Maria na taga Magdala
Juan 20:11-18; Mat 28:9-10; Mar 16:9-11

§ **19:36** 19:36 Exodo 12:46; Numeros 9:12; Salmo 34:20. * **19:37** 19:37 Zacarias 12:10.

11 Asal igtindág pa si Maria na taga Magdala tun ta luwà katô lábbáng, asta
igsággó sikandin. Róggun igsággó si Maria, igkógó-kógó sikandin ébô sumállág
tun dalám.
12 Igkita din tô duwa panaligan na gumpak ka mapputì. Igunsad dan tun
ta igpadággaan katô lawa i Jesus, na tô sábbad dadan tun ta ulu, asta tô sábbad
dadan tun ta paa.
13 Iginsà sikandan katô bayi, na mà dan, “Manan ka ágsággó ka?”
Igtaba si Maria, na mà din, “Su igkangé dan tô lawa katô Áglangngagán ku,
asta ándà ku kasóddóri ka ánda tô igpiddan kandin.”
14 Tô igkagi si Maria, igsérê sikandin, asta igkita din si Jesus na igtindág tun
ta bókkóg din, asal ándà din kilalayi.
15 Iginsà si Jesus katô bayi, na mà din, “Manan ka ágsággó ka? Sadan tô
ágpamasakán nu?”
Su kéman i Maria ka sikandin tô taradóppón katô kayun, igkagi sikandin,
na mà din, “Sir, atin ka sikuna tô igkangé katô lawa din, ulitiya ka ánda tô
igpiddan nu, ébô kangén ku.”
16 Igkagi si Jesus kandin, na mà din, “Maria.”
Purisu igtubang si Maria tun kandin, asta igkagi sikandin ka kinagiyan ka
Hebreo, na mà din, “Raboni!” (Tô kóbadan, Taratinurù.)
17 Igkagi si Jesus, na mà din, “Yaka gawid kanak, su ándà a pa kabatun tun
ta Ámmà ku. Asal sadun ka tun ta mga kataladi ku, asta ulit ka kandan na
madunna pa tun ta Ámmà ku asta Ámmà yu, tun ta Manama ku asta Manama
yu.”
18 Purisu igsadun si Maria na taga Magdala tun ta mga disipulu i Jesus, asta
igkagi sikandin, na mà din, “Igkita ku tô Áglangngagán!”
Na, igulit i Maria kandan tô langun katô igkagi i Jesus kandin.

Igpapanó i Jesus tô mga disipulu din
Juan 20:19-23; Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luc 24:36-49

19 Na, tô dukilám katô álló ka Linggo, ilimud tô mga disipulu i Jesus tun ta
sábbad balé na igsagpángngan tô sállat, su imáddangan dan katô mga pangulu
ka Judio. Tigkô dád igdunggù si Jesus na igtindág tun ta tángngaan dan, asta
igkagi sikandin, na mà din, “Mólà pa ka duwán kasunayan yu.”
20 Na, tô igkagi sikandin, igpakita din kandan tô mga bállad din asta tô
kilidan din. Idayawan tô mga disipulu din su igkita dan tô Áglangngagán.
21 Igkagi puman si Jesus, na mà din, “Mólà pa ka duwán kasunayan yu.
Iring katô kapapid katô Ámmà ku kanak, papiddán ku pagsik sikiyu.”
22 Pángnga igkagi si Jesus kani, igidupan din sikandan, asta igkagi sikandin,
na mà din, “Tanggap yu tô Ugis Espiritu.
23 Atin ka pasinsiyaan yu tô salà ka manubù, ipasinsiyaan dán sikandin.
Asal ka dì yu pasinsiyaan tô salà ka manubù, ándà sikandin kapasinsiyayi.”

Igpakita si Jesus ki Tomas

24 Na, si Tomas na ágngadanan pagsik Dáppi, sikandin tô sábbad katô sapulù
duwa (12) disipulu i Jesus. Tô igpakita si Jesus katô mga disipulu din, ándà
diyan si Tomas.
25 Purisu igkagi tô duma mga disipulu ki Tomas, na mà dan, “Igkita dé tô
Áglangngagán.”
Asal igkagi si Tomas, na mà din, “Atin ka dì ku makita tô amù ukit katô
pansal tun ta bállad din, asta ka dì ku méram ka tintudù ku tô amù ukit katô
pansal tun ta bállad din, asta ka dì ku méram ka bállad ku tô amù ukit katô
pangidù tun ta kilidan din, diya mánnal na inanté puman sikandin.”

26 Pángnga ka sábbad linggo, ilimud puman tô mga disipulu i Jesus tun ta
balé, asta dutun pagsik si Tomas. Agad igsagpángngan tô sállat, asal tigkô dád
igdunggù si Jesus na igtindág tun ta tángngaan dan, asta igkagi sikandin, na
mà din, “Mólà pa ka duwán kasunayan yu.”
27 Na, igkagi si Jesus ki Tomas, na mà din, “Iram nu ka tintudù nu, asta
ahà nu ni bállad ku. Iram nu ka bállad ni kilidan ku. Yaka ágduwa-duwa, asal
pamaké kad kanak.”
28 Asal igkagi si Tomas, na mà din, “Sikuna tô Áglangngagán ku! Sikuna tô
Manama ku!”
29 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igpamaké ka su igkita ka kanak. Kadayawan
tô mga manubù na mamaké agad ándà dan kita kanak.”

Tô gunayan katô kasulat i Juan

30 Na, marapung pa tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus na igkita katô mga
disipulu din, asal ándà ku sulati tô langun nit libro ni.
31 Asal igsulat ku ni ébô mánnal kó na si Jesus tô Mesiyas asta tô Batà ka
Manama. Atin ka mamaké kó kandin, bággayan kó ka kantayan na ándà
ágtamanán.

21

Igpakita si Jesus katô pittu disipulu din

1 Na, igpakita puman si Jesus katô mga disipulu din tun ta ligad ka Ranó ka
Tiberias. Mulitta ákniyu tingód katô kapakita din kandan.
2 Ilimud tô mga disipulu i Jesus. Ni gó sikandan, si Simon Pedro, si Tomas
na ágngadanan pagsik Dáppi, si Natanael na taga Cana na sakup ka probinsya
ka Galilea, tô duwa gabatà i Sebedeo, asta duwán duwa ássa disipulu i Jesus.
3 Igkagi si Simon Pedro, na mà din, “Mamukutta.”*
Igkagi tô duma mga disipulu, na mà dan, “Mákkás ké áknikó.”
Igsadun dan tun ta ranó, asta igsaké dan ka barangé. Agad igladé dan ka
dukilám, asal ándà palang inaggut dan.
4 Na, pagkasállám, igtindág si Jesus tun ta ligad ka ranó, asal ándà kilala tô
mga disipulu kandin.
5 Igtawar si Jesus kandan, na mà din, “Mga rarak ku, duwán inaggut yu?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Ándà palang.”
6 Igkagi si Jesus, na mà din, “Dabù yu puman tô pukut dadan ta kawanan,
asta duwán maggut yu.”
Purisu igdabù dan tô pukut dan. Asal tô igbugkut dan, ándà dan kaggán tô
pukut, su marapung tô mga sáddà na inaggut dan.
7 Tô disipulu na tuu ágginawaan i Jesus, igkagi sikandin ki Pedro, na mà din,
“Sikandin gó tô Áglangngagán!”
Tô ikasóddór si Simon Pedro na sikandin tô Áglangngagán, igumpak
sikandin, su iglábbas sikandin ka umpak dalám ka kadabù dan katô pukut.
Iglátttu si Pedro tun ta ranó.†
8 Asal igtalundug tô duma mga disipulu na igsaké katô barangé. Igbugkut
dan tô pukut na ipánnù ka sáddà, su madani dan tun ta ligad ka ranó, na mga
kasiyawan (90) dád metros tô kadiyù.
9 Na, tô igpónóg dan tun ta tanà, igkita dan tô baga ka uling, asta duwán
mga sáddà na igtug asta pan.
10 Igkagi si Jesus, na mà din, “Pid yu dini tô mga sáddà na inaggut yu géna.”

---

* **21:3** 21:3 Tô taraággut ka sáddà ággamit ka pukut. † **21:7** 21:7 Iglátttu si Pedro tun ta ranó ébô makóna sikandin tun ta tanà.

11 Purisu igpénék si Simon Pedro tun ta barangé, asta igbugkut din tô pukut
tun ta tanà. Ipánnù tô pukut dan ka mga magdakál sáddà, na sábbad gatus
kaliman tállu (153) tô langun. Agad tuu marapung tô sáddà, asal ándà kabissé
tô pukut dan.
12 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Sadun kó dini, asta pamahaw kó.”
Na, ándà disipulu na iginsà ki Jesus ka sadan sikandin, su isóddóran dan na
sikandin tô Áglangngagán.
13 Na, igpadani si Jesus katô baga, igkangé din tô pan asta tô sáddà, asta
igbuwat din kandan.
14 Tô gó tô ikatállu kapakita i Jesus katô mga disipulu din pángnga katô kanté
din puman.

Igkagiyan i Jesus si Pedro

15 Na, pángnga dan igpamahaw, iginsà si Jesus ki Simon Pedro, na mà din,
“Simon na batà i Juan, tuu dakál tô ginawa nu kanak ka tandingán kani
duma?”
Igtaba si Pedro, na mà din, “Óó, Áglangngagán. Isóddóran nu na ágginawaan
ku sikuna.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Dóppóni nu tô mga karnero na igpasakup
kanak.”
16 Iginsà puman si Jesus ka ikaduwa, na mà din, “Simon na batà i Juan,
dakál tô ginawa nu kanak?”
Igtaba si Pedro, na mà din, “Óó, Áglangngagán. Isóddóran nu na ágginawaan
ku sikuna.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Dóppóni nu tô mga karnero na igpasakup
kanak.”
17 Iginsà puman si Jesus ka ikatállu, na mà din, “Simon na batà i Juan,
ágginawa ka kanak?”
Na, iranu si Pedro su iginsà si Jesus kandin ka ikatállu ka ágginawa sikandin
ki Jesus. Igtaba si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, isóddóran nu tô langun.
Isóddóran nu na tuu ku ágginawaan sikuna.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Dóppóni nu tô mga karnero na igpasakup kanak.
18 Paminág nu ni kagin ku áknikó. Tô mallaki ka pa, sikuna dád tô gumpak
katô áknikó lawa, asta sikuna dád tô ágsalin ka ánda é ágsadunan nu. Asal ka
matugál kad, dáppan nu tô bállad nu ébô bagkássán katô duma mga manubù,
asta piddán ka ikandan tun ta dì nu kakalyag.”
19 (Tô gó tô igkagi i Jesus ébô pasóddórán din ki Pedro ka ándin tô kapókit ka
kamatayan i Pedro ébô pabantugán tô Manama.)
Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Tákkás ka kanak.”

Si Jesus asta si Juan

20 Na, igsérê si Pedro, asta igkita din tô disipulu na tuu ágginawaan i Jesus.
Sikandin tô igpadani tun ki Jesus dángngan tô igkan dan, asta iginsà sikandin
katô Áglangngagán ka sadan tô pammát kandin.
21 Na, iginsà si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, ándin tô tingód kandin?”
22 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka kakalyag ku na dì sikandin maté
sippang katô álló ka lumónódda, ándà labut nu kanan. Tákkás ka kanak!”
23 Purisu igpólité tô mga kataladi na dì maté tô disipulu tô. Asal ánnà yan tô
igkagi i Jesus, su tô igkagi din, na mà din, “Atin ka kakalyag ku na dì sikandin
maté sippang katô álló ka lumónódda, ándà labut nu kanan.”
24 Sikandin tô disipulu na igulit asta igsulat kani langun, asta isóddóran ta
na bánnal tô igulit din.

Ándà kasulat tô langun

25 Na, marapung pa tô iglumu i Jesus na ándà ku kasulat kannun ta libro,
su atin ka sulatán tô langun, panámdám ku na ándà basì lugar nit banuwa ébô
taguan katô langun libro na masulat.

Mga Lumu
Katô Mga Apostoles

Una Basan

Si Lucas tô igsulat kani libro, asta ni gó ni ikaduwa na igsulat din ki Teofilo. Ágkangadanan manubù si Teofilo.

Igsulat si Lucas tingód ka mga lumu katô mga apostoles na igpasadun i Jesus tun ta kaluwagan ka banuwa ébô mulit-ulit katô Madigár Gulitán. Tagnà igulitan dan tô mga unawa dan na Judio, yan pa igulitan dan tô mga manubù na ánnà Judio sippang na igdunggù dan tun ta madiyù mga lunsud.

Igsulat pagsik si Lucas tingód katô Ugis Espiritu na igpapid ka Manama. Ukit ka tabang katô Ugis Espiritu, ikatuman dan katô igsugù i Jesus kandan.

Si Lucas tô sábbad kadumaan i Pablo tô igsadun sikandin tun ta mga banuwa ébô mulit-ulit tingód ki Jesu-Cristo. Agad dalám ka igpriso si Pablo tun ta lunsud ka Roma, ándà tanani i Lucas sikandin.

1 Teofilo na ágginawaan ku. Igsulat ku áknikó dángngan tingód katô langun ka
iglumu i Jesus asta igtinurù din tikud tun ta katigkanayan katô iglumu din
2-3 sippang ka ibatun sikandin tun ta langit. Tô ándà pa kabatun, duwán
mga sugù na igkagi i Jesus ukit katô Ugis Espiritu tun ta mga apostoles
na taganà igsalin din. Pángnga inaté asta inanté puman sikandin, igpakita
sikandin tun ta mga apostoles dutun ta ássa-ássa kapókit dalám ka kappatan
(40) álló. Purisu isóddóran dan na bánnal inanté sikandin su igkita dan, asta
igtinurù sikandin tingód katô pagpangulu ka Manama.

4 Na, róggun ka igduma* si Jesus kandan, igtalan sikandin na dì dan pa
miwà tikud tun ta Jerusalem, su igkagi sikandin, na mà din, “Kailangan
mangat kó katô Ugis Espiritu na igtandô† katô Ámmà Manama, su tô gó tô
taganà igulit ku ákniyu.

5 Dángngan, ukit ka wayig tô kabunyag i Juan, asal dì madugé bunyagan kó
ukit ka Ugis Espiritu.”

Ibatun si Jesus tun ta langit

6 Na, tô ilimud tô mga apostoles, iginsà dan ki Jesus, na mà dan,
“Áglangngagán, ni dán gó tô timpo na lónódán nu tô pagpangulu katô mga
rubbad i Israel?”

7 Igtaba si Jesus, na mà din, “Ándà kailangan na kasóddóran yu tingód katô
álló na igsalin katô Ámmà ka kadángngan matuman, su tô Ámmà ku tô igsalin
katô álló na matuman tikud tun ta kandin kakalyag.

8 Asal makatanggap kó katô katulusan ka dumunggù tô Ugis Espiritu tun
ákniyu, asta makólit-ólit kó tingód kanak tun ta lunsud ka Jerusalem, tun ta
kaluwagan ka mga probinsya ka Judea asta Samaria, asta sippang tun ta
kaluwagan kani banuwa.”

9 Na, pángnga igkagi sikandin kani, ibatun si Jesus tun ta langit. Róggun
ágsállág dan ki Jesus na ágkabatun, isidalungan sikandin ka sagulapun.

10 Róggun ágsállág dan katô kabatun din tun ta langit, tigkô dád igpakita tô
duwa gamama‡ na mapputì é kapa na ágtindág madani tun kandan.

---

* **1:4** 1:4a Igduma, ó igkan. † **1:4** 1:4b Ahaán tô Juan 14:15-17; 15:26; 16:7-8,13-15. ‡ **1:10** 1:10 Tô duwa gamama, tô gó tô mga panaligan ka Manama.

11 Igkagi tô gamama, na mà dan, “Sikiyu na taga Galilea, yakód áglangngag.
Ibatun dán si Jesus tun ta langit, asal lumónód puman sikandin dini na
magunawa katô kéwà din na igkita yu nigó.”

Igsalin katô mga apostoles tô bullas ki Judas

12 Purisu igulì tô mga apostoles tun ta Jerusalem tikud tun ta Pabungan ka
Olibo. Na, mga sábbad dád kilometro tô kadiyù katô pabungan tikud tun ta
lunsud ka Jerusalem.
13 Na, tô igdunggù dan tun ta Jerusalem, ilimud dan tun ta kuwarto katô
balé na igóddóan dan. Na, tô mga manubù na ilimud, sikandan si Pedro, si
Juan, si Santiago, si Andres, si Felipe, si Tomas, si Bartolome, si Mateo, si
Santiago na batà i Alfeo, si Simon na magani, asta si Judas na batà katô sangé
i Santiago.
14 Inalayun ágpalimudé asta ágpasábbadé tô langun dan na ágdasal tun ta
Manama. Igapil pagsik tô mga gabayi asta si Maria na innà i Jesus, asta tô
mga kataladi i Jesus.
15 Na, duwán sábbad álló, ilimud tô mga ágpampamaké, asta mga sábbad gatus
duwa pulù (120) sikandan. Igtindág si Pedro,
16 asta igkagi sikandin, na mà din, “Mga kataladi na Judio, igpasulat katô
Ugis Espiritu ki David sayyan tingód ki Judas na igpid katô mga manubù na
igámmát ki Jesus. Ituman dán ni su kailangan matuman tô kagi ka Manama.
17 Bánnal si Judas tô kadumaan ta, su sikandin tô ágtabang kani áglumun ta.”
18 (Na, tô salapì na igbággé ki Judas tingód katô kapammát din ki Jesus, tô gó
tô igbayad katô tanà.§ Na, igtuppas si Judas na iguna é ulu, igbáttu tô gátták
din, igluwà tô bituka din, asta inaté sikandin.
19 Na, isóddóran ni katô langun manubù tun ta Jerusalem. Purisu
ágngadanan tô tanà na Akeldama tun ta kinagiyan dan. Tô kóbadan kani, “Tanà
ka Dipanug.”)
20 Igpanayun si Pedro igkagi, na mà din, “Mà katô kagi ka Manama tun ta
libro ka Salmo,
“ ‘Pabayaán din tô góddóan din. Ándà manubù na móddô kani.’*
Duwán pagsik igsulat,
‘Duwán mullas kandin.’†
21-22 Purisu kailangan salinán dé tô bullas ki Judas ébô mulit-ulit na si Jesus
tô inanté puman. Kailangan salinán tô manubù na inalayun ágtákkás áknami
dángngan dalám ka igduma tô Áglangngagán na si Jesus áknami tikud tun ta
kabunyag i Juan ki Jesus sippang ka ibatun sikandin tun ta langit.”
23 Purisu igpasulat dan tô ngadan katô duwa manubù, na si Matias asta si
Jose Justo na ágngadanan ki Barsabas.
24 Na, igdasal dan tun ta Manama, na mà dan, “Áglangngagán, isóddóran nu
tô pusung katô langun manubù. Purisu pasóddór nu áknami ka sadan kani
duwa tô igsalin nu
25 na bullas ki Judas tun ta áglumun dé na mga apostoles, su igtananan i
Judas tô lumu din, asta igsadun sikandin tun ta lugar na nángngà kandin.”
26 Pángnga igdasal dan, igripa dan, asta si Matias tô isalin. Inému sikandin
na kadumaan katô sapulù sábbad (11) apostoles.

2

Igdunggù tô Ugis Espiritu

§ **1:18** 1:18 Tô salapì na igulì i Judas tun ta mga ágpangulun ka templo, tô gó tô igbayad katô tanà. Ahaán tô Mateo 27:3-8. * **1:20** 1:20a Salmo 69:25. † **1:20** 1:20b Salmo 109:8.

1 Na, tô igdunggù tô álló ka kalimudan na ágngadanan Pentecostes, ilimud
dan tun ta sábbad lugar.
2 Tigkô dád duwán dagunután tikud tun ta langit iring na tuu mabákkár
karamag. Tô dalám katô balé na ilimudan dan ipánnù katô dagunután.
3 Na, igkita dan tô iring na rágrág ka apuy na igpabówwó tun ta tagsábbad-
sábbad kandan.
4 Na, ipánnù dan langun katô Ugis Espiritu, asta igpangkagi dan katô ássa-
ássa kinagiyan na ánnà kandan kinagiyan, su igpakagi dan katô Ugis Espiritu.
5 Na, tun ta Jerusalem, marapung tô mga Judio na ágbánnal ka Manama asta
tikud dan tun ta ássa-ássa mga lugar nit banuwa.
6 Tô igdinág dan katô gótép tun dalám katô balé, tuu marapung tô mga
manubù na igpadángngané na igpadani. Tuu dan isaláббuan, su tô tagsábbad-
sábbad kandan igdinág katô kandin kinagiyan na ágkagin katô mga ágpamaké
ki Jesus.
7 Purisu tuu isaláббuan tô mga manubù. Igpatóngkóé sikandan, na mà dan,
“Tikud gó tun ta Galilea tô langun dan.
8 Manan ka pakakagi dan katô áknita mga kinagiyan?
9 Marapung tô mga banuwa na igtikudan ta, su duwán mga taga Partia,
taga Media, asta taga Elam. Duwán mga manubù tikud tun ta Mesopotamia,
Judea, Capadocia, Ponto, asta Asia.
10 Duwán mga manubù tikud tun ta Frigia, Pamfilia, Ehipto, asta mga
lunsud tun ta Libya na isakup ka Cirene. Duwán mga unawa ta na Judio tikud
tun ta lunsud ka Roma asta mga ánnà Judio na ágtuman katô mga ágkémun ta
na Judio.
11 Duwán mga taga Creta asta taga Arabia. Asal tuu ta inagpáttan tô gulitán
katô mga taga Galilea tingód ka mga kasaláббuan na iglumu ka Manama, su
ikakagi dan katô ássa-ássa kinagiyan ta.”
12 Tuu dan isaláббuan, asta ágkataláng dan. Purisu igpénsaé dan, na mà dan,
“Ándin ni ilumu?”
13 Asal duwán ássa mga manubù na igyamà-yamà kandan, na mà dan,
“Ágkalasing ni mga manubù ni!”

Igtinurù si Pedro tingód katô katumanan katô igtandô ka Manama

14 Na, igtindág si Pedro na duma katô sapulù sábbad (11) apostoles. Igkagi
si Pedro ka mabákkár tun ta langun manubù na ilimud, na mà din, “Sikiyu
na mga Judio asta tô langun yu kannun ta Jerusalem, paminág kó kanak, su
duwán kagin ku ákniyu.
15 Ánnà nángngà tô panámdám yu na ágkalasing ni mga manubù ni. Ánnà, su
atin ka minám tô manubù, dì pa malasing, su alas nuybe pa ka sállám.
16 Asal ássa ni ilumu ni, su ituman dán tô kagi na igsulat katô propeta ka
Manama sayyan na si Joel, na mà din,
17 “ ‘Ni gó tô kagi ka Manama. Atin ka masig dán tô ágtamanán kani banuwa,
bággén ku tô Ugis Espiritu tun ta langun manubù. Purisu tô mga gabatà
yu pakagin ku katô kagi ku. Duwán pakitanán ku tun ta mga mallaki
yu. Patagénáppán ku tô mga tugál.
18 Tô álló tô, bággén ku tô Ugis Espiritu tun ta langun na ágbánnal kanak, agad
gamama asta gabayi. Pakagin ku sikandan katô kagi ku.
19 Pakitanán ku tô mga kaslaábbuan tun ta langit asta nit banuwa ukit ka
dipanug, apuy asta ábbál.

20 Kumangittáng tô álló. Kumallutù tô bulan iring na dipanug. Matuman ni
ka dì pa rumuud tô Áglangngagán ta katô langun manubù. Tô gó tô álló na tuu
pa makamáddang asta mabantug.
21 Asal makaluwà tikud tun ta supak na ándà ágtamanán tô langun manubù
na ágtawar tun ta Áglangngagán ta.' "*
22 Igpanayun si Pedro igkagi, na mà din, "Na, mga unawa ku na mga rubbad
i Israel, paminág kó kani ágkagin ku. Si Jesus na taga Nazaret tô igpapid
ka Manama. Igpasóddór ni ákniyu ukit katô ilumu ka katulusan din, mga
kasalábbuan, asta mga pató na ágkatuman na ilumu ka Manama ukit ki Jesus
dini ákniyu. Isóddóran yud ni.
23 Na, si Jesus tô igbággé tun ta bállad yu ukit katô taganà plano asta
sinóddóran ka Manama. Igpamatayan yu si Jesus, su igpansalan yu sikandin
tun ta krus ukit katô madat mga manubù,
24 asal iganté puman ka Manama si Jesus ukit katô kapaluwà din kandin
tikud tun ta hirap ka kamatayan, su dì makawid tô kamatayan kandin.
25 Su igsulat si David na kamónaan ta tingód ki Jesus, na mà din,
" 'Inalayun ku ágsállággán tô Áglangngagán tun ta saruwan ku, su inalayun
sikandin ágduma kanak ébô diya masasó.
26 Purisu tuuwa idayawan, asta ágdurungán ku sikandin. Su agad maté ni
lawa ku, asal duwán pa gimanan ku,
27 su diya ikuna pabayaán tun ta Hades.† Dì mému áknikó ka maróddóg ni lawa
ku, su sakán dád tô sábbad Ugis na ágginawaan nu.
28 Igpakita nu kanak tô gukitan na madun tun ta kantayan. Tuuwa idayawan
su ágdumaanna ikuna.' "‡
29 Na, igpanayun igkagi si Pedro, na mà din, "Mga kataladi na Judio,
isóddóran yu ni kagin ku ákniyu tingód katô kamónaan ta sayyan na si David.
Sikandin gó tô inaté, asta iglábbáng tô lawa din tun ta takub, asta iróddóg
sikandin. Taddô pô tô iglábbángngan kandin sippang áknganni.
30 Su propeta si David, isóddóran din tô igtandô katô Manama kandin na
imun harì tô sábbad rubbad din, asta mangulu tun ta tapuri álló iring ki
David.§
31 Igpasóddór ki David tô katumanan katô tandô. Purisu igkagi sikandin
tingód katô kanté puman katô Mesiyas, su mà din,
" 'Dì sikandin pabayaán tun ta Hades. Dì mému tun ta Manama ka maróddóg
tô lawa din.'*
32 Na, si Jesus tô iganté puman ka Manama, asta igkita ké langun na inanté
puman sikandin.
33 Inému dán si Jesus na mallayat tun ta langit, asta igunsad sikandin dadan
tun ta kawanan katô Ámmà din. Pángnga igtanggap si Jesus katô Ugis Espiritu
na igtandô ka Manama, igbággayan ki ikandin katô Ugis Espiritu. Tô gó tô
igkita yu asta igdinág yu.
34 Tô igkagi i David ánnà tingód katô kandin lawa, su tô lawa i David ándà
kabatun tun ta langit, asal igkagi si David sayyan,
'Igkagi tô Manama tun ta Áglangngagán ku: Unsad ka kannun ta kawanan ku
35 sippang ka manaluwa katô mga usig nu asta pabánnalán ku sikandan
áknikó.'†

---

* **2:21** 2:17-21 Joel 2:28-32. † **2:27** 2:27 Hades tô ngadan katô góddóan ka mga inaté sippang ka ruudan dan. Magunawa tun ta 2:31. ‡ **2:28** 2:25-28 Salmo 16:8-11. § **2:30** 2:30 Ahaán tô Salmo 132:11. * **2:31** 2:31 Salmo 16:10. † **2:35** 2:34-35 Salmo 110:1.

36 Purisu sikiyu na mga rubbad i Israel, kailangan kasóddóran yu langun na
agad igpansalan yu si Jesus tun ta krus, asal igimu ka Manama sikandin na
Mesiyas asta Áglangngagán."
37 Na, tô igdináng katô mga manubù tô igkagi i Pedro, tuu ikálláng tô pusung
dan. Iginsà dan ki Pedro asta katô duma mga apostoles, na mà dan, "Mga
kataladi, ándin tô nángngà lumun dé?"
38 Igtaba si Pedro, na mà din, "Rákkád kó katô mga salà yu. Pabunyag kó
tingód katô kapasakup yu ki Jesu-Cristo. Pasinsiyaan ka Manama tô salà yu,
asta bággén din tô Ugis Espiritu tun ákniyu.
39 Igtandô katô Áglangngagán na Manama ta na bággén din tô Ugis Espiritu
tun ákniyu, tun ta mga gabatà yu, asta tun ta mga manubù na madiyù ébô
bággayan din tô langun manubù na ágsalinán din."‡
40 Marapung pa tô igkagi i Pedro kandan. Igpédu-édu sikandin, na mà din,
"Luwà kó tikud tun ta supak na dumunggù kani mga manubù na masalà-
salà."
41 Na, igpabunyag tô mga manubù na igbánnal katô igkagi i Pedro. Tô álló
tô, mga tállu mararan (3,000) tô mga manubù na igpamaké ki Jesu-Cristo asta
isakup tun ta mga manubù na taganà igpamaké.
42 Igpanayun dan igpaminág ka ágtinuruán katô mga apostoles. Igpadumaé
tô mga ágpampamaké, asta igpalimudé dan ébô kuman asta dumasal tun ta
Manama.

Tô kantayan katô mga ágpampamaké

43 Marapung tô mga kasalábbuan na ilumu katô mga apostoles ukit katô
katulusan ka Manama. Purisu imáddangan tô langun manubù.
44 Inalayun igpalimudé tô mga ágpampamaké. Igpagsábbad dan tô
kaduwánnan dan,
45 asta igbarigyà dan tô kaduwánnan dan ébô duwán salapì na bággén dan
tun ta duma mga manubù tingód katô ágkailanganán dan.
46 Kada álló ágpalimudé tô langun dan tun ta templo, asta tuu dan gó
ágkadayawan na ágpabággayé katô mga ágkakan tun ta mga balé dan.
47 Inalayun dan ágdurung katô Manama. Ágrespetowan dan katô karapun-
gan ka mga manubù. Kada álló igdugang katô Áglangngagán tun ta grupo dan
tô mga manubù na igtábbus tikud tun ta salà dan.

3

Inólian tô manubù na kapig

1 Na, duwán sábbad álló tô alas tres ka mapun, igsadun si Pedro asta si Juan
tun ta templo, su tô gó tô oras ka kadasal.
2 Na, duwán sábbad manubù na kapig tikud tun ta kapamasusu kandin.
Gunsad sikandin tun ta sállat* katô templo na ágngadanan Madigár Sállat.
Kada álló ágpinggaan sikandin ka mga kadumaan din tun ta sállat katô templo
ébô mamuyù ka salapì tun ta mga manubù na gahu.
3 Tô igkita tô kapig ki Pedro asta ki Juan na mahu, igpamuyù sikandin ka
salapì kandan.
4 Igsálláng si Pedro asta si Juan kandin, asta igkagi si Pedro, na mà din, "Sálláng
ka áknami!"
5 Purisu igsálláng tô kapig kandan, su kéman din ka duwán salapì na bággén
dan kandin.

‡ **2:39** 2:39 Isaias 57:19; Joel 2:32. * **3:2** 3:2 Duwán mga sállat tun ta mallayat koral na igimu ka batu asta áglibut katô plasa ka templo.

6 Asal igkagi si Pedro, na mà din, “Ándà palang salapì ku, asal duwán bággén
ku áknikó. Na, ukit katô katulusan ka ngadan i Jesu-Cristo na taga Nazaret,
panó ka!”
7 Na, igawidan i Pedro tô bállad din na kawanan, asta igpatindág din
sikandin. Tigkô dád igmabákkár tô paa din.
8 Purisu igtindág asta igpanó-panó sikandin. Na, igahu sikandin tun ta
templo, asta igdumaan din si Pedro asta si Juan. Ágpanó-panó, ágláttu-láttu,
asta ágdurung sikandin ka Manama.
9 Igkita katô langun manubù na pakapanó dán sikandin asta ágdurung
sikandin katô Manama.
10 Igkilala dan na sikandin tô manubù na taganà gunsad asta ágpamuyù tun
ta sállat katô templo na ágngadanan Madigár Sállat. Purisu tuu dan isaláb̀buan
tingód katô ilumu kandin.

Igtinurù si Pedro tun ta templo

11 Na, tingód katô dayó katô manubù na ikapanó dán, marag sikandin
gawid ki Pedro asta ki Juan. Na, isaláb̀buan tô langun manubù asta pasi-
palaguy dan tun kandan tun ta kallungan katô templo na ágngadanan Balkon
i Solomon.
12 Tô igkita si Pedro katô mga manubù na ilimud, igkagi sikandin, na mà
din, “Mga unawa ku na mga rubbad i Israel, yakó ágkasaláb̀buan kani. Yakó
ágsállág áknami. Ánnà áknami katulusan ó katallángngan tô ikólì kani kapig.
13 Tô Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan ta na si Abraham, si
Isaac, asta si Jacob,† sikandin tô ikólì katô kapig ébô durungán katô Manama
tô igpapid din na si Jesus. Asal sikiyu tô igpammát kandin. Agad kakalyag i
Pilato na paluwaán din si Jesus, igéllé kó ki Pilato ébô matayan yu si Jesus.
14 Sikandin tô ugis na ándà palang salà, asal igélléyan yu sikandin. Igpédu-
édu kó baling ki Pilato ébô paluwaán din tô manubù na ikamaté.
15 Igmatayan yu sikandin na ágtikudan ka mantu kantayan tikud tun ta
Manama, asal iganté puman sikandin ka Manama. Igkita dé sikandin na
inanté puman.
16 Ukit katô katulusan katô ngadan i Jesus, igmabákkár dán ni manubù na
igkita asta igkilala yu. Ukit katô kapamaké din ki Jesus, ikapanó dán sikandin
nit tubang yu.
17 “Mga kataladi, isóddóran ku na sikiyu asta tô mga pangulu yu tô igpamaté
ki Jesus su ándà kó ikasóddór na sikandin tô Mesiyas.
18 Purisu ituman tô kagi ka Manama na igulit katô langun propeta din
sayyan na pahirapan asta matayan tô Mesiyas na igsalin din.
19 Purisu rákkád kó, asta padani kó tun ta Manama ébô pasinsiyaan din tô
mga salà yu,
20 asta duwán kani timpo dumunggù na bággayan kó katô mantu
kabákkárran tikud tun ta Áglangngagán. Palónódán din puman si Jesus na
Mesiyas na taganà igsalin din para ákniyu ébô mangulu sikandin.
21 Asal kailangan móddô pa si Jesus tun ta langit sippang ka timpo na
pamantun ka Manama tô langun na igtandô din ukit katô mga propeta na
igbánnal kandin sayyan.
22 Na, igkagi si Moises sayyan, na mà din,

“ ‘Papiddán katô Áglangngagán na Manama tô propeta din tun ákniyu iring
katô kapapid din kanak. Tô gó tô sábbad rubbad yu. Kailangan mánnal
kó katô langun na ágkagin din ákniyu.

† **3:13** 3:13 Ahaán tô Exodo 3:6,15.

23 Tô manubù na dì mánnal ka kagi katô propeta tô, tô gó tô péwaán tikud tun
ta mga manubù na igsalin ka Manama asta supakan sikandin.’‡
24 “Tô langun propeta ka Manama sayyan, si Samuel asta tô duma mga
propeta na ikatalundug kandin, igulit tô langun dan tingód katô ituman dán
áknganni.
25 Sikita tô igtanggap katô kasabotan ka Manama ukit katô mga propeta din
sayyan. Ituman dán áknganni tô kasabotan ka Manama tun ta mga kamónaan
ta, su igkagi tô Manama ki Abraham,
“ ‘Madigár tô bággén ku tun ta langun manubù nit banuwa ukit katô mga
rubbad nu.’§
Ni gó tô igtandô ka Manama ki Abraham.
26 Purisu igsalin ka Manama si Jesus asta taganà igpapid din diyan ákniyu ébô
tabangan kó langun ukit ka karákkád yu katô mga madat ágkémun yu.”

4

Igpriso si Pedro asta si Juan

1 Na, róggun ágkagi si Pedro asta si Juan tun ta mga manubù na ilimud,
igpadani tô mga pangulu ka templo, tô kapitan ka mga tarabanté ka templo,
asta tô mga Saduseo.*
2 Ágkaringasa dan su ágtinurù si Pedro asta si Juan na duwán álló na antén
puman ka Manama tô mga inaté, iring katô kanté puman ki Jesus.
3 Purisu igámmát dan si Pedro asta si Juan. Insà-insaán dan pád sikandan,
asal su ágsalláp dán tô álló, igpahu dan dád tun ta prisowan sippang ka sállám.
4 Asal igbánnal tô marapung manubù na igpaminág ki Pedro asta ki Juan.
Tô kaditaan katô mga gamama dád igdunggù ka mga lima mararan (5,000).

Igpatubang si Pedro asta si Juan tun ta konseho

5 Na, tô sállám dán, ilimud tun ta Jerusalem tô langun pangulu ka templo,
tô mga ágtugállán ka Judio, asta tô mga taratinurù ka mga sugù i Moises.†
6 Dutun tô tuu mallayat ka pangulu ka templo na si Anas, asta si Caifas, si
Juan, si Alejandro, asta tô duma mga gakád i Anas.
7 Igpatindág dan si Pedro asta si Juan tun ta tángngaan, asta iginsà dan ki
Pedro asta ki Juan, na mà dan, “Sadan tô igbággé ákniyu kani katulusan?
Sadan tô igpapid ákniyu ébô makému kó kani?”
8 Na, ipánnù si Pedro katô Ugis Espiritu, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Mga pangulu ta asta mga ágtugállán ka Judio,
9 atin insaán ké ikiyu tingód katô madigár na ilumu dé katô kapig, ulitán ku
ákniyu tingód katô ikólì kandin.
10 Pénagpáttán ku ákniyu asta langun unawa ku na mga rubbad i Israel
na ikapanó ni manubù ni ukit katô katulusan ka ngadan i Jesu-Cristo na
taga Nazaret. Si Jesu-Cristo tô igpansalan yu tun ta krus, asal iganté puman
sikandin ka Manama.
11 Si Jesus tô katumanan katô kagi ka Manama na igsulat sayyan, na,
“ ‘Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé,
su kéman dan ka ánda ágpulusán.
Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu
na tuu ágkailanganán katô balé.’‡

---

‡ **3:23** 3:22-23 Deuteronomio 18:19; Levitico 23:29. § **3:25** 3:25 Genesis 22:18; 26:4. * **4:1** 4:1 Tô mga Saduseo dì ágbánnal na manté puman tô mga manubù na inaté dán. † **4:5** 4:5 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. ‡ **4:11** 4:11 Salmo 118:22.

12 Si Jesus dád tô makatábbus áknita tikud tun ta salà. Agad nit kaluwagan
kani banuwa, ándà dán ássa ngadan na igbággé tun ta mga manubù na mému
tawarán ta ébô makatábbus áknita tikud tun ta salà."
13 Na, tô igkita tô mga sakup ka konseho ka Judio na dì ágkatalu si Pedro asta
si Juan ágtaba, tuu dan isalábbuan, su isóddóran dan na ándà dan ikóskuwila.
Isóddóran dan pagsik na igtákkás-tákkás si Pedro asta si Juan ki Jesus dángngan.
14 Asal su tun ta tubang dan tô manubù na ikapanó dán, ándà ágkakagi katô
mga konseyal ki Pedro asta ki Juan.
15 Purisu igpaluwà dan si Pedro asta si Juan tikud tun ta konseho, asta
igpatóngkóé dan, na mà dan,
16 "Ándin tô lumun ta kani mga manubù ni? Su dì ki makabulun
kani kasalábbuan na iglumu dan, asta isóddóran katô langun manubù nit
Jerusalem.
17 Asal madigár ka sapadan ta sikandan ébô dì dan manayun mulit-ulit
tingód kani. Sumapad ki kandan ébô ándà manubù na ulitan dan tingód kani
ngadan ni."
18 Purisu igpakangé dan si Pedro asta si Juan, asta igsapad dan na dì dan
mému mulit-ulit asta tuminurù tingód katô ngadan i Jesus.
19 Asal igtaba si Pedro asta si Juan, na mà dan, "Panámdám kó ka ándin tô
nángngà lumun dé tun ta saruwan ka Manama, sikiyu tô bánnalán dé, ó tô
Manama tô bánnalán dé.
20 Dì ké gó sumungkù mulit-ulit katô kabánnalan na igkita asta igdinág dé."
21 Asal tuu pa iglimáddang katô mga konseyal si Pedro asta si Juan, asta
igpaluwà dan, su ándà sóddór dan ka ándin tô lumun dan kandan agó
kasókówan dan katô langun manubù, su ágdurung dan langun katô Manama
tingód katô ilumu.
22 Na, tô manubù na ikapanó dán ukit ka katulusan ka Manama, sobra ka
kappatan (40) tô idad din.

Igdasal tô mga ágpampamaké

23 Na, tô igpaluwà dan si Pedro asta si Juan, igsadun dan tun ta mga
ágpampamaké, asta igulit dan tô langun ka igkagi katô mallayat ka mga
pangulu ka templo asta mga ágtugállán ka Judio.
24 Tô igdinág dan katô igkagi i Pedro asta i Juan, igpasábbadé dan igdasal
tun ta Manama, na mà dan, "Áglangngagán na Manama, sikuna gó tô igimu ka
langit, tanà, dagat, asta katô langun-langun.
25 Sikuna tô igkagi ukit ka kamónaan dé na si David na igbánnal áknikó
sayyan, su ukit katô Ugis Espiritu, igpakagi sikandin,
" 'Manan ka masókó tô mga ánnà Judio? Manan ka ágplano tô mga manubù
ka madat na ándà ágpulusán?
26 Igpasábbadé tô mga harì asta tô mga pangulu nit banuwa ébô matu dan katô
Áglangngagán na Manama asta tô Mesiyas.'§
27 Ituman dán ni kannun ta Jerusalem, su igpasábbadé si Herodes, si Poncio
Pilato, tô mga rubbad i Israel, asta tô mga ánnà Judio ébô matu dan ki Jesus
na Ugis Batà nu na igsalin nu.
28 Ukit katô katulusan nu igtuman dan tô langun ka kakalyag nu sayyan.
29 Áglangngagán, isóddóran nu na iglimáddang dan áknami. Purisu tabangi ké
na mga ágsuguánnán nu ébô dì ké máddang mulit-ulit katô kagi nu.
30 Pakita nu tô katulusan nu ébô kólian tô mga ágkabógókan. Pakita nu tô mga
makasalábbù lumu nu ukit katô ngadan katô Ugis Batà nu na si Jesus."

§ **4:26** 4:25-26 Salmo 2:1-2.

31 Pángnga igdasal dan, ilubà tô lugar na ilimudan dan, asta ipánnù dan katô
Ugis Espiritu. Tikud taddô, ándà máddang dan gulit-ulit katô kagi ka Manama.

Igpatabangé tô mga ágpampamaké

32 Na, igpasábbadé tô panámdám asta tô ginawa katô langun ágpampamaké.
Dì dan ágpalággáddé tingód katô kaduwánnan dan, asal inalayun dan
ágpatabangé.
33 Ukit katô katulusan na igbággé ka Manama katô mga apostoles, ikému
dan ka mga kasalábbuan, asta igulit-ulit dan tingód katô kantayan puman
katô Áglangngagán na si Jesus. Tuu igtabangan ka Manama tô langun
ágpampamaké.
34 Purisu ándà manubù tun kandan na ikulangan ka ágkakan asta
kaduwánnan, su igbarigyà katô mga manubù tô tanà dan asta balé dan,
35 asta igbággé dan tô salapì tun ta mga apostoles, asta igbággayan katô mga
apostoles tô tagsábbad-sábbad mga manubù na ágkahirapan.
36 Duwán sábbad taga Cipre na rubbad i Levi na ágngadanan ki Jose.
Ágngadanan sikandin katô mga apostoles ki Bernabe. (Tô kóbadan "Tara-
pabákkár ka Kapamaké".)
37 Duwán tanà na igbarigyà din, asta igbággé din tô salapì tun ta mga
apostoles.

5

Si Ananias asta si Safira

1 Na, duwán sábbad mama na si Ananias asta tô sawa din na si Safira.
Duwán tanà na igbarigyà dan.
2 Asal igpasábbadé dan na állássán tô katángngà katô lagà ka tanà na
igbarigyà dan. Igpid i Ananias tô samà tun ta mga apostoles.
3 Na, igkagi si Pedro, na mà din, "Manan ka igipánnù i Maibuyan tô pusung
nu ébô mulaló ka tun ta Ugis Espiritu? Manan ka igállás nu tô katángngà katô
lagà ka tanà na igbarigyà nu?
4 Tô ándà nu pa barigyai tô tanà, áknikó yan. Pángnga igbarigyà nu, ándà
manubù na igpirit áknikó ébô bággén nu ni. Kéman nu ka manubù dád tô
igbulalówan nu, asal Manama tô igbulalówan nu."
5-6 Tô igdinág si Ananias katô igkagi i Pedro, ibantang sikandin, asta inaté.
Na, igtángngás katô mga mallaki tô lawa din, igpid dan tun ta luwà, asta
iglábbáng dan. Tuu imáddangan tô langun manubù na ikadinág kani.
7 Tô iglabé dán tô mga tállu oras, igdunggù si Safira, asal ándà sóddór din na
inaté dán tô duma din.
8 Igkagi si Pedro kandin, na mà din, "Ulit ka kanak. Ni dád gó tô kadakállan
katô salapì na igbayad ka tanà na igbarigyà yu?"

Igtaba si Safira, na mà din, "Óó. Yan dád gó."

9 Purisu igkagi si Pedro, na mà din, "Manan ka igpasábbadé kó ébô kumin-
nam katô Ugis Espiritu? Taddô dán ta luwà tô mga manubù na iglábbáng géna
katô duma nu. Piddán ka ikandan ébô lábbángngán ka."
10 Tigkô dád ibantang si Safira asta inaté. Tô igahu tô mga mallaki, igkita
dan sikandin na inaté dán. Purisu igpid dan tô lawa din tun ta luwà, asta
iglábbáng dan madani tun ta duma din.
11 Imáddangan tô langun ágpampamaké asta tô langun manubù na ikadinág
tingód kani.

Marapung tô mga kasalábbuan na iglumu katô mga apostoles

12 Na, marapung tô mga kasalábbuan na iglumu katô mga apostoles na
igkita katô duma mga manubù. Inalayun ágkalimud tô mga ágpampamaké tun
ta kallungan ka templo na ágngadanan Balkon i Solomon.
13 Duwán duma mga manubù na ándà pasakup tun ta mga ágpampamaké
tingód ka máddang dan, asal ágrespetowan dan tô mga ágpampamaké.
14 Na, tuu pa igmarapung tô mga ágpampamaké, su duwán igdugang katô
Áglangngagán, agad mga gamama asta mga gabayi.
15 Na, tingód katô mga kasalábbuan na iglumu katô mga apostoles, duwán
mga manubù na igpid katô mga ágkabógókan tun ta ligad ka mga dalan.
Igpadággà dan tun ta ágdággaanan ébô ka lumabé si Pedro, kallungan dan katô
alung din asta kólian dan.
16 Igsadun pagsik tô marapung manubù tikud tun ta duma mga lunsud na
madani tun ta Jerusalem. Igpid dan tô mga ágkabógókan asta tô duma na
igahuwan ka madat espiritu. Inólian tô langun ágkabógókan, asta igpaluwà
tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù.

Igirrayatan tô mga apostoles

17 Na, isókó tô tuu mallayat ka pangulu ka templo asta tô mga kadumaan
din na mga Saduseo, su tuu dan gingà katô mga apostoles.
18 Purisu igámmát dan tô mga apostoles, asta igpriso dan.
19 Asal tô dukilám dán, igpókéan katô panaligan ka Manama tô sállat katô
prisowanan, asta igpid din sikandan tun ta luwà. Igkagi tô panaligan ka
Manama kandan, na mà din,
20 “Sadun kó tun ta templo, asta uliti yu tô mga manubù tingód kani mantu
kantayan na bággén ka Manama.”
21 Na, igtuman dan tô igkagi katô panaligan. Tô sállám dán, igahu tô mga
apostoles tun ta templo, asta igtigkané dan igtinurù. Na, tô tuu mallayat
ka pangulu ka templo asta tô mga kadumaan din, iglimud dan tô langun
konseyal ka Judio. Duwán mga igpapid dan tun ta prisowan ébô kangén tô
mga apostoles.
22 Asal tô igdunggù dan tun ta prisowanan, ándà dán taddô tô mga apos-
toles. Iglónód dan tun ta mga konseyal, asta igkagi sikandan, na mà dan,
23 “Tô igdunggù ké tun ta prisowanan, igsagpángngan gó, asta igbantéyù
tô mga tarabanté tun ta mga sállat. Asal tô igpókê ké katô sállat, ándà dán
manubù na igkita dé tun dalám.”
24 Na, tô ikasóddór tô mallayat mga pangulu ka templo asta katô kapitan ka
mga tarabanté ka templo, tuu dan isalábbuan. Igpanámdám dan ka ándin tô
dungguán.
25 Na, duwán igdunggù asta igulit kandan, na mà din, “Tô mga manubù na
igpriso yu bani, ágtindág dan dán tun ta templo, asta ágtinurù dan katô mga
manubù.”
26 Na, tô kapitan asta tô mga tarabanté ka templo igsadun asta igkangé dan
tô mga apostoles. Ándà dan piriti tô mga apostoles su imáddangan dan agó
timbagán dan ka mga batu katô mga manubù.
27 Tô igpid dan katô mga apostoles, igpatubang dan tun ta mga konseyal na
ilimud, asta igkagi tô tuu mallayat ka pangulu ka templo kandan, na mà din,
28 “Dángngan, maggát ké igsapad ákniyu na dì kó tuminurù tingód katô
ngadan i Jesus. Asal ándà kó bánnal, su áknganni, tô ágtinuruán yu isóddóran
katô langun manubù kannun ta Jerusalem, asta sikami tô igpagtámman yu
na igmaté kandin.”
29 Na, igtaba si Pedro asta tô duma mga apostoles, na mà dan, “Kailangan
bánnalán dé tô Manama, ánnà tô mga manubù.

30 Igmatayan yu si Jesus na igpansalan tun ta krus, asal tô Manama na
ágbánnalán katô mga kamónaan ta, tô gó tô iganté puman kandin.
31 Manama tô igimu kandin na mallayat dadan tun ta kawanan din tun
ta langit, su sikandin tô Pangulu asta Taratábbus. Tô gó tô iglumu din ébô
rumákkád tô mga rubbad i Israel asta pasinsiyaan din tô mga salà ta.
32 Sikami tô testigos na bánnal ni ilumu, asta ágtestigos pagsik tô Ugis
Espiritu na ágbággén ka Manama tun ta langun manubù na mánnal kandin."
33 Na, tô igdinág dan katô igkagi i Pedro, tuu dan isókó, asta kakalyag dan
na matayan tô mga apostoles.
34 Asal duwán sábbad konseyal ka Judio na Pariseo na ágngadanan ki
Gamaliel na ágtinurù ka mga sugù i Moises. Ágrespetowan sikandin katô
langun manubù. Igtindág sikandin ébô kumagi, asal igpaluwà din pa tô mga
apostoles yan pa igkagi sikandin.
35 Na, igkagi si Gamaliel tun ta mga konseyal, na mà din, "Mga unawa ku
na mga rubbad i Israel, banté kó ka ándin tô lumun yu kani mga manubù.
36 Su dángngan, duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Teudas na
ágpabantug, asta mga áppat gatus (400) tô manubù na igpasakup tun kandin.
Asal igmatayan sikandin, ikatalap tô mga sakup din, asta inandà dán tô grupo
din.
37 Na, pángnga kani, ágpabantug si Judas na sábbad taga Galilea dalám katô
kapalista ka gobyerno katô langun ngadan ka manubù. Agad marapung
tô mga manubù na igpasakup tun kandin, igmatayan pagsik sikandin, asta
ikatalap tô langun sakup din.
38 Purisu kagin ku ákniyu, pabayà yu ni mga manubù ni, asta yakó gilabut
kandan, su atin ka ánnà Manama tô igpapid kandan, mandà gó tô plano dan
asta tô mga áglumun dan.
39 Asal atin ka Manama tô igpapid kandan, dì kó makasapad kandan. Piyà-
piyà kó agó imun kó na mga usig ka Manama!"
40 Purisu igtuman dan tô igkagi i Gamaliel. Na, igkangé dan tô mga
apostoles, igpalagpás dan, asta igsapadan dan na dì dan mému mulit-ulit
tingód katô ngadan i Jesus, asta igpaluwà dan tô mga apostoles.
41 Na, tô igpanó tô mga apostoles tikud tun ta konseho, ágkadayawan dan,
su tun ta panámdám dan, isóddóran ka Manama na madigár ka irrayatan dan
tingód katô kapamaké dan ki Jesus.
42 Kada álló, agad dutun ta templo asta tun ta mga balé, inalayun dan
igtinurù asta igulit-ulit na si Jesus tô Mesiyas.

6

Igsalin tô pittu gamama

1 Na, tô timpo tô, tuu igmarapung tô mga ágpampamaké. Asal tô mga Judio na
Griego é kinagiyan igburáng-buráng katô mga Judio na Hebreo é kinagiyan,
su igkagi dan na tô kandan dád mga gabayi balu tô ágbággayan dan kada álló,
asta igpabayà dan tô mga gabayi balu na Griego é kinagiyan.
2 Purisu iglimud katô sapulù duwa (12) apostoles tô langun ágpampamaké.
Igkagi sikandan, na mà dan, "Dì mému ka sumungkù ké mulit-ulit katô kagi
ka Manama ébô mággé katô ágkailanganán tun ta mga manubù na ágkahirapan.
3 Purisu mga kataladi, madigár ka salinán yu tô pittu mga gamama na
nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama, ágrespetowan, ipánnuan
katô Ugis Espiritu, asta duwán kapandayan dan ébô palumun dé sikandan
kani lumu ni.
4 Su gamitán dé tô oras ka kadasal asta mulit-ulit ké katô kagi ka Manama."

5 Na, tô igdinág tô langun ágpampamaké katô igkagi dan, idigárran dan.
Purisu igsalin dan si Esteban, su ágsarig sikandin ka Manama tun ta tibuk
pusung din, asta ipánnuan sikandin katô Ugis Espiritu. Tô duma mga manubù
na igsalin dan, sikandan si Felipe, si Procoro, si Nicanor, si Timon, si
Parmenas, asta si Nicolas na taga Antioquia na ágtuman katô mga ágkémun
ka Judio agad ánnà Judio sikandin.
6 Igpatubang dan tô pittu gamama tun ta mga apostoles, igdasalan dan katô
mga apostoles, asta igdappánnan ka bállad dan.*
7 Purisu italap tô kagi ka Manama. Igmarapung tô mga ágpampamaké tun ta
Jerusalem, asta marapung tô mga pangulu ka templo na igpamaké ki Jesus.

Igámmát si Esteban

8 Na, si Esteban tô tuu ágtabangan ka Manama. Purisu marapung tô mga
kasalábbuan na iglumu din na igkita katô mga manubù.
9 Na, duwán mga manubù na tikud tun ta mga lunsud ka Cirene asta
Alejandria na ágpangadap tun ta simbaan ka Judio na ágngadanan “Simbaan
ka Mga Manubù na Ikaluwà,”† asta duwán pagsik tikud tun ta probinsya ka
Cilicia asta Asia igapul ki Esteban.
10 Asal ándà dan ikapanalu ki Esteban, su igtabangan sikandin katô Ugis
Espiritu ébô katig sikandin ágkagi-kagi.
11 Purisu igsutsutan dan tô mga manubù ébô kumagi dan na igdinág dan si
Esteban igbuyas ki Moises asta katô Manama.
12 Ukit katô ilumu dan, isamuk tô mga manubù, tô mga ágtugállán ka Judio,
asta tô mga taratinurù ka mga sugù i Moises. Na, igámmát dan si Esteban,
asta igpid dan sikandin tun ta konseho.
13 Duwán mga manubù na igpatestigos dan na igbulaló, na mà dan,
“Sikandin tô marag ágbuyas kani ugis lugar asta katô mga sugù i Moises.
14 Igdinág dé tô igkagi din na dumadat tô taga Nazaret na si Jesus kani
templo ni, asta bullasan din tô mga ágkémun ta na igsugù i Moises sayyan.”
15 Igsállág tô langun konseyal ki Esteban, asta igkita dan tô bónnóng din na
inéring katô bónnóng ka panaligan ka Manama.

7

Tô igkagi i Esteban

1 Na, iginsà tô tuu mallayat ka pangulu ka templo ki Esteban, na mà din,
“Bánnal tô igkagi kani mga manubù?”
2 Na, igtaba si Esteban, na mà din, “Mga kataladi asta mga ágtugállán,
paminág kó kanak. Tô sayyan, dalám katô kóddô katô kamónaan ta na si
Abraham tun ta banuwa ka Mesopotamia, tô ándà pa sikandin alin tun ta
lunsud ka Haran, igpakita tun kandin tô Manama na makasalábbù.
3 Igkagi tô Manama, ‘Tanani nu tô banuwa na igóddóan nu, tô mga gakád
nu, asta tô pamilya katô ámmà nu. Sadun ka tun ta banuwa na tádduán ku
áknikó.’*
4 Purisu igpanó si Abraham tikud tun ta banuwa ka Caldea, asta igalin
tun ta Haran. Tô inaté tô ámmà i Abraham, igpalin ka Manama sikandin nit
banuwa na góddóan ta.

---

* **6:6** 6:6 Igdappánnan dan ka bállad katô mga apostoles ébô kasóddóran na sikandan tô igsalin ébô tumabang. † **6:9** 6:9 Tô gó tô mga manubù na ikaluwà tun ta kallang kandan dángngan. * **7:3** 7:3 Genesis 12:1.

5 Na, ándà palang tanà na igbággé ka Manama kandin agad délák, asal
igtandô tô Manama ki Abraham na duwán tanà na bággén kandin asta tô mga
rubbad din, agad ándà palang batà din.†
6 Igkagi tô Manama na móddô tô mga rubbad i Abraham tun ta ássa
banuwa. Állangán dan asta irrayatan dan dalám ka áppat gatus (400) ámmé.
7 Igkagi tô Manama, ‘Supakan ku tô mga manubù na mállang kandan.
Paluwaán ku tô mga rubbad nu, asta mangadap dan kanak kannun.’‡ Ni gó
tô igtandô katô Manama ki Abraham.
8 Na, igsugù tô Manama na kailangan tupuwan si Abraham asta tô langun
rubbad din gamama tingód katô kasabotan ka Manama kandan. Purisu tun
ta ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu katô batà din na si Isaac, igtupuwan
i Abraham sikandin. Inému si Isaac na ámmà i Jacob, asta inému si Jacob na
ámmà katô sapulù duwa (12) gabatà din gamama na mga kamónaan ta.§
9 “Na, si Jose na sábbad batà i Jacob, isabuan kandin tô mga kataladi din,
asta igbarigyà dan sikandin. Purisu inallang sikandin tun ta banuwa ka
Ehipto. Asal igtabangan ka Manama sikandin,
10 asta igpaluwà din si Jose tun ta langun kahirapan din. Duwán kapan-
dayan na igbággé ka Manama kandin. Purisu idayawan tô harì ka Ehipto.
Igimu din si Jose na gobernador tun ta Ehipto asta amo katô langun tun ta
balé din.
11 Na, duwán ballus tun ta kaluwagan ka mga banuwa ka Ehipto asta
Canaan. Tuu ihirapan tô langun manubù. Ándà ágkakan katô mga kamónaan
ta.
12 Na, tô ikasóddór si Jacob na duwán ágkakan tun ta Ehipto, igpasadun din
tô mga gabatà din tun ta Ehipto. Tô gó tô tagnà kasadun dan ébô málli dan ka
ágkakan.
13 Tô ikaduwa kasadun dan tun ta Ehipto, igpakilala si Jose katô mga
kataladi din, asta igpasóddór din tô harì tingód katô mga gakád din.
14 Purisu igpakangé i Jose tô ámmà din na si Jacob asta tô langun gakád din.
Kapittuwan lima (75) tô langun dan.
15 Purisu igalin si Jacob asta tô mga gabatà din tun ta Ehipto. Na, inaté
tô tagsábbad-sábbad kandan tun ta Ehipto agad si Jacob asta tô duma mga
kamónaan ta.
16 Na, tô igpanó tô mga rubbad dan tikud tun ta Ehipto, igpid dan tô mga
taganà inaté lawa tun ta Siquem, asta iglábbáng dan tun ta takub na igbálli i
Abraham tikud tun ta mga gabatà i Hamor.
17 “Na, tô masig dán matuman tô tandô ka Manama ki Abraham, igmara-
pung pô gó tô mga kamónaan ta tun ta Ehipto
18 sippang ka igpangulu tô ássa harì na ándà sóddór din tingód ki Jose.*
19 Iglimbungan katô harì tô mga kamónaan ta, asta igpirit din tô mga ámmà
na antugán tô mga gabatà na mantu ipamasusu tun ta luwà ébô maté.
20 Tô timpo tô, ipamasusu si Moises na sábbad batà na ikadayó ka Manama.
Igdóppónan si Moises katô ámmà asta innà din tun ta balé dan dalám ka tállu
bulan.
21 Tô igpid dan kandin tun ta luwà, ikitaan sikandin katô batà bayi ka harì.
Purisu inému si Moises na batà din asta iganté din sikandin.
22 Igtinuruan si Moises ka langun ka kapandayan katô mga taga Ehipto,
asta ibantug sikandin tingód katô kakagi-kagi din asta linumuwan din.

---

† **7:5** 7:5 Ahaán tô Genesis 17:8; 48:4. ‡ **7:7** 7:6-7 Ahaán tô Genesis 15:13-15; Exodo 3:12. § **7:8** 7:8 Ahaán tô Genesis 17:10-14. * **7:18** 7:18 Ahaán tô Exodo 1:8.

23 “Na, tô kappatan (40) dán tô idad i Moises, igpanámdám sikandin na
mahà katô mga kataladi din na rubbad i Israel.
24 Igkita din tô sábbad taga Ehipto na igirrayat katô sábbad unawa din na
rubbad i Israel. Na, igdapitan i Moises tô unawa din, asta igmatayan din tô
taga Ehipto.
25 Kéman i Moises ka makagpát tô mga rubbad i Israel na sikandin tô
gamitán ka Manama ébô mid kandan na makaluwà tikud tun ta kallang
kandan. Asal ándà dan ikagpát.
26 Pagkasimag, igkita din tô duwa rubbad i Israel na ágpamatayé. Kakalyag
i Moises na usayán din sikandan. Igkagi sikandin, na, ‘Mga kataladi ku,
magunawa kó na mga rubbad i Israel. Yakó ágpamatayé.’
27 Asal tô manubù na igirrayat katô unawa din igsullóy ki Moises, asta
igkagi sikandin, na mà din, ‘Sadan tô igimu áknikó na mangulu asta rumuud
áknami?
28 Matayanna pagsik ikuna iring katô kamaté nu katô taga Ehipto bani?’†
29 Tô igdinág si Moises katô igkagi din, igpalaguy sikandin tun ta Midian
na madiyù banuwa. Igóddô sikandin dutun, igkalyag sikandin, asta dutun
imanubù tô duwa gabatà din gamama.
30 “Na, pángnga katô kappatan (40) ámmé, igpakita tô panaligan ka Manama
ki Moises tun ta mabbabà kayu na igrágrág tun ta disyerto na madani tun ta
pabungan na ágngadanan Sinai.‡
31 Tô igkita si Moises katô mabbabà kayu na igrágrág, isalábbuan sikandin.
Tô igpadani sikandin ébô mahà, igdinág din tô kagi katô Áglangngagán tikud
tun ta apuy, na mà din,
32 ‘Sakán tô Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan nu na si Abra-
ham, si Isaac, asta si Jacob.’ Na, ándà gó sállág si Moises, su imáddangan
sikandin asta igkárkár.§
33 Igkagi tô Áglangngagán, ‘Lusut nu yan sandalyas nu, su ugis ni lugar na
ágtindággan nu.
34 Igkita ku na igpahirapan tun ta Ehipto tô mga manubù na igsalin ku.
Igdinág ku tô karangin dan. Purisu igsunnadda ébô paluwaán ku sikandan,
asta sikuna tô papiddán ku tun ta Ehipto.’*
35 “Na, si Moises tô taganà igélléyan katô mga unawa din na rubbad i Israel,
su sikandin tô taganà igkagiyan, ‘Sadan é igimu áknikó na mangulu asta
rumuud áknami?’ Asal sikandin tô igpapid ka Manama ébô mangulu asta
mid katô mga rubbad i Israel ukit katô tabang katô panaligan ka Manama
na igpakita kandin tun ta mabbabà kayu na igrágrág.†
36 Na, ukit katô mga kasalábbuan na iglumu i Moises, igpid din tô mga
rubbad i Israel tô igiwà dan tikud tun ta Ehipto, asta tô igukit dan tun ta
dagat na ágngadanan Mallutù Dagat, asta tun ta disyerto dalám ka kappatan
(40) ámmé.
37 Si Moises tô igulit katô mga rubbad i Israel na duwán pa sábbad kataladi
dan na imun ka Manama na propeta iring katô kasalin din ki Moises.‡
38 Si Moises tô igulitan katô panaligan ka kagi ka Manama tun ta pabungan
na ágngadanan Sinai. Sikandin tô igulit katô kagi ka Manama na ágbággé ka
kantayan tun ta mga kamónaan ta na ilimud tun ta disyerto, asta igulit áknita.
39 Asal ándà bánnal tô kamónaan ta ki Moises, asta igéllé dan kandin, su
kakalyag dan na lumónód dan tun ta Ehipto.

---

† **7:28** 7:27-28 Ahaán tô Exodo 2:14. ‡ **7:30** 7:30 Ahaán tô Exodo 3:2. § **7:32** 7:32 Ahaán tô Exodo 3:6. * **7:34** 7:33-34 Ahaán tô Exodo 3:5-10 † **7:35** 7:35 Ahaán tô Exodo 2:14. ‡ **7:37** 7:37 Ahaán tô Deuteronomio 18:15.

40 Purisu tô igtikáddág si Moises tun ta pabungan, igpédu-édu sikandan ki
Aaron, ‘Imuwi ké ka mga ágmanaman dé ébô duwán mid áknami, su ándà sóddór
dé ka imánnu si Moises na igpid áknita tikud tun ta Ehipto.’§
41 Purisu igimu dan tô ágmanaman na iring na bónnóng ka nati ka baka.
Duwán ágbággén dan tun ta saruwan katô ágmanaman dan, asta ágpistaan dan
tô igimu dan su ágkadayawan dan.
42 Purisu igtayyugan ka Manama sikandan. Igpabayà ka Manama tô
kapangadap dan katô mga karani tun ta langit, iring katô kagi ka Manama
na igsulat katô sábbad propeta din, na mà din,
“ ‘Mga rubbad i Israel, ánnà sakán tô igbággayan yu ka mannanap na iggóbbó
yu tun ta disyerto dalám ka kappatan (40) ámmé.
43 Asal duwán mga igimu yu na ágmanaman yu ébô pangadapán yu. Igpid yu tô
ágpangadapanan katô ágmanaman yu na si Moloc. Igpid yu tô ágmanaman yu na
iring na karani na ágngadanan Repan. Purisu supakan ku sikiyu, su papiddán
ku sikiyu tun ta madiyù banuwa ka Babilonia.’ ”*
44 Na, igpanayun igkagi si Esteban, na mà din, “Tô mga kamónaan ta, duwán
tulda na ágpangadapanan dan tun ta disyerto su igóddô tô Manama tun kandan.
Igpému i Moises tô tulda magunawa katô plano na igpakita ka Manama
kandin.
45 Na, tô inaté dán si Moises, si Josue tô igpid katô mga kamónaan ta dalám
ka igsadun dan tun ta banuwa na igtandô ka Manama kandan. Inalayun dan
ágpiddán tô tulda. Igtabang tô Manama kandan, asta igpéwà din tô duma mga
manubù tikud kannun ébô duwán góddóan dan. Inalayun dan ágpangadap ka
Manama tun ta tulda na ágpiddán dan sippang katô igharì si David.
46 “Tô inému na harì si David, idayawan tô Manama kandin, asta kakalyag
i David na sikandin tô patindág katô templo para ka Manama.
47 Asal tô batà i David na si Solomon tô igpatindág katô templo.
48 Asal dì góddô tô Manama na Tuu Mallayat tun dalám katô mga balé na
igimu ka manubù, su duwán igsulat katô propeta ka Manama sayyan, na mà
din,
49 “ ‘Langit tô gunsadanan ku, asta banuwa tô ággittanan ku. Dì kó makap-
atindág ka balé na nángngà óddóan ku. Ándà ágpaginawaanan na mému
imun yu para kanak,’ mà katô Áglangngagán,
50 ‘su igimu ku ni langun.’†
51 “Na, matággas tô mga ulu yu, su dì kó ágbánnal ka Manama. Dì kó
ágpaminág katô kabánnalan. Iring kó katô mga kamónaan yu, su inalayun kó
géllé katô Ugis Espiritu.
52 Igirrayatan katô mga kamónaan yu tô langun propeta ka Manama, su
igmatayan dan tô mga manubù na igulit kandan na dumunggù tô nángngà
tun ta saruwan ka Manama na igpammát yu asta igmatayan yu.
53 Agad sikiyu tô igbággayan katô mga sugù i Moises na igulitan katô mga
panaligan ka Manama, asal ándà yu bánnali.”

Igmatayan si Esteban

54 Na, tô igdinág tô mga konseyal ka Judio katô igkagi i Esteban, tuu dan
isókó, asta gésà dan‡ tingód katô sókó dan.
55 Asal ipánnuan si Esteban katô Ugis Espiritu, asta marag iglangngag
sikandin tun ta langit, asta igkita din tô Matulus Manama asta si Jesus na
igtindág dadan tun ta kawanan din.

---

§ **7:40** 7:40 Exodo 32:1,23. * **7:43** 7:42-43 Amos 5:25-27. † **7:50** 7:49-50 Isaias 66:1-2. ‡ **7:54** 7:54 Gésà dan, ó ágngitál é ngipán dan.

56 Igkagi si Esteban, na mà din, “Sállág yu! Igkita ku tô langit ipókéan, asta
dutun tô Igpamanubù na ágpangulu dán na igtindág dadan tun ta kawanan ka
Manama.”
57 Asal tô mga konseyal igullaó tingód katô sókó dan, asta igsagpáng dan
katô talinga dan ébô dì dan makadinág katô ágkagin din. Na, igpalaguy dan
igarurung ki Esteban,
58 asta igguyud dan sikandin tun ta luwà ka lunsud ka Jerusalem. Igtimbag
dan sikandin ka mga batu ébô maté. Na, duwán sábbad mallaki na si Saulo
na igbanté katô mga umpak na iglábbas katô mga manubù na igtimbag ki
Esteban.
59 Tô igtimbag dan ki Esteban, igdasal sikandin, na mà din, “Áglangngagán
Jesus, tanggap nu ni espiritu ku.”
60 Na, iglingkóód si Esteban, asta igullaó sikandin, na mà din,
“Áglangngagán, yaka ágsupak kandan tingód kani salà na iglumu dan kanak.”
Na, pángnga din igkagi ni, inaté sikandin.

8

1-2 Na, ignunug si Saulo katô kamaté dan ki Esteban. Iglábbáng tô lawa din
katô mga manubù na mabákkár é kapamaké. Tuu dan igsággó tingód katô
ranu dan kandin.

Igirrayat si Saulo katô mga ágpampamaké

Na, tikud katô álló ka kamatayan i Esteban, igpahirapan tô langun
ágpampamaké tun ta Jerusalem. Purisu ikatalap dan tun ta mga lunsud ka
probinsya ka Judea asta Samaria. Asal igóddô pa tô mga apostoles tun ta
Jerusalem.
3 Na, igpahirapan i Saulo tô mga ágpampamaké, asta igpamasak din sikan-
dan tun ta mga balé dan ébô ámmáttán din tô mga gamama asta tô mga
gabayi, asta prison din.

Igtinurù si Felipe tun ta Samaria

4 Na, agad ánda tô igsadunan katô mga ágpampamaké na italap, igulit-ulit
dan tingód ki Jesus tun ta duma mga manubù.
5 Na, igsadun si Felipe tun ta lunsud ka Samaria. Igulit-ulit sikandin ka mga
manubù na si Jesus tô Mesiyas.
6 Igpasábbadé tô mga manubù igpaminág katô katinurù i Felipe tingód katô
kadinág dan asta kakita dan katô mga kasalábbuan na iglumu din.
7 Duwán madat mga espiritu na igpaluwà din tikud tun ta mga manubù,
asta igullaó dan ka mabákkár tô igluwà dan. Marapung tô mga manubù na
dì ágriyu é lawa asta tô mga kapig na inólian.
8 Purisu tuu idayawan tô langun manubù tun ta lunsud ka Samaria.
9 Na, tun ta Samaria, duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Simon.
Ágkasalábbuan tô mga taga Samaria tingód katô áglumun din tikud dángngan,
su ágsalamangka sikandin. Ágpadadurung sikandin na duwán katulusan din.
10 Ágpaminág tô langun manubù kandin, agad tô mga ágkayù-ayuan asta tô
mga ágkaduwánnan manubù, su kéman dan ka sikandin tô mallayat ka langun
na duwán katulusan ka Manama tun kandin.
11 Purisu igpaminág tô langun dan kandin, su idugé dan dán inapid katô
salamangka din.
12 Asal tô igulit-ulit si Felipe kandan katô Madigár Gulitán tingód ka pag-
pangulu ka Manama asta tingód ki Jesu-Cristo, igbánnal dan, asta igpabunyag
dan na mga gamama asta mga gabayi.

13 Agad si Simon igbánnal. Pángnga igbunyagan sikandin, igtákkás-tákkás
sikandin ki Felipe, asta isaláббuan sikandin tingód katô mga kasaláббuan na
iglumu i Felipe.
14 Na, tô ikasóddór tô mga apostoles tun ta Jerusalem na igbánnal tô mga
taga Samaria ka kagi ka Manama, igpasadun dan si Pedro asta si Juan tun ta
Samaria.
15 Tô igdunggù dan tun ta Samaria, igdasal dan tun ta Manama ébô
matanggap katô mga manubù tô Ugis Espiritu,
16 su agad igbunyagan dan dán tingód katô kapamaké dan katô ngadan i
Jesus, asal ándà dan pa ikatanggap katô Ugis Espiritu.
17 Igdappán si Pedro asta si Juan ka bállad kandan, asta itanggap dan tô Ugis
Espiritu.
18 Na, tô igkita si Simon na itanggap dan tô Ugis Espiritu ukit ka kadappán
ka bállad katô mga apostoles kandan, igbággé pád sikandin ka salapì tun
kandan,
19 asta igkagi sikandin, na mà din, “Bággayiya pagsik katô katulusan ébô
kabággayan ka Ugis Espiritu tô langun manubù na dappánnan ku ka bállad.”
20 Na, igkagi si Pedro, na mà din, “Kadattan ka duma katô salapì nu, su
kéman nu ka ágkabayadan tô gasa ka Manama!
21 Ándà áglabután nu tingód kani áglumun dé, su ánnà nángngà tô pusung nu
tun ta saruwan ka Manama.
22 Purisu rákkáddi nu tô salà nu, asta dasal ka tun ta Áglangngagán ébô
pasinsiyaan din tô madat kakalyag nu.
23 Isóddóran ku na tuu ka gingà, asta inallang ka ka salà.”
24 Igtaba si Simon kandan, na mà din, “Dasaliya tun ta Áglangngagán ébô dì
matuman tô igkagi yu.”
25 Na, tô igulit si Pedro asta si Juan katô igtinurù katô Áglangngagán kandan
asta tingód katô mga ilumu i Jesus na igkita dan, igulì dan tun ta Jerusalem,
asta igulit-ulit dan katô Madigár Gulitán tun ta mga lunsud na igukitan dan
tun ta probinsya ka Samaria.

Si Felipe asta taga Etiopia

26 Na, igpakita tô panaligan ka Manama tun ki Felipe, asta igkagi sikandin,
na mà din, “Sadun ka tun ta dalan na tikud tun ta Jerusalem na pasadun tun
ta lunsud ka Gasa. Ni dalan ni tagsáббadé dád man gukitan.”
27 Purisu ignunug si Felipe, asta igsadun sikandin tun ta dalan na igtáddù
kandin. Na, igkita din tô sábbad mama na taga Etiopia na igtikud tun ta
Jerusalem na igpangadap. Opisyales sikandin, su tesorero katô rayna na
ágpangulu tun ta Etiopia, tô ágngadanan na Candace.
28 Na, tô igulì sikandin tun ta Etiopia, igsaké sikandin ka kalesa asta igbasa
katô libro na igsulat katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias.
29 Na, tô Ugis Espiritu igkagi ki Felipe, na mà din, “Lupug nu tô kalesa, asta
dumai nu tô manubù.”
30 Purisu igpalaguy si Felipe tun ta kalesa, asta igdinág din tô taga Etiopia
na ágbasa katô libro na igsulat katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias.
Iginsà si Felipe, na mà din, “Ikagpát ka kanan ágbasan nu?”
31 Igtaba tô taga Etiopia, na mà din, “Diya makagpát kani ka ándà tuminurù
kanak.”
Na, igpasaké din si Felipe.
32 Na, ni gó tô kagi ka Manama na igbasa katô taga Etiopia.

“Iring sikandin ka karnero na dì géllé ka piddán ébô iyón. Ágtagnáp dád
sikandin iring na nati ka karnero na dì gótép ka ágguntingán tô bulbul
din.
33 Agad ándà salà din, asal payayyaán asta supakan sikandin. Ándà rubbad
din, su matayan sikandin.”*
34 Iginsà tô taga Etiopia ki Felipe, na mà din, “Sadan tô ágkagin katô propeta
na igsulat kani? Sikandin ó ássa manubù? Ulitiya.”
35 Purisu igtigkané si Felipe igubad kani kagi ka Manama para katô taga
Etiopia. Igulit sikandin katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus.
36 Ándà kadugé, igdunggù dan tun ta wayig. Igkagi tô taga Etiopia, na mà
din, “Duwán wayig! Mému ka bunyaganna ikuna?”
37 [Igkagi si Felipe, na mà din, “Atin ka bánnal kad igpamaké, mému
bunyagan ka.”
Igkagi tô taga Etiopia, na mà din, “Igbánnallad na si Jesu-Cristo tô bánnal
Batà ka Manama.”]
38 Purisu igpasódô katô taga Etiopia tô kalesa din, igsadun dan tun ta wayig,
asta igbunyagan sikandin i Felipe.
39 Tô igluwà dan tikud tun ta wayig, si Felipe igpid katô Ugis Espiritu. Ándà
dán kitayi katô taga Etiopia, asta igpanayun sikandin igulì na ágkadayawan.
40 Asal ikita si Felipe tun ta lunsud ka Asoto. Agad ánda tô ágsadunan i
Felipe, inalayun sikandin gulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus tun
ta langun lunsud na igukitan din sippang ka igdunggù sikandin tun ta lunsud
ka Cesarea.

9

Igpamaké si Saulo

1 Na, tô timpo tô, inalayun ágkasókó si Saulo katô mga ágpamaké ka
Áglangngagán, asta iglimáddang din na matayan sikandan. Igsadun sikandin
tun ta tuu mallayat ka pangulu ka templo,
2 asta igpamuyù sikandin ka sulat ébô piddán din tun ta mga simbaan ka
Judio tun ta lunsud ka Damasco. Ukit ka sulat mákému sikandin mámmát katô
mga kakitaan din agad mga gamama ó mga gabayi na ágbánnal katô kapókit
katô Áglangngagán, asta piddán din sikandan tun ta Jerusalem ébô prison.
3 Na, tô madani dán sikandin tun ta Damasco, tigkô dád isugatan sikandin
katô séllaán tikud tun ta langit.
4 Ibantang sikandin tun ta tanà, asta duwán igdinág din na igkagi, na mà
din, “Saulo, Saulo, manan ka girrayat ka kanak?”
5 Iginsà si Saulo, na mà din, “Sir, sadan ka?”
Na, duwán igtaba, na mà din, “Sakán si Jesus na girrayatan nu.
6 Tindág ka, asta sadun ka tun ta lunsud. Ulitan ka dutun ka ándin tô
kailangan lumun nu.”
7 Na, ándà ótép tô mga manubù na ágtákkás kandin tingód ka máddang dan,
su agad igdinág dan tô kagi, asal ándà manubù na igkita dan.
8 Na, igtindág si Saulo. Asal tô ibákka tô mata din, dì dán sikandin ágkita.
Purisu igawidan dan tô bállad din, asta igagak dan sikandin sippang tun ta
lunsud.
9 Dalám ka tállu álló, dì sikandin ágkita, asta ándà sikandin kan asta inám.
10 Na, duwán sábbad manubù na ágpamaké ki Jesus na igóddô tun ta Dam-
asco na ágngadanan ki Ananias. Igpakita tô Áglangngagán kandin, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Ananias.”

* **8:33** 8:32-33 Isaias 53:7-8.

Igtaba si Ananias, na mà din, “Áglangngagán, ándin tô kakalyag nu kanak?”
11 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Sadun ka tun ta dalan na ágngadanan
na Matullid Dalan. Pamasak nu tô sábbad taga Tarso na si Saulo tun ta balé i
Judas. Ni timpo ni, ágdasal sikandin.
12 Igpakita ku kandin na dumunggù ka, asta dappánnan nu sikandin ka
bállad ébô makakita puman sikandin.”
13 Igkagi si Ananias, na mà din, “Óó, Áglangngagán, asal marapung tô ikólit
kanak na madat tô iglumu din katô mga manubù na ágpampamaké áknikó tun
ta Jerusalem.
14 Duwán mallayat ka mga pangulu ka templo na igpasadun kandin kan-
nun ta Damasco ébô mámmát katô langun manubù na ágtawar katô ngadan
nu tingód katô kapamaké dan áknikó.”
15 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Saduni nu, su sikandin tô igsalin ku
ébô lumumu para kanak asta pabantugán din tô ngadan ku tun ta mga ánnà
Judio, tun ta mga harì, asta tun ákniyu na mga rubbad i Israel.
16 Pasóddórán ku sikandin na duwán kahirapan na dumunggù tun kandin
tingód katô kapamaké din katô ngadan ku na tinuruán din.”
17 Purisu igsadun si Ananias tun ta balé na igóddóan i Saulo. Tô igahu
si Ananias, igdappánnan din si Saulo ka bállad, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Saulo, kataladi ku, igpapidda katô Áglangngagán na si Jesus na igpakita
áknikó tun ta dalan. Igpapidda ikandin dini áknikó ébô makakita kad puman
asta mapánnù ka katô Ugis Espiritu.”
18 Tigkô dád duwán iring na ánnir na idabù tikud tun ta mata i Saulo. Purisu
ikakita dán sikandin. Igtindág asta igbunyagan sikandin.
19 Pángnga igkan sikandin, igmabákkár dán tô lawa din.*
Na, mga pira álló igóddô si Saulo tun ta mga ágpampamaké tun ta Damasco.
20 Igsadun si Saulo tun ta mga simbaan ka Judio, asta inalayun sikandin
gulit-ulit na si Jesus tô bánnal Batà ka Manama.
21 Isaláббuan tô langun manubù na igdinág kandin, asta igpatóngkóé dan,
na mà dan, “Sikandin tô girrayat katô mga ágpampamaké tun ta Jerusalem.
Ikadinág ké na igsadun sikandin dini ébô ámmáttán din tô mga manubù na
ágtawar katô ngadan i Jesus, asta piddán din sikandan tun ta Jerusalem ébô
prison katô mallayat ka mga pangulu ka templo.”
22 Asal tuu pa igmabákkár si Saulo igulit-ulit, asta ikapanalu sikandin katô
mga Judio na góddô tun ta Damasco, su tuu matayyó tô igpasóddór din na
bánnal si Jesus tô Mesiyas.
23 Na, tô iglabé tô mga pira álló, duwán mga Judio igplano na matayan dan
si Saulo.
24 Agad álló asta dukilám, ágbanganan dan si Saulo tun ta mga sállat tikud
tun ta lunsud ka Damasco ébô matayan dan. Asal duwán manubù na igulit
ki Saulo tingód katô kakalyag dan.
25 Purisu igtabangan sikandin katô mga disipulu din. Tángngà ka dukilám,
igdalám dan si Saulo tun ta dakál basket, asta igtuntun dan tun ta luwà katô
mallayat koral na iglibut ka Damasco ébô makaluwà sikandin.†

Igsadun si Saulo tun ta Jerusalem

26 Na, tô igdunggù si Saulo tun ta Jerusalem, kakalyag din na dumuma
pád katô mga ágpampamaké. Asal imáddangan dan, su ándà dan bánnal na
igpamaké dán sikandin ki Jesus.

---

* **9:19** 9:1-19 Ahaán pagsik tô Mga Lumu 22:4-16; 26:9-18. † **9:25** 9:25 Ahaán tô 2 Corinto 11:32-33.

27 Asal igtabangan sikandin i Bernabe. Igpid din si Saulo tun ta mga apostoles, asta igulit din kandan tingód katô igpakita asta igkagi katô Áglangngagán kandin tun ta dalan. Igulit din kandan na ándà máddang i Saulo ka kólit-ólit din tingód ki Jesus tun ta Damasco.
28 Purisu igduma dán si Saulo katô mga ágpampamaké tun ta Jerusalem. Na, ándà máddang din ágtinurù tingód katô ngadan katô Áglangngagán.
29 Ándà kamáddangi si Saulo na igulit-ulit tun ta mga Judio na Griego é kinagiyan, asta ikapanalu sikandin katô mga igapul kandin tingód katô ágtinuruán din. Asal matayan dan pád sikandin.
30 Tô ikasóddór tô mga kataladi, igpid dan si Saulo tun ta Cesarea, asta igpólì dan sikandin tun ta lunsud ka Tarso.
31 Purisu duwán kasunayan katô mga ágpampamaké tun ta kaluwagan ka mga probinsya ka Judea, Galilea asta Samaria. Igmarapung dan asta igmabákkár tô kapamaké dan, asta duwán máddang dan katô Áglangngagán, su igtabangan dan katô Ugis Espiritu.

Igsadun si Pedro tun ta Lida asta Jope

32 Na, tô igsadun si Pedro tun ta marapung mga lunsud, igsadun pagsik sikandin tun ta mga ágpampamaké tun ta lunsud ka Lida.
33 Duwán manubù na igkita i Pedro na si Eneas na dì gó pakannó tikud tun ta ágdággaanan din dalám ka walu dán ámmé su dì ágriyu é lawa din.
34 Igkagi si Pedro kandin, na mà din, “Eneas, inólian kad ukit ki Jesu-Cristo. Tindág kad asta témmós nu yan ágdággaan nu.”
Tigkô dád igtindág si Eneas.
35 Ikakita kandin tô tuu marapung manubù tun ta Lida asta duma lunsud ka Saron, asta igpamaké dan katô Áglangngagán.
36 Na, duwán sábbad bayi na ágpamaké tun ta lunsud ka Jope na ágngadanan ki Tabita. (Dorcas tô ngadan din tun ta Griego kinagiyan, asta tô kóbadan kuláppíng.) Inalayun madigár tô áglumun din asta ágtabang gó sikandin katô mga ágkayù-ayuan.
37 Tô timpo tô, ágkabógókan si Dorcas asta inaté sikandin. Igdigus dan tô lawa din, asta igpakáttang dan tun datas ta kuwarto.
38 Tô ikasóddór tô mga ágpampamaké na dutun si Pedro ta Lida, igpapid dan tô duwa manubù ébô mangé kandin, su ánnà madiyù tô Jope tikud tun ta Lida. Igpédu-édu dan ki Pedro, na mà dan, “Sékót ka tákkás áknami tun ta Jope.”
39 Purisu igtákkás si Pedro kandan. Tô igdunggù sikandin, igpid dan sikandin tun ta kuwarto. Igarurung tô mga gabayi balu ki Dorcas, asta igsággó dan. Igpakita dan ki Pedro tô mga umpak na igtábbir i Dorcas tô ándà pa sikandin kamaté.
40 Na, igpéwà i Pedro tô langun dan tikud tun ta kuwarto. Iglingkóód si Pedro asta igdasal sikandin. Igtubang sikandin tun ta inaté asta igkagi sikandin, na mà din, “Tabita, ánnó ka.”
Purisu ibákka tô mata din. Tô igkita sikandin ki Pedro, igánnó sikandin.
41 Igawidan i Pedro tô bállad i Dorcas, asta igpatindág din. Na, igtawar i Pedro tô mga gabayi balu asta tô duma mga ágpampamaké, asta igkita dan si Dorcas na inanté dán puman.
42 Inému na ibantug ni tun ta kaluwagan ka Jope, asta marapung tô mga manubù na igpamaké katô Áglangngagán.
43 Idugé si Pedro igóddô tun ta Jope tun ta balé i Simon na katig áglanit ka kindal ka mannanap.

10

Igkangé i Cornelio si Pedro

1 Na, tun ta Cesarea, duwán kapitan na ágngadanan ki Cornelio. Sikandin
tô kapitan katô mga sundalo na ágngadanan Grupo ka Italia. Sikandin tô
pangulu katô sábbad gatus (100) sundalo.
2 Ánnà Judio sikandin asal nángngà tô áglumun din asta inalayun sikandin
ágpangadap ka Manama duma katô mga manubù na góddô tun ta balé din.
Ágtabangan din tô mga ágkayù-ayuan, asta inalayun sikandin ágdasal tun ta
Manama.
3 Na, tô mga alas tres dán ka mapun, duwán panaligan ka Manama na
igpakita ki Cornelio, asta tuu matayyó tô igkita din. Igpadani tô panaligan
ka Manama, asta igkagi sikandin, na mà din, "Cornelio."
4 Na, igsállág si Cornelio katô panaligan su imáddangan, asta igtaba
sikandin, na mà din, "Sir, ándin tô kakalyag nu kanak?"
Igkagi tô panaligan, na mà din, "Igpaminág ka Manama tô dasalán nu, asta
idayawan tô Manama tingód katô kédu nu katô mga ágkayù-ayuan.
5 Na, sugù ka ka manubù tun ta Jope ébô angén si Simon na ágngadanan ki
Pedro.
6 Igóddô sikandin madani tun ta dagat tun ta balé katô sangé din na si
Simon na katig áglanit ka kindal ka mannanap."
7 Tô igiwà tô panaligan, igtawar i Cornelio tô duwa állang din asta sábbad
sundalo na ágbánnal ka Manama asta ágkasarigan din.
8 Igulit din kandan tô langun na ikitaan din, asta igpasadun din sikandan
tun ta Jope.

Tô igpakita ka Manama ki Pedro

9 Pagkasimag, tô masig dán malássád é álló, igdunggù tô mga igpapid i
Cornelio madani tun ta Jope. Na, tô ándà dan pa dunggù, igpénék si Pedro
tun ta pattad atáp katô balé na igóddóan din ébô dumasal tun ta Manama.
10 Ágballusán si Pedro, asta kakalyag din na kuman. Asal róggun na igtaganà
dan tô ágkannán, duwán igpakita katô Manama kandin.
11 Igkita i Pedro tô langit na ipókéan, asta duwán igsunnad tun kandin iring
na dakál kisì na igtuntun tikud tun ta langit, asta iring na igikáttan tô áppat
sunu.
12 Tun ta dalám katô kisì, igkita din tô ássa-ássa mga mannanap asta mga
manuk ta kayun.
13 Duwán igkagi ki Pedro tikud tun ta langit, na mà din, "Pedro, tindág ka,
iyó ka, asta kan ka."
14 Asal igtaba si Pedro, na mà din, "Áglangngagán, diya mému kuman, su diya
lumapas katô mga sugù i Moises* na inalayun ku ágtumanán."
15 Tô igkagi ki Pedro igkagi puman, na mà din, "Yaka ágkagi na dì ka mému
kuman, su Manama tô igkagi na mému gó makan."
16 Ikatállu ni ilumu, asta tô iring na kisì ibatun tun ta langit.
17 Na, róggun ágpanámdám si Pedro ka ándin tô kóbadan katô igkita din, iginsà
tô mga manubù na igpapid i Cornelio ka ánda tô balé i Simon. Ikadunggù dan
dán tun ta luwà katô balé na igóddóan din.
18 Igtawar dan, asta iginsà dan ka ni gó tô balé na igóddóan i Simon na
ágngadanan ki Pedro.

---

* **10:14** 10:14 Duwán mga sugù na igbággé ka Manama ki Moises sayyan na tô mga Judio mému kuman katô mga mannanap na karnero, kambing, baka, asta manuk. Asal dì mému makan tô ássa mga mannanap iring na babuy, mga mannanap ka kabánnássan, asta mga manuk ta kayun. Ahaán tô Levitico 11.

19 Na, róggun ágpanámdám si Pedro tingód katô igkita din, igkagi tô Ugis
Espiritu kandin, na mà din, “Na, igdunggù dán tô tállu manubù na ágpamasak
áknikó.
20 Purisu pónóg kad, asta yaka géllé ágtákkás kandan, su igpapid ku sikan-
dan.”
21 Purisu igpónóg si Pedro, asta igkagi sikandin kandan, na mà din, “Sakán
tô ágpamasakán yu. Ándin tô ágkailanganán yu kanak?”
22 Na, igtaba dan, na mà dan, “Igpapid ké i Kapitan Cornelio. Sikandin
áglumu ka nángngà tun ta saruwan ka Manama, ágpangadap ka Manama, asta
ágrespetowan katô marapung mga Judio. Duwán panaligan ka Manama na
igkagi kandin na pakangén ka ébô tuminurù ka kandin.”
23 Na, igpahu i Pedro sikandan, asta igpadággà din sikandan tô dukilám tô.

Igsadun si Pedro tun ki Cornelio

Pagkasimag, igtákkás kandan si Pedro asta tô mga kataladi tikud tun ta
Jope.
24 Pagkasimag, igdunggù dan tun ta Cesarea. Gangatan dan i Cornelio, asta
taganà din iglimud tô mga gakád din asta tô mga rarak din.
25 Tô igdunggù si Pedro tun kandin, igsumar si Cornelio, asta iglingkóód
sikandin tun ta tubang i Pedro ébô mangadap kandin.
26 Asal igkagi si Pedro, na mà din, “Tindág ka, su manubù a dád. Ánnà a
Manama.” Purisu igpatindág i Pedro si Cornelio.
27 Na, tô igpatóngkóé si Pedro asta si Cornelio róggun igahu dan tun ta balé,
igkita i Pedro tô marapung manubù na ilimud.
28 Igkagi si Pedro kandan, na mà din, “Isóddóran yu na dì mému dumuma
tô Judio katô ánnà Judio, agad madun tun ta balé din. Asal igpasóddórra ka
Manama ukit katô igpakita din kanak na diya méllé dumuma katô mga ánnà
Judio.
29 Purisu tô igkangé dan kanak, ándà a éllé, asal igsadunna dini. Na, manan
ka igpakangéya ikiyu?”
30 Igkagi si Cornelio, na mà din, “Tállu dán álló é iglabé, igdasalla tun ta
Manama tô alas tres ka mapun. Tigkô dád igpakita kanak tô manubù na
igumpak ka ágséllà,†
31 asta igkagi sikandin kanak, ‘Cornelio, igdinág ka Manama tô dasalán nu,
asta isóddóran din tô kédu nu katô mga ágkayù-ayuan.
32 Na, pasadun nu tô mga manubù tun ta Jope ébô mangé dan ki Simon na
ágngadanan ki Pedro. Igóddô sikandin madani tun ta dagat tun ta balé katô
sangé din na si Simon na katig áglanit ka kindal ka mannanap.’
33 Purisu sékótta igpakangé áknikó. Madigár su igdunggù kad. Na, ilimud
ké langun kannun ta saruwan ka Manama ébô maminág ké ka kagi katô
Áglangngagán na ulitán nu áknami.”

Igtinurù si Pedro tun ki Cornelio

34 Na, igtigkané si Pedro igtinurù kandan, na mà din, “Isóddóran ku na ándà
manubù na ágmusingán ka Manama agad ándin tô bónnóng dan.
35 Su tun ta langun banuwa, agad sadan tô duwán máddang ka Manama asta
áglumu katô nángngà tun ta saruwan din, tô gó tô tanggapán ka Manama.
36 Isóddóran yu na igpapid ka Manama tun ta mga rubbad i Israel tô
Madigár Gulitán na mému na masábbad ki tun ta Manama ukit ki Jesu-Cristo
na Áglangngagán katô langun manubù.

† **10:30** 10:30 Mga panaligan ka Manama tô gumpak ka ágséllà.

37 Ni gó tô igulit-ulit tun ta kaluwagan ka banuwa ka Judea, su tô ipángnga
si Juan igtinurù tingód ka kabunyag, igtigkané si Jesus na taga Nazaret igulit-
ulit tun ta probinsya ka Galilea.
38 Si Jesus tô igsalin ka Manama asta igipánnù ka Ugis Espiritu, asta
igbággayan katô katulusan. Agad ánda é igsadunan din, igtabangan din tô mga
manubù, asta igpéwà din tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù, su
igdumaan sikandin ka Manama.
39 Igkita dé tô langun ka iglumu i Jesus tun ta kaluwagan ka banuwa na
góddóan katô mga Judio asta tun ta Jerusalem. Igpansalan dan si Jesus tun ta
krus ébô maté.
40 Asal iganté puman ka Manama sikandin tun ta ikatállu álló, asta igpakita
ka Manama si Jesus áknami.
41 Ándà sikandin kitayi katô langun manubù, asal sikami dád na mga
igsalin ka Manama tô ikakita kandin. Pángnga inanté puman sikandin,
igpadumaé ké ágkan asta ginám.
42 Igpapid ké i Jesus ébô mulit-ulit ké katô Madigár Gulitán tingód kandin
tun ta mga manubù, asta ébô kumagi ké na bánnal si Jesus tô igsalin ka
Manama ébô rumuud katô langun manté asta mga inaté dán.
43 Tô langun propeta ka Manama igsulat tingód ki Jesus na ukit katô ngadan
din, tô langun manubù na ágpamaké kandin, igpasinsiyaan tô mga salà dan."

Igdunggù tô Ugis Espiritu tun ta mga ánnà Judio

44 Róggun igkagi si Pedro, igdunggù tô Ugis Espiritu tun ta mga manubù na
igpaminág kandin.
45 Na, isalábbuan tô mga Judio na ágpampamaké na igtákkás ki Pedro su
igdunggù tô Ugis Espiritu tun ki Cornelio asta tun ta mga duma manubù agad
ánnà dan Judio,
46 su igdinág dan tô mga ánnà Judio na ikakagi ka ássa-ássa mga kinagiyan
katô mga manubù, asta igdurung dan katô Manama. Na, igkagi si Pedro katô
mga Judio na igtákkás kandin, na mà din,
47 "Igdunggù dán tô Ugis Espiritu tun kandan magunawa katô kadunggù
din áknita. Ándà dán makasapad katô kabunyag kandan."
48 Purisu igkagi si Pedro na kailangan bunyagan dan ukit katô ngadan i
Jesu-Cristo. Na, igpóddô dan pa si Pedro tun kandan ka pira álló.

11

Igulit si Pedro katô mga ágpampamaké tun ta Jerusalem

1 Na, tô mga apostoles asta tô mga kataladi tikud tun ta kaluwagan ka
Judea, ikadinág dan na tô mga ánnà Judio igbánnal katô kagi ka Manama.
2 Purisu tô iglónód si Pedro tun ta Jerusalem, iginsà-insà tô mga Judio na
ágtinurù na kailangan tupuwan tô langun ágpampamaké, na mà dan,
3 "Manan ka igsadun ka tun ta mga ánnà Judio, asta igpadumaé kó igkan?"
4 Purisu igtigkané si Pedro igulit kandan tingód katô langun na ilumu.
5 Igkagi si Pedro, na mà din, "Tô igóddô a tun ta Jope, róggun igdasalla,
duwán igpakita ka Manama kanak. Duwán igsunnad kanak iring na dakál
kisì na igtuntun tikud tun ta langit asta iring na igikáttan tô áppat sunu.
6 Tô igsállágga, igkita ku tun dalám tô ássa-ássa mga mannanap asta mga
manuk ta kayun.
7 Na, duwán kagi na igdinág ku tikud tun ta langit, na mà din, 'Pedro, tindág
ka, iyó ka, asta kan ka.'

8 Asal igtaba a, ‘Áglangngagán, diya mému kuman, su diya lumapas katô mga
sugù i Moises na inalayun ku ágtumanán.’
9 Asal igkagi puman sikandin kanak tikud tun ta langit, ‘Yaka ágkagi na dì
ka mému kuman, su Manama tô igkagi na mému gó makan.’
10 Ikatállu ni ilumu kanak, ibatun tô iring na kisì tun ta langit.
11 Na, sékót dád igdunggù tun ta balé na igóddóan ku tô tállu manubù na
igpapid tikud tun ta Cesarea ébô mangé kanak.
12 Na, igkagi tô Ugis Espiritu kanak na diya méllé mákkás kandan agad ánnà
dan Judio. Na, igtákkás pagsik kanak ni ánnám kataladi tikud tun ta Jope. Tô
igdunggù ké tun ta balé i Cornelio, igahu ké langun.
13 Igulit si Cornelio áknami na igkita din tô panaligan ka Manama tun ta
balé din. Igkagi kun tô panaligan, ‘Pasadunán nu tô manubù tun ta Jope ébô
mangé ki Simon na ágngadanan ki Pedro.
14 Tuminurù sikandin áknikó asta katô langun manubù na góddô tun ta balé
nu ébô matábbus kó.’
15 Tô igtinurù a kandan, igdunggù tô Ugis Espiritu tun kandan magunawa
katô kadunggù din áknita tun ta katigkanayan.
16 Purisu isampáttan ku tô igkagi katô Áglangngagán áknami dángngan, na
mà din, ‘Ukit ka wayig tô kabunyag i Juan, asal bunyagan kó ukit katô Ugis
Espiritu.’*
17 Na, magunawa tô igbággé ka Manama tun ta mga ánnà Judio asta tun
áknita na mga Judio tô igpamaké ki katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo. Purisu
diya makasapad katô Manama.”
18 Tô igdinág dan katô igkagi i Pedro, ándà dan dán óróm-óróm kandin.
Asal igdurung dan tô Manama, su igkagi sikandan, na mà dan, “Agad tô mga
ánnà Judio igrákkád asta igpasinsiyaan ka Manama, asta igbággayan din katô
kantayan na ándà ágtamanán.”

Mga ágpampamaké tun ta Antioquia

19 Na, tikud katô kamatayan i Esteban, igirrayatan tô mga ágpampamaké.
Purisu igpalaguy dan asta igpasuwayé dan tun ta banuwa ka Fenicia, purù
ka Cipre, asta lunsud ka Antioquia tun ta probinsya ka Siria. Igulit-ulit dan
katô kagi ka Manama tun ta mga unawa dan na Judio na igóddô dutun.
20 Asal duwán mga ágpampamaké na mga taga Cipre asta taga Cirene na
igsadun tun ta Antioquia, asta igulit-ulit dan pagsik tingód katô Áglangngagán
na si Jesus tun ta mga ánnà Judio.
21 Igdungguan dan katô katulusan katô Áglangngagán, asta marapung tô
mga manubù na igbánnal asta igpamaké katô Áglangngagán.
22 Tô ikasóddór tô mga ágpampamaké tun ta Jerusalem, igpasadun dan si
Bernabe tun ta Antioquia.
23 Tô igdunggù sikandin tun ta Antioquia, idayawan sikandin, su igkita
din tô kédu ka Manama kandan. Igtinurù si Bernabe kandan na kailangan
pabákkárrán tô kapamaké dan tun ta Áglangngagán na dì ágduwa-duwa.
24 Na, madigár manubù si Bernabe. Ipánnuan sikandin katô Ugis Espiritu
asta tuu ágsarig katô Áglangngagán. Tô igdinág tô mga taga Antioquia katô igk-
agi i Bernabe, marapung pa tô mga manubù na igbánnal katô Áglangngagán.
25 Na, igsadun si Bernabe tun ta lunsud ka Tarso ébô mamasak ki Saulo.
26 Tô igkita si Bernabe ki Saulo, igpid din sikandin tun ta Antioquia. Igóddô
dan dutun sippang ka sábbad ámmé, asta igtinurù dan ka marapung mga

* **11:16** 11:16 Mga Lumu 1:5.

ágpampamaké. Na, tô mga ágpampamaké tun ta Antioquia, tô gó tô tagnà ágngadanan na mga Ágpampamaké ki Jesu-Cristo.†
27 Na, tô timpo tô, duwán mga propeta na igdunggù tikud tun ta Jerusalem.
28 Igtindág si Agabo na sábbad propeta ka Manama, asta igpakagi sikandin katô Ugis Espiritu na masig dán dumunggù tô ballus nit tibuk banuwa. Ituman tô ballus dalám ka pagpangulu i Claudio tun ta Roma.
29 Purisu igpasábbadé tô langun ágpampamaké tun ta Antioquia ébô tumabang dan katô mga kataladi tun ta probinsya ka Judea. Igbággé tô tagsábbad-sábbad kandan ka salapì tikud dád tun ta kandan magaga.
30 Purisu tô ilimud dán tô salapì dan, igpapid dan ki Bernabe asta ki Saulo tun ta mga tarapid ka simbaan ka mga ágpampamaké tun ta Judea.

12

Igirrayatan i Herodes tô mga ágpampamaké

1 Na, tô timpo tô, igirrayatan i Harì Herodes tô mga ágpampamaké.
2 Igpamatayan din si Santiago na kaké i Juan ukit ka kampilan.
3 Tô ikasóddór si Herodes na idayawan tô mga Judio, igpammát din pagsik si Pedro dalám ka Kalimudan Ka Pan Na Ándà Pagpatubù.
4 Tô igámmát dan ki Pedro, igpriso sikandin, su kakalyag i Herodes na ruudan din si Pedro ka mapángnga tô kalimudan,* ébô kakitaan ka langun manubù. Na, igbantéyan si Pedro ka áppat grupo na duwán áppat sundalo tun ta kada grupo na ágbanté kandin.
5 Na, dalám katô igpriso si Pedro, tuu ménit tô kadasal katô mga ágpampamaké tingód kandin.

Igpaluwà si Pedro tikud tun ta prisowan

6 Na, tô tángngà ka dukilám tô ándà pa dunggù tô álló ka ruudan si Pedro, igtudug si Pedro tun dalám katô prisowan. Duwa tô kadina na igikát kandin. Igpatángngaan sikandin katô duwa sundalo, asta duwán mga sundalo na ágbanté tun ta sállat katô prisowan.
7 Tigkô dád iséllaan tô dalám katô prisowan, su igpakita tô sábbad panaligan ka Manama. Igkálláng din tô kilidan i Pedro asta igánnó din. Igkagi tô panaligan, na mà din, “Sékót ka tindág.”
Na, inakas tô kadina tikud tun ta bállad din.
8 Igkagi tô panaligan, na mà din, “Bagkássi nu yan awak nu asta sandalyas ka.”
Tô igbánnal si Pedro kandin, igkagi tô panaligan, na mà din, “Salingkumut ka asta tákkás ka kanak.”
9 Na, igtákkás si Pedro katô panaligan. Asal ándà sóddór din ka bánnal tô ilumu kandin, su kéman din ka tagénáp din dád.
10 Igukit dan tun ta duwa sundalo na ágbanté kandin. Tô igdunggù dan tun ta putó sállat katô prisowan na ágsadun tun ta luwà, ipókéan agad ándà manubù na igpókê. Purisu ikaluwà dan. Tô igdunggù dan tun ta dalan na ágsuwéyanan, tigkô inandà tô panaligan.
11 Na, isóddóran dán i Pedro na igpapid katô Áglangngagán tô panaligan din ébô paluwaán sikandin tikud tun ta bállad i Herodes, asta ébô dì matuman tô gimanan katô mga Judio.

---

† **11:26** 11:26 Mga Ágpampamaké ki Jesu-Cristo, ó Mga Cristohanon. * **12:4** 12:4 Kalimudan Ka Kalabé. Igpadángngané tô Kalimudan Ka Kalabé asta tô Kalimudan Ka Pan Na Ándà Patubù. Ahaán tô Lista Katô Mga Kagi, asta tô Exodo 12:2-27.

12 Na, tô ikasóddór si Pedro katô ilumu, igsadun sikandin tun ta balé i Maria
na innà i Juan Marcos. Taganà ilimud tô marapung manubù su ágdasal dan
tun ta Manama.
13 Tô igdunggù si Pedro, igtákták din tô sállat katô koral. Duwán sábbad állang
bayi na ágngadanan ki Roda na igahà ka sadan tô tun ta sállat.
14 Tô igdinág si Roda katô kagi i Pedro, igkilala si Roda kandin, asal ándà din
pókéi tô sállat, su tingód katô dayó din sékót sikandin iglónód ébô mulit katô
duma mga manubù na igdunggù dán si Pedro tun ta luwà katô balé.
15 Asal igkagi sikandan, na mà dan, "Ágkamánnu ka? Yaka ágragórù!"
Asal marag igkagi si Roda na bánnal si Pedro gó. Purisu igkagi sikandan, na
mà dan, "Tô basì panaligan ka Manama na ágtómmóng kandin!"
16 Asal igpanayun si Pedro igtákták sippang ka igpókéan dan. Tô igkita dan
kandin, isalábbuan dan.
17 Igsingyas si Pedro kandan ébô dì dan mótép, asta igulit sikandin tingód
katô kapaluwà katô Áglangngagán kandin tikud tun ta prisowan. Igkagi si
Pedro kandan, na mà din, "Uliti yu si Santiago asta tô mga kataladi." Na,
igpanó si Pedro, asta igsadun sikandin tun ta ássa lugar.
18 Tô sállám dán, tuu ágkasamuk tô langun sundalo, su ándà sóddór dan ka
ánda si Pedro.
19 Igsugù si Herodes ébô pamasakán si Pedro, asal ándà dan kitayi. Purisu
iginsà-insà i Herodes tô mga sundalo na igbanté, asal ándà sóddór dan ka ánda
si Pedro. Purisu igpamatayan i Herodes tô langun dan. Na, igpanó si Herodes
tikud tun ta probinsya ka Judea, igsadun sikandin tun ta lunsud ka Cesarea,
asta igóddô sikandin dutun.

Tô kamatayan i Herodes

20 Na, duwán álló na isókó si Herodes katô mga taga Tiro asta mga taga
Sidon. Purisu marapung dan tô igsadun tun ki Herodes ébô pakitaé dan. Na,
tô ándà dan pa pakitaé, taganà dan igsadun tun ki Blasto na sábbad taratabang
i Herodes ébô panunugán dan katô kakalyag dan na mólì tô madigár ginawa
i Herodes kandan, asta makému dan puman makabálli katô mga ágkakan dan
tikud tun ta banuwa na sakup i Herodes.
21 Tô álló ka karuud, igumpak si Herodes ka kapa, igunsad sikandin tun ta
gunsadanan ka harì, asta igkagi sikandin tun ta mga manubù na ilimud.
22 Na, igullaó tô mga manubù, na mà dan, "Tô kagi din iring na kagi ka
manama, ánnà kagi ka manubù!"
23 Tigkô dád igsupakan si Herodes katô panaligan ka Áglangngagán, su ándà
din sapadi tô mga manubù na ágdurung kandin. Purisu igulád tô bituka i
Herodes, asta inaté.
24 Asal marapung tô mga manubù na igulitan katô kagi ka Manama, asta
igmarapung tô mga ágpampamaké.
25 Na, tô ikapángnga dán si Bernabe asta si Saulo igpid katô ágbággén dan
tun ta Jerusalem, igulì dan tun ta Antioquia. Igpatákkás dan pagsik si Juan
Marcos.

13

Igsugù katô Ugis Espiritu si Saulo asta si Bernabe

1 Na, tun ta mga ágpampamaké tun ta lunsud ka Antioquia duwán mga
propeta asta mga taratinurù. Sikandan si Bernabe, si Simeon na ágngadanan

Negro,* si Lucio na taga Cirene, si Saulo, asta si Manaen na igdakál duma ki Herodes.
2 Róggun igpuwasa tô mga ágpampamaké tun ta Antioquia asta igpangadap
dan katô Áglangngagán, igkagi tô Ugis Espiritu tun kandan, na mà din, “Ássa
yu si Bernabe asta si Saulo para kanak, su duwán palumun ku kandan.”
3 Purisu igpuwasa dan, igdasal dan, asta igdappánnan dan si Bernabe asta
si Saulo ka bállad. Igpapanó dan sikandan.

Tun ta Cipre

4 Na, tô igpapid katô Ugis Espiritu sikandan, igsadun dan tun ta Seleucia,
asta igsaké dan ka barko† na madun tun ta purù na ágngadanan Cipre.
5 Tô igdunggù dan, igpónóg dan tun ta lunsud ka Salamina, asta igulit-ulit
dan katô kagi ka Manama tun ta mga simbaan ka Judio. Igtákkás kandan si
Juan Marcos ébô tumabang kandan.
6 Na, tô igpanó dan tikud tun ta Salamina, igsadun dan tun ta mga lunsud
katô purù sippang ka igdunggù dan tun ta lunsud ka Papos. Na, igkita dan tô
Judio na ágsalamangka na ágngadanan ki Bar-Jesus. Mà kagi sikandin propeta
ka Manama.
7 Rarak sikandin i Sergio Paulo na mapandé gobernador katô purù. Na,
igpatawar i Sergio Paulo si Bernabe, su kakalyag din na maminág katô kagi
ka Manama.
8 Asal igdalangan dan katô ágsalamangka na si Elimas (tô gó tô ngadan din
tun ta kinagiyan ka Griego), su kakalyag din na dì mamaké tô gobernador
tun ta Áglangngagán.
9 Na, ipánnù katô Ugis Espiritu si Saulo na tô ássa ngadan din si Pablo.
Igsállág si Pablo ki Elimas,
10 asta igkagi sikandin, na mà din, “Sakup ka i Maibuyan, su sikuna tô usig
katô langun na madigár. Ipánnuan ka katô limbung asta kadattan. Marag nu
ágpalinán tô kabánnalan katô Áglangngagán.
11 Purisu mabólóg ka dalám ka mga pira álló, su supakan ka katô
Áglangngagán. Ándà kitanán nu, agad tô sánnang ka álló.”
Tigkô dád ibólóg sikandin. Purisu ágpamasak sikandin ka manubù na
magak kandin.
12 Tô igkita tô gobernador katô ilumu, igpamaké sikandin, su isalábbuan gó
sikandin katô ágtinuruán tingód katô Áglangngagán.

Tun ta Antioquia na sakup ka Pisidia

13 Na, igsaké si Pablo asta tô mga kadumaan din tun ta barko tikud tun
ta Papos, asta igsadun dan tun ta lunsud ka Perga na sakup ka probinsya
ka Pamfilia. Asal igdiyà si Juan Marcos kandan, asta igulì sikandin tun ta
Jerusalem.
14 Na, igpanó si Pablo asta si Bernabe tikud tun ta Perga, asta igsadun dan
tun ta lunsud ka Antioquia na sakup ka probinsya ka Pisidia. Tô álló ka
kapaginawa, igsadun dan tun ta simbaan ka Judio, igahu dan, asta igunsad
dan.
15 Duwán igbasa katô kagi ka Manama na igsulat i Moises asta katô duma
mga propeta ka Manama. Na, tô mga tarapid ka simbaan ka Judio igkagi ki
Pablo asta ki Bernabe, na mà dan, “Mga kataladi, atin ka duwán tinuruán yu
áknami langun, mému tuminurù kó.”

---

* **13:1** 13:1 Si Negro, ó si Métám. Métám tô kóbadan katô kagi Negro. † **13:4** 13:4 Tô barko dángngan, ándà makina asal duwán mga magdakál layag na pakapid katô barko. Mému sakayan katô marapung manubù sippang ka mga sábbad gatus kaliman (150) asta mga piniddan dan.

16 Purisu igtindág si Pablo, asta igsingyas sikandin ébô dì dan mótép. Igkagi
si Pablo, na mà din, “Mga unawa ku na rubbad i Israel, asta langun yu na ánnà
Judio na ágpangadap ka Manama, paminág kó kani kagin ku.
17 Manama tô ágsarigan ta, asta sikandin tô igsalin katô mga kamónaan ta.
Tô igóddô dan tun ta banuwa ka Ehipto, igtabang tô Manama kandan, asta
igmarapung dan. Ukit katô katulusan ka Manama, ikaluwà dan tikud tun ta
Ehipto.
18 Dalám ka kappatan ámmé, igdóppónan dan ka Manama tun ta disyerto.
19-20 Igdadattan ka Manama tô pittu grupo ka manubù tun ta banuwa
ka Canaan, asta igbággé din tô tanà dan tun ta mga Judio ébô óddóan dan
dalám ka áppat gatus kaliman (450) ámmé. Na, duwán tagsábbad-sábbad mga
manubù na igpapid ka Manama ébô mid kandan sippang dumunggù si
Samuel na sábbad propeta ka Manama.
21 Na, kakalyag dan na duwán harì na mid kandan. Purisu igpapid ka
Manama tô batà i Cis na si Saulo na sábbad sakup ka grupo i Benjamin.
Igpangulu si Saulo kandan dalám ka kappatan (40) ámmé.
22 Pángnga igpéwà ka Manama si Saulo, igbullasan din ki David ébô man-
gulu kandan, su igkagi tô Manama,
“ ‘Igsalin kud tô batà i Isai na si David. Ágkadayawanna kandin su tumanán din
tô langun kagi ku kandin.’ ”‡
23 Na, igpanayun igkagi si Pablo, na mà din, “Si Jesus tô sábbad rubbad i
David na igsalin ka Manama asta igimu na Taratábbus ta na mga rubbad i
Israel, su sikandin tô taganà igtandô ka Manama áknita.
24 Tô ándà pa dunggù si Jesus, igulit-ulit si Juan katô mga rubbad i Israel na
kailangan rumákkád dan ébô bunyagan din sikandan.
25 Tô ándà pa ikapángnga si Juan katô lumu din, igkagi sikandin, ‘Ánnà sakán
tô gimanan yu, asal duwán pa dumunggù na tuu pa mallayat tô kamanubuan
din ka tandingán kanak. Purisu ánnà nángngà agad lumusutta dád katô
sandalyas din.’ ”§
26 Na, igpanayun si Pablo igkagi, na mà din, “Paminág kó na mga kataladi
na mga rubbad i Abraham, asta langun yu na ánnà Judio na ágpangadap
ka Manama. Sikita tô igdungguan katô kagi ka Manama na duwán dán
katábbusan.
27 Na, tô mga manubù tun ta Jerusalem asta tô mga pangulu dan, ándà
sóddór dan na si Jesus tô Taratábbus. Kada álló ka kapaginawa, agad igbasa
dan tô kagi na igsulat katô mga propeta ka Manama sayyan tun ta simbaan
dan, ándà dan ikagpát. Purisu ituman dan tô igsulat katô mga propeta ka
Manama, asta igruudan dan si Jesus.
28 Agad ándà palang salà din na mému matayan, igpamuyù dan ki Pilato ébô
matayan si Jesus.
29 Tô igtuman dan katô langun ka kagi ka Manama na taganà igsulat,
igkangé dan tô lawa din tikud tun ta krus, asta iglábbáng dan tun ta takub.
30 Asal iganté puman sikandin katô Manama.
31 Idugé sikandin igpakita tun ta mga manubù na igtákkás kandin dángngan
tikud tun ta Galilea sippang tun ta Jerusalem. Igulit dan áknita na mga Judio
tô tingód katô bánnal na igkita dan.
32 Igsadun ké dini ákniyu ébô mulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus.
Agad mga kamónaan ta tô igtandóan ka Manama,

---

‡ **13:22** 13:22 Salmo 89:20; 1 Samuel 13:14. § **13:25** 13:25 Ahaán tô Mateo 3:11; Marcos 1:7; Lucas 3:16; Juan 1:20.

33 asal kannun áknita ituman, su iganté puman katô Manama si Jesus. Ni
gó tô kagi ka Manama na igsulat tun ta Ikaduwa Salmo,
“ ‘Sikuna tô Batà ku,
asta pasóddórán ku na sakán tô Ámmà nu.’*
34 Si Jesus tô iganté puman ka Manama, asta tô lawa din dì maróddóg, su ni
gó tô kagi ka Manama,
‘Bággén ku áknikó tô madigár na igtandô ku ki David, asta matuman yan.’†
35 Duwán pagsik kagi na igsulat tun ta duma Salmo,
‘Dì mému ka maróddóg tô lawa katô Ugis Batà nu.’‡
36 Sayyan, igtuman si David katô kakalyag ka Manama sippang ka inaté
sikandin. Iglábbáng sikandin magunawa katô mga kamónaan din, asta
iróddóg tô lawa din.
37 Asal si Jesus na iganté puman ka Manama, ándà gó karóddóg tô lawa din.
38 “Purisu mga kataladi ku, igulit ké ákniyu ébô kasóddóran yu na ukit ka
kamatayan kani manubù ni, duwán kapasinsiyaan katô mga salà.
39 Dì kó makaluwà tikud tun ta salà ukit katô katuman yu katô mga sugù i
Moises, asal ukit ki Jesus makaluwà tikud tun ta salà tô langun manubù na
mamaké kandin.
40 “Purisu taganà kó ébô dì kó supakan iring katô mga manubù na igsulat
katô mga propeta ka Manama,
41 “ ‘Sikiyu mga manubù na ágbuyas-buyas, piyà-piyà kó. Kasalábbuan kó ka
supakan ku sikiyu, su agad duwán kasalábbuan na lumun ku ákniyu,
asal dì kó ágbánnal agad duwán mulit ákniyu kani.’ ”§
42 Na, tô igluwà si Pablo asta si Bernabe tikud tun ta simbaan ka Judio,
igpédu-édu tô mga manubù na tuminurù dan puman tun ta álló ka kapagi-
nawa na dumunggù.
43 Tô igpanó tô mga manubù tikud tun ta simbaan ka Judio, marapung tô
mga manubù na igtákkás ki Pablo asta ki Bernabe, agad tô mga Judio asta
tô mga ánnà Judio na ágbánnal katô ágkémun ka Judio. Igkagi si Pablo asta si
Bernabe kandan na kailangan sumarig dan ka Manama na ágtabang kandan.
44 Tô igdunggù tô álló ka kapaginawa, ilimud tô karapungan ka mga taga
Antioquia ébô maminág dan katô kagi ka Manama.
45 Tô igkita tô mga Judio katô marapung manubù na ilimud, tuu dan gingà,
igkagi dan na ánnà nángngà tô igtinurù i Pablo, asta igbuyas dan kandin.
46 Asal ándà máddang i Pablo asta i Bernabe, asta igtaba dan, na mà dan,
“Kailangan sikiyu na mga Judio tô tagnà ulitan dé katô kagi ka Manama. Su
ándà kó paminág kani, asta igélléyan yu tô kantayan na ándà ágtamanán na
ágbággén ka Manama, tô mga ánnà Judio tô ulitan dé katô kagi ka Manama.
47 Tô gó tô lumun dé su mà katô kagi ka Áglangngagán,
“ ‘Imun ku sikuna na sulù na suméllà tun ta mga ánnà Judio ébô mulit-ulit ka
na duwán katábbusan tikud tun ta salà para katô langun manubù tun
ta kaluwagan kani banuwa.’ ”*
48 Tô ikadinág tô mga ánnà Judio, idayawan dan, asta igdurung dan tô
Manama tingód katô igdinág dan. Igpamaké tô langun manubù na igsalin
ka Manama na bággayan katô kantayan na ándà ágtamanán.
49 Na, igdunggù tô kagi katô Áglangngagán tun ta duma mga lunsud na
madani tun ta Antioquia.

---

* **13:33** 13:33 Salmo 2:7. † **13:34** 13:34 Isaias 55:3. ‡ **13:35** 13:35 Salmo 16:10. § **13:41** 13:41 Habacuc 1:5. * **13:47** 13:47 Isaias 49:6.

50 Asal igsutsutan katô mga pangulu ka Judio tô mga gabayi na ágrespetowan
asta ágpangadap ka Manama, asta tô mga pangulu ka lunsud. Igirrayatan dan
si Pablo asta si Bernabe, asta igpéwà dan tikud tun ta banuwa dan.
51 Tô igpanó si Pablo asta si Bernabe tikud tun ta Antioquia, igpadpad dan
tô barukbuk tikud tun ta sandalyas dan ébô pasóddórán dan na duwán sókó
ka Manama kandan.† Na, igsadun si Pablo asta si Bernabe tun ta lunsud ka
Iconio.
52 Tô langun ágpampamaké tun ta Antioquia ipánnù ka dayó asta katô Ugis
Espiritu.

14

Tun ta Iconio

1 Na, tô igdunggù si Pablo asta si Bernabe tun ta Iconio, igsadun dan tun ta
simbaan ka Judio na iring katô iglumu dan tun ta Antioquia. Tô igtinurù dan,
igpamaké tô marapung mga Judio asta tô duma mga ánnà Judio.
2 Asal tô mga Judio na dì ágpamaké ki Jesus igsutsut katô duma mga ánnà
Judio ébô masókó dan katô mga kataladi.
3 Idugé igóddô si Pablo asta si Bernabe dutun. Ándà máddang dan katô
katinurù dan tingód katô Áglangngagán. Na, ukit katô mga kasalábbuan na
iglumu dan, ikasóddór tô mga manubù na bánnal tô igtinurù i Pablo asta i
Bernabe tingód katô kédu ka Manama.
4 Asal ándà pasábbadé tô mga manubù na góddô dutun, su duwán igdadan
tun ta mga Judio asta duwán igdadan tun ta mga apostoles.
5 Na, tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio, asta tô mga pangulu dan, igplano
dan mirrayat asta timbagán dan ka batu si Pablo asta si Bernabe ébô maté
dan.
6 Tô ikasóddór tô duwa apostoles, igpalaguy dan tun ta Listra asta tun ta
Derbe na duwa lunsud tun ta probinsya ka Licaonia asta tun ta madani mga
banuwa.
7 Igulit-ulit dan katô Madigár Gulitán dutun.

Tun ta Listra asta Derbe

8 Tun ta Listra, duwán sábbad manubù na kapig na dì pakapanó tikud pa
tun ta kapamasusu kandin.
9 Igunsad sikandin asta igpaminág katô ágtinuruán i Pablo. Na, isóddóran
i Pablo na igbánnal tô kapig na makému tô Manama makólì kandin. Purisu
igsállág si Pablo kandin,
10 asta igkagi sikandin ka mabákkár, na mà din, “Tindág ka!”
Tigkô dád igtindág tô kapig, asta igpanó-panó.
11 Na, tô igkita tô duma mga manubù katô ilumu i Pablo, igkagi tô mga
taga Licaonia ukit katô kandan kinagiyan,* asta igpatawaré dan, na mà dan,
“Sikandan tô mga manama na igpamanubù asta igsunnad dini áknita!”
12 Igpanámdám dan na si Bernabe tô ágmanaman dan na si Seus,† asta si
Pablo tô ágsuguánnán i Seus na si Hermes, su si Pablo tô ágtinurù.
13 Duwán templo dan tun ta luwà ka Listra na ágpangadapanan dan ki Seus.
Igpid katô pangulu ka templo tô mga baka asta tô mga bulak tun ta ilimudan
katô mga manubù ébô matayan asta góbbón dan su mangadap dan ki Pablo
asta ki Bernabe.

† **13:51** 13:51 Ahaán tô Lucas 9:5. * **14:11** 14:11 Ándà kagpátti i Pablo asta i Bernabe tô kinagiyan
ka mga taga Licaonia. Purisu ándà sóddór dan ka ándin tô ágkagin katô mga manubù tingód kandan.
† **14:12** 14:12 Si Seus tô mallayat katô langun ágmanaman ka mga Griego.

14 Na, tô ikasóddór si Pablo asta si Bernabe katô lumun ka mga manubù,
igbissé dan tô umpak dan,‡ igpalaguy dan tun ta mga manubù na ilimud, asta
igullaó dan, na mà dan,
15 “Manan ka áglumu kó kanan? Ánnà ké manama, asal manubù ké dád iring
ákniyu. Igsadun ké dini ébô mulit ákniyu katô Madigár Gulitán. Kailangan
tumanan kó katô ágmanaman na ándà ágpulusán, asta mamaké kó katô manté
Manama, su sikandin tô igimu katô langit, tanà, dagat, asta langun-langun
nit banuwa.
16 Sayyan, igpabayawù ka Manama tô langun katô ágkémun yu na ánnà
Judio.
17 Asal inalayun din ágpasóddórán na duwán Manama, su madigár tô
áglumun din ákniyu. Manama tô ágbággé ka udan asta ágpatubù katô mga
pamula ébô duwán ágkakan yu asta dayó yu.”
18 Agad tô gó tô igkagi dan kandan, tuu mahirap tô kasapad dan katô mga
manubù na mimmaté ka mga baka ébô mangadap kandan.
19 Na, igdunggù tô mga Judio tikud tun ta Iconio asta Antioquia na sakup ka
Pisidia. Igsutsutan dan tô mga taga Listra. Purisu igpasábbadé dan igtimbag
ki Pablo ka batu, asta igguyud dan tun ta luwà katô lunsud su kéman dan ka
inaté dán sikandin.
20 Asal tô ilimud tô mga ágpampamaké tun ki Pablo, igtindág sikandin, asta
igulì tun ta Listra. Pagkasimag, igsadun si Pablo asta si Bernabe tun ta Derbe.

Iglónód dan tun ta Antioquia

21 Igulit-ulit si Pablo asta si Bernabe katô Madigár Gulitán tun ta Derbe,
asta marapung tô mga manubù na igpamaké ki Jesus. Na, iglónód dan tun
ta Listra, Iconio, asta Antioquia na sakup ka probinsya ka Pisidia.
22 Igpabákkár dan tô mga ágpampamaké ukit katô mga ágtinuruán dan ébô
tuu dan sumarig ka Manama. Igpapanámdám dan sikandan na marapung
tô mga kahirapan na kailangan kókitan ta ka mapil ki katô pagpangulu ka
Manama.
23 Duwán mga igsalin i Pablo asta i Bernabe tun ta tagsábbad-sábbad lunsud
ébô imun dan na mga tarapid ka simbaan ka mga ágpampamaké. Ukit katô
kapuwasa asta kadasal i Pablo asta i Bernabe, igsarig dan tô mga tarapid ka
simbaan tun ta Áglangngagán na ágsarigan dan ébô tabangan din sikandan.
24 Na, igukit dan tun ta mga lunsud tun ta probinsya ka Pisidia sippang ka
igdunggù dan tun ta probinsya ka Pamfilia.
25 Igtinurù dan tun ta lunsud ka Perga, asta igsadun dan tun ta lunsud ka
Atalia.
26 Igsaké dan ka barko tikud tun ta Atalia, asta igulì dan tun ta Antioquia,
su tô gó tô igtikudan dan. Dángngan tô igtikud dan tun ta Antioquia, igdasal tô
mga manubù tun ta Manama ébô tabangan din tô lumu na ituman dan dán.
27 Tô igdunggù dan tun ta Antioquia, iglimud dan tô langun ágpampamaké
ébô mulit dan tingód katô langun ka iglumu ka Manama ukit kandan, su
igtabangan dan katô Manama tô kólit dan katô mga ánnà Judio, su igbánnal
dan katô kagi ka Manama.
28 Na, idugé dan igóddô tun ta mga ágpampamaké tun ta Antioquia.

15

Kalimudan tun ta Jerusalem

‡ **14:14** 14:14 Igbissé dan tô umpak dan ébô sapadan dan tô mga manubù na mangadap kandan.

1 Na, duwán mga kataladi na tikud tun ta probinsya ka Judea na igdunggù
tun ta Antioquia, asta igtinurù dan, na mà dan, “Dì kó matábbus ka dì kó
patupu iring katô igsugù i Moises.”
2 Asal igapul si Pablo asta si Bernabe katô mga manubù na ágtinurù kani,
asta ándà dan pasábbadé. Purisu igplano tô mga ágpampamaké na pasadunán
dan si Pablo, si Bernabe, asta tô duma mga manubù tun ta Jerusalem ébô
patóngkóé dan, tô mga apostoles asta tô mga tarapid ka simbaan ka mga
ágpampamaké tingód ka pamánnun tô katinurù katô mga manubù.
3 Purisu igpapanó dan katô mga ágpampamaké. Tô igukit dan tun ta Fenicia
asta Samaria, igulit dan katô mga ágpampamaké na igpamaké dán tô mga ánnà
Judio. Tô ikadinág tô langun kataladi, tuu dan idayawan.
4 Tô igdunggù dan tun ta Jerusalem, tô mga ágpampamaké, tô mga apostoles,
asta tô mga tarapid ka simbaan igtanggap kandan. Na, igulit si Pablo asta si
Bernabe tingód katô langun ka iglumu ka Manama ukit kandan.
5 Asal igtindág tô mga sakup ka Pariseo na ágpampamaké ki Jesus. Igkagi
sikandan, na mà dan, “Atin ka mamaké tô mga ánnà Judio, kailangan
tupuwan dan asta tumuman dan katô langun igsugù i Moises.”
6 Na, igpalimudé tô langun apostoles asta mga tarapid ka simbaan ébô
patóngkóé dan tingód ka pamánnun tô mga manubù na ánnà Judio, ka
kailangan tupuwan dan ó dì.
7 Pángnga katô idugé dan ágpatóngkóé, igtindág si Pedro, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Mga kataladi, isóddóran yud na dángngan sakán tô
igsalin ka Manama tun ta langun ta ébô tuminurù a katô Madigár Gulitán tun
ta mga ánnà Judio ébô mamaké dan.
8 Na, isóddóran ka Manama tô tun ta pusung katô langun manubù, asta
igpasóddór din na igtanggap din dán tô mga ánnà Judio ukit ka kabággé din
kandan katô Ugis Espiritu na magunawa katô kabággé din áknita dángngan.
9 Ándà kassaan katô mga Judio asta katô mga ánnà Judio tun ta saruwan
ka Manama, su iglinisan din pagsik tô pusung katô mga ánnà Judio ukit katô
kapamaké dan.
10 Purisu manan ka kinnaman yu tô Manama ukit katô ágpalumun yu
katô mga ánnà Judio tô ándà gó katuman katô mga kamónaan ta asta dì ta
matuman?
11 Asal igbánnal ki na itábbus ki ukit ka kédu katô Áglangngagán na si Jesus,
magunawa katô katábbus din katô mga ánnà Judio.”
12 Na, igtagnáp tô langun manubù, asta igpaminág dan katô igulit i Bernabe
asta i Pablo tingód katô mga kasalábbuan na iglumu ka Manama ukit kandan
tun ta mga ánnà Judio.
13 Pángnga dan dán igulit, igkagi si Santiago, na mà din, “Mga kataladi,
paminág kó kanak.
14 Igulit dán si Simon Pedro na duwán dán mga ánnà Judio na igsalin ka
Manama ébô sakupán din.
15 Magunawa tô kagi ka Manama na igsulat katô mga propeta din,
16 “ ‘Pángnga kani, lumónódda. Agad igsódô tô pagpangulu katô mga rubbad i
David, umanán ku tô pagpangulu dan
17 ébô mamasak katô Áglangngagán tô langun manubù na igsalin ku agad ánnà
dan Judio.
18 Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán na igpasóddór din sayyan.’*
19 “Na, panámdám ku na dì ta imun mahirap tô kapamaké katô mga ánnà
Judio tun ta Manama ukit ka kapirit ta kandan na kailangan tupuwan dan.

* **15:18** 15:16-18 Amos 9:11-12; Jeremias 12:15.

20 Asal madigár ka sumulat ki kandan, asta sumugù ki na kailangan dì dan
kannán tô mga ágkakan na taganà igbággé tun ta mga ágmanaman, asta dì dan
lumayuk katô ánnà kandan sawa ó duma. Kailangan dì dan kannán tô mga
mannanap na inérát† asta tô dipanug.
21 Madigár ka mánnal dan kani, su tikud sayyan inalayun duwán mga
manubù na gulit-ulit ka mga sugù i Moises kada álló ka kapaginawa tun ta
mga simbaan ka Judio tun ta tagsábbad-sábbad lunsud."

Sulat tun ta mga ágpampamaké na ánnà Judio

22 Na, igpasábbadé tô langun kataladi, tô mga apostoles, asta tô mga tarapid
ka simbaan na sumalin dan ka duwa manubù na mákkás ki Pablo asta ki
Bernabe ébô madun tun ta Antioquia. Tô igsalin dan si Silas asta si Judas na
ágngadanan ki Barsabas, su ágrespetowan dan katô langun ágpampamaké.
23 Ni gó tô igsulat dan na igpapid.
"Mga kataladi na ánnà Judio tun ta lunsud ka Antioquia, asta tun ta mga
probinsya ka Siria asta Cilicia. Tô igsulat kani, sikami mga apostoles asta mga
tarapid ka simbaan. Sikami tô kataladi yu.
24 Duwán kun mga manubù na tikud dini áknami na sikandan tô gunayan
katô samuk katô ákniyu panámdám ukit katô ágtinuruán dan. Asal ándà ké
sugù kandan.
25 Purisu igpasábbadé ké, asta igsalin dé tô mga manubù na papiddán dé
tun ákniyu. Dumuma sikandan katô mga kataladi ta na ágginawaan ta na si
Bernabe asta si Pablo
26 na inalayun ikataganà na matayan ébô mólit-ólit tô tingód katô
Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
27 Na, igpapid dé si Judas asta si Silas tun ákniyu ébô mulit dan ákniyu kani
igsulat dé.
28 Tô Ugis Espiritu asta sikami igpasábbadé na dì ké mirit ákniyu ébô
tumuman kó katô langun ágkémun dé, asal ni dád gó tô kailangan lumun yu.
29 Yakó ágkan katô ágkakan na taganà igbággé tun ta mga ágmanaman, tô
dipanug, asta tô mga mannanap na inérát. Yakó áglayuk katô ánnà ákniyu
sawa ó duma. Madigár ka tumuman kó kani. Kannun dád gó sippang."
30 Na, igpanó tô mga manubù na igpasadun tun ta Antioquia. Tô igdunggù
dan, iglimud dan tô langun ágpampamaké, asta igbággé dan tô sulat kandan.
31 Tô igbasa dan katô sulat, idayawan dan su igmabákkár tô kapamaké dan.
32 Na, mga propeta ka Manama si Judas asta si Silas. Marapung pa tô
igtinurù dan katô mga kataladi ébô pénitán asta pabákkárrán tô kapamaké
dan katô Manama.
33 Pángnga katô mga pira álló, igpanó si Judas asta si Silas, asta igkagi tô mga
kataladi na madigár tô kapanó dan. Pángnga kani, igulì si Judas asta si Silas
tun ta Jerusalem.
34 [Asal panámdám i Silas, madigár ka móddówù sikandin.]
35 Asal igóddô si Pablo asta si Bernabe tun ta Antioquia. Igtinurù dan asta
igulit-ulit dan katô kagi ka Áglangngagán. Marapung tô mga manubù na gulit-
ulit duma kandan.

Igpadiyaé si Pablo asta si Bernabe

36 Na, pángnga katô mga pira álló, igkagi si Pablo ki Bernabe, na mà din, "Na,
lumónód kid tun ta langun lunsud na igtinuruan ta katô kagi ka Áglangngagán
dángngan ébô ahaán ta ka imánnu tô mga kataladi."
37 Tô kakalyag i Bernabe na patákkássán dan si Juan Marcos.

† **15:20** 15:20 Inérát, ó inaté na ándà ikaluwà é dipanug.

38 Asal ándà nunug si Pablo, su igdiyà si Juan kandan dángngan tun ta
Pamfilia, asta ándà panayun tabang katô lumu dan.
39 Purisu igpapulé si Bernabe asta si Pablo, asta igpadiyaé dan. Na,
igpatákkás i Bernabe si Juan Marcos, igsaké dan ka barko, asta igsadun dan
tun ta Cipre.
40 Asal igsalin i Pablo si Silas na mákkás kandin. Igdasal tô mga kataladi na
tabangan dan katô Áglangngagán tun ta ágsadunan dan.
41 Igsadun dan tun ta mga lunsud tun ta mga probinsya ka Siria asta Cilicia
na duwán mga ágpampamaké ébô pabákkárrán dan tô kapamaké dan katô
Áglangngagán.

16

Igtákkás si Timoteo ki Pablo asta ki Silas

1 Na, igsadun pagsik si Pablo asta si Silas tun ta mga lunsud ka Derbe asta
Listra. Duwán manubù na ágngadanan ki Timoteo. Ágpamaké sikandin asta tô
innà din. Judio tô innà din, asal Griego tô ámmà din.*
2 Ágpabantugán si Timoteo katô langun kataladi tun ta Listra asta tun ta
Iconio.
3 Tô kakalyag i Pablo na mákkás si Timoteo kandan. Purisu igpatupuwan†
i Pablo si Timoteo ébô respetowan katô mga Judio tun ta mga lunsud na
sadunan dan, su isóddóran katô mga Judio na ándà pa sikandin tupuwi su
Griego tô ámmà din.
4 Tô igukit si Pablo asta si Timoteo tun ta mga lunsud, igulit dan tô
mga igkagi katô mga apostoles asta tô mga tarapid ka simbaan ka mga
ágpampamaké tun ta Jerusalem ébô tumanán dan.
5 Purisu igmabákkár tô kapamaké katô mga ágpampamaké, asta kada álló
duwán duma mga manubù na igpamaké ki Jesus.

Igkita i Pablo tô taga Macedonia

6 Na, igtinurù dan katô kagi ka Manama tun ta mga lunsud tun ta probinsya
ka Frigia asta Galacia, su ándà nunug tô Ugis Espiritu kandin na tuminurù tun
ta probinsya ka Asia.
7 Tô madani dan dán tun ta probinsya ka Misia, kakalyag dan na madun
tun ta probinsya ka Bitinia, asal ándà nunugi katô Ugis Espiritu.
8 Purisu iglabé dan tun ta Misia, asta igsadun dan tun ta lunsud ka Troas.
9 Tô dukilám dán, duwán igpakita ka Manama ki Pablo. Tô igkita din iring
na bónnóng ka taga Macedonia na igpédu-édu, na mà din, “Sadun ka dini ta
Macedonia, asta tabangi ké!”
10 Pángnga igkita si Pablo kani, igpamasak ké ka sakayan dé na madun tun
ta probinsya ka Macedonia, su isóddóran dé na igpapid ké ka Manama tun
kandan ébô mulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus.

Igpamaké si Lydia

11 Purisu igsaké ké katô barko tikud tun ta Troas, asta igtalipag ké pasadun
tun ta purù na ágngadanan Samotrasia. Pagkasimag, igsaké ké pasadun tun ta
lunsud ka Neapolis.

---

* **16:1** 16:1 Si Eunice tô innà i Timoteo, asta si Loida tô apù din bayi. Ahaán tô 2 Timoteo 1:5; 3:15.
Igtinuruan dan si Timoteo katô kagi ka Manama tikud tun ta délák pa sikandin. Inaté dán basì tô ámmà
din. † **16:3** 16:3 Agad ánnà Judio tô ámmà i Timoteo, asal Judio tô innà din asta tô apù din bayi. Purisu
kailangan tupuwan si Timoteo su tô gó tô ágkémun katô mga Judio. Atin ka dì tupuwan si Timoteo, tô
mga Judio dì maminág katô ágtinuruán dan tingód ki Cristo. Ahaán tô 1 Corinto 9:19-23. Ándà kailangan
na tupuwan tô mga ánnà Judio. Ahaán tô Mga Lumu 15:20 asta Galacia 2:3-5.

12 Tikud dutun, igpanóttanà ké dád pasadun tun ta lunsud ka Filipos. Ni
gó tô ágkabantug lunsud tun ta Macedonia, asta mga sakup ka Roma tô góddô
dutun. Igóddô ké dutun ka pira álló.
13 Na, tô álló ka kapaginawa, igsadun ké tun ta wayig tun ta luwà katô
lunsud ka Filipos, su duwán kun ágkalimudanan ka mga manubù na ágdasal.
Igunsad ké tun ta ligad ka wayig, asta igtóngkô ké katô mga gabayi na ilimud.
14 Na, duwán sábbad bayi na igpaminág áknami na ágngadanan ki Lydia na
taga Tiatira, asta tarabarigyà sikandin katô mga mallutù óggét na dakál é
lagà dutun ta Filipos. Inalayun sikandin ágpangadap katô Manama. Na, tô
igdinág si Lydia katô igtinurù i Pablo, igpénagpát katô Áglangngagán sikandin
ébô mamaké ki Jesus.
15 Igpabunyag sikandin asta tô langun manubù na igóddô tun ta balé din.
Igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka igbánnal kó na bánnalla ágpamaké katô
Áglangngagán, óddô kó tun ta balé ku.”
Tuu igpédu-édu si Lydia áknami. Purisu ignunug ké.

Igpriso si Pablo asta si Silas

16 Na, sábbad álló, tô igsadun ké tun ta ágdasalanan, igkita dé tô sábbad állang
bayi na duwán katulusan i Maibuyan. Sikandin tô taraatuk ka ándin tô
dumunggù tun ta manubù. Purisu dakál tô isalapì katô mga amo din ukit
katô pagatuk din.
17 Igtalundug tô bayi áknami, asta igullaó sikandin, na mà din, “Ni gamama
ni mga ágsuguánnán ka Manama na Tuu Mallayat. Igsadun dan dini ébô
tinuruán tô tingód ka sábbad kapókit ébô matábbus kó tikud tun ta salà.”‡
18 Tô gó tô áglumun katô bayi álló-álló. Na, ándà ikatiis si Pablo. Purisu
igbariring sikandin tun ta bayi, asta igkagi tun ta madat espiritu, na mà din,
“Ukit katô katulusan ka ngadan i Jesu-Cristo, luwà ka tikud tun ta bayi.”
Tigkô igluwà tô madat espiritu.
19 Na, tô ikasóddór tô mga amo din na ándà dán ágkakangayan dan ka salapì,
igámmát dan si Pablo asta si Silas asta igguyud dan tun ta ágruudanan.
20 Igpid dan tun ta mga opisyales, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Judio
ni mga manubù ni, asta ágsamuk dan katô mga manubù nit lunsud ta.
21 Duwán ágkémun na ágtinuruán dan na dì mému tumanán ta na mga sakup
ka Roma.”
22 Purisu isókó tô langun manubù ki Pablo asta ki Silas. Igwaswasan katô
mga opisyales si Pablo asta si Silas ka mga umpak dan ébô palagpássán
sikandan.
23 Pángnga katô tuu kalagpás kandan, igpriso dan. Igsugù dan tô tarabanté
na piyaan din tô kabanté kandan ébô dì dan makaluwà.
24 Na, ignunug tô tarabanté asta igpahu din sikandan tun ta kuwarto tun
dalám katô prisowan, asta igpasung sikandan.
25 Na, tô tángngà ka dukilám, igdasal si Pablo asta si Silas tun ta Manama,
asta igkanta dan ka pagdurung tun ta Manama. Igpaminág kandan tô duma
mga manubù na igpriso.
26 Na, tigkô dád iglinug ka tuu mabákkár, asta tuu ilubà tô prisowan.
Ipókéan tô langun sállat, asta inakas tô kadina na igikát katô mga manubù
na igpriso.

‡ **16:17** 16:17 Duwán kabánnalan asta duwán kabulalawan tun ta igkagi katô bayi, su tô kóbadan,
marapung tô kapókit ka katábbusan, asal sábbad dád tô ágtinuruán i Pablo. Su tô bulaló tikud tun ta madat
espiritu na igahu katô bayi, igsapadan i Pablo sikandin (bersikulo 18) ukit katô kapaluwà katô madat
espiritu.

27 Tô ikannó tô tarabanté, igkita din tô mga sállat na ipókéan, asta igtagnus
din tô kampilan din ébô mangarát, su kéman din ka ikapalaguy dán tô mga
igpriso.§
28 Asal igullaó si Pablo, na mà din, “Yaka ágpangarát, su kannun kê langun.”
29 Na, igpakangé katô tarabanté tô sulù, asta sékót sikandin igahu.
Iglingkóód sikandin tun ta tubang i Pablo asta ki Silas, asta igkárkár sikandin
tingód katô máddang din.
30 Igpid din sikandan tun ta luwà, asta iginsà sikandin, na mà din, “Ándin
tô lumun ku ébô matábbussa?”
31 Igtaba si Pablo asta si Silas, na mà dan, “Pamaké ka katô Áglangngagán na
si Jesus ébô matábbus ka, sikuna asta tô langun na góddô tun ta balé nu.”
32 Na, igtinurù si Pablo asta si Silas katô kagi ka Áglangngagán tun kandin
asta katô langun na góddô tun ta balé din.
33 Tô oras tô, agad dukilám, igurasan katô tarabanté tô mga amù i Pablo
asta i Silas. Na, tigkô dád igpabunyag tô tarabanté asta tô langun na góddô
tun ta balé din.
34 Igpid din si Pablo asta si Silas tun ta balé din, asta igpakan din sikandan.
Ágkadayawan tô tarabanté asta tô langun sakup din, su igpamaké dán sikandin
katô Manama.
35 Asal tô sállám dán, igpasadun katô mga opisyales tô mga sundalo tun ta
tarabanté, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Paluwà nu yan mga manubù.”
36 Purisu igkagi tô tarabanté ki Pablo, na mà din, “Paluwaán kó katô mga
opisyales. Purisu mému kód lumuwà. Panó kó na duwán kasunayan yu.”
37 Asal ándà nunug si Pablo. Igkagi sikandin katô mga sundalo, na mà
din, “Agad sakup ké ka Roma, igpalagpás ké ikandan tun ta tubang katô mga
manubù, asta igpriso ké agad ándà salà dé. Na, manan ka állássán dan tô
kapanó dé? Dì ké manó ka dì dan madun dini ébô paluwà áknami!”
38 Na, igulitan katô mga sundalo tô mga opisyales tingód katô igkagi i Pablo
asta i Silas. Na, tô ikasóddór tô mga opisyales na sakup ka Roma si Pablo asta
si Silas, imáddangan dan.
39 Purisu igsadun tô mga opisyales tun ta prisowan ébô paluwaán dan si
Pablo asta si Silas. Igpamuyù dan ka pasinsiya ki Pablo asta ki Silas, asta
igpédu-édu dan na miwà dan tikud tun ta Filipos.
40 Purisu igpaluwà dan tikud tun ta prisowan, asta igsadun dan tun ta balé
i Lydia. Igkita dan tô mga kataladi, igpabákkár dan tô kapamaké dan ka
Manama, asta igpanó dan.

17

Tun ta Tesalonica

1 Na, tô igukit si Pablo asta si Silas tun ta mga lunsud ka Ampipolis
asta Apolonia, igdunggù dan tun ta lunsud ka Tesalonica na duwán sábbad
simbaan ka Judio.
2 Na, igahu si Pablo, su tô gó tô inayadan din, asta dalám katô tállu álló
ka kapaginawa, igtinurù sikandin katô mga manubù tingód katô kagi ka
Manama asta igpénsà-énsaé dan.
3 Igpénagpát din na tô Mesiyas kailangan irrayatan asta matayan, asal
inanté puman sikandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Si Jesus tô Mesiyas na
gulit-ulitán ku ákniyu.”

---

§ **16:27** 16:27 Atin ka makaluwà asta makapalaguy tô manubù na igpriso, supakan tô tarabanté. Ahaán tô Mga Lumu 12:18-19. Purisu tô panámdám katô igbanté ki Pablo, madigár pa ka mangarát sikandin ka tandingán katô kérrayat asta kamaté ka gobyerno kandin.

4 Duwán mga Judio na igbánnal katô igtinurù i Pablo. Purisu igduma dan
ki Pablo asta ki Silas. Igbánnal tô marapung mga ánnà Judio na ágpangadap ka
Manama, asta tô marapung mga gabayi na ágkangadanan.
5 Asal duwán mga pangulu ka Judio na igingà, asta iglimud dan tô madat
mga manubù na ándà áglumun. Tô igmarapung dan dán, igsamuk asta
igsulung dan tun ta balé i Jason ébô ámmáttán dan si Pablo asta si Silas, asta
piddán dan pád tun ta mga manubù na ilimud.
6 Asal ándà dan kitayi. Purisu igpid dan si Jason asta tô duma mga kataladi
tun ta mga konseyal. Igkagi sikandan, na mà dan, "Si Pablo asta si Silas tô
ágsamuk katô mga manubù tun ta marapung mga banuwa, asta igdunggù dán
dini áknita.
7 Igóddô dan tun ki Jason, asta igélléyan dan tô langun sugù katô emperador,
su ágtinurù dan na duwán ássa mangulu na ágngadanan ki Jesus."
8 Na, isamuk tô mga konseyal asta tô mga manubù tingód katô igdinág dan.
9 Na, igpabayad ka salapì si Jason asta tô duma mga ágpampamaké ébô
paluwaán dan.

Tun ta Berea

10 Tô dukilám dán, igpapanó si Pablo asta si Silas katô mga kataladi, asta
igsadun dan tun ta lunsud ka Berea. Tô igdunggù dan, igsadun dan tun ta
simbaan ka Judio.
11 Tô mga Judio tun ta Berea ánnà iring katô mga taga Tesalonica, su tuu
ágkadigárran tô taga Berea na ágpaminág katô kagi ka Manama. Kada álló,
ágbasa dan katô kagi ka Manama ébô kasóddóran dan ka bánnal tô igtinurù
i Pablo.
12 Purisu igpamaké tô marapung mga Judio, tô mga Griego gabayi na
ágkangadanan, asta tô mga gamama.
13 Asal ikasóddór tô mga Judio tun ta Tesalonica na igulit-ulit si Pablo
katô kagi ka Manama tun ta Berea, igsadun dan asta igsutsutan dan tô mga
manubù ébô sumamuk.
14 Purisu sékót igpapanó si Pablo katô mga ágpampamaké, asta igsadun
sikandin tun ta dagat. Asal si Silas asta si Timoteo igóddô pô tun ta Berea.
15 Duwán mga manubù na igatád ki Pablo sippang tun ta lunsud ka Atenas.
Tô igulì dan tun ta Berea, igkagiyan dan si Silas asta si Timoteo na kakalyag i
Pablo na sékót dan madun tun ta Atenas.

Tun ta Atenas

16 Na, róggun igangat si Pablo ki Silas asta ki Timoteo tun ta Atenas, iranu
sikandin, su igkita din tô marapung mga ágmanaman dan tun ta lunsud.
17 Purisu igsadun si Pablo tun ta simbaan ka Judio asta igpénagpát din pád
tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio na ágpangadap ka Manama. Kada álló
ágpénagpáttán pád i Pablo tô mga manubù na ágkitanán din tun ta plasa.
18 Tô mga taratinurù na sakup ka mga Epikureo* asta mga Estoiko† igapul
ki Pablo. Igbuyas dan kandin, na mà dan, "Tô gótépán din asta tô gulit-ulitán
din ándà ágpulusán."
Duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, "Gulit-ulit basì sikandin tingód
katô ássa mga ágmanaman na ágpangadapán tun ta madiyù banuwa." Tô gó
tô igkagi dan su igulit-ulit si Pablo tingód ki Jesus asta tingód katô kantayan
puman.

---

* **17:18** 17:18a Tô mga manubù na ágngadanan Epikureo ágpanámdám na tô dayó dan é tuu ágkailanganán. Yan gó tô kakalyag dan. † **17:18** 17:18b Tô mga manubù na ágngadanan Estoiko ágpanámdám na kailangan tiisán dan tô langun katô ágdunggù kandan, su tô gó tô kakalyag katô mga ágmanaman dan.

19 Purisu igpid dan si Pablo tun ta Areopago na ágkalimudan katô konseho,
asta igkagi sikandan ki Pablo, na mà dan, “Uliti ké tingód katô mantu
ágtinuruán nu.
20 Duwán igtinurù nu na ándà dé gó kadinággi, asta malyag ké na
kasóddóran dé.”
21 Tô gó tô igkagi dan, su kakalyag katô mga taga Atenas asta tô duma mga
manubù na ágsadun tun ta Atenas na inalayun dan gulit asta ágpaminág tingód
katô mantu ágtinuruán, su tô gó tô inayadan dan.
22 Purisu igtindág si Pablo tun ta tubang katô langun konseyal na ilimud.
Igkagi sikandin, na mà din, “Paminág kó na mga taga Atenas. Isóddóran ku
na tuu kó ágpangadap katô mga ágmanaman yu,
23 su tô igpanó-panówa dini, igkita ku tô marapung ágmanaman yu. Duwán
sábbad na igsulatan kani kagi, na ‘Para ka manama na ándà pa kasóddóri.’ Na,
tô Manama na ágpangadapán yu agad ándà yu kasóddóri, sikandin gó tô gulit-
ulitán ku ákniyu.
24 Tô Manama na igimu kani banuwa asta tô langun kannun, sikandin tô
Áglangngagán katô langun tun ta langit asta nit banuwa. Purisu dì sikandin
góddô tun ta ágpangadapanan na igimu ka manubù.
25 Dì gó sikandin ágkailangan ka tabang ka mga manubù, su sikandin tô
ágbággé katô langun áknita, agad ni laginawan ta asta ni kantayan ta.
26 Igimu ka Manama tô sábbad manubù na si Adan, asta sikandin tô
kamónaan katô langun manubù na góddô nit kaluwagan kani banuwa.
Taganà igplano ka Manama tô kadugéyan katô ágpid asta katô ágsippangán
katô tagsábbad-sábbad mga banuwa na góddóan dan.
27 Igimu katô Áglangngagán tô langun-langun ébô mamasak tô langun
manubù kandin, asta kitanán dan sikandin, su ánnà madiyù tô Manama tun
ta tagsábbad-sábbad áknita.
28 Su duwán ágkagin, na,
“ ‘Ukit ka Manama, manté ki, asta makalumu ki, asta inému ki.’
Duwán igsulat katô mapandé mga unawa yu, na mà dan,
‘Sikita gó tô mga gabatà ka Manama.’
29 Atin ka bánnal na sikita tô mga gabatà ka Manama, dì mému ka manámdám
ki na tô bónnóng ka Manama magunawa katô ágmanaman na igimu tikud tun
ta bulawan, mapputì bulawan, asta batu na igimu katô katig manubù.
30 Na, sayyan, igpabayà ka Manama tô áglumun katô mga manubù su ándà dan
ikasóddór kandin, asal áknganni igsugù tô Manama na kailangan rumákkád tô
langun manubù asta tayyugan dan tô madat mga áglumun dan,
31 su taganà dán igsalin ka Manama tô álló ka ruudan din tô langun manubù.
Igsalin din dán tô nángngà rumuud, asta nángngà tô karuud din. Matuman ni,
su iganté dán puman ka Manama sikandin.”
32 Tô igdinág dan na duwán kantayan puman katô mga inaté, duwán mga
manubù na igngisi asta igbuyas ki Pablo. Asal igkagi tô duma mga manubù,
“Maminág ké puman áknikó tingód kani.”
33 Purisu igpanó si Pablo.
34 Asal duwán duma mga gamama na igpasakup tun kandin asta igpamaké
ki Jesus. Sábbad kandan si Dionisio na sakup katô konseho ka Areopago, asta
duwán pagsik bayi na si Damaris, asta duwán pô gó mga duma.

18

Tun ta Corinto

1 Na, igpanó si Pablo tikud tun ta Atenas, asta igsadun sikandin tun ta
lunsud ka Corinto.
2 Igkita din tô sábbad Judio na si Aquilas na taga Ponto. Mantu sikandin
igdunggù tikud tun ta banuwa ka Italia asta tô sawa din na si Priscila, su
igsugù tô harì na si Claudio na kailangan miwà tô langun Judio tikud tun ta
Roma na kapital ka Italia. Igsadun si Pablo tun kandan.
3 Igóddô si Pablo tun kandan, asta igpatabangé dan, su sikandan tô katig
gimu ka tulda na magunawa katô áglumun i Pablo.
4 Kada álló ka kapaginawa, inalayun ágpénagpát si Pablo katô mga manubù
tun ta simbaan ka Judio ébô mamaké tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio.
5 Asal tô igdunggù si Silas asta si Timoteo tikud tun ta probinsya ka
Macedonia, inalayun dán gulit-ulit si Pablo katô mga Judio tingód katô kagi
ka Manama, asta tô ágtinuruán din kandan na si Jesus tô Mesiyas.
6 Asal isókó asta igbuyas tô mga Judio ki Pablo. Purisu igsakórab i Pablo
tô umpak din* asta igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka supakan kó, ákniyu
kakalyag! Ándà labut ku. Tikud áknganni, tuminurù a katô mga ánnà Judio.”
7 Purisu igpanó si Pablo tikud tun ta simbaan ka Judio, asta igalin sikandin
tun ta balé i Tito Justo na ágpangadap katô Manama agad ánnà sikandin Judio.
Madani tô simbaan ka Judio tun ta balé din.
8 Tô tarapid katô simbaan ka Judio na si Crispo igpamaké katô
Áglangngagán, asta tô langun manubù na góddô tun ta balé din. Igpamaké
tô marapung mga taga Corinto na igpaminág ki Pablo, asta igbunyagan
sikandan.
9 Na, tô tángngà dán ka dukilám, igpakita tô Áglangngagán ki Pablo, asta
igkagi sikandin, na mà din, “Yaka ágkamáddangan, asal panayun ka tinurù.
Yaka ágsódô,
10 su dumaan ku sikuna. Ándà manubù na makadadat áknikó, su marapung
tô mga manubù na ágpamaké kanak kannun ta Corinto.”
11 Purisu igóddô si Pablo tun ta Corinto sippang ka sábbad ámmé ágtángngà,
asta igtinurù sikandin katô kagi ka Manama.
12 Na, róggun gobernador si Galio tun ta probinsya ka Acaya,† igpasábbadé
tô mga Judio na igámmát ki Pablo, asta igpid dan sikandin tun ki Galio ébô
ruudan sikandin.
13 Igkagi sikandan, na mà dan, “Ágtinurù sikandin na mangadap ki ka
Manama tun ta ássa kapókit na ánnà nángngà tun ta mga sugù ka gobyerno
ka Roma na ágtumanán ta.”
14 Kumagi pád si Pablo, asal igkagi si Galio katô mga Judio, na mà din, “Atin
ka sikandin tô taradadat ó taramaté, maminágga ákniyu.
15 Asal ka papulé kó dád tingód katô ágtinuruán yu, asta kamónaan yu,
asta mga sugù na ágtumanán yu, sikiyu tô rumuud kandin, su diya malyag
rumuud.”
16 Na, igpéwà i Galio sikandan tikud tun ta ágruudanan.
17 Na, igámmát katô mga manubù si Sostenes na tarapid katô simbaan ka
Judio. Iglagpás dan sikandin tun ta luwà katô ágruudanan. Asal igpabayà dád
i Galio.

Iglónód si Pablo tun ta Antioquia

* **18:6** 18:6 Igsakórab i Pablo tô umpak din ébô kasóddóran dan na duwán salà dan, su ándà dan bánnal. Magunawa tô gunayan ka sakórabán tô umpak asta padpadán tô barukbuk tikud tun ta sandalyas. Ahaán tô Lumu 13:51. † **18:12** 18:12 Acaya, ó Grecia. Magunawa tun ta kapitulo 18 asta 19.

18 Na, idugé pa si Pablo igóddô tun ta mga ágpampamaké tun ta Corinto. Na,
tô igsadun si Pablo tun ta Cencrea, igtákkás si Aquilas asta tô sawa din na si
Priscila. Dutun igpaburu si Pablo, su tô gó tô pató na ituman din dán tô tandô
din tun ta Manama. Na, igsabi dan tun ta mga kataladi asta igsaké dan katô
barko na igsadun tun ta probinsya ka Siria.
19 Tô igdunggù dan tun ta lunsud ka Efeso, igtananan i Pablo si Aquilas asta
si Priscila, su igsadun tun ta simbaan ka Judio, asta igpénagpát sikandin katô
mga Judio.
20 Kakalyag dan na madugé pa móddô si Pablo tun kandan, asal ándà nunug
si Pablo.
21 Tô igpanó si Pablo tikud tun ta Efeso, igkagi sikandin, na mà din, “Atin
ka kakalyag ka Manama, lumónódda dini ákniyu.”
Na, igsaké si Pablo ka barko tikud tun ta Efeso.
22 Tô igdunggù si Pablo tun ta Cesarea, igpanayun sikandin tun ta
Jerusalem ébô mahà katô mga ágpampamaké, asta igpanayun sikandin tun ta
Antioquia.
23 Na, pángnga katô pira mga álló, igpanó si Pablo. Igsadun sikandin tun ta
mga lunsud tun ta kaluwagan ka mga probinsya ka Galacia asta Frigia ébô
pabákkárrán din tô kapamaké katô mga ágpampamaké.

Si Apolos

24 Duwán sábbad Judio na ágngadanan ki Apolos na tikud tun ta lunsud ka
Alejandria‡ na igdunggù tun ta Efeso. Mapandé sikandin na ágtinurù, asta
tuu ikasóddór sikandin katô kagi ka Manama.
25 Itinuruan sikandin katô kapókit ka Áglangngagán. Tuu ágkadigárran
sikandin ágtinurù, asta matullid tô katinurù din tingód ki Jesus, asal tingód
katô kabunyag, tô dád ki Juan na Tarabunyag tô isóddóran din.
26 Ándà máddang i Apolos katô katinurù din tun ta simbaan ka Judio. Tô
igdinág si Priscila asta si Aquilas kandin, igpatákkás dan sikandin tun ta balé
dan ébô tinuruan dan sikandin tingód katô kapókit ka Manama tingód ki
Jesus na ándà din kasóddóri.
27 Tô igtaganà si Apolos na madun tun ta Acaya, igtabang kandin tô mga
kataladi tun ta Efeso ébô panó sikandin, asta igsulatan dan tô mga manubù
na sadunan din ébô tanggapán dan sikandin. Tô igdunggù si Apolos tun ta
Acaya, madigár tô tabang din katô mga igpamaké ukit katô kédu ka Manama
kandan.
28 Tuu matayyó tô ágtinuruán din, asta igpénagpát din tô kagi katô Manama
ébô kasóddóran katô mga Judio na si Jesus tô Mesiyas. Purisu igpanalu
sikandin katô mga Judio na gapul kandin tun ta tubang katô mga manubù.

19

Tun ta Efeso

1 Na, róggun igóddô si Apolos tun ta Corinto, igukit si Pablo dadan daya
asta igusawug sippang ka ikadunggù tun ta Efeso. Ikitaan din tô mga
ágpampamaké.
2 Iginsà si Pablo, na mà din, “Tô igpamaké kó ki Jesus, itanggap yu tô Ugis
Espiritu?”
Igtaba dan, na mà dan, “Ándà, su ándà ké dinág ka duwán Ugis Espiritu.”
3 Iginsà si Pablo, na mà din, “Ándin bunyagi tô itanggap yu?”

‡ **18:24** 18:24 Alejandria tô ágkangadanan lunsud tun ta banuwa ka Ehipto.

Igtaba dan, na mà dan, “Igpabunyag ké tun ta kapókit na igtinurù i Juan na Tarabunyag.”
4 Igkagi si Pablo, na mà din, “Igbunyagan i Juan tô mga manubù na igrákkád katô salà dan. Igtinurù sikandin na kailangan mamaké tô mga Judio katô sábbad manubù na tumalundug kandin, asta tô gó si Jesus.”
5 Tô igdinág dan, igbunyagan dan ukit ka ngadan katô Áglangngagán na si Jesus.
6 Tô igdappánnan i Pablo ka bállad sikandan, igsunnad tô Ugis Espiritu tun kandan, asta ikakagi sikandan ka ássa-ássa kinagiyan, asta igulit dan katô kagi ka Manama.
7 Mga sapulù duwa (12) dan langun.
8 Na, dalám ka tállu bulan, inalayun ágsadun si Pablo tun ta simbaan ka Judio. Ándà máddang din ka katinurù din, asta tuu ágpénagpát sikandin kandan tingód katô pagpangulu ka Manama.
9 Asal duwán mga manubù na igéllé, asta madat tô igkagi dan tun ta tubang ka mga manubù tingód katô kapókit ka Áglangngagán na igtinurù i Pablo. Purisu igiwà si Pablo tikud tun ta simbaan, asta igpid din tô mga ágpampamaké tun ta iskuwilaan na ágtinuruan i Tirano. Igpénagpát si Pablo kandan kada álló
10 dalám ka duwa ámmé. Purisu tô langun manubù tun ta probinsya ka Asia, agad Judio asta ánnà Judio, ikadinág katô kagi ka Áglangngagán.

Pittu mga gabatà i Esceva

11 Na, igimu tô Manama katô mga kasalábbuan ukit ki Pablo,
12 su agad tô mga panyù asta tô umpak i Pablo ágpiddán tun ta mga ágkabógókan ébô kólian, asta ébô miwà tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù.
13 Duwán mga Judio na ágpanó-panó na ágkagi na duwán katulusan dan na makéwà katô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù. Igkagi dan katô ngadan ka Áglangngagán na si Jesus tun ta madat espiritu, na mà dan, “Ukit katô ngadan i Jesus na gulit-ulitán i Pablo, suguán ku sikuna, luwà ka.”
14 Tô gó tô áglumun katô pittu gabatà katô mallayat ka pangulu ka templo na si Esceva.
15 Asal igkagi tô madat espiritu kandan, na mà din, “Igkilala ku si Jesus asta si Pablo. Asal sadan kó?”
16 Na, igtóppaan dan katô manubù na igahuwan ka madat espiritu, asta italu sikandan langun. Purisu igpalaguy dan tikud tun ta balé na ándà umpak asta inamuan dan.
17 Ibantug ni tun ta Efeso, asta isóddóran katô langun Judio asta katô mga ánnà Judio. Imáddangan dan langun, asta tuu dan igrespetowan tô ngadan katô Áglangngagán na si Jesus.
18 Duwán mga ágpampamaké na igulit katô mga gállássán dan pa na madat mga linumuwan dan.
19 Duwán tun kandan na mga ágsalamangka. Igpid dan tô mga libro dan tingód ka salamangka asta iggóbbó dan tun ta tubang katô langun manubù. Igiyap dan tô lagà katô langun libro na iggóbbó na mga kaliman mararan (50,000) abuk ka mapputì bulawan.
20 Tingód katô ilumu, ibantug asta italap tô kagi katô Áglangngagán na igtinurù, asta marapung tô mga manubù na igpamaké.

Samuk tun ta Efeso

21 Na, tô kakalyag i Pablo na mukit sikandin tun ta mga probinsya ka Macedonia asta Acaya sippang ka dumunggù tun ta Jerusalem. Igkagi sikandin,

na mà din, “Pángnga madunna tun ta Jerusalem, kailangan manayunna tun ta Roma.”
22 Na, igpasadun i Pablo tun ta Macedonia si Timoteo asta si Erasto na tô duwa ágtabang kandin. Asal igóddô pô si Pablo ka mga pira álló tun ta probinsya ka Asia.
23 Na, róggun igóddô si Pablo tun ta Efeso, duwán dakál samuk tingód ka katinurù din katô kapókit ka Áglangngagán.
24 Duwán sábbad manubù na si Demetrio na katig ágtunó ka mapputì bulawan. Marapung tô mga manubù na áglumu tun kandin, su igimu dan ka mga marénták templo na igimu ka mapputì bulawan iring na templo katô sábbad ágmanaman dan na ágngadanan ki Diana.* Dakál é ágkasalapì dan ukit katô ágbarigyaán dan.
25 Na, iglimud i Demetrio tô mga manubù na áglumu tun kandin, asta duma mga manubù na ágtunó ka mapputì bulawan. Igkagi si Demetrio kandan, na mà din, “Mga rarak ku, isóddóran yu na ukit kani áglumun ta, dakál tô salapì na ágkakangé ta.
26 Asal igkita yu si Pablo, asta igdinág yu tô igkagi din. Mà din, ándà ágpulusán katô ágmanaman na gimun ka manubù, su ánnà kun manama. Marapung tô mga manubù na inapid katô ágtinuruán din, agad dini ta Efeso asta tun ta kaluwagan kani probinsya ka Asia.
27 Na, ándà dán manubù na málli katô áglumun ta. Dì dán pagsik respetowan tô templo katô ágkabantug na ágmanaman ta na si Diana, asta méwà dán tô kabantug din, agad sikandin gó tô ágpangadapán katô langun manubù kannun ta Asia asta tun ta kaluwagan kani banuwa.”
28 Tô igdinág dan katô igkagi i Demetrio, tuu dan gó isókó, asta igullaó dan, na mà dan, “Pabantugán si Diana na ágpangadapán ta na mga taga Efeso!”
29 Isamuk tô langun manubù na góddô tun ta lunsud. Igámmát dan tô duwa manubù na igtákkás ki Pablo tikud tun ta Macedonia na si Gayo asta si Aristarco. Igguyud dan tô duwa, asta igpalaguy dan langun tun ta ágkalimudanan ka mga manubù.
30 Malyag pád si Pablo na madun dutun ébô kumagi katô mga manubù na ilimud, asal tô mga ágpampamaké igsapad kandin.
31 Duwán mga opisyales na rarak i Pablo igpédu-édu kandin na dì madun.
32 Na, tuu ágkasamuk tô langun manubù na ilimud. Ánnà magunawa tô ágkagin dan na gullaó. Tagsábbadé dád tô mga manubù na ikasóddór ka manan ka ilimud dan.
33 Igpatindág katô mga Judio tô unawa dan na si Alejandro tun ta tubang dan. Igsingyas sikandin ébô dì dan mótép, su kakalyag din na kumagi katô mga manubù na ilimud.
34 Asal tô ikasóddór dan na Judio si Alejandro, tuu dan igullaó dalám ka duwa oras, na mà dan, “Pabantugán si Diana na ágpangadapán ta na mga taga Efeso!”
35 Na, tô igsapad tô konseyal katô mga manubù na ilimud, igkagi sikandin, na mà din, “Mga taga Efeso, isóddóran katô langun manubù na sikita na mga taga Efeso tô ágtómmóng ka templo katô ágkabantug na ágmanaman ta na si Diana na idabù tikud tun ta langit.
36 Ándà manubù na makéllé kani. Purisu kailangan tagnáp kó. Yakó ágkasamuk.
37 Ándà palang salà katô duwa manubù na igpid yu dini, su ándà palang igtakó dan tikud tun ta simbaan. Ándà dan buyas katô ágmanaman ta.

* **19:24** 19:24 Diana, ó tun ta kinagiyan ka Griego, Artemis.

38 Atin ka duwán salà dan tun ki Demetrio asta tun ta mga kadumaan
din, kailangan sikandan tô dumimanda tun ta huwes tô álló ka pagusay ébô
patabaé dan.
39 Asal atin ka duwán pa duma mga insà yu, angati yu tô álló na palimudé
tô langun manubù.
40 Su atin ka dimandan ki ka gobyerno tingód kani samuk ta, ándà mataba
ta."
41 Na, igpólì din tô langun manubù na ilimud.

20

Igukit si Pablo tun ta Macedonia asta Grecia

1 Na, pángnga katô samuk tun ta Efeso, iglimud i Pablo tô mga ágpampamaké.
Igpabákkár din tô kapamaké dan ka Manama, igsabi sikandin kandan, asta
igpanó sikandin na madun tun ta Macedonia.
2 Tô igukit sikandin tun ta mga lunsud, igpabákkár din tô kapamaké katô
mga ágpampamaké. Tô igdunggù sikandin tun ta Grecia,*
3 igóddô sikandin dalám ka tállu bulan. Tô masig dán sumaké si Pablo ka
barko na ágsadun tun ta Siria, duwán kun mga pangulu ka Judio na mimmaté
pád kandin. Purisu igplano si Pablo lumónód na mukit tun ta Macedonia.
4 Duwán mga manubù na igtákkás kandin na madun tun ta Jerusalem.
Sikandan tô batà i Piro na si Sopater na taga Berea, si Aristarco asta si
Segundo na taga Tesalonica dan duwa, si Gayo na taga Derbe, si Tiquico asta
si Trofimo na taga Asia dan duwa, asta si Timoteo.
5 Tô langun dan iguna igsaké ka barko na madun tun ta lunsud ka Troas,
asta igangat dan áknami.
6 Igádding ké tun ta Filipos. Igóddô ké sippang ka ipángnga tô Kalimudan Ka
Pan Na Ándà Pagpatubù. Ándà kadugé, igsaké ké ka barko. Pángnga katô lima
dukilám, igpakitaé ké dutun tun ta Troas. Igóddô ké dutun dalám ka sábbad
linggo.

Inanté puman si Eutico

7 Tô dukilám katô álló ka kapaginawa, ilimud tô langun dé ébô kuman
katô kasampáttan ka kamaté i Jesus. Igpanayun si Pablo igtinurù sippang ka
tángngà ka dukilám, su kakalyag din na panó sikandin pagkasimag.
8 Marapung tô mga sulù tun ta datas kuwarto na iglimudan dé.
9 Na, duwán sábbad mallaki na si Eutico na igunsad tun ta téwang. Idugé
si Pablo ágtinurù, asta tuu dán ágkatudugan si Eutico. Na, tô italáp sikandin,
idabù tun ta tanà tikud tun ta ikatállu andana katô balé. Tô igahà dan, inaté
dán sikandin.
10 Igpónóg si Pablo, iglangkábban din si Eutico, igkápkáppan din, asta igkagi
si Pablo tun ta duma mga manubù, na mà din, "Yakó ágkatanaan, su mantéwù
sikandin."
11-12 Na, igpid dan si Eutico tun ta balé din, asta tuu idayawan tô langun
manubù su mantéwù sikandin. Na, tô igpénék puman si Pablo tun ta
iglimudan dé, igtigkané sikandin igkan ukit katô katáppik din katô pan na
igkan dé. Idugé sikandin igtóngkô kandan sippang ka masig dán sállám. Na,
igpanó sikandin.

Igtalan si Pablo katô mga tarapid ka simbaan tun ta Efeso

* **20:2** 20:2 Grecia, ó Acaya.

13 Na, igplano si Pablo na manó dád sikandin na madun tun ta lunsud ka
Ason. Purisu igdiyà ké kandin asta igsaké ké ka barko na pasadun tun ta Ason
ébô áddingan dé si Pablo.
14 Tô igkita ké kandin tun ta Ason, igsaké si Pablo katô barko na igsakayan
dé, asta igsadun tô langun dé tun ta lunsud ka Mitilene.
15 Igtikud ké tun ta Mitilene, asta pagkasimag, iglabé ké tun ta purù ka Quio.
Tô ikaduwa álló, igádding ké tun ta purù na ágngadanan Samo. Pángnga igóddô
ké, tun ta ikatállu álló igdunggù ké tun ta lunsud ka Mileto.
16 Ándà ké ádding tun ta Efeso, su dì malyag si Pablo ka madugé ké tun ta
probinsya ka Asia. Áglukut sikandin ébô makadunggù ké tun ta Jerusalem ka
dì pa dumunggù tô álló ka kalimudan na ágngadanan Pentecostes.
17 Tô igdunggù ké tun ta Mileto, igpakangé i Pablo tô langun tarapid katô
simbaan ka mga ágpampamaké tun ta Efeso.
18 Tô igdunggù dan tun ta Mileto, igkagi si Pablo kandan, na mà din,
“Isóddóran yu tô tingód katô iglumu ku ákniyu tikud tun ta kadunggù ku tun
ta Asia.
19 Igággár-ággárra igbánnal katô Áglangngagán ta. Igpabbabà a ka ka-
manubuan ku. Igsággówa su igginawaan ku sikiyu. Ihirapanna ukit katô
madat mga plano katô mga Judio.
20 Ándà a kamáddangi katô igtinurù ku na makatabang ákniyu, agad tun ta
ágkalimudanan asta tun ta tagsábbad-sábbad balé.
21 Igulitta tun ta langun yu, agad Judio ó ánnà Judio, na kailangan rumákkád
kó tun ta Manama, asta mamaké kó katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
22 “Na, madunna tun ta Jerusalem, su tô gó tô kakalyag katô Ugis Espiritu
kanak. Ándà sóddór ku ka ándin tô dumunggù kanak dutun.
23 Asal inalayunna gulitan katô Ugis Espiritu na irrayatanna asta prisonna.
24 Asal tô panámdám ku, mému kanak ka matayanna, asal tô tuu ku
ágkailanganán na mapángnga ku tô áglumun ku, asta tumanán ku tô sugù katô
Áglangngagán na si Jesus, su igpapidda ikandin ébô mulit katô Madigár Gulitán
tingód katô kédu ka Manama áknita.
25 Sippang áknganni, ágpanó-panówa ébô mulit-ulitta ákniyu tingód katô
pagpangulu ka Manama. Asal panówad, asta dì kid pakitaé.
26 Purisu panámdám yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka duwán pa manubù na
ándà pa pamaké, ándà dán salà ku kandin,
27 su ándà máddang ku igtinurù ákniyu tingód ka langun katô kakalyag ka
Manama.
28 Piyà-piyà kó. Dóppóni yu tô langun ágpampamaké na igsarig katô Ugis
Espiritu ákniyu ébô sikiyu tô mid kandan. Inému dan na mga sakup ka
Manama ukit katô kamatayan i Jesus.
29 Isóddóran ku na duwán mga manubù na dumunggù ákniyu ébô dumadat
ka kapamaké katô mga manubù tun ta Manama, iring katô magani man-
nanap na mimmaté katô mga karnero.
30 Duwán gó mga unawa yu na tuminurù ka ánnà bánnal ébô mákkás tô mga
manubù kandan.
31 Purisu banté kó. Yakó yu ágkalingawi na inalayunna igtinurù ákniyu agad
álló asta dukilám dalám ka tállu ámmé, asta igsággówa su itanaanna ákniyu.
32 Manama tô dumóppón ákniyu. Yakó yu ágkalingawi tô kagi ka Manama
tingód katô ginawa din ákniyu, su sikandin tô makapabákkár katô kapamaké
yu, asta bággén din ákniyu tô ágbággén din tun ta langun sakup din.
33 “Ándà a gó ingà katô ákniyu salapì ó umpak,

34 su isóddóran yu na inalayunna iglumu ébô duwán magasto ku katô
ágkailanganán ku asta tô ágkailanganán katô mga manubù na ágtákkás kanak.
35 Tô gó tô áglumun ku ébô ágkasóddóran yu na madigár ka mággár-ággár
ki lumumu ébô makatabang ki katô mga ágkayù-ayuan. Yakó yu ágkalingawi
tô igkagi katô Áglangngagán na si Jesus, 'Tuu pa ágkadayawan tô ágbággé ka
tandingán katô ágtanggap.' "
36 Na, pángnga igkagi si Pablo tun ta mga tarapid katô mga ágpampamaké tun
ta Efeso, iglingkóód dan langun, asta igdasal si Pablo tun ta Manama.
37 Igsággó dan, asta igkápkáp dan ki Pablo, asta igadák dan kandin.
38 Tuu dan iranu, su igkagi si Pablo na dì dan dán pakitaé. Na, igatád dan
sikandin tun ta barko na sakayan dé.

21

Igsadun si Pablo tun ta Jerusalem

1 Na, tô igsaké ké ka barko tikud tun ta Mileto, igpanayun ké tun ta purù
ka Cos. Pagkasimag, igdunggù ké tun ta purù ka Rodas. Tikud tun ta Rodas,
igsadun ké tun ta lunsud ka Patara.
2 Tô igdunggù ké, igkita dé tô duma barko na madun tun ta Fenicia. Purisu
igsaké ké.
3 Róggun igsaké ké, igkita dé tô purù ka Cipre, asal iglabé ké dadan ta ibang
katô dagat. Igsadun ké tun ta probinsya ka Siria. Igpónóg ké tun ta lunsud ka
Tiro su duwán igruran na papónógán.
4 Igpamasak dé tô mga ágpampamaké, asta igóddô ké tun kandan dalám ka
sábbad linggo. Ukit katô Ugis Espiritu, igulit dan ki Pablo na dì mému madun
sikandin tun ta Jerusalem.
5 Tô álló ka kapanó dé, igatád ké katô langun ágpampamaké gamama, gabayi
asta gabatà tun ta ligad ka dagat. Tô igdunggù ké, iglingkóód ké langun, asta
igdasal ké tun ta Manama.
6 Na, igsabi ké kandan na padiyaé kéd. Na, igsaké ké katô barko, asta
igpanggulì sikandan.
7 Na, tô igsaké ké tikud tun ta Tiro, igsadun ké tun ta lunsud ka Tolemaida.
Igpónóg ké, igpamasak dé tô mga kataladi, asta igdággà ké dutun ka sábbad
dukilám.
8 Pagkasimag, igsaké ké pasadun tun ta Cesarea. Tô igpónóg ké, igsadun
ké tun ta balé i Felipe, asta igóddô ké dutun. Si Felipe tô sábbad katô pittu
manubù na igtabang katô mga apostoles tun ta Jerusalem. Sikandin tô gulit-
ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus.
9 Duwán áppat mga gabatà din daraga na mga propeta ka Manama.
10 Róggun igóddô ké, duwán sábbad propeta na ágngadanan ki Agabo na
igdunggù tikud tun ta probinsya ka Judea.
11 Tô igsumar sikandin áknami, igkangé din tô akus* i Pablo, igikát din tun
ta paa din asta tun ta bállad din, asta igkagi sikandin, na mà din, "Ni gó tô
igkagi katô Ugis Espiritu. Iring kani, ikáttan katô mga Judio tô tigatun kani
akus tun ta Jerusalem. Bággén dan sikandin tun ta bállad katô mga manubù
na ánnà Judio."
12 Tô igdinág ké kandin, igpédu-édu ké asta tô langun ágpampamaké tun ta
Cesarea na dì madun si Pablo tun ta Jerusalem.

* **21:11** 21:11 Akus tô ággamitán katô mga manubù sayyan iring na sinturon áknganni.

13 Asal igkagi si Pablo, na mà din, “Yakó ágsapad kanak ukit katô kasággó
yu, su mému gó kanak ka prisonna tun ta Jerusalem, asta mému gó kanak ka
matayanna tingód katô kapamaké ku katô Áglangngagán ta na si Jesus.”
14 Na, tô ándà ké ikasapad kandin, igsungkù ké. Purisu igkagi ké, na mà dé,
“Mólà pa ka malumu tô kakalyag katô Áglangngagán ta.”
15 Na, ándà kadugé, igtémmós ké ka mga piniddan dé, asta igpanó ké na
madun tun ta Jerusalem.
16 Duwán mga ágpampamaké tikud tun ta Cesarea na igtákkás áknami. Igpid
ké ikandan tun ta balé i Mnason ébô móddô ké dutun. Na, si Mnason sábbad
taga Cipre na idugé dán igpamaké ki Jesus.

Igdunggù si Pablo tun ta Jerusalem

17 Na, tô igdunggù ké tun ta Jerusalem, ágkadayawan ágtanggap áknami tô mga
kataladi.
18 Pagkasimag, igahà ké asta si Pablo ki Santiago, asta ilimud tô langun
duma tarapid ka simbaan ka mga ágpampamaké.
19 Tô pángnga dan igpallaé, igulit si Pablo tingód katô langun na iglumu ka
Manama tun ta mga ánnà Judio ukit ka katinurù din.
20 Tô igdinág dan katô igkagi din, igdurung dan tô Manama, asta igkagi
sikandan ki Pablo, na mà dan, “Yaka nu ágkalingawi na duwán dán mga pira
mararan Judio na ágpamaké ki Jesus. Tuu dan ágtuman katô mga sugù i Moises.
21 Asal igulitan dan na ágtinurù ka kun tun ta langun Judio na góddô tun ta
mga banuwa ka ánnà Judio na mému ka dì dan tumanán tô mga sugù i Moises.
Igkagi ka kun na mému ka dì tupuwan tô mga gabatà dan gamama, asta dì
dan tumanán tô mga ágkémun ta na Judio.
22 Pamánnun ta ka makasóddór dan na igdunggù kad?
23 Na, madigár ka numunug ka kani palumun dé. Duwán áppat gamama na
igtandô† dán ka Manama tingód katô ágkémun ta na Judio.
24 Apil ka tun kandan katô seremonyas ka kalinis. Bayadi nu tô gasto dan
ébô pakiskisan tô ulu dan.‡ Atin ka lumun nu ni, makasóddór tô langun
na ánnà bánnal tô igdinág dan tingód áknikó, su ágtumanán nu tô mga sugù i
Moises.
25 Asal tingód katô mga ágpampamaké na ánnà Judio, igsulat ké kandan
dángngan na dì makan tô ágkakan na taganà igbággé tun ta mga ágmanaman,
dì makan tô dipanug asta tô mannanap na inérát, asta dì dan lumayuk katô
ánnà kandan sawa ó duma.”
26 Purisu pagkasimag, igapil si Pablo tun ta áppat gamama, asta igpalumu
dan katô seremonyas ka kalinis tingód katô igtandô dan ka Manama.
Igsadun si Pablo tun ta templo, asta igpasóddór din katô mga pangulu ka
templo tô tingód katô álló na matuman tô igtandô dan, su tô gó tô álló na
mággé tô lima dan ka tagsábbad mannanap ébô matayan asta bággén tun ta
Manama.

Igámmát si Pablo

27 Na, pángnga katô pittu álló, iglónód si Pablo tun ta templo ébô ipángngan
tô seremonyas ka kalinis. Duwán mga Judio tikud tun ta probinsya ka Asia

† **21:23** 21:23 Róggun igtuman dan katô igtandô, dì dan minám katô bino, dì dan kuman katô buuy ka paras, dì dan mawid katô lawa ka inaté, agad mannanap asta manubù, asta dì dan tumampád katô ulu dan sippang ka matuman dán tô tandô dan. ‡ **21:24** 21:24 Dakál é lagà ka bayad katô mga mannanap na kailangan bággén asta góbbón dan tun ta saruwan ka Manama ébô kasóddóran katô mga Judio na ituman dán tô igtandô dan ka Manama. Ágpakiskisan ka manubù tô ulu din ka matuman dán tô igtandô din ka Manama.

na igkita ki Pablo tun ta templo, asta igsutsutan dan tô duma mga manubù
ébô tumabang kandan na mámmát ki Pablo.
28 Igullaó dan, na mà dan, “Mga unawa dé na rubbad i Israel, tabangi ké! Ni
gó tô manubù na ágtinurù katô langun manubù na buyasán ki na mga Judio,
tô mga sugù i Moises, asta ni ugis lugar ta. Tuu pa madat tô iglumu din nigó,
su igpid din tô mga ánnà Judio kannun ta ugis lugar, agad dì gó mému.”
29 Tô gó tô igkagi dan, su igkita dan tô sábbad taga Efeso na ánnà Judio na
si Trofimo na igtákkás ki Pablo tun ta Jerusalem. Asal kéman dan ka igpid i
Pablo sikandin tun ta templo.
30 Isamuk tô langun manubù tun ta Jerusalem. Marapung tô mga manubù
na ilimud. Igámmát dan si Pablo, asta igguyud dan sikandin tun ta luwà katô
templo. Na, igsagpángngan dan tô templo.
31 Matayan dan pád si Pablo. Asal duwán igulit katô kapitan ka sundalo na
isamuk tô langun manubù tun ta Jerusalem.
32 Tigkô dád igpid katô kapitan tô mga sarhento asta sundalo, asta sékót
dan igsadun tun ta mga manubù na ilimud. Tô igkita tô mga manubù katô
kapitan asta katô mga sundalo, igsódóan dan tô paglagpás ki Pablo.
33 Tô igdunggù tô kapitan, igámmát din si Pablo. Igpabagkás din tô bállad i
Pablo ka duwa kadina. Iginsà tô kapitan ka sadan tô ngadan din, asta ándin
tô madat na iglumu din.
34 Igtaba tô mga manubù na igpanggullaó, asal ánnà magunawa tô igkagi
dan. Ándà ikasóddór tô kapitan ka ándin tô kabánnalan, su marapung tô
igullaó. Purisu igpapid din si Pablo tun ta baraks.
35 Tô igdunggù dan tun ta tété katô baraks, igánnat katô mga sundalo si
Pablo ébô makókit dan, su tuu ágkasókó tô mga manubù na ilimud,
36 asta igullaó tô mga manubù na igtákkás, na mà dan, “Matayi yu
sikandin!”

Igkagiyan i Pablo tô mga manubù na ilimud

37 Na, tô ándà dan pa ahu tun ta dalám katô baraks, igkagi si Pablo tun ta
kapitan, na mà din, “Atin ka mému, duwán kagin ku áknikó.”
Isalábbuan tô kapitan. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Katig ka kannê
ágkagi ka Griego?
38 Kéman ku ka sikuna tô sábbad taga Ehipto na igatu ka gobyerno dángngan,
asta igpid katô áppat mararan (4,000) na mga taramaté tun ta disyerto.”
39 Igkagi si Pablo, na mà din, “Judiowa. Sakuppa ka Tarso na ágkabantug
lunsud tun ta Cilicia. Atin ka mému áknikó, duwán kagin ku tun ta mga
manubù na ilimud.”
40 Tô ignunug tô kapitan, igtindág si Pablo tun ta tété. Igsingyasan din
sikandan ébô dì dan mótép. Tô igtagnáp dan, igkagi si Pablo ka kinagiyan
ka Hebreo.§

22

1 Na, igkagi si Pablo, na mà din, “Mga kataladi ku asta mga ágtugállán,
paminág kó kani kagin ku áknіyu.”
2 Tô igdinág dan na igkagi sikandin ka kinagiyan ka Hebreo, tuu dan
igtagnáp. Purisu igkagi si Pablo, na mà din,
3 “Sakán tô unawa yu na Judio. Tarso é igpamasusuwan kanak na sábbad
lunsud tun ta Cilicia, asal igdakálla kannun ta Jerusalem. Si Gamaliel tô
maestro na igtinurù kanak, asta igtinuruanna katô langun sugù i Moises

§ **21:40** 21:40 Hebreo tô kinagiyan katô mga Judio.

na ágtumanán katô mga kamónaan ta. Tuuwa igággár-ággár ébô mabantug tô Manama iring ákniyu áknganni.
4 Purisu igirrayatan ku dángngan tô mga manubù na ágbánnal katô mantu kapókit, asta igmatayan ku sikandan. Duwán mga igámmát ku asta igpriso ku agad mga gamama asta mga gabayi.
5 Isóddóran yan katô tuu mallayat ka pangulu ka templo asta katô langun konseyal ka mga ágtugállán ka Judio, su sikandan tô igbággé kanak ka mga sulat na igpid ku tun ta mga ágpangulu tun ta Damasco. Purisu igsadunna ébô ámmáttán ku asta piddán ku sikandan kannun ta Jerusalem ébô supakan sikandan.
6 "Asal tô malássád dán é álló, tô madaniyad tun ta Damasco, tigkô dád isugatanna katô séllaán tikud tun ta langit.
7 Ibantangnga tun ta tanà, asta duwán igdinág ku na igkagi, 'Saulo, Saulo, manan ka girrayat ka kanak?'
8 Na, iginsà a, 'Sir, sadan ka?' Na, igtaba sikandin, 'Sakán si Jesus na taga Nazaret na girrayatan nu.'
9 Agad igkita tô mga manubù na igtákkás kanak katô séllaán, asal ándà dan ikadinág katô igkagi din kanak.
10 Iginsà a, 'Áglangngagán, ándin tô lumun ku?' Purisu igkagi tô Áglangngagán, 'Tindág ka, asta sadun ka tun ta Damasco, su ulitan ka katô langun na igplano ka Manama na palumun áknikó.'
11 Ibólógga tingód katô séllaán tikud tun ta langit. Purisu igagakka katô mga kadumaan ku pasadun tun ta Damasco.
12 "Na, duwán sábbad manubù na si Ananias na tuu ágtuman katô mga sugù i Moises, asta ágrespetowan sikandin katô langun Judio.
13 Igpadani sikandin kanak, asta igkagi sikandin, 'Saulo, kataladi ku, kumita kad.' Na, tigkô dád ikakita a kandin.
14 Igkagi si Ananias, 'Taganà kad igsalin ka Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan ta ébô makasóddór ka katô kakalyag din. Igsalin kad ikandin ébô kumita ka katô Nángngà na Ágsuguánnán din,* asta ébô maminág ka katô kagi din.
15 Kakalyag din na mulit-ulit ka katô langun manubù tingód katô igkita nu asta igdinág nu.
16 Purisu yakad ágbaring-baring. Tindág kad, asta pabunyag ka. Dasal ka ukit katô ngadan katô Áglangngagán ébô kórasan ka katô mga salà nu.'†
17 "Na, tô igulì a nit Jerusalem, róggun igdasalla tun ta templo, duwán isállággan ku na igpakita kanak.
18 Igkagi tô Áglangngagán na igkita ku, 'Sékót ka panó tikud nit Jerusalem, su dì maminág ni mga manubù katô ágkagin nu tingód kanak.'
19 Asal igtaba a, 'Áglangngagán, tô panámdám ku na maminág dan, su isóddóran dan na sakán tô igsadun tun ta langun simbaan ka unawa dan na mga Judio ébô ámmáttán ku asta lagpássán ku tô langun ágpamaké áknikó.
20 Tô inaté si Esteban na igulit-ulit tingód áknikó, igapilla, ignunugga, asta igbantéya katô mga umpak na iglábbas katô mga manubù na igmaté kandin.'
21 Asal igkagi tô Áglangngagán, 'Panó kad, su papiddán ku sikuna tun ta madiyù mga banuwa ébô tuminurù ka katô kagi ku tun ta mga ánnà Judio.' "

Sakup ka Roma si Pablo

* **22:14** 22:14 Nángngà na Ágsuguánnán ka Manama tô pagngadan ki Jesu-Cristo. † **22:16** 22:4-16 Ahaán tô Mga Lumu 9:1-19; 26:9-18; Galacia 1:14.

22 Na, tô igdináng tô mga Judio na pasadunán sikandin tun ta mga ánnà Judio,
ándà dan dán paminág kandin. Igullaó dan, na mà dan, “Matayi yu! Madigár
pa ka maté gó sikandin.”
23 Igullaó dan, asta igsakórab dan tô umpak dan asta igsabud dan tô
barukbuk tun ta karamag tingód katô sókó dan.
24 Purisu igpapid katô kapitan si Pablo tun dalám katô baraks, asta igsugù
din tô mga sundalo na lumagpás ki Pablo ébô kumagi ka bánnal, su kakalyag
katô kapitan na kasóddóran din ka manan ka igullaówan katô mga manubù si
Pablo.‡
25 Tô igbagkás dan kandin, igkagi si Pablo tun ta sarhento na igtindág
madani tun kandin, na mà din, “Manan ka lagpássán tô sábbad sakup ka Roma
ka dì pa sikandin insaán ka huwes?”
26 Tô igdináng tô sarhento katô igkagi din, igsadun sikandin tun ta kapitan,
asta igkagi sikandin, na mà din, “Dì nángngà palagpássán nu sikandin, su
sábbad sikandin sakup ka Roma.”
27 Purisu igsadun tô kapitan tun ki Pablo, asta iginsà sikandin, na mà din,
“Ulitiya ka kabánnalan. Sakup ka ka Roma?”
Igtaba si Pablo, na mà din, “Óó.”
28 Igkagi tô kapitan, na mà din, “Dakál tô salapì na igbayad ku ébô imunna
sakup ka Roma.”
Igkagi si Pablo, na mà din, “Asal sakán, ándà palang igbayad ku, su dutun é
igpamasusuwan kanak ta sakup ka Roma.”
29 Purisu tigkô dád igpadiyù tô mga sundalo, asta ándà dan lagpássi si Pablo.
Imáddangan tô kapitan su igpabagkás din tô sábbad sakup ka Roma.

Igruudan si Pablo katô mga konseyal ka Judio

30 Na, tô kakalyag katô kapitan na kasóddóran din ka ándin tô dimanda
katô mga pangulu ka Judio tingód ki Pablo. Purisu pagkasimag, iglimud
din tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô langun konseyal ka
Judio. Igpaluwà din si Pablo asta igpid din tun ta mga manubù na ilimud.
Igpatindág din si Pablo tun ta tubang dan.

23

1 Na, igsállág i Pablo tô langun konseyal asta igkagi sikandin, na mà din,
“Mga kataladi, tô panámdám ku na nángngà tô langun na iglumu ku tun ta
saruwan ka Manama sippang áknganni.”
2 Tô igdináng si Ananias na tuu mallayat ka pangulu ka templo, igpasampal
din si Pablo katô mga manubù na madani tun kandin ébô kasupakan
sikandin.
3 Igkagi si Pablo ki Ananias, na mà din, “Supakan ka katô Manama, su
kéman nu ka nángngà ka tun ta saruwan ka Manama! Rumuud ka kanak
ukit katô mga sugù i Moises, asal sikuna tô iglapas katô mga sugù, su
igpasampalla ikuna.”
4 Na, duwán mga manubù madani tun kandin na igkagi, na mà dan,
“Manan ka igtaba-taba nu tô tuu mallayat ka pangulu ka templo na igsalin
ka Manama.”
5 Purisu igkagi si Pablo, na mà din, “Mga kataladi, ándà sóddór ku na
sikandin tô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Isóddóran ku na mà katô kagi
ka Manama na kailangan dì buyasán tô manubù na ágpangulu áknita.”*

‡ **22:24** 22:24 Ándà sóddór katô kapitan ka manan ka igullaó dan na matayan si Pablo su ándà sikandin ikagpát katô kinagiyan ka Hebreo. * **23:5** 23:5 Ahaán tô Exodo 22:28.

6 Tô ikasóddór si Pablo na dì ágpasábbadé tô langun katô konseyal, su duwán
mga Saduseo asta duwán mga Pariseo, igullaó si Pablo kandan, na mà din,
“Mga kataladi, sakán tô Pariseo, asta Pariseo tô mga kamónaan ku. Igpidda
dini ébô insaánna ikiyu ni álló ni su gimanna katô kanté puman ka Manama
katô mga manubù na inaté.”
7 Tô igkagi sikandin kani, igpapulé tô mga Pariseo asta tô mga Saduseo.
Purisu ándà pasábbadé tô langun konseyal.
8 Na, tô mga Pariseo ágtinurù na antén puman ka Manama tô mga manubù
na inaté, asta duwán mga panaligan ka Manama, asta duwán espiritu ka
manubù. Asal tô mga Saduseo, dì dan ágbánnal kani.
9 Purisu ágkasamuk dan. Na, igtindág tô mga taratinurù ka mga sugù i
Moises na sakup ka mga Pariseo, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Tô
panámdám dé na ándà madat na iglumu din. Duwán basì panaligan ka
Manama na igkagi kandin.”
10 Na, tuu dan isamuk, asta imáddangan tô kapitan ka matayan dan si Pablo.
Purisu igpapid din tô mga sundalo ébô kangén dan si Pablo, asta piddán dan
sikandin tun ta baraks.
11 Na, tô dukilám dán, igtindág tô Áglangngagán madani tun ki Pablo, asta
igkagi sikandin, na mà din, “Yaka ágkamáddangan. Igulit ka tingód kanak nit
Jerusalem, asta mulit ka pagsik tingód kanak tun ta Roma.”

Plano na matayan si Pablo

12 Na, pagkasimag, duwán mga Judio na igpasábbadé na mimmaté ki Pablo.
Igpatandóé dan na dì dan kuman ó minám sippang ka matayan dan pa si
Pablo.
13 Sobra ka kappatan (40) tô manubù na igpatandóé.
14 Purisu igsadun dan tun ta mga mallayat ka pangulu ka templo asta mga
ágtugállán ka Judio, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Igpatandóé ké na dì ké
kuman sippang ka matayan dé pa si Pablo.
15 Na, nigó tô plano dé. Madigár ka pédu-édu kó asta tô mga konseyal tun ta
kapitan ébô papiddán din puman si Pablo dini áknіyu. Madigár ka kumagi kó
na duwán pa mga insà yu kandin. Asal banganan dé sikandin ébô matayan
dé ka dì pa dumunggù dini áknіyu.”
16 Asal ikadinág tô bataánnán i Pablo katô plano dan na banganan dan si
Pablo. Purisu igsadun sikandin tun ta baraks ébô mulit ki Pablo.
17 Na, igtawar i Pablo tô sábbad sarhento, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Pid nu ni mallaki tun ta kapitan, su duwán ulitán din kandin.”
18 Purisu igpid katô sarhento tô mallaki tun ta kapitan, asta igkagi sikandin,
na mà din, “Si Pablo na igpriso tô igpédu-édu na piddán ku ni mallaki dini
áknikó, su duwán ulitán din áknikó.”
19 Purisu igawidan katô kapitan tô bállad katô mallaki, igpid din tun ta
lugar na ándà duma manubù, asta iginsà sikandin, na mà din, “Ándin tô ulitán
nu kanak?”
20 Na, igkagi tô mallaki, na mà din, “Duwán mga Judio na igplano na pédu-
édu dan áknikó ébô papiddán nu simag si Pablo tun ta konseho ka Judio.
Kumagi dan na duwán pa mga insà dan kandin.
21 Asal yaka ágnunug kandan, su sobra ka kappatan (40) tô mga manubù
na mangan kandin tun ta dalan. Igpatandóé dan na dì dan kuman ó minám
sippang ka matayan dan pa si Pablo. Igtaganà dan dán, asta gangat dan dád
katô kagin nu.”
22 Igsapad tô kapitan, na mà din, “Yaka gulit katô duma manubù tingód
katô igulit nu kanak.”

Na, igpapanó din tô mallaki.

Igpid si Pablo tun ta Cesarea

23 Na, igpakangé katô kapitan tô duwa sarhento, asta igkagi sikandin
kandan, na mà din, “Limud yu tô duwa gatus (200) sundalo na manóttanà,
tô kapittuwan (70) sundalo na sumaké ka kudà, asta tô duwa gatus (200) na
mid ka pangidù, su panó kó kani ka alas nuybe ka dukilám na madun tun ta
Cesarea.
24 Pasaké yu si Pablo ka kudà. Bantayi yu sikandin ébô ándà makadadat
kandin sippang ka dumunggù kó tun ta gobernador na si Felix.”
25 Duwán sulat na igpapid katô kapitan, na mà din,
26 “Sakán si Claudio Lisias na igsulat áknikó Felix na ágkabantug gobernador
dé. Kumusta ka!
27 Ni manubù na igpapid ku dini áknikó, igámmát sikandin katô mga pangulu
ka Judio, asta matayan dan pád sikandin. Purisu igpatákkás ku tô mga
sundalo ébô tabangan sikandin, su isóddóran ku na sakup ka Roma sikandin.
28 Iglimud ku tô konseho katô mga Judio, su kakalyag ku na kasóddóran ka
ándin tô dimandan dan kandin.
29 Igdimanda dan kandin su igéllé kun sikandin katô mga sugù na ágtumanán
dan, asal isóddóran ku na ándà salà din na mému prison asta matayan.
30 Igpapid ku sikandin dini áknikó, su duwán kun mga Judio na ágbangan
ébô matayan sikandin. Papiddán ku pagsik tô mga manubù na igdimanda
kandin ébô mulit dan áknikó katô dimanda dan. Kannun dád gó sippang.”
31 Purisu igbánnal tô mga sundalo katô sugù kandan, asta tô dukilám tô,
igpid dan si Pablo tun ta lunsud ka Antipatris.
32 Na, pagkasimag, igulì tô mga sundalo na igpanóttanà tun ta Jerusalem.
Asal igpanayun si Pablo tun ta Cesarea asta tô mga sundalo na igsaké ka mga
kudà.
33 Tô igdunggù dan tun ta Cesarea, igbággé dan tô sulat tun ta gobernador,
asta igpid dan pagsik si Pablo tun kandin.
34 Tô igbasa tô gobernador katô sulat, iginsà sikandin ka ándin tô probinsya
na igtikudan i Pablo. Tô ikasóddór sikandin na Cilicia tô igtikudan i Pablo,
35 igkagi sikandin, na mà din, “Insaán kù sikuna ka dumunggù tô mga
manubù na igdimanda áknikó.”
Purisu igsugù din tô mga sundalo ébô bantéyan dan si Pablo tun ta palasyo
na igimu katô taganà harì na si Herodes.

24

Igruud si Felix

1 Na, tô iglabé dán tô lima álló, igsadun tun ta Cesarea tô tuu mallayat ka
pangulu ka templo na si Ananias, asta igtákkás kandin tô mga ágtugállán ka
Judio asta tô sábbad abogado na si Tertulo ébô dumimanda dan ki Pablo tun
ki Gobernador Felix.
2 Igpakangé i Felix si Pablo, asta igtigkané si Tertulo igkagi katô dimanda
dan ki Pablo tun ta gobernador, na mà din, “Ágkabantug Gobernador dé Felix,
ágdurungán dé sikuna. Su sikuna tô ágpangulu áknami, masuné dán tô kóddô ta.
Su ukit katô madigár kapid nu, duwán dán inassudan katô kóddô ta.
3 Inalayun ni ágkabantug tun ta langun banuwa. Ágpasalamatan dé tô
madigár áglumun nu.
4 Na, diyad maring áknikó. Asal pédu-éduwa na maminág ka kani kagin ku.

5 Isóddóran dé na madat manubù ni, su ágsamukán din tô langun Judio tun
ta kaluwagan kani banuwa, asta sikandin tô ágpid katô mga ágpamaké katô
sábbad taga Nazaret.
6 Ágripaan din pád pagsik tô templo ka Jerusalem, asal igámmát dé sikandin.
[Tô kakalyag dé na ruudan dé sikandin ukit katô mga sugù dé.
7 Asal igdunggù tô kapitan ka mga sundalo na si Lisias, asta igpirit sikandin
áknami ébô bággén dé si Pablo tun ta bállad din.
8 Igkagi sikandin na kailangan madun dini tô mga manubù na igdimanda
kandin.] Atin ka insaán nu sikandin, kasóddóran nu na bánnal tô dimanda dé
kandin."
9 Na, igdapit pagsik tô mga Judio na kadumaan i Tertulo, asta igkagi dan na
bánnal tô igkagi din.
10 Na, igsingyas tô gobernador ki Pablo ébô kumagi sikandin. Purisu
igkagi si Pablo, na mà din, "Isóddóran ku na idugé kad igpangulu kannun
ta probinsya ni. Purisu idayawanna su sikuna tô maminág ka taba ku katô
dimanda dan.
11 Iglabé dán tô sapulù duwa (12) álló, igsadunna tun ta Jerusalem ébô
mangadappa tun ta Manama. Atin ka minsà ka katô duma mga manubù,
makólit dan na bánnal ni.
12 Ándà a apul katô mga manubù. Ándà a samuk katô mga manubù agad tun
ta templo, ó tun ta mga simbaan ka Judio, ó tun ta agad ánda tun ta lunsud ka
Jerusalem.
13 Ándà palang pakitanán dan áknikó na bánnal duwán salà ku.
14 Asal ni gó tô bánnal kagin ku na ágbánnalla katô kapókit katô Áglangngagán
na ágkagin dan na bulaló. Ágpangadappa tun ta Manama na ágpangadapán katô
mga kamónaan dé, asta ágbánnalla katô langun sugù i Moises asta tô mga
igsulat katô mga propeta ka Manama.
15 Magunawa tô gimanan ku asta tô gimanan katô mga manubù na igdi-
manda kanak, su gimanna na antén puman ka Manama tô langun manubù
na inaté, agad tô mga manubù na nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka
Manama ó tô mga manubù na masalà-salà.
16 Purisu gággár-ággárra áglumu ka madigár, su kakalyag ku na diya gó
kayyaan tun ta saruwan ka Manama asta tun ta tubang ka mga manubù.
17 Agad pira dán ámmé ándà a lónód tun ta Jerusalem, igsadunnad su igpid
ku tô salapì na tabang tun ta unawa ku na mga Judio na ágkahirapan, asta igpid
ku tô ágbággén tun ta Manama.
18 Igsadunna tun ta templo ébô tumanán ku tô seremonyas ka kalinis. Ándà
a limud ka mga manubù. Ándà a samuk ka duma mga manubù. Asal duwán
mga Judio tikud tun ta probinsya ka Asia na igkita kanak.
19 Isókó dan kanak. Madigár pád ka sikandan tô madun dini ébô dumi-
manda kanak ka duwán salà ku.
20 Insà nu tô mga manubù kannun ka ándin tô salà ku na igkita dan tun ta
konseho tô iginsà dan kanak dángngan.
21 Asal bánnal igullaówa gó, na mà ku, 'Igpidda dini ébô insaánna ni álló ni,
su gimanna katô kanté puman ka Manama katô mga manubù na inaté.' "
22 Na, igsódô si Felix igruud, su isóddóran din dán tô ágtinuruán katô mga
manubù na ágbánnal katô kapókit ka Áglangngagán. Igkagi sikandin, na mà
din, "Rumuudda puman ákniyu ka dumunggù tô kapitan na si Lisias."
23 Purisu igkagi si Felix katô sarhento na panayunán din bantéyan si Pablo,
asal dì mému ka pahirapan sikandin. Mému ka tabangan sikandin katô mga
unawa din tingód katô mga ágkailanganán din.

Igpatubang si Pablo tun ki Felix asta ki Drusila

24 Na, tô iglabé dán tô pira álló, igdunggù si Felix asta tô sawa din na
si Drusila na sábbad Judio. Igpakangé din si Pablo ébô maminág dan katô
ágtinuruán din tingód katô kapamaké ki Jesu-Cristo.
25 Igpénagpát i Pablo na kailangan nángngà tô áglumun katô mga manubù,
asta kailangan makapáttud ka kandin sarili, asta rumuud tô Manama katô
langun manubù tun ta tapuri álló. Purisu imáddangan si Felix, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Panó kad! Atin ka duwán álló na ándà áglumun ku,
pakangén ku puman sikuna.”
26 Marag ágpakangén i Felix si Pablo ébô patóngkóé dan, su tô kakalyag din
na duwán salapì na bággén i Pablo ébô makaluwà.
27 Na, tô iglabé dán tô duwa ámmé, inému na gobernador si Porcio Festo
na igbullas ki Felix. Asal igpapriso pa i Felix si Pablo, su kakalyag din na
kadayawan tô mga Judio.

25

Igruud si Festo ki Pablo

1 Na, tô igdunggù si Festo tun ta probinsya ka Judea, igóddô sikandin tun ta
Cesarea ka tállu álló, asta igsadun sikandin tun ta Jerusalem.
2 Tô igdunggù sikandin dutun, igulit tô mallayat ka mga pangulu ka templo
asta tô mallayat ka mga Judio tingód katô dimanda dan ki Pablo.
3 Ágpédu-édu dan ki Festo ébô pakangén din si Pablo tikud tun ta Cesarea,
asta papiddán din tun ta Jerusalem, su tô kakalyag dan na banganan dan si
Pablo tun ta dalan ébô matayan.
4 Asal igkagi si Festo, na mà din, “Igpabantéyan pa si Pablo tun ta Cesarea,
asta dì madugé mulì a dutun.
5 Purisu patákkás yu kanak tô mallayat ka mga tarapid yu tun ta Cesarea.
Atin ka duwán salà i Pablo, mému dan dumimanda dutun.”
6 Igóddô si Festo tun ta Jerusalem sobra ka sábbad linggo. Igulì sikandin tun
ta Cesarea. Pagkasimag, igsadun sikandin tun ta ágruudanan, asta igpakangé
din si Pablo.
7 Tô igdunggù si Pablo tun ki Festo, igtindág tô mga Judio na tikud tun ta
Jerusalem asta igpalibutan dan si Pablo. Igulit dan tingód katô marapung
asta mabággat dimanda dan ki Pablo, asal ándà kabánnalan na igpakita dan.
8 Tô igtaba si Pablo, igkagi sikandin, na mà din, “Ándà salà ku, agad tun ta
mga sugù i Moises na ágtumanán dé na mga Judio, agad tun ta templo dé, ó
agad tun ta emperador ka Roma.”
9 Asal tô kakalyag i Festo na kadayawan tô mga Judio. Purisu iginsà
sikandin ki Pablo, na mà din, “Mému áknikó ka madun ka tun ta Jerusalem
ébô ruudan ku sikuna dutun?”
10 Igtaba si Pablo, na mà din, “Ni gó tô sábbad ágruudanan ka gobyerno.
Kailangan ruudanna kannun, su isóddóran nu gó na ándà palang salà ku tun
ta mga Judio.
11 Atin ka bánnal na duwán salà ku na mému matayanna, diya méllé ka
supakanna asta matayanna ikiyu. Asal ka ánnà bánnal tô igkagi dan, dì mému
ka bággénna tun ta bállad dan. Purisu pédu-éduwa na tô emperador tô rumuud
kanak.”
12 Pángnga igpatóngkóé si Festo asta tô konseyal din, igkagi si Festo, na
mà din, “Su igpédu-édu ka na tô emperador tô rumuud áknikó, papiddán ku
sikuna tun kandin.”

Igkagi si Pablo tun ki Agripa

13 Na, tô iglabé dán tô pira álló, igdunggù tô harì katô mga Judio na si Agripa,
asta tô tábbé din na si Berenice. Mahà dan ki Festo tun ta Cesarea.
14 Róggun igóddô dan dutun, igulit si Festo ki Agripa tingód ki Pablo. Igkagi
si Festo, na mà din, “Duwán sábbad manubù dini na si Pablo na igpapriso i
Felix.
15 Tô igsadunna tun ta Jerusalem, marapung tô mallayat ka mga pangulu
ka templo asta tô mga ágtugállán ka Judio na igdimanda ki Pablo. Ágpédu-édu
dan na supakan ku sikandin.
16 Asal igkagiya kandan na dì mému tun ta gobyerno ka supakan tô sakup
ka Roma ka dì pa kumita katô mga manubù na igdimanda kandin ébô
makataba sikandin.
17 Purisu tô igdunggù ké dini, ándà a baring-baring, su pagkasimag, ig-
pakangé ku sikandin ébô ruudan ku.
18 Na, kéman ku ka tuu madat tô ilumu din na pasóddórán dan kanak, asal
tô igdimanda dan kandin, ánnà kannê madat tô iglumu din,
19 su ágpapulé dan dád tingód katô ágbánnalán dan, asta tingód katô sábbad
manubù na inaté na si Jesus, asal igkagi si Pablo na inanté puman sikandin.
20 Na, ándà ku kasóddóri ka ándin tô ruudan ku tingód kani. Purisu iginsà a
ki Pablo ka mému kandin ka madun tun ta Jerusalem ébô ruudan.
21 Asal ándà nunug sikandin, asta igpédu-édu na tô emperador tô rumuud
kandin. Purisu igpapriso ku pa sikandin sippang ka papiddán ku tun ta
emperador.”
22 Igkagi si Agripa, na mà din, “Malyagga maminág kandin.”
Igkagi si Festo, na mà din, “Simag mému ka maminág kandin.”
23 Na, pagkasimag, igdunggù si Agripa asta si Berenice na igparada dan
igahu tun ta ágruudanan na igtákkássan katô mga kapitan ka sundalo asta katô
mallayat ka mga opisyales tun ta Cesarea. Igpakangé i Festo si Pablo.
24 Na, igkagi si Festo, na mà din, “Harì Agripa, asta langun yu na ilimud
dini, ni gó tô manubù na ágdimandan katô mga Judio, agad nit Cesarea asta
tun ta Jerusalem. Inalayun dan gullaó na matayan ku sikandin.
25 Asal tun ta panámdám ku, ándà ilumu din na mému sikandin matayan.
Asal tô igpédu-édu sikandin na tô emperador tô rumuud kandin, igplanowa
na papiddán ku sikandin tun ta emperador.
26 Asal ándà sóddór ku ka ándin tô sulatán ku tun ta ágkabantug emperador ta
tingód kani manubù ni. Purisu igpakangé ku sikandin ébô maminág si Agripa
asta tô langun yu ébô duwán sulatán ku,
27 su tun ta panámdám ku, dì mému papiddán ku sikandin tun ta emperador
ka ándà dimanda kandin na sulatán ku.”

26

1 Na, igkagi si Agripa ki Pablo, na mà din, “Mému kad kumagi.”
Na, igtayó i Pablo tô bállad din, asta igkagi sikandin, na mà din,
2 “Harì Agripa, idayawanna su sikuna tô maminág kanak ébô makataba a
katô langun dimanda katô mga Judio kanak,
3 su tuu ka ikasóddór tingód katô mga ágkémun ta na Judio, asta tingód katô
gapulan dé. Purisu pallayat nu tô ginawa nu ka maminág ka kanak.
4 “Ikasóddór tô langun Judio tingód katô kóddô ku dángngan tikud tô mal-
lakiya pa tun ta Tarso asta tun ta Jerusalem.
5 Atin ka minsà ka kandan, makólit dan na bánnal, su isóddóran dan na
tuuwa ágtuman katô mga ágkémun ka Judio, su sakuppa katô mga Pariseo.
6 Na, ágruudanna su gimanan ku tô katumanan katô igtandô ka Manama tun
ta mga kamónaan ta.

7 Tô gó tô gimanan katô langun ka sapulù duwa (12) grupo ta na mga Judio
róggun ágpangadap ki ka Manama agad álló ó dukilám. Sir, igdimanda tô mga
unawa ku na Judio kanak su tô gó tô gimanan ku!
8 Yakó ágpanámdám na dì makému makanté puman tô Manama katô mga
manubù na inaté.
9 “Agad sakán dángngan, kéman ku ka madigár ka mirrayatta katô mga
ágpamaké ki Jesus na taga Nazaret.
10 Tô gó tô iglumu ku tun ta Jerusalem, su sakán tô igpapriso katô marapung
manubù na ágpamaké ki Jesus, su igsugù kanak tô mallayat ka mga pangulu
ka templo ka Jerusalem. Tô igruud ké kandan, igkagiya pagsik na matayan
dan.
11 Inalayun ku sikandan ágsupakan tun ta langun simbaan ka Judio, su
kakalyag ku pád na pasódóán ku tô kapamaké dan ki Jesus. Su tuuwa
ágkasókó kandan, iglupug ku sikandan agad tun ta madiyù mga lunsud ébô
irrayatan.
12 “Purisu igsugù kanak tô mallayat ka mga pangulu ka templo tun ta
Damasco ébô ámmáttán ku tô mga manubù na ágpamaké ki Jesus.
13 Asal Harì, tô malássád dán é álló, tô madaniyad tun ta Damasco, igkita ku
tô séllaán tikud tun ta langit na tuu pa ágséllà ka tandingán katô álló. Iséllaanna
asta tô duma mga manubù na igtákkás kanak.
14 Ibantang ké tun ta tanà, asta duwán igdinág ku na igkagi ka kinagiyan ka
Hebreo, na mà din, ‘Saulo, Saulo, manan ka girrayat ka kanak? Sikuna dád
tô kasakitan ukit katô katu nu kanak.’
15 Purisu iginsà a, ‘Sir, sadan ka?’ asta igtaba tô Áglangngagán, ‘Sakán si Jesus
na girrayatan nu.
16 Tindág ka. Igpakita a áknikó su igsalin ku sikuna ébô imun ka na
ágsuguánnán* ku. Mulit ka katô duma mga manubù tingód katô igkita nu ni
álló ni, asta tingód katô pakitanán ku áknikó tun ta dumunggù pa mga álló.
17 Tómmóngan ku sikuna ébô dì ka matayan katô mga Judio asta katô mga
ánnà Judio, su pasadunán ku sikuna tun kandan.
18 Pénagpáttán nu kandan tô kabánnalan ébô tayyugan dan tô kan-
gittángngan, asta madun dan tun ta kappawaan, ébô makaluwà dan tikud tun
ta bállad i Maibuyan, asta masakup dan tun ta Manama. Ukit katô kapamaké
dan kanak, pasinsiyaan ka Manama tô mga salà dan asta matanggap dan tô
bággén ka Manama tun ta langun manubù na igsalin din.’†
19 “Purisu Harì Agripa, igtuman ku tô igpakita din kanak tikud tun ta langit.
20 Igtinurù a tun ta Damasco, tun ta Jerusalem, tun ta mga lunsud ka Judea,
asta tun ta mga ánnà Judio. Igtinurù a kandan na kailangan rumákkád dan,
kailangan pasakup dan tun ta Manama, asta kailangan madigár tô áglumun
dan ébô pakitanán dan na bánnal igrákkád dan.
21 Tingód katô katinurù ku, igámmátta katô mga Judio tun ta templo ka
Jerusalem ébô matayanna ikandan.
22 Asal inalayunna ágtabangan ka Manama sippang kani álló ni. Purisu
gulitta katô kabánnalan tun ta langun manubù, agad tun ta mabantug asta
tun ta dì ágkabantug. Tô ágtinuruán ku, ni dán gó tô katumanan katô tandô na
igulit katô mga propeta ka Manama asta i Moises.
23 Ágtinuruán ku tô igsulat dan na kailangan irrayatan asta matayan tô
Mesiyas, asta ukit kandin na tagnà inanté puman, pasóddórán din na duwán
katábbusan katô langun manubù tikud tun ta salà, agad Judio ó ánnà Judio.”

* **26:16** 26:16 Ágsuguánnán, ó apostoles. † **26:18** 26:9-18 Ahaán tô Mga Lumu 9:1-19; 22:4-16.

24 Róggun na igkagi si Pablo, igullaó si Festo, na mà din, “Pablo, ágkangulág
ka! Tô sobra kakatigan nu tô ikangulág áknikó!”
25 Igkagi si Pablo, na mà din, “Ágkabantug Festo, diya ágkangulág, su bánnal
tô igkagi ku.
26 Isóddóran katô harì tô langun katô ilumu. Purisu ándà máddang ku ágkagi
kandin, su isóddóran din na bánnal tô langun katô igkagi ku, su ándà lumuwi
ni tun ta ikallás lugar.
27 “Harì Agripa, ágbánnal ka katô igkagi ka mga propeta? Isóddóran ku na
ágbánnal ka.”
28 Igkagi si Agripa ki Pablo, na mà din, “Kéman nu basì ka sékótta dád
papamakén ki Cristo!”
29 Igkagi si Pablo, na mà din, “Agad madugé pa ó dì madugé, kakalyag ku
na mému ka iring kanak, asta langun yu na igpaminág kanak ni álló ni. Asal
diya malyag na kadinaan kó iring kanak.”
30 Na, igtindág tô harì, tô gobernador, asta si Berenice, asta tô langun dan.
31 Tô igpanó dan, igpatóngkóé dan, na mà dan, “Ándà ilumu din na mému
prison ó matayan.”
32 Igkagi si Agripa ki Festo, na mà din, “Atin ka ándà sikandin pédu-édu na
tô emperador tô rumuud kandin, mému paluwaán sikandin.”

27

Igsadun si Pablo tun ta Roma

1 Na, tô igpid dan ki Pablo tun ta Italia, igsaké ké ka barko. Duwán sábbad
sarhento ka mga sundalo katô Grupo i Augusto, asta ngadan din si Julio na
igpabanté i Festo ki Pablo asta katô duma mga manubù na igpriso.
2 Igtákkás áknami si Aristarco na taga Tesalonica na sakup ka probinsya ka
Macedonia. Duwán barko na igdunggù tikud tun ta lunsud ka Adramito na
pasadun tun ta mga lunsud katô probinsya ka Asia, asta tô gó tô igsakayan
dé tikud tun ta Cesarea.
3 Pagkasimag, igádding ké tun ta lunsud ka Sidon. Inéduwan si Julio ki Pablo.
Purisu igpapónóg din asta igpadding tun ta mga ágpampamaké, asta igpóssiyan
dan si Pablo.
4 Na, tô igsaké ké tikud tun ta Sidon, tuu mabákkár tô karamag na
ágkasumaran dé. Purisu igpasidalung ké tun ta ágbaluy katô purù ka Cipre.
5 Igukit ké tun ta dagat na tubang katô mga probinsya ka Cilicia asta
Pamfilia. Igpónóg ké tun ta Mira na sábbad lunsud na sakup ka Licia.
6 Ikitaan i Julio tô sábbad barko na tikud tun ta Alejandria na pasadun tun
ta Italia. Purisu tô gó tô igsakayan dé tikud tun ta Mira.
7 Mabuwóy tô kapanó katô barko. Purisu idugé ké ikalabé tun ta tubang
katô lunsud ka Nido. Tô ikasumar ké katô mabákkár karamag, igpasidalung
ké tun ta ágbaluy katô purù na ágngadanan Creta. Igukit ké tun ta tubang katô
lunsud ka Salmon.
8 Mahirap tô igpaligad tô barko, asta idugé ké igdunggù tun ta lugar na
ágngadanan Madigár Ágdungguanan na madani tun ta lunsud ka Lasea.
9 Na, tuu idugé tô panawán dé, asta tuu mahirap tô kapanó katô barko tô
timpo tô, su ipángnga dán tô álló ka kapuwasa.* Purisu igtambag si Pablo
kandan, na mà din,

* **27:9** 27:9 Tô timpo katô álló ka kapuwasa katô mga Judio, tô gó tô bulan ka Septyembre asta magánnó timpo. Tô timpo tô, inalayun ágmabákkár tô karamag asta magdakál tô balud tun ta dagat. Purisu ánnà madigár tô kapanó ka mga barko tun ta dagat su ágkadattan katô mabákkár karamag asta magdakál balud.

10 “Tô panámdám ku, atin ka manayun ki, tuu ki kahirapan, su kadattan ni
barko asta tô piniddan ta, asta mapánnas ki pagsik maté.”
11 Asal ándà paminág tô sarhento ki Pablo, su ágsarigan din tô tarapid asta
tô tigatun katô barko.
12 Tô panámdám dan na dì madigár ni pónógan ka magánnó timpo. Purisu
tô kakalyag katô karapungan na mga igsaké na manayun ké tun ta lunsud ka
Fenice na sábbad lunsud tun ta purù ka Creta na duwán madigár ágpónóganan,
su ágkasidalungan tô karamag, asta móddô ké pád dutun dalám ka magánnó
timpo.

Igdunggù tô bagyo

13 Na, tô dì dán mabákkár é karamag, kéman dan ka mému dán madun tun
ta Fenice. Purisu igkangé dan tô angkla, asta igpókit dan tô barko madani tun
ta ligad katô purù ka Creta.
14 Asal ándà kadugé, tuu igmabákkár tô karamag tikud tun ta purù, su
igbagyowan ké.
15 Tô dì dé ágkagaga na ágkasumar dé tô mabákkár karamag, igpabayà dé ka
mapid ké katô balud asta katô karamag.
16 Na, igpasidalung ké tun ta délák purù na ágngadanan Cauda. Igággár-
ággárran dé igdalám tô buti na igpaguyud katô barko.
17 Tô igdalám ké katô buti, igággát dan igikáttan tun ta barko ébô dì
kadattan. Imáddangan dan ka masayad tô barko tun ta baklayanán na madani
tun ta banuwa ka Libya. Purisu igláppì dan tô mga layag, asta inapid ké katô
karamag.
18 Pagkasimag, su tuu pa mabákkár tô balud, igtigkané dé ágdabuán tô mga
piniddan dé ébô dì ké malánnád.
19 Tun ta ikatállu álló, agad tô mga kasangkapan katô barko igdabù dé.
20 Tuu idugé na ándà dé kitayi tô álló asta tô mga karani. Tô panámdám dé
langun dì kéd manté, su igpanayun tô udan asta tuu igmabákkár tô karamag.
21 Idugé dán na ándà igkan dé. Purisu igtindág si Pablo, asta igkagi sikandin,
na mà din, “Mga unawa ku, madigár pád ka igbánnal kó katô igkagi ku ákniyu
tô ándà ki pa panó tikud tun ta Creta ébô dì kadattan tô piniddan ta, asta ándà
kahirapan ta.
22 Na, kumagiya ákniyu na pabákkár kó, su ándà sábbad áknita na malánnád,
asal ni barko dád tô kadattan.
23 Su géna dukilám, igpakita kanak tô panaligan na igpapid ka Manama na
ágpangadapán ku asta igtigatun kanak.
24 Igkagi sikandin, na mà din, ‘Pablo, yaka ágkamáddangan, su matuman na
kumita ka katô emperador, asta ruudan ka ikandin tun ta Roma. Na, tingód
áknikó dì maté tô mga manubù na igsaké duma áknikó.’
25 Purisu mga unawa ku, yakó ágkamáddangan. Ágsarigga katô Manama na
matuman tô langun katô igkagi din kanak.
26 Asal masayad ni barko tun ta sábbad purù.”
27 Na, tô iglabé tô duwa linggo, inalayun ké inapid ka karamag tun ta dagat
na ágngadanan Mediteraneo. Tô tángngà ka dukilám, igpanámdám tô mga
taralumu ka barko na madani ké tun ta ligad ka dagat.
28 Purisu igtuntun dan tô tali na igikáttan ka mabággat ébô kasóddóran dan
tô kadalámman katô dagat. Duwa pulù (20) dáppa tô kadalámman. Ándà
kadugé, igtuntun dan puman, asta sapulù lima (15) dáppa tô kadalámman.

29 Imáddangan ké ka mapid tô barko tun ta batun. Purisu igdabù dan tô
áppat angkla tikud tun ta bókkóg ka barko, asta igdasal ké na makatiis ké
sippang ka sállám.
30 Na, miwà pád tô mga taralumu ka barko. Purisu igtuntun dan tô buti tun
ta dagat, su mà kagi dabuán dan tô angkla tun ta tubang katô barko.
31 Asal igkagi si Pablo tun ta mga sundalo asta tun ta sarhento, na mà din,
"Atin ka dì dan móddô nit barko, dì kó manté."
32 Purisu iggáttas katô mga sundalo tô ikát katô buti, asta inanud.
33 Na, tô masig dán ágkasállám, igkagi si Pablo na madigár ka kuman dan.
Igkagi sikandin, na mà din, "Sapulù áppat (14) dán álló na imáddangan kó, asta
igballus kód su ándà kó ikakan.
34 Purisu kan kó ébô kumabákkár kó. Yakó ágkamáddangan, su dì kó
mamánnu. Ándà tun ákniyu na maté, agad sábbad."
35 Na, igkangé i Pablo tô pan, igpasalamat sikandin katô Manama tun ta
tubang katô langun, igtáppik-táppik din asta igkan sikandin.
36 Tô igkita ké kandin, igmabákkár tô ginawa dé, asta igkan ké.
37 Duwa gatus kapittuwan ánnám (276) ké langun na igsaké katô barko.
38 Tô ibássug kéd, igdabù dé tô samà ka trigo na igpid dé ébô kumagan tô
barko.

Idattan tô barko

39 Tô álló dán, ándà kasóddóri katô taralumu ka barko ka ánda tô dungguan
dé, asal igkita dan tô baklayanán. Purisu igpatóngkóé dan ka mému padung-
guán dan tô barko.
40 Purisu iggáttas dan tô mga ikát katô mga angkla, asta itananan tô langun
angkla tun dalám ka dagat. Igakas dan tô ikát tun ta timon. Igbákka dan tô
layag tun ta tubang ébô mapid ké pasadun tun ta ligad.
41 Asal igsayad tô barko tun ta mababó, ikasapat tô tubang katô barko asta
dì ágkakangé, asta idattan tô dadan dutun ta bókkóg katô barko ukit katô mga
balud.
42 Na, igpanámdám tô mga sundalo na matayan dan tô mga igpriso ébô dì
dan makasilám asta makaluwà.
43 Asal igsapadan dan i Sarhento Julio, su kakalyag din na dì matayan si
Pablo. Purisu igpóna din tô mga manubù na katig ágsilám ébô tumuppas tun
ta dagat asta sumilám na pasadun tun ta ligad.
44 Ikatapuri tô mga manubù na dì katig ágsilám. Igawidan dan tô mga tabla
asta tô mga itáppù bahin katô barko. Purisu ándà kamánnu tô langun dé, asta
ikadunggù ké tun ta baklayanán.

28

Tun ta Malta

1 Na, tô igdunggù ké tun ta baklayanán, ikasóddór ké na tô gó tô purù na
ágngadanan Malta.
2 Tuu inéduwan áknami tô mga taga Malta. Igsumar ké ikandan, asta igtabun
dan ka dakál apuy, su gudan asta magánnó.
3 Igkangé si Pablo ka mga kayu na pagsunnuk. Na, tô igsunnuk din tô kayu
tun ta apuy, igluwà tô áppuy tingód katô kénit, asta igkagat tô bállad i Pablo.
4 Tô igkita tô mga taga Malta katô áppuy tun ta bállad din, igpatóngkóé dan,
na mà dan, "Sikandin basì tô taramaté. Ándà sikandin kamaté tun ta dagat,
asal maté sikandin kannun ta tanà, su tô gó tô supak kandin katô ágmanaman
ta."*

* **28:4** 28:4 Duwán ágmanaman ka Griego na ágngadanan Tarasupak.

5 Asal igpanapirik i Pablo tô áppuy tun ta apuy, asta ándà gó sikandin kamánnu.
6 Igsállág tô mga manubù ka lumábbag tô bállad din asta mabantang na maté. Agad idugé dan igangat, asal ándà gó sikandin kamánnu. Purisu ipalin tô panámdám dan, asta igkagi dan na si Pablo tô sábbad manama.
7 Na, si Publio tô gobernador katô purù, asta sikandin tô tigatun katô maluwag tanà na madani tun ta dagat. Inéduwan sikandin áknami. Purisu igpóddô ké tun ta balé din ka tállu álló.
8 Na, ágkabógókan tô ámmà din, su igkalintura sikandin asta marag gindás. Igsadun si Pablo tun kandin, asta igdasal sikandin tun ta Manama. Ig-dappánnan i Pablo ka bállad sikandin, asta inólian.
9 Na, tô ikasóddór tô duma mga manubù, igpid dan tô langun ágkabógókan tun ki Pablo, asta inólian dan.
10 Igpóssi dan áknami, asta tô igpanó ké puman, igpid dan tô langun ágkailanganán dé tun ta dalám katô ássa barko.

Igsadun ké tun ta Roma

11 Na, tô iglabé dán tô tállu bulan, igsaké ké katô barko tikud tun ta Alejandria na taganà igpundo tun ta Malta dalám katô magánnó timpo. Ágngadanan tô barko na Tô Dáppi na Ágmanaman.
12 Tô igdunggù ké tun ta lunsud ka Siracusa, igóddô ké dutun ka tállu álló.
13 Tikud tun ta Siracusa, igsadun ké tun ta lunsud ka Regio. Pagkasimag, nángngà-nángngà dád tô karamag. Purisu igpanó ké, asta igdunggù ké tun ta lunsud ka Puteoli tô ikaduwa álló.
14 Tun ta Puteoli, igkita dé tô mga kataladi, asta igpóddô ké ikandan ka sábbad linggo. Na, igpanó ké puman pasadun tun ta Roma.
15 Tô ikasóddór tô mga kataladi tun ta Roma na dumunggù ké, duwán igsumar áknami tun ta Ágbarigyaanan i Apio, asta duwán duma mga manubù na igsumar áknami tun ta lunsud na ágngadanan Tállu Ágtindaan. Tô igkita si Pablo kandan, igpasalamat sikandin katô Manama, asta idayawan sikandin.

Igtinurù si Pablo tun ta Roma

16 Na, tô igdunggù ké tun ta Roma, ándà prisowi si Pablo, asal igpóddô sikandin tun ta balé na igbantéyan ka sábbad dád sundalo.
17 Na, tô iglabé tô tállu álló, iglimud i Pablo tô mga pangulu ka Judio, asta igkagi sikandin, na mà din, “Mga kataladi ku, agad ándà madat na ilumu ku tun ta mga unawa ta na mga Judio ó tun ta ágkémun katô mga kamónaan ta, asal igámmátta tun ta Jerusalem, asta igbággéya tun ta bállad katô gobyerno ka Roma.
18 Tô igruud dan kanak, kakalyag dan na paluwaánna pád ikandan, su ándà ilumu ku na mému matayanna.
19 Asal duwán mga pangulu ka Judio na igsapad kandan. Purisu ipiritta igpédu-édu na tô emperador tô rumuud kanak. Asal ándà dimanda ku tingód katô mga Judio, su sakán tô sábbad Judio.
20 Ni gó tô gunayan na iglimud ku sikiyu ébô pakitaé ki asta patóngkóé ki. Áknganni igikáttanna ka kadina, su ágbánnalán ku sikandin na gimanan ta na mga rubbad i Israel.”
21 Igkagi sikandan, na mà dan, “Ándà sulat na igdunggù áknami tikud tun ta mga Judio tingód áknikó. Ándà manubù na igsadun dini ébô kumagi áknami na madat ka manubù.

22 Asal isóddóran dé dád na duwán kun mga manubù tun ta agad ánda
banuwayi na ágbuyas katô mga ágpamaké ki Jesus. Purisu tô kakalyag dé na
maminág ké katô kagin nu."
23 Purisu igsalin dan tô álló ébô palimudé dan. Tô igdunggù tô álló, tuu
marapung tô mga manubù na ilimud tun ta balé na igóddóan i Pablo. Tikud
ka sállám sippang ka dukilám igtinurù si Pablo. Igulit sikandin kandan tingód
katô pagpangulu ka Manama, asta igtinurù sikandin tingód ki Jesus tikud tun
ta igsulat i Moises asta katô duma mga propeta ka Manama ébô mamaké tô
mga manubù ki Jesus.
24 Na, duwán mga manubù na igbánnal katô igkagi din, asta duwán mga
manubù na ándà bánnal.
25 Ándà dan pasábbadé. Asal tô ándà dan pa panó, igkagi si Pablo, na mà din,
"Nángngà tô kagi na igpólit katô Ugis Espiritu ukit katô propeta na si Isaias,
su igkagi sikandin tingód ka mga kamónaan ta, na mà din,
26 " 'Sadun ka tun ta mga Judio, asta ni gó tô kagin nu kandan:
Agad tuu kó gó maminág, dì kó makagpát.
Agad tuu kó gó sumállág, dì kó makagpát,
27 su igpatággas kani mga manubù tô ulu dan agó makagpát dan.
Igsagpángngan dan tô talinga dan agó duminág dan ka kabánnalan.
Iglipáddáng dan tô mata dan agó kumita dan ka kóbadan katô kagi ku kandan.
Ándà kakalyag dan na padani kanak ébô tabangan ku sikandan.' "†
28 Igpanayun si Pablo igkagi, na mà din, "Purisu paminág kó kanak.
Igulitan dán tô mga ánnà Judio na tábbusán dan katô Manama, su sikandan
tô maminág."
29 [Pángnga igkagi si Pablo, igpanó tô mga pangulu ka Judio, asta igpapulé
dan tingód katô igkagi i Pablo kandan.]
30 Na, igóddô si Pablo ka duwa ámmé tun ta balé na igarkilaan din.
Igtanggap din tô langun manubù na igsadun tun kandin.
31 Igulit-ulit sikandin katô kabánnalan tingód ka Áglangngagán na si Jesu-
Cristo, asta tingód katô pagpangulu ka Manama. Ándà máddang din ágtinurù,
asta ándà igsapad kandin.

† **28:27** 28:26-27 Isaias 6:9-10.

Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Roma

Una Basan

Ni libro igpasulat i Pablo para katô mga ágpampamaké na góddô tun ta lunsud ka Roma. Ágpanámdám tô mga katig manubù na igpasulat ni i Pablo róggun igóddô sikandin tun ta lunsud ka Corinto ó Filipos. Si Tercio tô igsulat kani mga kagi i Pablo. Tô igpasulat si Pablo kani libro, ándà pa sikandin sadun tun ta Roma, asal igpasulat din ébô makataganà dan para katô kadunggù din. Si Pablo taganà dán igpriso tô ándà pa sadun tun ta Roma. Mabasa ni tun ta libro na igsulat i Lucas, Lumu kapitulo 21 sippang ka kapitulo 28.

Nit libro, igtinurù si Pablo na Batà ka Manama si Jesu-Cristo na Áglangngagán na matulus. (Ahaán tô Roma 1:1-5.)

Igpénagpát din na ikasalà tô langun manubù asta supakan dan ka Manama. Kailangan duwán makatábbus kandan. (Ahaán tô kapitulo 1 bersikulo 18 sippang ka kapitulo 3 bersikulo 20.)

Igtinurù sikandin na mému tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit dád katô kapamaké ta ki Jesu-Cristo na igsupakan tingód katô mga salà ta, su igbullas sikandin áknita asta igmatayan sikandin. (Ahaán tô kapitulo 3 bersikulo 21 sippang ka kapitulo 5 bersikulo 21.)

Igtinurù sikandin na mému kadayawan tô Manama ukit dád katô kapóddô ta ki Cristo dini áknita. (Ahaán tô kapitulo 6 sippang ka kapitulo 8.)

Igtinurù pagsik sikandin tingód katô mga gasa na ágbággén katô Ugis Espiritu ka Manama tun ta mga ágpampamaké (12:3-8), asta tingód katô bánnal ginawa tun ta mga kataladi ta. (Ahaán tô kapitulo 12 sippang ka kapitulo 15.)

1 Ni sulat ni tikud dini kanak si Pablo na ágsuguánnán i Jesu-Cristo.
Igsalinna ka Manama asta igimuwa ikandin na apostoles na ágtinurù katô
Madigár Gulitán din.
2 Ni Madigár Gulitán igtandô ka Manama sayyan ukit katô mga propeta din
na igsulat katô kagi ka Manama.
3 Ni gó tô Madigár Gulitán tingód katô Batà ka Manama na si Jesu-Cristo.
Tingód katô kamanubuan din, rubbad sikandin i Harì David sayyan.
4 Tingód katô kamanamaan i Jesu-Cristo na Áglangngagán ta, tuu gó ig-
pasóddór ka Manama na Batà din sikandin ukit katô kanté din puman
kandin.
5 Ukit ka kédu asta tabang i Cristo kanak, igimuwa ka Manama na apostoles
ébô ukit kanak marapung tô mamaké asta tumuman katô kakalyag i Cristo
asta pabantugán sikandin tun ta langun banuwa.
6 Sikiyu na mga ágpampamaké tun ta Roma tô igsalin ka Manama ébô
pasakup kó tun ki Jesu-Cristo.
7 Ni sulat ni para katô langun yu na mga sakup ka Manama na góddô tun ta
lunsud ka Roma. Ágginawaan kó ka Manama, asta igsalin kó ikandin ébô imun
kó na mga sakup din.

Mólà pa ka tabangan kó ka Manama na Ámmà ta asta katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo, asta bággayan kó ka kasunayan.

Igpasalamat asta igdasal si Pablo

8 Tô una kagin ku ákniyu, ágpasalamatta tun ta Manama tingód katô iglumu
i Jesu-Cristo ákniyu langun, su tô kapamaké yu ki Jesu-Cristo isóddóran katô
mga manubù tun ta langun banuwa.
9 Ágtumanna katô sugù ka Manama kanak tô igtinurù a ka Madigár Gulitán
tingód katô Batà din. Isóddóran ka Manama na inalayunna ágdasal tingód
ákniyu.
10 Ágpamuyù a tun ta Manama na atin ka mému kandin, makasadunna tun
ákniyu.
11 Ágpanimólà a gó na kitanán ku sikiyu, su kakalyag ku na makatabangnga
ákniyu ébô ukit katô Ugis Espiritu kumabákkár tô kapamaké yu ki Jesu-Cristo.
12 Kakalyag ku na madunna tun ákniyu ébô pabákkárré ki ka pusung ukit ka
kapatóngkóé ta tingód katô kapamaké ta ki Jesus.
13 Mga kataladi, kakalyag ku na kasóddóran yu na inalayunna ágplano
madun tun ákniyu, asal inalayunna ágkadalangan sippang áknganni. Madunna
tun ákniyu ébô duwán mapid tun ta kapamaké ki Cristo iring katô inému tun
ta mga ánnà Judio na igsadunan ku tun ta duma mga banuwa.
14 Kailangan mulit-ulitta katô Madigár Gulitán tun ta langun na mga ánnà
Judio, tun ta mga ikóskuwila ó tun ta ándà, tun ta mga duwán kakatigan ó tun
ta ándà kakatigan.
15 Purisu magan tô pusung ku na ulit-ulitan ku pagsik sikiyu asta tô duma
mga taga Roma tingód katô Madigár Gulitán.

Tô katulusan katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo

16 Ándà a duwa-duwa igulit-ulit katô Madigár Gulitán, su tô gó tô katulusan
na gamitán ka Manama ébô tábbusán din tô langun mamaké ki Jesu-Cristo.
Mga Judio tô una igtábbus, yan pa tô mga ánnà Judio.
17 Ukit kani Madigár Gulitán, ágpasóddór tô Manama na tanggapán din na
nángngà tun ta saruwan din tô mga manubù. Tô gó tô lumun din ukit dád katô
kapamaké dan, iring katô igsulat sayyan,
“Tô mga tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô
kapamaké dan, tô gó tô bággayan din ka kantayan na ándà ágtamanán.”*

Duwán salà ka langun manubù

18 Tô Manama ágpasóddór na ruudan asta supakan din tô langun manubù
na dì ágpamaké kandin asta áglumu ka madat, su ukit ka madat na áglumun
dan, ágdalangan dan tô kasóddóran ka kabánnalan tingód katô Manama.
19 Tô kabánnalan tingód katô Manama ágkasóddóran katô langun manubù,
su Manama tô igpasóddór kandan.
20 Tikud tun ta kému ka Manama kani banuwa sippang áknganni, ágpasóddór
tô Manama tingód katô kamanamaan din, agad dì sikandin ágkitanán. Ig-
pasóddór din na matulus sikandin ukit katô langun na iglumu din. Purisu
dì makakagi tô mga manubù na ándà sóddór dan tingód katô Manama.
21 Agad isóddóran dan na duwán Manama, asal ándà dan respeto kandin,
asta ándà dan pasalamat kandin. Asal igpanámdám dan na ándà ágpulusán
dan tun kandin. Purisu ándà dan kagpátti tô kabánnalan.
22 Agad igkagi dan na mapandé dan, asal inému dan baling ágkangulág-
ngulág.
23 Igtayyugan dan tô matulus Manama na dì ágkamaté asta igpangadap dan
baling tô mga ágmanaman na igimu dan iring na bónnóng katô mga manubù
na ágkamaté, mga manuk ta kayun, mga mannanap, asta mga áppuy.

---

* **1:17** 1:17 Habacuc 2:4.

24 Purisu igpabayà ka Manama sikandan ébô tumanán dan tô kandan
madat kakalyag. Purisu madat tô iglumu dan tun ta lawa ka mga unawa dan
gamama asta unawa dan gabayi.
25 Ándà dan tanggap katô kabánnalan tingód katô Manama, asal igpangadap
dan baling ka ánnà bánnal manama. Ándà dan pangadap ka Manama na
igimu katô langun, asal igpangadap dan baling tô igimu ka Manama. Mólà
pa ka durungán tô Manama ka ándà ágtamanán. Matuman ni!
26 Su igtayyug tô mga ánnà Judio ka Manama, igpabayà din sikandan.
Purisu tô ágkémun dan, igtuman dan dád katô kakalyag dan na makayayyà.
Agad tô mga gabayi, igsódô dan áglayuk katô mga duma dan asta áglayuk dan
katô unawa dan na mga gabayi.
27 Iring pagsik kani tô iglumu katô mga gamama, su igsódô dan áglayuk
katô mga gabayi, asta igpamasak dan katô unawa dan na mga gamama
ébô lumayuk kandan. Ándà kayyà dan igpamasak ka unawa dan na mga
gamama. Su kulang tô panámdám dan tingód katô Manama, igsupakan dan
dán katô supak na nángngà gó kandan.
28 Su igélléyan dan tô kasóddóran tingód katô Manama, igpabayà ka Man-
ama sikandan ébô kapánnuan dan katô ánnà nángngà panámdám dan. Purisu
iglumu dan tô ánnà nángngà tun ta saruwan ka Manama.
29 Inalayun dan iglumu ka marapung klasi ka madat. Kakalyag dan na
lumumu ka madat tun ta mga duma, angén dan pád tô kaduwánnan ka mga
duma, asta gingà dan, ágmaté, ágsamuk, áglimbung, asta ágringasa ka duma mga
manubù, ágsarupát,
30 ágbuyas, asta madat tô pusung dan tun ta Manama. Magani dan,
ágpallayat-layat, asta ágpadadurung. Inalayun dan ágplano ka madat. Dì dan
ágbánnal katô ámmà dan asta innà dan.
31 Ágkatuluan dan. Dì dan ágtuman ka tandô. Ándà palang ágginawaan dan
agad mga sakup ka kandan pamilya, asta ándà kédu dan.
32 Agad isóddóran dan na igsugù tô Manama na kailangan matayan tô
langun na áglumu ka madat iring kani, asal ágpanayun dan baling áglumu ka
madat, asta ágkadigárran dan pagsik katô mga manubù na áglumu ka madat.

2

Tô supak ka Manama

1 Purisu agad sikiyu, dì kó kaliyasan katô supak ka Manama. Atin ka
rumuud kó katô ássa manubù na áglumu ka madat asal áglumu kó pagsik katô
madat na magunawa katô áglumun dan, igruudan yu pagsik tô ákniyu sarili.
2 Isóddóran ta na nángngà tô karuud ka Manama ka supakan din tô mga
manubù na áglumu ka madat.
3 Purisu sikuna, atin ka ágbuyas ka katô duma manubù na áglumu ka madat,
asta madat pagsik tô áglumun nu, kéman nu ka makaluwà ka tikud tun ta
supak ka Manama.
4 Yaka ágpanámdám na dì ka supakan ka Manama ukit katô kadakállan asta
kadalámman ka ginawa din. Iring na ilingawan nu na dakál tô ginawa ka
Manama áknikó ébô rumákkád ka.
5 Asal géllé ka na rumákkád. Purisu tuu pa madat tô supak ka Manama
áknikó tun ta tapuri álló ka pasóddórán din na nángngà tô karuud din.
6 Duwán bággén ka Manama tun ta tagsábbad-sábbad manubù tingód katô
mga iglumu dan.

7 Duwán kantayan na ándà ágtamanán na bággén ka Manama tun ta mga
manubù na pakatiis áglumu ka madigár asta malyag na durungán asta
pabantugán dan ka Manama asta malyag katô kantayan na ándà ágtamanán.
8 Asal tô mga manubù na ágtuman ka kakalyag ka kandan pusung, asta dì
ágbánnal katô kabánnalan tikud tun ta Manama, asal áglumu dan baling ka
madat, tô gó tô tuu supakan ka Manama.
9 Madat gó tô kahirapan na padungguán ka Manama tun ta langun manubù
na áglumu ka madat, tun ta mga Judio na igsalin ka Manama asta tun pagsik
ta mga ánnà Judio.
10 Asal duwán durung, bantug asta kasunayan na bággén ka Manama tun
ta langun manubù na áglumu ka madigár, tun ta mga Judio na igsalin ka
Manama asta tun ta mga ánnà Judio.
11 Tô gó tô lumun ka Manama su ka rumuud sikandin, ándà manubù na
ágmusingán din agad ándin tô bónnóng dan.

12 Tô mga ánnà Judio na ándà ikasóddór katô mga sugù i Moises* sayyan,
atin ka iglumu dan ka salà, supakan dan ka Manama tingód katô salà dan.
Tô mga Judio na ikasóddór ka mga sugù i Moises, atin ka iglumu dan ka salà,
supakan dan ka Manama ukit katô mga sugù i Moises.
13 Nángngà tô supak ka Manama kandan su ánnà tô mga manubù na
ikasóddór dád katô mga sugù tô tanggapán ka Manama na nángngà tun ta
saruwan din. Asal tô mga manubù na inalayun ágtuman katô langun sugù
tô tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din.
14 Atin ka tô mga ánnà Judio na ándà ikasóddór ka mga sugù i Moises áglumu
katô nángngà na magunawa tun ta mga sugù, ágpasóddór dan gó na duwán
sugù tun ta panámdám dan, agad ándà dan tinurui tingód katô mga sugù i
Moises.
15 Ágpasóddórán dan na duwán sugù tun ta panámdám dan, su isóddóran
dan na duwán madigár áglumun asta duwán madat, su duwán timpo
na ágpanámdám dan na madigár tô iglumu dan, asta duwán timpo na
ágpanámdám dan na madat tô iglumu dan.
16 Dumunggù tô álló na supakan ka Manama tô langun manubù tingód katô
igpanámdám asta iglumu dan agad inallás, su papiddán din si Jesu-Cristo ébô
rumuud kandan. Tô gó tô Madigár Gulitán na ágtinuruán ku.

Mga Judio asta mga sugù

17 Na, duwán kagin ku tun ta tagsábbad-sábbad mga Judio. Idayawan kó su
Judio kó. Ágsarig kó na duwán ágpulusán yu tingód katô mga sugù i Moises.
Ágpadadurung kó su igsalin kó ka Manama.
18 Ikasóddór kó ka ándin é kakalyag ka Manama, asta katig kó ágsalin ka
ándin é madigár, su igtinuruan kó katô mga sugù i Moises.
19 Ágpanámdám kó na katig kó ágpénagpát katô kabánnalan tingód katô
Manama tun ta mga ánnà Judio, su iring kó katô gagak ka mga bólóg.
Ágpanámdám kó na katig kó ágtinurù tingód katô Manama tun ta mga ánnà
Judio na dì pakagpát, su iring kó na sulù na makappawà ka dalan para ka
mga ágpanó tun ta kangittángngan.
20 Ágpanámdám kó na katig kó tuminurù katô mga ándà ikagpát katô
kabánnalan, asta katig kó tuminurù katô mga manubù na mababó pa é

* **2:12** 2:12 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises.

isóddóran dan tingód katô Manama su tun dán ákniyu tô mga sugù i Moises na igsulatan katô kabánnalan tingód katô Manama.
21 Agad duwán ágpulusán yu su mga Judio kó, asal iring na ándà, su agad ágtinurù kó na kailangan tumanán tô mga sugù, asal sikiyu tô dì ágtuman kanan. Agad gulit-ulit kó na madat tô ágtakó, asal ágpanakó kó.
22 Agad ágtinurù kó na dì mému ka lumibug, asal áglibug kó. Agad ágkaringasa kó katô mga ágmanaman, asal ágtakó kó tikud tun ta mga simbaan dan.
23 Agad ágpadadurung kó su duwán mga sugù tun ákniyu, asal ágpayayyaán yu tô Manama su áglapas kó katô mga sugù.
24 Sikiyu tô ágkasugatan kani kagi ka Manama na igsulat,
“Tingód katô madat áglumun yu na mga rubbad i Israel, madat tô ágkagin katô
mga ánnà rubbad i Israel tingód katô Manama.”†
25 Sikiyu na mga Judio, atin ka tumuman kó katô mga sugù i Moises, duwán gó ágpulusán yu ka igtupuwan‡ kó. Asal ka lumapas kó katô mga sugù, ánnà kó nángngà tun ta saruwan ka Manama agad igtupuwan kó, su inému kó iring katô ándà katupuwi.
26 Tô mga ánnà Judio, atin ka ágtuman dan katô mga sugù, nángngà dan tun ta saruwan ka Manama agad ándà dan katupuwi.
27 Tô mga ánnà Judio na ágtuman katô mga sugù agad ándà dan katupuwi tikud tun ta kapamasusu dan, makakagi dan na nángngà tô supak ka Manama ákniyu na áglapas katô mga sugù, agad duwán kagi ka Manama tun ákniyu asta igtupuwan kó.
28 Ánnà bánnal Judio tô mga ágtuman katô mga ágkémun ka Judio ébô pasóddór na isakup dan tun ta Manama. Asta ánnà nángngà tun ta saruwan ka Manama tô mga manubù na igtupuwan dád,
29 su tô bánnal Judio, tô dád gó tô inému na mantu é kantayan ánnà ukit katô katuman katô mga sugù i Moises, asal ukit katô Ugis Espiritu. Tô inému na mantu é kantayan, tô dád gó tô nángngà tun ta saruwan ka Manama. Agad dì dan durungán ka duma manubù, asal durungán dan ka Manama.

3

1 Na, duwán basì ágpanámdám iring kani, “Atin ka dì tanggapán ka Manama tô mga Judio ukit ka katupu kandan, ándà dán ágpulusán dan ka tandingán katô mga ánnà Judio, su ándà dán lagà katô katupu.”
2 Asal tô taba ku na marapung tô ágpulusán katô mga Judio. Tô una katô langun, tô áknita mga kamónaan tô igsarigan ka Manama katô kagi din.
3 Na, duwán basì minsà iring kani, “Su marapung tô mga Judio na ándà tuman katô igtandô dan tun ta Manama, dì tumuman tô Manama katô igtandô din katô mga Judio?”
4 Tô taba ku na ánnà yan! Agad bulalón tô langun manubù, asal inalayun ágtuman tô Manama katô mga tandô din. Duwán igsulat i Harì David sayyan tingód katô supak ka Manama kandin tingód katô salà din, na mà din,
“Manama, atin ka maminág tô mga manubù katô kagi nu tingód katô salà
dan, makasóddór dan na nángngà tô langun katô áglumun nu.
Atin ka duwán manubù na dumimanda tingód áknikó, sikuna tô manalu
kandan.”*
5 Purisu duwán basì kumagi iring kani, “Atin ka ukit ka kalumu ta ka madat, pasóddórán na nángngà tô áglumun ka Manama, madigár ni. Purisu dì mému ka supakan ki ka Manama.” Tô gó basì tô panámdám ka manubù.

† **2:24** 2:24 Isaias 52:5. ‡ **2:25** 2:25 Tô ikawalu álló pángnga ka kapamasusu, ágtupuwan tô mga gamama ka Judio su tô gó tô pató na isakup dan ka Manama asta ágtumanán dan tô mga sugù din.
* **3:4** 3:4 Salmo 51:4.

6 Asal dì gó mému ka kumagi ki na madat tô Manama ka supakan ki na mga
Judio! su atin ka dì ruudan ka Manama tô mga Judio, dì mému ka sikandin tô
rumuud ka duma mga manubù nit banuwa.
7 Asal duwán basì kumagi na, “Atin ka ukit ka kéllé ku katô mga tandô,
ágkasóddóran na nángngà tô áglumun ka Manama, madurung sikandin. Purisu
dì mému ka supakanna ikandin tingód katô salà ku.”
8 Atin ka bánnal ni, madigár ka lumumu ki ka madat ébô madigár tô
dungguán. Duwán mga manubù na ágbuyas kanak su kéman dan ka tô gó tô
ágtinuruán ku. Asal nángngà ka supakan ka Manama tô ágkagi iring kani.

Masalà-salà tô langun manubù

9 Purisu dì mému ka manámdám ki na tuu pa madigár tô ágpulusán ka mga
Judio ka tandingán katô mga ánnà Judio, su taganà a igkagi ákniyu na supakan
ka Manama tô langun masalà-salà, agad Judio ó ánnà Judio.
10 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Ándà palang manubù na ándà salà, agad sábbad.
11 Ándà palang manubù na ikagpát ka kabánnalan tingód katô Manama,
Asta ándà palang malyag na makasóddór kandin.
12 Tô langun igsuwé tikud tun ta Manama
Asta inému dan na ándà ágpulusán tun ta Manama.
Ándà palang manubù na ándà salà, agad sábbad.”†
13 “Madat tô ágkagin dan iring na kamawù ka igpókéan lábbáng.
Ukit ka ágkagin dan áglimbung dan ka duma mga manubù.
Atin ka ágkagi dan, tô dilà dan iring na aras ka áppuy.”‡
14 “Inalayun dan ágtulád asta ágbuyas.”§
15 “Agad délák dád tô gunayan dan, ágmaté dan.
16 Agad ánda é ágsadunan dan, duwán ágdadattan dan, asta ágbággé dan ka
kahirapan.
17 Ándà isóddóran dan tingód katô kapókit ka kasunayan.”*
18 “Ándà gó máddang dan katô Manama.”†
19 Isóddóran ta na mga Judio na ágtuman pád katô mga sugù tô igsulatan
tingód kani. Purisu ándà palang makakagi na dì ki supakan, su tô langun ta
tô iglumu katô salà na supakan ka Manama.
20 Ánnà ukit ka katuman katô mga sugù tô katanggap ka Manama áknita na
nángngà tun ta saruwan din, su dì ki makatuman katô mga sugù. Ukit katô
mga sugù kasóddóran ta na masalà-salà ki gó.

Tanggapán ki ka Manama ukit ka kapamaké

21 Asal áknganni ánnà ukit ka katuman ta katô mga sugù tô katanggap ka
Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din, su igpasóddór dán ka Manama
áknita na duwán dán mantu kapókit na igimu din. Mabasa ni kapókit tun ta
kagi ka Manama na igsulat i Moises asta igsulat katô duma mga propeta ka
Manama.
22 Tanggapán tô mga manubù ka Manama na nángngà tun ta saruwan din
ukit katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo. Tô langun manubù na mamaké ki
Cristo agad Judio ó ánnà Judio, tô gó tô tanggapán ka Manama na nángngà
tun ta saruwan din, su ándà kassaan katô mga manubù tun ta saruwan ka
Manama.
23 Tô langun manubù ikasalà. Ándà gó palang manubù na ikatuman katô
kakalyag ka Manama.

---

† **3:12** 3:12 Salmo 14:1-3; 53:1-3. ‡ **3:13** 3:13 Salmo 5:9; 140:3. § **3:14** 3:14 Salmo 10:7. * **3:17** 3:17 Isaias 59:7-8. † **3:18** 3:18 Salmo 36:1.

24 Asal ukit katô kédu ka Manama, igtanggap sikandin katô manubù na
nángngà tun ta saruwan din. Tô gó tô gasa na igbággé din tô igtábbus ki
ikandin ukit ki Jesu-Cristo.
25 Igpasóddór ka Manama na si Jesu-Cristo tô ágpasinsiya katô mga salà ta
ukit katô dipanug din tô inaté sikandin tun ta krus. Igpasinsiyaan ki ka
Manama ukit katô kapamaké ta ki Cristo ébô pasóddórán ka Manama na
tanggapán din tô mga manubù. Tô ándà pa kamaté si Cristo, ándà kasóddóri
ka nángngà tô supak ka Manama katô mga masalà-salà, su ukit katô kallayat
ka ginawa din, ándà din supaki tô iglumu ka salà dángngan.
26 Asal áknganni igpasóddór din na nángngà tô langun ka áglumun din, asta
ágpasóddórán din na ándà dán salà katô manubù na ágpamaké ki Jesus.
27 Purisu dì mému ka padadurung ki, su dì ki makakagi na ukit katô
katuman ta katô mga sugù tô katanggap ka Manama áknita na nángngà tun ta
saruwan din, su ukit dád katô kapamaké ta ki Cristo tô katanggap ka Manama
áknita na nángngà tun ta saruwan din.
28 Dì ki padadurung su isóddóran ta na igtanggap ki ka Manama na nángngà
tun ta saruwan din ukit katô kapamaké ta ki Cristo. Ánnà ukit katô katuman
ta katô mga sugù, su dì ki gó pakatuman kani.
29 Sikiyu na mga Judio, yakó ágpanámdám na sikiyu dád tô mému pasakup
tun ta Manama, su mému pagsik pasakup tô mga ánnà Judio.
30 Sábbad dád tô Manama, asta sikandin tô tumanggap katô mga Judio na
nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké dan ki Cristo. Iring kanan,
tumanggap sikandin katô mga ánnà Judio na nángngà tun ta saruwan din ukit
katô kapamaké dan.
31 Purisu tingód katô mga sugù i Moises, yakó ágpanámdám na ándà dán
ágpulusán kani! su ukit katô kapamaké ta ki Cristo tô katanggap ka Manama
áknita na nángngà tun ta saruwan din. Asal ukit ka kapamaké ta, igmasarig
baling tô mga sugù.

4

Itanggap si Abraham su igpamaké sikandin

1 Na, panámdám kó tingód katô inému ki Abraham na kamónaan katô langun
ta na mga Judio.
2 Atin ka ukit katô madigár iglumu i Abraham tô katanggap ka Manama
kandin na nángngà tun ta saruwan din, mému ka padadurung si Abraham.
Asal ánnà ukit katô iglumu i Abraham tô katanggap ka Manama kandin na
nángngà tun ta saruwan din.
3 Isóddóran ta ni su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Igpamaké si Abraham katô Manama.
Purisu igtanggap tô Manama ki Abraham na nángngà tun ta saruwan din.”*
4 Atin ka lumumu tô manubù, ánnà gasa tô bággén kandin, asal tandan ukit
katô pagud din.
5 Tô manubù na mamaké katô Manama na ágtanggap katô mga masalà-salà,
tô gó tô tanggapán katô Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit ka
kapamaké katô manubù, ánnà ukit katô pagud din.
6 Iring kani tô igkagi i Harì David sayyan na kadayawan tô mga manubù na
tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ánnà ukit katô pagud
dan asal ukit katô kapamaké dan, su igkagi sikandin, na mà din,
7 “Ágkadayawan tô mga manubù na igpasinsiyaan tingód katô kalapas dan ka
mga sugù,

* **4:3** 4:3 Genesis 15:6.

Asta tingód katô kalumu dan ka madat na igtambunan ka Manama.
8 Ágkadayawan tô manubù na ándà dán panámdámmi ka Manama tô mga salà
din."†
9 Na, tô kadayawan ta tingód katô katanggap ka Manama na ándà salà ánnà
dád para áknita na mga Judio na igtupuwan, asal para pagsik katô mga ánnà
Judio agad ándà dan tupuwi. Isóddóran tad na igtanggap katô Manama si
Abraham na nángngà tun ta saruwan din su igpamaké sikandin.‡
10 Asal kadángngan tô katanggap ka Manama ki Abraham na ándà salà?
Pángnga igtupuwan sikandin ébô duwán pató na igpasakup sikandin tun ta
Manama, ó tô ándà pa tupuwi? Inému ni tô ándà pa sikandin tupuwi.
11 Tô igpamaké dán si Abraham, igkagi tô Manama na kailangan patupu si
Abraham, su tô gó tô pató na igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun
ta saruwan din ukit katô kapamaké din tô ándà pa sikandin tupuwi. Purisu
inému si Abraham na ámmà katô langun ágpamaké agad ándà dan tupuwi, asta
igtanggap ka Manama sikandan na nángngà tun ta saruwan din.
12 Inému pagsik si Abraham na ámmà katô langun na igtupuwan asta
igpamaké ka Manama iring katô kapamaké i Abraham tô ándà pa sikandin
tupuwi.

Tô manubù na ágpamaké makatanggap katô igtandô

13 Tô sayyan, igtandô tô Manama ki Abraham asta tun ta mga rubbad din
na bággén din kandan tô madigár na igtandô din tun ta langun manubù nit
banuwa. Tô gó tô igtandô ki Abraham ánnà su igtuman din tô mga sugù, asal
igtandô su igpamaké sikandin ka Manama. Purisu igtanggap ka Manama si
Abraham na ándà salà tun ta saruwan din.
14 Atin ka tô mga manubù dád na ágtuman ka sugù tô bággayan katô
igtandô ka Manama, ándà dán ágpulusán ka kapamaké ta ka Manama, asta
dì matuman tô igtandô din.
15 Igtandóan si Abraham ánnà ukit katô katuman din ka mga sugù, su
supakan ka Manama tô manubù na dì pakatuman katô langun sugù din. Atin
ka ándà mga sugù, ándà áglapas katô mga sugù.
16 Purisu sikita dád na ágpamaké tô bággayan ka Manama katô igtandô
din, su ukit katô kédu ka Manama, ágtanggap sikandin áknita na nángngà
tun ta saruwan din. Purisu matuman tô igtandô ka Manama tun ta langun
manubù na inému na mga rubbad i Abraham ukit katô kapamaké dan katô
Manama iring ki Abraham. Tô gó tô ágbággén ka Manama ánnà dád tun ta
mga ágpampamaké na Judio na ágtuman katô mga sugù, asal tun ta mga ánnà
Judio na ágpamaké ka Manama iring katô kapamaké i Abraham, su inému si
Abraham na ámmà katô langun ta na ágpampamaké.
17-18 Bánnal ni su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Imun ku sikuna na kamónaan ka marapung mga grupo."§
Agad iring na dì matuman tô igtandô ka Manama na igimanan i Abraham
su tugál dán sikandin asta tô sawa din, asal igbánnal sikandin na marapung
tô mga rubbad na bággén ka Manama kandin. Manama tô makanté puman
ka manubù na inaté, asta ágkagi sikandin tingód katô ándà pa imuwi iring na
igimu dán.
Igbánnal si Abraham na mému sikandin kamónaan ka marapung mga
grupo, iring katô igtandô ka Manama kandin, na mà din,
"Iring na karapungan katô mga karani tô langun rubbad nu."*

† **4:8** 4:7-8 Salmo 32:1-2. ‡ **4:9** 4:9 Ahaán tô Genesis 15:6. § **4:17-18** 4:17-18a Genesis 17:5.
* **4:17-18** 4:17-18b Genesis 15:5.

19 Isóddóran i Abraham na tugál dán sikandin, asta dì dán sikandin makapabatà, su mga sábbad gatus (100) dán tô idad din. Isóddóran din na ándà kinnam batà tô sawa din na si Sara. Agad isóddóran din ni, asal ándà sikandin duwa-duwa tingód ka katumanan katô igtandô ka Manama kandin.
20 Ándà sikandin duwa-duwa tingód katô igtandô ka Manama kandin, asal igpabákkár din baling tô kapamaké din ka Manama, asta igpasalamat sikandin tun ta Manama.
21 Isóddóran din na makému tô Manama tumuman katô igtandô din.
22 Purisu mà katô kagi ka Manama na ukit katô kapamaké din ka Manama, "Igtanggap ka Manama si Abraham na nángngà tun ta saruwan din."†
23 Ánnà dád para ki Abraham tô igsulat kagi ka Manama, na, "Igtanggap na nángngà tun ta saruwan din,"
24 asal igsulat pagsik ni para áknita ébô kumabákkár tô kapamaké ta na tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. Igsulat ni para áknita na ágpamaké ka Manama na iganté puman katô Áglangngagán ta na si Jesus.
25 Igmatayan si Jesus tingód katô mga salà ta, asta iganté puman sikandin ébô pasóddórán ka Manama na tanggapán ki ikandin na nángngà tun ta saruwan din.

5

Kadayawan tô manubù na igpasábbad tun ta Manama

1 Na, su igtanggap kid ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké ta, ándà dán sókó ka Manama áknita. Igpasábbadé ki asta tô Manama ukit katô kamatayan katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
2 Ukit katô iglumu din isakup kid tun ta mga ágtabangan ka Manama su igpamaké kid ki Cristo. Idayawan kid su gimanan ta tô álló na pabantugán ki duma katô Manama tun ta langit.
3 Idayawan ki pagsik dalám katô kahirapan ta, su isóddóran ta na ukit katô mga kahirapan, makatiis ki na mallayat é ginawa ta.
4 Atin ka makatiis ki na mallayat é ginawa ta, kasóddóran ta na kadayawan tô Manama tingód áknita. Atin ka kadayawan tô Manama tingód áknita, isóddóran ta na matuman tô gimanan ta.
5 Atin ka manayun ki giman katô katumanan, kasóddóran ta na dì ki makabullug, su igpasóddór dán ka Manama na ágginawaan ki ikandin ukit katô Ugis Espiritu na igbággé din áknita.
6 Dángngan tô ándà pa ágkému ta ébô matábbus ki, tô álló na igsalin ka Manama, inaté si Cristo ébô tábbusán ki na mga masalà-salà.
7 Tagsábbadé dád tô manubù na pamaté para bullas katô duma manubù, agad nángngà tô áglumun din. Asal para katô manubù na madigár é áglumun din, duwán basì manubù na numunug na pamaté para bullas kandin.
8 Asal igpasóddór ka Manama na dakál tô ginawa din áknita, su dalám katô kósig ta kandin, inaté si Cristo para bullas áknita.
9 Purisu su igtanggap kid ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô dipanug i Cristo na inaté tun ta krus, isóddóran ta na paluwaán ki gó pagsik tikud tun ta supak tun ta tapuri álló.
10 Dángngan mga usig ki katô Manama, asal ukit katô kamatayan katô Batà din, igpagsábbad kid tun ta Manama. Na, su tô gó tô igimu din para áknita, isóddóran ta na tábbusán ki i Cristo ukit katô kantayan din.

† **4:22** 4:22 Ahaán tô Genesis 15:6.

11 Duwán pagsik kadayawan ta tingód katô iglumu ka Manama áknita ukit
ka kamatayan katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo asta kapasábbad din
áknita tun ta Manama.

Si Adan asta si Jesu-Cristo

12 Masalà-salà ki langun su tô una manubù na si Adan iglumu ka salà.
Inaté sikandin tingód katô salà din. Purisu ágkamaté tô langun manubù, su
tô iglumu si Adan ka salà, iring na langun manubù tô iglumu ka salà.
13 Tô ándà pa bággéyi ka Manama tô mga sugù ki Moises, taganà gó iglumu
tô mga manubù ka salà, asal tô salà dan ánnà ukit katô kalapas ka sugù, su
ándà pa sugù.
14 Asal isóddóran ta na tikud tun ki Adan sippang tun ki Moises, inaté tô
langun manubù su tô langun dan iglumu ka salà. Inaté tô mga manubù agad
tô salà dan ánnà iring katô salà i Adan.
Duwán igtanggap katô langun manubù ukit katô iglumu i Adan, asta
duwán igtanggap katô langun manubù ukit katô iglumu i Cristo agad tô ándà
pa sikandin dunggù.
15 Asal ánnà magunawa tô gasa na igpulus ta ukit katô katanggap ka
Manama na nángngà tun ta saruwan din asta tô igpulus ta ukit katô kalumu i
Adan ka salà. Agad isóddóran ta na ágkamaté tô langun manubù ukit katô salà
i Adan, asal tuu pa bánnal na marapung tô mga manubù na igdungguan katô
kédu ka Manama asta igtanggap din na nángngà tun ta saruwan din ukit katô
iglumu i Jesu-Cristo.
16 Duwán pa duma kassaan. Su duwán salà katô sábbad dád manubù na
si Adan, igkagi tô Manama na kailangan supakan tô langun manubù. Asal
su duwán salà katô marapung manubù, duwán kédu ka Manama áknita, asta
igtanggap ki ikandin na nángngà tun ta saruwan din.
17 Ukit ka iglumu katô sábbad manubù na si Adan, ágkamaté tô langun
manubù. Asal tô mga manubù na tumanggap katô kédu ka Manama asta
tanggapán dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, tô gó tô mangulu
duma ki Cristo ka móddô dan duma kandin tun ta langit. Tô gó tô gasa na
ágpulusán dan ukit ka iglumu katô sábbad manubù na si Jesu-Cristo.
18 Purisu ukit katô sábbad salà i Adan, kailangan supakan tô langun
manubù. Asal ukit katô nángngà lumu i Jesus tun ta krus, duwán kantayan na
mému bággén ka Manama tun ta langun manubù asta tanggapán dan ikandin
na nángngà tun ta saruwan din.
19 Si Adan tô sábbad na ándà bánnal ka Manama, asta inému masalà-salà tô
langun manubù. Iring kani, si Jesus tô sábbad na igbánnal ka Manama, asta
marapung tô mga tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din.
20 Igbággé ka Manama tô mga sugù ki Moises ébô kasóddóran ta na tuu dakál
tô salà ta. Agad dakál tô salà ta, asal tuu pa dakál tô kédu ka Manama áknita.
21 Agad tô langun manubù ágkamaté ukit katô salà, asal tô langun manubù
mému dungguan katô kédu ka Manama su tanggapán dan ikandin na nángngà
tun ta saruwan din. Bággayan dan pagsik ikandin ka kantayan na ándà
ágtamanán ukit ka iglumu katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

6

Inaté ki asta inanté kid puman duma ki Cristo

1 Na, su duwán kédu ka Manama áknita, duwán basì manámdám na madigár
ka manayun ki lumumu ka salà ébô dakál pa tô kédu ka Manama áknita.
2 Asal dì mému! Dì mému ka manayun ki lumumu ka salà, su inéring kid
katô inaté manubù na dì dán ágkapirit lumumu ka salà.

3 Panámdám yu ni. Tô igpabunyag ki tingód katô kapasakup ta tun ki Jesu-
Cristo, igpasóddór ki na iring na inaté ki duma kandin.
4 Purisu tô igpabunyag ki, iring na iglábbáng kid duma kandin ébô dì ki
mapirit lumumu ka salà iring na inaté manubù na dì dán ágkapirit lumumu ka
salà. Tô igpabunyag ki, iring na inanté kid puman duma kandin ébô duwán
mantu kantayan ta, iring katô kanté puman ki Cristo ukit ka katulusan katô
Ámmà din na Manama.
5 Na, su dì kid mapirit lumumu ka salà ukit katô kasábbad ta tun ta
kamatayan i Cristo, mantu dán pagsik tô kantayan ta ukit katô kasábbad ta
tun ta kanté puman ki Cristo.
6 Kailangan dì ki malingó na tô igpansalan si Jesus tun ta krus ébô maté,
iring na igpansalan tun ta krus tô tapé kamanubuan ta na masalà-salà ébô
dadattan tô madat kakalyag ka lawa ta, asta ébô dì ki mallang ka salà.
7 Igpaluwà kid ébô dì ki mapirit lumumu ka salà, iring katô inaté manubù.
8 Su iring na inaté kid duma ki Cristo, isóddóran ta na igbággayan kid pagsik
ka kantayan na ándà ágtamanán iring katô kandin.
9 Isóddóran tad na inanté puman si Cristo, asta dì dán sikandin maté puman.
Dì dán makawid tô kamatayan kandin.
10 Makasábbad dád inaté sikandin ébô talun din tô salà. Asta tingód katô
kanté din puman, manté dán sikandin ébô pabantugán din tô Manama.
11 Iring kani, kailangan panámdámmán yu pagsik na dì kó ágkapid ka madat
kakalyag, iring na inaté manubù na dì dán ágkapid ka agad ándin. Mantu
dán tô kantayan yu su igpasábbad kód tun ki Jesu-Cristo ébô pabantugán yu
tô Manama.
12 Purisu yakó yu ágpapanguluwi tô salà tun ta lawa yu na ágkamaté ébô dì kó
mapirit tumuman katô masalà-salà kakalyag yu.
13 Yakó ággamit katô lawa yu ébô lumumu ka salà. Asal bággé yu tô sarili yu
tun ta Manama ébô imun kó na mga manubù na inaté dángngan asal manté
kód puman. Bággé yu tô tibuk lawa yu tun ta Manama ébô gamitán din ukit
katô nángngà lumu yu tun ta saruwan din.
14 Tô masalà-salà kakalyag yu dì makapid ákniyu, su ándà dán kailangan
ka katuman yu katô mga sugù i Moises. Asal gagakán kó ka Manama na
ágkéduwan asta ágtabang ákniyu ébô dì kó lumumu ka salà.

Kailangan nángngà tô áglumun ta tun ta saruwan ka Manama

15 Na, su igtanggap ki ka Manama ánnà ukit ka katuman ta katô mga sugù i
Moises, asal ukit ka kédu asta tabang ka Manama, duwán basì manámdám na
mému dán ka lumumu ki ka salà. Asal tô taba ku, dì gó mému!
16 Panámdám kó tingód kani. Atin ka pasakup kó tun ta duma manubù
ébô mánnal kó kandin iring na állang, mému kó állang katô ágbánnalán yu.
Kailangan tumanán ka állang tô sugù katô amo din. Iring kani, atin ka
sumalin kó na tumuman ka madat mga kakalyag yu, diyaan kó ka Manama
ka ándà ágtamanán. Asal ka sumalin kó na mánnal ka Manama, dì kó áglumu
ka salà.
17 Dángngan, iring kó na mga állang su igtuman kó katô madat mga
kakalyag yu. Asal ágpasalamatta tun ta Manama su igtigkané kó igbánnal katô
kabánnalan, asta igtuman kó katô igtinurù ákniyu.
18 Igpaluwà kód ka Manama ébô dì kó ágkapirit lumumu ka salà. Inému kód
iring na mga állang ka Manama su kailangan ándà salà na áglumun yu.
19 Igsulat ku tingód katô állang su mahirap tô kénagpát yu kani kabánnalan.
Dángngan igtuman kó katô madat mga kakalyag yu, su tô panámdám yu tô
igpirit katô lawa yu ébô lumumu kó katô dì nángngà, iring katô állang na

ágtuman ka sugù katô amo din. Purisu igrayan kó iglumu ka salà. Asal áknganni, kailangan bággén yu tô lawa yu tun ta Manama ébô ándà salà na ágkalumu yu su iglinisan kód ka Manama.

20 Dángngan, iring kó na állang su ipirit kó igtuman ka madat kakalyag yu,
asta ándà panámdám yu na kailangan lumun yu tô nángngà tun ta saruwan
ka Manama.
21 Ándà madigár na igpulus yu ukit katô kalumu yu katô madat na ágkayyaan
yud áknganni, su tô lumumu ka madat iring kani, tô dungguán dan ka-
matayan.*
22 Asal igpaluwà kód ka Manama ébô dì kó ágkapirit lumumu ka salà, asta
inému kó iring na mga állang ka Manama. Purisu iglinisan kód ka Manama,
asta igbággayan kód ka kantayan na ándà ágtamanán.
23 Tô tandan na matanggap katô mga áglumu ka salà tô kamatayan. Asal tô
gasa na bággén ka Manama tô kantayan na ándà ágtamanán ukit ki Jesu-Cristo
na Áglangngagán ta.

7

Dì ki mapirit tumuman katô mga sugù

1 Mga kataladi, ikasóddór kó tingód katô mga sugù. Purisu isóddóran yu na
kailangan mánnal tô manubù katô mga sugù róggun na manté pa sikandin.
Atin ka maté tô manubù, dì mapirit mánnal.
2 Iring na bayi na duwán duma, kailangan pasábbadé dan róggun manté dan
pa. Asal ka maté tô mama, dì mapirit tô bayi balu tumuman katô sugù tingód
katô taladuma.
3 Purisu ka lumayuk tô bayi tun ta ássa mama tô ándà pa kamaté tô duma
din, makalibug sikandin. Asal ka inaté dán tô duma din, dì mapirit tô bayi
balu tumuman katô sugù tingód katô taladuma. Atin ka kumalyag puman tô
bayi balu, dì sikandin makalibug katô una duma din.
4 Mga kataladi, iring ki na inaté manubù na dì mapirit tumuman katô mga
sugù. Tô inaté si Cristo tun ta krus, iring na inaté ki duma kandin. Purisu
igpasakup ki tun ta ássa, asta iring ki katô bayi na inatayan ka duma din
asta igkalyag ka ássa mama. Sikita tô mga sakup i Cristo na iganté puman
ka Manama ébô ándà salà na áglumun ta asta ébô durungán tô Manama.
5 Dángngan, róggun na igtuman ki katô áknita kakalyag, igkinnaman ki katô
madat kakalyag ta ukit katô mga sugù. Purisu igdiyaan ki ka Manama, su
inalayun ki iglumu ka salà.
6 Asal su iring na inaté kid, dì ki mapirit tumuman katô mga sugù su
igpaluwà kid ka Manama tikud tun ta kallang áknita. Dángngan tô igsarig ki
katô mga sugù i Moises, ándà ki ikatuman katô kakalyag ka Manama. Asal
áknganni, makému kid tumuman katô kakalyag ka Manama su ágtabang tô
Ugis Espiritu áknita.

Tô ágpulusán ka mga sugù

7 Na, duwán basì manámdám iring kani. Atin ka mga sugù i Moises tô
makadadat áknita, madat basì tô mga sugù. Asal tô taba ku na ánnà madat
tô mga sugù agad makadadat áknita! su ukit dád katô mga sugù, isóddóran ku
na masalà-salà a. Na, isóddóran ku na salà tô sabù su mà katô igsulat tun ta
mga sugù i Moises, “Yakó ágkasabuan.”*

* **6:21** 6:21 Kamatayan, ó supakan ka Manama ka ándà ágtamanán. * **7:7** 7:7 Exodo 20:17.

8 Asal ukit katô sugù, inapidda katô madat kakalyag ku asta marapung tô
mga isabuan ku. Atin ka ándà palang sugù tingód katô salà, dì ki ágkapid ka
kakalyag ébô lumumu ka salà.
9 Dángngan ándà ku kasóddóri ka ándin tô ágkailanganán ébô makatumanna
katô mga sugù. Asal tô isóddóran ku na duwán sugù, “Yakó ágkasabuan,”
isóddóran ku na iglumuwa ka salà asta isóddóran ku na ágpiddánna tun ta
kamatayan.
10 Kéman ku ka mugtukka tun ta Manama ukit katô katuman ku katô mga
sugù. Asal ukit katô sugù, isóddóran ku na ágpiddánna tun ta kamatayan.
11 Iglimbunganna katô madat kakalyag ku, su agad madigár pád tô gi-
manan ku ukit katô katuman ku ka mga sugù, asal ukit katô madat kakalyag
ku, ágpiddánna tun ta kamatayan.
12 Purisu nángngà tô mga sugù na igbággé ka Manama ki Moises. Ugis,
nángngà asta madigár tô langun sugù.
13 Na, duwán basì minsà na manan ka ágpiddán ki tun ta kamatayan ukit
katô sugù na madigár? Tumaba a na ánnà! Iglumuwa ka salà ukit katô
kakalyag ku na lumumu ka salà. Iggamit tô madigár sugù ébô kasóddóran ku
na ágpiddánna tun ta kamatayan asta madat tô áglumun ku. Ukit katô kalapas
ku katô sugù, isóddóran kud na tuu madat tô salà.

Tô duwa kakalyag

14 Isóddóran ta na tikud tun ta Ugis Espiritu tô mga sugù i Moises. Asal
ágkapidda katô madat kakalyag ku. Iring na inallangnga tun ta madat
kakalyag ku.
15 Duwán timpo na dì ku ágkagpáttan tô áglumun ku, su tô madigár kakalyag
ku na lumun ku pád, dì ku baling ágkatuman. Asta tô madat na dì ku pád
lumun, tô gó baling tô ágkatuman ku.
16 Agad ándà kakalyag ku na lumumuwa ka madat na áglumun ku, asal tô
gó tô pató na isóddóran ku na madigár tô mga sugù.
17 Purisu ánnà sakán tô ágsalin katô madat na áglumun ku, asal áglumuwa ka
madat su ágpiddánna katô salà dini kanak.
18 Isóddóran ku na ándà palang madigár dini kanak, su agad duwán
kakalyag ku na lumumuwa ka madigár, asal dì ku ágkalumu.
19 Tô madigár na kakalyag ku pád lumun, dì ku ágkalumu, asal tô madat na
ánnà kakalyag ku lumun, tô gó baling tô ágkalumu ku.
20 Purisu su áglumun ku tô madat na dì ku pád lumun, isóddóran ku na ánnà
tikud tun ta kasalin ku, asal madat baling tô áglumun ku su ágpiddánna katô
salà dini kanak.
21 Isóddóran ku na ni gó tô inalayun ágkalumu. Atin ka kakalyag ku na
lumumuwa ka madigár, ágdalanganna katô kanak madat kakalyag.
22 Tun ta kadalámman ka pusung ku, ágkadayawanna tingód katô mga sugù.
23 Asal isóddóran ku na duwán ássa kakalyag dini dalám ka lawa ku. Iring
na ágpagawé tô kakalyag ka lawa ku asta tô kakalyag na ágsalinán ku tun ta
panámdám ku. Purisu ágkapidda katô salà.
24 Tuu madat tô ágriyun ku tingód kani! Mólà pa pád ka duwán makapaluwà
kanak tikud tun ta kakalyag katô salà dini ta lawa ku na ágpid kanak tun ta
kamatayan.
25 Ágpasalamatta tun ta Manama su ukit katô Áglangngagán ta na si Jesu-
Cristo, duwán kaluwaan ta tikud tun ta kakalyag katô salà dini ta lawa ta!

Purisu tun ta panámdám ta duwán kakalyag ta na tumanán tô mga sugù,
asal ágkapid ki katô madat kakalyag ta na masalà-salà.

8

Tô ágkapánnuan ka kakalyag katô Ugis Espiritu

1 Su igtanggap dán tô Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din ukit
katô iglumu i Cristo para áknita, dì gó supakan ka Manama tô mga igpasakup
tun ki Jesu-Cristo.
2 Duwán mantu kantayan na igbággé katô Ugis Espiritu áknita, asta ukit ki
Jesu-Cristo duwán dán mantu kókitan na igimu din ébô paluwaán ki tikud tun
ta ágpirit áknita na lumumu ka salà na ágpid áknita tun ta kamatayan.
3 Ándà ki ikatuman katô mga igsugù i Moises su mabákkár tô kakalyag ta
na lumumu ka salà. Asal tô ándà ta kagaga, tô gó tô igaga katô Manama.
Igpapid din tô kandin Batà na duwán lawa din iring kani lawa na masalà-
salà, ébô tumábbus áknita tikud tun ta salà. Igsupakan ka Manama tô Batà din
na igbullas áknita na masalà-salà
4 ébô makatuman kid katô langun sugù ánnà ukit katô katuman ta katô
madat kakalyag ta, asal ukit katô katuman ta katô kakalyag ka Ugis Espiritu.
5 Tô mga ágtuman ka madat kakalyag dan, tô gó tô ágpanámdám asta ágnunug
ka kandan kakalyag. Asal tô mga ágtuman ka kakalyag katô Ugis Espiritu, tô
gó tô ágpanámdám asta ágnunug ka kakalyag katô Ugis Espiritu.
6 Tô mga ágkapánnuan ka madat kakalyag dan, tô gó tô mapid tun ta
kamatayan. Asal tô mga ágkapánnuan ka kakalyag katô Ugis Espiritu, tô gó
tô mugtuk tun ta Manama ka ándà ágtamanán asta bággayan ka kasunayan.
7 Tô mga ágkapánnuan ka madat kakalyag dan, tô gó tô usig ka Manama.
Gélléyan dan tô mga sugù ka Manama, asta dì dan gó pakatuman kani.
8 Tô mga ágkapid ka madat kakalyag dan, tô gó tô dì makabággé ka dayó tun
ta Manama.
9 Dì kó gó mapirit ágtuman katô madat kakalyag yu, asal mému kó mapid
katô Ugis Espiritu su góddô dán tô Ugis Espiritu ka Manama diyan ákniyu. Atin
ka duwán manubù na ándà Ugis Espiritu tikud ki Cristo dutun kandin, tô gó
tô ánnà sakup i Cristo.
10 Atin ka góddô si Cristo dini áknita, agad maté ni lawa ta tingód ka salà,
manté tô espiritu ta,* su igtanggap tô Manama áknita na nángngà tun ta
saruwan din.
11 Su góddóan kód gó katô Ugis Espiritu na iganté puman ki Jesus, antén gó
puman ka Manama tô ákniyu lawa na ágkamaté. Tô gó tô lumun ka Manama
na iganté puman ki Jesu-Cristo, su lumun din ni ukit katô Ugis Espiritu na
góddô diyan ákniyu.
12 Purisu mga kataladi, kailangan tumanán ta tô tinurù katô Ugis Espiritu.
Ándà dán kailangan na tumanán ta tô tinurù ka madat kakalyag ta,
13 su atin ka ágtuman kó ka madat kakalyag yu, mapid kó tun ta kamatayan.
Asal ka sumódô kó ágtuman ka madat kakalyag yu ukit katô tabang ka Ugis
Espiritu, mugtuk kó tun ta Manama ka ándà ágtamanán.
14 Tô mga ágbánnal katô Ugis Espiritu, tô gó tô mga gabatà ka Manama.
15 Bánnal ni, su igbággayan kó ka Manama katô Ugis Espiritu ánnà ébô
kamáddangan kó puman kandin, iring na mga állang na ágkamáddangan katô
amo dan, asal igbággayan kó ka Manama katô Ugis Espiritu, asta ukit katô
iglumu din, igimu kó ka Manama na mga gabatà din. Ukit katô Ugis Espiritu,
makatawar kid katô Manama na Ámmà!
16 Tô Ugis Espiritu ágpasóddór na bánnal tô isóddóran katô espiritu ta na mga
gabatà kid ka Manama.

---

* **8:10** 8:10 Manté tô espiritu ta, ó bággén katô Ugis Espiritu tô kantayan áknita.

17 Su sikita tô mga gabatà din, bággayan ki katô mga kadigárran ka ándà
ágtamanán. Manama tô mággé áknita, asta tô kadigárran na igbággé din ki
Cristo, tô gó tô bággén din áknita. Isóddóran ta na bánnal ni su girrayatan ki
iring ki Cristo ébô pabantugán ki pagsik duma kandin.

Madigár tô igtaganà áknita

18 Isóddóran ku na tô kahirapan ta áknganni iring na kalingawan ta su tuu
madigár tô igtaganà ka Manama áknita na pasóddórán din tun ta tapuri álló.
19 Gangatan katô langun-langun na igimu ka Manama tô dumunggù álló
na pakitanán din ka sadan tô bánnal mga gabatà din.
20 Tô langun-langun na igimu ka Manama igruudan na ándà ágpulusán ánnà
su ándà kakalyag katô langun-langun, asal tô kakalyag ka Manama na duwán
pa gimanan,
21 su dumunggù tô álló na paluwaán ka Manama tô langun-langun tikud
tun ta karóddógan ébô bággén din kandan tô mabantug kaluwaan na magu-
nawa katô igbággé din áknita na mga gabatà din.
22 Róggun ka dì pa matuman, isóddóran ta na iring na garang tô langun
igimu ka Manama nit banuwa sippang áknganni, su gangatan tô katumanan,
iring na arangán katô bayi na masig dán mamasusu, su gangatan din tô batà
na pamasusun.
23 Ánnà dád mga igimu ka Manama tô garang, asal sikita pagsik garang tun
ta pusung ta. Góddóan ki katô Ugis Espiritu na iring na una gasa tingód katô
katumanan na gangatan ta. Garang ki tun ta pusung ta róggun na gangat ki
katô álló ka katanggap ta katô bággén ka Manama áknita na mga gabatà din.
Tô gó tô álló na pamantun ka Manama ni mga lawa ta.
24 Tikud tun ta katábbus din áknita, inalayun ki giman katô katumanan. Atin
ka ituman dán tô igimanan ta, ándà kailangan na manayun ki giman, su ándà
palang manubù na giman katô ituman dán.
25 Asal su ándà pa katuman tô gimanan ta, kailangan pallayatán ta tô
ginawa ta róggun na gangat ki.
26 Tingód katô kalómétan ta, ágtabangan ki katô Ugis Espiritu. Atin ka
dumasal ki, dì ki pakasóddór ka ándin tô nángngà pamuyuán ta tun ta
Manama. Asal ágpédu-édu tô Ugis Espiritu para áknita tákkás ka arangán din
na dì ágkabólós,
27 asta isóddóran ka Manama ka ándin tô tun ta pusung ta, asta ágkagpáttan
din ka ándin tô kakalyag katô Ugis Espiritu. Isóddóran din na ágdasal tô Ugis
Espiritu para áknita na mga sakup ka Manama tingód katô kakalyag din.
28 Isóddóran tad na ukit katô langun na ágdunggù áknita, duwán kadigárran
na lumun ka Manama para katô langun ta na ágginawa kandin. Tô gó tô
lumun din áknita na igsalin din tingód katô kandin kakalyag.
29 Tô ándà pa imuwi ni banuwa, taganà isóddóran ka Manama na mamaké
ki kandin, asta taganà igsalin pagsik sikandin na imun ki iring na Batà din
ébô imun si Cristo na kaké ta na mga gabatà ka Manama.
30 Asta tô langun ta na igsalin ka Manama ébô imun ki iring na Batà din,
tô gó pagsik tô igtawar din. Asta tô langun ta na igtawar din, tô gó pagsik tô
igtanggap din na nángngà tun ta saruwan din. Asta tô langun ta na igtanggap
din na nángngà tun ta saruwan din, tô gó pagsik tô bággayan din ka kadigárran
na igtaganà din.

Tô ginawa ka Manama áknita

31 Atin ka manámdám ki tingód katô langun kani na igimu ka Manama
para áknita, kasóddóran ta na ándà palang makapanalu áknita su Manama tô
ágtabang áknita.
32 Tô kandinnù Batà ándà din awidi, asal igbággé din baling tun ta bállad
katô mga manubù na igmaté kandin ébô duwán ágpulusán katô langun ta
na mga ágpampamaké. Purisu su igpapid ka Manama si Cristo dini áknita,
isóddóran ta na bággén din gó pagsik áknita tô langun na ágkailanganán ta.
33 Ándà palang makakagi na masalà-salà ki na igsalin ka Manama, su
Manama gó tô igkagi na ándà dán salà ta tun ta saruwan din.
34 Ándà palang makakagi na kailangan supakan ki su si Jesu-Cristo gó tô
taratapid tun ta Manama para áknita. Sikandin tô inaté na igbullas áknita, asta
inanté puman, asta igpabantug dán dadan tun ta kawanan katô Manama.
35 Isóddóran ta na ándà palang makapadiyà áknita tikud tun ta ginawa i
Cristo. Agad kahirapan ki asta samukán ki, agad irrayatan ki, agad ándà
makan ta asta kakulangan ki ka umpak, agad limáddangán ki asta matayan
ki, asal inalayun gó sikandin ágginawa áknita.
36 Duwán igsulat i Harì David sayyan tun ta kagi ka Manama tingód kani
mga kahirapan, na mà din,
“Tingód katô kapasakup dé áknikó,
inalayun ágpanámdám tô duma mga manubù na matayan ké.
Panámdám dan na matayan ké
iring dád na mga karnero na giyón.”†
37 Agad ágdungguan ki kani mga kahirapan, asal manalu ki gó ukit ka tabang
i Cristo na igginawa áknita.
38-39 Isóddóran ku gó na agad matayan ki, agad duwán problema ta róggun
manté ki pa, agad mga panaligan, agad madat mga espiritu, asal ándà palang
makapadiyà áknita tikud tun ta ginawa ka Manama. Agad ándin tô dumunggù
áknganni ó tun ta tapuri álló, agad ándin tô duwán katulusan, agad tô tun
datas ta langit, agad tô tun dalám ka dagat, agad ándin tô nit banuwa, asal
ándà palang makapadiyà áknita tikud tun ta ginawa ka Manama. Igpasóddór
tô Manama áknita na tuu dakál tô ginawa din áknita ukit ki Jesu-Cristo na
Áglangngagán ta.

9

Igéllé tô karapungan ka mga Judio ki Cristo

1 Na, bánnal ni kagin ku tun ta saruwan i Cristo. Ánnà bulaló ni kagin ku.
Isóddóran ku asta isóddóran katô Ugis Espiritu na bánnal ni.
2 Tuuwa iranu tingód katô mga kadumaan ku na rubbad i Israel, asta iring
na diya ágkórór.
3 Atin ka mému katabangan tô mga kataladi ku na Judio ukit katô supak ka
Manama kanak asta padiyaánna ikandin tikud tun ki Cristo, mému kanak ébô
matábbus dan.
4 Sikandan tô mga rubbad i Israel na igsalin ka Manama, asta iring dan na
mga gabatà din. Sikandan tô igpakitaan din katô séllaán din, asta sikandan
tô igtandóan din ka kadigárran. Sikandan tô igbággayan din ka mga sugù, asta
sikandan tô igtinuruan din tingód katô kapangadap kandin. Sikandan tô
inalayun igtandóan ka Manama.
5 Sayyan igsalin ka Manama tô kandan ibantug mga kamónaan na si
Abraham, si Isaac asta si Jacob. Asta tô tuu pa madigár, tô mga rubbad i Israel

† **8:36** 8:36 Salmo 44:22.

tô igtikudan katô Mesiyas na ipamasusu. Sikandin tô Manama na ágpangulu
katô langun. Mólà pa ka durungán sikandin ka ándà ágtamanán. Matuman ni.
6 Asal ándà ku kagiyi na ándà tuman tô Manama katô tandô din. Agad
marapung tô mga rubbad i Jacob na ágngadanan mga sakup ka banuwa ka
Israel, asal ánnà langun dan tô igtanggap ka Manama na kandin mga sakup.
7 Ánnà su rubbad dan i Abraham tô katanggap ka Manama na mga sakup
din, su tagsábbadé dád tun kandan tô igtanggap ka Manama na bánnal mga
rubbad i Abraham. Tô gó tô igpasóddór áknita ukit katô igkagi ka Manama ki
Abraham, na mà din,
"Ukit katô batà nu na si Isaac bággén ku áknikó tô mga karubbadan na igtandô
ku áknikó."*
8 Ukit katô igkagi ka Manama, isóddóran ta na ánnà langun gabatà i Abraham
tô tanggapán ka Manama na mga gabatà din, asal tô dád ipamasusu ukit katô
tandô din.
9 Isóddóran yu na ni gó tô igtandô ka Manama ki Abraham, na mà din,
"Tô ámmé na dumunggù, lumónódda dini áknіyu, asta duwán batà mama na
pamasusun katô sawa nu na si Sara."†
10 Na, ukit katô duwa gabatà i Rebecca asta katô kamónaan ta na si Isaac,
duwán igpasóddór ka Manama na ánnà langun rubbad i Abraham tô mému
tanggapán din.
11-12 Agad tô ándà pa pamasusuwi si Jacob asta si Esau, agad tô ándà pa
iglumu dan na madigár ó madat, taganà igkagi tô Manama tun ta innà dan
tingód katô dáppi, na mà din, "Tô kaké batà mému na állang katô adi din."‡
Tô igsalin ka Manama tô adi, igpasóddór din na matuman tô kakalyag ka
Manama ánnà ukit katô áglumun ka mga manubù, asal ukit katô Manama na
ágsalin kandan.
13 Bánnal ni su mà katô kagi ka Manama na igsulat katô sábbad propeta, na
mà din,
"Igginawaan ku tô adi na si Jacob. Ándà ku ginawayi tô kaké na si Esau."§
14 Na, atin ka duwán minsà, "Nángngà tô kasalin ka Manama?" tô taba ku
na nángngà gó tô kasalin din!
15 Su igkagi tô Manama ki Moises, na mà din,
"Sakán tô sumalin ka sadan tô nángngà tabangan ku.
Sakán tô sumalin ka sadan tô nángngà kéduwan ku."*
16 Purisu isóddóran ta na ágsalin tô Manama katô mga manubù na tanggapán
din ánnà ukit katô kandan kakalyag ó kandan pagud, asal ukit katô kédu din.
17 Panámdám kó tingód katô igkagi ka Manama tun ta harì ka Ehipto sayyan,
na mà din,
"Ándà ku sikuna matayi ébô kitanán yu tô katulusan ku, asta ébô mabantugga
tun ta kaluwagan ka banuwa."†
18 Purisu isóddóran ta na ágkéduwan tô Manama katô mga manubù ukit katô
kandin kakalyag, asta patággasán din tô ulu katô mga manubù ukit katô
kandin kakalyag.
19 Na, atin ka duwán minsà, "Atin ka Manama tô ágsalin ka ándin tô lumun
ka mga manubù, manan ka supakan ka Manama tô áglumu ka madat? Su
ándà palang manubù na makatu katô kakalyag ka Manama."
20 Tumaba a na dì mému ka muyas ka katô Manama, su manubù ka dád.
Igimu ka katô Manama iring na kudán na gimun ka manubù. Dì mému ka

---

* **9:7** 9:7 Genesis 21:12. † **9:9** 9:9 Genesis 18:10,14. ‡ **9:11-12** 9:11-12 Genesis 25:23. § **9:13** 9:13 Malaquias 1:2-3. * **9:15** 9:15 Exodo 33:19. † **9:17** 9:17 Exodo 9:16.

muyas tô kudán katô taraimu ukit ka insà din ka manan ka igimu din na iring kanan.
21 Tô taraimu ka kudán tô mému sumalin ka ándin klasiyi tô kudán na imun
din. Mému ka tángngaán din tô sábbad dád palad ka libutà ébô imun din tô
sábbad kudán na madigár asta ágdurungán, asta tô sábbad kudán para gamitán
dád ka álló-álló.
22 Iring kani tô Manama, su mému ka tumanán din tô kandin kakalyag.
Agad duwán kakalyag ka Manama na pasóddórán din na supakan din tô
iglumu ka salà, asal igpallayat ka Manama tô kandin ginawa para katô mga
iringasaan din asta kailangan supakan.
23 Igpallayat ka Manama tô kandin ginawa ébô pasóddórán din na tuu
madigár tô lumun din para katô mga igsalin din ébô duwán kédu din kandan.
Tô gó tô taganà mga igsalin din ébô mugtuk dan tun kandin.
24 Sikita gó tô mga igsalin din. Ánnà dád tikud tun ta mga Judio tô igsalin
din, asal tikud pagsik tun ta mga ánnà Judio.
25 Nángngà tô kasalin ka Manama, su tun ta libro na igsulat i Oseas, duwán
gó kagi ka Manama tingód kani, na mà din,
"Pasóddórán ku na sakupán ku tô mga ándà ku pa sakupi.
Pasóddórán ku na ginawaan ku tô mga ándà ku pa pasóddóri na ginawaan
ku."‡
26 Asta,
"Agad tun ta lugar na igkagiyan ka Manama tô mga manubù, 'Ánnà kó mga
sakup ku,' tawarán sikandan na mga gabatà katô manté Manama."§
27 Igkagi gó si Isaias sayyan tingód katô mga rubbad i Israel, na mà din,
"Agad marapung tô mga rubbad i Israel na dì ágkéyap iring na baklayanán
tun ta dagat, asal tagsábbadé dád tô tábbusán ka Manama.
28 Matuman ni, su dì madugé tumanán ka Manama tô igkagi din asta masig
dán supakan tô mga manubù nit banuwa."*
29 Atin ka ándà kédu ka Manama, ándà palang manubù na isamà, su igkagi si
Isaias sayyan, na mà din,
"Sikita na mga sakup ka banuwa ka Israel, atin ka ándà palang mga rubbad
ta na igsamà ka Áglangngagán na ágpangulu katô langun tun ta langit,
makéring ki katô mga taga Sodoma asta taga Gomora na igmatayan ka
Manama sippang ka ándà palang isamà."†

Mga sakup ka banuwa ka Israel asta Madigár Gulitán

30 Purisu ni gó tô isóddóran ta. Agad tô mga ánnà sakup ka banuwa ka Israel
na ándà pamasak katô kapókit ébô tanggapán dan ka Manama na nángngà tun
ta saruwan din, igtanggap dan ikandin na nángngà tun ta saruwan din ukit
katô kapamaké dan ki Cristo.
31 Asal tô mga sakup ka banuwa ka Israel, agad igpamasak dan katô kapókit
ébô tanggapán dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, ándà dan
ikatuman katô mga sugù i Moises.
32 Ándà dan ikatuman su ándà dan pamasaki tô katanggap ka Manama
kandan ukit katô kapamaké dan, asal igpamasak dan baling tô katanggap ka
Manama kandan ukit katô áglumun dan, su si Jesus iring na batu tun ta dalan
na ágkasungkulan dan.‡
33 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,

---

‡ **9:25** 9:25 Oseas 2:23. § **9:26** 9:26 Oseas 1:10. * **9:28** 9:27-28 Isaias 10:22-23. † **9:29** 9:29 Isaias 1:9. ‡ **9:32** 9:32 Tô kamatayan i Jesus iring na batu na ágkasungkulan, su tô mga Judio ándà ikasóddór na kailangan maté tô Mesiyas. Purisu igélléyan dan sikandin.

“Paminág kó kanak. Duwán sánnarán ku tun ta lunsud na ágngadanan Sion.§
Iring sikandin na batu na kasungkulan dan
asta gélléyan dan.
Asta tô mamaké kandin,
dì dan gó kayyaan.”*

10

1 Mga kataladi, tô kakalyag ku asta tô ágdasalán ku gó tun ta Manama na mólà pa ka tábbusán din tô mga kadumaan ku Judio.
2 Bánnal ni kagi ku tingód kandan na gággár-ággár ágpamasak ka Manama, asal ándà dan ikasóddór ka pamánnun tô nángngà kapamasak kandin.
3 Su igélléyan dan tô kapókit na igimu ka Manama ébô tanggapán sikandan na nángngà tun ta saruwan din, asta igsuwé dan baling tun ta kandan kapókit, ándà dan nunug katô kapókit na igimu ka Manama ébô tanggapán sikandan na nángngà tun ta saruwan din,
4 su ukit katô iglumu i Cristo, ándà dán kailangan na tumanán ta tô mga sugù* ébô tanggapán ki katô Manama na nángngà tun ta saruwan din. Purisu mému dán tanggapán ka Manama na nángngà tô langun na mamaké ki Cristo.

Mému tábbusán tô langun

5 Igsulat si Moises tingód katô tanggapán ka Manama na ándà salà tun ta saruwan din ukit ka katuman ka mga sugù, na mà din,
“Kailangan tumanán katô manubù tô langun-langun katô mga sugù ébô
duwán kantayan din.”†
6 Asal tô igtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké ki Cristo, dì mému ka kumagi na, “Kailangan duwán madun tun ta langit ébô papónógán si Cristo.”
7 Dì mému ka kumagi na, “Kailangan duwán madun tun dalám ka tanà ébô antén puman si Cristo,” su ituman dán.
8 Tô igpamaké ki Cristo, mému ka kumagi kani na igkagi i Moises,
“Madani gó tô kagi ka Manama tun áknikó, su tô gó tô mému gulitán nu asta
ágpanámdámmán nu.”‡
Tô gó tô kagi ka Manama na gulit-ulitán dé na kailangan mamaké tô manubù ki Cristo.
9 Ágtinuruán dé na atin ka mulit kó na si Jesus tô Áglangngagán yu, asta igbánnal kó gó na iganté puman sikandin ka Manama, tábbusán kó ka Manama.
10 Su tô manubù na mamaké ki Cristo tikud tun ta pusung din, tanggapán ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din. Asta tô manubù na kumagi tun ta duma mga manubù na bánnal si Jesus tô Áglangngagán din, tábbusán ka Manama sikandin.
11 Mà katô kagi ka Manama na igsulat i Isaias tingód ki Cristo, na mà din,
“Atin ka mamaké tô manubù kandin,
dì gó sikandin kayyaan.”§
12 Tun ta saruwan ka Manama, ándà kassaan katô Judio asta katô ánnà Judio, su sábbad dád tô Áglangngagán katô langun ágpamaké kandin. Ágkéduwan gó sikandin katô langun manubù na tumawar tun kandin,
13 su mà katô kagi ka Manama,

---

§ **9:33** 9:33a Sion tô ássa ngadan ka Jerusalem. * **9:33** 9:33b Isaias 8:14; 28:16. * **10:4** 10:4 Su ukit katô iglumu i Cristo, ándà dán kailangan na tumanán ta tô mga sugù, ó su si Cristo tô kapángngaan katô mga sugù. † **10:5** 10:5 Levitico 18:5. ‡ **10:8** 10:6-8 Deuteronomio 30:12-14. § **10:11** 10:11 Isaias 28:16.

“Tábbusán katô Áglangngagán tô langun manubù na tumawar tun ta ngadan
din.”*
14 Duwán basì manubù na manámdám na dì mému ka tumawar tô mga
manubù ki Cristo ka ándà dan pa pamaké kandin. Dì dan gó mamaké ki Cristo
ka dì dan maminág tingód kandin. Dì dan gó maminág ka ándà manubù na
mulit kandan.
15 Ándà gó mulit-ulit kandan tingód ki Cristo ka ándà manubù na papiddán
ka Manama tun kandan. Mólà pa ka duwán papiddán ka Manama tun
kandan, su duwán igsulat i Isaias sayyan tun ta kagi ka Manama, na mà din,
“Tuu madigár tô kadunggù katô mga manubù na mulit-ulit katô madigár
gulitán!”†
16 Atin ka iring kani tô panámdám ka manubù, ni gó tô taba ku. Duwán dán gó
mga manubù na igpapid ka Manama tun ta mga Judio, asal tagsábbadé dád tô
igbánnal katô Madigár Gulitán. Tô gó é igkagi katô propeta na si Isaias sayyan,
na mà din,
“Áglangngagán ku, tagsábbadé dád tô mga igbánnal katô igulit dé kandan.”‡
17 Purisu isóddóran ta na duwán gó mga igpamaké su igpaminág dan tingód ki
Cristo, asta duwán gó mga igpaminág tingód ki Cristo su duwán gó igulit-ulit
kandan tingód ki Cristo.
18 Atin ka duwán minsà ka igulitan tô mga Judio tingód ki Cristo, tumaba a
na igulitan dan gó, su mà katô kagi ka Manama,
“Madinág tô kagi tingód ka Manama tun ta langun manubù nit banuwa.
Makadunggù tô kagi ka Manama tun ta kaluwagan kani banuwa.”§
19 Atin ka duwán minsà ka ikagpát tô mga rubbad i Israel katô igulit kandan,
tumaba a na igéllé dan maminág kani, asal ikagpát tô mga ánnà Judio. Si
Moises tô una igpasóddór kani, su igsulat din tô igkagi ka Manama tun ta mga
kamónaan ka Judio, na mà din,
“Tanggapán ku tô mga manubù na ágkaringasaan yu ébô kasabuan kó kandan.
Tanggapán ku tô mga manubù na kéman yu ka ágkatuluan dan ébô masókó
kó.”*
20 Tuu matayyó tô kagi ka Manama na igsulat i Isaias sayyan tingód katô mga
manubù na ánnà sakup ka banuwa ka Israel, na mà din,
“Kitanánna katô mga ándà pamasak kanak.
Pakita a tun ta mga ándà insà tingód kanak.”†
21 Asal tingód katô mga sakup ka banuwa ka Israel, igsulat i Isaias tô igkagi
ka Manama sayyan, na mà din,
“Idugéya igangat katô mga manubù ébô lumónód dan dini kanak, asal ándà
dan bánnal, asta igéllé dan kanak.”‡

11

Tô kédu ka Manama katô mga Judio

1 Na, agad tagsábbadé dád tô mga Judio* na igpamaké, atin ka duwán minsà
kanak ka igtayyugan ka Manama tô mga Judio na igsalin din, tumaba a na
ándà gó tayyugi tô langun ta! su sakán tô sábbad rubbad i Israel. Si Abraham
tô kamónaan ku, asta sakuppa katô grupo i Benjamin, asal ándà a tayyugi ka
Manama.
2 Ándà tayyugi ka Manama tô mga Judio na taganà din igsalin sayyan.
Panámdám yu tô igsulat tun ta kagi ka Manama tingód katô propeta sayyan

* **10:13** 10:13 Joel 2:32. † **10:15** 10:15 Isaias 52:7. ‡ **10:16** 10:16 Isaias 53:1. § **10:18** 10:18 Salmo 19:4. * **10:19** 10:19 Deuteronomio 32:21. † **10:20** 10:20 Isaias 65:1. ‡ **10:21** 10:21 Isaias 65:2.
* **11:1** 11:1 Judio tô ássa ngadan katô mga Hebreo ó mga rubbad i Israel.

na si Elias. Tô igdasal sikandin tun ta Manama, igulit sikandin tingód katô
madat na iglumu katô mga Judio, na mà din,
3 “Áglangngagán ku, igmatayan dan tô duma mga propeta nu.
Igdadattan dan tô mga ággóbbówanan katô ágbággén dé áknikó.
Sábbad ku dád man isamà, asta mimmaté dan pád kanak.”†
4 Yakó yu ágkalingawi ni igtaba katô Manama kandin, na mà din,
“Ágtómmóngan ku tô pittu mararan (7,000) mga gamama na ándà pangadap
katô ágmanaman na ágngadanan Baal.”‡
5 Purisu iring kani, duwán pagsik tagsábbadé na mga Judio áknganni na
igpamaké. Igsalin ki ka Manama su tuu dakál tô kédu din.
6 Su ánnà ukit katô madigár iglumu ka mga manubù tô kasalin din kandan,
asal ukit dád katô kédu din. Atin ka salinán ka Manama tô mga manubù ukit
katô madigár iglumu dan, ándà dán ágpulusán katô kédu din.
7 Purisu su tagsábbadé dád tô mga Judio na igsalin ka Manama, ni gó tô
isóddóran ku. Agad igággár-ággár tô mga Judio igpamasak katô kapókit ébô
matanggap dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, asal tô karapun-
gan dan ándà ikakita. Ikakita dád tô mga Judio na igsalin ka Manama, asal tô
duma mga Judio igpatággas tô mga ulu dan.
8 Tô gó tô igpasóddór tun ta kagi ka Manama, na mà din,
“Iring na igpatudug ka Manama sikandan.
Agad duwán mata dan, inéring dan katô dì pakakita.
Agad duwán talinga dan, inéring dan katô dì pakadinág sippang áknganni.”§
9 Iring kani tô igsulat i Harì David sayyan tingód katô mga usig din, na mà
din,
“Mólà pa ka ukit katô mga ágkadigárran dan, tigkô dád mammát asta supakan
dan.
10 Mólà pa ka imun sikandan iring na bólóg ébô dì dan pakakita katô
kabánnalan.
Mólà pa ka inalayun baban dan tô mabággat iring katô ágbaban ka mga
állang.”*
11 Na, atin ka duwán minsà, “Tô ikasalà tô mga Judio ukit katô kéllé dan
ki Cristo, igdiyà dan tikud tun ta Manama ka ándà ágtamanán?” Tumaba a
na ándà! Asal su ikasalà tô mga Judio, marapung dán tô mga ánnà Judio na
ágtábbusán ka Manama ébô kasabuan pád tô mga Judio kandan asta mamaké
dan ki Cristo.
12 Su ikasalà tô mga Judio, igtabangan ka Manama tô duma mga manubù
nit banuwa. Su ikasalà tô mga Judio, igtabangan ka Manama tô mga ánnà
Judio. Purisu atin ka mamaké ki Cristo tô langun Judio na igsalin ka Manama,
tuu pa madigár tô katamanan!

Igpasakup tô mga ánnà Judio

13 Na, sikiyu na ánnà Judio, duwán sulatán ku áknyu. Igimuwa ka Manama
na apostoles ébô tinuruan ku tô mga ánnà Judio. Tuu madigár ni áglumun ku
14 asta kakalyag ku na kasabuan tô mga kadumaan ku Judio áknyu na ánnà
Judio ébô duwán tun kandan na mamaké asta matábbus.
15 Tô igtayyug tô Manama katô karapungan ka mga Judio, igpasábbadé tô
Manama asta tô mga ánnà Judio. Purisu atin ka mamaké tô mga Judio ki
Cristo, tanggapán dan ka Manama, asta méring dan na inaté manubù na
inanté puman.

---

† **11:3** 11:3 1 Mga Harì 19:10,14. ‡ **11:4** 11:4 1 Mga Harì 19:18. § **11:8** 11:8 Isaias 29:10;
Deuteronomio 29:4. * **11:10** 11:10 Salmo 69:22-23.

16 Atin ka bággén tun ta Manama tô sábbad bahin ka pan, kandin pagsik
tô tibuk pan.† Atin ka bággén tun ta Manama tô mga dalid ka kayu, kandin
pagsik tô mga panga ka kayu.
17 Tô karapungan ka mga Judio na ándà tanggapi ka Manama, iring dan
katô mga panga ka kayu olibo na igtampád. Asal sikiyu na mga ánnà Judio
na igtanggap ka Manama, iring kó na mga panga ka kayu olibo na igtubù
tun ta kabánnássan, asal igkangé asta igsugpat duma katô isamà mga panga
tun ta lawa ka kayu na igpamula. Purisu igsakup kód ka Manama tun ta mga
manubù na makatanggap katô igtandô din ki Abraham asta katô mga rubbad
din.
18 Purisu sikiyu na mga ánnà Judio, dì mému ka miringasa kó katô mga
Judio na ándà tanggapi ka Manama, agad inéring dan na mga panga na
igtampád. Yakó ágpadadurung. Yakó yu ágkalingawi na ánnà tikud tun ta panga
tô kalambù ka dalid, asal tikud tun ta dalid tô kalambù ka panga.
19 Duwán basì ánnà Judio na kumagi, “Igtayyugan ka Manama tô mga Judio
iring na mga panga na igtampád ébô sikami na ánnà Judio tô tanggapán din,
iring na mga panga na igsugpat.”
20 Tô taba ku na bánnal gó ni. Tô mga Judio, iring dan na mga panga na
igtampád su ándà dan pamaké ki Cristo. Asal sikiyu na ánnà Judio, iring kó
na mga panga na ándà tampáddi ukit dád katô kapamaké yu. Purisu yakó
ágpadadurung, asal kailangan banté kó.
21 Ándà kédu ka Manama katô mga Judio na iring na bánnal panga ka kayu,
asta igiwà din sikandan. Purisu isóddóran yu na ándà kédu din ákniyu, asal
iwaán kó pagsik ikandin ka dì kó manayun mamaké.
22 Purisu isóddóran tad na duwán kédu ka Manama asta duwán kaganiyan
ka Manama. Igpéwà din tô mga Judio na ándà panayun pamaké. Asal
duwán kédu din katô tagsábbad-sábbad ákniyu na ánnà Judio ka manayun kó
tumanggap katô kédu din. Asal ka dì kó manayun mamaké kandin, imun kó
ikandin iring na panga na tampáddán.
23 Atin ka mamaké tô mga Judio ki Cristo, sakupán dan puman ka Manama
iring na mga panga na sugpatán puman tun ta kayu, su mému din sakupán
puman sikandan.
24 Tô tagsábbad-sábbad ákniyu na ánnà Judio, madiyù kó tun ta Manama
dángngan, asal duwán dán igpulus yu tun ta tabang ka Manama katô mga
Judio, su iring kó na mga panga na igtampád tun ta kayu na igtubù tun
ta kabánnássan, asta igsugpat kó baling tun ta kayu na igpamula. Purisu
malumák tanggapán puman ka Manama tô mga Judio na taganà igsakup din,
su iring dan na mga panga na sugpatán puman tun ta kayu olibo na taganà
igtampáddan.

Tô kédu ka Manama para katô langun manubù

25 Mga kataladi na ánnà Judio, mólà pa ka kagpáttan yu ni kabánnalan‡ na
ándà pasóddóri ka Manama sippang áknganni ébô dì kó ágpadadurung asta dì
kó ágpanámdám na sikiyu dád tô ágginawaan ka Manama. Inalayun matággas
tô ulu ka karapungan ka mga Judio sippang ka masakup tô langun ánnà Judio
na igsalin ka Manama.
26 Ka matuman ni, tábbusán ka Manama tô mga Judio, su mà katô kagi ka
Manama,
“Tô Taratábbus tumikud ka Sion.§

† **11:16** 11:16 Tô kóbadan: Mému pagsik sakupán ka Manama tô mga Judio su sikandan tô mga rubbad katô mga kamónaan dan sayyan na igsakup ka Manama. ‡ **11:25** 11:25 Tingód kani kabánnalan, ahaán tô Roma 16:25. § **11:26** 11:26a Sion tô ássa ngadan ka Jerusalem.

Tábbusán din tô mga rubbad i Jacob."*
27 Mà katô kagi ka Manama,
"Ni gó tô kasabotan ku kandan, pasinsiyaan ku tô salà dan."†
28 Ukit katô kéllé katô mga Judio katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo, inéring
dan na mga usig ka Manama. Purisu duwán gó igpulus yu. Asal ukit katô
kasalin ka Manama kandan, dakál pa tô ginawa ka Manama kandan tingód
katô igtandô din tun ta mga kamónaan dan.
29 Dì ágkapalin tô panámdám ka Manama tingód katô mga manubù na igsalin
din asta igbággayan din ka mga gasa.
30 Sikiyu na ánnà Judio, ándà kó bánnal ka Manama dángngan, asal su ándà
bánnal tô mga Judio ka Manama, inéduwan baling tô Manama ákniyu.
31 Iring kani, agad dì ágbánnal tô karapungan katô mga Judio áknganni, asal
tun ta tapuri álló kéduwan puman tô Manama kandan iring katô kédu din
ákniyu na ánnà Judio.
32 Igpasóddór ka Manama na iglumu ka salà tô langun manubù, agad Judio ó
ánnà Judio, ébô pakitanán din tô kédu din tun ta langun.

Kapasalamat tun ta Manama

33 Ágkasalábbuanna katô tuu madigár kapandayan katô Manama asta tô
isóddóran din! Dì ágkagpáttan tô panámdám din, asta dì ágkasóddóran tô kapókit
ka mga iglumu din áknita!
34 Igpasóddór ni ukit kani kagi ka Manama na igsulat, na mà din,
"Ándà manubù na ikasóddór katô panámdám katô Áglangngagán ta.
Ándà manubù na ikatinurù kandin ka ándin tô nángngà lumun din."‡
35 "Ándà manubù na igbággé ka gasa tun ta Manama ébô sulian sikandin ka
Manama, su tô langun na ágbággén ta tun kandin taganà igtanggap ta
tikud tun kandin."§
36 Isóddóran ta na bánnal ni, su tô langun na duwán áknganni, tô gó tô igimu ka
Manama asta ágpanguluwan din ébô durungán sikandin ukit ka langun. Mólà
pa ka pabantugán sikandin ka ándà ágtamanán! Matuman ni.

12

Bággé yu tô sarili yu tun ta Manama

1 Mga kataladi, su inalayun duwán kédu ka Manama áknita, ni gó tô kagin
ku katô langun yu. Kailangan bággén yu tô sarili yu tun ta Manama, iring na
ugis ágbággén tun kandin. Sikiyu gó tô manté ágbággén na ágkadigárran din.
Tô gó tô nángngà áglumun ka manubù na igpasakup tun kandin.
2 Yakó yu giringi tô áglumun ka mga manubù na dì ágpamaké nit banuwa,
asal pamuyù kó baling na palinán ka Manama tô áglumun yu ukit ka kapa-
mantu din katô panámdám yu ébô makasóddór kó ka ándin tô kakalyag ka
Manama na lumun yu. Purisu makasóddór kó ka ándin tô madigár, tô nángngà
asta tô makabággé ka dayó tun kandin.
3 Su ukit ka tabang ka Manama igimuwa ikandin na apostoles din, ni gó
tô sugù ku tun ta langun yu na ágpamaké. Yakó ágpanámdám na mallayat kó
sobra pa katô kabánnalan. Asal kailangan ándà salà tun ta panámdám yu ukit
katô igbággé ka Manama ákniyu tô igpamaké kó kandin.
4 Agad sábbad dád tô lawa ka manubù, asal marapung tô mga bahin ka lawa,
asta ássa-ássa tô ágkagamitan katô mga bahin ka lawa.

---

* **11:26** 11:26b Isaias 59:20-21. † **11:27** 11:27 Isaias 27:9. ‡ **11:34** 11:34 Isaias 40:13-14. § **11:35** 11:35 Job 35:7; 41:11.

5 Iring kani, agad marapung ki na ágpampamaké, asal igpasábbadé ki su
igpamaké ki ki Cristo, asta mataladi ki langun.
6 Ássa-ássa tô mga klasi ka gasa na igbággé ka Manama tun ta tagsábbad-
sábbad áknita ukit katô kédu din. Purisu kailangan gamitán ta tô gasa na
igbággé ka Manama ébô patabangé ki. Tô mga manubù na igbággayan ka
Manama ka gasa na gulit-ulit ka mga kagi tikud tun ta Manama,* kailangan
mulit-ulit dan ukit katô kapamaké na igbággé ka Manama.
7 Tô mga manubù na igbággayan ka gasa na ágtabang, kailangan tumabang.
Tô mga manubù na igbággayan ka gasa na ágtinurù, kailangan tuminurù.
8 Tô mga manubù na igbággayan ka gasa na ágpabákkár ka duma mga
ágpampamaké, kailangan tumuman. Tô mga manubù na igbággayan ka
gasa na ágbággé tun ta mga ágkahirapan, kailangan dì dan ágduwa-duwa
ágbággé. Tô mga manubù na igbággayan ka gasa na ágpangulu katô mga
ágpampamaké, kailangan dì dan ágbaring-baring na ágpangulu. Tô mga manubù
na igbággayan ka gasa na ágtabang katô mga ágkayù-ayuan, kailangan ka-
dayawan na ágtabang.
9 Kailangan bánnal tô ginawa yu tun ta duma mga manubù. Kailangan
karingasayi yu tô madat. Kailangan mággár-ággár kó lumumu ka madigár
tun ta saruwan ka Manama.
10 Paginawaé kó iring na mga mataladi. Kailangan maggát kó pare-
spetowé.
11 Yakó ágpatukuk-tukuk ágbánnal ka Manama. Pakita kó na duwán Ugis
Espiritu tun ákniyu. Bánnal kó katô kakalyag ka Áglangngagán.
12 Kailangan kadayawan kó su duwán gimanan yu. Atin ka girrayatan kó,
tiis kó. Kailangan inalayun kó dumasal.
13 Tabangi yu tô duma mga sakup ka Manama na ágkahirapan, asta kailan-
gan alit-alit yu tô mga bisita.
14 Pamuyù kó tun ta Manama ébô duwán kédu din para katô mga manubù
na girrayat ákniyu. Yakó ágpamuyù na pasupakan dan, asal dasal kó ébô
duwán kédu din kandan.
15 Atin ka kadayawan tô duma manubù, kailangan pasábbadé kó ka-
dayawan. Atin ka duwán ágranu, kailangan pasábbadé kó ágranu.
16 Kailangan magunawa tô kalit-alit yu katô tagsábbad-sábbad. Yakó
ágpadadurung, asal madigár ka paduma kó katô mga manubù na mabbabà é
kamanubuan. Yakó ágpallayat-layat.
17 Atin ka duwán lumumu ka madat ákniyu, yakó ágsulì ka madat.
Panámdám kó baling ka ándin é kapókit na makému kó ka madigár tun ta
tubang ka mga manubù.
18 Lumu yu tô ágkagaga yu na pakabággé ka kasunayan tun ta langun ka
duma mga manubù.
19 Mga ágginawaan ku, yakó ágsulì katô mga manubù na iglumu ka madat
ákniyu. Asal angati yu tô supak ka Manama kandan, su mà katô kagi ka
Manama na igsulat,
“Igkagi tô Manama, sakán tô sumulì kandan.
Sakán tô sumupak katô mga iglumu ka madat ákniyu.”†
20 Kailangan tumanán yu ni kagi ka Manama na igsulat, na mà din,
“Atin ka ágballusán tô manubù na gusig ákniyu, pakan yu sikandin.
Atin ka ágkatákkangan, pénám yu,

* **12:6** 12:6 Mga kagi tikud tun ta Manama, ó propesiya. † **12:19** 12:19 Deuteronomio 32:35.

su ukit ka tabang yu kandin, tuu kayyaan sikandin."‡
21 Atin ka madat tô lumun yu tun ta manubù na iglumu ka madat ákniyu, talun
kó ka madat ukit ka kasulì yu. Asal ka madigár tô lumun yu tun ta manubù
na iglumu ka madat ákniyu, makapanalu kó tun ta madat.

13

Tô lumun ta tun ta mga opisyales ka gobyerno

1 Kailangan bánnalán katô langun yu tô mga opisyales ka gobyerno, su
Manama tô ágpapangulu katô mga opisyales. Ándà ássa makapangulu. Igsalin
ka Manama tô langun pangulu.
2 Purisu tô gatu katô mga opisyales ka gobyerno gatu katô igsalin ka
Manama, asta tô gatu dungguan gó ka supak.
3 Tô mga manubù na áglumu ka madigár dì nángngà kamáddangan katô mga
pangulu. Asal tô mga áglumu ka madat, tô gó tô nángngà kamáddangan katô
mga pangulu. Purisu ka malyag kó na dì kó kamáddangan ka mga opisyales
ka gobyerno, lumu kó ka madigár. Atin ka madigár tô áglumun yu, durungán
kó ikandan.
4 Mga ágsuguánnán ka Manama tô langun opisyales ébô madigár tô kóddô
yu. Atin ka madat tô áglumun yu, nángngà ka kamáddangan kó, su nángngà tô
supak dan ákniyu. Sikandan tô mga ágsuguánnán ka Manama ébô supakan tô
manubù na áglumu ka madat.
5 Purisu kailangan mánnal kó katô mga opisyales ka gobyerno, ánnà dád ébô
dì kó supakan, asal su isóddóran yu na nángngà tô kabánnal yu kandan.
6 Kailangan mayad kó ka buwis, su ágsuguánnán ka Manama tô mga
opisyales na ágtuman ka mga sugù ka gobyerno.
7 Purisu bayad kó katô bayadanan ka gobyerno. Bayad kó katô langun klasi
ka buwisanan ka gobyerno. Respetowi yu tô kailangan respetowan, asta
pabantug yu tô kailangan pabantugán.

Tô lumun ta tun ta unawa ta

8 Dì mému ka manayun kó na dì mayad katô utang yu, asal kailangan
manayun kó paginawaé. Atin ka dakál tô ginawa ka manubù tun ta unawa
din, igtuman dán sikandin katô langun sugù.
9 Duwán mga sugù na igsulat, "Yakó áglibug. Yakó ágmaté. Yakó ágtakó.
Yakó ágkasabuan." Duwán pagsik duma mga sugù na igsulat, asal igpasábbad
tô langun tun ta sábbad dád sugù na, "Ginawayi yu tô mga unawa yu na iring
katô kaginawa yu katô ákniyu sarili."*
10 Atin ka ginawaan yu tô unawa yu, ándà madat na lumun yu kandan.
Purisu tô manubù na ágginawa katô unawa din, tô gó tô igtuman katô langun
sugù.
11 Tuman yu ni igkagi ku ákniyu, su isóddóran yu ka ándin tô timpo áknganni.
Isóddóran yu na ni gó tô oras na kailangan ngumilam kó iring na manubù na
ikatanud, su madani dán tô álló na paluwaán ki i Cristo ka tandingán katô
mantu ki pa igpamaké kandin.
12 Asal masig dán mapángnga tô kóddô ta nit banuwa, iring na dukilám na
masig dán kumalló, su masig lumónód si Cristo. Purisu kailangan sumugban
ki lumumu ka madat iring katô áglumun tun ta kangittángngan, asta kailangan
lumumu ki katô makatabang áknita ébô makapanalu ki katô pangulu ka

‡ **12:20** 12:20 Panultihon 25:21-22. Tuu kayyaan sikandin, ó limudán yu tô mga baga tun ta bówwó katô ulu din. * **13:9** 13:9 Exodo 20:13-15,17; Deuteronomio 5:17-19,21; Levitico 19:18.

madat. Madigár ka méring ki katô sundalo na gumpak ka salimbutung álló-álló.
13 Kailangan nángngà tô áglumun ta iring na nigó tô álló na lumónód si Cristo.
Kailangan dì ki ágsamuk asta ágkalasing. Kailangan dì ki lumayuk katô ánnà
áknita sawa ó duma. Kailangan dì ki papulé, asta dì ki kasabuan.
14 Asal kailangan pakitanán tô ágkémun katô Áglangngagán ta na si Jesu-
Cristo tun ta ákniyu kantayan. Yakó ágpanámdám tingód katô katuman yu ka
madat mga kakalyag yu.

14

Yakó ágruud katô mga duma manubù

1 Na, tanggap yu tô mga ágpampamaké agad ánnà magunawa tô panámdám
dan tingód katô mému áglumun dan. Atin ka tanggapán yu sikandan, yakó
ágbuyas kandan tingód katô panámdám dan.
2 Duwán mga manubù na ágpanámdám na mému makan tô langun klasi ka
ágkakan. Duwán pagsik ágpanámdám na gulay dád tô mému makan.
3 Tô mga manubù na ágpanámdám na mému makan tô langun klasi ka
ágkakan, kailangan dì dan muyas katô mga manubù na ágpanámdám na dì
mému tun ta Manama ka makan tô langun. Tô mga manubù na ágpanámdám
na dì mému makan tô langun klasi, kailangan dì dan rumuud katô mga
manubù na ágpanámdám na mému makan tô langun, su Manama tô igtanggap
kandan.
4 Manama tô igsakup kandan, ánnà sikiyu. Purisu dì mému ka rumuud kó
katô ánnà sakup yu na ágpanámdám na mému makan tô langun, su Manama
dád tô tumanggap ó rumuud áknita na mga sakup din, iring na amo na
tumanggap ó rumuud katô mga sakup din. Matanggap dan ka Manama
agad kuman dan katô langun ó dì, su Áglangngagán ta tô makapabákkár katô
kapamaké dan.
5 Duwán mga manubù na ágpanámdám na kada linggo, sábbad dád tô álló
na nángngà para mangadap ka Manama. Duwán pagsik mga manubù na
ágpanámdám na nángngà tô langun ka álló para mangadap ka Manama.
Kailangan manámdám tô tagsábbad-sábbad manubù asta sumalin ka ándin tô
madigár para kandin.
6 Tô mga manubù na igsalin ka sábbad álló, igsalin dan ébô pabantugán tô
Manama. Asta tô mga manubù na ágpanámdám na mému ka makan tô langun,
ágkan dan ébô Manama tô pabantugán dan, su Manama tô ágpasalamatan dan
tingód katô ágkakan dan. Asta tô mga manubù na ágkan dád ka gulay, ágkan
dan ébô Manama tô pabantugán dan, asta Manama pagsik tô ágpasalamatan
dan tingód katô ágkakan dan.
7 Dì ki manté asta dì ki maté tingód katô áknita sarili,
8 su róggun ka manté ki pa, Áglangngagán tô igpasakupan ta asta ágpadayón.
Agad maté ki, Áglangngagán tô padayón ta. Purisu agad manté ki ó maté ki,
Áglangngagán tô igpasakupan ta asta ágpadayón,
9 su inaté asta inanté puman si Cristo ébô imun sikandin na Áglangngagán
katô langun manubù, agad tô mga inaté ó tô mga manté pa.
10 Sikiyu na mga ágpampamaké na ágtuman katô mga ágkémun yu, dì mému
ka rumuud kó katô kataladi yu na dì ágtuman kani. Asta sikiyu na mga
ágpampamaké na dì ágtuman katô mga ágkémun na ágtumanán ka kataladi yu, dì
pagsik mému ka muyas kó kandan, su langun ta tô tumubang tun ta Manama
ébô pasóddórán din ka nángngà tô iglumu ta.

11 Bánnal ni, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Igkagi tô Áglangngagán: Matuman gó ni kagin ku áknіyu. Lumingkóód tô
langun manubù kanak, asta kumagi tô langun na Manama a.”*
12 Purisu isóddóran ta na tumubang tô tagsábbad-sábbad áknita tun ta Manama
ébô rumuud sikandin katô langun na iglumu ta.
13 Purisu yakó ágpabuyasé. Asal kailangan ándà lumun yu na makapid ka
kataladi yu ébô makasalà.
14 Ukit katô kapasábbad ku tun ki Jesus, isóddóran ku gó na ándà palang klasi
ka ágkakan na dì mému kannán ta. Asal ka manámdám tô manubù na duwán
dì mému kannán, dì mému ka kuman sikandin.
15 Atin ka kadattan tô panámdám katô kataladi yu ukit katô ágkannán yu,
ándà ginawa yu kandin. Yakó ágdadat katô kapamaké ka kataladi yu ukit katô
ágkannán yu, su inaté si Cristo tun ta krus bullas kandin.
16 Iring pagsik kani, agad isóddóran yu na duwán mému lumun, yakó áglumu
kani ka buyasán kó ka mga duma.
17 Tun áknita na mga sakup ka pagpangulu ka Manama, ándà palang sugù
tingód katô ágkannán ta asta ginámmán ta. Asal kailangan ándà salà ta, asta
masuné tô ginawa ta tun ta kataladi ta, asta kadayawan ki ukit ka tabang
katô Ugis Espiritu.
18 Atin ka bánnalán ta si Cristo ukit ka katuman ta kani, kadayawan tô
Manama asta respetowan ki katô duma mga manubù.
19 Purisu kailangan mággár-ággár ki lumumu ka kasunayan para katô mga
ágpampamaké, asta patabangé ki ébô kumasarig tô kapamaké ta ki Cristo.
20 Yakó ágdadat katô iglumu ka Manama tun ta kataladi yu ukit katô kakan
yu katô dì din makan. Agad mému gó tun ta Manama ka makan tô langun
klasi ka ágkakan, asal dì mému ka mapid tô kataladi yu makasalà ukit katô
ágkakan yu.
21 Madigár pa ka dì ki kuman ka karne, asta dì ki minám ka bino, asta dì ta
lumun tô agad ándin ébô dì mapid makasalà tô kataladi ta ukit katô áglumun
ta.
22 Agad ándin tô panámdám yu tingód katô mému áglumun yu, yakó
ágpasóddór kanan tun ta duma manubù, su nángngà ka Manama dád tô
ikasóddór kanan. Kadayawan tô Manama tingód katô mga manubù na
ikasóddór na nángngà tô áglumun dan asta ándà áglumun dan na makayayyà
kandan.
23 Asal tô mga manubù na ágduwa-duwa su ándà dan ikasóddór ka ka-
dayawan tô Manama tingód katô ágkannán dan, atin ka kuman dan,
makalumu dan ka salà su áglumun dan tô ánnà nángngà para kandan. Atin
ka lumun katô manubù tô ánnà nángngà tun ta panámdám din, makalumu
sikandin ka salà.

15

1 Na, sikita na ikasóddór na igtanggap tô Manama na nángngà ki tun ta
saruwan din, kailangan mallayat tô ginawa ta tingód katô mga ágpampamaké
na ágduwa-duwa, su dì mému ka tumanán ta dád tô áknita kakalyag.
2 Kailangan lumun katô tagsábbad-sábbad áknita tô makapasarig ka kapa-
maké katô duma.
3 Kailangan makéring ki ki Cristo, su ánnà kandin kakalyag tô igtuman din.
Agad igbuyas ka mga manubù sikandin, asal igtuman din tô kakalyag ka
Manama, su duwán igsulat tun ta Salmo,
“Isakitanna katô mga kabuyas ka mga manubù na igbuyas áknikó.”*

* **14:11** 14:11 Isaias 45:23. * **15:3** 15:3 Salmo 69:9.

4 Igsulat tô kagi ka Manama sayyan ébô tinuruan ki, su ukit ka kabasa ta kani,
kumallayat tô ginawa ta, asta kumabákkár tô ginawa ta róggun na giman ki
katô katuman ka Manama katô langun na igtandô din.
5 Manama tô ágtikudan ka mallayat ginawa ta asta ágtikudan katô bákkár
ka ginawa ta. Mólà pa ka tabangan kó ikandin ébô pasábbadé kó tun ta
panámdám asta ágkagin yu, iring katô iglumu i Jesu-Cristo
6 ébô pasábbadé kó dumurung ka Manama na Ámmà katô Áglangngagán ta
na si Jesu-Cristo.

Tanggapán ka Manama tô mga ánnà Judio

7 Purisu patanggapé kó ébô durungán tô Manama ukit katô kéring yu ki
Cristo. Patanggapé kó iring katô katanggap i Cristo ákniyu.
8 Yakó yu ágkalingawi na ukit katô iglumu i Cristo, itabangan ké na mga Judio
ébô pasóddórán din na ágkasarigan tô Manama. Igtuman i Cristo tô igtandô ka
Manama tun ta mga kamónaan dé sayyan.
9 Igpasóddór din tun ta mga ánnà Judio na duwán kédu katô Manama
kandan ébô dumurung dan kandin, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Purisu agad dutun ta mga ánnà Judio, durungán ku sikuna,
asta kumanta a ébô pabantugán ku sikuna."†
10 Duwán pa kagi ka Manama na igsulat,
"Sikiyu na mga ánnà Judio, duwán dán kadayawan yu duma katô mga Judio
na taganà igsalin ka Manama."‡
11 Duwán pa kagi ka Manama na igsulat,
"Tô langun yu na mga ánnà Judio, durung kó katô Áglangngagán.
Mólà pa ka langun manubù tô dumurung kandin."§
12 Duwán pagsik igsulat katô propeta na si Isaias sayyan, na mà din,
"Tikud tun ta mga rubbad i Isai, duwán dumunggù na mangulu katô mga
ánnà Judio.
Sikandin tô gimanan dan ébô tumuman katô igtandô."*
13 Gimanan yu na tumanán ka Manama tô langun katô igtandô din.
Mólà pa ka bággayan kó ikandin ka bánnal kadayawan asta kasunayan ka
ginawa tingód katô kapamaké yu kandin ébô kumabákkár tô pagiman yu katô
igtandô din ukit katô katulusan ka Ugis Espiritu.

Tô gunayan katô sulat i Pablo

14 Mga kataladi, isóddóran ku gó na tuu madigár tô áglumun yu tun ta duma
mga manubù, isóddóran yu tô kabánnalan, asta makému kó patinurué.
15 Asal maganiya ágsulat ákniyu ébô dì yu kalingawan ni igkagi ku. Ukit katô
kédu ka Manama kanak, igsalinna ikandin
16 ébô imunna na ágsuguánnán i Jesu-Cristo tun ta mga ánnà Judio. Igpa-
pidda na mulit kandan katô Madigár Gulitán ka Manama ébô tanggapán ka
Manama tô mga ánnà Judio na mamaké, iring katô ágbággén tun kandin na
iglinisan katô Ugis Espiritu.
17 Purisu su igpasakuppa ki Jesu-Cristo, ándà kayyaan ku tingód katô
áglumun ku para katô Manama.
18 Kumagiya dád ákniyu tingód katô iglumu i Cristo ukit kanak ébô mánnal
tô mga ánnà Judio ukit katô katinurù ku asta kalumu ku,
19 asta tingód katô mga kasalábbuan na iglumu ku. Tô gó tô iglumu ku ukit
katô katulusan ka Ugis Espiritu. Purisu igsadunna tun ta mga lunsud tikud

† **15:9** 15:9 Salmo 18:49; 2 Samuel 22:50. ‡ **15:10** 15:10 Deuteronomio 32:43. § **15:11** 15:11 Salmo 117:1. * **15:12** 15:12 Isaias 11:10.

tun ta Jerusalem sippang tun ta Ilirico ébô tumanán ku tô kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo.
20 Tô igulit-ulitta katô Madigár Gulitán, inalayun duwán kakalyag ku na
mulit-ulitta tun ta mga lugar na duwán mga manubù na ándà pa ikasóddór
tingód ki Cristo, su kakalyag ku na diya mulit-ulit katô mga manubù na
taganà dán igulit-ulitan ka duma.
21 Tô áglumun ku iring katô igsulat tun ta kagi ka Manama tingód katô
Mesiyas,
“Tô mga manubù na ándà pa kóliti tingód kandin, tô gó tô makagpát katô
kabánnalan,
asta tô mga manubù na ándà pa ikadinág tingód kandin, tô gó tô maminág
asta makagpát katô kagi din.”†

Igplano si Pablo na madun tun ta Roma

22 Ándà ku pa tumani tô kakalyag ku na madunna tun ákniyu su ágtinurù a
tun ta ássa-ássa mga lugar.
23 Asal áknganni, ikatinurù a kannun ta langun lugar, asta duwán dán
kakalyag ku na madunna tun ákniyu.
24 Purisu tô plano ku na máddingnga tun ákniyu ka madunna tun ta Espanya.
Tuuwa kadayawan ka makóddô a tun ákniyu agad dì madugé, asta makata-
bang kó kanak ka manayunna tun ta Espanya.
25 Asal madunna pa tun ta Jerusalem ébô piddán ku tô salapì na tabang para
katô mga sakup ka Manama.
26 Kakalyag katô mga manubù nit Macedonia asta Grecia na tumabang dan
katô ágkayù-ayuan mga sakup ka Manama tun ta Jerusalem.
27 Tô gó tô kandan kakalyag ébô katabangan tô mga Judio. Asal tô gó tô
kasulì dan kandan, su ukit katô mga Judio, igulitan dán tô mga ánnà Judio
katô kagi ka Manama. Purisu nángngà ka tabangan katô mga ánnà Judio tô
mga Judio na ágkahirapan.
28 Purisu pángnga piddán ku tô salapì na tabang tun kandan, máddingnga
tun ákniyu ka diya pa madun tun ta Espanya.
29 Isóddóran ku na ka madunna tun ákniyu, marapung tô madigár na
matanggap ta tikud tun ki Cristo.
30 Mga kataladi, igpasábbadé ki tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo, asta
ágpaginawaé ki ukit katô Ugis Espiritu. Purisu kakalyag ku na dumasal kó tun
ta Manama tingód kanak.
31 Dasal kó na dóppónanna ikandin ébô diya dadattan ka mga Judio na ándà
pa pamaké tun ta Judea. Dasal kó na tumanggap tô mga sakup ka Manama
tun ta Jerusalem katô tabang na piddán ku tun kandan.
32 Tô gó tô dasalán yu ébô ka duwán kakalyag ka Manama, kadayawanna
na makasadun tun ákniyu, asta kumabákkár tô ginawa ku ka máddingnga tun
ákniyu.
33 Mólà pa ka dumaan kó katô Manama na ágbággé ka kasunayan. Matu-
man ni.

16

Igpangumusta si Pablo katô mga manubù

1 Na, madigár tô ulitán ku ákniyu tingód ki Febe na sábbad tábbé ta na
opisyales ka simbaan tun ta Cencrea.

† **15:21** 15:21 Isaias 52:15.

2 Atin ka dumunggù sikandin tun ákniyu, tanggap kó kandin tingód katô
kapasakup din tun ta Áglangngagán ta, su kailangan tanggapán ta tô mga
sakup ka Manama. Atin ka duwán ágkailanganán din, tabang kó kandin, su
sikandin tô igtabang katô marapung manubù. Agad sakán, igtabanganna
pagsik ikandin.
3 Ágpangumusta a ki Priscila asta katô duma din na si Aquilas, su sikandan
tô igtabang kanak tô igtinurù a tingód ki Jesu-Cristo.
4 Ikataganà dan na matayan ébô katabanganna ikandan. Purisu
ágpasalamatta kandan, asta ágpasalamat kandan tô langun ágpampamaké kan-
nun na ánnà Judio.
5 Ágpangumusta a pagsik katô langun manubù na ágpangadap tun ta kandan
balé.
Ágpangumusta a ki Epeneto na ágginawaan ku. Sikandin tô una manubù na
igpamaké ki Cristo tun ta probinsya ka Asia.
6 Ágpangumusta a ki Maria, su tuu ipagud sikandin na ágtabang ákniyu.
7 Ágpangumusta a ki Andronico asta ki Junias na kadumaan ku Judio asta
igpriso duma kanak. Sikandan tô ágrespetowan katô mga apostoles,* asta una
dan pa kanak na igpamaké ki Cristo.
8 Ágpangumusta a ki Ampliato na sábbad sakup katô Áglangngagán ta na
ágginawaan ku.
9 Ágpangumusta a ki Urbano na duma dé ágtinurù tingód ki Cristo, asta ki
Estakis na ágginawaan ku.
10 Ágpangumusta a ki Apeles na ikatiis igpamaké ki Cristo agad igkinnaman
sikandin. Ágpangumusta a katô mga ágpampamaké na góddô tun ki Aristobulo.
11 Ágpangumusta a ki Herodion na kadumaan ku Judio. Ágpangumusta a katô
mga ágpampamaké na góddô tun ki Narciso.
12 Ágpangumusta a ki Trifena asta ki Trifosa, su gággár-ággár dan áglumu para
katô Áglangngagán. Ágpangumusta a ki Persida na ágginawaan dé asta gággár-
ággár áglumu para katô Áglangngagán.
13 Ágpangumusta a ki Rufo na ágkabantug ágsarig katô Áglangngagán.
Ágpangumusta a pagsik katô innà din na ágkéduwan kanak iring na bánnal
innà ku.
14 Ágpangumustaan ku si Asincrito, si Flegonte, si Hermes, si Patrobas, si
Hermas, asta tô langun kataladi na ágpangadap tun ta balé dan.
15 Ágpangumustaan ku si Filologo, si Julia, si Nereo asta tô tábbé din, asta
si Olimpas, asta tô langun sakup ka Manama na ágpalimudé asta ágpangadap
duma kandan.
16 Tô langun yu na ágpamaké ki Cristo, atin ka malimud kó mangadap,
kailangan papangumustaé kó, su tô gó tô pató na sikita tô mga sakup ka
Manama. Tô langun ágpampamaké kannun, ágpangumusta dan ákniyu.
17 Na, mga kataladi, banté kó katô mga manubù na ágtikudan ka samuk asta
ágpasuwé ka manubù tikud tun ta Manama, su tô ágtinuruán dan ánnà iring
katô kabánnalan na taganà igtinurù ákniyu. Purisu liliyi yu sikandan.
18 Dì dan áglumu para katô Áglangngagán ta na si Cristo, asal ágtumanán dan
baling tô kandan kakalyag. Su ukit ka madigár ágkagin dan, áglimbung dan
katô mga manubù na ándà ikasóddór na madat tô gugtunán dan.

* **16:7** 16:7 Ágrespetowan katô mga apostoles, ó apostoles na ágrespetowan.

19 Ibantug kód su igbánnal kó gó katô igtinurù ákniyu, asta tuuwa idayawan
ákniyu. Asal kakalyag ku na mapandé kó ébô lumumu kó ka madigár, asta
lumili kó lumumu ka madat.
20 Atin ka liliyan yu tô mga manubù na áglumu ka madat, dì madugé
tabangan kó ka Manama na ágbággé ka kasunayan ébô makapanalu kó ki
Maibuyan.
Mólà pa ka inalayun kó tabangan katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
21 Si Timoteo na duma ku na ágtinurù ágpangumusta ákniyu. Ágpangumusta
pagsik tô mga kadumaan ku Judio na si Lucio, si Jason, asta si Sosipatro.
22 Sakán si Tercio na igpasulat i Pablo kani, ágpangumusta a ákniyu na
igpasakup tun ta Áglangngagán.
23 Ágpangumusta si Gayo ákniyu. Igpóddô a ikandin tun ta balé din na
ágpangadapanan katô langun manubù nit lunsud. Ágpangumusta si Erasto na
tesorero kani lunsud, asta ágpangumusta si Quarto na sábbad kataladi ta.
24 [Mólà pa ka inalayun kó tabangan katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
Matuman ni.]

Durungán tô Manama

25 Na, durungán ta tô Manama na makapabákkár katô kapamaké yu ukit
katô Madigár Gulitán na gulit-ulitán ku tingód ki Jesu-Cristo. Tô gó tô
kabánnalan na ándà pasóddóri ka Manama sayyan,
26 asal igpasóddór din dán. Igulit-ulit dé tô igsulat ka mga propeta sayyan
tingód ki Cristo iring katô igsugù ka Manama na ándà ágtamanán ébô tô langun
manubù mánnal kandin ukit katô kapamaké dan.
27 Mólà pa ka ukit ka tabang i Jesu-Cristo, ándà ágtamanán ka kadurung ta
katô sábbad dád Manama na ikasóddór ka langun! Matuman ni.

Una
Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Corinto

Una Basan

Corinto tô tuu dakál asta tuu ágkabantug lunsud sayyan tun ta banuwa ka Acaya. Ni banuwa ka Acaya ágngadanan Grecia áknganni. Tô lunsud ka Corinto madani tun ta dagat, asta ágsódóan katô marapung mga barko tikud tun ta ássa-ássa mga banuwa. Purisu ágkabantug tô Corinto tingód katô mga ágbarigyaán dan asta tingód katô mga madat áglumun dan. Ágpangadapán dan tô marapung mga ágmanaman.

Marapung tô mga Judio na igóddô tun ta Corinto. Duwán mga simbaan dan asta ágtuman dan katô mga ágkémun dan tingód katô kapangadap dan.

Ni sulat tun ta mga ágpampamaké tun ta Corinto igsulat i Pablo. Sikandin tô taraimu ka tulda ébô duwán magamit din. Kada Sabado ágsadun sikandin tun ta simbaan ka mga Judio ébô mulit-ulit tingód ki Jesu-Cristo. Igulit-ulitan din pagsik tô mga Griego. Tô gó tô iglumu i Pablo tun ta Corinto dalám ka sábbad ámmé ágtángngà. Purisu duwán mga taga Corinto na igpamaké ki Cristo. Mabasa ni tun ta libro na igsulat i Lucas, Lumu 18:1-18.

Pángnga katô kapanó i Pablo tikud tun ta Corinto, idugangan tô mga manubù na igpamaké ki Cristo. Asal igpapulé dan. Purisu duwán mga manubù na igpasadun tun ki Pablo tun ta Efeso ébô piddán tô sulat dan tun kandin. Iginsà dan kandin tingód katô igapulan dan. Tô itanggap i Pablo tô sulat dan, igsulat sikandin kani Una Corinto tun kandan ébô taban din tô langun insà dan.

Tikud tun ta tagnà kapitulo sippang tun ta kapitulo 11, igsulat si Pablo tingód katô mga madat áglumun dan. Tikud tun ta kapitulo 12 sippang tun ta kapitulo 16, igsulat sikandin tingód katô mga gasa na ágbággén katô Ugis Espiritu.

1 Ni gó tô sulat tikud áknami na si Pablo asta si Sostenes na kataladi ta.
Igsalinna katô Manama asta igimuwa na apostoles i Jesu-Cristo.
2 Ni gó tô sulat ku tun ta langun ágpampamaké diyan ta Corinto. Igsalin
kó katô Manama ébô imun kó na mga sakup din. Igtanggap kó ka Manama
na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kasábbad yu tun ki Jesu-Cristo, asta
isakup kó tun ta grupo katô langun ágpangadap katô Áglangngagán ta na si Jesu-
Cristo tun ta duma mga lugar, su sikandin tô Áglangngagán katô langun ta.
3 Mólà pa ka matanggap yu tô kédu asta tô kasunayan tikud tun ta Manama
na Ámmà ta asta ki Jesu-Cristo na Áglangngagán.

Igpasalamat si Pablo

4 Inalayunna ágpasalamat tun ta Manama tingód katô madigár mga gasa na
igbággé din ákniyu ukit katô kasábbad yu tun ki Jesu-Cristo,
5 su tuu kó igtabangan ka Manama ébô makagpát kó asta makólit-ólit kó
katô langun ka kabánnalan.
6 Ituman ni magunawa katô isóddóran yu na bánnal gó tô mga igtinurù dé
tingód ki Cristo.
7 Purisu dì kó gó ágkakulangan katô gasa na tikud tun ta langit na igbággé ka
Manama róggun gangat kó katô kalónód katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

8 Si Cristo tô pasarig katô kapamaké yu sippang tun ta katapuriyan ébô dì
kó mabuyas ka dumunggù tô álló ka rumuud tô Áglangngagán ta na si Jesu-
Cristo.
9 Ágkasarigan tô Manama na igtawar ákniyu ébô pasábbad kó tun ta Batà din
na si Jesu-Cristo na Áglangngagán ta.

Kailangan pasábbadé tô mga ágpamaké ki Cristo

10 Na, mga kataladi, su ágsuguánnánna katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo,
ágpédu-éduwa ákniyu ébô pasábbadé tô langun yu asta liliyan yu tô kapassaé.
Pasábbadé kó tun ta mga panámdám yu asta tun ta gugtunán yu.
11 Mga kataladi ku, igkagi ku ni su duwán tun ta pamilya i Cloe na igulit
kanak na duwán ágpapulé diyan ákniyu.
12 Kakalyag ku na kagin ku ni. Duwán tun ákniyu na ágkagi, “Si Pablo tô
igpasakupan ku,” asta ágkagi tô duma, “Si Apolos tô igpasakupan ku.” Duwán
pô gó mga ágkagi, “Si Pedro tô igpasakupan ku,” asta ágkagi tô duma, “Si Cristo
tô igpasakupan ku.”
13 Ánnà madigár ni! Itángngà-tángngà kannê si Cristo? Ánnà gó sakán tô
igpansalan tun ta krus para ákniyu! Ándà kó gó bunyagi ukit katô kapasakup
yu kanak!
14 Ágpasalamatta tun ta Manama su ándà tun ákniyu na igbunyagan ku, asal
si Crispo asta si Gayo dád tô igbunyagan ku.
15 Purisu ándà makakagi na igbunyagan dan ukit katô kapasakup dan
kanak.
16 (Igbunyagan ku kannê pagsik si Estefanas asta tô pamilya din, asal ándà
dán duma na ipanámdámman ku na igbunyagan ku.)
17 Ándà a papiddi i Cristo ébô munyagga, asal igpapidda ikandin ébô mulit-
ulitta katô Madigár Gulitán. Tô igulit-ulitta, ándà ku gamiti tô mapandé mga
kagi agó ándà ágpulusán katô ágtinuruán ku tingód katô kamatayan i Cristo tun
ta krus.

Si Cristo tô ágpasóddór na matulus asta mapandé tô Manama

18 Para katô mga manubù na ágsadun tun ta ágsupakanan, tô ágtinuruán tingód
katô kamatayan i Cristo tun ta krus kangulággan dád tun kandan. Asal para
áknita na igtábbus, tô ágtinuruán tingód katô kamatayan i Cristo tô ágpasóddór
na makatábbus tô Manama.
19 Su mà katô kagi ka Manama,
“Andaán ku tô kapandayan ka mga mapandé,
asta pasóddórán ku na ándà ágpulusán katô kénagpát ka mga duwán
kakatigan.”*
20 Imánnu tô mga mapandé? Imánnu tô mga taratinurù ka sugù? Imánnu tô
mga katig ginsà-insà áknganni? Igpasóddór dán ka Manama na kangulággan
dád tô kapandayan ka mga manubù nit banuwa.
21 Su tingód katô kapandayan ka Manama, dì makakilala tô mga manubù
kandin ukit dád katô kandan kapandayan. Asal kakalyag ka Manama na
tábbusán din tô langun manubù na mamaké kandin ukit katô kólit-ólit ka
Madigár Gulitán, agad tô mga géllé kandin, kéman dan ka kangulággan dád
ni.
22 Tô mga Judio dì mamaké ka ándà kasalábbuan na kitanán dan, asta tô mga
Griego géllé katô dì nángngà tun ta kandan kapandayan.

---

* **1:19** 1:19 Isaias 29:14.

23 Asal sikami, gulit-ulit ké tingód ki Cristo na igpansalan tun ta krus.
Gélléyan ni katô mga Judio, asta ágkagi tô mga ánnà Judio na kangulággan dád
ni.
24 Asal tô langun katô igtawar ka Manama, agad Judio ó ánnà Judio, gulit-
ulitan ta sikandan tingód ki Cristo na ágpasóddór na matulus asta mapandé
tô Manama.
25 Su tô igimu ka Manama na ágpanámdámmán dan na kangulággan dád, tô
gó tô tuu pa mapandé ka tandingán katô kapandayan ka mga manubù, asta
tô igimu ka Manama na ágpanámdámmán dan na kalómétan dád, tô gó tô tuu
pa mabákkár ka tandingán katô kabákkárran ka mga manubù.
26 Mga kataladi, panámdám yu tô ákniyu kóddô tô ándà kó pa tawari ka
Manama. Tun ta panámdám ka duma mga manubù, tagsábbadé dád gó tun
ákniyu tô mga mapandé, tagsábbadé dád gó tun ákniyu tô mga ágpangulu, asta
tagsábbadé dád gó tun ákniyu tô mga pamilya na ágkangadanan.
27 Asal igsalin gó ka Manama tô mga manubù na igpanámdám katô duma
mga manubù na kangulággan dád nit banuwa ta ébô payayyaán tô mga ma-
pandé, asta igsalin ka Manama tô igpanámdám katô mga duma na malómét
dád ébô payayyaán din tô mga mabákkár.
28 Igsalin ka Manama tô mga ágkayù-ayuan asta tô mga ándà kaduwánnan
na ágpanámdámmán na ándà ágpulusán nit banuwa ta ébô andaán din tô
ágpanámdámmán na duwán ágkailanganán.
29 Tô gó tô igimu ka Manama ébô ándà palang manubù na makapadadu-
rung tun ta saruwan ka Manama.
30 Tikud tun ta kakalyag ka Manama igimu kó na mga sakup i Jesu-Cristo
na igpasóddór áknita katô kapandayan ka Manama. Ukit ki Cristo igtanggap ki
ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. Si Cristo tô igpalinis asta igpógis
áknita, asta sikandin tô igtábbus áknita tikud tun ta salà.
31 Purisu tuman kó kani sugù na igsulat tun ta kagi ka Manama,
“Tô malyag padadurung,
kailangan padadurungán din tô igimu katô Áglangngagán.”†

2

Kamatayan i Cristo tun ta krus

1 Mga kataladi, tô igsadunna diyan ákniyu ébô mulit-ulitta katô kabánnalan
na igpasóddór dán ka Manama, ándà ku gamiti tô mga madalám kagi ó tô
madalám kapandayan.
2 Su igplanowa na ándà dán ássa na ulit-ulitán ku ákniyu asal si Jesu-Cristo
dád asta tô kapansal kandin tun ta krus.
3 Tô diyanna pa duma ákniyu, duwán kalómétan ku, ágpangárkárránna asta
ágkállasánna.
4 Tô igtinurù a ákniyu asta tô igulit-ulitta, ándà ku gamiti tô mapandé mga
kagi ébô mapid kó dád, asal igpasóddór katô Ugis Espiritu na bánnal gó tô
igkagi ku ukit katô katulusan din
5 ébô mamaké kó ánnà ukit ka kapandayan ka manubù, asal ukit katô
katulusan ka Manama.

Kapandayan ka Manama

6 Na, atin ka ágdutunna ta mga manubù na masarig é kapamaké dan ka
Manama, kapandayan tô ágtinuruán ku, asal ni kapandayan ánnà tikud tun ta
mga manubù nit banuwa áknganni ó tikud tun ta mga ágpangulun nit banuwa
áknganni na mandà ka dì madugé.

† **1:31** 1:31 Jeremias 9:24.

7 Asal ni kapandayan ka Manama na ágkagin ku, ni gó tô inallás sayyan asal
igpasóddór din dán, su tô ándà pa imuwi ka Manama ni banuwa, igplano din
na mému ki iring ki Cristo.
8 Tô mga ágpangulun nit banuwa áknganni ándà ikagpát kani plano ka
Manama. Su atin ka inagpáttan dan, ándà dan pád pansali tô ágkabantug
Áglangngagán tun ta krus.
9 Asal mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Ándà gó manubù na ikakita, ikadinág, ó ikapanámdám katô mga igtaganà ka
Manama para katô mga ágginawa kandin."*
10 Ni plano ka Manama igpasóddór dán áknita ukit katô Ugis Espiritu. Su tô
langun-langun isóddóran katô Espiritu, asta igpakita din áknita tô ándà pa
pakitayi katô Manama.
11 Iring áknita na mga manubù, ándà palang pakasóddór katô panámdám
ka duma manubù, su kandin dád sarili tô pakasóddór kanan. Magunawa
tun ta Manama, su ándà palang manubù na pakasóddór katô panámdám ka
Manama, asal tô Ugis Espiritu dád ka Manama tô pakasóddór kanan.
12 Asal inagpáttan ta tô langun gasa na igbággé ka Manama áknita su sikita na
mga ágpampamaké tô igbággayan ka Manama kani Ugis Espiritu. Purisu ánnà
magunawa tô panámdám ta asta tô panámdám katô mga manubù nit banuwa.
13 Purisu tô ágkagin dé tingód kani mga gasa na igbággé ka Manama, tô gó tô
igtinurù áknami ánnà tikud tun ta kapandayan ka manubù, asal igtinurù katô
Ugis Espiritu. Igpénagpát dé tô mga kabánnalan na igtinurù katô Ugis Espiritu
tun ta mga manubù na duwán Ugis Espiritu tun kandan.
14 Asal tô mga manubù na ándà Ugis Espiritu ka Manama tun kandan
dì ágtanggap katô mga gasa na ágbággén katô Ugis Espiritu. Kéman dan ka
kangulággan dád. Dì dan ágpakagpát, su tô mga manubù na duwán Ugis
Espiritu tun kandan, tô dád gó tô ágpakagpát kani.
15 Sikita na duwán Ugis Espiritu tô ágpakagpát kani langun. Asal dì ki
ágkagpáttan katô duma mga manubù.
16 Bánnal ni, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Ándà palang manubù na ikasóddór katô panámdám katô Áglangngagán!
Ándà palang manubù na makatinurù kandin!"†
Asal sikita na ágpampamaké tô ikagpát kani, su dini áknita tô panámdám i
Cristo.

3

Igpassaé tô mga ágpampamaké tun ta Corinto

1 Na, mga kataladi, tô igduma a ákniyu dángngan, ándà a ikatinurù ákniyu
iring na mga manubù na ágtinuruan ku na ágkapánnuan katô Ugis Espiritu.
Asal igtinurù a gó ákniyu iring na mga manubù na ágtuman katô ágkémun kani
banuwa asta iring na mga gabatà pa tun ta kapamaké ki Cristo.
2 Purisu igtinurù ku ákniyu tô mababó dád, iring na gatas na ágpénámmán
ka délák batà. Su iring kó na délák batà na dì pa pakakan, ándà ku tinurui
ákniyu tô madalám su dì yu pa kagpáttan tô madalám mga ágtinuruán. Agad
áknganni dì kó pa gó pakagpát.
3 Su sippang áknganni, ágkapid kó pa katô madat mga kakalyag yu. Ágpéngaé
kó pa asta ágpapulé kó. Ni iglumu yu igpasóddór na ágkapid kó pa katô madat
mga kakalyag yu. Tô áglumun yu iring pô gó katô mga manubù na ándà pa
pamaké katô Áglangngagán ta.

* **2:9** 2:9 Isaias 64:4. † **2:16** 2:16 Isaias 40:13.

4 Tun ákniyu duwán mga ágkagi, “Si Pablo tô igpasakupan ku,” asta duwán
mga duma na ágkagi, “Si Apolos tô igpasakupan ku.” Purisu tô áglumun yu
iring katô mga manubù na ándà pamaké ki Cristo.
5 Manan ka si Apolos asta si Pablo tô igpabantug yu? Mga ágsuguánnán ké
dád ka Manama na iggamit din ébô mamaké kó ki Cristo. Igtuman dé dád tô
igpalumu katô Áglangngagán áknami,
6 su sakán tô igpamula, si Apolos tô igbisbis, asal Manama gó tô igpatubù.
7 Ánnà mabantug tô ágpamula asta tô ágbisbis. Asal Manama gó tô tuu pa
mabantug ka tandingán katô langun, su sikandin tô ágpatubù.
8 Magunawa tô ágdantulán katô ágpamula asta katô ágbisbis. Duwán pu-
lusán na bággén ka Manama tun ta tagsábbad-sábbad kandan tingód katô
linumuwan dan.
9 Sakán asta si Apolos tô ágsuguánnán ka Manama, asta ágpatabangé ké tun
ta lumu dé. Iring kó na kinamát ka Manama.
Iring kó na balé ka Manama.
10 Ukit katô gasa na igbággé ka Manama kanak, igimuwa katô ágpónsadanan
iring na katig taraimu ka balé. Áknganni duwán mga duma na ágpanayun
ágpatindág katô balé tun ta bówwó kani ágpónsadanan. Asal kailangan tuu gó
piyà-piyaan tô lumu katô tagsábbad-sábbad manubù na áglumu.
11 Dì mému ka taguán tô ássa ágpónsadanan, su duwán dán ágpónsadanan na
igtagù na si Jesu-Cristo.
12 Tô mga ággamitán ka mga manubù na ágpatindág katô balé iring na mga
bulawan, mapputì bulawan, asta mga batu na dakál é lagà, ó iring na kayu,
karan asta ragami.
13 Asal ka dumunggù tô tapuri álló ka karuud, kitanán ka ándin é igimu katô
tagsábbad-sábbad manubù. Tô igimu katô langun manubù pókitán tun ta apuy
ébô kitanán ka magóbbó ó dì.
14 Atin ka dì magóbbó tô igimu ka manubù, duwán pulusán na tanggapán
din.
15 Asal ka magóbbó tô igimu ka manubù, ándà pulusán na tanggapán din.
Makaluwà sikandin iring katô manubù na ikaluwà tikud tun ta balé na
magóbbó.
16 Kailangan kasóddóran yu na langun yu na ágpampamaké iring na templo*
katô Manama asta góddóan kó katô Ugis Espiritu ka Manama.
17 Atin ka duwán manubù na dumadat katô templo ka Manama, dadattan
sikandin ka Manama, su ugis tô templo ka Manama, asta sikiyu tô iring na
templo din.
18 Yakó áglimbung katô ákniyu sarili! Atin ka ágpanámdám tô manubù
tun ákniyu na duwán kapandayan din nit banuwa, kailangan iwaán din tô
kapandayan kani banuwa ébô mému sikandin mapandé tun ta saruwan ka
Manama.
19 Su tô ágpanámdámmán ta na kapandayan ka mga manubù nit banuwa,
kangulággan dád tun ta saruwan ka Manama. Su mà katô kagi ka Manama
na igsulat,
“Ággután ka Manama tô mapandé mga manubù ukit katô kandan kalim-
bung.”†
20 Asta mà pagsik katô kagi ka Manama na igsulat,
“Isóddóran katô Áglangngagán na ándà ágpulusán katô ágpanámdámmán ka
mapandé mga manubù.”‡

* **3:16** 3:16 Templo tô ágpangadapanan ka Manama. † **3:19** 3:19 Job 5:13. ‡ **3:20** 3:20 Salmo 94:11.

21 Purisu yakó ágpadadurung tingód katô iglumu ka manubù. Su igbággé ka
Manama tô langun tun ákniyu,
22 agad sakán, si Apolos asta si Pedro, agad ni banuwa ta, agad tô ágkalumu
áknganni asta tô dumunggù, agad tô kantayan yu asta tô kamatayan. Dutun
ákniyu ni langun,
23 asta sikiyu dutun ki Cristo, asta si Cristo dutun ta Manama.

4

Áglumun katô mga apostoles

1 Na, panámdám yu na sikami tô mga ágsuguánnán i Cristo asta ágsarigan ké
ka Manama ébô pasóddórán dé tô kabánnalan din na ándà pasóddóri sayyan.
2 Na, kailangan ágkasarigan gó tô manubù na duwán igsarig tun kandin.
3 Para kanak, agad ándin tô ágpanámdámmán yu ó duma mga manubù tingód
katô áglumun ku, tógón din. Agad sakán, diya ágkagi ka nángngà ó dì nángngà
tô katuman ku katô sugù ka Manama kanak.
4 Agad ándà sóddór ku ka duwán iglumu ku na dì nángngà, asal tógón din,
su tô Áglangngagán dád gó tô makaruud kanak asta kumagi ka nángngà ó dì
nángngà tô áglumun ku.
5 Purisu yakó ágruud ka duma manubù ka ándà pa dunggù tô timpo ka
lumónód tô Áglangngagán. Su sikandin gó tô pakita katô mga gállássán ta asta
mga ágpanámdámmán ta. Durungán ka Manama tô tagsábbad-sábbad manubù
na nángngà gó tô kandin linumuwan.
6 Mga kataladi, iggamit ku ni kanak sarili asta si Apolos iring na panung-
giringan para katô ákniyu kadigárran ébô kagpáttan yu tô kóbadan kani ágkagin,
“Yakó ágsuwé tikud tun ta mga sugù tun ta kagi ka Manama.” Purisu yakó
ágkagi na sábbad áknami tô tuu madigár tun ta duma.
7 Manan ka ágpanámdám kó na tuu kó madigár ka tandingán katô duma?
Ándin tô tun ákniyu na ándà bággéyi katô Manama? Su tikud tun ta Manama
tô langun, manan ka ágpadadurung kó kani iring na ánnà gasa din ákniyu?
8 Kéman yu ka ándà dán kulang katô ágkailanganán yu! Kéman yu ka
ágkaduwánnan kó! Inému kód na mga harì, agad sikami ándà pa! Mólà pa ka
ágpangulu kód ébô makapangulu ké pagsik duma ákniyu!
9 Tô panámdám ku na sikami na mga apostoles tô igimu ka Manama na
tuu mabbabà é kamanubuan. Inéring ké na mga igpriso na igruudan asta
matayan. Inému ké ágngisiyan ka langun nit banuwa, agad langun panaligan
asta langun manubù.
10 Su ágtinurù ké tingód ki Cristo, duwán ágkagi na ágkangulág ké, asal
ágpanámdám kó na mapandé kó su igpasakup kód tun ki Cristo. Malómét
ké kun, asal panámdám yu na masarig kó. Dì ké ágdurungán ka duma mga
manubù, asal ágdurungán kó ikandan.
11 Sippang gó ni álló ni, ágballusán ké asta ágkatákkangan ké, ágkakulangan ké
ka umpak, ágpasakitan ké, asta ágpanó-panó ké na ándà góddóan dé.
12 Áglumu ké ébô duwán magasto dé. Atin ka duwán ágbuyas-buyas áknami,
ágpamuyù ké ka Manama na duwán kédu din kandan. Atin ka girrayatan ké,
ágtiis ké dád.
13 Atin ka ágbuyasán ké, madigár tô ágtaban dé. Agad áknganni inéring ké
dád na ussu su ágpayayyaán ké ka duma mga manubù nit banuwa. Tun ta
panámdám ka mga duma, sikami tô tuu ágkayù-ayuan katô langun.
14 Ándà a sulat kani ákniyu ébô payayyaán kó, asal kakalyag ku na katinu-
ruan kó iring na mga gabatà ku na ágginawaan ku.

15 Su agad marapung tô duma mga taratinurù tun ákniyu tingód ki Cristo,
asal sakán dád gó tô iring na ámmà yu ukit katô kapamaké yu. Su tô igulit-
ulitta katô Madigár Gulitán tun ákniyu dángngan, ikéring kó na mga gabatà ku
ukit katô kapamaké yu ki Jesu-Cristo.
16 Purisu su iringnga na ámmà yu, ágpédu-éduwa ákniyu na miring kó katô
kanak ágkémun.
17 Tô gó tô igpasadun ku si Timoteo diyan ákniyu. Iring na kanak batà
sikandin su ágginawaan ku, asta ágkasarigan sikandin tun ta kapamaké katô
Áglangngagán. Pasampáttán din ákniyu tô mga ágkémun ku tun ta kapamaké ku
ki Cristo, su magunawa tô ágkémun na ágtinuruán ku tun ta langun simbaan
ka mga ágpampamaké.
18 Duwán dán tun ákniyu na ágpallayat-layat, su kéman dan ka diya lumónód
puman tun ákniyu.
19 Asal ka duwán kakalyag katô Áglangngagán, dì dán madugé madunna
diyan ákniyu. Atin ka madunna, ahaán ku ka duwán katulusan ka Manama
tun ta mga manubù na ágpallayat-layat ukit ka kagi.
20 Su dì nángngà ka ágkagi-kagi dád tô mga manubù na igpasakup dan tun
ta pagpangulu ka Manama, asal kailangan pasóddórán dan na bánnal dan na
mga sakup ka Manama ukit katô mga áglumun dan ukit katô katulusan ka
Manama.
21 Ka dumunggù a diyan ákniyu, ándin tô kakalyag yu na lumun ku?
Sumupakka ákniyu, ó pakitanán ku ákniyu tô ginawa ku asta kédu ku?

5

Madat lumu katô sábbad taga Corinto

1 Idinág ku gó na duwán tun ákniyu na áglumu ka madat na dì mému lumun
agad tun ta mga manubù na dì ágpamaké. Idinág ku na duwán mama tun
ákniyu na áglayuk katô sawa katô ámmà din.
2 Agad madat tô áglumun din, asal ágpadadurung kó pô gó! Kailangan maranu
kó gó, asta péwaán yu tikud tun ta grupo yu tô mama na iglumu kani.
3-4 Agad ándà a diyan ákniyu, asal tun ta panámdám ku diyanna ákniyu. Su
ágsuguánnánna katô Áglangngagán na si Jesus, igruudan kud tô iglumu kani
salà. Purisu atin ka palimudé kó, panámdám yu iring na diyanna ákniyu. Asta
tingód katô kapasakup yu tun ta Áglangngagán ta na si Jesus,
5 bággé yu tô manubù tun ki Maibuyan para dadattan tô lawa din ébô
matábbus sikandin tun ta tapuri álló ka rumuud tô Áglangngagán na si Jesus.
6 Dì nángngà tô kapadadurung yu. Iring na ándà kó pa ikasóddór na, "Atin ka
balátán tô pagpatubù ka pan tun ta dakál harina, tumubù tô langun harina
na igmasa."*
7 Purisu péwà yu gó ni iglumu ka salà tikud tun ta grupo yu ébô mému
kó gó puman na malinis tun ta saruwan ka Manama.† Tô kabánnalan,
igpasinsiyaan tô salà yu asta ikéring kó katô pan na ándà patubù, su si Cristo
tô igmatayan ébô mullas áknita. Sikandin tô iring na karnero na giyón ka mga
Judio dalám katô Pista ka Kalabé.

---

* **5:6** 5:6 Tingód katô pagpatubù ka pan, ahaán tô Mateo 13:33 asta Lucas 13:20-21. Ágkáttin tô salà tun ta duma mga manubù, iring na pagpatubù ka pan na ágpatubù katô harina na igmasa. † **5:7** 5:7 Kada ámmé tô ándà pa tigkané tô Pista Ka Kalabé, áglinis tô mga Judio katô balé dan ébô iwaán dan tô pagpatubù ka pan. Tô iglumu ka salà igpéring i Pablo katô pagpatubù ka pan na iwaán tikud tun ta balé.

8 Purisu atin ka ágpalimudé ki, kailangan kadayawan ki ánnà ukit ka kalumu
ta ka salà, iring na pan na duwán pagpatubù, asal ukit ka kalumu ta ka
malinis asta bánnal, iring na pan na ándà pagpatubù.
9 Tun ta una sulat ku ákniyu, igkagiya na dì mému ka dumuma kó katô mga
manubù na áglumu ka madat.
10 Asal tô kóbadan katô kagi ku na ánnà ébô liliyan yu tô mga manubù na dì
ágpamaké na áglumu ka madat, asta tô mga ágkasabuan, tô mga tulisan, ó tô mga
ágpangadap katô ágmanaman. Atin ka sikandan tô liliyan yu, kailangan miwà
kó gó tikud kani banuwa.
11 Asal kakalyag ku na tô mga ágpampamaké gó tô liliyan yu ka áglayuk
dan katô ánnà kandan sawa ó duma, ágkasabuan dan, ágpangadap dan katô
ágmanaman, ágbuyas-buyas dan, marag dan ágkalasing, asta áglapas dan katô
mga sugù. Dì mému agad kuman kó dád duma kandan.
12-13 Dì mému ka sakán tô rumuud katô mga dì ágpamaké, su Manama gó tô
rumuud kandan. Asal kailangan ruudan yu tô mga ágpampamaké na áglumu
ka madat, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Péwà yu tô madat manubù tikud tun ta grupo yu.”‡

6

Kósay katô mga ágpampamaké

1 Atin ka dimandan yu tô kataladi, dì mému ka pósayán yu katô huwes na
dì ágpamaké ka Manama. Kailangan pósayán yu katô mga ágpampamaké.
2 Iring na ándà sóddór yu na tun ta katapuriyan mga álló, sikita na
ágpampamaké tô musay katô langun manubù nit banuwa. Purisu atin ka
sikiyu tô musay katô langun-langun, manan ka dì kó pakósay katô mga délák
dád samuk áknganni?
3 Iring na ilingawan yu na sikita tô rumuud katô mga panaligan. Purisu
mému gó ka sikiyu tô musay katô mga manubù nit banuwa!
4 Purisu atin ka dumimanda kó, dì mému ka pósayán yu katô masalà-salà
manubù na dì ágrespetowan ka mga ágpampamaké.
5 Nángngà ka kayyaan kó! Manan ka ándà palang manubù diyan ákniyu na
nángngà tô kapandayan din ébô musay?
6 Agad mataladi kó tun ta kapamaké, asal madat tô áglumun yu su
ágpadimandaé kó, asta tô gó tô áglumun yu tun ta tubang katô mga dì ágpamaké.
7 Ukit ka kapadimandaé yu, igpasóddór yu na tô langun yu italu. Madigár
pa ka pabayaán yu dád tô áglumu ka madat asta tô áglimbung ákniyu.
8 Asal tô áglumun yu, sikiyu gó baling tô áglumu ka madat asta tô áglimbung
agad tun ta mga kataladi yu.
9 Iring na ándà yu kasóddóri na tô mga áglumu ka madat dì masakup tun ta
pagpangulu ka Manama. Yakó áglimbung katô ákniyu sarili! Tô mga áglayuk
katô ánnà kandan sawa ó duma, tô mga ágpangadap katô ágmanaman, tô mga
áglibug, asta tô mga áglayuk katô unawa din gamama ó gabayi, dì dan gó
masakup tun ta pagpangulu ka Manama.
10 Tô mga takón, tô mga ágkasabuan, tô mga ágpangkalasing, tô mga ágbuyas-
buyas, asta tô mga áglimbung, dì dan gó masakup tun ta pagpangulu ka
Manama.
11 Duwán gó tun ákniyu na iglumu iring kani dángngan. Asal áknganni
igurasan dán tô mga salà yu, inému kód na mga gabatà ka Manama, asta
igtanggap ka Manama na nángngà kód tun ta saruwan din ukit ka iglumu katô
Áglangngagán na si Jesu-Cristo asta katô Ugis Espiritu ka Manama ta.

‡ **5:12-13** 5:12-13 Deuteronomio 17:7.

Góddóan tô lawa ta katô Ugis Espiritu

12 Idinág yu basì ni ágkagin, “Agad ándin tô kakalyag ku, mému ka lumun ku
tô langun.” Bánnal ni, asal ánnà langun kani tô duwán ágpulusán. Agad mému
ka lumun ku tô langun, diya gó malyag ka állangánna katô áglumun ku.
13 Atin ka duwán kumagi, “Tô ágkakan para katô gátták, asta tô gátták para
katô ágkakan.” Bánnal ni, asal tun ta tapuri álló, andaán gó ka Manama tô
gátták asta tô ágkakan. Ni lawa ta ánnà gó igimu ébô lumayuk ki katô ánnà
áknita sawa ó duma. Asal igimu ni lawa ta ébô makatuman ki katô kakalyag
ka Áglangngagán, asta sikandin gó tô ágpangulu kani lawa ta.
14 Ukit katô katulusan ka Manama, iganté din puman tô Áglangngagán, asta
tô áknita lawa pagsik tô antén puman ka Manama tun ta tapuri álló ukit katô
katulusan din.
15 Iring na ilingawan yu na tô lawa yu iring na bahin tun ta lawa i Cristo.
Su si Cristo tô tigatun kani lawa yu, dì gó mému ka pasábbadán yu tô lawa yu
tun ta madat bayi!* Dì gó mému ni!
16 Iring na ándà sóddór yu kani. Atin ka lumayuk tô mama tun ta madat
bayi, tô lawa dan mému gó iring na sábbad dád lawa. Su mà katô kagi ka
Manama na igsulat,
“Tô duwa dan mému dán sábbad.”†
17 Asal tô igpasakup tun ta Áglangngagán, sikandin asta tô Áglangngagán mému
sábbad.
18 Purisu yakó áglayuk katô ánnà ákniyu sawa ó duma. Liliyi yu tô mga salà
iring kani. Tuu gó madat, su tô duma mga salà ándà labut katô lawa, asal ka
palayuké tô ánnà taladuma, tô gó tô salà na pakadadat katô sarili lawa.
19 Iring na ándà sóddór yu na tô lawa yu iring na templo na góddóan katô
Ugis Espiritu na igbággé ka Manama ákniyu. Purisu ánnà dán gó ákniyu tô lawa
yu.
20 Igtigatun kód ka Manama su igbayadan kó ikandin asta igtábbus kó gó
ukit katô iglumu i Cristo. Purisu kailangan durungán yu tô Manama ukit katô
lawa yu.

7

Tô kapakalyagé

1 Na, ni gó tô taba ku tingód katô mga insà na igsulat yu kanak. Óó, madigár
pád ka dì kumalyag tô manubù.
2 Asal su marapung tô mga áglayuk katô ánnà kandan sawa ó duma, madigár
gó ka duwán sawa katô tagsábbad-sábbad gamama, asta duwán duma katô
tagsábbad-sábbad gabayi.
3 Tô mama kailangan tumuman katô kakalyag ka sawa din tingód katô
áglumun ka taladuma, asta tô bayi pagsik kailangan tumuman katô kakalyag
ka duma din tingód katô áglumun ka taladuma.
4 Su tô lawa ka sawa tingód dán katô kakalyag ka duma din, asta tô lawa ka
mama tingód dán pagsik katô kakalyag ka sawa din.
5 Purisu yakó géllé na lumayuk katô ákniyu sawa ó duma. Asal mému
ka pasábbadé kó na duwán timpo na dì kó pa palayuké ébô makatuganul
kó dumasal.* Asal pángnga katô timpo ka kadasal yu, palayuké kó puman.
Purisu dì kó matintal i Maibuyan ka dì kó makapáttud.
6 Ni igkagi ku ánnà sugù ku ákniyu, asal ka duwán kakalyag yu na tumanán,
mému ni kanak.

---

* **6:15** 6:15 Tô madat bayi ágbarigyà katô kandin lawa. † **6:16** 6:16 Genesis 2:24. * **7:5** 7:5 Makatuganul kó dumasal, ó makabággé kó ka timpo tun ta kadasal.

7 Kakalyag ku pád na mólà pa ka tô langun makéring kanak na ándà sawa.
Asal ánnà magunawa tô langun ta na ágpampamaké su ássa-ássa tô gasa na
igbággé ka Manama tun ta tagsábbad-sábbad áknita.
8 Na, ni gó tô kagin ku tun ta mga ándà pa sawa ó duma, asta tun ta mga
balu. Tuu pa madigár ka manayun kó na ándà sawa ó duma yu iring kanak.
9 Asal ka dì kó makatiis, kailangan kumalyag kó baling ébô dì kó ágkapid
katô kénit katô kébág ka lawa yu.
10-11 Na, sikiyu na mga taladuma, duwán gó sugù ku ákniyu. Ni sugù ánnà
tikud kanak, asal tikud tun ta Áglangngagán. Kailangan dì dumiyà tô sawa
katô kandin duma, asta kailangan dì sumugban tô mama katô kandin sawa.
Asal ka duwán sawa na dumiyà katô kandin duma, kailangan inalayun
sikandin móddô na ándà duma din. Mému ka lumónód sikandin tun ta kandin
duma.
12 Duwán sugù ku tun ta mga duma manubù. Kanak dád ni sugù ni, su ánnà
tikud tun ta Áglangngagán. Tô mama na ágpamaké na duwán kandin sawa na
dì ágpamaké, atin ka kadayawan tô sawa din na dumuma pa kandin, dì mému
ka sumugban katô kandin sawa.
13 Asta tô bayi na ágpamaké na duwán kandin duma na dì ágpamaké, atin ka
kadayawan tô duma din na dumuma pa kandin, dì mému ka sumugban katô
kandin duma.
14 Su tô mama na dì ágpamaké igbággayan dán katô Manama ka madigár ukit
katô kandin sawa na ágpamaké. Asta tô bayi na dì ágpamaké igbággayan dán
katô Manama ka madigár ukit katô kandin duma na ágpamaké. Su atin ka
ánnà bánnal ni, tô kandan mga gabatà dì bággayan ka Manama ka madigár.
Asal tô kabánnalan, igbággayan dan dán katô Manama ka madigár.
15 Asal ka dumiyà tô ákniyu sawa ó duma na dì ágpamaké, mému ka nunugan
yu sikandin. Yakó yu gawidi. Asal madigár ka pasábbadé tô mga taladuma, su
igtawar kó katô Manama ébô duwán kasunayan.
16 Su sikiyu na ágpamaké, atin ka dì kó sumuwé, makému kó makapid katô
ákniyu sawa ó duma na dì ágpamaké ébô matábbus dan.

Kailangan panayunán tô madigár kóddô yu

17 Agad sumugban tô mga dì ágpamaké, tô tagsábbad-sábbad na ágpamaké,
kailangan panayunán yu tô madigár kóddô iring na igbággé katô Áglangngagán
tô timpo na igtawar tô Manama ákniyu. Ni gó tô ágtinuruán ku tun ta mga
ágpampamaké tun ta langun banuwa.
18 Na, sikiyu na mga Judio gamama, atin ka igtupuwan kó asta isakup kó
tun ta mga Judio tô igtawar tô Manama ákniyu, yakó giring katô mga ánnà
Judio na ándà pa katupuwi. Asta sikiyu na mga ánnà Judio gamama, atin ka
ándà kó pa katupuwi tô igtawar tô Manama ákniyu, yakó giring katô Judio ukit
ka kapatupu yu,
19 su agad igtupuwan kó ó ándà kó katupuwi, tógón din su dì dán
ágkailanganán tun ta saruwan ka Manama. Asal tô ágkailanganán ta, tô dád gó
tô katuman ta katô mga sugù ka Manama áknita.
20 Purisu manayun gó tô tagsábbad-sábbad tun ta áknita kóddô tô timpo na
igtawar tô Manama áknita.
21 Atin ka állang ka tô igtawar tô Manama áknikó, tógón din. Yaka ágkatanaan
tingód kani. Asal ka mému ka makaluwà tikud tun ta kallang áknikó, luwà ka
gó.

22 Tô állang na igtawar ka Manama ébô pasábbad tun ta Áglangngagán, tô gó
tô igpaluwà dán katô Áglangngagán tikud tun ta salà. Asta tô ánnà állang na
igtawar ka Manama, tô gó tô inému dán na állang i Cristo.
23 Igtigatun kód ka Manama su itábbus kó gó ukit katô iglumu i Cristo.
Purisu yakó ágpallang tun ta duma manubù.
24 Mga kataladi, tô tagsábbad-sábbad manubù na igpasábbad tun ta Manama
kailangan manayun katô madigár kóddô iring katô igbággé katô Manama
ákniyu tô timpo ka katawar din ákniyu.

Tô mga ándà pa sawa ó duma, asta mga balu

25 Na, ni gó tô taba ku katô insà na igsulat yu kanak tingód katô mga ándà
pa sawa ó duma. Ándà sugù na ulitán ku kandan tikud tun ta Áglangngagán.
Asal ukit ka kédu din kanak, ágkasariganna asta ni gó tô tinurù ku.
26 Tingód katô mga kahirapan áknganni, tuu pa madigár ka manayun ki dád
katô áknita kóddô.
27 Purisu atin ka duwán dán sawa nu, yaka nu sikandin ágdiyai. Atin ka ándà
pa sawa nu, yakad ágkalyag.
28 Asal ka kumalyag ka, ánnà salà ni. Atin ka kumalyag tô daraga, ánnà
salà ni. Igkagiya na mému ka dì kó pád kumalyag su kakalyag ku na dì kó
kadungguan katô mga kahirapan na dumunggù tun ta mga taladuma.
29 Na, mga kataladi, kakalyag ku na kasóddóran yu ni. Masig dán dumunggù
tô tapuri álló. Purisu tikud áknganni, tô tuu ágkailanganán katô mga gamama
na duwán sawa, ánnà tingód katô kapataladumaé yu.
30 Dì dán ágkailanganán ka maranu kó asta kadayawan kó. Dì dán
ágkailanganán ka duwán bállin yu asta ándà inatunán yu.
31 Tô mga manubù na ággamit katô mga impán nit banuwa, dì mému ka
mawiid dan kani, su dì madugé mandà ni banuwa asta tô langun kani.
32 Kakalyag ku na makalili kó pád katô mga makatana ákniyu nit banuwa.
Tun ta mga ágpampamaké, tô mama na ándà sawa ágkasasó dád tingód katô mga
ágpalumun katô Áglangngagán ébô kadayawan sikandin.
33 Asal tô mama na duwán sawa ágkasasó tingód katô mga ágkémun kani
banuwa ébô kadayawan tô kandin sawa.
34 Purisu ágduwa-duwa tô kandin panámdám. Iring gó kanan tô mga gabayi
na ágpamaké. Tô bayi na ándà duma mému bággén din tô tibuk kantayan din
tun ta Áglangngagán. Asal tô bayi na duwán duma ágkasasó tingód katô mga
ágkémun kani banuwa ébô kadayawan tô kandin duma.
35 Igkagi ku ni ébô katabangan kó, ánnà ébô kadalangan kó. Kakalyag ku na
nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama, asta makatuman kó katô
kakalyag katô Áglangngagán tikud tun ta tibuk pusung yu.
36 Na, tingód katô mga talabanà, atin ka manámdám tô mama na duwán basì
malumu din tun ta kandin banà na dì nángngà su dì pa sikandin makapáttud
katô kandin ágriyun, ka manámdám sikandin na madigár pa ka kumalyag dan
dán, mému ka tumanán din tô kakalyag din. Madigár ka kumalyag dan. Ánnà
salà ni.
37 Asal ka manámdám tô sábbad mama na dì pa kumalyag katô banà din
su makapáttud pa sikandin katô ágriyun din asta dì pa ágkailanganán na
kumalyag dan, nángngà tô kandin kapókit.
38 Purisu madigár tô lumun ka mama na kumalyag katô kandin banà. Asal
madigár pa tô kapókit ka mama na dì pa kumalyag.

39 Kailangan pasábbadé tô taladuma róggun manté pa tô duwa dan. Asal ka
maté tô mama, mému dán kumalyag puman tô bayi balu. Asal tô kalyagan
din kailangan ágpamaké katô Áglangngagán.
40 Asal tun ta panámdám ku, tuu pa kadayawan tô bayi balu ka dì puman
sikandin kumalyag. Tô gó tô ágkagin ku, asta ágpanámdámma na igtádduanna
gó katô Ugis Espiritu ka Manama.

8

Ágkakan na ágbággén tun ta mga ágmanaman

1 Na, tingód katô ágkakan na ágbággén tun ta mga ágmanaman, ka mému
kannán ta ó dì mému. Isóddóran ta na duwán kapandayan katô langun ta
tingód kani. Asal ágpadadurung dád gó tô mga manubù na kéman dan ka
sikandan dád gó tô duwán kapandayan. Tuu pa madigár ka ágpaginawaé ki,
su ni gó ni makatabang áknita.
2 Atin ka ágpanámdám tô manubù na isóddóran din gó tô langun, kulang pô
gó tô kapandayan din.
3 Asal tô manubù na ágginawa katô Manama, tô gó tô isakup ka Manama.
4 Na, tingód katô kakan ta katô ágkakan na igbággé tun ta mga ágmanaman,
isóddóran ta na ánnà bánnal manama tô ágbággayan dan, su sábbad dád gó tô
Manama.
5 Ágkagi gó tô duma mga manubù na duwán mga manama tun ta langit
asta nit banuwa. Agad marapung tô ágtawarán ka mga duma manubù na
“manama” asta “áglangngagán,”
6 asal para áknita na ágpampamaké, isóddóran ta na sábbad dád gó tô Manama,
asta sikandin tô Ámmà ta. Sikandin tô igimu katô langun, asta igimu
ki ikandin ébô dumurung ki kandin. Isóddóran ta na sábbad dád gó tô
Áglangngagán na si Jesu-Cristo. Ukit kandin igimu ka Manama tô langun, asta
ukit kandin igbággayan ki katô kantayan.
7 Agad sábbad dád tô Manama, asal duwán mga ágpampamaké na ándà
ikasóddór kani kabánnalan. Su dángngan tô ándà dan pa pamaké, inayadan
dan gó tô mga ágmanaman, asta sippang áknganni, atin ka ágkan dan katô
ágkakan na igbággé tun ta mga ágmanaman, tô panámdám dan iring na
ágpangadapán dan gó tô mga ágmanaman. Purisu ágpanámdám dan na makasalà
dan ukit katô kakan dan kani.
8 Asal dì ki gó makapadani tun ta Manama ukit katô ágkakan ta. Agad
kuman ki ó dì ki kuman, ándà gó palang ágpulusán ta tun ta saruwan ka
Manama tingód kani.
9 Asal agad mému kó kuman katô ágkakan na igbággé tun ta mga ágmanaman,
banté kó agó tô lumun yu mému gunayan na makasalà tô mga malómét é
kapamaké.
10 Agad isóddóran yu ni kabánnalan, atin ka kuman kó tun ta templo ka mga
ágmanaman asta kitanán kó katô kadumaan yu na ágpamaké na ándà pa sóddór
din kani kabánnalan, mapid basì sikandin kuman katô ágkakan na igbággé tun
ta mga ágmanaman, agad tun ta panámdám din na salà ni.
11 Purisu ukit katô kabánnalan na isóddóran yu, kadattan tô malómét é
kapamaké din agad sikandin tô kataladi yu asta inaté si Cristo para kandin.
12 Atin ka ukit katô áglumun yu, mapid na makasalà tô mga kataladi yu asta
kadattan tô panámdám dan na ándà sóddór ka kabánnalan, makasalà kó gó ki
Cristo.
13 Purisu atin ka makasalà tô kataladi ku ukit katô kakan ku ka ágkakan,
diya gó kuman kanan ébô dì sikandin makasalà ukit kanak.

9

Ágkémun katô mga apostoles

1 Agad sakán, mému ka tumanán ku tô agad ándin é kakalyag ku, su
apostolessa na igkita gó ki Jesus na Áglangngagán ta, asta sikiyu tô igpamaké
kandin ukit katô iglumu ku. Purisu mému ka sumulatta kani ákniyu.
2 Agad duwán mga duma manubù na kéman dan ka ánnà a apostoles, asal
sikiyu tô ágpakita na bánnalla apostoles katô Áglangngagán.
3 Atin ka duwán mga manubù na dì ágbánnal na apostolessa, ni gó tô taban
ku kandan.
4 Su apostoles ké, mému ké gó pakannán katô mga manubù na ágtinuruan
dé.
5 Mému ka patákkássán dé tô sawa na ágpamaké, su tô gó tô áglumun katô
duma mga apostoles, mga kataladi katô Áglangngagán, asta ki Pedro.
6 Yakó ágpanámdám na sikami dád si Bernabe tô kailangan lumumu ébô
duwán magamit dé.
7 Ándà palang sundalo na ágtandan gó katô kandin sarili. Ándà palang
taralumu na dì gó kuman ka buuy katô igpamula din. Ándà gó palang
taradóppón ka mga kambing na dì gó minám ka gatas katô ágtómmóngan din.
8 Ni mga panunggiringan ku tikud tun ta kóddô ta, asal magunawa pagsik
tô igsulat tun ta kagi ka Manama,
9 su duwán sugù ka Manama na igsulat i Moises sayyan, na mà din,
“Yakó ágpungus katô babbà ka baka na marik ka trigo ébô makakan.”*
Na, ánnà dád kadigárran ka mga baka tô ágpanámdámmán ka Manama,
10 su kakalyag ka Manama na sikami gó na mga taratinurù tô duwán
ágpulusán.
Agad tô manubù na dumaro asta tô manubù na kumáttu, duwán ágpulusán
na gimanan dan tun ta ágkáttuwan.
11 Sikami na mga taratinurù, iring ké katô manubù na ágparámmas, su tô
kabánnalan tingód katô Manama iring na igpamula dé diyan ákniyu. Purisu
nángngà gó ka bággayan ké ikiyu katô mga ágkailanganán dé álló-álló.
12 Atin ka tô duma mga taratinurù mému tumanggap katô tabang yu
kandan, sikami gó tô tuu pa makatanggap.
Agad mému ké pád tumanggap katô tabang tikud tun ákniyu, asal ándà
palang igpamuyù dé. Agad ihirapan ké, asal ikatiis ké katô langun ébô dì
ágkadalangan tô kólit-ólit katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo.
13 Isóddóran yu na tô mga manubù na áglumu tun ta templo ka Judio, tikud
tun ta templo tô ágkangayan dan ka ágkakan. Tô mga manubù na ággóbbó katô
mga mannanap tun ta templo, duwán bahin dan katô mga mannanap na
ágbággén tun ta Manama.
14 Iring kanan, igkagi tô Áglangngagán na tô mga gulit-ulit ka Madigár
Gulitán, kailangan tanggapán dan tô kailanganán dan tikud tun ta mga
manubù na gulitan dan.
15 Asal ándà palang igpamuyù ku tikud tun ákniyu, asta ándà a gó sulat kani
ébô bággayanna ikiyu. Bánnal ni kagin ku ákniyu. Tuu pa madigár ka matéya ka
tandingán katô katanggap ku ka tandan tingód katô kólit-ólit ku ka Madigár
Gulitán.
16 Diya padadurung tingód katô kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán, su igsugù
a katô Manama. Dì mému ka dì ku tumanán, su ándà ágpulusán ku ka diya
mulit-ulit katô Madigár Gulitán!

---

* **9:9** 9:9 Deuteronomio 25:4.

17 Atin ka gulit-ulitta su sakán tô igsalin katô áglumun ku, mému ka gangatan
ku pád tô tandan. Asal ánnà sakán tô igsalin kani áglumun ku, su igsariganna
ka Manama kani kólit-ólit ku. Purisu atin ka ágtumanán ku dád tô kanak lumu,
18 ándin tô gangatan ku? Tô ágpulusán ku tô kadayawan ku ukit ka kólit-ólit
ku katô Madigár Gulitán na ándà a patandan. Agad mému ka pamuyuán ku tô
tandan tun ta mga ágtinuruan ku, asal diya gó mamuyù.
19 Agad ánnà a állang ka manubù, inémuwa iring na állang katô langun ka
manubù ébô tuu pa marapung tô mapid ku tun ki Cristo.
20 Purisu atin ka ágdumaan ku tô mga Judio, ágtumanán ku tô mga ágkémun
dan ébô mapid ku sikandan tun ki Cristo. Agad mému ka dì ku ágtumanán tô
mga sugù i Moises† na ágtumanán katô mga Judio, ágtumanán ku gó ébô mapid
ku tô mga Judio tun ki Cristo.
21 Atin ka ágdumaan ku tô mga ánnà Judio na dì ágtuman katô mga sugù na
ágtumanán katô mga Judio, ágtumanán ku tô mga ágkémun katô mga ánnà Judio
na dì ágtuman katô mga sugù na ágtumanán katô mga Judio ébô mapid ku
sikandan tun ki Cristo. Ándà ku kagiyi na dì ku ágtumanán tô mga sugù ka
Manama, su tô kabánnalan ágtumanna gó katô mga sugù i Cristo.
22 Ágpagunawan ku tô kanak sarili katô mga manubù na malómét pa tô
kapamaké ébô mapid ku sikandan tun ki Cristo. Ágpagunawan ku tô kanak
sarili katô langun manubù agad ándin tô ágkémun dan ébô ukit ka langun katô
áglumun ku duwán gó tun kandan na matábbus.
23 Ni gó tô áglumun ku su kakalyag ku na tuu pa mabantug tô Madigár
Gulitán tingód ki Cristo ébô masakuppa tun ta mga manubù na duwán
ágpulusán tikud tun ta Madigár Gulitán.
24 Isóddóran yu na tun ta ágpatónaé, agad marapung tô ágpalaguy, asal sábbad
dád tô makatanggap katô ágpulusán.‡ Purisu panayun kó sarig ki Jesu-Cristo
ébô makatanggap kó katô ákniyu ágpulusán.
25 Tô langun ágtaganà para malaguy, kailangan pakapáttud dan gó ébô
tanggapán dan tô korona ka kapanaluwan, agad tô korona dan igimu dád
tikud ka mga daun na sékót ágkalanás. Asal sikita na mga ágpampamaké,
pakapáttud ki ébô tanggapán ta tô ágpulusán na ándà ágtamanán.
26 Purisu ágpabákkárra katô kapamaké ku iring katô manubù na ágpanayun
ágpalaguy tun ta kapanaluwan. Ikéringnga katô manubù na ágbuksing na dì
ágsuntuk tun ta karamag su inalayun ágsugat katô gatuwan din.
27 Purisu ágpabákkárrán ku ni lawa ku asta ágtiissa agó ka mapángnga tô kólit-
ólit ku katô mga duma, sakán baling tô dì makatanggap katô ágpulusán tikud
tun ta Manama.

10

Yakó ágpangadap katô mga ágmanaman

1 Mga kataladi, kakalyag ku na sampáttán yu tô inému katô mga kamónaan
ta na igtákkás ki Moises sayyan. Tô langun dan igdóppónan ka Manama tun
ta siyung katô sagulapun din, asta igukit tô langun dan tun ta dalan na igimu
ka Manama para kandan tun ta tángngaan katô Mallutù Dagat.
2 Ukit ka katákkás dan katô sagulapun asta kókit dan tun ta dagat, iring na
igbunyagan tô langun dan ébô tumákkás dan ki Moises.
3 Tô langun dan igkan katô ágkakan na igbággé ka Manama kandan,

† **9:20** 9:20 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. ‡ **9:24** 9:24 Ágpulusán, ó ganti.

4 asta tô langun dan iginám katô wayig na igbággé ka Manama kandan.
Igparus ka Manama tô wayig tikud tun ta Batu na igtákkás kandan, asta tô
gó si Cristo.
5 Asal agad madigár tô tabang ka Manama kandan, ándà gó kadayawi tô
Manama tingód katô karapungan dan. Purisu igmatayan din sikandan tun
ta disyerto.*
6 Na, ni langun na inému katô mga kamónaan ta, tô gó tô pasóddór para
áknita ébô dì ki kadigárran na lumumu ka madat iring kandan.
7 Yakó ágpangadap katô mga ágmanaman iring katô iglumu katô mga duma.
Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Tô mga manubù igpalimudé, igkan, iginám, asta igsayó tun ta kapangadap
dan katô mga ágmanaman."†
8 Kailangan dì ki gó lumayuk katô ánnà áknita sawa ó duma iring katô mga
kamónaan ta. Tô gó igsupakan dan ka Manama, asta inaté tô mga duwa pulù
tállu mararan (23,000) dalám ka sábbad dád álló.‡
9 Kailangan dì ta gó kinnaman tô Áglangngagán iring katô mga duma. Tô gó
igkagat dan ka mga áppuy asta inaté.§
10 Yakó ágburáng-buráng tun ta Manama iring katô mga duma. Tô gó ig-
matayan dan katô Panaligan ka Kamatayan na igpapid katô Manama.*
11 Inému ni langun tun ta mga kamónaan ta ébô pasóddórán na supakan ka
Manama tô mga áglumu ka madat. Igsulat tô inému kandan ébô mému tambag
para áknita na mga manté tun ta katapuriyan.
12 Purisu atin ka ágpanámdám kó na masarig dán gó tô kapamaké yu, banté
kó agó makasalà kó.
13 Atin ka ágkinnaman kó, kailangan sampáttán yu na duwán duma mga
manubù na igkinnaman iring ákniyu. Asal ágkasarigan tô Manama, asta dì
kó ikandin pókitán tun ta pagkinnam na sobra pa katô matiis yu. Su atin ka
ágkinnaman kó, duwán pagsik kapókit na imun ka Manama ébô makaluwà kó
asta makatiis kó.
14 Purisu mga ágginawaan ku, yakó gó ágpangadap katô mga ágmanaman.
15 Sikiyu na igsulatan ku, nángngà tô kapandayan yu ébô kagpáttan yu ni
igkagi ku ákniyu.
16 Atin ka ágpalimudé ki ébô sampáttán ta tô kamatayan i Cristo tun ta krus,
ni gó tô áglumun ta. Atin ka ginámman ta tô kopa na igpasalamatan ta tun
ta Manama, pasábbad ki langun tun ta dipanug i Cristo. Atin ka ágtáppik-
táppikán ta asta ágkannán ta tô pan, pasábbad ki langun tun ta lawa i Cristo.
17 Sábbad dád abuk tô pan na ágkannán ta. Purisu agad marapung ki,
pasábbadé ki.
18 Panámdám yu gó tô mga Judio. Atin ka ágpalimudé dan tun ta templo
asta ágkan dan katô ágkakan na ágbággén tun ta Manama, mapil dan tun ta
kapangadap ka Manama.
19 Tô ágkagin ku na ándà ágpulusán katô mga ágmanaman asta ágkakan na
ágbággén tun kandan.
20 Tô kóbadan katô igkagi ku na tô mga manubù na dì ágpamaké katô
Manama, atin ka ágbággé dan katô ágkakan, ánnà Manama tô ágbággayan dan,
asal tô madat mga espiritu. Purisu kakalyag ku na ándà labut yu tun ta madat
mga espiritu.

---

* **10:5** 10:5 Ahaán tô Numeros 14:16,29-30. † **10:7** 10:7 Exodo 32:6. ‡ **10:8** 10:8 Ahaán tô Numeros 25:1-9. § **10:9** 10:9 Ahaán tô Numeros 21:5-6. * **10:10** 10:10 Ahaán tô Numeros 16:41-50.

21 Dì mému ka ginámman yu tô kopa katô Áglangngagán asta tô kopa katô madat mga espiritu. Dì mému ka kuman kó tun ta ágkannanan katô Áglangngagán asta tun ta ágkannanan katô madat mga espiritu.
22 Atin ka tô gó tô lumun ta, masókó gó tô Áglangngagán. Kéman ta gó ka makaluwà ki tikud tun ta supak din.
23 Idinág yu basì ni ágkagin, “Agad ándin tô kakalyag ta, mému ka lumun ta tô langun.” Bánnal ni, asal ánnà langun kani tô duwán ágpulusán. Agad mému ka lumun tô langun, asal ánnà langun kani tô makatabang.
24 Yakó yu ágpanámdámmi tô kadigárran katô ákniyu dád sarili, asal panámdám yu tô kadigárran katô mga unawa yu.
25 Agad ándin karneyi tô ágbarigyaán tun ta plasa, mému ka kannán yu tô langun. Yakó ginsà ka igbággé tun ta mga ágmanaman ébô dì kadattan tô panámdám yu tingód kani.
26 Mému ka kannán yu tô langun su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Tô Áglangngagán tô tigatun kani banuwa asta katô langun-langun.”†
27 Atin ka pasadunán kó ka manubù na dì ágpamaké tun ta balé din, asta malyag kó madun, nunug kó. Mému kannán yu tô langun ágbuwatán ákniyu. Yakó ginsà ka igbággé ni tun ta mga ágmanaman. Yakó ágkatanaan tingód kani.
28 Asal ka duwán ágkagi ákniyu na igbággé tô ágkakan tun ta mga ágmanaman, yakó yu ágkanni gunè katô manubù na igkagi ákniyu, ébô dì kadattan tô panámdám.
29 Su atin ka manayun kó kuman, agad dì kadattan tô ákniyu panámdám, asal kadattan tô panámdám katô manubù na igkagi ákniyu.
Atin ka duwán minsà kanak, “Manan ka dì nu tumanán tô áknikó kakalyag gunè katô panámdám ka duma manubù?
30 Atin ka pasalamatan nu tun ta Manama tô ágkakan, manan ka buyasán ka gunè katô ágkakan na igpasalamatan nu?”
31 Ni gó tô taba ku: Agad ándin tô lumun yu, agad kuman kó ó minám kó, lumu yu tô langun ébô mabantug tô Manama.
32 Yakó gó áglumu katô makapid ka duma manubù ébô makasalà, agad mga Judio ó agad mga ánnà Judio, agad mga ágpampamaké.
33 Iring kó gó kanak, su agad ándin tô áglumun ku, kakalyag ku na katabangan tô langun manubù. Dì ku ágpamasakán tô kanak kadigárran asal ágpamasakán ku tô kadigárran katô langun ébô matábbus dan.

11

1 Purisu iring kó kanak, iring katô kéring ku ki Cristo.

Táddung ka ulu tun ta simbaan

2 Na, madigár tô iglumu yu, su inalayun kó ágsampát katô iglumu ku asta igtinurù ku, asta ágtumanán yu tô mga ágkémun na igtinurù ku ákniyu.
3 Asal kakalyag ku na kasóddóran yu na si Cristo gó tô pangulu katô mga gamama, asta mama gó tô pangulu katô kandin sawa, asta Manama gó tô pangulu i Cristo.
4 Purisu atin ka ágdasal ó gulit-ulit tô mama katô kagi na igbággé ka Manama* na duwán táddung din, payayyaán din si Cristo na pangulu din.
5 Asal atin ka ágdasal ó gulit-ulit tô bayi katô kagi tikud tun ta Manama na ándà táddung din, payayyaán din tô duma din na ágpangulu kandin. Sikandin iring na bayi na igpaburu ébô payayyaán.

† **10:26** 10:26 Salmo 24:1. * **11:4** 11:4 Kagi na igbággé ka Manama, ó propesiya.

6 Su tô bayi na ándà táddung tun ta ulu din, madigár pa ka tampáddan din
tô ulu din. Asal su kayyaan tô bayi ka tampáddan tô ulu din ó buruwan,
kailangan duwán táddung din.
7 Asal mému ka ándà táddung katô mama na dumasal, su mama tô igimu ka
Manama iring kandin ébô kitanán tô bantug ka Manama tun kandin. Asal
bayi tô igimu ka Manama ébô mému mabantug tô mama.
8 Sayyan ánnà mama tô igkangé tikud tun ta bayi, asal bayi tô igkangé tikud
tun ta mama.
9 Asta ánnà mama tô igimu para katô bayi, asal bayi tô igimu para katô
mama.
10 Purisu kailangan duwán táddung katô bayi ébô agad tô mga panaligan ka
Manama makasóddór na mama tô pangulu katô bayi.
11 Asal tun ta saruwan katô Áglangngagán, tô mama ágkailanganán ka bayi,
asta tô bayi ágkailanganán ka mama.
12 Agad igimu ka Manama tô una bayi sayyan tikud tun ta mama, áknganni
ipamasusu tô mga gamama tikud tun ta mga gabayi. Asal tô langun tikud gó
tun ta Manama.
13 Panámdám kó tingód kani. Dì gó nángngà ka dumasal tô bayi tun ta
Manama na ándà táddung din.
14 Nángngà tô mama ka mabbabà tô ulu din, su dì ágrespetowan tô mama ka
mallayat é ulu din iring na bayi.
15 Asal madigár sállággán tô bayi ka mallayat é ulu din, su igbággé ka
Manama tô mallayat ulu tun ta bayi ébô katáddungan sikandin.
16 Asal ka duwán méllé kani igkagi ku, kumagiya dád na ándà ássa ágkémun
dé agad tun ta karapungan ka mga simbaan ka Manama.

Iyambung katô Áglangngagán
1Cor 11:17-34; Mat 26:1-29; Mar 14:22-25; Luc 22:14-20

17 Tun ta tinuruán ku pa ákniyu, diya dumurung ákniyu, su atin ka
ágpalimudé kó, ánnà madigár tô áglumun yu, asal madat!
18 Una katô kagin ku ákniyu, igulitanna na tô ágpalimudé kó na mga
ágpampamaké, ágpassa-assaé kó kun, asta panámdám ku na duwán kabánnalan
tun ta idinág ku.
19 Asal madigár tô kapassa-assaé yu, su ukit kani, kasóddóran yu ka sadan
tô nángngà tun ta saruwan ka Manama.
20 Atin ka ágpalimudé kó ágkan ébô sampáttán yu tô iyambung katô
Áglangngagán, ánnà madigár tô áglumun yu,
21 su atin ka ágkan kó, dì kó kun ágpangaté. Purisu duwán mga ágpamballusán
asta duwán ágpangkatákkangan, asal tô mga duma ágpangkabássug asta
ágpangkalasing.
22 Madat gó tô áglumun yu! Atin ka kakalyag yu na mabássug kó dád asta
malasing kó dád, yakó yu ágtumani tô kakalyag yu tun ta simbaan, su duwán
gó mga balé yu. Asal ágkaringasaan yu tô mga ágpamaké ka Manama asta
ágpayayyaán yu tô mga duwán délák makan. Ándin tô kagin ku ákniyu tingód
kani áglumun yu? Durungán ku sikiyu? Dì gó!

23 Tô igtinurù ku ákniyu dángngan, tô gó tô igtinurù katô Áglangngagán kanak.
Na, tô dukilám tô ándà pa ámmátti tô Áglangngagán na si Jesus, igkangé din tô
pan.
24 Igpasalamat sikandin, igtáppik-táppik din, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Ni gó tô lawa ku na bággén para ákniyu. Lumu yu ni ébô kasampáttanna
ikiyu.”

25 Pángnga ka igkan sikandan, igkangé din pagsik tô kopa na duwán
ginámmán, igpasalamatan din, asta igkagi, na mà din, “Ni ginámmán ni tô
mantu kasabotan ukit katô dipanug ku na ulaán para ákniyu. Lumu yu ni ébô
kasampáttanna ikiyu.”
26 Sippang ka lumónód tô Áglangngagán, atin ka ágkan kó kani pan asta ginám
kó kani ginámmán, ágpasóddórán yu na inaté sikandin para áknita.
27 Purisu atin ka ágkan kó kani pan katô Áglangngagán asta ginám kó kani
ginámmán tun ta kopa din tun ta ánnà nángngà kapókit, makasalà kó tingód
katô lawa asta dipanug katô Áglangngagán.
28 Purisu tô dì kó pa kuman katô pan asta tô dì kó pa minám katô ginámmán,
tô tagsábbad-sábbad manubù kailangan minsà pa katô sarili din.
29 Su atin ka duwán kuman katô pan asta minám tun ta kopa na ándà dan
panámdámmi tingód katô lawa katô Áglangngagán, ágpasupakan dan tô kandan
sarili.
30 Tô gó tô gunayan na marapung tô mga igmalómét asta ibógókan tun
ákniyu, asta duwán mga inaté.
31 Asal ka insaán ta gó tô sarili ta tô dì ki pa kuman, ándà dán madat dini
áknita na supakan katô Áglangngagán.
32 Atin ka ágsupakan ki katô Áglangngagán, madigár ni su ágtinuruan ki
ikandin ébô tun ta tapuri álló dì ki mapil tun ta mga manubù na supakan din
su ándà dan bánnal kandin.
33 Purisu mga kataladi ku, atin ka ágpalimudé kó ágkan ébô sampáttán tô
iyambung katô Áglangngagán, pangaté kó gó.
34 Atin ka duwán ágballusán na dì pakapáttud, madigár ka muna pa sikandin
kuman tun ta kandin balé ébô dì kó supakan katô Áglangngagán tingód katô
madat lumun yu ka palimudé kó. Na, tô duma mga insà yu kanak taban ku
ka dumunggù a tun ákniyu.

12

Mga gasa na ágbággén katô Ugis Espiritu

1 Na, mga kataladi, kakalyag ku na kagpáttan yu gó tô tingód katô mga gasa
na ágbággén katô Ugis Espiritu.
2 Isóddóran yu na tô ándà kó pa pamaké katô Manama, inapid kó ébô
mangadap kó katô mga ágmanaman na dì pakakagi.
3 Purisu kakalyag ku na kasóddóran yu ni. Tô manubù na ágkapánnuan katô
Ugis Espiritu ka Manama dì makakagi katô madat tingód ki Jesus, asta tô
manubù na dì ágkapánnuan katô Ugis Espiritu dì gó makakagi na si Jesus tô
Áglangngagán.
4 Na, agad ássa-ássa tô mga gasa, asal sábbad dád tô Ugis Espiritu na ágbággé
kani langun.
5 Agad ássa-ássa tô mga kapókit ka kapatabangé ta, asal sábbad dád tô
Áglangngagán na ágsugù áknita.
6 Agad ássa-ássa tô mga áglumun ta, asal sábbad dád tô Manama na áglumu
ukit áknita.
7 Duwán ágbággén katô Ugis Espiritu tun ta tagsábbad-sábbad áknita ébô
patabangé ki.
8 Duwán mga ágbággayan katô Ugis Espiritu ka gasa ébô mulit-ulit tingód
katô kapandayan ka Manama, asta duwán duma mga ágbággayan katô Ugis
Espiritu ka gasa ébô kagpáttan tô gulit-ulitán.

9 Duwán mga ágbággayan katô Ugis Espiritu ka dakál kapamaké tun ta
Manama, asta duwán mga ágbággayan katô Ugis Espiritu ka gasa ébô makólì
katô mga ágkabógókan.
10 Duwán mga ágbággayan katô Ugis Espiritu ka katulusan ébô makalumu
katô mga kasalábbuan. Duwán mga ágbággayan ka gasa ébô mulit-ulit katô kagi
na igbággé ka Manama tun kandan,* asta duwán mga ágbággayan ka gasa ébô
makasóddór ka ágkagi tô manubù ukit katô Ugis Espiritu ó ánnà. Duwán mga
ágbággayan ka gasa ébô makakagi ka ássa-ássa kinagiyan na ándà pa kasóddóri,
asta duwán mga ágbággayan ka gasa ébô makóbad katô kinagiyan na ándà pa
kasóddóri.
11 Asal Ugis Espiritu dád gó tô ágbággé kani langun, asta sikandin tô ágsalin
ka ándin tô bággén din tun ta tagsábbad-sábbad áknita.

Marapung tô mga bahin tun ta lawa

12 Na, agad ássa-ássa tô mga bahin tun ta lawa ka manubù, asal isábbad tô
langun tun ta sábbad dád lawa. Iring kani tô mga ágpampamaké, su agad ássa-
ássa tô mga gasa na igbággé tun ta tagsábbad-sábbad áknita, sikita tô sábbad dád
lawa dutun ki Cristo.
13 Iring kanan, tô langun ta, agad Judio ó ánnà Judio, agad állang ó ánnà,
igbunyagan ki langun tun ta sábbad dád Ugis Espiritu ébô mému ki na sábbad
lawa, asta sábbad dád tô Ugis Espiritu na igbággé ka Manama tun ta langun
ta.
14 Agad sábbad dád tô lawa ka manubù, asal marapung tô mga bahin katô
lawa.
15 Agad kumagi tô paa, “Su ánnà a bállad, ánnà a bahin tun ta lawa,” asal
bahin pa ni katô lawa.
16 Agad kumagi tô talinga, “Su ánnà a mata, ánnà a bahin tun ta lawa,” asal
bahin pa ni katô lawa.
17 Atin ka marag mata tô tibuk lawa, dì makadinág tô lawa. Atin ka marag
talinga tô tibuk lawa, dì makapangadák tô lawa.
18 Asal tô kabánnalan, igtagù ka Manama tô ássa-ássa mga bahin tun ta lawa
ukit katô kakalyag din.
19 Atin ka sábbad dád bahin tô tibuk lawa, dì ni matawar na lawa.
20 Asal tô kabánnalan, marapung tô mga bahin tun ta lawa, asal sábbad dád
gó tô lawa.
21 Purisu tô mata dì makakagi na ándà ágkailanganán katô bállad. Asta tô ulu
dì makakagi na ándà ágkailanganán katô paa.
22 Asal tô kabánnalan, agad tô mga bahin tun ta lawa na ágpanámdámmán ta
na malómét, tô gó tô ágkailanganán.
23 Tô mga bahin tun ta lawa na ágpanámdámmán ta na ánnà tuu madigár, tô
gó tô ágdóppónan ta. Asta tô mga bahin tun ta lawa na dì mému ágkitanán, tô
gó tô tambunan ka umpak.
24 Asal tô mga bahin tun ta lawa na mému kitanán, mému ka dì ágtambunan.
Igtagù ka Manama tô langun bahin tun ta lawa ta, asta ágdóppónan ta tô mga
bahin na dì mému ágkitanán.
25 Tô gó tô igimu ka Manama ébô dì ágpasuwayé tô mga bahin tun ta lawa.
Kakalyag din na patabangé tô langun.
26 Atin ka ágkasakitan tô sábbad bahin, ágriyu tô langun ka duma mga bahin.
Atin ka ágdurungán tô sábbad bahin, ágkadayawan tô langun ka duma mga
bahin.

---

* **12:10** 12:10 Kagi na igbággé ka Manama tun kandan, ó propesiya.

27 Ni gó tô kóbadan kani panunggiringan ku. Tô langun ta na ágpampamaké,
sikita tô lawa na igtigatun i Cristo, asta tô tagsábbad-sábbad áknita tô mga
bahin tun ta lawa din.
28 Tô tagsábbad-sábbad áknita na mga ágpampamaké tô igbággayan katô Man-
ama ka gasa para katô palumun din. Una tô mga apostoles. Ikaduwa
tô mga taraulit ka kagi na ágbággén ka Manama. Ikatállu tô mga taratin-
urù. Ágtalundug tô mga taraimu ka mga kasalábbuan, tô mga igbággayan
ka katulusan ébô makólì katô mga ágkabógókan, tô mga taratabang, tô mga
tarapangulu, asta tô ágkagi ka ássa-ássa kinagiyan na ándà dan pa kasóddóri.
29 Isóddóran yu gó na ánnà apostoles tô langun ta. Ánnà mga taraulit ó mga
taratinurù tô langun ta. Ánnà taraimu katô mga kasalábbuan tô langun ta.
30 Ándà bággéyi tô langun ta ka gasa ébô makólì ki katô mga ágkabógókan. Dì
pakakagi tô langun ta katô ássa-ássa kinagiyan na ándà ta kasóddóri. Asta dì
pakóbad tô langun ta katô kinagiyan na ándà ta pa kasóddóri.
31 Asal ággár-ággár kó ébô matanggap yu tikud tun ta Manama tô mga gasa
na ágkailanganán yu. Asal tinuruán kud ákniyu tô tuu pa madigár.

13

Tô ginawa

1 Agad makakagiya katô ássa-ássa mga kinagiyan ka manubù asta ki-
nagiyan ka mga panaligan, asal ka ándà ginawa ku tun ta mga unawa ku,
ándà maminág kanak su iringnga na dagingán ka agung na pakabingál.
2 Agad makólitta katô kagi tikud tun ta Manama, agad duwán igpasóddór ka
Manama kanak na ándà din pasóddóri tun ta duma manubù, agad isóddóran
ku tô langun kabánnalan, agad makapalinna katô pabungan ukit ka dakál
kasarig ku ka Manama, asal ka ándà ginawa ku tun ta mga unawa ku, ándà
gó palang ágpulusán kanak.
3 Agad bággén ku tô langun kaduwánnan ku tun ta mga unawa ku, agad
mému kanak ka góbbón ni lawa ku, asal ka ándà ginawa ku tun ta duma mga
manubù, ándà gó ágpulusán kanak.
4 Ni gó tô áglumun ka manubù na ágginawa. Mallayat é ginawa din, asta
madigár tô áglumun din tun ta mga unawa din. Dì gingà asta dì ágpadadurung.
5 Tô ágginawa dì ágpallayat-layat. Dì ágtuman katô kandin dád kakalyag. Dì
sékót ágkasókó. Dì inalayun ágsampát katô salà ka duma mga manubù.
6 Tô ágginawa dì ágkadayawan tingód katô madat mga linumuwan ka mga
manubù, asal ágkadayawan tingód katô ágtuman ka kabánnalan.
7 Tô ágginawa inalayun ágtiis katô langun, inalayun ágbánnal katô madigár,
giman katô madigár, asta inalayun mallayat é ginawa din agad ándin tô
dumunggù kandin.
8 Tô ginawa ándà gó ágtamanán. Asal duwán ágtamanán katô gasa ka kólit-
ólit ka kagi na igbággé ka Manama tun ta mga manubù.* Duwán ágtamanán
katô gasa ka kakagi katô ássa-ássa mga kinagiyan na ándà pa kasóddóri, asta
duwán ágtamanán katô gasa ka kakatigan ta áknganni.
9 Su kulang pa tô kakatigan ta asta kulang pa tô kólit-ólit ta katô kagi na
igbággé ka Manama áknita.
10 Asal ka dumunggù dán tô álló na mapángnga tô langun, mandà dán ni
mga gasa na kulang.
11 Tô délákka pa, iring gó na batà tô kakagi ku, tô kakalyag ku, asta tô
panámdám ku. Asal su igdakál ad, igtananan kud tô ágkémun ka batà.

* **13:8** 13:8 Kagi na igbággé ka Manama tun ta mga manubù, ó propesiya.

12 Áknganni tô isóddóran ta iring na bónnóng na kitanán tun ta pangalungan
na dì tuu matayyó. Asal dumunggù tô álló na matayyó tô kakita ta ki Jesu-
Cristo. Áknganni délák dád tô isóddóran ku tingód katô Manama, asal duwán
dumunggù álló na nángngà gó tô isóddóran ku, iring katô isóddóran katô
Manama kanak.
13 Purisu duwán tállu na dì gó mandà ka ándà ágtamanán: tô kasarig, tô
pagiman, asta tô ginawa. Asal tô ginawa tô tuu ágkailanganán.

14

Kakagi katô kinagiyan na ándà pa kasóddóri

1 Purisu ággár-ággár kó gó ébô makatuman kó guminawa. Asal ággár-ággár
kó ébô kabággayan kó katô Ugis Espiritu ka mga gasa din. Ággár-ággárri yu gó
na kabággayan kó ka gasa katô kólit-ólit ka kagi na bággén ka Manama ákniyu.
2 Atin ka kumagi tô manubù katô kinagiyan na ándà din pa kasóddóri, ánnà
duma mga manubù tô tóngkóán din, su dì dan pakagpát katô mga kagi din,
asal Manama dád tô ágtóngkóán din. Ukit katô katulusan ka Ugis Espiritu
ágkagin din tô tingód katô mga ándà kasóddóri ka duma manubù.
3 Asal ka mulit-ulit tô manubù katô kagi na bággén ka Manama kandin,
tóngkóán din tô duma mga ágpampamaké ébô tuu dan kumasarig, ébô kata-
bangan dan, asta ébô mórór dan.
4 Atin ka kumagi tô manubù katô kinagiyan na ándà din pa kasóddóri,
kumasarig dád tô kandin sarili, asal ka mulit-ulit tô manubù ka kagi na
bággén ka Manama kandin, kumasarig tô langun ágpampamaké na ágpalimudé.
5 Kakalyag ku pád na makakagi tô langun yu katô kinagiyan na ándà pa
kasóddóri, asal tuu pa tô kakalyag ku na makólit-ólit kó katô kagi na bággén
ka Manama ákniyu. Su tô kólit-ólit katô kagi na bággén ka Manama tuu
ágkailanganán ka tandingán katô kakagi katô kinagiyan na ándà pa kasóddóri.
Asal ka duwán makóbad katô kinagiyan na ándà pa kasóddóri, magunawa
tô kólit-ólit ka kagi na bággén ka Manama asta tô kakagi katô kinagiyan na
ándà pa kasóddóri ébô kumasarig tô kapamaké katô langun ki Cristo ukit ka
kénagpát dan.
6 Na, mga kataladi, atin ka madunna tun ákniyu, asta kumagiya dád katô
kinagiyan na dì yu ágkagpáttan, ándà gó palang pulusán yu kanak. Kailangan
duwán kagin ku ákniyu na igpasóddór ka Manama kanak, ó tinuruán ku tô
kabánnalan, ó ulit-ulitán ku tô kagi na bággén ka Manama, ó duwán tinuruán
ku ákniyu.
7 Agad tô dagingán katô mga ágpadagingán na ándà kantayan, iring na
plawta ó alpa, atin ka dì madigár tô kédup ó kapadaging ka mga nota, dì gó
kasóddóran ka ándin tô tunada.
8 Agad idupán tô trumpeta ébô malimud tô mga sundalo, atin ka dì madigár
tô kédup, ándà gó makataganà para katô gira.
9 Sikiyu pagsik, atin ka kumagi kó katô kinagiyan na dì ágkagpáttan, ándà
pulusán katô mga maminág ákniyu, su iring na áglayapán dád ka karamag tô
ágkagin yu.
10 Agad marapung gó tô ássa-ássa mga kinagiyan nit banuwa, asal duwán
kóbadan katô tagsábbad-sábbad kinagiyan.
11 Asal ka dì ku kagpáttan tô kinagiyan ka manubù na tumóngkô kanak, asta
dì din kagpáttan tô kinagiyan ku, ándà pulusán ku kandin, asta ándà pulusán
din kanak.

12 Sikiyu pagsik, atin ka kakalyag yu na matanggap yu tô mga gasa na
ágbággén katô Ugis Espiritu, ággár-ággár kó ébô matanggap yu tô gasa na
makatabang katô mga ágpampamaké.
13 Purisu tô manubù na makakagi katô kinagiyan na ándà din pa kasóddóri
kailangan dumasal ébô bággayan sikandin ka gasa ébô móbad din tô ágkagin
din na dì ágkagpáttan.
14 Róggun dumasalla, atin ka gamitán ku tô kinagiyan na ándà ku pa
kasóddóri, agad dumasal tô kanak espiritu, tô kanak panámdám dì makagpát.
15 Purisu ni gó tô lumun ku. Dumasalla asta kumanta a ukit katô kanak
espiritu, asta dumasalla asta kumanta a ukit pagsik katô kanak panámdám.
16 Atin ka ágdurung ka katô Manama tun dád ta áknikó espiritu, tô duma mga
manubù na dì pakagpát dì makapil katô kadurung nu. Dì dan makakagi na,
“Amen,”* su ándà dan ikagpát katô kapasalamat nu tun ta Manama.
17 Agad tuu madigár tô kapasalamat nu tun ta Manama, asal ka dì mak-
agpát tô duma mga manubù, dì ka gó makatabang kandan.
18 Ágpasalamatta tun ta Manama su ándà duma manubù na makalampas
kanak na ágkagi katô mga kinagiyan na ándà pa kasóddóri.
19 Asal atin ka ágpalimudé tô mga ágpampamaké, madigár pa ka kagin ku tô
kagpáttan dan ébô katabangan dan. Agad ka lima dád mga kagi tô kagin ku
na kagpáttan dan, tuu pa madigár ka tandingán katô mga mararan kagi ku na
dì dan kagpáttan.
20 Mga kataladi, yakó ágpanámdám iring na batà. Péring kó na batà na
ándà kinanuwan tingód katô madat linumuwan. Asal tun ta kagamit yu katô
ákniyu panámdám, pasunnad kód ka panámdám yu.
21 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Agad kumagiya ukit katô mga manubù tikud tun ta ássa banuwa na ágkagi
ka ássa-ássa mga kinagiyan, asal ni mga manubù na igsalin ku dì gó
maminág kanak, mà katô Áglangngagán.”†
22 Purisu tô kakagi katô kinagiyan na ándà pa kasóddóri ánnà pató para katô
mga ágpampamaké, asal pató para katô mga dì ágpamaké. Asal tô kólit-ólit katô
kagi na ágbággén ka Manama ánnà pató para katô mga dì ágpamaké, asal pató
para katô mga ágpampamaké.
23 Purisu atin ka ágpalimudé kó ébô mangadap, asta kumagi tô langun yu
katô mga kinagiyan na ándà yu pa kasóddóri, atin ka dumunggù tô mga ándà
gasa ó dì ágpamaké, makakagi dan gó na ágkangulág kó.
24 Asal atin ka mulit-ulit kó katô kagi na ágbággén ka Manama ákniyu, ka
dumunggù tô dì ágpamaké ó ándà gasa, ukit katô langun na paminággán din
makasóddór sikandin na masalà-salà asta ruudan sikandin ka Manama.
25 Ukit katô kagi ka Manama, pakitanán tô mga igállás din tun ta pusung
din. Purisu lumingkóód sikandin ébô mangadap katô Manama, asta kumagi
sikandin na duwán gó Manama diyan ákniyu.

Tô kapangadap

26 Na, mga kataladi, atin ka ágpalimudé kó ébô mangadap, ni gó tô nángngà
lumun yu. Duwán kumanta. Duwán tuminurù. Duwán mulit-ulit katô kagi
na ágbággén ka Manama. Duwán kumagi katô kinagiyan na ándà din pa
kasóddóri, asta duwán pénagpát katô kóbadan kani. Ni gó tô lumun yu ébô
kumasarig tô kapamaké katô langun yu.

---

* **14:16** 14:16 Tô kóbadan katô kagi Amen, “Mólà pa ka matuman ni.” † **14:21** 14:21 Isaias 28:11-12.

27 Atin ka duwán kumagi katô kinagiyan na ándà din pa kasóddóri, mému
dád ka duwa ó tállu dád tô kumagi. Dì dan padángngané na kumagi, asal
tagsábbad-sábbad dan gó, asta kailangan duwán makóbad katô igkagi dan.
28 Asal ka ándà gó makóbad, kailangan tumagnáp dan asta kumagi dan dád
gó tun ta kandan sarili, asta tun ta Manama.
29 Atin ka duwán tun ákniyu na katig mulit-ulit katô kagi na ágbággén ka
Manama, mému ka kumagi tô duwa ó tállu dan, asta tô mga duma kailangan
maminág katô kagin dan ébô kasóddóran ka bánnal tô ágkagin dan.
30 Atin ka duwán igunsad na tumanggap katô kagi na ágbággén ka Manama,
kailangan tumagnáp tô una igkagi ébô makakagi tô duma manubù.
31 Mému kó langun makólit-ólit katô kagi na ágbággén ka Manama asal
kailangan pasábbadé kó ébô makakatig tô langun yu asta kumabákkár tô
kapamaké katô langun yu.
32 Tô gulit-ulit katô kagi na ágbággén ka Manama mému makapáttud katô
kandin kakagi,
33 su kakalyag ka Manama na ándà samuk tun ta mga áglumun ta, asal
kakalyag din na duwán kasunayan.
Na, tingód katô mga gabayi, ni gó tô áglumun katô mga ágpampamaké na
ágpangadap ka Manama tun ta langun banuwa.
34 Atin ka ágpalimudé kó, kailangan tumagnáp asta maminág tô mga gabayi,
su dì mému tun ta ágkémun ta ka kumagi dan. Dì mému ka mangulu tô mga
gabayi tun ta mga gamama, su duwán sugù na igsulat tingód kanan tun ta
mga sugù i Moises.
35 Atin ka duwán insà katô mga gabayi, madigár ka minsà dan katô kandan
duma tun ta balé, su dì nángngà ka kumagi tô bayi tun ta kapalimudé katô
mga ágpampamaké.
36 Yakó géllé kani igtinurù ku, su ánnà gó sikiyu tô igtikudan katô kagi ka
Manama! Ánnà dád gó sikiyu tô igbággayan ka kabánnalan!
37 Atin ka duwán tun ákniyu na ágpanámdám na gulit-ulit sikandin katô
kagi na ágbággén ka Manama, asta igbággayan sikandin ka gasa tikud tun ta
Ugis Espiritu, kasóddóran din na mga sugù gó katô Áglangngagán ni igsulat ku
ákniyu.
38 Atin ka duwán méllé kani igsulat ku, élléyi yu sikandin.
39 Purisu mga kataladi ku, ággár-ággár kó na mulit-ulit katô kagi na
ágbággén ka Manama, asal yakó yu ágsapadi tô kakagi katô mga kinagiyan na
ándà pa kasóddóri.
40 Kailangan nángngà tô langun ka áglumun yu asta ándà samuk.

15

Tingód katô kantayan puman i Cristo

1 Na, mga kataladi ku, kakalyag ku na panámdámmán yu tô Madigár Gulitán
na igulit-ulit ku ákniyu. Tô gó tô igtanggap yu asta ágsarigan yu sippang
áknganni.
2 Ukit kani Madigár Gulitán, matábbus kó ka inalayun kó mánnal. Asal ka dì
kó manayun na mánnal, ándà pulusán katô kapamaké yu.
3 Igtinurù ku ákniyu tô igtinurù pagsik kanak, asta ni gó tô tuu ágkailanganán.
Inaté si Cristo ébô matábbus ki tikud tun ta salà ta, iring katô taganà igsulat
tun ta kagi ka Manama.*

* **15:3** 15:3 Ahaán tô Isaias 53:5-12.

4 Iglábbáng tô lawa din, asta inanté puman sikandin tun ta ikatállu álló, iring
katô taganà igsulat tun ta kagi ka Manama.
5 Igpakita sikandin una ki Pedro, asta igpakita pagsik tun ta sapulù duwa
(12) mga apostoles.
6 Igpakita pagsik sikandin tun ta sobra ka lima gatus (500) mga kataladi na
igpalimudé. Tô karapungan dan manté pa, asal tô mga duma inaté dán.
7 Na, igpakita sikandin ki Santiago asta tun ta langun apostoles.
8 Sakán pagsik tô igpakitaan din tun ta katapuriyan, agad inéringnga na batà
na ánnà pa nángngà pamasusun.
9 Sakán tô tuu mabbabà é kamanubuan ka tandingán katô langun apos-
toles. Dì pád nángngà ka tawaránna na apostoles, su dángngan igirrayatan ku
tô mga ágpamaké ka Manama.
10 Asal ukit katô kédu ka Manama kanak, igimuwa ikandin na apostoles.
Madigár su duwán ágpulusán katô kédu ka Manama kanak, su tuuwa pa
igággár-ággár ka tandingán katô langun ka duma mga apostoles. Asal tô
iglumu ku ánnà ukit katô kanak bákkár, asal ukit katô tabang ka Manama na
igbággé din kanak.
11 Purisu agad sakán ó tô duma mga apostoles tô mulit-ulit, magunawa tô
Madigár Gulitán na inalayun gulit-ulitán katô langun dé, asta tô gó tô igbánnal
yu.

Manté puman tô mga ágpampamaké

12 Na, su igulit-ulit dé ákniyu na inanté puman si Cristo, dì gó mému ka
duwán tun ákniyu na kumagi na dì manté puman tô mga inaté!
13 Atin ka ándà palang kantayan puman, ándà gó kanté puman si Cristo.
14 Atin ka ándà kanté puman si Cristo, ándà ágpulusán katô kólit-ólit dé, asta
ándà ágpulusán katô kapamaké yu.
15 Tuu pa madat, su bulaló tô igulit dé tingód katô iglumu ka Manama, su
igkagi ké na iganté din puman si Cristo. Atin ka dì manté puman tô mga inaté,
ánnà bánnal tô igulit-ulit dé.
16 Atin ka dì manté puman tô mga inaté, ándà gó kanté puman si Cristo.
17 Atin ka ándà kanté puman si Cristo, ándà ágpulusán katô kapamaké yu,
asta ándà pa kapasinsiyayi tô mga salà yu.
18 Atin ka ándà kanté puman si Cristo, tô mga igpamaké ki Cristo na inaté
dán, igdungguan dan dán ka supak ka Manama.
19 Atin ka sippang dád tun ta kamatayan ta duwán gimanan ta ukit katô
kapamaké ta ki Cristo, sikita gó tô tuu makédu-édu ka tandingán katô langun
manubù.
20 Asal tô kabánnalan, inanté gó puman si Cristo, asta sikandin gó tô
ágpasóddór na antén puman ka Manama tô mga inaté.
21 Ágkamaté gó tô mga manubù ukit katô madat na iglumu katô sábbad
manubù. Asal ukit pagsik katô madigár na iglumu katô ássa manubù, manté
gó puman tô mga manubù.
22 Ágkamaté tô langun manubù su sikita tô mga kógpuwan i Adan. Iring
pagsik kanan, antén puman tô langun ta na ágpamaké ukit katô kapasábbad
ta tun ki Cristo.
23 Tô langun antén puman ka Manama tun ta timpo na taganà igsalin din.
Si Cristo tô una gó inanté puman. Ka lumónód si Cristo, manté puman tô mga
sakup i Cristo.
24 Ka matuman ni, dumunggù pa tô katapuriyan. Talun pa i Cristo tô
langun ágpangulu, agad mga manubù ó agad mga madat espiritu, asta bággén
din tô pagpangulu din tun ta Ámmà na Manama.

25 Kailangan mangulu pa si Cristo sippang ka talun din tô langun gusig
kandin asta mánnal dan kandin.
26 Tô katapuriyan ka mga usig na iwaán asta andaán din, tô gó kamatayan.
27 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Igpasakup gó ka Manama tô langun tun ta pagpangulu i Cristo.”†
Na, ukit kani kagi “langun,” isóddóran ta na tô Manama ándà gó kasakup tun
ta mga panguluwan i Cristo, su Manama gó tô igpapangulu ki Cristo tun ta
langun-langun.
28 Ka matuman na masakup tô langun tun ta pagpangulu din, pasakup pagsik
tô Batà ka Manama tun ta pagpangulu katô Manama na igbággé katô langun
tun kandin. Purisu mangulu gó tô Manama tun ta langun-langun.
29 Na, ándin tô gugtunán katô mga manubù na ágpabunyag para katô mga
inaté? Su atin ka dì manté puman tô mga inaté, ándà ágpulusán katô
kapabunyag para katô mga inaté.
30 Atin ka ándà kantayan, ándà ágpulusán dé agad inalayun ké ágdungguan
katô mga pakamaté áknami.
31 Mga kataladi, bánnal na ágpadadurungán ku ákniyu tô tingód katô ka-
pasábbad ta tun ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta, asta bánnal gó na kada álló
ágtubangán ku tô kamatayan tingód katô kapamaké ku kandin!
32 Ihirapanna gó tun ta Efeso, su tô mga manubù na gusig kanak, iring
dan na magani mga mannanap ka kabánnássan. Purisu atin ka dì manté
puman tô mga inaté, ándà palang ágpulusán ku tingód katô katiis ku kani mga
kahirapan. Atin ka dì manté puman tô mga inaté, madigár pa ka tumanán
tad baling ni ágkagin,
“Mému ka tumanán ta dád tô kakalyag ta na inalayun ki dád kuman asta
minám, su masig kid maté.”‡
33 Asal yakó áglimbung katô ákniyu sarili! Bánnal gó ni ágkagin, “Tô madat
mga rarak yu makadadat katô madigár ágkémun yu.”
34 Piyai yu tô panámdám yu, asta sódô kó áglumu ka salà. Kailangan kayyaan
kó su duwán tun ákniyu na ándà ikasóddór katô Manama.

Tô lawa na antén puman ka Manama

35 Duwán tun ákniyu na iginsà ka pamánnun ka Manama tô kanté din
puman katô mga inaté, asta ándin é bónnóng katô lawa dan.
36 Ágkatuluan gó tô manubù na iginsà! Panámdám yu tô bánnì na ágpamulan.
Ka dì pa tumubù tô bánnì, iring na maté asta lábbángngán.
37 Tô bánnì na ágpamulan yu, agad trigo ó mga duma klasi, atin ka tumubù
dán, ánnà magunawa tô bónnóng.
38 Manama tô ágsalin ka ándin tô lawa ka pamulanán na tumubù. Tô
tagsábbad-sábbad klasi ka bánnì duwán sarili lawa ka tumubù.
39 Ánnà magunawa tô langun lawa na igimu ka Manama, su duwán lawa
katô mga manubù, duwán lawa katô mga mannanap, duwán lawa katô mga
manuk ta kayun, asta duwán lawa katô mga sáddà.
40 Ássa-ássa tô lawa katô mga ágkasállággan tun ta langit, asta ássa-ássa tô
mga lawa na ágkitanán ta nit banuwa. Asal ánnà magunawa tô séllaán katô
ágkasállággan ta tun ta langit asta tô séllaán katô mga lawa na ágkitanán ta nit
banuwa.
41 Duwán séllaán katô álló, asta duwán séllaán katô bulan. Duwán séllaán
katô mga karani, asta ánnà gó magunawa tô séllaán katô langun karani.

† **15:27** 15:27 Salmo 8:6. ‡ **15:32** 15:32 Isaias 22:13.

42 Iring kanan tô imun katô Manama ka antén din puman tô mga lawa katô
inaté manubù. Ni lawa ta ni ágkamaté asta ágkaróddóg. Asal tô lawa na antén
puman ka Manama dì gó maté ka ándà ágtamanán.
43 Atin ka lábbángngán ni lawa ta, malómét asta dì madigár ágsállággán, asal
ka antén ki puman, tô lawa ta masarig gó asta tuu madigár.
44 Tô lawa na lábbángngán, tô gó tô lawa ta nit banuwa, asal tô lawa ta na
antén puman ka Manama, tô gó tô mantu lawa ta para tun ta langit.
Su duwán gó lawa ta nit banuwa, duwán pagsik lawa ta tun ta langit.
45 Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Tô una manubù na si Adan tô duwán dán kantayan.”§
Asal si Cristo na ágtawarán na “tapuri na Adan,” sikandin gó tô ágbággé ka
mantu kantayan.
46 Ánnà ikóna tô mantu lawa tun ta langit, asal ikóna tô lawa ta nit banuwa,
asta bullasan ni katô mantu lawa ta tun ta langit.
47 Tikud tun ta tanà tô una manubù na si Adan, su igimu ka Manama tô lawa
din tikud tun ta tanà. Asal tikud tun ta langit tô “ikaduwa Adan” na si Cristo.
48 Tô mga lawa ta nit bówwó ka tanà iring gó na lawa katô una manubù na
igimu tikud tun ta tanà. Asal sikita na mga ágpampamaké, tô mga lawa na
bággén áknita tun ta langit iring gó na lawa i Cristo na igtikud tun ta langit.
49 Agad igimu ni lawa ta iring katô lawa i Adan na igtikud tun ta tanà,
dumunggù gó tô álló na tô lawa ta méring pagsik ki Cristo na igtikud tun ta
langit.
50 Na, mga kataladi, kakalyag ku na kagpáttan yu ni. Ni mga lawa ta
áknganni dì gó masakup tun ta langit. Tô ágkamaté asta ágkaróddóg dì gó
makapanayun ka ándà ágtamanán.
51 Paminág kó! su pasóddórán kud ákniyu tô kabánnalan na ándà pa pasóddóri
ka Manama asal igpasóddór din dán kanak. Dì maté tô langun ta, asal
kabullasan tô lawa katô langun ta.
52 Matuman ni iring dád na sábbad kaparák-parák ka mata. Atin ka pédupán
tô trumpeta ka Manama ébô pasóddór na igdunggù dán tô katapuriyan álló,
antén puman ka Manama tô mga inaté. Bullasan gó ni lawa ta asta dì kid gó
maté ka ándà ágtamanán.
53 Su ni lawa ta na maróddóg asta maté kailangan bullasan katô lawa na dì
dán maróddóg asta dì dán maté.
54 Purisu ni lawa ta na ágkaróddóg kabullasan gó katô dì ágkaróddóg, asta ni
lawa ta na maté kabullasan gó katô dì maté. Ka matuman dán ni, matuman
tô igtandô ka Manama na igsulat,
“Andaán ka Manama tô kamatayan su talun din tô langun-langun!”*
55 “Matalu gó tô kamatayan, asta dì gó makadadat.”†
56 Ágkadungguan ki ka kamatayan su ikasalà ki, asta ikasalà ki su ándà ki
ikatuman katô mga sugù i Moises.
57 Asal pasalamat ki katô Manama, su ukit katô iglumu katô Áglangngagán ta
na si Jesu-Cristo, duwán dán kapanaluwan ta kani langun.
58 Purisu mga kataladi ku na ágginawaan ku, pasarig kó. Yakó ágkapid tikud
tun ta kabánnalan. Pabákkár kó ágtuman katô ágpalumun ka Áglangngagán
ákniyu, su isóddóran yu na duwán gó ágpulusán yu tingód katô áglumun yu para
katô Áglangngagán.

---

§ **15:45** 15:45 Genesis 2:7. * **15:54** 15:54 Isaias 25:8. † **15:55** 15:55 Hoseas 13:14.

16

Igtabang dan katô mga ágpampamaké tun ta Judea

1 Na, tingód katô tabang yu katô mga ágpampamaké tun ta Judea, kailangan
lumun yu pagsik tô igpalumu ku tun ta mga ágpampamaké tun ta Galacia.
2 Kada Linggo, taguán katô tagsábbad-sábbad ákniyu tô bahin ka sweldo
yu ébô duwán bággén yu. Limud yu ni ébô ka dumunggù a diyan ákniyu
mataganà dán tô tabang yu.
3 Salin yu tô mga manubù na mid katô tabang yu tun ta Jerusalem. Atin ka
madunna tun ákniyu, pasadunán ku sikandan tun ta Jerusalem ébô piddán
dan tô tabang yu asta tô sulat yu na bánnal ágkasarigan dan.
4 Atin ka kailangan madunna pagsik tun ta Jerusalem, mákkás dan kanak.

Plano i Pablo

5 Tô plano ku, mukitta tun ta Macedonia, asta tikud dutun mallussa diyan
ákniyu.
6 Iring gó na madugéya diyan ákniyu, su móddô a basì róggun na magánnó tô
timpo. Atin ka matuman, katabanganna ikiyu katô mga ágkailanganán ku ka
manayunna tun ta sadunan ku.
7 Diya malyag ka dógówa dád diyan ákniyu, su kakalyag ku na madugéya pa
diyan ákniyu, ka mému tun ta Áglangngagán.
8 Asal móddô a pa kannun ta Efeso sippang katô álló ka Pentecostes.
9 Marapung pa tô maminág pád katô ágtinuruán ku, asta panámdám ku na
marapung pa tô mamaké, agad marapung tô mga géllé.
10 Ka dumunggù si Timoteo diyan ákniyu, dóppóni yu sikandin ébô dì
ágkamáddangan, su sikandin tô ágsuguánnán katô Áglangngagán, iring kanak.
11 Yakó géllé ágtanggap kandin. Ka panó sikandin tikud diyan ákniyu,
tabangi yu sikandin tingód katô mga ágkailanganán din ébô masuné tô ginawa
din ka lumónód dini kanak. Angatan ku sikandin asta tô duma mga kataladi.
12 Na, tingód katô kataladi ta na si Apolos, igpédu-éduwa gó kandin ébô
madun tun ákniyu na mákkás katô duma mga ágpampamaké, asal dì pa kun
sikandin makasadun áknganni. Madun gó sikandin ka duwán dán madigár
timpo.

Katapuriyan mga panalan

13 Na, banté kó. Pasarig kó katô kapamaké yu ki Jesu-Cristo. Yakó ágmataló,
asal pabákkár kó.
14 Agad ándin tô áglumun yu, lumu yu na duwán dakál ginawa.
15 Isóddóran yu na si Estefanas asta tô pamilya din tô una igpamaké diyan
ta ákniyu probinsya ka Grecia. Malóggód dan ágtabang katô mga sakup ka
Manama. Na, mga kataladi, ágpédu-éduwa ákniyu.
16 Pasakup kó gó tun ta mga manubù iring kandan asta tun ta langun katô
duma mga manubù na ágtabang.
17 Idayawanna gó su igdunggù dán si Estefanas, si Fortunato, asta si Acaico,
su agad ándà kó dini, asal sikandan tô bullas ákniyu,
18 su igórór dan kanak iring katô kórór dan ákniyu. Kailangan pabantugán
ta tô mga manubù iring kandan.
19 Ágpangumusta ákniyu tô mga ágpampamaké nit probinsya ka Asia. Si
Aquilas, si Priscila, asta tô mga ágpampamaké na ágpalimudé tun ta balé dan,
ágpangumusta dan ákniyu su igpasábbadé tô langun yu na igpamaké katô
Áglangngagán.
20 Ágpangumusta ákniyu tô langun kataladi ta dini.

Papangumustaé kó langun na ágpampamaké ágtákkássan katô kapaginawaé yu.
21 Na, sakán si Pablo tô igsulat kani. Kumusta kó langun.
22 Supakan gó tô langun na ándà ginawa tun ta Áglangngagán.
Áglangngagán dé, lónód kad!
23 Mólà pa ka tô Áglangngagán na si Jesus kéduwan ákniyu.
24 Ágginawaan ku tô langun yu na ágpamaké ki Jesu-Cristo. Matuman ni.

Ikaduwa
Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Corinto

Una Basan

Ni gó tô ikaduwa sulat i Pablo tun ta mga ágpampamaké tun ta lunsud ka Corinto. Tô igsulat din ni, igpriso sikandin tun ta Macedonia. Mga sábbad ámmé tô iglabé tikud tun ta una kasulat din kandan.

Igsulat i Pablo tô una sulat din tun ta mga taga Corinto su agad duwán sábbad manubù tun kandan na iglumu ka madat, asal ándà sapadi katô duma mga ágpampamaké. Igsulat din na kailangan disiplinan dan tô iglumu ka madat. Pángnga ka kapapid din katô sulat, itanaan sikandin su ándà sóddór din ka igtuman dan tô igsulat din kandan ó agó isókó dan. Purisu igpasadun din si Tito tun ta Corinto ébô kasóddóran din ka ándin tô itamanan. Tô igulì si Tito, igulit din ki Pablo na igtuman dan tô igsulat din. Asal duwán pagsik igbuyas kandin, su igkagi dan na ánnà sikandin ágsuguánnán i Jesu-Cristo.

Purisu igsulat puman si Pablo tun kandan, asta ni gó tô igsulat din. Nit sulat, iggamit din tô kagi “sikami” asta tô kagi “sikiyu.” Tô kagi “sikiyu,” tô gó tô mga taga Corinto na igsulatan din. Tô kagi “sikami,” tô gó si Pablo, si Timoteo, asta si Tito na mga kadumaan i Pablo.

Igsulat si Pablo tingód katô mga inókitan din ébô kasóddóran dan na ágsuguánnán i Jesu-Cristo sikandin. Igsulat din tingód katô katiis din katô mga kérrayat asta katô mga kahirapan ébô tumanán din tô kakalyag ka Manama. Igsulat din na dakál gó tô ginawa din katô mga ágpampamaké tun ta Corinto. Duwán pagsik duma mga kabánnalan na igtinurù din kandan ukit kani sulat din.

Si Tito asta tô mga kadumaan din tô igpid kani sulat i Pablo tun ta Corinto.

1 Sakán si Pablo na inému apostoles i Jesu-Cristo tingód katô kakalyag ka
Manama. Sakán asta tô kataladi ta na si Timoteo ágpangumusta ákniyu na mga
2 ágpamaké katô Manama tun ta lunsud ka Corinto asta katô langun ka duma
mga sakup ka Manama tun ta kaluwagan ka probinsya ka Grecia.*
2 Mólà pa ka matanggap yu tô tabang asta tô kasunayan tikud tun ta
3 Manama na Ámmà ta asta tikud tun ta Áglangngagán na si Jesu-Cristo.
3 Durungán ta gó tô Manama na Ámmà katô Áglangngagán ta na si Jesu-
Cristo. Sikandin tô Ámmà na médu-édu áknita, asta tô ágtikudan ka langun ka
4 kabákkárran.
4 Agad ándin tô kahirapan dé, ágpabákkárrán ké ka Manama ébô ukit katô
kapabákkár din áknami, makapabákkár ké pagsik katô duma mga ágkahirapan.
5 Su agad marapung tô karasayan dé su igpasábbad ki tun ki Cristo, asal ukit
kandin marapung gó pagsik tô mga kabákkárran na tanggapán dé.
6 Atin ka ágkahirapan ké, matuman kó pabákkárrán ka Manama asta
tábbusán kó. Ukit katô kapabákkár ka Manama áknami, pabákkárrán kó
ikandin ébô makatiis kó katô mga kahirapan na iring katô mga ágtiisán dé.
7 Purisu masarig tô gimanan dé para ákniyu, su isóddóran dé na atin ka
kahirapan kó iring áknami, pabákkárrán kó pagsik katô Manama iring áknami.
8 Na, mga kataladi, kakalyag dé na makasóddór kó tingód katô kahirapan
na inókitan dé tun ta probinsya ka Asia. Tuu gó dakál tô kahirapan na inókitan
dé, iring na dì kéd gó makatiis, asta kéman dé ka maté kéd.

* **1:1** 1:1 Grecia, ó Acaya.

9 Kéman dé ka tô dán gó tô ágtamanán dé. Asal inému ni ébô dì ké sumarig katô áknami sarili, asal ébô sumarig ké katô Manama na makanté puman katô mga inaté.
10 Igpaluwà ké gó ikandin tikud tun ta kadattan ka kamatayan, asta isóddóran dé na paluwaán ké gó ikandin. Sikandin dád gó tô ágsarigan dé na manayun paluwà áknami ébô manté ké pa.
11 Madigár ka tabangan ké ikiyu ukit katô kadasal yu para áknami ébô marapung tô mga makapasalamat ka Manama tingód katô mga tabang na matanggap dé tikud kandin ukit ka kadasal katô marapung manubù.

Igpalin i Pablo tô plano din

12 Ni gó tô padadurungán dé su isóddóran dé na matullid asta bánnal tun ta saruwan ka Manama tô langun ka áglumun dé. Ituman ni ánnà ukit katô áknami kakatigan asal ukit katô ginawa ka Manama áknami. Matullid gó tô ágkémun dé tun ta langun manubù, asta tuu pa gó tun ákniyu.
13-14 Igsulat dé dád tô mabasa yu asta tô kagpáttan yu. Agad duwán pô gó na dì yu tuu ágkagpáttan áknganni, asal kakalyag ku na dumunggù tô álló na kagpáttan yu gó ébô ka dumunggù tô Áglangngagán na si Jesus, kadayawan kó tingód áknami, iring katô dayó dé tingód ákniyu.
15 Na, su isóddóran ku na makagpát kó langun, kakalyag ku pád dángngan na makaduwa a madun tun ákniyu ébô makatabangnga ákniyu.
16 Kakalyag ku pád na máddingnga pa diyan ákniyu ka madunna tun ta Macedonia, asta máddingnga puman diyan ákniyu ka lumónódda tikud tun ta Macedonia ébô makatabang kó kanak ka madunna tun ta Judea.
17 Tô gó pád tô plano ku. Asal su ándà a ikatuman, yakó ágpanámdám na dì ágkasarigan tô kagi ku. Tô kanak plano, ánnà iring katô duma mga manubù nit banuwa na ágkagi "Óó," asal tô kannê kóbadan "Dì."
18 Ágkasarigan tô Manama, asta ágkasarigan tô igkagi dé ákniyu, su dì ké gó ágduwa-duwa.
19 Sikami si Silas asta si Timoteo tô igulit-ulit ákniyu tingód katô Batà ka Manama na si Jesu-Cristo, asta ágkasarigan tô kagi din, su dì gó sikandin ágduwa-duwa.
20 Ukit ki Cristo ágkatuman tô langun tandô ka Manama. Purisu makakagi ké na ágkasarigan gó tô Manama, asta ukit kani madurung sikandin.
21 Manama gó tô ágtabang áknami asta ákniyu ébô masarig tô kapasábbad ta tun ki Cristo. Igsalin ki ikandin
22 asta igpasóddór din na sikita tô kandin mga sakup ukit katô Ugis Espiritu na igpóddô din tun ta pusung ta ébô kasóddóran ta na matuman tô langun tandô din áknita.
23 Na, ikasóddór tô Manama na bánnal ni ágkagin ku. Ándà a sadun diyan ákniyu tun ta Corinto su kakalyag ku na dì ku sikiyu supakan.
24 Dì ké ágpirit ákniyu tingód katô kapamaké yu, su masarig gó. Asal kakalyag dé na tumabang ké ákniyu ébô kadayawan kó.

2

1 Purisu kakalyag ku na atin ka kabággayan kó puman ka ranu, diyad baling madun diyan ákniyu.
2 Su atin ka maranu kó ukit katô kasapad ku ka madat linumuwan yu, iring na ándà dán gó palang makabággé ka dayó kanak!
3 Tô gó tô gunayan na iguna a igsulat ákniyu ébô tullidán yu tô linumuwan yu. Purisu ka madunna diyan ákniyu, diya kabággayan ka ranu katô mga

makadayó pád kanak. Su isóddóran ku na atin ka kadayawanna tingód ákniyu, kadayawan kó gó pagsik.
4 Tô igsulatta ákniyu dángngan, ándà dayó ku, su iranuwa gó asta igsággówa.
Ánnà kakalyag ku na kabággayan kó ka ranu, asal kakalyag ku dád na
kasóddóran yu na ágginawaan ku gó sikiyu.

Pasinsiyayi yu tô ikasalà

5 Na, tingód katô manubù diyan ákniyu na ikasalà dángngan, diya pasobra
katô kabánnalan ka kumagiya na ánnà dád sakán tô igbággayan din ka ranu
asal sikiyu pagsik langun.
6 Igpasábbadé tô karapungan yu na igruud kandin, asal nángngà dán tô
supak tingód katô iglumu din.
7 Purisu pasinsiyayi yud sikandin asta pabákkár yu ébô dì mapid katô tuu
ranu.
8 Purisu kakalyag ku na pasóddór kó na duwán pa ginawa yu kandin.
9 Ni gó tô gunayan na igsulatta ákniyu dángngan ébô kasóddóran ku ka
ágkasarigan kó na tumuman katô langun na igtalan ku ákniyu.
10 Atin ka pasinsiyaan yu tô ikasalà, pasinsiyaan ku pagsik sikandin. Su
agad ándin tô salà din, igpasinsiyaan kud sikandin tun ta saruwan i Cristo
ébô katabangan kó.
11 Nángngà ka masinsiya ki kandin ébô dì ki mapid i Maibuyan, su isóddóran
ta na madat gó tô mga kapókit din.

Tô tana i Pablo tun ta Troas

12 Na, tô igdunggù a tun ta Troas ébô mulit-ulitta katô Madigár Gulitán
tingód ki Cristo, igkita ku na tapé igtaganà katô Áglangngagán tô mga pusung
dan ébô maminág dan kanak.
13 Asal ándà a ikatónnók su ándà pa dunggù si Tito na kataladi ku. Purisu
igtananan ku tô mga ágpampamaké diyan ta Troas asta igpanayunna tun ta
Macedonia.

Pamammut i Cristo

14 Pasalamat ki katô Manama! Su tingód katô kapasakup dé ki Cristo,
Manama tô ágpid áknami tun ta kapanaluwan. Ukit áknami matalap tô
Madigár Gulitán tingód ki Cristo iring na pamammut na ágkangadággan tun
ta agad ánda banuwa.
15 Su tô ágtalapán dé tingód ki Cristo tô iring na pamammut na ággóbbón
tun ta saruwan ka Manama, asta ágkangadággan katô mga ágpampamaké na
ágtábbusán asta katô mga dì ágpamaké na ágdungguan ka supak.
16 Tun ta mga dì ágpamaké, tô kabánnalan na ágtalapán dé iring na mawù na
makamaté. Asal tun ta mga ágpampamaké, tô kabánnalan na ágtalapán dé iring
na pamammut na makanté.
Atin ka dì ki tabangan ka Manama, ándà palang makému kani!
17 Ánnà ké iring katô marapung manubù na ágpanalapì dád ukit katô kólit-
ólit dan katô kagi ka Manama. Asal su igpapid ké katô Manama asta
igpasábbad ké tun ki Cristo, bánnal tô kólit-ólit dé katô kagi ka Manama, su
ágkasóddóran ka Manama tô langun na ágtinuruán dé.

3

Mantu kapókit ka kapadani ta tun ta Manama

1 Yakó ágpanámdám na ágdurungán déd puman tô sarili dé. Ánnà ké iring
katô duma mga taratinurù na ágkailangan pa ka mga sulat na ágpasóddór
tingód kandan ébô tanggapán yu. Ánnà ké iring katô mga ágpamuyù ákniyu

ka sulat na ágpasóddór tingód kandan ébô tanggapán dan katô mga manubù tun ta duma mga banuwa.

2 Ándà ké kailangan ka sulat na ágpasóddór, su sikiyu gó tô ágpasóddór tingód áknami, su iring na sikiyu tô igsulat tun ta pusung dé na ágkitanán asta ágkabasa katô langun.

3 Matayyó na sikiyu tô iring na sulat i Cristo na igpapid ukit áknami. Ánnà tintà na pagsulat ó malumpipì mga batu na ágsulatanan tô iggamit din, asal iring na igsulat din tun ta pusung ka mga manubù ukit katô Ugis Espiritu ka manté Manama.

4 Isóddóran dé na bánnal ni su ágsarig ké katô Manama tingód katô iglumu i Cristo.

5 Atin ka sikami dád, dì ké makému kani lumu ni, asal makému ké su ágtabangan ké katô Manama.

6 Manama tô ágtabang áknami ébô makému ké makólit-ólit tingód katô mantu kapókit na igimu din ébô tanggapán ki ikandin, ánnà ukit katô mga sugù na igsulat, asal ukit katô Ugis Espiritu, su tô mga sugù ágsippang tun ta supak ka kamatayan, asal tô Ugis Espiritu ágbággé katô kantayan na ándà ágtamanán.

7 Tô igbággé ka Manama tô mga sugù na igsulat din tun ta mga batu na ágsulatanan, ikita tô séllaán ka Manama tun ta báttuk i Moises. Agad ágkatagitù ágkandà tô séllaán ka báttuk din, asal dì pakasállág tô mga rubbad i Israel su ágkasirang dan. Purisu agad ágséllà tô kabággé ka Manama katô mga sugù na ágsippang dád tun ta kamatayan,

8 asal tuu pa ágséllà tô kabággé ka Manama katô Ugis Espiritu tun ta mga manubù.

9 Agad ágséllà tô tapé kapókit na ágsippang dád tun ta supak, asal tuu pa gó ágséllà tô mantu kapókit na ágtanggapán ki katô Manama na nángngà tun ta saruwan din.

10 Tô kabánnalan, tô kaséllà ka mga sugù sayyan iring na ándà dán gó ka tandingán katô kaséllà kani mantu kapókit.

11 Su agad duwán kaséllà katô tapé kapókit na igbullasan dán, asal tuu pa gó ágséllà tô mantu kapókit na ágsippang tun ta ándà ágtamanán.

12 Purisu su tuu gó madigár ni gimanan dé, ándà máddang dé ka kólit-ólit dé katô kagi ka Manama.

13 Ánnà ké iring ki Moises na igtambun katô báttuk din ébô dì ágkitanán katô mga rubbad i Israel tô kandaan katô séllaán tun ta báttuk din.

14 Asal ándà ni kagpátti katô mga rubbad i Israel su itambunan tô panámdám dan. Agad sippang áknganni, atin ka ágbasan dan tô tapé kapókit, duwán gó iring na pagtambun tun ta panámdám dan ébô dì dan kagpáttan tô kabánnalan. Dì gó makangé tô pagtambun sippang ka mamaké dan dán ki Cristo.

15 Sippang gó áknganni atin ka ágbasa dan katô mga sugù na igsulat i Moises,* dì dan gó pakagpát su duwán ikatambun katô panámdám dan.

16 Asal atin ka mamaké tô manubù katô Áglangngagán,† makangé tô pagtambun.

17 Na, ni kagi na “Áglangngagán” na igsulat kannun, tô gó tô Ugis Espiritu. Atin ka duwán Ugis Espiritu katô Áglangngagán tun ta manubù, duwán dán kaluwaan din tikud tun ta katuman katô mga sugù.

---

* **3:15** 3:15 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. † **3:16** 3:16 Ahaán tô Exodo 34:33-35.

18 Purisu su ándà dán ikatambun áknita, ágkitanán tô séllaán katô
Áglangngagán tun ta báttuk ta. Su ágpamantun ki katô Ugis Espiritu katô
Áglangngagán, tuu pa ágkitanán tô séllaán din dini áknita asta makéring ki
kandin.

4

Tô dakál é lagà na igdalám tun ta kudán

1 Tingód katô kédu ka Manama, igsalin ké ikandin ébô mulit-ulit ké kani
mantu kapókit na mému matábbus tô mga manubù. Purisu dì ké ágmalómét.
2 Igélléyan dé tô mga linumuwan na makayayyà asta gállássán. Dì ké
áglimbung katô mga manubù, asta dì dé ágpalinán tô kagi ka Manama tingód
ki Cristo. Isóddóran gó ka Manama na kabánnalan dád tô gulit-ulitán dé, asta
isóddóran katô mga manubù na ágkasarigan ké.
3 Atin ka duwán dì pakagpát katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo na gulit-
ulitán dé, tô gó tô manubù na ágdungguan ka supak.
4 Dì dan ágpamaké su tô panámdám dan igtambunan i Maibuyan na pangulu
katô mga manubù nit banuwa. Igtambunan din ébô dì dan séllaan katô
Madigár Gulitán. Dì dan pakagpát katô gulit-ulitán dé tingód ki Cristo na
ágkakitaan ta gó katô Manama.
5 Dì ké gulit-ulit tingód katô sarili dé, asal gulit-ulit ké na si Jesu-Cristo tô
Áglangngagán. Ágkagin dé dád na sikami tô mga ágsuguánnán din ébô tumanán
dé tô kakalyag din na tumabang ákniyu.
6 Tô Manama na igkagi na, “Duwán dán kappawaan tun ta kan-
gittángngan,”* sikandin pagsik tô igpappawà kani pusung ta ébô makagpát ki
na ni gó tô kappawaan din na ágkitanán tun ta bónnóng i Cristo.
7 Agad malómét é lawa dé iring na kudán na ándà lagà, asal igsarig ka
Manama dini áknami tô Madigár Gulitán na tuu dakál é lagà ébô kasóddóran
katô langun manubù na tô bánnal katulusan katô Madigár Gulitán ánnà tikud
dini áknami asal tikud tun ta Manama.
8 Agad marag ké ágkahirapan, asal dì ké gó ágkadalangan. Agad ágkalibug ké,
asal dì ké gó ágsódô.
9 Agad girrayatan ké, asal dì ké ágtananan katô Manama. Agad ágmatayan ké,
asal ágkanté ké pô.
10 Inalayun ágdungguan ka kamatayan tô mga lawa dé iring katô kamaté i
Jesus ébô pakitanán tô kantayan i Jesus nit mga lawa dé.
11 Róggun manté ké pa, inalayun dé ágbantéyan tô mga manubù na mim-
maté pád áknami tingód ka katuman dé katô kakalyag i Jesus. Ágtiis ké kani
ébô ágkitanán tô kantayan din ukit kani lawa dé na maté.
12 Purisu mému ki matayan ébô sikiyu tô makatanggap katô kantayan na
ándà ágtamanán.
13 Mà katô kagi ka Manama na igsulat, “Igpamakéya katô Manama. Purisu
igulitta kani.”† Ni gó pagsik tô áglumun dé. Gulit-ulit ké su ágpamaké ké katô
Manama.
14 Su isóddóran dé na tô Manama na iganté puman katô Áglangngagán na si
Jesus manté pagsik áknami su igpasábbad ké tun ki Jesus, asta Manama tô mid
áknami duma ákniyu tun ta saruwan din.
15 Ikatiis ké katô langun kani mga kahirapan ébô duwán ágpulusán yu.
Atin ka kumarapung tô mga manubù na tumanggap katô kédu ka Manama,
kumarapung pagsik tô mga pasalamat asta tô mga dumurung kandin.

* **4:6** 4:6 Genesis 1:3. † **4:13** 4:13 Salmo 116:10.

16 Purisu dì ké ágsódô. Agad ágkatagitù dán ágmalómét ni mga lawa dé, asal
tô espiritu dé inalayun ágmabákkár álló-álló.
17 Tô mga kahirapan na ágriyun dé áknganni dì mabággat asta dì manayun
ka ándà ágtamanán. Asal ukit kani mga kahirapan, tanggapán dé tô tuu pa
madigár na ándà ágtamanán na igtaganà ka Manama para áknami asta dì gó
katáppángngan.
18 Dì dé ágpanámdámmán tô mga kahirapan na ágkitanán áknganni, asal
ágpanámdámmán dé tô gimanan dé na ándà pa kitayi. Su tô mga kahirapan
na ágkitanán dé dì ágpanayun, asal tô mga kadigárran na dì ágkitanán ágpanayun
ka ándà ágtamanán.

5

1 Isóddóran ta na iring na rákkó ni lawa ta na góddóan ta áknganni róggun
kannun ki pa ta banuwa. Asal ka maté ki asta tananan ta ni lawa ta, isóddóran
ta na duwán mantu lawa na óddóan ta tun ta langit sippang ka ándà ágtamanán.
Ni mantu lawa ta dì imun ka manubù asal imun ka Manama para áknita.
2 Su agad ágkahirapan ki gó áknganni, asal gimanan ta tô mantu lawa na
tanggapán ta tun ta langit
3 ébô ka matanggap ta ni mantu lawa, inalayun duwán góddóan ka gimukud
ta.
4 Róggun góddô ki pa kani lawa ta nit banuwa, ágkahirapan ki ánnà su
kakalyag ta na maté kid, asal su kakalyag ta na bággayan ki katô mantu lawa
ta tun ta langit ébô ni lawa ta na ágkaróddóg kabullasan katô lawa na dì gó
maté sippang ka ándà ágtamanán.
5 Manama gó tô igtaganà áknita ébô matanggap ta ni mantu lawa, asta
sikandin tô igbággé katô Ugis Espiritu áknita ébô kasóddóran ta na matuman
gó na bággayan ki ikandin.
6 Purisu inalayun ágpasarigán tô pusung ta, agad isóddóran ta na róggun
igóddô ki pa nit banuwa, dì ki pa móddô tun ta Áglangngagán.
7 Agad ándin tô áglumun ta, sumarig ki gó katô Manama, agad ándà ta pa
kitayi.
8 Agad duwán pád kakalyag ta na tananan tad ni lawa ta asta móddô ki tun
ta Áglangngagán, asal ágpabákkárrán gó ni pusung ta.
9 Purisu agad kannun ki pa ó tun ki kandin, asal kakalyag ta na kadayawan
sikandin tingód áknita,
10 su kailangan tumubang ki langun tun ki Cristo ébô ruudan ki ikandin.
Tô tagsábbad-sábbad áknita tumanggap katô ágpulusán tingód katô linumuwan
ta nit banuwa, agad madigár ó madat.

Igpasábbad ki ka Manama tun kandin ukit ki Cristo

11 Na, su isóddóran dé na kailangan respetowan ta tô Áglangngagán na
ágtubangán ta, gággár-ággár ké na mapid tô mga manubù ébô mamaké dan
kandin. Isóddóran katô Manama tô áknami kamanubuan, asta kakalyag dé
pagsik na kasóddóran yu ni.
12 Ándà dé puman durungi tô áknami sarili, asal kakalyag dé dád na
bággayan kó katô gunayan ébô pabantugán ké ikiyu, asta ébô makataba kó
katô mga manubù na ágpadadurung dád tingód katô kandan mga linumuwan
na ágkitanán, asta ánnà matullid tô pusung dan tun ta saruwan ka Manama.
13 Atin ka panámdám yu na ágkangulág ké tingód katô kasulat ku kani, taban
ku gó ni tun ta saruwan ka Manama. Atin ka nángngà tô áknami panámdám,
katabangan kó.

14 Agad ándin tô áglumun dé, ágpiddán ké katô ginawa i Cristo. Su igbánnal ké
na inaté si Cristo para katô langun manubù, igbánnal ké na inaté kid langun
duma kandin.*
15 Inaté si Cristo para katô langun ébô tô mga manubù na ágtanggap katô
mantu kantayan din, ánnà kandan sarili kakalyag tô tumanán dan, asal
tumanán dan tô kakalyag i Cristo na inaté asta inanté puman para kandan.
16 Purisu áknganni diya sumállág katô duma mga manubù ukit katô
panámdám dád ka mga manubù. Dángngan igsállágga ki Cristo ukit katô
panámdám dád ka manubù, asal ipalin dán gó tô panámdám ku tingód kandin.
17 Purisu tô manubù na igpasakup ki Cristo, mantu dán sikandin. Tô
ágkémun din áknganni ánnà dán iring katô tapé, su tô tapé ágkémun din
ibullasan dán katô mantu ágkémun.
18 Tikud gó tun ta Manama tô mantu ágkémun ta. Sikandin tô igpasábbad
áknita tun kandin ukit katô iglumu i Cristo, asta igpapid ké ikandin na mulit-
ulit na mému dán pasábbad tô mga manubù tun kandin.
19 Ni gó tô gulit-ulitán dé na duwán kapókit na igimu ka Manama ukit ki
Cristo ébô pasábbadán din tô mga manubù tun kandin asta pasinsiyaan din
dán tô mga salà dan. Ni gó tô madigár gulitán na igbággé din áknami ébô
talapán dé tun ta duma mga manubù.
20 Purisu igpapid ké ébô mulit-ulit ké para ki Cristo. Iring na ágkagi tô
Manama ákniyu ukit áknami. Purisu gulit-ulit ké katô kagi i Cristo na ágpédu-
édu ákniyu, “Pasábbad kód tun ta Manama.”
21 Agad ándà palang salà i Cristo, asal sikandin gó tô igpasupakan ka
Manama tingód katô mga salà ta ébô ukit ki Cristo, tanggapán ki ka Manama
na nángngà tun ta saruwan din.

6

1 Su sikami tô mga ágsuguánnán katô Manama, ágpédu-édu ké gó ákniyu
na yakó ágpanámdám na ándà ágpulusán katô dakál ginawa ka Manama na
igtanggap yu tikud tun kandin.
2 Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Tô igdunggù dán tô nángngà timpo na igsalin ku, igpaminág ku gó sikuna.
Tô igdunggù dán tô nángngà álló na tábbusán ka, igtabangan ku gó
sikuna.”*
Purisu paminág kó kanak! Ikataganà dán gó tô Manama tumabang ákniyu!
Ni gó tô nángngà timpo ébô tábbusán kó ka Manama!
3 Kakalyag dé na dì gó ágkasawé tô mga áglumun dé agó duwán manubù na
dì mamaké.
4 Asal su mga ágsuguánnán ké ka Manama, ágpakita ké na madigár gó tô
langun áglumun dé. Agad marapung tô mga kahirapan na inókitan dé, ágtiis
ké gó.
5 Ilagpás ké, ipriso ké, asta isamuk ké. Duwán timpo na tuu ké ibállé asta
ipuló ké tingód katô kalumu dé, asta ándà ágkakan dé.
6 Ágpasóddórán dé na mga ágsuguánnán ké ka Manama su ándà salà na
áglumun dé, igbággayan ké ka kagpáttan, mallayat é ginawa dé, médu-édu ké,
dini áknami tô Ugis Espiritu, asta bánnal ké ágginawa katô mga unawa dé.
7 Kabánnalan dád tô gulit-ulitán dé. Duwán katulusan ka Manama dini
áknami. Tô katanggap ka Manama áknami na nángngà tun ta saruwan din iring
na laniban asta kalasag dé ébô manalu ké katô mga usig dé.

* **5:14** 5:14 Inaté ki duma kandin su iring na inaté tô tapé ágkémun asta áglumun ta na dì madigár tun ta saruwan ka Manama, su atin ka maté tô manubù, dì dán áglumu katô tapé áglumun din. * **6:2** 6:2 Isaias 49:8.

8 Duwán ágpabantug áknami, duwán ágpayayyà áknami, duwán ágkagi ka
madat áknami, asal duwán ágdurung áknami. Duwán ágkagi na bulalón ké, asal
bánnal gó tô gulit-ulitán dé.
9 Agad duwán na dì ágrespeto áknami, asal ágkilalan ké katô langun. Agad
inalayun ké ágmatayan, asal manté ké pô. Agad ágsupakan ké, asal ándà ké pa
matayi.
10 Agad duwán ranu katô pusung dé, asal inalayun duwán dayó dé.
Agad ágkayù-ayuan ké, asal marapung tô mga manubù na ágbággayan dé ka
kadigárran tikud tun ta Manama. Agad ándà palang kaduwánnan dé, asal ándà
ké kakulangi.
11 Mga taga Corinto, ándà palang igbulun dé ákniyu, su dakál gó tô ginawa
dé ákniyu.
12 Atin ka duwán kassaan katô ginawa ta, ánnà su délák tô ginawa dé ákniyu,
asal sikiyu tô duwán délák ginawa áknami.
13 Igkagiya ákniyu iring na kanak mga gabatà. Ginawayi ké iring katô
kaginawa dé ákniyu.

Sikita tô templo na góddóan katô Manama

14 Yakó ágpasábbad tun ta mga dì ágpamaké, su dì mému ka ágpadumaé tô
manubù na igtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din asta tô
masalà-salà! Dì ágpatákkássé tô kappawaan asta tô kangittángngan.
15 Dì ágpanunugé si Cristo asta si Maibuyan. Purisu dì pagsik ágpasábbadé tô
ágpamaké asta tô dì ágpamaké.
16 Dì mému ka duwán mga ágmanaman tun ta templo ka Manama. Tô langun
ta na ágpampamaké, sikita gó tô templo na góddóan ka manté Manama! Su
igkagi tô Manama sayyan,
"Móddô a duma kani mga manubù,
asta dumuma a kandan.
Sakán tô Manama dan,
asta sikandan tô kanak mga manubù."†
17 "Iwà kó tikud tun ta mga dì ágpamaké kanak.
Liliyi yu sikandan.
Yakó gilabut katô agad ándin maripà,
Asta tanggapán ku sikiyu, mà katô Áglangngagán."‡
18 "Mémuwa na Ámmà yu,
asta mému kó na mga gabatà ku.
Tô gó tô igkagi katô Áglangngagán na matulus."§

7

1 Sikiyu na mga ágginawaan dé, tô gó tô mga tandô ka Manama áknita.
Purisu kailangan palinis ki katô langun na ágparipà katô áknita panámdám
asta linumuwan. Kailangan ándà palang salà ta su ágrespeto kó katô Manama.

Tô dayó i Pablo

2 Na, ginawayi ké ikiyu. Ándà palang tun ákniyu na iglumuwan dé ka madat.
Ándà palang na igtadin dé. Ándà palang tun ákniyu na iglimbungan dé.
3 Ándà a kagi kani ébô ruudan ku sikiyu. Asal iring katô igkagi ku dángngan,
ágginawaan dé gó sikiyu, su agad manté ki ó maté ki, dì ki gó padiyaé.
4 Dakál tô kasarig ku ákniyu, asta ágpadadurungán ku gó sikiyu. Igpabákkár
kó gó kanak. Agad ágkahirapan ké, asal tuuwa idayawan.

† **6:16** 6:16 Levitico 26:12; Ezequias 37:27. ‡ **6:17** 6:17 Isaias 52:11; Ezequias 20:34. § **6:18** 6:18 2 Samuel 7:14.

5 Tô igdunggù ké dini ta Macedonia, ándà ké gó paginawa, su marapung tô
mga kahirapan dé. Duwán mga duma na igapul áknami, asta duwán tana katô
pusung dé.
6 Asal ágpabákkár gó tô Manama katô mga ágkaranu, asta tô gó tô igimu din
para áknami ukit katô kadunggù i Tito dini áknami.
7 Idayawan ké su igdunggù sikandin, asal idayawan ké pagsik su igulitan
ké ikandin na igpabákkár yu sikandin. Igulitanna ikandin na ágkabugaan kó
kanak, ágkaranu kó tingód katô inému, asta duwán kakalyag yu na dumapit
kanak. Purisu tuuwa gó ágkadayawan áknganni.
8 Agad ikaparanuwa ákniyu ukit katô sulat ku dángngan, asal ándà a rákkád
na igsulatta. Tun ta katigkané, bánnal na igrákkádda su isóddóran ku na iranu
kó agad dógó dád.
9 Ágkadayawanna ánnà su iranu kó, asal su ukit katô ranu yu igrákkád kó asta
ipalin tô ágkémun yu. Tô gó tô ranu na ágkadigárran ka Manama. Purisu ándà
kó kadatti ukit áknami.
10 Kakalyag ka Manama na maranu tô manubù asta rumákkád tingód katô
salà din ébô matábbus. Tô gó tô nángngà ranu na ándà karákkáddan. Asal tô
maranu na dì rumákkád ka mga salà din, dungguan sikandin ka supak na
ándà ágtamanán.
11 Panámdám yu tô inému katô Manama ukit katô ranu yu. Duwán dán
gó kakalyag yu na pasóddór áknami na ipalin tô linumuwan yu. Isókó kó gó
tingód katô manubù na iglumu katô salà, asta imáddangan kó agó supakan kó!
Kakalyag yu gó na pasábbadé ki puman! Igsupakan yu gó tô iglumu ka salà,
asta igpakita yu na nángngà gó tô iglumu yu tingód kani!
12 Purisu tô igsulatta ákniyu dángngan, ánnà dád para katô iglumu ka madat
asta ánnà dád para katô iglumuwan ka madat, asal kakalyag ku na pakitanán
ka Manama ákniyu na dakál gó tô ginawa yu áknami.
13 Purisu igmabákkár ké ukit ákniyu.

Tô igkita dé tô dayó i Tito, tuu ké pa igmabákkár su madigár tô katanggap
yu kandin.
14 Dángngan tô igulit ku ki Tito, igdurung ku sikiyu, asta ándà a kayyai, su
bánnal tô langun na igulit dé ákniyu, asta igpakita yu gó na bánnal tô igulit dé
ki Tito tingód ákniyu.
15 Áknganni atin ka ágkapanámdámman i Tito tô tingód katô kabánnal yu
katô igkagi din asta katô katanggap yu kandin agad ágkamáddangan kó,
ágkadugangan pa gó tô kaginawa din ákniyu.
16 Ágkadayawanna su ágkasarigan ku gó sikiyu.

8

Kapatabangé katô mga ágpampamaké

1 Na, mga kataladi, kakalyag ku na ulitán ku ákniyu ka ándin tô iglumu katô
Manama para katô mga ágpampamaké tun ta Macedonia ukit katô ginawa din
kandan.
2 Agad marapung tô kahirapan na igdunggù tun kandan asta tuu dan
ágkayù-ayuan, asal dakál gó tô igbággé dan tingód katô dayó dan.
3 Makólitta ákniyu na tô igbággé dan ánnà dád tô ágkagaga dan asal sobra pa
katô ágkagaga dan, su tô gó tô kandan kakalyag.
4 Igpédu-édu dan gó áknami ébô mému dan pagsik makabággé katô tabang
dan tun ta mga sakup ka Manama na ágkahirapan tun ta Jerusalem.

5 Tuu madigár, su tô igbággé dan sobra pa ka tandingán katô gimanan dé,
su igbággé dan pa tô kandan sarili tun ta Áglangngagán asta tun áknami, su tô
gó tô kakalyag ka Manama kandan.
6 Su dakál tô igbággé dan, igpédu-édu ké ki Tito na lumónód sikandin tun
ákniyu ébô panayunán din tô igtigkanayan din asta tumanán yu tô kalimud
katô tabang yu para katô mga ágkahirapan tun ta Jerusalem.
7 Sikiyu na mga taga Corinto tô tuu ágkabantug, su tuu kó ágsarig katô
Manama, mapandé kó ágtinurù, marapung gó tô isóddóran yu, malóggód kó
ágbánnal katô Manama, asta dakál tô ginawa yu áknami. Purisu kakalyag dé
na pakitanán yu pagsik na ágkabantug kó gó tingód katô kabággé yu katô tuu
dakál.
8 Agad malóggód tô mga duma ágbággé, ándà ku sikiyu piriti na mággé, asal
ukit katô kabággé yu, kasóddóran na duwán gó bánnal ginawa yu.
9 Yakó yu ágkalingawi tô dakál ginawa katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
Tô kóddô din tun ta langit, agad sikandin tô tigatun katô langun, asal su dakál
tô ginawa din áknita, igtananan din tô langun asta igpamanubù sikandin ébô
ukit katô katanan din katô langun, sikita tô makatanggap katô langun.
10 Na, ni gó tô kagin ku ákniyu. Madigár ka tumanán yu tô igtigkanayan yu
tô iglabé ámmé. Sikiyu gó tô tagnà na igplano na tumabang, asta sikiyu pagsik
tô tagnà na igbággé.
11 Dángngan malóggód kó ágbággé. Purisu panayun yud ni igtigkanayan yu
sippang ka matuman. Madigár ka bággén yu tô ágkagaga yu.
12 Atin ka malóggód kó ágbággé, tanggapán katô Manama tô bággén yu, su
dì kó ikandin piritán na mággé katô ándà tun ákniyu.
13 Ánnà kakalyag ku na kahirapan kó asta mému kaduwánnan tô mga
bággayan yu, asal kakalyag ku na magunawa tô kóddô yu langun.
14 Áknganni madigár tô kóddô yu asta makatabang kó kandan. Atin ka
duwán álló na madigár tô kandan kóddô asta sikiyu tô kahirapan, sikandan
tô mému tumabang ákniyu. Ukit kani, patabangé kó ébô ándà palang kakulan-
gan.
15 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Tô iglimud ka dakál, ándà kasobrayi,
asta tô iglimud ka délák, ándà kakulangi.”*

Si Tito asta mga kadumaan din

16 Ágpasalamatta tun ta Manama su sikandin tô igbággé ki Tito katô dakál
ginawa ákniyu iring katô ginawa dé ákniyu.
17 Tô igpédu-édu ké ki Tito na lumónód sikandin tun ákniyu, ignunug
sikandin, su duwán dán gó kakalyag din na madun diyan ákniyu.
18 Patákkássán dé kandin tô kataladi na ágdurungán katô langun
ágpampamaké tun ta duma mga lunsud tingód katô kólit-ólit din katô Madigár
Gulitán.
19 Sikandin gó tô igsalin katô langun ágpampamaké tun ta duma mga
banuwa ébô mákkás áknami katô kapid dé kani tabang tun ta Jerusalem.
Ukit kani lumun dé, madurung tô Áglangngagán asta makita na malóggód ké
tumabang.
20 Atin ka patákkássé ké madun, ándà palang makabuyas áknami tingód katô
kapid dé katô dakál tabang.
21 Kakalyag dé na matullid tô lumun dé tun ta saruwan ka Manama, asta
tun pagsik ta mga manubù.

* **8:15** 8:15 Exodo 16:18. Igsulat ni tingód katô mga rubbad i Israel sayyan na iglimud katô mana.

22 Duwán pô gó sábbad kataladi na patákkássán dé kandan. Ikapira dé
kinnami ni manubù ni tun ta ássa-ássa kapókit, asta isóddóran dé na duwán
gó kakalyag din na tumabang ákniyu. Áknganni tuu gó malóggód sikandin na
tumabang su dakál tô kasarig din ákniyu.
23 Tingód ki Tito, sikandin tô kadumaan ku na ágtabang ákniyu. Tingód kani
duwa kataladi na mákkás kandin, sikandan tô igpapid katô mga ágpampamaké
tikud tun ta duma mga banuwa. Ágpabantugán si Cristo ukit katô áglumun dan.
24 Purisu madigár ka pakitanán yu tô ginawa yu kandan ébô kasóddóran
katô mga ágpampamaké tun ta duma mga banuwa na bánnal gó tô kadurung
dé ákniyu.

9

Tabang para katô mga ágpampamaké

1 Dì dán kailangan na sumulatta puman tingód katô tabang para katô mga
sakup ka Manama tun ta Jerusalem,
2 su isóddóran ku na malóggód kó gó tumabang. Igdurung ku sikiyu tun
ta mga ágpampamaké na taga Macedonia, su igulitta kandan na sikiyu dutun
ta Grecia tô ikataganà dán na tumabang tikud pa tun ta iglabé ámmé. Tô
ikadinág dan tingód katô kakalyag yu, tô pusung katô karapungan dan
ikálláng gó na mággé.
3 Purisu pónan ku tun ákniyu si Tito asta tô mga duma kataladi ébô matuman
tô igpadadurung dé tingód ákniyu su igulit ku kandan na ikataganà kód.
4 Atin ka duwán mga taga Macedonia na mákkás kanak tun ákniyu, asta atin
ka kitanán dan na ándà kó pa kannê ikataganà katô tabang yu, kayyaan ké,
asta tuu kó pa kayyaan ka dì matuman tô kalimud katô bággén yu.
5 Purisu igpanámdámma na madigár ka pónan ku si Tito asta tô mga duma
kataladi tun ákniyu ébô ka diya pa dumunggù, malimud dán gó tô tabang na
igtandô yu. Kakalyag ku na malóggód kó mággé, ánnà su ipirit kó.
6 Panámdám yu ni. Tô kabággé ta iring katô kaparámmas. Atin ka délák dád
tô bánnì na parámmasán, délák dád pagsik tô makáttu. Asal ka dakál tô bánnì
na parámmasán, dakál pagsik tô makáttu.
7 Kailangan sumalin tô tagsábbad-sábbad ákniyu ka ándin tô bággén yu tikud
tun ta pusung yu. Dì mému ka ágduwa-duwa kó mággé ó su ipirit kó, su
ágginawaan ka Manama tô mga manubù na duwán dayó dan na ágbággé.
8 Atin ka malóggód kó ágbággé, bággén gó ka Manama ákniyu tô ágkailanganán
yu, asta duwán pa sobra katô ágkailanganán yu ébô makatabang kó katô duma
mga manubù.
9 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Mabasa sikandin ágbággé tun ta mga ágkayù-ayuan.
Dì ágkalingawan ni madigár linumuwan din.”*
10 Tô Manama na ágbággé katô bánnì asta katô mga buuy tun ta taralumu ka
tanà, sikandin pagsik tô mággé ákniyu ka sobra pa katô ágkailanganán yu ébô
tuu pa dakál tô tabang yu katô duma mga ágkahirapan.
11 Tabangan kó gó ka Manama ébô inalayun kó makatabang katô duma. Atin
ka piddán dé tô bággén yu tun ta mga ihirapan tun ta Jerusalem, marapung
tô makapasalamat tun ta Manama tingód katô tabang yu kandan.
12 Ukit kani bággén yu, ánnà dád katabangan tô mga sakup ka Manama na
ihirapan, asal ukit pagsik kani marapung tô pasalamat tun ta Manama.

* **9:9** 9:9 Salmo 112:9.

13 Ukit kani madigár lumu yu, ágpasóddór kó na igpamaké kó katô Madigár
Gulitán tingód ki Cristo asta ágtumanán yu tô kakalyag din. Purisu mabantug
asta madurung tô Manama ukit katô tabang yu kandan asta katô langun.
14 Dumasal dan para ákniyu su dakál tô ginawa dan tingód katô dì
ágkatáppángngan tabang ka Manama tun kandan ukit ákniyu.
15 Mólà pa ka pasalamat ki katô Manama tingód katô tuu madigár gasa din
áknita.† Ándà nángngà kagi tingód katô kadigárran kani gasa din, su tuu gó
madigár!

10

Taba i Pablo tun ta mga igbuyas kandin

1 Duwán kun tun ákniyu na igkagi na sakán si Pablo tô talón ka diyanna
ákniyu, asal maganiya dád kun ka ágsulatta ákniyu tikud tun ta madiyù!
Ágpédu-éduwa ákniyu ukit katô kédu i Cristo.
2 Yakó ágpirit kanak na pakita a katô kaganiyan ku ka dumunggù a diyan
ákniyu. Duwán mga manubù diyan ákniyu na kéman dan ka iring katô ánnà
mga sakup ka Manama tô ágkémun dé. Atin ka dumunggù a diyan, pakitanán
ku gó kandan na ánnà a mataló.
3 Agad mga manubù ké, asal ka atuwan dé tô madat, dì ké ágsarig katô
áknami kabákkárran.
4 Tô mga laniban na ággamitán dé ánnà iring katô mga laniban ka gira nit
banuwa, asal duwán gó matulus mga laniban na igbággé ka Manama áknami
ébô dadattan dé tô madat mga lumu katô usig dé na si Maibuyan.
5 Tô gó tô gamitán dé ébô talun dé tô langun katô ágpangkagin katô mga
ágpallayat-layat asta ágsuwé tikud tun ta kabánnalan, tô pakadalang katô
kasóddóran dan tingód katô Manama. Palinán dé tô panámdám dan na ánnà
nángngà ébô mánnal dan ki Cristo.
6 Atin ka kitanán dé na ágbánnal kód, supakan dé tô mga dì ágbánnal.
7 Panámdám yu ni kabánnalan. Atin ka duwán ágkagi na sakup sikandin i
Cristo, kailangan dì din kalingawan na mga sakup ké pagsik i Cristo.
8 Agad kumagiya puman na ágsuguánnán ké katô Áglangngagán, asal diya
kayyaan, su igpapid ké ikandin ánnà ébô dadattan tô kapamaké yu, asal ébô
imun na masarig tô kapamaké yu.
9 Yakó ágpanámdám na áglimáddangán ku sikiyu ukit katô mga sulat ku
ákniyu.
10 Su duwán diyan ákniyu na ágkagi na maganiya dád tun ta mga sulat ku,
asal ka ágtubangnga, ágmalómétta asta ándà ágpulusán katô mga ágkagin ku.
11 Kailangan makasóddór tô mga ágkagi kani na agad ándin tô ágkagin dé tun
ta sulat, tô gó tô tumanán dé ka diyan kéd ákniyu.
12 Dì ké malyag na tandingán tô sarili dé katô duma mga taratinurù diyan
na ágpadadurung katô kandan sarili. Ánnà nángngà tô panámdám dan, su
ágpatandingé dan dád katô sarili dan tingód katô linumuwan dan.
13 Asal dì ké ágpadadurung tingód katô ándà palumuwi katô Manama áknami.
Ágpadadurung ké dád tingód katô igpalumu katô Manama áknami, asta apil ni
áglumun dé diyan ákniyu.
14 Atin ka ándà ké sadun diyan ákniyu, tô ágkagin dé mému sobra pa katô
kabánnalan tingód ka kapapid ka Manama áknami. Asal tô kabánnalan, sikami
tô tagnà igsadun diyan ákniyu ébô ulitán dé tô Madigár Gulitán tingód ki
Cristo.

† **9:15** 9:15 Tô tuu madigár gasa ka Manama áknita, tô gó si Jesus na igpapid din ébô matábbus ki.

15 Dì ké ágpadadurung tingód katô linumuwan ka duma manubù tun ta ándà
dé saduni. Asal giman ké na imun na masarig pa tô kapamaké yu, asta
marapung pa tô malumu dé diyan ákniyu.
16 Atin ka matuman yan, mému ké mulit-ulit katô Madigár Gulitán tun
ta duma mga banuwa na madiyù pa tun ákniyu na ándà gó palang duma
na mulit-ulit. Purisu ándà palang makapadadurung na inatunán dé tô
linumuwan katô duma.
17 Su mà katô kagi ka Manama,
“Tô malyag padadurung,
kailangan padadurungán din tô igimu katô Áglangngagán.”*
18 Tô makabággé katô dayó tun ta Áglangngagán ánnà tô ágdurung katô sarili
din, asal tô manubù na durungán katô Áglangngagán.

11

Si Pablo asta tô mà kagi mga apostoles

1 Na, tingód kani kagin ku, atin ka panámdámmán yu na ágkangulágga, mólà
pa ka pallayatán yu tô ginawa yu kanak!
2 Ágginawaan ku sikiyu iring katô kaginawa ka Manama ákniyu, su igpakasal
kó tun ki Cristo iring katô malinis daraga na igtaganà ébô pakasal katô banà
din.
3 Asal ágkamáddanganna agó mapid kó, iring ki Eva na inapid katô bulalón
na áppuy. Ágkamáddanganna agó tananan yu tô bánnal ginawa yu tun ki Cristo.
4 Ágkatanaanna gó su agad ássa tô ágtinuruán katô duma mga taratinurù
na ágsadun tun ákniyu tingód ki Jesus na ánnà magunawa katô igulit-ulit dé
ákniyu, asal ágtanggapán yu sikandan. Agad ássa tô ágtinuruán dan tingód katô
espiritu na ánnà magunawa katô Ugis Espiritu na itanggap yu, agad ássa
tô gulit-ulitán dan na ánnà magunawa katô Madigár Gulitán na igbánnal yu
dángngan, asal ágtanggapán yu.
5 Tun ta panámdám ku, ánnà a tun ta katapuriyan ka tandingán katô mga
mà kagi mapandé mga apostoles.
6 Agad diya tuu katig gulit-ulit, asal duwán gó kakatigan ku na
makasóddórra katô kabánnalan. Isóddóran yu na bánnal tô langun na
ágtinuruán dé, su ikapira kód gó ikakita.
7 Tô kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán na tikud tun ta Manama, ándà a
patandan ákniyu. Salà ku basì tô kapabbabà ku ébô mému kó mallayat?
8 Róggun iglumuwa diyan ákniyu, tô mga ágpampamaké tun ta duma mga
banuwa tô igbággé katô mga ágkailanganán ku. Iring na igtakawan ku
sikandan ébô tabangan ku gó sikiyu.
9 Tô kóddô ku diyan ákniyu, agad inandaanna katô mga ágkailanganán ku,
asal ándà a gó pamuyù ka tabang tun ákniyu. Tô mga kataladi na igdunggù
tikud tun ta Macedonia, tô gó tô igpid katô mga ágkailanganán ku. Ándà ku gó
sikiyu pamuyui ka gasto ku, asta diya gó mamuyù.
10 Su si Cristo dini kanak, bánnal gó ni kagin ku ákniyu. Agad ánda tô
sadunan ku tun ta kaluwagan ka probinsya ka Grecia, inalayun ku tumanán
ni igkagi ku na ándà palang ágpamuyuan ku ka tabang.
11 Agad dì ku sikiyu pamuyuan ka tabang, asal yakó ágpanámdám na ándà
ginawa ku ákniyu, su isóddóran ka Manama na ágginawaan ku gó sikiyu!

* **10:17** 10:17 Jeremias 9:24.

12 Manayunna gó tumuman kani na diya mamuyù ka tabang tikud tun ákniyu ébô tô mga mà kagi apostoles dì makakagi na tô linumuwan dan magunawa katô áknami linumuwan.
13 Agad ágkagi dan na sikandan tô apostoles, asal bulalón dan, áglimbung dan ákniyu tingód katô áglumun dan, asta mà kagi sikandan apostoles i Cristo.
14 Asal dì ki kasalábbuan kani, su agad si Maibuyan giring-iring ka bónnóng katô bánnal panaligan ka Manama.
15 Purisu dì ki pagsik kasalábbuan katô mga sakup i Maibuyan na mà kagi madigár tô linumuwan dan. Asal tun ta katapuriyan, supakan dan tingód katô madat mga linumuwan dan.

Mga kahirapan na inókitan i Pablo

16 Kumagiya puman na yakó ágpanámdám na ágkangulágga. Asal agad ágpanámdám kó na ágkangulágga, paminág kó kanak su duwán délák padadurungán ku.
17 Atin ka padadurungnga katô sarili ku, ánnà tikud tun ta Áglangngagán tô kagin ku, asal iringnga na ágkangulág.
18 Su duwán diyan ákniyu na ágpadadurung tingód katô linumuwan dan, padadurungnga pagsik.
19 Su ágpanámdám kó na mapandé kó, ágpaminág kó katô mga ágkangulág!
20 Mému gó ákniyu agad imun kó ikandan na mga állang, agad ágkangén dan tô mga kaduwánnan yu, agad áglimbungan kó ikandan, agad ágpallayat-layat dan tun ákniyu asta ágsampal dan ákniyu. Agad iring kani tô áglumun dan, asal igpabayà yu dád gó sikandan.
21 Kayyaan ké ka makéring ké kandan!
Atin ka padadurung dan, padadurungnga pagsik, agad iringnga na ágkangulág.
22 Atin ka mga Judio* sikandan, Judiowa gó pagsik. Atin ka mga sakup dan katô grupo ka Israel, sakuppa gó pagsik. Atin ka mga rubbad dan i Abraham, rubbadda gó pagsik.
23 Atin ka sikandan tô mga apostoles i Cristo, tuuwa pa bánnal na apostoles ka tandingán kandan. Isóddóran ku na iringnga na ágkangulág su ágpadadurungnga, asal tô kabánnalan, tuu pa marapung tô mga linumuwan ku, maragga gó igpriso, dì ágkéyap tô kalagpás kanak, asta maragga gó ágmatayan ka tandingán kandan.
24 Ikalima a lagpássi katô unawa ku na mga Judio ka tállu pulù siyó (39) kada kalagpás kanak.
25 Ikatálluwa bunali katô mga taga Roma. Ikasábbadda timbagi ka mga Judio ka batu ébô matéya. Ikatállu ilánnád tô barko na igsakayan ku, asta ikasábbadda igkapó-kapó tun ta lawud dalám ka sábbad dukilám asta sábbad álló.
26 Marapung tô mga kahirapan ku su igpanówa tun ta ássa-ássa mga banuwa. Makamáddang tô mga wayig na igtalipag ku. Makamáddang tô mga tulisan. Makamáddang tô mga unawa ku na Judio asta tô mga ánnà Judio. Makamáddang tô tun ta mga lunsud, tô tun ta disyerto, asta tô tun ta dagat. Makamáddang tô mga mà kagi mga kataladi.
27 Ikatiissa ka bállé ku, ihirapanna asta ipulówa tingód katô mahirap lumu ku. Iballusanna, itákkanganna, marag ándà ágkakan ku, asta inókitan ku tô kagánnó, su ikulanganna ka gumpakán ku.
28 Duwán pagsik ássa kahirapan ku su tukid ka álló ágkatanaanna tingód katô langun ágpampamaké tun ta ássa-ássa simbaan.

* **11:22** 11:22 Judio, ó Hebreo.

29 Atin ka duwán malómét tun ta kapamaké din, ágriyuwa katô kalómétan
din. Atin ka duwán mapid tun ta salà, tuuwa gó ágkaranu.
30 Atin ka kailangan na padadurungnga, kakalyag ku na padadurungán ku
dád tô mga kalómétan ku.
31 Ándà a bulaló asta ikasóddór tô Manama na Ámmà katô Áglangngagán na
si Jesus. Mólà pa ka ágdurungán sikandin ka ándà ágtamanán.
32 Tô diyanna pa ta lunsud ka Damasco, igpabangananna katô gobernador
na sakup i Harì Aretas tun ta mga sállat katô lunsud ébô ámmáttánna pád.
33 Asal igdalámma tun ta dakál basket asta igtuntunna tikud tun ta bentana
tun ta mallayat koral na iglibut katô lunsud. Purisu ikapalaguyya gó.

12

Igpakita tô Manama ki Pablo

1 Ikasóddórra na ándà ágpulusán ka padadurungnga tingód katô sarili ku,
asal ipiritta gó. Ulitán kud ákniyu tô mga igpakita asta igpasóddór katô
Áglangngagán kanak.
2-3 Na, mga sapulù áppat (14) dán ámmé tô iglabé, igpidda* tun datas ta langit
na góddóan ka Manama. Taman dád ka lawa ku ó espiritu ku dád tô inapid
dutun. Manama dád tô ikasóddór.
4 Asal isóddóran ku na igpidda tun datas ta langit, asta duwán mga
kasalábbuan kagi na idinág ku na dì ku mému ulitán.
5 Agad mému ka padadurungnga tingód katô igpakita katô Manama kanak,
asal diya padadurung, su padadurungán ku dád tô mga kalómétan ku.
6 Agad padadurungnga tingód katô mga inókitan ku, asal diya méring na
ágkangulág, su mulitta dád gó katô kabánnalan. Asal diya padadurung ébô tô
panámdám ka mga duma tingód kanak dì mému sumobra pa katô kabánnalan.
Kakalyag ku na tô panámdám dan magunawa katô áglumun ku na igkita dan
asta ágtinuruán ku na igdinág dan.
7 Kakalyag ka Manama na diya padadurung tingód katô kasalábbuan na
igpakita din kanak. Purisu mému kandin ka bággayanna i Maibuyan katô
bógók na iring na dugi tun ta lawa ku na dì makangé ébô diya gó padadurung.
8 Ikatálluwa igpamuyù tun ta Áglangngagán na kangén din ni bógók tikud
kanak.
9 Asal ándà din kangayi. Igkagi baling sikandin kanak, “Nángngà gó tô
tabang ku áknikó, su makita gó tô katulusan ku tun ta kalómétan nu.” Purisu
ágkadayawanna gó ágpadadurung tingód katô mga kalómétan ku ébô makita na
dini kanak tô katulusan i Cristo.
10 Purisu áknganni ágkadayawanna tingód katô mga kalómétan ku, su agad
óróm-órómánna, agad kahirapanna, agad irrayatanna, agad dadattanna, asal
kadayawan si Cristo kanak. Atin ka ágmalómétta, ágpabákkárránna i Cristo.

Dakál ginawa i Pablo katô mga taga Corinto

11 Igpiritta ikiyu na padadurung iring katô ágkangulág! Tuu pa madigár ka
sikiyu pád tô dumurung kanak. Agad iring na ándà ágpulusán kanak, asal
isóddóran ku na ánnà a tun ta katapuriyan ka tandingán katô mga mà kagi
mapandé apostoles.
12 Tô diyanna pa ákniyu, makapira a gó igpakita ákniyu na bánnalla gó
apostoles na igpapid katô Manama, su mallayat tô ginawa ku ákniyu róggun
na igimu ku tô madigár mga kasalábbuan.

---

* **12:2-3** 12:2 Agad iggamit tô kagi “Igpidda,” tun ta bersikulo 2 sippang ka bersikulo 6, ándà uliti i Pablo na sikandin tô igpid, asal igsulat din na “Duwán sábbad sakup i Cristo na igpid.” Tun ta bersikulo 7, matayyó tô igsulat din na sikandin tô igpid.

13 Sábbad dád tô igimu ku tun ta mga ágpampamaké tun ta duma mga banuwa
na ándà ku gó imuwi diyan ákniyu, su ándà a pamuyù ka tabang tikud tun
ákniyu. Atin ka ikasalà a ákniyu ukit kani, pasinsiyayiya dád!
14 Ikataganà ad na madun diyan ákniyu asta mému ni na makatállu dán.
Asal diya pa gó mamuyù ka tabang tikud tun ákniyu, su ánnà man salapì yu
tô ágdantulán ku, asal tô dakál ginawa yu kanak. Iring kó na mga gabatà ku,
asta ánnà mga gabatà tô ágdóppón katô ámmà asta innà dan, asal ámmà asta
innà tô ágdóppón katô kandan mga gabatà.
15 Purisu kadayawanna gó ka makabággéya ákniyu katô sarili ku asta katô
langun dini kanak ébô makatabangnga ákniyu. Agad dakál gó tô ginawa ku
ákniyu, asal iring na délák dád tô ákniyu ginawa kanak!
16 Agad isóddóran yu na ándà palang igpamuyù ku tikud tun ákniyu, asal
duwán kun ágkagi na iglukuwa asta iglimbungnga ákniyu.
17 Tô igpasadun ku tô mga manubù tun ákniyu, ándà kó gó limbungi
ikandan.
18 Agad igpasadun ku tun ákniyu si Tito na igtákkássan katô sábbad kataladi,
asal ándà kó gó lukuwi i Tito. Magunawa tô ágkémun dé si Tito, asta
magunawa tô ágdantulán dé.
19 Kéman yu ka ágkagi ké kani langun ébô sikiyu tô makasóddór na nángngà
tô linumuwan dé. Asal ánnà ni tô ágdantulán dé. Ágkagi ké kani langun tun ta
saruwan ka Manama, su sikami tô mga ágsuguánnán i Cristo. Áglumun dé tô
langun ébô imun masarig tô kapamaké yu na ágginawaan dé.
20 Itanaanna agó ka dumunggù a diyan ákniyu, diya kadayawan tingód katô
áglumun yu, asta dì kó kadayawan tingód katô lumun ku ákniyu. Itanaanna
agó kitanán ku na ágpapulé kó, ágpasabué kó, ágpasókówé kó, ágpalággáddé kó,
ágpadatté kó, ágpaséléké kó, ágpallayat-layat kó, asta ágpasamuké kó.
21 Itanaanna agó ka dumunggù a puman diyan ákniyu, kayyaanna tun
ta saruwan ka Manama tingód katô madat na áglumun yu. Maranuwa gó
tingód katô marapung tun ákniyu na ándà rákkád katô mga salà na iglumu
dan dángngan, asal inalayun ágtuman dan katô madat kakalyag ka lawa,
áglayuk katô ánnà kandan sawa ó duma, asta tuu malyag áglumu katô mga
makayayyà.

13

Katapuriyan mga panalan

1 Ni gó tô ikatállu kasadun ku diyan ákniyu. Tumanán ku tô kagi ka Manama
na igsulat na kailangan duwán duwa ó tállu testigos.*
2 Tô ikaduwa kasadun ku diyan ákniyu, igkagiyan ku tô mga iglumu ka
salà dángngan na supakan ku sikandan. Agad madiyù ad diyan ákniyu, asal
kagiyan kud puman sikandan asta tô langun duma na atin ka lumónódda
diyan ákniyu, ándà gó tun ákniyu na makaluwà katô kadisiplina ku,
3 su pakitanán ku ákniyu na ágkagi si Cristo ukit kanak. Ánnà malómét tô
kadisiplina din ákniyu, su matulus gó sikandin.
4 Agad iring na malómét si Cristo su igpansalan tô lawa din tun ta krus
asta inaté, asal áknganni manté gó sikandin ukit katô katulusan ka Manama.
Sikami pagsik, agad malómét ké iring ki Cristo, asal su igpasábbad ké tun
kandin, kitanán yu na duwán katulusan ka Manama dini áknami.
5 Sállág yu tô ákniyu sarili ka bánnal tô kapamaké yu ki Cristo. Atin ka góddô
si Jesu-Cristo diyan ákniyu, kasóddóran yu na bánnal kó na mga ágpampamaké!

* **13:1** 13:1 Ahaán tô Deuteronomio 19:15.

6 Kakalyag ku na makasóddór kó na sikami tô bánnal na mga apostoles i
Cristo.
7 Ágdasal ké tun ta Manama tingód ákniyu ébô ándà gó palang madat na
áglumun yu. Ágdasal ké kani ánnà ébô pakitanán na duwán igpulus katô
iglumu dé diyan ákniyu, asal kakalyag dé na madigár gó tô áglumun yu agad
dì ké matanggap na mga apostoles i Cristo.
8 Dì mému ka atuwan dé tô kabánnalan, asal kailangan pénagpáttán dé gó tô
kabánnalan.
9 Atin ka masarig tô kapamaké yu, kadayawan ké agad iring na duwán
kalómétan dé su ándà kailangan disiplinan dé. Ágdasal ké tun ta Manama na
manayun kó gó kumasarig.
10 Róggun diya pa madun diyan ákniyu, igsulatta kani ébô ka dumunggù
a, ándà dán kailangan disiplinan ku. Igpapidda katô Áglangngagán ánnà ébô
dadattan ku sikiyu, asal ébô imun na masarig tô kapamaké yu.
11 Na, mga kataladi, ni gó tô ágtamanán kani sulat ku ákniyu. Piyai yu tô
ágkémun yu. Tuman yu tô igsulat ku ákniyu. Pasábbadé kó tun ta ginawa.
Óddô kó tun ta kasunayan. Atin ka lumun yu ni, dumaan kó katô Manama
na ágtikudan katô ginawa asta kasunayan.
12 Atin ka malimud kó mangadap, kailangan papangumustaé kó.
13 Tô langun sakup ka Manama kannun ágpangumusta ákniyu.
14 Mólà pa ka tabangan tô langun yu katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo,
asta ginawaan kó katô Manama, asta bággayan kó katô kapasábbadé ka
pusung tikud tun ta Ugis Espiritu.

Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Galacia

Una Basan

Tô ikaduwa kasadun i Pablo tun ta duma mga banuwa ébô mulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo, igsadun sikandin tun ta mga lunsud tun ta probinsya ka Galacia, asta igtinurù sikandin na inaté si Jesu-Cristo ébô matábbus dan asta ébô tanggapán dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. Marapung tô mga ánnà Judio na igpamaké.

Tô igpanó si Pablo tikud tun ta Galacia, igdunggù tô mga Judio tun ta Galacia, asta igtinurù dan na kailangan tumanán dan pa tô mga ágkémun katô Judio na igbággé ka Manama ki Moises ébô tanggapán dan ikandin na nángngà tun ta saruwan din. Purisu ilibug tô panámdám katô mga ágpampamaké na ánnà Judio. Tô ikasóddór si Pablo, igsulat sikandin tun kandan. Ukit kani sulat igpasóddór din na igtábbus dan ukit katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo, su ándà palang makatuman katô langun sugù i Moises. Igtinurù pagsik si Pablo ka ándin tô madigár ágkémun katô mga ágpamaké ki Jesu-Cristo.

Nit sulat, igsulat i Pablo tô kagi “sikami” asta tô kagi “sikiyu.” Tô kagi “sikiyu,” tô gó tô mga ánnà Judio na igsulatan din tun ta Galacia. Tô kagi “sikami,” tô gó si Pablo asta tô mga unawa din na Judio.

1 Ni sulat tikud kanak si Pablo. Inémuwa na apostoles ánnà su igsalinna
ó igpapidda katô mga manubù, asal igsalinna gó i Jesu-Cristo asta tô Ámmà
Manama na iganté puman ki Cristo tikud tun ta kamatayan.
2 Ni sulat tikud kanak asta tikud tun ta langun kataladi na igduma kanak
dini. Ágpangumusta ké ákniyu na mga ágpampamaké diyan ta mga lunsud tun
ta probinsya ka Galacia.
3 Mólà pa ka matanggap yu tô tabang asta kasunayan ka pusung tikud tun
ta Manama na Ámmà, asta tikud tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
4 Igmatayan si Cristo na bullas áknita ébô kapasinsiyaan tô mga salà ta, asta
ébô tábbusán ki tikud tun ta madat ágkémun nit banuwa su ni gó tô kakalyag
katô Manama na Ámmà ta.
5 Mólà pa ka durungán tô Manama tun ta ándà ágtamanán! Matuman gó ni.

Ándà ássa Madigár Gulitán

6 Isaláabbuanna gó tingód ákniyu su sékót kó dád igtayyug katô Manama na
igtawar ákniyu ébô matanggap yu tô langun na ágbággén din ukit katô iglumu
i Cristo. Igbánnal kó baling katô mà kagi madigár gulitán.
7 Asal ándà gó ássa Madigár Gulitán! Igkagi ku ni su duwán mga manubù na
ágsamuk dád ákniyu, su bullasan dan pád tô Madigár Gulitán tingód ki Cristo.
8 Asal dì mému ni! Atin ka sikami na mga apostoles ó agad pa tô panaligan
na tikud tun ta langit tô mulit-ulit katô ássa gulitán na ánnà magunawa katô
taganà igulit-ulit dé ákniyu, mólà pa ka supakan sikandin ka Manama!
9 Umanán ku tô taganà igkagi dé ákniyu. Atin ka duwán mulit-ulit katô ássa
gulitán na ánnà magunawa katô igpamaké yu, mólà pa ka supakan sikandin
ka Manama!
10 Yakó ágpanámdám na duwán kakalyag ku na durungánna katô duma mga
manubù, su ánnà gó bánnal! Asal kakalyag ku na nángngà tô áglumun ku tun ta

saruwan ka Manama. Atin ka duwán kakalyag ku na durungánna katô mga manubù, ánnà a gó bánnal ágsuguánnán i Cristo.

Tikud tun ki Cristo tô gulit-ulitán i Pablo

11 Na, mga kataladi, kakalyag ku na kasóddóran yu na tô Madigár Gulitán na igulit-ulit ku ákniyu ánnà igimu-imu dád ukit katô panámdám ka manubù.
12 Ándà ku tanggapi ni tikud tun ta manubù, asta ándà a gó tinurui ka manubù, asal si Jesu-Cristo tô igpasóddór kanak kani madigár gulit-ulitán ku.
13 Idinággan yu tô mga linumuwan ku róggun igtuman ku tô ágkémun katô Judio. Ándà gó kédu ku katô mga ágpamaké katô Manama na igirrayatan ku, asta kakalyag ku pád na dadattan ku sikandan.
14 Tun ta karapungan katô mga Judio na magunawa tô idad dan kanak, sakán gó tô tuu pa igággár-ággár ébô tumanán ku tô mga ágkémun katô mga kamónaan dé.
15 Asal tô ándà a pa kamanubù, inéduwan gó tô Manama kanak, asta taganà ad igsalin ébô tawaránna ikandin.
16 Igpakita din kanak tô Batà din ébô mulit-ulitta katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus tun ta mga ánnà Judio. Ándà gó palang manubù na igpamuyuan ku ka mga tinurù.
17 Ándà a gó sadun tun ta Jerusalem ébô tinuruanna katô mga apostoles na ikóna kanak. Asal sékótta baling igsadun tun ta Arabia, asta tikud tun ta Arabia iglónódda tun ta Damasco.
18 Tô iglabé dán tô tállu ámmé, igsadunna tun ta Jerusalem ébô pakitaé ké si Pedro. Igóddô a tun kandin sippang dád ka sapulù lima (15) álló.
19 Igkita ku si Santiago na kataladi katô Áglangngagán, asal ándà duma mga apostoles na igkita ku.
20 Bánnal ni langun na igsulat ku ákniyu, asta ikasóddór tô Manama na ánnà bulaló ni!
21 Tô igpanówa tikud tun ta Jerusalem, igsadunna tun ta mga probinsya ka Siria asta Cilicia.
22 Asal tô timpo tô, ándà a pa kinnam kitayi katô mga ágpamaké ki Cristo tun ta probinsya ka Judea.
23 Idinág dan dád na tô igirrayat kandan dángngan gulit-ulit dán áknganni tingód katô kapamaké ki Cristo agad dadattan din pád dángngan tô mga ágpampamaké.
24 Purisu igdurung dan tô Manama ukit katô iglumu din kanak.

2

Si Pablo asta duma mga apostoles

1 Tô iglabé dán tô sapulù áppat (14) ámmé, iglónódda tun ta Jerusalem. Si Bernabe tô kadumaan ku, asta igpid ku si Tito.
2 Igsadunna su igpasóddór tô Manama kanak na kailangan madunna. Igpalimudé tô mga tarapid katô mga ágpampamaké na ándà duma manubù. Sikandan dád tô igulitan ku ka ándin tô Madigár Gulitán na igulit-ulit ku tun ta mga ánnà Judio su kakalyag ku na dì dan manámdám na ándà ágpulusán katô linumuwan ku dángngan asta áknganni.
3 Igkagi dan na nángngà tô igulit-ulit ku, su agad ánnà Judio si Tito na kadumaan ku, asal ándà dan piriti na tupuwan sikandin tingód katô ágkémun ka Judio.*

* **2:3** 2:3 Ánnà Judio si Tito, asal Griego sikandin. Purisu ándà sikandin katupuwi su mga Judio dád tô duwán ágkémun ka katupu.

4 Tô gó tô tinóngkóan dé su igapil tô mga Judio na mà kagi mga kataladi.
Igparimuya dan áknami na mga ágpampamaké ébô kasóddóran dan ka ándin tô
áglumun dé tingód katô kaluwaan na itanggap dé ukit katô kapasábbadé ta tun
ki Jesu-Cristo. Kakalyag dan na piritán ké ébô tumanán dé tô mga ágkémun
katô Judio.
5 Asal agad délák, ándà ké gó nunug katô kakalyag dan. Igéllé ké kandan
ébô ándà palang bulaló na mabalát tun ta kabánnalan katô Madigár Gulitán
na ágtinuruán dé tun ákniyu.
6 Tô ágngadanan na mga tarapid katô ágpampamaké na ilimud tun ta
Jerusalem, ándà dan gó dugangi tô ágtinuruán ku. Agad mapandé dan, asal
ándà kayyà ku tun kandan, su ándà manubù na ágmusingán ka Manama agad
ándin tô bónnóng dan.
7 Ándà dan dugangi tô ágtinuruán ku, su isóddóran dan na sakán tô igsarigan
ka Manama katô kólit-ólit ku ka Madigár Gulitán tun ta mga ánnà Judio, iring
na si Pedro tô igsarigan ka Manama katô kólit-ólit din tun ta mga Judio.
8 Manama gó tô igimu ki Pedro na apostoles para katô mga Judio, asta
Manama gó pagsik tô igimu kanak na apostoles para katô mga ánnà Judio.
9 Si Santiago, si Pedro asta si Juan kun tô mapandé mga tarapid katô
ágpampamaké. Tô ikasóddór dan na igbággayanna katô Manama kani lumu
ni, igtanggap ké ikandan, sakán asta si Bernabe, asta inému ké na mga
kadumaan dan tun ta katinurù katô Madigár Gulitán. Igpasábbadé ké langun
na sakán asta si Bernabe tô mulit-ulit tun ta mga ánnà Judio, asta sikandan tô
mulit-ulit tun ta mga Judio.
10 Igpédu-édu dan dád áknami na tabangan dé tô mga ágpampamaké na
ágkahirapan tun ta Jerusalem, asta tô gó tô kakalyag ku na lumun.

Igsapadan i Pablo si Pedro tun ta Antioquia

11-12 Na, tô igdunggù si Pedro tun ta Antioquia, inalayun sikandin ágduma
ágkan tun ta mga ánnà Judio na ágpamaké. Agad nángngà ni, asal duwán álló
na igkagiyan ku sikandin tun ta tubang katô mga ágpampamaké na dì nángngà
tô iglumu din, su tô kadunggù katô mga Judio na igpapid i Santiago, igsódô
dán si Pedro ágkan duma katô mga ánnà Judio. Ágkamáddangan sikandin
agó buyasán katô mga Judio na ágtinurù na tô mga ánnà Judio kailangan
tumuman katô mga ágkémun katô Judio.
13 Agad ikasóddór tô duma mga Judio na ágpamaké na mému pasábbadé dan
asta tô mga ánnà Judio, asal igiring dan ki Pedro na iglili katô mga ánnà Judio.
Agad si Bernabe inapid pagsik katô kataló dan.
14 Tô igkita ku na ándà dan tuman katô kabánnalan na ágtinuruán tun
ta Madigár Gulitán, igkagiyan ku si Pedro tun ta tubang katô langun
ágpampamaké. Igkagiya kandin, na mà ku, “Pedro, agad Judio ka gó su Judio
tô mga kamónaan nu, asal tô ágkémun nu iring dán katô ánnà Judio. Ánnà iring
katô ágkémun ka Judio tô ágkémun nu. Purisu dì mému ka piritán nu tô mga
ánnà Judio ébô tumanán dan tô ágkémun ka mga Judio!
15 “Na, Pedro, sikita gó tô mga Judio su Judio tô mga kamónaan ta. Ássa tô
mga ánnà Judio na ágngadanan ta dángngan na mga masalà-salà.†
16 Asal isóddóran ta na tanggapán ka Manama na nángngà tô mga manubù
tun ta saruwan din ánnà ukit katô katuman dan katô mga sugù i Moises,‡ asal

† **2:15** 2:15 Tô mga Judio ágngadan katô ánnà Judio na mga masalà-salà su tô mga ánnà Judio dì ágtuman
katô mga sugù na igbággé tun ta mga Judio. ‡ **2:16** 2:16 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises,
asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad
i Israel na mga sugù i Moises.

ukit katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo. Purisu sikita na mga Judio, igpamaké ki gó ki Jesu-Cristo ébô tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké ta ki Cristo, asta ánnà ukit katô katuman ta katô mga sugù, su ándà gó palang manubù na tanggapán ka Manama ukit ka katuman katô mga sugù.
17 "Na, su kakalyag ta na tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké ta ki Cristo, inému ki na iring katô mga ánnà Judio na masalà-salà su igtananan ta tô katuman ta katô ágkémun ka Judio. Purisu duwán basì manámdám na inému ki na masalà-salà ukit ki Cristo. Asal si Cristo dì gó ágpid katô manubù tun ta salà!
18 Atin ka sarigan ku puman tô ágkémun na igtananan kud, pasóddórán ku na iglapassa katô mga sugù na ágtumanán katô mga Judio.
19 Agad igággár-ággárra na tumuman katô mga sugù, asal isóddóran kud na ándà ágpulusán katô katuman ku ébô tanggapánna ka Manama. Purisu inatéyad tun ta mga sugù§ ébô mantéya tun ta saruwan ka Manama.*
20 Tô igpamakéya ki Cristo, igpasábbadda ka Manama tun ki Cristo, asta inatéyad gó duma kandin tun ta krus. Purisu ánnà dán sarili ku tô ágpid katô kantayan ku, asal si Cristo na góddô dini kanak tô ágpid katô kantayan ku. Agad ándin tô áglumun ku áknganni, áglumun ku ukit katô kapamaké ku katô Batà ka Manama. Sikandin tô igginawa kanak asta igbullas kanak ukit katô kamatayan din tun ta krus.
21 Dì ku gélléyan tô iglumu ka Manama ukit katô kédu din kanak, su atin ka tanggapán ki ka Manama ukit katô katuman ta katô mga sugù, ándà ágpulusán katô kamatayan i Cristo."†

3

Katuman katô mga sugù ó kapamaké ki Cristo

1 Sikiyu na mga taga Galacia, kulang tô kénagpát yu su igbánnal kód katô mga manubù na igpid ákniyu ébô tumanán yu puman tô mga sugù i Moises! Asal matayyó gó tô kabánnalan na igpénagpát ku ákniyu dángngan tingód katô kamatayan i Jesu-Cristo tun ta krus.
2 Purisu panámdám kó tingód kani. Itanggap yu tô Ugis Espiritu ánnà gó ukit katô katuman yu katô mga sugù i Moises. Itanggap yu gó tô Ugis Espiritu su tô kapaminág yu katô Madigár Gulitán, igpamaké kó ki Cristo.
3 Yakó giring katô manubù na kulang tô kénagpát din. Tô katigkané yu ka kapamaké ki Cristo, Ugis Espiritu tô igbággé katô mantu kantayan tun ákniyu. Yakó ágpanámdám na tanggapán kó ka Manama ukit katô ákniyu sarili áglumun.
4 Iring na ándà gó ágpulusán yu ukit katô inókitan yu tingód ka kabánnal yu katô Madigár Gulitán. Asal dakál gó tô ágpulusán yu kani!
5 Igbággayan kó gó ka Manama katô Ugis Espiritu asta duwán mga kasalábbuan na áglumun din tun ákniyu. Asal kéman yu ka inému ni ukit katô katuman yu katô mga sugù, su itanggap yu gó tô langun ukit katô kapaminág yu katô Madigár Gulitán asta kapamaké yu ki Cristo.
6 Magunawa ki Abraham, su
"Igpamaké sikandin katô Manama.
Purisu igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din."*

---

§ **2:19** 2:19a Tô kóbadan katô kagi i Pablo, "inatéyad tun ta mga sugù," diyad mapirit tumuman katô mga sugù. * **2:19** 2:19b Tô kóbadan katô kagi i Pablo, "ébô mantéya tun ta saruwan ka Manama," ébô makapadaniya tun ta Manama na ándà máddang ku. † **2:21** 2:21 Duwán ágpanámdám na bersikulo 14 ó 16 ó 21 tô ágsippangán katô igkagi i Pablo ki Pedro. * **3:6** 3:6 Genesis 15:6.

7 Purisu isóddóran ta na tô mga manubù na ágpamaké katô Manama, sikandan
gó tô imun ka Manama na mga rubbad i Abraham.†
8 Sayyan duwán igsulat tun ta kagi ka Manama na duwán mga ánnà Judio
na tanggapán din na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké dan
kandin. Ni gó tô Madigár Gulitán na igulit ka Manama ki Abraham, na mà
din,
“Ukit áknikó, madigár tô bággén ku tun ta langun manubù nit banuwa.”‡
9 Igpamaké si Abraham katô Manama asta madigár tô igtanggap din. Purisu
isóddóran ta na tô langun na mamaké katô Manama tô makatanggap ka
madigár iring ki Abraham.
10 Asal tô manubù na ágsarig katô katuman dan katô mga sugù ébô tang-
gapán dan katô Manama, tô gó tô supakan katô Manama. Su mà katô kagi ka
Manama na igsulat,
“Supakan tô dì pakatuman katô langun-langun ka mga sugù na igsulat.”§
11 Purisu isóddóran ta na ándà gó palang tanggapán ka Manama ukit katô
katuman dan katô mga sugù, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Tô mga tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô
kapamaké dan, tô gó tô bággayan din ka kantayan na ándà ágtamanán.”*
12 Tô igbággé ka Manama tô mga sugù ki Moises, ándà din kagiyi na kailangan
mamaké tô mga manubù, asal igkagi sikandin,
“Kailangan tumanán katô manubù tô langun-langun katô mga sugù ébô
duwán kantayan din.”†
13 Si Cristo tô igbullas áknami asta igsupakan ka Manama ébô tábbusán ké
na mga Judio asta dì ké supakan agad ándà ké ikatuman katô langun-langun
ka mga sugù. Igsupakan gó si Cristo, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Atin ka matayan asta bitinán tô manubù tun ta kayu na igbunsud, tô gó tô
pató na igsupakan sikandin.”‡
14 Itábbus ké ukit katô iglumu i Jesu-Cristo ébô tumanán ka Manama tô tandô
din ki Abraham na madigár tô bággén din tun ta mga ánnà Judio. Itábbus ké
ukit katô kapamaké dé ki Cristo ébô matanggap dé tô Ugis Espiritu na igtandô
katô Manama.§

Mga sugù asta tandô ka Manama

15 Na, mga kataladi, ni gó tô panunggiringan ku. Atin ka duwán duwa
manubù na patandóé asta papermaé, dì mému ka andaán ó dugangan katô
ássa manubù tô igtandô dan.
16 Tô igtandô tô Manama tun ki Abraham asta tun ta rubbad din, ándà din
kagiyi na langun rubbad i Abraham tô bággayan din, su ánnà marapung tô
bággayan din. Asal tô igkagi ka Manama, na mà din, “Asta tun ta rubbad nu.”*
Tô igkagi din tingód katô sábbad dád rubbad din na si Cristo.
17 Na, ni gó tô kóbadan kani igsulat ku. Una tô igtandô katô Manama tun ki
Abraham, asta tô iglabé dán tô áppat gatus tállu pulù (430) ámmé, igbággé ka
Manama tô mga sugù, asal ándà din andai tô kasabotan din tun ki Abraham.
Ándà pandai ka Manama tô igtandô din.
18 Atin ka matanggap tô bággén ka Manama ukit katô katuman katô mga
sugù, ándà dán ágpulusán katô tandô su matanggap ni ukit katô linumuwan.

---

† **3:7** 3:7 Imun dan na mga rubbad i Abraham ébô bággayan dan pagsik katô igtandô ki Abraham.
‡ **3:8** 3:8 Genesis 12:3; 18:18; 22:18. § **3:10** 3:10 Deuteronomio 27:26. * **3:11** 3:11 Habacuc 2:4.
† **3:12** 3:12 Levitico 18:5. ‡ **3:13** 3:13 Deuteronomio 21:23. § **3:14** 3:14 Joel 2:28-29, Mga Lumu 2:16-21. * **3:16** 3:16 Genesis 12:7.

Asal igbággé ni katô Manama tun ki Abraham su igtandô din tun kandin, ánnà su duwán mga sugù na igtuman i Abraham.

19 Na, duwán basì minsà, “Manan ka igbággé ka Manama tô mga sugù?” Igbággé katô Manama tô mga sugù ébô makasóddór tô mga manubù na tuu madat tô mga salà dan tun ta saruwan din. Asal tô kadugayan katô mga sugù sippang ka dumunggù tô sábbad rubbad i Abraham na igtandô. Igbággé ka Manama tô mga sugù tun ta mga panaligan din, asta sikandan tô igbággé kani tun ki Moises na taratapid tun ta tángngaan ka Manama asta mga manubù.

20 Duwán taratapid ébô pénagpátté tô duwa manubù. Asal tuu pa madigár tô igtandô ka Manama ki Abraham, su ándà palang taratapid, asal Manama dád gó tô igtóngkô kandin.

21 Na, duwán basì minsà, “Tô igbággé ka Manama tô mga sugù, igpandà din tô tandô din?” Ánnà yan! Atin ka makatanggap ki katô kantayan na ándà ágtamanán ukit katô katuman ta katô mga sugù, ni gó pád tô kapókit katô Manama ébô tanggapán ki ikandin.

22 Asal igsulat tun ta kagi ka Manama na inallang ka salà tô langun manubù. Purisu tô mga mamaké ki Jesu-Cristo tô makatanggap katô igtandô ka Manama tun ta mga manubù na mamaké.

23 Dángngan tô ándà pa dunggù si Jesu-Cristo ébô pamakén dé, iring na igpriso ké na mga Judio, su ipirit ké ágtuman katô mga sugù. Ándà ké tanggapi ka Manama sippang ka matuman dán na dumunggù tô Taratábbus ébô pamakén dé.

24 Ágdóppónan ké katô mga sugù sippang ka dumunggù si Cristo ébô tanggapán ké ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké dé ki Cristo.

25 Na, su igdunggù dán si Jesu-Cristo ébô pamakén dé, ándà dán kailangan na dóppónan ké katô mga sugù.

26 Mga gabatà kód katô Manama ukit katô kapamaké yu ki Jesu-Cristo, agad Judio ó ánnà Judio.

27 Tô langun yu na igpasábbad tun ki Cristo ukit katô kapabunyag yu, igpamantu yu tô ágkémun yu iring katô ágkémun i Cristo.

28 Tun ta saruwan katô Manama, ándà dán kassaan ka mga manubù, agad Judio ó ánnà Judio, agad állang ó ánnà állang, agad gamama ó gabayi. Ándà dán kassaan su igpasábbad dán tô langun yu tun ki Jesu-Cristo.

29 Su igpasábbad kód tun ki Cristo na rubbad i Abraham, inému kód na mga rubbad i Abraham na bággayan ka Manama katô igtandô din.

4

1 Na, panámdám yu ni. Atin ka maté tô manubù na ágkaduwánnan, agad tumigatun tô batà din katô langun ka kaduwánnan din, asal iring dád gó na állang tô kóddô din sippang ka dumakál sikandin.

2 Su róggun ka délák pa tô batà, kailangan mánnal sikandin katô mga taradóppón sippang katô timpo na taganà igsalin katô ámmà din.

3 Tô ándà pa dunggù si Cristo, sikami na mga Judio iring na mga állang su kailangan mánnal ké katô mga sugù i Moises asta katô mga ágkémun ka mga kamónaan dé nit banuwa.

4 Asal tô igdunggù tô nángngà timpo na igsalin katô Manama, igpapid din tô Batà din. Igpamanubù sikandin, asta kailangan tumanán din tô mga sugù.

5 Igpapid ka Manama tô Batà din ébô tábbusán din tô langun dé na mga Judio na inallang katô mga sugù ébô imun ké na mga gabatà ka Manama.

6 Su sikiyu na mga ánnà Judio tô inému na mga gabatà katô Manama,
igpapid din tô Ugis Espiritu katô Batà din nit mga pusung ta. Mému ka
ágtawarán tad tô Manama na Ámmà ta!
7 Purisu áknganni ánnà kód mga állang, asal mga gabatà kód ka Manama. Su
mga gabatà kód ka Manama, bággayan kó gó katô langun na igtandô din.

Tana i Pablo tingód katô mga taga Galacia

8 Tô ándà kó pa pasakup tun ta Manama, inallang kó katô mga ágmanaman.
9 Asal áknganni, ikasóddór kód katô bánnal Manama. Tô kabánnalan, Man-
ama tô ikasóddór ákniyu. Purisu dì gó mému ka lumónód kó tun ta mga sugù
asta mga ágkémun nit banuwa na ándà ágpulusán na ikallang ákniyu dángngan!
10 Asal ágtumanán yu pa tô mga ágkémun katô Judio tingód katô áglumun
kada álló ka kapaginawa, kada bulan, kada timpo ka palimudé asta kada
ámmé!
11 Ágkatanaanna agó mandà tô ágpulusán katô langun na iglumu ku diyan
ákniyu.
12 Na, mga kataladi, ágpédu-éduwa ákniyu na miring kó kanak, su tô igóddô
a tun ta Galacia, agad sábbadda Judio, ikéringnga ákniyu na ánnà Judio na dì
ágtuman katô mga ágkémun ka Judio.
Madigár gó tô katanggap yu kanak.
13 Isóddóran yu tô tagnà kasadun ku tun ta Galacia, ágkabógókanna. Purisu
igóddô a diyan ákniyu asta ikólit-ólitta katô Madigár Gulitán.
14 Agad ándà kó kadigárri kanak tingód katô bógók ku, ándà a ikiyu élléyi,
asal igtanggappa ikiyu iring katô katanggap yu ka panaligan tikud tun ta
Manama, asta iring katô katanggap yu ki Jesu-Cristo.
15 Asal iring na ilingawan yu na idayawan kó gó dángngan ukit katô kólit-
ólit ku ákniyu. Su dángngan, isóddóran ku na agad tô mga mata yu lássuán yu
pád ébô bággén yu kanak.
16 Asal áknganni, iring na inémuwa na usig yu ukit katô kólit ku ákniyu katô
kabánnalan.
17 Ánnà madigár tô ágdantulán katô mga manubù diyan ákniyu na pasuwé
pád ákniyu tikud tun ta kabánnalan, su kakalyag dan na mandà tô kapasábbad
katô ginawa ta ébô sikandan tô dapitan yu.
18 Asal madigár gó tô kakalyag ku para ákniyu, asta inalayunna gó makata-
bang agad diya móddô diyan ákniyu.
19 Sikiyu na mga gabatà ku tun ta kapamaké, ágriyun ku puman tô iring na
kasakit katô ágpangalalan, su itanaanna tingód ákniyu sippang ka makita gó
diyan ákniyu tô kantayan i Cristo!
20 Madigár pád ka diyanna ákniyu áknganni ébô mulitta katô dakál ginawa
ku, su ágkatanaanna ákniyu.

Duwa gabatà i Abraham

21 Na, tô langun yu na malyag tumuman katô mga sugù, kailangan
manámdám kó ka ándin tô igsulat i Moises sayyan.
22 Igsulat din na duwán duwa gabatà gamama i Abraham. Tô sábbad batà
din ipamasusu tun ta állang din na si Agar, asta tô sábbad batà din ipamasusu
tun ta sawa din na si Sara.
23 Duwán kassaan katô duwa gabatà i Abraham su tô batà din na ipama-
susu tun ta állang din imanubù ukit katô kapókit ka manubù. Asal tô batà din
na ipamasusu tun ta sawa din imanubù su tô Manama igtuman katô igtandô
din.
24 Na, ni gó tô kóbadan katô panunggiringan na igulit ku ákniyu. Tô duwa
gabayi panunggiringan katô duwa kapókit na igimu ka Manama. Tô mga

sugù na igbággé ka Manama ki Moises tun ta Pabungan ka Sinai, tô gó tô iring na állang na ágbatà ka mga állang. Purisu tô mga sugù iring na állang na si Agar.
25 Agar tô pagngadan katô Pabungan ka Sinai tun ta Arabia. Ikéring si Agar katô lunsud ka Jerusalem áknganni, su tô Jerusalem iring na állang asta tô mga taga Jerusalem iring na mga gabatà din na állang su kailangan tumanán dan tô mga sugù i Moises.
26 Asal tô mantu Jerusalem tun datas ta langit iring ki Sara na innà na ánnà állang. Tô mantu Jerusalem iring na innà ta su ánnà ki állang katô mga sugù,
27 su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Sikuna bayi na ándà palang batà,
kailangan duwán dayó nu!
Agad ándà ka pa kinnam riyu katô kasakit ka kapamasusu,
asal yaka ágtagnáp. Ullaó ka baling tingód katô dayó nu!
Agad itananan kad,
asal kumarapung pa tô mga gabatà nu
ka tandingán katô bayi na duwán duma.”*
28 Na, mga kataladi, sikita tô iring ki Isaac, su sikita tô mga rubbad na igtandô katô Manama ki Abraham.
29 Sikita na igpasakup tun ki Cristo, girrayatan ki pagsik katô mga manubù na inallang katô mga sugù, iring ki Isaac sayyan na ipamasusu ukit katô katulusan ka Ugis Espiritu igirrayatan i Ismael na batà katô állang.
30 Asal ni gó tô kagi ka Manama na igsulat,
“Péwà nu tô állang asta tô batà din, su dì mému ka kabággayan tô batà ka állang katô tángngà katô kaduwánnan nu ka maté ka, su bággén tô langun tun ta batà ka sawa nu na ánnà állang.”†
31 Purisu, mga kataladi, ánnà ki mga gabatà katô állang, asal mga gabatà ki katô ánnà állang.‡

5

Igtábbus ki gó i Cristo

1 Ándà dán kailangan na tumanán ta tô mga sugù i Moises, su igtábbus ki gó i Cristo. Purisu éllé kó katô mga ágtinurù na kailangan patupu kó. Yakó puman ágpallang katô mga sugù.
2 Sakán si Pablo, asta ni gó tô kagi ku ákniyu. Atin ka patupu kó ébô tanggapán kó ka Manama, ándà gó ágpulusán katô kapamaké yu ki Cristo.
3 Kumagiya puman na atin ka patupu kó, kailangan tumanán yu gó tô langun-langun katô mga sugù i Moises.
4 Atin ka sarigan yu tô katuman yu katô mga sugù ébô tanggapán kó ka Manama, igsuwé kó tikud tun ki Cristo. Igtayyugan yu gó tô kédu ka Manama.
5 Asal sikita na igpamaké ki Cristo, gangat ki pa ka tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, su ágsarigan ta si Cristo, asta ágpasóddór tô Ugis Espiritu na matuman ni.
6 Tô langun ta na igpasakup tun ki Jesu-Cristo, isóddóran ta na agad itupuwan ki ó ándà ki katupuwi, ándà kassaan ta tun ta saruwan katô Manama, su tô tuu ágkailanganán tô kapamaké ta na kitanán ukit katô kaginawa ta katô mga unawa ta.
7 Igbánnal kó gó katô kabánnalan dángngan. Asal áknganni, isaláббuanna su iring na duwán dán ikadalang ákniyu, su dì kód ágbánnal katô kabánnalan.

* **4:27** 4:27 Isaias 54:1. † **4:30** 4:30 Genesis 21:10. ‡ **4:31** 4:31 Mga gabatà ki katô ánnà állang su igtanggap ki katô Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké ta.

8 Atin ka ilibug tô panámdám yu, ánnà gó Manama tô ikalibug ákniyu, su
sikandin tô ágtawar ákniyu ébô matábbus kó.
9 Banté kó agó makasuwé kó tikud tun ta kabánnalan, su agad délák dád tô
pagpatubù ka pan, asal masig ágtubù tô tibuk ka harina na baláttan.
10 Asal su ágsarigga katô Áglangngagán, isóddóran ku na dì yu dugangan tô
kabánnalan na igtinurù ku ákniyu. Agad ágkabantug tô manubù na ágsamuk
ákniyu, asal supakan gó sikandin katô Manama.
11 Mga kataladi, yakó ágbánnal katô mga manubù na ágkagi na gulit-ulitta
pa na kailangan tupuwan tô manubù ébô matábbus. Atin ka ágtinurù a pa na
kailangan tupuwan, diya gó irrayatan katô mga Judio. Asal girrayatanna pa
ikandan su ágtinurù a na matábbus gó tô manubù ukit dád katô kamatayan i
Cristo tun ta krus.
12 Tô mga manubù na ágsamuk ákniyu ukit katô ágtinuruán dan na kailangan
patupu kó, mólà pa ka pakapunán dan tô sarili dan!
13 Mga kataladi, igtawar kó katô Manama ébô ándà dán kailangan na
tumanán yu tô mga sugù i Moises ébô tanggapán kó ka Manama. Agad duwán
dán kaluwaan yu tikud tun ta mga sugù, asal yakó ágpanámdám na mému
ka tumanán yu tô madat kakalyag yu. Asal su ágpaginawaé kó, kailangan
patabangé kó.
14 Su tô langun sugù ka Manama igpasábbad tun ta sábbad dád sugù na,
“Ginawayi yu tô mga unawa yu na iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili.”*
15 Asal dì kó gó ágpaginawaé. Ágpamatayé kó baling iring katô magani mga
mannanap. Banté kó ébô dì kó padatté tun ta kapamaké yu.

Yakó gó ágtuman katô madat kakalyag yu

16 Na, tô kagi ku ákniyu, kailangan bánnalán yu tô Ugis Espiritu ébô dì yu
tumanán tô madat mga kakalyag katô lawa yu,
17 su tô kakalyag katô sarili yu, tô gó tô gusig katô Ugis Espiritu, asta
tô kakalyag katô Ugis Espiritu, tô gó tô gusig katô kakalyag katô sarili yu.
Ágpamatayé tô duwa kakalyag ébô dì kó pakatuman katô ákniyu mga kakalyag.
18 Atin ka ágbánnal kó katô Ugis Espiritu, ándà dán kailangan na tumuman
kó katô mga sugù i Moises ébô matanggap kó katô Manama.
19 Isóddóran yud ka ándin tô áglumun katô mga manubù na ágtuman dád katô
kakalyag katô sarili dan. Áglayuk dan katô ánnà kandan sawa ó duma. Maripà
tô ágpanámdámmán asta áglumun dan. Malóggód dan áglumu ka madat.
20 Ágpangadap dan katô ágmanaman. Ágbarang dan. Magani dan. Ágpamatayé
dan. Gingà dan. Marag dan ágkasókó. Lággáddán dan. Ágpasuwayé dan.
Ágpassa-assaé dan.
21 Ágkasabuan dan. Ágkalasing dan. Agad ándin tô kakalyag dan, ágtumanán
dan. Duwán pa mga áglumun dan iring kani. Kagin ku puman ákniyu tô igkagi
ku dángngan: Atin ka iring kani tô áglumun katô mga manubù, dì gó sikandan
masakup tun ta pagpangulu katô Manama.
22 Asal ni gó tô ágkitanán tun ta mga manubù na ágkapánnuan katô Ugis
Espiritu. Ágginawa dan. Ágkadayawan dan. Duwán kasunayan katô pusung
dan. Mallayat é ginawa dan. Madigár tô áglumun dan tun ta mga unawa dan.
Mabasa dan. Ágkasarigan dan.
23 Médu-édu dan. Pakapáttud katô sarili dan. Atin ka tô gó tô áglumun ta,
ándà palang sugù na lapasán ta.

---

* **5:14** 5:14 Levitico 19:18.

24 Tô igpasakup tun ki Jesu-Cristo, tô gó tô igtanan dán katô madat mga
kakalyag asta madat ágkémun dan, su igpansalan dan dán tô langun kani
duma ki Jesu-Cristo tun ta krus.
25 Su Ugis Espiritu tô igbággé áknita katô mantu kantayan, kailangan
papangulun ta tô Ugis Espiritu.
26 Kailangan dì ki padadurung, dì ki pósigé, asta dì ki pasabué.

6

Kailangan patabangé ki

1 Na, mga kataladi, atin ka duwán tun ákniyu na makasalà, sikiyu na
ágkapánnuan katô Ugis Espiritu tô nángngà tumabang kandin ukit katô
kapédu-édu ébô lumónód sikandin tun ta kabánnalan. Banté kó gó katô sarili
yu agó makasalà kó pagsik.
2 Atin ka duwán tun ákniyu na ágkahirapan, patabangé kó, su atin ka ni gó tô
áglumun yu, ágtumanán yu tô ágpalumun i Cristo.
3 Atin ka duwán ágpanámdám na mallayat tô kamanubuan din, asal ándà
kannê kallayatan ka kamanubuan din, áglimbungan din dád tô kandin sarili.
4 Asal tô tagsábbad-sábbad ákniyu kailangan gó sumállág katô ákniyu sarili
áglumun. Atin ka nángngà tô áglumun yu, duwán dayó yu ánnà su ágpatandingé
kó, asal tikud dád tun ta ákniyu sarili áglumun.
5 Kailangan sumállág kó katô ákniyu áglumun su duwán gó kailangan lumun
katô tagsábbad-sábbad ákniyu.
6 Sikiyu na ágtinuruan katô kabánnalan tingód katô Manama, kailangan
tumabang kó asta dumóppón kó katô taratinurù yu.
7 Yakó yu áglimbungi tô ákniyu sarili, su ándà gó manubù na makalimbung
katô Manama. Sulian kó tingód katô linumuwan yu, su agad ándin tô
ágparámmasán katô manubù, tô gó pagsik tô káttun din!
8 Atin ka tumanán ka manubù tô madat kakalyag din, ukit kani matanggap
din tô supak na ándà ágtamanán. Asal ka tumanán ka manubù tô kakalyag
katô Ugis Espiritu, ukit kani matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán.
9 Purisu sikita na áglumu ka madigár, kailangan dì ki sumódô, su atin ka
manayun ki, dumunggù gó tô álló na igsalin ka Manama na duwán madigár
tanggapán ta.
10 Purisu kailangan inalayun ta tabangan tô langun manubù, asta tuu ta pa
gó tabangan tô pamilya ka Manama.

Ágtamanán kani sulat

11 Sakán gó si Pablo tô igsulat kani katapuriyan mga kagi ku ákniyu. Sállág
yu na magdakál ni mga litra na igsulat ku.
12 Duwán mga manubù na kakalyag dan na matanggap dan katô mga
unawa dan na Judio ukit katô áglumun dan. Purisu piritán dan pád sikiyu ébô
patupu kó. Su mà dan atin ka mulit-ulit dan na nángngà gó tô kamatayan
i Cristo tun ta krus ébô matábbus tô mga manubù, irrayatan dan katô mga
Judio.
13 Agad mirit dan pád ákniyu ébô patupu kó asta tumuman kó katô mga
sugù i Moises, asal dì dan gó ágtuman katô langun sugù. Kakalyag dan dád
na patupu kó ébô padadurung dan ukit katô kanunug yu kandan.
14 Asal sakán, diya gó padadurung. Sábbad dád tô durungán ku, tô gó tô
Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo na inaté tun ta krus. Tingód katô kamatayan
din tun ta krus, tô duwán ágpulusán tun ta mga dì ágpamaké ándà ágpulusán
dini kanak, asta tô duwán ágpulusán dini kanak ándà ágpulusán tun kandan.

15 Tun ta saruwan ka Manama, ándà gó kassaan katô igtupuwan asta tô
ándà katupuwi. Asal tô tuu ágkailanganán tô kapamantu katô ágkémun ta.
16 Mólà pa ka bággén ka Manama tô kasunayan ka pusung asta tô kédu
din tun ta langun na ágtuman kani kabánnalan, su sikandan gó tô bánnal mga
gabatà ka Manama, agad Judio ó ánnà Judio.
17 Na, tikud áknganni, dì mému ka duwán pa sumamuk kanak, su duwán gó
mga ulat dini ta lawa ku na pató katô kabánnal ku ki Jesus.
18 Mga kataladi, mólà pa ka tabangan kó katô Áglangngagán ta na si Jesu-
Cristo. Matuman gó ni!

Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Efeso

Una Basan

Sayyan tuu dakál tô lunsud ka Efeso, asta igóddóan ka marapung manubù. Ágkabantug tô mga taga Efeso su ágkaduwánnan sikandan. Duwán dakál simbaan na ágpangadapan dan katô ágmanaman na ágngadanan si Diana. (Ahaán tô Lumu 19:21-41.)

Dalám ka tállu ámmé igóddô si Pablo tun ta Efeso, asta marapung tô igpaminág katô igulit-ulit din tingód ki Jesu-Cristo. Duwán mga kasalábbuan na igimu i Pablo, asta marapung tô igpamaké ki Cristo. Pángnga ka tállu ámmé igpanó si Pablo tun ta duma mga lunsud.

Tô igpriso si Pablo tun ta lunsud ka Roma, igsulat din ni tun ta mga ágpampamaké na góddô tun ta Efeso asta tun ta mga duma lunsud na madani tun ta Efeso.

Nit sulat din, igulit din na igpasábbadé dán tô mga ágpampamaké ukit katô kapasábbad dan tun ki Jesu-Cristo. Marapung tô mga panunggiringan na iggamit i Pablo tingód kani. Mà din, sikandan tô iring na lawa asta si Cristo tô iring na ulu. Sikandan tô iring na balé, asta si Cristo tô iring na masarig batu na ágpónsadanan ka balé. Sikandan tô iring na sawa, asta si Cristo tô iring na duma.

Igsulat din pagsik tô tingód katô madigár ágkémun dan asta tô tingód katô kapanalu dan ki Maibuyan.

1 Sakán si Pablo na inému apostoles i Jesu-Cristo tingód katô kakalyag ka
Manama. Ágpangumusta a ákniyu diyan ta lunsud ka Efeso. Sikiyu tô mga
sakup ka Manama asta ágkasarigan kó na igpasábbad tun ki Jesu-Cristo.
2 Mólà pa ka tabangan kó ka Manama asta bággayan kó katô kasunayan
tikud tun ta Manama na Ámmà ta asta tikud tun ta Áglangngagán na si Jesu-
Cristo.

Mga kadigárran na ágbággén i Cristo áknita

3 Durungán ta gó sikandin na Manama asta Ámmà katô Áglangngagán ta na
si Jesu-Cristo! Igbággé ka Manama áknita tô langun kadigárran na tikud tun
ta langit su igpasakup ki tun ki Cristo.
4 Sayyan tô ándà pa imuwi ka Manama ni banuwa, taganà kid igsalin
ikandin ébô imun ki na malinis asta ándà salà tun ta saruwan din tingód katô
kapasábbad ta tun ki Cristo. Tingód katô dakál ginawa katô Manama áknita,
5 taganà dán duwán plano din na imun ki ikandin na mga gabatà din ukit
katô iglumu i Jesu-Cristo, su ni gó tô ágdantulán katô kakalyag din.
6 Purisu durungán ta gó tô Manama su igtábbus ki ikandin tingód katô tuu
dakál ginawa na igbággé din áknita iring na gasa ukit katô kapasábbad ta tun
ta Batà din na ágginawaan din!
7 Ukit katô dipanug i Cristo tun ta kamatayan din tun ta krus, igtábbus kid
katô Manama asta igpasinsiyaan din dán tô mga salà ta tingód katô tuu dakál
kédu din áknita.
8 Mabasa sikandin asta igbággayan ki ikandin ka kapandayan asta
kagpáttan.
9 Ukit kani, igpasóddór ka Manama áknita tô plano din na ándà din pasóddóri
sayyan na tumanán din ukit ki Cristo.

10 Ni gó tô igplano din. Ka dumunggù dán tô nángngà álló, pasábbadán din tô
langun-langun na igimu din, agad tun ta langit ó nit banuwa, asta pasakupán
din tun ta pagpangulu i Cristo.
11 Agad ándin tô plano asta kakalyag katô Manama, tô gó tô ágkatuman. Tun
ta katigkanayan tô ándà din pa imuwi ni banuwa, taganà duwán plano din
na salinán ké ikandin ébô imun ké na mga sakup din ukit katô kapasábbad dé
tun ki Cristo,
12 su sikami na mga Judio tô una igiman asta igpamaké ki Cristo. Igsalin ké
katô Manama ébô durungán asta pabantugán sikandin ukit áknami.
13 Sikiyu pagsik na mga ánnà Judio, tô igdinág yu tô kabánnalan na Madigár
Gulitán tingód katô makatábbus ákniyu, igpamaké kó ki Cristo. Purisu igpóddô
ka Manama diyan ákniyu tô Ugis Espiritu na igtandô din, su tô gó tô pató na
mga sakup kó ka Manama.
14 Su igpóddô din dán tô Ugis Espiritu dini áknita, isóddóran ta na bággayan
ki gó katô langun na igtandô ka Manama. Purisu isóddóran ta na igtábbus ki
gó langun ikandin ébô imun ki na mga sakup din. Ukit áknita durungán asta
pabantugán tô Manama.

Dasalán i Pablo tingód katô mga taga Efeso

15 Na, tuu gó madigár ni igimu ka Manama. Purisu tikud tun ta kadinág ku
tingód ka kapamaké yu katô Áglangngagán na si Jesus asta tingód ka ginawa
yu katô langun sakup ka Manama,
16 inalayunna gó ágpasalamat tun ta Manama tingód ákniyu. Inalayunna
ágdasal para ákniyu.
17 Ágdasalla tun ta Manama na matulus Ámmà katô Áglangngagán ta na si
Jesu-Cristo ébô ukit katô Ugis Espiritu bággayan kó ikandin katô kapandayan
asta kagpáttan ébô tuu kó makasóddór katô Manama.
18 Ágdasalla na imun din mappawà tô panámdám yu ébô kasóddóran yu ka
ándin tô gimanan tun ta pagtawar din ákniyu. Mólà pa ka kasóddóran yu na
tuu madigár tô ágpulusán na igtandô ka Manama katô langun sakup din.
19 Kakalyag ku na kasóddóran yu na tuu gó matulus tô Manama na ágtabang
áknita na ágpamaké kandin. Ni katulusan din
20 tô iggamit din tô iganté din puman si Cristo asta tô igpónsad din sikandin
dadan tun ta kawanan din* tun ta langit.
21 Purisu si Cristo tô ágpangulu katô langun, agad ándin tô duwán katulusan
ó ágpangulu ó ágharì tun ta langit, su tô ngadan na igbággé tun ki Cristo tuu
pa mallayat ka tandingán katô langun ka duma mga ngadan, agad áknganni ó
agad pa tun ta tapuri álló.
22 Igpasakup katô Manama tô langun-langun tun ta pagpangulu i Cristo,
asta igimu din sikandin na ágpangulun katô langun ébô katabangan ki na mga
ágpampamaké.
23 Si Cristo tô ulu katô langun ágpampamaké na igpanunggiringan katô lawa
din. Su igpasakup ki tun kandin, ándà dán kulang dini áknita, su tingód
katô pagpangulu din katô langun, ándà kulang agad tun datas ta langit ó nit
banuwa.

2

Manté dán tô mga igpasábbad tun ki Cristo

1 Dángngan, tô ándà kó pa pamaké ki Cristo, inaté kó* tun ta saruwan ka

* **1:20** 1:20 Tô munsad dadan tun ta kawanan katô ágpangulun, tô gó tô mabantug, asta mému pagsik mangulu. * **2:1** 2:1 Iring na inaté dan su madiyù dan tikud tun ta kakalyag ka Manama.

Manama su marapung gó tô mga salà yu.
2 Dángngan igtuman kó katô madat ágkémun ka mga manubù nit banuwa na
dì ágpamaké. Igbánnal kó ki Maibuyan na harì katô mga madat espiritu tun ta
kawang-awangan. Sikandin tô espiritu na ágpid katô langun manubù na dì
ágbánnal katô Manama.
3 Tô gó tô ágkémun katô langun ta dángngan, su agad ándin tô madat kakalyag
ka panámdám ta asta lawa ta, tô gó tô ágtumanán ta. Su tô gó tô ágkémun
ta, supakan ki pád katô Manama iring katô langun duma na dì ágpaminág
kandin.
4 Asal dakál gó tô kédu katô Manama áknita, asta dakál gó tô ginawa din
áknita.
5 Agad inaté ki tun ta saruwan ka Manama su ikasalà ki, asal iganté ki
puman ikandin duma ki Cristo. Igtábbus ki ukit dád katô dakál kédu ka
Manama.
6 Tingód katô kapasábbad ta tun ki Jesu-Cristo, iganté ki puman ka Manama
duma ki Cristo asta igpónsad ki ikandin duma ki Cristo tun ta langit ébô
mangulu ki duma kandin.
7 Tô gó tô igimu ka Manama para áknita ébô pakitanán din ka ándà
ágtamanán na dì katáppángngan tô dakál kédu din asta kadigárran din áknita
ukit katô iglumu i Jesu-Cristo.
8 Tingód katô dakál kédu ka Manama, igtábbus kó ukit ka kapamaké yu ki
Cristo, asal ánnà ni ukit katô lumu yu, su ni gó ni gasa ka Manama ákniyu.
9 Tô igtábbus ki ikandin, ánnà kasulì din katô madigár linumuwan ta. Purisu
ándà gó palang manubù na makapadadurung tun ta saruwan ka Manama.
10 Tingód katô kapasábbad ta tun ki Jesu-Cristo, igpamantu ki katô Manama
ébô makalumu ki katô madigár na igplano din sayyan para áknita.

Igpasábbadé dán tô langun ta ukit katô iglumu i Cristo

11 Na, yakó ágkalingó na tingód katô kapamasusu ákniyu, ánnà kó Judio.
Ágkaringasaan kó gó katô mga Judio su ándà kó tupuwi iring kandan na
igtupuwan. Tô gó tô áglumun ka manubù tun ta lawa dan, asal ándà gó
ágpulusán tun ta pusung dan.
12 Dángngan ándà sinóddóran yu tingód ki Cristo. Madiyù kó tikud tun ta mga
manubù na igsalin ka Manama. Ándà kó kasakup tun ta mga manubù na
igtandóan ka Manama. Ukit katô ágkémun yu nit banuwa, ándà gó gimanan
yu na madigár, asta ándà sóddór yu katô Manama.
13 Asal áknganni igpasakup kód tun ki Jesu-Cristo. Agad madiyù kó tun ta
Manama dángngan, asal áknganni igpid kód ka Manama tun ta madani din ukit
katô dipanug i Cristo na inaté tun ta krus.
14 Ukit katô kamatayan i Cristo, duwán dán kasunayan ta, asta igpasábbadé
dán tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio, su igpandà gó i Cristo tô kapósigé ta
na iring na labat tun ta tángngaan katô mga Judio asta katô mga ánnà Judio.
15 Ukit katô kamatayan i Cristo igpandà din tô mga sugù na kailangan
tumanán katô mga Judio, su kakalyag din na pasábbadán din tô mga Judio asta
tô mga ánnà Judio ukit ka kasakup din katô langun ébô mandà tô kapósigé
dan.
16 Purisu iring na sábbad dán lawa tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio.
Ukit katô kamatayan i Cristo tun ta krus, igpandà din dán tô kapósigé ta, asta
igpasábbad kid ikandin tun ta Manama.
17 Tô igdunggù si Cristo, igulit-ulit din tô Madigár Gulitán tingód ka ka-
sunayan. Tô gó tô igtinurù din ákniyu na mga ánnà Judio na madiyù tun ta

Manama, asta igtinurù din pagsik áknami na mga Judio na madani tun ta Manama.
18 Tingód katô iglumu i Cristo, agad Judio ó ánnà Judio, tô langun ta makapadani dán gó tun ta Ámmà ta na Manama ukit ka tabang katô Ugis Espiritu.
19 Purisu sikiyu na mga ánnà Judio, ánnà kód iring na ássa manubù na tikud tun ta madiyù, su igpasábbad kód gó tun ta mga sakup ka Manama. Inému kód gó na pamilya din.
20 Tô langun ta na mga ágpampamaké tô iring na mga bahin katô balé na gimun ka Manama. Tô mga apostoles asta tô mga propeta ka Manama tô iring na mga sumbál katô balé, asta si Jesu-Cristo tô iring na masarig batu na ágpónsadanan katô balé.
21 Si Cristo tô igtagù katô tagsábbad-sábbad áknita tun ta balé din ébô imun ki ikandin na ugis templo para katô Áglangngagán.
22 Sikiyu na mga ánnà Judio na igpamaké pagsik ki Cristo, igpasábbad kó ka Manama tun áknami na mga Judio ébô imun ki na góddóan katô Manama ukit katô Ugis Espiritu din.

3

Plano katô Manama para katô mga ánnà Judio

1 Sakán si Pablo tô igpriso su ágsuguánnánna i Jesu-Cristo ébô mulit-ulitta ákniyu na mga ánnà Judio.
2 Isóddóran yu gó na tingód katô kédu ka Manama kanak, igimuwa ikandin na ágsuguánnán ébô tabangan ku sikiyu na mga ánnà Judio.
3 Igpasóddór katô Manama kanak tô plano na ándà din pasóddóri sayyan. Igsulatta ka mabbabà dád tingód kani.
4 Atin ka basan yu tô igsulat ku, kagpáttan yu tô isóddóran ku tingód katô plano ka Manama na ándà din pasóddóri sayyan na tumanán din ukit ki Cristo.
5 Agad ándà pasóddóri katô Manama ni plano tun ta mga kamónaan ta sayyan, asal áknganni, igpasóddór din dán tun ta igsalin na mga apostoles asta tun ta mga propeta din ukit katô Ugis Espiritu.
6 Ni gó tô plano din na igpasóddór din dán. Mému tanggapán yu tô madigár na bággén ka Manama áknami na mga Judio, su sikiyu na mga ánnà Judio igbánnal pagsik katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo. Tô langun ta isakup tun ta sábbad dád lawa, asta tô langun ta tô bággayan katô ágpulusán na igtandô ka Manama na tumanán din ukit ki Jesu-Cristo.
7 Ukit katô kédu ka Manama asta ukit katô katulusan din, inémuwa ikandin na taraulit katô Madigár Gulitán.
8 Agad mabbabà dád é kamanubuan ku ka tandingán katô langun sakup ka Manama, asal ukit katô kédu din, igsalinna ikandin ébô ulit-ulitán ku tô Madigár Gulitán tun ta mga ánnà Judio na duwán tuu madigár na dì gó katáppángngan na mému dan tanggapán tikud tun ki Cristo.
9 Igsalinna ka Manama ébô pénagpáttán ku tun ta langun manubù ni plano na ándà pasóddóri sayyan ka Manama na igimu katô langun-langun.
10 Kakalyag ka Manama na ukit katô mga ágpampamaké pasóddórán din gó tô kadakállan katô kapandayan din tun ta langun pangulu asta mga duwán katulusan tun ta kawang-awangan.
11 Ni dán gó tô igplano din sayyan tô ándà pa imuwi ni banuwa, asta igtuman din dán ukit ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta.

12 Ukit katô iglumu i Cristo asta ukit katô kapamaké ta kandin, ándà máddang ta na padani tun ta Manama su tanggapán ki gó ikandin.
13 Purisu yakó ágsungkù tingód katô mga kahirapan na inókitan ku, su ilumu ni para katô kadigárran yu.

Tô ginawa i Cristo áknita

14 Atin ka ágpanámdámma tingód katô madigár plano katô Manama áknita,
áglingkóódda asta ágdasalla tun ta Ámmà Manama.
15 Sikandin gó tô Ámmà na igtikudan katô langun panaligan tun ta langit
asta mga manubù nit banuwa.
16 Ágdasalla tun ta matulus Manama na duwán dakál ginawa na dì
katáppángngan ébô bággayan kó katô kabákkárran asta kasarig katô kapamaké
yu ukit katô Ugis Espiritu.
17 Mólà pa ka inalayun móddô si Cristo tun ta pusung yu tingód katô
kapamaké yu kandin. Ágdasalla ébô tô gunayan katô áglumun yu tô dakál
ginawa yu tun ta Manama.
18 Mólà pa ka makagpát kó asta tô langun ka duma mga sakup katô
Manama ka ándin tô tuu kadakállan katô ginawa i Cristo áknita.
19 Mólà pa ka kasóddóran yu na dakál tô ginawa i Cristo ákniyu, agad dì
yu tuu kagpáttan tô kadakállan katô ginawa din. Atin ka makagpát kód na
ágginawaan kó ikandin, mapánnù kó katô kapánnuan ka Manama.
20 Durungán tad tô Manama na ágtabang áknita ukit katô katulusan din.
Sikandin tô makému katô sobra pa katô langun na pamuyuán ta asta
panámdámmán ta.
21 Mólà pa ka durungán tô Manama ka ándà ágtamanán ukit ákniyu na mga
ágpampamaké asta ukit ki Jesu-Cristo. Matuman gó ni!

4

Igpasábbadé ki tun ki Cristo

1 Purisu igprisowa tingód katô kabánnal ku katô Áglangngagán. Ágpédu-
éduwa ákniyu na kailangan madigár tô ágkémun yu na nángngà tun ta Manama
na igtawar ákniyu.
2 Kailangan pabbabà-babà kó, médu-édu kó asta mallayat é ginawa yu tun ta
mga unawa yu. Papasinsiyaé kó, su ukit kani, ágpakitanán yu na ágpaginawaé
kó.
3 Ággár-ággár kó asta panayun kó tun ta kapasábbadé yu na tikud tun ta Ugis
Espiritu, su inaggát kód na igpasábbadé ukit katô kasunayan.
4 Su tô langun ta na mga ágpampamaké igimu ka Manama na sábbad dád
lawa, sábbad dád tô Ugis Espiritu na góddô dini áknita, asta sábbad dád tô
gimanan tun ta katawar din áknita.
5 Sábbad dád tô Áglangngagán ta, sábbad dád tô ágpamakén ta, asta sábbad dád
tô gunayan ka kapabunyag ta.
6 Sábbad dád tô Manama na Ámmà katô langun. Sikandin tô ágpangulu
katô langun, sikandin tô ágtuman katô kakalyag din ukit katô langun, asta
sikandin tô góddô tun ta langun.
7 Duwán gasa na igbággé i Cristo tun ta tagsábbad-sábbad áknita tingód katô
dakál ginawa din.
8 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,
Tô igsadun sikandin tun datas,
Igpid din tô marapung mga igtalu din,

Asta igbággé din tô mga gasa tun ta mga manubù.*
9 (Na, ukit kani kagi na, “Tô igsadun sikandin tun datas,” isóddóran ta na iguna
pa sikandin igsunnad nit banuwa.†
10 Sikandin na igsunnad tô igsadun pagsik tun datas ta langit ébô imun din
na nángngà tô langun-langun.)
11 Si Cristo tô igbággé kani mga gasa áknita, su duwán igimu din na mga
apostoles, duwán mga propeta, duwán mga taraulit katô Madigár Gulitán,
asta duwán mga tarapid asta mga taratinurù katô kabánnalan.
12 Tô gó tô igbággé din para ágkagamit katô mga sakup ka Manama ébô
kumasarig tô kapamaké katô langun ta na igpanunggiringan na lawa i Cristo.
13 Ukit kani, makému ki pasábbadé tun ta kapamaké asta tun ta kasóddór ta
katô Batà ka Manama ébô mému ki na mabákkár, asta makéring tô ágkémun ta
katô nángngà ágkémun i Cristo.
14 Atin ka matuman ni, dì kid méring na mga gabatà. Dì kid méring na barko
na ágpiddán ka balud asta áglayapán ka karamag, su dì ki sékót ágkapid katô
mga ágtinuruán ka mga katig áglimbung ukit ka bulaló.
15 Asal tingód katô kapaginawaé ta, kailangan mulit ki gó baling katô
kabánnalan. Purisu méring ki gó ki Cristo agad ándin tô áglumun ta. Sikandin
tô iring na ulu ta,
16 asta sikita tô iring na lawa din. Ukit katô kapid i Cristo áknita, ágpasábbadé
tô langun ta, iring na mga bahin ka lawa. Atin ka nángngà tô áglumun katô
tagsábbad-sábbad bahin ta asta ágpaginawaé ki, dumakál asta kumasarig ki na
mga ágpampamaké iring na sábbad lawa.

Mantu ágkémun katô mga ágpampamaké

17 Purisu duwán kagin ku ákniyu na tikud tun ta Áglangngagán. Yakó ágpéring
katô ágkémun yu tun ta mga manubù na dì ágpamaké katô Manama, su ándà
ágpulusán katô mga panámdám dan.
18 Ingittángngan tô panámdám dan su ándà dan ikagpát katô kabánnalan.
Igéllé dan katô kantayan na ágbággén ka Manama su ándà gó sóddór dan asta
matággas gó tô ulu dan.
19 Ándà dán kayyà dan. Ikataglang dan katô madat mga áglumun dan. Dì
dan ágsódô áglumu katô langun klasi ka kadattan.
20 Asal ánnà iring kani tô igtinurù ákniyu tingód ki Cristo!
21 Isóddóran ku na tô ikadinág kó tingód ki Jesus, igtanggap kó katô
kabánnalan na igtinurù ákniyu tingód kandin.
22 Purisu sódô kó katô katuman yu katô madat mga kakalyag yu, su tô gó
tô taganà ágkémun yu na igdadat ukit katô tapé kakalyag yu na iglimbung
ákniyu.
23 Kailangan pamantun yu tô pusung yu asta tô panámdám yu.
24 Igbággayan kó katô mantu ágkémun, su igimu kó ka Manama na mantu
iring kandin. Kailangan pakitanán yu gó na igpamantu kód ukit katô áglumun
yu na nángngà asta malinis tun ta saruwan ka Manama.
25 Purisu yakó ágbulaló. Kailangan bánnal gó tô kagin yu tun ta mga unawa
yu, su tô langun ta mga bahin tun ta lawa i Cristo.‡
26 Yakó ágkapid katô sókó yu ébô dì kó makasalà.§ Sódói yu tô sókó yu ka dì
pa sumalláp tô álló,
27 asta yakó ágbággé ka lugar ki Maibuyan.

---

* **4:8** 4:8 Salmo 68:18. † **4:9** 4:9 Nit banuwa, ó tun dalám ka tanà. ‡ **4:25** 4:25 Ahaán tô Zacarias 8:16. § **4:26** 4:26 Ahaán tô Salmo 4:4.

28 Tô takón kailangan dì dán tumakó. Kailangan lumumu sikandin katô
madigár ébô duwán magamit din asta makatabang sikandin katô mga
ágkahirapan.
29 Yakó gó ágkagi ka madat, asal kailangan madigár dád tô ágkagin yu
ébô katabangan tô mga unawa yu, asta kumasarig tô kapamaké katô mga
maminág ákniyu.
30 Yakó yu ágparanuwi tô Ugis Espiritu ka Manama ukit katô mga áglumun yu,
su sikandin gó tô pató na sikiyu tô mga sakup katô Manama ébô kasóddóran
yu na matuman gó na tábbusán kó tun ta tapuri álló.
31 Sódô kód lumu kani langun. Yakó gusig. Yakó sékót ágkaringasa. Yakó
ágkasókó. Yakó ágsapà. Yakó ágkagi ka madat. Yakó ágkagi asta áglumu ka
madat tun ta duma manubù.
32 Asal kailangan madigár tô lumun yu tun ta mga duma manubù asta pédu-
éduwé kó. Kailangan papasinsiyaé kó iring katô kapasinsiya katô Manama
ákniyu ukit ki Cristo.

5

Kailangan madigár tô ágkémun yu

1 Na, su inému kód na mga gabatà katô Manama na ágginawaan din, kailan-
gan makéring kó kandin.
2 Agad ándin tô áglumun yu, kailangan ágginawa kó katô mga unawa yu iring
katô kaginawa i Cristo áknita, su igbullas gó sikandin áknita asta igmatayan
sikandin ébô pasinsiyaan katô Manama tô mga salà ta. Tô inaté si Cristo, iring
sikandin na mammut na ágbággén tun ta Manama na makadayó kandin.
3 Mga sakup kó gó katô Manama. Purisu yakó áglayuk katô ánnà ákniyu sawa
ó duma, yakó áglumu katô agad ándin na maripà, asta yakó ágkasabuan katô
kaduwánnan ka duma manubù. Kailangan dì kó lumumu kani mga salà ébô
ándà makabuyas ákniyu, su dì ému ni lumun katô mga sakup ka Manama.
4 Dì ému ka kumagi kó katô maripà ó katô ándà ágpulusán ó katô tam-
parasà, asal kailangan pasalamat kó baling tun ta Manama.
5 Kailangan kasóddóran yu na dì makahu tun ta pagpangulu i Cristo asta
katô Manama tô mga manubù na áglayuk katô ánnà kandan sawa ó duma,
tô áglumu katô agad ándin na maripà, asta tô ágkasabuan katô kaduwánnan
ka duma manubù. Atin ka ágkasabuan tô manubù, duwán ágmanaman na
ágpangadapán din.
6 Tingód kani mga linumuwan ka mga manubù, supakan dan ka Manama,
su dì dan ágbánnal kandin. Purisu yakó ágkapid katô mga lumimbung pád
ákniyu ukit katô ágkagin dan na ánnà madat ni mga lumu ni.
7 Purisu yakó gó ágduma kani mga manubù na madat tô áglumun dan.
8 Dángngan, duwán kangittángngan tun ta panámdám yu, asal áknganni
duwán dán kappawaan yu su igpasakup kód tun ta Áglangngagán. Purisu tô
ágkémun yu kailangan makéring katô ágkémun ka mga manubù na duwán
kappawaan.
9 Su madigár, nángngà asta ágkasarigan tô áglumun katô mga manubù na
duwán dán kappawaan.
10 Ággár-ággár kó ébô makagpát kó ka ándin tô kakalyag katô Áglangngagán
na lumun yu.
11 Lili kó katô madat mga lumu na ándà ágpulusán na áglumun katô mga
sakup ka kangittángngan. Asal ukit katô madigár ágkémun yu, ágpasóddór kó
na madat tô mga áglumun dan.
12 Asal makayayyà agad tô ágkagi dád katô mga áglumun dan na inallás.

13 Atin ka madigár tô áglumun yu, kagpáttan dan na tuu madat tô áglumun dan,
14 su kappawaan tô langun na ágtaddawan katô kabánnalan. Purisu duwán ágkagin na,
“Atin ka ágtudug ka, lagimmata kad.
Atin ka inaté ka, ánnó kad,
su kataddawan ka i Cristo.”
15 Purisu tuu kó banté katô ágkémun yu. Yakó yu giringi tô mga ándà kapandayan, asal iringi yu tô mga manubù na duwán kapandayan.
16 Yakó yu gulai tô oras yu, asal kailangan lumumu kó katô madigár, su marapung gó tô mga áglumu ka madat áknganni.
17 Purisu yakó áglumu katô ándà ágpulusán, asal kailangan kagpáttan yu ka ándin tô kakalyag katô Áglangngagán na lumun yu.
18 Yakó ágkalasing, su kadattan kó dád gó, asal kailangan kapánnuan kó katô Ugis Espiritu.
19 Atin ka ágpalimudé kó, pasalamat kó katô Áglangngagán ukit katô kakanta yu ka mga kagi ka Manama na igsulat, asta ukit katô mga kanta tingód ki Jesus, asta ukit katô mga kanta na tikud tun ta Ugis Espiritu. Kailangan tikud gó tun ta pusung yu tô kakanta yu.
20 Agad ándin tô kókitan yu, kailangan ágpasalamat kó tun ta Ámmà Manama, su igpasakup kód katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Mga sugù para katô mga taladuma

21 Kailangan pasakup tô tagsábbad ákniyu tingód katô karespeto yu ki Cristo.
22 Sikiyu na mga sawa, pasakup kó tun ta ákniyu duma, iring katô ka-pasakup yu tun ta Áglangngagán.
23 Tô mama tô ágpangulu katô kandin sawa, iring na si Cristo tô ágpangulu katô mga ágpampamaké, su sikandin gó tô igtábbus katô mga ágpampamaké na igpanunggiringan na lawa din.
24 Purisu kailangan pasakup asta numunug tô mga sawa tun ta kandan duma, iring na kapasakup katô mga ágpampamaké tun ki Cristo.
25 Sikiyu na mga gamama, ginawayi yu tô ákniyu sawa iring katô kaginawa i Cristo katô mga ágpampamaké, su igbullas gó sikandin áknita asta igmatayan
26 ébô ukit katô kagi ka Manama imun ki malinis tun ta saruwan din, su igurasan kid ikandin ukit katô kabunyag.
27 Igurasan kid ikandin ébô tanggapán ki na mga ágpampamaké iring na bayi na kasalán na tuu madigár ágsállággán su ándà palang buring ó maripà ó agad ándin na madat. Kakalyag ka Manama na tuu ki malinis asta ándà palang salà.
28 Purisu tô mga gamama kailangan gó guminawa katô kandan sawa iring katô kaginawa dan katô kandan sarili lawa, su tô mama na ágginawa katô kandin sawa ágginawa gó katô kandin sarili lawa.
29 Ándà gó palang manubù na ágkaringasa katô kandin sarili lawa, asal ágpakannán din asta ágdóppónan din. Tô gó tô áglumun i Cristo tun ta mga ágpampamaké na igpanunggiringan na kandin lawa,
30 su sikita tô mga bahin tun ta lawa din.
31 Mà katô kagi ka Manama,
“Purisu tumanan tô mama katô ámmà din asta katô innà din, asta pasábbadé tô mama asta tô sawa din. Tô duwa dan mému dán sábbad.”*

* **5:31** 5:31 Genesis 2:24.

32 Tuu gó madigár ni kabánnalan na igpasóddór ka Manama áknita ukit kani
kagi din, su ni gó tô panunggiringan tingód ki Cristo asta áknita na mga
ágpampamaké.
33 Asal duwán gó kailangan tumanán katô mga taladuma. Tô tagsábbad-sábbad
ákniyu na mga gamama, kailangan ginawaan yu gó tô ákniyu sawa iring katô
kaginawa yu katô ákniyu sarili lawa. Asta tô tagsábbad-sábbad ákniyu na mga
sawa, kailangan respetowan yu gó tô ákniyu duma.

6

Mga gabatà asta kandan mga ámmà asta innà

1 Sikiyu na mga gabatà, bánnal kó katô ákniyu mga ámmà asta innà iring katô
kabánnal yu katô Áglangngagán, su tô gó tô nángngà lumun yu.
2 Ni gó tô una sugù na duwán tandô para katô mga ágbánnal,
“Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà
3 ébô kumallayat tô kantayan yu nit banuwa.”*
4 Na, sikiyu na mga ámmà asta mga innà, yakó yu ágpasókówi tô ákniyu mga
gabatà, asal dóppóni yu ukit katô disiplina asta tambag na makadayó katô
Áglangngagán.

Mga állang asta mga amo

5 Sikiyu na mga állang, tuman yu tô kakalyag katô ákniyu amo nit banuwa.
Kailangan respetowan yu sikandan. Kailangan tikud tun ta pusung yu tô
katuman yu katô mga sugù dan magunawa katô kabánnal yu ki Cristo.
6 Inalayun kó bánnal kandan, ánnà dád róggun ka sumállág dan ákniyu ébô
madurung kó. Su mga állang kó gó i Cristo, kailangan tikud tun ta tibuk ka
pusung yu tô katuman yu katô kakalyag ka Manama.
7 Kailangan malóggód kó áglumu, su ánnà dád manubù tô ágbánnalán yu, asal
tô Áglangngagán tô ágbánnalán yu.
8 Yakó ágkalingó na agad ándin tô áglumun yu na madigár, duwán gó madigár
sulì katô Áglangngagán ákniyu, agad állang kó ó ánnà kó állang.
9 Sikiyu na mga amo, kailangan madigár tô kapid yu katô mga állang yu.
Yakó áglagaggà kandan, su agad sikiyu asta tô mga állang yu, sábbad dád gó
tô Amo yu tun ta langit, asta ándà manubù na ágmusingán din agad ándin tô
bónnóng dan.

Mga laniban na ágbággén ka Manama áknita

10 Na, ni gó tô ágtamanán katô mga ágtinuruán ku ákniyu. Su igpasábbad kó
tun ta Áglangngagán, pasarig kó gó ukit katô katulusan din.
11 Gamit yu tô langun laniban na ágbággén katô Manama ébô makatu kó
katô mga kapókit asta limbung i Maibuyan.
12 Su ánnà mga manubù tô mga usig ta, asal tô madat mga espiritu asta tô
ágharì na dì ágkitanán, tô duwán katulusan ka kangittángngan nit banuwa, asta
tô madat mga espiritu tun ta kawang-awangan.
13 Purisu kailangan gamitán yu tô langun laniban na ágbággén katô Man-
ama ákniyu ébô makatu kó katô mga usig ta ka dumunggù tô álló ka kadattan.
Purisu atin ka mapángnga dán tô langun kani, makita na ándà kó gó katalu.
14 Purisu taganà kó iring na sundalo na ágtaganà katô gira. Gamit yu tô
kabánnalan iring na sinturon. Gamit yu tô katanggap ka Manama ákniyu na
nángngà tun ta saruwan din iring na putó salimbutung tun ta kagpa.

---

* **6:3** 6:2-3 Exodo 20:12; Deuteronomio 5:16.

15 Gamit yu iring na sapatus tô kataganà yu na mulit-ulit katô Madigár
Gulitán tingód katô kasunayan na ágbággén katô Manama.
16 Gamit yu tô kapamaké yu ki Cristo iring na kalasag ébô dì kó kasugatan
katô iring na mga ágrágrág na ágpanaán i Maibuyan tun ákniyu.
17 Gamit yu tô katábbus ka Manama ákniyu iring na putó sambariro. Gamit
yu tô kagi ka Manama na igbággé katô Ugis Espiritu iring na kampilan.
18 Agad ándin tô dumunggù ákniyu, yakó ágsódô na ágdasal ukit katô katulu-
san katô Ugis Espiritu. Patannáb kó asta panayun kó tun ta kadasal para katô
langun sakup ka Manama.
19 Dasal kó pagsik para kanak ébô bággayanna ka Manama katô nángngà
mga kagi na ándà máddang ku ka mulit-ulitta katô Madigár Gulitán na ándà
pasóddóri sayyan.
20 Inémuwa na ágsuguánnán katô Manama ébô mulit-ulitta kani Madigár
Gulitán, asta tô gó tô gunayan na igprisowa áknganni. Asal dasal kó para
kanak na diya kumataló asta nángngà tô kólit-ólit ku.

Ágtamanán kani sulat

21 Si Tiquico tô kataladi na ágginawaan. Ágkasarigan sikandin na kadumaan
ku na ágtuman ka kakalyag katô Áglangngagán. Atin ka dumunggù sikandin
diyan ákniyu, ulitán din tô inému kanak dini.
22 Purisu pasadunán ku sikandin diyan ákniyu ébô makasóddór kó tingód
áknami, asta ébô pabákkárrán tô pusung yu.
23 Mga kataladi, mólà pa ka duwán kasunayan yu asta duwán ginawa yu
tikud tun ta Ámmà Manama asta Áglangngagán na si Jesu-Cristo ukit katô
kapamaké yu.
24 Mólà pa ka tabangan ka Manama tô langun yu na ágginawa katô
Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo ukit katô ginawa na ándà ágtamanán.

Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Filipos

Una Basan

Tô lunsud ka Filipos isakup tun ta probinsya ka Macedonia tun ta banuwa ka Grecia. Dakál lunsud tô Filipos, asta igóddóan katô marapung mga sakup ka Roma.

Tô igdunggù si Pablo tun ta Macedonia, igulit-ulit sikandin tun ta mga taga Filipos. Purisu marapung tô igpamaké ki Jesu-Cristo. Tuu masarig tô kapamaké dan. Dakál tô ginawa dan ki Pablo, asta dakál tô ginawa i Pablo kandan. Marag sikandin igsadun tun ta Filipos, asta igtabang tô mga ágpampamaké kandin.

Tô igdinág dan na igpriso si Pablo, igpapid dan tô kadumaan dan na si Epafrodito ébô tumabang kandin. Igpapid dan pagsik tô salapì ébô duwán magamit i Pablo.

Purisu igsulat si Pablo kandan ébô pasalamat tingód katô tabang dan kandin. Igtalan din kandan na kailangan pabákkárrán dan tô kapamaké dan ki Jesu-Cristo, asta kailangan ágkadayawan dan agad ágkahirapan dan. Igsulat din na kailangan liliyan dan tô mga taratinurù katô ánnà nángngà. Igpapanámdám din sikandan na igtábbus dan su igpasábbad dan tun ki Cristo, asta tô gó tô gasa na igbággé katô Manama tingód katô kapamaké dan, asta ánnà ukit katô katuman dan katô mga sugù asta mga ágkémun ka Judio.

1 Ni sulat tikud kanak si Pablo, asta si Timoteo tô kadumaan ku. Mga ágsuguánnán ké i Jesu-Cristo. Ágpangumusta ké ákniyu diyan ta lunsud ka Filipos. Igsulatan ku tô langun yu na mga sakup ka Manama na igpasábbad tun ki Jesu-Cristo, tô mga tarapid ákniyu, asta tô mga manubù na ágtabang kandan tun ta lumu ka Manama.
2 Mólà pa ka matanggap yu tô tabang asta tô kasunayan tikud tun ta Manama na Ámmà ta asta tikud tun ta Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

Dasalán i Pablo tingód katô mga taga Filipos

3 Atin ka ágsampátta ákniyu, ágpasalamatta katô Manama tingód ákniyu.
4 Kada ágdasalla para ákniyu langun, duwán dayó ku.
5 Ágpasalamatta katô Manama su tikud tun ta kapamaké yu sippang áknganni, sikiyu tô igtabang kanak tun ta kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán.
6 Igtigkanayan ka Manama tô madigár lumu din diyan ákniyu, asta isóddóran ku na panayunán din ni sippang ka lumónód si Jesu-Cristo.
7 Nángngà gó tô dayó ku tingód ákniyu langun su ágginawaan ku gó sikiyu. Róggun igprisowa asta róggun igdapitta katô kabánnalan asta igpasóddórra na bánnal gó tô Madigár Gulitán, igtabang kó kanak tingód katô igpalumu ka Manama kanak ukit katô kédu din.
8 Isóddóran ka Manama na tuuwa ágkabugaan ákniyu, su ágginawaan ku gó sikiyu magunawa katô kaginawa i Jesu-Cristo ákniyu.
9 Ágdasalla gó para ákniyu na mólà pa ka kadugangan gó tô kapaginawaé yu ébô tuu yu kasóddóran asta tuu yu kagpáttan.
10 Mólà pa ka kasóddóran yu ka ándin tô madigár ágkémun asta áglumun yu ébô malinis kó gó tun ta saruwan ka Manama asta ándà makabuyas ákniyu sippang ka lumónód si Cristo,

11 asta ébô ándà gó salà na áglumun yu ukit katô tabang i Jesu-Cristo ákniyu.
Purisu pabantugán asta durungán gó tô Manama.

Tô dayó i Pablo

12 Mga kataladi, kakalyag ku na kasóddóran yu na agad ándin tô inókitan ku,
asal ikólit-ólitta pa. Agad igprisowa, asal tuu pa gó marapung tô igpaminág
katô Madigár Gulitán,
13 su tô langun sundalo na ágbanté katô palasyo katô emperador, asta tô
langun ka duma mga manubù dini, isóddóran dan na igprisowa su igulit-
ulitta katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo.
14 Tô karapungan ka mga kataladi, igmabákkár tô kasarig dan tun ta
Áglangngagán ukit katô kapriso kanak, asta igmagani dan na gulit-ulit katô
kagi ka Manama na ándà máddang.
15 Agad duwán mga duma manubù na gulit-ulit tingód ki Cristo su
ágkasabuan dan kanak asta gingà dan, asal duwán mga duma na gulit-ulit
tingód ki Cristo su madigár tô kakalyag dan.
16 Gulit-ulit dan su ágginawaanna ikandan. Isóddóran dan na igpapidda dini
ébô makataba a katô mga géllé katô Madigár Gulitán.
17 Asal tô mga ágkasabuan kanak, agad gulit-ulit dan tingód ki Cristo, ánnà
madigár tô ágdantulán dan. Ágpallayat-layat dan dád katô sarili dan. Kéman
dan ka kadugangan tô madat na ágriyun ku dini ta prisowan ukit katô áglumun
dan.
18 Asal tógón din! Agad madigár ó madat tô ágdantulán dan, asal
ágkadayawanna gó su mólit-ólit pa tô kabánnalan tingód ki Cristo.
Manayunna gó kadayawan,
19 su isóddóran ku na ukit katô ákniyu mga kadasal asta ukit katô tabang
katô Espiritu i Jesu-Cristo, madigár tô dungguán ku.
20 Tuu dakál tô kakalyag ku asta tô gimanan ku na diya gó kayyaan, asal
iring katô inalayun áglumun ku, maganiya gó pabantug ki Cristo ukit katô
áglumun ku, agad mantéya ó matéya.
21 Kakalyag ku na róggun mantéya pa, si Cristo gó tô ágpabantugán ku. Atin
ka matéya, tuu pa madigár su dumuma ad kandin.
22 Asal ka mantéya pa, duwán pa lumun ku na duwán ágpulusán. Ándà ku
kasóddóri ka ándin tô tuu madigár para kanak.
23 Ilibug tô panámdám ku su kakalyag ku na tananan ku ni banuwa su tuu
pa madigár ka dumuma a ki Cristo.
24 Asal tuu pa ágkailanganán ka mantéya pa ébô makatabangnga pa ákniyu.
25 Purisu isóddóran ku gó na mantéya pa asta manayunna dumuma ákniyu
ébô tuu pa kumasarig asta kadayawan kó tingód katô kapamaké yu.
26 Atin ka makalónódda diyan ákniyu, tuu kó gó kadayawan tingód katô
iglumu i Jesu-Cristo para kanak.
27 Na, agad ándin tô kókitan ku, kailangan nángngà tô ágkémun yu ma-
gunawa katô ágtinuruán tun ta Madigár Gulitán tingód ki Cristo ébô agad
makasadunna ó diya makasadun diyan ákniyu, kadinággan ku na masarig tô
kapamaké yu asta ágpasábbadé kó na ágpénagpát katô mga géllé asta gulit-ulit
kó katô Madigár Gulitán ébô duwán mamaké.
28 Yakó gó ágkamáddangan katô mga manubù na gusig ákniyu. Atin ka dì kó
kamáddangan, ni gó tô pató ébô kasóddóran dan na supakan dan asta sikiyu tô
tábbusán. Manama tô ágtikudan kani langun,
29 su tingód katô kakalyag ka Manama, igsalin kó ánnà dád ébô mamaké kó
ki Cristo, asal igsalin kó ébô irrayatan kó pagsik tingód kandin.

30 Purisu ágtiisán yu tô kérrayat katô mga géllé ka Madigár Gulitán, iring katô inókitan ku na igkita yu dángngan, asta iring katô inókitan ku sippang áknganni na igdinág yu.

2

Tô kapabbabà i Cristo

1 Na, ágpabákkárrán kód gó i Cristo, górórán kó ukit katô kaginawa din
ákniyu, ágpasábbad tô Ugis Espiritu tun ákniyu, asta ágpaginawaé asta ágpéduwé
kó.
2 Purisu bággé kó kanak katô bánnal dayó ukit kani mga áglumun yu.
Pénagpátté kó. Paginawaé kó. Pasábbadé kó tun ta ginawa asta tun ta
panámdám.
3 Agad ándin tô áglumun yu, yakó ágtingát, asta yakó ágpallayat-layat, asal
pabbabà-babà kó baling, asta pabantug yu tô mga unawa yu sobra pa katô
kapabantug yu katô ákniyu sarili.
4 Yakó ágpapanámdám tingód dád katô ákniyu kadigárran, asal panámdám kó
tingód ka kadigárran katô mga unawa yu.
5 Kailangan magunawa tô panámdám yu katô panámdám i Jesu-Cristo.
6 Agad Manama gó sikandin,
ándà din awidi tô kagunawa din katô Ámmà Manama,
7 asal igtananan din tô kagunawa din
asta inéring sikandin na állang.
Igpamanubù sikandin asta ipamasusu.
8 Tô igpamanubù sikandin, igpabbabà-babà sikandin
ukit katô katuman din katô kakalyag katô Manama
sippang ka kamatayan,
agad ukit katô kamatayan tun ta krus.
9 Purisu tuu gó igpabantug ka Manama si Jesu-Cristo,
asta igbággé ka Manama tun kandin tô ngadan na tuu pa mallayat ka
tandingán katô langun ka duma mga ngadan,
10 ébô ka dinággán tô ngadan i Jesus, lumingkóód asta pabantug kandin tô
langun,*
agad tun ta langit, ó nit tanà, ó tun ta siráb kani tanà,
11 asta ébô tô langun kumagi na si Jesu-Cristo gó tô Áglangngagán.
Purisu pabantugán tô Manama na Ámmà.

Iring ki na karani

12 Purisu mga ágginawaan ku, su inalayun kó igtuman katô kakalyag ka
Manama, ággár-ággárri yu tô nángngà áglumun katô mga manubù na igtábbus
ka Manama tingód katô karespeto† yu kandin. Ággár-ággárri yu ánnà dád
róggun katô diyanna pa ákniyu, asal tuu pa gó áknganni agad ándà ad diyan
ákniyu.
13 Makagaga kó tumuman su ágtabangan kó ka Manama na ágbággé ákniyu
katô kakalyag asta makému ébô makatuman kó katô kakalyag din.
14 Agad ándin tô áglumun yu, yakó ágburáng-buráng asta yakó ágpapulé
15 ébô makita na malinis kó asta ándà salà yu na mga gabatà ka Man-
ama, agad madat asta masalà-salà tô ágkémun katô duma mga manubù, su
ágkitanán dan tô nángngà ágkémun yu iring na mga karani na ágséllà tun ta
langit.

---

* **2:10** 2:10 Ahaán tô Isaias 45:23. † **2:12** 2:12 Karespeto, ó máddang.

16 Pasóddór kó kandan na duwán kantayan na ándà ágtamanán na bággén ka
Manama. Nángngà ni áglumun yu ébô tun ta kalónód i Cristo, duwán gó dayó
ku su duwán ágpulusán katô linumuwan ku diyan ákniyu.
17 Atin ka matayanna, marus tô dipanug ku iring na bino na parusán
asta bággén tun ta Manama. Su igpamaké kó asta igbággé kó katô sarili
yu tun ta Manama, iring kó na mannanap na matayan asta bággén tun ta
Manama. Purisu duwán dayó ku su igbággé ku ni sarili ku tun ta Manama,
asta kadayawanna duma ákniyu su igbággé yu tô sarili yu tun ta Manama.
18 Iring kani, duwán dayó yu su igbággé yu tô sarili yu tun ta Manama, asta
kadayawan kó duma kanak su igbággé ku ni sarili ku tun ta Manama.

Si Timoteo asta si Epafrodito

19 Na, tô gimanan ku tun ta Áglangngagán na si Jesus na pasadunán ku
si Timoteo diyan ákniyu ka dì dán madugé ébô kadayawanna ka ulitanna
ikandin tingód katô kóddô yu.
20 Sikandin tô pasadunán ku su ándà duma manubù iring kandin na tuu
ágpanámdám tingód katô kadigárran yu.
21 Tô duma mga manubù ágpanámdám dád tingód katô kandan kakalyag
áglumun. Dì dan ágpanámdám tingód katô kakalyag na palumun i Jesu-Cristo
kandan.
22 Asal isóddóran yu na ágkasarigan si Timoteo. Isóddóran yu na igtabang
sikandin kanak na gulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo, iring katô
katabang ka batà katô kandin ámmà.
23 Gimanna na pasadunán ku sikandin diyan ákniyu ka kasóddóran ku ka
ándin tô dungguán katô kaso ku.
24 Gimanna pagsik na tabanganna katô Áglangngagán ébô makasadunna
diyan ákniyu ka dì dán madugé.
25 Igpanámdámma na kailangan pólián ku si Epafrodito diyan ákniyu.
Sikandin tô kataladi ku asta igtabang kanak na ágtuman katô kakalyag ka
Manama. Igdapit sikandin katô Madigár Gulitán iring na sundalo. Igpasadun
yu sikandin dini ébô tumabang kanak tun ta kahirapan ku.
26 Pólián kud sikandin diyan ákniyu su ágkabugaan dán sikandin ákniyu
langun, asta dì dán sikandin pakatónnók tingód katô tana din su ikadinág kó
na ibógókan sikandin.
27 Ibógókan gó sikandin asta masig pád maté. Asal inéduwan tô Manama
kandin, asta ándà sikandin kamaté. Inéduwan pagsik tô Manama kanak ébô
makaliliya katô tuu pa dakál ranu.
28 Purisu masig kud pólián sikandin diyan ákniyu ébô ka kitanán yu puman
sikandin, kadayawan kó, asta méwà tô tana ku.
29 Purisu tanggap yu sikandin na dakál tô dayó yu, iring na madigár
áglumun ka mga sakup katô Áglangngagán. Pabantug yu sikandin asta tô
langun manubù na iring kandin,
30 su masig pád sikandin inaté tingód katô katuman din katô kakalyag
i Cristo. Agad isóddóran din na maté pád sikandin, asal kakalyag din na
tumabang kanak, su sikiyu dì makagaga tumabang.

3

Tô manubù na tanggapán ka Manama

1 Na, mga kataladi ku, mólà pa ka kadayawan kó su igpasakup kó tun ta
Áglangngagán! Diya ágkabállé agad umanán ku tô kasulat ku kani, su kakalyag
ku na dì kó kadattan.

2 Banté kó katô mga Judio na áglumu ka madat. Iring dan na madat mga
asu, su mirit dan pád ákniyu na patupu kó ébô tanggapán kó ka Manama.
3 Asal sikita gó baling tô duwán mga pató na bánnal ki mga sakup katô
Manama agad ándà tupuwi tô langun ta, su ágpangadap ki katô Manama ukit
katô tabang ka Ugis Espiritu, asta ágkadayawan ki su igpasábbad ki tun ki Jesu-
Cristo, asta isóddóran ta na dì ki tanggapán ka Manama ukit katô kapatupu
ta.
4 Atin ka matábbus ki tingód katô lawa ta asta linumuwan ta, duwán gó
gunayan ku kumagi na sobra a pa ka tandingán katô duma mga manubù.
5 Tô ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu kanak, igtupuwanna gó. Sakán
tô sábbad rubbad i Israel, asta sábbadda sakup katô mga rubbad i Benjamin.
Sábbadda Judio.* Tuuwa gó igtuman katô mga sugù i Moises† su igpasakuppa
tun ta mga Pariseo.
6 Su malóggódda igtuman katô mga sugù, igirrayatan ku pa tô mga ágpamaké
ki Cristo. Asta tingód katô katuman ku ka mga sugù ébô tanggapánna ka
Manama na nángngà tun ta saruwan din, ándà ágkasawé kanak.
7 Tô langun kani na igpanámdám ku dángngan na duwán ágpulusán ku, ándà
dán ágpulusán áknganni, su kakalyag kud na pasábbadda tun ki Cristo.
8 Isóddóran kud gó na ándà palang ágpulusán katô langun ka tandingán katô
kapasábbad ku ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ku. Iring dád na ussu tô langun
igsarigan ku dángngan. Purisu igtananan kud tô langun ébô pasábbadda tun
ki Cristo,
9 asta ébô masakuppa gó tun kandin. Ándà a tanggapi ka Manama na
nángngà tun ta saruwan din ukit katô katuman ku katô mga sugù, asal
igtanggappa gó katô Manama na nángngà ukit dád katô kapamaké ku ki
Cristo, su ukit dád katô kapamaké ta tô katanggap ka Manama áknita na
nángngà tun ta saruwan din.
10 Kakalyag ku na pasábbadda tun ki Cristo asta kasóddóran ku tô katulusan
din magunawa katô iggamit ka Manama tô iganté din puman si Cristo.
Kakalyag ku na kókitan ku tô kahirapan na magunawa katô kahirapan i
Cristo. Kakalyag ku na méringnga kandin agad matayanna magunawa katô
kamatayan i Cristo para kanak,
11 su kakalyag ku na anténna puman ikandin.

Panayun kó ugtun katô ganti

12 Ándà a kagi na ikéringngad ki Cristo. Ándà ku pa katuman tô langun katô
kakalyag din kanak. Asal gággár-ággárra ébô tuuwa makéring ki Cristo, su
igsalinna i Jesu-Cristo ébô makéringnga kandin.
13 Mga kataladi, ándà a panámdám na ikéringngad ki Cristo. Asal sábbad dád
tô gugtunán ku, su diyad gó ágpanámdám tingód katô iglumu ku, asal gággár-
ággárra ébô ugtunán ku tô kakalyag ku.
14 Inalayunna gággár-ággár sippang ka dumunggù a tun ta ágtamanán ébô
tanggapán ku tô ganti ka Manama na igtawar kanak tun ta langit ukit ki Jesu-
Cristo.
15 Purisu iring pád kani tô panámdám katô langun ta na ágsunnad dán é
kapamaké. Asal ka ánnà magunawa tô panámdám yu tingód kani, pénagpáttán
kó katô Manama.
16 Asal kailangan tumanán ta gó tô kabánnalan na igpasóddór dán katô
Manama áknita.

---

* **3:5** 3:5a Judio, ó Hebreo. † **3:5** 3:5b Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises.

17 Na, mga kataladi, iringi yu gó tô ágkémun ku, asta sállág yu tô ágkémun
katô mga manubù na igiring áknami ébô duwán iringan yu.
18 Su marapung tô mga mà kagi igpamaké ki Cristo, asal ukit katô madat
linumuwan dan, ágpasóddór dan na gusig dan katô ágtinuruán tingód katô
kamatayan i Cristo tun ta krus. Ikapira ad igulit ákniyu tingód kani mga
manubù ni, asta igsággówa róggun katô kapasampát ku puman kani ákniyu.
19 Asal matuman dan gó supakan ka Manama, su agad ándin tô kakalyag
katô lawa dan, tô gó tô ágtumanán dan. Agad kailangan kayyaan dan
tingód katô madat mga linumuwan dan, asal ágpadadurung dan baling.
Ágpanámdámmán dan dád tô tingód katô kóddô dan nit banuwa.
20 Asal sikita gó tô mga sakup tun ta pagpangulu ka Manama tun ta langit
na tikudan katô Taratábbus ta. Gangatan ta tô Áglangngagán na si Jesu-Cristo.
21 Ukit katô katulusan din, pamantun din ni lawa ta na ágkamaté ébô tô lawa
ta méring katô tuu madigár lawa din na dì maté. Magunawa tô katulusan na
gamitán din ka talun din tô langun agad ánda.

4

Mga ágtinuruán

1 Purisu mga kataladi ku na ágginawaan ku, pasarig kó katô kapamaké yu
tun ta Áglangngagán. Ágkabugaan ad ákniyu, su sikiyu tô ágbággé kanak ka dayó,
asta sikiyu tô pató na duwán ágpulusán katô linumuwan ku.
2 Ágpédu-éduwa ákniyu Euodia asta Sintique na kailangan pasábbadé kó, su
mga sakup kó katô Áglangngagán.
3 Ágpédu-éduwa pagsik áknikó na ágkasarigan rarak ku na tabangan nu ni
duwa gabayi ébô pasábbadé dan, su sikandan tô kadumaan ku na gulit-ulit
katô Madigár Gulitán, asta sikandan tô kadumaan i Clemente asta tô duma
mga kadumaan ku na igsulat dán tô mga ngadan dan tun ta libro ka kantayan
na ándà ágtamanán.
4 Kailangan inalayun kó gó kadayawan tingód katô kapasakup yu tun ta
Áglangngagán. Umanán ku tô igkagi ku, na kailangan kadayawan kó gó!
5 Pakita yu tun ta langun manubù na mallayat tô ginawa yu. Masig dán tô
kalónód katô Áglangngagán.*
6 Agad ándin tô dumunggù tun ákniyu, yakó gó ágkatanaan, asal dasal kó
tun ta Manama tingód katô langun. Ulit yu kandin tô mga ágkailanganán yu,
pamuyù kó katô tabang din, asta pasalamat kó kandin.
7 Atin ka lumun yu ni, bággayan kó katô Manama ka kasunayan ébô ándà
palang tana yu. Masuné kó su ágsarig kó ki Jesu-Cristo. Tô kasunayan na tikud
tun ta Manama dì yu tuu ágkagpáttan su tuu gó madigár.
8 Na, mga kataladi, duwán pa sábbad kagin ku ákniyu. Panámdám yu dád
gó tô mga bánnal, tô mga ágkabantug, tô mga nángngà, tô mga malinis, tô mga
ágbággé ka dayó, asta tô mga madigár ágdinággán. Agad ándin tô mga madigár,
asta agad ándin tô mga ágkadurung, panámdám yu ni.
9 Tuman yu tô langun na igtinurù ku ákniyu, tô mga kabánnalan na igtang-
gap yu asta tô igpaminág yu tikud kanak. Agad ándin tô linumuwan ku na
igkita yu, tô gó tô kailangan lumun yu, asta dumaan kó gó katô Manama na
ágbággé ka kasunayan.

Kapasalamat tingód katô tabang

* **4:5** 4:5 Masig dán tô kalónód katô Áglangngagán, ó madani gó tô Áglangngagán tun ákniyu.

10 Dakál gó tô dayó ku asta ágpasalamatta katô Áglangngagán su igpasóddór yu
puman na igginawaanna ikiyu. Isóddóran ku na agad duwán kakalyag yu na
tumabang kanak, asal ándà dád timpo para katô katabang yu.
11 Yakó ágpanámdám na igkagiya kani su ikulanganna, su agad ándin tô
kóddô ku, isóddóran ku na nángngà gó para kanak.
12 Isóddóran ku na nángngà para kanak agad ágkandaanna, asta nángngà para
kanak agad ágkaduwánnanna. Isóddóran ku na nángngà tô kóddô ku agad ándin.
Nángngà kanak agad ágkabássugga ó agad ágballusánna. Nángngà kanak agad
duwán dakál ó agad ikulanganna.
13 Agad ándin tô dumunggù kanak, makatiissa katô langun ukit katô tabang
i Cristo na ágpabákkár kanak.
14 Asal madigár tô tabang yu kanak áknganni su ihirapanna gó.
15 Sikiyu na mga taga Filipos, isóddóran yu na tô igpanówa tikud tun ta
probinsya ka Macedonia asta tô igtigkanéya igulit-ulit katô Madigár Gulitán
tun ákniyu, sikiyu dád gó tô mga ágpampamaké na igpapid ka tabang para
kanak ébô makatinurù a katô duma mga manubù iring katô katinurù ku
ákniyu.
16 Agad dutunna ta lunsud ka Tesalonica, asal ikapira kó igpapid katô
tabang yu para kanak.
17 Yakó ágpanámdám na duwán kakalyag ku na tumabang kó puman kanak,
asal kakalyag ku na duwán matanggap yu tikud tun ta Manama tingód katô
kabággé yu kanak.
18 Áknganni ándà a kakulangi su itanggap kud tô dakál tabang yu kanak,
asta duwán pa sobra katô ágkailanganán ku su itanggap kud tô tabang na
igpapid yu kanak ukit ki Epafrodito. Nángngà tun ta Manama tô tabang yu
asta ágkadayawan sikandin, su tô gasa yu kanak iring na mammut na ágbággén
tun ta Manama.
19 Na, tô Manama na ágdóppón kanak tô mággé ákniyu katô langun na
ágkailanganán yu su dì katáppángngan tô dakál ginawa din na ágbággén din
áknita ukit ki Jesu-Cristo.
20 Purisu durungán ta tô Manama na Ámmà ta ka ándà ágtamanán. Matuman
gó ni!

Ágtamanán kani sulat

21 Ágpangumusta a katô langun sakup ka Manama na ágpamaké ki Jesu-
Cristo. Tô mga kataladi na igduma kanak dini, ágpangumusta dan ákniyu.
22 Ágpangumusta ákniyu tô langun sakup ka Manama dini, asta tuu pa gó tô
mga taralumu tun ta palasyo katô emperador.
23 Mólà pa ka tabangan kó katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Colosas

Una Basan

Colosas tô délák lunsud tun ta probinsya ka Asia. Tô mga ágpampamaké tun ta Colosas ándà kita ki Pablo. Tô dád igkita kandin si Epafras na taga Colosas, su igpamaké sikandin ki Cristo ukit ki Pablo. Ukit katô kólit-ólit i Epafras tun ta Colosas, duwán mga manubù na igpamaké ki Cristo.

Róggun igpriso si Pablo, igdunggù si Epafras asta igulit ki Pablo tingód ka problema tun ta Colosas. Mà din na duwán mga taratinurù na igdunggù tun ta Colosas na ássa tô ágtinuruán dan. Igbuyas dan gó si Cristo. Igtinurù dan na tuu pa mallayat tô mga panaligan ka tandingán ki Cristo, asta mga panaligan baling tô ágpadani katô mga manubù tun ta Manama. Purisu igduwa-duwa gó tô panámdám katô mga ágpampamaké tingód ki Jesu-Cristo, asta igpapulé dan.

Purisu igsulat si Pablo kandan, asta igpapid din ni sulat ki Epafras tun ta Colosas. Nit sulat, igkagi si Pablo kandan na kulang tô igtinurù katô mga taratinurù. Igpasóddór din kandan na si Jesu-Cristo gó tô tuu bánnal Batà ka Manama, igpallayat ka Manama sikandin, asta ándà palang na tuu pa mallayat ka tandingán kandin. Sikandin gó tô ágpangulu katô langun. Sikandin dád gó tô makapasábbad katô Manama asta katô mga manubù. Sikandin tô Áglangngagán katô langun na mamaké kandin.

1 Sakán si Pablo na igsalin ka Manama ébô imunna na apostoles i Jesu-Cristo. Sakán asta si Timoteo na kataladi ta
2 tô ágpangumusta ákniyu diyan ta lunsud ka Colosas. Sikiyu tô mga sakup ka Manama asta ágkasarigan kó na mga kataladi tun ki Cristo.

Mólà pa ka tabangan kó katô Ámmà Manama ta, asta bággayan kó ikandin ka kasunayan.

Kapasalamat asta kadasal i Pablo

3 Atin ka ágdasal ké tingód ákniyu, inalayun ké ágpasalamat tun ta Manama na Ámmà katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

4 Ágpasalamat ké kandin su idinág dé na masarig tô kapamaké yu ki Jesu-Cristo, asta dakál kun tô ginawa yu tun ta langun sakup ka Manama.

5 Masarig tô kapamaké yu asta dakál tô ginawa yu su giman kó katô ágpulusán yu na igtaganà ka Manama para ákniyu tun ta langit. Ni gó tô igimanan yu dángngan tikud tun ta álló na igdinág kó katô kabánnalan, asta tô gó tô Madigár Gulitán tingód ki Cristo.

6 Ni Madigár Gulitán ágpanayun dán gó ágkatalap sippang tun ta kaluwagan kani banuwa. Marapung dán tô duma mga manubù na igpamaké, asta igpamantu katô ágkémun dan iring katô inému ákniyu tô álló na igbánnal yu tô kabánnalan tingód katô kédu ka Manama tun ta mga masalà-salà.

7 Tô gó tô kabánnalan na igtinurù i Epafras ákniyu. Sikandin tô kadumaan dé na ágginawaan dé asta tô ágkasarigan na ágsuguánnán i Cristo na igpasadun dé tun ákniyu na bullas áknami.

8 Sikandin tô igulit áknami tingód katô dakál ginawa yu na igbággé katô Ugis Espiritu ákniyu.

9 Purisu tô ikasóddór ké kani tingód ákniyu, inalayun ké ágdasal tingód ákniyu. Inalayun ké ágpédu-édu katô Manama na makasóddór kó katô langun

ka kakalyag din na lumun yu. Ágdasal ké na tanggapán yu tô kapandayan asta
tô kénagpáttan na ágbággén katô Ugis Espiritu
10 ébô makatuman kó katô kakalyag katô Áglangngagán, asta ébô ka-
dayawan gó sikandin tingód ákniyu. Ágdasal ké na manayun kó lumumu ka
madigár, asta kadugangan gó tô isóddóran yu tingód ka Manama.
11 Mólà pa ka pabákkárrán kó gó ka Manama ukit katô kandin makasalábbù
katulusan ébô ka dungguan kó ka mga kahirapan, makatiis kó katô langun
asta kumallayat tô ginawa yu. Mólà pa ka duwán dayó yu,
12 asta makapasalamat kó katô Ámmà na Manama, su igimu kó ikandin
na nángngà ébô masakup kó tun ta mga manubù na bággayan din katô
igpataganà para kandan tun ta pagpangulu din na giló.

Si Cristo tuu mallayat ka langun

13 Igpaluwà kid ka Manama tikud tun ta pagpangulu katô kangittángngan,
asta igalin ki ka Manama tun ta pagpangulu katô Batà din na ágginawaan din.
14 Ukit katô kamatayan katô Batà din, igtábbus kid ka Manama, asta
igpasinsiyaan kid ikandin tingód katô mga salà ta.
15 Ukit ki Cristo ikitaan ta tô Manama na dì ágkitanán.
Si Cristo tô tuu mallayat ka tandingán katô langun-langun na igimu ka
Manama,
16 su ukit ki Cristo igimu ka Manama tô langun-langun,
agad tun ta langit asta nit banuwa,
agad tô ágkitanán asta tô dì ágkitanán,
agad ándin tô mga duwán katulusan asta tô ágpangulu ó tô ágharì.
Sikandin tô tuu mallayat ka tandingán katô langun,
su igimu katô Manama tô langun ukit kandin asta para kandin.
17 Tô ándà pa imuwi tô agad ándin, taganà duwán dán sikandin,
asta ukit kandin, madigár tô katagù
asta tô kapasábbadé katô langun.
18 Sikandin tô tuu mallayat su sikandin tô ulu katô langun ágpampamaké na
igpanunggiringan katô lawa din.
Sikandin tô ágtigkanayan katô langun,
asta sikandin tô una inanté puman na dì puman maté
ébô ágkasóddóran ta na sikandin tô tuu pa mallayat ka tandingán katô
langun.
19 Sikandin tô ikitaan katô ágkémun ka Manama,
su kakalyag ka Manama na tô Batà din gó tô mapánnù
katô kapánnuan ka Manama.
20 Ukit ki Cristo igpasábbad ka Manama tô langun tun kandin,
agad tô nit banuwa asta tô tun ta langit.
Ukit katô dipanug din tô inaté sikandin tun ta krus,
mému dán masábbad tô mga manubù tun ta Manama.
21 Dángngan, madiyù kó tikud tun ta Manama, asta inému kó na mga usig
din, su madat tô panámdám yu asta madat tô mga linumuwan yu.
22 Asal igpasábbad kód tun ta Manama ukit katô kapamanubù i Cristo
asta katô kamatayan din tun ta krus ébô piddán kó ikandin madani tun ta
Manama, su ándà dán salà yu, asta malinis kód tun ta saruwan ka Manama.
23 Asal kailangan manayun kó na masarig tô kapamaké yu. Yakó ágsuwé
tikud tun ta gimanan na igpasóddór ákniyu dángngan tô igdinág yu tô Madigár
Gulitán na igulit-ulit dán tun ta langun manubù tun ta kaluwagan kani
banuwa, asta igpapidda katô Manama ébô mulit-ulitta kani Madigár Gulitán.

Linumuwan i Pablo para katô mga ágpampamaké

24 Agad ágkahirapanna áknganni, asal idayawanna su ukit katô katiis ku kani
mga kahirapan, katabangan kó gó. Ni ágriyun ku kannun ta lawa ku iring
katô igtiis i Cristo ébô katabangan ku tô langun ágpampamaké na igpasakup
kandin.
25 Igimuwa ka Manama na ágsuguánnán ébô tabangan ku tô langun yu na
ágpampamaké, su kakalyag din na ulit-ulitán ku tô langun kagi din tun ákniyu.
26 Ni gó tô kabánnalan na ándà pasóddóri ka Manama tun ta mga manubù
sayyan. Asal áknganni igpasóddór din dán áknita na mga sakup din.
27 Kakalyag din na ni tuu madigár kabánnalan kasóddóran katô langun
manubù agad ánnà Judio. Ni gó tô ándà din pasóddóri dángngan na papiddán
din si Cristo ébô móddô duma ákniyu. Su diyan dán ákniyu si Cristo, duwán
madigár gimanan yu na bággén ka Manama.
28 Purisu gulit-ulit ké katô langun manubù tingód ki Cristo. Ágtalan asta
ágtinurù ké kandan ukit katô kapandayan na igbággé ka Manama áknami ébô
ka piddán dé sikandan tun ta saruwan ka Manama, nángngà gó tô kapasábbad
dan ki Cristo.
29 Purisu tuu ku ággár-ággárran tô katinurù ku kani ukit katô bákkár na
ágbággén i Cristo kanak.

2

1 Kakalyag ku na kasóddóran yu na tuuwa gággár-ággár ébô katabangan ku
sikiyu na mga taga Colosas, asta tô mga manubù tun ta lunsud ka Laodicea,
asta tô langun ágpampamaké na ándà pa ikakita kanak.
2 Tô gó tô áglumun ku ébô mabákkár tô pusung yu na sumarig ki Cristo ébô
pasábbadé kó ukit katô kapaginawaé yu. Tô gó tô áglumun ku ébô kagpáttan yu
gó tô kabánnalan tingód ki Cristo na ándà pa pasóddóri ka Manama dángngan.
3 Si Cristo dád tô ágpasóddór katô langun ka kakatigan asta kapandayan na
ándà pa pasóddóri dángngan.
4 Tô gó tô igsulat ku ákniyu ébô dì kó mapid katô mga manubù na ágtinurù
ka bulaló, agad madigár tô kagi dan.
5 Agad madiyù a tun ákniyu, asal inalayunna ágpanámdám tingód ákniyu.
Idayawanna su idinág ku na nángngà tô ágkémun yu, asta masarig gó tô
kapamaké yu ki Cristo.

Si Cristo tô nángngà tákkássan ta

6 Su igpasakup kó tun ki Jesu-Cristo na Áglangngagán, kailangan manayun
kó tumuman katô kakalyag din.
7 Atin ka tô gó tô panayunán yu, pasábbad kó tun ki Cristo iring na kayu na
madalám é dalid, asta iring na balé na tuu masarig. Kumasarig tô kapamaké
yu iring katô igtinurù ákniyu. Kailangan inalayun kó pasalamat tun ta
Manama.
8 Banté kó gó ébô dì kó mapid katô mga manubù na malyag mid ákniyu ukit
katô mga bulaló na ágtinuruán dan, su ágtinuruán dan tô mga ágkémun katô
mga kamónaan dan asta tô mga ágkémun guné katô panámdám kani banuwa.
Ándà ágpulusán katô ágtinuruán dan, su ánnà ni tô kabánnalan tingód ki Cristo,
9 su si Cristo tô kapánnuan katô langun-langun na kamanamaan katô
Manama.
10 Ukit katô kapasábbad yu tun ki Cristo, igbággayan kód katô tuu madigár
kantayan na ándà dán gó kulang, asta si Cristo tô tuu pa mallayat tun ta
langun espiritu na ágpangulu asta duwán katulusan.

11 Tô igpasábbad kó tun ki Cristo, iring na igtupuwan kó. Ánnà lawa yu tô
igtupuwan ka manubù, asal si Cristo gó tô igiwà katô madat kakalyag tikud
tun ta pusung yu.*
12 Tô igpabunyag kó, iring na inaté kó asta iglábbáng kó duma ki Cristo, asta
iring na inanté kó puman duma kandin su igsarig kó katô matulus Manama
na iganté puman ki Cristo.
13 Dángngan, iring na inaté kó, su masalà-salà kó asta dì kó ágtuman katô
mga sugù ka Manama na ágtumanán katô mga Judio. Asal áknganni igbággayan
kód ka Manama katô kantayan duma ki Cristo, asta igpasinsiyaan din dán tô
langun salà ta.
14 Dángngan, supakan ki pád su iglapas ki katô mga sugù ka Manama. Asal
ukit katô kapansal ki Cristo tun ta krus, igiwà ka Manama tô lista katô mga
salà ta, asta áknganni dì kid supakan.
15 Ukit katô kamatayan i Cristo tun ta krus, igpanalu dán tô Manama katô
langun espiritu na ágpangulu asta duwán katulusan, asta igpasóddór din tun
ta langun na igpanalu dán sikandin katô langun.
16 Purisu pabayà yu dád tô ágbuyas ákniyu tingód katô ágkannán asta
ginámmán yu, asta tingód katô dì kó gapil tun ta mga kalimudan dan kada
ámmé, asta kada bulan, asta kada álló ka kapaginawa.
17 Tô langun kani ágkémun dan, tô dád gó tô alung tingód katô dumunggù.
Asal tô gangatan dan ituman dán gó, su itanggap tad tô madigár ukit katô
kadunggù i Cristo.
18 Pabayà yu dád tô ágbuyas ákniyu asta tô mirit pád ákniyu ébô pabbabà-babà
kó asta mangadap kó katô mga panaligan ka Manama. Mà kagi igpakita tô
Manama kandan, asal ándà ágpulusán katô kapadadurung dan, su tikud dád
tun ta panámdám dan na masalà-salà.
19 Dì dan malyag na pasakup dan tun ki Cristo na ulu ta. Su igpasakup ki
tun ki Cristo, ágpabákkár ki asta ágpasábbadé ki iring na mga laluwadan asta
ugat. Ukit kani, makatuman ki katô kakalyag ka Manama.

Mantu kantayan na ágbággén i Cristo

20 Su iring na inaté kód duma ki Cristo asta igpaluwà kód tikud tun ta mga
ágkémun kani banuwa, yakó yu ágnunugi tô ágtinurù ka mga sugù iring kani,
21 "Yakó gawid kani! Yakó ágkinnam kani! Yakó ágdappán kani!"
22 Ni mga sugù ni tingód dád katô mga ágkannán asta ginámmán na
ágkémmát dád. Yakó yu ágnunugi tô ágtinurù ka mga sugù iring kani, su tô
ágtinuruán dan tikud dád tun ta panámdám ka mga manubù.
23 Tô katamanan kani tô katuman dan katô kakalyag ka lawa dan. Agad
iring na mapandé ni mga sugù su tingód ka kapangadap, kapabbabà-babà,
asta kérrayat katô lawa, asal ándà ágpulusán katô mga manubù na ágtuman
kani mga sugù.

3

Tapé asta mantu kantayan

1 Purisu, su inanté kód puman duma ki Cristo, kailangan pamasakán yu tô
tun ta langit na gunsadanan i Cristo dadan tun ta kawanan ka Manama asta
ágpangulu duma kandin.
2 Yakó ágpanámdám tingód dád kani banuwa, asal kailangan manámdám kó
gó tingód katô tun ta langit,

* **2:11** 2:11 Igtupuwan tô mga Judio su tô gó tô pató na igpasábbad dan tun ta Manama. Asal tô pató na igpasábbad ki tun ki Cristo, tô gó tô kéwà din katô madat kakalyag ta.

3 su iring gó na inaté kód, asta ágbantéyan ka Manama tô mantu kantayan
yu tingód katô kapasábbad yu tun ki Cristo.
4 Si Cristo tô igbággé áknita katô mantu kantayan na ándà ágtamanán. Atin
ka lumónód puman sikandin asta kitanán katô langun manubù tô katulusan
din asta kabantug din, dumuma kó gó kandin.
5 Purisu yakó áglumu katô madat mga kakalyag yu. Yakó áglayuk katô
ánnà ákniyu sawa ó duma, asta yakó áglumu ka agad ándin na maripà. Yakó
ágtuman katô madat mga kakalyag yu, asta yakó ágpanámdám tingód kani.
Yakó ágkasabuan ka kaduwánnan ka duma manubù, su tô ágkasabuan iring gó
katô ágpangadap katô ágmanaman.
6 Supakan ka Manama tô áglumu ka madat iring kani.
7 Ni gó tô iglumu yu dángngan tô inapid kó katô madat mga kakalyag yu.
8 Asal áknganni sódô kód lumu katô langun madat iring kani. Yakó ágkasókó.
Yakó sékót ágkaringasa. Yakó gimu-imu ka salà tun ta mga duma. Yakó ágbuyas.
Yakó ágkagi ka madat.
9 Yakó ágbulaló, su igtananan yud tô tapé ágkémun yu,
10 asta igtanggap yud tô mantu ágkémun tikud tun ta Manama, asta in-
alayun kó ikandin ágpamantun sippang ka makéring kó kandin ébô tuu kó
makasóddór kandin.
11 Purisu tun ta saruwan katô Manama, ándà dán kassaan ka mga manubù,
agad mga Judio na igtupuwan ó mga ánnà Judio na ándà katupuwi, agad mga
manubù tun ta madiyù mga banuwa, agad mga manubù na ándà kakatigan,
agad állang ó ánnà állang. Asal si Cristo tô tuu mallayat ka tandingán katô
langun, asta góddô sikandin tun ta langun ágpampamaké.
12 Igsalin kó ka Manama, asta ágginawaan kó na mga sakup din. Purisu
kailangan médu-édu kó, asta madigár tô áglumun yu tun ta mga unawa yu.
Kailangan pabbabà-babà kó. Yakó gésà, asal kailangan mallayat é ginawa yu.
13 Kailangan madalám tô ginawa yu. Atin ka duwán makasalà tun ákniyu,
papasinsiyaé kó ébô pasábbadé kó, su igpasinsiyaan kód katô Áglangngagán.
14 Asal ni gó tô tuu ágkailanganán ka tandingán katô langun. Paginawaé kó.
Atin ka paginawaé kó, madigár su inaggát kód na igpasábbadé.
15 Su igbággayan kó i Cristo katô kasunayan, kailangan duwán kasunayan
tun ta langun yu na mga ágpampamaké. Igsalin kó ka Manama ébô duwán
kasunayan katô langun yu na ágpalimudé asta ágpangadap kandin. Kailangan
inalayun kó pasalamat kandin.
16 Mólà pa ka kapánnuan tô panámdám yu katô madigár ágtinuruán tingód
ki Cristo ébô kumapandé kó. Gamit yu tô mga kagi din ka ágpatinurué kó asta
ágpatambagé* kó. Pasalamat kó katô Manama ukit katô kakanta yu ka mga
kagi ka Manama na igsulat, asta ukit ka mga kanta tingód ki Jesus, asta ukit
ka mga kanta na tikud tun ta Ugis Espiritu.
17 Agad ándin tô lumun yu asta kagin yu, pasóddór yu gó na mga sakup kó
katô Áglangngagán na si Jesus, asta pasalamat kó tun ta Ámmà Manama ukit
kandin.

Mga sugù para katô madigár kapadumaé

18 Sikiyu na mga sawa, pasakup kó katô duma yu, su tô gó tô madigár na
lumun ka mga ágpamaké katô Áglangngagán.
19 Sikiyu na mga duma, ginawayi yu tô sawa yu, asta yakó yu ágpasakiti.

* **3:16** 3:16 Ágpatambagé, ó ágpakagiyé.

20 Sikiyu na mga gabatà, tuman yu tô langun sugù katô ákniyu ámmà asta
innà, su atin ka tô gó tô lumun katô mga igpasakup tun ta Áglangngagán,
kadayawan tô Manama.
21 Sikiyu na mga ámmà asta innà, yakó yu ágpasobrayi tô kadisiplina yu katô
mga gabatà yu ébô dì dan sumódô lumumu ka madigár.
22 Sikiyu na mga állang, tuman yu tô langun ka sugù katô mga amo yu nit
banuwa. Inalayun kó bánnal kandan ánnà dád róggun ka sumállág dan ákniyu
ébô madurung kó iring katô áglumun ka mga ágpadadurung. Tuman yu tô mga
sugù dan tingód katô karespeto yu katô Áglangngagán.
23 Kailangan malóggód kó agad ándin tô lumun yu, su ánnà dád manubù tô
ágbánnalán yu, asal tô Áglangngagán tô ágbánnalán yu.
24 Yakó ágkalingó na Áglangngagán tô mággé ákniyu katô ágpulusán na igtandô
ka Manama, su Áglangngagán na si Cristo tô bánnal amo na ágbánnalán yu.
25 Asal ka madat tô áglumun ka manubù, madat tô sulì kandin, su ándà
manubù na ágmusingán ka Manama agad ándin tô bónnóng dan.

4

1 Sikiyu na mga amo, kailangan nángngà tô kapid yu katô mga állang yu.
Yakó ágkalingó na kailangan tumubang kó pagsik katô Amo yu tun ta langit.

Duma mga sugù

2 Tô langun yu, yakó ágsódô ágdasal, asal patannáb kó asta pasalamat kó tun
ta Manama.
3 Dasal kó pagsik tingód áknami ébô bággayan ké ka Manama ka timpo ébô
makólit-ólit ké katô kabánnalan tingód ki Cristo na ándà pasóddóri ka Manama
sayyan. Tô gó tô gunayan na igprisowa dini su igulit-ulit ku tô tingód kandin.
4 Dasal kó kanak ébô malumák kagpáttan tô kólit-ólit ku kani tun ta mga
manubù.
5 Kailangan mapandé tô ágkémun yu róggun móddô kó tun ta mga duma na
dì ágpamaké. Yakó gulà katô mga oras yu.
6 Atin ka ágtóngkô kó katô mga dì ágpamaké, kailangan duwán kédu yu
kandan asta madigár tô ágkagin yu. Kailangan matayyó tô taba yu katô mga
insà dan ébô makagpát dan.

Ágtamanán kani sulat

7 Si Tiquico tô kataladi na ágginawaan. Ágkasarigan sikandin na kadumaan
ku na ágtuman ka kakalyag katô Áglangngagán. Atin ka dumunggù sikandin
diyan ákniyu, ulitán din tô langun na inému kanak dini.
8 Purisu pasadunán ku sikandin diyan ákniyu ébô makasóddór kó tingód
áknami, asta ébô pabákkárrán tô pusung yu.
9 Pasadunán ku pagsik si Onesimo na ágkasarigan kataladi na ágginawaan ta.
Sikandin tô unawa yu na taga Colosas. Duwa dan si Tiquico tô mulit ákniyu
tingód katô langun na inému dini.
10 Ágpangumusta ákniyu tô kadumaan ku dini ta prisowan na si Aristarco.
Ágpangumusta ákniyu si Marcos na imaluy kataladi i Bernabe. Atin ka du-
munggù si Marcos tun ákniyu, tanggap yu sikandin iring na taganà igkagi ku
ákniyu.
11 Ágpangumusta si Josue na ágngadanan ki Justo. Tun ta langun Judio na
ágpamaké, sikandan dád tállu tô ágtabang kanak róggun igtinurù a tingód katô
pagpangulu ka Manama. Tuu igmabákkár tô pusung ku ukit kandan.

12 Ágpangumusta si Epafras na unawa yu. Ágsuguánnán sikandin i Jesu-
Cristo. Inalayun sikandin ágdasal para ákniyu. Kakalyag din na imun kó ka
Manama na masarig asta matullid, asta tuu kó makasóddór katô langun ka
kakalyag ka Manama.
13 Ikita ku na tuu gó gággár-ággár sikandin ébô katabangan kó asta tô mga
taga Laodicea, asta tô mga taga Hierapolis.
14 Ágpangumusta si Demas asta tô doktor na ágginawaan ta na si Lucas.
15 Papid yu ni kapangumusta ku katô mga kataladi tun ta lunsud ka
Laodicea, asta tun ki Ninfa asta katô mga ágpampamaké na ágpalimudé tun ta
balé din.
16 Atin ka mapángnga tô kabasa yu kani sulat ku, papid yu ni tun ta mga
ágpampamaké tun ta Laodicea ébô basan dan pagsik. Basa kó pagsik katô sulat
ku kandan.
17 Uliti yu si Arquipo na kailangan tumanán din tô igpalumu katô
Áglangngagán kandin.
18 Sakán gó si Pablo tô igperma kani ágtamanán ka sulat ébô kasóddóran yu
na tikud gó kanak. Yakó ágkalingó na igprisowa pa.
Mólà pa ka kéduwan kó katô Manama.

Una
Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Tesalonica

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo tun ta mga ágpampamaké tun ta Tesalonica na sábbad dakál lunsud tun ta probinsya ka Macedonia na sakup ka banuwa ka Europa. Ni Europa ágpanguluwan katô gobyerno ka Roma. Tô karapungan kandan ánnà Judio.

Tô ikaduwa kapanó i Pablo, igtákkás si Silas asta si Timoteo. Igsadun dan tun ta mga probinsya na sakup ka mga banuwa ka Asia asta Europa. Igtinurù dan katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo.

Tun ta probinsya ka Macedonia, igirrayatan si Pablo katô mga Judio na dì ágbánnal katô ágtinuruán din tingód ki Jesu-Cristo. Dutun ta lunsud ka Filipos, igpalagpás asta igpapriso si Pablo asta si Silas. Na, tô igluwà dan, igsadun dan tun ta lunsud ka Tesalonica na madani tun ta Filipos.

Tô igdunggù dan tun ta Tesalonica, igtinurù si Pablo tingód ki Jesu-Cristo tun ta simbaan ka Judio. Marapung tô mga ánnà Judio na igpamaké ki Jesu-Cristo ukit katô kagi ka Manama na igtinurù i Pablo. Asal isókó ki Pablo tô mga Judio na dì ágbánnal ki Jesu-Cristo. Purisu igtabang tô mga ágpampamaké ki Pablo ébô makaluwà asta dì mamánnu sikandin tun ta Tesalonica.

Na, tô igsadun si Pablo tun ta Atenas, itanaan sikandin tingód katô mga mantu ágpampamaké tun ta Tesalonica agó sumódô dan mamaké ki Jesu-Cristo tingód katô kérrayat kandan. Purisu igpalónód din si Timoteo tun ta Tesalonica ébô tumabang kandan.

Na, tikud tun ta Atenas, igallus si Pablo tun ta lunsud ka Corinto. Dalám katô kóddô din tun ta Corinto, igdunggù si Timoteo asta igulit sikandin ki Pablo tingód katô madigár lumu katô mga ágpampamaké tun ta Tesalonica. Purisu igpapid i Pablo ni sulat tun kandan. Igpasalamat sikandin tun ta Manama tingód kandan su masarig tô kapamaké dan ki Jesu-Cristo. Igpabákkár din tô ginawa dan asta igkagiyan din sikandan na manayun dan lumumu ka madigár ébô kadayawan tô Manama. Igtaba pagsik i Pablo tô mga insà dan tingód katô kalónód i Jesu-Cristo.

Mabasa tun ta libro na ágngadanan Lumu 16:1-17:10 tingód katô kapanó i Pablo asta katô inókitan din.

1 Ni sulat tikud áknami na si Pablo, si Silas, asta si Timoteo. Igsulatan dé
sikiyu na ágpamaké tun ta Tesalonica na mga sakup katô Ámmà ta na Manama
asta katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo.
Mólà pa ka matanggap yu tô kédu asta tô kasunayan tikud tun ta Manama.

Igpasalamat si Pablo tingód katô mga taga Tesalonica

2 Atin ka ágdasal ké, inalayun dé sikiyu ágpasalamatan tun ta Manama, asta
inalayun dé gapilán sikiyu tun ta dasalán dé,
3 su tun ta kadasal dé tun ta Ámmà ta na Manama, ágpanámdám ké tingód
katô kapamaké yu ki Jesu-Cristo na igpasóddór yu ukit katô áglumun yu, asta
ukit katô ginawa yu tun ta duma mga manubù su gággár-ággár kó ágtabang
kandan, asta ukit katô masarig gimanan yu tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-
Cristo.
4 Mga kataladi na ágginawaan katô Manama, isóddóran dé na igsalin kó
ikandin,

5 su tô igtinurù ké ákniyu katô Madigár Gulitán, ánnà dád na igkagi ké ákniyu, asal tô kagi dé igtákkássan pagsik katô katulusan ka Ugis Espiritu, asta isóddóran dé na duwán igpulus yu. Isóddóran yu tô ágkémun asta iglumu dé róggun katô kóddô dé diyan ákniyu dángngan.
6 Na, sikiyu, ikéring kó áknami asta ikéring kó katô Áglangngagán. Agad igirrayatan kó tingód katô kabánnal yu katô kagi ka Manama, igbággayan kó ka dayó katô Ugis Espiritu.
7 Purisu sikiyu dán tô madigár giringanan katô langun ágpampamaké tun ta mga banuwa ka Macedonia asta Grecia,*
8 su ukit ákniyu, italap dán tô kagi ka Manama tingód katô Áglangngagán ánnà dád tun ta Macedonia asta Grecia, asal ikasóddór dán tô marapung manubù tun ta duma mga banuwa na igpamaké kód tun ta Manama. Purisu ándà dán kailangan ka mulit ké katô duma mga manubù tingód katô kapamaké yu, su ikasóddór dan dán,
9 su gulit dan tingód katô katanggap yu áknami. Gulit dan na igsódô kód ágbánnal katô mga ágmanaman ébô tumuman kó ka kakalyag katô bánnal manté Manama.
10 Gulit dan na gangat kód katô kalónód katô Batà din na si Jesus tikud tun ta langit. Iganté puman katô Manama si Jesus na ágpaluwà áknita tikud tun ta supak katô Manama.

2

Iglumu i Pablo tun ta Tesalonica

1 Na, mga kataladi, sikiyu tô ikasóddór na duwán ágpulusán katô langun iglumu dé diyan ákniyu dángngan,
2 su isóddóran yu na agad irasayan ké asta igpayayyà ké tun ta Filipos, asal igtabangan ké katô Manama ta, su duwán kagani dé ébô tuminurù tun ákniyu katô Madigár Gulitán tikud tun ta Manama, agad marapung tô mga manubù diyan ákniyu na tuu igusig áknami.
3 Na, ánnà bulaló tô ágtinuruán dé, ánnà madat tô áglumun dé, asta ándà ké limbung ákniyu,
4 asal nángngà ké tun ta saruwan ka Manama. Purisu igsarigan ké ikandin katô katinurù ka Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo. Tô gó ágtinurù ké ánnà ébô kadayawan tô mga manubù áknami, asal kakalyag dé na kadayawan tô Manama áknami, su sikandin tô pakasóddór katô áknami pusung.
5 Isóddóran yu na ándà ké gó paniyuk* ákniyu. Asta ánnà mà kagi dád tô kararak dé ákniyu ébô makasalapì. Ikasóddór tô Manama na bánnal ni igkagi ku.
6 Ánnà kakalyag dé na durungán ké ikiyu asta katô duma mga manubù. Agad mému ka piritán dé na dumurung kó áknami su apostoles ké i Cristo,
7 asal róggun na igóddô ké tun ákniyu, inéduwan ké ákniyu iring katô kédu ka innà na ágdóppón katô kandin mga gabatà.
8 Tingód katô ginawa dé ákniyu, kakalyag dé na dì ké dád tuminurù ákniyu katô Madigár Gulitán tikud tun ta Manama, asal bággén dé pád pagsik tun ákniyu tô kantayan dé ébô makatabang ké ákniyu, su ágginawaan dé sikiyu.
9 Mga kataladi, ándà yu kalingawi na tuu ké gággár-ággár áglumu róggun igóddô ké tun ákniyu, su tô igtinurù ké ákniyu katô Madigár Gulitán tikud tun ta Manama, iglumu ké agad álló asta dukilám ébô ándà kailangan na mággé kó ka magasto dé.

---

* **1:7** 1:7 Grecia, ó Acaya. * **2:5** 2:5 Paniyuk, ó mà kagi ágdurung (pag-ulog-ulog).

10 Isóddóran yu asta isóddóran pagsik katô Manama na nángngà tun ta
saruwan din tô ágkémun dé asta tô iglumu dé na ándà gó kabuyas katô mga
ágpampamaké.
11 Isóddóran yu na madigár tô igkagi dé katô tagsábbad-sábbad ákniyu, iring
katô áglumun ka ámmà tun ta kandin mga gabatà,
12 su inalayun ké igkagi ákniyu, igpabákkár ké katô ginawa yu, asta
igpénagpát ké ákniyu na kailangan madigár tô ágkémun yu tun ta saruwan
ka Manama. Sikandin tô igtawar ákniyu ébô masakup kó tun ta madigár
pagpangulu din.
13 Na, inalayun ké ágpasalamat pagsik tun ta Manama su tô igtinurù ké
ákniyu katô kagi ka Manama, igpaminág kó asta igtanggap yu ni kagi na ánnà
dád tikud tun ta manubù, asal bánnal kagi ka Manama. Tô kagi ka Manama
tô gamitán din ébô mapalin tô ágkémun katô langun yu na ágpamaké kandin.
14 Mga kataladi, tô inému tun ákniyu magunawa katô inému katô mga sakup
ka Manama na ágpamaké ki Jesu-Cristo tun ta Judea, su girrayatan kó katô
mga kadumaan yu na ánnà Judio magunawa katô kérrayat kandan katô mga
kadumaan dan na Judio.
15 Tô mga Judio na dì ágpamaké tô igmaté katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo
asta katô mga propeta ka Manama sayyan, asta girrayatan ké ikandan. Ánnà
nángngà tun ta saruwan ka Manama tô áglumun dan, asta gusig dan katô
makatabang katô langun manubù,
16 su ágdalangan dan tô kólit-ólit dé tun ta mga ánnà Judio na duwán
katábbusan tikud tun ta salà. Ukit katô madat áglumun dan, ágkadugangan tô
salà dan sippang ka mapánnù dán. Purisu masig dan dán gó dungguan katô
supak ka Manama!

Kakalyag i Pablo na lumónód tun kandan

17 Na, mga kataladi, agad igtanan ké ákniyu tun ta mabbabà timpo,
ágkabugaan ké ákniyu, asta duwán gó kakalyag dé na kumita ákniyu,
18 su plano dé na lumónód ké tun ákniyu. Makapira a pád lumónód, asal
igdalanganna i Maibuyan.
19 Kakalyag dé na kumita ké puman ákniyu su ukit ákniyu duwán gimanan
dé asta duwán dayó dé, su tô álló katô kalónód katô Áglangngagán ta na si Jesus,
sikiyu tô pabantugán dé tun kandin,
20 su sikiyu tô bantug dé asta dayó dé.

3

1 Na, su dì kéd pakatiis katô bugà dé, igplano ké na móddô ké tun ta Atenas,
2 asal pasadunán dé si Timoteo tun ákniyu. Sikandin tô kataladi dé asta
áglumu para katô Manama ukit katô katinurù din ka Madigár Gulitán tingód
ki Cristo. Igpapid dé sikandin ébô pabákkárrán din tô kapamaké yu tun ta
Manama asta ébô manayun kó lumumu ka madigár,
3 ébô ándà makasamuk katô kapamaké yu ukit katô kérrayat na ágdunggù
ákniyu. Isóddóran yu na ni gó tô kakalyag ka Manama na kókitan ta,
4 su róggun igóddô ké tun ákniyu dángngan, igkagi ké ákniyu na dumunggù tô
álló na irrayatan ki, asta isóddóran yu na ituman dán tô igkagi dé.
5 Purisu su tuuwa ágkatanaan tingód ákniyu, igpapid ku si Timoteo ébô
kasóddóran ku ka masarig pa tô kapamaké yu tun ta Manama. Itanaanna agó
mapid kó i Maibuyan asta ándà ágpulusán katô iglumu dé dutun ákniyu.
6 Asal idayawan ké su igulì dán si Timoteo dini áknami tikud tun ákniyu,
asta madigár tô igulit din áknami tingód katô kapamaké yu tun ta Manama

asta katô kapaginawaé yu. Igkagi sikandin na inalayun kó ágpanámdám ka madigár tingód áknami, asta duwán kakalyag yu na kumita áknami na magunawa katô kakalyag dé.
7 Purisu mga kataladi, agad tuu ké ágkahirapan asta girrayatan, asal ágkadayawan ké ukit katô kapamaké yu tun ta Manama.
8 Madigár dán tô panámdám dé su isóddóran dé na masarig tô kapamaké yu tun ta Áglangngagán.
9 Na, tuu ké ágpasalamat tun ta Manama tingód ákniyu, su ukit ákniyu duwán dayó dé tun ta saruwan ka Manama ta.
10 Álló asta dukilám inalayun ké ágdasal asta ágpamuyù ké na kumita ké puman ákniyu ébô makatabang ké katô kapamaké yu.
11 Mólà pa ka tabangan ké katô Ámmà ta na Manama asta tô Áglangngagán ta na si Jesus ébô makasadun ké tun ákniyu.
12 Mólà pa ka Áglangngagán tô dumugang asta papanayun katô kapaginawaé yu asta katô ginawa yu tun ta langun manubù, iring katô ginawa dé ákniyu.
13 Ukit kani pabákkárrán din tô ginawa yu ébô kitanán kó na ándà salà asta nángngà kó tun ta saruwan ka Ámmà ta na Manama tô álló ka lumónód tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo na tákkássan katô langun sakup din.

4

Kailangan madigár tô áglumun yu

1 Na, mga kataladi, igtinuruan dé sikiyu tingód katô madigár áglumun na makabággé ka dayó tun ta Manama, asta tô gó tô áglumun yu. Asal ukit katô ngadan ka Áglangngagán na si Jesus, ágpédu-édu ké asta ágkagi ké ákniyu na panayun kó lumu ka madigár,
2 su isóddóran yu tô igtinurù dé ákniyu tikud tun ta Áglangngagán na si Jesus.
3 Ni gó tô kakalyag ka Manama na lumun yu ébô tanggapán kó ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. Kailangan dì kó áglayuk katô ánnà ákniyu sawa ó duma.
4 Kailangan makapáttud tô tagsábbad-sábbad katô ákniyu lawa ébô nángngà tô áglumun yu asta ébô respetowan kó.
5 Yakó ágkapid katô madat kakalyag katô ákniyu lawa iring na áglumun katô mga dì ágpamaké katô Manama.
6 Purisu yakó áglumu ka salà ukit kani mga lumu ni ébô dì kó makalapas tun ta mga kataladi yu. Su atin ka lumumu tô manubù kani salà ni, sulian sikandin katô Áglangngagán, asta tô gó tô igtalan dé ákniyu dángngan.
7 Igtawar ki katô Manama ánnà ébô lumun ta tô madat, asal ébô nángngà tô áglumun ta tun ta saruwan din.
8 Purisu ka duwán dì ágbánnal kani kagi ku, ánnà manubù tô igélléyan din, asal tô Manama na igbággé ákniyu katô Ugis Espiritu.
9 Na, tingód katô ginawa yu tun ta mga kataladi, ándà dán kailangan na tuminurù a ákniyu ukit ka sulat, su igtinuruan kód katô Manama na kailangan paginawaé kó,
10 asta isóddóran dé na duwán ginawa yu tun ta langun kataladi tun ta kaluwagan ka probinsya ka Macedonia. Asal mga kataladi, kagiyan dé sikiyu na kailangan inalayun kó gó paginawaé.
11 Na, kailangan lumumu kó katô ákniyu áglumun ébô dì kó makasamuk katô duma mga manubù. Kailangan mággár-ággár kó lumumu ébô duwán magasto, su tô gó tô igkagi dé ákniyu dángngan,

12 ébô respetowan kó katô duma mga manubù agad dì dan ágpamaké, asta
ébô ándà kailangan na pamasakán yu tô magasto tun ta duma manubù.

Tingód katô inaté dán asta kalónód ka Áglangngagán

13 Mga kataladi, kakalyag dé na kasóddóran yu tô tingód katô mga
ágpampamaké na inaté dán ébô dì kó ágkaranu iring na karanu katô mga
manubù na ándà gimanan.
14 Ágkasóddóran ta na inaté si Jesus, asta inanté puman sikandin. Purisu
kailangan kasóddóran ta na antén puman ka Manama tô taganà mga igpa-
maké ki Jesus ébô dumuma dan kandin.
15 Ni igsulat dé ákniyu igpasóddór áknami katô Áglangngagán, asta ulitán kud
ákniyu. Ka lumónód tô Áglangngagán, sikita na manté pa dì muna sumumar
kandin, su muna tô mga ágpampamaké na inaté dán,
16 su sumunnad tô Áglangngagán tikud tun ta langit, ullaón din tô sugù,
tumawar tô mallayat panaligan ka Manama, asta padagingán tô trumpeta
ka Manama. Na, muna manté puman tô mga inaté na igpamaké ki Cristo.
17 Pángnga ka manté sikandan, sikita na mga manté pô mabatun duma
kandan tun ta mga sagulapun, asta sumumar ki katô Áglangngagán tun ta
langit. Inalayun kid móddô duma katô Áglangngagán.
18 Purisu papabákkárré kó tun ta ginawa yu ukit kani mga kagi.

5

Kailangan makataganà ki katô kalónód ka Áglangngagán

1 Na, mga kataladi, ándà dán kailangan na sumulat ké pa ákniyu tingód ka
ándin állawi na matuman ni,
2 su tuu yud isóddóran na tigkô dád dumunggù tô álló ka kalónód katô
Áglangngagán iring katô kadunggù katô takón ka tángngà ka dukilám.
3 Agad kumagi tô mga manubù na duwán kasunayan asta ándà
kamáddangan, asal tigkô dád dungguan dan ka kadattan, iring katô bayi
na ágpangalalan.
4 Asal sikiyu na mga kataladi, ánnà kód tun ta kangittángngan. Dì kó
kasalábbuan tingód katô álló ka kalónód din iring na manubù na ágkasalábbuan
katô kadunggù katô takón.
5 Su sakup kó i Jesu-Cristo, sikiyu tô tingód katô kappawaan asta tô tingód
katô álló. Ánnà ki tingód katô dukilám asta tingód katô kangittángngan.
6 Purisu kailangan dì ki makéring katô mga dì ágpamaké, su iring dan katô
ágtudug. Asal kailangan iring ki na ágbanté asta pakapáttud.
7 Su tô mga manubù na tingód katô kangittángngan, iring dan katô ágtudug
asta ágkalasing ka dukilám.
8 Asal sikita tô manubù na tingód katô kappawaan. Purisu kailangan
makapáttud ki. Atin ka inalayun ki ágsarig katô Manama asta ágpaginawaé
ki, tô gó tô iring na salimbutung katô pusung ta, asta tô gimanan ta katô
katábbus ka Manama áknita iring na salimbutung katô panámdám ta. Na, ni
gó tô ikéring na sundalo na duwán putó na salimbutung ka lawa din asta ulu
din.
9 Igsalin ki katô Manama ánnà ébô supakan ki ikandin, asal ébô tábbusán ki
ikandin ukit katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
10 Sikandin tô igpamaté bullas áknita ébô móddô ki duma kandin agad inaté
kid ó manté ki pô ka lumónód sikandin.

11 Purisu papabákkárré kó katô kapamaké yu, asta patabangé kó, iring katô áglumun yu áknganni.

Katapuriyan mga panalan

12 Na, mga kataladi, pédu-édu ké ákniyu na kailangan respetowan yu tô mga gággár-ággár áglumu tun ákniyu, su igsalin dan katô Áglangngagán ébô mid ákniyu asta mággé ka tambag ákniyu.
13 Kailangan pabantugán yu asta ginawaan yu sikandan tingód katô áglumun dan para ákniyu. Kailangan duwán kasunayan katô kóddô yu.
14 Na, mga kataladi, kagiyan dé sikiyu na kailangan tuminurù kó katô mga tukukán ébô lumumu dan. Pabákkár yu tô ginawa katô mga ágkamáddangan. Tabangi yu tô mga ágmalómét é kapamaké tun ta Manama. Pallayat yu tô ginawa yu tun ta langun.
15 Yakó ágsulì katô mga manubù na áglumu ka madat tun ákniyu, asal kailangan inalayun kó lumumu ka madigár tun ta mga ágpampamaké asta tun ta langun manubù.
16 Kadayawan kó inalayun.
17 Dasal kó agad ándin urasi.
18 Agad ándin tô dumunggù ákniyu, pasalamat kó tun ta Manama, su tô gó tô kakalyag din na lumun yu tingód katô kapasábbad yu tun ki Jesu-Cristo.
19 Yakó yu ágdalangi tô áglumun katô Ugis Espiritu tun ákniyu.
20 Yakó géllé katô kagi na igpólit katô Manama,
21 asal kinnami yu ka bánnal tô langun katô igkagi. Atin ka ágkasarigan tô kagi na igulit ákniyu, bánnal kó kanan.
22 Asal yakó ágbánnal katô langun madat kagi.
23 Na, mólà pa ka Manama na ágbággé katô kasunayan tô tumanggap ákniyu na nángngà tun ta saruwan din. Mólà pa ka nángngà tô tun ta pusung yu, tô tun ta panámdám yu, asta tô tun ta lawa yu ébô dì kó mabuyas ka lumónód tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
24 Tumanán ka Manama ni langun su ágkasarigan sikandin na igsalin ákniyu.
25 Mga kataladi, dasali ké.
26 Papangumustaé kó langun na kataladi ágtákkássan katô kapaginawaé yu.
27 Tun ta saruwan katô Áglangngagán, ni gó ni talan ku ákniyu. Basa yu ni sulat tun ta langun kataladi.
28 Mólà pa ka kéduwan tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo ákniyu.

Ikaduwa
Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Tesalonica

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo tun ta mga ágpampamaké tun ta Tesalonica ébô tuu dan makasóddór tingód katô álló ka kalónód katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo. Igsulat i Pablo kandan na una dumunggù tô tuu áglumu ka salà. Sikandin tô mid katô karapungan ka mga dì ágpamaké ébô lumumu sikandan katô tuu pa madat. Kumagi sikandin na sikandin tô Manama. Pángnga ka malumu tô langun, lumónód tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Igpasalamat si Pablo katô mga taga Tesalonica su masarig tô kapamaké dan agad tuu dan girrayatan asta ágkahirapan. Igtalan din kandan na kailangan ágkasarigan asta ágpaginawaé dan. Igtinurù si Pablo na inalayun dan lumumu ébô duwán magasto dan katô kandan ágkailanganán, asta dì dan mému tukukán.

1 Ni sulat tikud áknami na si Pablo, si Silas, asta si Timoteo. Igsulat ké
áknami na mga ágpampamaké tun ta Tesalonica na mga sakup katô Ámmà ta
na Manama asta katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo.
2 Mólà pa ka matanggap yu tô kédu asta tô kasunayan tikud tun ta Ámmà na
Manama asta tikud tun ta Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

Kalónód katô Áglangngagán asta supak din

3 Mga kataladi, inalayun ké ágpasalamat tun ta Manama tingód áknami. Na,
nángngà tô kapasalamat dé su tuu dán gássud tô kapamaké yu, asta tuu kód
ágpaginawaé.
4 Purisu sikiyu tô ágpabantugán dé tun ta mga ágpampamaké tun ta duma mga
lunsud, su gulit ké kandan na pakatiis kó asta ágpanayun kó ágpamaké ki Jesu-
Cristo, agad inalayun kó girrayatan asta ágkahirapan.
5 Ukit kani, ágpasóddór tô Manama na nángngà tô karuud din katô mga
manubù tun ta tapuri álló, su pasóddórán din na nángngà kó na sakupán tun
ta pagpangulu din, su tô gó tô gunayan katô karasayan yu áknganni.
6 Nángngà tun ta Manama tô kasulì din katô mga girrayat áknami,
7 asta nángngà tun ta Manama tô kabággé din áknami asta áknami katô
kasunayan agad girrayatan ki áknganni. Tô gó tô lumun din ka lumónód tô
Áglangngagán tikud tun ta langit na ágtákkássan katô matulus mga panaligan
din.
8 Lumónód sikandin na ágtákkássan katô rágrág ka apuy ébô sulian din tô
langun na dì ágpamaké katô Manama asta tô ándà bánnal katô Madigár Gulitán
tingód katô Áglangngagán ta na si Jesus.
9 Supakan dan katô Áglangngagán ka ándà ágtamanán, su péwaán dan tikud
tun ta saruwan din, asta tikud tun ta séllaán katô katulusan din.
10 Matuman ni tun ta álló katô kalónód din, su lumónód sikandin ébô
durungán katô langun sakup din asta ébô pabantugán katô langun ágpamaké
kandin. Mapil kó gó kandan su igbánnal kó katô igulit-ulit dé áknyu.
11 Ni gó é gunayan na inalayun ké ágdasal para áknyu ébô nángngà tun ta
Manama ta tô katanggap yu katô madigár tingód katô katawar din áknyu.
Mólà pa ka tabangan kó ukit katô katulusan ka Manama ébô matuman tô
langun kakalyag yu na madigár lumun ukit katô kapamaké yu kandin,

12 asta ébô durungán tô ngadan katô Áglangngagán na si Jesus ukit ákniyu,
asta durungán kó ikandin. Matuman ni su inéduwan ákniyu tô Manama ta asta
tô Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

2

Kalónód katô Áglangngagán ta

1 Na, mga kataladi, tingód ka kalónód katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo
asta tingód katô kalimud din áknita ébô dumuma kandin, duwán pédu-édu dé
ákniyu.
2 Yakó sékót ágkasasó, asta yakó ágkatanaan agad dinággán yu na igdunggù
dán tô álló na rumuud tô Áglangngagán, agad ágkagi tô mga manubù na duwán
igpasóddór katô Ugis Espiritu tun kandan, ó duwán igulit kandan, ó duwán
kun sulat tikud áknami.
3 Yakó ágpalimbung, agad ándin tô dinággán yu! Dì pa dumunggù tô álló
tô sippang ka méllé pa ka Manama tô karapungan ka mga manubù asta
pakitanán pa sikandin na tuu áglumu ka salà. Supakan gó sikandin ka
Manama ka ándà ágtamanán!
4 Tô dì pa supakan, musig sikandin ka Manama, asta pallayatán din tô
sarili din tun ta langun na ágmanaman asta tun ta mga ágpangadapán, su mahu
sikandin tun ta templo katô Manama,* munsad sikandin, asta kumagi na
sikandin tô Manama.
5 Kailangan kasampáttan yu na tô gó tô igtinurù ku ákniyu róggun igduma a
ákniyu dángngan.
6 Isóddóran yu pagsik na duwán pa ikadalang kandin áknganni ébô paki-
tanán tô tuu áglumu ka salà tun ta álló na igsalin ka Manama.
7 Agad duwán dán mga manubù na ágpiddán din ébô dì dan mánnal katô kagi
ka Manama, asal dì pa ágkitanán tô tuu áglumu ka salà su duwán pa ikadalang
kandin. Asal duwán álló na kangén ka Manama tô ikadalang.
8 Ka kangén dán tô ikadalang, kitanán tô tuu áglumu ka salà, asta matayan
sikandin katô Áglangngagán na si Jesus ukit katô kagin din. Manalu tô
Áglangngagán katô katulusan ka usig din ukit katô séllaán ka kadunggù din.†
9 Róggun ka dì pa maté, tô tuu áglumu ka salà, gamitán din tô katulusan
i Maibuyan asta makému sikandin katô marapung mga kasalábbuan na
matulus asta makalimbung.
10 Ukit katô madat mga lumun din limbungan din tô mga manubù na
dungguan ka supak ka Manama. Kalimbungan dan su méllé dan na mánnal
katô kabánnalan na makatábbus pád kandan.
11 Su méllé dan katô kabánnalan, duwán lumun ka Manama kandan ukit
katô katulusan din ébô mapid dan katô limbung asta ébô mánnal katô bulaló.
12 Purisu supakan ka Manama tô langun na dì ágbánnal katô kabánnalan su
kakalyag dan na lumumu ka salà.

Igsalin kó ébô tábbusán

13 Mga kataladi na ágginawaan katô Áglangngagán, nángngà tô kapasalamat
dé tun ta Manama tingód ákniyu, su tikud tun ta tigkanayan, igsalin kó katô
Manama ébô tábbusán kó ukit katô kalinis ka Ugis Espiritu ákniyu asta ukit
katô kabánnalan na igbánnal yu.

---

* **2:4** 2:4 Tingód kani kagi “templo,” duwán mga katig manubù na ágkagi na ni gó é pagngadan katô
mga ágpamaké ka Manama. (Ahaán tô 1 Corinto 3:16-17 asta 2 Corinto 6:16.) Duwán pagsik mga duma
ágkagi na ni gó tô dakál templo tun ta Jerusalem. (Ahaán tô Ezequias 28:2.) † **2:8** 2:8 Ahaán tô Isaias
11:4.

14 Tô gó tô gunayan na igtawar kó katô Manama ukit ka katinurù dé ákniyu
katô Madigár Gulitán, su kakalyag din na masakup kó tun ta kadigárran katô
Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
15 Purisu mga kataladi, pasarig yu tô kapamaké yu ki Jesu-Cristo, asta
panayun kó bánnal katô kabánnalan na igbággé áknami asta igtinurù dé ákniyu
ukit katô kólit-ólit dé asta ukit katô sulat dé ákniyu.
16 Na, ágdasal ké tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo asta tun ta Ámmà ta
na Manama na igginawa áknita asta igbággé áknita katô kabákkárran na ándà
ágtamanán asta katô madigár gimanan ukit katô kédu din áknita.
17 Mólà pa ka bággén ka Manama ákniyu tô kabákkárran asta makému na
lumun yu asta kagin yu tô langun na madigár.

3

Dasal kó para áknami

1 Na, mga kataladi, dasal kó para áknami ébô dì madugé tuu pa marapung
tô mga manubù na makasóddór katô kabánnalan na ágtinuruán dé asta mánnal
dan, iring katô ilumu diyan ákniyu.
2 Dasal kó para áknami ébô paluwaán ké tikud tun ta bállad katô mga masalà-
salà, su ándà pamaké tô langun.
3 Asal ágkasarigan gó tô Áglangngagán. Sikandin tô pasarig katô kapamaké
yu asta dumóppón ákniyu ébô dì kó dadattan i Maibuyan.
4 Ágsarig ké katô Áglangngagán na inalayun yu ágtumanán tô mga igtalan dé
ákniyu.
5 Mólà pa ka Áglangngagán tô pénagpát ákniyu tingód katô ginawa ka Man-
ama ákniyu, asta tingód ka katiis yu katô mga kahirapan iring ki Cristo.

Kailangan mággár-ággár kó

6 Na, mga kataladi, ni gó tô talan dé ákniyu su igpapid ké katô Áglangngagán
ta na si Jesu-Cristo. Yakó ágduma katô mga ágpamaké na tukukán asta dì
ágbánnal katô igtinurù dé ákniyu.
7 Taganà yud isóddóran ka ándin tô kailangan lumun yu ébô makéring kó
áknami. Róggun igóddô ké diyan ákniyu, ándà ké patukuk-tukuk.
8 Ándà ké tanggap katô ágkakan na ándà dé bayadi, asal igággár-ággár ké
iglumu agad álló asta dukilám ébô dì kó masasó tingód áknami.
9 Tô gó tô iglumu dé ánnà su dì mému ka bággayan ké ikiyu, asal ébô mému
ké na madigár iringan yu.
10 Su tô igóddô ké diyan ákniyu, ni gó é igtalan dé ákniyu: Atin ka dì malyag
tô manubù áglumu, yakó yu ágpakanni.
11 Tô gó tô talan dé ákniyu su igdinág dé na duwán mga tukukán diyan
ákniyu. Dì dan áglumu, asal ágbaring dan dád katô áglumun katô duma mga
manubù.
12 Purisu su igpapid ké katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo, talanan dé asta
kagiyan dé sikandan na kailangan lumumu dan ébô dì dan makasamuk
katô duma mga manubù asta ébô duwán ágkakangayan dan para katô kandan
ágkailanganán.
13 Na, mga kataladi, yakó ágsungkù áglumu ka madigár.
14 Atin ka duwán manubù diyan ákniyu na dì mánnal kani mga talan dé
ukit kani sulat, pamatawi yu sikandin, asta yakó ágduma-duma kandin ébô
kayyaan.
15 Yakó ágpanámdám na usig yu sikandin, asal tambagi yu sikandin iring na
kataladi yu.

16 Mólà pa ka tô Áglangngagán na ágtikudan katô kasunayan mággé ákniyu ka
kasunayan agad ándin tô dumunggù ákniyu.

Ágtamanán kani sulat

Mólà pa ka Áglangngagán tô dumuma ákniyu langun.
17 Sakán, si Pablo, tô igsulat kani mga kagi nit katapuriyan kani sulat ku.
Iring kani tô kaperma ku katô langun igsulat ku ébô kasóddóran yu na bánnal
sakán tô igsulat kani.
18 Mólà pa ka kéduwan tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo ákniyu langun.

Una
Sulat I Pablo Tun Ki Timoteo

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo ki Timoteo na sábbad mallaki. Si Timoteo taga Listra na sábbad lunsud tun ta banuwa ka Asia. Judio tô innà i Timoteo na ágngadanan ki Eunice, asta ágpamaké sikandin ki Jesu-Cristo. Ánnà Judio tô ámmà din asal Griego. (Ahaán tô Mga Lumu 16:1-3.)

Si Timoteo tô batà i Pablo ukit ka kapamaké din. Igtákkás si Timoteo ki Pablo tô ikaduwa kapanó din tun ta mga simbaan ka ágpampamaké ébô tuminurù. Igsadun dan tun ta Corinto, Macedonia, Efeso asta sippang tun ta Jerusalem dalám ka pira ámmé. Dakál tô inagpáttan i Timoteo katô kagi ka Manama ukit ki Pablo. Igpóddô i Pablo si Timoteo tun ta Efeso ébô tuminurù sikandin katô mga ágpampamaké dutun asta tun ta mga banuwa na madani ka Efeso.

Na, tô igdunggù si Pablo tun ta Macedonia, igsulat sikandin tun ki Timoteo ébô pabákkárrán din tô pusung i Timoteo. Igtinurù sikandin ki Timoteo na kailangan nángngà tô áglumun din tun ta saruwan ka Manama, su sikandin tô ágpid katô mga ágpampamaké. Igsulat si Pablo na kailangan sapadan i Timoteo tô mga ágtinurù katô ánnà nángngà ágtinuruán. Igsulat din tô tingód katô kadasal, tô tingód katô lumun ka mga gabayi tun ta simbaan, asta tô tingód katô kasalin ka mga tarapid ka simbaan.

Duwán igsulat tingód ki Timoteo tun ta Lumu 16:1-5 asta 17:14-15.

1 Sakán, si Pablo, tô igsulat kani. Inémuwa apostoles i Jesu-Cristo ukit katô
sugù ka Manama na Taratábbus ta, asta ki Jesu-Cristo na gimanan ta.
2 Igsulatta áknikó Timoteo na bánnal batà ku tun ta kapamaké.
Mólà pa ka matanggap nu tô tabang, kédu, asta kasunayan tikud tun ta
Ámmà Manama asta tikud tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Mga ágtinurù katô ánnà bánnal

3 Umanán ku tô igkagi ku tun ákniyu tô igsadunna tun ta Macedonia
dángngan. Óddô ka pa tun ta Efeso ébô sapadan nu tô mga manubù na ágtinurù
katô ánnà magunawa katô ágtinuruán ta.
4 Kagiyi nu sikandan na kailangan dì dan mánnal katô mga igimu-imu
gulitán katô mga kamónaan asta katô ituran ka mga ngadan katô mga
kamónaan na ándà ágpulusán, su sumippang dád tun ta mga insà na dì ágkataba.
Ukit kani, dì katabangan tô katuman ta katô plano ka Manama, su matuman
ni ukit dád katô kapamaké ta kandin.
5 Na, tô gó tô gunayan kani talan nu kandan ébô duwán ginawa dan tikud
tun ta malinis pusung, tikud tun ta madigár panámdám, asta tikud tun ta
bánnal kapamaké dan.
6 Asal duwán mga manubù na ikasuwé kani langun, asta inalayun dan dád
ágpatóngkóé asta ágpapulé tingód katô ándà ágpulusán.
7 Agad kakalyag dan na mému dan mga taratinurù katô mga sugù i Moises,*
asal ándà dan kagpátti ka ándin tô kóbadan katô ágkagin dan asta tô tingód ka
ágtinuruán dan.

---

* **1:7** 1:7 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises.

8 Isóddóran ta na madigár tô mga sugù ka gamitán ta tun ta nángngà kapókit.
9 Isóddóran ta na tô gunayan katô mga sugù ánnà para katô mga manubù
na nángngà tô áglumun dan, asal para katô mga áglapas katô mga sugù asta dì
ágbánnal ka Manama, para katô mga dì ágrespeto ka Manama asta ágsalà-salà,
para katô mga dì malyag ka Manama asta dì ágpangadap kandin, para katô
mga ágmaté katô kandan ámmà ó innà, asta para katô mga taramaté.
10 Tô gunayan katô mga sugù para katô mga áglayuk katô ánnà kandan
sawa ó duma, para katô áglayuk katô unawa dan na mga gamama ó gabayi,
para katô mga gámmát ébô patábbusán dan, para katô mga bulalón asta mga
ágtestigos ka bulaló. Tô gunayan katô mga sugù para katô manubù na áglumu
ka agad ándin na dì nángngà tun ta kabánnalan na ágtinuruán.
11 Tô gó pagsik tô kabánnalan tun ta Madigár Gulitán na igpasóddór katô
Manama na ágdurungán, asta tô gó tô igsarig din kanak.

Pasalamat tingód katô kédu ka Manama

12 Ágpasalamatta tun ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta su panámdám din na
ágkasariganna. Purisu igsalinna ikandin ébô lumumuwa para kandin, asta
sikandin tô igbággé kanak ka bákkár tingód katô kalumu ku.
13 Tô gó tô igimu din agad igbuyas-buyas ku sikandin dángngan, igirrayatan
ku tô mga sakup din, asta iringasaan ku sikandin. Asal inéduwan sikandin
kanak, su tô iglumuwa kani, ándà ku kasóddóri na madat tô iglumu ku, su
ándà a pamaké kandin.
14 Tuu dakál tô kédu katô Áglangngagán ta kanak. Purisu igpamakéya asta
igginawa a katô duma mga manubù ukit katô kapasábbad ku ki Jesu-Cristo.
15 Bánnal ni kagin ku, asta kailangan bánnalán ta ni. Igsadun si Jesu-Cristo
nit banuwa ébô tumábbus katô mga masalà-salà. Tun ta langun dan, sakán tô
tuu madat.
16 Asal inéduwan tô Manama kanak ébô ukit kanak kasóddóran na tuu
mallayat tô ginawa i Jesu-Cristo, su agad sakán tô tuu madat ka tandingán
katô langun masalà-salà, asal inémuwa iringanan katô langun na mánnal
kandin asta makatanggap katô kantayan na ándà ágtamanán.
17 Dì gó maté tô Manama, asta dì sikandin ágkitanán. Sikandin dád tô
Manama. Mólà pa ka pabantugán asta durungán sikandin na ágpangulu ka
ándà ágtamanán! Matuman ni!
18 Na, Timoteo na batà ku tun ta kapamaké, ni gó tô talan ku áknikó. Yaka
nu ágkalingawi tô igkagi katô mga propeta ka Manama tingód áknikó dángngan.
Ukit katô kagi dan, katabangan ka ébô tumanán nu tô igtalan áknikó, iring na
sundalo na ágkasarigan.
19 Kailangan masarig tô kapamaké nu katô Manama, asta nángngà tô
áglumun nu na ándà kayyaan nu. Duwán mga manubù na igéllé katô nángngà
áglumun, asta tô gó ágpamaké dan katô ágtinuruán na ánnà bánnal.
20 Iring kani tô iglumu i Himeneo asta i Alejandro. Igpasupakan ku
sikandan ki Maibuyan ébô katinuruan dan na dì mému ka kumagi dan katô
madat tingód ka Manama.

2

Tinurù tingód katô kadasal

1 Purisu tô una kagin ku na kailangan dumasal tô mga manubù asta
mamuyù dan katô ágkailanganán dan tun ta Manama. Kailangan dumasal dan
para katô duma mga manubù, asta pasalamat dan tun ta Manama.

2 Kailangan dumasal dan tingód katô mga harì asta tingód katô langun ágpangulu ébô duwán kasunayan katô kóddô ta asta ébô makatuman ki katô kakalyag ka Manama asta katô nángngà ágkémun.
3 Madigár ka tô gó é áglumun ta, asta kadayawan tô Manama na Taratábbus ta.
4 Kakalyag din na matábbus tô langun manubù asta makasóddór dan katô kabánnalan.
5 Sábbad dád gó tô Manama, asta sábbad dád gó tô Taratapid tun ta tángngaan ka Manama asta manubù. Ni Taratapid si Jesu-Cristo na igpamanubù.
6 Igbággé din tô sarili din asta inaté ébô tábbusán din tô langun manubù. Tô nángngà álló, igpasóddór din na duwán kakalyag ka Manama na tumábbus katô langun manubù.
7 Purisu igsalinna asta inémuwa apostoles ébô mulit-ulitta tun ta mga ánnà Judio tingód katô kapamaké asta kabánnalan. Ánnà bulaló ni, asal bánnal tô igulit ku.
8 Purisu kakalyag ku na agad ánda palimudé tô mga ágpampamaké, dumasal tô mga gamama, asta tô bállad dan na ágtayón dan kailangan dì ággamitán para katô kalumu ka salà. Kailangan ándà ágkasókówan dan asta ándà gapulan dan.
9 Tingód katô mga gabayi na ágpampamaké, kakalyag ku na kailangan miyà-miyà dan mumpak katô nángngà. Kailangan dì dan sobra tapidán tô ulu dan, asta dì dan gamitán tô tuu dakál é lagà, iring na bulawan, asta perlas, asta mga óggét ébô durungán dan katô duma mga manubù.
10 Asal kailangan ágkadurung dan ukit katô madigár áglumun dan, su tô gó é kailangan lumun katô mga gabayi na ágpamaké.
11 Kailangan dì maránnás tô mga gabayi, asal miyà maminág katô ágtinuruán ébô kakitaan tô kapabbabà dan.
12 Dì mému kanak ka mga gabayi tô tuminurù ó mid katô mga gamama. Kailangan tumagnáp dan dád,
13 su si Adan tô una igimu ka Manama, asta si Eva tô ikatalundug na igimu din.*
14 Ánnà si Adan tô iglimbungan i Maibuyan, asal tô bayi tô iglimbungan, asta sikandin tô una ikalapas katô sugù ka Manama.†
15 Asal atin ka inalayun ágpamaké tô mga gabayi, asta ágginawa dan, asta nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama, asta madigár tô ágkémun dan, duwán kaluwaan dan dalám katô kapamasusu dan.

3

Mga tarapid ka simbaan

1 Bánnal ni ágkagin: Atin ka duwán kakalyag katô manubù na mému na tarapid ka simbaan, madigár lumu tô idigárran din.
2 Purisu tô tarapid ka simbaan, kailangan ándà gó lumu din na mabuyas, sábbad dád tô sawa din,* makapáttud sikandin katô sarili din, matannáb, asta ágkarespetowan. Kailangan madigár galit-alit asta katig sikandin ágtinurù.
3 Dì ágkalasing, asta dì sékót ágkasókó, asal kailangan médu sikandin katô mga manubù, dì ágsamuk, asta dì ágginawa ka salapì.
4 Kailangan madigár tô kapid din katô sawa din asta mga gabatà din. Kailangan disiplinan din tô mga gabatà din ébô mánnal asta rumespeto kandin,

* **2:13** 2:13 Ahaán tô Genesis 2:7,21-22. † **2:14** 2:14 Ahaán tô Genesis 3:1-6. * **3:2** 3:2 Sábbad dád tô sawa din asta dì áglibug.

5 su atin ka dì katig sikandin ágpid katô pamilya din, pamánnun din ka kapid
tô mga ágpamaké ka Manama?
6 Dì mému ka imun tarapid ka simbaan tô mantu pa igpamaké ki Jesu-
Cristo, agó padadurung sikandin, asta supakan ka Manama iring katô kasu-
pak din ki Maibuyan.
7 Kailangan nángngà pagsik tô ágkémun din ébô respetowan sikandin katô
mga dì ágpamaké, su atin ka dì nángngà, buyasán sikandin, asta madabù
sikandin tun ta tagán i Maibuyan.

Mga opisyales ka simbaan

8 Magunawa pagsik tô mga opisyales ka simbaan, su kailangan nángngà tô
ágkémun dan. Kailangan bánnal tô ágkagin dan. Dì mému ka tuu dan ginám
asta dì mému ka sobra tô kakalyag dan na makasalapì.
9 Kailangan masarig tô kapamaké dan tingód katô kabánnalan na ig-
pasóddór ka Manama na tákkássan katô nángngà panámdám.
10 Tô dì dan pa imun na opisyales ka simbaan, kailangan ahaán ka ándin
tô ágkémun dan. Atin ka ándà gó mabuyas kandan, mému imun dan na mga
opisyales ka simbaan.
11 Tô mga gabayi† pagsik, kailangan nángngà tô ágkémun dan. Dì dan mému
ágsélék, asal makapáttud katô sarili dan asta ágkasarigan dan agad ándin tô
lumun dan.
12 Tô mga gamama na imun opisyales ka simbaan, kailangan sábbad dád tô
sawa dan. Kailangan madigár tô kapid dan katô mga gabatà dan asta mga
pamilya dan.
13 Atin ka madigár tô áglumun katô mga opisyales ka simbaan, respetowan
dan katô mga manubù, asta dì dan kayyaan katô katinurù dan tingód katô
kapamaké ki Jesu-Cristo.

Kabánnalan na igpasóddór katô Manama

14 Na, agad gimanna na makasadunna tun áknikó ka dì madugé, asal igsulat
ku ni áknikó
15 ébô ka mabaringnga, kasóddóran nu ka ándin tô madigár lumun katô mga
gabatà ka Manama. Sikita na ágpamaké tô pamilya katô manté Manama.
Iring ki na mga sumbál asta balabag katô balé, su sikita tô igsarigan din katô
katinurù ka kabánnalan.
16 Ágpasóddór ki na tuu madigár tô kabánnalan na igpasóddór katô Manama
tingód ki Jesu-Cristo,
Sikandin tô igpamanubù nit banuwa.
Igpasóddór katô Ugis Espiritu na nángngà sikandin.
Igkita sikandin katô mga panaligan ka Manama.
Sikandin tô ágtinuruán tun ta mga ánnà Judio.
Sikandin tô igpamaké dan tun ta kaluwagan kani banuwa.
Ibatun sikandin tun ta langit.

4

Tingód katô ánnà nángngà ágtinuruán

1 Na, matayyó tô igpasóddór katô Ugis Espiritu na tun ta katapuriyan mga
álló, duwán mga sumuwé tikud tun ta kabánnalan na ágbánnalán ta, su mánnal
dan baling katô madat mga espiritu na áglimbung katô manubù, asta mánnal
dan katô ánnà nángngà ágtinuruán tikud tun ta madat mga espiritu.

† **3:11** 3:11 Mga gabayi, ó mga sawa dan.

2 Su tô mga manubù na tuminurù kani, agad áglimbung asta mà kagi dan na
taratinurù katô kabánnalan, asal ándà sóddór dan na madat tô áglumun dan.
3 Tuminurù dan na dì mému ka kumalyag tô manubù. Tuminurù dan
na duwán dì mému kannán. Asal dì nángngà tô tinuruán dan su igimu ka
Manama tô ágkakan ébô tanggapán katô mga ágpamaké na ikasóddór katô
kabánnalan asta ébô pasalamatan ta tun kandin.
4 Madigár gó tô langun na igimu katô Manama, asta kailangan dì ta élléyan
tô ágkannán na tanggapán ta, asta pasalamatan ta tun kandin.
5 Ukit katô igkagi ka Manama asta ukit katô kapasalamat ta kandin,
ágkasóddóran ta na nángngà tô kakan ta katô langun na ágkakan.

Ágsuguánnán i Jesu-Cristo

6 Atin ka ni gó tô tinuruán nu tun ta mga kataladi, madigár ka ágsuguánnán
i Jesu-Cristo. Kumasarig tô kapamaké nu ukit katô kabánnalan na igpamaké
ta, asta ukit katô madigár ágtinuruán na igbánnal nu.
7 Yaka ágpaminág katô mga igimu-imu gulitán na ánnà tikud tun ta Manama,
su ándà ágpulusán. Asal pabákkár nu tô kabánnal nu katô kakalyag ka
Manama.
8 Atin ka pabákkár ki katô lawa ta, duwán madigár na matanggap ta. Asal
tuu pa madigár tô matanggap ta ukit ka kapabákkár ta katô kabánnal ta ka
Manama, su duwán ágpulusán ta áknganni asta tun pagsik ta tapuri álló.
9 Bánnal ni igkagi ku, asta kailangan bánnalán.
10 Purisu pabákkár ki lumumu para katô Manama, su tô manté Manama tô
gimanan ta, su sikandin tô Taratábbus para katô langun manubù, asta tuu pa
para katô mga ágpamaké kandin.
11 Sugù nu asta tinurù nu ni mga igsulat ku áknikó.
12 Agad sumuddù ka pa, yaka nu ágnunugi tô muyas katô katinurù nu katô
kabánnalan, asal pasóddór nu tô kailangan lumun katô mga ágpampamaké.
Kagi ka katô nángngà. Lumu ka katô madigár. Ginawa ka katô mga manubù.
Pamaké ka katô Manama. Pasunnad ka.
13 Sippang ka makasadunna tun áknikó, basa ka katô kagi ka Manama para
katô mga manubù, ulit-ulit ka kandan, asta tinurù ka kandan.
14 Gamit nu tô gasa na itanggap nu dángngan ukit katô igkagi katô mga
propeta ka Manama tingód áknikó asta ukit katô kadappán* ka mga tarapid
ka simbaan katô ulu nu.
15 Lumu nu ni asta panámdám nu ni langun ébô kasóddóran katô langun na
bánnal duwán igássudan nu.
16 Banté ka katô áglumun nu asta ágtinuruán nu. Panayun ka lumu kani, su
ukit kani, makalili kó katô supak ka salà, agad sikuna asta tô mga ágpaminág
katô ágtinuruán nu.

5

Lumun katô tarapid ka mga ágpampamaké

1 Yaka gésà katô tugál mama na ikalumu ka ánnà nángngà, asal kailangan
kagiyi nu sikandin iring katô kakagi nu tun ta ámmà nu. Kagiyi nu tô mga adi
pa áknikó gamama iring na kataladi nu.
2 Kagiyi nu tô mga tugál gabayi iring na innà nu, asta tô mga adi pa áknikó
gabayi iring na tábbé nu. Kailangan ándà salà nu kandan.
3 Respetowi nu tô mga gabayi balu na ándà gó ágdóppón kandan, asta
tabangi nu sikandan.

---

* **4:14** 4:14 Kadappán, ó pandong.

4 Asal ka duwán gabatà asta mga apù katô bayi balu, tinurui nu sikandan na kailangan sikandan tô médu asta tumabang katô kandan pamilya. Kailangan sumulì dan katô kandan innà asta ámmà, su tô gó é makadayó katô Manama.
5 Na, tô bayi balu na ándà palang ágtabang kandin, tô gó tô giman katô tabang ka Manama asta inalayun ágdasal agad álló asta dukilám.
6 Asal tô bayi balu na inalayun ágtuman katô kandinnù kakalyag, iring na inaté dán sikandin tun ta saruwan ka Manama, agad manté pô sikandin.
7 Kagiyi nu tô langun ágpampamaké ébô ándà makabuyas kandan.
8 Atin ka duwán ágpamaké na dì ágtabang katô kandin gakád, asta tuu dán gó tô dì ágtabang katô kandin pamilya, tô gó é igtayyug katô kapamaké, asta tuu pa madat sikandin ka tandingán katô dì ágpamaké ki Jesu-Cristo.
9 Mému listan* tô bayi balu ka kannámman (60) dán tô idad din, asta sábbad dád é duma din na inaté.
10 Kailangan ágkabantug sikandin tingód katô madigár áglumun din, asta madigár tô kapid din katô mga gabatà din. Kailangan ágtanggap sikandin katô mga manubù na ágsadun tun kandin, guras ka paa katô mga ágpampamaké, ágtabang ka mga ágkahirapan, asta áglumu katô agad ándin madigár áglumun.
11 Dì mému ka listan tô gabayi balu na ánnà tugál agó mapid dan katô madat kakalyag dan asta kumalyag dan puman.
12 Purisu buyasán dan su ándà dan tumani tô taganà tandô dan ki Cristo.
13 Tô mga gabayi balu na ánnà pa tugál, gulaan dan dád tô oras dan, asta ágpanumbalé dan. Tô tuu pa madat kani, ágpaséléké dan, gilabut dan katô duma mga manubù, asta ágkagin dan tô dì nángngà ágkagin.
14 Purisu tuu pa madigár ka kumalyag puman tô mga gabayi balu na ánnà pa tugál, asta matà dan, asta dóppónan dan tô kandan pamilya ébô dì dan buyasán katô mga usig ta na dì ágpamaké.
15 Tô gó é kakalyag ku, su duwán dán mga gabayi balu na igsuwé tikud tun ta kabánnalan, asta ilimbungan dan dán i Maibuyan.
16 Tô bayi na ágpamaké kailangan tumabang katô gakád din bayi na ibalu. Dì mému ka tô mga ágpampamaké tun ta simbaan tô tumabang kandin, su tô mga ágpampamaké tô makatabang katô duma pa mga gabayi balu na ándà palang gakád dan na ágtabang kandan.
17 Tô mga tarapid ka simbaan na madigár é kapid dan, kailangan tuu dan respetowan, asta bággayan dan ka salapì na nángngà para katô ágkailanganán dan. Atin ka tuu madigár tô katinurù katô mga gulit-ulit ka kagi ka Manama, kailangan tuu pa dakál tô bággén kandan,
18 su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Yakó ágpungus katô babbà ka baka na marik ka trigo ébô makakan.”†
Asta,
“Tô manubù na áglumu kailangan tandanan.”‡
19 Yaka ágtawang ágpaminág ka duwán ágdadat katô tarapid ka simbaan sippang ka duwán duwa manubù ó tállu na ágtestigos na bánnal duwán madat ilumu din.§
20 Atin ka áglumu ka salà tô mga tarapid ka simbaan, sapadi nu sikandan tun ta tubang katô langun ágpampamaké, ébô kamáddangan tô duma mga manubù na miring kandan.

---

* **5:9** 5:9 Listan tô bayi balu na tabangan asta palumun tun ta simbaan. † **5:18** 5:18a Deuteronomio 25:4; 1 Corinto 9:9. ‡ **5:18** 5:18b Ahaán tô Levitico 19:13; Deuteronomio 24:14-15; Mateo 10:10; Lucas 10:7; 1 Corinto 9:14. § **5:19** 5:19 Ahaán tô Deuteronomio 19:15.

21 Na, tun ta saruwan katô Manama, asta ki Jesu-Cristo, asta katô mga
panaligan na igsalin katô Manama, ágkagiya áknikó na kailangan mánnal ka
kani igsulat ku. Yaka ágdapit katô mga tarapid ka simbaan. Kailangan ándà
mga manubù na musingán nu agad ándin tô bónnóng dan.
22 Yaka ágtawang ágdappán ka ulu katô manubù ébô imun na tarapid ka
simbaan, su atin ka lumumu sikandin ka salà, mabuyas ka duma kandin.
Purisu lili ka kanan.
23 (Na, sódô ka inám ka wayig dád. Inám nu tô délák bino ébô kabawian tô
bógók ka gátták nu na marikit ágdunggù áknikó.)
24 Agad duwán mga áglumu ka salà na sékót ágkasóddóran tô dì dan pa
ruudan, asal duwán duma mga manubù na dì sékót ágkasóddóran tô salà dan
su inallás asal duwán álló na ruudan sikandan.
25 Iring pagsik kani, agad duwán mga áglumu ka madigár na sékót
ágkasóddóran, asal duwán pagsik mga áglumu ka madigár na inallás, asal dì
mallás ni inalayun.

6

1 Na, tô langun állang na ágpamaké kailangan rumespeto katô kandan amo
ébô ándà makabuyas katô ngadan ka Manama, asta ándà makabuyas katô
ágtinuruán ta.
2 Tô mga állang na duwán kandan amo na ágpamaké ki Jesu-Cristo, dì mému
ka dì dan rumespeto katô amo dan su mataladi dan, asal kailangan tuu pa
madigár tô lumun dan para katô amo dan, su tô ágtabangan dan tô ágpamaké
ki Jesu-Cristo asta ágginawaan ka Manama.
Tinurù nu asta kagi nu ni langun tun ta mga ágpampamaké.

Mga ágtinuruán

3 Atin ka duwán manubù na ássa gó tô ágtinuruán din na ánnà iring katô
nángngà kagi tikud tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo, asta ánnà iring
katô kabánnalan na ágtinuruán ta tingód ka madigár ágkémun ta,
4 tô gó é ágpallayat-layat dád asta ándà palang isóddóran din. Kakalyag din na
gapul dád tingód katô mga kagi na ándà ágpulusán. Tô gó é ágtikudan katô mga
ágpasabué, ágpasókówé, ágpabuyasé, asta madat mga ágpanámdámmán.
5 Ágpapulé dan su madat tô panámdám dan, asta ágsuwé dan tikud tun
ta kabánnalan. Ágpanámdám dan na mému dan na kaduwánnan ukit katô
kapamaké dan.
6 Bánnal na dakál tô ágpulusán katô manubù na mánnal katô Manama, asta
ágkanángngaan ka ándin dád tô itanggap din.
7 Su tun ta kapamasusu áknita, ándà palang kaduwánnan na igpid ta nit
banuwa, asta ándà gó palang kaduwánnan na mapid ta ka maté ki.
8 Purisu ka duwán dán ágkakan ta asta gumpakán ta, kailangan kanángngaan
kid.
9 Asal duwán mga manubù na malyag na mému kaduwánnan, tô gó é mapid,
asta matagán katô kakalyag dan na ándà ágpulusán asta makadadat kandan.
Purisu dungguan dan ka kadattan.
10 Atin ka ágginawa tô manubù ka salapì, tô gó é ágtikudan katô marapung
madat mga lumu. Tingód katô ginawa dan ka salapì, duwán dán tun kandan
na igsuwé tikud tun ta kapamaké, asta tuu dan iranu tingód katô kadattan na
ikadunggù kandan.

Mga talan i Pablo ki Timoteo

11 Asal sikuna tô igsalin ka Manama asta inému ágsuguánnán din. Purisu lili
ka kani langun. Lumu nu tô nángngà tun ta saruwan ka Manama, bánnal nu

tô kakalyag din, asta pabákkár nu tô kapamaké nu kandin. Ginawayi nu tô duma mga manubù, tiis nu tô mga kahirapan, asta duwán kédu nu.
12 Tuman nu tô nángngà tingód katô kapamaké nu ki Cristo. Tanggap nu tô kantayan na ándà ágtamanán, su igtawar tô Manama áknikó ébô kabággayan ka katô kantayan, asta su igulit nu tun ta tubang katô marapung manubù na igpamaké kad katô kabánnalan.
13 Purisu duwán kagin ku áknikó tun ta saruwan katô Manama na ágbággé ka kantayan tun ta langun, asta tun ta saruwan i Jesu-Cristo na igulit ki Poncio Pilato katô kabánnalan.
14 Ni gó tô kagin ku áknikó. Tuman nu tô igpalumu áknikó. Kailangan madigár tô ágkémun nu ébô ándà makabuyas áknikó sippang ka lumónód tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
15 Palónódán ka Manama sikandin ka dumunggù tô nángngà álló. Manama dád tô mallayat Pangulu na ágdurungán ta. Sikandin tô Harì katô langun harì, asta sikandin tô Áglangngagán katô langun ágpangulun.*
16 Sikandin dád tô ágtikudan ka kantayan. Góddô sikandin tun ta séllaán na dì ágkapadaniyan. Ándà palang manubù na ikakita kandin, asta ándà palang manubù na makakita kandin. Mólà pa ka durungán asta mangulu sikandin ka ándà ágtamanán. Matuman ni.
17 Kagiyi nu tô mga ágkaduwánnan na kailangan dì dan ágpallayat-layat, asta dì dan sumarig katô kaduwánnan dan, su dì kasóddóran ka kadángngan mandà. Asal Manama dád tô kailangan sarigan dan, su sikandin tô ágbággé katô tuu dakál ágkailanganán ta ébô duwán dayó ta.
18 Kagiyi nu tô mga ágkaduwánnan na kailangan madigár tô áglumun dan, asta dugangan dan tô madigár áglumun dan. Kailangan malóggód asta mabasa dan tumabang katô duma mga manubù.
19 Atin ka tô gó é lumun dan, duwán ágpulusán dan na mému gimanan dan tun ta tapuri álló. Tô gó tô kailangan lumun dan ébô matanggap dan tô kantayan na ándà ágtamanán, su tô gó é bánnal kantayan.

Katapuriyan mga panalan

20 Na, Timoteo, piyà-piyai nu tô katinurù nu katô kabánnalan na igsarig áknikó. Liliyi nu tô mga manubù na ágpatóngkóé tingód katô ánnà kakalyag ka Manama. Liliyi nu tô ágtinuruán ka mga manubù na dì nángngà tun ta kabánnalan, agad ágkagi dan na duwán kakatigan,
21 su duwán ágkagi na duwán kandan kakatigan, asal igsuwé dan tikud tun ta kapamaké.
Mólà pa ka kéduwan tô Manama ákniyu.

* **6:15** 6:15 Ahaán tô Deuteronomio 10:17; Igpakita 17:14; 19:16.

Ikaduwa
Sulat I Pablo Tun Ki Timoteo

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo ki Timoteo róggun igpriso sikandin tun ta Roma. Ikasóddór si Pablo na masig dán sikandin matayan tingód katô katinurù din katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo. Purisu igsulat sikandin puman ki Timoteo na ágginawaan din.

Marapung tô mga panalan na igsulat i Pablo ki Timoteo. Igpabákkár din tô kapamaké i Timoteo ébô kumasarig, su masig dán dumunggù tô ágtamanán ka banuwa asta tuu kahirapan tô mga ágpampamaké. Purisu irrayatan dan tingód katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo.

1 Sakán, si Pablo, tô igsulat kani. Inémuwa na apostoles i Jesu-Cristo ukit
katô kakalyag ka Manama. Igpapidda ikandin ébô tuminurù a na duwán
kantayan na ándà ágtamanán na igtandô din tun ta langun na mánnal ki Jesu-
Cristo.
2 Igsulatta áknikó, Timoteo na batà ku tun ta kapamaké na ágginawaan ku.
Mólà pa ka matanggap nu tô tabang, kédu, asta kasunayan tikud tun ta
Ámmà na Manama asta tikud tun ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta.

Igpasalamat si Pablo tingód ki Timoteo

3 Ágpasalamatta tun ta Manama na ágbánnalán ku na ándà ágkayyaan ku tun
ta saruwan din iring katô kabánnal ka mga kamónaan ku kandin. Atin ka
ágdasalla agad álló asta dukilám, inalayunna ágpasalamat tun kandin tingód
áknikó.
4 Atin ka ágkasampáttan ku tô luhà nu tô igtananan ku sikuna, tuuwa malyag
kumita áknikó ébô kadayawanna.
5 Ándà ku kalingawi tô bánnal kapamaké nu, iring katô una kapamaké katô
apù nu na si Loida, asta katô innà nu na si Eunice. Isóddóran ku na mabákkár
dán tô kapamaké nu iring kandan.
6 Purisu pasampáttán ku áknikó na kailangan gamitán nu tô gasa na igbággé
ka Manama áknikó dángngan tô igdappánna katô ulu nu asta tô igdasalla para
áknikó,
7 su igbággé ka Manama tô Ugis Espiritu áknita ánnà ébô kumataló ki, asal
ukit katô Ugis Espiritu kumabákkár tô áglumun ta, asta guminawa ki, asta
pasunnad ki.
8 Purisu yaka ágkayyaan na mulit-ulit tingód katô Áglangngagán ta. Yaka
pagsik ágkayyaan tingód kanak na igpriso gunè katô kabánnal ku kandin.
Asal makataganà ka katô karasayan na dumunggù áknikó ukit katô katinurù
nu katô Madigár Gulitán. Makatiis ka ukit katô kabákkárran na bággén ka
Manama áknikó.
9 Igtábbus ki asta igtawar ki ikandin ébô nángngà ki tun ta saruwan din.
Igtábbus ki asta igtawar ki ikandin ánnà ukit katô madigár linumuwan ta, asal
ukit katô kandin kakalyag asta kédu áknita, su tikud tun ta tigkanayan, taganà
dán igplano katô Manama na tumabang áknita ukit katô kapasakup ta ki Jesu-
Cristo.
10 Ukit ka kapapid ka Manama katô Taratábbus ta na si Jesu-Cristo, igtuman
din gó tô kakalyag din. Ukit katô iglumu i Jesu-Cristo, ándà dán máddang ta
katô kamatayan. Áknganni, ukit ka kabánnal ta katô Madigár Gulitán tingód

ki Jesu-Cristo, igpasóddór ka Manama na manté ki ka ándà ágtamanán tun ta
lawa na dì dán maróddóg.
11 Igsalinna katô Manama asta inémuwa na apostoles ébô mulit-ulit asta
tuminurù a katô Madigár Gulitán.
12 Agad irasayanna áknganni, asal diya ágkayyaan, su isóddóran ku ka sadan
tô ágpamakén ku, asta isóddóran ku na sikandin tô makadóppon katô igsarig
din kanak sippang katô álló ka kalónód din.
13 Itur ka katô kabánnalan na igtinurù ku áknikó. Panayun ka pamaké asta
panayun ka ginawa ukit ki Jesu-Cristo.
14 Ukit ka tabang katô Ugis Espiritu na góddô tun áknita, piyà-piyai nu tô
katinurù nu katô kabánnalan na igsarig tun áknikó.
15 Na, isóddóran nud na igtanananna katô langun ágpampamaké tun ta
probinsya ka Asia, apil si Figelo asta si Hermogenes.
16-17 Asal mólà pa ka kéduwan tô Áglangngagán ki Onesiforo asta katô
pamilya din, su tô kadunggù din nit Roma, tuu igpamasak sikandin kanak
sippang ka ikitaanna ikandin. Marikit sikandin gahà kanak asta igmabákkár
ni ginawa ku ukit kandin. Agad igprisowa, asal ándà sikandin kayyai tingód
kanak.
18 Isóddóran nu gó na dakál tô tabang din kanak tun ta Efeso. Mólà pa
ka kéduwan tô Áglangngagán kandin tun ta kalónód katô Áglangngagán tun ta
tapuri álló.

2

Tô katiis nu

1 Purisu, sikuna, Timoteo na batà ku, pabákkár ka ukit katô tabang i Jesu-
Cristo.
2 Na, tô kabánnalan na igtinurù ku áknikó asta isóddóran katô marapung
manubù, tô gó é kailangan tinuruán nu tun ta mga manubù na ágkasarigan
ébô makatinurù dan pagsik tun ta duma mga manubù.
3 Atin ka karasayan ka tingód katô kasarig nu ki Jesu-Cristo, tiis ka iring na
sundalo na ágkasarigan.
4 Iringi nu tô sundalo na dì ágkasasó katô áglumun ka ánnà sundalo ébô
kadayawan tô kapitan na igsakup kandin.
5 Iringi nu tô manubù na ágpatónaé ágpalaguy, su dì sikandin manalu asta
dì bággayan katô ganti ka dì sikandin mánnal katô mga kapókit tingód ka
kapalaguy.
6 Iringi nu tô gággár-ággár ágkamát, su sikandin tô makatanggap katô tagnà
buuy katô mga igpamula din.
7 Panámdám nu ni igkagi ku áknikó, su tô Áglangngagán tô tumabang áknikó
ébô kagpáttan nu tô langun.
8 Panámdám nu si Jesu-Cristo na inanté puman tikud tun ta kamatayan,
asta rubbad sikandin i David. Tô gó tô Madigár Gulitán na gulit-ulitán ku.
9 Tingód katô kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán, irasayanna gó iring katô
madat manubù asta igprisowa, asal ándà kadalangi tô kagi ka Manama.
10 Purisu ágtiissa katô langun kahirapan na igdunggù kanak ébô katabang-
gan ku tô mga manubù na igsalin ka Manama asta ébô matábbus dan pagsik
ukit katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo, asta móddô dan tun kandin tun ta ándà
ágtamanán.
11 Bánnal gó ni ágkagin,
“Atin ka inaté kid duma ki Jesu-Cristo,
manté kid pagsik duma kandin.

12 Atin ka makatiis ki katô kérrayat áknita,
mangulu ki pagsik duma kandin.
Atin ka dì ki kumagi na sikandin tô Áglangngagán ta,
dì pagsik kumagi sikandin na sikita tô mga sakup din.
13 Agad sikita tô ánnà ágkasarigan,
asal sikandin gó tô ágkasarigan,
su bánnal gó tô ágkagin din.”

Tarapid na makapadayó ka Manama

14 Pasampát nu tô mga manubù tingód kani igsulat ku. Sapadi nu sikandan tun ta saruwan katô Áglangngagán na kailangan dì dan papulé tingód katô kóbadan katô mga kagi na ándà ágpulusán, su makadadat ka kapamaké katô mga ágpaminág.
15 Ággár-ággár ka ébô kadayawan tô Manama tingód áknikó. Kailangan nángngà tô katinurù nu katô kagi ka Manama ébô dì ka kayyaan.
16 Liliyi nu tô tinóngkóan na ánnà kakalyag ka Manama, su tô gó é maka-padiyù tikud tun ta kakalyag ka Manama.
17 Tô tinóngkóan dan makadadat ka mga duma manubù iring ka madat bógók. Iring kani si Himeneo asta si Fileto,
18 su igsuwé dan tikud tun ta kabánnalan, asta ágtinurù dan na ipángnga dán tô álló na antén puman ka Manama tô mga manubù na inaté. Ukit katô ágtinuruán dan, duwán mga manubù na ágduwa-duwa tô kapamaké dan tun ta Manama.
19 Asal dì mapalin tô kabánnalan na tikud tun ta Manama, su iring na masarig ágpónsadanan na igsulatan kani,
“Isóddóran katô Áglangngagán tô langun na igpasakup tun kandin.”*
Asta,
“Tô langun na ágkagi na ágbánnalán dan tô Áglangngagán, kailangan sumódô dan lumumu katô salà.”†
20 Na, tun ta dalám katô dakál balé, duwán mga pinggan na igimu tikud tun ta bulawan asta mapputì bulawan. Duwán pagsik mga pinggan na igimu tikud tun ta kayu, asta tikud tun ta tanà iring na kudán. Duwán mga pinggan na dakál é lagà na ággamitán ka duwán mga bisita, asta duwán délák dád é lagà na ággamitán ka álló-álló.
21 Tô ágpamaké na lumili ka madat, méring sikandin katô pinggan na gamitán ka duwán bisita, su salinán sikandin katô amo din ébô gamitán din, su ikataganà sikandin lumumu katô agad ándin madigár lumu.
22 Purisu liliyi nu tô madat mga kakalyag katô sumuddù. Asal ugtun nu tô madigár lumu na nángngà tun ta saruwan ka Manama, pamaké ka tun ta Manama, ginawa ka katô mga duma, asta pasunay ka katô ginawa nu tun ta mga ágdasal katô Áglangngagán ágtákkássan ka madigár tô ágkémun dan tun ta saruwan din.
23 Yaka ágpaminág katô mga manubù na ágpapulé dád tingód katô ándà ágpulusán, su isóddóran nu na sumippang dan tun ta samuk.
24 Asal tô ágsuguánnán ka Áglangngagán kailangan dì ágsamuk, asal kailangan médu baling sikandin katô langun manubù, madigár tô katinurù din, asta mallayat é ginawa din.
25 Atin ka duwán mga manubù na méllé kandin, kailangan tinuruan din sikandan na tákkássan ka kédu, su palinán pád ka Manama tô panámdám dan ébô rumákkád dan asta makasóddór dan katô kabánnalan.

* **2:19** 2:19a Numeros 16:5. † **2:19** 2:19b Isaias 26:13.

26 Tô gó makaluwà dan tikud tun ta tagán i Maibuyan na iglimbung kandan
ébô mánnal dan katô kakalyag din.

3

Katapuriyan mga álló

1 Na, panámdám nu ni. Tun ta katapuriyan mga álló, madat tô kahirapan
na dumunggù,
2 su duwán mga guminawa dád katô sarili dan asta katô salapì, padadu-
rung dan, pallayat-layat dan, muyas dan, dì dan mánnal katô kandan ámmà
asta innà, dì dan pasalamat, asta gélléyan dan tô Manama.
3 Dì dan médu, dì dan pósay, sumélék dan, dì dan tumiis, magani dan, asta
miringasa dan katô madigár.
4 Pammáttán dan tô mga kadumaan dan, tawangán dan tô kalumu dan,
asta tuu dan pallayat-layat. Dì dan guminawa katô Manama, su ginawaan
dan baling tô kadayawan nit banuwa.
5 Agad kumagi dan na ágpangadap dan katô Manama, asal dì dan pasakup
tun ta Manama. Liliyi nu sikandan,
6 su duwán tun kandan na ágkagi ébô pahun dan tun ta mga góddóan, asta
áglimbungan dan tô mga gabayi na sékót ágkapid. Masalà-salà tô mga gabayi,
asta sékót dan ágbánnal katô madat mga kakalyag dan.
7 Agad inalayun ágtinuruan sikandan, asal dì dan gó ágkasóddóran tô
kabánnalan.
8 Tô mga gamama na ágtinurù kandan, gusig dan katô kabánnalan, su ikéring
dan ki Janes asta ki Jambres na igusig ki Moises sayyan.* Madat tô panámdám
dan, asta dì nángngà tô kapamaké dan tun ta saruwan ka Manama.
9 Asal dì dan makapanayun, su kasóddóran katô langun manubù na kulang
tô áglumun dan, iring katô inému ki Janes asta ki Jambres sayyan.

Panayun ka bánnal katô kabánnalan

10 Asal sikuna, Timoteo, isóddóran nu tô mga igtinurù ku, tô ágkémun ku,
tô kakalyag ku na lumun, tô kapamaké ku katô Manama, tô kallayat katô
ginawa ku, tô kaginawa ku, tô katiis ku katô kahirapan,
11 tô kérrayat kanak, asta tô mga karasayan na inókitan ku. Isóddóran nu tô
langun katô ilumu kanak dángngan tun ta Antioquia, Iconio, asta Listra. Agad
igirrayatanna, asal ikatiissa, asta igpaluwà a katô Áglangngagán tikud tun ta
langun.
12 Irrayatan gó tô langun na malyag na nángngà tô ágkémun dan tun ta
saruwan ka Manama su igpasábbad dan tun ki Jesu-Cristo.
13 Asal inalayun kumarapung tô mga áglumu ka madat asta tô mà kagi
ágpamaké. Lumimbung dan asta kalimbungan dan.
14 Asal sikuna, panayun ka bánnal katô kabánnalan na igtinurù áknikó asta
isóddóran nu, su tuu ágkasarigan tô mga manubù na igtinurù áknikó.
15 Tô tikud tun ta délák ka pa, isóddóran nud tô kagi ka Manama na
igsulat. Tô gó é makabággé ka kakatigan áknikó tingód katô katábbus ukit katô
kapamaké nu ki Jesu-Cristo.
16 Tô langun na igsulat tun ta kagi ka Manama igpasulat gó katô Manama,
asta duwán ágpulusán kani para patinurù, para pagsapad, para pagtullid,
asta para pagpasóddór tingód ka pagtanggap ka Manama na nángngà tun ta
saruwan din.

---

* **3:8** 3:8 Si Janes asta si Jambres tô mga tarasalamangka sayyan tun ta Ehipto. Ahaán tô Exodo 7:11; 8:7,18-19.

17 Ukit katô kagi ka Manama, tuu katig tô ágsuguánnán ka Manama ébô
makataganà sikandin lumumu katô agad ándin madigár.

4

1 Na, duwán kagin ku áknikó tun ta saruwan katô Manama asta ki Jesu-
Cristo na rumuud katô manté pô asta katô inaté dán, su lumónód sikandin
asta mangulu.
2 Ni gó tô kagin ku áknikó. Ulit-ulit ka katô kagi ka Manama. Taganà ka ébô
tuminurù agad maminág tô mga manubù ó dì dan maminág. Pénagpát nu tô
mga manubù na ánnà nángngà tô áglumun dan. Sapadi nu tô mga áglumu ka
madat. Kagiyi nu ka ándin tô madigár lumun dan. Pallayat nu tô ginawa nu
kandan dalám katô katinurù nu.
3 Tô gó é igkagi ku áknikó, su dumunggù tô álló na dì dán malyag tô mga
manubù maminág katô bánnal ágtinuruán. Asal malyag dan maminág katô
mantu ágtinuruán kandan. Purisu mamasak dan katô mga tuminurù kandan
katô mga idigárran dan ágpaminággán.
4 Tumayyug dan katô kabánnalan na ágtinuruán kandan, asta bánnalán dan
baling tô igimu-imu dád mga gulitán na ánnà bánnal.
5 Asal sikuna, Timoteo, kailangan inalayun ka pasunnad. Taganà ka ébô
makatiis ka katô karasayan. Ulit-ulit ka katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-
Cristo. Tuman nu tô igpalumu katô Manama áknikó.
6 Na, tô kantayan ku méring katô bino* na ágbusbusán asta ágbággén tun ta
Manama, su dì dán madugé tô álló na matayanna.
7 Igtumanna katô igpalumu ka Manama kanak. Iringnga katô igpalaguy
na igpatónaé na ikadunggù dán tun ta tamanán. Ándà a suwé tikud tun ta
kapamaké.
8 Purisu su nángngà tô iglumu ku tun ta saruwan ka Manama, duwán dán
korona na igtaganà na bággén katô Áglangngagán kanak tun ta álló ka lumónód
sikandin. Tuu nángngà tô karuud din, asta ánnà dád sakán tô bággayan din
katô korona, asal bággayan din tô langun na giman katô kalónód din.

Mga panalan i Pablo

9 Ággár-ággár ka sadun dini kanak ka dì madugé.
10 Igtanan si Demas kanak, su kakalyag din tô kadayawan kani banuwa,
asta igsadun sikandin tun ta lunsud ka Tesalonica. Igsadun si Cresente tun
ta probinsya ka Galacia. Igsadun si Tito tun ta Dalmasya.
11 Si Lucas dád tô kadumaan ku dini. Angé nu si Marcos asta patákkás nu
sikandin ka madun ka dini, su makatabang sikandin katô áglumun ku dini.
12 Igpasadun ku si Tiquico tun ta lunsud ka Efeso.
13 Ka madun ka dini, pid nu tô makáppal umpak ku na igtananan ku ki
Carpo tun ta lunsud ka Troas. Pid nu pagsik tô mga libro, asta kailangan
piddán nu tô mga igsulatan.
14 Tuu madat tô iglumu kanak katô taraimu ka talumbaga na si Alejandro.
Supakan sikandin katô Áglangngagán tingód katô madat iglumu din.
15 Banté ka kandin, su tuu gusig sikandin katô kabánnalan na ágtinuruán dé.
16 Tô tagnà igpatubang kanak tun ta huwes, ándà palang manubù na
igdapit kanak, su igtanananna katô langun kadumaan ku. Asal mólà pa ka
pasinsiyaan ka Manama sikandan!

---

* **4:6** 4:6 Tô iggóbbó tô mga Judio katô mannanap na bággén tun ta Manama, duwán pagsik bino ó wayig na ágbusbusán tun ta bówwó.

17 Agad sikandan tô igtanan kanak, asal igtabang tô Áglangngagán kanak,
asta igpabákkárra ikandin. Purisu ikémuwa igulit-ulit katô Madigár Gulitán
tingód ki Jesu-Cristo, asta igpaminág tô marapung mga ánnà Judio. Agad
kakalyag katô mga usig ku na matayanna, asal igpaluwà a ikandan.
18 Agad ándin tô madat lumun dan kanak, paluwaánna katô Áglangngagán
tikud tun ta langun, asta piddánna ikandin tun ta pagpangulu din tun ta
langit. Mólà pa ka durungán sikandin ka ándà ágtamanán. Matuman ni.

Ágtamanán kani sulat

19 Ágpangumusta a ki Prisca† asta ki Aquilas, asta tô pamilya i Onesiforo.
20 Igóddô pa si Erasto tun ta Corinto. Igpóddô ku pô si Trofimo tun ta Mileto,
su ibógókan sikandin.
21 Ággár-ággár ka sadun dini kanak tô dì pa dumunggù tô magánnó timpo.
Igpangumusta áknikó si Eubulo, si Pudente, si Lino, si Claudia asta tô
langun kataladi.
22 Mólà pa ka dumóppón tô Áglangngagán áknikó.
Mólà pa ka kéduwan tô Manama ákniyu langun.

† **4:19** 4:19 Prisca, ó Priscila.

Sulat I Pablo Ki Tito

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo ki Tito na sábbad Griego na igpamaké ki Jesu-Cristo ukit katô katinurù i Pablo. Sikandin tô igsarigan i Pablo asta igtabang katô katinurù ka Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo.

Igtákkás si Tito ki Pablo tun ta purù na ágngadanan Creta ébô tuminurù tingód ki Jesu-Cristo. Tô igpanó si Pablo, igóddô pô si Tito tun ta Creta ébô pabákkárrán din tô kapamaké katô mga ágpampamaké.

Igsulat si Pablo ki Tito tingód katô kasalin din katô mga tarapid ka mga ágpampamaké asta tingód katô nángngà áglumun katô mga tarapid. Igsulat si Pablo pagsik na kailangan sapadan i Tito tô mga manubù na ágtinurù katô ánnà nángngà, su ukit katô ágtinuruán dan, duwán mga ágpampamaké na ágpapulé asta ágpassaé.

1 Sakán si Pablo na ágsuguánnán ka Manama asta apostoles i Jesu-Cristo.
Igpapidda ka Manama ébô pabákkárrán ku tô kapamaké katô mga igsalin ka Manama asta ébô makasóddór dan katô kabánnalan tingód katô Manama. Na, ukit kani, katabangan sikandan ébô nángngà tô ágkémun dan,
2 asta ébô gimanan dan tô kantayan na ándà ágtamanán. Tô gó tô igtandô katô Manama tikud pa tun ta katigkanayan, asta dì ágbulaló tô Manama.
3 Purisu tô igdunggù tô álló na igsalin din, igpasóddór din tô Madigár Gulitán. Tô gó é kabánnalan na igsarig din kanak asta gulit-ulitán ku, su igpapidda katô Manama na Taratábbus ta.
4 Ni gó tô igsulat ku áknikó Tito na bánnal batà ku tun ta kapamaké ta.
Mólà pa ka matanggap nu tô kédu asta kasunayan tikud tun ta Ámmà Manama asta tikud tun ki Jesu-Cristo na Taratábbus ta.

Kasalin ka mga tarapid ka simbaan

5 Dángngan, igpóddô ku sikuna tun ta purù ka Creta ébô tullidán nu tô ánnà nángngà áglumun dutun, asta ébô salinán nu tô mga manubù na imun na tarapid ka simbaan tun ta tagsábbad-sábbad lunsud iring katô igkagi ku áknikó.
6 Na, kailangan salinán nu dád tô manubù na ándà lumu din na mabuyas. Kailangan sábbad dád tô sawa din.* Kailangan ágpamaké tô mga gabatà din, ándà kabantug na ágsamuk, asta ándà kabantug na gatu.
7 Kailangan ándà palang lumu din na mabuyas, su tô tarapid katô mga ágpampamaké tô ágsarigan katô Manama na lumumu katô ágpalumun din. Dì mému tô ágpallayat-layat, dì mému tô ágsamuk, dì mému tô ágkalasing, dì mému tô sékót ágkasókó, asta dì mému ka sobra tô kakalyag din na makasalapì.
8 Kailangan malit-alit sikandin katô duma mga manubù, asta kakalyag din na áglumu ka madigár. Kailangan matannáb, ágkasarigan, nángngà tun ta saruwan ka Manama, asta pasunnad katô kandin sarili.
9 Kailangan mánnal sikandin katô ágkasarigan kabánnalan na ágtinuruán ta ébô makatinurù sikandin katô mga manubù ka ándin tô nángngà lumun dan, asta ébô makagpát tô mga manubù na géllé katô kabánnalan.
10 Marapung tô géllé katô kabánnalan. Gulit dan tingód katô ándà ágpulusán, asta áglimbung dan katô duma mga manubù. Mga Judio tô karapungan dan.†

* **1:6** 1:6 Kailangan sábbad dád tô sawa din asta dì áglibug. † **1:10** 1:10 Mga Judio, ó tô mga ágtinurù na kailangan tupuwan tô manubù ébô matanggap ka Manama.

11 Asal kailangan sapadan nu tô katinurù dan, su marapung tô mga pamilya na ágsamukán dan ukit katô ágtinuruán dan na ánnà bánnal ébô kabággayan dan ka salapì.
12 Duwán sábbad kandan na propeta tikud tun ta Creta na igkagi kani, na mà din, “Tô mga taga Creta bulalón asta iring dan na méla mannanap na magani. Tukukán dan asta áglólóban.”
13 Bánnal gó tô igkagi din. Purisu maggát ka sapad kandan ébô katabangan dan asta kumasarig tô kapamaké dan.
14 Kailangan dì dan maminág katô igimu-imu na mga gulitán ka Judio sayyan. Kailangan dì dan mánnal katô mga sugù ka manubù na géllé katô kabánnalan.
15 Tun ta mga manubù na iglinisan ka Manama, malinis dán tô langun.‡ Asal tun ta mga manubù na duwán pa salà asta dì ágpamaké, ándà palang malinis,§ su madat tô panámdám dan, asta ándà sóddór dan ka ándin tô madigár asta tô madat.
16 Agad ágkagi dan na ikasóddór dan katô Manama, asal ukit katô áglumun dan, ágpasóddór dan na ándà dan ikasóddór kandin. Ágkaringasaan sikandan ka Manama, asta dì dan ágbánnal kandin. Dì dan gó makalumu katô madigár.

2

Nángngà ágtinuruán

1 Asal sikuna Tito, tinurù ka katô nángngà ágtinuruán tingód katô kabánnalan.
2 Kagiyi nu tô mga tugál gamama na pasunnad dan, patannáb dan, patallâng dan, pasarig dan katô kapamaké, katô kaginawa dan, asta katô katiis dan ka karasayan.
3 Iring pagsik kani tô kagin nu tun ta mga tugál gabayi. Kailangan nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama. Dì mému ka sumélék asta állangán ka kénám. Kailangan tuminurù dan katô madigár
4 ébô miring tô mga gabayi na ánnà pa tugál tingód ka ginawa katô kandan mga duma asta mga gabatà.
5 Kailangan matannáb dan, dì dan áglibug, kailangan katig dan dumóppón katô kandan pamilya, duwán kédu dan, asta rumespeto dan katô kandan duma ébô ándà makabuyas katô kagi ka Manama.
6 Iring pagsik kani tô kagin nu tun ta mga gamama na ánnà pa tugál, su kailangan pasunnad dan.
7 Sikuna pagsik, agad ándin tô áglumun nu, kailangan mému ka giringanan katô mga madigár lumu, asta ukit katô katinurù nu, pakita nu na ágkasarigan ka asta matannáb ka.
8 Kailangan matullid tô ágkagin nu ébô ándà makabuyas áknikó asta ébô kayyaan tô mga gusig su ándà palang madat kagin dan tingód áknita.
9 Kagiyi nu tô mga állang na kailangan mánnal dan katô mga amo dan agad ándin tô lumun dan ébô kadayawan tô mga amo dan. Kailangan dì dan mapul.
10 Kailangan dì dan tumakó, asal kailangan inalayun nángngà tô lumun dan ébô pasóddórán dan na tuu dan ágkasarigan. Atin ka iring kani tô áglumun dan, kasóddóran katô mga duma na madigár tô ágtinuruán ta tingód katô Manama na Taratábbus ta.

‡ **1:15** 1:15a Malinis dán tô langun, ó ándà makaparipà kandan. § **1:15** 1:15b Ándà palang malinis, ó ándà palang makapalinis kandan.

11 Igpasóddór ka Manama tô kédu din ébô mému dán matábbus tô langun manubù.
12 Isóddóran ta na kailangan sumódô ki ka kalumu ta katô dì ágkadigárran ka Manama, asta dì ki mamasak katô kadigárran kani banuwa. Asal kailangan matannáb ki, áglumu ki katô nángngà tun ta saruwan ka Manama, asta tumuman ki katô kakalyag ka Manama dalám katô kóddô ta nit banuwa.
13 Kailangan lumun ta ni róggun na gangatan ta tô madigár gimanan ta, tô álló ka kitanán ta tô séllaán katô matulus Manama asta Taratábbus ta na si Jesu-Cristo.
14 Sikandin tô igbullas áknita asta inaté ébô tábbusán ki tikud tun ta langun salà. Iglinisan ki ikandin ébô sakupán ki ikandin asta imun ki na mga manubù na malyag áglumu ka madigár.*
15 Tinurù nu ni langun tun ta mga manubù. Kagiyi nu sikandan asta sapadi nu tô madat áglumun dan, su sikuna tô ágsuguánnán din. Dì mému ka duwán muyas áknikó.

3

Mga talan tun ta mga ágpampamaké

1 Pasampát nu tô mga ágpampamaké na kailangan mánnal dan katô mga pangulu asta katô mga opisyales ka gobyerno. Kailangan makataganà dan lumumu katô langun na madigár.
2 Dì dan muyas, asta dì dan pasamuké. Kailangan médu asta rumespeto dan katô langun manubù,
3 su dángngan sikita tô mga ágkatuluan, dì ágbánnal, malumák ágkapid i Maibuyan, asta inallang ki katô madat kakalyag ta asta kadayawan nit banuwa. Inalayun ki ágpanámdám katô madat áglumun tun ta duma manubù, asta inalayun ki ágkasabuan. Ágkaringasaan ki asta ágparingasaé ki.
4 Asal tô igpasóddór tô Manama na Taratábbus ta katô kédu din asta ginawa din áknita,
5 igtábbus ki ikandin ánnà ukit katô nángngà linumuwan ta tun ta saruwan din, asal ukit katô kédu din áknita. Ukit katô kóras din áknita, igbággayan ki ikandin ka mantu kantayan ukit katô Ugis Espiritu.
6 Ukit katô iglumu i Jesu-Cristo na Taratábbus ta, igipánnù ki katô Ugis Espiritu na igbággé ébô tumabang áknita.
7 Tô gó é iglumu katô Manama ukit katô kédu din ébô tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, asta ébô bággayan ki katô kantayan na ándà ágtamanán na gimanan ta.
8 Bánnal ni ágkagin ku áknikó.
Purisu kakalyag ku na ándà kayyaan nu tuminurù kani langun na igsulat ku áknikó ébô tuu mággár-ággár tô mga igpamaké ka Manama lumumu katô madigár, su madigár gó ni, asta madigár tô matanggap katô manubù na mánnal.
9 Asal liliyi nu tô mga ágpapulé tingód katô ándà ágpulusán asta tingód katô mga ngadan ka kamónaan. Liliyi nu tô mga ágpasókówé asta tô mga ágpapulé tingód katô mga sugù, su ándà ágpulusán kani.
10 Atin ka duwán ágtinurù katô ássa ágtinuruán ébô sumuwé tô mga ágpampamaké, tambagi nu ébô sumódô sikandin. Atin ka dì sikandin mánnal, uman nu kagiyi. Asal ka dì pô gó sikandin mánnal, yaka ágpaminág kandin,
11 su isóddóran nu na igtayyug sikandin katô kabánnalan asta masalà-salà sikandin, su isóddóran din na ánnà nángngà tô áglumun din.

* **2:14** 2:14 Ahaán tô Ezequias 37:23.

Ágtamanán kani sulat

12 Ka papiddán ku si Artemas ó si Tiquico tun áknikó, ággár-ággár ka ébô
kumita ka kanak tun ta Nicopolis, su kakalyag ku na móddô a pa dutun róggun
ka magánnó timpo.
13 Ággár-ággár ka tabang ki Senas na abogado asta ki Apolos ébô makapanó
dan. Bággé nu tô ágkailanganán dan ébô dì dan ágkakulangan.
14 Tinurù ka katô mga kataladi ta na kailangan mággár-ággár dan lumumu
ka madigár ébô makatabang dan katô duma mga manubù na tuu ágkandaan,
asta ébô duwán ágpulusán katô kantayan dan.
15 Ágpangumusta áknikó tô langun kadumaan ku dini. Ágpangumusta ké katô
mga ágpampamaké na ágginawa áknami.
Mólà pa ka kéduwan tô Manama ákniyu langun.

Sulat I Pablo Ki Filemon

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo ki Filemon na sábbad taga Colosas. Igpamaké si Filemon ki Jesu-Cristo ukit katô katinurù i Pablo. Purisu igpararaké dan.

Na, duwán állang i Filemon na ágngadanan ki Onesimo. Sábbad álló, igpanó si Onesimo na ándà sabi asta igsadun sikandin tun ta Roma. Róggun na igóddô sikandin dutun, igkita din si Pablo asta igtinurù si Pablo kandin. Igpamaké si Onesimo ki Jesu-Cristo asta igtabang sikandin ki Pablo tun ta prisowan.

Su igpamaké si Onesimo, madigár ka lumónód sikandin tun ta amo din. Asal tô timpo tô, duwán sugù ka gobyerno na mému supakan tô állang na igpanó na ándà sabi katô amo din. Purisu igsulat si Pablo tun ki Filemon ébô pasinsiyaan din si Onesimo asta tanggapán din iring na kataladi din su igpamaké dán si Onesimo.

Na, si Onesimo tô igpid kani sulat i Pablo tun ki Filemon.

1 Ni sulat tikud dini kanak, si Pablo, asta tikud tun ta kataladi ta na si
Timoteo. Igsulat ké áknikó Filemon na ágginawaan dé asta ágtabang áknami tun
ta lumu ta para katô Manama. Igprisowa pa tingód katô kapamaké ku ki Jesu-
Cristo.
2 Igsulat ké pagsik ki Apia na tábbé ta, asta ki Arquipo na ikéring na sundalo
su ágkasarigan sikandin na kadumaan ta tun ta lumu para katô Manama.
Igsulat ké pagsik tun ta langun ágpampamaké na ágpangadap tun ta balé nu.
3 Mólà pa ka matanggap yu tô kédu asta kasunayan tikud tun ta Ámmà ta na
Manama asta tikud tun ta Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

Igpasalamat si Pablo tingód ki Filemon

4 Na, atin ka ágdasalla áknikó, inalayunna ágpasalamat tun ta Manama,
5 su ikadinágga tingód katô ginawa nu tun ta langun sakup ka Manama, asta
tingód katô kapamaké nu tun ta Áglangngagán na si Jesus.
6 Ágdasalla ébô ukit katô kólit nu tingód katô kapamaké nu, kadugangan tô
isóddóran katô mga manubù tingód katô langun madigár na ágbággén i Cristo
áknita.
7 Na, kataladi ku, tuuwa idayawan asta igmabákkárra ukit katô kaginawa
nu su igmabákkár tô langun sakup ka Manama ukit áknikó.

Tô kakalyag i Pablo tingód ki Onesimo

8 Su igpapidda i Cristo, mému ka sumugù a áknikó ébô lumumu ka katô
kailangan lumun nu,
9 asal su ágpaginawaé ki, pédu-éduwa dád áknikó. Sakán si Pablo na
ágtugállán* asta igprisowa tingód katô kabánnal ku ki Jesu-Cristo.
10 Pédu-éduwa áknikó para katô manubù na batà ku tun ta kapamaké, su ukit
kanak igpamaké sikandin róggun igprisowa. Sikandin si Onesimo.†
11 Agad ándà ágpulusán nu kandin dángngan, asal áknganni dakál tô pulusán
ku asta tô pulusán nu kandin.
12 Na, igpólì ku tun áknikó si Onesimo na tuu ku ágginawaan.

---

* **1:9** 9 Ágtugállán, ó ágsarigan. † **1:10** 10 Tô kóbadan katô ngadan Onesimo, “pulusán.” Makatállu iggamit i Pablo tô kagi “pulusán” tun ta bersikulo 11.

13 Kakalyag ku na póddóán ku pô pád sikandin dini kanak ébô sikandin tô
tumabang kanak na bullas áknikó, róggun na igprisowa tingód katô kólit-ólit
ku katô Madigár Gulitán.
14 Asal su ándà ka pa nunug, panámdám ku na diya gó póddô kandin dini
kanak. Diya malyag ka mapirit ka tumabang kanak, su madigár ka tikud gó
tun ta áknikó kakalyag.
15 Ni gó basì tô gunayan ka Manama na igdiyà si Onesimo áknikó tun ta
mabbabà timpo ébô mamaké sikandin asta ébô móddô puman sikandin tun
áknikó ka ándà ágtamanán.
16 Áknganni ánnà dád állang nu sikandin, asal tuu madigár su kataladi nud
sikandin. Agad tuuwa ágginawa kandin, asal tuu ka pa guminawa kandin ka
tandingán katô kaginawa ku kandin, su sikandin tô állang nu asta tô kataladi
nu ukit ka kapamaké din katô Áglangngagán.
17 Purisu atin ka ágpanámdám ka na sakán tô kadumaan nu, tanggap nu
sikandin iring katô katanggap nu kanak.
18 Atin ka ilumu din tô madat tun áknikó, ó ka duwán utang din áknikó,
sakán tô sukutan nu.
19 Sakán, si Pablo, tô igsulat kani mga kagi. Sakán tô mullas katô utang din,
agad isóddóran nu na dakál pa tô igsulì nu kanak ka tandingán katô igsulì i
Onesimo áknikó, su ukit kanak igtanggap nu tô kantayan na ándà ágtamanán.
20 Na, kataladi ku, kakalyag ku na duwán pulusán ku tikud tun áknikó, su
sakup ki katô Áglangngagán. Purisu bággayiya ka dayó tingód katô kapasakup
ta tun ki Cristo.
21 Ándà a duwa-duwa tingód kani igsulat ku áknikó, su isóddóran ku na
tumuman ka kani kakalyag ku, asta isóddóran ku na sobra pa tô lumun nu
ka tandingán kani.
22 Na, taganaiya ka ágdággaanan diyan áknikó, su gimanna na paluwaánna
ukit katô kadasal yu tun ta Manama para kanak ébô makasadunna tun
áknіyu.

Ágtamanán kani sulat

23 Na, ágpangumusta áknikó tô kadumaan ku na si Epafras na igpriso tingód
katô kapamaké din ki Jesu-Cristo.
24 Ágpangumusta pagsik tô mga kadumaan ku na taralumu na si Marcos, si
Aristarco, si Demas, asta si Lucas.
25 Mólà pa ka tô Áglangngagán na si Jesu-Cristo tô kéduwan áknіyu langun.

Sulat Tun Ta Mga Hebreo

Una Basan

Tun ta Bibliya, si Abram na una ngadan i Abraham tô una igngadanan Hebreo. (Ahaán tô Genesis 14:13.) Igngadanan pagsik tô mga rubbad din na Hebreo. Si Juda tô apù abul i Abraham, asta igngadanan Judio tô mga rubbad i Juda. Tô igsulat kani tun ta mga Hebreo, iring na ándà kassaan katô ngadan Judio asta Hebreo.

Ándà kasóddóri ka sadan tô igsulat kani. Igpapid ni sulat tun ta mga Judio na igpamaké ki Jesu-Cristo. Su igsarig dan asta igbánnal dan ka Manama, iringasaan dan katô duma mga Judio na ándà pamaké ki Jesus. Igbuyas-buyas dan asta igirrayatan dan ébô sumungkù dan sumarig ki Jesus asta lumónód dan tun ta tapé ágkémun dan. Duwán mga igpamaké na iglónód dán tun ta tapé ágkémun dan su ándà dan ikatiis katô kérrayat. Purisu igpapid ni sulat tun kandan ébô pabákkárrán tô pusung dan asta ébô masarig tô kapamaké dan.

Nit sulat, igulit na si Jesus tô bánnal Batà ka Manama, asta tuu mallayat sikandin ka tandingán ki Moises asta katô mga panaligan ka Manama. Sikandin tô Mesiyas na gimanan katô mga Judio. Igulit pagsik na tuu ágkailanganán tô kamatayan i Jesus ébô matábbus dan tikud tun ta salà. Si Jesus tô Taratapid tun ta Manama para katô mga manubù, asta ándà palang ássa, su si Jesus dád gó tô Taratapid.

Igkagi tô Manama ukit katô Batà din

1 Sayyan, ukit katô mga propeta ka Manama igkagi sikandin tun ta mga kamónaan ta na Judio. Marapung asta ássa-ássa tô mga kapókit ka kakagi din kandan.
2 Asal áknganni, ássa dán tô iglumu ka Manama, su ukit katô kandin Batà igkagi tô Manama áknita. Ukit katô Batà din igimu tô Manama katô langun-langun, asta igsalin ka Manama sikandin ébô tumigatun katô langun.
3 Ukit pagsik kandin, ágkitanán tô bánnal kallayatan ka Manama, asta sikandin tô ágkitaan ta katô ágkémun ka Manama. Sikandin tô gawid katô langun nit banuwa ukit katô matulus kagi din. Pángnga inaté sikandin ébô linisan ki tikud tun ta mga salà, igulì sikandin tun ta langit, asta igunsad dadan tun ta kawanan katô matulus Manama ébô mangulu duma kandin.

Tô Batà ka Manama mallayat pa ka tandingán katô mga panaligan

4 Tô igunsad tô Batà din, igpasóddór ka Manama na tuu pa mallayat tô Batà din ka tandingán katô langun panaligan. Mallayat pa pagsik tô ngadan na igbággé ka Manama kandin ka tandingán katô ngadan ka mga panaligan din.
5 Ándà palang panaligan ka Manama na igkagiyan din na iring kani igkagi din katô Batà din, na mà din,
“Sikuna tô Batà ku,
asta pasóddórán ku na sakán tô Ámmà nu.”*
Asta ándà pagsik kagi tô Manama tingód katô mga panaligan na,
“Sakán tô Ámmà din,
asta sikandin tô Batà ku.”†

* **1:5** 1:5a Salmo 2:7. † **1:5** 1:5b 2 Samuel 7:14.

6 Tô masig dán pasadunán ka Manama tô Batà din nit banuwa ébô imun
sikandin na panganayan batà tun ta mga ágpampamaké, igkagi pagsik tô
Manama, na mà din,
"Kailangan pangadapán sikandin katô langun panaligan ku."‡
7 Na, tingód katô mga panaligan, igkagi tô Manama, na mà din,
"Mga ágsuguánnán ku tô mga panaligan,
asta mému na imun ku sikandan na iring na karamag asta iring na
apuy."§
8 Asal tuu pa madigár tô igkagi ka Manama tingód katô Batà din, su igkagi
sikandin, na mà din,
"Sikuna na Manama tô mangulu ka ándà ágtamanán,
asta nángngà tô pagpangulu nu.
9 Ágginawa ka katô mga áglumu ka nángngà,
asta ágkaringasa ka katô mga áglumu ka madat.
Purisu igsalin ka katô Manama na áknikó Manama,
asta igbággayan ka katô kadayawan na sobra pa ka tandingán katô
kadayawan na igbággé tun ta mga kadumaan nu."*
10 Asta igkagi tô Manama tun ta Batà din,
"Áglangngagán, sikuna tô igimu kani banuwa tun ta katigkanayan,
asta sikuna tô igimu katô langun tun ta langit.
11 Mandà ni banuwa asta tô langit,
asal mugtuk ka ka ándà ágtamanán.
Kadattan ni langun iring na umpak.
12 Iring na tapé umpak, lulunán nu tô banuwa asta tô langit,
asta sékót nu bullasan.
Asal sikuna tô dì gó mapalin,
su ándà palang ágtamanán nu."†
13 Ándà palang panaligan na igkagiyan ka Manama kani,
"Unsad ka nit dadan ta kawanan ku
sippang ka patalun ku tô mga usig nu."‡
14 Tô mga panaligan tô ágsuguánnán dád ka Manama ébô tumabang katô mga
tábbusán din.

2

Madigár tô katábbusan

1 Purisu su mallayat tô Batà ka Manama, kailangan tuu ki mánnal katô
kabánnalan na igtinurù áknita agó makasuwé ki.
2 Ágkasarigan tô mga sugù ka Manama na igulit ka mga panaligan,* asta
igsupakan tô langun na iglapas ó ándà bánnal katô mga sugù.
3 Purisu sikita gó pagsik tô supakan ka élléyan ta tô kagi din tingód katô
katábbusan. Áglangngagán tô una igpasóddór na duwán katábbusan, asta tô mga
igdinág kandin igpasóddór áknita na bánnal gó ni.
4 Ukit katô mga kasalábbuan asta matulus mga áglumun din, igpasóddór
pagsik ka Manama na ágkasarigan tô kagi din na igulit dan. Tikud tun ta
kandin kakalyag, igbággé din tun kandan tô mga gasa katô Ugis Espiritu.

Igpamanubù tô Taratábbus ta

---

‡ **1:6** 1:6 Deuteronomio 32:43. § **1:7** 1:7 Salmo 104:4. * **1:9** 1:8-9 Salmo 45:6-7. † **1:12** 1:10-12 Salmo 102:25-27. ‡ **1:13** 1:13 Salmo 110:1. * **2:2** 2:2 Igbággé ka Manama tô mga sugù tun ta mga panaligan din, asta sikandan tô igbággé katô mga sugù ki Moises. Ahaán tô Lumu 7:53; Galacia 3:19.

5 Ánnà mga panaligan ka Manama tô igsalin din ébô mangulu katô mantu
banuwa tun ta tapuri álló, ni banuwa na igulit kud ákniyu,
6 su duwán igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan, na mà din,
“Manama, agad mga manubù ké dád,
asal igpanámdám ké ikuna!
Agad mga manubù ké dád,
asal ágdóppónan ké gó ikuna!
7 Igimu nu tô mga manubù na mabbabà ka tandingán katô mga panaligan
tun ta mabbabà timpo.
Igbággayan ké ikuna ka durung asta bantug,
8 su igpapangulu ké ikuna tun ta langun.”†
Agad igsulat na igpapangulu ki ka Manama tun ta langun, isóddóran ta na
ándà palang iliyasan na ándà din papanguluwi, agad isóddóran ta na ándà ki
pa pangulu katô langun áknganni.
9 Asal isóddóran ta na si Jesus tô inému mabbabà dád ka tandingán katô mga
panaligan ka Manama tun ta mabbabà timpo. Tingód katô kamatayan din,
igimu dán ka Manama sikandin na ágkadurung asta ágkabantug su igirrayatan
asta inaté sikandin tun ta krus para áknita. Ukit katô kédu ka Manama,
inókitan i Cristo tô kamatayan na bullas áknita langun.
10 Igimu ka Manama tô langun-langun, asta ni langun igimu para paban-
tugán sikandin. Purisu nángngà tô igimu ka Manama ébô piddán din tô mara-
pung mga gabatà din tun ta séllaán katô pagpangulu din. Ukit katô kahirapan
na igtiis i Jesus, inému sikandin na nángngà Pangulu ébô makatábbus áknita.
11 Su si Jesus tô iglinis katô mga salà ta, magunawa tô Ámmà din asta Ámmà
ta. Purisu dì mayyà si Jesus kumagi na sikita tô mga kataladi din.
12 Purisu igkagi sikandin, na mà din,
“Ámmà, igulitta tingód áknikó tun ta mga kataladi ku.
Durungán ku sikuna ukit katô kanta ku tun ta tubang dan.”‡
13 Igkagi pagsik sikandin,
“Manama tô sarigan ku.”§
Asta igkagi pagsik sikandin,
“Kannunna gó asta tô mga gabatà ka Manama na igsarig din kanak.”*
14 Na, su ágkamaté tô lawa katô langun ta na mga gabatà katô Manama,
si Jesus pagsik igpamanubù ébô ukit katô kamatayan din, talun din si
Maibuyan na pangulu ka kamatayan,
15 asta ébô paluwaán din tô mga inalayun inallang ka máddang ka ka-
matayan.
16 Isóddóran ta na ánnà mga panaligan tô igtabangan din, asal tô langun
rubbad i Abraham tô igtabangan din.
17 Purisu inému gó sikandin iring áknita na mga kataladi din ébô makata-
bang áknita. Inému gó sikandin iring áknita ébô imun sikandin Pangulu na
Parì na duwán kédu din asta ágkasarigan tun ta saruwan ka Manama, asta ébô
pasinsiyaan tô mga salà ta.
18 Su igdungguan sikandin ka kahirapan asta ikatiis sikandin katô pagtin-
tal i Maibuyan, makatabang sikandin katô langun na tintalán i Maibuyan.

3

Mallayat pa si Jesus ka tandingán ki Moises

† **2:8** 2:6-8 Salmo 8:4-6. ‡ **2:12** 2:12 Salmo 22:22. § **2:13** 2:13a Isaias 8:17. * **2:13** 2:13b Isaias 8:18.

1 Purisu mga kataladi* na sakup ka Manama asta igsalin din, panámdám kó
tingód ki Jesus na gulit-ulitán ta. Sikandin tô igpapid ka Manama dini áknita
ébô imun Pangulu na Parì ta.
2 Ágkasarigan sikandin su inalayun sikandin igbánnal ka Manama na igpa-
pid kandin. Purisu iring sikandin ki Moises sayyan na inalayun igbánnal
ka Manama tô igpid sikandin katô mga kamónaan ta na iring na pamilya ka
Manama.
3 Asal tuu pa ágkabantug si Jesus ka tandingán ki Moises, su tuu pa ágkabantug
tô gimu ka balé ka tandingán katô balé na gimun din.
4 Atin ka duwán balé, duwán igimu katô balé, asal Manama tô igimu katô
langun-langun.
5 Si Moises tô ágsuguánnán ka Manama tô igpid sikandin katô langun
kadumaan din. Su ágkasarigan si Moises, isóddóran ta na ágkasarigan tô igkagi
din tingód katô gulitán tun ta dumunggù álló.
6 Asal si Cristo na Batà ka Manama tô ágkasarigan ágpid katô langun ta na
pamilya ka Manama. Pasóddórán ta na igpasakup ki tun ta pamilya din ka
manayun ki ágsarig kandin asta gimanan ta tô igtandô din.

Madigár tô igpataganà para katô mga gabatà ka Manama

7 Purisu kailangan paminággán ta tô igkagi katô Ugis Espiritu, na mà din,
“Agad ni álló ni, ka duminág kó katô kagi din,
8 yakó géllé asta ágpatággas katô ulu yu.
Yakó giring katô mga kamónaan yu tun ta disyerto sayyan na igkinnaman dan
katô Manama.
9 Agad igkita dan tô mga kasalábbuan na igimu ku dalám ka kappatan (40)
ámmé,
asal igkinnam dan pô gó kanak ka ánda tô sippangan katô kapallayat ku
ka ginawa tingód katô madat na áglumun dan.
10 Purisu isókówa gó kandan,
asta igkagiya tingód kandan,
‘Inalayun dan ágsuwé tikud dini kanak.
Dì dan gó ágtuman katô igtinurù ku kandan.’
11 Purisu isókówa asta igsapà a,
‘Dì kud sikandan póddóán tun ta paginawaanan na igpataganà ku.’ ”†
12 Purisu mga kataladi, banté kó agó tun ta ákniyu pusung duwán madat
asta dì ágbánnal, asta makasuwé kó tikud tun ta manté Manama.
13 Kailangan papabákkárré kó tun ta kapamaké yu kada álló róggun na
duwán pa álló ébô dì kumatággas tô ulu yu ukit katô kalimbung ka salà.
14 Atin ágkasarigan ki asta manayun ki ágpamaké ki Cristo sippang tun ta
ágtamanán iring katô katigkanayan ka kapamaké ta, tanggapán ta tô langun
na bággén tun ta mga sakup i Cristo.
15 Yakó ágkalingó kani kagi ka Manama na igsulat,
“Ni álló ni, ka duminág kó katô kagi ka Manama,
yakó géllé asta ágpatággas katô ulu yu
iring katô iglumu katô mga kamónaan yu.”‡
16 Tô mga manubù sayyan na igdinág ka kagi ka Manama asal igéllé kandin,
tô gó tô igtákkás ki Moises tô igiwà dan tikud tun ta Ehipto.
17 Sikandan tô isókówan ka Manama sippang ka kappatan (40) ámmé su
inalayun dan áglumu ka salà, asta inaté tô langun dan tun ta disyerto.

---

* **3:1** 3:1 Mga kataladi na sakup ka Manama, ó ugis mga kataladi. † **3:11** 3:7-11 Salmo 95:7-11.
‡ **3:15** 3:15 Salmo 95:7-8.

18 Sikandan tô igsapaan ka Manama na dì dán póddóán duma kandin tun ta
paginawaanan na igpataganà din, su igéllé dan kandin.
19 Purisu isóddóran ta na ándà dan ikóddô duma katô Manama, su ándà dan
bánnal kandin.

4

1 Na, duwán pa katumanan katô tandô ka Manama su mému ki móddô
duma kandin tun ta paginawaanan na igpataganà din. Purisu kailangan
manté ki agó ka dumunggù tô álló ka karuud, duwán musing áknita na dì
póddóán duma kandin.
2 Igulitan kid ka madigár gulitán na magunawa katô igulit tun ta mga
kamónaan ta sayyan. Agad igdinág dan katô madigár gulitán, asal ándà
igpulus dan, su ándà dan pamaké.
3 Asal sikita na ágpampamaké tô póddóán ka Manama tun ta paginawaanan
na igpataganà din, su igkagi tô Manama tingód katô mga kamónaan ta sayyan,
na mà din,
"Isókówa asta igsapà a:
Dì ku sikandan póddóán duma kanak
tun ta paginawaanan na igpataganà ku."*
Duwán banuwa na igpataganà din dán, su igóddóan din tikud tun ta
katigkanayan kani banuwa.
4 Mà katô kagi ka Manama tingód katô ikapittu álló ka kému din kani banuwa,
"Igpaginawa tô Manama ka ikapittu álló, su ipángnga dán tô langun iglumu
din."†
5 Asal igkagi tô Manama tingód katô mga kamónaan ta na ándà bánnal kandin,
na mà din,
"Dì ku sikandan póddóán duma kanak tun ta paginawaanan na igpataganà
ku."‡
6 Agad igdinág dan gó tô madigár gulitán, asal ándà dan póddói ka Manama
duma kandin, su ándà dan bánnal kandin. Purisu duwán pa duma mga
manubù na póddóán din duma kandin.
7 Isóddóran ta na nángngà tô áglumun ka Manama, su agad marapung tô ámmé
na iglabé, asal ukit kani igsulat i David, igpasóddór ka Manama na duwán
ássa álló, agad áknganni, na póddóán din tô mga manubù duma kandin. Tô gó
é kóbadan kani kagi din na taganà ku igulit, na mà din,
"Agad ni álló ni, ka duminág kó katô kagi ka Manama,
yakó géllé asta ágpatággas katô ulu yu."§
8 Tô igpid si Josue katô mga kamónaan ta sayyan, ánnà tô é lugar na
igpataganà ka Manama para paginawaan dan, su igkagi tô Manama na
duwán pa ássa álló na póddóán din tô mga manubù duma kandin.
9 Purisu isóddóran ta na duwán pa paginawaanan na igpataganà ka Man-
ama ébô makapaginawa tô langun ta na mga sakup din, iring katô kapagi-
nawa din sayyan tun ta ikapittu álló.
10 Tô manubù na maginawa duma kandin, ipángnga dán tô áglumun din,
iring katô kapaginawa ka Manama pángnga katô kému din kani banuwa.
11 Purisu su duwán paginawaanan na igpataganà ka Manama áknita,
kailangan mággár-ággár ki gó ébô makahu ki tun ta paginawaanan, su atin ka
dì ki mánnal, dì ki makahu tun ta paginawaanan, iring katô mga kamónaan ta
sayyan.

---

* **4:3** 4:3 Salmo 95:11. † **4:4** 4:4 Genesis 2:2. ‡ **4:5** 4:5 Salmo 95:11. § **4:7** 4:7 Salmo 95:7-8.

12 Tô kagi ka Manama duwán manté katulusan. Tuu pa matam ka tandingán katô kampilan na duwán duwa sarab. Tô kagi ka Manama gunsáb tun ta kadaláman katô gimukud asta espiritu, asta sippang tun ta laluwadan asta uták katô tullan. Ágpasóddórán tô ágpanámdám ta asta tô kakalyag ta.
13 Ándà palang manubù na makallás tun ta Manama, su ágkitanán din tô langun, asta matayyó tun ta kasállág din. Sikandin gó tô kailangan tubangán ta.

Si Jesus tô Pangulu na Parì ta

14 Duwán mallayat Pangulu na Parì ta na igsadun dán tun datas ta langit, asta sikandin si Jesus na Batà ka Manama. Purisu kailangan manayun ki sumarig kandin na gulit-ulitán ta,
15 su tô Pangulu na Parì ta ikasóddór katô kalómétan ta. Inókitan din tô langun pagtintal na gukitan ta, asal ándà palang salà na ilumu din.
16 Su duwán Pangulu na Parì ta, dì ki kayyaan ka padani ki tun ta Manama na inalayun ágtabang ébô médu asta tumabang sikandin áknita ka duwán ágkailanganán ta.

5

1 Tô manubù na imun pangulu na parì, salinán sikandin ébô tumubang tun ta Manama tingód katô duma mga manubù. Ágtanggap sikandin katô mga ágbággén dan tun ta Manama, asta katô mga mannanap na ágmatayan tingód katô salà dan.
2 Tô pangulu na parì sékót pakasalà iring áknita. Purisu makagpát sikandin katô duma manubù na ágkapid na makasalà.
3 Su pakasalà sikandin, kailangan duwán mannanap na matayan din tingód katô kandin salà, iring na kamaté din ka mannanap tingód katô salà ka duma mga manubù.
4 Dì mému ka salinán ka manubù tô sarili din ébô imun pangulu na parì, su kailangan tawarán sikandin ka Manama, iring na katawar ka Manama ki Aaron sayyan.
5 Agad si Cristo, ándà sikandin pabantug katô sarili din ébô imun Pangulu na Parì ta, asal igsalin sikandin ka Manama na igkagi kandin, na mà din,
“Sikuna tô Batà ku,
asta pasóddórán ku na sakán tô Ámmà nu.”*
6 Igkagi pagsik tô Manama tun kandin,
“Sikuna tô Pangulu na Parì sippang ka ándà ágtamanán,
iring katô kaparì i Melkisedec sayyan.”†
7 Róggun na igóddô si Jesus nit banuwa, inalayun sikandin igdasal tun ta Ámmà din. Duwán álló igullaó sikandin asta igsággó, su Manama tô makatabang kandin ébô dì maté. Igpaminág tô Manama ki Jesus su inalayun sikandin igbánnal.
8 Agad Batà ka Manama si Jesus, asal ukit katô katiis din ka kahirapan, ikakatig sikandin na ágtuman ka kakalyag katô Ámmà din.
9 Inému sikandin na ágtikudan ka katábbusan na ándà ágtamanán para katô langun na ágbánnal kandin, su nángngà tô katiis din katô langun.
10 Tô gó igimu sikandin ka Manama Pangulu na Parì, iring katô kaparì i Melkisedec sayyan.

Yakó ágsódô ágpamaké

* **5:5** 5:5 Salmo 2:7. † **5:6** 5:6 Salmo 110:4.

11 Na, tingód katô kaparì i Melkisedec asta i Jesus, duwán pa pád dakál
sulatán ku tun ákniyu, asal mahirap tô kapénagpát ku ákniyu, su inandà dán
tô kakalyag yu na maminág.
12 Su idugé kód igpamaké, makatinurù kód pád ka duma mga manubù. Asal
sippang áknganni kailangan duwán tuminurù gó puman ákniyu katô tagnà
mga ágtinuruán tikud tun ta kagi ka Manama. Iring kó na délák batà na ginám
pa ka gatas asta dì pa pakakan.
13 Iring na batà na ginám pa ka gatas tô manubù na ándà ikasóddór katô
kagi ka Manama tingód katô nángngà lumun tun ta saruwan ka Manama.
14 Asal makakan tô igdakál dán manubù, su inalayun sikandin pakasóddór
ka kapókit ébô ássan din tô madigár asta tô madat.

6

1 Purisu tumanan kid mistudyo katô mga kabánnalan na sékót ágkagpáttan
tingód ki Cristo, asta manayun ki baling mistudyo katô ágtinuruán na maka-
pabákkár katô kapamaké ta. Dì ta lónódan tô mga kabánnalan na isóddóran tad
tingód katô karákkád ta katô mga linumuwan na ándà ágpulusán asta tingód
katô kapamaké ta katô Manama.
2 Dì mému ka inalayun ta lónódan tô kéring ta tingód katô kapabunyag,
tingód katô kadappán ka manubù ébô tumanggap ka Ugis Espiritu, tingód
katô kantayan puman tun ta tapuri álló, asta tingód katô supak ka Manama
ka ándà ágtamanán.
3 Madigár baling ka manayun ki tun ta mga kabánnalan na tuu pa madalám,
asta tô gó é lumun ta ka mému tun ta Manama.
4-6 Manayun ki ébô dì ki tumayyug katô Manama, su atin ka tumayyug
tô mga manubù ka Manama na taganà dan inayadan, dì dan puman
makarákkád. Agad taganà dan isóddóran tô kabánnalan, agad duwán igbággé
ka Manama kandan, agad duwán iglumu katô Ugis Espiritu tun kandan, agad
isóddóran dan na madigár tô kagi tikud tun ta Manama asta igkita dan tô mga
kasalábbuan iring katô malumu tun ta tapuri álló, asal ka tumayyug dan ka
Manama na taganà dan inayadan, dì dan puman makarákkád. Iring dan katô
mga manubù na igpansal katô Batà ka Manama tun ta krus, su ágpayayyaán
dan sikandin tun ta duma mga manubù.
7 Atin ka inalayun gudanan tô tanà asta ágtubuan ka mga pamulanán,
duwán makangé katô mga igpapamula, asta duwán pulusán tikud tun ta
Manama.
8 Asal tô tanà na ágtubuan dád ka mga dugin asta mga sigbát, ándà ágpulusán.
Tô gó tô masig dán dungguan ka supak ka Manama asta góbbón.
9 Mga ágginawaan ku, agad tô gó é igsulat ku ákniyu, asal isóddóran ku na tuu
pa madigár tô tamanán yu na igtábbus ka Manama.
10 Nángngà tô karuud ka Manama, asta dì din kalingawan tô madigár
linumuwan yu asta tô ginawa yu kandin na igpakita yu ukit katô katabang
yu katô mga sakup ka Manama, iring katô áglumun yu sippang áknganni.
11 Kakalyag ku na manayun kó guminawa sippang ka lumónód tô
Áglangngagán ébô tanggapán yu tô langun madigár na gimanan yu.
12 Yakó ágpatukuk-tukuk, asal kailangan miring kó katô duma mga manubù
na igpamaké ka Manama asta mallayat é ginawa dan sippang ka igtanggap
dan katô igtandô din kandan.

Matuman tô tandô ka Manama

13 Na, tô igtandô tô Manama ki Abraham sayyan, kakalyag din na
makasóddór si Abraham na matuman tô tandô din. Purisu iggamit ka

Manama tô kandin ngadan, su ándà palang ngadan na tuu pa mallayat ka tandingán katô kandin ngadan.
14 Igkagi sikandin ki Abraham, na mà din, “Tumandô a na madigár tô bággén ku áknikó, su imun ku na tuu marapung tô mga rubbad nu.”*
15 Purisu itanggap i Abraham tô igtandô ka Manama kandin, su igpanayun sikandin gangat katô katumanan.
16 Atin ka ágsapà tô mga manubù, gamitán dan tô ngadan na tuu pa mallayat ka tandingán katô kandan ngadan. Atin ka tô gó é lumun dan, mánnal tô duma mga manubù, asta ándà dán apulan.
17 Tô Manama pagsik igsapà ukit katô kandin ngadan, su kakalyag din na makasóddór tô igtandóan din na dì mapalin tô tandô.
18 Dì gó mapalin ni duwa: Atin ka ágtandô tô Manama, dì ágbulaló sikandin. Atin ka ágsapà sikandin, dì ágbulaló. Purisu kumabákkár tô pusung ka langun ta na igaput tun kandin, asta inalayun ta gimanan tô igtandô din áknita.
19-20 Su matuman tô tandô ka Manama, masarig tô gimanan ta iring na masarig angkla ka barko. Si Jesus tô iring na pangulu na parì na igukit tun ta tabir katô tángngaan ka templo, su ikóna dán si Jesus tun datas ta langit ébô tumubang sikandin tun ta Manama tingód áknita. Tumanggap ki gó katô igtandô din, su si Jesus igimu na Pangulu na Parì ta ka ándà ágtamanán, iring katô kaparì i Melkisedec sayyan.

7

Si Melkisedec

1 Na, si Melkisedec tô harì tun ta lunsud ka Salim, asta sikandin tô pangulu na parì ka mga ágpamaké ka Manama na Tuu Mallayat. Tô igulì si Abraham tikud tun ta kapanalu din katô mga harì na igusig kandin, igsumar si Melkisedec kandin, asta igdasal sikandin para ki Abraham ébô bággayan sikandin ka Manama ka madigár.
2 Si Melkisedec tô igbággayan i Abraham ka ikasapulù katô langun na ikangé din. Tô kóbadan katô ngadan i Melkisedec, Nángngà Harì na Ágpangulu. Ágtawarán pagsik sikandin na Harì ka Salim. Tô kóbadan ka kagi Salim, kasunayan.*
3 Tun ta kagi ka Manama na igsulat, ándà sulati ka sadan tô ámmà asta innà din. Ándà ta kasóddóri ka sadan tô mga kamónaan din. Ándà sulati tô tingód katô kapamasusu din asta tô tingód katô kamatayan din. Iring sikandin katô Batà ka Manama na ándà ágtamanán katô kaparì din.
4 Na, isóddóran ta na tuu ágrespetowan si Melkisedec! su sikandin tô igbággayan ka kamónaan ta na si Abraham ka ikasapulù katô mga ikangé din.
5 Tingód katô mga sugù, tô mga pangulu na parì na mga rubbad i Levi, ágtanggap dan ka ikasapulù tikud tun ta mga kataladi dan na mga rubbad i Abraham.
6 Asal tuu pa ágrespetowan si Melkisedec, su agad ánnà rubbad i Levi, asal sikandin tô igbággayan i Abraham ka ikasapulù katô ikangé din. Tuu pa ágrespetowan si Melkisedec ka tandingán ki Abraham, su sikandin tô igdasal tingód ki Abraham na taganà igtandóan ka Manama,
7 su isóddóran ta na tô manubù na dumasal para katô duma, tô gó é tuu ágrespetowan ka tandingán katô manubù na dasalan din, asta si Melkisedec tô igdasal para ki Abraham.

---

* **6:14** 6:13-14 Ahaán tô Genesis 22:16-17. * **7:2** 7:1-2 Ahaán tô Genesis 14:17-20.

8 Na, tô mga pangulu na parì na ágtanggap ka ikasapulù, ágkamaté dan. Asal
tuu pa ágrespetowan si Melkisedec, su ándà uliti tô tingód katô kamatayan din,
iring na ándà ágtamanán katô kaparì din.
9 Tuu pa ágrespetowan si Melkisedec, su agad si Levi tô igtanggap katô
ikasapulù, asal iring na igbággé din tô ikasapulù tun ki Melkisedec ukit ki
Abraham,
10 su tô igbággé si Abraham katô ikasapulù tun ki Melkisedec, ándà pa
kamanubù si Levi na rubbad i Abraham, asal dutun pa ta lawa i Abraham.
11 Na, igbággé ka Manama tô mga sugù ki Moises tingód katô kaparì ka mga
rubbad i Levi. Atin ka itanggap tô mga manubù na nángngà tun ta saruwan
ka Manama ukit katô kaparì ka mga rubbad i Levi, ándà pád kailangan na
bullasan ka ássa klasi ka kaparì. Asal su ándà dan katanggap na nángngà,
duwán iring katô kaparì i Melkisedec na igbullas kandan. Ánnà sikandin
rubbad i Aaron.
12 Su igbullasan tô kaparì, igbullasan pagsik tô mga sugù.
13-14 Isóddóran ta na igbullasan tô tapé mga sugù, su tô Áglangngagán ta
ánnà rubbad i Levi, asal rubbad i Juda. Ándà palang rubbad i Juda igimu na
pangulu na parì, su ándà kagi i Moises na mému imun na parì tô rubbad i
Juda.

Mantu Pangulu na Parì na iring ki Melkisedec

15 Isóddóran ta na igbullasan tô kaparì ka mga rubbad i Levi, su duwán dán
mantu Pangulu na Parì na iring ki Melkisedec.
16 Igimu sikandin na Pangulu na Parì ánnà ukit katô mga sugù ka kamónaan
din, asal ukit katô matulus kantayan din na ándà ágtamanán.
17 Mà katô kagi ka Manama na igsulat tingód kandin,
“Sikuna tô Pangulu na Parì sippang ka ándà ágtamanán,
iring katô kaparì i Melkisedec sayyan.”†
18 Purisu isóddóran ta na igbullasan dán ka Manama tô tapé mga sugù su ándà
dán ágpulusán ta kani asta dì makatabang áknita.
19 Dì ki tanggapán katô Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô
mga sugù. Asal duwán dán mantu kapókit na tuu pa madigár ka tandingán
katô tapé, su ukit katô iglumu katô Pangulu na Parì ta, makapadani kid tun
ta Manama.
20 Ni mantu kapókit tuu pa madigár ka tandingán katô tapé, su tô igimu tô
Manama katô Áglangngagán ta na parì, igsapà sikandin.
21 Tô igimu tô Manama katô mga rubbad i Levi na parì, ándà sikandin sapà.
Asal tô igimu sikandin ki Jesus na Pangulu na Parì ta, igsapà tô Manama
tingód kandin, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Dì gó mapalin tô igtandô katô Áglangngagán kandin:
Sikuna tô Pangulu na Parì sippang ka ándà ágtamanán.”‡
22 Purisu si Jesus tô pató na duwán katumanan katô kasabotan na tuu pa
madigár.
23 Kailangan marapung tô taganà mga pangulu na parì, su tô tagsábbad-
sábbad kandan inaté, asta duwán ágtamanán katô kandan lumu.
24 Asal tuu pa madigár tô pagpangulu i Jesus na parì, su dì gó maté sikandin,
asta manayun tô áglumun din ka ándà ágtamanán.
25 Purisu inalayun sikandin makatábbus katô langun na padani tun ta
Manama ukit katô kapamaké dan ki Cristo. Su manté sikandin ka ándà
ágtamanán, sikandin tô taratapid tun ta Ámmà din para áknita.

† **7:17** 7:17 Salmo 110:4. ‡ **7:21** 7:21 Salmo 110:4.

26 Purisu nángngà tô kaparì i Jesus na Pangulu na Parì ta. Ugis sikandin.
Ándà palang salà din su ándà madat linumuwan din. Ánnà sikandin iring na
masalà-salà. Sikandin tô igimu na mallayat tun ta langun, agad tun datas ta
langit.
27 Sikandin tô tuu pa madigár ka tandingán katô mga pangulu na parì, su
kada álló kailangan matayan dan tô mga mannanap asta góbbón dan tingód
katô salà dan asta salà katô langun Judio. Asal nángngà tô iglumu katô
Pangulu na Parì ta, su makasábbad dád sikandin igbággé katô lawa din ébô
matayan.
28 Dángngan, tingód katô mga sugù, gimun pangulu na parì tô mga masalà-
salà. Asal áknganni, duwán dán igsapà ka Manama na bullas ka mga sugù, su
igimu din tô Batà din na Pangulu na Parì ta, asta nángngà dán gó sikandin
sippang ka ándà ágtamanán.

8

Si Jesus tô Pangulu na Parì ta

1 Na, tô punto kani langun na igsulat ku ákniyu, nángngà tô Pangulu na Parì
ta. Si Jesus tô igpónsad katô Manama dadan tun ta kawanan din tun datas ta
langit.
2 Sikandin tô Pangulu na Parì ta tun ta Tuu Ugis Lugar katô Manama tun
datas ta langit. Tô gó é bánnal templo na ándà imuwi ka manubù, asal igimu
katô Áglangngagán.
3 Tô langun pangulu na parì, kailangan duwán mga ágbággén dan asta mga
ágmatayan dan na bággén tun ta Manama. Purisu kailangan duwán pagsik
ágbággén katô Pangulu na Parì ta tun ta Manama.
4 Atin ka dini pa ta banuwa tô Pangulu na Parì ta, dì mému ka sikandin
tô pangulu na parì, su duwán ássa mga pangulu na parì na ágbággé tun ta
Manama tingód katô mga sugù.
5 Tô áglumun katô mga pangulu na parì igpéring dád katô áglumun tun datas
ta langit. Tô ándà pa patindág si Moises katô tulda na ágsimbaan dan, igsugù
tô Manama kandin, na mà din, “Kailangan imun nu tô langun iring katô
igpakita ku áknikó tun ta pabungan.”*
6 Asal tô áglumun i Cristo, tô gó tô tuu pa madigár ka tandingán katô iglumu
katô mga pangulu na parì ka Judio. Tô mantu kasabotan ka Manama na
igtigkanayan i Jesus tuu pa madigár ka tandingán katô tapé kasabotan, su
tuu pa madigár tô igbággé ukit katô mantu kasabotan.
7 Atin ka nángngà tô tagnà kasabotan, ándà dán kailangan na bullasan ka
ikaduwa.
8 Ánnà nángngà tô tagnà su ándà kadayawi tô Manama tingód ka mga
manubù. Purisu mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Igkagi tô Áglangngagán:
Duwán álló na dumunggù na
imun ku tô mantu kasabotan tingód ka langun manubù, agad tô mga
rubbad i Israel
asta tô mga rubbad i Juda.
9 Tô mantu kasabotan ánnà iring katô tapé kasabotan ku tun ta mga
kamónaan dan tô igpid ku sikandan tikud tun ta Ehipto.
Igéllé dan katô tapé kasabotan.
Purisu igpabayà ku sikandan,
mà katô Áglangngagán.

* **8:5** 8:5 Exodo 25:40.

10 Iring kani tô mantu kasabotan ku katô mga rubbad i Israel:
Tun ta tapuri álló, igkagi tô Áglangngagán,
Papanámdámmán ku kandan tô mga sugù ku ébô dì dan kalingawan, asta
taguán ku tô mga sugù ku tun ta pusung dan.
Sakán tô Manama dan,
asta sikandan tô kanak mga manubù.
11 Ándà dán kailangan na tuminurù tô manubù ka mga kataladi din na
kailangan kasóddóran dan tô tingód katô Áglangngagán,
su kasóddóran katô langun manubù tô tingód kanak,
agad ágkayù-ayuan dan ó ágkangadanan dan.
12 Agad madat tô iglumu dan, asal pasinsiyaan ku sikandan,
asta dì kud panámdámmán tô mga salà dan."†
13 Tô igkagi tô Manama na duwán mantu kasabotan, igpasóddór din na tapé
dán tô tagnà. Tô tapé asta tô ándà ágpulusán dì dán magamit asta mandà dán.

9

Kapangadap nit banuwa asta dutun ta langit

1 Tun ta tagnà kasabotan ka Manama sayyan, duwán mga sugù din tingód
katô kapangadap dan, asta duwán ágsimbaanan dan dini ta banuwa.
2 Tô igimu dan ka simbaan, igimu dan tô tulda na duwán duwa sinabáng.
Tô una gahuwan ágngadanan na Ugis Lugar katô Manama. Tô gó é igtaguan
dan katô sulù asta lamisa na ágtaguan katô pan na ágbággén tun ta Manama.
3 Duwán ikaduwa sinabáng na isidalungan ka tabir, asta ágngadanan yan
Tuu Ugis Lugar katô Manama.
4 Duwán bulawan lamisa na ággóbbówan ka pamammut, asta duwán kaban
na ágngadanan na kaban ka kasabotan, asta igpadákkáttan ka bulawan. Tun
dalám katô kaban ka kasabotan igtagù tô bulawan tibud na igtaguan ka pan
na ágngadanan mana, tô tukád i Aaron na igséngê, asta tô duwa maluwag batu
na igsulatan ka Manama katô mga sugù na igbággé din ki Moises.
5 Tun ta bówwó katô kaban duwán duwa igimu panaligan na pató na
góddóan ka Manama na ágpasinsiya katô mga salà.* Asal ánnà pa nángngà tô
álló ébô mulitta ákniyu tingód katô langun.
6 Tô igtaganà dan katô langun, kada álló gahu tô mga pangulu na parì tun
ta sinabáng dadan ta luwà, su ágtumanán dan tô áglumun dan.
7 Asal tô sábbad sinabáng tun dalám, tô tuu mallayat dád pangulu na parì
tô mému mahu, asta makasábbad dád sikandin mahu dalám ka sábbad ámmé.
Atin ka gahu sikandin, kailangan piddán din tô dipanug ka mannanap na
bággén din tun ta Manama tingód katô kandin salà asta tingód katô salà ka
langun kadumaan din.
8 Ukit katô iglumu dan, igpasóddór katô Ugis Espiritu áknita na róggun
igpatindág pa tô tulda, dì mému ka mahu tô manubù tun ta Tuu Ugis Lugar
ébô makapadani dan tun ta Manama.
9 Tô gó é iring na panunggiringan, asta duwán kéringan ta áknganni. Agad
pira tô mga mannanap na matayan dan asta bággén tun ta Manama, asal dì
kasóddóran katô mga ágpangadap na matanggap dan ka Manama na nángngà
tun ta saruwan din.

† **8:12** 8:8-12 Jeremias 31:31-34. * **9:5** 9:5 Tô duwa panaligan igimu tikud tun ta bulawan, asta duwán duwa pakpak dan. Ágbisbisan katô tuu mallayat pangulu na parì tô kaban ka dipanug ka mga mannanap ébô tambunan tô mga salà. Ahaán tô Exodo 25:10-22.

10 Ánnà nángngà tô mga sugù, su tingód dád katô áglumun ka manubù nit
banuwa. Duwán sugù tingód ka ágkakan, tingód ka ginámmán, asta tingód
katô paglinis ka agad ándin. Tô gó tô kailangan tumanán dan sippang ka
pamantun ka Manama tô langun.

Tô dipanug i Cristo

11 Asal igdunggù dán si Cristo, asta igimu dán sikandin na Pangulu na Parì
ta. Ukit kandin, madigár tô igdunggù áknita. Tuu pa madigár tô templo na
igahuwan din tun datas ta langit. Tô templo tô, ándà imuwi ka manubù, su
ánnà nit banuwa.
12 Ikasábbad dád sikandin igahu tun ta Tuu Ugis Lugar tun datas ta langit,
su nángngà dán. Ánnà dipanug ka kambing asta baka tô igpid din tun dalám,
asal kandinnù dipanug tô igbággé din. Ukit katô kamatayan din, igtábbus kid
gó ikandin ka ándà ágtamanán.
13 Tingód ka mga sugù, atin ka makawid tô manubù ka lawa ka inaté,
kailangan taliktikan sikandin ka dipanug ka kambing ó baka, asta bóbóran
ka abu ka iggóbbó nati ka baka ébô kumalinis puman tô lawa din.
14 Asal tuu pa madigár tô inému ukit katô dipanug i Cristo, su iglinisan kid
tikud tun ta salà. Ukit katô Ugis Espiritu na ándà ágtamanán, igbággé i Cristo tô
kandinnù lawa tun ta Manama. Agad ándà palang salà din, asal igmatayan
sikandin ébô kalinisan tô pusung ta tikud tun ta salà. Ukit katô dipanug i
Cristo, ándà dán ágkailanganán ka kasarig ta tun ta linumuwan ta na ándà
ágpulusán, asal igsarig kid tun ta Manama.

Si Cristo tô igtigkané katô mantu kasabotan

15 Purisu si Cristo tô igtigkané katô mantu kasabotan ébô tô langun ta na
igsalin ka Manama mému makatanggap katô igtandô din na ándà ágtamanán.
Ukit katô kamatayan i Cristo, igtábbus tô mga manubù tikud tun ta salà na
inému dan róggun duwán tapé kasabotan.
16 Na, atin ka ágpanalan tô manubù tingód katô kaduwánnan din, pángnga ka
maté sikandin, duwán tanggapán katô mga manubù na igpanalanan din.
17 Ándà palang tanggapán dan ka dì pa maté sikandin, su dì mabággé ka
manté pô tô tigatun.
18 Purisu tun ta katigkanayan katô tapé kasabotan, kailangan duwán
dipanug ka mannanap ébô masarig tô kasabotan.
19 Pángnga ka igtinurù si Moises katô langun sugù ka Manama tun ta mga
manubù, igpid din tô dipanug ka baka asta kambing na igmatayan din, asta
igbaláttan din ka wayig. Igarám din tô mallutù bulbul ka karnero na igtakós
din tun ta panga ka kayu isupu, asta igtaliktik din tô dipanug tun ta libro na
igsulatan ka mga sugù, asta tun ta langun manubù.
20 Igkagi si Moises, na mà din, “Ni dipanug katô kasabotan tô pató na duwán
dán sugù ka Manama na kailangan tumanán ta.”†
21 Igtaliktik pagsik i Moises tô dipanug tun ta tulda na ágsimbaanan dan asta
tun ta langun na ággamitán dan katô kapangadap dan,
22 su tingód katô mga sugù, kailangan duwán dipanug ébô pógisán tô
karapungan na ággamitán dan. Atin ka ándà matayan ébô duwán dipanug,
dì kapasinsiyaan tô duwán salà.

Nángngà tô makasábbad kamatayan i Cristo

23 Tô templo nit banuwa igpéring dád katô templo tun datas ta langit. Tô
dipanug ka mga mannanap tô gamitán ébô pógisán tô templo nit banuwa.

† **9:20** 9:19-20 Ahaán tô Exodo 24:6-8.

Asal kailangan tuu pa madigár tô gamitán ébô pógisán tô bánnal templo tun datas ta langit.
24 Purisu pángnga inaté si Cristo, ánnà ugis sinabáng na igimu ka mga manubù tô igahuwan din, su igpéring dád katô Tuu Ugis Lugar tun datas ta langit. Asal igsadun si Cristo tun datas ta langit ébô tumubang ka Manama tingód áknita.
25 Tô pangulu na parì tô gahu tun ta Tuu Ugis Lugar katô templo kada ámmé ébô piddán tô dipanug ka mannanap. Asal si Cristo, ikasábbad dád gó tô kabággé din katô kandin lawa, su nángngà tô kamatayan din.
26 Atin ka dì nángngà, kailangan makapira pô sikandin maté tikud tun ta katigkanayan kani banuwa sippang áknganni. Asal nángngà si Cristo, su ikasábbad dád tô iglumu din ni ka tapuri álló. Igpamanubù sikandin ébô mangé katô salà ta ukit katô kamatayan katô kandin lawa.
27 Kailangan makasábbad dád maté tô manubù, asta pángnga ka maté, ruudan katô Manama.
28 Ikasábbad dád inaté si Cristo ébô mangé katô salà ka langun ta, asta lumónód pa sikandin ánnà ébô kangén puman tô salà ta, asal lumónód ébô kangén din tô langun manubù na tuu maggát gangat kandin.

10

1 Na, tô mga sugù na ágbánnalán katô mga kamónaan ta, tô dád gó tô kakilalaan na duwán pa madigár na igtaganà ka Manama para áknita, su tô mga manubù na ágbánnal pád katô mga sugù, kailangan inalayun dan ágmatayan tô mannanap na bággén tun ta Manama kada ámmé. Agad tô gó é áglumun dan ébô makapadani dan tun ta Manama, asal dì dan tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô áglumun dan.
2 Atin ka iglinisan dan tikud tun ta salà ukit katô mga mannanap na ágbággén dan tun ta Manama, kasóddóran dan na igpasinsiyaan tô salà, asta mému dan sumódô ka kabággé dan ka mga mannanap.
3 Asal su kailangan inalayun dan mággé ka mannanap, duwán igpasóddór kandan kada ámmé na inalayun duwán salà dan,
4 su dì makangé tô salà ka mga manubù ukit katô kabággé dan katô dipanug ka mga baka asta mga kambing.
5 Purisu tô masig dán dumunggù si Cristo nit banuwa, igkagi sikandin tun ta Ámmà din, na mà din,
“Ánnà kabággé asta kamaté ka mga mannanap tô nángngà para áknikó.
Purisu duwán lawa na igbággé nu kanak ébô matayanna.
6 Dì ka kadayawan ukit katô kagóbbó asta kabággé ka dipanug ka mannanap
ébô pasinsiyaan tô mga masalà-salà.
7 Igkagiya, ‘Manama, ikataganà ad gó ébô tumanán ku tô kakalyag nu,
iring na igsulat tingód kanak tun ta libro ka mga sugù nu.’ ”*
8 Na, tô una igkagi din, dì nángngà tun ta Manama tô kabággé ka manubù ka mga mannanap tun kandin. Agad matayan dan tô mannanap tingód katô mga sugù, agad góbbón dan tô mannanap, agad bággén dan tô dipanug ka mannanap tun kandin tingód katô salà dan, asal dì gó kadayawan tô Manama.
9 Igkagi pagsik sikandin, na mà din, “Ikataganà ad gó ébô tumanán ku tô kakalyag nu.”
Igpandà dán ka Manama tô una kapókit ébô tigkanayan din tô ikaduwa kapókit.

* **10:7** 10:5-7 Salmo 40:6-8.

10 Su igtuman i Jesu-Cristo tô kakalyag ka Manama, iglinisan kid tikud tun
ta salà ukit katô kabággé din katô kandin lawa. Ikasábbad dád gó igmatayan
sikandin su nángngà dán ni.
11 Tô langun pangulu na parì, álló-álló ágtindág dan tun ta saruwan ka
Manama asta ágmaté dan ka mga mannanap na ágbággén tun ta Manama.
Asal dì makangé tô salà ukit katô áglumun dan.
12 Asal ikasábbad dád inaté si Cristo ébô kangén tô salà ta, asta nángngà
ka ándà ágtamanán. Pángnga inanté sikandin, igunsad sikandin dadan tun ta
kawanan ka Manama tun datas ta langit.
13 Gangat dán sikandin katô álló ka manalu tô Manama katô mga usig din
ébô mangulu sikandin tun ta langun.
14 Purisu ikasábbad dád inaté si Cristo, asta ukit katô kamatayan din,
igtanggap kid ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ka ándà ágtamanán
ukit katô kalinis din áknita tikud tun ta salà.
15 Duwán pagsik igpasóddór katô Ugis Espiritu áknita, su duwán kagi din na
igsulat,
16 “Igkagi tô Áglangngagán:
Iring kani tô mantu kasabotan ku kandan tun ta tapuri álló.
Papanámdámmán ku kandan tô mga sugù ku,
su sulatán ku ni tun ta pusung dan.”†
17 Igkagi pagsik sikandin,
“Pasinsiyaan ku tô mga salà dan,
asta diyad manámdám tingód katô madat mga linumuwan dan.”‡
18 Purisu ándà dán kailangan ka kamaté ta ka mannanap, su igpasinsiyaan
dán ka Manama tô mga salà ta.

Makapadani ki tun ta Manama

19 Purisu mga kataladi, su igbággé dán si Jesus katô dipanug din tô inaté
sikandin para áknita, ándà dán kayyaan ta ka mahu ki tun ta Tuu Ugis Lugar
katô Manama tun datas ta langit.
20 Ukit katô iglumu i Jesus, duwán dán mantu ukitanan ta ébô tanggapán
ta tô kantayan. Ándà dán makadalang áknita tun ta Manama, su ukit katô
kamatayan i Jesus igkangé din dán tô tabir tun ta tángngaan ta asta katô
Manama.
21 Su si Jesus tô Mallayat Pangulu na Parì katô langun ta na mga sakup ka
Manama,
22 makapadani kid tun ta Manama, su mabákkár ni pusung ta na ágpamaké
kandin. Iglinisan dán ni pusung ta asta ni panámdám ta su iring na igta-
liktikan ni katô dipanug i Jesus asta iglinisan dán ni lawa ta ka wayig ka
kapabunyag.
23 Kailangan manayun ki giman katô igtandô ka Manama na ágpamakén ta,
su ágkasarigan sikandin ágtuman katô langun tandô din.
24 Kailangan patabangé ki ébô paginawaé ki asta lumumu ki ka madigár.
25 Yakó ágsódô ágpangadap, iring katô duma mga manubù, asal kailangan
palimudé kó ébô tuu ki pabákkárré ka ginawa asta ébô makatiis ki, su
isóddóran ta na dì madugé dumunggù tô álló na lumónód tô Áglangngagán.
26 Atin ka isóddóran tad tô kabánnalan asal inalayun ki pa áglumu ka madat,
ándà dán ássa maté ébô kapasinsiyaan tô salà ta.

† **10:16** 10:16 Jeremias 31:33. ‡ **10:17** 10:17 Jeremias 31:34.

27 Tô manubù na áglumu ka salà ágpadunggù dád man katô supak na
makamáddang asta katô dakál apuy na igtaganà ka Manama para katô mga
usig din.
28 Atin ka duwán méllé katô sugù i Moises sayyan, ka duwán tállu manubù
ó duwa na tumestigos ka bánnal, dì sikandin kéduwan, asal matayan.
29 Tuu pa madat tô supak na dumunggù tun ta manubù na géllé katô Batà
ka Manama, su ukit katô kéllé din, pasóddórán din na ándà ágpulusán din
katô dipanug i Jesus na makalinis pád kandin, agad tô gó é kakilalaan ka
duwán dán kasabotan ka Manama. Supakan sikandin su igringasa din tô Ugis
Espiritu na ágkéduwan áknita.
30 Isóddóran ta na Manama tô igkagi kani,
“Sakán tô sumupak kandan.
Sakán tô sumulì kandan.”
Igkagi pagsik,
“Rumuud tô Áglangngagán katô mga sakup din.”§
31 Makamáddang gó ka tô manté Manama tô sumupak.
32 Sampát yu tô tingód ka katigkanayan ka kapamaké yu dángngan. Tô
ikasóddór kó katô kabánnalan tikud tun ta Manama, marapung tô kahirapan
na igdunggù ákniyu, asal ikatiis kó katô langun.
33 Duwán timpo na igpayayyaan kó asta igirrayatan kó tun ta tubang ka
mga manubù, asta duwán timpo na ikatabang kó katô duma mga manubù
na igirrayatan.
34 Duwán kédu yu katô duma mga manubù na igpriso, asta igtabang kó
kandan. Agad ikangé tô langun kaduwánnan yu, asal ágkadayawan kó gó, su
isóddóran yu na tuu pa madigár tô pulusán yu ka tandingán katô ikangé, asta
dì gó ni makangé tikud tun ákniyu.
35 Purisu yakó ágsungkù ka kasarig yu tun ta Manama, su atin ka mabákkár
tô kasarig yu kandin, dakál tô pulusán na tanggapán yu.
36 Kailangan mallayat tô ginawa yu ébô makatuman kó katô kakalyag ka
Manama, asta tanggapán yu tô igtandô din ákniyu.
37 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Masig dán gó dumunggù tô gimanan yu.
Dì sikandin ágbaring-baring.
38 Asal tô mga manubù na ágtanggapán ku na nángngà dan tun ta saruwan ku,
tô gó é makatiis, agad ándin tô kahirapan tingód katô kasarig dan kanak.
Asal ka sumungkù tô manubù na mákkás kanak tingód katô kataló din, diya
kadayawan kandin.”*
39 Asal sikita ánnà iring katô talón na supakan ka Manama, su mabákkár tô
kapamaké ta kandin. Purisu matábbus ki.

11

Marapung tô mga igpamaké ka Manama

1 Na, atin ka mamaké ki katô Manama, kasóddóran ta na matuman na
makatanggap ki katô madigár gimanan ta, asta kasóddóran ta na duwán gó
madigár na mému agad ándà ta pa kitayi.
2 Igdurung katô Manama tô mga kamónaan ta sayyan tingód katô kapa-
maké dan kandin.
3 Ukit ka kapamaké ta ka Manama, isóddóran ta na igimu din ni banuwa
ukit dád katô kagi din. Dì ágkitanán tô iggamit din tô igimu din tô langun na
ágkitanán ta.

§ **10:30** 10:30 Deuteronomio 32:35-36. * **10:38** 10:37-38 Habacuc 2:3-4.

4 Ukit ka kapamaké i Abel ka Manama sayyan, igbággé din tun ta Manama
tô tuu nángngà ka tandingán katô igbággé katô kataladi din na si Cain. Ukit ka
kapamaké i Abel katô Manama, igtanggap ka Manama sikandin na nángngà
tun ta saruwan din. Igpasóddór ka Manama na nángngà si Abel tun ta
saruwan din ukit katô katanggap din katô igbággé din. Agad idugé dán si
Abel inaté, asal duwán pa kéringan ta tun kandin tingód katô kapamaké din
ka Manama.*
5 Ukit ka kapamaké i Enoc ka Manama, ándà sikandin kamaté, su igbatun
ka Manama sikandin tun ta langit. Pángnga igbatun ka Manama sikandin,
ándà kitayi, su igbatun ka Manama. Duwán kagi ka Manama na igsulat tingód
ki Enoc. Róggun na ándà pa sikandin kabatun, idayawan tô Manama tingód
kandin.
6 Dì kadayawan tô Manama áknita ka dì ki mamaké kandin. Atin ka
padani tô manubù tun ta Manama, kailangan manámdám sikandin na duwán
Manama, asta duwán ágpulusán na bággén ka Manama tun ta langun manubù
na padani tun kandin.
7 Ukit ka kapamaké i Noe ka Manama, igpasóddór ka Manama kandin na
duwán dumunggù na makapánnas ka mga manubù. Agad ándà pa kitayi i Noe
tô makapánnas, asal igbánnal sikandin ka Manama, asta igimu din tô dakál
barko na ágngadanan arka. Tô gó é igsakayan din asta katô pamilya din. Tô
iglunupan ni banuwa, ándà dan kalánnád. Ukit katô kapamaké i Noe katô
Manama, igpasóddór din na nángngà tô supak ka Manama katô mga manubù
na ándà pamaké kandin. Igtanggap ka Manama si Noe na nángngà tun ta
saruwan din ukit katô kapamaké din ka Manama.†
8 Ukit ka kapamaké i Abraham ka Manama, tô igtawar tô Manama kandin,
igbánnal sikandin. Agad ándà din kasóddóri ka ánda é sadunan din, asal
igpanó sikandin tikud tun ta lunsud na igóddóan din asta igsadun tun ta lugar
na igtandô ka Manama kandin.
9 Ukit ka kapamaké i Abraham ka Manama, igóddô sikandin iring na bisita
tun ta banuwa na igtandô ka Manama kandin. Ándà balé na igimu din asal
igóddô dád sikandin tun ta tulda na iring katô igóddóan katô batà din na
si Isaac, asta katô apù din na si Jacob, su magunawa pagsik tô igtandô ka
Manama kandan.‡
10 Iring na bisita si Abraham, su giman sikandin katô góddóan din tun datas
ta langit na dì gó mapalin su igimu ka Manama.
11 Ukit ka kapamaké i Sara, agad dì sikandin ágbatà asta tugál dán, ikabatà
sikandin, su isóddóran din na ágkasarigan tô Manama na igtandô.§
12 Agad ándà gimanan i Abraham na makabatà pa su tugál dán, asal
sikandin tô igtikudan katô marapung mga rubbad din iring katô karapungan
ka mga karani tun ta langit, asta iring katô baklayan tun ta ligad ka dagat na
dì ágkéyap.*
13 Tô langun dan na igpamaké ka Manama, tô inaté sikandan, ándà dan
pa katanggap tô igtandô ka Manama. Agad madugé pa tô katumanan, asal
iring na igkita dan asta idayawan dan. Igpasóddór dan na ánnà nit banuwa
tô góddóan dan na ándà ágtamanán.
14 Atin ka ágkagi tô mga manubù na ánnà nit banuwa tô góddóan dan,
kasóddóran ta na duwán pa ássa góddóan na gimanan dan.

---

* **11:4** 11:4 Ahaán tô Genesis 4:3-10. † **11:7** 11:7 Ahaán tô Genesis 6:13-22. ‡ **11:9** 11:8-9 Ahaán tô Genesis 12:1-8. § **11:11** 11:11 Ahaán tô Genesis 17:19; 18:11-14; 21:2. * **11:12** 11:12 Ahaán tô Genesis 15:5-6.

15 Ándà panámdám tô mga kamónaan ta sayyan na kandan tô banuwa na
igtikudan dan, su atin ka tô gó é panámdám dan, makému dan lumónód dutun.
16 Asal gimanan dan tô góddóan na tuu pa madigár, tô banuwa tun datas
ta langit. Purisu ándà kayyai tô Manama ka ágtawarán sikandin na Manama
dan, asta igpataganà din dán tô lunsud para kandan.
17-18 Ukit ka kapamaké i Abraham, tô igkinnam tô Manama kandin, ig-
nunug sikandin katô sugù ka Manama na matayan din tô kandin batà na si
Isaac asta góbbón ébô bággén tun ta Manama. Agad igtandóan ka Manama si
Abraham na ukit ki Isaac kumarapung tô mga rubbad din, asal ikataganà si
Abraham na matayan din tô bugtung batà din ébô bággén tun ta Manama.†
19 Igbánnal si Abraham ka Manama, su panámdám din na makému tô
Manama manté puman ka mga inaté. Purisu iring na iganté puman katô
Manama si Isaac asta igpólì ki Abraham.
20 Ukit ka kapamaké i Isaac katô Manama, igtandô sikandin katô gabatà
din na si Jacob asta si Esau na madigár tô bággén ka Manama kandan.‡
21 Ukit ka kapamaké i Jacob katô Manama, tô masig dán sikandin maté,
igkagi sikandin tingód katô duwa apù din na gabatà i Jose na madigár tô
bággén ka Manama kandan. Róggun na igunduk sikandin tun ta tukád din,
igpangadap sikandin katô Manama.§
22 Ukit ka kapamaké i Jose katô Manama, tô masig dán sikandin maté,
igkagi sikandin na dumunggù tô álló na panó tô langun rubbad i Israel tikud
tun ta Ehipto, asta duwán panalan din na piddán dan tô mga tullan din ka
manó dan.*
23 Ukit ka kapamaké katô ámmà asta innà i Moises katô Manama, ándà
máddang dan ka sugù katô harì ka Ehipto, asal igállás dan si Moises sippang
ka tállu bulan ébô dì kamatayan, su igkita dan na madigár sikandin.†
24 Ukit ka kapamaké i Moises ka Manama, tô igdakál sikandin, dì malyag
na tawarán na apù katô harì,‡
25 su igpanámdám sikandin na agad irrayatan sikandin duma katô mga
sakup ka Manama, asal tuu pa madigár ka tandingán katô kadayawan ukit
ka salà tun ta mabbabà dád timpo.
26 Igpanámdám sikandin na agad buyasán asta kayyaan sikandin tingód ka
kapamaké din katô Mesiyas, asal tuu pa madigár ka tandingán katô dakál
kaduwánnan din tun ta Ehipto. Tô gó é igsalin din su gimanan din tô pulusán
na bággén ka Manama kandin.
27 Ukit ka kapamaké din ka Manama, igpanó sikandin tikud tun ta Ehipto.
Ándà máddang din katô sókó katô harì. Igpabákkár sikandin su iring na
ágkitanán din tô Manama na dì ágkakita.§
28 Ukit ka kapamaké i Moises ka Manama, igkagi sikandin na kailangan
matayan dan tô karnero asta pólétán tô dipanug tun ta sállat ka balé dan
ébô dì matayan tô tambang kaké katô mga gabatà ka Hebreo ka papiddán
ka Manama tô Panaligan na Ágmaté.*
29 Ukit ka kapamaké dan ka Manama, ikatalipag dan tun ta Dagat Mallutù
asta igpanó dan tun ta matákkang tanà. Asal tô mga taga Ehipto na iglupug
kandan, tô igkinnam dan na ágtalipag, ilánnád tô langun asta inaté.†

† **11:17-18** 11:17-18 Ahaán tô Genesis 22:1-10. ‡ **11:20** 11:20 Ahaán tô Genesis 27:27-29,39-40. § **11:21** 11:21 Ahaán tô Genesis 47:31,48. * **11:22** 11:22 Ahaán tô Genesis 50:24-25. † **11:23** 11:23 Ahaán tô Exodo 1:22; 2:2. ‡ **11:24** 11:24 Apù katô harì, ó batà katô prinsesa na batà katô harì tun ta Ehipto. Ahaán tô Exodo 2:10. § **11:27** 11:27 Ahaán tô Exodo 2:15. * **11:28** 11:28 Ahaán tô Exodo 12:21-30. † **11:29** 11:29 Ahaán tô Exodo 14:21-31.

30 Ukit ka kapamaké katô mga Hebreo ka Manama, iglibut dan tun ta
mallayat koral ka lunsud ka Jerico sippang ka ikapittu álló, asta igbantang
ka Manama tô mallayat koral.‡
31 Si Rahab na madat bayi, ukit ka kapamaké din ka Manama, madigár tô
katanggap din katô duwa espiya na igpasadun i Josue, asta ándà sikandin
matayi tákkás katô mga taga Jerico na ándà bánnal ka Manama.§
32 Dakál pa tô kagin ku pád ákniyu tingód katô mga manubù na igpamaké
ka Manama, asal ánnà nángngà tô álló ébô mulitta ákniyu tingód ki Gideon, ki
Barak, ki Samson, ki Jepte, ki David, ki Samuel, asta katô duma mga propeta
ka Manama sayyan.*
33 Ukit katô kapamaké dan ka Manama, duwán mga manubù na ikatalu ka
mga harì na igusig kandan. Duwán mga igbánnal ka Manama asta igtanggap
dan tô igtandô din kandan. Duwán mga igpagtangkáb ka babbà ka mga liyun
na kumagat pád kandan.
34 Duwán mga ikapadáng ka dakál apuy. Duwán mga ikaluwà tikud tun
ta bállad ka mga manubù na mimmaté pád kandan. Duwán mga malómét na
inému mabákkár. Duwán magani na igatu ka mga usig dan, asta igpanalu dan
katô mga igsulung kandan tikud tun ta ássa banuwa.†
35 Duwán pagsik mga gabayi na igpamaké ka Manama, asta inanté puman
tô kandan mga gabatà na inaté. Duwán mga duma na igpamaké ka Manama
na igirrayatan sippang na inaté, asal ándà dan tanan katô kapamaké dan
agad makaluwà dan pád, su isóddóran dan na dumunggù tô álló na antén dan
ka Manama asta matanggap dan tô tuu madigár kantayan.‡
36 Duwán igpamaké ka Manama na ihirapan su igbuyas-buyas asta
iglagpás. Tô mga duma igbagkás ka kadina, asta igpriso.
37 Duwán mga duma na igtimbag ka batu ébô maté. Iggabas tô lawa katô
mga duma, asta igmatayan tô mga duma ukit ka kampilan. Igpanó-panó tô
duma mga manubù na igumpak ka kindal ka karnero asta kambing su ándà
ássa umpak dan. Ágkayù-ayuan dan, igpahirapan dan, asta igirrayatan dan.
38 Igpapalaguy dan tun ta disyerto asta tun ta pabunganán, asta igóddô
dan tun ta mga takub asta tun ta kóbbang ka tanà. Agad madigár dan mga
manubù, asal ándà dan respetowi ka duma mga manubù nit banuwa.
39 Agad igdurung ka Manama tô langun dan tingód ka kapamaké dan
kandin, asal ándà dan pa ikatanggap katô igtandô ka Manama,
40 su duwán ágdantulán din na tuu pa madigár para áknita langun ka
tandingán kandan, su kakalyag ka Manama na masakup ki tun kandan ébô
makatanggap ki katô madigár na igtandô din.

12

Ágdisiplinan ka Manama tô langun gabatà din

1 Na, tuu marapung tô mga manubù na igpamaké ka Manama sayyan,
asta ágpasóddór dan áknita na tuu ágkasarigan tô Manama. Purisu kailangan
tumanan ki katô langun na makabaring áknita iring na ágpatónaé ágpalaguy.
Kailangan sumódô ki lumumu ka salà na inalayun pakékát áknita. Kailangan
mallayat tô ginawa ta róggun na malaguy ki sippang ka dumunggù ki tun ta
ágtamanán.

---

‡ **11:30** 11:30 Ahaán tô Josue 6:12-21. § **11:31** 11:31 Ahaán tô Josue 2:1-21; 6:22-25. * **11:32** 11:32 Ahaán tô Maghuhukom kapitulo 6-8; 4-5; 13-16; 1 Samuel kapitulo 16-30; 2 Samuel kapitulo 1-24; 1 Mga Harì kapitulo 1-2; 11; 1 Samuel kapitulo 1-12; 15; 16:1-13. † **11:34** 11:33-34 Ahaán tô Daniel kapitulo 3 asta 6. ‡ **11:35** 11:35 Ahaán tô 1 Mga Harì 17:17-24; 2 Mga Harì 4:25-37.

2 Kailangan sumállág ki ki Jesus su sikandin tô ágkéringan ta katô kapamaké
ta, asta sikandin tô ágpabákkár katô kapamaké ta. Ikatiis si Jesus katô
kahirapan tô igpansalan sikandin tun ta krus. Ándà kayyai sikandin katô
igimu dan kandin, asal ikatiis sikandin katô kamaté dan kandin, su isóddóran
din na kadayawan sikandin ka mapángnga tô langun. Gunsad dán sikandin
dadan tun ta kawanan katô Ámmà din na Manama asta ágpangulu duma
kandin.
3 Tuu madat tô kahirapan na igtiis i Jesus, su igirrayatan katô mga manubù
na masalà-salà. Purisu panámdám kó tingód kandin ébô dì kó sumódô sumarig
kandin.
4 Agad gusigán kó katô mga masalà-salà, ándà pa palang manubù tun ákniyu
na igmatayan.
5 Iring na ilingawan yud tô kagi ka Manama tun ta langun yu na mga gabatà
din, su mà katô igsulat,

“Batà ku, atin ka disiplinan ka katô Áglangngagán,
yaka ágpadannan kandin.
Atin ka supakan ka ikandin,
yaka ágsódô ágsarig kandin,

6 su ágdisiplinan katô Áglangngagán tô langun na ágginawaan din,
asta ágsupakan din tô langun na igimu din mga gabatà din.”*
7 Purisu ka dungguan kó ka kahirapan, kailangan manayun kó tumiis, su
disiplinan kó ka Manama ukit katô kahirapan. Atin ka disiplinan kó ikandin,
tô gó é pató na sikiyu tô bánnal mga gabatà din, su ándà palang batà na dì
disiplinan ka ámmà din.
8 Ágdisiplinan ka Manama tô langun yu na igpasakup tun kandin. Atin ka dì kó
ikandin disiplinan ánnà kó bánnal mga gabatà din asta ánnà sikandin Ámmà
yu.
9 Agad igdisiplina ki katô áknita mga ámmà nit banuwa, ágrespetowan ta
sikandan. Purisu tuu pa madigár ka dì ki géllé katô kadisiplina katô Ámmà
ta tun datas ta langit ébô makatanggap ki katô kantayan na ándà ágtamanán.
10 Tô mga ámmà ta nit banuwa, tô gó é ágdisiplina áknita tun ta mabbabà dád
timpo tingód ka agad ándin na igpanámdám dan na madigár. Asal tô Ámmà ta
tun datas ta langit, tô gó é ágdisiplina áknita ébô tabangan ki ikandin asta ébô
tanggapán ki ikandin na nángngà ki tun ta saruwan din.
11 Atin ka ágdisiplinan ki katô Manama, dì ki ágkadayawan asal ágkaranu ki su
mahirap tô pókitan din áknita. Asal pángnga katô kadisiplina din áknita, duwán
pulusán ta, su masunay tô pusung ta, asta katig ki lumumu katô nángngà tun
ta saruwan din.

Supakan tô dì maminág ka kagi ka Manama

12 Purisu yakó ágmalómét iring na ágpatónaé ágpalaguy. Agad ihirapan kó,
yakó ágsódô, asal kailangan pabákkár kó asta pabákkárrán yu tô kasarig yu
katô Manama.
13 Yakó ágsuwé tikud tun ta dalan ka kabánnalan ébô kumabákkár tô mga
kadumaan yu na malómét é kasarig tun ta Manama.

14 Ággár-ággár kó pasábbadé asta tô langun manubù. Ággár-ággár kó lumu
katô nángngà tun ta saruwan ka Manama, su tô manubù na dì nángngà tun ta
saruwan ka Manama dì gó kumita katô Áglangngagán.

---

* **12:6** 12:5-6 Mga Panultihon 3:11-12.

15 Banté kó agó duwán dì makatanggap katô kédu ka Manama. Banté kó
agó duwán mimu ka samuk tun ákniyu, su ukit kani, kadattan tô marapung
manubù.
16 Banté kó agó duwán lumayuk katô ánnà kandin sawa ó duma, asta
tumayyug ka Manama. Makéring dan ki Esau sayyan, su agad sikandin tô
panganayan batà na makatanggap pád katô langun tikud tun ta ámmà din,
igbullas din dád ka sábbad kakan.
17 Isóddóran yu na pángnga igbullas din, kakalyag din na bággayan sikandin
ka langun, asal igéllé tô ámmà din. Dì mapalin tô iglumu din, agad tuu igsággó
sikandin asta igpédu-édu.†
18 Tô igpadani kó tun ta Manama, ánnà iring katô kapadani katô mga
kamónaan ta tun ta pabungan ka Sinai, su igkita dan tô dakál apuy, tô
kangittángngan na makamáddang, asta igriyu dan tô mabákkár karamag.
19 Igdinág dan tô kédup ka trumpeta asta tô kagi ka Manama. Tô igdinág
dan katô kagi din, tuu dan imáddangan, asta igpédu-édu dan na dì sikandin
kumagi kandan.
20 Ándà dan ikatiis katô igkagi din kandan, na mà din, “Agad manubù asta
mannanap, ka lumapas dan tun ta pabungan, kailangan timbagán dan ka
batu ó panaán dan ébô maté.”‡
21 Tuu dan imáddangan tingód katô igkita dan, agad si Moises igkagi na
igkárkár sikandin ka máddang din.§
22 Asal ánnà iring kanan tô kapadani ta tun ta Manama, su iring na igpadani
kid tun ta pabungan na ágngadanan Sion, tô lunsud na góddóan ka manté
Manama. Tô gó é lunsud tun datas ta langit na ágngadanan Mantu Jerusalem
na ágkalimudan ka tuu marapung panaligan ka Manama na dì ágkéyap.
23 Isakup kid duma katô mga gabatà ka Manama na iring katô tambang
kaké din. Igsulat tô ngadan dan tun datas ta langit. Igpadani kid tun ta
Manama na rumuud ka langun, su igsakup ki ikandin tun ta langun duma
mga sakup din na inaté dán asta igtanggap din sikandan na nángngà tun ta
saruwan din tun datas ta langit.
24 Igpadani kid tun ki Jesus na igtigkané katô mantu kasabotan ébô maka-
padani ki tun ta Manama. Iglinisan kid katô dipanug din tikud tun ta salà,
asta tô gó é pató na duwán kédu ka Manama áknita. Tô igpasóddór ukit katô
dipanug i Jesus tuu pa madigár ka tandingán katô dipanug i Abel.
25 Na, yakó géllé katô kagi ka Manama. Igsupakan ka Manama tô mga
kamónaan ta sayyan su igéllé dan katô kagi ka Manama na igulit i Moises nit
banuwa. Atin ka méllé ki katô igkagi ka Manama tikud tun ta langit, tuu ki
ikandin supakan.
26 Tô igkagi tô Manama tun ta pabungan ka Sinai sayyan, ikálláng tô
tanà ukit katô kabákkárran ka kagi din. Asal duwán pa igtandô din, na mà
din, “Makasábbadda pa kumagi, asta ánnà dád tanà tô kállángngán ku, su
kállángngán ku pagsik tô langit.”*
27 Ukit kani igkagi ka Manama, isóddóran ta na kállángngán din tô langun
na igimu din asta iwaán din ébô masamà dád tô dì ágkakálláng.
28 Purisu kailangan pasalamat ki tun ta Manama su igsakup kid ikandin
tun ta pagpangulu din tun ta langit na dì ágkéwà. Kailangan mangadap ki
kandin magunawa katô kakalyag din na lumun ta, asta tuu ki rumespeto
kandin,

---

† **12:17** 12:16-17 Ahaán tô Genesis 25:29-34; 27:30-40. ‡ **12:20** 12:20 Ahaán tô Exodo 19:12-13.
§ **12:21** 12:21 Ahaán tô Deuteronomio 9:19. * **12:26** 12:26 Hageo 2:6.

29 su tô Manama na ágpangadapán ta iring na apuy na pakagóbbó.†

13

Kapangadap na makabággé ka dayó tun ta Manama

1 Kailangan panayunán yu tô dakál ginawa tun ta mga kataladi yu.
2 Yakó ágkalingó na kailangan malit-alit kó katô mga manubù agad ándà yu kilalayi, su duwán mga manubù na igalit-alit katô mga panaligan ka Manama na igádding tun kandan, asal ándà dan kasóddóri.*
3 Yakó ágkalingó na kailangan tumabang kó katô mga ágpampamaké na igpriso iring na sikiyu tô igpriso duma kandan. Kailangan tumabang kó katô mga ágpampamaké na igirrayatan iring na sikiyu tô igirrayatan duma kandan.
4 Kailangan manámdám tô langun na madigár asta malinis tô ágkémun katô taladuma. Kailangan ándà lumibug, su supakan ka Manama tô lumibug asta lumayuk katô ánnà kandin sawa ó duma.
5 Yakó ágginawa ka salapì, asal kailangan kanángngaan kó katô kaduwánnan yu áknganni, su igkagi tô Manama, na mà din, “Diya tumanan ákniyu. Diya dumiyà ákniyu.”†
6 Purisu dì ki kamáddangan, asal makakagi ki, na mà ta,

“Su Áglangngagán tô ágtabang kanak,
diya kamáddangan,
agad ándin tô lumun ka duma manubù kanak.”‡

7 Sampát yu tô mga tarapid ka simbaan na igtinurù ákniyu ka kagi ka Manama dángngan. Panámdám kó tingód katô madigár linumuwan dan tô ándà dan pa kamaté, asta iring kó kandan.
8 Si Jesu-Cristo dì ágkapalin agad sayyan, áknganni, asta tun ta ándà ágtamanán.
9 Atin ka duwán tuminurù ákniyu ka ássa klasi ka katinurù na ánnà iring katô kabánnalan na taganà igtinurù ákniyu, yakó ágbánnal kandan. Ukit katô tabang ka Manama, kumabákkár tô kasarig ta kandin. Dì kumabákkár tô kasarig ta kandin ukit katô katuman ta katô mga sugù na ágtinuruán dan tingód katô makan ta, su dì ágkatabangan tô mga ágtuman katô mga sugù ka Judio.
10 Inaté si Jesus ébô tábbusán din tikud tun ta salà tô langun ta na igpamaké kandin. Asal tô langun na ágtuman katô sugù tingód ka kamaté ka mannanap tun ta templo, dì dan makapil katô langun ta na igtábbus i Jesus tikud tun ta salà.
11 Kada ámmé ka matayan ka mallayat pangulu na parì tô mannanap tingód katô salà ka manubù, piddán din tô dipanug tun dalám katô Tuu Ugis Lugar ka templo. Asal piddán din tô lawa katô mannanap tun ta luwà katô lunsud asta góbbón.§
12 Iring kani tô inému ki Jesus, su igmatayan sikandin tun ta luwà katô lunsud ébô linisan din tô mga manubù ukit katô kandin dipanug.
13 Purisu kailangan madun ki tun ki Jesus na inaté tun ta luwà katô lunsud agad buyasán ki asta payayyaán ki iring kandin.
14 Makatiis ki su nit banuwa ni ándà palang góddóan ta na ándà ágtamanán. Asal gimanan ta pa tô lunsud na óddóan ta tun datas ta langit ka tapuri álló.

† **12:29** 12:29 Ahaán tô Deuteronomio 4:24. * **13:2** 13:2 Ahaán tô Genesis 18:1-8; 19:1-3. † **13:5** 13:5 Deuteronomio 31:6,8. ‡ **13:6** 13:6 Salmo 118:6. § **13:11** 13:11 Ahaán tô Levitico 16:27.

15 Purisu kailangan duwán dán bággén ta tun ta Manama ukit ki Jesus, tô
gó kadurung ta katô Manama ka ándà ágtamanán. Kailangan inalayun ki
ágpasalamat tun kandin.
16 Yakó ágkalingó na kailangan madigár tô áglumun yu, asta kailangan
tumabang kó katô mga kadumaan yu na ágkahirapan, su atin ka tô gó é
áglumun yu para katô Manama, kadayawan sikandin.
17 Bánnal kó katô mga tarapid ka simbaan. Yakó géllé kandan, su
ágtómmóngan kó ikandan. Kailangan ágkasarigan sikandan, su duwán álló na
ruudan dan ka Manama. Atin ka mánnal kó kandan, kadayawan dan. Asal ka
dì kó mánnal kandan, maranu dan, asta dì ni makabággé ka kadigárran ákniyu.
18 Inalayun kó dasal tun ta Manama para áknami. Isóddóran dé na ándà
linumuwan dé na mému buyasán, asta kakalyag dé na ándà palang lumun
dé na dì durungán ka Manama.
19 Kakalyag ku gó na dumasal kó tun ta Manama ébô sékótta makalónód tun
ákniyu.

Tô kadasal

20-21 Manama tô ágbággé ka kasunayan, asta mólà pa ka bággayan kó
ikandin katô langun madigár tabang din ébô makatuman kó katô kakalyag
din. Iganté puman ka Manama tô Áglangngagán ta na si Jesus, su ukit katô
kamatayan din, igtigkanayan din tô mantu kasabotan ébô makapadani ki
tun ta Manama ka ándà ágtamanán. Iring sikandin na Taradóppón ta, su iring
ki na mga karnero na ágdóppónan din. Mólà pa ka tabangan kó ikandin ébô
makabággé kó ka dayó kandin ukit katô tabang i Jesu-Cristo ákniyu. Mólà pa
ka durungán sikandin ka ándà ágtamanán. Matuman ni.

Katapuriyan mga panalan

22 Mga kataladi, ágpédu-éduwa na tuu kó maminág kani mga tinurù ku, su
mabbabà dád ni sulat ku ákniyu.
23 Kakalyag ku na kasóddóran yu na igpaluwà dán tô kataladi ta na si Timo-
teo tikud tun ta prisowan. Atin ka sékót sikandin dumunggù, patákkássán ku
sikandin ka madunna tun ákniyu.
24 Uliti yu tô mga tarapid ka simbaan asta tô langun sakup ka Manama na
ágpangumusta a kandan. Ágpangumusta pagsik ákniyu tô mga taga Italia.
25 Mólà pa ka kéduwan tô Manama ákniyu langun. Matuman ni.

Sulat I
Santiago

Una Basan

Ni libro igsulat i Santiago na sábbad batà i Jose asta si Maria na innà i Jesus. Si Santiago tô tarapid katô simbaan ka mga ágpamaké ki Jesu-Cristo tun ta Jerusalem.

Igsulatan i Santiago tô mga ágpampamaké na góddô tun ta mga banuwa na madiyù tun ta Jerusalem. Sikandan tô igirrayatan tingód katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo. Purisu igsulat si Santiago kandan ébô pabákkárrán din tô kapamaké dan ki Jesu-Cristo asta ébô manayun dan áglumu ka madigár.

Ukit kani sulat, igtinurù si Santiago na kailangan pagunawan dan tô kalit-alit dan katô mga ágkaduwánnan asta katô mga ágkayu-ayuan. Igkagiyan din sikandan na dì dan mánnal katô ágtinuruán katô mga dì ágpamaké, su tô igtinurù dan ánnà magunawa katô kabánnalan na igtinurù i Jesus.

Igkagiyan din sikandan na kailangan mallayat tô ginawa dan róggun na gangat dan katô kalónód katô Áglangngagán ta. Kailangan kagiyan dan tô mga igsuwé tikud tun ta kapamaké dan ki Jesu-Cristo ébô lumónód dan. Kailangan pabbabà dan, pallayat dan ka ginawa, asta mánnal dan katô Manama asta katô mga opisyales ka gobyerno.

1 Sakán si Santiago na ágsuguánnán katô Manama asta katô Áglangngagán
na si Jesu-Cristo. Igsulatta ákniyu na mga Judio na ágpamaké na ikatalap asta
igóddô tun ta duma mga banuwa. Ágpangumusta a ákniyu!

Kapamaké asta kahirapan

2 Mga kataladi ku, atin ka ágdungguan kó katô marapung mga klasi ka
kahirapan, kailangan kadayawan kó,
3 su ikasóddór kó na ágkinnaman tô kapamaké yu ébô makému kó tumiis katô
kahirapan.
4 Purisu tiis kó katô mga kahirapan, su atin ka makatiis kó, mému kó
nángngà, asta ándà kulang diyan ákniyu.
5 Na, atin ka duwán tun ákniyu na ándà sóddór ka ándin tô kakalyag ka
Manama na lumun din, kailangan mamuyù sikandin tun ta Manama, asta
pasóddórán ka Manama kandin, su mabasa tô Manama, asta dì sikandin géllé
katô mga ágpamuyù tun kandin.
6 Asal atin ka ágpamuyù kó, kailangan sumarig kó na tabangan kó katô
Manama. Kailangan dì kó ágduwa-duwa, su tô ágduwa-duwa inéring katô balud
na gidupán asta ágpiddán katô karamag.
7 Tô manubù na ágduwa-duwa, ándà gó tanggapán din tikud tun ta
Áglangngagán,
8 su dì sikandin ágkasarigan tingód katô mga áglumun din.

Ágkayù-ayuan asta ágkaduwánnan

9 Na, tô kataladi na ágkayù-ayuan kailangan kadayawan su igpabantug ka
Manama sikandin.
10 Asta tô kataladi na ágkaduwánnan kailangan kadayawan su igpabbabà ka
Manama sikandin, su duwán ágtamanán katô kantayan asta kaduwánnan din,
iring katô mga bulak ka sigbát.

11 Atin ka ágménit tô álló, ágkalanás tô sigbát, ágkómpad tô mga bulak, asta
ágkandà tô kadigárran. Iring kani tô mga ágkaduwánnan, su maté dan agad
marapung pa pád tô lumun dan.

Kinnam asta tintal

12 Ágkadayawan tô mga manubù na pakatiis katô mga kahirapan. Su ka
makatiis sikandan katô pagkinnam kandan, tanggapán dan tô pulusán* na
kantayan na ándà ágtamanán na igtandô ka Manama tun ta mga manubù na
ágginawa kandin.
13 Atin ka ágdunggù tô mga kahirapan asta duwán kakalyag ka manubù
na lumumu ka madat, dì mému ka kumagi sikandin na Manama tô igtintal
kandin, su dì ágkatintal tô Manama, asta dì sikandin ágtintal katô manubù.
14 Asal matintal ki ukit katô áknita kakalyag na madat.
15 Na, atin ka tumanán ta tô kakalyag ta na madat, salà tô katamanan ta.
Atin ka inalayun ki áglumu ka salà, dungguan ki ka supak na ándà ágtamanán.
16 Na, mga kataladi na ágginawaan ku, yakó áglimbung katô ákniyu sarili!
17 Tuu madigár asta ándà palang kulang katô langun na ágbággén áknita
katô Ámmà na Manama na igimu katô langun tun ta langit na pakamappawà
kani banuwa. Agad ágkapalin asta ágkasidalungan tô mga giló tun ta langit, tô
Manama dì gó mapalin.
18 Tingód katô kakalyag ka Manama, igbággayan ki ikandin ka mantu
kantayan ukit katô kabánnal ta katô kabánnalan na ágtinuruán ébô imun ki na
una igsalin din tun ta langun igimu din.

Kapaminág asta kabánnal katô kagi ka Manama

19 Na, mga kataladi na ágginawaan ku, paminág kó kanak. Kailangan
maminág kó katô kagi ka Manama. Yakó sékót ágkagi, asta yakó sékót
ágkasókó.
20 Atin ka ágkasókó kó, dì kó makalumu katô nángngà tun ta saruwan ka
Manama.
21 Purisu sódô kó áglumu katô langun maripà asta madat. Pabbabà kó tun
ta saruwan ka Manama, asta bánnal yu tô kagi din na igpasóddór din ákniyu,
su sikandin gó tô makatábbus ákniyu.
22 Purisu tuman kó katô kagi ka Manama na igpaminág yu. Dì nángngà ka
maminág kó dád, su atin ka dì kó tumuman katô igpaminág yu, áglimbungan
yu tô ákniyu sarili.
23 Tô ágpaminág asal dì ágtuman inéring katô gahà dád katô bónnóng din tun
ta pangalungan.
24 Agad mangalung sikandin, asal sékót din dád kalingawan tô igkita din.
25 Asal tô gestudyo katô tuu nángngà kagi ka Manama na makapaluwà
ákniyu, asta gahà kani, asta dì ágkalingó katô idinág din, asal ágtuman kani,
bággayan ka Manama sikandin katô kadayawan tingód katô katuman din.
26 Atin ka ágpanámdám tô manubù na ágpamaké sikandin, asal dì ágbanté
katô ágkagin din, áglimbungan din dád tô kandin sarili, asta ándà ágpulusán katô
kapamaké din.
27 Na, tô manubù na bánnal asta matullid tô kapangadap din tun ta
saruwan ka Manama na Ámmà ta, tô gó tô ágtabang katô mga minélu asta katô
mga balu tun ta kahirapan dan, asta tô dì ágkapid katô madat áglumun katô
mga manubù nit banuwa.

---

* **1:12** 1:12 Pulusán, ó korona.

2

Kailangan magunawa tô kalit-alit yu katô mga manubù

1 Na, mga kataladi ku, su ágpamaké kó katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo
na ágkitaan ta katô séllaán ka Manama, pagunawa yu tô kalit-alit yu katô mga
manubù agad ándin tô bónnóng dan.
2 Su atin ka duwán duwa manubù na dumunggù róggun na palimudé kó,
asta gumpak tô sábbad ka dakál é lagà asta ágpaningsing ka bulawan, asta
ágkayù-ayuan tô sábbad na bissé é umpak,
3 asta galit-alitán yu tô ágkaduwánnan asta ágpónsadán yu sikandin tun ta
madigár gunsadanan, asal tô ágkayù-ayuan patindággán yu dád ó pónsadán dád
tun ta asag,
4 madat ni su gássan yu tô mga manubù, asta madat tô panámdám yu.
5 Na, mga kataladi na ágginawaan ku, paminág yu ni kagin ku. Igsalin ka
Manama tô mga ágkayù-ayuan nit banuwa ébô duwán ágpulusán dan ukit katô
kapamaké dan kandin, asta mapil dan tun ta pagpangulu katô Manama na
igtandô din tun ta mga ágginawa kandin.
6 Asal ándà yu gó alit-aliti tô mga ágkayù-ayuan. Tô mga ágkaduwánnan na
galit-alitán yu, tô gó tô girrayat asta ágpid ákniyu tun ta ágruudanan.
7 Sikandan tô ágbuyas katô ágkabantug ngadan katô igsakup ákniyu.
8 Na, duwán sugù katô Manama na igpasulat din, na mà din,
“Ginawayi yu tô unawa yu na iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili.”*
Atin tô gó tô ágtumanán yu, madigár tô áglumun yu.
9 Asal ka dì yu pagunawan tô kalit-alit yu katô mga manubù, makasalà kó.
Supakan kó ka Manama su ándà kó tuman katô sugù din.
10 Atin ka mánnal tô manubù katô mga sugù ka Manama, asal sábbad dád sugù
tô dì din bánnalán, supakan sikandin ka Manama su ándà tuman katô langun
sugù.
11 Su tô Manama na igkagi, “Yakó áglibug,” igkagi pagsik sikandin, “Yakó
ágmaté.”† Na, agad ándà ka ikalibug, asal igmaté ka, inému ka gó na iglapas
katô sugù ka Manama.
12 Purisu agad ándin tô ágkagin yu asta tô áglumun yu tun ta duma mga
manubù, kailangan duwán kédu yu, su Manama tô rumuud ákniyu ukit katô
kagi din na makapaluwà áknita.
13 Ka rumuud tô Manama, dì gó sikandin médu katô ándà kédu dan tun ta
duma mga manubù. Asal tô duwán kédu, ándà máddang din katô karuud ka
Manama.

Áglumun katô ágpampamaké

14 Mga kataladi ku, atin ka duwán kumagi na ágpamaké sikandin, asal dì
áglumu ka madigár tun ta duma mga manubù, ándà ágpulusán katô kapamaké
din, su dì makapaluwà tô manubù na iring kani.
15 Atin ka duwán mga kataladi ta na ándà gumpakán asta ándà ágkakan dan,
16 asta duwán kumagi kandan, na, “Mólà pa ka duwán kasunayan yu, asta
mólà pa ka bággayan kó ka umpak asta ágkakan yu,” asal ka ándà bággén din
kandan, ándà ágpulusán katô igkagi din.
17 Na, magunawa kanan tô kapamaké yu, su atin ka dì ágtákkássan ka
madigár lumu, ándà ágpulusán katô kapamaké yu.
18 Na, duwán basì kumagi kanak na, “Sikuna tô duwán kapamaké, asta
sakán tô duwán linumuwan.” Asal insaán ku na, pamánnun nu ka kapasállág

* **2:8** 2:8 Levitico 19:18. † **2:11** 2:11 Ahaán tô Exodo 20:13-14; Deuteronomio 5:17-18.

kanak tô kapamaké nu ka ándà tákkássi katô madigár linumuwan nu? Su pasállággán ku gó áknikó tô kapamaké ku ukit katô madigár áglumun ku.
19 Atin ka igbánnal ka na sábbad dád tô Manama, nángngà ni, asal agad tô
madat mga espiritu ágbánnal kani asta ágkárkárrán dan tingód katô máddang
dan ka Manama.
20 Ágkatuluan ka! Pasóddórán ku áknikó na ándà ágpulusán katô kapamaké ta
ka Manama ka dì ágtákkássan katô madigár áglumun ta.
21 Tô kamónaan ta na si Abraham tô igtanggap ka Manama na nángngà tun
ta saruwan din ukit katô iglumu din, su igtuman din tô sugù ka Manama asta
igtaganà din matayan tô batà din na si Isaac tun ta ággóbbówanan ébô bággén
tun ta Manama.‡
22 Purisu ikasóddór ki na tô kapamaké i Abraham igtákkássan katô iglumu
din. Na, ukit kani, isóddóran ta na bánnal gó tô kapamaké din.
23 Ituman tô igpasulat katô Manama sayyan, na mà din,
“Igpamaké si Abraham katô Manama.
Purisu igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din.”§
Tô gó tô gunayan na ágtawarán sikandin na rarak ka Manama.*
24 Purisu isóddóran ta na tanggapán ka Manama tô manubù na nángngà tun
ta saruwan din ukit katô áglumun din, asta ánnà dád ukit katô kapamaké din.
25 Iring kani si Rahab na madat bayi sayyan, su igtanggap din tô duwa
manubù na igpasadun i Josue, asta su igtáddù din kandan tô ássa dalan ébô
makaluwà dan, igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan
din ukit katô iglumu din.†
26 Ándà ágpulusán ka lawa na inaté dán. Iring pagsik kani, ándà ágpulusán
katô kapamaké ka dì ágtákkássan katô madigár áglumun.

3

Tô dilà

1 Na, mga kataladi ku, dì mému ka marapung tun ákniyu tô imun na
taratinurù katô kagi ka Manama, su isóddóran yu na tuu maggát tô karuud
katô Manama áknami na mga taratinurù ka tandingán katô karuud din katô
duma mga manubù.
2 Tô langun ta sékót pakalumu asta pakakagi ka mga ánnà nángngà. Tô
manubù na dì pakakagi ka ánnà nángngà, tô gó tô nángngà tun ta saruwan
ka Manama, asta pakabanté sikandin katô kandin sarili.
3 Na, ágkakangan ta tô kudà ébô mánnal áknita. Purisu ágkapid ta tô kudà agad
ánda é pasadunan ta.
4 Na, panámdám yu tô barko. Agad tuu dakál tô barko asta ágpiddán katô tuu
mabákkár karamag, asal ukit katô délák timon, ágkapid tô dakál barko agad
ánda é pasadunan katô manubù na ágpid.
5 Ni dilà ta pagsik, agad délák bahin nit lawa ta, asal makapadadurung ki
tingód ka dakál áglumun ukit katô ágkagin ta. Agad maluwag gó tô puwalasán,
asal magóbbó tô langun ukit katô délák dád apuy!
6 Tô dilà ta iring katô apuy na ágrágrág tikud tun ta ágsupakanan, su agad
délák dád bahin kani lawa ta, asal ukit katô madat kagin ta, makadadat katô
áknita sarili. Ni gó tô makadadat katô panámdám ta, asta manayun tun ta
tibuk kantayan ta.

‡ **2:21** 2:21 Ahaán tô Genesis 22:1-19. § **2:23** 2:23a Genesis 15:6. * **2:23** 2:23b Ahaán tô 2 Cronicas 20:7; Isaias 41:8. † **2:25** 2:25 Ahaán tô Josue 2:1-21; 6:17; Hebreo 11:31.

7 Na, agad tô mga mannanap na ágpanó, áglayang, ágtákkap, asta góddô tun ta
dagat, tô langun dan mému ágnayadán asta ágtinuruan ka manubù, asta duwán
dán gó inayad.
8 Asal ándà makapáttud katô kandin dilà, su inalayun ni ágkagi ka madat su
dì makatónnók asta ikéring katô pakélu na makamaté.
9 Ni dilà ta tô ággamitán ta para pasalamat tun ta Áglangngagán asta tun ta
Ámmà, asta ni dilà ta tô ággamitán ta para tuláddán tô unawa ta na igimu ka
Manama na iring kandin.
10 Purisu tikud tun ta sábbad dád babbà ágluwà tô madigár asta tô madat
ágkagin ta. Mga kataladi ku, dì ni madigár áglumun.
11 Tô wayig na matabbang asta tô wayig na masin dì ágtikud tun ta sábbad
dád sánnáp.
12 Mga kataladi ku, ándà kayu igera na muuy ka olibo, asta ándà paras na
muuy ka igera. Dì pagsik makangé tô matabbang wayig tikud tun ta dagat.*

Kapandayan tikud tun ta Manama

13 Na, atin ka duwán manubù na mapandé asta katig ginagpát tun ákniyu,
kailangan pakitanán din tô madigár ágkémun din ukit katô madigár áglumun
din na ágtákkássan katô kandin kapabbabà asta kapandayan.
14 Asal ka gingà kó asta ágginawa kó dád katô ákniyu sarili, yakó ágpadadurung
na mapandé kó su makabulaló kó tingód katô kabánnalan.
15 Su ni kapandayan ni ánnà tikud tun ta Manama, asal tikud dád
nit banuwa, asta tikud tun ta kakalyag katô manubù, asta tikud tun ki
Maibuyan.
16 Su atin ka duwán mga manubù na gingà asta ágginawa dád katô kandan
sarili, duwán samuk asta langun ka madat mga lumu.
17 Asal tô duwán kapandayan na igtikud tun ta Manama, tô gó tô nángngà,
tô malyag ka kasunayan, tô ágginawa, tô manunug-nunug, tô tuu médu-édu, tô
ágtabang katô mga kadumaan din, tô dì ágduwa-duwa, asta tô dì áglimbung.
18 Tô mga manubù na gusay katô ágpasamuké ébô duwán kasunayan, tô
katamanan dan na tanggapán dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan
din.

4

Gunayan katô ágpapulé asta ágpamatayé

1 Manan ka ágpapulé asta ágpamatayé kó? Na, kagin ku ákniyu, tô gunayan
kani su inapid kó katô ákniyu dád kakalyag. Purisu ágkasamuk tô panámdám
yu.
2 Atin ka duwán kakalyag yu na dì yu ágkógtun, tô kakalyag yu na mimmaté
kó katô unawa yu. Atin ka dì yu ágkatanggap tô tuu ágkadigárran yu, ágpamatayé
asta ágpatuwé kó. Asal ándà yu katanggap tô ágkadigárran yu su ándà kó
pamuyù tun ta Manama.
3 Agad ágpamuyù kó tun ta Manama, dì yu ágkatanggap su ánnà nángngà tô
ágdantulán yu, su tô ágpamuyuán yu gamitán yu dád para katô ákniyu sarili
dayó.
4 Na, igtayyugan yud tô Manama iring katô bayi na iglibug katô duma
din! Ilingawan yu basì na tô manubù na ágginawa katô kadigárran kani
banuwa, sikandin tô gusig katô Manama. Purisu agad sadan tô ágginawa katô
kadigárran kani banuwa, inému sikandin na usig katô Manama.
5 Yakó yu ágpanámdámmi na ándà ágpulusán katô kagi ka Manama na igsulat,

* **3:12** 3:12 Purisu kailangan madigár tô ágkagin ta na dì kabaláttan ka madat.

“Tuu dakál tô kakalyag katô espiritu na igpóddô katô Manama dini áknita na
ágkasarigan ki tun ta saruwan ka Manama.”
6 Asal tuu pa dakál tô kédu ka Manama áknita. Purisu mà katô kagi ka Manama
na igsulat,
“Sapadan katô Manama tô ágpadadurung,
asal ágkéduwan din tô ágpabbabà.”*
7 Purisu bággé yu tô sarili yu tun ta Manama. Atuwi yu si Maibuyan, asta
malaguy sikandin tikud tun ákniyu.
8 Padani kó tun ta Manama, asta padani sikandin tun ákniyu. Sikiyu na mga
masalà-salà, sódói yu tô madat mga áglumun yu. Sikiyu na mga ágduwa-duwa,
bánnal kó sarig tun ta Manama.
9 Rákkád kó, asta ranu kó, asta sággó kó tingód katô salà na iglumu yu. Yakó
ágngisi asta ágkadayawan katô salà yu, asal sággó kó asta ranu kó kani.
10 Pabbabà kó tun ta saruwan katô Áglangngagán, asta sikandin tô pallayat
ákniyu.

Karuud ka unawa ta

11 Na, mga kataladi, yakó ágkagi ka madat, su tô ágkagi ka madat ó ágruud
katô kataladi din, ágkagi sikandin ka madat asta ágruud katô sugù ka Manama.
Atin ka ágruud kó katô sugù ka Manama, dì kó ágbánnal katô sugù, asal inému
kó baling tararuud.
12 Asal sábbad dád tô igbággé katô mga sugù, asta sikandin dád tô ágruud katô
áglumun katô mga manubù. Manama dád tô makému tumábbus asta sumupak
katô mga manubù. Purisu dì mému ka rumuud kó katô unawa yu.

Yakó ágpadadurung tingód katô mga plano yu

13 Sikiyu na ágplano, paminág kó. Atin ka duwán plano yu, ágkagi kó na,
“Kani pa ó simag madun ké tun ta sábbad lunsud, asta móddô ké dutun ka
sábbad ámmé, asta numegosyo ké ébô makasalapì ké.”
14 Asal ándà yu kasóddóri ka ándin tô makadunggù ákniyu simag, su tô
kantayan ta iring katô áddup na sékót dád ágkandà.
15 Madigár pa baling ka kumagi kó, “Atin ka duwán kakalyag katô
Áglangngagán, manté ké pô asta duwán lumun dé.”
16 Asal ágpadadurung kó gó ukit katô mga plano yu. Na, madat ni kapadadu-
rung yu tun ta saruwan ka Manama.
17 Atin ka isóddóran ka manubù ka ándin tô nángngà áglumun, asal dì din
áglumun, pakalumu sikandin ka salà.

5

Kasapad katô mga ágkaduwánnan

1 Paminág kó na mga ágkaduwánnan. Sággó kó asta ullaó kó tingód katô
kadattan na dumunggù ákniyu.
2 Tô kaduwánnan yu maróddóg, asta tô mga umpak yu kátkáttán.
3 Agad igtagù yu tô salapì yu, asal igkararing asta ándà dán ágpulusán.
Tô kararing iring katô apuy na makadadat ákniyu, su tô gó tô pasóddór na
kailangan supakan kó. Inugunan dád gó tô kalimud yu su masig dán gó
dumunggù tô mga tapuri álló na supakan kó.
4 Paminág yu tô mga taralumu tun ta kinamát yu na ándà yu tandani.
Igullaó tô mga tarakáttu tun ta Áglangngagán na Manama na matulus katô
langun, asta igdinág din sikandan.

* **4:6** 4:6 Mga Panultihon 3:34.

5 Tuu kó ágkadayawan nit banuwa, asta iring kó na mannanap na iyón su
igpalambù yu tô ákniyu sarili na igtaganà para katô álló na matayan asta
supakan kó.
6 Igruudan asta igmatayan yu tô mga manubù na ándà salà, agad ándà dan
atu ákniyu.

Pallayat yu é ginawa yu

7 Purisu mga kataladi, pallayat yu tô ginawa yu sippang ka lumónód tô
Áglangngagán. Panámdám yu tô taralumu ka tanà na mallayat é ginawa din
róggun gangatan din tô tagnà asta tô katapuriyan udan ébô duwán madigár
mga buuy katô igpamula din.
8 Sikiyu pagsik, pallayat yu tô ginawa yu. Pasarig yu tô pusung yu su masig
dán lumónód tô Áglangngagán.
9 Na, mga kataladi, yakó ágburáng-buráng agó supakan kó katô
Áglangngagán, su masig dán lumónód tô rumuud katô áglumun ta.
10 Na, mga kataladi, sampát yu tô mga propeta sayyan na igulit-ulit katô
kagi ka Áglangngagán, su sikandan tô inému iringanan ta ukit katô kallayatan
ka ginawa dan katô karasayan na inókitan dan.
11 Isóddóran tad na ágkadayawan tô mga ikatiis katô karasayan. Igulitan kó
tingód katô katiis i Job.* Isóddóran yu na agad irasayan sikandin, madigár
tô igsulì katô Áglangngagán kandin tun ta katapuriyan, su tuu madigár tô
Áglangngagán, asta médu-édu sikandin.
12 Na, mga kataladi ku, tô tuu ágkailanganán ka langun, atin ka tumandô
kó, dì mému ka pókitán tô tandô tun ta langit, ó tanà, ó agad ándin tô ágkagin.
Kagi yu dád tô bánnal, su nángngà ka kumagi kó dád na “Óó” ó “Dì,” ébô dì kó
supakan katô Manama.

Bánnal kadasal

13 Atin ka duwán manubù tun ákniyu na ágkahirapan, kailangan dumasal
sikandin tun ta Manama. Atin ka duwán ágkadayawan, kailangan kumanta
sikandin ka kadurung tun ta Manama.
14 Atin ka duwán manubù tun ákniyu na ágkabógókan, kailangan pakangén
din tô mga tarapid ka simbaan ébô dumasal dan para kandin asta patalluan
ka langis† na ágtákkássan katô katawar ka ngadan katô Áglangngagán.
15 Na, ukit katô kadasal na ágtákkássan katô kapamaké, tô ágkabógókan
kólian katô Áglangngagán. Atin ka duwán salà na ilumu din, pasinsiyaan
sikandin.
16 Purisu pólité kó katô mga salà yu asta padasalé kó ébô kólian kó. Ukit ka
kadasal katô manubù na nángngà tun ta saruwan ka Manama, duwán dakál
ágkalumuwan din.
17 Sampát yu si Elias tô propeta ka Manama sayyan. Agad manubù
sikandin na magunawa áknita, asal maggát sikandin igdasal ébô dì mudan.
Purisu dalám ka tállu ámmé ágtángngà, ándà gó udan.‡
18 Tô igdasal puman sikandin ébô mudan, igudan puman asta igbuuy tô
mga igpamula.
19 Na, mga kataladi ku, atin ka duwán manubù diyan ákniyu na igsuwé
tikud tun ta kabánnalan, madigár ka duwán tun ákniyu na kumagi ébô palónód
kandin,

---

* **5:11** 5:11 Ahaán tô Job 1:21-22; 2:10; Salmo 103:8. † **5:14** 5:14 Tô mga Judio ággamit katô langis ka olibo. ‡ **5:17** 5:17 Ahaán tô 1 Harì 17:1; 18:1.

20 su kasóddóran yu na tô makapalónód katô sábbad masalà-salà tikud tun ta madat linumuwan din, tô gó tô makapaluwà katô iglumu ka salà tikud tun ta supak na ándà ágtamanán, asta pasinsiyaan ka Manama tô marapung mga salà din.

Una Sulat I Pedro

Una Basan

Ni libro igsulat i Pedro na disipulu i Jesu-Cristo na igsalin ébô mulit-ulit katô kagi din. Na, tô igsulat si Pedro kani sulat, tugál dán sikandin. Igpapid din ni una sulat tun ta mga ágpamaké ki Jesu-Cristo na ikatalap na góddô tun ta lima mga probinsya.

Tô mga ágpampamaké ikatalap su igirrayatan dan katô mga dì ágbánnal ki Jesu-Cristo. Igpapid i Pedro ni sulat tun kandan ébô pabákkárrán din tô kapamaké dan, su tuu dan ágkahirapan katô mga ágkókitan dan tingód katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo.

Igpapanámdám i Pedro kandan tô gimanan dan tingód katô kamatayan i Jesu-Cristo, asta katô kanté puman kandin, asta katô kalónód din. Su ka makatiis dan katô mga kérrayat, duwán madigár na matanggap dan tun ta kalónód i Jesu-Cristo. Igpapanámdám pagsik i Pedro kandan na kailangan nángngà tô ágkémun dan tun ta saruwan ka Manama, asta kailangan mánnal dan katô mga ágpangulu kandan.

1 Sakán si Pedro na apostoles i Jesu-Cristo. Igsulatta tun ákniyu na igsalin
katô Manama asta ikatalap na góddô tun ta mga probinsya ka Ponto, Galacia,
Capadocia, Asia asta Bitinia.
2 Taganà kód igsalin ukit katô kakalyag katô Ámmà Manama, asta iglinisan
kód ukit katô Ugis Espiritu ébô mánnal kó ki Jesu-Cristo asta ébô kórasan tô salà
yu ukit katô dipanug din.
Mólà pa ka tuu kéduwan tô Manama ákniyu, asta duwán kasunayan yu.

Duwán gimanan ta su inanté puman si Jesus

3 Durungán tô Manama na Ámmà katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo! su
ukit katô tuu dakál kédu din igbággayan ki ikandin ka mantu kantayan, asta
duwán dán gimanan ta su inanté puman si Jesu-Cristo.
4 Igtaganà ka Manama tô bággén din áknita na mga gabatà din. Igtagù tun
ta langit tô tanggapán ta na dì maróddóg, asta dì kadattan, asta dì mandà tô
kadigárran.
5 Ukit katô katulusan ka Manama, ágtómmóngan kó ikandin sippang ka
tanggapán yu tô katábbusan tun ta tapuri álló ukit katô kapamaké yu kandin.
6 Purisu kailangan kadayawan kó, agad maranu kó pa dógó tingód katô
ássa-ássa mga kahirapan na inókitan yu.
7 Duwán kahirapan yu áknganni su tô gó tô pagkinnam ébô pakitanán ka
bánnal tô kapamaké yu. Kinnaman tô kapamaké yu iring katô bulawan na
ágkinnaman asta áglinisan ukit ka apuy. Su tô kapamaké yu tuu pa dakál é
lagà tun ta Manama ka tandingán katô bulawan na ágkandà. Purisu atin
kumasarig tô kapamaké yu ukit katô kahirapan, duwán durung asta bantug
yu tun ta álló ka pakitanán dán si Jesu-Cristo.
8 Ágginawaan yu sikandin agad ándà kó ikakita kandin. Agad dì kó ágkita
kandin, asal ágbánnal kó kandin. Agad áknganni, tuu kó ágkadayawan katô
dakál dayó na dì ágkakagi,
9 su tô katamanan katô kapamaké yu, tô gó matábbus kó.

10 Duwán kakalyag katô mga propeta ka Manama sayyan na makasóddór
tingód kani katábbus ka Manama. Agad igkagi dan tingód kani, asal ándà dan
kagpátti ka ándin é kóbadan katô ágkagin dan.
11 Agad sikandan tô igpakagi katô Espiritu i Cristo tingód katô mga kérrayat
ki Cristo asta tingód katô séllaán ka bantug na dumunggù kandin, asal ándà
dan ikasóddór ka sadan manubui asta pamánnun ka katuman kani.
12 Igpasóddór ka Manama kandan na tô katumanan ánnà para katô kandan
sarili, asal para ákniyu áknganni. Ni gó tô Madigár Gulitán na igulit-ulit ákniyu
ukit katô katulusan ka Ugis Espiritu na igpapid tikud tun ta langit. Agad tô
mga panaligan ka Manama, duwán kakalyag dan na kagpáttan ni katábbus.

Kailangan ugis tô ágkémun ta

13 Purisu taganà yu tô panámdám yu. Pasunnad kó katô sarili yu. Iman kó
katô bággén ákniyu ka pakita dán si Jesu-Cristo.
14 Bánnal kó katô Manama, su sikiyu tô mga gabatà din. Yakó yu ágnunugi
tô madat kakalyag yu dángngan tô ándà kó pa ikasóddór katô kabánnalan.
15 Asal agad ándin tô áglumun yu, kailangan pógis kó iring katô Ugis Manama
na igtawar ákniyu.
16 Su duwán igsulat tun ta kagi ka Manama, “Pógis kó su sakán ugis.”*
17 Tô “Ámmà” na Manama na ágdasalan yu, ándà ágmusingán din ka rumuud,
su ágruud sikandin katô mga manubù tingód katô linumuwan dan. Purisu
kailangan respetowan yu sikandin róggun katô kóddô yu nit banuwa,
18 su isóddóran yu na igtábbus tô Manama ákniyu ébô paluwaán kó ikandin
tikud tun ta ágkémun katô mga kamónaan yu na ándà ágpulusán. Igtábbus kó
ánnà ukit katô bulawan ó mapputì bulawan na ágkandà,
19 asal igtábbus kó ukit katô mahal dipanug i Cristo na iring ka nati ka
karnero na ándà palang bógók ó buring.
20 Sikandin tô igsalin katô Manama tô ándà pa imuwi ni banuwa, asal
igpapid din sikandin nit banuwa ébô tumábbus ákniyu nit katapuriyan mga
álló.
21 Ukit ki Cristo igsarig kód katô Manama na iganté asta igpabantug kandin.
Purisu Manama tô ágpamakén yu asta gimanan yu.
22 Igurasan dán tô salà yu ukit katô pagtuman yu katô kabánnalan, asta
duwán dán gó ginawa yu para katô mga kataladi yu. Purisu paginawaé kó
tikud tun ta tibuk pusung yu.
23 Ipamasusu kó puman ánnà tikud tun ta ákniyu ámmà asta innà, su tô
kantayan na igbággé dan ákniyu sumippang dád ka kamatayan. Asal ni mantu
kantayan na sumippang ka ándà ágtamanán igbággé ka Manama ukit katô
kagi din na manté ka ándà ágtamanán.
24 Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Tô langun manubù iring na sigbát,
asta tô kadigárran ka bónnóng katô manubù iring na bulak ka sigbát,
su tô sigbát ágkalanás, asta tô bulak ágkómpad.
25 Asal tô kagi katô Áglangngagán dì mandà sippang ka ándà ágtamanán.”†
Ni kagi ni tô Madigár Gulitán na igulit-ulit dán diyan ákniyu.

2

Pamasak kó katô kagi ka Manama

1 Purisu tanani yu tô ringasa, tô bulaló, tô mà kagi ginawa, tô sabù, asta tô
kagi na ágdadat katô unawa yu.

---

* **1:16** 1:16 Levitico 11:44-45. † **1:25** 1:24-25 Isaias 40:6-8.

2 Iring katô délák batà na ágpamasak ka dugsun katô kandin innà, pamasak
kó katô kagi ka Manama na bánnal makanté katô espiritu yu ébô mássud tô
kapamaké yu sippang ka tanggapán yu tô katábbusan,
3 su bánnal isóddóran yu na madigár tô kédu katô Áglangngagán.
4 Padani kó tun ki Cristo na iring na manté batu. Agad igélléyan sikandin
katô mga manubù, asal igsalin sikandin asta dakál é lagà din tun ta Manama.
5 Na, iring kó na manté mga batu na gamitán ka Manama tun ta templo na
patindággán din para pangadapan kandin. Imun kó ikandin na mga parì na
igsalin din ébô mággé katô kadurung asta kapangadap na tanggapán din ukit
ki Jesu-Cristo.
6 Mà katô kagi ka Manama na igsulat sayyan,
“Paminág kó kanak. Duwán sánnarán ku tun ta lunsud na ágngadanan Sion.*
Iring sikandin na batu na imun pónsadanan,
su igsalin ku asta dakál é lagà.
Asta tô mamaké kandin dì gó kayyaan.”†
7 Na, tun ákniyu na ágpamaké ki Jesus, dakál é lagà din. Asal tun ta mga dì
ágpamaké kandin, mà katô kagi ka Manama,
“Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé,
su kéman dan ka ándà ágpulusán.
Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu
na tuu ágkailanganán katô balé.”‡
8 Asta mà katô ássa kagi ka Manama na igsulat,
“Iring sikandin na batu na kasungkulan dan
asta gélléyan dan.”§
Ikasungkul dan su ándà dan bánnal katô kagi ka Manama. Ni gó ni kakalyag
katô Manama kandan.
9 Asal sikiyu gó tô mga manubù na igsalin katô Manama, asta inému kó
na mga parì na ágkasarigan taralumu katô Manama. Sikiyu tô manubù nit
banuwa na igsalin asta igsakup ka Manama ébô mulit-ulit katô ágkasalábbuan
mga áglumun katô Manama na igtawar ákniyu tikud tun ta kangittángngan asta
igpasadun tun ta kandin makasalábbù kappawaan.*
10 “Dángngan, ánnà kó mga sakup katô Manama,
asal áknganni sikiyu tô mga sakup din.
Dángngan, ándà yu tanggapi tô kédu din,
asal áknganni igtanggap yud tô kédu din.”†

Madigár ágkémun katô mga gabatà ka Manama

11 Na, mga ágginawaan ku, iring kó na ágróggun dád nit mga banuwa na
góddóan yu. Purisu ágpédu-éduwa ákniyu na kailangan liliyan yu tô mga
ágkadigárran katô lawa yu na ágdadat katô espiritu yu.
12 Banté kó katô ágkémun yu agad ágbalát kó tun ta mga dì ágpamaké, ébô
agad muyas dan ákniyu, asal kitanán dan tô madigár linumuwan yu asta
durungán dan tô Manama tun ta álló ka rumuud sikandin.
13 Bánnal kó katô langun opisyales, su ni gó tô kakalyag katô Áglangngagán.
Bánnal kó katô emperador na ágpangulun yu,
14 asta katô mga opisyales na igpapid din ébô sumupak katô mga áglumu ka
madat, asta ébô dumurung katô mga áglumu ka madigár.

---

* **2:6** 2:6a Sion tô ássa ngadan ka Jerusalem. † **2:6** 2:6b Isaias 28:16. ‡ **2:7** 2:7 Salmo 118:22. § **2:8** 2:8 Isaias 8:14. * **2:9** 2:9 Ahaán tô Isaias 43:20-21; Exodo 19:6. † **2:10** 2:10 Ahaán tô Hoseas 1:6,9; 2:23.

15 Tô kakalyag ka Manama na ukit katô mga madigár áglumun yu, tumagnáp
tô mga manubù na ágbuyas ákniyu asta ándà ikasóddór katô kabánnalan.
16 Ánnà kó mga állang, su igpaluwà kód. Asal yakó yu ággamiti tô kaluwaan
yu para pagtambun katô madat mga áglumun yu. Igpaluwà kód ébô mému kó
na mga ágsuguánnán katô Manama.
17 Respetowi yu tô langun manubù, ginawayi yu tô mga kataladi yu tun ta
kapamaké, kamáddangi yu tô Manama, asta respetowi yu tô emperador.

Palumun katô mga ágsuguánnán

18 Sikiyu na mga ágsuguánnán, kailangan mánnal asta rumespeto kó katô
ákniyu mga amo. Ánnà dád mga amo na médu-édu asta madigár tô bánnalán
asta respetowan yu, asal tô mga amo pagsik na madat é ágkémun.
19 Su atin ka makatiis kó katô kahirapan agad ágpagtámman kó katô amo yu
katô ándà yu kalumu tingód katô kabánnal yu katô Manama, nángngà ni tun
ta saruwan din.
20 Atin ka tiisán yu tô supak tingód katô linumuwan yu na madat, ándà
ágpulusán yu. Asal ka tiisán yu tô kahirapan agad madigárrù tô linumuwan
yu, durungán kó katô Manama,
21 su tô gó igtawar kó katô Manama. Si Cristo tô iringan yu, su ihirapan gó
pagsik sikandin para ákniyu. Tákkás kó kandin.
22 Ándà sikandin ikasalà, asta ándà sikandin bulaló.‡
23 Agad duwán igbuyas-buyas kandin, asal ándà sikandin sulì buyas. Agad
igirrayatan sikandin, ándà sikandin bantà kandan, asal igsarigan din tô
Manama na nángngà ágruud.
24 Igpid din tô mga salà ta tun ta krus ukit katô lawa din ébô paluwaán ki
tikud tun ta salà, asta ébô manté ki na nángngà tun ta saruwan din. Ukit katô
mga amù tun ta lawa din, inólian kód.
25 Agad igpanó-panó kó iring na mga karnero na itadin, asal áknganni
iglónód kód tun ta Taradóppón asta Taratómmóng ákniyu.§

3

Katinurù tingód katô taladuma

1 Iring pagsik kani tô áglumun yu na mga sawa, su kailangan mánnal kó katô
ákniyu mga duma agad dì dan ágbánnal katô kagi ka Manama. Agad dì kó
kumagi kandan, ka kitanán dan tô madigár ágkémun yu, mapid dan mamaké
ki Jesu-Cristo.
2 Mapid dan ukit ka kasállág dan katô madigár ágkémun yu na matullid asta
karespeto yu.
3 Tô kapiyà-piyà yu ánnà dád tô tun ta luwà ka lawa yu, iring na katémmós
ka ulu, asta kagamit katô mga bulawan ó mga kapa na dakál é lagà.
4 Asal tô kapiyà-piyà yu tô tun ta dalám yu. Kailangan masunay asta
madigár tô ágkémun tikud tun ta pusung yu na dì ágkapalin, su ni gó tô duwán
dakál é lagà tun ta saruwan katô Manama.
5 Su iring kani igpapiyà-piyà tô mga gabayi sayyan na igsarig tun ta
Manama, asta igrespeto katô kandan mga duma.
6 Iring kani si Sara na igbánnal ki Abraham asta igtawar din na “Sir.” Na,
sikiyu tô inému dán iring ki Sara su áglumu kó katô madigár asta ágpakita kó
na ándà máddang yu.
7 Na, sikiyu pagsik na mga gamama, kailangan madigár tô áglumun yu tun
ta ákniyu mga sawa iring katô isóddóran yu tingód katô kakalyag ka Manama.

‡ **2:22** 2:22 Ahaán tô Isaias 53:9. § **2:25** 2:24-25 Ahaán tô Isaias 53:5-6.

Kailangan pabantugán yu sikandan. Agad malómét tô bayi ka tandingán katô mama, asal tô taladuma tô makatanggap ka kantayan na ándà ágtamanán na ágbággén katô Manama. Lumu yu ni ébô dì kadalangan tô kadasal yu.

Katiis tun ta kahirapan

8 Nit katapuriyan, pasábbadé kó tun ta panámdám. Riyu kó katô ágriyun
katô duma mga manubù. Paginawaé kó na mga kataladi. Pédu-éduwé kó.
Pabbabà-babà kó.
9 Atin ka duwán áglumu ka madat tun ákniyu, yakó ágsulì áglumu ka madat.
Atin ka ágbuyasán kó, yakó ágsulì ágbuyas, asal sulii yu baling ka madigár, su tô
gó tô kakalyag katô Manama ákniyu, asta bággayan kó ikandin ka kadigárran.
10 Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Atin ka malyag kó na kadayawan asta madigár tô kóddô yu,
yakó ágkagi ka madat, asta yakó ágbulaló.
11 Tayyug kó katô madat lumu, asta lumu yu tô madigár.
Ággár-ággár kó pamasak katô kasunayan.
12 Ágtómmóngan katô Áglangngagán tô mga áglumu ka madigár,
asta ágpaminággán din tô mga dasalán dan.
Asal ágtayyugan din tô mga áglumu ka madat.”*

13 Atin ka tuu kó malyag áglumu ka madigár, ándà dumadat ákniyu.
14 Agad girrayatan kó tingód katô kalumu yu ka madigár, duwán ágpulusán
na bággén ka Manama ákniyu. Purisu yakó ágkamáddangan, asta yakó
ágkasarukur.
15 Asal kailangan pabantugán yu baling si Cristo na bánnal Áglangngagán yu.
Taganà kó inalayun ébô makataba kó katô minsà tingód katô gimanan yu.
Asal piyai yu tô kataba na duwán respeto.
16 Kailangan malinis tô panámdám yu ébô ka buyasán tô madigár ágkémun
yu tingód katô katákkás yu ki Cristo, kayyaan tô mga ágbuyas ukit katô ágkagin
dan.
17 Su atin ka kakalyag ka Manama na irrayatan kó, tô kérrayat ákniyu tingód
katô kalumu yu ka madigár tuu pa madigár ka tandingán katô kérrayat ákniyu
tingód katô kalumu yu ka madat.
18 Ihirapan pagsik si Cristo tingód katô áknita salà asta makasábbad dád
sikandin inaté. Agad ándà palang salà din, asal inaté sikandin para bullas
áknita na masalà-salà ébô piddán ki ikandin tun ta Manama. Agad igmatayan
tô lawa din, asal inanté gó puman sikandin ukit ka katulusan katô Úgis
Espiritu.
19 Igsadun tô gimukud din tun ta góddóan katô mga gimukud na igpriso,
asta igulit-ulit sikandin kandan.
20 Tô gó tô ándà bánnal katô Manama sayyan tô manté pa si Noe na igimu
ka arka. Agad mallayat tô ginawa katô Manama na gangat katô mga manubù
ka rumákkád dan katô mga salà, asal ándà dan gó rákkád. Délák dád su duwán
dád walu mga manubù na igahu tun ta arka i Noe asta ándà kamaté ukit katô
lunup.†
21 Na, tô lunup tô panunggiringan tingód katô kabunyag, su tô igpabunyag
kó, itábbus kód ukit katô katulusan na iganté puman ki Jesu-Cristo. Itábbus kó
ánnà ukit katô kóras ka buring tun ta lawa yu, asal ukit katô tandô yu katô
Manama na igrákkáddan yud tô salà.

---

* **3:12** 3:10-12 Salmo 34:12-16. † **3:20** 3:20 Ahaán tô Genesis kapitulo 6 sippang ka kapitulo 8.

22 Igsadun dán si Jesus tun ta langit. Dutun dán sikandin dadan ta kawanan
katô Manama. Ágpangulu sikandin katô mga panaligan asta katô langun na
duwán katulusan tun datas ta langit.

4

Mantu kantayan

1 Purisu su ikatiis si Cristo katô kahirapan, kailangan makataganà kó
tumiis katô kahirapan na dumunggù tun ákniyu, su sikiyu na ágtiis katô
kahirapan, igsugban kód áglumu ka salà,
2 ébô róggun manté kó pa, dì yu tumanán tô kakalyag ka lawa yu, asal
tumanán yu tô kakalyag ka Manama.
3 Su sobra dán tô igulaan yu dángngan iring katô kóddô ka mga dì ágpamaké
na ipánnuan katô kadattan, áglumu ka madat, ágkalasing, áglólóban asta áglumu
ka madat ukit katô kapangadap dan katô mga ágmanaman.
4 Asal áknganni tô mga dì ágpamaké ágkasalábbuan ákniyu su dì kód gapil
kandan tun ta madat mga áglumun dan. Purisu ágbuyasán kó ikandan.
5 Asal tumubang dan tun ta Manama na rumuud katô langun, agad tô mga
manté ó tô mga inaté.
6 Tô gó igulit-ulit pagsik tô Madigár Gulitán tun ta mga manubù na inaté
dán. Su agad inaté tô lawa dan magunawa katô dungguán ka mga manubù,*
asal manté gó tô espiritu dan iring na manté Manama.

Gasa na igbággé ka Manama

7 Masig dán dumunggù tô kapángngaan kani langun. Purisu pasunnad kó
asta bantayi yu tô ákniyu sarili ébô makapanayun kó dumasal.
8 Tô tuu ágkailanganán ka langun, panayun kó paginawaé, su atin ka
ágginawa tô manubù, makapasinsiya sikandin katô marapung mga salà na
ilumu katô duma manubù.
9 Kailangan palit-alité kó tun ta ákniyu góddóan, asta yakó ágburáng-buráng.
10 Na, tô tagsábbad-sábbad ákniyu igbággayan ka Manama ka gasa ébô pata-
bangé kó. Gamit yu ka madigár tô mga igbággé din ukit ka kédu din.
11 Tô igbággayan ka gasa ka kólit-ólit kailangan mulit-ulit katô ágpólitán ka
Manama kandin. Tô igbággayan ka gasa na ágtabang kailangan tumabang ukit
katô kabákkárran na ágbággén ka Manama. Tuman yu ni ébô agad ándin tô
áglumun yu, Manama tô madurung ukit ki Jesu-Cristo. Mólà pa ka durungán
asta mangulu sikandin ka ándà ágtamanán. Matuman ni.

Katiis katô mga ágpampamaké

12 Sikiyu na ágginawaan ku, yakó ágkasalábbuan tingód katô mga mappait
kahirapan na ágdunggù ákniyu. Yakó ágpanámdám na sikiyu dád tô igdung-
guan kani, su ágdunggù ni ébô kinnaman ka masarig tô kapamaké yu.
13 Asal kadayawan kó su inapil kó tun ta kérrayat ki Cristo ébô kadayawan
kó pagsik tun ta álló na pakitanán tô séllaán ka bantug din tun ta kalónód din.
14 Atin ka ágpayayyaán kó tingód katô kapasábbad yu tun ki Cristo, ka-
dayawan kó su ágpasóddór ni na dutun dán ákniyu tô matulus Espiritu ka
Manama.
15 Atin ka irrayatan kó, dì mému ka guné katô kamaté ka manubù, ó katakó,
ó kalapas ka sugù, ó kélabut katô duma mga manubù.
16 Asal ka girrayatan kó tingód katô kapamaké yu ki Cristo, yakó ágkayyaan.
Durung yu baling tô Manama, su sikiyu tô mga sakup din.

---

* **4:6** 4:6 Su ikasalà si Adan asta si Eva, igruudan katô Manama na maté dan. Ahaán tô Genesis 3:17-19.

17 Igtigkané dán tô timpo na ruudan ka Manama tô mga manubù, asta tô
mga gabatà ka Manama tô una ruudan din ukit katô kérrayat asta kahirapan.
Atin ka sikita na mga ágpampamaké tô unan din ruudan, tuu pa makamáddang
tô karuud din katô mga dì ágbánnal katô Madigár Gulitán na tikud tun ta
Manama.
18 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Atin ka mahirap tô katábbus katô mga manubù na nángngà tun ta saruwan
ka Manama,
mamánnu tô mga ándà bánnal katô Manama asta tô mga masalà-salà?”†
19 Purisu atin ka girrayatan kó tingód ka kakalyag ka Manama, panayun kó
lumu ka madigár, asta sarig kó tun ta Manama na igimu ákniyu, su ágkasarigan
sikandin.

5

Nángngà áglumun katô mga tarapid ka simbaan

1 Na, duwán kagin ku ákniyu na mga tarapid ka simbaan. Sakán pagsik tô
sábbad tarapid duma ákniyu, asta ikatestigossa katô mga kérrayat na inókitan
i Cristo, asta mapilla katô séllaán ka bantug din na pakitanán din. Ágpédu-
éduwa ákniyu na
2 dóppóni yu tô mga manubù na igsarig katô Manama ákniyu, su iring dan na
mga karnero, asta sikiyu tô iring na taradóppón. Dóppóni yu sikandan ánnà su
igpirit kó, asal ukit katô kakalyag yu, su tô gó tô kakalyag ka Manama. Lumu
yu ni ánnà ébô manalapì kó, asal su tuu kó malyag lumumu.
3 Yakó ágpallayat-layat katô mga manubù na igsarig ka Manama ákniyu ébô
dóppónan yu, asal pakita yu kandan na sikiyu tô madigár giringanan dan.
4 Na, ka lumónód dán tô Pangulu katô mga taradóppón, makatanggap kó
katô korona na ágséllà na dì mandà tô kadigárran.
5 Sikiyu pagsik na mga adi dád, kailangan rumespeto kó katô mga tarapid
ka simbaan, asta tô langun yu, pabbabà kó katô kamanubuan yu asta
patabangé kó, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Sapadan katô Manama tô ágpadadurung.
Asal ágkéduwan din tô ágpabbabà.”*
6 Purisu pabbabà kó tun ta matulus Manama ébô pallayatán kó ikandin tun
ta nángngà timpo.
7 Bággé yu kandin tô langun ágkasasówan yu, su ágdóppón sikandin ákniyu.
8 Pasunnad kó asta banté kó, su tô usig yu na si Maibuyan ágpanó-panó iring
na liyun na ginigár asta ágpamasak katô dawin din.
9 Atuwi yu sikandin ukit katô masarig kapamaké yu, su ikasóddór kó na tô
langun kataladi yu tun ta kapamaké nit kaluwagan kani banuwa ágkinnaman
pagsik katô kérrayat na magunawa katô inókitan yu.
10 Asal tingód katô kédu ka Manama, igtawar kó ikandin ukit ki Cristo ébô
mapil kó tun ta séllaán din na ándà ágtamanán. Pángnga irrayatan kó tun ta
mabbabà timpo, Manama tô pamantu, pasarig, asta pabákkár ákniyu, asta
sumánnar ákniyu tun ta pónsadanan na dì ágkakálláng.
11 Sikandin tô matulus na mangulu sippang ka ándà ágtamanán! Matuman
ni.

Ágtamanán kani sulat

12 Igsulatta ákniyu kani mabbabà sulat na igtabangan i Silvano.† Tun ta
panámdám ku, sikandin tô ágkasarigan kataladi ta. Igsulat ku ákniyu ébô

† **4:18** 4:18 Panultihon 11:31. * **5:5** 5:5 Mga Panultihon 3:34. † **5:12** 5:12 Silvano, ó Silas.

pabákkárrán tô kapamaké yu asta ébô pasóddórán kó na bánnal gó tô kédu ka Manama. Purisu yakó ágsuwé tikud tun ta kédu din.

13 Tô mga kataladi yu tun ta Babilonia‡ na igsalin pagsik katô Manama, ágpangumusta dan ákniyu, asta ágpangumusta si Marcos na batà ku tun ta kapamaké.

14 Papangumustaé kó langun yu na ágpampamaké, su tô gó tô kakilalaan na ágpaginawaé kó.

Mólà pa ka duwán kasunayan katô langun yu na igpasakup ki Cristo.

‡ **5:13** 5:13 Tô mga kataladi yu tun ta Babilonia, ó tô bayi tun ta Babilonia. Ni bayi ni tô mga ágpampamaké. Babilonia tô pagngadan dan katô lunsud ka Roma, su tô madat áglumun dutun iring katô madat iglumu tun ta Babilonia sayyan. Ahaán tô Daniel kapitulo 5 asta tô Igpakita kapitulo 17 asta 18.

Ikaduwa
Sulat I
Pedro

Una Basan

Ni libro igsulat i Pedro tun ta mga ágpamaké ki Jesu-Cristo na ikatalap na góddô tun ta lima mga banuwa tun ta probinsya ka Asia. Tô timpo tô, marapung é mga taratinurù na ágtinurù katô ánnà bánnal. Purisu ni gó é igsulat din tun ta mga ágpampamaké ébô dì dan mánnal katô ánnà bánnal ágtinuruán.

Marapung tô mga igtinurù i Pedro tun ta mga ágpampamaké ukit kani sulat. Igkagiyan dan na dì dan dumuma katô mga ánnà bánnal taratinurù su tô áglumun dan igtikud tun ta madat kakalyag katô lawa dan, asta kakalyag dan na miring tô mga manubù kandan (2 Pedro 2:1-22). Igkagi din pagsik na kailangan lumili dan katô mga manubù na dì ágbánnal na lumónód si Jesus nit banuwa (2 Pedro 3:4). Igpapanámdám din sikandan na bánnal gó lumónód si Jesus nit banuwa, asta sikandin tô mangulu. Igtinurù din pagsik kandan na marapung pa tô mga dumunggù nit banuwa ka masig dán tô sippangan.

1 Sakán si Simon Pedro na ágsuguánnán asta apostoles i Jesu-Cristo. Igsulatta tun ákniyu na igpamaké na magunawa áknami na igpamaké kandin. Ni kapamaké ta igbággé áknita ukit ki Jesu-Cristo na Manama ta asta Taratábbus na igimu áknita na nángngà tun ta saruwan ka Manama.
2 Mólà pa ka ágkadugangan tô kédu asta tô kasunayan ka Manama tun ákniyu tákkás katô kasóddór yu katô Manama asta ki Jesus na Áglangngagán ta.

Katawar asta kasalin katô Manama

3 Na, igbággé ka Manama áknita tô langun na ágkailanganán ta ébô manté ki asta tumuman ki katô kakalyag din. Tô gó tô igbággé din ukit katô katulusan din asta ukit katô kasóddór ta kandin. Igtawar sikandin áknita ébô tanggapán ta tô séllaán ka bantug din asta tô kadigárran din.
4 Tingód kani kadigárran din, igtandóan ki ikandin na bággén din áknita tô tuu madigár asta tô tuu dakál pulusán, ébô ukit kani mga igtandô din, makalili kó katô mga kakalyag na makadadat nit banuwa, asta mému tô ágkémun yu iring katô ágkémun din.
5 Purisu ággár-ággárri yu dugangi tô kapamaké yu katô kadigárran, asta tun ta kadigárran dugang yu tô kagpáttan,
6 asta tun ta kagpáttan dugang yu tô kapasunnad, asta tun ta kapasunnad dugang yu tô katiis katô kahirapan, asta tun ta katiis dugang yu tô madigár ágkémun tun ta saruwan ka Manama,
7 asta tun ta madigár ágkémun dugang yu tô kaginawa katô mga kataladi yu, asta ánnà dád tô mga kataladi yu tô ginawaan yu asal tô langun manubù.
8 Atin ka duwán iring kani tun ákniyu asta kadugangan pa ni, pasóddórán yu na ággamitán kó katô Manama asta duwán ágpulusán din ákniyu ukit katô kasóddór yu katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
9 Atin ka duwán ágpamaké na ánnà iring kani tô ágkémun din, iring na bólóg sikandin ó ánnà matayyó tô kasállág din, su ilingawan din na igurasan dán ka Manama tô mga salà din.
10 Purisu mga kataladi, ággár-ággár kó ébô kasóddóran na igtawar asta igsalin kó gó katô Manama. Atin ka lumun yu ni, dì kó sumódô ágpamaké,

11 asta tuu madigár tô kahu yu tun ta ándà dán ágtamanán pagpangulu katô
Áglangngagán ta asta Taratábbus na si Jesu-Cristo.
12 Purisu agad isóddóran yud ni langun, asta inagpáttan yud tô kabánnalan
na igtanggap yu, asal inalayunna ágpapanámdám ákniyu tingód kani.
13 Na, igpanámdámma na madigár ka pabákkárrán ku sikiyu ukit katô
kapasampát ku ákniyu tingód katô igtinurù ku ákniyu róggun mantéya pa.
14 Isóddóran ku na masiggad maté,* su igpasóddór ni kanak katô
Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
15 Purisu lumun ku sippang ka malumu ku ébô inalayun yu
kapanámdámman ni mga katinurù ku agad matéyad.

Igkita dé si Jesu-Cristo

16 Na, igulit ké ákniyu na matulus tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo, asta
lumónód gó sikandin. Tô igulit dé ánnà igimu-imu mga gulitán, asal sikami tô
igkita katô séllaán ka katulusan din.
17 Tô igpabantug tô Ámmà Manama kandin asta tô igdurung din sikandin,
idinág tô kagi ka matulus Manama tikud tun ta langit, na mà din, “Ni gó ni
Batà ku na ágginawaan ku, asta tuuwa idayawan kandin.”†
18 Tô igduma ké kandin dángngan tun ta pabungan katô Manama‡, sikami
gó tô ikadinág katô kagi tikud tun ta langit.
19 Purisu ukit katô igkita dé, idugangan tô kasarig dé katô kagi ka mga
propeta ka Manama sayyan. Kailangan panámdámmán yu tô igsulat dan, su
tô igsulat dan iring katô sulù na ágpappawà katô kangittángngan sippang ka
lumónód puman si Jesu-Cristo na miló tun ta pusung yu.§
20 Na, una ka langun, sampát yu ni. Ándà palang igsulat katô mga propeta
ka Manama sayyan na igtikud tun ta kandan dád kénagpát,
21 su ándà palang igsulat katô mga propeta ukit dád katô kakalyag dan, asal
tô mga propeta igpakagi katô Ugis Espiritu, asta igkagi dan tô mga kagi na
tikud tun ta Manama.

2

Ánnà bánnal mga taratinurù

1 Asal sayyan duwán mga ánnà bánnal propeta, asta iring kanan áknganni, su
duwán pagsik mga ánnà bánnal taratinurù na madun tun ákniyu. Tuminurù
dan katô ánnà bánnal ágtinuruán na makadadat katô kapamaké yu, asta
méllé dan katô Áglangngagán na igtábbus kandan. Purisu tigkô dád supakan
sikandan.
2 Marapung tô mákkás katô mga áglumun dan na makayayyà. Purisu ukit
katô áglumun dan, mabuyas tô tullid kapókit ka kabánnalan.
3 Tingód katô katagaw dan mimu-imu dan katô mga bulaló ébô makasalapì
dan. Sayyan igruudan dan ka Manama, asta dungguan dan gó ka supak.
4 Ándà kéduwi ka Manama tô mga panaligan din na ikasalà, asal igantug
din sikandan tun ta kangittángngan,* asta igpriso dan sippang ka dumunggù
tô álló ka karuud.

---

* **1:14** 1:14 Masiggad maté, ó masiggad tumanan kani lawa ku. † **1:17** 1:17 Ahaán tô Mateo 17:1-5; Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36. ‡ **1:18** 1:18 Pabungan katô Manama, ó ugis pabungan. § **1:19** 1:19 Sippang ka lumónód puman si Jesu-Cristo na miló tun ta pusung yu, ó sippang ka suméllà tun ta pusung yu tô álló asta tô karani na ágkitanán ka sállám. * **2:4** 2:4 Kangittángngan, ó Tartarus. Igbánnal tô mga Griego na ni Tartarus é mangittáng lugar tun ta siráb katô linó ka apuy para prisowan katô mga espiritu na madat é áglumun sippang ka ruudan dan.

5 Ándà kéduwi katô Manama tô mga manubù sayyan nit banuwa na ándà bánnal kandin. Agad igulit-ulitan dan i Noe na kailangan nángngà tô lumun dan, asal igipánnas dan katô Manama ukit katô lunup. Isamà dád si Noe asta tô pittu mga manubù na igduma kandin.†
6 Igsupakan ka Manama tô langun tun ta lunsud ka Sodoma asta Gomora ukit ka kagóbbó. Inému ni na panunggiringan katô inókitan katô mga dì ágbánnal katô Manama.
7 Asal igpaluwà din si Lot tikud tun ta Sodoma, su matalláng sikandin asta ágkaranu tingód katô madat mga áglumun katô mga manubù.
8 Su tô igóddô si Lot duma kandan, igkita asta igdinág din tô madat mga áglumun dan álló-álló, asta tuu ágkaranu sikandin.‡
9 Purisu ukit kani, ikasóddór ki na tô Áglangngagán katig ágpaluwà tikud tun ta mga pagkinnam katô mga manubù na ágpamaké kandin, asta katig sikandin sumupak katô madat mga manubù tun ta álló ka karuud.
10 Tuu dán gó madat tô dungguán katô mga ágkapid katô madat kakalyag ka lawa dan asta ágbuyas katô langun ágpangulu kandan.
Ni mga ánnà bánnal taratinurù, magani dan na ágpallayat-layat asta ándà máddang dan ágbuyas-buyas katô ágrespetowan mga panaligan na igpapid ka Manama ébô mangulu.§
11 Tô mga panaligan ka Manama, agad tuu dan matulus asta mallayat pa ka tandingán katô mga ánnà bánnal taratinurù, asal dì dan makému na muyas-buyas katô mga ágpangulun tun ta saruwan katô Áglangngagán.
12 Asal ni mga taratinurù iring katô mga mannanap tun ta kabánnássan na ándà panámdám asta ágtákkás dád katô kakalyag ka lawa dan. Inanté ébô ámmáttán dád asta giyón. Na, ni mga taratinurù, ágbuyas-buyasán dan tô mga lumu na ándà dan kagpátti. Purisu supakan dan katô Manama iring katô mga mannanap ka kabánnássan na ágmatayan dád.
13 Sulian dan tingód katô madat ilumu dan. Tô dayó dan tô áglumu ka madat kakalyag ka lawa dan agad álló áglumun dan. Iring dan katô ditá tun ta umpak su tuu makayayyà ka dumuma dan ákniyu dalám katô kapalimudé yu, su ágpanayun dan áglumu ka madat.
14 Ágdantulán dan tô áglibug, su dì dan ágkanángngaan katô mga salà na áglumun dan. Ágpahun dan tô mga ágkapid tun ta tagán dan. Supakan dan katô Manama su tô pusung dan ipánnuan katô katagaw!
15 Itadin dan su igtananan dan tô dalan ka kabánnalan. Iring dan katô propeta sayyan na si Balaam na batà i Bosor, su ágginawa sikandin ka salapì na ágbággén kandin ukit katô kalumu din ka madat.*
16 Asal igsapadan tô madat lumu i Balaam ukit katô asno na igsakayan din na igkagi iring na manubù asta igsapad katô kangulággan lumu katô propeta.
17 Ni mga manubù ni ándà ágpulusán iring katô sánnáp na itittian, asta iring katô mga sagulapun na ágkapid ka karamag. Tapé igtaganà ka Manama tô lugar na tuu mangittáng para kandan,
18 su ágpadadurung dan ukit katô kagi dan na ándà ágpulusán. Ukit katô madat mga kakalyag ka lawa ágpiddán dan tô mga manubù na mantu pa igtanan katô mga áglumu ka madat.
19 Ágtandô dan na mému lumun tô agad ándin na kakalyag dan, asal sikandan gó tô inallang katô kadattan, su agad ándin tô pakapid katô manubù, tô gó tô ikallang kandin.

† **2:5** 2:5 Ahaán tô Genesis 6:5-8:22. ‡ **2:8** 2:6-8 Ahaán tô Genesis 19:1-29. § **2:10** 2:10 Ahaán tô Judas 8. * **2:15** 2:15 Ahaán tô Numeros 22:1-38.

20 Na, tô mga manubù na ikaluwà dán tikud tun ta madat ilumu dan nit
banuwa ukit katô kasóddór dan katô Áglangngagán ta asta Taratábbus na si
Jesu-Cristo, atin ka lumónód dan tun ta tapé madat kantayan dan, mému dan
puman állang katô salà na áglumun dan. Purisu tô katamanan dan tuu pa
madat ka tandingán katô tagnà.
21 Atin ka ándà dan ikasóddór katô kapókit ka katanggap ka Manama
katô manubù na nángngà tun ta saruwan din, madigár pa ka tandingán
katô kasóddór dan, asta katanan dan katô nángngà katinurù katô Manama
kandan.
22 Ituman dan tô bánnal panunggiringan, "Tô asu ágkan puman katô kandin
inutà,"† asta "Tô babuy na igpadigusan áglónód puman áglubug tun ta libutà."

3

Matuman lumónód tô Áglangngagán

1 Sikiyu na ágginawaan ku, ni gó tô ikaduwa sulat ku ákniyu. Ni ta duwa sulat
ku, igpasampát ku ákniyu ébô papabákkárré kó katô madigár mga panámdám
na isóddóran yu.
2 Kakalyag ku na makasampát kó katô igulit katô mga propeta na igbánnal
ka Manama sayyan, asta katô igsugù katô Áglangngagán na Taratábbus ukit
katô mga apostoles yu.
3 Una katô langun, kailangan kagpáttan yu na tun ta katapuriyan mga álló,
dumunggù tô mga manubù na yumamà-yamà katô kabánnalan, asta mapid
dan katô kakalyag ka kandan lawa,
4 su kumagi dan, na mà dan, "Igtandô si Jesus na lumónód sikandin.
Asal ánda dán sikandin? Su tikud tun ta inaté tô mga kamónaan ta, ándawù
kapalinan kani banuwa su magunawa tikud tun ta kému kani!"
5 Tô gó tô kagin dan, su dì dan malyag na sumampát katô igimu ka Manama
sayyan. Ukit katô kagi din, duwán langit asta banuwa na igimu tikud tun ta
wayig asta inému ukit katô wayig.
6 Ukit katô kagi din, igpalunupan din ni banuwa asta idattan.*
7 Asta ukit katô kagi ka Manama, tô langit asta ni banuwa na ágkitanán ta
áknganni igtaganà din na góbbón ka dumunggù tô álló na ruudan asta supakan
tô mga manubù na ándà bánnal kandin.
8 Asal sikiyu na ágginawaan ku, yakó yu ágkalingawi na tun ta Áglangngagán,
tô kadugéyan katô sábbad álló iring na sábbad mararan (1,000) ámmé, asta tô
kadugéyan katô sábbad mararan (1,000) ámmé iring na sábbad dád álló.
9 Dì ágbaring-baring tô Áglangngagán na ágtuman katô tandô din, iring katô
ágpanámdámmán katô mga manubù. Asal mallayat é ginawa din ákniyu, su dì
malyag na mandà tô mga manubù, asal kakalyag din na rumákkád tô langun.
10 Asal sékót dumunggù tô álló na lumónód tô Áglangngagán, iring na
kadunggù ka takón. Tô álló tô, mandà tô langit tákkás katô mabákkár
dagunután, asta kadattan ka apuy tô mga bahin kani. Magóbbó ni tibuk
banuwa tákkás katô langun-langun kannun.
11 Na, su iring kani dadattan ka Manama ni langun, kailangan nángngà tô
áglumun yu tun ta saruwan ka Manama
12 róggun na tuu kó gangat asta ágtaganà para katô kalónód katô
Áglangngagán tun ta álló na igsalin ka Manama, su magóbbó asta mandà
tô langit, asta matunó tô mga bahin tingód katô kénit!

† **2:22** 2:22 Panultihon 26:11. * **3:6** 3:5-6 Ahaán tô Genesis 1:6-8; 7:11.

13 Asal ukit katô igtandô ka Manama, gangatan ta tô mantu langit asta tô
mantu banuwa na óddóan katô mga manubù na igtanggap ka Manama na
nángngà tun ta saruwan din.†
14 Purisu sikiyu na ágginawaan ku, róggun na gangat kó katô katumanan
kani, ággár-ággár kó ébô tuu kó malinis asta dì kó mabuyas tun ta saruwan
ka Manama, asta duwán kasunayan yu.
15 Panámdám yu ni. Mallayat é ginawa katô Áglangngagán ta ébô matábbus
tô mga manubù. Magunawa pagsik tô igsulat katô áknita ágginawaan kataladi
na si Pablo, su duwán igpasóddór katô Manama kandin.
16 Tun ta langun sulat din, magunawa tô kagi din tingód katô álló ka
Manama, agad duwán gó mga mahirap ginagpáttán tun ta mga sulat din.
Purisu tô mga manubù na ándà tuu ikasóddór asta sékót ágkapid, ágpalinán
dan tô kóbadan katô igsulat din iring katô kapalin dan katô duma mga kagi
ka Manama na igsulat. Asal dungguan dan ka kadattan.

Katapuriyan mga panalan

17 Purisu sikiyu na ágginawaan ku, su taganà kó ikasóddór kani, banté kó ébô
dì kó mapid katô mga bulaló ka mga dì ágbánnal katô Manama, su dì mému
ka ágduwa-duwa kó tingód katô igpamaké yu áknganni.
18 Asal panayun yu tanggapi tô kédu asta tô kagpáttan tikud tun ta
Áglangngagán ta asta Taratábbus na si Jesu-Cristo. Mólà pa ka durungán asta
pabantugán sikandin áknganni asta sippang ka ándà ágtamanán! Matuman ni.

† **3:13** 3:13 Ahaán tô Isaias 65:17; 66:22.

Una Sulat I Juan

Una Basan

Tô igsulat kani si Juan na sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu i Jesu-Cristo na igpapid din ébô mulit-ulit katô kagi din. Tugál dán si Juan tô timpo na igsulat sikandin kani.

Ni una sulat din igpapid din tun ta mga ágpampamaké na ágginawaan din asta igsarigan katô Manama tun ta marapung ássa mga banuwa. Tô timpo tô, duwán mga manubù na ágtinurù katô ánnà bánnal. Duwán mga ágkagi na ánnà Batà katô Manama si Jesu-Cristo su manubù dád kun sikandin. Duwán mga duma na ágkagi na tô Batà ka Manama ándà pamanubù. Asta duwán pô gó mga ássa mga bulaló na igtinurù dan.

Kannun ta una sulat i Juan, matayyó na si Jesu-Cristo tô bánnal Batà ka Manama, asta igpamanubù gó sikandin.

Igtinuruan din tô mga ágpampamaké na kailangan imátmáttán dan ka duwán ágtinurù katô tullid ágtinuruán i Jesu-Cristo ébô liliyan dan tô ánnà bánnal ágtinuruán.

Tuu matayyó ni igsulat din na tô langun ágpamaké ki Jesu-Cristo asta ágginawa katô Manama, kailangan ginawaan dan tô mga unawa dan.

Si Jesu-Cristo tô ágbággé ka kantayan

1 Igsulatta ákniyu tingód kandin na duwán dán taganà tô ándà pa imuwi ni banuwa. Sikandin gó tô igdinág dé, igkita dé, isállággan dé, asta igawidan dé. Sikandin tô ágngadanan na Kagi ka Manama na ágbággé ka kantayan na ándà ágtamanán.

2 Ni ágbággé ka kantayan tô igpakita ka Manama áknami, asta igkita dé sikandin. Sikami tô mga testigos na gulit-ulit ákniyu na sikandin tô manté ka ándà ágtamanán. Sikandin tô igduma katô Ámmà Manama asta igpakita sikandin áknami.

3 Igulit-ulit dé ákniyu tô igkita dé asta tô igdinág dé ébô pasábbad kó áknami, su igpasábbad ké tun ta Ámmà Manama asta tun ta Batà din na si Jesu-Cristo.

4 Igsulat ké kani ákniyu ébô tuu ki gó kadayawan.

Mga manubù na dutun ta kappawaan

5 Ni gó tô igtinurù i Jesu-Cristo na igdinág dé, asta ni gó tô gulit-ulitán dé ákniyu. Tô Manama tô ágtikudan ka kadigárran iring na kappawaan, asta ándà palang madat tun kandin iring na kangittángngan.

6 Purisu atin ka kumagi ki na igpasábbad kid tun ta Manama, asal góddô ki pô tun ta kangittángngan, bulaló tô ágkagin ta, asta dì ki ágtuman katô kabánnalan.

7 Asal ka góddô ki tun ta kappawaan iring katô Manama na góddô tun ta kappawaan, duwán sinábbadan ta, asta tô dipanug ka kamaté i Jesus na Batà katô Manama tô áglinis áknita tikud tun ta langun salà ta.

8 Atin ka kumagi ki na ándà salà ta, iglimbungan ta tô áknita sarili, asta ándà ki tuman katô kabánnalan.

9 Asal atin ka ulitán ta tun ta Manama na bánnal iglumu ki ka salà, pasinsiyaan din tô mga salà ta asta linisan ki ikandin tikud tun ta langun ka madat mga lumu ta, su ágkasarigan sikandin asta nángngà tô áglumun din.

10 Atin ka kumagi ki na ándà ki ikasalà, magunawa dád ka kumagi ki na ágbulaló tô Manama, asta ándà ta tanggapi tô kagi din.

2

1 Igsulatan ku sikiyu na mga gabatà ku ébô dì kó lumumu ka salà. Asal atin
ka duwán tun ákniyu na makalumu ka salà, duwán pédu-édu tun ta Ámmà para
áknita. Sikandin si Jesu-Cristo na ándà gó salà.
2 Sikandin tô igpamaté na bullas áknita ébô pasinsiyaan tô mga salà ta. Ánnà
dád áknita mga salà tô mému pasinsiyaan din, asal tô mga salà katô langun
manubù nit banuwa.
3 Ukit katô pagtuman ta katô mga sugù ka Manama, kasóddóran ta na bánnal
igpasábbad kid tun kandin.
4 Atin ka ágkagi tô manubù na igpasábbad sikandin tun ta Manama, asal dì
sikandin ágtuman katô mga sugù ka Manama, bulalón sikandin, asta ándà din
tanggapi tô kabánnalan.
5 Asal tô manubù na ágtuman katô kagi ka Manama, ágginawa sikandin ka
Manama iring katô kaginawa ka Manama kandin. Ukit kani kasóddóran ta
na igpasábbad kid tun ta Manama.
6 Tô manubù na ágkagi na igpasábbad sikandin tun ta Manama, kailangan
tô ágkémun din iring katô ágkémun i Jesu-Cristo.

Tô mantu sugù

7 Mga ágginawaan ku, ánnà mantu ni sugù na igsulat ku ákniyu na kailangan
paginawaé kó.* Asal tô igpamaké kó, ni gó tô taganà igsugù ákniyu. Ni gó tô
sugù na igpasóddór ákniyu tikud pô tun ta kapamaké yu.
8 Asal iring na mantu ni sugù na igsulat ku ákniyu su igpakita i Cristo tô
bánnal ginawa din ukit katô iglumu din, asta sikiyu pagsik tô ágpakita katô
ginawa yu ukit katô áglumun yu. Su ukit katô katanan yu katô madat mga
linumuwan, iring na inandà dán tô kangittángngan, asta ukit katô kalumu yu
katô nángngà tun ta saruwan ka Manama, iring na ágséllà dán tô kappawaan
katô Manama.
9 Atin ka ágkagi tô manubù na dutun sikandin ta kappawaan, asal
ágkaringasa katô kataladi din, dutun pô sikandin ta kangittángngan.
10 Asal atin ka ágginawa tô manubù katô kataladi din, dutun sikandin ta
kappawaan, asta ándà dán mému gunayan na makasalà sikandin.
11 Asal atin ka ágkaringasa tô manubù katô kataladi din, dutun pô sikandin
ta kangittángngan. Ágpanó sikandin tun ta kangittángngan, asta ándà din
kasóddóri ka ánda tô sadunan din, su dì pakakita guné katô kangittángngan.
12 Igsulatta ákniyu na mga gabatà su igpasinsiyaan dán ka Manama tô mga
salà yu ukit katô iglumu i Jesu-Cristo.
13 Igsulatta ákniyu na mga ámmà su ikasóddór kód ki Jesu-Cristo na duwán
dán taganà tikud pô tun ta tigkanayan ka langun. Igsulatta ákniyu na mga
sumuddù gamama, su igpanalu kó ki Maibuyan.
14 Igsulatta ákniyu na mga gabatà su isóddóran yud tô Ámmà Manama.
Igsulatta ákniyu na mga ámmà su isóddóran yud si Jesu-Cristo na duwán
dán taganà tikud pô tun ta tigkanayan. Igsulatta ákniyu na mga sumuddù
gamama su masarig tô ákniyu kapamaké, asta inalayun ágbánnal kó katô kagi
ka Manama, asta igpanalu kód ki Maibuyan.
15 Yakó yu ágginawayi tô madat ágkémun katô mga manubù na dì ágpamaké,
asta yakó yu ágginawayi tô madat mga kakalyag katô duma mga manubù nit

* **2:7** 2:7 Ahaán tô Juan 13:34.

banuwa. Atin ka ágginawaan yu tô madat ágkémun nit banuwa, ándà ginawa yu katô Ámmà Manama,
16 su tô langun ka ágkémun nit banuwa, yan tô kébág ka mga manubù ukit katô lawa, ukit katô kasállág, asta ukit katô kapadadurung. Ni mga ágkémun ánnà tikud tun ta Ámmà Manama, asal tikud dád nit banuwa.
17 Duwán ágtamanán katô mga manubù na dì ágpamaké asta katô madat mga ágkadigárran dan nit banuwa, asal tô ágtuman katô kakalyag ka Manama manté sippang ka ándà ágtamanán.

Tô usig i Cristo

18 Mga gabatà ku, masig dán dumunggù tô katapuriyan mga álló. Ikadinág kód na dumunggù tô usig i Cristo, asta bánnal na igdunggù dán gó tô marapung mga usig i Cristo. Purisu isóddóran tad na masig dán dumunggù tô katapuriyan mga álló.
19 Agad ni mga usig ta igtanan áknita dángngan, asal ánnà dan bánnal mga kadumaan ta. Atin ka bánnal dan na mga kadumaan ta, igpanayun dan pád igduma áknita. Asal igtanan dan ébô kasóddóran ta na ánnà dan bánnal mga kadumaan ta.
20 Asal sikiyu, ánnà kó iring kandan su igpasunnadan kód i Jesu-Cristo katô Ugis Espiritu. Purisu ikasóddór tô langun yu katô kabánnalan.
21 Ágsulatan ku sikiyu ánnà su ándà sóddór yu katô kabánnalan, asal su ikasóddór kó katô kabánnalan, asta ikasóddór kó na ándà bulaló na ágtikud tun ta kabánnalan.
22 Na, ágkagi tô mga bulalón na ánnà Mesiyas† si Jesus. Tô gó tô mga usig i Cristo, su géllé dan katô Ámmà Manama asta katô Batà din na si Jesus.
23 Tô géllé katô Batà ka Manama, ándà sikandin pasábbad tun ta Ámmà Manama, asal tô gulit na igpasábbad sikandin tun ta Batà ka Manama, igpasábbad pagsik sikandin tun ta Ámmà.
24 Purisu kailangan tumanán yu tô kabánnalan na igtinurù ákniyu tikud pô tun ta kapamaké yu. Atin ka tumanán yu tô igtinurù ákniyu, ágpasábbad kó tun ta Batà asta tun ta Ámmà.
25 Igtandô katô Manama na duwán bággén din áknita, asta tô gó tô kantayan na ándà ágtamanán.
26 Igsulatta ákniyu ébô kasóddóran yu tô tingód katô mga manubù na malyag lumimbung ákniyu.
27 Asal sikiyu, góddóan kó katô Ugis Espiritu na igtanggap yu tikud tun ki Jesu-Cristo. Purisu dì dán kailangan na tinuruan kó katô duma manubù, su tô Ugis Espiritu tô ágtinurù ákniyu katô langun. Bánnal tô ágtinuruán din, asta ánnà bulaló. Purisu panayun kó ágtuman katô igtinurù katô Ugis Espiritu ákniyu.
28 Na, mga gabatà ku, pasábbad kó tun ki Jesu-Cristo ébô dì ki kamáddangan asta dì ki kayyaan tun ta saruwan i Cristo tun ta kalónód din.
29 Isóddóran yu na nángngà tô áglumun ka Manama. Purisu kailangan kasóddóran yu na atin áglumu tô langun manubù katô nángngà tun ta saruwan ka Manama, igimu dan ikandin na mga gabatà din.

3

Mga gabatà katô Manama

† **2:22** 2:22 Mesiyas tô kagi ka Hebreo na magunawa katô kagi ka Griego “Cristo.” Tô kóbadan kani, “tô isalin ka Manama.” Si Jesu-Cristo tô ágngadanan na Mesiyas.

1 Panámdám kó tingód katô dakál ginawa ka Ámmà Manama na igpakita din áknita, su igtawar ki ikandin na mga gabatà din. Sikita gó tô mga gabatà din.
Purisu tô mga manubù nit banuwa na dì ágpamaké ándà ikasóddór na sikita
tô mga gabatà ka Manama su ándà dan kasóddóri ka sadan tô Manama.
2 Mga ágginawaan ku, agad mga gabatà kid katô Manama áknganni, ándà pa
pasóddóri ka Manama áknita ka ándin tô kéringan ta tun ta katapuriyan álló.
Asal isóddóran ta na ka pakita dán si Cristo, makéring ki kandin, su kitanán ta
sikandin na magunawa gó katô bónnóng din áknganni tun ta langit.
3 Purisu tô manubù na giman na makéring sikandin ki Cristo, inalayun áglili
ka salà, iring ki Cristo na ándà salà.
4 Asal tô áglumu ka salà, tô gó tô ruudan su iglapas katô sugù ka Manama,
su salà tô áglapas katô sugù ka Manama.
5 Isóddóran yu na igpamanubù si Jesu-Cristo ébô miwà katô mga gunayan
ka salà, asta ándà gó sikandin ikasalà.
6 Purisu tô manubù na igpasábbad tun kandin dì dán manayun áglumu ka
salà. Asal tô mga manubù na ágpanayun áglumu ka salà ándà pa gó ikagpát ka
sadan si Cristo, asta ándà ikasóddór kandin.
7 Purisu mga gabatà ku, yakó áglimbung katô ákniyu sarili! Atin ka ágpanayun
tô manubù áglumu katô nángngà, kasóddóran na nángngà sikandin tun ta
saruwan ka Manama, iring ki Cristo na nángngà.
8 Asal atin ka ágpanayun tô manubù áglumu ka salà, sakup sikandin i
Maibuyan, su si Maibuyan áglumu ka salà tikud pô tun ta katigkanayan.
Purisu igpamanubù tô Batà ka Manama ébô dadattan tô mga áglumun i
Maibuyan.
9 Atin ka inému dán tô manubù na batà ka Manama, dì dán sikandin
manayun áglumu ka salà, su dutun dán kandin tô ágkémun ka Manama. Dì
dán sikandin makapanayun áglumu ka salà su inému dán sikandin na batà ka
Manama.
10 Ukit kani, kilalan ta ka sadan tô mga gabatà ka Manama asta ka sadan
tô mga gabatà i Maibuyan. Ánnà batà katô Manama tô manubù na dì áglumu
katô nángngà asta dì ágginawa katô kataladi din.

Kailangan paginawaé ki

11 Kailangan paginawaé ki, su ni gó tô igtinurù na igdinág yu tikud pô tun
ta kapamaké yu.
12 Dì mému ka miring ki ki Cain na sakup i Maibuyan. Igmatayan i Cain
tô kataladi din su madat tô mga linumuwan i Cain, asta nángngà tô mga
linumuwan katô kataladi din tun ta saruwan ka Manama.*
13 Purisu mga kataladi, yakó ágkasalábbuan ka ágkaringasaan kó katô mga
manubù nit banuwa.
14 Na, isóddóran ta na igtikud kid tun ta kamatayan† asta dutun kid ta mantu
kantayan, su ágginawaan ta tô mga kataladi ta. Tô manubù na dì ágginawa
dutun pô ta kamatayan.
15 Tô manubù na ágkaringasa katô kataladi din, iring sikandin katô tara-
maté. Isóddóran yu na ándà taramaté na ágbággayan ka Manama katô kan-
tayan na ándà ágtamanán.
16 Kasóddóran ta ka ándin tô bánnal ginawa su igpamaté si Cristo na bullas
para áknita. Purisu kailangan makataganà ki pamaté na bullas para katô mga
kataladi ta.

---

* **3:12** 3:12 Ahaán tô Genesis 4:1-25. † **3:14** 3:14 Tô kóbadan kani kamatayan, tô gó é ágkémun ka manubù na dì ágpamaké ki Jesu-Cristo, su katamanan din tô supak ka Manama na ándà ágtamanán.

17 Atin ka madigár é kóddô ta, asta kitanán ta na ágkahirapan tô kataladi ta,
asal ka dì ki ágkéduwan kandin, dì ki ágginawa katô Manama.
18 Mga gabatà, dì nángngà ka kumagi ki dád na ágginawa ki katô mga kataladi
ta, asal kailangan pakitanán ta na bánnal tô kaginawa ta kandan ukit katô
mga áglumun ta.
19 Na, ukit katô kaginawa ta, kasóddóran ta na ágbánnalán ta tô kabánnalan
na ágtinuruán, asta pasunayán ta tô pusung ta tun ta saruwan ka Manama.
20 Agad ágpanámdám ki na duwán kayyà ta, asal tuu pa dakál tô isóddóran
katô Manama ka tandingán katô isóddóran ta, su isóddóran din gó tô langun-
langun.
21 Mga ágginawaan ku, atin ka isóddóran ta na dì ki kayyaan, ándà gó máddang
ta ka tumubang ki katô Manama.
22 Purisu atin ka duwán pamuyuán ta kandin, matanggap ta, su ágtumanán
ta tô mga sugù din asta áglumun ta tô makapadayó kandin.
23 Ni gó tô sugù din áknita na kailangan mamaké ki katô Batà din na si Jesu-
Cristo, asta kailangan paginawaé ki iring katô igsugù din áknita.
24 Tô ágtuman katô mga sugù ka Manama igpasábbad dán tun ta Manama,
asta tô Manama igpasábbad tun kandin. Ukit katô Ugis Espiritu na igbággé ka
Manama áknita, isóddóran ta na igpasábbad tô Manama áknita.

4

Bánnal asta ánnà bánnal ágtinuruán

1 Mga ágginawaan, yakó sékót ágbánnal katô mga ágtinurù tingód katô Man-
ama, asal kinnami yu tô ágtinuruán dan ébô kasóddóran yu ka tikud tun ta
Manama ó ánnà. Su marapung tô ánnà bánnal mga propeta na ágtalap nit
banuwa.
2 Ni gó tô kapókit ébô kasóddóran yu ka tikud tun ta Manama tô ágtinuruán,
su tô ágtinurù na igpamanubù si Jesu-Cristo, tikud tun ta Manama tô
ágtinuruán din.
3 Asal tô dì ágtinurù na igpamanubù si Jesus, ánnà tikud tun ta Manama tô
ágtinuruán din. Sikandin gó tô usig i Cristo. Ikadinág kód na dumunggù tô
usig i Cristo, asta dini dán gó sikandin ta banuwa.
4 Asal mga gabatà, sakup kó katô Manama, asta ándà kó kapid katô ánnà
bánnal mga propeta, su tô Manama diyan ákniyu tuu pa matulus ka tandingán
ki Maibuyan na ágpangulu katô mga manubù na dì ágpamaké nit banuwa.
5 Ni ánnà bánnal mga propeta tô isakup tun ta mga dì ágpamaké nit banuwa.
Purisu tô ágkagin dan magunawa katô ágkagin katô mga dì ágpamaké, asta
ágpaminág kandan tô mga dì ágpamaké.
6 Asal su sikami tô mga sakup ka Manama, ágpaminág áknami tô mga
ikasóddór katô Manama, asal tô ánnà mga sakup ka Manama dì ágpaminág
áknami. Ukit kani, kasóddóran ta tô ágtinuruán na bánnal asta tô ágtinuruán na
ánnà bánnal.

Ginawa tikud tun ta Manama

7 Mga ágginawaan, kailangan paginawaé ki, su Manama tô ágtikudan ka
ginawa, asta tô mga ágginawa katô kataladi dan, tô gó tô inému dán mga gabatà
katô Manama, asta ikasóddór dan katô Manama.
8 Asal tô dì ágginawa ándà ikasóddór katô Manama, su Manama tô ágginawa.
9 Igpakita katô Manama na ágginawa sikandin áknita ukit katô kapapid din
katô bugtung Batà din kannun ta banuwa ébô bággayan ki katô kantayan na
ándà ágtamanán ukit katô kamatayan din para áknita.

10 Ni gó tô ágpasóddór ka ándin tô bánnal ginawa. Ánnà sikita tô igginawa
katô Manama, asal Manama tô igginawa áknita asta igpapid din tô Batà din
na igmatayan ébô kapasinsiyaan ka Manama tô mga salà ta.
11 Mga ágginawaan, su ni gó tô kaginawa katô Manama áknita, kailangan
paginawaé ki.
12 Ándà gó manubù na ikakita katô Manama. Asal atin ka ágpaginawaé ki,
igpasábbad tô Manama áknita, asta ukit kandin, ágginawa kid kandin.
13 Ukit kani, makasóddór ki na igpasábbad ki tun ta Manama asta tô
Manama igpasábbad áknita, su igbággé din dán áknita tô Espiritu din.
14 Igkita dé asta igulit dé na igpapid katô Ámmà Manama tô Batà din ébô
imun sikandin na Taratábbus katô mga manubù nit banuwa.
15 Purisu atin ka gulit tô manubù na si Jesus tô Batà ka Manama, igpasábbad
tô Manama tun kandin, asta igpasábbad sikandin tun ta Manama.
16 Ikasóddór ki asta igbánnal na ágginawaan ki katô Manama. Su Manama
gó tô ágginawa, atin ágginawa tô manubù katô mga kataladi din, igpasábbad
sikandin tun ta Manama asta igpasábbad tô Manama tun kandin.
17 Ukit katô ágkémun ta na iring katô ágkémun i Cristo nit banuwa, ágginawa
ki iring katô kakalyag ka Manama, asta dì ki kamáddangan ka tumubang ki
tun ta Manama tô álló ka rumuud sikandin.
18 Dì kamáddangan tô manubù na tuu ágginawa katô Manama, su atin ka
ágginawa ki kandin, ándà gó máddang ta. Kamáddangan tô manubù na supakan,
asta tô manubù na ágkamáddangan ka Manama dì tuu ágginawa katô Manama.
19 Ágginawa ki su una tô Manama igginawa áknita.
20 Purisu ka kumagi tô manubù na ágginawa sikandin katô Manama, asal
ágkaringasa katô kataladi din, bulalón sikandin. Atin ka dì sikandin ágginawa
katô kataladi na igkita din, dì ágginawa katô Manama na ándà din kitayi.
21 Ni gó tô sugù katô Manama áknita. Atin ágginawa tô manubù katô
Manama, kailangan guminawa pagsik sikandin katô kataladi din.

5

Kapanaluwan ta katô madat nit banuwa

1 Tô mga manubù na ágbánnal na si Jesus tô Mesiyas, tô gó tô mga gabatà
ka Manama, asta tô mga manubù na ágginawa katô Ámmà Manama, ágginawa
dan pagsik katô mga gabatà ka Manama.
2 Atin ka tuu ki ágginawa katô Manama asta ágtuman ki katô mga sugù din,
kasóddóran ta gó na ágginawa ki katô mga gabatà ka Manama.
3 Atin ka ágginawa ki katô Manama, ágtumanán ta tô mga sugù din, asta dì
mahirap tô pagtuman ta katô mga sugù din.
4 Tô langun gabatà ka Manama makapanalu katô madat nit banuwa. Ukit
katô kapamaké ta ikapanalu kid katô madat nit banuwa.
5 Tô manubù na ágbánnal na si Jesus tô Batà ka Manama, tô dád gó tô
makapanalu katô madat nit banuwa.

Tállu ágtestigos tingód ki Jesu-Cristo

6 Si Jesu-Cristo tô igpamanubù, asta igpasóddór din na sikandin tô Batà ka
Manama ukit katô wayig tun ta kabunyag kandin asta ukit katô dipanug tun
ta kamatayan din. Igsadun sikandin dini ánnà dád ébô pabunyag, asal ébô
maté sikandin. Bánnal tô ágtestigosán katô Ugis Espiritu, su sikandin gó tô
ágtikudan ka kabánnalan.
7 Purisu duwán tállu na ágtestigos tingód ki Jesu-Cristo,

8 tô gó tô Ugis Espiritu, tô wayig tun ta kabunyag kandin, asta tô dipanug
tun ta kamatayan din, asta ni tállu ni igpasábbadé.
9 Su ágbánnalán ta tô ágkagin katô mga manubù, asta tô igkagi ka Manama
tuu pa ágkasarigan ka tandingán katô igkagi ka mga manubù, ágbánnalán ta gó
tô igkagi ka Manama tingód ki Jesus na Batà din.
10 Purisu tô manubù na ágpamaké katô Batà ka Manama, ágbánnal sikandin
katô igkagi ka Manama tingód katô Batà din. Asal tô manubù na dì ágbánnal
kani, magunawa dád ka kumagi sikandin na ágbulaló tô Manama, su ándà din
bánnali tô igkagi katô Manama tingód katô Batà din.
11 Ni gó tô igkagi katô Manama. Igbággé ka Manama áknita tô kantayan na
ándà ágtamanán, asta ni kantayan igbággé ukit katô kapasábbad ta tun ta Batà
din.
12 Tô manubù na igpasábbad dán tun ta Batà ka Manama, duwán kantayan
din na ándà ágtamanán. Asal tô manubù na ándà pasábbad tun ta Batà ka
Manama, ándà kantayan din na ándà ágtamanán.

Kantayan na ándà ágtamanán

13 Igsulatta ákniyu na igpamaké katô Batà ka Manama ébô kasóddóran yu na
duwán kantayan yu na ándà ágtamanán.
14 Ándà máddang ta na padani tun ta Manama. Purisu atin ka duwán
pamuyuán ta na nángngà tun ta kakalyag din, maminág gó sikandin áknita.
15 Su isóddóran ta na ágpaminág tô Manama áknita, agad ándin tô pamuyuán
ta kandin, kasóddóran ta gó na matanggap ta tô igpamuyù ta.
16 Atin ka kitanán yu tô kataladi yu na áglumu ka salà na dì makapid kandin
tun ta kamatayan, dasal kó para kandin, asta bággén ka Manama tô kantayan
tun ta ikému ka salà na dì makapid tun ta kamatayan. Duwán gó lumumu ka
salà na makapid tun ta kamatayan. Ándà a kagi na kailangan dumasal kó
para katô manubù na áglumu ka salà iring kanan.
17 Salà tô langun na mga áglumun ta na ánnà nángngà, asal duwán salà na dì
makapid tun ta kamatayan.
18 Isóddóran ta na dì ágpanayun áglumu ka salà tô manubù na inému dán
na batà ka Manama, su ágdóppónan sikandin katô Batà ka Manama ébô dì
sikandin kadattan i Maibuyan.
19 Isóddóran ta na mga sakup ki katô Manama, asta isóddóran ta na ágpangulu
si Maibuyan katô langun manubù na dì ágpamaké nit banuwa.
20 Isóddóran ta na igpamanubù tô Batà ka Manama, asta igpénagpát din
áknita ka mánnun ta tô kasóddór ta katô bánnal Manama. Igpasábbad ki tun
ta bánnal Manama asta tun ta Batà din na si Jesu-Cristo. Sikandin tô bánnal
Manama na ágbággé katô kantayan na ándà ágtamanán.
21 Purisu mga gabatà, liliyi yu tô mga ánnà bánnal manama.

Ikaduwa Sulat I Juan

Una Basan

Ni ikaduwa sulat i Juan igsulat din tun ta sábbad bayi na ágpamaké na igsalin katô Manama, asta tun ta mga gabatà din. Duwán mga manubù na ágkagi na igkilala i Juan ni bayi asta tô mga gabatà din. Ágkagi tô duma mga manubù na ánnà bánnal bayi asta mga gabatà din tô igsulatan i Juan, asal igsulatan din tô grupo ka mga ágpampamaké, ó tô sábbad simbaan asta tô mga kadumaan dan na mga ágpampamaké.

Kannun ta ikaduwa mabbabà sulat i Juan, igpédu-édu sikandin na paginawaé tô langun dan, asta igpasóddór din kandan tô tingód katô ánnà bánnal taratinurù asta tô tingód katô mga ágtinuruán dan.

1 Sakán na tarapid katô mga ágpampamaké tô igsulat áknikó asta tun ta
mga gabatà nu, su sikuna tô sábbad bayi na isalin katô Manama. Tuuwa
ágginawa ákniyu, asta ánnà dád sakán tô ágginawa ákniyu asal tô langun pagsik
na ikasóddór katô kabánnalan.
2 Ágginawaan dé sikiyu su isóddóran ta gó tô kabánnalan asta tumanán ta gó
sippang ka ándà ágtamanán.
3 Mólà pa ka tabangan ki, kéduwan ki, asta bággayan ki katô kasunayan tikud
tun ta Ámmà Manama asta tikud tun ki Jesu-Cristo na Batà din. Matuman ni
dini áknita na ikasóddór katô kabánnalan asta igginawaan ka Manama.

Kabánnalan asta ginawa

4 Tuuwa idayawan su isóddóran ku na marapung tô mga gabatà nu na
ágtuman katô kabánnalan, iring katô igsugù katô Ámmà Manama áknita.
5 Purisu ágpédu-éduwa áknikó na ágginawaan ku. Ánnà mantu ni sugù
na igsulat ku áknikó, asal igsugù ni katô Manama áknita tikud pô tun ta
kapamaké ta na kailangan paginawaé ki.
6 Atin ka ágginawa ki katô Manama, tumanán ta tô mga sugù din áknita, asta
igsugù din na kailangan paginawaé kó, su tô gó tô igdinág yu tikud tun ta
kapamaké yu.
7 Marapung dán tô mga áglimbung na igtalap nit banuwa. Ándà dan bánnal
na igpamanubù si Jesu-Cristo. Sikandan tô mga taralimbung asta tô mga usig
i Cristo.
8 Purisu banté kó ébô dì kó kalimbungan ikandan asta ébô dì kó kandaan
katô pulusán na bággén ákniyu tun ta tapuri álló.
9 Tô manubù na ágsuwé asta dì ágpanayun ágbánnal katô igtinurù i Cristo
ándà igpasábbad tun ta Manama. Asal tô ágpanayun ágbánnal katô igtinurù i
Cristo igpasábbad tun ta Ámmà Manama asta tun ta Batà din.
10 Purisu atin ka ágsadun tun ákniyu tô dì ágtinurù katô mga igtinurù i Cristo,
yakó ágtanggap kandin tun ta balé yu, asta yakó yu galit-aliti.
11 Su tô malit-alit kandin makapil katô madat áglumun din.
12 Marapung pa pád tô ulitán ku áknikó, asal dì ku sulatán, su kakalyag ku
na madunna diyan áknikó ébô patóngkóé ki, asta ébô tuu ki kadayawan.
13 Ágpangumusta áknikó tô mga gabatà katô áknikó tábbé na igsalin katô
Manama.

Ikatállu
Sulat I
Juan

Una Basan

Ni ikatállu mabbabà sulat i Juan, igsulat din tun ta rarak din na ágngadanan ki Gayo na tuu din ágginawaan. Si Gayo tô ágpangulun katô sábbad grupo ka mga ágpampamaké. Igdurung i Juan sikandin tingód ka katabang din katô duma mga ágpampamaké. Si Gayo, si Diotrefes asta si Demetrio tô mga taratinurù katô kagi ka Manama na ágtalap tun ta mga simbaan ka mga ágpampamaké. Na, nit sulat ni, igpasóddór i Juan ki Gayo tô tingód katô madat ágkémun i Diotrefes.

1 Sakán na tarapid katô mga ágpampamaké tô igsulat áknikó, Gayo na rarak
ku na tuu ku ágginawaan.
2 Rarak ku, mólà pa ka madigár é kóddô nu asta madigár é lawa nu iring
katô kabákkárran ka kapamaké nu.
3 Igsulatta kani su tuuwa idayawan tô igdunggù tô mga kataladi ta asta tô
igulit dan kanak tingód katô katuman nu katô kabánnalan.
4 Ándà makabággé kanak ka tuu dakál dayó ka tandingán katô kadinág ku
na ágtákkás tô mga gabatà ku katô kabánnalan.

Igdurung i Juan si Gayo

5 Gayo na ágginawaan ku, ágkasarigan ka gó ka ágdóppónan nu tô mga kataladi
ta na gukit diyan áknikó, agad ándà nu kilalayi sikandan.
6 Igulitan dan tô mga ágpampamaké dini tingód katô ginawa nu kandan.
Madigár ka manayun ka tumabang katô mga manubù iring kandan ébô
makapanayun dan tun ta panawán dan, su tô gó tô makabággé ka dayó tun
ta Manama.
7 Tô igpanó dan ébô tuminurù tingód ki Jesu-Cristo, ándà tabang na igtang-
gap dan tikud tun ta mga dì ágpamaké.
8 Purisu sikita na mga ágpampamaké, kailangan tumabang ki katô mga
manubù iring kandan ébô makapil ki katô katinurù dan katô kabánnalan.

Si Diotrefes asta si Demetrio

9 Igsulatta tun ta mga ágpampamaké diyan ákniyu tingód kani, asal ándà
tanggap si Diotrefes na igpapidda ka Manama, su malyag sikandin mangulu
katô mga ágpampamaké dutun.
10 Purisu ka dumunggù a diyan ákniyu, ulitán ku tô madat áglumun din.
Madat tô mga ágkagin din na igimu-imu din ébô dumadat áknami. Asta ánnà
nángngà yan, su dì din ágtanggapán tô mga kataladi na gukit diyan ákniyu, asta
ágsapadan din pagsik tô mga tumanggap pád kandan ukit katô kapéwà din
kandan tikud tun ta simbaan.
11 Rarak ku na ágginawaan ku, yaka giring katô madat áglumun din, asal
iringi nu tô madigár. Tô áglumu ka madigár igpasábbad tun ta Manama, asal
tô áglumu ka madat ándà sóddór din katô Manama.
12 Tanggap nu si Demetrio, su ágkagi tô langun ágpampamaké na madigár
sikandin, asta ukit katô ágkémun din ágpakitanán din na bánnal tô ágkagin dan.
Sikami pagsik makakagi na madigár sikandin, asta isóddóran nu na bánnal tô
igkagi dé tingód kandin.

Ágtamanán kani sulat

13 Marapung pa pád tô ulitán ku áknikó, asal dì ku sulatán,
14 su kakalyag ku na madunna diyan áknikó ka dì madugé ébô patóngkóé ki.
15 Mólà pa ka bággayan ka ka kasunayan. Tô mga rarak nu dini ágpangumusta áknikó. Padunggù nu ni kapangumusta ku tun ta langun rarak ta diyan áknіyu.

Sulat I
Judas

Una Basan

Ni libro igsulat i Judas na kataladi i Santiago. Na, si Jesus tô kaké dan tun dád ta innà. Agad si Judas tô adi i Jesus, asal ándà kabantug na sikandin tô adi din, asal igulit si Judas na sikandin tô ágsuguánnán i Jesu-Cristo na Áglangngagán din.

Igsulat si Judas tun ta mga ágpampamaké ébô pasóddórán din kandan tô tingód katô mga ágtinurù ka ánnà bánnal. Dì dan ágrespeto katô Manama, asta ágkagi dan na mému tumanán tô kakalyag ka lawa dan agad madat, su pasinsiyaan ka Manama sikandan ukit katô kédu din. Purisu igsulat si Judas ébô makasóddór tô mga ágpampamaké na matuman supakan ka Manama tô áglumu ka madat.

Nit mabbabà sulat, duwán mga kagi na magunawa katô igsulat tun ta Ikaduwa Sulat I Pedro. Ni sulat ágtinurù katô langun manubù na masa ébô kumabákkár tô kapamaké dan na igbággé katô Manama, asta ébô gamitán dan tô kabánnalan na isóddóran dan ébô makatu dan katô mga ágtinurù katô ánnà bánnal.

1 Sakán si Judas na ágsuguánnán i Jesu-Cristo asta kataladi i Santiago.

Igsulatta ákniyu na igsalin asta ágginawaan katô Ámmà Manama, asta ágdóppónan i Jesu-Cristo.

2 Mólà pa ka inalayun yu ágtanggapán tô kédu, tô kasunayan, asta tô ginawa tikud tun ta Manama.

Ánnà bánnal mga taratinurù

3 Mga ágginawaan ku, kakalyag ku gó pád na sumulatta ákniyu tingód katô katábbus áknita. Asal áknganni kailangan sumulatta asta pédu-éduwa ákniyu ébô magani kó matu katô mga ágtinuruán na ánnà bánnal, su dì mému ka mapalin tô kabánnalan na ágtinuruán tingód katô kapamaké na makasábbad dád igbággé katô Manama tun ta mga sakup din.

4 Igsulat ku ni su duwán mga manubù na igapil tun ákniyu na dì ágrespeto katô Manama. Limbungan dan pád sikiyu ukit katô ágtinuruán dan na mému ki tumuman katô madat mga kakalyag ta su pasinsiyaan ki gó ka Manama. Sayyan duwán igsulat katô Manama na supakan dan su igéllé dan katô sábbad dád Pangulu asta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Mga igsupakan katô Manama

5 Na, isóddóran yu ni, asal kakalyag ku na pasampáttán ku ákniyu na agad igpaluwà ka Manama tô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto, asal pángnga katô, igmatayan din tô mga manubù na ándà bánnal kandin.

6 Sampát yu tô mga panaligan na ándà tuman katô lumu na igsarig tun kandan, asal igtanan dan baling katô góddóan dan tun ta langit. Purisu igbagkás katô Manama ka mga kadina na dì ágkabugtus, asta igpriso din tun ta mangittáng lugar sippang ka dumunggù tô álló ka ruudan dan ikandin.

7 Sampát yu tô mga taga Sodoma, tô mga taga Gomora, asta tô mga manubù tun ta duma mga lunsud na madani. Iglumu dan pagsik ka salà, su kakalyag dan lumayuk katô ánnà kandan sawa ó duma, asta itaglangan dan agad tô

mga ánnà manubù. Igmatayan dan ka apuy ébô makasóddór ki na supakan tô mga áglumu ka madat ukit katô apuy na dì mapadáng ka ándà ágtamanán.*
8 Iring gó kanan tô madat mga manubù na ágduma-duma ákniyu. Su inapid dan ukit katô mga tagénáp dan, duwán áglumu ka salà tun ta kandan sarili lawa, asta duwán géllé katô igpapangulu ka Manama asta ágbuyas katô mga panaligan ka Manama.
9 Asal agad tô sábbad matulus panaligan ka Manama na si Miguel ándà buyas ki Maibuyan, su tô igpapulé dan ka sadan tô mému mangé katô lawa i Moises na inaté, ándà kagi si Miguel na ruudan din si Maibuyan tingód katô kabuyas din, asal mà din dád, "Tô Áglangngagán tô sumapad áknikó!"†
10 Asal ni mga manubù ni ágbuyas katô agad ándin na ándà dan kagpátti. Iring dan katô mga mannanap na dì ágpanámdám, su áglumun dan dád tô agad ándin na inayadan dan, asta tô gó tô ágpid kandan tun ta kadattan.
11 Makédu-édu dan! su inéringan dan tô iglumu i Cain na igmaté katô kataladi din. Itaglangan dan tô madat mga lumu ébô manalapì dan iring katô iglumu i Balaam. Igatu dan katô Manama iring katô katu i Core, asal supakan dan.‡
12 Ni mga manubù ni ágdadat katô kapalimudé yu ágkan, su tuu dan ágkan asta ginám, asta ándà kayyà dan. Tô dád sarili dan tô ágpanámdámmán dan. Ándà ágpulusán dan iring katô mangittáng sagulapun na áglayapán ka karamag asta dì ágkému udan. Iring dan katô mga kayu na ándà buuy, agad timpo ka kabuuy. Purisu igbéttód dan su ilanás asta igangu dán gó.
13 Iring dan katô magdakál balud na ágkitanán tô burà na ágluwà tikud tun ta mga balud, su ágpakitanán dan tô mga makayayyà linumuwan dan. Iring dan katô mga karani na ágsuwé tikud tun ta gukitanan dan. Purisu igtaganà dán katô Manama tô mangittáng lugar na ándà gó kappawaan para óddóan dan sippang ka ándà ágtamanán.
14 Na, si Enoc na ikapittu kógpuwan i Adan igkagi sayyan tingód kandan, na mà din,
"Na, dumunggù tô Áglangngagán na tákkássan katô mga mararan ugis panaligan din.
15 Rumuud sikandin katô langun manubù.
Sumupak sikandin katô langun dì ágpamaké tingód katô langun ka madat mga linumuwan dan, asta tingód katô langun ka madat mga kagi dan tingód kandin."
16 Ni mga manubù ni ágburáng-buráng tingód katô Manama. Dì dan ágkanángngaan. Ágpanámdámmán dan tô kakalyag katô kandan sarili. Ágpadadurung dan ukit katô kagi dan. Ágpaniyuk§ dan katô mga manubù ébô matuman tô kakalyag dan.

Kapasóddór asta katinurù

17 Asal sikiyu na mga ágginawaan, sampát yu tô igkagi dángngan katô mga apostoles ka Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
18 Igkagi sikandan ákniyu, na mà dan, "Tun ta tapuri mga álló dumunggù tô mga manubù na yumamà-yamà ákniyu, asta tumanán dan dád tô madat mga kakalyag dan."
19 Ni gó tô mga manubù na gimu ka kapókit ébô passaé kó. Ágkapid dan katô kakalyag ka lawa dan. Ándà Ugis Espiritu tun kandan.

---

* **1:7** 7 Ahaán tô Genesis 19. † **1:9** 9 Ahaán tô Zacarias 3:2. ‡ **1:11** 11 Ahaán tô Genesis 4:3-8; Numeros kapitulo 16, asta mga kapitulo 22, 23 asta 24. § **1:16** 16 Ágpaniyuk, ó mà kagi ágdurung (pag-ulog-ulog).

20 Asal sikiyu na mga ágginawaan ku, panayun kó patabangé ébô kumasarig tô kapamaké yu. Dasal kó na tákkássan kó katô Ugis Espiritu.
21 Papánnù kó katô ginawa ka Manama róggun na gangat kó katô kantayan na ándà ágtamanán na bággén katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo ukit katô kédu din.
22 Kéduwi yu tô mga ágduwa-duwa.
23 Tabangi yu tô duma mga manubù ébô makaluwà dan tikud tun ta apuy na supak ka Manama. Kéduwi yu tô mga manubù agad madat é mga linumuwan dan, asal banté kó agó mapil kó katô mga salà dan.

Ágtamanán kani sulat

24 Na, mólà pa ka durungán tô Manama na makému dumóppón ákniyu ébô dì kó madabù tun ta salà, asta makapid ákniyu ébô ándà masawé ákniyu asta duwán dayó yu tun ta saruwan din na ágséllà ka bantug.
25 Mólà pa ka durungán tô sábbad dád gó Manama na Taratábbus ta ukit ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta. Mólà pa ka duwán séllaán din, bantug din, katulusan din, asta pagpangulu din tikud tun ta katigkanayan, áknganni, asta sippang tun ta ándà ágtamanán! Matuman ni.

Igpakita
I Jesu-Cristo Ki Juan

Una Basan

Tô igsulat si Juan kani libro, tugál dán sikandin, asta igóddô tun ta délák purù na ágngadanan Patmos. Igpóddô si Juan tun ta purù su isókó tô gobyerno ka Roma kandin tingód katô kólit-ólit din tingód ki Jesu-Cristo. Purisu igpéwà sikandin, asta igpóddô tun ta Patmos na iring na igpriso. Tô igsulat si Juan kani, masig dán sikandin maté.

Igsulat i Juan ni libro ébô pabákkárrán din tô pusung katô mga ágpamaké ki Jesus. Igsugù tô harì tun ta Roma na mému irrayatan tô langun ágpamaké ki Jesu-Cristo. Purisu marapung tô mga igmatayan.

Igulit i Juan tô igpasóddór i Jesu-Cristo kandin tingód katô malumu ka tapuri álló ka lumónód sikandin asta magóbbó ni banuwa. Marapung tô kasalábbuan na igpakita kandin, asta madalám tô kóbadan kani. Nit libro, ágngadanan Nati Karnero si Jesus, su tô inaté sikandin, iring katô karnero na ágmatayan ébô kapasinsiyaan tô salà ka mga manubù. Tun ta tapuri álló, manalu tô Manama ki Maibuyan, asta mangulu tô Manama katô langun.

1 Nit libro, igsulat tô igpakita i Jesu-Cristo. Igsarig ni ka Manama ki Jesu-Cristo asta sikandin tô igulit áknita na mga ágsuguánnán din ébô kasóddóran ta ka ándin tô masig dán matuman na dumunggù. Igpasóddór din ni kanak na si Juan na sábbad ágsuguánnán din ukit ka panaligan na igpapid din dini kanak.
2 Igsulatta katô langun na igkita ku, asta ulitán kud ákniyu tô tingód katô kagi ka Manama na igulit i Jesu-Cristo.
3 Kadayawan tô mga manubù na ágbasa kani mga kagi na igpasulat ka Manama ébô maminág tô duma mga manubù. Kadayawan tô mga manubù na ágpaminág asta ágbánnal katô igsulat ku, su masig dán ni matuman.

Mga sulat tun ta pittu simbaan

4 Sakán si Juan tô igsulat kani ákniyu na mga ágpampamaké tun ta pittu mga simbaan ka probinsya ka Asia. Mólà pa ka tabangan kó asta duwán kasunayan yu tikud tun ta Manama na duwán áknganni, tikud sayyan, asta tun ta tapuri álló. Mólà pa ka tabangan kó asta duwán kasunayan yu tikud tun ta Ugis Espiritu* tun ta saruwan katô gunsadanan ka Manama tun ta langit.
5 Mólà pa ka tabangan kó asta duwán kasunayan yu tikud tun ki Jesu-Cristo na ágkasarigan tô kagi din asta tagnà inaté na inanté puman, asta ágpangulu katô mga harì nit banuwa.† Dakál tô ginawa din áknita, asta igpaluwà kid ikandin tikud tun ta mga salà ta ukit katô dipanug ka kamatayan din tun ta krus.
6 Igsakup ki ikandin tun ta pagpangulu din. Inému ki ikandin na mga parì katô Ámmà din na Manama. Mólà pa ka sikandin tô durungán asta mangulu ka ándà ágtamanán. Matuman ni.
7 Na, paminág yu ni kagin ku ákniyu. Lumónód si Jesu-Cristo na tákkássan ka mga sagulapun tikud tun ta langit. Kumita kandin tô langun manubù, agad tô

---

* **1:4** 1:4 Ugis Espiritu, ó pittu mga espiritu. Ahaán tô Zacarias 4:1-10. Tô numero pittu tô panunggiringan tingód ka kanángngaan katô Ugis Espiritu ó kanángngaan katô áglumun din. Magunawa pagsik tun ta 3:1, 4:5, asta 5:6. † **1:5** 1:5 Ahaán tô Salmo 89:27.

langun igmaté kandin. Dumarawit tô langun grupo ka manubù nit banuwa tingód katô máddang dan, su supakan din sikandan.‡ Bánnal ni. Matuman ni.

8 Tuu matulus tô Áglangngagán na Manama na duwán áknganni, tikud sayyan, asta tun ta tapuri álló. Igkagi sikandin, na mà din, "Sakán tô Alpa asta tô Omega."§

Igpakita si Jesus ki Juan

9 Sakán si Juan na kataladi yu tô igsulat kani. Iringnga ákniyu, su mallayat tô ginawa ku ágtiis katô kérrayat na igdunggù kanak, su sakán tô igpasakup tun ta pagpangulu ka Manama. Igsupakanna ka gobyerno, asta igpapidda tun ta purù na ágngadanan Patmos* tingód katô kólit-ólit ku katô kagi ka Manama na igtinurù i Jesus.

10 Álló ka Linggo róggun igpangadappa katô Áglangngagán, ipánnuanna katô Ugis Espiritu. Duwán igdinág ku na igkagi dadan tun ta bókkóg ku, asta mabákkár tô kagi din iring na kédup ka trumpeta.

11 Igkagi sikandin, na mà din, "Sulat nu ni kitanán nu, asta papid nu tun ta mga ágpampamaké tun ta pittu mga simbaan ka lunsud ka Efeso, Ismirna, Pergamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, asta Laodicea."

12 Tô igdinágga katô kagi, igbariringnga ébô kitanán ku tô igkagi kanak. Tô igbariringnga, igkita ku tô pittu mga sulù na bulawan.

13 Tun ta tángngaan katô pittu mga sulù, duwán igkita ku iring na bónnóng katô Igpamanubù.† Kapa tô umpak din, asta bulawan tô iglibád tun ta kagpa din.

14 Mapputì tô ulu din iring na kapputì ka óggét na tuu mapputì, asta tô mga mata din iring na apuy na ágrágrág.

15 Ágséllà tô mga paa din iring na burunsi na igpénit tun ta apuy asta igpaséllà. Mabákkár tô kagi din iring na arukán ka magdakál mga wayig na garus.‡

16 Tun ta kawanan bállad din, igawidan din tô pittu mga karani. Tikud tun ta babbà din, ágluwà tô kampilan na duwán duwa sarab. Pakasirang tô báttuk din iring na sánnang katô malássád álló.§

17 Tô igkita a kandin, ibantangnga tun ta mga paa din iring na inaté. Asal igdappánnanna ikandin ka kawanan bállad din, asta igpatindágga ikandin. Igkagi sikandin, na mà din, "Yaka ágkamáddangan. Sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán.*

18 Sakán tô manté. Inatéya, asal inantéya puman, asta mantéya gó sippang ka ándà ágtamanán. Sakán tô makanté puman katô mga manubù, asta sakán tô makapapid kandan tun ta Hades.†

19 Sulat nu tô igpakita ku áknikó, tô ilumu dán áknganni, asta tô pakitanán ku áknikó na malumu tun ta tapuri álló.

20 Pasóddórán kud áknikó tingód katô pittu mga karani na igkita nu na igawidan ku tun ta kawanan bállad ku, asta tô pittu mga sulù na bulawan. Tô pittu mga karani, tô gó tô pittu mga panaligan‡ na ágtómmóng katô mga

---

‡ **1:7** 1:7 Ahaán tô Daniel 7:13. § **1:8** 1:8 Tô alpa asta tô omega tô una litra asta tô tapuri litra tun ta kinagiyan ka Griego. Tô kóbadan katô igkagi din, "Sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán katô langun." * **1:9** 1:9 Patmos tô sábbad purù na madani tun ta probinsya ka Asia. † **1:13** 1:13 Tô kagi "Igpamanubù" iggamit i Jesus, su sikandin tô Manama na igpamanubù ébô tábbusán ki ikandin tikud tun ta salà ta. Ahaán tô Daniel 7:13; 10:5. ‡ **1:15** 1:15 Ahaán tô Ezequias 1:24. § **1:16** 1:16 Ahaán tô Exodo 34:29 * **1:17** 1:17 Ahaán tô Isaias 44:2,6. † **1:18** 1:18 Hades tô ngadan katô góddóan ka mga inaté sippang ka ruudan dan. Ahaán tô Lucas 10:15; Lumu 2:27. ‡ **1:20** 1:20 Panaligan na ágtómmóng, ó grupo. Tô kagi panaligan tô panunggiringan tingód katô mga grupo ka ágpamaké tun ta pittu mga simbaan. Magunawa tun ta 2:1,8,12,18; 3:1,7,14.

ágpampamaké tun ta pittu mga simbaan, asta tô pittu mga sulù, tô gó pagsik tô pittu mga simbaan."

2

Sulat tun ta simbaan ka Efeso

1 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, "Sulat nu ni kagin ku katô panaligan
na ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Efeso. 'Ni
gó tô kagin ku ákniyu. Sakán tô gawid katô pittu mga karani tun ta kawanan
ku, asta sakán tô ágpanó-panó tun ta pittu mga sulù na bulawan.
2 Isóddóran ku tô áglumun yu. Isóddóran ku na gággár-ággár kó, asta mallayat
tô ginawa yu dalám katô katiis yu ka kahirapan. Isóddóran ku na ágsapadan yu
tô mga manubù tun ákniyu na áglumu ka madat. Igkinnaman yu tô mga mà
kagi apostoles, asta igkita yu na mga bulalón dan.
3 Isóddóran ku na agad ihirapan kó tingód katô kapamaké yu kanak, asal
ikatiis kó asta mallayat tô ginawa yu, asta ándà kó gó sungkù.
4 Asal isóddóran ku na duwán áglumun yu áknganni na ánnà nángngà, su
agad dakál tô ginawa yu kanak dángngan, asal délák dán tô ginawa yu kanak
áknganni.
5 Sampát yu tô ágkémun yu dángngan na igtananan yu. Rákkád kó katô mga
salà yu, asta lumu yu puman tô madigár, iring katô iglumu yu dángngan. Atin
ka dì kó rumákkád, madunna tun ákniyu asta kangén ku tô sulù tikud tun
ákniyu.*
6 Asal ágdurungnga ákniyu su ágkaringasaan yu tô madat na áglumun katô mga
Nicolaita† na ágkaringasaan ku pagsik.
7 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu
tun ta mga ágpampamaké. Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô pakannán
ku katô mga buuy ka kayu na ágbággé ka kantayan na igpamula tun ta
madigár góddóan ka Manama.' "‡

Sulat tun ta simbaan ka Ismirna

8 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, "Sulat nu ni kagin ku katô panaligan
na ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Ismirna.
'Ni gó tô kagin ku ákniyu. Sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán. Inatéya,
asal inantéya puman.
9 Isóddóran ku na ágtiis kó katô kérrayat. Isóddóran ku na agad ágkayù-ayuan
kó, asal dakál tô kaduwánnan yu tun ta langit. Isóddóran ku na ágbuyas-buyasán
kó katô mga Judio. Agad ágkagin dan na bánnal dan Judio, asal igpasakup dan
ki Maibuyan.
10 Yakó ágkamáddangan katô kahirapan na masig dán dumunggù ákniyu.
Duwán mga manubù tun ákniyu na paprison i Maibuyan ébô kinnaman ka
bánnal kó ágsarig kanak. Kailangan irrayatan kó tun ta mabbabà timpo na
mga sapulù (10) álló. Agad matayan kó, asal sarig kó kanak, su bággén ku
ákniyu tô korona ka kantayan na ándà ágtamanán.
11 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu
tun ta mga ágpampamaké. Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô dì
kadattan katô ikaduwa kamatayan.' "§

Sulat tun ta simbaan ka Pergamo

---

* **2:5** 2:5 Tô kóbadan katô igkagi din, iwaán din tô mga ágpampamaké. † **2:6** 2:6 Ágngadanan mga Nicolaita tô mga manubù na igpasakup ki Nicolas na igtinurù katô ánnà kabánnalan. Magunawa pagsik tun ta 2:15. ‡ **2:7** 2:7 Ahaán tô Genesis 2:9. § **2:11** 2:11 Tô ikaduwa kamatayan, tô gó tô linó ka apuy. Ahaán tô 20:14.

12 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, “Sulat nu ni kagin ku katô
panaligan na ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan katô lunsud
ka Pergamo. ‘Ni gó tô kagin ku ákniyu. Sakán tô ágpid ka kampilan na duwán
duwa sarab.
13 Isóddóran ku na agad góddô kó tun ta lunsud na ágpanguluwan i Maibuyan,
asal igsarig kó gó kanak. Ándà kó sungkù ka kapamaké yu kanak agad
dángngan tô kamaté ki Antipas na ágkasarigan na igulit-ulit tingód kanak, asta
igmatayan tun ta lunsud yu na ágpanguluwan i Maibuyan.
14 Asal isóddóran ku na duwán áglumun yu na dì madigár, su duwán manubù
tun ákniyu na ágtákkás katô bulaló na igtinurù i Balaam sayyan. Igtinurù
sikandin ki Balak katô kapókit ka pagkinnam din katô mga rubbad i Israel.
Purisu igkan dan tô ágkakan na igbággé tun ta mga ágmanaman, asta iglayuk
dan katô ánnà kandan sawa ó duma.*
15 Duwán pagsik mga manubù tun ákniyu na ágtákkás katô bulaló na
igtinurù ka mga Nicolaita.
16 Purisu rákkád kó. Atin ka dì kó rumákkád, sékótta madun tun ákniyu ébô
matayan ku sikandan ukit katô kampilan na ágluwà tikud tun ta babbà ku.
17 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu
tun ta mga ágpampamaké. Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô bággayan
ku katô mana† na igtagù para kandan tun ta langit. Bággén ku kandan tô
mapputì batu na igsulatan ka mantu ngadan. Tô bággayan ku kani, tô dád
gó é makasóddór ka sadan ngadan tô igsulat dutun.’ ”

Sulat tun ta simbaan ka Tiatira

18 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, “Sulat nu ni kagin ku katô panaligan
na ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Tiatira.
‘Ni gó tô kagin ku ákniyu. Sakán tô Batà ka Manama. Tô mga mata ku iring na
apuy na ágrágrág, asta tô mga paa ku iring na burunsi na igpaséllà.‡
19 Isóddóran ku tô mga áglumun yu. Dakál tô ginawa yu kanak. Ágpamaké
kó kanak. Ágtabang kó ka duma mga manubù. Mallayat tô ginawa yu dalám
ka katiis yu katô kahirapan. Tô áglumun yu áknganni tuu pa madigár ka
tandingán katô iglumu yu dángngan.
20 Asal isóddóran ku na duwán áglumun yu na dì madigár, su mému ákniyu ka
ágtinuruan kó katô bayi na si Jezabel na mà kagi propeta. Áglimbung sikandin
katô mga ágsuguánnán ku ukit katô katinurù din na mému layukan tô ánnà
kandan sawa ó duma, asta mému kannán tô ágkakan na ágbággén tun ta mga
ágmanaman.§
21 Agad igangatan ku sikandin ébô rumákkád katô kalayuk din katô ánnà
kandin duma, asal ándà kakalyag din na rumákkád.
22 Purisu supakan ku sikandin, asta dungguan sikandin ka bógók. Atin ka
dì rumákkád tô mga áglayuk kandin, supakan ku gó sikandan ébô kahirapan
dan.
23 Matayan ku tô mga gabatà din ébô kasóddóran katô langun ágpampamaké
na sakán tô ikasóddór katô tun dalám ka pusung yu, asta bággén ku tun ta
tagsábbad-sábbad ákniyu tô pulusán tingód katô iglumu yu.
24 Asal duwán pa kagin ku ákniyu na mga taga Tiatira na ándà tákkás katô
madat na ágtinuruán katô bayi, asta ándà kasóddóri tô ágkagin dan na madalám
kakatigan i Maibuyan. Sábbad dád ni kagin ku ákniyu.
25 Panayun kó sarig kanak sippang ka lumónódda.

---

* **2:14** 2:14 Ahaán tô Numeros 31:16; 25:1-2. † **2:17** 2:17 Mana, ó ágkannán. Ahaán tô Exodo kapitulo 16. ‡ **2:18** 2:18 Ahaán tô Daniel 10:6. § **2:20** 2:20 Ahaán tô 1 Harì 16:31; 2 Harì 9:22,30-37.

26 Tô mga makapanalu ka kadattan asta mánnal ka kakalyag ku sippang ka lumónódda, tô gó tô imun ku na mga pangulu katô mga banuwa,
27 iring katô kapapid katô Ámmà ku kanak ébô manguluwa katô mga banuwa. Mangulu kó katô mga manubù tun ta langun banuwa, iring na tukád putó. Mému dan iring na tibud na ipássà, su talun yu sikandan.
28 Bággén ku ákniyu tô karani na ágséllà ka masig dán malló.
29 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga ágpampamaké.' "

3

Sulat tun ta simbaan ka Sardis

1 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, "Sulat nu ni kagin ku katô panaligan na ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Sardis. 'Ni gó tô kagin ku ákniyu. Dini kanak tô Ugis Espiritu na igpanunggiringan ka pittu mga espiritu, asta tô pittu mga karani na gawidan ku. Isóddóran ku tô áglumun yu. Agad ágkangadanan kó na duwán kantayan yu, asal iring na inaté kó.
2 Ánnó kó ébô makataganà kó. Pabákkár yu tô kasarig yu kanak, su masig dán mandà. Isóddóran ku na ánnà nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan katô Ámmà ku na Manama.
3 Purisu sampát yu tô kabánnalan na igtinurù ákniyu asta igdinág yu dángngan. Bánnal kó katô kabánnalan, asta rákkád kó. Atin ka dì kó mánnó, dumunggù a ka dì kó makataganà, iring na kadunggù katô takón, su dì yu kasóddóran ka ándin orasi tô kadunggù ku.
4 Tagsábbadé dád tô tun ákniyu na mga taga Sardis na ándà karipai katô madat na áglumun katô duma. Sikandan tô mákkás kanak asta pómpakán ku ka mapputì, su ágkasarigan dan.
5 Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô pómpakán ku ka mapputì. Dì ku gó péwaán tô mga ngadan dan tikud tun ta libro ka kantayan.* Kumagiya katô Ámmà ku asta tô mga panaligan din na tô gó tô mga sakup ku.
6 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga ágpampamaké.' "

Sulat tun ta simbaan ka Filadelfia

7 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, "Sulat nu ni kagin ku katô panaligan na ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Filadelfia. 'Ni gó tô kagin ku ákniyu. Sakán tô Ugis, asta ágkasariganna. Sakán tô ágpid ka susì katô Lunsud i David.† Atin ka ágpókéan ku tô sállat, ándà palang makasagpáng. Atin ka ágsagpángngan ku tô sállat, ándà palang makapókê.‡
8 Isóddóran ku na madigár tô áglumun yu. Igpókéan kud tô sállat ébô mukit kó, asta ándà makasagpáng.§ Isóddóran ku na agad ágmalómét kó, asal ágbánnal kó katô kagi ku. Ándà kó bulun na sikiyu tô mga sakup ku.
9 Tô mga manubù na isakup i Maibuyan, agad ágkagin dan na bánnal dan Judio, asal ágbulaló dan, su mà kagi dan ágtákkás kanak. Palingkóódán ku sikandan tun ta tubang yu ébô kasóddóran dan na ágginawaan ku sikiyu.*

---

* **3:5** 3:5 Ágngadanan "libro ka kantayan" tô libro na igsulatan ka ngadan ka mga manubù na ágbággayan ka kantayan na ándà ágtamanán. Ahaán tô Daniel 12:1. † **3:7** 3:7a Tô pangulu katô lunsud tô ágpid ka susì katô lunsud. Ágngadanan Lunsud i Harì David tô lunsud ka Jerusalem. Ágngadanan Mantu Jerusalem tô mantu góddóan na igimu ka Manama na sumunnad tikud tun ta langit. Ahaán tô 3:12 asta 21:2. ‡ **3:7** 3:7b Ahaán tô Isaias 22:22. § **3:8** 3:8 Tô kóbadan, ándà makabalabag katô lumun yu para kanak. * **3:9** 3:9 Ahaán tô Isaias 60:14.

10 Igtuman yu tô igsugù ku ákniyu na kailangan mallayat tô ginawa yu dalám ka katiis yu ka kahirapan iring na katiis ku katô kahirapan. Purisu tumómmóngnga ákniyu ébô dì kó dungguan ka madat kahirapan na masig dán dumunggù tun ta mga manubù na góddô nit banuwa.
11 Masiggad lumónód. Bantayi yu tô kasarig yu kanak ébô ándà makagó katô korona na bággén ku ákniyu ka makapanalu kó.
12 Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô imun ku na ágkasarigan, iring na mga sumbál tun ta templo katô Ámmà ku na Manama. Móddô dan gó dutun, asta sulatan ku sikandan katô ngadan ka Ámmà ku na Manama, asta tô ngadan katô lunsud na góddóan katô Ámmà ku, tô lunsud na ágngadanan Mantu Jerusalem† na sumunnad tikud tun ta langit asta tikud tun ta Manama. Sulatan ku sikandan katô mantu ngadan ku.‡
13 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga ágpampamaké.' "

Sulat tun ta simbaan ka Laodicea

14 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, "Sulat nu ni kagin ku katô panaligan na ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Laodicea. 'Ni gó tô kagin ku ákniyu. Sakán tô ágngadanan na Amen.§ Ágkasarigan asta bánnal tô gulitán ku. Sakán tô igtikudan katô langun na igimu ka Manama.
15 Isóddóran ku tô áglumun yu. Ánnà bánnal tô ginawa yu kanak. Purisu iring kó na ginámmán na malataggê dád, dì magánnó asta dì ménit. Mólà pa ka iring kó na magánnó ginámmán ó ménit ginámmán!
16 Asal su iring kó na malataggê na dì magánnó asta dì ménit, péwaán ku sikiyu iring na ginámmán na ágluwaán,
17 su agad ágpadadurung kó na ágkaduwánnan kó, asta ándà dán kulang tun ta kaduwánnan yu, asal ándà yu kasóddóri na sikiyu tô makédu-édu. Ándà yu kasóddóri na iring kó na ágkayù-ayuan, asta bólóg, asta ándà umpak tun ta saruwan ka Manama.
18 Purisu ni gó tô kagin ku ákniyu. Kangé yu tikud dini kanak tô duwán bánnal lagà iring na bulawan na mantu inému ébô bánnal kó ágkaduwánnan. Kangé yu tikud dini kanak tô bánnal pagtambun katô kayyaan yu iring na umpak na ándà kaburingi ébô katambunan tô kayyaan yu. Kangé yu tikud dini kanak tô bánnal makatabang ákniyu iring na bawì na makólì ka mata ébô kumita kó ka kabánnalan.
19 Tô mga ágginawaan ku, tô gó tô ágsapadan ku asta ágdisiplinan ku. Purisu rákkád kó, asta piyai yu tô ágkémun yu.
20 Na, ágtindágga nit sállat, asta ágtáktákka. Atin ka duwán maminág katô kagi ku, asta pókéan din tô sállat, mahuwa, asta kumanna duma kandin.
21 Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô pónsadán ku madani tun kanak dalám ka pagpangulu ku, iring na igunsadda madani tun ta Ámmà ku pángnga igpanaluwa katô langun.
22 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga ágpampamaké.' "

4

Gunsadanan ka pangulu tun ta langit

† **3:12** 3:12a Ágngadanan Mantu Jerusalem tô góddóan na igimu ka Manama para óddóan katô mga igsalin din. Ahaán tô kapitulo 21 asta 22. ‡ **3:12** 3:12b Ahaán tô Isaias 62:2. § **3:14** 3:14 Ágngadanan si Jesus na "Amen," su tô kóbadan, "Matuman ni."

1 Na, pángnga igsulatta kani, igkita ku tô sállat na igpókéan tun ta langit! Tô
taganà igkagi kanak ka mabákkár iring na kédup ka trumpeta, tô gó tô igkagi
puman, na mà din, “Pénék ka dini, su pakitanán ku áknikó tô matuman na
dumunggù tun ta tapuri álló.”
2 Na, tigkô dád igpidda katô Ugis Espiritu tun ta langit, asta igpakita din
kanak tô gunsadanan ka pangulu tun ta langit, asta duwán igunsad dutun!*
3 Madigár tô bónnóng din iring na bónnóng ka batu na ágngadanan haspe
asta kornalina na dakál é lagà. Iglibutan tô gunsadanan din katô malunnó
binangunan iring na bónnóng ka batu na ágngadanan esmeralda na dakál é
lagà.
4 Iglibutan tô gunsadanan katô duwa pulù áppat (24) mga gunsadanan, asta
duwán duwa pulù áppat (24) mga ágpangulun na igunsad dutun. Mapputì tô
umpak dan, asta itaguan tô ulu dan ka korona na bulawan.
5 Igkirám tô gunsadanan ka pangulu, asta igdinág ku tô dalágdág ka kilat.
Tun ta saruwan katô gunsadanan ka pangulu, duwán pittu mga sulù na
ágrágrág. Tô gó tô pató katô Ugis Espiritu ka Manama na igpanunggiringan
ka pittu mga espiritu.†
6 Tun ta saruwan katô gunsadanan ka pangulu, duwán iring na ranó na
matió iring na pangalungan.‡

Madani tun ta mga gunsadanan ka pangulu, duwán áppat mannanap na
matulus. Ipánnuan ka mga mata tô tun ta báttuk dan, asta tô tun ta bókkóg
dan.
7 Tô tagnà matulus mannanap iring na liyun, tô ikaduwa iring na baka,
tô ikatállu iring na manubù tô báttuk din, asta tô ikappat iring na banug na
áglayang.§
8 Duwán ánnám pakpak tun ta tagsábbad-sábbad katô áppat matulus man-
nanap. Ipánnù tô lawa dan ka mga mata, agad dutun dalám asta tun ta luwà.
Dì dan ágsódô ágkanta agad álló asta dukilám, asta ni gó tô kagi katô kanta dan.
“Ugis, ugis, ugis
tô Áglangngagán na matulus Manama.
Duwán sikandin tikud sayyan, áknganni,
asta tun ta tapuri álló!”*
9 Manama tô gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu, asta sikandin tô
manté sippang ka ándà ágtamanán. Sikandin tô ágdurungán katô áppat matulus
mannanap, asta ágpabantugán dan, asta ágpasalamatan dan.
10 Atin ka ágkanta dan, áglingkóód tô duwa pulù áppat (24) mga ágpangulun
tun ta saruwan ka Manama na gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu.
Ágpangadapán dan sikandin na manté sippang ka ándà ágtamanán. Ágsánnarán
dan tô mga korona dan tun ta saruwan din.† Ágkanta sikandan, na mà dan,
11 “Áglangngagán dé na Manama,
sikuna tô nángngà durungán asta pabantugán,
asta sikuna tô tuu matulus,
Su sikuna tô igimu katô langun,
asta tikud tun ta áknikó kakalyag,
igimu nu tô langun na duwán áknganni.”

---

* **4:2** 4:2 Ahaán tô Ezequias 1:26-28. † **4:5** 4:5 Ahaán tô 3:1 asta Zacarias 4:2. ‡ **4:6** 4:6 Pangalungan, ó bildo ó salamin. Magunawa tun ta 15:2; 21:18,21. § **4:7** 4:7 Ahaán tô Ezequias 1:10. * **4:8** 4:8 Isaias 6:2-3. † **4:10** 4:10 Tô gó tô pató na ágpabbabà-babà dan tun ta Manama.

5

Papel na iglulun asta Nati Karnero

1 Na, duwán papel na igkita ku tun ta kawanan bállad katô igunsad tun
ta gunsadanan ka pangulu. Igsulatan tô tun ta dalám asta tô tun ta luwà,
iglulun, asta igpatówan ka pittu mga silyo ébô dì bákkan.
2 Duwán matulus panaligan ka Manama na igkita ku, asta igullaó sikandin,
na mà din, “Sadan tô nángngà makakas kani mga silyo asta makabákka kani
papel?”
3 Agad tun ta langit, tun ta bówwó ka banuwa, asta tun ta siráb ka tanà, ándà
palang ikita na makabákka asta makabasa kani papel.
4 Purisu tuuwa igsággó, su ándà palang ikita na makabákka asta makabasa
katô papel.
5 Duwán sábbad ágpangulun na igkagi kanak, na mà din, “Yaka ágsággó, su
nángngà tô ágngadanan Liyun* na tikud tun ta pamilya i Juda na rubbad i
David. Sikandin tô ikapanalu. Purisu sikandin tô makakas kani pittu mga
silyo, asta makabákka kani papel.”
6 Na, duwán igkita ku tun ta tángngaan katô gunsadanan ka pangulu asta
tô áppat matulus mannanap asta mga ágpangulun. Duwán Nati Karnero† na
igtindág dutun, asta igkita ku tô mga ulat ka amù ka kamaté kandin sayyan,
asal inanté puman sikandin. Duwán pittu mga panga din, asta pittu tô mga
mata din na pató katô Ugis Espiritu‡ ka Manama na igpapid tun ta kaluwagan
ka banuwa.
7 Igpadani tô Nati Karnero tun ta gunsadanan ka pangulu, asta igkangé din
tô papel na iglulun tikud tun ta kawanan bállad katô igunsad dutun.
8 Tô igkangé din tô papel, iglingkóód tô áppat mga matulus mannanap
asta tô duwa pulù áppat (24) mga ágpangulun tun ta saruwan katô Nati
Karnero. Igpid katô tagsábbad-sábbad mga ágpangulun tô alpa na ágpadagingán
asta tô bulawan linipung na ipánnù ka pamammut na ágbón. Tô gó tô
panunggiringan tingód ka mga kadasal katô mga sakup ka Manama.
9 Igkanta sikandan ka mantu kanta, na mà dan,
“Sikuna dád tô nángngà makakangé katô papel na iglulun asta makakas katô
silyo,
Su sikuna tô igmatayan,
asta ukit katô dipanug nu igtábbus nu tô mga manubù para ka Manama
tikud tun ta langun grupo, mga kinagiyan, mga klasi ka manubù, asta
mga banuwa.
10 Inému nu sikandan na mga pangulu asta mga parì ka Manama,
asta mangulu dan dán tun ta banuwa.”
11 Na, tô igsállágga, igdinág ku tô kanta katô marapung mga panaligan na
ilimud tun ta gunsadanan ka pangulu tákkás katô áppat matulus mannanap
asta tô mga ágpangulun. Tuu marapung tô mga panaligan, su mga mararan
mararan dan na dì ágkéyap.
12 Igkanta sikandan ka mabákkár, na mà dan,
“Tô Nati Karnero na igmatayan tô nángngà durungán ta,
Su duwán kandin katulusan, kaduwánnan, kapandayan, asta kabákkárran.
Sikandin tô pabantugán ta,
asta pangadapán ta,
asta durungán ta!”

---

* **5:5** 5:5 Si Jesus tô igngadanan Liyun. Ahaán tô Genesis 49:9. † **5:6** 5:6a Ahaán tô Isaias 53:7; Zacarias 4:10. ‡ **5:6** 5:6b Ugis Espiritu, ó pittu mga espiritu. Ahaán tô 1:4.

13 Igdinág ku tô kanta katô langun tun ta langit, tun ta banuwa, tun ta siráb
katô tanà, asta tun dalám katô dagat. Igkanta sikandan, na mà dan,
“Nángngà ka durungán sikandin na gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu,
asta durungán tô Nati Karnero.
Mólà pa ka pabantugán, asta pangadapán, asta duwán kabákkárran ka ándà
ágtamanán!”
14 Igtaba tô áppat matulus mannanap, na mà dan, “Matuman ni!”
Iglingkóód tô mga ágpangulun, asta igpangadap dan.

6

Igakas tô mga silyo tun ta papel

1 Na, igkita ku na igakas katô Nati Karnero tô tagnà katô pittu mga silyo
na igpató tun ta papel na iglulun. Igdinág ku tô kagi katô tagnà matulus
mannanap, asta iring na dalágdág ka kilat tô kagi din, na mà din, “Sadun ka
dini!”
2 Na, igkita ku tô mapputì kudà, asta duwán igsaké na igpid ka panà.
Igbággayan sikandin ka korona, asta igpapid sikandin ébô talun din tô mga
usig din.*
3 Tô igakas katô Nati Karnero tô ikaduwa silyo, igdinág ku tô kagi katô
ikaduwa matulus mannanap, na mà din, “Sadun ka dini!”
4 Igluwà tô kudà na tuu mallutù. Tô igsaké, tô gó tô igpapid ébô samukán tô
mga manubù nit banuwa. Purisu pamatayé dan. Duwán mallayat kampilan
na igbággé tun ta igsaké.
5 Tô igakas katô Nati Karnero tô ikatállu silyo, igdinág ku tô kagi katô
ikatállu matulus mannanap, na mà din, “Sadun ka dini!”
Na, igkita ku tô métám kudà. Duwán igsaké na igpid ka timbangan.
6 Duwán igdinág ku iring na kagi tun ta tángngaan katô áppat matulus
mannanap. Igkagiyan din tô igsaké, na mà din, “Pallayat nu tô lagà ka makan
dan, su sábbad dád litro ka trigo na mému bállin ka sábbad abuk ka salapì
na denario,† asta tállu dád litro ka sebada na mému bállin ka sábbad abuk ka
salapì na denario. Asal yaka ágpallayat katô lagà ka langis ka olibo asta katô
bino!”
7 Tô igakas katô Nati Karnero tô ikappat silyo, igdinág ku tô kagi katô
ikappat matulus mannanap, na mà din, “Sadun ka dini!”
8 Na, igkita ku tô mararám kudà. Si Kamatayan tô ngadan katô igsaké, asta
si Hades tô ngadan katô ágtalundug kandin. Igpapid dan ébô matayan dan
tô ikappat bahin katô mga manubù nit banuwa ukit katô gira, ballus, bógók,
asta magani mga mannanap ka kabánnássan nit banuwa.
9 Tô igakas katô Nati Karnero tô ikalima silyo, duwán igkita ku tun ta
ligad katô dakál ággóbbówanan tun ta saruwan ka Manama. Igkita ku tô mga
gimukud katô mga manubù na igmatayan tingód katô kólit dan ka kagi ka
Manama asta katô kapamaké dan ki Jesus.
10 Igullaó sikandan, na mà dan, “Áglangngagán na Matulus, ugis asta
ágkasarigan ka. Madugé pa tô karuud nu asta tô kasupak nu katô mga manubù
na góddô nit banuwa tingód katô kamaté dan áknami?”
11 Na, duwán mapputì kapa na igbággé tun ta tagsábbad-sábbad kandan.
Igkagiyan dan na kailangan mangat dan pa tun ta mabbabà timpo sippang
ka makompleto tô langun kadumaan dan na ágsuguánnán asta kataladi dan,
su duwán pa matayan iring kandan.

---

* **6:2** 6:2 Ahaán tô Zacarias 1:8; 6:1-3. † **6:6** 6:6 Tô sábbad abuk ka salapì na denario, tô gó tô tandan ka sábbad dád álló.

12 Tô igakas katô Nati Karnero tô ikannám silyo, duwán linug na tuu
mabákkár, asta igmangittáng tô álló iring na óggét na tuu métám, asta igmal-
lutù tô bulan iring na dipanug.‡
13 Idabù tô mga karani nit bówwó ka tanà iring na mangngud mga buuy ka
kayu igera na ágkómpad ka duwán mabákkár karamag.§
14 Itángngà tô langit iring na papel na ilulun. Ilubà asta inalin tô langun
pabungan asta tô mga purù tikud tun ta lugar dan.
15 Tô mga manubù, agad mga harì, duma mga manubù na igpangulu, mga
pangulu ka sundalo, mga ágkaduwánnan, mga magani, asta langun manubù
agad állang ó ánnà, igállás dan tun ta mga takub asta tun ta siráb ka mga
magdakál batu tun ta pabungan.
16 Igtawar sikandan katô mga pabungan asta mga magdakál batu, na mà
dan, “Tambuni ké, asta sidalungi ké ébô dì ké kitanán katô Manama na
gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu tun ta langit. Állás ké ébô dì ké
dungguan katô supak tikud tun ta Nati Karnero,
17 su igdunggù dán tô álló ka kasupak dan ka mga manubù, asta ándà palang
makaluwà tikud tun ta supak.”*

7

Igpatówan tô 144 mararan Judio

1 Na, duwán áppat panaligan na igkita ku. Igtindág dan tun ta áppat sunu
ka banuwa, asta igpasódô dan tô áppat karamag ébô dì ágkaramagan tô tanà,
dagat, asta mga kayu.
2 Igkita ku tô ássa panaligan na igdunggù tikud tun ta silatan. Igpid din tô
pagpató katô manté Manama. Igtawar sikandin ka mabákkár tun ta áppat
panaligan na igbággayan ka Manama katô katulusan ébô dadattan tô tanà
asta dagat.
3 Igkagi tô panaligan, na mà din, “Yakó ágdadat katô tanà, dagat asta kayu
ka dì dé pa patówan tô bukád katô mga ágsuguánnán ka Manama ta.”*
4 Na, idinág ku tô karapungan katô mga manubù na igpatówan. Sábbad
gatus kappatan áppat mararan (144,000) tô igpatówan tikud tun ta langun
grupo ka mga rubbad i Israel.
5 Sapulù duwa mararan (12,000) tô manubù na igpatówan tikud tun ta
grupo ka mga rubbad i Juda. Sapulù duwa mararan (12,000) tô igpatówan
tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Ruben. Sapulù duwa mararan (12,000)
tô igpatówan tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Gad.
6 Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i
Aser. Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i
Neftali. Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad
i Manases.
7 Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i
Simeon. Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad
i Levi. Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i
Isacar.
8 Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i
Zabulon. Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad
i Jose. Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i
Benjamin.

---

‡ **6:12** 6:12 Ahaán tô Joel 2:31. § **6:13** 6:13 Ahaán tô Isaias 34:4. * **6:17** 6:17 Ahaán tô Malaquias 3:2. * **7:3** 7:3 Ahaán tô Ezequias 9:4.

Mga manubù tun ta saruwan katô gunsadanan ka Manama

9 Na, igkita ku tô tuu marapung manubù na dì ágkéyap. Tikud dan tun
ta langun banuwa, mga grupo, mga klasi ka manubù asta mga kinagiyan.
Igtindág dan tun ta saruwan katô gunsadanan ka pangulu, tun ta saruwan
katô Nati Karnero. Igumpak dan ka mapputì kapa, asta igawidan dan tô mga
daun ka palmera.
10 Igullaó sikandan, na mà dan, "Durungán tô Manama ta na gunsad tun
ta gunsadanan ka pangulu, asta durungán tô Nati Karnero, su igpaluwà ké
ikandan tikud tun ta kérrayat!"
11 Tô langun panaligan iglibut tun ta gunsadanan ka pangulu, mga
ágpangulun, asta áppat matulus mannanap. Iglingkóód dan tun ta saruwan
katô gunsadanan ka pangulu, asta igpangadap dan ka Manama.
12 Igkagi sikandan, na mà dan, "Matuman ni! Sikuna Manama tô du-
rungán dé, pangadapán dé, pasalamatan dé, asta pabantugán dé. Bánnal ka
mapandé, matulus, asta makému katô langun sippang ka ándà ágtamanán!
Matuman ni."
13 Na, duwán sábbad ágpangulun na iginsà kanak, na mà din, "Isóddóran nu
ka sadan ni mga manubù na igumpak ka mapputì kapa? Isóddóran nu ka ánda
é igtikudan dan?"
14 Igtaba a, na mà ku, "Sir, ikasóddór ka, asal sakán ándà."
Igkagi sikandin, na mà din, "Sikandan tô igtikud tun ta dakál kérrayat.†
Iglabaan dan tô kapa dan‡ ukit ka dipanug katô Nati Karnero ébô tuu
kumapputì.
15 Purisu igtindág dan dán tun ta saruwan katô gunsadanan ka Manama.
Ágtuman dan katô kakalyag din tun ta templo din agad álló asta dukilám.
Ágtómmóngan dan katô Manama na gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu.
16 Dì dan gó ballusán. Dì dan gó katákkangan. Dì dan kagáttasan tingód katô
kénit ka álló, ó agad ándin klasiyi ka kénit,§
17 su ágdóppónan dan katô Nati Karnero na madani tun ta gunsadanan ka
pangulu. Piddán din sikandan tun ta mga sánnáp ka wayig na makabággé ka
kantayan. Punasan ka Manama tô langun luhà dan."*

8

Igakas tô ikapittu silyo

1 Na, tô igakas katô Nati Karnero tô ikapittu silyo, igtagnáp tô langun tun ta
langit dalám ka tángngà ka oras.
2 Na, igkita ku tô pittu mga panaligan na ágtindág tun ta saruwan ka
Manama, asta duwán pittu mga trumpeta na igbággé kandan.
3 Duwán ássa panaligan na igpid ka bulawan ágtaguanan ka pamammut.
Igpadani sikandin tun ta dakál ággóbbówanan na bulawan tun ta saruwan
katô gunsadanan ka pangulu. Duwán dakál pamammut na igbággé kandin
na igtákkássan katô mga kadasal ka langun sakup ka Manama.*
4 Igábbál tô pamammut na iggóbbó tun ta ágtaguanan na gawidan katô
panaligan tun ta saruwan ka Manama, asta tô ábbál igtákkássan katô mga
kadasal katô mga sakup ka Manama.

---

† **7:14** 7:14a Ahaán tô Daniel 12:1. ‡ **7:14** 7:14b Tô kalaba dan katô kapa tô panunggiringan tingód katô kapamaké dan ki Jesus ébô pasinsiyaan ka Manama tô salà dan ukit katô dipanug i Jesus. § **7:16** 7:16 Ahaán tô Isaias 49:10; Salmo 121:6. * **7:17** 7:17 Ahaán tô Salmo 23:2; Isaias 25:8. * **8:3** 8:3 Ahaán tô Salmo 141:2.

5 Na, igipánnù katô panaligan tô ágtaguanan ka baga tikud tun ta dakál
ággóbbówanan, asta igdabù din tun ta banuwa. Purisu mabákkár tô dalágdág
ka kilat, igséllà tô kirám, asta iglinug.

Mga trumpeta

6 Na, ikataganà tô pittu mga panaligan ébô midup dan katô pittu mga
trumpeta.
7 Igidup tô tagnà panaligan katô trumpeta din, asta duwán idabù tun ta
banuwa iring na magdakál mga ayis iring na mabággat mga batu. Idabù tô
apuy na duwán ibalát dipanug. Purisu igóbbó tô ikatállu bahin katô tanà.
Igóbbó tô ikatállu bahin ka mga kayu. Igóbbó tô langun ka sigbát.
8 Igidup tô ikaduwa panaligan katô trumpeta din, asta duwán idabù tun ta
dagat iring na tuu dakál pabungan na igrágrág. Purisu tô ikatállu bahin ka
dagat inému na dipanug,
9 asta inaté tô ikatállu bahin ka mga sáddà, asta idattan tô ikatállu bahin ka
mga barko.
10 Igidup tô ikatállu panaligan katô trumpeta din, asta idabù tô dakál karani
tikud tun ta langit na ágrágrág iring na sulù. Idabù tô dakál karani tun ta
ikatállu bahin ka mga wayig asta mga sánnáp.
11 Mappait tô ngadan katô karani. Purisu igmappait tô ikatállu bahin ka
wayig, asta marapung tô mga manubù na inaté su iginám dan kani.
12 Igidup tô ikappat panaligan katô trumpeta din, asta igmangittáng tô
ikatállu bahin ka álló, igmangittáng tô ikatállu bahin ka bulan, asta igman-
gittáng tô ikatállu bahin ka mga karani, su inandà tô ikatállu bahin ka iló dan.
Purisu ándà palang giló dalám ka ikatállu bahin ka oras ka álló asta dukilám.
13 Na, igkita ku tô banug na áglayang tun ta kawang-awangan. Igdinág ku tô
kagi din na mabákkár, su igullaó tô banug ka makatállu, na mà din, "Makédu-
édu gó! Makédu-édu gó! Makédu-édu gó tô mga manubù na góddô tun ta
banuwa, su masig dán midup tô tállu pa mga panaligan katô trumpeta dan!"

9

1 Na, igidup tô ikalima panaligan katô trumpeta din, asta duwán igkita ku
iring na karani tun ta banuwa, su taganà sikandin idabù tikud tun ta langit.
Igbággayan sikandin ka susì ébô pókéan din tô sagpáng katô bóbbó na ándà
ágtamanán tô kadalámman.
2 Igpókéan din tô sagpáng katô bóbbó, asta igluwà tô ábbál iring na ágtikud
tun ta dakál ággóbbówanan. Tô álló isidalungan asta igmangittáng, su igluwà
tô ábbál tikud tun ta bóbbó.
3 Igluwà tô marapung mga apang tikud tun ta ábbál, asta igbággayan dan ka
katulusan ébô makadadat katô mga manubù ukit katô sággád dan iring na
aras ka mananipit.
4 Igkagiyan sikandan na dì dan dadattan tô sigbát, tô mga pamulanán, asta
tô mga kayu. Asal mému dan dád dadattan tô mga manubù na ándà pató ka
Manama tun ta bukád dan.
5 Agad mému dan irrayatan tô mga manubù dalám ka lima bulan, asal dì
dan mému matayan tô mga manubù. Iring na aras ka mananipit tô kérrayat
dan katô mga manubù.
6 Dalám katô lima bulan, pamasakán katô mga manubù tô kapókit ébô maté
dan, asal ándà kitanán dan. Agad kakalyag dan na maté, asal dì dan makému.
7 Tô lawa katô mga apang iring na lawa ka kudà na sakayan katô manubù
na gumira. Iring na korona na bulawan tô igtagù tun ta ulu dan. Tô báttuk
dan iring na báttuk ka manubù,

8 mallayat tô ulu dan iring na ulu ka bayi, asta tô ngipán dan iring na ngipán
ka liyun.
9 Tô kagpa dan iring na putó kalasag. Tô iglayang dan, igdagunut tô pakpak
dan iring na dagunután ka marapung mga kalesa na ágguyudán ka kudà na
ágpalaguy tun ta gira.
10 Tô ikug dan iring na ikug ka mananipit, su duwán sággád ébô makadadat
dan katô mga manubù dalám ka lima bulan.
11 Harì dan tô panaligan tikud tun ta bóbbó na ándà ágtamanán tô
kadalámman. Si Abbadon tô ngadan din tun ta kinagiyan ka Hebreo. Si
Apolyon* tô ngadan din tun ta kinagiyan ka Griego.
12 Ipángnga dán tô tagnà karasayan, asal duwán pa duwa karasayan na
dumunggù.
13 Na, igidup tô ikannám panaligan katô trumpeta din, asta duwán igdinág
ku na igkagi tikud tun ta áppat panga katô dakál ággóbbówanan na bulawan
tun ta saruwan ka Manama.
14 Igkagi tô igdinág ku tun ta ikannám panaligan na igpid katô trumpeta,
na mà din, “Lángngai nu tô áppat panaligan na igbagkás tun ta dakál Wayig ka
Eufrates.”
15 Purisu iglángngaan katô ikannám panaligan tô áppat panaligan na igpata-
ganà para kani ámmé, bulan, álló asta oras ni, ébô matayan dan tô ikatállu
bahin ka mga manubù.
16 Idinág ku tô karapungan katô mga sundalo na ágsaké ka kudà, na duwa
gatus milyon (200,000,000).
17 Iring kani tô bónnóng katô mga kudà asta katô mga sundalo na igpakita
kanak. Tô mga sundalo na ágsaké duwán mga umpak dan na mallutù putó,
iring na kallutù ka apuy. Duwán mga umpak dan na malunnó, iring na baták
ka batu na ágngadanan sapiro na dakál é lagà. Duwán mga umpak dan na
mararag, iring na asupri. Tô ulu katô mga kudà dan iring na ulu ka liyun,
asta tikud tun ta babbà dan igluwà tô apuy, tô ábbál asta tô asupri.
18 Inaté tô ikatállu bahin katô mga manubù ukit kani tállu kadattan na apuy,
ábbál, asta asupri na igluwà tikud tun ta babbà katô mga kudà dan.
19 Tun ta babbà asta tun ta ikug katô kudà duwán makadadat, su tô ikug
dan iring na áppuy na garas, asta tô gó é makadadat katô mga manubù.
20 Tô mga manubù na isamà asta ándà matayi katô mga kudà na makada-
dat, ándà dan rákkád katô mga madat na iglumu dan. Ándà dan sódô ka
kapangadap dan katô madat mga espiritu asta katô mga ágmanaman na dì
pakakita, dì pakadinág, asta dì pakapanó na igimu dan tikud tun ta bulawan,
mapputì bulawan, burunsi, batu, asta kayu.
21 Ándà rákkád tô mga manubù katô kamaté dan, katô katimbaluy dan, katô
kalayuk dan katô ánnà kandan sawa ó duma, asta katô katakó dan.

10

Tô panaligan asta tô délák papel

1 Na, igkita ku tô ássa matulus panaligan na igsunnad tikud tun ta langit.
Itángngás sikandin ka sagulapun, asta duwán binangunan na igpabówwó
katô ulu din. Ágséllà tô báttuk din iring na sánnang ka álló, asta tô mga paa
din iring na mga sumbál na ágrágrág.

* **9:11** 9:11 Tô kóbadan katô duwa ngadan din, Taradadat.

2 Tun ta bállad din igawidan din tô délák papel na ándà luluni. Tô kawanan
paa din igpagit din tun ta tángngaan ka dagat, asta tô ibang paa din igpagit din
tun ta tanà.
3 Igullaó sikandin iring na kagi ka liyun. Tô igullaó sikandin, igkilat ka
makapittu.
4 Tô igkilat ka makapittu, sumulatta pád katô kagi na igdinág ku. Asal
igdinág ku tô igkagi tikud tun ta langit, na mà din, "Yaka ágsulat katô igkagi
katô pittu mga kilat, su dì mému gulitán."
5 Na, tô panaligan na igkita ku na igtindág tun ta dagat asta tanà, igtayó
sikandin ka kawanan bállad din,
6 asta igtandô sikandin ukit katô ngadan ka manté Manama sippang
ka ándà ágtamanán, tô igimu katô langit, tanà, dagat, asta langun-langun.
Igtandô din na dì dán maring-baring,
7 su ka midup tô ikapittu panaligan katô trumpeta din, tumanán katô Man-
ama tô kakalyag din na taganà din igulit tun ta mga propeta na ágsuguánnán
din sayyan.
8 Na, igkagi puman kanak tô igdinág ku tikud tun ta langit, na mà din,
"Sadun ka tun ta panaligan na igtindág tun ta dagat asta tun ta tanà. Kangé
nu tô papel na ándà luluni tun ta bállad din."
9 Purisu igsadunna tun ta panaligan, asta igpamuyù ku tô délák papel.
Igkagi sikandin, na mà din, "Tanggap nu ni papel, asta kan nu. Mammis
iring na tánnáb tun ta babbà nu, asal ka dumunggù ni tun ta gátták nu
kumappait."*
10 Purisu igtanggap ku tô délák papel na igpid katô panaligan, asta igkan
ku. Mammis iring na tánnáb tun ta babbà ku, asal tô iglámmád ku, igmappait
tun ta gátták ku.
11 Na, igkagi puman tô igdinág ku tikud tun ta langit, na mà din, "Kailangan
mulit-ulit ka puman katô ágpakagin ku áknikó tingód katô marapung klasi ka
mga manubù, mga banuwa, mga kinagiyan asta mga harì."

11

Tô duwa taraulit ka kabánnalan

1 Na, duwán pagtáppáng iring na tukád na igbággé kanak. Duwán igkagi
kanak, na mà din, "Tindág ka, asta táppáng nu tô templo ka Manama asta tô
dakál ággóbbówanan, asta iyap nu tô mga manubù na ágpangadap dutun.
2 Asal yaka ágtáppáng katô plasa tun ta luwà katô templo. Pabayà nù yan, su
igbággé tun ta mga ánnà Judio. Sumulung dan katô ugis lunsud ka Jerusalem
dalám ka kappatan duwa (42) bulan.
3 Papiddán ku tô duwa taraulit na gumpak ka óggét na gimun sako,* asta
pakagin ku sikandan dalám ka sábbad mararan duwa gatus kannámman
(1,260) álló."
4 Tô duwa taraulit na papiddán din, tô gó tô igtádduan katô panunggiringan
sayyan tingód katô duwa kayu olibo asta tô duwa sulù tun ta saruwan katô
Áglangngagán na ágpangulu katô langun manubù nit banuwa.
5 Atin ka duwán dumadat katô duwa taraulit, duwán apuy na lumuwà
tikud tun ta babbà dan ébô góbbón tô mga usig dan. Ukit katô apuy, matayan
dan tô mga dumadat kandan.
6 Papiddán tô duwa taraulit ébô dalangan dan tô mga sagulapun ébô dì
mudan dalám ka álló ka kapakagi ka Manama kandan. Papiddán dan ébô

* **10:9** 10:9 Ahaán tô Ezequias 2:8-3:3. * **11:3** 11:3 Gumpak dan ka óggét na gimun sako, su tô gó tô pató na kailangan rumákkád tô mga manubù na gulitan dan.

imun na dipanug tô mga wayig, asta irrayatan dan tô mga manubù nit
banuwa ukit katô mga kadattan agad kadángngan é kakalyag dan.
7 Atin ka mapángnga dan mulit-ulit, sulungán dan katô magani mannanap
na lumuwà tikud tun ta bóbbó na ándà ágtamanán tô kadalámman. Talun katô
magani mannanap tô duwa taraulit, asta matayan din sikandan.
8 Tô mga lawa katô inaté pabayaán tun ta dakál dalan katô ágkabantug
lunsud na igmatayan katô Áglangngagán dan na igpansalan tun ta krus. Tun ta
panunggiringan tingód katô lunsud, ágngadanan tô lunsud Sodoma† ó Ehipto.
9 Marapung tô mga manubù na madun tikud tun ta ássa-ássa klasi ka mga
manubù, mga grupo, mga kinagiyan asta mga banuwa ébô sumállág dan katô
mga lawa katô duwa taraulit dalám ka tállu álló ágtángngà. Dì mému kandan
ka lábbángngán tô duwa lawa.
10 Kadayawan tô mga manubù na góddô tun ta banuwa tingód ka ka-
matayan katô duwa taraulit. Purisu palimudé dan, asta pabággayé dan ka
mga gasa, su inaté dán tô duwa propeta na taganà igdadat kandan.
11 Asal pángnga ka tállu álló ágtángngà, iganté puman ka Manama tô duwa
taraulit, asta igtindág dan. Purisu tuu imáddangan tô mga manubù na igsállág
kandan.
12 Duwán igdinág katô duwa taraulit na igkagi ka mabákkár tikud tun ta
langit, na mà din, “Sadun kó dini!”

Na, ibatun tô duwa taraulit tun ta langit na igtákkássan ka sagulapun, asta
isállággan katô mga usig dan.
13 Tigkô dád duwán mabákkár linug, asta idattan tô ikasapulù bahin ka mga
balé tun ta lunsud. Pittu mararan (7,000) tô mga manubù na inaté tingód
katô linug. Tuu imáddangan tô mga manubù na isamà, asta igdurung dan tô
Manama na góddô tun ta langit.
14 Ipángnga dán tô ikaduwa karasayan, asal duwán pa ikatállu karasayan na
masig dumunggù.

Ikapittu trumpeta

15 Na, igidup tô ikapittu panaligan katô trumpeta din, asta marapung tô
mga igkagi ka mabákkár tun ta langit, na mà dan, “Tô mga pangulu ka
manubù isakup dán tun ta pagpangulu katô Áglangngagán ta asta katô kandin
Mesiyas.‡ Mangulu sikandin sippang ka ándà ágtamanán.”§
16 Na, iglingkóód tô duwa pulù áppat (24) mga ágpangulun na gunsad tun ta
saruwan ka Manama, asta igpangadap dan katô Manama.
17 Igkagi sikandan, na mà dan, “Áglangngagán dé na Manama na matulus,
duwán kad sayyan asta áknganni. Ágpasalamat ké áknikó su igpakita nud na
matulus ka, asta igtigkané kad ágpangulu nit banuwa.
18 Agad isókó tô mga manubù áknikó, asal igdunggù dán tô álló na sumupak
ka kandan, asta tô álló na rumuud ka katô mga manubù na inaté. Igdunggù
dán tô álló na mággé ka katô pulusán tun ta mga ágsuguánnán nu na mga
propeta, asta tun ta mga sakup nu asta mga manubù na ágrespeto áknikó agad
ágkayù-ayuan ó mallayat é kamanubuan. Igdunggù dán tô álló na matayan nu
tô mga manubù na igdadat katô banuwa.”

---

† **11:8** 11:8 Sodoma tô lunsud na madani tun ta Ranó ka Asin na igdadattan ka Manama sayyan ukit katô apuy su tuu madat tô áglumun ka mga taga Sodoma. Ahaán tô Genesis 19:23-26. ‡ **11:15** 11:15a Mesiyas tô kagi ka Hebreo na magunawa katô kagi ka Griego “Cristo.” Tô kóbadan kani, “tô isalin ka Manama.” Si Jesu-Cristo tô ágngadanan na Mesiyas. § **11:15** 11:15b Ahaán tô Daniel 7:14.

19 Na, igpókéan tô templo ka Manama tun ta langit, asta igkita ku tô kaban
na ágtaguan katô kasabotan ka Manama. Igkirám, mabákkár tô dalágdág ka
kilat, iglinug, asta idabù tô magdakál mga ayis iring na mga batu.

12

Kasalábbuan tingód katô bayi asta dragon

1 Na, duwán dakál kasalábbuan na igkita ku tun ta langit. Igkita ku tô bayi
na igumpak katô iring na álló. Duwán bulan tun ta siyung katô mga paa din,
asta duwán sapulù duwa (12) karani na igkorona tun ta ulu din.
2 Masig dán mamasusu tô bayi, asta igullaó sikandin tingód katô kasakit, su
ágpangalalan sikandin.*
3 Na, duwán ássa kasalábbuan na igkita ku tun ta langit. Duwán dakál
mallutù dragon na igkita ku. Pittu tô mga ulu din, sapulù (10) tô mga panga
din, asta duwán korona tun ta tagsábbad-sábbad katô ulu din.
4 Ukit katô ikug din, igkarit din tô ikatállu bahin ka mga karani, asta igdabù
din tô mga karani tun ta banuwa. Igtindág tô dragon tun ta tubang katô bayi
na masig dán mamasusu ébô sékót din kannán tô batà na pamasusun katô
bayi.
5 Duwán batà mama na ipamasusu, asta sikandin tô mangulu katô langun
manubù nit banuwa, asta ándà makatu kandin. Asal igdagmit ka Manama tô
batà, asta igpid din tun ta gunsadanan din tun ta langit.
6 Igpalaguy tô bayi tun ta disyerto, su duwán lugar na igtaganà katô
Manama ébô dóppónan din tô bayi dalám ka sábbad mararan duwa gatus
kannámman (1,260) álló.
7 Na, duwán gira tun ta langit. Si Miguel† tô igpid katô mga panaligan ka
Manama, asta igsulung dan tô dragon. Agad igatu tô dragon asta tô mga
panaligan din,
8 asal italu tô dragon asta tô mga panaligan din, asta igpéwà dan tikud tun
ta langit.
9 Igdabù tô dakál dragon tikud tun ta langit. Sikandin tô áppuy sayyan,
asta ágngadanan ki Maibuyan ó Satanas. Katig sikandin áglimbung katô langun
manubù tun ta banuwa. Igdabù sikandin asta tô mga panaligan din tun ta
banuwa.
10 Na, igdinág ku tô kagi na mabákkár tun ta langit, na mà din, “Igdunggù
dán tô álló na tábbusán ka Manama tô mga manubù. Igpakita din dán na matu-
lus sikandin. Igtigkané dán tô pagpangulu ka Manama, asta igpapangulu din
dán tô Mesiyas, su igdabù din dán tikud tun ta langit tô ágdimanda tingód katô
mga kataladi ta. Dì sikandin ágsódô ágdimanda tingód kandan tun ta saruwan
katô Manama dé agad álló asta dukilám.
11 Italu dán si Maibuyan katô mga ágpampamaké ukit katô dipanug katô Nati
Karnero na igmatayan tun ta krus, asta ukit katô kólit dan tingód ki Jesu-
Cristo. Dì dan ágkamáddangan agad matayan dan.
12 Purisu kailangan kadayawan kó na mga taga langit asta sikiyu na góddô
tun ta langit! Asal makédu-édu kó gó na mga taga tanà asta mga taga dagat,
su igdunggù dán si Maibuyan tun ákniyu. Tuu isókó sikandin, su isóddóran din
na masig dán sikandin supakan!”
13 Tô ikasóddór tô dragon na igdabù dán sikandin tun ta banuwa, igagtà din
tô bayi na igpamasusu ka batà mama.

---

* **12:2** 12:2 Ahaán tô Miqueas 4:10. † **12:7** 12:7 Si Miguel tô sábbad pangulu katô mga panaligan ka Manama. Ahaán tô Judas bersikulo 9.

14 Asal duwán duwa pakpak na iring na pakpak ka dakál banug na igbággé
ka Manama tun ta bayi ébô makalayang sikandin tun ta disyerto asta dì
kasabban katô dragon. Dóppónan sikandin ka Manama dalám ka tállu ámmé
ágtángngà.
15 Igpaluwà katô dragon tô dakál wayig tikud tun ta babbà din ébô anudán
din tô bayi,
16 asal igtabangan katô tanà tô bayi, su ibóbbówan tô tanà, asta ikahu tô
dakál wayig na igpaluwà katô dragon tikud tun ta babbà din.
17 Purisu isókó tô dragon katô bayi, asta igtigkané sikandin igsulung katô
duma mga gabatà katô bayi. Sikandan tô ágbánnal katô mga sugù ka Manama
asta gulit katô kabánnalan na ágtinuruán tingód ki Jesus.
Igtindág tô dragon tun ta baklayanán na madani tun ta dagat.

13

Tô duwa mannanap

1 Na, igkita ku tô magani mannanap na igláttó tikud tun ta dagat. Sapulù
(10) tô mga panga din, asta pittu tô mga ulu din. Duwán korona na igtagù
tun ta tagsábbad-sábbad panga din. Duwán tuu madat ngadan na ágtulád ka
Manama na igsulat tun ta mga ulu din.
2 Tô magani mannanap na igkita ku iring na magani mannanap ka
kabánnássan na ágngadanan leyopardo. Tô mga paa din iring na paa ka
mannanap ka kabánnássan na ágngadanan oso. Tô babbà din iring na babbà
ka liyun. Igbággé katô dragon tun ta magani mannanap tô katulusan din, tô
pagpangulu din, asta tô kapid din.
3 Tô sábbad ulu katô magani mannanap duwán dakál amù, asta iring na
makamaté. Asal inólian, asta isalábbuan gó tô langun manubù nit banuwa,
asta igtákkás dan katô magani mannanap.
4 Igpangadap dan tô dragon, su sikandin tô igbággé katô pagpangulu tun
ta magani mannanap. Igpangadap dan tô magani mannanap, asta igkagi
sikandan, na mà dan, “Ándà palang makéring kani magani mannanap, asta
ándà makatu kandin.”
5 Igpabayà pô ka Manama tô kapadadurung katô magani mannanap asta
tô katulád din kandin, asta tô kalumu din ka madat dalám katô kappatan
duwa (42) bulan.
6 Tô igkagi sikandin, igtulád din tô Manama, tô góddóan ka Manama tun ta
langit, asta tô mga ágpamaké ka Manama na góddô tun datas ta langit.
7 Igpabayà pô ka Manama tô kasulung katô magani mannanap katô mga
sakup ka Manama tun ta banuwa, asta tô kapanalu katô magani mannanap
kandan. Inému sikandin na pangulu katô langun grupo, mga klasi ka
manubù, mga kinagiyan, asta mga banuwa.
8 Pangadapán tô magani mannanap katô langun manubù na góddô tun ta
banuwa, agad sadan tô mga manubù na ándà kasulat tô ngadan dan tun ta
libro ka kantayan.* Tô ándà pa imuwi tô banuwa, taganà gó igsulat tô mga
ngadan dan tun ta libro katô Nati Karnero na igmatayan.
9 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin ku.
10 Sikiyu na igsalin ébô ámmáttán,
matuman kó gó ámmáttán.
Sikiyu na igsalin ébô matayan ukit ka kampilan,
matayan kó gó ukit ka kampilan.†

* **13:8** 13:8 Tingód katô libro ka kantayan, ahaán tô 3:5. † **13:10** 13:10 Ahaán tô Jeremias 15:2.

Purisu sikita na mga sakup ka Manama, kailangan tumiis ki katô kahirapan,
asta kailangan sumarig ki katô Manama.
11 Na, igkita ku tô sábbad magani mannanap na igluwà tikud tun ta siráb ka
tanà. Duwán duwa panga din iring na panga ka nati ka karnero, asta tô kagi
din iring na kagi ka dragon.
12 Iggamit din tô katulusan katô tagnà magani mannanap ébô piritán din
tô mga manubù nit banuwa na mangadap katô tagnà magani mannanap na
duwán amù na makamaté na inólian dán.
13 Marapung tô mga kasalábbuan na igimu katô ikaduwa mannanap, su
duwán apuy na igdabù din tikud tun ta langit na igkita katô mga manubù.
14 Ukit katô mga kasalábbuan na igpalumu katô ikaduwa mannanap
kandin, iglimbungan din tô mga manubù nit banuwa. Igsugù din sikandan
ébô imun dan tô ágmanaman na iring katô bónnóng ka tagnà mannanap na
inamù ka kampilan asal ándà kamaté.
15 Igbággé katô ikaduwa mannanap tô laginawan tun ta ágmanaman na
igpému. Purisu ikakagi tô ágmanaman, asta igpamatayan din tô mga manubù
na dì ágpangadap kandin.
16 Igpatówan din pagsik tô langun manubù tun ta kawanan bállad dan ó
tun ta bukád dan, agad ágkangadanan ó dì ágkangadanan, agad ágkaduwánnan
ó ágkayù-ayuan, agad állang ó ánnà.
17 Ándà makabálli, asta ándà makabarigyà ka dì dan patówan katô ngadan
ka magani mannanap ó numero katô ngadan din.
18 Kailangan duwán kapandayan katô mubad ka panunggiringan ka nu-
mero katô ngadan ka mannanap, su igállás tô ngadan din tun ta numero ka
manubù na ánnám gatus kannámman ánnám (666).

14

Kanta katô mga ágtákkás katô Nati Karnero

1 Na, igkita ku tô Nati Karnero na igtindág tun ta pabungan na ágngadanan
Sion.* Dutun pagsik tô kadumaan din na sábbad gatus kappatan áppat
mararan (144,000) mga manubù. Sikandan tô mga manubù na duwán
ngadan katô Nati Karnero asta ngadan katô Ámmà din na Manama na igsulat
tun ta bukád dan.†
2 Na, duwán igdinág ku tun ta langit na igkagi iring na arukán ka magdakál
mga wayig na garus, asta iring na mabákkár dalágdág ka kilat. Tô kagi na
igdinág ku iring na dagingán ka marapung mga ágpadaging ka alpa.
3 Igtindág dan tun ta saruwan katô gunsadanan ka pangulu, katô áppat
matulus mannanap, asta katô mga ágpangulun. Igkanta dan ka mantu kanta.
Ándà duma na ikakatig ka mantu kanta katô sábbad gatus kappatan áppat
mararan (144,000) mga manubù na itábbus tikud tun ta mga manubù na
góddô tun ta banuwa.
4 Matalláng dan mga manubù su iring dan na mallaki na ándà pa layuk ka
bayi. Ágtákkás dan katô Nati Karnero agad ánda é ágsadunan din. Itábbus dan
tikud tun ta banuwa, asta inému dan na iring na tagnà buuy na ágbággén tun
ta Manama asta tun ta Nati Karnero.
5 Ándà palang bulaló na igkagi dan, su matalláng dan.

Tô tállu panaligan

6 Na, igkita ku tô ássa panaligan na áglayang tun ta kawang-awangan. Igulit
din tô madigár gulitán na dì ágkapalin tun ta mga manubù na igóddô tun

* **14:1** 14:1a Sion tô ássa ngadan katô lunsud ka Jerusalem. † **14:1** 14:1b Ahaán tô Ezequias 9:4.

ta kaluwagan kani banuwa, agad tun ta langun banuwa, mga grupo, mga kinagiyan asta mga klasi ka manubù.
7 Igkagi sikandin ka mabákkár, na mà din, “Respetowi yu tô Manama, asta
pabantug yu sikandin, su igdunggù dán tô álló na ruudan din tô mga manubù.
Kailangan pangadapán yu sikandin na igimu ka langit, tanà, dagat, asta mga
sánnáp.”
8 Duwán ikaduwa panaligan na igtalundug katô tagnà, asta igullaó
sikandin, na mà din, “Idattan dán tô ágkabantug lunsud na ágngadanan Ba-
bilonia, su igkinnaman katô mga taga Babilonia tô langun manubù tun ta
kaluwagan ka banuwa ébô masakup dan tun ta madat lumu dan.”‡
9 Na, duwán ikatállu panaligan na igtalundug katô ikaduwa, asta igullaó
sikandin, na mà din, “Atin ka mangadap tô mga manubù katô magani
mannanap asta katô ágmanaman na igpému din, asta patówan dan tun ta bukád
ó tun ta bállad,
10 supakan dan ka Manama, su ikataganà dán sikandin sumupak, asta ándà
kédu din. Supakan ka Manama sikandan ukit ka apuy asta asupri tun ta
saruwan katô mga panaligan ka Manama asta tun ta Nati Karnero.
11 Mábbál tô apuy katô supak din kandan sippang ka ándà ágtamanán. Agad
álló ó dukilám, dì gó sumódô tô supak kandan, su igpangadap dan katô
magani mannanap asta katô ágmanaman na igpému din, asta igpatówan dan
ka ngadan katô magani mannanap.”
12 Kailangan tumiis katô kahirapan tô mga sakup ka Manama, tô mga
manubù na ágtuman katô mga sugù ka Manama asta ágpamaké ki Jesus.
13 Na, duwán igdinág ku na igkagi tikud tun ta langit, na mà din, “Sulat nu
ni. Agad maté tô mga ágpamaké katô Áglangngagán, asal kadayawan dan.”
Igkagi tô Ugis Espiritu, na mà din, “Kadayawan dan gó su sumódô dan katô
lumu dan, asta makapaginawa dan dán, su duwán madigár bággén kandan
tingód katô madigár linumuwan dan!”

Supak tun ta banuwa

14 Na, igkita ku tô mapputì sagulapun, asta duwán igunsad dutun na iring
na bónnóng katô Igpamanubù.§ Duwán korona na bulawan na igtagù tun ta
ulu din, asta duwán matam garab na gawidan din.
15 Duwán ássa panaligan na igluwà tikud tun ta templo, asta igtawar
sikandin ka mabákkár tun ta igunsad tun ta sagulapun, na mà din, “Gamit
nud tô garab nu, asta káttu kad. Igdunggù dán tô álló ka kakáttu, su tuu dán
malutù tô ágkáttun tun ta banuwa.”*
16 Purisu tô igunsad tun ta sagulapun, iggamit din tô garab din, asta
igkáttuwan din ni banuwa.
17 Na, duwán ássa panaligan na igluwà tikud tun ta templo tun ta langit,
asta duwán pagsik matam garab din.
18 Na, igdunggù tô ássa panaligan tikud tun ta dakál ággóbbówanan ka
pamammut tun ta templo. Sikandin tô ágtómmóng ka apuy tun ta dakál
ággóbbówanan. Igtawar sikandin ka mabákkár tun ta panaligan na igpid ka
garab, na mà din, “Gamit nud tô garab nu, asta kangé nud tô mga buuy ka
paras tun ta banuwa, su malutù dán.”

---

‡ **14:8** 14:8 Ahaán tô Isaias 21:9. § **14:14** 14:14 Tô kagi “Igpamanubù” tô iggamit i Jesus, su sikandin tô Manama na igpamanubù ébô tábbusán ki ikandin tikud tun ta salà. * **14:15** 14:15 Ahaán tô Joel 3:13. Magunawa tun ta bersikulo 18.

19 Purisu iggamit katô panaligan tô garab din, asta igkangé din tô mga buuy
ka paras tun ta banuwa. Igdabù din tun ta dakál garikanan ka buuy ka paras
na panunggiringan ka supak ka Manama katô mga masalà-salà.
20 Na, igarik tô mga igkangé tun ta garikanan tun ta luwà ka lunsud, asta
sábbad metro ágtángngà tô kadalámman katô dipanug. Igarus tô dipanug tikud
tun ta garikanan sippang ka mga tállu gatus (300) kilometro.

15

Tô mga panaligan na igpid ka mga kadattan

1 Na, duwán ássa dakál kasalábbuan na igkita ku tun ta langit na tuu
makasalábbù. Duwán pittu mga panaligan na igpid ka pittu mga kadattan.
Ni gó tô ágtamanán ka kadattan, su ni gó tô ágtamanán katô supak ka Manama.
2 Duwán igkita ku iring na ranó na tuu matió iring na pangalungan, asal
ibaláttan ka apuy. Igkita ku tô mga manubù na ikapanalu katô magani
mannanap, su ándà dan pangadap katô ágmanaman na igpému din, asta ándà
dan papató katô numero ka ngadan din. Igtindág dan tun ta ligad katô matió
ranó, asta igpadaging dan tô mga alpa na igbággé ka Manama kandan.
3 Igkanta dan katô kanta i Moises* na ágsuguánnán ka Manama sayyan, asta
tô kanta katô Nati Karnero, na mà dan,
"Áglangngagán na matulus Manama,
tuu madigár tô áglumun nu!
Nángngà asta ágkasarigan tô áglumun nu.
Sikuna tô harì tun ta langun banuwa!
4 Áglangngagán, respetowan ka asta pabantugán ka katô langun manubù,
su sikuna dád tô ugis.
Pangadapán ka katô mga manubù tun ta langun banuwa,
su igpakita nud na madigár tô áglumun nu."
5 Na, pángnga igkanta dan, igkita ku na igpókéan tô templo ka Manama tun
ta langit, asta igkita ku tô tun dalám katô Ugis Lugar na ágtaguan katô mga
sugù ka Manama na igsulat.
6 Igluwà tikud tun ta templo tô pittu mga panaligan na igpid katô pittu mga
kadattan. Igumpak dan ka mapputì kapa na ágséllà, asta bulawan tô iglibád
tun ta kagpa dan.
7 Duwán pittu mga bulawan linipung na ipánnù katô supak ka Manama na
manté ka ándà ágtamanán. Tô gó tô igbággé katô sábbad katô áppat matulus
mannanap tun ta pittu mga panaligan.
8 Ipánnù tô templo ka ábbál na pató katô kabantug asta katulusan ka
Manama, asta ándà makahu tun ta templo sippang ka mapángnga tô pittu mga
kadattan na igpid katô pittu mga panaligan.

16

Mga linipung na igtaguan katô supak ka Manama

1 Na, duwán igdinág ku tun ta templo na igtawar ka mabákkár tun ta pittu
mga panaligan, na mà din, "Pid yu tô pittu mga linipung tun ta banuwa, asta
busbus yu, su tô gó tô supak ka Manama."
2 Purisu igpid katô tagnà panaligan tô linipung din, asta igbusbus din
tun ta banuwa. Madat asta tuu masakit tô bakukang na igdunggù tun ta
mga manubù na igpatówan katô magani mannanap asta igpangadap katô
ágmanaman na igpému din.

---

* **15:3** 15:3 Ahaán tô Exodo 15:1; Salmo 145:17.

3 Na, igbusbus katô ikaduwa panaligan tô linipung din tun ta dagat. Purisu
tô dagat inému na dipanug, iring na dipanug ka manubù na inaté, asta inaté
tô langun tun dalám ka dagat.
4 Na, igbusbus katô ikatállu panaligan tô linipung din tun ta mga wayig asta
tun ta mga sánnáp. Purisu tô langun wayig inému na dipanug.
5 Igdinág ku tô panaligan na igsarigan katô mga wayig, na mà din, “Ugis
Manama na duwán áknganni, asta duwán sayyan, matullid tô karuud nu katô
mga manubù áknganni,
6 su igmaté dan katô mga sakup nu asta katô mga propeta nu sayyan.
Purisu igpénám nu ka dipanug tô mga igsupakan nu, su tô gó tô nángngà
kandan!”
7 Duwán igdinág ku tun ta dakál ággóbbówanan na igullaó, na mà din,
“Áglangngagán na matulus Manama, nángngà asta matullid tô supak nu katô
mga manubù!”
8 Na, igbusbus katô ikappat panaligan tô linipung din tun ta álló, asta ilapa
tô mga manubù ukit katô tuu kénit.
9 Ilapa dan su tuu igménit tô álló, asta igtulád dan tô Manama na igpapid
kani mga kadattan. Asal ándà dan rákkád katô madat lumu dan, asta ándà
dan durung ka Manama.
10 Na, igbusbus katô ikalima panaligan tô linipung din tun ta gunsadanan
katô magani mannanap, asta igmangittáng tô ágpanguluwan din. Igkagat katô
mga manubù tô dilà dan tingód katô kasakit na igdunggù kandan.
11 Igtulád dan tô Manama tun ta langit tingód katô mga kasakit asta mga
bakukang na inókitan dan. Asal ándà dan rákkád katô madat mga lumu dan.
12 Na, igbusbus katô ikannám panaligan tô linipung din tun ta dakál Wayig
ka Eufrates. Purisu itittì tô wayig ébô makókit tô mga harì na dumunggù tikud
tun ta silatan.
13 Igkita ku tô tállu madat espiritu, asta tô bónnóng dan iring na bakbak.
Igluwà tô sábbad tikud tun ta babbà katô dragon, igluwà tô ikaduwa tikud tun
ta babbà katô magani mannanap, asta igluwà tô ikatállu tikud tun ta babbà
katô bulalón propeta.
14 Tô tállu madat espiritu ikému ka mga kasalábbuan, asta igpapid dan i
Maibuyan tun ta langun harì tun ta kaluwagan ka banuwa ébô limudán dan
tô mga sundalo, su matu dan katô Manama na matulus ka dumunggù tô álló
na manalu tô Manama katô langun-langun.
15-16 Purisu iglimud katô tállu madat espiritu tô mga harì asta tô mga sun-
dalo katô mga harì tun ta lugar na ágngadanan Armagedon tun ta kinagiyan
ka Hebreo.
Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Tô kadunggù ku iring na kadunggù ka
takón na dì kasóddóran! Kadayawan tô dì ágtudug tun ta kadunggù ku, asal
gumpak ébô dì kitanán na ándà umpak asta dì kayyaan tun ta tubang katô
mga manubù!”
17 Na, igbusbus katô ikapittu panaligan tô linipung din tun ta karamag,
asta duwán igtawar ka mabákkár tikud tun ta gunsadanan ka Manama tun
ta templo, na mà din, “Ipángnga dán!”
18 Tigkô dád igkirám, duwán mabákkár dalágdág ka kilat, asta duwán dakál
linug. Tikud tun ta katigkanayan ka banuwa, ándà palang manubù na igriyu
ka linug iring kani, su tuu igkálláng-kálláng tô tanà.
19 Tô ágkabantug lunsud ka Babilonia ibahin ka tállu, asta idattan tô mga
lunsud ka banuwa. Igtuman ka Manama tô tandô din tingód katô mga taga

Babilonia. Purisu igpadungguan din sikandan ka supak din, su tuu isókó sikandin.
20 Inandà tô langun purù asta tô langun pabungan.
21 Idabuan tô mga manubù ka magdakál mga ayis tikud tun ta langit iring na magdakál mga batu na kaliman (50) kilo tô kabággat katô tagsábbad-sábbad abuk. Igtulád dan tô Manama su tuu makamáddang tô kadattan.

17

Ágkabantug madat bayi

1 Na, igpadani kanak tô sábbad panaligan na taganà igpid katô linipung, asta igkagi sikandin, na mà din, "Tákkás ka kanak, asta pakitanán ku áknikó tô supak ka Manama katô madat bayi na ágkabantug asta gunsad tun ta marapung mga wayig.*
2 Iglayukan sikandin katô mga harì ka banuwa, asta ilasing tô mga manubù na góddô tun ta banuwa ukit katô bino na igpénám din kandan ébô lumayuk dan kandin."
3 Na, igpidda katô panaligan tun ta disyerto, asta duwán igpakita katô Ugis Espiritu kanak. Igkita ku tô madat bayi na igsaké ka mallutù magani mannanap. Marapung tô mga ngadan na ágbuyas-buyas ka Manama na igsulat tun ta lawa katô mannanap, asta pittu tô mga ulu din asta sapulù (10) tô mga panga din.
4 Tô madat bayi igumpak ka mallutù na tuu dakál é lagà iring na gumpakán ka harì. Igtaguan sikandin ka bulawan, mga batu na dakál é lagà, asta mga perlas. Igawidan din tô bulawan kopa na ipánnù ka mga madat asta maripà tingód ka kalayuk din katô mga ánnà kandin duma.
5 Tun ta bukád din igsulat tô ngadan na duwán kóbadan na ikallás, "BABILONIA NA ÁGKABANTUG LUNSUD, ASTA ÁGTIKUDAN KATÔ MADAT MGA GABAYI ASTA MGA KADATTAN NIT BANUWA."
6 Igkita ku na ilasing dán tô madat bayi, su iginám din tô dipanug katô mga sakup ka Manama na igmatayan din su igulit dan tingód ki Jesus.

Tô igkita a katô madat bayi, tuuwa isalábbuan.
7 Asal igkagi tô panaligan, na mà din, "Yaka ágkasalábbuan, su ulitán kud áknikó tô kóbadan tingód kani madat bayi, asta tingód katô magani mannanap na igsakayan din na pittu tô mga ulu asta sapulù (10) tô mga panga.
8 Tô magani mannanap na igkita nu, agad manté dángngan, asal áknganni inaté dán. Tun ta mabbabà timpo, lumuwà sikandin tikud tun ta bóbbó na ándà ágtamanán tô kadalámman. Dabuán sikandin tun ta ágsupakanan. Kasalábbuan tô mga manubù na góddô tun ta banuwa na ándà kasulat tô ngadan dan tun ta libro ka kantayan. Tô gó tô libro na igsulat tô ándà pa imuwi ni banuwa. Kasalábbuan dan su tô magani mannanap manté dángngan asta inaté, asal inanté puman.
9 "Kailangan mapandé tô manubù ébô makagpát kani. Tô pittu mga ulu katô magani mannanap, tô gó tô pittu mga pabungan na gunsadan katô madat bayi.
10 Tô pittu mga ulu katô magani mannanap, tô gó pagsik tô pittu mga harì. Inaté dán tô lima harì, duwán sábbad harì na manté áknganni, asta duwán pa sábbad harì na ándà pa pangulu. Atin ka dumunggù tô ikapittu harì, mangulu sikandin tun ta mabbabà timpo.

---

* **17:1** 17:1 Ahaán tô Jeremias 51:13.

11 Tô magani mannanap na manté dángngan asta inaté dán, tô gó tô ikawalu
harì, asal magunawa sikandin katô pittu mga harì na ikóna, asta dungguan
sikandin ka supak.
12 "Tô sapulù (10) mga panga na igkita nu, tô gó tô sapulù (10) mga harì na
ándà pa pangulu. Asal imun dan na mga harì, asta padángngané dan mangulu
na tákkássan katô magani mannanap, asal tun ta mabbabà dád timpo.
13 Pasábbadé tô panámdám katô sapulù (10) harì, asta pasakup dan katô
magani mannanap, asta mánnal dan kandin.
14 Sumulung dan katô Nati Karnero, asal talun din sikandan, su sikandin tô
Áglangngagán katô langun ágpangulun, asta sikandin tô Harì katô langun harì.†
Tô mga manubù na ágtákkás katô Nati Karnero, tô gó tô igtawar asta igsalin
ka Manama, asta ágkasarigan dan."
15 Igkagi tô panaligan kanak, na mà din, "Tô mga wayig na igkita nu na
igunsadan katô madat bayi, tô gó tô marapung klasi ka mga manubù na dì
ágkéyap tikud tun ta mga banuwa asta mga kinagiyan.
16 Tô sapulù (10) mga panga na igkita nu asta tô magani mannanap masókó
katô madat bayi. Sulungán dan tô bayi, adólan dan, kannán dan tô ákkud din,
asta góbbón dan sikandin,
17 su bággayan dan ka Manama ka kakalyag ébô tumanán dan tô ágdantulán
din. Purisu pasábbadé dan ka panámdám ébô imun dan na pangulu dan
tô magani mannanap sippang ka matuman tô kagi ka Manama na igsulat
sayyan.
18 Tô madat bayi na igkita nu, tô gó tô ágkabantug lunsud na ágpangulu katô
langun harì ka banuwa."

18

Kadattan katô Babilonia

1 Na, igkita ku tô ássa panaligan na igsunnad tikud tun ta langit. Matulus ni
panaligan ni, asta igmappawà tô tibuk banuwa tingód katô séllaán din.
2 Igullaó sikandin, na mà din,
"Idattan dán. Idattan dán tô ágkabantug lunsud ka Babilonia!
Inému dán góddóan ka madat mga espiritu.
Ipánnuan ka langun ka madat mga espiritu.
Ipánnuan ka langun ka maripà mga manuk ta kayu.*
3 Ikataglang tô langun manubù tun ta bówwó ka tanà katô madat mga
kakalyag din.
Tô mga harì ka banuwa iglayuk kandin.
Iduwánnan tô mga negosyante tun ta banuwa ukit katô madat mga kakalyag
din."†
4 Na, duwán igdinág ku tun ta langit na igkagi, na mà din, "Sikiyu na
igpasakup kanak, iwà kód tikud tun ta lunsud ébô dì kó makéring katô mga
salà din, asta ébô dì kó mapil katô supak na dumunggù kandin.
5 Atin ka limudán tô mga salà din, dumunggù tun ta langit, su tuu mara-
pung tô mga salà din, asta dì gó kalingawan ka Manama.
6 Agad ándin tô madat na iglumu din, tô gó tô lumun tun kandin, asta
makaduwan pa luppián tô sulì kandin. Makaduwan pa luppián tô kasulì ka
Manama kandin ka tandingán katô kérrayat katô bayi ka duma mga manubù.

† **17:14** 17:14 Ahaán tô Deuteronomio 10:17; 1 Timoteo 6:15; Igpakita 19:16. * **18:2** 18:2 Ahaán tô Isaias 21:9. † **18:3** 18:3 Ahaán tô Jeremias 25:15,27.

7 Agad igmánnu din tô kapadadurung din asta katuman din katô madat
kakalyag din, asal tô sulì kandin tô kahirapan asta karanu. Igpanámdám
sikandin na su rayna sikandin, dì gó maranu iring katô mga balu.
8 Purisu dalám ka sábbad dád álló, dungguan sikandin katô mga kadattan na
mga bógók, ranu, asta ballus. Góbbón sikandin, su matulus tô Áglangngagán na
Manama na rumuud kandin."
9 Atin ka kitanán tô ábbál tikud tun ta kagóbbó kandin, sumággó asta
maranu tô mga harì na iglayuk kandin asta igpasábbad tun ta madat kakalyag
din.
10 Matud dan tun ta madiyù su agó mapil dan katô supak na dumunggù
kandin, asta kumagi sikandan, na mà dan, "Makédu-édu gó! Makédu-édu gó
tô tuu ágkabantug lunsud na Babilonia! Su tun ta sábbad dád oras, igdungguan
ka supak."
11 Sumággó asta maranu tô mga negosyante nit banuwa tingód katô kada-
dat kandin, su ándà dán málli katô mga ágbarigyaán dan
12 na bulawan, mapputì bulawan, mga batu na dakál é lagà, mga perlas,
mapputì óggét, óggét ka harì na dakál é lagà, mallutù óggét, mga kayu na
pamammut, asta marapung klasi ka mga kaduwánnan na igimu tikud tun
ta bangkil ka elefante, mga tabla na dakál é lagà, tumbaga, putó, asta batu
marmol.
13 Ándà málli katô mga kaningag, mga anag, pamammut na góbbón, bawì
na ágngadanan mira, dità na pamammut, bino, langis ka olibo, harina, trigo,
mga baka, mga karnero, mga kudà, mga kareton, asta agad mga állang dan.
14 Kumagi tô mga negosyante, na mà dan, "Inandà dán tô mga ágkadigárran
nu. Inandaan kad katô langun kaduwánnan nu na dakál é lagà, asta katô mga
impán na ágpadadurungán nu, asta dì nud kitanán!"
15 Tô mga negosyante na iduwánnan ukit katô lunsud tumindág tun ta
madiyù agó mapil dan katô kadattan. Sumággó asta maranu dan.
16 Kumagi sikandan, na mà dan, "Makédu-édu gó! Makédu-édu gó tô
ágkabantug lunsud! Tô mga manubù diyan igumpak ka madigár mapputì
óggét, asta óggét ka harì, asta mallutù. Igtaguan dan ka bulawan, mga batu
na dakál é lagà, asta mga perlas!
17 Makédu-édu gó, su dalám ka sábbad dád oras, idattan tô langun ka
kaduwánnan din."
Igpadiyù tô mga tarapid ka barko, asta tô mga ágsaké ka barko, tô mga
taralumu ka barko, asta tô langun manubù na ágpapid ka karga tun ta barko.
18 Tô igkita dan katô ábbál tikud tun ta kagóbbó katô lunsud, igullaó
sikandan, na mà dan, "Ándà palang lunsud na tuu ágkabantug ka tandingán
kani lunsud ni!"
19 Igtagù dan tô barukbuk ka tanà tun ta kandan ulu tingód katô ranu dan.
Igsággó dan, asta igullaó sikandan, na mà dan, "Makédu-édu gó! Makédu-édu
gó tô ágkabantug lunsud! Iduwánnan tô langun tigatun ka barko na igpid ka
kaduwánnan katô lunsud na dakál é lagà! Makédu-édu gó su idattan tô tibuk
lunsud dalám ka sábbad dád oras!"
20 Kailangan kadayawan kó na taga langit tingód ka kadattan katô lunsud.
Kailangan kadayawan kó na mga sakup ka Manama, mga apostoles, asta
mga propeta, su igsupakan dán ka Manama tô lunsud tingód katô iglumu din
ákniyu!
21 Na, igpudut katô matulus panaligan tô dakál batu iring na dakál gilingan,
asta igdabù din tun ta dagat. Igkagi sikandin, na mà din, "Iring katô batu na
igdabù ku, masig dán idattan tô ágkabantug lunsud ka Babilonia, asta dì dán
gó kitanán.

22 Dì dán gó dinággán tô dagingán ka mga alpa, asta tô manubù na ágkanta,
asta tô dagingán ka plawta asta trumpeta. Dì dán gó kitanán dutun tô mga
manubù na katig gimu ka agad ándin, asta dì dán gó dinággán dutun tô
dagunután ka gilingan.
23 Ándà dán palang rumákkát ka sulù dutun. Ándà dán pakasal dutun.
Igsupakan tô mga taga Babilonia su igpadadurung tô mga negosyante dutun,
asta ukit katô katimbaluy katô mga taga Babilonia, ilimbungan tô langun
manubù tun ta banuwa.
24 Igsupakan tô mga taga Babilonia, su sikandan tô igmaté katô mga
propeta, katô mga sakup ka Manama, asta katô langun manubù na ig-
matayan tun ta banuwa."

19

Dayó tun ta langit

1 Na, duwán igdinág ku na iring na igullaó tô tuu marapung manubù tun
ta langit. Igullaó sikandan, na mà dan, "Durungán tô Manama! Sikandin tô
ágtábbus, mabantug asta matulus.
2 Matullid asta nángngà tô karuud ka Manama katô mga usig din. Igruudan
din dán tô ágkabantug madat bayi na igdadat katô mga manubù tun ta banuwa
ukit katô kalayuk din kandan. Igsupakan sikandin ka Manama su igmatayan
din tô mga ágsuguánnán ka Manama."
3 Igullaó puman sikandan, na mà dan, "Durungán tô Manama! Gábbál tô
apuy ka kagóbbó katô ágkabantug lunsud sippang ka ándà ágtamanán."
4 Na, iglingkóód tô duwa pulù áppat (24) mga ágpangulun asta tô áppat
matulus mga mannanap, asta igpangadap dan ka Manama na igunsad tun
ta gunsadanan ka pangulu. Igkagi sikandan, na mà dan, "Ituman dán.
Durungán tô Manama!"
5 Na, duwán igkagi tikud tun ta gunsadanan ka pangulu, na mà din, "Tô
langun yu na mga ágsuguánnán ka Manama ta asta ágrespeto kandin, agad
ágkayù-ayuan asta mallayat é kamanubuan, durung yu tô Manama."

Kasal katô Nati Karnero

6 Na, duwán igdinág ku iring na igullaó tô tuu marapung manubù, iring
na arukán ka magdakál mga wayig asta dalágdág ka kilat. Igullaó sikandan,
na mà dan, "Durungán tô Manama! su igpangulu dán tô Áglangngagán ta na
Manama na matulus.
7 Kailangan kadayawan ki, asta durungán ta sikandin, su igdunggù dán tô
timpo ka kasal katô Nati Karnero, asta ikataganà dán tô pakasal kandin.
8 Duwán umpak na igbággé kandin na tuu mapputì óggét asta ándà buring."
Tô kóbadan katô mapputì óggét, tô gó tô nángngà linumuwan katô mga sakup
ka Manama tun ta saruwan din.
9 Na, igkagi tô panaligan, na mà din, "Sulat nu ni. Kadayawan tô mga
manubù na iginggat tun ta kalimudan ka kasal katô Nati Karnero."
Na, igkagi sikandin kanak, na mà din, "Ni gó tô bánnal mga kagi ka
Manama."
10 Na, iglingkóódda tun ta saruwan katô panaligan ébô pangadapán ku
sikandin, asal igkagi sikandin, na mà din, "Yaka ágpangadap kanak! Tô
Manama dád tô nángngà pangadapán nu. Ágsuguánnánna dád na iring áknikó
asta iring katô mga kataladi nu na gulit-ulit katô kabánnalan tingód ki Jesus."
Tô kabánnalan tingód ki Jesus, tô gó tô igkagi asta igsulat katô mga propeta
ka Manama.

Tô igsaké katô mapputì kudà

11 Na, igkita ku tô langit na ipókéan, asta duwán mapputì kudà! Tô igsaké,
tô gó tô ágngadanan Ágkasarigan asta Kabánnalan. Nángngà tô karuud din asta
kasulung din katô mga usig din.
12 Tô mga mata din iring na apuy na ágrágrág. Marapung tô mga korona
tun ta ulu din. Duwán ngadan na igsulat tun ta ulu din, asal sikandin dád tô
ikasóddór katô kóbadan.*
13 Tô kapa din igarám tun ta dipanug, asta ágngadanan sikandin Kagi ka
Manama.
14 Igtalundug kandin tô tuu marapung mga sundalo tikud tun ta langit.
Igumpak dan ka óggét na tuu mapputì asta ándà buring, asta igsaké dan ka
mga kudà na mapputì.
15 Duwán matam kampilan na ágluwà tikud tun ta babbà din, asta tô gó tô
laniban din ébô talun din tô mga pangulu tun ta kaluwagan ka banuwa, asta
ándà makatu katô kandin pagpangulu. Pakitanán din kandan tô supak katô
Manama na matulus.
16 Duwán ngadan na igsulat tun ta kapa din asta tun ta bubun din, "HARÌ
KATÔ LANGUN HARÌ, ASTA ÁGLANGNGAGÁN KATÔ LANGUN ÁGPANGULUN."†
17 Na, igkita ku tô ássa panaligan na igtindág tun ta sánnang katô álló.
Igtawar sikandin ka mabákkár tun ta langun manuk na áglayang tun ta
kawang-awangan, na mà din, "Sadun kó dini. Palimudé kó, su dakál tô
pakannán ka Manama ákniyu.
18 Kuman kó katô ákkud ka mga harì, mga kapitan, mga sundalo, mga
kudà, asta mga manubù na igsaké ka kudà. Kannán yu tô ákkud katô langun
manubù, agad állang asta ánnà állang, agad ágkayù-ayuan asta mallayat é
kamanubuan."
19 Igkita ku tô magani mannanap asta tô mga harì tun ta banuwa na
igtákkássan katô mga sundalo dan. Ilimud dan ébô sumulung katô igsaké tun
ta mapputì kudà asta katô mga sundalo din na tikud tun ta langit.
20 Tô igsulung dan, inammát tô magani mannanap, asta tô ánnà bánnal
propeta na taganà igimu katô mga kasalábbuan ukit ka katulusan katô
magani mannanap ébô makalimbung katô mga manubù na igpatówan katô
magani mannanap, asta katô mga igpangadap katô ágmanaman na igpému
din. Igdabù tô magani mannanap asta tô ánnà bánnal propeta din tun ta linó
ka apuy na duwán asupri na ágrágrág.
21 Asal igmatayan tô mga sundalo dan ukit katô kampilan na ágluwà tikud
tun ta babbà katô igsaké ka mapputì kudà. Ibássug tô langun manuk ta kayun
na igkan katô ákkud dan.

20

Tô sábbad mararan ámmé

1 Na, igkita ku tô panaligan na igsunnad tikud tun ta langit. Igpid din tô
susì katô bóbbó na ándà ágtamanán tô kadalámman, asta duwán dakál kadina
na igbitbit din.
2 Igámmát din tô dragon na áppuy sayyan na si Maibuyan. Igbagkás din ni
dalám ka sábbad mararan (1,000) ámmé.
3 Igdabù din tô dragon tun ta bóbbó na ándà ágtamanán tô kadalámman,
igsagpángngan din tô bóbbó, asta igpatówan din tô sállat ébô dì makalimbung
tô dragon katô mga manubù tun ta langun banuwa. Pángnga ka sábbad
mararan (1,000) ámmé, lángngaan sikandin asal tun dád ta mabbabà timpo.

---

* **19:12** 19:12 Ahaán tô Daniel 10:6. † **19:16** 19:16 Ahaán tô Deuteronomio 10:17; 1 Timoteo 6:15; Igpakita 17:14.

4 Na, igkita ku tô mga gunsadanan ka pangulu. Igunsad dutun tô mga
manubù na igsalin ébô rumuud.* Igkita ku tô mga gimukud katô mga
manubù na igtampáddan ka alig tingód katô kólit-ólit dan tingód ki Jesus asta
tingód katô katinurù dan ka kagi ka Manama, su ándà dan pangadap katô
magani mannanap ó ágmanaman na igpému din, asta ándà dan papató† tun ta
bukád dan ó bállad dan. Inanté dan puman, asta igpangulu dan na duma i
Cristo dalám ka sábbad mararan (1,000) ámmé.
5 Tô gó tô tagnà kanté puman ka Manama katô mga manubù na inaté, su
ándà din pa antayi puman tô duma mga inaté róggun na ándà pa kapángnga tô
sábbad mararan (1,000) ámmé.
6 Kadayawan asta ugis tô mga manubù na antén puman ka Manama tun ta
tagnà kanté din! Dì dan dungguan ka ikaduwa kamatayan,‡ asal imun dan
na mga parì na ágtuman ka kakalyag ka Manama asta i Cristo. Mangulu dan
duma ki Cristo dalám ka sábbad mararan (1,000) ámmé.

Igdabù si Maibuyan tun ta linó ka apuy

7 Pángnga katô sábbad mararan (1,000) ámmé, lángngaan si Maibuyan tikud
tun ta igprisowan kandin,
8 asta limbungan din tô mga manubù tun ta kaluwagan ka banuwa, tô
banuwa na ágngadanan Gog asta Magog. Limudán i Maibuyan sikandan ébô
sumulung dan tun ta mga sakup ka Manama. Marapung tô mga manubù
na limudán din iring na karapungan katô mga baklayan tun ta dagat na dì
ágkéyap.§
9 Atin ka panó dan, tumalap dan tun ta kaluwagan ka tanà, asta libutan dan
tô kampo katô mga sakup ka Manama asta tô lunsud na ágginawaan din. Asal
dabuan ka Manama sikandan ka apuy tikud tun ta langit, asta maté dan.
10 Si Maibuyan na iglimbung kandan dabuán tun ta linó ka apuy asta asupri
na taganà igdabuan katô magani mannanap asta katô ánnà bánnal propeta
din. Supakan dan dutun agad álló asta dukilám sippang ka ándà ágtamanán.

Kapángngaan ka karuud

11 Na, igkita ku tô dakál mapputì gunsadanan ka pangulu, asta duwán
igunsad dutun. Inandà tô tanà asta tô langit, asta dì dán ágkitanán.
12 Na, igkita ku tô mga inaté agad mallayat é kamanubuan asta ágkayù-
ayuan. Igtindág dan tun ta saruwan katô gunsadanan ka pangulu. Igbákka
tô mga libro. Igbákka pagsik tô libro ka kantayan. Igruudan dan ukit katô
igsulat tun ta mga libro tingód katô linumuwan dan.*
13 Igluwà tô mga inaté tikud tun ta dagat, tikud tun ta tanà, asta tikud tun
ta Hades. Igruudan tô langun dan tingód katô linumuwan dan.
14 Igdabù tun ta linó ka apuy tô kamatayan asta tô Hades. Tô linó ka apuy,
tô gó tô ikaduwa kamatayan.
15 Tô manubù na ándà kitayi tô ngadan din tun ta libro ka kantayan, tô gó
tô igdabù tun ta linó ka apuy.

21

Mantu langit asta mantu banuwa

1 Na, duwán mantu langit asta mantu banuwa na igkita ku, su ibullasan tô
tagnà langit asta tô tagnà banuwa, asta inandà dán tô dagat.

---

* **20:4** 20:4a Ahaán tô Daniel 7:9,22,27. † **20:4** 20:4b Papató, ó pamarka. ‡ **20:6** 20:6 Ahaán tô 20:14.
§ **20:8** 20:8 Ahaán tô Ezequias 38:1-23. * **20:12** 20:11-12 Ahaán tô Daniel 7:9-10.

2 Igkita ku tô ugis lunsud na ágngadanan Mantu Jerusalem* na igpasunnad
katô Manama tikud tun ta langit. Ni lunsud ni ikataganà dán, iring katô
ágkasalán bayi na igumpak dán para ka kasal asta ikataganà dán sumumar
katô mama na kalyagan din.
3 Na, duwán mabákkár kagi na igdinág ku tun ta gunsadanan ka pangulu,
na mà din, “Na, móddô dán tô Manama tun ta mga manubù. Móddô sikandin
duma kandan. Imun din sikandan na kandin mga manubù. Sikandin tô
dumóppón kandan, asta sikandin tô ágsarigan dan.
4 Punasan din tô luhà tun ta mga mata dan. Ándà dán palang maté. Ándà
dán maranu. Ándà sumággó. Ándà palang kabógókan, su inandà dán tô tagnà
banuwa.”†
5 Na, igkagi tô igunsad tun ta gunsadanan ka pangulu, na mà din, “Paman-
tun ku tô langun.”‡
Igkagi sikandin, na mà din, “Sulat nu ni, su ágkasarigan asta bánnal ni kagi
na igdinág nu.”
6 Na, igkagi sikandin kanak, na mà din, “Ituman dán! Sakán tô Alpa asta
tô Omega,§ su sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán. Pénámmán ku tô
mga ágkatákkangan tun ta sánnáp ka wayig na ágbággé ka kantayan, asta dì
ku pabayadan.*
7 Duwán pulusán na bággén ku tun ta mga manubù na makapanalu ka
kadattan, su imunna na Manama dan, asta imun ku sikandan na mga gabatà
ku.
8 Asal tô mga talón, tô mga dì ágpanayun ka kasarig dan kanak, tô mga
masalà-salà, tô mga taramaté, tô áglayuk ka ánnà kandan sawa ó duma,
tô ágtimbaluy, tô ágpangadap ka mga ágmanaman, asta tô langun bulalón, tô
sadunan dan tô linó ka apuy asta asupri. Tô gó tô ikaduwa kamatayan.”

Mantu Jerusalem

9 Na, igpadani kanak tô sábbad katô pittu panaligan na taganà igbusbus
katô pittu kadattan tikud tun ta pittu linipung dan. Igkagi sikandin, na mà
din, “Sadun ka dini, su pakitanán ku áknikó tô bayi na mému dán sawa katô
Nati Karnero.”
10 Na, ipánnuanna katô Ugis Espiritu, asta igpidda katô panaligan tun ta
pabungan na tuu mallayat. Igpakita din kanak tô ugis lunsud ka Jerusalem
na igpasunnad katô Manama tikud tun ta langit.
11 Duwán séllaán ka Manama dutun. Igséllà tô lunsud iring na mga batu na
dakál é lagà, iring na haspe, asta matió iring na pangalungan.
12 Tuu mallayat tô koral na áglibut katô lunsud, asta sapulù duwa (12) tô
mga sállat. Sapulù duwa (12) tô mga panaligan tun ta mga sállat. Igsulatan tô
sállat katô ngadan ka sapulù duwa (12) grupo katô mga rubbad i Israel.
13 Duwán tállu mga sállat dadan tun ta silatan, tállu tô mga sállat dadan tun
ta norte, tállu tô mga sállat dadan tun ta sur, asta tállu tô mga sállat dadan tun
ta salláppan.
14 Sapulù duwa (12) tô magdakál mga batu na igpónsadan katô mallayat
koral, asta igsulatan tô batu katô mga ngadan katô sapulù duwa (12) mga
apostoles katô Nati Karnero.

---

* **21:2** 21:2 Ágngadanan Mantu Jerusalem tô góddóan na igimu ka Manama para óddóan katô mga manubù na igsalin din. † **21:4** 21:4 Ahaán tô Isaias 25:8. ‡ **21:5** 21:5 Ahaán tô Isaias 43:19. § **21:6** 21:6a Tô alpa asta tô omega tô una litra asta tô tapuri litra tun ta kinagiyan ka Griego. Tô kóbadan katô igkagi din, “Sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán katô langun.” * **21:6** 21:6b Ahaán tô Isaias 55:1.

15 Tô panaligan na igkagi kanak igpid katô pagtáppáng na bulawan iring na
tukád ébô táppángngán din tô lunsud, tô mga sállat, asta tô koral.
16 Magunawa tô kallayatan, tô kaluwagan asta tô kadakállan katô lun-
sud. Tô igtáppáng sikandin katô lunsud, duwa mararan áppat gatus (2,400)
kilometro tô kallayatan. Magunawa tô kaluwagan, tô kallayatan, asta tô
kadakállan.
17 Igtáppáng din pagsik tô kallayatan katô koral, kannámman áppat (64)
metros. Magunawa tô kallayatan katô metro na iggamit katô panaligan asta
katô metro na ággamitán ta.
18 Igimu tô mallayat koral ka mga batu na dakál é lagà na ágngadanan haspe,
asta igimu tô lunsud ka bánnal bulawan na matió iring na pangalungan.
19 Tô magdakál mga batu na igpónsadan katô mallayat koral, tô gó tô
igtaguan ka marapung mga klasi ka batu na dakál é lagà. Haspe tô tagnà,
sapiro tô ikaduwa, agata tô ikatállu, esmeralda tô ikappat,
20 onise tô ikalima, kornalina tô ikannám, krisolito tô ikapittu, birilo tô
ikawalu, topasyo tô ikasiyó, krisopraso tô ikasapulù, hasinto tô ikasapulù
sábbad, asta amatista tô ikasapulù duwa.
21 Perlas tô sagpáng katô sapulù duwa (12) sállat, su igimu tô tagsábbad-
sábbad sagpáng ka sábbad dád dakál perlas. Tô dakál dalan katô lunsud igimu
ka bánnal bulawan na matió iring na pangalungan.
22 Ándà templo na igkita ku tun ta lunsud, su taddô tô Áglangngagán na
matulus Manama asta tô Nati Karnero na ágpangadapán dan.
23 Ándà ágkailanganán katô séllaán ka álló ó bulan nit lunsud ni, su tô
Manama tô ágséllà dutun, asta tô Nati Karnero tô sulù dutun.
24 Tô langun manubù tun ta kaluwagan ka banuwa kappawaan katô séllaán
tikud tun ta lunsud. Piddán ka mga harì ka banuwa tô kaduwánnan dan tun
ta lunsud.
25 Inalayun ágpókéan tô mga sállat katô lunsud ka álló, asta ándà palang
dukilám dutun.
26 Mid tô mga manubù katô mga kaduwánnan dan na tuu dakál é lagà tun
ta lunsud.
27 Asal dì makahu tô mga maripà asta tô mga áglumu ka madat ó ágbulaló.
Asal tô mga manubù na isulat tô ngadan dan tun ta libro ka kantayan katô
Nati Karnero, tô dád gó é makahu tun ta lunsud.

22

1 Na, igpakita katô panaligan kanak tô wayig na ágbággé ka kantayan na tuu
matió iring na pangalungan, asta ágsánnáp tun ta gunsadanan katô Manama
asta katô Nati Karnero.
2 Gukit tô wayig tun ta tángngaan ka dakál dalan tun ta lunsud. Tun ta ligad
katô wayig duwán mga kayu na ágbággé ka kantayan. Sapulù duwa (12) tô
mga klasi ka buuy katô kayu, asta ágbuuy kada bulan. Tô daun katô kayu
ágbawián katô mga manubù.
3 Ándà dán palang kitanán dutun na ágkasókówan ka Manama.
Dutun tô gunsadanan katô Manama asta katô Nati Karnero, asta
ágpangadapán tô Manama katô mga ágsuguánnán din.
4 Kumita dan katô bónnóng ka Manama, asta ngadan din tô sulatán tun ta
mga bukád dan.
5 Ándà dán dukilám dutun. Purisu dì dan dán ágkailanganán tô mga sulù
ó tô séllaán ka álló dutun, su tô Áglangngagán na Manama tô ágséllà kandan.
Mangulu dan duma katô Manama sippang ka ándà ágtamanán.

Lumónód tô Áglangngagán

6 Na, igkagi tô panaligan kanak, na mà din, “Ágkasarigan asta bánnal ni mga
kagi na igdinág nu, su tô Áglangngagán na Manama na igpakagi katô mga
propeta din sayyan, igpapid din tô panaligan din ébô pakitanán katô mga
ágsuguánnán din ka ándin tô masig dán malumu.”
7 Ágkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Na, masig ad dumunggù. Kadayawan
tô mga manubù na mánnal katô mga kagi na igpasulat ku nit libro.”
8 Sakán si Juan, asta igdinág ku asta igkita ku tô igsulat ku kannun.
Tô igdinágga kani asta tô igkita a kani, iglingkóódda tun ta saruwan katô
panaligan na igpakita kani kanak ébô pangadapán ku sikandin.
9 Asal igkagi sikandin, na mà din, “Yaka ágpangadap kanak! Tô Manama dád
tô nángngà pangadapán nu. Ágsuguánnánna dád na iring áknikó asta iring katô
mga kataladi nu na mga propeta ka Manama, asta iring katô mga manubù na
mánnal katô kagi na igsulat nu nit libro.”
10 Na, igkagi sikandin kanak, na mà din, “Yaka gállás kani mga kagi na
igpasulat ka Manama nit libro, su masig dán ni matuman.
11 Manayun pa lumumu ka madat tô mga áglumu ka madat, asta manayun
pa manámdám ka maripà tô mga ágpanámdám ka maripà. Asal tô mga áglumu
ka madigár asta nángngà tun ta saruwan katô Manama manayun pa lumumu
ka madigár asta nángngà.”
12 Igkagi si Jesus, na mà din, “Na, dì dán madugé lumónódda, asta duwán
pulusán na bággén ku tun ta langun manubù tingód katô mga linumuwan
dan.
13 Sakán tô Alpa asta tô Omega, sakán tô ikóna asta tô tapuri, asta sakán tô
katigkanayan asta tô ágtamanán katô langun.”
14 Kadayawan tô mga manubù na iglaba katô kapa dan,* su mému dan
kuman katô mga buuy ka kayu na ágbággé ka kantayan, asta mému dan mahu
tun ta mga sállat katô lunsud.
15 Asal dì makahu tun ta lunsud tô mga áglumu katô makayayyà, tô mga
ágsalamangka, tô áglayuk katô ánnà kandan sawa ó duma, tô mga taramaté, tô
ágpangadap ka mga ágmanaman, asta langun bulalón.
16 “Sakán si Jesus na igpapid katô panaligan ku tun áknikó ébô ulitán ni
kagi ku tun ta mga ágpamaké kanak tun ta mga simbaan. Sakán tô rubbad
i David na igtandô sayyan. Sakán tô ágtawarán na karani na ágséllà ka masig
dán malló.”†
17 Ágkagi ákniyu tô Ugis Espiritu asta tô bayi na kasalán katô Nati Karnero,
na mà dan, “Sadun kó dini.”
Asta tô mga ágpaminág kani kailangan kumagi tun ta mga kadumaan yu,
na mà yu, “Sadun kó dini.”‡
Agad sadan tô mga ágkatákkangan, papadani yu. Agad sadan tô mga duwán
kakalyag, mému dan minám katô wayig na ágbággé ka kantayan na ándà
bayad.

Ágtamanán kani sulat

18 Ni gó tô kagin ku tun ta langun na maminág kani mga kagi na igpasulat
ka Manama nit libro. Atin ka duwán dumugang kani libro, dugangán ka
Manama tun kandin tô mga kadattan na igulit ku nit libro.

---

* **22:14** 22:14 Tô kalaba ka kapa dan tô panunggiringan tingód katô kapamaké dan ki Jesus ébô pasinsiyaan ka Manama tô salà dan ukit katô dipanug i Jesus. † **22:16** 22:16 Ahaán tô Isaias 11:1,10.
‡ **22:17** 22:17 Ahaán tô Isaias 55:1.

19 Atin ka duwán mangé ka mga kagi tikud kani libro na igpasulat ka
Manama, kangén ka Manama tikud tun kandin tô bahin din katô mga buuy
ka kayu na ágbággé ka kantayan, asta dì sikandin pahun tun ta ugis lunsud
na igulit ku nit libro.
20 Si Jesus tô ágpasóddór na bánnal ni igsulat ku, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Bánnal gó na masiggad lumónód.”
Matuman ni. Áglangngagán Jesus, mólà pa ka lumónód kad!
21 Mólà pa ka kéduwan katô Áglangngagán na si Jesus tô langun yu na mga
sakup ka Manama. Matuman ni.